
אי אפר
ואמנהו:
כפר
רומות אל
ביאור ספר תהלים:
בר האשל חגדול בינא ורבנא דגאון המופלג
מוהר"ר משה אלשיך זצוק"ל:
ודה מרוב השגיס ועברו משנת סס"ה לפ"ק שנדפסו
ספרין בק"ק ויניציאה נתמעטו ונלקי נמלקיס
לזמיר ה' לת רוח טהר לב הנביר הקצין המפורסם פ"ו
כהר"ר יששכר בערמן פנ"ל מק"ק הלבנרפשלט
שנדרשו חוקו לעבוד עבודת הלוי בשירי נעים ומירות תהלי
דני נעמון הכ"ל והחזק ידי המדפיס הר"ר ישראל בר
חנחנ"ל מק"ק יעסניץ נהלוותה חן כמה מחות ר"ט לעורך
הדפסת ספריהם זכרה לן מלהים לטובה:
ואל מוסיף על הרחמנים שנפרסם פרנ"ל ניתן ריוח והפסקות
תשתוקק בין ענין לענין השייך לכל פסוק שבכל מזמור. ונב
הגה הקעיון רב נעשה כי שם ע"ה הסורכי מוהר"ר צבי הירש נהר"ר
ניר ז"ל מק"ק אנוב מפר בגליל ק"ק זאמשטש:
נדפס פה ק"ק יעסניץ:
החת מלת ארונינו הדובב המפואר והמהולל החכיר והמיוחס
מו לעפאלדוס יר"ה דובב מאהלם דעסויי
נת ר ממת אל בגרונם לפ"ק
נדפוס
ר"ר ישראל בר אברהם
וצ"ל:

הקדמת בעל המדפיס

בה אמר אחיכם **ישראל** ישמח בעושיו · בתון רבים אהללנו אודה מאד בסיפור נפלאותיו · שהי אבי **אברהם** היה בעזרי · סלעי ומצודתי ומנוסי לי אלהי צורי · חסדיו לא תמנו ולא כלו רחמיו ממני · להיות ממצדיקי הרבים בדרך אמת נחני · אמרתה אמרות טהורות כשבעתים מזוקק · לבי לחוקקי **ישראל** השתוקק · להעלות על מזבח הדפים ספרים ישנים · אשר זלת הנאותים הקדמונים · ונתמעטו ברבית השנים · ווה יצא ראשון לראשונים · ספרי הרב גאון מהר"ר **משה אלשיך** על נביאים אחרונים וכתובים · כי הם לא נמצאים ואבולי עלמא הם מאד היקרים · ונחמלוז עלי נרתן בלב כמה נדיבים · להפריזסך הוצאת הדפוס לספר מראית הצובאות על נביאים · שנדפס כשנה העבר על ידי תהלה לא וכבר זכו בו דורות הבאים · ובבואי אחר כך לגמור המצוה והדפים שאו ספרתם על תהלים ספר **רוממות אל** · וחלקת מחוקק על איוב וחבצלת השרון על דואל · וספר רביעים על משלי · כבר הפרוטה מן הכים כלה · באין עוזר ואין תומך · ולא היה לי על מי לסמוך · עד נתיהה את לב השר והטפסר · נגיד ומצוה כל טרה טובה ומעלה ממנו לא נחסר · היה הקצין המפורסם פזו ומהיר הדור כהר"ר **ישכר בערמן** סג"ל מק"ק הלברשטאט ששמע לקול התפילה והתחינה · שר המליצה בעדי לפניו ורתפלל חנה · היא אשתו הנבירה והצפירה · הצנועה והחסידה אשת חיל לבעלטרו · כרת **הנלי** שרתחיה לאורך ימים · וחנה היא מדברת על לב טהור של הקציץ בעלה איש תמים · ויהי הרבתה להתפלל נתמלא עלי חסד ורחמים · ובתורת הלוואת חן נתן לי כמה מאות טאלר בטרזו · כדי צורך הוצאת **ספר רוממות אל** להוציאו לאור בהיר · ובראי כראה דאבוה זרע ברית איש אמונה · גדול העצה ורב התבונה · אחד מהגבירים אשר בעיר מלוכה דרעזין · בל הנכנס לגורנויוצא שבע במשאת בר ולחם ומזון · ועבד הקרוא במצות גמילות חסדים עוסק ליל ויומא · הקצין המפורסם כהר"ר **לימא** · מסייעא לי בסיועת לוואת חן היה לי לעזר · וצדק נמרחני אזר · וכפי פרישות השמים · אל אל חי וקים · יעלה זכר הנדיבים האלו לפניו לטובה · ישיב להם ששון וישמחם ברוב שלוה ימיהם ושנותיהם · הם ונשיהם ובניהם ובנותיהם · ונדל וירוממם עוד מעלה · לשם ותפארת ותהלה · ויקבץ נדחי נולה · וארמון על משפטו ישב ונבנתה הר על תלה · דברי המעתיר :

נאם **ישראל** בר **אברהם** ז"ל בעל המדפיס פה ק"ק **יעסניץ** :

Bibliothek
Universität
Tübingen
19 42:6087
4 - III B
514

הסכמת הגאונים

הסכמת

הסכמת

הסכמת

ן הגדול המפורסם החסיד
מר"ר יחיאל מיכל נר"ו אב"ד
ורמ דק"ק ברלין :

הגאון הגדול המפורסם כמהר"ר
צבי הירש נר"ו אב"ד ור"מ דק"ק
הלברשטט :

הרב המאור הגדול כמוהר"ר יצחק
נר"ו אב"ד ור"מ דק"ק דעסויא
יצ"ו :

כתב הארץ שמעכו זחירות. **צבי** נלניץ נאמר
רזי לו רזי לו הוה לכרות . רזוות
פת לא היה מר יקרות וקפלון ימשקה ברים מעליותיו
מרעפיו יקצפם מר"ן וחולו"ק . ויהי היום ומונה מוחן
דרן . נסך מלוס ישראל שחל ונשא ענף ועשה פרי
פלמערנא ומפוכחת בכל לשוניהם מסכוצה . לטעים
מרנוסר מסעם לטעים מוזגו . ומרוך הטוב והמטוב
פתח . ונטוגו תיינו ה"ן תלוי' . חכם ומשוגו חיום כל
ווגוד ליכר לחיוכתקה . יפת שמו בן נסיכי חלם . לף
תנו מרנוע כוסע וחונה בוחיים . לתן. לרשה : חור ישראל וקרוגו
אדשם משה . פתקוים חמניה נחיה **רבינו משה אלשיך**
פ"ק תוי"ב ישרים נתרן נצו : ומפרני על מוס חיים
עד בפרוסיו ונלרכותיו לחכמה פירוש מוכמה . כי קרן
פני משה כפני חמה . ובחרי פיו חלב בנביאי' תעולפי'
ברוים וכתרגים מתולפים חיוסלי' . על מלכי פז מרהיבו
כון נמראות הצובא[illegible]מכי לחיים קולמות . ומתק
נתיבים ירומתו [illegible]ים . ספר תהילים .
ומורה אל נגרוכו ומרב פיפיות . דובב
פי קוסיות . רוקח נו' קנקן ודו תלקחה . נקו לקו זוך
ו קנה לרוויחק . מגלה מלכוני קעלומות חכמה לם
קנו כמעמוקים **רב פנינים חבצלת**
השרון פרח סוסן מקור מים חיים יזנק מן הלבנון . סם
חלקת מחוקק לפנו ומעון . מולוך לימין . משם
חת קפלרקנו . ט"שלמ הלרקנו . ומולו מרום . **מגבעי**
עלוס"ן כ[illegible]ברים כמסמורות נטעו . על מלכי אחת
ומיני הוטבעו . ן מן הסערים ופנים של מעלה . ומיוד
מקוס ומוסק קפק . לכבך לעגנים בעלמה כפפיוונק
נמה בכסף . ורוחיה בירקרק חרוך . לבן ושנה חוסספיר
מת המנלים ן על עוז נו ירון . ולא נמלה . כ"ה לאחר מריה
אל"ה בידו נן לעלמו לא ירלו המולה . ויסרחל עשם חיל
כי תעשור ן לב חרש יפר מחלוף כבעלה בפ"ט כף"ר
ישראל בעמחדפים וע"ו . מק"ק ועשכיץ . לזכות אם
חיים . לחלדפים ספרי קודש ה"ה מרקות מלוכלות על
עניים מקוים . ורוממות אל . רב פנוים . חגלת
נזכון . קח מחוק על כקובי' . ומנה רחוקי מלכתו
ולא . אין דופי לה בכויר ולא בדון ובלוחיות ובקנאה . לכן נפקחו ת[illegible] ברכו בנרכת חמריך ישראל ונו'ומלן לריוח מחנרת לריוח בהצנע נגול המדפים והמחזיק ידי החדפים סמרי'
אלו כלם . מחק עשר שנים מיום כלות הדפוס ליקות נחרור ומחקת מיה קטה לחרויח . והמחזיקי' ידו חרשנו מקחלכו הסקק ובטח ישלמון ישכבו ויקנו לחנוחה ונחלה . לבם
ומשמרתי תלה . עד כי יבא שילה . הכ"ד כר"ק חלול סדר ולברש לפק קרק"ף למען **תחיה** לפ"ק . כחס יחיאל מיכל בלה"מ"ו ה"ה כמוהר"ר יהודא ליב שלו"ט . פק"ק ברלין :

מי לנו גדול מחנה . בלחנה כוה נגרה דו ניה רוח חלהיו
קדישה . מלן לחלחה . על תורת משה נחחנה עניל
פריחה ומי לוכל חולי בכנוחי דלה רחון נחוריקה ורלה
בחראות הצובאות לנוחנה . ומחוירה נפיחה
בכתובים משה כתב ספרו על חוריון חליקתה ולו סם
בחלבה . חתו כוזב **בשערים** ומחה בכתונים לרנוסים
לכל חחנים' חפץ ה' חלים לרלוקם חיכה על לוח לדפוס
חרוכה . ולליכות עולם לנ **בתשובות** שהניע לשוחל
כהונן כל דבר הקנה . הניחו לל מחנה . קום ניקו מרח
חרעה ליסרחל נחלון ה מוחלה **רבינו משה אשיך**
זלוק"ל חורו זרח בלפת חוב"ב הגליל קולתו ויחלור קולו
קילין על כל קון וכל טעם ונקולה יפה כלרנה . וכבר ינה
שנעו של חיכוניו כלם מחוני' לח זזו מחיכתן חכמי מרנה .
ולהיות כי מהלפוס הרחנון שכלנסו נוויכוניה מעט
מזעיר מחיכוניו שכאו לחחיכות חלו כי רוחם נקפנטו
בחחיכות ליטלית ון נרמה וחרן הקדושה . וכל העם חן
הקנה לל הקנה מקחוים לנקות נלמה מבאר מים חיים וחל
מעיין הנוגע להנשב . ולכן קחו החדפוים ונקעורנו
לזכות חת הרנים וקוחת מנה ופיכוחנו על המגילות נדפוסם
נשנה ונכתלנה . הקחילו במלוה ולא נחרו שלא ראו חת
המלאה מרלוק הנחורות ג"כ בניח הדפוס לחדשה . עדיף
מכייהו הלי נברה יקירה לחיהו העיר לבנו לדבר מלוק זה
לנחרה ולהיות ון הזריזין מקדימין מבר חוקה . ס"ה המלוק
בה"ל ישראל בעל המדפוס מק"ק יעסכין כהולנה מרוכס
חלנה ונדוכה . מדפוס ת"ספר מרלות שלנוחות על
כניוחים לחרוניס עם המקרא קודש בפנים ונכוחו פירוש .
בקכלית הקחי ונהנבה מדוייקת היטב מלחכתו כמה
פרוכה בכל לפני כל וידעו דעת ונבוני לחיקה . ועוד ידו
נעויה ספר ספרי הרב הגחון הנ"ל על כתונים להנדוים
ספר מדרות הנוכחות הו לחר חיבוריו של הגחון הנ"ל שעל כתונים חיום כלות הדפוס והעורן
נדר ישכנו נתב"ו ומכוחר ינה עליו נרכת טוב ויוכון בטח ונחנן על יקרת לעיון דרוסה . כ"ל המדבר לכבוד הקדוש
היום יום נ' י"ד לחלול דקחי תקע"ט לפ"ק :

הק' צבי הירש נה"ח מ"ו הגחון מוהר"ר נפחלי הירץ זצ"ל מוהב פה ק"ק הלברשטאט וחפיה :

ואת פקודי חסר שם משה לפני בני ישרחל ובחסר
ידיים חשה ידו ונבר כלחת ספחת מה רח .
הוחיל משה בחר החודה הזחת ולקושי דרך בקוכחות מוסר
הסליל תורת . ונקרן חור פני משה במראות הצובאות
על כניוחים תורו זרח . ובכתונים חיל ה' עליו הסכיל
ירוממות אל בגרונו בקלו חרץ רינון חרוש . ונחשר
זרע ונשה תלה שערים **וכחבצלת השרון** פרח .
לחדרי מי שעמלו בתורת **רבינו משה אלשיך** ז"ל
ובספריו יגע ויגרח . להכינם לבית הדפוס לאות גלוי
לעיני בני ים' כנר וכאורה . כי בבר חלפו ועברו מלה שנים
חשר לח נראה מדלה הקנת נכונים חשר חוד חיל קיום
לחורייתה כהתו נברה יקירה לוזלחו נתנו רוח ה"ה המלוף
הנ"ר ישראל בעל החדפים שהוציח לחור המחורות
החתירי' לחרץ ולדרים עליה כשחת וירח . נחרות סנוכות
על ישראל פעם שנים חוקם ווורח . ושחר ספרינו חשר עדן לח
נחלתו ברוב שנים קרחוניות שנדפסו דוונליה עם לבנו
להדפוס כסדר לביכה ע"ג חריח . כי חחר חיני חלף חשר
נחלה לתן נבית נגזלו הוח חנריח . וזולת זה נשלו לבו חותנו
נחכמה נלחכת הקודש להעריח . להדפים חקרחי קודש חת
זה לעותק זה חמדנתו חקנה חל חקנה כבריח חיכון
חנריח . נחתי להחזיקו ולחכמו בידו ולנזור על כל חי
חיסיג נדולו לעשות בחכונתו כחוה להריח . כחשך ואין
עשר שנים כל חור הקדש לנשת חל המלוכה הכ"ל ליקוח
נחרור כח"ם על חורח . וכל הפוחת חוק מהשלוחים וירחים
חשר בירחק ה' הריח . ונקרנו עומדת לעד נדיק כתחה ובחח :
דברי חלה היום יום ו' ט"ו סיון לסדר ולפרט פה חל פה
חדבר בו ומרחה ולח בחידות **ובחכמת** ה' **יבינך** לפ"ק :
כחס יוסף יצחק כמוהר"ר גרשון ז"ל חוכה פה ק"ק דעסוי

יצ"ו :

הסכמת הרב המאור הגדול המפורסם מוהר"ר צבי הירש נר"ו אב"ד דק"ק אלק בעל המחבר ספר עטרת צבי :

הה לכבי נחבי ה' בדרך מלוה לדרכו חיבי מהלך מפלם בתיבי . בחתי למדינה זו להדפים ספרי חשר שפחתי ורביתי נקרח בשם עטרת צבי .
ביחור על ס"ע יחוסן המשפט על חירושים ממה שחבתי חלקי חבי . ובזחתי פה"ק יעסכין לבית הדפוס של החלוף הכ"ר ישראל
בן הכרכם חורבי . ומלחתי לח שחהבתפסי לכל חזיוק לתולי דבי רב חביבי . הוח ספר **רוממות אל** שחיבר הגחון המפורסם מוהר"ר
משה אלשיך לחר מחבתי חרץ צבי . פנדפס כלן מחדש בתכלית היופי ונהנה מדוייק ושפו כליות ולבי . ושלל ודרס ממני החלוף
הנ"ר הכ"ל להיות נם לכבי נמה לבבר מלוה למכתבי . להסכים עם הנחונים הנ"ל שקדמוני בנוחרת עירין שלח יבח חים חחר לחזור לדפוס להביח .
לזמרתי לח המנע טוב מבעליו בהיות לחל ידי להישוע למטיבי . והנני נוזר בנוחרת נח"ם על כל מי שיכנס בנבול הנר"י הנ"ל חוך חסך עשר שנים
הוח קבי . וזה מיום כלות הדפוס של סדר הנ"ל יהח נמה זמן עיכובי . ולהשומע יוסיף לו ויהח עליו נרכת טובי . ויקויס בזמינו דברי
הכתוב הנני שולח לכם חת חליהו הנביח :

כ"ר הבח על החתום היום יום ג' לסדר **ועתה** יחיחל מה ה' חלקיך מחל ומעיד כי חם לירחה לפ"ק : ה"ק **צבי הירש** נמוהר"ר
עזריאל מווילנח חוכה פה ק"ק **אליק** יצ"ו :

הקדמת בן המחבר

עלון נאומים יִשְׂמְחוּ הַשָּׁלוֹמִים בְּמַלְכְּכֶת ה' לְחֹסֶר הוֹמִין הַקָּב"ה לִי לַעֲשׂוֹתָם בְּיוֹם הַזֶּה לְהָגִיל וְלִשְׂמֹחַ בְּלִבֵּנוּ כִּי עַל לְחֹסֶר וְכִי ה' לְהַשְׁרִיל לְהַתְחִיל וְלְהַשְׁלִים כְּיוֹם תָּמִים בְּיִחוּד לְסֵפֶר תְּלִים נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל סִירֵי סִירוֹת וְהוֹסָפוֹת זֶתֶר לִפְנֵי חֵל · הַתְּרוּמָה מְקוֹמֵר וְהַמְשׁוֹבָח מוֹדִיעַ רוֹמְמוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל כָּל אֱלֹהִים וְכָל יְגִילֵהוּ סִיר וְסָבַח כִּי עַל כֵּן קְרָאתִי שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל **רוֹמְמוֹת אֵל** · וְלָכֵן גַּם ה' נִמְשָׁךְ סְדוּר רוֹמֵם תְּלִין יִתְבָּרַךְ כֵּן הוּא יִתְבָּרַךְ רוֹמֵם לְהוֹשִׁיעַ וְגַם לְחֹרֵי מוֹתָן הָיָה שָׁם כְּמַחְמַר רְנוֹתֵינוּ ז"ל :

אמר רַב יְהוּדָה חָמַר רַב בְּשָׁעָה שֶׁנִּקְבַּע שְׁלֹמֹה לְהַכְנִיס חֲרוֹן לְמִקְדָּשׁ דִּבְּקוּ שְׁעָרִים זֶה לְזֶה חָמַר שְׁלֹמֹה כ"ד רְנוֹנוֹת וְלֹא נַעֲנָה פְּתַח וְחָמַר שָׁלוֹם שְׁעָרִים רֹאשֵׁיכֶם וְגוֹ' וְלֹא נַעֲנָה כֵּיוָן שֶׁחָמַר ה' לְהֵיכִיס חֵל תִּסֹּב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ זָכְרָה לְחַסְדֵי דָוִד עָנְדַךְ מִיד נַעֲנָה בְּזוֹתָה שָׁעָה נֶהְפְּכוּ פְּנֵי שׁוֹכֵן דָּוִד כְּשׁוּלֵי קְדֵרָה וְיָדְעוּ הַכֹּל שֶׁמֵּחֵל לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל לְחוֹתוֹ עָוֹן :

וְכֵיוָן שֶׁנִּתַּן לְיָדוֹ לְהַפְרִיסֵנוּ כְּיָד ה' הַטּוֹבָה עָלַי לְהַעֲמִידֵנוּ בְּנִיחוּר נְכוֹן יַעַן לוֹ' דְּרַשְׁתִּי וְחַיִּין :

יראה שְׁלֹמֹעֵן הָרְחוֹת מֵעָלַי דָּוִד דִּבְּקוּ עַד יֹאמַר וְכָרָה לְחַסְדֵי דָוִד · וְקָשָׁה שֶׁלֹּא יְנִיחוּ לְהַכְנִיס הַחֲרוֹן שֶׁבּוֹ הַשְּׁכִינָה לְהַחֲתֵם כְּבוֹד בֵּית וְרֹם וְהָיָה מִסְפַּר לְהוֹרוֹת נְדָבָה וְלֹא לְנְנוּעַ בְּכְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁחָמְרוּ רַז"ל שֶׁעַל אֶחָלְקוּ שְׁעָרִים כְּבוֹד לַחֲרוֹן נְבִיאֵי בְּאֶרֶץ וְלֹא שָׁלַט בָּהֶם יֵד חוֹיֵב וְחַרְבָּה דִּבְּקוּ מִפְּנֵיהוּ וְלֹא הִנִּיחוּהוּ לְהַכְנִיס חֵלֶת נַעֲבוֹר דּוֹד הֲרֵי כִּי לְדוֹד חֶלְקוּ הַכָּבוֹד · וְעוֹד מָה עִנְיַן מִסְפַּר כ"ד רְנוֹנוֹת · עוֹד כִּי הֵין הָרְשׁוּת מְיוּחָד הַתְּפִלָּה שֶׁהִתְפַּלֵּל שְׁלֹמֹה מִקַּיֵּיחֶסֶת לִפְתִיחַת שְׁעָרִים כְּלָל · וְעוֹד כִּי הֵלֹא דִּבְּקוּ שְׁעָרִים זֶה לָזֶה וְאֵיךְ יֹאמַר שֶׁהוּ שְׁעָרִים רֹאשֵׁיכֶם וְהָיָה לוֹ אֵיךְ הַתְּפַרְדוּ לְדֵיכֶם כִּי לֹא דִּבְּקוּ לְחַרְן רַחֲמָן · וְעוֹד הֵיכָן שָׁמַעְתִּי שֶׁיִּפְתְּחוּ לְמַעַן יִבֹּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד כִּי ה' נִבְּחוּת הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד וְלֹא יִפְתְּחוּ לְמַעֲנוֹ · וְעוֹד כִּי עִנְיַן זֶה נִלְמַד מִמָּה שֶׁבְּדִבְרֵי הַיָּמִים נִסּוּחַ הַתְּפִלָּה שֶׁהֵם הַכ"ד רְנוֹנוֹת מְסַיְּמוּ וְאוֹמֵר קַל תִּסֹּב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ זָכְרָה לְחַסְדֵי דָוִד וְכָל לֵיה וְיָבִי כְּכוֹלוֹת שְׁלֹמֹה וְהַשֵּׁם יִרְדֶּה מֵהַשָּׁמַיִם וְכוֹ' שֶׁהִיא עַל יְדֵי כְּנִיסַת חֲרוֹן ה' · וְהִנֵּה שָׁם שְׁעָרִים לֹא נִזְכַּר שֶׁשָּׁם שְׁעָרִים כְּאָמַר אֵין הַתְּפִלָּה לְפָסוּק הַהוּא וְלֹא אָמַר כְּמַחְמַר רַז"ל בְּשָׁמוֹת רַבָּה פ"ח שֶׁאַחַר פָּסוּק זֶה וְהִיא הַחֲרוֹן נִכְנַס אָמַר שָׁם שְׁעָרִים וְגַם רְחוֹב לְפִי לְכָל כְּפִל לְעִנְיַן הַכְּתוּב שֶׁהוּ שְׁעָרִים וְגוֹ' וְהִנֵּשְׁמוֹ פְּתְחֵי עוֹלָם שֶׁהוּ כְּפִל עִנְיַן בְּעֻלַּת שׁוֹמוֹת שֶׁהֵם ג' קוֹסְיוֹת כְּאַחַת · וּמָה עִנְיַן הָרְחוֹבוֹת לִי יִם רְחַם לְשְׁעָרִים · וְגַם לוֹמְרוּ פְּתְחֵי עוֹלָם מָה עִנְיַן לְעוֹלָם זֶה · וְעוֹד כִּי הֵלֹא לוֹ' פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ הוּא שְׁלֹמֹה כִּדְבְרֵי אַפ' וּמָה עִנְיַן שְׁלֹמֹה

❋ רוממות אל תהילם א ב ❋

א (א) **אשרי** האיש אשר כו' רציתי לחברי רוחי הערות אשר יפול לב חדש עליהם לפל חשח את שמותם הלח בספרתי כי לח לבדר רק הוח ממולחי דעת ואומרים כי הנה פתיחם הנה כוני התופר ים יתופר בעור מרע ולמעלה הימנו אשר יתופר בעצ' טוב תמנם לח כל הסר מרע יקרח מחופר חם לח בהשתלם בו תרומה הפרשה מכל ג' מוני עבירות הלח המה במחשבה מסוללח מעשה המקייימים חלח הנפש וממעשה מסוללח מחשב' המקייימים ל' התופר וגם לח בדיבור שהיו תמלעית בין שתיהן הנה כי זה מסוללח טומחה מכל חלקיו ועל זה חמ' לחשרי האיש כלומ' הנה מחופר יחתר לחים חשר לח יחטח לח בהרהור בלי מעשה הנקר' עלת רשעים שמייחסו לחטח כי גם שחין כלול מהרהור מה זה לח הלך ונמשך בו לפעול הרהורו רק בשלו להרה' שב לחזור ממנו וגם לח עמד בדרך הטובים שהוח שוגג מעש' בלי הרהו' כחוכל חלב במחשב' שוגג לח עמד כי גם שלח יגלה מהלח' לחיות שוגג לח עמד ושחיבל בדרך השוח כ"ש מזר וכמ"ש מלשונות בו וכמה שחינו לח מחשבה ולח מעש' כ"ש דבור גם שעש' בין המטפלים לדבר איח' בעלה הנק' לגי' לח יבש שעור' יקבע להתמיד שם שב ואיהו לח יבש הנה המה' מלחטח בהרהור ובמעש' ובדבור חשרי האיש יאמר לו כי מחופר יהיה (ב) ואמר כי שם בתורת ה' כו' לו' הנה עד פה הבח מדרגת הסר מרע כי מחום יאמר לו בלבד כי יש לו חופר מה כ"ש נוסף על זה גם יהיה לו עשה טוב בהקיומו שו' שבחופר' ה'חפלו בהרהור ובדב

רוממות אל תהילם ב ג

עלון
והמסובה
א

בַּשָּׁמַיִם יִשְׂחָק אֲדֹנָי יִלְעַג־לָמוֹ׃ ה אָז יְדַבֵּר
אֵלֵימוֹ בְאַפּוֹ וּבַחֲרוֹנוֹ יְבַהֲלֵמוֹ׃ ו וַאֲנִי נָסַכְתִּי
מַלְכִּי עַל־צִיּוֹן הַר־קָדְשִׁי׃ ז אַסַּפְּרָה אֶל־חֹק יְהוָה
אָמַר אֵלַי בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ׃ ח שְׁאַל
מִמֶּנִּי וְאֶתְּנָה גוֹיִם נַחֲלָתֶךָ וַאֲחֻזָּתְךָ אַפְסֵי־
אָרֶץ׃ ט תְּרוֹעֲמֵם בְּשֵׁבֶט בַּרְזֶל כִּכְלִי יוֹצֵר
תְּנַפְּצֵם׃ י וְעַתָּה מְלָכִים הַשְׂכִּילוּ הִוָּסְרוּ שֹׁפְטֵי
אָרֶץ׃ יא עִבְדוּ אֶת־יְהוָה בְּיִרְאָה וְגִילוּ
בִּרְעָדָה׃ יב נַשְּׁקוּ־בַר פֶּן־יֶאֱנַף וְתֹאבְדוּ דָרֶךְ
כִּי־יִבְעַר כִּמְעַט אַפּוֹ אַשְׁרֵי כָּל־חוֹסֵי בוֹ׃

ג א מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם
בְּנוֹ׃ ב יְהוָה מָה־רַבּוּ צָרָי רַבִּים
קָמִים עָלָי׃ ג רַבִּים אֹמְרִים לְנַפְשִׁי אֵין יְשׁוּעָתָה
לוֹ בֵאלֹהִים סֶלָה׃ ד וְאַתָּה יְהוָה מָגֵן בַּעֲדִי כְּבוֹדִי
וּמֵרִים רֹאשִׁי׃ ה קוֹלִי אֶל־יְהוָה אֶקְרָא וַיַּעֲנֵנִי
מהר

ס שכינתו בב"ה נסתלק לשמים לפי שכינה שהיה שם לתחתונים לפי שהיה מכותל מערבי ועל שתי שמות לומר כי השם הגדול היושב בשמים ישחק ולעג"י הוא שכינה שלא נסתלקה לשמים שם לתחתונים זה יעלה למעלה שהוא יותר מנהר שחוק בלומרו החכם נותרתי למטה שם לפי שאף גם זאת בהיותם בארץ תוכיחם לפי מלסתים וזהו שנכתב פה שם לתחתונים (ה) ולפי שהו יתברכו שמותיו יתי להלחם גם כי שם יעלה גם מעלתי מלכי רעים כי לו ידבר תלימו בפיו הוא יתי מהמשחיתים הנקרא לפי ובחרונו שהוא השני יבהלמו (ו) ושמו תלמר ולמה יתריך להם ולפי יכלה לותם המלך דוד מעתה לו"ל שלומרת רוח הקדש כלפי הוא יתי המדבר ולפי נסכתי מלכי כו' והוא בהוכיח מלמרם ז"ל על פסוק וירד העיט על הפגרים כו' שבקש דוד המשל לעיט לכלות לת כל החומות ולפי הניחו לחברהם וזהו ויצב לותם לחברם והוא כי לחברם שמכרנו למלכיות בלומר חלילו הוא יתי יבחר לבניו נהיים לו מלכיו' הי' סיבה שמנע הוא יתי מדוד כליון החומות וכן לרו"ל כי לחברם קרלו לירושלם הר ויצחק קרלו שדה בכתוב חלילו כי ידעו החרבן ולחברם קרלו לביה הרחמן שהוא בזכותו הר כי הר שם יהיה בחרבן ויצחק קרלו שדה על כי הבני שבזכותו שדה יחרש • עוד מוכיר מלמרם ז"ל במדבר רבה בכתוב חלילו פרשת נח כי כמו שהו' הוא ובית דינו כך בהו' ולפי הוא ובית דינו כי חלי הוא הב"ד והוא יתברך הוי"ו • ובכך ג העניין בשום לב לל תומרו נסכתי והיה רחוי יחמר המלכתי מלכי והוא שלומר הוא יתי' ג תתמהו שם לפי המלכתי מעתה לת דוד על כל העולם ויכלה לת הכל כי הכה ולפי שהוא עם בית דיני נמנינו לעשות נסיך לת מלכי כי עם היותו מלך שלי שמחייתם מינוין חלי היה רחוי יהיה מולך בכיפה מלכות שלימה ולפי עשיתיו כי שם נסיך שמחייתם ג שר וכל זה עשיתי על ניון שעתיד להיות הר קדשי ולפי בית כי עתיד ליחרב כמו שכתבנו שעל כן לחברהם קרלו הר כלומר שע"י החרבן עתידים מלכיות למשול על ישראל ואיך יתמלוך דוד בכיפה ויכלה לת כל החומות שם מלחי הוא שימשלו החומות על ישראל :

(ז) **אספרה** כו' הכה לו' לת ניזהר כלומר' ז"ל חוקה חקקתי נזרתי • ובכך לל הענין והוא כי לחר לו' כי הוא יתי' לפי רלה להמליכו על כל העולם פן יכלה לותם ולפי יפתיר מלכיות למשול על ישראל הכה יש מקום לומר יתמלך לת דוד על כל העולם ולפי יכלה לת החומות כשפר עשה שלמה לפי ירל' כי לפי היה רלוי שלפי עם דוד להתשילו על הכל לו"ל דוד הכה לספרה ג חק וניזהר זו משפר נזר ה' זה והוא כי לפי מבלתי היותי חשוב בעיניו יתי' לפי המליכני על כל הגוים כי הלפי יי' לומר חלי בני לתה כלומר לפי כשלר בני לדם שפלשה שותפין בדם תבניו ולמו והב"ה כי שם כחלו בני בלבד לתה כי הלפי כפל היית והחייתך כחלו היום ילדתיך והוא חלי היום ילדתיך ולפי כדקדק לומרו חלי שהוא מיותר יחמר למה שכתבנו מרו"ל במדבר רבה כי בחומרו וחלי הוא השם הגדול ובית דינו שהו"ו הוא השם ומלת חלי הוא בית דינו שהיה השכינה יחמר זוה כי השם הוא השם הגדול לומר אי בני לתה כלבד ושכינה לומרת חלי שהיה שכינה היום ילדתיך כאלו שתי הנחינו' הן השם חבי וחלי (ח) ובכך על הקורבה הוחת שניני לביך הלפי לומר לך שפל ממני שלה לחת והיה דבר שלפי יפתור לשר עשה לחברהם שהוא שלפי לכלה לת החומות כי לפי ולתנה גוים כולם שיהיו כחלתך וכו' (ט) כדי שתמשול בהם שתרועם בעול ושבט ברזל ולפי שתמיתם ותכלם • שלפי שלפי עשיתי כן פן בכלי יוכר הנשבר שלין לו תקנה תנפלם ותשברם עד לפי יהיה להם תקומה למשול הם לפי כ"ש על ישראל כי לפי תעבר כח להתחפק לבלתי כלותם ולפי לפשר מבלי שעבוד מלכיות :

(י) **ועתה** הנה לרו"ל על פסוק לפי תעירו ולפי תעוררו וכו' שהשביע הוא יתי' לת המלכיות שלפי יכבידו עול על ישראל בגלות וזה יתמר פה כמדבר חליסם ועתה שלפי הכחתי לת דוד יכלה לת החומות למען תשעבדו לת ישראל רצו' הוסרו תלמוד משורה הוסרו שופטי חרץ מלנוזר עליהם גזירו רצו' הוסרו בשר' ישרל כן תלקו כשם : (יא) עבדו כו' כרחו' המל' דוד שלפי

פשפ' עלתו לכלו' מעת' לת החומו' למען יעשבדו לת ישראל בגלות רלה והנה יתם לשב העם כן יתקבצו ויתבדו בגלות על כן לפי ויבדר על לב בני ישראל הגויים ועלה כוזה קו' משמע למו למען יוסעו והוא עבדו לת ה' כו' והוא כי למעלה על כל כשרון הוא לדקת יעקב תכינו פעם היותו עובד לת ה' ובשמר מלחטל היה תמיד ירל שמל יגרו' החטל חולי חוזק שונג והוא לפי לפי ידע שלינו לת ה' ועשו יכירל מעבירו' שבירו וזה יתמר עבדו לת ה' ועם עבוד לותו יתי' יהיה לכם ירלה כי לפי תלמינו בעלמ' וזה תמר בירלה ולפי יותר מנדר ירלה יהיה לכם שהיה רעדה הוא יותר טוב וזהו וגילו ברעדה לות' גילו ושמחו לפי תהיה לכם נדר נדול מירלה שהוא רעדה שמל יגרום החטל שהוא חסידות נדול מביא לידי דבקות עלום לותו יתי' והוא כי שתים רעות עשו החפשרי' לחבד לתכם בגלו' כמשות מנרת הסבוד לחת הרפות ידיכם מעבוד לת ה' ברחותכם כי גם בעבוד לותו יתי' עדיין הסבעבו' במקומו עומד שניש תריכות הגלות פן תתייאשו מהגאולה ולפי תשובו לל ה' ותהבדו ומה גם כי זכות החמנה היא העומדת לישראל כשפר היה במצרים על כן על הל' תמר עבדו לת ה' וכו' כמדובר (יב) ועל הבנית תמר נשקו בר וכו' לומר ולת עשו ויהיה לכם נשק וכלי זיין כנגד המלכיות להכלל מידם והוא טוהר לב לבלתי הרהר על תריכת הגלות לו על דוחקו כי זכות החמונה והסבלנות עומדת לשב כי הקץ בייסורין מבעים לת קונו המייסרנו כאב לת בן ירלה והוו נשקו בר שהנשק שלכם יהיה בר לבב פן יזכך העם המוכר חלילה ויהיה סבה שתאבדו דרך לשוב בתשובה והוא כי טיב ויסר ה' על כן יורה חטאים בדרך הוא דרך תשובה שהוא יתי' מורה ומדריך לותנו בה ושם ר"ו יחכך תלבדו הדרך ולפי תמלאוהו כי לפי יספיק בירכם לשוב בתשובה ושמל תלמרו ומי יעצר כח לבלתי הרהר והיות טהור לב ברחות לפעמים פתלומיות נרה נדולה ג תשובו כי הנה חדרבה כי יבער כמעט לפו לו תפרי כל חובי בו כענין כי יבא כנהר לר לו רוח ה' נוססה בו לעוררו למען הבטחון יעמוד לכם להושיעכם כי לו תפרי כל חובי בו ית' כי הוא מושיע חוסים וע"י כן לל על תקריבו בתשובה שלמה נם כיוון לומר כי יבער כמעט פקהום לינו חלק לפו הוא החף מהמחשיתים לך תפרי כל חובי בו בה' המו' כי הוא יתי' יבא ויושיעכם : (יא) או מיעור הענין שם תהיה לכם ירלת מלכות המושלת עליכם ג ירפו ידיכם שלת תדרכה עבדו לת ה' בחותה ירלה כי היה תהיה לכם עבודה לת ה' שתקבלוה לכפרת עון וגילו שם תהיה לכם מהם רעדה כי תנדל הכפרה יותר (יב) וזולת הכפרה נם תהיה לכם נשק להלחם נם והוא הטוהר לב כי זכות החמנה תהיה לכם לנשק ברזל נגדם :

ג (א) **אמרו** רו"ל קינה מיבעי ליה חלל מפל למי מפלם חובו שהוא שמח תמר דוד הקב"ה תמר לי הנני מקים רעה מביתך וכו' והיה תפשר עבד תחד שלינו מרחם עלי עכשיו שהוא בני מרחם עלי לפיכ' היה מומר ע"כ • וקשה הכבסו בפריעת חוב וילל בטעם פירש עלין: ועוד מעדיין לל פרש חובו כי חו היקה מתחלת הלרה בורח מהלכד במלודת מות לך תחלה נתן טעם לפתחתו כי תה שהיה מומר מיד בבדחו היה על פריעת חובו בלעבר בדיחתו והרגיש מי תמר לו שכבר פרע חובו בבדיחתו וחולי יסתכן תחרי כן לו"ל עכשו שהוא בני מרחם עלי תלהמיתני ויהיה בלעבר לבדו פריעת החוב : ופשט הכתובים יתמר מומור לדוד כלומר מומר הייתי מלד בורחי מפני תבשלום בני כלומר חילו היה לבדו לו במתי מעט שהייתי פורע חובי שנומר על הנני מקים רעה מביתך רחו היה לדוד לומר דמ"ן וכו' : (ה) קולי חל יי' וכו' בשום לב שהל"ל יקרל ויחזור חל הקול הנו' : ועוד שהקריחה היה לו להקדים ותל"ב יתמר קולי חל יי' : לך יתמר כי בכל נרתי קולי חל יי' יקרל וכו' כי טרם יקרל ויי' יענה והוא כי טרם יקרל המתפלל לשחול לרכיו משמיע קולו לפניו יתי' בשלש רחשונות ותל"ב קולי חל יי' יגיל חובו מלרתו חו יתן לו נרכיו וחשר חביב הוא לפניו יתי' טרם יקרל וישחל יענהו בשלש רחשונות כר' חייל וכניו שתמרו משיב הרוח וגשב זיקל מוריד הגשם ותתת מיטרל וזהו תלי חומרו והיה טרם יקרלו ותני תענה

מֶהֱר קָדְשׁוֹ סֶלָה : ו אֲנִי שָׁכַבְתִּי וָאִישָׁנָה
הֱקִיצוֹתִי כִּי יְהוָה יִסְמְכֵנִי : ז לֹא־אִירָא מֵרִבְבוֹת
עָם אֲשֶׁר סָבִיב שָׁתוּ עָלָי : ח קוּמָה יְהוָה הוֹשִׁיעֵנִי
אֱלֹהַי כִּי־הִכִּיתָ אֶת־כָּל־אֹיְבַי לֶחִי שִׁנֵּי רְשָׁעִים
שִׁבַּרְתָּ : ט לַיהוָה הַיְשׁוּעָה עַל־עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ
סֶלָה :

ד א לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מִזְמוֹר לְדָוִד : ב בְּקָרְאִי
עֲנֵנִי אֱלֹהֵי צִדְקִי בַּצָּר הִרְחַבְתָּ
לִּי חָנֵּנִי וּשְׁמַע תְּפִלָּתִי : ג בְּנֵי־אִישׁ עַד־מָה כְּבוֹדִי
לִכְלִמָּה תְּאֹהֲבוּן רִיק תְּבַקְשׁוּ כָזָב סֶלָה : ד וּדְעוּ
כִּי־הִפְלָה יְהוָה חָסִיד לוֹ יְהוָה יִשְׁמַע בְּקָרְאִי
אֵלָיו : ה רְגְזוּ וְאַל־תֶּחֱטָאוּ אִמְרוּ בִלְבַבְכֶם עַל־
מִשְׁכַּבְכֶם וְדֹמּוּ סֶלָה : ו זִבְחוּ זִבְחֵי־צֶדֶק וּבִטְחוּ
אֶל

אֲנִי שָׁכַבְתִּי וָאִישָׁנָה. הקיצותי כי יהוה יסמכני: ז לא אירא מרבבות עם אשר סביב שתו עלי: ח קומה יהוה הושיעני אלהי כי הכית את כל איבי לחי שני רשעים שברת: ט ליהוה הישועה על עמך ברכתך סלה:

ד א לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מִזְמוֹר לְדָוִד. ב בְּקָרְאִי עֲנֵנִי אֱלֹהֵי צִדְקִי בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי חָנֵּנִי וּשְׁמַע תְּפִלָּתִי: ג בְּנֵי־אִישׁ עַד־מָה כְּבוֹדִי לִכְלִמָּה תְּאֹהֲבוּן רִיק תְּבַקְשׁוּ כָזָב סֶלָה: ד וּדְעוּ כִּי־הִפְלָה יְהוָה חָסִיד לוֹ יְהוָה יִשְׁמַע בְּקָרְאִי אֵלָיו: ה רְגְזוּ וְאַל־תֶּחֱטָאוּ אִמְרוּ בִלְבַבְכֶם עַל־מִשְׁכַּבְכֶם וְדֹמּוּ סֶלָה: ו זִבְחוּ זִבְחֵי־צֶדֶק וּבִטְחוּ

ועניתני חנני ושמע תפלתי שתתעסק בשמוע דברי. או יאמ' כי הנה דרכו ית' ליים חק קוהבין להכחת, ולכל יאמרו הרוחו' כי לח טובי המה בעיני ה' להסיר מלב, עונה קוח, בכל קרחם חלין למען יכירו כי חלהים קרובים חליו וכמ"ש המרמו על כפוק חני קוהבי וכו' שחומרת התורה חם תרחו קוהבי בייסורין לל תחמרו שחיני קוהבת קוהבי כי הנה חני קוהבי והרחיה שחני קוהבת הוח כי ומ"ש יחלקוני. וחם לח להבקים לח הייתי עונה קוהם בכל קרחם וכן בנת' רבה ורב חפרח תרוייהו רבנן חסידי הוו מר מלי ואתי מיטרח ומר מלי ואתי מיטרח בבי מר חתין הילולי ובבי מר חתין חכלי וכו' הנה חלח קוהבי סגם בעל הייסורין לדיק חלח סגם הוח נעונה מלי ואתי מיטרח. וזה יחמר דוד בלרתו וייסורין מה שחבקש ממך לימ שחסיר הייסורין ממני כי חם שבקרתי ענני כענין מר מלי ואתי מיטרח עם היותו בעל הייסורין ואשר שחלתי זה ולח שחסר הלרות ממני הוח כי בלר הרחב' לי שבלר שחלר לי מלחטה הרחב' לי מלמעלה שהקלתני מחשמוקי על כן למען לח יחולל חם שמים ח"ו בחומרם עלי וו תורה וזו שכרה לו חלח יחשבוני לרשע על כן חנני (ג) ושמע תפלתי המחלליס וחומריס שוח עבוד וכו' ברחוקס כרה עליו לו שיחשביהו לרשע וחמר בני לים עד מה חשר הוח כבודי שהוח סבול הלרו' תחשבהו לכלימה וחין זה רק שתחהבון ריק שהוח טובו העולם הוח ותחוותיו על כן תבקשו כוב סלה לחנל קומלו' להחויק ידכם בחמו' הלח הלדיק סובל ייסורין למלח נפקות' של כוב לומ' כל עושי רע טוב בעיני ה' (ד) לך הביטו ודעו כי ע"י הלר' הפלה ה' חסיד לו וידבקהו בו בעבם בחה שתרחו כי ה' ישמע בקרחי חין כי זה רחיה שקרוב לחי חליו וחס כן מה שהלרה עלי הוח לטובתי להפליחני חליו דבקות עבוס: (ה) רגזו חז"ל בנת' דר' יוסי בן יועזר שהיה יולה ליהרג וקרובו שהיה מין הוה רכיב על סוסיית בכבוד גדול וחמר לר' יוסי חזי סוסייתי דהרכנך מרך וחזי סוסייתי דהרכבן מחרי חמר לו חס לעושי רלונו כך לעובדי רלונו של חלת כחה וכחה והקשה לו מגדולתו חמר לו חס לעושי רלונו כך לעובדי רלונו של חלת כחה וכחה וכחה הנה כי הרשע המולח יש לו ללמוד מהלדיק בעל ייסורין מקל וחומר שילקה של שיהיה חחרי מותו והלדיק ילמוד מהרשע המולח ק"ו שילליח בעה"ב: ועל הרשעים השמחים בהלחתם ודומרים רע לייסורי הלדיקים חמר חדרבה רנון מלרת הלדיק כי מק"ו רעה תבח עליכם ולל תחשבו בנפקותיה שחתם מוליחים בחמר שוח עבוד שהים לו להרהר חחר הלדיק והן כל זה יפעל לכם מה שהמיתה רחוקה מכם בעיניכם חך חס היה עולה בלבבכם כי קרובה המיתה לכם לח הייתם חומרים כן לכן חמרו בלבבכם שכבר חתם סמוכים וקרובים של המיתה הלח תכנעו ותשובו מחשבותיכם וגם ודומו והמתינו המות סלה יום יום: או יחמר חמרו בלבבכם שהוח בכוחת הלב מה שעל משכבכם שהוח הקריית שמע ובוה ודומו סלה מלדבר סרה והוח כי הלח חס יחמרו וחהבת חת ה' וכו' ובכל נפשך שהוח חפילו נוטל חת נפשך ובכל מחדך בכל מיוכך הנה שמלוה על הלדיק לעסוק נפשו בכפו ומחונו מנעך להחבת ה' וחין ייסורין גדולים מחלו וחס כל הסובל ייסורין רע בעיני ה' חיך מלוה ית' חת חוהביו יסבלו חבוד נפש וממון חך ודחי כי חדרבה זה הוח הלדקות וחסחידו כי חת חשר יחהב ה' יוכיח והוכי קריית שמע שעל המשכב לפי שהו היוח עת ס' בשיחה: (ו) זבחו וזבחי לדק כו' הנה מלחמרנו על מחמר התנח בחומרו חס חין קמח חין תורה חס חת תורה חין קמח חין תורה ולך יחמר כי דרך חנשים עוסקי תורה לומ' חס חין קמח חין תורה ומי יתן יכפני ה' בחת לי עושר וכבוד ויריחה חת חשר תעשוק בתורה יומם ולילה לח חשבוח כי הלח חת חשר יעשיר לו ה' מי הוח יחמר לחי יו חתה הלח לח יכבד מחמך לומ' כי נחמן לחי ממך וח"כ למה תרגה שחקדי לך ממון וחתיתין חוקך שתעשו בתור' הפוך בה ועשוק בתור' מתוך דוחק והלתין לי שלחן לך מחון מפירו' התורה כי חשר חמרת חס חין קמח חין תורה חלי מהכף וחומר כי הרחבת חס חין תורה תחלה חין קמח ועל דרך זה יחמר וזבחו זבחי לדק וכו' יחמר הלח חמרתי לכו בני חיש כו' חמרו בלבבכם כו' שבחוזר בתשובה ומחת מחמרו חי יניח לכו שחס נעשה כן ונשוב חיך

לה' שירלנו וייטיב לנו בעה"ב ולו בעה"נ וטוב טוב היה ייטיב לנו תחלה ונסופה לעין לו"ח ובזו ובזי לדק ונטעון לל ה' ייטיב לכם כי יותר רחוי תנטעון שייטיב לכם אחר כשרונכם משייטיב לכסם מעשתה ויבטח בכס שמשמו כי טוב לבטוח בה' מבכס : (ז) הנה לאמרתי כי הרשעים

אֵל־יְהוָה : ז רַבִּים אֹמְרִים מִי־יַרְאֵנוּ טוֹב נְסֵה־
עָלֵינוּ אוֹר פָּנֶיךָ יְהוָה : ח נָתַתָּה שִׂמְחָה בְלִבִּי
מֵעֵת דְּגָנָם וְתִירוֹשָׁם רָבּוּ : ט בְּשָׁלוֹם יַחְדָּו
אֶשְׁכְּבָה וְאִישָׁן כִּי־אַתָּה יְהוָה לְבָדָד לָבֶטַח
תוֹשִׁיבֵנִי :

ה א לַמְנַצֵּחַ אֶל־הַנְּחִילוֹת מִזְמוֹר לְדָוִד : ב
אֲמָרַי הַאֲזִינָה יְהוָה בִּינָה
הֲגִיגִי : ג הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְעִי מַלְכִּי וֵאלֹהָי כִּי
אֵלֶיךָ אֶתְפַּלָּל : ד יְהוָה בֹּקֶר תִּשְׁמַע קוֹלִי בֹּקֶר
אֶעֱרָךְ־לְךָ וַאֲצַפֶּה : ה כִּי לֹא אֵל־חָפֵץ רֶשַׁע אָתָּה
לֹא יְגָרְךָ רָע : ו לֹא־יִתְיַצְּבוּ הוֹלְלִים לְנֶגֶד עֵינֶיךָ
שָׂנֵאתָ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן : ז תְּאַבֵּד דֹּבְרֵי כָזָב אִישׁ־
דָּמִים

המולכים רלוו ירגנו ברלוסם ייכורי הלדיקים בחמור לם לעוסי רלונו כך לעובדי רלונו על לחת כמה וכמה והנה הלימוד הזגי סיש גם כן לנדיק ללמוד מהלחת הרשע לומר לם לעובדי רלונו כן' הנה רחיקי רגים טועים ואומרי' מי ידלונו בטוב"ג טוב הטה"ב למען יחם לבבנו בעבוד תת ה' תחת לסר ירפו ידיכו ברלות הלחת הרשע וייסורי הלדיק לך ברלות דבר מה מטוב העול'הבח לו יוסו לבבנו וגם שלור רוחכי חין לו מבח בעולם חומרי הזה עכ"ו נסה עליכו בדרך גם לור פניך ה' כי בעל הרחמים לתה (ח) לך הס טועים כי הלח חין סימן גדול לטוב הטה"ב כי הס הלחת הרשעים פה ואיכי מבקש סימן גדול ממנו והוח כי הנה נתת שמחה בלבי מעת דגנס ותירוסס רבו כי מלוסו עת לחי שמח על העתיד כ"ח לעובדי רלונו לך לעוסי רלונו עלכ"ו בחופן שמהם עלמס יש להם סימן כי הס רשעים ומולחים ומה גם עתה הלדיקים : (ט) בשלום יחדו כו' לומר רב לחי שמח ובוטח ע"י רלוסי טוב לויכי שלח בלבד נפשי יופלא טובה לטה"ב כי הס שבשלום יחדו בגוף ונפש תשכבה ואיכן שהוח המודע מרו"ל שדוד מלך ישרחל חי וקיים אסס הוח לימו שלח שיהיה נופל לבדד בקבר חלח שיבטח מלשלוט בו רמה ותולעה זה בלעדי מה שנתת שמחה בלבי ידעתי כי לתה ה' הס תהיה לבדד בקבר לבטח תושיבני : או יחמר הלח לומרתי כי לחי בעת הדין ולויכי בעת רחמים בוטח לחי ע"י מה שנתת שמחה בלבי שבשלום יחדו הפסי מדת מדת הרחמים ומדת הדין יחד שהוח תשכבה עם לבוסי ואיכן שתהיה סיבה ולח מות כי לתה ה' בעל הרחמים לבדד בלי מדת הדין ידעתי כי לבטח תושיבני בלעדי זה : או יחמר בשלום יחדו כו' והוח מה שכתבנו על מחמרז"ל בב"ר שעל ידי מה שמרחה לנדיקים בעת מיתי מקן שכרן הרוחכי בעוד שעדיין הנפש בגוף בחחדות לחד בנפש שבעה והס יסכים כי הנפש שבעה מרוב טוב שכרה שמרחים לה והחומר נהנה טע"י היתרון שמניע לנפש עובדה מלובשת בחומר קונה החומר קדושה לבלתי יפסד בקבר ולהיות כיכן ובלתי טוב לל העפר עד שבה לחת קודס תחיית המתים ולכן נקרלו הלדיקים ישיכי עפר וזה יחמר בשלום יחדו כלומר ע"י השלום שים לי טרס לחות בהיותי עדיין יחדו בגוף ונפש ע"י היתרון ההוח הנקרל שלום שהוח שבע מקבר הגוף והנפש תשכבה עם לבוסי ואיכן שתהייהם ליכן ולח לתת כי לתה ה' גם לחר לתת הנפש שלחר לבדד לבטח מעפר לדמה ותולעה תושיבני ע"י מה שהרחיקני בהיותי יחד עם הנפש כי תהיה כיכן : או יחמר דמה מידענו כי הנפש היל על הקבר שנחמר ונפשו עליו תחבל • עוד הודיעונו רו"ל שבשעלה שמוחל מקברו ע"י הבעלת חוב העלה לת משה עמו מפחדו שתח היה יום הדין ולקחו עמו סיעיד שקייס כל מה שכתוב בתורה • ונבח לל הענין לומר ליכי כרשע שנפשו עליו תחבל ואיכו בשלום עם הגוף כי לס בשלום יחדו הגוף והנפש שעל הקבר תשכבה ואיכן הגוף כי דמה שלחר הקבר שהוח דין שלחר התחיה לח תרגנו כלשר היה מתרגנו שמוחל שקרל למשה יעיד עליו שקייס הכל לומר שבהיותו בקבר לח יירל מוה כי ה' לבדד בלי עזר כנגדו לבטח מהעתיד תושיבני בקבר ולח לתטרך להעזר מוולתי : או יחמר הכני רדוף משחול מחוסר מנוחה ואיכי חפץ רק שבשלום יחדו עודנו חי לכי והוח תשכבה ואיכן ואין מחריך כי ידעתי שלחרי מותו ואהיה לבדד שלחה ה' לבטח תושיבני : או יחמר מוה העולם לקח מופקד לל לשר יהיה לחרי מותי שלם בעה"ז בשלום יחדו תשכבה לדע שלחה ה' כשלהיה לבדד בקבר שלבטח תושיבני :

ה (ב) אמרי החויכה כו' הכה למדונו רו"ל שיסדר לדס תפלתו ולחר כך יתפלל ויש לשר מעת שיסדר לחרין יסמע ה' ויעכבו כשתוד שלללו על פסוק והיה טרס יקרלו הוח כו' כי מפרס ולומר מה שלמרתי שלעה טרס יקרלו הוח כי עוד הס מדברים שהוח שלינס מתפללים עדיין כי לס עודס מדברים שהוח סידור הדברי' תפלה להתפלל ולכי לסמע וזה יחמר פה לומרי שהס לומרי' בלבד לסדר קודס התפלה החויכה וזו בינה הגיני היל הגיון לבי היל הכוונה כי בעת סידור הדברים לדס מכוון בעגס כי סס לבו לבחור לומרים יקובלו ברלון לך לחר הסידור והדברים שנוריס בפיו לו לתפסר כי לשונו מורגלת ולבו בל עמו בכוונה רלויה על כן לומר לומרי בסדרי החויכה וגם בינה הגיני (ג) לך הקשיבה לקול שועי ולח הגיני לחר שתגלך לתפלל לחר הסידור כי גס בחינת מלכי ולחלהי שהס בחינו' דין לח ידקדקו בהגיון הלב : (ב) או מעין זה מה שכתבנו למעלה כי לחסר לחב ה' גס שהסביס ויתן לו שלללו טרס יקרל שומע קול תפלתו וזה יחמר לומרי החויכה עודני מסדר ומדבר בינה כוונת הגיון לבי לתפלתו לי (ג) ועכ"ו לל תמנע מלשמוע קול שועי כחסר לחיך לתפלל לחרי כן וגס בדרך הזה כיון שלח ידקדק בכוונת הגיון הלב (ד) ואומר כי לח מבלי שית לבי לל הכוונה לומרתי כן כי הלח כ"כ לחי חופס כי עס היות בחין נרלי לסדר תחלה רק תפלה שמוקלמין עכ"ו מיום ליום לחי מסדר כי ה' בקר תשמע קולי בהתפללי ובקר בחחריו לערוך ולסדר לך תפלה טרס לתפלל ולח עוד חלח כי ולכפה שעה לחת קודס תפלה עד הסיר מלבי כל רעיון חלוני מתבודד לכוין בעגס (ה) והטעם שלומרתי שלח תדקדק בכוונת הלב יותר הוח כי לח לל תפץ רשע לתה והוח כמלמרס ז"ל בב"ר על פסוק להבדיל בין לדס ובין רשע שהוח שלומר הב"ה לחבריהס הנה להבדיל בדך להלדיק לת בריותיו ובשבח רשע שנתת מלחייב לת העולם כד"ח והרשיעו לת הרשע לשון חובה וענין הכתוב כמלמרס ז"ל על פסוק כי לח לנגח חריב שהוח יתב'חיכו מבקש לנגח רק להיות כביכול מנוגח • וזה יחמר פה מה שלומרתי שלח תדקדק בכוונה הוח למה לי לח לל תפץ לחייב לתה רק להלדיק והרחיה כי הלח לח יגורך רע • ולבח לל הענין נוכיר' מלמר ס' הזוהר על פסוק גם ה' העביר חטלתך כו' כי המשחית שנברח ע"י הענין היה נגד לפניו יתבר' מקטרג עליו ובלומרו חטלתי מיד העבירו יתברך מלפניו וזהו גם ה' העביר חטלתך הוח קטיגור שהיה מקטרג עליו • ונבח לל הענין לחר הנה שלח לל תפץ רשע לתה לחייבני כי הלח לח יגורך רע כי מזו הודעתני הענין ע"י הנביח העביר העביר המשחית שנעשה בחטלתי מלפניך וכמלמר הנביח נס ה' העביר חשלתך כמדובר כי לח המחתו לפניך ולח גר לתך בחמור לפניך חטלתי בלח תריכות תפלה וכונה • לו יחמר כי מלך ב"ו תפץ ממלחדי קטיגוריח על הכסי' ומכבדס ומקרבס חליו למען יגידו וירבה הומו בהעניעו לת החטחים לך לח כלנה המלך הקדוש כי הס לח לל תפץ רשע וחובה לתה והרחיה כי הלח לח יגורך רע כי הבח ללמד לכל קטיגוריח קוליתו ממחילתך ולח יגור לתך וכמלמר ז"ל כי כבח רוח נבות לקטרג על לחלד הוליהוהו ממחילתו של הקב"ה וחמרו לו לח ועשה כן וכל שכן שהחזוים מלחדי חובה חינס קרובים לל ה' כמלחכים קדושים וזהו לח יגורך רע (ו) לח יתילבו כו' ללה הס דברי תפלה שייעד והנה הוללים יקרלו דוברי הוללות בנחוה כמתלהלה ויחמר על דברי דוחג וחיחיתופל החומרים לדוד בעומדם בשער הוקני' הבח על לחת חיס מיתתו בזה שזה הוללות רעה והוח היה מביא מיתתו בחנק ויש לו חלק לעה"ב לבל המלבין כו' חין לו חלק לעה"ב וזה יחמר לח יתילבו הוללים הדוברות הוללות כלה לנגד עיניך הוח עולם הבח שהוח נגד עיניך לחסר עין לל רחתה חלהים וזולתך כי חין להם חלק בו עם היות שבשחת כל פועלי חון כבח על לחת חיס וכיוצח עם כל זה הוללי בלבד לל יתילבו ופועלי חון יתילבו כי הבח על לחת חיס כו' ויש לו חלק לעה"ב והמלבין כו' חין לו (ז) והנה ידעתי כי תחבד דוברי כוב שבולל שניהס מעולם הבח חלך ה' מהס שהוח חיס דמיס ומרמה יתעב ה' מעתה והוח בשום לב חל התחלת פסוק זה בלשון רבים ומסייס בלשון יחיד ופסוק שחחר שלם הלה מתחיל בלשון יחיד כי חין בביהו נכוכה כו' ומסייס בלשון רבים ומכניס בין תוחרי הרשעים ולחי ברוב כו' ופסוק ה' נחני חלך הנה חרו"ל כי חיס דמיס כו' יחמר על עגת לחיחיתופל שיעץ לרדוף לבשלום לחחר דוד וחכשיו עודס עייפים וימיתס במרמת עלתו ומלינו למדיס כי גס מזמור זה היה בדברו מפני לבשלום • ונבח לל הענין לחר לל תהרגם על הנוגע חלי לל יגעגו על ידי כי לס מה שתחבד שניהס מע"ה למה סהס דובדי כוב סמס וכן החחד על כי חיס דמיס ומרמה יתעב ה' כי היה מבקש להמית כמה מישרחל למה שהוח חיס דמיס ומרמה שבקש לשפוך

דמים ומרמה ירעב יהוה׃ ח ואני ברב חסדך
אבוא ביתך אשתחוה אל היכל קדשך
ביראתך ט יהוה נחני בצדקתך למען שוררי
הושר לפני דרכך׃ י כי אין בפיהו נכונה קרבם
הות קבר פתוח גרונם לשונם יחליקון׃ יא
האשימם אלהים יפלו ממעצותיהם ברב
פשעיהם הדיחמו כי מרו בך׃ יב וישמחו כל־
חוסי בך לעולם ירננו ותסך עלימו ויעלצו בך
אהבי שמך׃ יג כי אתה תברך צדיק יהוה כצנה
רצון תעטרנו׃

ו א למנצח בנגינות על־השמינית מזמור
לדוד׃ ב יהוה אל־באפך תוכיחני
ואל־בחמתך תיסרני׃ ג חנני יהוה כי אמלל אני
רפאני יהוה כי נבהלו עצמי׃ ד ונפשי נבהלה

מאד

נחרתה עלתו לת שיעשה למעני בחופן כי על בחינת היותו לית דמיס רחוני ליחדר (ח) ובזה שלח יעצבו בשבילי לת יחמר עלי כל מי שהבדרו כעגם על ידו חין מכניסין חותו בחינת הצדיקי כי חם וחני תל׳ בחינת לדיקי כי חם גם בניהך העליון כי וחני ברוב חסדך חבוח ניהך הות העליון והעגין כי הנה יש מדת חסר לחברהם ומדת גבור׳ היח פחד יצחק ומדת יעקב התחייחסת ל׳ שם הרחמים לחמר בזה שהין חלו כעגשים על ידי לת יגבדני חברהם שעליו חרז״ל שנחמר ותשת רשע שהיה שוחת חלחייב חת הרשעים כי חם לחברהם ברוב מדתו שהוח ברוב חסדך חבח ניהך חך בהיכל קדשך שהוח יותר פנימה גם שלח חומר לבח בו לח יבלר השחחויה וזהו חשתחוה כו׳ וזה שהוח השחחוות בלבד יהיה חפילו ניהלתך היח מדת פחד יצחק חוכה כי גם היח תעורני (ט) חך ירח לחי שחת קול׳ שחבח ניהך עתה חכשל בעון חסר חטחתי ונרוסלי שלח חבח ניהך ומה גם בהיוחו לוחם עם ישרל שחת יכעוס ויהרוג בהם ויהי בחוכם נקי ונדיק על כן חוחילה לפניך ה׳ שהוח מדת יעקב היכח שחת יהרג חו שחת יהרוג שעל כן ויירח ויייר לו וירית שלח יהרוג וייבר לו שלח יהרג בנדקתך שלח לחטח ולהרוג ניסרחל שכעגדי למען שוררי חסר חתי החומרים לי הבח להורגך השכם להורגנו וזה יהיה לי בחיוו בדרכך חסר היח להחדיך לעוברי רלונך וקמים עגדך וזהו היסר לפני דרכך שתרח׳ לי בדרך דרך ישרה (י) וחוזר חל העגין חסר חמרתי חיש דמיס ומרמה יתעב ה׳ הטעם הוח כי חין בפיהו נכונה תמיד וחסר חמרתי תחדר דוברי כזב הוח כי הלד השוה שבשניהם הוח כי קרבם הוות הוח מה שחמר שהוח לרב יהודה על דוחג וחתיקופל שינחו טיעת היתה בלבם בחמונתו ית׳ והנה קבר פתוח גרונם כי בחסר בהפתח קבר שהתח בתוכה לח יבלר מלחת ריח ממה שבתוך הקבר פנימה כן חלו לח יבלר להוליח גרונם מה שבלבם לח שלשונם יחליקון שלח יפורש הדבר בפיהם והוח מחמר׳ שספרי המינים היו טופלים מחיקם שהוח לפעמים שהיו שלח בחתכוון יולח מפיהם כדבר טופל מה שבחיקם משם הלב לך תמיד היו מחליקים לשונם שלח יובן כי חם בחיקרם כחדובר׳ (יא) האשימם כו׳ חמר החשימם חלהים בלשון בלילות וחסר יפלו יהיה ממועלותיהם שבדבר חסר יחליקו מועלות משם יפלו בעגין חקרה לחחיקופל שבמועלות שיעץ משם בפל וזה למען ידעו הכל כי כל מועלותיהם למרע גרחוקם כי זה פריה לך לת תדיקם ותכריתם בעבורי כי גם עשוי לצדיק כו׳ כי חם ברוב פשעיהם וולת הטוגע לי הדיחמו על כי מרו בך ולח על כי מרו בי׃ או יחמר החשימם חלהים ומפני שהם חכמים וטובים בעיני העם על כן למען תוכר רעתם לכן יפלו נטופלים ממועלותיהם שכל ת׳ יפול ממועלותיו ומסבת מועלותיו וה ע״י חסר יעץ להפשלוש כחסר היה וזה ע״י עלתו לפלול כי מיד לינך תלמודו ונפטר וגרוש פשעיה׳ טרם יכלו מהם עד שהפשעים יהיו המיעוט למרקם בניהם הדיחמו כי חין רלוני כי חם שיהיו נדקים תמיד וו״ת ברוב פשעיהם הדיחמו וחיני עושה על שמרדו בי רק על כי מרו בך כי המורד במלכות בית דוד כמורד בשכינה ממלח כי בך היה מרדם וזה שיוכר כי רשעים המה בזה שיפלו ממועלותיהם ימשך כי (יב) וישמחו כל חוסי בך בשפלת חסר מרו בך והוח כי דרך לדיקים לשמוח בחבוד רשעים חלח שחם רשעתם היח היוחם לוויבי הלדיקים חפסר שבשחתק לבודם ימשך יתקיים בהם מקרח שכתוב בנפול לויבך ל תשמח כו׳ מה שלין כן בהיות רשעתם בינם למקום שעוד לשחוח בחבוד ה׳ וזה יחמר בזה שחחשימם על כי מרו בך ולח על שהם לויבי ימשך כי כחסר ישמחו כל חוסי בך לח תתהפך הרעה עליהם על שבנפול לויביהם ישמחו כי חם שלעולם ירננו ולח תפסק שמחתם על שחחם בנפול לויביהם כי לח ישמחו רק על כי מרו בו ית׳ והבך עליהו מכל לרה כן יחמרו הרוחים כי בעון מה שחמרו בפלת דוחג ולחיקופל הסיב עליהם חפו ית׳ וזה ויעלצו בך לוחבי שמך הנו׳ הוח בשם חלהים שהוכרתי בחומרי החשימם חלהים יהיו לוחבי הדין שחתים בייסורין כי בזה יהיו עליוס ומקבלים ברלון ברחות כי על כבוד שם חלהים שהוח שכינה שמרו בה חסר שם לוחביה נדשו מן העולם וזהו

חו׳ בך ׃ חו יחמר כי הנה ידעתו מרו״ל כי בניכול הקב״ה לח שחת בעולתו כי חם שיסתת לעתיד ב״ב וזהו ויעלצו בך שהוח בזמן שמחתך לוחבי שמך חלהים סובלי ייסורין וזה וזה יהתחתו ניסורין בחומרם דיו לעבד להיות כרבו (יג) והוח כי יודע הוח כי חתה תברך לדיק כשתהיה ה׳ כלומר שלם בחרבע לוחיותיך שהוח לעתיד כשתתנקש מעמלק כד״ת כי יד על כס יה כו׳ ועל כן הם לוחבי שמך ולח יזוזו מהייסורין ומה שמבקשים כעת חינו חלח שבלה המניעה לבעליה רלון מלחך תעטרנו שתער׳ עליהם ממרום רלון טוב לקבל ייסוריהם ברלון שלח יקוללו ויחטחלו כי שפע רלון מלחך עטרה תחבב להם וזהו רלון תעטרנו כי יהיה להם כלבה להגין מן החטח׳

ו (ב) הנה מומור זה זימר בהיוחו על ערש דוי ׃ ולבח ל עגיגיו נקדים כי הנה לף גדול מחיתה כמפורש חללנו ברך פגיעים כי על כן בעון הענל סילק הוח ית׳ מעל ישרל חת הלף ומרע״ה חת החיתה כמו״ל וגם הלף הוח לשון זכר וחיתה נקבה תעת הבח וגם הייסורין קשים מהתוכח׳ בכתו׳ חללנו על פסוקמוסר ה׳ בני חל תמאס וחל תקוץ בתוכחתו כי על הייסורין הכבדים חמר מחיסה שחדם מוחם בהם חך על התוכחת הקל מייסורין חמר ל תקוץ שהוח היות החדם קץ ומתחתק לבו בגד מה חך לח מוחם חוח׳ לגמרי והוח כי הנה יש ייסורין על עון והם קשים שיש גם ביטול תורה ותפלה ונקרחים מוסר ויש קלים שחין גם ביטול תורה ותפלה והם ייסורין של חהבה וקרחים תוכחה והוח מה שפירש וחמר כי חת חשר יחהב ה׳ יוכיח ולח חמר ייסר כי חוזר חל התוכחת הנו׳ שהוח של חהבה כלומרו כי חת חשר יחהב ה׳ יוכיח ה׳ ולח חמר ייסר ׃ ונחת חל העגין והוח כי בחליין היה נדון בקרבו כי לח ידע הם רלומו יתבר׳ היה לייסרו במכאוב על משכבו חך למות לח יתנהו ׃ חו היה חליין חשר יחות בו וכבל חלוקה יש בחיות הם ה׳ חפץ דכאו ניסורין חפשר הם קשים למרק עון הנקרח מוסר חו של חהבה הנקרח תוכחת כמדובר׳ והם הרלון הוח שיחות בו חפשר חת חייב חו חת זכלי ע״י מה שנתמרק עד כה על כן חמר הם הפוגה היח ייסורין בלבד הם הם של חהבה הנקרחי׳ תוכחת ה׳ ל בחפך שהוח בחינת רוגז קשה יהיה והם הם של עין הכבדים הנקרחים מוסר חפילו בחינת חימה חל יהיו לומר ליני מוחם הוחם כי הם של בחף יהיה מה שתוכיחני וחל בחימה מה שתיסרני (ג) חך חו לי כי רוחה חני שלין הענין ייסורין בלבד רק מחת ועל כן חנני ה׳ כי חמלל חני כחת בכרת מחת׳ עון הומלל נפש ונוף על כן על הנפש חני חומר חנני ה׳ כי נרחה שלין לה סוס זכות ליטלל והוח כי על פ׳ וחמותי חת חשר לחון חדו״ל לשים לו להקב״ה חוכר גדול למי שלין לו וזה יחמר חנני ה׳ בתורת חן כי חמלל חני כי חין לי זכות ועל כן לריך ה׳ שלחיה מחולי זה והתקן ושמ תחמר בזה חני רוחה כי חמלל חני גם הנפש חולי חיטו כי חם מיתת הגוף לך הנפש כבר נתקנה ושלמה היח הלח הוח כי רוחה חני כי גדול התפעלות הנפש מהתפעלות הגוף כי חין התפעלות הגוף כי חם כי נבהלו עלמי מיליות בהלה בלבד דמוליהו חוח ומלמעי׳ על שלח נשלמו במוות כמ״ש ו״ל על כל עלמותי תחמרנה חך לח נבהלו מחד (ד) תמנם ונפשי נבהלה מחד נרחה שמרגשת לרה מופלגת יורה כי היח מר לה שנברחת והולכת בלי תקון ונם כיון בחו׳ מחד על כי בה חלוי קיום העולם כלו שנחמר בו ויירח חלהים חת כל חשר עשה והנה טוב מחד כי היח נפש חדם הרחשון ובזה ליתקן על ידי וחיך תנח חן העולם בטרם נחר התיקון נסוף השבעי׳ שנה שניתנו לי והוח כי הנה תקונו של חדם הרחשון הוח תיקון העולם כי על ידו בעונו נתקלקל העולם והינו נתקן חלח על ידו כמ״ש ו״ל כל הולדות שנמחקו חסרים חוץ מבנים שה תולדות השמי׳ ושה תולדות פרץ כי שפה דברים שנתקלקל העולם מהם נתקנים ע״י בן פרץ הוח חדם הוח דוד הוח משיח כמודע והם לינך בניני עשה בנין כבוד שמך הנדול שעתי׳ להיות על ידי והוח כי שמך הנדול שקדשך חדם הרחשון חשר חני חני כמ״ש ו״ל חני ה׳ הוח שמי הוח שמי שקדשתי חדם הרחשון וזו יהיה שלם ולח יהיו שתי תוכיותיו בלבי מתחזרות לשמי תחזרותיהן כד״ת כי יד על כס יה

והנה

והנה השלם דוד לתקן פגם חרפת הרשעון הוא מתהר תיקון המלך השם בחרפת לותיותיו יחד והוא על ידו כי על כן הוא לומר כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא ועל כן בחרפות דוד בקרב ימיו שהיה על ערש דוי וייחד כן ימות טרם יגמור התיקון אמר הנה עלמותי מלטעדי' על המלות שלא תעשה לם למותה הפעם וגם נפשי נבהלה על המונע שיה ואתה ה' על כבוד שתך תאסר לן לה שיעור עד מתי למה לא תחזם למהר רפואתי ותתקן פגם האדם ויסוד שתך לתיקנו והוא ואתה ה' כלומר ואתה שם בן תרבע שנפרדים פנים לותיותיך מהשנים האחרות כי יד על כם יה שתחדות תרבעתן הוא לחדות נמרץ התחד מהיותך ה' מלא עד מתי תחזר (ה) ועל כן שוב ה' נכל ד' לותיותיך חלה ועל פי דרכך חלה נפשי כי חלקי ה' אמרה נפשי וביסופתך תוסע גם היא וזה תעשה למען שתך כי בתיקוני תלוי כבוד שתך כמדובר וכל זה הוא לענין הנפש ולענין הגוף הושיעני למען חסדך כי חינו כדתי כי שם על יד החסד והוא כדרך כל מלך שנשתתף נדולתו נומל חסדים טובים גם לבלתי כדתי.

אֵלֶיךָ וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתָי׃ ה שׁוּבָה יְהוָה חַלְּצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חַסְדֶּךָ׃ ו כִּי אֵין בַּמָּוֶת זִכְרֶךָ בִּשְׁאוֹל מִי יוֹדֶה־לָּךְ׃ ז יָגַעְתִּי בְּאַנְחָתִי אַשְׂחֶה בְכָל־לַיְלָה מִטָּתִי בְּדִמְעָתִי עַרְשִׂי אַמְסֶה׃ ח עָשְׁשָׁה מִכַּעַס עֵינִי עָתְקָה בְּכָל־צוֹרְרָי׃ ט סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בִּכְיִי׃ י שָׁמַע יְהוָה תְּחִנָּתִי יְהוָה תְּפִלָּתִי יִקָּח׃ יא יֵבֹשׁוּ וְיִבָּהֲלוּ מְאֹד כָּל־אֹיְבָי יָשֻׁבוּ יֵבֹשׁוּ רָגַע׃

ז א שִׁגָיוֹן לְדָוִד אֲשֶׁר־שָׁר לַיהוָה עַל־דִּבְרֵי כּוּשׁ בֶּן־יְמִינִי׃ ב יְהוָה אֱלֹהַי בְּךָ חָסִיתִי הוֹשִׁיעֵנִי מִכָּל־רֹדְפַי וְהַצִּילֵנִי׃ ג פֶּן־יִטְרף כָּאַרְיֵה נַפְשִׁי פֹּרֵק וְאֵין מַצִּיל׃ ד יְהוָה אֱלֹהַי אִם־עָשִׂיתִי

(ו) כי אמר הנה עוד טעל לחרת לכל המית מחולי זה והוא במה שידעתו כי אין חור נהיפם שולט בק"ח ק"ו מסלמדרת ומפילו לשליעת אחר אמרו מידן לת מדייניה דשיעסק בתורה וכ"ם דוד ע"ה שהוא עדינו העלמי יגע ומתבדן על דברי קורה יומם ולילה והוא היה רחם הקבלה ורחם הסנהדרין • ונכח לל הענין אמר אין במיתתי שבח לה' שם לחמתם טרם לטהר מכל חטת כי הלח אין במות זכרך כי לח יוכרך לבדך תת מי שסלקני מן העולם כי אינני מזוקו הנדר חלילה וגם שהמתים בלקי כסדים ומפתרקים בנהינם ומסס עולה שבח לה' כאמר רו"ל נדול השבח העולה מנהינם מהעולה מנ"ע שאומרים יפה דנת יפה חייבת וכו' ומזה יאמר אחר כי אין במות זכרך שאינו מנדר אותם שמוכירים אותך בהלל לה' על מוקן ח"כ נם בשאול הוא נהינם מי יודה לך כלומר השם אמי כי לח יתכן להיות מהנדולים שם שאודה לה' שיפה דן (ז) כי הלח עסקתי בתורה כי הנה יגעתי בתחתיה הינינה הירועה ומיוחדת לי היא יגיעת התורה אין נ"ל כשלח היה לי נער כי שם יגעתי חלילו בתחתי הוא נימי נעריי ובכן אין נהינם שולט בי ושמא תאמר שם כן לימה במה תתתרק משמתך שם אמלל לתה מחמת עון הלח הוא כי מעתה אשחה כו': (ו) או יאמר הנה לתה ה' שהוכרתי מדת רחמים לח יוכר במותי שיברכוך שרחמת על העולם בכלוקי ולו יוכח שהייתי יורד שאול להתתרק ותעלה לך שבח משם הנה בשאול מי יודה לך שם הרחמים המוכר כי לח יודו שם רק לת מדת הדין שיפה דן לך מי יודה לך שם הרחמים שאני דובר בך והנה טוב לך תחייני ותרפאני ולודה על רחמיך שהוא שבח נדול לך משודה על מדת דיוך (ז) ומה תאמר במה תכופר לשמתך הלח הוא כי עד כה יגעתי בתורה המתשת כחי בחתתי השוברת קני נופו של חדם כמודע מרו"ל להכניע התיבריס חשר חטלו לך ותעלה עוד חוסיף להכניע נם ברסורי דעבירה שם עין ולב כי חשחה בכל לילה מטתי הוא כללות המטה שאני בה בדמעתי ערשי שהוא חלק מהמט' שאני שוכב בה שמא' בדמע העין היולד מהלב כי חשר לבו שמח לח תרדנה עיניו דמעה וזה יען כי שניהם הין ברסורים על מה שחיברי נתרו עון במטתי על כן יבחו חוקה ויותר במקום השכיבה שימשו חוקה (ח) ושמא תאמר למה עד כה לח השלמת בדמעות עיניך כחשר תעשה לעתיד הלח הוא כי הנה עששה מכעס עיני כי מחמיות כעסי יבשה ותדקד ועתקה ותתיישן שהוא נ"כ כלוי הלחות ואין לומר שח"כ חיך עין נרקבת ויבשה תהיה לה לחוק להוריד דמעות לשחות בכל לילה מטתי כו' הלח הוא כי זה היה בכל צוררי שהיו מלידים חוקי חך עתה בטלו לצוררי (ט) כי על כן לחי חומר סורו ממני כל פועלי חון מלהנר לי ושמעם כי הנה שמע ה' קול בכיי הוא קול בכיי שאמרתי שחנה לפניו שחשה בכל לילה (י) וחם יאמר לית החם עדיין לח נכית חיך מעתה יעשה פועל הנה חינו חן התימה כי הלח כמקדים התפלה נם זה יקרני כי טרם לתפלל שמע ה' תחנתי ונקבלה וחח"כ תפלתי יקח ושמענה ולח תהיה תפלתי עליו למשל אחר שכבר קבלה והוא מאמרנו לאחר מדרכינו על פסוק והיה טרם יקראו ואני אענה שאעשה ואסכים להעשות הדבר על כל זה לח לומר לו אל תדבר כי עשיתיך כי אם לאחר שוחני לעשה עוד אם מדבריס ולח לאמעשם כענין תשות לבן כו' כי אם ואני אשמע כי ערביס עלי דבריהם וז"ח שמע ה' תחנתי ועכ"ז ה' ברחמיו תפלתי יקח: (ט) או יאמר במה שידעתו מרו"ל כי לח היה דוד רחוי לזותו מעשה לח שאם יחטא יחיד לח יתייחס כי יאמרו לו כלך אל דוד וכו' יאמ' סורו כלומר סורו ממעשיכם הרעים ממני ממה שתראו בי ולימדו מתני והוא כי שמע יי' קול בכיי שקבל תפוחתי כלומר וכה יעשה לכם ולח תחשבו שלח תהיו להלון לפניו כשתחלה כי תדרנה יקוסף לכם חיבה והרחים כי הנה מתחלה שאם תפלתי ושמע קול בכיי בלבד בהחילי לשוב (י) ועוד מענו הוסיף כי שמע תחנתי וחח"כ שמע וקבל הוסיף ויקח תפלתי לשר שאם תחלה ולח מענה כמדובר בקודם • או יאמר הנה שלשה הדרנות עליתי בתשובתי זו למעלה מזו תחלה לח היה שומע רק דמעתי ולח תהנה ותפלה ואחר שבכיתי ושבתי מעוני עוד מענו לח הוכרחתי לבכות לשיקבל מתני כי שם שמע י' תחנתי שהיה נדולה משאם תפלה וכל זה ביחוד לך עדיין תפלתי כלומר בהיותי יחוד עדיין לח היה שומע ועתה נם תפלתי יקח כי לח בלבד יקבלנה כי שם נם לח היה מקבלה ע"י מלחך שכיוון כי שם הוא בעלמו תפלתי יקח: (ט) או יאמר סורו כו' כי הנה לאמרו בגמרת שמוהיר יח' לל כחות היולוסים מתעולי קדם שלח יחטיחו לת רשומי הדור דמכרוי ברקיע הזהרו בר' עקיב' ובחורתו סוהרו בר' מליר כו' וכדחמר להו השטן למלח דמכרוי עלך כו' והנה בחמת לכחות השם המחטיחים פועלי החון יחמר לשם כי תרבי משחית השם ועליהם יחמר סורו ממני כל פועלי החון בל תחטיחוני כי שמע יי' קול בכיי ורשוש וקרוש ותני לפניו יח' (י) ובוחה לנכי כי במה שאמר ה' תחנתי שאמרתי חנני ה' כו' ותרפחני ידעתי כי נם תפלתי שיסורו ממני כל פועלי חון יקח: (יא) יבשו ויבהלו כו' במה שתחלימני ותחייני כבר הבחתי יבושו ויבהלו מלד כל לויני שיתכרכמו פניהם ומה שחמרתי שעל מה שיבושו עוד יבהלו מלד הוא שם מהמת הבושה לח יבושו מיד בתשובה לך שם יבושו לח תשניחם רק לוהבם נדבה ולח לחפוץ שיבושו מלד תלילה רק הרגע הרשעון שעל ידו הם שנים והוא יבושו ויבהלו הרגע בלבד:

ז (א) **שגיון** ברחותו שלחרי רדוף שחול לחריו כחשר נתרחה פנים וכנף חציל שחול בידו ולחמר לו הקולך זה נני דוד לו סר וסינח ולמר שלח היה מחזיק הטובה לשחול כי שם לה' שעם נפיו דבריס טובים וזהו לסר סר ליי' על דברי כוס נן ימיני שעל דבריו שדבר טוב לו הסיר והשבח לה' יאות כי הלח כוס הוא כמ"ש ז"ל מה כוסי זה לימו משתכ' מעורו כך שחול לימו משתכח משכחתו עם היותו נן ימיני שהוא מצורת קדוש (ב) וגם שדבר טוב לח לחבטח בו לחרי כן שיקים לת דברו הטוב כי שם יי' חלקי נך חסיתי ולח בו ולח מלדו חלי ירח בעלם כי הנה כליק הוא כי שם תרבים לשר לתו רודפי לותי כדוחק וזיפים ודומיהם המקומתים לותו עלי והוח הושיעני מכל רודפי ושמח תחמר מה יסכון למו מועלותם חלו שיהרנך הלח בעת הפועל הוא שב ומדבר לך דברים טובים כחב תת בן יהרנה לי"ח והצילני גם ממנו (ג) פן יטרוף והו' לומר הן לחת שמתפייסים הוא לחר המיתין לו פירוש לותו כוח שברחיתי לו בכף בנדו לך ירח לחי חת פתלומיות יטריפה פן יטרוף וכו' כי לח יתלח מי שיחמר לו מה תעשה כי שם פורק ואין מציל: (ב) או יחמר הנה הוא נכוה בשתי קשות ח' מחיתת הנוף פן יהרנ שנית מחיתת הכפש פן יהרוג לת שחול וחכפיו כענין יעקב ויירח מלד פן יהרנ ויבר לו פן יהרוג ועל כנסת הנוף לחמר הושיעני מכל רודפי לותו נופי שמא להרנ והצילני (ג) פן יטרוף כחריה נפשי ואין הוא השוחק לותו שהוא פורק ואין מציל הוא היפ"ר כי אין מציל חידו כי אח ליחזחל פותחין לו ואין מצילין מידו פן יבער כפי פתלוס וה' אלהי ידי בחשיח ה' לו שחר ישרחל ושברתי נפשי (ד) ואם תחמר נח ה' כי הלח נם עתה כבר שלחת יד ושברות כנף החציל ונם על זה נענש כת"ם ו"ל וח"כ חיפה יהיה לך עיכוב לבחילתך מליהרנ הנה יי' חלקי שם עשיתי ואת שברתי כנף החציל שם לח בלבי יבכפי

עָשִׂיתִי וְאֶת אִם־יֵשׁ־עָוֶל בְּכַפָּי׃ ד אִם־גָּמַלְתִּי שִׁלְמִי רָע וָאֲחַלְּצָה צוֹרְרִי רֵיקָם׃ ה יִרְדֹּף אוֹיֵב נַפְשִׁי וְיַשֵּׂג וִירָמֹס לָאָרֶץ חַיָּי וְכבוֹדִי לֶעָפָר יַשְׁכֵּן סֶלָה׃ ו קוּמָה יְהוָה בְּאַפֶּךָ הִנָּשֵׂא בְּעַבְרוֹת צוֹרְרָי וְעוּרָה אֵלַי מִשְׁפָּט צִוִּיתָ׃ ז וְעֵדַת לְאֻמִּים תְּסוֹבְבֶךָ וְעָלֶיהָ לַמָּרוֹם שׁוּבָה׃ ח יְהוָה יָדִין עַמִּים שָׁפְטֵנִי יְהוָה כְּצִדְקִי וְכתֻמִּי עָלָי׃ ט יִגְמָר־נָא רַע רְשָׁעִים וְתכוֹנֵן צַדִּיק וּבֹחֵן לִבּוֹת וְכִלְיוֹת אֱלֹהִים צַדִּיק׃ י מָגִנִּי עַל־אֱלֹהִים מוֹשִׁיעַ יִשְׁרֵי־לֵב׃ יא אֱלֹהִים שׁוֹפֵט צַדִּיק וְאֵל זֹעֵם בְּכָל־יוֹם׃ יב אִם־לֹא יָשׁוּב חַרְבּוֹ יִלְטוֹשׁ קַשְׁתּוֹ דָרַךְ וְכוֹנְנָהּ׃ יג וְלוֹ הֵכִין כְּלֵי־מָוֶת חִצָּיו לְדַלְקִים יִפְעָל׃ יד הִנֵּה יָחֶבַל־אָוֶן וְהָרָה עָמָל וְיָלַד שָׁקֶר׃ טו בּוֹר כָּרָה וַיְחַפְּרֵהוּ וַיִּפֹּל בְּשַׁחַת יִפְעָל׃ טז יָשׁוּב עָמָלוֹ בְרֹאשׁוֹ וְעַל קָדְקָדוֹ חֲמָסוֹ יֵרֵד׃ יז אוֹדֶה יְהוָה כְּצִדְקוֹ וַאֲזַמְּרָה שֵׁם־יְהוָה עֶלְיוֹן׃

ח א לַמְנַצֵּחַ עַל־הַגִּתִּית מִזְמוֹר לְדָוִד׃ ב יְהוָה אֲדוֹנֵנוּ מָה־אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ

(ה) ועוד כי חפי' לס נמלתי נמולו הלא שולמי רע הוא שמלס לי הו' רעה תחת טובה וכדין היה לגמול לו גמולו ועוד כי חלו הייתי חולץ צוררי ריקם אלא הייתי לפילו כורת כלף מעילו כי חס וחלילה צוררי ריקם

(ו) הלא ירדוף לויב נפשי תויב הוא שחול נפשי כו' והוא כי הלא ע"י רחוקו ככף מעילו בידי הוא שנתן לפי מחני כי לחר לחבר סינרני היוס בידך ולח הרגתני כו' והחבת החיבו' שלח בלבד ירדוף גופי כי חס גם נפשי כי בהכותו לותי לח לעצר כח לבלתי שלוח ידו בו לו בחנפיו וע"י כוויצג וירמוס לחרץ חיי על גוף ונפש וכבודי הוא המלכות בשפלות לעפר ישכן סלה כי לח יפקוט עד יחטיחני וחת' בעון שחלח ידי להרגו וגם יהי' לפוקה לחבד המלכו' כמחתר תגינול על דבר בעלה ולח תהיה זחת לך לפוקה על כן ניוד טוד היה שהכחתי רוגזו של ילר בכרתי המעיל:

(ז) ק' מה הנה לין ספק יחרה לף ה' על המלרי' ורודפים להמית לף דוד לף לח חבה דוד רעה תבח לליה' על ידו כי גם עמוס לנדי' לח טוב על כן לחר קומה יי' מעשות בהם משפט ותהיה קיומך בהם בחלף נ"כ כי לחה תעד לף הלף מלינקס מהם ונם הנעד בעברות צוררי לחר נתמלחו עברות וחוח' העבדו' צוררי נעשו קטיגורי' עליהם לכלותם כעפין ותמוגמו ניד עוטיו וגם לחה ה' הנעד בעברות צוררי כי הנעד תעליהם וגם בחותן הכחות שהם עברו' צוררי שנם הם יפשלו כל יעשו נם הם בהם משפט ושמל תלמר כי לחר שנחרה לף ה' ועברתם כי קשתה לף ישובו ריקם כי הם עשו משפט ורוגו על כן התיקון הוא כי ועורה לולי כו' כי תעורר למעלה משפט לויב לעשות לולי שהוא לחמור בחומר שני שלל ממני ולחנה נויס נחלקך כו' שהוא מה שעתידה להיות על ידו לעתיד לבל ויהיה מלמר רו"ל החומרים כי נקם דוד לכלותם מעתה ולח הניחו לברה כך"ל וירד הטיט על הפנריס ויבל לותם לחברם וזה יחמר ועורה לולי משפט לויב לעשות לעתיד כי חו על יד התעוררו רוח משפט ההוח שתעורר לולי נחופן לחרוך מלחמה כוללת כלחר לעתיד שיתילבו מלכי לרן כו' על יי' ועל משיחו עשה מעתה (ח) ועדת לחומים לחר תסובבך כחחד שיתילבו מלכי לרן כו' על יי' נחופן שכל עדתם תסובבך בחומרם כי ממך הכל וחו ועליה למרום לפקוד נכח המרום שנה ושפוך עליהם ועמך לחר היה על ישרחל צוררי לך נקמתו זחת לח נעשה כמ"ש ז"ל וירד הטיט כו' שנקש דוד לכלות לת החומות ולח הניחו לברם וזהו ויבל לותם לברם שהוח כי יעץ עליהו להשתעבד למלכיות: (ט) ה' ידין לחר כלחר יי' ידין עמי' חו שפטני יי' כלדקי כו' כי חו תערוך מעשי לכל מעשיה' ותשפטני כלדקי וכתומי שהוח עלי כי כל מלוה נעשה ממנה מלחך עליו לך עשה ליכי חפץ תערוך לדקי עם לדקת שחול כי מי יודע וכמ"ש ז"ל שלחר לו הקב"ה חלמלח לחה דוד והוח שחול הייתי מלבד כמה דוד חפני שחול (י) לך מה שליכי שחול להיות שתי הכתות יהודים כמלמר נרוריה מי כתיב חוטלים חטלים כתיב ליחזיר הוח יתלת החוטלים נתשובה ויתמו החטלו' חטלו ועד"ז זה לחמר כלן חמלחה ממך ניגמור נת רע רשעים בדיוס כמוני כהם כי הרע הוח המשחית הנעשה בעיונות יגמר ויכלה כי תשיגם חליך ויכלה · ותכונן לת מי שהוח לדיק ליכי ובין שחול וכל זה לחי לומר למה שליכי מחויק לת עלמי ללדיק ממנו כי הלח ובוחן לבות וכליות לחים לדיק כי הוח לבדו היודע מי הוח הלדיק (יא) וחל יתלדני שומע כי לחי לומר כן לפיס ולח כן לבי כי חס שליכי הלדיק כי הלח תדרכה ניוסר לבי הוח מה שחני בוטח ליושע וחיך לדבר שלח ביושר לבב וזהו מגיני עים לי על לחים שלבטח יען לי הלח הוח להיותו מושיע ישרי לב כי הוח יודע כי יפר לבב לחי וביושר לבב לחי לומר כי ה' לבדו הוח היודע מי הוח הלדיק (יב) ומה שלחי תמיד בעברות ומורדף בלי חסק וחין יוס שחין לי לרה חין זו רחיה כי לח לדיק לחי כי הלח חלהים שופט לדיק ומיסרו ועוסה בו משפט · והיה מניח היסורין כחחת הלח שחל שהוח מדת החסד מחלקס ממנו מעט בכל יום וזהו והל ועס בכל יום שחוכל לכובלס · לו יחמר חלהי' הוח השופט מי הוח לחר יקרל לדיק וחין לרותי רחויה שליכי לדיק כי חדרבה חכד ל הוח היותו ועס בכל יום כעניו ויסרתיך למשפט:

(יג) אם לח' הנה חליתי פניך תחזירהו בתשוב' בחומרי יגמר נח רע רסיים וחס לח ישוב מדרכו כי חס שיחויק בדריפתו הנה חרבו ילטוש כלומר חרבו לחר עתידה להמיתו ילטוש חוכה להכינם מהר וכן קשתו לחר דרך לננדי מתחלה עתה ויכוננה ומה שחמרתי שעתה ילטוש חרבו שנרחה שכב ל מוכנת לו החרב ליהרג בה לח שנזה הוח לוטש חוכה למהר הכנתה (יד) הלח הוח כי הנה ולו לעלמו כבר הכין כלי מות מקודם לוה לך עתה שמכין חניו לרולקים ורודפים לחר ידלקו לחריו להמיתו נמלחת יפעל ולח לו (טו) וחין לומר כי לחר שחוח' שלח ירדפני עוד יקיים דנרו לח כן הוח כי לחר שהיחל נרעה חין להמיטו כי הנה יחבל חון שלח הופיס לחמר לכו נח הכינו עוד ודעו לח מקומו כו' ומיד והרה עמל כי וילך שחול וחכשיו לנקש כו' לחרי התחלו רעות חלו לח יתמך לחת ובטחון בדבריו כ"ל וילד שקר שודחי התולד' תהי' שקר כי יפקר בהבטחתו ולח יקיימה (יו) ומה שחמרתי שכבר הוכנו לעלמו הוח כי בור כרה ונקבלת לפון הרע על נוד עיר הכהנים ויחפרהו שהמיתם ויפול בפחת יפעל(יז)כי יפו' עתלו דרכיו שיהרג על חותו עון ועל קדקדו יהל ורעו שיולחים מן הקדקד כנודע כי משם נפתח הורע יולחה נ"כ חמסו ירד וכן היה כי מתו עמו שלפת נניו:

(יח) אודה יחמר כי מי יוכל להודות ליי' על כל ענייניו ולח יחמרו לו סיימתניהו לכולהו שבחי דמרך לך לודה יי כנדקו שעושה עמי בלבד ונם לומרה שם ה' שלינו כשם מלך בשר ודם שלין נשמו ממש רק בעלמו לך הוח יח' שמו נם כן עליון כנודע: או יחמר הנה לנכי בלרה דדוף ומלטער ומלד לחר עשה הוח יח' עמי לדקה שמליכי מן המות לף לחוש על לעדי ולודה ה' כנדקו על ההללה ובשכר ולת חבטח בה' שלוכה לעלות במעלה הלף לעדי זה שלני סובל וזהו ולומרה שם ה' ע"ין כי לבטח שלומרה שם ה' בהיותי עליון נכך מלך:

ח (ב) יי לחומרו כו' הנה הסכימו רו"ל כי פסוק זה מלחכי השר' לחרוהו שתנתן להם התורה · והנה רחוי לשים לב לין נקשו תורה שם נדרך פשטיותה לין להם מנח לנח חליה וחס דרך קודה לחר כל התורה שמותיו של הקב"ה למה לף ניתנה להם שהם רוחניים נדולי הערך · ולבני לדם נעלי החומר קלי החיכות יתן דרך פשטה · ונכן נכל חל ענין המומר נשום לב חל מלת חשר שהיח מיותרת בחומרו חשר תנה · ועוד חומרו מפי עולליס כו' לין יתקשר חל הקודש ולין יוסד עוז מפיהם ופה להם ולח ידברו וגם לומרו לוררין משולל הנכה: ועוד מי הכניס בזה לויב ומתנקס ומה ענין שתי תוחרים חלו: ועוד כי לומרו מה לנוס כי תוכרנו היה רחוי לומר לחר לומרו לחר תנה הודך על השמים כי הם סוף דברי מלכי השרת: ועוד כי פסוק כי חרחה שמיך לינו מתקשר לף למעלה ולף למטה וגם כפל לומרו לנוס כי תוכרנו ובן לדם כו' ומה ותחסרהו מעט כו' וליבוע מה שלמרו ז"ל כי על משה ידבר ומי הכניסו פה: ועוד לומרו המשולהו כו' שמור שהבליטו על הכל ויעל נחנה ושפי' וגם לומרו כלם הלם כי הוח הות כלם: ועוד שלף פרט רק לחנה ולפיס ולין יחר העולם ודרך תוספת לחר וגם בהמות שדי: ועוד לומרו ספור שמים כו' מה לורך לומרו שעובר לחרוות ימים ולו' עובר לפון יחיד ולמה לחזר לומר יי' לדוניכו כו': אמנם הנה בנדר מדרנת המדם נתחלפו הדעות ת' כי נפשו לליס הוח לחר נתנה חלק חלוה ממעל וגם כי הלביסו יח' כתנות עור ובשר לף יעלרנו הנפש מלהיות נבוה מעל מלחכי חליס לף לדיקים ומעט בני ישרחל · ב' כי גם כי נפשו מלמעלה לף הוח שפל החיכות מן המלחכים כי הוח מלובש בחומר והמלחכי' שכלים נבדלים רוחניים בעצם ג' מקטינים ערכו מן המלחכים לף לף מן הגלגלים ויש מקטינים ערכם גם מן הגלגלים ד' החומרי' כי מוסר המדם מן הבהמה לין כי כתות וה

הָאָרֶץ אֲשֶׁר תְּנָה הוֹדְךָ עַל־הַשָּׁמָיִם׃ ג מִפִּי עוֹלְלִים׳ וְיוֹנְקִים יִסַּדְתָּ עֹז לְמַעַן צוֹרְרֶיךָ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם׃ ד כִּי־אֶרְאֶה שָׁמֶיךָ מַעֲשֵׂי אֶצְבְּעֹתֶיךָ יָרֵחַ וְכוֹכָבִים אֲשֶׁר כּוֹנָנְתָּה׃ ה מָה־ אֱנוֹשׁ כִּי־תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן־אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ׃ ו וַתְּחַסְּרֵהוּ מְעַט מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד וְהָדָר תְּעַטְּרֵהוּ׃ ז תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ כֹּל שַׁתָּה תַּחַת־רַגְלָיו׃ ח צֹנֶה וַאֲלָפִים כֻּלָּם וְגַם בְּהֲמוֹת שָׂדָי׃ ט צִפּוֹר שָׁמַיִם וְדְגֵי הַיָּם עֹבֵר אָרְחוֹת יַמִּים׃ י יְהוָה אֲדֹנֵינוּ מָה־ אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ׃

ט א לַמְנַצֵּחַ עַל־מוּת לַבֵּן מִזְמוֹר לְדָוִד׃ ב אוֹדֶה יְהוָה בְּכָל־לִבִּי אֲסַפְּרָה כָּל־ נִפְלְאוֹתֶיךָ׃ ג אֶשְׂמְחָה וְאֶעְלְצָה בָּךְ אֲזַמְּרָה שִׁמְךָ עֶלְיוֹן׃ ד בְּשׁוּב־אוֹיְבָי אָחוֹר יִכָּשְׁלוּ וְיֹאבְדוּ

מפנך

כן מות זה כי נפשם לא שכל נבדל הוא כי אם מתהווה עמו כרוח הנהמ' ונפסד עמו באותו רחמנא ליצלן מדעתי והנה הדעת הרחבונה היה דעת חכמי האמ' והנדק שמעלת המדיקים גדולה ממעלת מלאכי השרת ולא נלבד בספר הזוהר כי אם גם במדרש תרו"ל מי גדול השומר או הנשמר כי מלאכיו כו' לשמרך מי גדול הנושא או הנישא ונאמר על כפים ישאונך מי גדול הנותן רשות או המונע רשות ונאמר שלחני כי עלה השחר וכן כתיב וריוה דו רביעאה דמי לבר חלהין קדמאה לא נאמר בה רביעאה ורביש לין מספר למאמרי רבותינו ז"ל המכריעים כי גדול המדיק לפניו יתי ממלאכי השר' כי על כן היו ס' רבוא מלויס לת יעקב ושלח שלוחי' לל עשו לחיו ועל כן קדמו שריס של ישרא לומ' שיר חחר מונעים הם מלאכי השרת לך מלאכי שים עוליס ויורדים בחיבות החדש שדעתם השפרת השניח והל בת דוד ברוח קדשו להחזי' שפרת הרחשונה ולבעל השמייה והשליטי ובשני היכל והי' דעת מלאכי השרת שאמרו ה' אדונינו כלומר למה שאתה ה' אדונינו תקרא כי זה כבודך ליקרא אדון לנו ולא לבעלי חיתר ואם כונתך לפרסם שמך בארץ הנה לין לריך כי הנה מה שדיר שמך בכר בכל הארץ על ידי יציאת מלריס לך התורה תנה לנו ולא לחומריים כי גם שים פעמו בה הנה החלק לחבר תנה לינו הפעט כי אם הודך הוא דרך הכוד על השמים שהוא לרוחניים שרפי קדש כלומר כי לך הפעט יכתן לבני אדם כי להם יאתה הנה כי היה דעתם כי לין מדרגתן שוה למדרגתם כי לנחנו החומר והמה הרוחניים (ג) ואומר דוד ברוח הקדש הנה מפי עוללים ויונקים יסדת עוז לנו לנגחם והוא כי עוללים יקריאו אחר השלם ימי היניקה כד"ח עוללים שאלו לחם ויונקים הם תוך כ"ד חדש של יניקה והנה אמרו"ל כי בנלות מלריס היו מעוברות יולדות וילדות בשדות והיה הקב"ה מנליחן בארץ והיה מומין הקב"ה לכל אחד בחלל הארץ כשני דדין והיו יונקים מאחד דבש ומאחד חלב ולא בלבד כ"ד חדש של יניקה כי אם עד שהיו נדולים והיו יולדים אחר זמן שהיה הקב"ה פותח הקרקע ויולאים עדרים עדרים וכל אחד מכיר את חבירו ואלה היו אומר על היס היו מריס בחלבא ואומרים זה אלי ואמונו כי רחוקו לא ואדום כאחר בהיותם יונקים שהיה הקב"ה מתרחה להם כבחור לא ואדום וזה לא נעלם ממלאכי השרת ואין לנו טענת עוז לנגחם נדולה מזו כי מ"ה עם היותם רוחניים אין רואים את הקב"ה ואומרים היה מקום כבודו ואיתם הנערים מלובשי בחוש' הורו בחלבא ואמרו זה אלי הנה כי נדולה מעלת החדש השלם ממעלת מ"ה להיותם מקבלים נם סוד התורה וזה יאמר מפי אותם שהיו עוללים ויונקים שאחר זמן יניקתם בהקריאם עוללים כד"ח עוללים שאלו לחם עדיין היו יונקים אשר לא היה זה כי אם שם כי עד שהיו נדולים רחוניים ללכת מלריסה עדרים עדרים לבקש אבותם היו יונקים דבש וחלב מתחת לחרן מפיהם של אלו שהוא בלומרם זה אלי ואמונו יסדת עוז לנו נגד מלאכי השרת ולמה היה מאמר פי עוללים ויונקים למען לוריריך הס עוזך ושיעתנו הכתיב נגד ישרא"ל לעזור את פרעה שנאמר עליו לאמר חזק וחזק כו' שהיה דת להנקם מישרא"ל וע"י מאמר פי עוללים ויונקים ריחם ה' והכניע לוריריו והושבת לויב ומתנקם. (ד) ועוד ראיה על מעלת החדש הוא כי בשרתו שמים וכל נאחם בשבילו והוא כי תראה שמיך כו' והוא כי טענת החומריים כי מותר החדש מן הבהמה נדול הלא היה כי לא יחשד פועל חכם יוליא עשרת אלפים מתו ברול לחד וזה יאמר כי תראה שמיך הנדולים מעשה אלבעותיך ירח וכוכבים אשר כוננתה לעבודת החדש לחותות ולמועדים ולמנד תבואות שמש וגרש ירחים ושיעורי הכוכבים שכלם לעבודת החדש (ה) והנה מה לנוש כי תזכרנו לבדך כל זה לעבודתנו מלד עלמו ולא מלד היותו בן חדש כי תפקדנו לך הוי לומר כי לא על היותו לנוש או בן חדש הוא מכינו לך הוא מפלת נפשו שדקי היו נדולה מהדברים שנעשו לעבודתו ולא יפסרנו הנפש (ו) ולא עוד כי אם ותחסרהו כו' והוא מלאך ספר הזוהר שפלא נוי אחד על מקרא שכתוב כי בכל חכמי הגויס כו' מלין כתוך וכי בחכמי ישרא"ל יש כמוהו והשיבו לו כי כן הוא כי בכל חכמי הגויס לין עושה כמעשיו ית' כי אם בחכמי ישרא"ל כי מי היה בחכמי הגויס יאמר שמש

בנבעון דוס כיהושע או יעטיר בנקר לא עבות כבל לדיק מושל ביראת אלהים כמלא שאכתי ישרא"ל נדמו לחלהים וזה יאמר והחסרהו מעט מאלהים כי כמעט הוא כאלהים לומר ונעשה רלונו ולא תקיפיד עליו כי אם לאדרבה ובבוד והדר תעטרהו שאתה נדל על ידו (ז) ופירש בתת חסרהו מעט מאלהים הוא כי תמשילהו במעשה ידיך הס שמי' והארץ כי ידיו יקב' נטו שמים ואומר קף ידיו יסדה ארץ ומימי טפחה שמים כו' בכל אתה מתשילו בעינן יהושע שתשל בשמים לעבד תנועתם ודומה לזה וכל שהה תחת רגליו כעינן ר' חניכא בן דוסא מי שאמר לשמן ויהליק יאמר לחומץ ויהליק וכיוצא בזה (ח) ושמע תאמר הלא מה יועיל שבאך שנדר ישרא"ל מקבלי התור' והמה נבואים ושפלים נם בן יתר לדם לו"ח אם יתמהמה חכה כי דע לויפה כי כאשר יבא זמן שלאנה ולפים כלם ונם בהמות שדי הס חיות העיר והיו יחד שהוא זמן שנר וחב עם כנם (ט) או נפור שמים הס מלאכים המתייחסים אל ה' שמכינה שמים ודני הים הס מלאכים המתייחסים אל השכינה המכונה בתורה יס ונם לויתן שהוא עובר תורחות ימים כדעת המתרנ' כלם יודו לו ויאמרו ה' אדונינו כו' ולא יאמרו עוד תנה הודך על השמים כשהחלה: (י) ה' אדונינו כו' לחר שהוכחנו שהודם עיקר העולם נמלא מסקנת דמלאת שאינו כדברי המלאכים החומריים ה' אדונינו כו' שכוונו שה' אדון לנו יקרא ולא לבני אדם שאינו כבודו ואמרו שבבר מה אדיר שמך מודע בכל הארץ בלי התשיב את ישרא"ל לתת להס תורה עתה אנו אומרים כי אנו העיקר כי ה' אדונינו יקרא ונם מה שאמרו כי מבלי היות ה' אדונינו אדיר שמך בכל הארץ לא כן הוא כי אדרבה בהיות ה' אדונינו אדיר שמך מה שאין כן בלעדינו כי אם אין ישרא"ל אין עולם ואיך יהיה אדיר שמו בכל הארץ בלעדינו:

ט (א) **אמרו** רו"ל שאמר כן בשות הבן שנולד לו רחבון מבת שבע שאמר שאם לא היה מת היה בדעתו שלא נמחל עונו עתה שמת ידע שע"י כן נמחל ויהיה לדעתם זה טעם קל אל לבן ולא אמר הבן לדמות על פי דרכו שנתלבן מעונו ע"י מות הבן ולפי זה יתמר על אות לבן הוא מומור לדוד מה שאין כן לוולתו רק קיצה מיבעיי ליה לתים כי יתות בנו: או יאמר ע"ד זה בשוס לב אל תומרו למנלח ושיר וגם חות' על אות לבן בין שניהם אך הנה דרך מלשים שבאות בנו גם שימחל עונו הוא דוגא ואינו מקיי' מלות ה' לבדך בדין החמת בשמחת לבו כאשר בלו שהחיינו אל הטוב והמטיב כמשנת חכמים מפסוק ואהבת את ה' וכו' ומבדך בדאנב אך דוד באות בנו זה שמח ויקס ויאמר שימו לחס נרס זה שבדך דיין החמת בכל לבו והה הו' למנלח כו' לומר על היות לי תוחר למנלח שהוא תוחר שמחה על אות לבן שלא כדרך חנשים על כן אומר לדוד (ב) יען שעל ידי כן הקיים המלוה לבדך על הרעה כשם שהוא מבדך על הטובה בשמחה כי אלי חודה ה' בכל לבבי על אות הבן ומה בשתנאי אני מוולתי לשמוח מה שלא יעשה זולתי נם שימחל לו עון באות לו בן הלא הוא כי ב' דתונים היו לו ר' אות הנוף ב' לחיבוד הע"ז על חילול השם אך עתה לאה שע"י כן נמחל עוני והדע שלא אמות בעה"ז כי אחיה ואספר מעשי יה. וזהו שכתבה כל נפלאותיך בתוכך ימי בכל שיבי ומירותי (ג) ונם אהיה בן העולם הבא כי לא אירש בן על ידי מה שנתחלל שם שמים על ידי לא תוכה לעה"ב כי הלא עתה שלקיתי ידעתי שאמאתה ויעלנה בך לתך בע"ה נם תוכה שאומרים שמך עליון והוא כי אמרו רו"ל כי יותר שבח עולה מנהיגים יותר מע"ע שמהלל הרשע בנהיגים לתלהי המשפט ואומר יפה חייבת כו' אתם הייתי בנהיגים מבשיך טוב טוב עתה שאומרה שמך בהיותי בליון מבהיותי בגיהנ"ל שהוא בהיותי תתחון. או יאמר לך כיוצדי בור שמהללים שם הדין שיכה חייבו תך לכי לומר שם ה' העליון שריחם עלי: (ד) בשוב כו' הנה הייתי בן מות וזאת כך בחומרי חטאתי כו' אמר לי הנביא נם ה' העביר חטאתך לא תמות ותפת שהם כי הבן הילוד לך מות ימות הנה כי תחלה הייתי חייב מיתה ועתה הבן הזה מתי ותכפרתי לכן בשוב תוביי לחור לל מה שהיו לומרים בתחלה שהוא לחור שהייתי חייב ואומרו לי הבא על חטת לים מיקרנו בתה לין רחוי להתריך להס כ"ל שמיר שיכפלו בלשונם

כִּי־עָשִׂיתָ מִשְׁפָּטִי וְדִינִי יָשַׁבְתָּ לְכִסֵּא
שֹׁפֵט צֶדֶק: ה גָּעַרְתָּ גוֹיִם אִבַּדְתָּ רָשָׁע שְׁמָם מָחִיתָ
לְעוֹלָם וָעֶד: ו הָאוֹיֵב תַּמּוּ חֳרָבוֹת לָנֶצַח וְעָרִים
נָתַשְׁתָּ אָבַד זִכְרָם הֵמָּה: ז וַיהוָה לְעוֹלָם יֵשֵׁב כּוֹנֵן
לַמִּשְׁפָּט כִּסְאוֹ: ח וְהוּא יִשְׁפֹּט תֵּבֵל בְּצֶדֶק יָדִין
לְאֻמִּים בְּמֵישָׁרִים: ט וַיְהִי יְהוָה מִשְׂגָּב לַדָּךְ מִשְׂגָּב
לְעִתּוֹת בַּצָּרָה: י וְיִבְטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ כִּי לֹא־
עָזַבְתָּ דֹרְשֶׁיךָ יְהוָה: יא זַמְּרוּ לַיהוָה יֹשֵׁב צִיּוֹן
הַגִּידוּ בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו: יב כִּי דֹרֵשׁ דָּמִים אוֹתָם
זָכָר לֹא שָׁכַח צַעֲקַת עֲנִיִּים: יג חָנֵּנִי יְהוָה רְאֵה
עָנְיִי מִשֹּׂנְאָי מְרוֹמְמִי מִשַּׁעֲרֵי־מָוֶת: יד לְמַעַן
אֲסַפְּרָה כָּל־תְּהִלָּתֶיךָ בְּשַׁעֲרֵי בַּת־צִיּוֹן אָגִילָה
בִּישׁוּעָתֶךָ: טו טָבְעוּ גוֹיִם בְּשַׁחַת עָשׂוּ בָּרֶשֶׁת־זוּ
שָׁמָנוּ נִלְכְּדָה רַגְלָם: טז נוֹדַע יְהוָה מִשְׁפָּט עָשָׂה
בְּפֹעַל

חייב (י) ואין לומר כי עדיין יש מקום לבעל דין לחלוק ולומר שם היה הוא ודיו דינו לא היה מיכל כ"כ שבמות הבן כיון שנעשה בעבירה יכנה מיקרא חלל ודאי שהיה על פי מדת רחמים ומאחר שעדיין מקום לחדת הדין לקטרג לו"ל נערת כו' לומר לין ראיה מזה שמיכל בדין שלא היה הוא ודיו דינו כי הלא נמצא פעם מכביד ופעם מכביד ושכל על ידי הוא ודיו דינו כי הנה נערת נוים בדור הכלבה שהיקלה ולא היתה רק נערה נעם שפיר"ה בלבד ולא המית ולא הביד תרע"ש עם היות לוקמים על ה' ובדור המבול שלא היה כל כך עון ליהיד העם ולא הערים כי אחרת רעת שלא נאחר לפילו רעת אחד כי שם נח היה צדיק היה לך כל האחר שהם מחית לעולם ועד (ז) כי שם החוית תמו חרבות לנצח חרבות שלהם נאחרו לנצח ובמקום אחר זה הוא כי ועריים נתשת הם סדום ואברורה שאבדותם נתם ולהיבד גם זכרם של העם ו"ל המה אחור לא העם ולא תמר הנה כי אחד עריים ועם הרי כי מקום החמיר ומקומות היקל (ח) ועכ"ו וה' הוא ודיו דינו לעולם יסב ודן כי הכל היה על ידי הוא ודיו דינו הלא הוא כי כונן למשפט כסאו כי בדור הפלגה נאמר וירד ה' לראות שהוא לדין כמובא ונאמנו נאמר ואני הנני מביא כו' כי ואני הוא ואני ודיו דינו כמפורש תלמו בפיזור התורה כמפורש נמדבר רבה בפירוש ובסדום נאמר וה' המטיר שהוא הוא ודיו דינו כי זה דרכו יתב' שאין עושה משפט ודין אלא בהמלכת בית דינו כמ"ש ו"ל על ה' נתן וה' לקח כשמטיל דינו נמלך בב"ד אלא ה' נתן לכל ליקח שהוא פורענות וה' לקח הוא ודיו דינו והוא כונן למשפט כסאו שכונן ומסדר למשפט תמיד כסאו שהוא דיו דינו כמובא(ט) ומאחר תלמר ח"כ מה נשיב על הקושי למה בדור הפלגה שנלחמו עם ה' ולא מתו רק שפיזרם ודור המבול שלא חטאו כ"כ שפו תמו והנה זה הקשו רז"ל והשיבו כי דור הפלגה היה לכל העולם יחד לחדות מה שאין כן בדור המבול וזה יאמר פה והוא שהוא וה' הוא ודיו דינו הוא כנ' כשיפטרו תבל שהיה כל תבל יחד שהוא בדור הפלגה יפטרו בבחינת נדק שהוא משפט שלא נדקה שמיכל עליהם לך כשהם נפרדים הנקרחים לחומים לשון רבים אז הוא בבחינת מיסרים שהוא בבקורת היוסר בלי ויקור כלל ויוצא מכלל דבריו כי גם בדינו אל דעות ה' דלה בחינת הקל בדינו כענין מ"ש ו"ל לא היה דוד רחוץ לחותו מעשה כו' וכיוצא בזה (י) ויהי ה' משגב כו' לכתי אל הענין נוכירה מ"ש ו"ל על פ' ואתותי את אשר לחון שהרלה הקב"ה למשה לומר גדול ואחר לו לומר זה למי אחר לו למי שיהיה שלון לו עון רק העדר וכיות וע"ד זה יאמר דוד הלא בי מלאת בהלטרפך עם בית דיך זכות להכילני ותשפוט בדק לחנם מה שהקשה אתך הוא כי ויהי ה' משגב לדך מוכיות להכילני מבית דיך המחייבו על דלות זכותו ולא בלבד כאשר יקדים תפלה לנרה כי אם גם משגב לעתות בצרה וזהו (יא) אך לנרים גם שלא יהרסו ויתפללו ויבטחו בך יודעי שמך כמה שהם יודעי שמך בלי תפלה שלא הרשוך כי כאשר הרשיך תיני לנרים לבקש עליו כי הלא מהליך לא עזבת הורשיך ה' בעל הרחמים בית הדין (י) או יאמר

בפום לב שהומר תשגב שני פעמים ואומרו לעתות ולא לאמר בעתות · אך הנה ידענו כי לון בעתון ליום הנגלות נדול משם הנדול בעניין כי יד על כם יה וגם ד' אותיון כנגד ד' נחולות · ונפח ל' הענין והוא כי לאחר שו' כל נרה היתה ע"י שם ה' עם בית דינו אמר אם כן הדך שדלותו ע"י ה' ובית דינו אחלה פניך · ה' תהי לו משגב ממד הדין ולא להסיר דלותו והעשירו כי הלא הסכת' עם בית דיך לרוממו כי אם שתהיה לו משגב לעתות נלרה כי לא תוסר נרת דלותו כי אם שלעתות דוחקו אשר לו ביותר בהמשך הנרות תהיה משגב לו ממדת הדין להרוויחו (יא) וע"י כן ויבטחו בך יודעי שמך שנלות שיודעי כי בד' לותיות שמך יהיה לעו ד' נחלות בשם שיודעיך כי בד' לותיות דורשיך ה' ביה מדת הדין כך לא תעזוב לותם בנלות וילדק זה כמ"ל פה לאחד כי פסוק זה על נלות ישראל ידבר :

(יב) זמרו כו' על זה תשי' רוח הקדש לבני הנלות בעבור ית' ואומרת הנה לכם בטחון נדול לבל תתייאשו בנלות כי הנה זמרו לה' על היותו יושב ציון תמיד נם לאחר החרבן כעניין עיר האלהים שלה כי לא זה שכינה מכותל מערבי שהוא כמייחל לחכם לכשתנלה שתשובו ותעלו חליו שמה ועוד בטחון שני והוא הודיעו בהיותכם בעמים בנלות עליהיות (יג) והוא כי דורש דמים כו' והענין כי תקשו ק"ו ומה חס הוא ית' שהוא דורש דמים שפפכו העמים מישראל שעם היותו דורש דמים עם כל זה תוסם זכר הם העמים המכריס וכרס לעובדה בעולם הזה ומושלים בישראל עם היות שדמים רבים שפכו מישראל כל שכן שלא שכח לעשות עמוים הנולים תחת מק"ו שם לעובדי רלונו כך לעשות רלונו על לחת כמה וכמה :

(יד) חנני ה' כו' רוח הקדש תשית לאריה כחלו ישראל סובלי הנלות מדבריס ואומרים חנכני ה' תחניה כפולה שהוא בישועת הסכינה ובישועת ישראל ומה שלחי עושה עיקר חינו על עלמי שתושע מעניי כי הלא נלותי היא לטובתי להכלל מנהיגם כי על כן חברתם בירך למו לחת המלכות לך העיקר הוא על ישועתך ו"ל ריחה ה' כי עניי חשר לי משלחי המשעבדים לותי לותם העוני הוא מרוממי משערי מות כי במקום נהיגם לבל תכנם בשערי נהיגם היו לי הנליות כמ"ש ו"ל שאמר לאברהם הוא יה' ואחר לנניו בין נהיגם לנליות ואחר בנליות (טו) לך מה שלחי שם ושמח הוא בישועתך היא תשועת הסכינה לח על המונע אלי כי אם על המונע ל בעודך שהוא למען הספרה לו קהלתך כו' לשר תנלה ותרחה לו הוא כי לנלה בישועתך ולח על המונע אלי ובוחח לחי בוטח ע"ד כל המתפלל על חבירו והוא דבר הוא נעבה תחלה כך בעשותי עיקר מתשועת הסכינה אומר אלי נם כן : (טו) טבעו גוים כו' נח לו' עוד טענה לחרת לשהוא יתברך יפניח נקרב נלות לפקוד על הגוים ועל הממלכות שהיו תשעבדים ומדכחי' לותנו בידו הנתויה עליהם בהכנ ד עולם עליהו כל ישכחו כי יש חלהים בישראל ויחמרו עוד ה' לח הארץ כאשר עשה נגלות מלרים שהרחו ידו החוקה מדה כנ' חדה כמלח'יתרו נחו' כי בדבר חשר זדו עליהם וזהו לו' טבעו גוים כו' לומר הנה כאשר טבעו גוים בשחת עשו הם מלריים שטבעו בים סוף בשחת עשו בחומר' הנה נתכחה כמחמרם ו"ל נתכחמה למושיען של ישראל שנשבע שלח להניח עמהל נשלך בתו בים יפרע מהם מה עשה הוא יתברך חמר לני לח תניח מבול עליהם לכל הם יבחו ברנליהם חל מי יש סוף ויטבעו וזה חמר ברשת זו טמנו שהיתה רשת טבועה במים שטמנו תוקה כלנו היתה בלתי נלויה מלהי ישראל לשלח נמלם על שנועת המבול נה נלבדה רנלם שבחנליהם בלו חל המבול וילכדו (יז) ולח ניתקדם שם שמים נב' דברים ל' כי נודע ה' חשר לח ידעוהו וחמרו מי ה' · ב' ידעו כי מפטי עשה ולח עזב חת הארץ · נ' כי לח בלבד מדת הדין עושה משפט כי חם נם מדת רחמים והוח ה' משפט עשה ומלו נפועל כפיו מוקש רשע היה ההגיון שלה כי מה שהיו הונים ומרנלין בפיותיהם שלה היה חמור נפקותת זו כי בפועל כפיו מוקש רשע לומר כי זו מדתו ית' · הנה כי ניתקדש שמך ע"י מה שפ"ד עון מלרים כמדתם כלומר כן נם עתה עשה תנלה ומרחה פורענות הנולרים

בְּפִעֲלֵי בְּפִי נוֹקֵשׁ רָשָׁע הִגָּיוֹן סֶלָה: יז יָשׁוּבוּ
רְשָׁעִים לִשְׁאוֹלָה כָּל־גּוֹיִם שְׁכֵחֵי אֱלֹהִים: יח כִּי
לֹא־לָנֶצַח יִשָּׁכַח אֶבְיוֹן תִּקְוַת עֲנָיִים תֹּאבֵד לָעַד:
ט קוּמָה יְהוָה אַל־יַעֹז אֱנוֹשׁ יִשָּׁפְטוּ גוֹיִם עַל־
פָּנֶיךָ: כא שִׁיתָה יְהוָה מוֹרָה לָהֶם יֵדְעוּ גוֹיִם אֱנוֹשׁ
הֵמָּה סֶלָה:

י א לָמָּה יְהוָה תַּעֲמֹד בְּרָחֹק תַּעְלִים לְעִתּוֹת
בַּצָּרָה: ב בְּגַאֲוַת רָשָׁע יִדְלַק עָנִי
יִתָּפְשׂוּ

לנו נגלות לקדם שמך נגלוי לכל עמים (יח) כי נמה שיסורנו רשעים לשאולה כי נס לעתיד לבח יקומו ויסורנו ניות הדין ויסורנו שניח לשחול כל זה לימינו שוה לקדם שמך כי הלח כל גויס שכחי אלהים נרשות שלעיניהם בחייס חייהס חין נעשה פקנס מעשה הרעה עליהס שוכחים אלהים העושה משפט (יט) ועל קידוש שמך אנו חוששים כי על עלמנו אנו נטוחים שקושינו כי לח לנצח ישכח אביון ולח תקות עניים תאבד לעד בחופן שלח על העדר נטחון אנו מתחננים כי חס על דבר כבוד שמך ניני וניני (כ) ולכן קומה ה' מעתה עליהס ושמח תאמר כי לח הניע הקץ ואין אנו כדאים להקדים הגאולה לפחות לח יעוו אנוש כי תדכאס נצרות מעין מה שמדכאים אותנו נחופן יספנו גויס ע"י עלמס שיספנו חת עלמס ויכירו כי על דכאס חת ישראל רעה נאה עליהם ואנו יספנו גויס חת עלמס שיכירו כי על הנרס חת ישראל היה הדבר וילדיקו חת הדין ונס שלח יאמרו נפיהו' לעיני הכל יהיה על פניך הוח נלב הנלחי גלוי כי חס לפניך ויתקדש שמך נלבס נדך מה (כא) ולח נקשה לשחול אתן חיתתנו עלהס כאשר נהיותנו לדיקים שהיה מתקיים נס נאומות ומולכם ואתכם יהיה כו' כי עתה שאין אנו לדיקים וסונלים גלות נס שלח יתקיים מורח ואתת לפחות שיקה ה' מורה להס ולח נס אתת לח נשחל שתהיה מורלנו עליהס כי חס מורח שתס ושמח תאמר שחס תשית מורח להס ירפו ידיה' מעלינו ולח ישעבדו לוזנו ולח תתקיים עלת חברהס שמכרנו למלכיות תחת נרת נהיוס לזה לכי לומר שלח נשחל כ"כ מורח רק עד נדר נגס שהשעבוד ישאר במקומו עד נגולו יהיה נדר שידעו גויס כי נס כשאנו תחתיהס לח עלו נמעלה להיותס קרושים קדס כמונו לו יותר ממנו כי חס לנוס המה שלה נס נזמן שאנו תחתיהס ואנו נלבד קרויים קדס תמיד ולח ת"ה קרויים קדס והיות מורה בה"ן נמקום ב"ף ס"ס תרבותה יתירות על השף לרמוז כי יהיה זה נכל הד' נלילות:

י (א) **למה** ה' כו' הנה המזמור הזה רלשו נמה שלינו מתחיל כדרך כי על הנלילי' ידבר רלשו נמה שלינו מתחיל כדרך כל יתר מזמורים נשוס תולר זני זמרח כענין שיר לו מזמור לו למנלח וכיולח מיקר פקיחות נחופן שיורה כי עודנו עומד נענין סוף מזמור הקודם שהוח על המלכיות שהיו משעבדי' לח ישראל נגליות ג' שנחלק מזמור נפני עלמו להיות כי לח נלמר לו נרוח קדשו עס הקודם נפעם לח' וכן סוף המזמור על הגליות ידבר נלו' ה' מלך עולם ועד חבדו גויס כו' לך פסוקים שנתקיים יורו רז"ל נאשר פירשו על ונלנע נרך כו' כי על עס נני ישראל ידבר ונס כי לח יבלר דרך להלוס נס המתלעיים על הגויס ועל המלכות לך לשר חסנתי למשפט כי על זה וזה ידבר ויתכן כי להנדיל מדורת נרך לרך לפים למשעבדים לח ישראל על כן הניח נס נרך מה שרשע מישראל מכחיר לח הדיק לס לים עני הוח לדכאו תחת רגליו כי מרחוק הרשע שניישראל כי לח ירע ולח ישחית הוח יח' לח מריימי עול נדול על לחיי ישראל ומניריס לוסס נדרות רנות ורעות ומלריך להס הוח יבבר' ממנו יצח חוסד על ה' רעה למנוע נהשנחה וילמד לעשות נס הוח לח לחיו מישראל רעה ונלנח לל הענין נסיח לב לל לומרו נרחוק שהני"ת יתירה' לך יאמר כי הן לחת שמלח כל החרן כנודו יח' לך החרן על עכירות תמריותה רחוק נחיכות ממנו נרלון ונפרט ח"ל נאפני חויה לו היה טמל והלח כמו זר נחסד הנרחת תקרל ונפרט ח"ל נאפני חויה לו היה טמל והלח כמו זר נחסד הנרחת סכיכה סס • לך הוח יקבר' מרוב חבתו חליהו כב יכול נלה סס עמנו כמס"ל נלו לנבל סכיכה עתהם נלו למדי כו' למען היוקה מרחפת על נניה נל יסנו מן נלהות וכר"ל ולחי נתוך הגולה והוח לסור נחויקים והוח עומד נין ההדסים לחר נמלולה ועל כן לחו לומרים לפניו ית' למה ה' יעלת ממחיכך ותעמוד נמקום הנקר' רחוק הוח ח"ל שלח נכבודך לחר שתעלים ותסתיר פניך לעתות נלרה כי מה נצע נעמדך שלח נכבודך כיון שחין לנו תועלת נדבר ולחמר עתות נלרה הוח כי נהמשך לרת הגלות יש עתות שמכבידים עליהם ניותר ונס עתות נלרה עלמה שנגלות עלמו • או יומר כי הנה רחוק יקרל' הממלכה המלירה לח ישרל כי נס הסר שלה חלמוני הוח ורחוק הוח נחיכות ממנו ית' וכניכול קסה הוח לפניו ית' להספיע שפע טובו עליו תחת לחר היה מספיע ניסרחל עמו נהיותינו עושי רלונו כי לו היה הספע מקדם לקדם ומהמליה ישרחל היו כל החלומים נהנים ועוזותינו הנו הספע חולה ומהמליה נחלכ נגלות וכמלחר הכחוד על נבל התפללו נשלוס העיר הזחק כי נשלומה יהיה לכס שלוס נמלח כי מדת רחמיו ית' עומדת ונלנח להספיע רחמים וטובה נתי שהוח רחוק הוח החלוני • ועל זחת יתפלל ויחלון ויחמר למה ה' תעמוד נמי שהוח רחוק להספיע נו ולח תסטה מעלינו ועבור לו לפחות תעלים מדת ה' מהרחוק הנו לעתות נלרה שמכניד על ישרחל כי נעתות נלרה שמיסר לח ישרחל נקרב ימי הנגלות תעלים שס הרחמים מהרחוק הנו' ההוח ותמנע טוב שפע רחמי שמך הקדוש הוה ממנו וידע כי חלהי ישרחל חתה ולח מחסתס ולח נעלחס נגלותס ויקלו מעל עניי עמך לח ידס החוקה • או יחמר למה ה' כו' והוח כי הנה ידענו כי נשנע ה' שלח יהיה שמו יתנרך שלס נך לוחיותינו סמוכות יחד עד יקס מעמלק • ונכח חל העניו והוח נשוס לב חל לוחו למ"ד שנמלח לעתות ולח לחמר נעתות • ועוד חומר נלרה כי הני"ת יתירה ומהרחוי יחמר נרס ושס נח להוסיף לוחו יותר תלדן לוחו ה"ח לומר הלרה ונס מזכירה מחמרם ו"ל נספר הוזהר כי עת הקץ לח תחת נלנד היח כי חית קץ וחית קץ ונס נמדרש חלו"ל וכו לחיוכה ונ"ל חל העניו כי יחמר המלך דוד הנה על כל נרוחת ישרחל נגלות לי נרס על דבר כנוד שמך וכו חלי מתחיל ואומר למה ה' תעמוד הוח שס כן תרנע הנדול תעמוד נרחוק לומר יודענו ה' כי יש קלנות ישרחל נגלות לי כי חתה ה' לעולם תעמוד חך למה יהיה זה שתעמוד נרחוק קלת שמך מקלתו וזהו לומרו כמדנר עס הסס עלמו ואומר לו למה ה' תעמוד נרחוק כי לוחיותיך יה רחוקות מלוחיותי ו"ה וחס הוח שלין ריחוק חלילה חלח העלם שפע חיבורס מעלינו למה תעלים לעתות נלרה כי נשנע ה' העתות העתידות. שהס השני עתיס שכתנינו כי חז זמן השלס הסס למה תעלים עתה נלרה שנגלות מהכין מקרוב לעתיס דרך שיתקייס (ב) ועוד כי נס מהעלים נלרת ישרחל נגלותס תמשך נס נישרחל לית נחיוו לרה נדולה עד מחד כי יהיה רשע ונלה לרמוז כי יהיה זה נכל הד' נליות כי כניר מלחה ידו וחל זה יניע חל עניי ונכה רוח וחרד על דנר ה' ונרוך למעשותיו חל הרשע ההוח כי כמקרה חיסי ישרחל העניים יתנשח לחמר כי ידו רמה כי סרו חז מולו נרס לו למשול על עס דל ככה יעשה הרשע רע והוח עשיר הון חת העני כי נחול כנודו על המשכן ההוח חוסד כי לוחותו לחנב ה' ויעשירנו וחת הדל שנח וירוממנו ועוד מעט נס על ה' תקעל נפשו כי יקן זו כיחו לכוכנו ושלח ה' פעל כל זחת עד חמור נלנו לין חלהים חלילה ומן זו יחדל מלהיטיב לדל וחדרבה לח יפקוט עד ינחה כשחל יעודנו וידכאתו תחת רנליו ויחכל נס חכול חילכלים כי לין פחד חלהי' לנגד עיניו כי כהשנחתו ית' יעיס תהלה ויהיה זה לו כי ירחה ה' חלחל יד ישרחל תחת סוניהם ופורק לין מידם ממנו יקח רחיה לפקפק נהשנחה וילמד לעשות נס הוח ניהודי לחיהו לוס רע ונקלה כמהנר על כן לחרי זו' למה ה' תעמוד נרחוק כו' על נרת ישרחל נגלותס שמך ומחר נגלות רשע ילדק כו' ולחמר מי יתן והיה שלח יתעתד להתפקר נגד השנחתו ית' כי חס הרשע המכחיר לח הדיק כי חס נס העני נחר נפשו מרחות נרע הרשע לשר יניחנו נמנוק על דלותו ועניותו נס הוח יהרהר לחר מדותיו ית' ויטיח דנריס מריס ומחרירים למרות עיני כנודו חלילה • כי יחמר כי והיה כדיק כרשע יחפרו ויחנדו על דנר כנוד שמו ית' על כן חחרי זו' כל דנרי הלרה הזחת נהמשך המזמור חור לל עניין רחשון נסוף המזמור לומר לפניו ית' יחמר יחיסה להקון נרת הגלו' כי היח היקה לס כל הלרות המקרנשות כמדנר • ונכח לל התכת הכתונים לומר נגלות רשע ילדק עני כו' והוח נשוס לב לל זו' יקפנו נלשון נשוס רגיס עס שהרשע לחמור לחר הוח קך יחמר הנה זו רעה חולה לשר תמשך כשר עשיר ורע נפנגי והעשיר לים רשע ורגע לון כל לים נקי ונדיק ונרוך ליון מלהס העשיר ההוח כי יקעתדו לרגיזו ולינדר נס שניהס והנה תחלת חולי הוח כי יעזוב העני נרתו לשר הוח מלטמק ורע לו נחיפת רעבון ניתו ודחק על נחות רשע לשר יקנחה על ה' ילדק ויפרק עני נלנו ויחמרמרו מעיו ויעמך מוה כי יבוחו עד כי יקפנו העשיר ורגע נלבד מומות ויחנבו כי הרשע נהרשיעו חון יחסוד כי ידו רמה ולח ה' עשה לו חת כל החיל ההוח והעני נעבדתו נחק קנחתו על הנלחת ונחות הרשע לדכח תחת רנליו לים עני ואנון ונכלה נלב יהרהר נס הוח ויהיה עדי חובד והיה כדדיק כרשע יקפנו נמוחו' וז חנבו כי מוחת הרשע כי הוח

יִתְפָּשׂוּ בִּמְזִמּוֹת זוּ חָשָׁבוּ: ג כִּי־הֻלַּל רָשָׁע עַל־ תַּאֲוַת נַפְשׁוֹ וּבֹצֵעַ בֵּרַךְ נִאֵץ יְהוָה: ד רָשָׁע כְּגֹבַהּ אַפּוֹ בַּל־יִדְרֹשׁ אֵין אֱלֹהִים כָּל־מְזִמֹּתָיו: ה יָחִילוּ דְרָכָיו בְּכָל־עֵת מָרוֹם מִשְׁפָּטֶיךָ מִנֶּגְדּוֹ כָּל־ צוֹרְרָיו יָפִיחַ בָּהֶם: ו אָמַר בְּלִבּוֹ בַּל־אֶמּוֹט לְדֹר וָדֹר אֲשֶׁר לֹא בְרָע: ז אָלָה פִּיהוּ מָלֵא וּמִרְמוֹת וָתֹךְ תַּחַת לְשׁוֹנוֹ עָמָל וָאָוֶן: ח יָשַׁב בְּמַאְרַב חֲצֵרִים בַּמִּסְתָּרִים יַהֲרֹג נְקִיִּ עֵינָיו לְחֶלְכָה יִצְפֹּנוּ: ט יֶאֱרֹב בַּמִּסְתָּר כְּאַרְיֵה בְסֻכּוֹ יֶאֱרֹב לַחֲטֹף עָנִי יַחְטֹף עָנִי בְמָשְׁכוֹ בְרִשְׁתּוֹ: י וְדָכָה יָשֹׁחַ וְנָפַל בְּעַצּוּמָיו חֶלְכָּאִים: יא אָמַר בְּלִבּוֹ שָׁכַח אֵל הִסְתִּיר פָּנָיו בַּל־רָאָה לָנֶצַח: יב קוּמָה יְהוָה אֵל נְשָׂא יָדֶךָ אַל־תִּשְׁכַּח עֲנִיִּים: יג עַל־מֶה נִּאֵץ רָשָׁע אֱלֹהִים אָמַר בְּלִבּוֹ לֹא תִדְרֹשׁ: יד רָאִיתָה כִּי־אַתָּה עָמָל

ובעס

ויתפקר יותר לשטול גם את העני כי יקן עיניו גם בתעט תסר לפניו וזהו יתרוצ לחטוף עני ותו יחטוף עני במשכו ברשתו סיימכנו אל המסתר תסר הוא סס הוא רשעו ב'מזמותיו כי סס יפניהו מן שודדים והוא תסר השלך תסר בה רתשונה בסמיע שהיה הוא לופן ושומר העוברים וסס יחטפהו והנה במשכו ברשתו (י) תו ידכה יפוח העני לפניו בתחנוניס שידבר רס סיניחהו ותהי' נפשו לשלל ומה עושה מניחו במזמו והולך אחרו סיתך על חברין עלומים ממנו שעל סס הדרך לחטי עלתו יפשטוהו כיוס הולדו ויעשה כן למען השתר בזמותיו ויבטחו בו עוד תחריס ויפלו רגיס וזהו וכפל בעלומיו חלכאים סס עלומים שבחברת הרשע המלכטם הסוא וסס יקחו את נכסי העני וזהו וכפל בעלומיו חלכאים תו יחזור ידכה יפוח לפניו הרשע שידבר לפני העני ותהי' נפשו לשלל בתמוך לו תוי לי כי אלר לי עליך כי בלכתך תעמדי ופניתו כך עלומים ויקחו תמיך בחופן סיפול בעלומיו חילכחים וסס חברין תכסי עלתו: (יא) אמר בלבו כו' הנה ספרתי

לוך יחבר הרשע

בזמותיו והלך תמרתי כי גם העני יחבר נפשו בזמותו בחומרי על סניהס יתפשו בזמות זו חשבו הלך הוא כי תו ברחות העני את כל הרעה הוחת הבאה עליו טוסף על מה שהיה בדלך בנחות רשע הניחו נ"כ עד שערי מות ולקח את כל תסר לו והיה לו נפשו לשלל תו יתמר בלבו דמר סיחו שכח אל כו' לומר תין זה כי סס תלילה וסס שכח אל מלהסניח בעולם תו הסתיר פני הסנחתו מלהסניח בעולם תחר החרבן תו הוא כי בל ראה לנצח כי מתלה סיכן שמו בחרץ והיה רואה מה בחשוכת העולם הנעתי לך מתו לך כיוון תהיה הסנחתו בעולם לנצח כי סס בעוד נכון בית ה' בחרץ בקרב תנשים נדיקים מוסרי עולם לך לנצח כי תחרי כן שילך שכיכתו ועל השמים כבודו והניח העולם ג' המולות ועתה לך נשתר לרוממותו רחיה והסנחה למטה הנה כי ע"י נחות רשע שילך ויערף עני היה נמשך תסר תארתי יתפשו בזמותיו זו חשבו כי גם העני יחבר גם הוא בסברת רעה כרשע בחופן סיתפשו סניהס בזמותיו זו חשבו הנה נתבחר כי כן הוא כי הרשע מתפקר בכפירת ההסנחה עד תומרו אין אלהים וגם העני יחבר כי ברחותו גודל הרעה שהרשע עושה לו מהרהר לחרי ה' ותומר שכח אל כו' בחופן שוה וזה יחברו ונשתרה הקושיא למה ה' תעמד ברחוק כו': (יב) קומה ה' כו' הזכיר מה שהרשע מיצר את העני תמר קומה ה' ושלח רחמיך מהרשע שדבר גדו וגס אל שהוא מדת החסד נפתו יהך לעשות חסד וחסכד הוא ג' תסכת עניות והוא שלח קוון ותפרנם תוקם ע"י עשיריס בפרט כשהעושר בידי רשע שעל זה ירבר כי אס נפתו יהיך לפרנסס בידך (יג) והטעם הוא כי על מה נתן רשע אלהים בתה היתה תחלת תיבודו הלא הוא כי תמר בלבו לא תדרוש לתת לעני די מחסורו והוא מתנאה לחמר כי העני הכבד לריך תלין כחשר כתבנו על פסוק בנחות רשע ילקן עני לכן דרש נא אל העני: או סיעור הכתוב ג' כאן יהך מהעשיר מעשות יד יתין חסד עם הרשע להעשירו ולא תסכת עניות לפרנסס בירך (יד) והנה זה שתמר בלבו רחיתה לתת ה' הרואה ללבב כלומר שעל כן רחוי לתן את העני על יהך ולא ע"י הרשע העשיר ושתת תחמר תיך לעשה ועתל העני רחוי אין תו מעלתו תו מנלגולו לכן תיני תומר מתעשיר תומו כי אס שתומו המעט הניתן לו ביד הרשע ההוא תתנהו ביהך וזהו כי אתה עתל הרחוי לעני וכעס שכועס ע"י מה שהעשיר עושה לו תביטו כלי שיעשך נזוה לתת ביהך לעני ולא ביד העשיר ויעשך בטחון וכשלון לגל כי עליך יעזוב חילכה תת יהבו כי אתה תכלכלנו ולא יבטח בחדם ולא יחבר נפשו בחרטות כי הרשע עוב לו והגל הלריק מתפרנס על ידו וזהו סיס טעם מפסיק בתלת רחיתה וזתן כל חדם שהסניח אתה בעלמך ולא ע"י בשר ודם כי הלא יתום אתה היית עזור כי לא יחמוד דבר מיעט ויכסה פשעיו אתה ותתה תריב ויכס ולכן עשה כן גם אל העני כי גם הוא לך בן כיתום: (טו) שבר כו' הנה דרכו ית' להעביר על המוצע ג' עלמו ולא על המוצע אל הבריות כעובדת דיבעטס בשלוח ידו אל הנביא ותיבש ידו וכעגין תליהו עם התחזב בית חיהל בית התלי' וכבד אל העגין הוא כי הנה רשע יקריח לבריות תמר דוד כי

רשע וטוב לו והעני הלריק רע לו ותומת העני כי הוא לריק ורע לו והעשיר רשע וטוב לו בזמות זו חשבו סניהס כחתת יתפרו ויחברו תן העולם (ג) ופיהס תיך כמשך הענין קו לקו ותמר מה שתמרתי כי בנחות רשע יהלק עני הוא כי הנה יהקה בעיניו כי הלל רשע כי ירח' הרס כי יתהלל רשע על תחות נפשו בתו' תין לי תלק בתחות הגוף לחכול למעדני' תו לגבור כעפר נכר שלח נמשפט כי סס לתחות הנפש לעבו'ת ה' ולתת נדקה לעניים ולחביוני' ולברך ברכות הנהני' על כל הטובה תשר נתן לו ה' והוא שקר כיוב כי הלל תדרכה הוא בוצע ברך כי הנהל הכרכ שמברך על הפת הוא על הגזל כי הוא בוצע ברך ותחת היותו בתחות נפשו לעבוד את ה' לברכו תדרכה גם ברכתו תועבה כי בה נתן ה' ומכעיסו ועל כן בדברי נחותו אלת ילהל עני בלב ומה גם כי גם הוא מהכריסים חליו ויתמרמר בעומעו (ד) והנה עתה חל עליו חוכח ביחור תיך יתפשו בזמות זו חשבו שיחשבו מחשבות יתפשו סניהס בהן ויתפרו ויחברו ברשע היחל ותמר רשע כגובה לבו כו' לום' תדע תיך רשע יתפש בזמותיו ויחבר ברחות כי הוא מעול ותומך בוצע ברך מעול ותומך ובוזה לו והעני תיש לריק ורע לו הלא הוא כי בגובה לבו בעשרו על ידרוש מחכמים ויודעים טעם תל ההסנחה כי אס אחר מחשבות לבו הוא הולך ותינו מטיל תלוקות על תמונה והפכן כי אס שחין תלהים הן כל מזמותיו והרהוריו (ה) והטעם הוא ברחותו שיחלו דרכיו בכל עת כי דרכיו כחלים בחולתי סברות רעות תמיד זו רעה מזו ולא בית עליו שפלות תו מפטי ממשפטי ה' תך הוא רואה את עלמו מרום בחולה וגם רואה כי ומשפטיך הס שפטים רעים הבחים על בני חדם הס מנגדו מעוכים מהיות נגדו כי אס תרדפה הס ניתנים בכל לורריו עד נדר שכל לורריו תשר הוא רוצה לגוד תותם בפח מוקשו תשר לא היה לו יכולת לגודם יפיח בהם כי מפטיך הרחוים לבח עליו הס בצורריו הבחים להנר לו על רשעו יפיח שיכשל ויפריח מעליו תותם בהס במפטים הסם בתמור להס כי הס הרשעים והוא הלריק כי המפטים שיחותו לו הס בהס (ו) ומה שיתיאש תן הפורענות ולא יתן חל לבו תולי פתחום יבא חיהו כי לא לעולם חוסן הלא הוא כי תמר בלבו בל תמוט בתה שירחה לדר ודר תשר לא נרע הוא (ז) תשר תלה פיהו מלא כו' והוא כי תין לך לדם שתינו רוחה נימיו שני חורות תחר בנחרות בדורו של תבין והשני הוא דורו של עלמו כיון שכתבנו בפסוק תמיס היה בדורותיו וזה יתמר כי הרשע הלו תמר בלבו בל תמוט בתה שבשני דורותיו שהוא לדר ודר תשר לא יהיה ברע הבא לעולם עם היות כי תלה פיהו מלא ומרמות ותוך תשר מהרחוי היה כי שני תלו ילכדון בחבלי עוניו וכלינן כד"ת ובא חל בית הנגד ול בית הנשנא בשתי בשקר וכלנו כו' ותת לבניו ועם כל זה ירחה כי תשר לא ברע הס תשר שתי שה לו כי שה פיהו מלא ומרמות ותוך הן המרמות שבחלתו הלא הוא כי כשיתפש בשקרו בשקרו לבל יתמרו לו תיך נשבעת שהיה הוא תומר שתי תומר תת תומר כי יהיה הונה תחת לשונו ולופש עמל ואון כלומר שתינו נשבע שטעקנו תת כי אס נשבע שהוא עמל ואון: (ח) ישב במחרב כו' חוור תל הרשע שדבר נו עד כה ותמר כי תחר שהפקר והתפשר על תחות נפשו שהוא גזל ועריות והיה נוטע גרך וכפר בהסנחת הסס שהוא עניו עבודת תלילים תמר עוד מעט ומפקר גם על סניכות דמים בדרך תחבולה לקחת ממונם גם זה קו לקו כי רחשונה יש במחרב חנרים הס חנרים מיוחדים למחרב שודדים בדרכי' מה עושה בתפרנים הוא חנר לפניס מחנר יהרוג נקי כי אס לו יורגש וזה יעשה לבעל ממון ולבל יפיחו לב לחשדו עיניו לתילכה הוא ממון העני שפוגו שהוא בעיניו לופה לרחות אס יבא עני נופן ומחניח ממונו וחילו המעט בלי ישודדוהו שודדים והוא כי לא יחמוד דבר מיעט ויכסה פשעיו על ידי שתותו החלך הופך למחוו חפלו ומשבח את החיש ההוא שהוא מחסה ומסתור לעוברי דרך והו ירבו ללכת תליו גם עשירי עם ויהרגם כדרכו (ט) ואחרי זאת עוד יפקר כי לא יכנס בתפרנים של חנרים זה לפניס מוה חדר בחדר כי אס יתרוב בתפקר שהוא בלתי כפול כתריה בסכה שלח יירח להתחזב בתפקרים רניס • ועוד שניה יעשה כי גם

לאמר ה' בעונתיך שבור זרוע הרע לבריות כעונדת דירבעם עם בניו • ולא תעשה כן לרע לשמים כי ירבעם היה מוכח מן לע"ו ולא יבשה ידו וגם הנו נלמוד ממך ונאמר שבור זרוע רשע לשמים ולא תת המיצר לנו ואם רע לבריות תדרוש רשעו כל תמצא כי מיד יסוד מרשעו ולא ייצר עוד לבריות כי יפח ק"ו לס רע לשמים תשר דרכו ית' להחריך לו פקדו ה' מיד מה יעשה לי הרע לבריות שתן דרכו ית' להחריך בעונם של הבריות כלם: (טז) ה' מלך עולם וכו' הנה כתבנו כי על שני סוגים ידבר ח' על הצר הצורר לת ישראל בגלות • ב' על הרשע שבישראל בחמור כי השני נמשך מהח' ועל כן כהתימו לדבר עד כה על השני חזר על הראשון שהוא הגלות שמצריס לת ישראל יותר מדאי ואמר בשם ים' הגוים הלא תחלת דברינו הוא על המונע של כבודך למה ה' תעמוד ברחוק כמפורש למעלה וכן הנו מסיימים ואומרים ה' מלך כו' והוא כי בחמרנו ה' מלך ה' מלכנו' הנו מכוונין' כי עד לא עשה ארץ ושמים ה' מלך ואחר היות יצורים בעולם ה' מלך וכאשר החרץ כשנך תבלה כן' ה' ימלוך לעולם ועד ככל הענין שעם שלכותיה מלכות עלם לין מתייחס היות עולם ועד רק באחרונה ונכח של הענין אומרים ישראל הגוים מה לנו לבקש על גלותנו נבקש על העיקר שיהיה ה' מלך עולם שהוא אחר כאת שכינה מהגלות ובכלל מחשים הנה כי אחר שה' מלך עולם ועד לו כשר לבדו גייס מלרנו הוא כל החרץ שכלה ארנו ובכלל הוא שנהיה גאולים שאם לין גויס לין גולים (יז) והנה תלות ענויס שמעת ה' ואת שלח עניקם הוא מפני שעדין ריחוק לבם קלת ממך והוא הנודע מדו"ל כי שמיעה היא מרחוק החומה לו הקשבה מקרוב שעל כן אמר יעשיה שמעו שמים והאזיני ארץ לכן תכין לבם ואח"כ תקשיב מקרוב אזוק (יח) ואת שעריך שתכין לבם שעד כה לא הוכן בעבם • הוא לבשוט יתום ודך שיפטו הס יתום ודך ובוכות מה שירחמום בכל לבם תרחמם ובוכות זה כל יוסיף עוד לערוץ מי שהוא אנוש מן החרץ הוא הצר הצורר שהוא אנוש לא אדם וגם הוא מן החרץ ולא נפש מן השמים כישראל כי מעתה יחדל מלערוץ לת ישראל כי ליין במשפט תפדה ובכלה פני כל יוכנו לעשות משפט יתום ודך כדי שבשכר זאת ירחמנו שלא ישלטו בנו עמלקים לוזינו עוד כי אם ישראל כי הס אנוש ולא ישראל ולדם קרון כמ"ש ז"ל לאקם קרוייס אדם ואין העמלקי קרויין אדם:

יא (א) **למנצח** כו' גם זה ידבר על ענין הגלות והוא על פרטות גדה הגדולה שבגדולו הלא היא בגזרות אשר עמדו עלינו להמיר כבודנו חלילה כמפורשם בספרי הלף והחימה אשר ניקבה עלינו בגלויותינו ואת גם על גלות יון שנקנו עיניהם להשמיד על התורה ועל העבודה כמאמר רז"ל שהיו אומרים כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל וכן בענין חנה ושבעה בניה וכמה רבבות נהרגו למסחית על דבר כבוד שמו יתב' ועל זה אומרת רוח הקדש כאן ישראל העומדים נגד הבאים להעבירם על דת כאלו הם המדברים ואומרים כלם כאחד בה' וכו' והוא כי הנה הטענה שבה היו באים עלינו היתה באומרם בפשטו מדי כי תסע מעל אלהיה כי האלהים אשר היה חזק בהר לעזרנו בבר בכפור מודדת מקנה פרת ומשקלך מעלייו בהאלטו וטרם ישימו מלח לעומתם לבטל טענתם היו פותחים פיהם בה' ואומרים הלוו בך ה' חסיתי להתריס נגדם ומתחילים נגדם ואומרים איך תאמרו לנפשי נודי מעוריך שהוא בהמיר כבודה בטענת המיר כי הרכס ה' בפור הוא לומר ידמה לנפור המודדת מקנה כן עקר דירקו והשנאתו מהחרץ הלזו בהמה בהאלטו וענין הקמיהת כי הלו אל הגוף שעליו יאמרו היו אומרי' היה מקום לדבר כי זה מאמר האויב תמיר כבודך שהוא תיבוד הנפש הו תהרב שהוא תיבוד הגוף כי הלא כל הרעה אשר בית האויב לעשות היתו כי יאמר ישראל הרגני נא הרוג לת גופי ואל תרחה ברעת נפשי להמיר טוב ברעה כי לא תמשול רק בגופי והוא מאמר תכניה מישראל ועזריה לת חשחין תכחכו על דמי פתגם כו' שהוא על זה המוגע של הנפש פתגם להתבוכך וכן הכיר נבוכד נאצר בחכרוכה באומרו וייהבו נשמהון כו' לומר כי עשו בחכמה שלח שמו מנגד כי הם נשמהון שהם הגופים לך לא הנפש כי בה הם משלנו ולא המלך וזה מאמר המשורר על לשר ישקשו נפשו להמיר כבודה הבה על הגוף יתכן תשבלו לך לוך תאמרו לנפשי מדי כו' כי על הנפש מי יוכל למשול כי אין המלך יכול עליה כ"ת על הגוף כי גם בהמית לת עוברי רלונו לת הגוף הם ממיתים ולא לת הנפש והוך תאמרו לנפשי כו' וזה נאמר על דוד נפשו ידבר והיא כי היא העתידה לנחול לת ישראל שהוא המלך המשיח ועל המדבריס נגדה על מה שחבר החרבן לומר דוד מעתה הבה בך ה' העתיד להיות שלם בחרב' לותיותיך חכיתי כי תגבך תושיענו כי יושעתו של הקב"ה יושעתן של ישראל וזהו בך ה' חסיתי לוך תאמרו לויבי ישראל לנפשי מדי נעה ודאה כי אין תקותה תשובי לנוח בחלכות ניסועה כי הרכס היא שכינ' שהיא מעוכסת לויגה למטה בחרץ שעליה תבטחו שבלתך מהגלות תלזו לתת כי הלא הרכס הפורה כלפור כי כך עלתה ונסחלקה עד עולם: (ב) כי הנה הרשעים כו' לומר מתין יפח להם שעזב ה' לת החרץ ולומר כי הנה הרשעים קרה להם כדורך קש"ת כוכן החץ על היתר לירות הלל שלח הגיע החץ הל הלב לשר בקשו להמית כי היה בחפל ולשך ולא נעשת עלתה והוא כי ההקדמ' והכנתה להוליל ממנה תולדה ונפקותת היא נחשלת לקשת ונחשלתלחץ היולת מהקש' והמור' בנפש בהאמין התולד' שהיא הוא נחשל הל שר ירה יירה חץ שון ויחיתנו הלא שבהיות בחופל לא יתיישר נגדו ולא יחיתנו והוא כי לומר הרכס לפור הקדימו תחלה הקדמה וכוננו חנש זה על יתר והנחת ההקדמה לירו' ולהמית נשבית זו (ג) ופירש הנחשל ולומר כי הקשת שר דרכו הוא לומרו כי השתות יהרסון כו' והוא לומרם הנה שר שלנינו בעמו ים טענה שהיה על כי חטאו לו לך הנית המקדש ולין וירושלים מה חטאו כי לא די שהיינו מרקדים בהיכלו כי חש השתות יהרסון עד היסוד לדיק הוא לדיקו של עולם מה פעל לנו על הרוס השתות שלא חטאו הנה זאת היא הקשת דרוכה והחץ שר חשר כוננו עליו היא הנפקותת היא לומרם הרכס לפור כי לין זה כי חש כי עזב ה' לת החרץ ובחץ הזה בקשו לירות והוא נמו לופל כי השכה להם מלהתיישר חנם בלבנו כי הנו ישרי לב לא נטה ימין ושמאל לת לבנו מתחומתנו: (ד) יי כו' הנה זאת תשובתינו כי הנה בין עזבנו יתב' פה בהיכל קדשו בנית המקדש של מטה בין כחשר נסתלק הפעימה לה זו מהשניה בפרטים עד חדרי בטן וז"ת וה' בין עזבנו בהיכל קדשו בין כחשר בשמים כסאו עיניו יחזו כו' וכפל ואמר עיניו יחזו עפעפיו יבחנו כי על לומרו ה' בהיכל קדשו שהוא בהיותו בהיכל קדשו שם לו דירה בת חתונ' ופה היא עיקר שכינה אמר עיניו יחזו ועל לומרו ה' בשמים שעיקר שכינה שהיא כסאו עלתה לשמים שפיא שכינה בעת החרבן וידמה קלת ליתן שסובל שנוים מרקדים בהיכלו הנה גם אז עפעפיו שהם כחות שכינה המתפשטים בעולם בכל מקום לפי כבודו גם הם יבחנו בני חדם ושמא תאמרו הם כן חיפה שעיניו יחזו חיך עפעפיו יבחנו ויכשה בני חדם כחשרהם שנאמר בו והחלהים נסה לת חברהם כי מאשר יכשה ירחה כמסכל מה שבלבו ועל כן יהי להם פתחון פה לומר כי בימי חברם ויצחק היתה שכינה למעלה מהחרץ כחרו"ל שחברהם הוריד מרקיע שביעי לבשני ויצחק לחמשי ועל כן הוכרך לנסות (ה) לת כן הוא חלילה כי הם כן למה יכשה לדיקי' ולא רשעים בבועי' החם יותר יסתפק במה שבלב לדיק ממה שבלב רשע חך הנה לדיק בלבר יבחן והם תאמרו למה יכש' לת הלדיק הינו לדעת מה שיכול כי הם יבחן והוא מאמרם ז"ל בב"ר שרלה הקב"ה לפרסם ולהודיע בעולם לדקת חברהם והניחו מפל לקדר שהינו מכה ללת לחבית שלמה וכו' והוא כמפורש הללנו שם שכינו כי כחשר הין הקדר מכה בידו בחבית הלת להודיע שהיית שלמה לעשם הקונים כן הוא יתב' עושה להודיע לרקתו לעולם כמ"ש ז"ל שהינו מתהים העולם למה היה עושה הקב"ה כ"כ בשבילו והנה הענין ההוא תקרית יבחינ' שהוא כוהב הנבחן בחבן נוחן שמחבך לותו בחבן ונבחן ערכי לפני הרוחים וזה יאמר לדיק יבחן שהוא ענין בחינה כמדובר לך רשע כו' לוך בחנם לחבנם בעיני העם שם לותם שבלה נפשו ואומרו ואוהב חמס הוא כי ים שני מיני רשעים הבלתי נגלים לבריות ל' הרשע לשמים ואין הבריות יודעים • שניה החוהב לחמום לת בני החדם שהם רשעים לבריות לך לינו בפועל שיהיה נגלה לעם כי שם לוהב חמס בלבו כי תועבת ה'

נפשי: ו יַמְטֵר עַל־רְשָׁעִים פַּחִים אֵשׁ וְגָפְרִית וְרוּחַ
זַלָּעָפוֹת מְנָת כּוֹסָם: ז כִּי־צַדִּיק יְהוָה צְדָקוֹת
אָהֵב יָשָׁר יֶחֱזוּ פָנִימוֹ:

יב א לַמְנַצֵּחַ עַל הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִד: ב
הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־גָמַר חָסִיד
כִּי־פַסּוּ אֱמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: ג שָׁוְא יְדַבְּרוּ אִישׁ
אֶת־רֵעֵהוּ שִׂפַת חֲלָקוֹת בְּלֵב וָלֵב יְדַבֵּרוּ: ד
יַכְרֵת יְהוָה כָּל־שִׂפְתֵי חֲלָקוֹת לָשׁוֹן מְדַבֶּרֶת
גְּדֹלוֹת: ה אֲשֶׁר אָמְרוּ לִלְשֹׁנֵנוּ נַגְבִּיר שְׂפָתֵינוּ
אִתָּנוּמִי אֲדוֹן לָנוּ: ו מִשֹּׁד עֲנִיִּים מֵאַנְקַת
אֶבְיוֹנִים עַתָּה אָקוּם יֹאמַר יְהוָה אָשִׁית בְּיֶשַׁע
יָפִיחַ לוֹ: ז אִמְרוֹת יְהוָה אֲמָרוֹת טְהֹרוֹת כֶּסֶף
צָרוּף בַּעֲלִיל לָאָרֶץ מְזֻקָּק שִׁבְעָתָיִם: ח אַתָּה
יְהוָה תִּשְׁמְרֵם תִּצְּרֶנּוּ מִן־הַדּוֹר זוּ לְעוֹלָם: ט
סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלָּכוּן כְּרֹם זְלוּת לִבְנֵי אָדָם:

יג למנצח

גם שניהם וגם שלין רעותם מפורשות לין לריך לבחון תותם לגלות לעם רוע לבם כי הן רלונו לבחון רק לחנך את הטוב בעיניו לך תלו שנתה נפשו לך ודחי הכל גלוי לפניו: (ו) ימטר על רשעים מה שתרתה שהוא יתב' ס בל בל וה מרתומות תל תתמה על החפץ כי הנה ימטר על רשעים כו' לך יתמץ עד יהיה מנת כוסם שיתלה כוסם ושתם • עוד יכוין מתמר רשב"י בספר הזוהר על פסוק המון כל הגוים תשר נבלו כו' תשר יבבתו לת כתמר תלת תשר נבלו כו' תלת שעתיד הקב"ה להחיות את כל ישרל ואת כל הגוים מ"ה עלתה תשר הרעו ליסרתל בדמותם בגלמם וכל חיש ישרתל תשר קבל נרה יכיר את כל תשר הרע לו ויתמר הנה זה עשה לי כך וכך ומיד רוחה נקמתו מהם ובוה יתמר תל תתמה למה בפניו של ישרל לב תשר סבלו גזרות רעות לת ירתה נקמתו לעיניו כי הלח ימטר מן השמי' על הרשעים כו' כשתתלח מנת כוסם שהוא לעתיד לבת (ז) ולמה שדיק ה' לדקות להב על כן יעשה כל זה בפני היסר שסבל נזרותם כי כל יסר יחזו פניתו של הרשעים המ' כשתהיה כל המוכר עליהם שירתה פניתו ויכירם ויתנקם מהם ותפסר שלהיות כל זה להם נגוף ונפש כתמר ייחד תרבע שפטיף כנגד תרבע יסודותם שילקו כלם על יסוד החם תמר תם וכנגד יסוד העסר תמר גפרית שהוא מהעסר יסודו וכנגד יסוד הרוח תמר ורוח ולעפות וכנגד יסוד העיש תמר מנת כוסם • וע"ד רז"ל החומרים יסר יחזו פניתו שרותים כת יסריס תת הפנים בעומדם לפניו יתברך בעולם הבת תפסר יתמר כי תחר תמרו ימטר כו' על תלי דסליק מיניה שהוא על תומרו ורשע כו' חזר לתתי דפתח ביה שהוא ה' לדיק יפתן כו' ותמר הנה תפסר הניח הוא יתן תת הלדיק בגוירות רעות ע"י הלר הלורר תותו בשתדות ובנסיונות הנו' הלח ירתה כי תת הלדיק לת יתהב ה' עם כל לדקות ה' תסר עשה עד יובח בנסיון ויסבול ביסר לבב לו"ת לת כן הוא כי הנה לדיק ה' לדקות שעשה הלדיק תהב תלת סיסר יחזו פניתו שהיח מעל' נדולה על כן מב"ת תת הלדיק תל גדר זה להניחילו תוסר סיחזה פניתו והוא תסר לו יסר לבב ועומד בנסיון בכל לבו: או יתמר במה שבתבנו בניתור התורה פרשת וירח על מתמר רז"ל שתומרים על פסוק ה' לדיק יבתן שני מסלים תחד מסל לקדר שהקדרה שהיח שלמה מכה בה תך ברעועה תינו מכה ומסל שני והוא מסל לפשתני כשפשתנו יפה מכה בו שהוא מסניחו תך תסר כתבנו שבוונתם היח שלתת מסתי סנות מנסה ית' תת הלדיקים תחד להודיע לדקתו להמון כקדר שלהודיע לקונים שהקדרה שלמה מכה בה להסמיע קול שיכירו כי שלמה היח כתסר תרז"ל בתחברתם שרלה להודיע לדקתו בעולם שהיו תתהים על היותו ית' כ"ש מנן לו והשני הוא כפשתני שלפשתנו יכה למען השניחו כך הקב"ה תת הלדיק מניח בנסיון למען השניחו כי ע"י הלחתו הוא עם יכרו מודכך ונטהר לבו עשר יהות על הקורס עד קדוש יתמר נם לנופו • ונכח לל הענין והוא כי שתי בחינות יש הת' מסל הקדר והיח תסר כתבנו בתומרו ה' לדיק יבתן כו' ועל תומרו ורשע ותוהב כו' הולרך לפניס ולומר ימטר על רשעים כו' שלת יתמר תיש תס שבתה תותם כפשו למה לת יתבדם לו"ת ימטר ה' כו' תך מנת כוסם שהוא עד תמלת סתתם ורוחס עתה בת ויתמר הנחינה השנית ותמר תותה כפולה והיח כי הנה הוא יתב' נקרח לדיק על עשותו הלדק ונקרח יסר על עשותו לפניס משורת הדין כד"ת ועשית היסר והטוב כו' ותרו"ל זו לפניס משורת הדין • ונכח לל הענין תמר כי לדיק ה' כו' לומר הנה יש עוד טעם שני לל נסיון הלדיק בענין נסיון יתתן ויוסף והוא כי הנה למה שדיק ה' על כן לדקות תהב על כן לדיק יבסה למען ירבה תתו בלדקות ולמה שהוא יתברך נקרח יסר הוא עושה לפניס מן השורה לזכך ולהסניח תת הלדיק ע"י פסיונות עד יחזו הלדיקים פניתו של עתתן שבעיני בשר להם יעלרת כת לחזות תת פניתו הוא לגם תלהים שבפניו וקירון פנים שבפניהם שהוא תכלית נדר וזכוך החומר: או יתמר למה שהוא יתברך לדיק לדקות שתדם עושה תהב תך לת יעשה שהלדקות יהיו נעשות מלתתים תבל למה שהוא יסר עושה לפניס מן השורה עושה תכל עשבי עולם העליון תשר שם הזכיו' יחזו פניתו של הלדקות המוכר שיעשה

תותם ברויות בעלי פני' שהוא היותם מלתכים:

יב (ב) אמר הושיעה ה' כי גמר תסיד להגין על הדור לכן לריך תושיעה ה' למען שתך והוא כי כשתר נרח ה' תדס על הלרן תמר"ל שנעשו מלתכי השרת כתין ותנורות תסד תומר יבקע תכולו תלת תסדים תמת תומר תל יבקע תכולו תלת עקבי' ולתקן הדבר השלין תמת תרצ' לקיים העולם כמפורש תללנו העניין בתקומו בחופן כי תסר ותמת ימלאו בנני התדס והנה החיש החסיד הוא מבחינת תסד והחיש לתומים מבחינת תמת שע"י שניהם מתקיים העולם והן ולת כוכת המשורר ותמר כי שתי מדות שבתדס לקיים עולם שהם תסד ותמת הנה גמר תסיד הוא עושה תסד וגם סף מדת תמת כי פסו לתומים מבני תדס(ג) עד נדר כי שוא ידברו תיש תת רעהו לרמותו כלומר כ"כ פסו לתומים שהוא ובחנם ידברו היש תת רעהו שפת חלקות לרמות זה תת זה כי לת יועילו כי הלת בלב ולב ידברו וביניהו זה תת זה ולת יודעו בחרתו (ד) ומה ידברו זה תת זה לשתת שפת חלקות' מדתנה שבכוונתו לת יתמין בו תומר לרעהו יכרת ה' כל שפתי חלקות לשון מדברת נדולות עליהו (ה) והם תסר תמרו כי תנו ללשונינו נגביר לומר זה תת זה שתוהב היש תת רעהו ושיפליח לעשות טובה לו שתין תוכלו כנברנו כי תם שלשונינו נגביר בלבד והוא שקר כי תם בחשת רעיש תהובים תלו וכל נדבות פיהו זה תת זה בלב שלם הוא כי הלת שפתיהו תתנו בבחירתיהו מי תדון לנו ומכריחנו להחניף זה תת זה ולדבר נגם נדבות פיהו תם לת שהוא בלב שלם ועכ"ז לת יוכלו לרמות זה תת זה כי לת יבלר תכל כי פטומי מילי הם:

(ו) משר עמיס כו' מסיבה רוח הקדש ותומרת יתעורר ה' על שפת חלקות הבלתי מלריס תת הוולת בפועל כי תם משד עמיס הבלתי מבינין שפת חלקותם סיסדדום מתנקת הבחינים תסרי כל לנמרי ותין להם מרתם עתה לקום יתמר ה' ולת להסמיד ולתבד רק לתקן כי תשית בכלל היסע תת תסר יפיח לו בהנרו לעניים והוא שלת תמר יפיח להם עם הוכיחו חות' בלשון רבים כתומרו משד עמיס וכו' רק לו והוא מה שכתבנו בניתור מבלי כי המחלוק לרמות תת רעהו חושב שפורש רשת על וולתו ופורש על עלמו ו"ת נבר מחלוק על רעהו רשת פורש על פעמיו שהוא על פעמיו של עלמו וזה יתמר ה' תשית בכלל היסע לין כ"ל העניים והתביונים כי תם נם תסר יפיח לו לעלמו בשדדו העניים והתביונים לשית בכלל היסע: (ז) אמרות ה' כו' תחרי תמור רוח הקדש מתמר ה' משוד כו' עתה לתקום יתמר ה' תשית כו' שתתקן נם תת המפיח לו תומרת רוח הקדש על דברי ה' התלה הנה כי כן יהלו בתמת תמרות ה' מקייחסות תליו נמה שהם תמרות טהורות ורחמניות סיקום לקול נעקת העשוקים ומושיע נם העושק תך תיך יתכן יוסף ניסע המפיח לו והתומר דקב"ה ויותרו הוא יוסרו מעוי תך הוא כסף נרוף שיעשנו הס"י כסף נרוף בנרות שיניח עליו בתבלי מסיח וכל כך יזדכך עד נדר שיהיה נם בעליל לתרץ תדון ומושל לתרץ תחר הלירוף למרק עוונו נמה שיהיה מווקק שבעתים בשבע שני שבוע שבן דוד בת שכוללים תבלי מסיח ותפסר רמו בשמותו תת טעמו ותפקיה בלשון בעליל ולת תמר בעל לתרץ תל מליחות הלירוף והזיקוק שיהיה ע"י עלילות המשתדרים לו בתרץ בתבלי מסיח (ח) ושמ"ש תתמר הלת יסתכנו בתמלע השדודים נם הס ונם השודד בעלמו בכל תוקף הנזרות לו"ת תתה ה' תסמרם תת השדודים העניים והתביונים הנו' ונם תת השודד תנרנו מן הדור זו הנו' והשמירה והנלירה תהיה לעולם ו"ת תנרנו כו' לעולם (ט) והרשעים המנרפים ומזקקים תת ישרל בנזרות מה יעשה מהם לו"ת סביב רשעים כו' כי כהתימם לנרף יתהלכו סביב ליסרקל ולת יוכלו יועצו נם ותחרי כן כרוס זלות כלומר כפי ערך הרוס שירומו בתחלה בתומרו על ה' ועל משיחו כרוס ההוא יהיה זלות ובזיון לבני תדס מן הקנה ק' הקל דרתון לכל נפר לו כסיעור הרוס שבע' שניס יהיה ולות כנרתה בעניין בת גוג כו' • (ח) או יתמר תקה ה' כו' הנה תמרתי הושיעה ה' והשנת לי משוד עמיס כו' עתה לתקום יתמר כו' ותקון

יג א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב עַד־אָנָה יְהוָה
תִּשְׁכָּחֵנִי נֶצַח עַד־אָנָה תַּסְתִּיר
אֶת־פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי: ג עַד־אָנָה אָשִׁית עֵצוֹת
בְּנַפְשִׁי יָגוֹן בִּלְבָבִי יוֹמָם עַד־אָנָה יָרוּם אֹיְבִי עָלָי: ד
הַבִּיטָה עֲנֵנִי יְהוָה אֱלֹהָי הָאִירָה עֵינַי פֶּן־אִישַׁן
הַמָּוֶת: ה פֶּן־יֹאמַר אֹיְבִי יְכָלְתִּיו צָרַי יָגִילוּ כִּי
אָמוֹט: ו וַאֲנִי בְחַסְדְּךָ בָטָחְתִּי יָגֵל לִבִּי
בִּישׁוּעָתֶךָ אָשִׁירָה לַיהוָה כִּי גָמַל עָלָי:

יד א לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד אָמַר נָבָל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹהִים
הִשְׁחִיתוּ הִתְעִיבוּ עֲלִילָה אֵין
עֹשֵׂה־טוֹב: ב יְהוָה מִשָּׁמַיִם הִשְׁקִיף עַל־בְּנֵי־
אָדָם לִרְאוֹת הֲיֵשׁ מַשְׂכִּיל דֹּרֵשׁ אֶת־אֱלֹהִים: ג
הַכֹּל סָר יַחְדָּו נֶאֱלָחוּ אֵין עֹשֵׂה־טוֹב אֵין גַּם־אֶחָד:
הלא

יג (א) **לַמְנַצֵּחַ** כו' תרו"ל
במדבר רבה
פתי לוחות לוחתי מפניכם עד
הנה ינחלוני כו' ועד הנה לא
יתמינו לי כו' לוחות סופכם לנוח בשעבוד מלכיות עד הנה ה' תשכחני
נצח כו' • ורקוי לפיס לב החס מרובה מדת פורענות חלילה שעל פתי
לוחות יפרע הרבעה הך הוח כי היה נגור בכיה לדורות שני פעמים נשני
הרבנות כנגד שני פעמים שלוח הוח יתב' בשבתנו ורקה כי לא נעבר כח
לפבול חילק הב' לרוח לד' וד' נליות הן בבל ומדי יון וחרום השני נומן
הרחשון טרם השני והשניס בניה שני ועל פי הדברים הללה יתכן כי הן
הס הדברים הנחמרים בחתה בחמור זה (ב) עד הנה ה' תשכחני נצח
על נלות בבל כי בחלה היו' נגור לנצח כהלוחת המקונן למה לנצח תשכחנו
כו' וכחתחרס ו"ל שחמר הב"ה שלח ישוב חליהס עד עת קן לולח בכייתי
רחל שלח נדרו לה מן השמים ושבו מחרן חויב ועל מדי נחמר עד חנה
תסתיר כו' כתפורש מללנו על מכיון לחסתר מן התורה וחנכי הסתר
חסתיר כו' (ג) ועל יון שהיה מבקש לחבד הנפשות יותר מהנופיס
בחומרס כמ"ש בב"ר שהיו חומרים ליפרחל כתבנו על קרן השור שחין לבס
חלק בחלהי ישרחל והיו הורגים בהם להעבירם על דת כמפורסס בגרו"ל
וכעובדח דחנה ושבעה בניה שהיה ביון חמר עד חנה תפיח עלות בנפשי
הס לחסטור גופי עליה חו לחעבור וחחבידנה וגם יגון בלבבי יומם בעת
הנסיון שהי' ביוס בעת שהעבידה והמות מוכיחים לפני היה יגון בלבבי הס
שני היליריס הוח בחמור חוו לי מיללי חוו לי מיולדי חו על כי היוסס ביוס
פורנים פרנות בב"ה כחמר יגון בלבבי יומם ועל עסו שרחה יעקב עלייתו
ולח רחה יריחתו כחו"ל עולים ויורדים שרחה שר בבל עולה כך וכך עוקרן
ויורד כו' ושר מדי כו' ושר יון כו' ושר עסו רחה עולה ולח יורד והחחיל
מתיירח כו' והוח על כי יוס נקס בלבבי יוס' ועליו יחמר עד הנה ה' יריס
חויבי עלי שנרחה עולה ולח יורד (ד) ועל פי דרך זה לפשר להמשיך
המחמר שעל חומרו עד הנה ה' תשכחני נצח על נלות בבל חמר הביטה
ענני הביטה חל היוקך ה' חלהי כלומר שלח המרכוך כי נס זולח חנניס
מישחל וחביריו לח עסו חלח לפניס והביטה דבר זה לוכרני בנלות הוח
וענני והוח מחמר רשב"י ע"ה שחמר כי נזירה שבדור מרבדי היה על עון
שהשתחוו לללם נכוכד כחנר חלח שחה הס לח עסו חלח לפניס כך הקב"ה
לח עשה עמהם חלח לפניס וזהו הביטה ענני כו' כי ע"י ההבטה תענני
וחשר תביט חלה ה' הרוחה ללבב כי נס בהשתחויתי היה ה' חלהי ולח
הללס ונלות מדי שהיה להשמיד להרוג ולחבד חמר עליו החירה עיני כו'
כי מעשה נתעורר דוד וחמר על הנלות ההוח כלו הס המדברי' וחומרים
על נלות מדי החירה עיני כו' והוח כי הנה חרו"ל כי חנרות המן היו
כתומים כי לח ניקן דק רק להיות עתידים ליום הזה ולח ידעו למה היה
הדבר כמבוחר חללו יפה בביחור המללה וחללו לח היה יק' מחיר עיניהס
מיד היו נלחי מבקשי היקון והיו ביום מועד הניזרה כתוב מכחר להשמיד
כו' ועל זה חמר דוד ברוח הקדס חשר לח נעללס ממנו דבר החירה עיני כן
קיצן מהשחובה והשיבה עלתה היא המות כי מבלי מניס לב לנוח כי היו
יפנים וללחי מתעוררים היקה המות הזה על שוכני ישרחל בעלת המן
וכן היה שע"י מרדכי חורו עיניהס של ישרחל כמחמר הכתוב ומרדכי ידע
הת כל חשר נעשה כו' ושם גם ברו"ל שידע חשר נעשה בפניס ע"י חליהו:
או יקחר כן מנודל הנדה להשחית כו' לפיכך היחס הזה הטבעית בערך

והתקן נס השורד כמדובר • והנה יש תשובה על זה והוא כי הנה
לחר שחקה ה' תשמרם לחר החנקה מהשוד כל ישרדום עוד וכללל
השמירה היה נס הת השורד והלח טוב טוב הוא הנרנו מעתה הת השורד
מלחטוף בהם שיהיה נלוי מן הדור זו לנעולם ולח יצטרך שיחלה להרפח
לומר משד כו' עקה חקוס כו' רק
תהיה הנלירה העתידה מן הדור זו
לנעולם וכשחין שורד חין שדוד וינלו
ישרחל מעקה זו שלח יצטרכו לפילו
להשתעבד (ט) משיב הוא יתברך
ואומר סניב כו' לומר הנה כניב
למחילותם רשעים יקבלון כעת כי
לח הורקו מכלי לל כלי בנלגולים
ליתקן כי חין בן דוד בח עד שיכלו
כל נשמות שבגוף שהיו להתנלגל
וליתקן וזהו סניב רשעים יקבלון
כעת וכרוס זלוק כי נערך רוס
הנשמות כן יהיו זלות לבני חדם חס
לח יתוקנו ולח יהנו מהטוב הנח
הנדו' וייח לבוח לכל בני חדם שנתקנו
ע"י הנה:

יג (א) **לַמְנַצֵּחַ** כו' תרו"ל
במדבר רבה
פתי לוחות לוחתי מפניכם עד
הנה ינחלוני כו' ועד הנה לא
יתמינו לי כו' לוחות סופכם לנוח בשעבוד מלכיות עד הנה ה' תשכחני
נצח כו' • ורקוי לפיס לב החס מרובה מדת פורענות חלילה שעל פתי
לוחות יפרע הרבעה הך הוח כי היה נגור בכיה לדורות שני פעמים נשני
הרבנות כנגד שני פעמים שלוח הוח יתב' בשבתנו ורקה כי לא נעבר כח
לפבול חילק הב' לרוח לד' וד' נליות הן בבל ומדי יון והרוס השני בומן
הרחשון טרם השני והשניס בניה שני ועל פי הדברים הללה יתכן כי הן
הס הדברים הנחמרים בחתה בחמור זה (ב) עד הנה ה' תשכחני נצח
על נלות בבל כי בחלה היו' נגור לנצח כהלוחת המקונן למה לנצח תשכחנו
כו' וכחתחרס ו"ל שחמר הב"ה שלח ישוב חליהס עד עת קן לולח בכייתי
רחל שלח נדרו לה מן השמים ושבו מחרן חויב ועל מדי נחמר עד חנה
תסתיר כו' כתפורש מללנו על מכיון לחסתר מן התורה וחנכי הסתר
חסתיר כו' (ג) ועל יון שהיה מבקש לחבד הנפשות יותר מהנופיס
בחומרס כמ"ש בב"ר שהיו חומרים ליפרחל כתבנו על קרן השור שחין לבס
חלק בחלהי ישרחל והיו הורגים בהם להעבירם על דת כמפורסס בגרו"ל
וכעובדח דחנה ושבעה בניה שהיה ביון חמר עד חנה תפיח עלות בנפשי
הס לחסטור גופי עליה חו לחעבור וחחבידנה וגם יגון בלבבי יומם בעת
הנסיון שהי' ביוס בעת שהעבידה והמות מוכיחים לפני היה יגון בלבבי הס
שני היליריס הוח בחמור חוו לי מיללי חוו לי מיולדי חו על כי היוסס ביוס
פורנים פרנות בב"ה כחמר יגון בלבבי יומם ועל עסו שרחה יעקב עלייתו
ולח רחה יריחתו כחו"ל עולים ויורדים שרחה שר בבל עולה כך וכך עוקרן
ויורד כו' ושר מדי כו' ושר יון כו' ושר עסו רחה עולה ולח יורד והחחיל
מתיירח כו' והוח על כי יוס נקס בלבבי יוס' ועליו יחמר עד הנה ה' יריס
חויבי עלי שנרחה עולה ולח יורד (ד) ועל פי דרך זה לפשר להמשיך
המחמר שעל חומרו עד הנה ה' תשכחני נצח על נלות בבל חמר הביטה
ענני הביטה חל היוקך ה' חלהי כלומר שלח המרכוך כי נס זולח חנניס
מישחל וחביריו לח עסו חלח לפניס והביטה דבר זה לוכרני בנלות ההוח
וענני והוח מחמר רשב"י ע"ה שחמר כי נזירה שבדור מרבדי היה על עון
שהשתחוו לללם נכוכד כחנר חלח שחה הס לח עסו חלח לפניס כך הקב"ה
לח עשה עמהם חלח לפניס וזהו הביטה ענני כו' כי ע"י ההבטה תענני
וחשר תביט חלה ה' הרוחה ללבב כי נס בהשתחויתי היה ה' חלהי ולח
הללס ונלות מדי שהיה להשמיד להרוג ולחבד חמר עליו החירה עיני כו'
כי מעשה נתעורר דוד וחמר על הנלות ההוח כלו הס המדברי' וחומרים
על נלות מדי החירה עיני כו' והוח כי הנה חרו"ל כי חנרות המן היו
כתומים כי לח ניקן דק רק להיות עתידים ליום הזה ולח ידעו למה היה
הדבר כמבוחר חללו יפה בביחור המללה וחללו לח היה יק' מחיר עיניהס
מיד היו נלחי מבקשי היקון והיו ביום מועד הניזרה כתוב מכחר להשמיד
כו' ועל זה חמר דוד ברוח הקדס חשר לח נעללס ממנו דבר החירה עיני כן
קיצן מהשחובה והשיבה עלתה היא המות כי מבלי מניס לב לנוח כי היו
יפנים וללחי מתעוררים היקה המות הזה על שוכני ישרחל בעלת המן
וכן היה שע"י מרדכי חורו עיניהס של ישרחל כמחמר הכתוב ומרדכי ידע
הת כל חשר נעשה כו' ושם גם ברו"ל שידע חשר נעשה בפניס ע"י חליהו:
או יקחר כן מנודל הנדה להשחית כו' לפיכך היחס הזה הטבעית בערך

ההשמד וההרינה וזכחר מות עבעי ויערב לי בערך הרעה ההיח
כעריבות השינה כי תהיה לי המות כחלה מבשים בחיקה שיחפלו להרנני
בה (ה) ועל יון חמר פן יחמר חויבי יכלתיו כו' כי חס חודה להס לעבור
על דתך ולח יהרנוני פן יחמר חויבי היו המלך המושל וניזר עלי יכולתיו
הת בעל היכול' לור ישרח כי הערבתי
הת עמו תורתו וחס לח . תורה
ויהרנוני לו נס שבחיתני לעלה
בחעלו' לפני קיני הנה לח יכנר כי נרי
הס ממיתי וכל לחבר לחבס יגילו כי
חמוט לכן רלה ה' ויירע בעיניך והיה
עם בניך למען יחלמן ידידך (ו)
ועל נלות לחדוס שעלה ברו ולח
נרחית יריחתו כי לבח לפומח לח נלי
חמר וחני בחסדך בטחתי יגל לבי
בישועתך חשירה ליהוה כי נמל עלי:

יד (א) **לַמְנַצֵּחַ** חרו"ל שעל ישחעיהל המינר חותנו בנלות
החיל הזה ידבר ולפי זה יחמר ל תחמהו
הס המוכר יחלל הס חמים חלילה בחמור חינו חיה להיך וכיוצח בדבריס
מריס כחלה שחרנלח בפומייהו והס"י כוזבל וחינו פוקדו כי חין החשמת
דבר עליו רק על המתנניס כי הס חמר בלבו ולח חן הספה ולחוץ
חין חלהיס הוח על שהסחיקו התעיבו עלילה חין עושה טוב כי עוונות
ישרחל הס המוניעים לנבל ההוח קיוס (ב) כי הלח ה' משמים השקיף
השקפה לרעה בהניח חיון על ישרחל נרה ע"י הנבל המוכר לרחות היס
משכיל ושס על לב דורש הת חלהיס חשר כיחש הנבל ההוח (ג) והנה
במקום שע"י ההשקפה לרעה היה להס לתקן חדרכה הס טרס הנרה
היה להס חיוה כשרון בנד מה עתית ע"י הנלות הכל סר ועל ידי כן יחדו
נחלחו כי מתחלה נחמר חין עושה טוב ועתה חחר בח הנרה חין עושה
טוב חין נס חחד • (א) חו יחמר בהוכיר מחמר רו"ל שבימי המן
עס היות ישרחל חשמים השניח ההוח יח' חלהיהו סדבר עס משה וחמר
לו לדרוש הס יש נדיק בחרן יבקש רחמים מכחן ומשה מסס וחמר כי יש
מרכי ההוח חומרו ידע הת כל חשר נעשה ועשה התשובה ההיח
ונעשתה התשועה הנדולה ההיח בימיהם • ובכח הענין ההוח כי בח
דוד במר נפשו ברחוקתו נרת הנלות הזה החחרון כי חרוך מחד ורע ומר
מכל חשר נליות היה מנעיר ותומר היה כל נפלחותיו יתב' חשר עשה
בימי המן חשר נם ההוח מחדוס כי השניח ההוח יק' לבקש רחמי הוח
ישרחל על ידו וההוח בחה שכתבנו בניזכור משלי על מה שבימי המן
שהוח המן וזה מחמרו כמתחזון על מה שבימי המן לח התמידה הנרה
שלשה ימים מי"ג לניסן עד י"ו לניסן ונלות הלו כמעט חין לו קץ והנה
היה מקום לומר כי על רעת המן שכיוס חלהותו יח' כמ"ש ו"ל שחמר
חלהיהס של חלו שעשה לפרעה כו' כבר הוח זקן כו' ושעל כן מיהר הוח
יח' יפוענהן כלומר מה שהין ענין זה בנלות החחרון הזה הלח לענותם זה
נס ישרחל היו עבירות בידם חו וזהו חומרו כמתלונן על נלוהנו הנה חס
חמר נבל בלבו שחמר המן בכל לבו להחסורים חין חלהיס חלהיהס של חו
כו' ועל כן היה מה שנפל ומוסבו הלח לענותם זה ישרחל הסניחו
הת'ב

ד הֲלֹא יֵדְעוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן אֹכְלֵי עַמִּי אָכְלוּ לֶחֶם
יְהוָה לֹא קָרָאוּ׃ ה שָׁם ׀ פָּחֲדוּ פָחַד כִּי־אֱלֹהִים
בְּדוֹר צַדִּיק׃ ו עֲצַת־עָנִי תָּבִישׁוּ כִּי יְהוָה
מַחְסֵהוּ׃ ז מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעוֹת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב
יְהוָה שְׁבִית עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל׃

טו א מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה מִי־יָגוּר בְּאָהֳלֶךָ מִי־
יִשְׁכֹּן בְּהַר קָדְשֶׁךָ׃ ב הוֹלֵךְ
תָּמִים וּפֹעֵל צֶדֶק וְדֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ׃ ג לֹא־
רָגַל

(ד) הלא ידעו כל פועלי און שניתרגם הכופרים לעשות עם זה שחוכלי עמי הם המן והמלך כמ"ש ד' מצל לפעל התל ובעל החריץ כו' תכלו לחם יחד הבורות תכתר הנה ה' לח קרחו שלח היו קורחים חומו ית' (ה) ואפילו מה שפח פחדו פחד ע"י הפשורים ושבו חין להחזיק לפח טובה רק לה' כי ה' חים בדור לדיק הוח מרדכי כי הוח היסד הדבר בלחקו לועק בשוקים וברחובות כלומר ולמה לח יעשה כן גם עתה כי לח יבגר לדיק בדור : חו יחמר פח פחדו פחד חוכלי עמי הכוכר כי נפל פחד היהודים עליהם ולמה היה זה חם לח על כי חלהים בדור של לדיק הוח מרדכי בחוכן שהקב"ה עומדת כי לח יבגר לדיק בדור כמו שחמרנו (ו) מציון תרח הקדם וחומרת הנה עלת עני שהיה מייעץ מרדכי קניטו עתה ולח תעשה ומה היתה העלה ההיח היח כי ה' מחסהו ולח נטשו בחדם כחשר היו בוטחים לו בחחותם שבנית המלך כלומר וחל על יקרחלהו ויושבו עדיו ית' ולמה לח תעשו כן חתם עתה :

(ה) חו שתוכת רוח הקדם מתקלת מפסוק הקודם לומר מה שפח חוכלי עמי פחדו פחד כי חלהים נמלח בדור שהוח לדיק ה' חתם ויירחו ממנו כי חו שבו הדור כלו והיה הדור לדיק לך עתה עלת עני תניטו מלשוב כתדובר : (ז) מי יתן לחר שחין זכות בדורות נלות לחרון לומר מי יתן מליון כו' והוח כמה שכתבנו בישעיה על פסוק ליון במשפט תפדה כו' ליון במשפט ודין הוח שתפדה כי היח לה חטלה ולקבה בעוונותיהו כי"ח כלה ה' לת חמתו כו' ויחמ לם בליון כו' לך ושניה לדיק בתורת לדקה והנה ידעתו כי זכו לחישבה ויהיה בלי חבלי משיח רק בשובה ונחת ' ושם לה זכו בעתה ולו הוח בעובד ורונו ע"י חבלי משיח להחוירה בתשובה על כן לומר מי יתן ומליון כלומר מבחינת ליון תהיה ישועת ישרחל שיהיו זכחין בדין ויושבו במשפט בשוב ה' לת שבות עמו והוח כי הוח יח' לומר כי הבח ליטהר משיעין לותו ורוצה שתתחיל לשוב ולהו מנקמים יתחיל הוח כמפורש חללו בפסוק הסיבותו ה' כו' . ובפסוק מעכרי כו' וזהו במה יהיה שמכה לינחל במשפט בשוב ה' לת שבות עמו שהתשובה המתייחסת חל עמו שהיח התחלה יסיבנה הוח וכזה יגל כו' שלח פגל בעבד בלרוך חבלי משיח כי חם נגע בשמחה ובשיריס כי יגל יעקב ישמח ישרחל והכפל והשמני הוח כי חרו"ל בח יוכה רבתי על ויפער ביעקב כו' שבכל לרוקיהו לר לו חלד לישקב לחניהו מכל החבות ועל כן לומר שיגל יעקב לחניהו תחלה שמוה בעשה עיקר ונם ישמח ישרחל ורעו : חו יחמר מי יתן לנו שתי הטבות לחד כחשר עשה בסיני שקדמה שכינה לסיני ומשם נח להקביל פני ישרחל שנית ענין ספר הזוהר על פסוק בפלה לח תוסיף קום בתולת ישר' לח תוסיף קום מלשיה כ"ח הוח ית' יתן ידו ויקימנה וסיבתה חליו מה שתין כן בבניו בית שני שהלכו חלייהם ועל החחד לומר מי יתן מציון ישועת ישרחל שיהיה שרוי בשר שכינתו בציון ומשם יצח כחשר לקרחת כלה לקבלנו וגם השנית שהיח בשוב ה' שנית עתו הוח המשיב ומתן יד ומקי חו על הח' יגל יעקב שהבי הנ' יבנה בוכותו כמודע ועל הוח בהחים והקדיש שכינה מעברם הנמותו ועל השניה ישמח ישרחל שהוח יתב' מותן להם יד שהוח כבוד והתמדת הטוב :

טו (א) **מזמור** לדוד הנה מפורש בדח"ל שהקב"ה עושה על ידוסות לנדיקים בנן עדן וקדישו להל כי החופה מהלכת עליו כהלל ולומר דור כמנדיל הוכיות שנדיך להשיבו ולומר מי יגור בהלכך כלומר מי ומי יהיה הזוכה לכך שיהיה בר שם עד בח התחיה ולח יצטרך להתגלגל ושכחן חת"כ בירושלי' בהר קדשך בנוף ונפש :

(ב) **הולך** תמים כו' משיבה רוח הקדש ולומרת שי תהי מהלית הדבר כי הלל בקלות וכמעט נפשו וגו תעשה יופי כמבואר חללו נספר רב פניניס בם"ד כי יותר טורח לנדיק להשיב נהיכם מלהשיב נ"ע כי להשיב נהיכם שם דרך משל חמר יופי תשה בלבבו לח יפוש ולח יישן ולח יטוח ויקום בעוד לילה סופב' הולך בשוקים וברחובות ושם ירגישו בו הסומרים יתחנף לברוח וירדפוהו מניחה ידריכוהו ושם ימלחוהו יכוהו יפצעוהו מכות חכוריס ונקר יחמר מי יתן ערב כי לח יחיש לשוב לחולתו בנשף בערב יום מחר בפחד לילה במחשבים ומהמורות בל ירחה ובל ימלח עולה במעלות דרך נטות ומכיל עלמו מלמעלה למטה שם מנבוה ירחוהו וילך בלור יטמן בעפר מפני פחד המוחים חת קלונו ובהגיעו עד שערי מות בית האסף חשר חמר חו יחרד מחשר יחיה עליו בעל האסף מחרניס ובפנעו בו הוח ימיתנו כי קנחת חמת נבר ולח יחמול ושם ירגיש ברוח יבריח ויפול בתחת הפחתים ומהמורות בל יקום ושם יטמן בתחד הבורות וימלח טמון בבור חו לה לחותה בושה ועל הדרך הזה בחחדת ממון שם ירחה נגב וירוץ עמו לחחזיר בחסך בחים כי לבו יקר ממקומו כן במחקרת ימלח ויקלו לותו על עץ ושם לח יתפשוהו להיותו קל ברגליו ירוץ וייגע ילך וייעף עד ימלח חייו ושם פעמים שלם ימלט נפשו סופו ליפול ונם חשר חומנותו רכילות ולשון הרע בהמלח בדתי יקנהוהו לחוש ויהיה לבמו וחלו וחלו יכירו דעתו יבקשו נפשו והחיקם בגוהל וחומם בחשלו ומתנו כי יהיה שים בית ושים מדון לכל הלרץ ומפניו לח יחסכו רוק כן חלה דרכי יורשי גהינם כי לח ישיגוהו כי שם נעמל וכעם רב מלח לך החפץ ליירש חיי העולם הבח בשובה ונחת יירשנו כמעט נפש ולל תעשה כי ישית לבו לבלתי הקפיד בשוב דבר ויכוח מעשות רע וכי תבח מלוה לידו יעשנה בתמימות לב ויכיר כי בח מטפה סרוטה ושהוח עתיד להיות רמה יקולעה כי בזה לח יבח לידי עבירה הנה זה יורש עולם הבח והן הנה דברי רוח הקדש לל תיקר בעיניך לנור בתחליו ית' ולבכון בהר קדשו כי כמעט הוח בשב ולל תעשה והוח כי לרבעה המה חלקו כל שלימות החדם הח' מלות עשה שניה מלות לח תעשה ותתחלק לשלשה ל' גחוה ב' תלוות נוספיות כומה וייקובי מחכלות ' ג' חמדת ממון וכולן קלים למתכבל בהם על מלות עשה חמר הולך תמים בלתי מהרהר בין שם יקנהג הוח יתברך עמו במדת רחמים בין בדין בין שם ילרה לדיק ורע לו רשע וטוב לו ונם לבלתי דון לת חבירו לכף חובה וכיוצל בחלה והוח דבר נקל לקבל תמימות בלב בשב ולל תעשה ועוטה לב זה יהיה לו בין במחשבה לבדה כחמור והו הולך תמים ' בין במעשה כי בעשותך פעולה מה לח תכוין שום פניה כי לו תהיה פועל לדק והוח הנודע מחכמי החמת כי העוסק מלוה בעשה מלחך נמלח שהוח פועל ועוסק לותו כי כחשר המלוה זכה מפניה רעה לו מהיותה בלה בעבירה נמלח פועל לדק והו פועל לדק וכן בדבור יהיה בטוהר לב וזהו ודובר חמת בלבבו נמלח כי בהעדר עמל עיונים להתנהג רק בתמימות הוח מחקלס במחשבה ובדיבור ובמעשה בלי לחות ולח חמר בלבבו כי חם בלבבו שבוללו הסני יגריס לומר שכ"כ הוצרס לדבר חמת שבדבר חמת חין יכרו עוקבו חלח לחדבות נם הוח חפץ בדבר והו חומרו בלבבו ולח חמר בלבבו שהוח על סני יגריס יפ"ט ויקו"ר שסניהס מסכימים בדבר כחחמרס על חבריהס שנחמר בו ומלחת לח לבבו נחמן לפניך שהוח נם לח יכרו והקדיש מעשה לדבור יען שבמעשה החמור כולל נם דבור של עסק התורה : (ג) לא רגל חמר הלח חמרתי לך שלשה דבריס הולך תמים כו' על הסליסיות דסליק מניה ודובר לחמת בלבבו חמר לח רגל כו' והוח שיקריה שכל כך הוצרס לים לדבר לחמת עד שלפעמי' לח יסיח לב לם בחמת שידבר שלח במקבון הולך רכיל ומלשין חים לל וולתו כחספר לתומו מה שעשה לו רעהו על דבר חמת והו לח רגל על לשונו כלומר על לשונו לפילו דרך הרגל לשונו שלח מלבו כי תמיד עיני לבו ומעייניו בחמת שידבר בל יהיה בדבר רכילות חו לשון הרע ועל מה שחמר ופועל לדק חמר לך בזה שלח תהיה מלוה הבלה בעבירה' שלח עשה כבר לרעהו רעה שלינו נותן לדק' מה שנוכל שמלח בלבי פועל לדק שיהיה מה שעשה לרעהו רעה : או יחמר לח עשה לרעהו רעה שלח נתן לדקה בחופן שעשה לרעהו רעה והוח שלח היה רוצה שיתן ולח יתנו חחרי' יכוונו בכוונה שלח יחשוב מקום לרעהו לוכות גם הוח כי זה עושה לרעהו רעה שעינו רעה בשל חבירו לבל יתעבר בתתו גם הוח בעניו עבר בשביל שהתעבר חו תיפס לבעל

לנעל חוב נטוהר לב לעשות שהי מלוה עם החייב סיפרע לנעל חובו
ועם המלוה סיקבל מעותיו ולפעמים הוא במקום שהוא לו לחתירים ועושה
להם רעה לו הבא בהרפתקה שמטיב למעלילו וכקיש אתר לא טוב עשה
בתוך עמיו ועל חומרו הולך תמיט אמר לך בוחש שלא לתוס לבו לא ירגז
נגעי קרובו ולא ירגזה לו חובה בתוס
לבו כי חס ימחה בידו ולא יסח חרפה
עליו מבירותיו ויחשדוהו למחפה
עליהם : (ד) נבזה בעיניו תאר
חומרו קיל נטוהר לב דבר קל בלי
עמל יחשלם במלות עשה אמר עתה
כי גם במלות לא תעשה יחשלם
בנקלה בהביט לל מהותו בלבד והוא
מאמר התכוי הסתכל כו' ואין לתה
בא לידי עבירה דע מלין בתה כו'
והוא מלמרינו בניאור המענה כי
לבעל הגאוה הוא הסתכל לל סופו כי
הוא עבר רמה ותולעה ובמה יתגאה
ועל זה יאמר מה נבזה בעיניו ועל
עניו ומה ויקר תקווה הגוף כי לא
יהיו טובים מעשיך בתקווה הגוף
מאשר נתקוה הגוף ממנה ועל זה
אמר במקום שיהיה נגד עיניו בוזו

רַגְלִי ׀ עַל־יְשֻׁנוֹ לֹא־עָשָׂה לִרְעָרוּ רָעָה וְחֶרְפָּה
לֹא־נָשָׂא עַל־קְרֹבוֹ : י נִבְזֶה ׀ בְּעֵינָיו נִמְאָס
וְאֶת־יִרְאֵי יְהוָה יְכַבֵּד נִשְׁבַּע לְהָרַע וְלֹא יָמִיר : יא
כַּסְפּוֹ ׀ לֹא־נָתַן בְּנֶשֶׁךְ וְשֹׁחַד עַל־נָקִי לֹא לָקָח
עֹשֵׂה־אֵלֶּה לֹא יִמּוֹט לְעוֹלָם :

טז א מִכְתָּם לְדָוִד שָׁמְרֵנִי אֵל כִּי חָסִיתִי בָךְ : ב
אָמַרְתְּ לַיהוָה אֲדֹנָי אָתָּה טוֹבָתִי
בַּל־עָלֶיךָ : ג לִקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ הֵמָּה
וְאַדִּירֵי כָּל־חֶפְצֵי־בָם : ד יִרְבּוּ עַצְּבוֹתָם אַחֵר
מָהָרוּ בַּל־אַסִּיךְ נִסְכֵּיהֶם מִדָּם וּבַל־אֶשָּׂא אֶת־
שְׁמוֹתָם עַל־שְׂפָתָי : ה יְהוָה מְנָת־חֶלְקִי וְכוֹסִי
אַתָּה

מדוע ולחיתופל ודומיהם סיניח לאחרים טובה כי האדות יסיבו המה
שנתנו לי כי נתתם לי נוטיים לעלמס כי נפשותם מחדם כמוני כאמור
מספר הזוהר ושל פלי קך ירבו עצבותם מקשר לאחר מהרו כי לוי להם
שנתנו לוריס כי נתנו חלק נ"ע שלהם לי כי נהעוותם הם בעותים ממם
וכותם לאחר ומה שלח הוכרתים בשמותם חלח לאמרתי שהם ירבו
עצבותם כו' ולח לאמרתי מי הם או שחלקם לי נוטל ושמותם לימי מזכיר
חלח הוא כי די להם עצבותם לך שתים לח לעשה להם ח' שלח הנקש
ישפך דמם כאשר שפכו דמי בהלביגם פני באומרם הבח על אחת חיש
מיקחו המה שניסכו דמי בנוסי כך"ת שופך דם האדם בהאדם שהוא לשון
הרקה כענין ניסוך היין ושהו על אשיך נסכיהם מדם • עוד שנית לטיב
להם שבל לאחז חק שמותם על שפתי בנאומם : (ה) ה' מנת חלקי
כו' הנה אדע"ל כי לעתיד לבא הב"ה עושה שעודה לצדיקים ואחר כך
תומר לאברהם לברך ברכת המזון ואומר אוי מבדך שיצא ממני יטמעאל
כו' עד דוד שנוטל הכוס ואומר לאי אוכה לברך שנאמר כוס
ישועות אשא ובשם כו' ומפורש אללמו במקומו כי הנה ד' כוסות על פסח
הם כנגד ד' גאולות ד' לותיות של שם והנה בנאולה אחרונה נשלם כוס
של תות אחרונה של שם ואז נשלם השם בתרגע אותיותיו שנשבע הוא
יח' על כס יה שלח יהיה השם שלם עד יבקש מעמלק והנה אין שפק כי
אין השעוד' ההיות נשמיה אבר ולחם ומזון כ"ה רוחניות כי זה כיון בזאו'
הקב"ה עושה שעודה לצדיקים לעתיד לבא לומר שהיה מעשה הקב"ה
בענין הלוחות מעשה אלהים המה שהיו רוחנייס בהעשותם כי על כן על
כתב הדברות שנשם אדע"ל שעל זה נאמר קול ה' חוצב להבות אש כי
קדמו להבות אש וכן נאו' לצדיקים לעתיד לבא רמזו שהוא דבר רוחני
נאות לצדיקים לעתיד לבא ואם כן מכל שכן שאין הכוס ההוא נשמי לא
הוא ולא מה שבתוכו אך אין ספק כי הכוס ההוא הכלי שהוא בחינת שכינה
שהיא כלי לקבל שפע מכל הבחות העליונים כנודע כי על כן כוס עולם
כמספר אלהים שהוא תואר לל השכינה ומה שבתוכו הן היסודות הן
בחינות ד' לותיות של שם כי בכל כוס של ג' גאולות רחשונות לא היה
בתוכו רק יסודה ה' הוא של ה' של הללו' עוד ידענו מרע"ל מאמר ר'
שמואל בר נחמני כי מפיק נקרא בשמו של הקב"ה שנאמר זה שמו אשר
יקראו לו ה' נדקנו • ובשתי הקדמות אלו נבא לענין לאמר ה' מנת חלקי
שניתן לי ליקרא כן כאשר קראו אדם להב"ה לאשר אלי אלי הוא ונם ה' הוא
כוסי והוא כי כוס יקרא לפעמים הכלי שהיין בתוכו ולפעמים על מה
שבתוכו כענין התקדשי לי נכוס וזה שלפעמים הוא על מה שבתוכו ולח
נו ולפעמים נו ולח במה שבתוכו כאמור הנאמרת בחן נאיש בחינת
בחן בגיהרת וכן בתקדיש יש מזה ומזה ובחן על מה שבתוכו בענין כוס
ישועות שהוא כוס של ישועות אמר וכוסי שהוא ה' מנת חלקי ונם כוסי
שהותו הכוס שהוא שלי הוא ה' כי מה שבתוכו שנקרא כוס הוא ה' שהוא
ד' ישועות שהם ד' נחינות של ד' לותיות של שמך הנדול כי כאשר בגאולה
ההיה נשלם השם נקרא כוס של ישועות רבות שהם של ד' לותיות וכאלו היה
מכלול לל כלה כאלו אי יחד היו כל הישועות וכן הוא בפועל כי כולם
ניפלים יחד כאומרו בלדין דקו כאחד פרוללה נאחד בשפת ודאבק שהם
המלכיות והוא לדעתי כי גם שמונה ההוא בשלו השלשה רחשונים ומי נתן
הו בחשק בשפה ודאבק : לך לחשבה כי יונן במאמר ספר הזוהר כי

אמר לו הקב"ה והלי מה שמי אמר לו אתה נדון לכל רחוי הקרלת לדב"י
מה יאמר הנה אמרתי לה' אלהי אתה שהוא מלון לכל וקרלת לו אתה
בהיותך בלדם שם זה לדב"י עם גודל השנתך ו"ו טובתי לי שהייתי
עתיד להיות נפל וניתן לי ממך שהוא מלדם טובתי ו"ו בל עליך להחזיק
לך טובה על שבעים שנה שלך שנתת
לי כי חטאת ונפגמת (ג) כי חס
לקדושים לאשר בארץ המה אחזיק
הטובה הם לאברה' יעקב ויוסף שנתנו
מעלמס השנעים שנה בלי פגם והם
אדירי כו' שלח מעדו קרכולם
כלדם וכל חפצי הוא שם ליסעו עליה'
(ד) ירבו עצבותם כו'
הלח קמרתי שים לי להחזיק טובה
להבות הכו' שנתנו לי מעלמס והנה
גם ים לי לולוקתי חלק נ"ע של דוחב
ואחיתופל שעל שקלקלו ומה גם
שהיכרו לי כי חלק נ"ע שלמס יוחן
לי כענין מלמרס ז"ל זכה נוטל חלקו
וחלק חבירו נע"ע לח זכה נוטל כו'
ורוחה חלי מה בין חלק וכוח האדות
קדושים לאשר בארץ המה שנתנו לי
להלק לאשר ניתן לי ולו לאחר

מדוע ולחיתופל ודומיהם סיניח לאחרים טובה כי האדות יסיבו המה
שנתנו לי כי נתתם לי נוטיים לעלמס כי נפשותם מחדם כמוני כאמור
מספר הזוהר ושל פלי קך ירבו עצבותם מקשר לאחר מהרו כי לוי להם
שנתנו לוריס כי נתנו חלק נ"ע שלהם לי כי נהעוותם הם בעותים ממם
וכותם לאחר ומה שלח הוכרתים בשמותם חלח לאמרתי שהם ירבו
עצבותם כו' ולח לאמרתי מי הם או שחלקם לי נוטל ושמותם לימי מזכיר
חלח הוא כי די להם עצבותם לך שתים לח לעשה להם ח' שלח הנקש
ישפך דמם כאשר שפכו דמי בהלביגם פני באומרם הבח על אחת חיש
מיקחו המה שניסכו דמי בנוסי כך"ת שופך דם האדם בהאדם שהוא לשון
הרקה כענין ניסוך היין ושהו על אשיך נסכיהם מדם • עוד שנית לטיב
להם שבל לאחז חק שמותם על שפתי בנאומם : (ה) ה' מנת חלקי
כו' הנה אדע"ל כי לעתיד לבא הב"ה עושה שעודה לצדיקים ואחר כך
תומר לאברהם לברך ברכת המזון ואומר אוי מבדך שיצא ממני יטמעאל
כו' עד דוד שנוטל הכוס ואומר לאי אוכה לברך שנאמר כוס
ישועות אשא ובשם כו' ומפורש אללמו במקומו כי הנה ד' כוסות על פסח
הם כנגד ד' גאולות ד' לותיות של שם והנה בנאולה אחרונה נשלם כוס
של תות אחרונה של שם ואז נשלם השם בתרגע אותיותיו שנשבע הוא
יח' על כס יה שלח יהיה השם שלם עד יבקש מעמלק והנה אין שפק כי
אין השעוד' ההיות נשמיה אבר ולחם ומזון כ"ה רוחניות כי זה כיון בזאו'
הקב"ה עושה שעודה לצדיקים לעתיד לבא לומר שהיה מעשה הקב"ה
בענין הלוחות מעשה אלהים המה שהיו רוחנייס בהעשותם כי על כן על
כתב הדברות שנשם אדע"ל שעל זה נאמר קול ה' חוצב להבות אש כי
קדמו להבות אש וכן נאו' לצדיקים לעתיד לבא רמזו שהוא דבר רוחני
נאות לצדיקים לעתיד לבא ואם כן מכל שכן שאין הכוס ההוא נשמי לא
הוא ולא מה שבתוכו אך אין ספק כי הכוס ההוא הכלי שהוא בחינת שכינה
שהיא כלי לקבל שפע מכל הבחות העליונים כנודע כי על כן כוס עולם
כמספר אלהים שהוא תואר לל השכינה ומה שבתוכו הן היסודות הן
בחינות ד' לותיות של שם כי בכל כוס של ג' גאולות רחשונות לא היה
בתוכו רק יסודה ה' הוא של ה' של הללו' עוד ידענו מרע"ל מאמר ר'
שמואל בר נחמני כי מפיק נקרא בשמו של הקב"ה שנאמר זה שמו אשר
יקראו לו ה' נדקנו • ובשתי הקדמות אלו נבא לענין לאמר ה' מנת חלקי
שניתן לי ליקרא כן כאשר קראו אדם להב"ה לאשר אלי אלי הוא ונם ה' הוא
כוסי והוא כי כוס יקרא לפעמים הכלי שהיין בתוכו ולפעמים על מה
שבתוכו כענין התקדשי לי נכוס וזה שלפעמים הוא על מה שבתוכו ולח
נו ולפעמים נו ולח במה שבתוכו כאמור הנאמרת בחן נאיש בחינת
בחן בגיהרת וכן בתקדיש יש מזה ומזה ובחן על מה שבתוכו בענין כוס
ישועות שהוא כוס של ישועות אמר וכוסי שהוא ה' מנת חלקי ונם כוסי
שהותו הכוס שהוא שלי הוא ה' כי מה שבתוכו שנקרא כוס הוא ה' שהוא
ד' ישועות שהם ד' נחינות של ד' לותיות של שמך הנדול כי כאשר בגאולה
ההיה נשלם השם נקרא כוס של ישועות רבות שהם של ד' לותיות וכאלו היה
מכלול לל כלה כאלו אי יחד היו כל הישועות וכן הוא בפועל כי כולם
ניפלים יחד כאומרו בלדין דקו כאחד פרוללה נאחד בשפת ודאבק שהם
המלכיות והוא לדעתי כי גם שמונה ההוא בשלו השלשה רחשונים ומי נתן
הו בחשק בשפה ודאבק : לך לחשבה כי יונן במאמר ספר הזוהר כי

אַתָּה תוֹמִיךְ גּוֹרָלִי: ו חֲבָלִים נָפְלוּ־לִי בַּנְּעִימִים
אַף־נַחֲלַת שַׁפְרָה עָלָי: ז אֲבָרֵךְ אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר
יְעָצָנִי אַף־לֵילוֹת יִסְּרוּנִי כִלְיוֹתָי: ח שִׁוִּיתִי יְהוָה
לְנֶגְדִּי תָּמִיד כִּי מִימִינִי בַּל־אֶמּוֹט: ט לָכֵן שָׂמַח
לִבִּי וַיָּגֶל כְּבוֹדִי אַף־בְּשָׂרִי יִשְׁכֹּן לָבֶטַח: י כִּי
לֹא־תַעֲזֹב נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל לֹא־תִתֵּן חֲסִידְךָ
לִרְאוֹת שָׁחַת: יא תּוֹדִיעֵנִי אֹרַח חַיִּים שֹׂבַע
שְׂמָחוֹת אֶת־פָּנֶיךָ נְעִימוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח:

יז ✻ תְּפִלָּה לְדָוִד שִׁמְעָה יְהוָה ׀ צֶדֶק
הַקְשִׁיבָה רִנָּתִי הַאֲזִינָה תְּפִלָּתִי
בלא

לי עיכוב עון בת שבע לבלתי דרך לפני החטות: (י) כי לא תעזוב כו' הנה יהוע מרע"ל כי תת הצדיק מעבירין בסילוקו דרך גהינם ומעלה על פי דרכו מסס בוכותו תת הקרוב בחותו ומן לנחת תך הנה יש לדיקים ירחים מלעבור בדרך גהינם פן מדי עברו תעבורי מדת הדין עליו כי סס תוקף הרוגו ויתבקר כנקמו ויחתו והו' מחת' ריב"ו בחומרו ועוד שחיני יודע בחיוה דרך מוליכין לותי סהות תס הימין שלח בדרך גהינם תס השמחל דרך גהינם כמפורש תלמוד במקומו • ובכח הענין תמ'ן ידעתי כי לח תעזו' נפשי לשחול גם כי תקעורר מדת הדין עליס לחזור בה לח תעזבה בחופן שלח לירח גם כי תעבור דרך גהינם תך עכ"ו לחלה פניך לח תתן חסידך לרחות שחת תפילו דרך העברה ומכ"ש דרך שחול שהות נדר עתוק מסחת (יא) רק תודיעני חורח חיים החמקיי' דרך יסרה ולח חורח גהינם ושמח תחמר הלח תעבע שמחות ונעל בדרך גהינם נוכות העלוקך רשע מגהינם לחיי תם כי הלח שובע שמחות ים לי לח פניך תשר לחרחה בסלוקי כמודע כי הנפטר רואה לח הסכינה טרם יחות ובה נדבק ומסבכת נפש הלדיק ודי לי שובע שמחות לח פניך וכיון בחלת לח כי עם רחות פניו ית' חו רואה גם כל הטוב הנפון לו כמ"ש ו"ל על ותסחק ליום לחרון ולחרו שע"י כן נפשם שבעה עם שמחת רחות פני המלך שהם שובע שמחות עם פניו ית' שהות לח שבע משמחות רבות • ועוד שלמה מדבק בימיך בסלוקי ולח"כ בעודי עובר דרך גהינם תסחלק מחני ותשוב חלי לחרי עובדי מגהינם ומה לי טובה גדולה מהיותי לפניך תמיד בלי הפסק וזהו נעימות בימיך נלח לומר הנה נעימות הם לי השמחות בהיותי בימיך נלח ולח שחפסיק בניתים לל השמחל ולחשוב לל הימין:

יז (א) **תפלה** לדוד' רחוי לפיס לב לל לומרו תפלה ורנה ותפלה וגס שמיעה הקשבה החוכה • ועוד כלשר לחמר הקשיבה רנתי החזינה תפלתי למה לח לחמר גם כן שמעה ה' לדקתי • ועוד שלשה כפליס לדק רנה תפלה וגס בכל ל' משנה מהלחר בח' לחמר שמיעה ונשתי הקשבה ונשליתי החוכה • ועוד חומרו בלח שפתי מרמה הלם היה עולה על לב כי נשפתי מרמה היה מדבר: אך חמנם יהוע מן ר"ל כי שמיעה מרחוק והחזינה מקרוב הרנה נלחומרם כי משה קרוב לל השמים ומשיעה בלרץ לחר החזינו השמים ושמיעה בלרץ לך ישעיה היה קרוב לחרץ יותר לחר שמעו שמים והחזיני חרץ והנה חין ספק כי הקשבה גם היה מקרוב חלח שחינה כל כך כהחזינה ובנוח לל הענין והוח כי הנה המומור הזה מתחלק לשלשה חלקים החחד ללמד וכוח על הענין מלד עלמו גם חלו היתה נפש לחר פחת נפשו כי עמו נלבד הוח שמדקדק הוח יתברך וסביביו נשמרה מחד ועל חלוקה זחלת לחר שמעה ה' לדק שהוח פיעמע ה' נדקתו ולח בנחינת היות הוח החומח רק בנחינת הענין מלד עלמו גם חלו היתה ע"י זולתו ועל כן לח לחר לדקתי כי לס לדק סמס והחלק השני הוח לבקש מחתו יתברך ישמרהו מהחשיב לו עון זה מחומס שלריך ייסורין ממרקין ע"י המפחיח הנעשה מהענין שהוח המייסר לת החוטח כד"ח ותחזנו ביד עוניו והוח מפסיק הפלה חסדיך כו' שמרני כו' ועליה לחמר הקשיבה רנתי וקרלה רנה שהוח מענין שוטה וזעקה בחוסנו שהוח רחוי נדין להתפלל ולהתקבל והחלוקה השלישית הוח להתפלל לה' על העדפת חוסר על נפשו לחר סילוקן יותר על קלת לדיקים נמורים כלחר יבח נפ"ד והוח מפסוק קומה ה' וחילך ועל זה לחמר תפלתי כי היח דרך הפלה למלח טוב והסד והנה על פסוק ה' שמעה ה' סלחה כו' כתבנו כי לחה שהחוטח רחוק ממנו יתברך כי עוכותיו מבדילים וכמ"ש ו"ל על שלוס שלוס לרחוק ולקרוב וכן מקרח שכתוב רחוק מרשעים ה' לחמר הנה על העומות לחה רחוק על כן ה' שמעה שהיח שמיעה מרחוק וע"י שמיעה ה' סלחה ולחר הסליחה כבר נתקרבנו ולכן ה' הקשיבה הקשבה מקרוב וע"ז יחמר הנה ריחוק לחי על ידי העון על כן שמעה ה' לדק שהיח שמיעה מרחוק וע"י כן תתקרב בלד מה כי תקבל ה' לדקתי ולו הקשיבה מקרוב רנתי וע"י כן תתקרב ותדבק בי יותר ולו החזינה תפילתי שהיח החזנה הנחמרת על הדבקות והנה היה לפשר לומר כי לחר שלחי לחמר תחלה טענות להנדיק עלמי לולי מה שלספיק רנה ותפלה לחרי כן על מחילת העון וקבלת טובה שלח יעכבנה העון הוח כי נשפתי חני מודה שלריך תפלה ומחילה לך בלבי הוח שלח תשלחי ומלח בי חוכף תלילה על כן חמר גם שלחי לומר

מו יניחהוח יח' לח כל לחר היכרו ישרחל בנליות כלס ולח לקו וירחו ישרח מקחתס מהס לחר יכבחו על ירושל'ם לח לחמר לבחו נמלח כי מו יורקו כחד כו' ולפי זה הקטוגה ההיח תכלול כל התשועות ולכן בכוס הרביעי יקרח כוס ישועות וטובה שניח והיח היוח חו הסס נשלס לנמרי כי חו הוח יום נקס של עמלק ועמו כלו וחהו חו' לחי לחרך ולי נחה לנרך כי הלח לחי כוס ישועות הכולל כל הישועות לחת שהיח הח' וגס השניח והיח וכשם ה' כלומר שלס לקרח ו"ל וכוסי כמדובר • וגס שים לי להחזיק טובה לחכות שעל ידס היו לי חייס לחיקייס עס כל זה לחלה פניך שבחיוקנו יחד כמעשלי גורל ביני וביניכס מי יטול כוס של נרכה ובנך לחקה תוציך נורלי סתחזיק בידי שגורל הכוס הנוכ שהס כמעשלי גורל מי יברך שיהיה לי • חו יחמר יותר נקיצור ה' מנת חלקי כמדובר שהוח שתי רחוני הוח לפי זה שגם כוסי שלחי לטובל הכוס ולחברך ולח שמעתה ניקן לי לח שחתה תומיך גורלי (ו) ובבטחיון זה לחי סומך כלו כבר הוח וזה מב' טעמות ח' כי חבלים נפלו לי בנעימי' הס לחבר ניקן להס הכוס לנרך הס לחבות ומשה ויהושע שבכללם היה עכוב שלח היה בי כמפו' במחמר שעם היותס נעימים נפלו לי מהם ושמח תלמר החס הנחול הזה לחי משלס לחבות כי הס הכחילוני משמוחיהם ולחר כך לח לחלוק להס כבוד הנה זה חינו מעכב כי הלח זה היה לס הפניס סהניחלוני לח היו מתיפים וקונים שלימות בי לך לח נחלת שפרה בהיותה עלי כי קנתה שפר והידור בי שגס הס ישמחו בדבר כבודע מעניין למרך דוד לעילס • (ז) עוד טעם ב' והוח כי לברך לת ה' לומר כי לחר שבכוס ההוח לברך לת ה' לס כן לחר שה הוח מנת חלקי כי הוח שתי גס לחי רחוני הוח שיהיה הכוס ניקן לי כי מי שניקן לו ה' יחות הוח יברך לת ה' ו"ל לי נחה לברך כוס ישועות לשח וגשם ה' לקרח • ולו שיעור הכתוב כי מה שחמר לקה תומיך גורלי פיר' ולחמר מה הגורל הלו הלח הוח כי לברך לת ה' כו' ושמח תחמר הלח לעומתך עון בת שבע וחיך לך נחה לברך הנה ולת תשובתי כי הלח לחר יעצני ה' שלח לשחל מחתו ית' שינסני שלח לחעמוד בנסיוני כ"כ שבתי וכתחרטתי כי לין לריך לומר ביוס שחינו זמן שינה כי לס לף לילו' תדר שבתי בתה שיסרוני כליות היועצות כי היו הכליות היועצות מניחות ברעיוני הרע' ההיח ומחדיבות נפשי על שלח שמעתי לחבר ה' יעצני כי ינו תשוב פנימית וגדול' מלד והולכות הלילות לחבר היסיס (ח) וכ"כ נכוחי מהעון ההוח כי מלו לנל לשוב לחטל עשיתי שמור היוקר גדול שלספר והוח כי הנה שויתי ה' לנגדי תמיד והוח כי כל הפחד לח היה רק מהלב כל יהרהר ולחריו יהיו לחיבים נומרים על כן מה עשיתי שויתי ה' לנגדי תמיד והוח כי כל מה שכל לחדם עושה בעת תפלה שמנייר בדעתו כחלו המלך הקדוש נלב נגדו פניס בפניס שעל כן נוקן שלוס תחלה לנד שתחו שהוח כנגד ימין ה' כי חלו היה נלב מלך בשר ודם נגד פניו פניס בפניס היה יחיבו נגד שתחו ושמחלו נגד ימינו לחמר דוד הנה זה הייתי עושה תמיד לף שלח בשעת תפלה וזהו שויתי ה' לנגדי תמיד והטעם כי מימיני שהוח מלד ימיני שלין הלב סס לח היה פחד שתחוט נחטתי כי לין הלב חומד לנד ימין על כן נגד מקום הפחד שהוח השמחל כי סס הלב עשיתי בכוונתי תהיה סס ימין ה' כמה שעשיתי ה' לנגדי תמיד שתהיה בחינת ימינו ית' נגד שתחלי לחבר סס הלב להיות לי לעזר ולהועיל לבל לחטוא מחשבה רעה שעל ידי כן לח יהיה לבי חוסד מחשבות רע (ט) לכן מזו עשיתי כך שתח לבי כו' העומד ליימין ה' והענין כי הנה כחשר הלב חומד דבר עבירה הלב שתח והנפש עלינה כי חלק ה' היח וכל יפעה וכל תפץ לעשות רלון קונה וגס החומר הוח עדי חובד כי ימשך לחר מזמות הלב להיות לחבריס נומרים ויחבד גס הוח עם הנפש לף בהיות הלב שתח על תמדת עשות מלוה חו כפליס הגל הנפש וגס הגוף ייטב לו שבדקתי גס רמה לח תהיה בו ו"ל לכן כו' לומר לכן הנמשך מחשר שויתי ה' לנגדי תמיד הוח ששתח לבי לחשר לנגד ימיני ה' שתחה שבה ויגל כבודי הוח הנפש הלף שתחת עבירה המחדיב חוחה ולף בשרי ע"י כן שלח יפעל העבירה כי סס לדרבה יעשה מלות ויסכון לבטח תרמה ותולעה ולהורות היות שתחת הנפש בחלוה גדולה על שלב הלב לחר בלב שתחה ובנפש גילה • כלל הדברים שחומר דוד הנה עשיתי הכנה ליחמר מן החטח ולהתקרב לידי זכות היותר גדולה שבעולם המניחה להשלים הנפש והנשר שהוח כי שויתי ה' לנגדי תמיד כו' הנה כי גדלה תשובתי עד נתקדש לב ונפש ונשר ולכן לח יהיה

בְּלֹא יִשְׁפַּתִּי מִרְמָה : ג מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטִי יֵצֵא
עֵינֶיךָ תֶּחֱזֶינָה מֵישָׁרִים : ג בָּחַנְתָּ לִבִּי | פָּקַדְתָּ
לַיְלָה צְרַפְתַּנִי בַל־תִּמְצָא זַמֹּתִי בַּל־יַעֲבָר־פִּי : ד
לְפָעֳלוֹת אָדָם בִּדְבַר שְׂפָתֶיךָ אֲנִי שָׁמַרְתִּי
אָרְחוֹת פָּרִיץ : ה תָּמֹךְ אֲשֻׁרַי בְּמַעְגְּלוֹתֶיךָ בַּל־
נָמוֹטוּ פְּעָמָי : ו אֲנִי־קְרָאתִיךָ כִּי תַעֲנֵנִי אֵל הַט־
אָזְנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי : ז הַפְלֵה חַסְדֶּיךָ מוֹשִׁיעַ
חוֹסִים מִמִּתְקוֹמְמִים בִּימִינֶךָ : ח שָׁמְרֵנִי כְּאִישׁוֹן
בַּת־עָיִן בְּצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנִי : ט מִפְּנֵי רְשָׁעִים

זו

מקחת ידו : (ד) ובגד ג העניו והוא כי הן זאת תלונת דוד בחומרו לפעולות חדש כו' לומר הנה ב' דברים הוסבו רעתי עליהם לא יכולתי עמוד נגדיהן ח' בשביל שאם יקניט יחיד יאמרו לו כלך אצל דוד שניהם בשביל לאמרו יתבדך לא תוכל עמוד שזה עשה רושם כמ"ש ז"ל שזה כיוון בזו' למען תצדק בדבריך ותחשוב כי שתיהן זמר כחת הם' בחומר לפעולות חדש לומר בשביל פעולות חדש שאם יחטיא יחיד וכו' והשניים בשביל דבר שפיתיך ועל הח' לומר לועק וחומר כמתלונן הוא לומר שמרתי תורותיך פריץ שאם יחטיא יאמרו לו כלך אצל דוד מה לי ולו שחטא' בשבילו (ה) ולא סיעלה עלה על לבי שבשביל הפריץ החטיאתני כי אלילה לך להחטיאך אך תלונתי היא כי אילו עשית לי כמעשיך עם הצדיקים שרגליהם תתמיך ותשמור בל תמוט הקלה מתחת ידם לא היה חטא זה בא על ידי כי הלוא אם היית תומך תשורי במעגלותיך כדרכך לשמור רגלי חסידיך ולקרבם לידי זכות במעגלי יושר לא היו מטים פעמי לנטות מעבודתך והוא תמיך תשורי וכו' בל נמוטו פעמי לחטוא והוא מזמרינו כי זה כיוונו רז"ל בהומרם שמה שעשה הוא יקבדך בשביל אם יחטא יחיד הוא שלא שמר רגלי דוד ותמך לותם בל תמוט הקלה מתחת ידו :

(ו) אני לומר אם תאמר כת ה' תעיקרך דדיבק פירכת מי הכניסך לומר שיאמרו עלהי דוד חין זו טענה כי לא חשבתי שתענני לא תעמוד בנסיון כדי שהדבור ההוא יעשה רושם למען תצדק בדבריך כ"ח תני קרקיתיך שתכנה שתך עלי כהודה לא שתאמר שלא תעמוד בנסיון כי אם קרקיתיך כדי שתענני ואתה הקדיח אל בעל החשד ותאמר לי הט אזנך לי שמע אמרתי בכל אשר תצוני הוא לעמוד בנסיון פלוני ואתה שאמרתי בדבר שפיתיך שאמרת לי לא תעמוד בנסיון אל תאמר אלי כי על שאמרת החשד תלונתי היא הלוא תלונתי היא ואלו שכאומרי בחנני ה' וכו' היה לך לעמוד בחיזור ויהיה עזר לי לעמוד בנסיון אך לא חשבתי לומר אלי לא תעמוד בנסיון כי ע"י כן נכשלתי לפתדק בדבריך כאומר :

(ו) הפלה חסדיך הנה ידוע כי מדת חסד מתייחסת אל ימין ה' וחשבר בלתי רחוייס לטובה והם בשיפע טובה הוא כי ימין ה' עוזרתם ויש רחוייס לטובה ושלוה והם רדופים ובוטחים בקרבים חוסים • ובגד אל הענין אמר אחת שאלתי והיא הפלה וחפרש והסר שפע חסדיך אתה המושיע חוסים בלומ' לא שתתן חסדיך לרדופיס וחוסים דך כי הלא לא יבעטו על העדר חסדים כי ע"י ייסורים אתה מושיעם אך הפרש והסר חסדיך היא טובתם שעל כל החשד מלותם שהם מתקוממי' בשבת ימיך כי ע"י שפע חסד ימיך בועטי' ומתקוממי' (ח) ואותי לא תצא חסדים למעני כי הם שמרני כחשון בת עין כו' לומר הנה בחור בת העין יהיו חור כל האברים ללכת חורותם יושר ולהשמ' מכל פוקה ומכשול ועל כן הוא שמור כמונח בקופסת תוך בשר העפעפי' ונם שערות העפעפים המקפשטים ומכבידים להחזיק הסתימה בפרט לעת הסינה כדעת חכמי הטבע כי שערות העפעפים מועילים לסינה • ובגד אל הענין הם יקל זכותי אל תעשה בניני כי הם בעד כל ישראל והעולם שמריכים לי כי זולת נשחומו • מלכותו מקיים עולם כמודע וזהו שמרני כחישון בת עין שכפלת שמירתו בשער ושערות בחקיץ וסינה לשער מה שכפלת שמירתו הלא הוא על כי כל האברים צריכים לן כן תניכי שוזל תשמרני כמותו בסינה זו כי עם שחישון הוא מזיר לכל הנוף כי הוא כל החדש כי רחוייס העין מלמלת את כל הגוף מכל פוקה ומכשול כן תני ליסראל בבת העין לחיברים כי בחשר הבת עין שומרת חורותם החיברים בל יכשלו כן תני זכותי תחזיר ליסראל ועל כן רחוי כי בחשר יש לבת עין שמירה כפולה ח' שהיא נספת תוך בשר העפעפים שמועיל גם בהקיץ והתפשטות שערותם לסינה כן בכל כנפיך הדומים להתפשטו' השערות בחשר לחישון המות בחשר הם מיועדים לחישון בסינה תסתירני שלא ימשול בי מלחך המות : (ט) משני רשעים חזר הנה שמרני כחישון בת עין בחייס חיותי בגל כנפיך תסתירני בשעת מ' זק על הח' חני נוקן טעם שהוא משני רשעים כו' לומר רחה והביטה כי לא הייתי רחוי ליה המעשה כמהזר למעלה כי משני רשעים העתידים לחטא היה זו שדוני למען ישובו בתשובה ותהיה תכ"פתח תקוה להם והרשעים שהיה להם להחזיק לי טובה חדרבה הם מהפכים הכיוה כי הנה חוייבי נפש כלומר בשביל נפש הוא שם ס"ת יקיפו עלי היקף קיפון לספר בנפשי שחומרים שהני בשביל נפשי שלא מטורדים היה מעבירות קודמים גרמו

שמעה ה' צדק כי יש לי טענות להצדיק עצמי' לא לחזיק עצמי כל כך לזכות להיות נלבי בהתפללי לחדי כן שלא חטאתי שלא שחתה ה' מחשיבו לחטא ומאז מרמה בפי כי אם שלא שפתי מרמה כי לא לאחד כי נחמן עלי הדיין : (ב) מלפניך מספטי • לומר הן לחת שבחינת היותי לחי כי רשו' לחי ורחוי לדקדק עמי ונם לחים כחומי יש חילול חלילה לחנס לו היה נפש זולתי תחת נפשי לח היה כחשם וזהו מלפניך בחינת היות מספטי יצא ועיניך תחזינה מישרים שהם טענים של יושר כפולים כלומר וילך הכפל • נשר מה שנידיך לדקדק עמי ותחשב לזכותי • או יחמר כי הנה תפשר לדון ענייני בחינת פעולה הנגלי' לו בחינת הלב הנלחי נגלה כי אם לפניך נלבד כי הנגלה כרחה קשה לך אם מבחינת מה שהוא לפניך ולא לפני הזולת שהוא בחינת מה שבלבי מספטי יצא ידעתי כי עיניך הרוחות ללבב תחזינה מישרים שבלבי (ג) והוא כי הלח בחינת לבי כי מלו חמרתי בחנני ה' בחינת לבי וידעת כי לח היה בלבי שלח לעמוד בנסיון כי אם שלא בעצם כלומר כי לחרי כן סיבה לחרת היתה ולח ממני כחשר יפרש בדבריו ושמח תחמר לטעם" כן הלח אם הלב היה טוב הלח הנגלה היה בו חילול השם והוא עון גדול והיה לך לחוש לבלחי התפקות הנה מה לעשה ולחתה עם היות שבחינת לבי ורקיעת כי שלם היה חז לעמוד בנסיון שהיה לך בוכותי זה לעורני שלח יודע ולח יתחלל שם שמים ח"ד עשית מה שעשל ידו נתפרשם שהוא כי פקדת לילה הוא מלחך המוטה על ההריון שלילה שמו ונתת לה הריון שע" כן היה הפרשו' אם לח היה חילול ה' כי לח היה מודע היות לחי ושמח תחמר אם היה לבי טוב לך לח קיימתי הלח הוא כי לרפקני כו' והוא כי יש בחינה ויש לירוף כתפירם חלקלו על מחמרם ז"ל על פסוק וכד וכפף ונחפת וזהו זה לברשם שנתן כוכד וכפף זה יצחק שנלרף ככפף והוא כי יש בחינה שהיא להניח הדבר לל מהות החדם להרחות העתים לח לבו כמי שבוחן הוכד בוחן להרחות כי הוא וכד טוב חך לירוף הוא להחיך בחם בכל עוז עד הפרים הסינים כלם לנד לחד כלל הדברים כי בוחן הוא קל מלירוף לחמר לפי הנראה לי הוא כי בחנת לבי ורחיתני שלא ושם לימו כן לחת שנרפקתני לירוף עצום וירדת לעומק לבי יותר מחשר השנתי לבי בעצמי ורחית שם תמלח בי עתוד בניסיון על כל זה לתה ה' שרגלי חסידיך תשמור היה לך לעזרני מלו לעשות שזומתי לחמר בחנני ה' כו' שבל יעבור פי • ולבח בל הענין נוכירה מזמרם ז"ל לח היו ישרחל רחויים לחותו מעשה ולח היה דוד רחוי לחותו מעשה שלח שם חטח יחיד חומרים לו בכלך לחל דוד ושם חטחו רבים חומרים להם לכו חלל ישרחל והענין הוא קל מלבל יתייחסו מן התשובה והלח כמו זר בחשב מחמרם זה כי החם יחטיח הוא ית' לתן רחוקן למען יתוקן חמעון ומה נם לתן הרבים • ועוד שהלח בח ליטמח פתחין לו לך לח מחשיחים לותו • ועוד שהם כן לח ישרחל בעגל ולח דוד בחטחו בני עונם על חשר עשו וחדרבח הוא יקבדך הכביד בישרחל וימותו ע"י בני לוי וע"י ההשקחה וע"י המנף ונשחר לכל פקידה ופקידה שבכל דור ונם דוד לולח וידויו ע"י נתן הנבי' לי' מת בחטחו ונם מת הילד והוכרכה כמה תשובה • ובגד אל הענין נדקדק לשון חומרו לח היה רחוי : אך הנה למדונו רז"ל כי הקילו בהמתן של לדיקים יתן הקב"ה מניח תקלה על ידם לדיקים עלמם לח כל שכן כי הם רגלי חסידיו ישמור שמרישקם יק' מן החטח וח"כ יקשה מה זה היה שלח עשה כן הוא יתברך להניל ח"ת ישרחל ולח ת"ת דוד מן החטח ולח תנח תקלה מתחת ידן על כן היה מקום לומר חלין קדמה ליסרחל עבירה קודם למעשה העגל שחוקה עביר' היקה נורמת עבירה זו ולח הניחה מקום להרשיקם מן החטח הוא יק' רק להניחם מסורים של היולקניות הבחירה בכל לחד שפתחין לו וכן בדוד היה מקום לומר חולי קדמה לו עבירה על ידי כן היה רחוי לנרור לו עבירה זו בחופן שע" כן לח הרשיקו יקב' מן החטח כי היה רחוי לחותו חטח על כן חמר כי לח כן הוא כי הנה לח היו ישרחל רחויים לחותו מעשה מחמת חיזו עבירה שהקדימו שפליה היו רחויים לעשות המעשה ההוא ולח ירשיקם ממנו ויעזרם הוא יתברך לבל תנח תקלה מתחת ידם וכן לח היה דוד רחוי לחותו מעשה שלהיותו רחוי ליעשו' על ידו מחמת קדימת עון לח תמכו בידו שלח תבח חטח זה על ידו חלח שם יחטח יחיד חומרים לו לל תקייפם מן התשובה כי חלח כלך לחל דוד כי לחר שהוא חטח חל הקמה על עלמך כי לח יגעל בך הוא ית' כלל הדברים כי בשביל יחיד שם יחטח הניח הוא ית' חת דוד בחטחותיו ולח עזרו לבל תנח תקלה

וְנַפְשִׁי אֲשֶׁר פָּדִיתָ: יט חֶלְבָּמוֹ סָגַרוּ
פִּימוֹ דִּבְּרוּ בְגַאוָה: כא אַשֻּׁרֵינוּ עַתָּה סְבָבוּנוּ
עֵינֵיהֶם יָשִׁיתוּ לִנְטוֹת בָּאָרֶץ: כב דִּמְיוֹנוֹ כְּאַרְיֵה
יִכְסוֹף לִטְרֹף וְכִכְפִיר יֹשֵׁב בְּמִסְתָּרִים: כג קוּמָה
יְהוָה קַדְּמָה פָנָיו הַכְרִיעֵהוּ פַּלְּטָה נַפְשִׁי מֵרָשָׁע
חַרְבֶּךָ: כד מִמְתִים יָדְךָ יְהוָה מִמְתִים מֵחֶלֶד
חֶלְקָם בַּחַיִּים וְצָפִינְךָ תְמַלֵּא בִטְנָם יִשְׂבְּעוּ בָנִים
וְהִנִּיחוּ יִתְרָם לְעוֹלָלֵיהֶם: כה אֲנִי בְּצֶדֶק אֶחֱזֶה
פָנֶיךָ אֶשְׂבְּעָה בְהָקִיץ תְּמוּנָתֶךָ:

יח א לַמְנַצֵּחַ לְעֶבֶד יְהוָה לְדָוִד אֲשֶׁר דִּבֶּר
לַיהוָה אֶת דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת
בְּיוֹם הִצִּיל יְהוָה אוֹתוֹ מִכַּף כָּל אֹיְבָיו וּמִיַּד
שָׁאוּל

עבירה זו כי הייתי רחוי לחזקו מעשה בעגון נפל בלח דעת נפש לח טוב כמ"ש ז"ל סנם מה שייטיב חיים בלח דעת ולח ירחיקנו ה' מלחטוח חוח עַל כי נפש לח טוב (י) ומה יעשו וולת מה שחלבמו סנרו שפמיהם עד גדר שחלבמו סנרו בעד כליותם עד שלח ידלו בתוך חלבם זולח וה פימי דברו בגחות (יא) ויחמרו חשורנו כו' והוח כמ"ש חמר הקנח כי עגיר' גורלת עגיר' כו' וכמ"ש על מזבח בן עוחי כי כח הטעון גורלת עגירה הוח כי כח הטעון משחית הנגרל בעגירה הוח העגירה עלמה חסר כח בה לגרור עגירה גורר כיולח בה . וכנח חל הענין חמר כי היה מ"ח חשורנו כו' והוח כמ"ש חשורנו וכו' לומר הנה גדולים וטובים חנו ממנו כי חלח חשורנו ודרכנו חסר דרכנו גם עד כה הם מעשינו לחסר לח טובי' חילו עתה כנגדנו להחטיחנו כענין עגירה גורלת עגירה כ"ח לומר לח היו מעשינו הרעים שקדמו מספיקים לנח על הערוה כדור רק עניינם יציקו חשורנו הנו' לנטוח לנו מדרך שנחלה עינינו מוטוח לכה וזנה לרגו' בנמוח הלרן וכיולח לך לח לפעול פעגירה מ"ב דוד (יב) ולח עוד כי קס כי חלח לח חגוע דבר כזה כי חלח דמיונו כחרי חלח יחמ"כחרי' הגדול ובלחי נעגר שכל ישעו וכל חפץ חלוחו הוח שיכסוף לטרוף טרף יוקר מקוחת מנגל כן היה נרלה היכה מדת דוד וקלוחו לדרוף בחלחתו' כענין חדרוף חויבי והסיגם לך לח כן חוכו כגרו כי קס וככפיר הכחור ונעגר התקד מנגל כן הוח במסחרים בחוכו גם שברו לח היה נרלה כן נחוכן שלהסיר מלבם וה לריך שחמרני כחיטון וחפלה חסדיך שהתקמתני' עלי למען יחנו ל לבם כי כסר לחי לפניך וחו ישובו לך :

(יג) קומה ה' הנה בקשתי ממך ה' שמרני כחיטון בח עין וכתן טעם נדבר מפני כשעים וו כו' ועל חסר חמרתי בגל כנפיך

חסקיבני שהוח על שעת מיקה שלח ישלוט בי מלחך המות שלח לחוח נסכין פגיס שפגמו הוח הטומ'ולחמר דוד לל יקרבי כלחסר קרה למרע"ה שחמרו ז"ל שבח מלחך המות לפגוע בו ונלטער עד שדחפו מפניו חמר קומה ה' קדמה פניו והוח כי בעת הסילוק סס שכינה חמר דוד לל חקחין מלבח עד בוחו חלי כי קס קדמה פניו שבולל ב' דבריס ה' סיבח יחנרך חקלה ושחזר כך בבוחו חקדים פניו כהולך להכניעו שחו יכנע וזהו הכריעהו פלטה נפשי ופירש ולחמר מי הוח זה שחקדם פניו וחפלט ממנו נפשי לח הוח מרגע הוח מלחך המות שהוח חרבך והנה היולח מזה הוח שעל ידי מלחך קדוש מחדש הדין חלי חפץ שחיני שוחל רק מספין פגוס בל יהיה רשע חרבך סירלה כי קס סיהיה חרבך הבלחי רשע כמדובר (יד) לך הן לחמת כי יותר מזה הוח רלוני והוח כי גם ע"י מלחך קדוש לח בחרתי כי קס שחהיה מחקים ידך ה' כו' שהוח בנסיקה וזה תעשה נמה שחקה ה' בעל הרחמים וזהו ממחקים ידך שחהיה מלוחס מחקים על ידך הקדושה וזהו ע"ד רז"ל שפירשו ממחקים לשון מיקה בלומרם כי על הרוני נולכות ידבר ולח חשו לל היות המ"ס נשו"ח ולח בכר"י וחחשוב כי לח נעלם זה מהם ודחי כי קס יהיה מה שנעקך בשוח לרמוז כי בחיקתם קדושים קיימים זה יקחר לפי דרכנו להיה מחקי' של ידך הבלחי מקייחסים למחקים רק מלוחס מקים שמלחך הוח שמהעה"ז עודם בו חלקם בחיים כפשם לחזה בע"ה לפוקד חלחת בטעם שמה שנפקין להם מבלי נכוחה פה כי קס בהשחר נפקין רב טוב הנפון להם שם משם חמלח בטעם פה כי ממנו יפרייחו פירות שמהם חמלח בטעם שלח יהיה להם עושר וכבוש לח יחסר להם די ספוקם לחלח בטעם ונם שיסבעו בנים והיתרון שנשחר להם מהפירות לחר רבוי הבנים לח יחכלו לוחו פה בעושר וכבוש כי קס יניחוהו לעולליהם של בחים ע"ד ז"ל קס היו החבות מוקלים פרי מעשיהם בעה"ז מה היה נשחר לבניהם וזהו והניחו יתרם לעולליהם מלוחס חלי חפץ להיות בל יסמחו בי חויבי וישיבו בי קוויך ועל דרך המפרשים שחומרים כי מחקים הוח כמ"ש חנכני' חמר לפי דרכנו חשבני ה' מלנשים שהם דרך ה' שבל טובך חלחה מספיע בעולם הוח על ידם כחסר חפעול לך החדש מה שלבו חפץ שנמלח שהם יד שלך כ' חניח בן דוסח שהיתה בח קול יוצח ואומרת כל העולם כיון בשביל חניח בני והוח ניון בקב חרובין כו' והוח מה שכתבנו בזיהור ספר משלי כי היה פירוש חורת רבי חניח שלח החלילוהו לפילו פח לחס שעורים לך הוח כי מרוב חיבתו לפניו ית' עשה לו קרן קייסת לעולם

הנח כמו שכתבנו כי זה מחמר הכתוב להנחיל לוהבים שחומרת החורה מה שתרלו לוהבי תופסי החורה עניים לח מבלי היות לי להנחילם רב טוב לעולם הנח לחי שומר להם פירות מעשיהם כי הלח להנחיל לוהבי ים לי כי יד ה' לח תקלר חלח שע"י הניח פירותיהם לע"ה חוכלותיהם לחלח במה שכתבנו שחוסיף הפירו' על הקרן . עוד נחלח נרו"ל טעם לחר והוח ליתנן הסחיר מפירותיה' לבניה' וזה חומרם ו"ל לילו הלכיל הקב"ה לחבות פרי מעשיהם בעולם הזה לילדיהם מסה חומר זכור לזנרהם כו' וחלחנה כי סקי בחיות חלו נוכרו פה חחמר דוד ממתים סהם ידך ה' סהם כיד לך לוון ולפרנם לח העולם כלו בוכותם ובלחנעותם ונקרחים מתים לרמוז שמתקיי' בהם מה יעשה לדם ויחיה ימות כי הם בחוסר כל כמתים פה ופירש הלבר למה יקרלו כה וחמר ממתים מחלד וכו' סהם לוותם שמחלד שהוח מהעולם הזה הנקרח חלד חלקם שים להם בו שהוח פרי מעשיהם הוח בחייהם כי נעשה קרן קיימת להם בעולם החייה וממה שים לך לפון זולת קרן ופירות שלהם כי הם מחלך תמלח בטנם יבנעו בנים מה שחינם שבעים מעושר וככסים וגם בהם הטעם הסני כי גם נרכות הטובה ומלח לוולרותהם הנשחר יניחו לעולליהם שהוח להחכיל מפירותיהם לבניהם כמחמר ז"ל על החבות שחלו חכלו פירותיהם מה היה נשחר לבניהם וזה יחמר תמלח בטנם פרי בטן והניחו יתרם חחר חלקת חיי העולם הזה לעולליהם :

(טו) אני בלדק חחזה פניך כו' חמת חחמר הלח שחלת על עת מיקה יהיה על ידו יפגרך והלח די לך תהיה לחרי מות

מהרוחים פני שכינה גם שתלטער בעת המיקה לז"ח לחני בלדק לחזה פניך שהוח על פי הלדק בדין יודע לחני שלחזה פניך סס כיסר יחזו פניהם לך מה שלחני מבקש הוח לחבעה בהקיץ טרם למות תמונתך והוח כי פניס ותמונה לח לחבל כי פניס הוח מה שנחמר למשה ופני לח ירחו ותמונה הוח מה שנחמר לו ותמונת ה' יביט והנה ידענו כי לח תסחלק נפש מישרחל מבלי רחות שכינה חלח שהבלתי לדיק רוחה בדרך העבירה והלדיק הנפלס שבע מלרחות כמ"ש ז"ל בפ"ר שחרחין לנדיקים מתן שכרן ונפשם שבעה וסס ישנים שהוח כמפורש חלנלו סס נפשם שבעה ונופותיה' ישנים וזה יחמר חני בלדק חזחה חחר המות לח פניך לך מה שחבקש בחותי על ידך הוח שחשבעה בהקיץ טרם למות המות קרוב למיתתי חשבעה תמונתך וחין זה נעשם כי סס למתים על ידו ית' . חו יחמר חני בהותך לדקה מחלה שחזה פניך לך לחר התחיה בטחתי שתמונתך תסמח בהיותי לפניה וחני חהיה מסביע בהקיצי בתחיה לח תמונתך להיותי נגד פני' כ"ל הנמח שתמונת ה' לבונו וחשביענה להסיק רלונה :

יח (א) **למנצח** לעבד הנה רחוי לעשם לב חל תחרו לח עצמו בתיחר עבד במוחר זה מנזולמן ולמה ייחס הדבר חל היום ולח חל חל ההלנה שהוה לית למיחר בהלין ה' חותו מכף כו' ולח ביום לחר שלח ביום ה' היו שתי ההלנו' מכל חויבו ומשול . ועוד כי נס שחול מחויבי ולמה הולילו מכללם ונס הזכירו בחרונה כחותם בו וחחרי שחול היו לו חויבי רבים . חמנם הנה שתי מיני הנלו' מלין הוח ית' לח הלדיק ה' לח נפשו ממות בהריקן חותו מן החטח שנית בהלין לח נופו מחרב חויבי ועל שתי לו זימר נעים זמירות לעגו סיו והוח כי שתי מלחמות היו לפניו ה' מלחמת הגוים ומוה לח היה לו פחד כי סס בנופו שמח יהרג לך מהנפש לח היה פחד פן יקרינו עון שמח יהרוג והנני מלחמת שחול כי לו תבחנה לו לימות מות הנוף שמח יהרג ומות הנפש שמח יהרוג ועל שתי ההלנות חמר לחנלח כו' ה' על היה בעזרו להיות עבד לה' שמר חותו מהחטח וזהו לחנלח לעבד ה' וגם על השנית והיה על הנוף שלח יהרג ו"ח לדוד שהוח בשביל דוד הוח נופו שלח יהרג ופירש מה שחמר לדוד הוח ביום הלילו ה' חותו מכף כל חויבו ומה שחמר לעבד ה' הוח ומיד שחול והוח כי ההלנה מיד שחול היה לפסר הניה ע"י שיהרוג דוד בחנשי שחול ויש בדבר שבנת עון פן יפלח ידו בדם נקי וה' יניח היטיב עמו שהנילו מידו מבלי פלוח ידו לח בחטיח ה' ולח בוולתו מחשר חתו על כן הלנה זו גדלה בעיניו מכל שחר ועל כן לחמר דבר חת דברי השירה הזחת לח ביום הלילו ה' חותו מכף כל חויבו עד ביום שנמלט בו גם מיד שחול בחותו היום שנמלט מיד שחול חו

שְׁמוּאֵל׃ ג וַיֹּאמֶר אֶרְחָמְךָ יְהוָה חִזְקִי׃ ג יְהוָה סַלְעִי וּמְצוּדָתִי וּמְפַלְטִי לִי צוּרִי אֶחֱסֶה־בּוֹ מָגִנִּי וְקֶרֶן יִשְׁעִי מִשְׂגַּבִּי׃ ד מְהֻלָּל אֶקְרָא יְהוָה וּמִן־אֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ׃ ה אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי־מָוֶת וְנַחֲלֵי בְלִיָּעַל יבעתוני׃ ו חֶבְלֵי שְׁאוֹל סַבְּבוּנִי קִדְּמוּנִי מֹקְשֵׁי מָוֶת׃ ז בַּצַּר־לִי אֶקְרָא יְהוָה וְאֶל־אֱלֹהַי אֲשַׁוֵּעַ יִשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי וְשַׁוְעָתִי לְפָנָיו תָּבֹא בְאָזְנָיו׃ ח וַתִּגְעַשׁ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ וּמוֹסְדֵי הָרִים יִרְגָּזוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי־חָרָה לוֹ׃ ט עָלָה עָשָׁן בְּאַפּוֹ וְאֵשׁ

מפיו

דבר לתת דברי השירה הזאת לה׳ כלם כאחד כאלו הו נגזל מכלם כי זה סקול כנגד כל חויבין על כי בו היו שני הדברים כאחד ועל כן הוציא את שאול מכלל חויבין ואמרו באחרונה שהוא העיקר שבה הכלל עם הכפל הכלל הנוף׃ (ב) ויאמר כו׳ מה שאמרתי למעלה לענד ה׳ ואמרתי אשר דבר לה׳ שאני מחזיק טובה אלי יח׳ ואומר למעלה על שהייתי עבד ה׳ ולא רשעתי אל תאמר הלא לעצמי רצוי להחזיק הטובה כי הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים עכ״ו אתה ה׳ העיקר כי מי זה יעמוד לפני היכה״ר אלמלא עזרו ית׳ העומד להגין בעד הבא ליטהר כמאמר ז״ל אין לך יום שאין יצרו של אדם מתגבר עליו ומבקש לטורדו מהעולם ואלמלא הב״ה עוזרו היה נופל בידו שנאמר צופה רשע לצדיק וכו׳ ה׳ לא יעזבנו בידו והן זה מאמר דוד המלך ע״ה שאומרו ארחמך ה׳ חזקי לומר לא לעצמי לחזיק טובה שם הייתי עבד לה׳ עושה רצונו כי שם לך ה׳ כי הנה אין צדיק לומר לעשות מצות רבות כי שם תפילו לארחמך ואחסוד תחתך צדיק תני חיזוק מדת הרחמים נגד יצרי ות״ח ארחמך ה׳ חזקי לשחבך ה׳ חזקי ולא מעצמי׃ (ג) ה׳ סלעי כו׳ הנה ערכתי שתי הטבות ה׳ הצלי מכל חויבי • ב׳ מיד שאול מה שלח כללתי התפלה מיד שאול בכלל יום הגיל חותי מכל חויבי סרמוקי הטע׳ בפסוק ראשון הנני מפרש והוא כי הנה נח שתי טענות ה׳ כי הנה ים סילוק היזק ויש הבחת קושלת והוא כי הנה ה׳ סלעי נגד החרי והדוד וגם מגודתי להצילני מנלית ומפלטי כשמלטתי ובראתי בלילה ע״י מיכל כי גם שנראה שהיה עשתה וחליה טובת הפלטיה ההיה לא כן הוא כי שם חלי לורי לחסה בו כי בו חסיתי ולא בה והוא יח׳ עשה עשם בלבה למלטני • חו יאמר בהקשות קושיות ח׳ הלא היה לך לדוד לשיר שירה בשתת שאול׃ אך לבא אל התירוץ מכיר מאו״ל וז״ל ואלה דברי דוד לחאחרונים מכלל דאיכא דאשונים מאי היא ודבר דוד לה׳ את דברי השירה הזאת וגו׳ ת״ל הקב״ה לדוד דוד שירה אתה חומר על מפלטו של שאול אלמלא אתה שאול והוא דוד אבדתי כמה דוד מפני שאול הייתי דמה׳ שניון לדוד אשר שר לה׳ על כו׳ וכי כוש שמו והלא שאול שמו אלא מה כושי מסובה בעורו אף שאול מסובה במעשיו כיוצא בדבר אתה חומר ושמע עבד מלך הכושי וכי כושי שמו והלא כיוצא בדבר אתה חומר וישמע עבד מלך הכושי וכי כושי שמו והלא כדקיה שמו אלא כו׳ כיוצא בדבר אתה חומר אלא כבני כושיים וכו׳ וכי כושיים שמן והלא ישראל שמן שלח וכו׳ אמר ר׳ שמואל בר נחמני מאי דכתיב אשר שר דוד כו׳ ואשם הנגר הוקם על אשקים עולה של תשובה אמר אלהי ישראל לי דבר צור וכו׳ מאי קאמר א״ר אבהו ה״ק אלהי ישראל לי דבר צור ישראל אלהי מושל באדם מי מושל בי לדיק שאני נוהר ומבטלה ע״כ • אלמלא כו׳ פרש״י אתה שאול שכולדת במולו והוא דוד שכולד במולך • ע״כ • ואפשר שאין הדבר תלוי במול אלא שאמר אלו אתה שאול מבניתין שלא מנוע מלכות בית פרץ והוא דוד מנוע המלכות של יהודה הייתי מלבד כמה דוד מפניו כי רב חסידותו ומה שעתה לא שוה לו חסידותו הוא כמאמר ספר הזוהר שמוח לו לשאול למות ולא שירתה מלכותו ביד אחר ואם אתה היית שאול וכו׳ הייתי מעביר כמה דוד מזה הטעם עצמו כי מניח יהודה הוא לבדו המקריים • ובעיקר השאלה האחרונים מכלל דאיכא דאשונים פרש״י והלא לא מלינו שאמר דוד דברי שלא במקרה זה ובקשה דמה׳ לי דברי מה לי ודבר ואיך מר זוטרא בר טוביה לא ידע להשיב ואמר מאן דלא ידע אתי לאתו נברא רבה הוא • אך לחשוב שאו׳ האחרונים הוא כאומר אלה הם האחרונים שלא כראשונים כי חזרתי מהן ואלה הם האחמיים ואמר שהוא ודבר דוד כו׳ שחזר מהן ואמר שניון לדוד שעניתי על חמרי שירה על מפלת לדיק ואלה דברי דוד האחרונים שלא לומל בכבוד לדיק כי אם לומר שלדיק גדול ערכו שכך יכול מושל בקומו שנוער נוראה והלדיק מבטלה • ובזה תתיישב קושיא אחרת איך יאמר על עצמו שהקיש עול התשובה • ועוד מה ענין זה אצל מה שנור יאמר דבר • אך יאמר הנני מקיש עול התשובה ושב בכלל חשמותי גם מהדברי הראשונים ומקיש האחרונים לשבח את הלדיק • או יאמר הנה דברי הראשונים היו מלבי כד״ת ודבר דוד את השירה לה׳ וטעיתי לשונר על מפלת לדיק ע״כ מעתה דברי האחרונים ומסקנתי הוא שעם היותי דוד בן ישי ונבר הוקם על משיח אלהי יעקב לא חסמוד על עצמי לדבר רק מה שרוח ה׳ דבר בי ומלתו על לשוני והוא אמר צור ישראל דבר וכו׳ ולא מעצמי כראשונים כן הסנה • ומה שהניח כל הרשיות האלו שהרגיש בראשונה היה מה שסבר על שאול לך שב לזולל בו ולקרותו כוש שירתה על שהיה משונה לדעה על כן אמר מה כושי וכו׳ והרגיש שהרי בלימורה שירתה שהכתוב אומר בשאול משה לפי הכרתה שהוא להיותה כושית וע״כ אמרו כי אמה ולמה לה בעל בה טרם יקחנה מה היה משונה לדבר אלא

מִפְּנֵי תֹאבֶיךָ גָּחָלִם בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ : יג וַיֵּט שָׁמַיִם
וַיֵּרַד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו : יד וַיִּרְכַּב עַל־כְּרוּב
וַיָּעָף וַיֵּרָא עַל כַּנְפֵי־רוּחַ : טו יָשֶׁת חֹשֶׁךְ סִתְרוֹ
סְבִיבוֹתָיו סֻכָּתוֹ חֶשְׁכַת־מַיִם עָבֵי שְׁחָקִים : טז
מִנֹּגַהּ נֶגְדּוֹ עָבָיו עָבְרוּ בָּרָד וְגַחֲלֵי־אֵשׁ : יז וַיַּרְעֶם
בַּשָּׁמַיִם יְהוָה וְעֶלְיוֹן יִתֵּן קֹלוֹ בָּרָד וְגַחֲלֵי־אֵשׁ : יח
וַיִּשְׁלַח חִצָּיו וַיְפִיצֵם וּבְרָקִים רָב וַיְהֻמֵּם : יט וַיֵּרָאוּ
אֲפִיקֵי מַיִם וַיִּגָּלוּ מוֹסְדוֹת תֵּבֵל מִגַּעֲרָתְךָ יְהוָה
מִנְּשְׁמַת

תחלם יח מפיו יח׳ ויקח מהם בחופן כי יחר שעלה עשן באפו לחרי כן נרחה שהם תפיו החלים יח שבערו מהקוח הנו׳ כמלח כי שליחי החוח הם לוקים לחרי כן וחם כן חיפה לחה להיה לחי שליח החוח שעל שחול על נקשו ית נפשי כן חלקה לחרי כן׃ (י) ויט שמים וכו׳ לחרי דנרו על חסד שר לה׳ שהושיעו בלי חטח ד׳ חופן יקח עשר לה׳ בח עשה לדבר על יחסר חמר ושועתי לפניו חבח בחוכיו שיזרו דבריו חלה כי לחמם יפד חלהים על הארץ והלח יקעורר חים לדבר ולומר חם כן לופה לוך הנה שמים בסיני וירד חלמעלה והוח מהמרם ו״ל שהקשו כחוב ח׳ לומר וירד ה׳ על הר סיני וכחוב לחר לומר ושפה עלה לל חלהים חלח מלמד שהרכיון הקב״ה שמים ושמי השמים על הר סיני נמלח שהיה על השמים ועל הארץ והלח זה מקום לנעל דין לחלוק על מחמר דוד לוך המרת ושועתי לפניו שיורה כי על הארץ כבודו וחם כן לוך הוכרך להטות שמים על ההר ועוד כי הלח היה מסך ערפל ועוך כי ׳ערפל תחת רגליו להפסיק והלח לח יעכרנו הנשם חלהיות בחרץ על כן לומר לל תפיק לנך לל הקושיח הוחת כי הלח חשר רחיתם כי ויט שמים וירד שהרכין והטה הוח יקנרך שמים וירד ולח עוד חלח שנם השמים לח הספיקו להיות מסך מנדיל כי חם נם וערפל תחת רגליו וח״כ לוקה לוך חמרתי ושועתי לפניו שהוח יקנרך חתי נחרץ (יא) הנה התשובה כי הנה לחרי כן וירכב על כרוב הוח נמסכן ומקדם כמלמרם ז״ל והובח נילקוט על פסוק צרור המור כי על מקדם ומסכן נלמר וירכב על כרוב חשר שם הכרובים כי לוך יכול להכחיש שרכב והשרה שכינה במקדם כי עין נעין נרחה כמ״ש וירח העם וירונו כו׳ ונם ידענו ש״ח כ׳ ויעוף שנסתלק וח״כ ממלח זה סומר הספוק והסנרת כי הלמנם יסד חלהים על דנר נשמי בין הכרובים לוך הוח כי לח עשה עיקר מהכרובים שנמסכן חלח שוידל על כנפי רוח הוח רוח בני חדם כי היכל ה׳ המה והוח מלמר הכחוב ועשו לי מקדש ושכנתי בחוכם ולח כלמר בחוכו כי רוח בני החדם היח המרכבה בלמת ובלמלעותם סורה בין שני הכרובים׳ וקרחן כנפי רוח הוח הכחוב חלללו על פסוק עומותיכם היו מבדילים כו׳ והוח כי כל נפש לנייך הן רוחו בנופו נפרדת משורשה של מעלה והענין כי הן דנר רוחני מלמן יתנרך נחלל ונפרד למטה ממקורו חלח ישלור מלילותו למעלה שלם לח כן בשלוח יתנרך מלחכי מרכנתו למטה לחרץ כנבריחל ורפ״ל סדומה הלם חסרו שני מלחכי חלהים מתרכנתו ית׳ למעלה לוך הן כי לם שמלילותם נשלר נשמים וכחות התפשטותם הם הנמלחים על החרץ מלחת והקיקם נוה נפש החדם כי בנוחה מלמעלה לח יבנר מהשלר עיקר שורשה למעלה עד נדר שבהיות בעליה נקי מכל עון ועושה מלות ניסרחל כי לח יפסק חבל חוט לימות קדושת הנפש חשר בחדם עם שורשה הדבק בשכינה כי על כן הו בהשתלשלות זה מרכבה לל השכינה יקרח לוך בהעוותו חוזק ומנדיל והוח חשר הנניח דנר בחומרו עוונותיכם היו מבדילים ניניכם לנין חלהיכם כלל הדנרים כי נפש ורוח החדם שורשם למעלה והתפשטות כניהן הוח חשר הן בחדם ונבל לל הענין חמר כי החחנם יסד חלהים על החרץ לח שוידל מן השמים על כנפי רוח הוח התפשטות רוח החדם בחדם התפשטים מהקורים עד בוחם בחדם כי שם ברוח בני החדם חשר בקרבם שם פרישה ומלחה לה השכינה מנוח כי היכל ה׳ המה וזהו על כנפי רוח ועל כן בהיות רלוייס לכך בישרחל וכוחות מעשיע היות שכינה שורה בין שני הכרובים כי הוח מקום מוכן ע״י חרון הנרית ומה נם במקום בית המקדש כי שם שער השמים שבהמשכו והתקשרו דרך שם מרוחות הלדיקים יעשע שם בחופן שהעיקר הוח ברוחות הלדיקים׃ (ז) או יחשבו הכתובים מפסוק נשר לי תקרח ה׳ וכו׳ והוח כי יש שתי בחינות ח׳ בחינת השם הנדול שם ההויה ׃ שניח השכינה ודעתו להודיע כי השם הנדול הוח בחיכלו לוך השכינה חלח כל החרץ כבודו וחין מקום פנוי בלי שכינה וזהו חחר הנה נשר לי דרך חשל נעת קרב ומלחמה הקרח ה׳ הוח חדת רחמים ולל חלהי הוח שכינה שהיח חדת הדין לשוע שהוח יוקר מקריחה למען תתפחך לי לרחמים וזהו השם הנדול יסתע מהיכלו קולי חשר קרחתי ועל ידי שמיעת שם הרחמים חיד ושועתי שזועתי חל חלהי היח שכינה חיד למה שהיח לפניו כי השכינה חלח כל החרץ חיד תבח בחזיו כי לח הוקרבו חלחכים יעלו שועתי השתיחה כי שם חתני ב חזיו על חלהי המוכר הוח שכינה (ח) והרחיה חל היות השכינה בכל מקום כי הלח חיד בקרחי עושה רושם כי חיד ותנעש וחרעש החרץ שנרנשת

חרדה נמחנה החויבים ומוכדי הריס הם יסודות של המלכים הם שריסם של מעלה ירנזו ויתנעשו כי רנזו חפחד ויתנעשו חיזונו ויכונו מחקויחם וכל זה חיד טרם יפעל פעולת הרונו רק כי חרה לו בלבד (ט) ועוד מעט ועלה מן החרץ חשר שם כבודו עשן חרונו בחפו חוח המשחי׳ הנקרח חף חשר כונן להשחי׳ בחויבי שעליהם שועתי וחם חפיו יח׳ של החף תחכל בחויבים עד נדר שנחלי׳ הם בני חילו של החף נרדיני כמוסים נם הם בערו וממה היה החם חפיו והנחלים שנערו חלח שהכל ממנו שהוח מלהי הנוכר היח שכינה המשנחת ושורה על החרץ וחין מקום פנוי מחנה כמדובר וזהו עלה כו׳ בערו ממנו (י) וחם יחמר חיש חיך שכינה שורה על החרץ והלח נמחן חורה הטה והרכין שמים וירד והוח חומר׳ ז״ל שהרכין השמים על הר סיני ולמה הוכרך להשפיל השמים על ההר חם לח שלח יסד חלהים על החרץ והוכרך להרכין השמים על החרץ לשרות עליהם ולח עוד חלח שעם כל זה היה ערפל למכך תחת רגליו בינו ובין החרץ וחיך חמרנו כי כל החרץ חלח כבודו יח׳ (יא) למנם התשובה היח כי כשהר וירכב על כרוב נניח המקדש לזינו שסורה ממש על נוף הכרוב המשפיי ונשמי כי חם סויעף עליו מרחפת בחויר שעל הכרוב כן נכל העולם הוח כי וידל על כנפי רוח הם כנפי רוח מלחכי מרכבתו כי מתפשטות כנפי מלחכיו רוחות עד חלח כל החרץ ועל כנפי הרוח ההוח מרחפת התפשטות שכינתו וזהו וידל על כנפי רוח חך לח שתפרש על החרץ הלזו העכורה ממש׃

(יב) ישת חשך כו׳ הלח חמרתי כי הן למת כי יסד חלהים על החרץ חך לינו עליה ממש כי חם התפשטות שכינה סורה על התפשטות כנפי רוח מלחכי מרכבתו חתר הלח על זה יש פתחון פה להקשות ולומר כי הלח רלינו ישת חשך שתרו שניהו ית׳ ובין עמו שתמשך חשך שתרו להסתר מבני חדם כן יהרסו לרחות וחם הוח שנכל החרץ כבודו מה הוח המשך ההוח חך יורה כי מהמשך החוכה לח היתה שם שכינה׃ לין משם רחיה שלין שכינה על החרץ כי הלח שניבותיו של החשך המוכר שהוח משך החשך לחוכה היתה שם סוכתו ית׳ היח סוכת ענני כבוד חשר שם החלהים כי וה׳ הולך לפניהם בעמוד ענן כו׳ חם כן הוי חומר כי לין זה כי חם שעיקר שכינה היה ממשך החשך ולפנים והתפשטותה מהמשך ולחוץ והוח החמור נסמוך׃ ועוד רחיה כי שכינה על החרץ כי הלח תרחה חשכת מים הם הענני שחקים בנלח המטר חשר ולחי היתה חשכת מים נכל עת שמטיר על החרץ (יג) ומנונה נגדו חשר הוח לוך נונה שנתפשט מנגדו יתב׳ חשר מלח כל החרץ כבודו כחשר עניו הנו׳ עברו ממקומם למטה נעשו נרד וגחלי חם נחויר ולח כיבו המים חת החם ולח הפגירה החם חת הנרד הוי חומר כי חם שלהיות שכינה למטה שלין מקום פנוי בלח שכינה כמ״ש ז״ל על מרחפת הפנה על לין יסוד המים ולח יסוד לחר מוסל על יסוד זולתו דרך טבע בחשר לין רלונו ית׳ להניח הדבר חל הטבע כי הלח בכל מקום חשר ימלח בו כל דבר מלויה מהיסודות שם הוח ית׳ ולח ישלוט בו יסוד זולתו בטבע למשול בו (יד) ושמל תחמר כי לין משם רחיה שבכינה למטה כי חפשר כי היח על השמים ומשם שלח החם בתוך הנרד חבל חם היה מים לנדם תחלה לח היה מתהוה חחדות חם ומים כחחד בחויר העולם הוה לז״ח וירעם כו׳ והוח כי הנה בתחלה נחמר נטה ידך על השמים ויהי נרד ולח נחמר חם ולחר כך נחמר ויהי קולות חלהים וברד וחם מתלקחת כו׳ ולמה לח מוכרה בתחלה חלח להורות כי בתחלה היה נרד ולחר הקולות נתהוה החם תוך הנרד חחר שנשמעו הקולו׳ למטה שהוח בהניעה לחויר שיכול לרעם לשמוע ז״ל וירעם בשמים ה׳ ועדיין לח היה חם בנרד כי חם שחחר כך כחשר עליון נתן קולו ליסמע למטה בחויר חז היו ברד ונחלי חם הוי חומר כי לין זה כי חם שבכינה נם היח למטה ומהתפשטות נונם נעדו היה הדבר כי לח שלטו יסוד ביסוד זולתו נגד רלונו יתנרך׃ (טו) וישלח חזיו כו׳ היינל לספר חסדי הש״י חשר הפליח חסדו לו להושיעו ולחשר עשה למענו מימי קדם ועודנו מחזיק להגילו תמיד ועל הכל בער הנפש והוח כמחמרם ז״ל בנ״ר כי מחז הליל נטוק לוט היה למען דוד העתיד לנלות מהח׳ ומהב׳ רחבעם כמחמרם ז״ל ולח שתי נטותיך הנמלחות הם״ד מלחתי דוד עבדי היכן מלחתיו נסדום וזה יחמר כחשר וישלח חזיו ויפיצם הם חם וברקים רב ויהומם בל יכלו מתכוון העיר (טו) חז וירחו תפיקי מים של מטה כמ״ש בנ״ר שע״י נערת ה׳ יכלו מים רבים נסדום ונעשה יס ויבלו מוסדות תבל והוח מ״ש

מְנַשְּׁמַת רוּחַ אַפֶּךָ׃ יז יִשְׁלַח מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי
יַמְשֵׁנִי מִמַּיִם רַבִּים׃ יח יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָזּוֹ וּמִשַּׂנְאַי
כִּי־אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃ יט יְקַדְּמוּנִי בְּיוֹם־אֵידִי וַיְהִי
יְהוָה לְמִשְׁעָן לִי׃ כ וַיּוֹצִיאֵנִי לַמֶּרְחָב יְחַלְּצֵנִי כִּי
חָפֵץ בִּי׃ כא יִגְמְלֵנִי יְהוָה כְּצִדְקִי כְּבֹר יָדַי יָשִׁיב
לִי׃ כב כִּי שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי יְהוָה וְלֹא רָשַׁעְתִּי
מֵאֱלֹהָי׃ כג כִּי כָל־מִשְׁפָּטָיו לְנֶגְדִּי וְחֻקֹּתָיו לֹא־
אָסִיר מֶנִּי׃ כד וָאֱהִי תָמִים עִמּוֹ וָאֶשְׁתַּמֵּר מֵעֲוֹנִי׃
כה וַיָּשֶׁב־יְהוָה לִי כְּצִדְקִי כְּבֹר יָדַי לְנֶגֶד עֵינָיו׃ כו
עִם־חָסִיד תִּתְחַסָּד עִם־גִּבֹּר תָּמִים תִּתַּמָּם׃ כז
עִם־נָבָר תִּתְבָּרָר וְעִם־עִקֵּשׁ תִּתְפַּתָּל׃ כח כִּי־
אַתָּה עַם־עָנִי תוֹשִׁיעַ וְעֵינַיִם רָמוֹת תַּשְׁפִּיל׃ כט
כִּי־אַתָּה תָּאִיר נֵרִי יְהוָה אֱלֹהַי יַגִּיהַּ חָשְׁכִּי׃ ל כִּי
בְךָ אָרֻץ גְּדוּד וּבֵאלֹהַי אֲדַלֶּג־שׁוּר׃ לא הָאֵל
תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת־יְהוָה צְרוּפָה מָגֵן הוּא לְכֹל
הַחוֹסִים בּוֹ׃ לב כִּי מִי אֱלוֹהַּ מִבַּלְעֲדֵי יְהוָה וּמִי
צוּר זוּלָתִי אֱלֹהֵינוּ׃ לג הָאֵל הַמְאַזְּרֵנִי חָיִל וַיִּתֵּן

תמים

ז"ל על הפך מפורש הריס שעקר הוא יתברך ההריס מפורסם והיכך
היסוד למעלה ושרשי ההריס למעלה וזה יתמר וינלו מוסדות תבל שנגל ו
ברשיהם למעלה בהרחות לפיקי מים על ידי כן מנערתך כו' (יז) ואז
נעתק כל הרוגז ההוא רחמתני וישלח ממרום תת המלוך יקחני מהיל
תת לוט כתו"ל מלחתי דוד עבדי
היכן מלחתיו נבדוס ואחר כך
ימשני ממים רבים רגיס הוא לת נחשון
שהיה עתיד דוד לנחת ממנו שתרו"ל
והוכח בילקוט פרשת בשלח שבזכות
נחשון זכה דוד למלוך הוא וזרעו כי
ירד לנחשול על יס עד חומתו ומשם
משכו ה' בנעקו הושיעני תלהיס כי
בחו מיס עד נפש (יח) ואחר
כך יצלני מחויבי עז הוא גלי' ומשונאי
כי לחמלו ממנו כדותא וזיפי' (יט) והוא
יקדמוני ביום לידי בנערי בהיותי
בורח ויהי ה' למשען לי (ך)
ויוציאני למרחב מקבילה שהיתה עיר
דלתים ובריח והייתי כמוכח בסוכר
כי יכנירוני בעלי קציל"ת ה' ויוציאני
משם למרחב לו ויוציאני למרחב
מהמעבר"טרס ידעו שחול וחילו שהייתי
שם שהיו יכולים להיות במלור על
כי המערה וחלצני במרחב משחול ולח
נלדקתי רק כי חפץ בי (כא) שאם
תרחו מדה כנגד מ"כ יגמלני ה' כלדקי
כבר ידי שלח רציתי לנגוע בידי בחטאי
ה' ישיב לי שלח יגעו בי (כב)
לת לחזיק טוב לעצמי כי מה שמרתי
דרכי ה' לעבור על פשע ולח
רשעתי להורגנו בחערה וכיוצא לזינו מעצמי רק מלהלי כי הוא יתברך
המוקן לי כח לעשות חיל לבלתי לחטח (כג) כי עם היות שכל משפטיו
לנגדי והיוצא מהם הוא הבח להורגך השכם והורגנו כענין שם בחתירת
כו' הלח לעומת זה גם וחקותיו לחסר חזן שכל לחד עומד עליו לת לסיר
מני (כד) ועל כן כחסר בחקים לתכנכ בתמימות הפך השכל כך
בלערי זה ואהי תמים עמו בחומרי לולי מה שלחי נרדף יש טעם לפני
קוני וחין מנין לו הוא נסיון מחתו יתב' ולמה חשלח גמול על ידי וזה
ואשתמר מעוני כי גם לחפשר יש בידי עון וחותו עון יגרום לי לשלוח ידי
במעיט ה' כי יעניה נודרת עניה ובמה שלתנכנ בתמיות לשתמר
מעוני בשופן כי חוקיו יה' לחשר לפני הם סנה לבלתי לחטח כמלח הוא
יה' הוא המגיל כלחומרו כי שמרתי דרכי ה' ולח רשעתי מחלהי (כה)
ועכ"ז וישב ה' לי כלדקי כלולו היה לדקי מלד עלמי כשוב ידי כהלו היה
נקיון כפי וידי והטעם הוא כי לנגד עיניו יתב' רואה (כו) כי יש לי
טענה בלח היח עם חסיד תתחסד כו' כי טענה לחת יש לי מיצרי לחמר
למה תרחס על שחול הלח עם חסיד תתחסד עם גבר כו' (כו) עם
גבר כו' לך עם עקש כוה שמתעקש לנקש נפשך תתפתל והבח להורגך
השכם והורגנו ו"ל לנגד עיניו עם חסיד כו' (כח) ועוד היה נגד עיניו
יתברך כי נוכף על הטענה הקודמת עוד היה ליצרי טענה לחרת
והיח לומר לולי כי לקה במה שהכרוו לת שחול עם עני שעמו תושיע
מלחטח כי הוא ממשיכם לחריון לרודפך ולחבד נפשם וגם עיניים רמות
להניט לל עמל לפיל כי ירחו ויקנלו מוסר ועל שלח שמתי לבי לל
טענות חלו העלה יתברך עלי כלולו לחי עשיתי הכל:

(כט) כי אתה תאיר נרי כו' הנה ידוע מלמרם ז"ל על פסוק בידך
לפקיד רוחי כו' שחומר הקב"ה לחדם נרי בידך שנחמר כי
כך מלוה כו' ונרך בידי לשר בידו נפש כל חי הם לתה חומר לת נרי הני
חשמור לת נרך ויתכן לחמר דוד מה יקר חסדך עתדי כי לתה תחיר נרי
שבידך עם היות שחיני מחיר נרך כי הם לתה עושה הכל כי וה' ללהי
יגיה חשכי הוא חשך לחשתת דבר לו העדר מלוה ה' ללהי לחפלתי
שמרחקני מן החטח ומקרבני לידי וכות • או יחמר כמשך חל
הכתובים הנחים והוא כי נשח החשל חל יושב בחשך וכר בלתי מחיר
בידו כי בחחד משני דרכים יכל תחפילה לחורה לו בחיר נרו לו בשלוק
החפלה וחחשך ממקום שהוא בו חחר דוד הנה בכל לחד משני הדרכים
החלו היטבת לי בהיותי בחשך נרת לויני פעם לתה תחיר נרי כי תהן
חור יקר בנשמתי היח נרי שהיח מתחמץ ותחיר לי בחשך הלרה שבכחה
לחזור חיל שבזכות החרת שפע טוב שיבך בה לחלח לת חויבי לחי בעלמי
ולפעמים ה' ללהי לת יחיר נרי לשלח בעלמי להחיר בחשך כי הס שה'

חלהי יניח חשכי סיס לשך החשך מלפני וחחחלטה נשלוק החויב ממקום
הלרה (ל) ופירש והחמר מה שחמרתי כי לתה תחיר נרי הוא כי נך
לרון נדוד כי הלח מלין ולחין רלתי לנדוד פלשתים לל המערכה
לקרחת גלית כד"ח וירץ המערכה לקרחת הפלשתי וס לח שחתה ה'
החרת נפשי שהשפעת בה מחשך
חור קדושת שפע התעוררות
והתגברות לרון להלחם נגד נדוד
מלחמה וזהו כי נך לרון נדוד ולעומת
זה כחסר שלח שחול וישמרו לת הבית
להמיתו לת הוא יתברך נלבי
לרון לל שחול לעמוד נגדו להורגנו
כחסר היה בח להרגני כי הס לחדבה
דלבתי מחלון הקיר ובריחתי וזהו
ובלהי לדלג שור נמל' שבין בהתנדבי
לרון נדוד בין בדלג לברוח בשור בער
החלון בזה וזה יש לי להחזיק לו ית'
טובה כי בנלית החיר נרי והלהיב
נפשי לרון נדוד ובלהלי שהוא בחינת
דין לדלג שור כי לת החי' נרי להלהב
נגד שחול כי לדרבה ברחתי וחדלג
שור והוא ניחור לל חומרו ה' חלהי
יניח חשכי כי סלקת החשך והלרה
בחה שפעת לבי לברוח ונסתלקה
חשך הלרה ולת החרת נרי לקום בחור
יפעך להמיתו (לא) וחס יחמר חיש
למה נחבתני לברוח וחדרבה חס
מפקד שמת לתרני לת היה פקד כי
קדרבה היה לי לבטוח בחמרת ה'
החומר שימלכני תהת שחול בחמיר
לליו ונתנה לרעך הטוב ממך
ונמשחתי כבר תחת שחול והיה לי לבטוח בזה וחס נתייר חתי שמת לתרוב
פעור ומותר הייתי כי הבח להורגך כו' לזה חני חומר העלה הנכונה
היתה לברוח ושלח לשמוך על בטחון המלוכה לשר ילת מפיו ית' כי הלח
הלל תמיס דרכו והוא יה' בוחר בדרך תמיות לבלתי שמוך על הנס
והנבטחה כי חבי כמעט רגע כי גם שחמת הוא שחמרת חלוה לרופה
בחומרו כי יעתן לי המלכות שחמרתו זה היתה לרופה ולחתים לת
תשוב ריקם עם כל זה מגן הוא יה' לכל החוסים בו בעלמו מלחוסים
בהבטחות כלומר ולולי גם שהבטחתי לחרי כן נרם לחטח כשר קרה
ליעקב שעל כל הבטחותיו היה יה' מלח שמת ינרום ההטח (לב) וחס
יחמר היס כי הלח בדבר הזה יש מקום לבטוח לי שכנגדך מלת הדין
מקוחה עליו כי מלסו יש' וינוזר עליו מיקה מש"כ לתה שחתה בתוקפך
כי חוקף הקיס לתתיו הנה החמת הוא שכל זה לינינו שוה כי הלח כי מי
חלוה הוא מלת הדין מבלעדי ה' שיהח משולל ממלת רחמים כי שתי
המדות הן לחלדיס ולת יקפרדו חלילה בחופן כי גם שמלת הדין מקוחה
על שחול מי יודע לס בחיית רחמים תהיה בעורו יען כמלח הו לזיה דבר
טוב וכן חשר לותו החזיק ה' ויקיימני תחתיו לת לבטח בתוקפי כי מי טוב
שיבטח בתוקפו שלח יעזו חלהי חלהינו והוא מהטעם הלמור כי הבשר
ודס מעותד לחטח ולנרוס החטח לחופן בחופן טטוב לנבר
להתנכנ בתמיות ולהתחבח כמעט רגע על כל ההבטחות כמבואר:

(לג) האל המחזרני כו' הנה עד כה דברתי במה שהללתני שלח
להרגיע בידי שחול וחכשיו כי הייתי מסלק הלר' מלפני
מה שחין כן החזמות כי הייתי מחזקני עד הפילם לרלה לחר עתה הנה
כמו שהיה בעיני חבד מה שהייתי מחזרני חיל למלחמה כן לחסיף לחסד
מה שהייתי נותן תמיס דרכי לפבול בידי שחול ולהתחבח מלברוח ולחסוף
ידי מלהלחם כי הייתי נגזל מדס יפרחל ומשיח ה' והכישה מחנו טובה
מהנלחון עם החזמות מ"ב וז"ל החל המחזרני כו' לומר החל שהוא מדת
החסד שמחזרני חיל למלחמה הוא עלמו במדה הטיוב ויקן תמיס דרכי
להתנכנ בתמיות בל חסמיך על מחמר הבח להורגך השכם להורגנו
הנלמד מהכתובים מלס במחברת כו' • או יחמר מעין זה ענין חיוב
גבור הכובש חת יצרו כי חין גבורה גדולה מזו כענין נויס מרקדי' בהיכלו
הן הן גבורותיו כו' וז"ל החל המחזרני חיל למלחמה שהיח גבורה גדולה
הנה להוסיפת גבורה זו הוא מה שויקן תמיס דרכי להתנכנ בתוס ולבבוד
ולבדוח מחשול ולבלתי נגוע בחערה ובקרת החניח וזהו הוי"ו שבמלת
ויתן שהוא כתוספת על הגבורה המוכר • או יחמר כי הנה
המתנכנ בתמיות והוא חזק לחל ידו ולח רב חילו להלחס חין להחזיק לו
טובה שילך בתוס חך תסר כח וחל לו כי רב חילו ועכ"ז רודף שלום והולך
בתום

תָּמִים דַּרְכִּי׃ לג מְשַׁוֶּה רַגְלַי כָּאַיָּלוֹת וְעַל בָּמֹתַי
יַעֲמִידֵנִי׃ לד מְלַמֵּד יָדַי לַמִּלְחָמָה וְנִחֲתָה קֶשֶׁת־
נְחוּשָׁה זְרוֹעֹתָי׃ לה וַתִּתֶּן־לִי מָגֵן יִשְׁעֶךָ וִימִינְךָ
תִּסְעָדֵנִי וְעַנְוָתְךָ תַּרְבֵּנִי׃ לו תַּרְחִיב צַעֲדִי תַּחְתָּנִי
וְלֹא מָעֲדוּ קַרְסֻלָּי׃ לז אֶרְדּוֹף אוֹיְבַי וְאַשִּׂיגֵם
וְלֹא־אָשׁוּב עַד־כַּלּוֹתָם׃ לח אֶמְחָצֵם וְלֹא־יְכֹלוּ
קוּם יִפְּלוּ תַּחַת רַגְלָי׃ לט וַתְּאַזְּרֵנִי חַיִל לַמִּלְחָמָה
תַּכְרִיעַ קָמַי תַּחְתָּי׃ מ וְאֹיְבַי נָתָתָה לִּי עֹרֶף
ומשנאי

לומר חס תמרתי לחתכם ולח יוכלו קום כלומר ולח תוכלם לח יתכן כי
הלח יפלו תחת רגלי כי יהיו כבוד המתגלגל ברגלי לרם שיהיו לפוקה
ולמכשול לפני ומה גם לעשר ישרחל :

(מ) ותאזרני חיל כו׳ תמר הכה שחלתי מלפך ה׳ שמה שחתה
עתיד לעשות בפוף לתת נקמת ה׳
בעמלק על ידי כי הוח דוד הוח מפיח
קעשה לי מעתה שחרדוף חויבי ולח
לשוב עד כלותם חל כח תפשיבני
למקשה לשחול כי הלח שלשה חלוקות
הס ה׳ הקמים עלי להלחם בי
ב׳ הנקרחים חויבי בעלי חיבה עם
ישרחל המעוחדים להלחם בישרחל
לעת מלוח • ג׳ חשר חינם מנדר
חויבים רק שים להם שכחה מה
הנקרחים מבחים חמר דוד הכה
מעלם חלה חיבי לריך לשחול ממך רק
לחת מהכה בחופן שחין שלחתי
גדולה ו״ח ותחזרני חיל כו׳ והוח לוחי
הכה על הקמים עלי מחלימם חיבי לריך לשחול כי הלח מחשר חזרתני חיל
למלחמה ידעתי כי תכריע קמי תחתי שהיח החלוקה הח׳ (מא) ונם
החלוקה הב׳ הנקרחים חויבים נם כן חיבי לריך לשחול עלימם כי הלח
וחויבי כבר נתתה לי ערוף חתו נכתב בתורה יהך בערוף חויבך בחופן
כי נתונים המה לי מלו וחם כן לח נשחר לי לשחול מחחך כי חם החלוקה
הנ׳ והיח ומבנחי שחבמיהם כלומר ולכן לח תמנע שחלת תרדוף חויבי
כו׳ כי חין להסם חלח רק על השלים בלבב להכמיח לח מבנחי (מב) ומח
תחמר חולי יקרחו לח ה׳ ויענם על כי עדיין לח נתמלחה שחתם הכה
נם חין להסם שבר מזה כי הלח לח יקרחו חל ה׳ מתחלה כמחמינים בו
ית׳ בעבם כי הם לחר שיפוטו וחין מוסיע שהוח לח חלהיהם וירחו כי
חין מוסיע לו יבחו ויפוטו חל ה׳ ועל כן ולח ענם כי כ״כ הוח ודלח שלח
יענם לחר שהיחלו בחלהיהם שלחי חומר ולח ענם כחלו הוח דבר שכבר
עבר(מג)והכה עדיין הי׳ מקום למלח טענה להחריך לעמלק עד לעתיד
ולח לכלותם מעתה והוח ע״י מה שיחריך להם הוח ית׳ והמה בפרריתם
יחלכלו כל לד וכוח לו דבר טוב לשר עשו בעולם הזה עד יכופף כל לחות
חיוקם ויהיו כנבפוסיק לרוך לרץ היבם שחדם יפרר וזורה ועבור
והכה תינינו ככה יהיו לעתיד כל העמלקים כדבר שנחמר עד די לתנורת
מגן די לח בידין ומתק כו׳ בחדין דקו כחדק כו׳ והוו כעור מן לדרי קיט
ונפח היממן רוחק וכל לחר לח תפתכח להון כו׳ הכה כי ע״י הכחת מלך
המשיח בהם יורם הוח יתברך ורוח מלחו יפלם כעור מן לדרי קיט לשר
לח ירחו ולח ימלטו בעולם וחם כן היה נרחה כי טוב הדבר להניחם
עד הזמן שתכלה לחות חיזה זכות ויפלרו כעור דק,וינם שרוח מלת ה׳
יפלם ויתבערו מן העולם ולח כן חם יכלום מעתה שעדיין יש להם לחות
מה בחופן שלח יפלם רוח סערת ה׳ ויוסף לנו בפלוקם כי חם יהיו
מוצלכים בחיות פנריס מתים ויהיו דרחון לכל בשר ונם זה לח יום לחד
ולח יומים ולח עשרה ימים ולח עשרים יום כי חם כמה שנים עד כלות
כל העמלקים בחרלותם לגויהם וזה טוב ליפרל ולח שיהיו חוצותם מלטו׳
נבלות על כן נח דוד ואמר חל נח תתעם ה׳ מלחתם בידי מטעמה זו כי
הלח ידעתי כי לעתיד יהיו כלרור יבש שלח תלטרך רק לפרר ותורה
לרוח סערת מלת ה׳ שיפלם כמ״ש ומלת לנלמת כו׳ ונפח היממן זיקק
וזהו ותפלקם כו׳ לומר ידעתי כי תפלקם לנויהם וזה טוב לעתיד כעפר על פני רוח
שתפזר לרוך עפר על פני רוח הרוח יפ׳זו ויבערו ממקומו כן תפלקם
על פני רוח ה׳ שיפלם ולח יהיו עוד כענין ונפח היממן ויקק חך וה הלעך
שלח יתבערו מן העולם לפבול כי הנה הלחות שים להם לפלח יפלם
רוח ה׳ יהיה שהיו כעיט שים עם העפר מים המעכבים לת הרוח מליפל
חוטן חך כיפר נפבול העיט בחוצות בהמעיר על החדמה ויהיו המים
על פני החרץ עם לחבן ועפר שעל פני חוצות נעשה טיט כך נפבול לת
פנרי החלבים מוצלכים בחוצות עם שטוב טוב היה שיתבערו מן העולם
לנתרי וזהו כעיט חוצות חדיקם כלומר בהמיתי חותם עד כלותם חריקם
חרקעם על פני חוצות ונפבול המכפלה הזחת תחת רגלינו כפבול טיט
בחוצות כי טיט לנו מיתתן מחייהן • ושיעור הכתוב הנה ידעתי כי
תפלקם לעתיד כעפר על פני רוח חך כעיט חוצות חריקם כי נפבול
פנריהם בחוצות כפבול הטיט : (מד) חפלטני כו׳ בעשוקך
הדבר הנדול הזה החמור כי מעתה חכריח לת כל העמלקים ימשך על
פי דרכך כי תפלטני מריבי עם הוח ישרחל כי הלח עיקר כל היסותם
הוח עקשה עליהם לעבדני והמה נדולים בעיניהם כי מיד תשימני לרחש
גויס שלח לתכהב בשרה כי חם בניים כי בהם חתן עול עבודתי כי עם
חחד מהגויס הנ׳ לשר לח ידעתי יעבדוני • חו שיעור הכתוב חם

בהוס רלוי להחזיק לו טובה וכמחמרנו על פסוק ה׳ עוז לעמו יתן כו׳
פ׳ומתר דוד ה׳ עוז לעמו יתן ולבל ירוס לבם להתקומם על הוולת כי
יבטיחו בעוזם על כן זהת שנית לוחילה לפניך והיח כי ה׳ יברך לת עמו
להת להם שלום לההוב ולרדוף שלום כל יעורו מלחמות מפלת עוזם •
והנה על הדרך הזה יחמר עלי לבבת
לבל יחבדך כי ה׳ זל המזרני חיל
למלחמה ועב״ן לח נבה לבבי להלחם
עם שחול ומה נם בהיותם יחנים
בעת לקיחת החניק שזו יכולים
לבוח עליהם בעת תו לפחות על שחול
הרודף ולהם ב׳ חת כל חיל שחול חלין
כי מה׳ היה סיוען תמיס דרכי
ולח נפתה לבבי לעזו בעזוו חילי
להתנבר להרוג ולחבד (לד) ולח
בלבד יתן בלבי להתנבא בתמימות
לב כי חס נם יבנה טובעי לבלתי
לחטוח שהוח כי הנה על לוויבי מפוח
רנלי כחילות להרודפם וכפהוח על
נתקי שהמלחמה בנבולי שהיח עם ישרחל יעמידני ויליבני ולח יניחני
לדרוף כחבניד רנלי לבלתי לחטוח ולחבר ת׳ ישרחל (לה) וכמעשהו
ברנלי כך בידי כי חלמד ידי למלחמה עם נויי החרן ובנמותי המבריס
שהוח על ישרחל מבניד קשת נחושה בידי חלה חנכנעת חת
זרועות חלמחוך בקשת כי כן זה כי חם שהוח ית׳ להבריחני מן החטח
בעת שחני נגד יסר זל לרנים כבדוק כחלו כחקה קשת נחושה זרועותי
לעגן הסר מלבי להלחם בישרחל : (לו) ותתן לי מגן ישעך כו׳
הנה על פסוק וירד העיט על הפנריס חרז״ל כי בקש דוד לכלות חת כל
החומות כחחד וזהו וירד העיט על הפנריס שהוח דוד על הפנריס הס
החומות שהרחיק הקב״ה לחנברהם בפנרי הבתריס שהם משל חל החומות
ויפב לוחקם לחנברהם שלח הניחו חנברהם • וייהיה הענין כי נמה חנברהם
מבניו למלכיות תחת נהיגם נתפנ מלעשות רלון דוד לכלות החומות
לעגן יעבדוהו חת ישרחל • וחקוו לעזיב לב היכן מניחו שבקש דוד לכלות
חת החומות וחחשבה כי הנה הוח בפסוקים החלו והוח כי הנה הוח ית׳
כדר לחבות לדוד כי זולת מחלכתו בחייו עוד יוסיף לו לעתיד כי הוח
יגרל וירד ימים עד יס כו׳ לפניו יכרעו ליים כו׳ חלבי תרבים כו׳ כי הוח
דוד הוח חלך המשיח וחז יכניע ויכבד חת כל חויבי ה׳ כד״ח שחל ממני
וחחתה נויס נחלתך כו׳ תרועה כו׳ כבלי יוכר תנפלם • והנה בכמה
מקומות מלינו כי המשכון הנדול שים לנו הוח כי יסוערנו על הקב״ה
יסוערנו על ישרחל כי לח יטוש ה׳ שכינתו בנלות וזה יתקיים לימות המשיח
כי יום נקם יהיה על ידו׳ וזה יחמר כי מעתה חמר דוד לפני הקב״ה
הנה ותתן לי לעתיד מנן ישעך כלומר כי המנן שנתת לי הוח ישעך כי
ישוערך היה מנן לי ומשכון כי בו נבטח להושע וזה הוח להיות לי למנן
בל יזרו לי חויביך • ולנלח ב״כ חוקם וולת הנלתי הנה ימיך תסעדני
ולהיותי וולת חתי חלה מלך נדול על כל העולם וישרחל כלו הנה ועבותך
תרבני וז״ל חחר כי נם לעתיד חני לריך חלילך בשלשת הדברים החלה
ובלעדיהם חין לי יכולת מלד עלמי ח״כ נם מעתה עשה וחת חיפה והיה
עמי (לז) כי למה תיקל מלעשותו עתה חם הוח למנן נסותני חם
חתמיד בדרקתי חן יקרבי כשחול שנשחל ובדחה המה עמדתי בנסיון כי
הלח עתדתי זחן בנסיון ולח נפשלתי כי הלח חרחיב לעדי תחתי כו׳ והוח
כי ת״ו כמעט דוד למלך עד חשר הומלך בפועל היה כתי שפוסע פסיעה
לחת כי המסיחה היתה כחניח רנל בחדרנה ועת נח המלכות ב׳ הפועל
היה כחניח הרנל הסני נם הוח למעלה וגומר הפסיעה וחמר דוד הנה
הרחבת פסיעתי כי עבר זמן בין זה לזה בחופן כי היתה הפסיעה רחבה
ובפסיעה הרחבה מחד הלח מעדו קרסולי הפוסע והמשל כי בהרחבת
הזמן ההוח ונם בהיות שהפסיעה שהיה פוסע היה על רחב שחול למלוך
בחקומו ועם כל זה שהיה לי מקום בהרחבת הזמן והיות שחול מחתי
להתנהות על כבר נמשחתי לח מעדו קרסולי לנלות ידי כו חו על בית
נבל וכיולח בו ובכן כבר נסיקתי ה׳ בזה וחם כן למה תייחל עד יום נקם
לעתיד לבח וחיבי בח מעתה שחרדוף חויבי וחשיגם כו׳ • חו יחמר
ע״ד זה קרחיב לעדי תחתי לומר הנה בבריחי מפני שחול הרחבת בעדי
כי נתק לי הרחבה להמלט כי היה חויבי תחתי בחופן היתה הרחבתי
וישועתי נחשל על חויבי שהיה תחתי וחוכל המיתו בכח ובדין ועכ״ז
כבשתי חת ילרי ולח מעדו קרסולי בין במערה בין בקתת החיות ובפתח
המיס(לח) וח״כ חיפה מי שלח נכשל בשה עוד לח יכשל בכן מעת לתרוף
חויבי וחשיגם ולח חשוב עד כלותם (לט) וחשר חמרתי עד כלותם ולח
חקרלה נמה שלחה חותם עד לח יהיומו רחם עוד הוח כן יהיו הנוקריס
למוקם כחשר היה בכיכוח ח״י שנשחרו למוקם נקרבנו ו״ח לחמחם כו׳

תלמר נח ה' כי טוב להכיח הפרכה הגדולה הזאת לעתיד כי ישראל בזמן ההוא יהיו אסר לח ידעת ולח ידעון קבוקיך ולח יבעיטו בך מה שאין כן עתה כי התערבות דעתם עתך הרבה ומה גם אסר ידעוך רועה לאן מביא בזיון בתומרם הלח גם אלו גדולים וטובים ולמה נהיה לו לעבדים כאסר היה כי כל ימיו היה לו עם עמו לו"ח הבה גם אלו יהיה זה לי עתה קפלטני מריבי עם כמה שתשומני לראש גוים עם כמה שתשומני לראש גוים עם אשר לח ידעתי ולח היה לי התערבות דעת עמו יעבדוני (מה) ואם יאמר אלו אם אלכה אלך כל הגויש אין מהיה לראש גוים ואין עם אשר לח ידעתי יעבדוני ואלין יבא לי לו"ח לשמע אזן כו' והוא כי תרו"ל כי לימות המשיח כל הכעדים שיהיו לישראל יהיו יחבדו ולח יאחרו אלו בני קטורה אשר שלחם אברהם מעל יצחק בנו שהם יעבדו את ישראל ומה שעשה אברהם אמרו במס' סופרים שהרשיק למקום פלוני ובנה להם חומות והשביעם שלח יבאו עד ימות המשיח לעבוד את ישראל כל יחבדו הם ככל יקר הכעדים האשעבדים גם אלה אמרו על ומלכת שבא שומעת את שמע שלמה כי לשמע אזן שמעו שהיה מלך המשיח ויצאו ובאו ולכל תקרי מלכת שבא חלח מלכות שבא וכארקיה שלח היה מלך המשיח חזרו ובוא יאמר דוד מה שאמרתי לראש גוים הוא כי עם לח ידעתי יעבדוני כי אין בהם קנאה ואין מניעה לזה מזה ממה שהם לח נצטוו לבוא עד ימות המשיח הין זה עיכוב כי הלח לשמע אזן ישמעו לי והוא מעין אשר קרה לשלמה שבאו לשומעם את שמע שלמה ושמע תאמר כי הלח בני נכר אשר הינרו את ישראל ויאמרו כי הן הם בני קטורה הרחוקים אשר לח הינרו את ישראל ויהללו את ושמה אדע כי לח כן ידברו וכמעשה הנעשים עם יהושע גם אלי יקרבי הבה לח תירח מזה כי הן תמת ידעתי כי בני נכר יכחשו לי בריחות עליהם מלחמה (מו) אך תוקם בני נכר יבלו ויחבדו תהלה כי לח יבאו אשר סיגר אברהם עד יבלו כל בני נכר לגמרי ולח יאשר גם אחד והוא בני נכר יבלו ולח תוקם עם לח ידעתי יחרנו ויצאו ממסגרותיהם אשר הסגירם אברהם כמדובר מרו"ל בתופן שלח יהיה מקום לטעות כי מאלו יתרוקן העולם ואחר כך יבאו המוסגרים (מו) ומה שאני מבקש למהר את הקץ מעתה היינו להיותי מסתפק שיהיה כן לעתיד אלילה לו שאסתפק אם יסוד מאשר דבר לי למרחוק לעשות התשובה על ידי שמח יגרום החטח כי הלח על הח' אלי אומר חי ה' כלומר כי כאשר הוא קייס כי מאמרו יח' קייס כי אין בו יתבדך שיהו ואשר דבר לי למרחוק שיהיה על ידי גם הוא לח תירח כי הבה גם כן ובדרך מורי שיחזיקני לבל אמוט בנתיב אלח מה שאני מאחר הוא כדי שורשי אלהי ישעי והוא כי לעתיד נתרומם אלו ביעב אלהים כי השכינה כ"י בגלות וע"י לאחה על פי דרכו בועב כאמרם ז"ל בכמה מקומות מלינו כי ישועתו של הקב"ה ישועתן של ישראל כו' וכדאי בזיון אלילה בדבר שהיה שכינה בגלות בנתים ויותר טוב הוא שיתבדך טרם שהיה שכינה בגלות כלל שיושיעני וירום הוא יח' ביעני שהגלה גדולתו וירום הוא ביעני ולח שתרומם ביעני :

(מח) האל כו' הלם תאמר נח אלהי בחיה זכות תבקש למהר את הקץ והלח כמה תוביש יש לך בישראל ואיה שנאת חנם וגם קמים עליך להורגך שחול ושריו וגם תרלה חמס וריב בעיר כדומב ודומה לו כי עליך יחשבו רעה לחמוס ולהצר ובחיה זכות תמהר את הקץ הבה אין זה עיכוב כי אין זה רק על בלתי רחוקים גדולתי לך ברחוק שאתה החל הנותן נקמות העתידות לי וידבר עמים תחתי (מט) או מפלטני מחויבי לף מן קמי הם שחול ושריו תרוממני וע"י כן גם מלים חמס תצילני כי ברחות כן יסוד מן החמס ויקוקן הכל : (נ) על כן כו' על כן בעבורך כך שתמהר את הקץ מעתה יתצך שאתה בגוים ה' כי טרם התשובה אין לנו פה להלל בפני הגוים את ה' ח להיותו כי אחרת יאמרו לנו היה אלהיך : ועוד כי ולשמך המזמר תומרה ולח נאמר הללויה כי אם את הפס כי מה שיר על כם יה שנאבע שאין הפס שלם עד נקמת עמלק עתה יבקש מיד ולשמך שלם תומרה ולח את פס יה לבדו :

(נא) ועוד כי הלח אתה עתיד להגדיל ישועות מלכך הוא שלמה מעליו נאמר ויעש שלמה על כפח ה' בחופן יקרח מלך שלך שאתה ממליכו על השרץ והדרים עליה כדבר המוצע אלילה ותגדיל ישועותיו בעולם כמודע ונם כשתפסק הגדולה תסוב ותעשה חסד למשיחך הוא מלך המשיח והלח טוב הוא להתחיל הגדולה ממנו ולהקדימה ולהמשיך תמיד ולח יהיה הפסק בנתים וזהו מי שהוא מגדיל ישועות מלכו וגם חוזר וחסד עושה למשיחו יותר מוב הוא לדוד ולזרעו בהמשך עד עולם בלי הפסק: או שעור הכתוב מה שלמתך הפלם לומרה הוא כי אתה היותו מעדיל כו' לעתיד כמדובר הוא עושה לדוד ולזרעו בלי הפסק רק עד עולם :

וּמִשְּׁנֵאַי אַצְמִיתֵם: מב יִשְׁוְעוּ וְאֵין מוֹשִׁיעַ עַל־ יְהוָה וְלֹא עָנָם: מג וְאֶשְׁחָקֵם כְּעָפָר עַל־פְּנֵי־רוּחַ כְּטִיט חוּצוֹת אֲרִיקֵם: מד תְּפַלְּטֵנִי מֵרִיבֵי עָם תְּשִׂימֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם עַם לֹא־יָדַעְתִּי יַעַבְדוּנִי: מה לִשְׁמַע אֹזֶן יִשְׁמְעוּ לִי בְּנֵי נֵכָר יְכַחֲשׁוּ־לִי: מו בְּנֵי נֵכָר יִבֹּלוּ וְיַחַרְגוּ מִמִּסְגְּרוֹתֵיהֶם: מז חַי־יְהוָה וּבָרוּךְ צוּרִי וְיָרוֹם אֱלֹהֵי יִשְׁעִי: מח הָאֵל הַנּוֹתֵן נְקָמוֹת לִי וַיַּרְבֵּר עַמִּים תַּחְתָּי: מט מְפַלְּטִי מֵאֹיְבָי אַף מִן־קָמַי תְּרוֹמְמֵנִי מֵאִישׁ חָמָס תַּצִּילֵנִי: נ עַל־כֵּן ׀ אוֹדְךָ בַגּוֹיִם יְהוָה וּלְשִׁמְךָ אֲזַמֵּרָה: נא מַגְדִּיל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ וְעֹשֶׂה חֶסֶד ׀ לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד־עוֹלָם:

יט א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד:

השמים

העולם לכלות שהוא עניו וירד העיט על הפנינים ככל הכתוב במקרחי קדם הלח שלח נעשתה עצתו על כי לורם מכרם וה' הסגירם למלכיות שהוא ייסד לותם לברם שנירר לנו את המלכיות :

יט (א) לַמְנַצֵּחַ מזמור כו' הנה המזמור הזה לומ' דרשני כי אין רחשו כיפו ובח סופו רחשו וגם בפרטי הכתובים נחדל לספור ההערות הרלויות להעיר בהם כי רבות הנה ועוד נבח ב' הנאור מכירה מאמרם ז"ל פרק אין דורשין המזמרים כי שבעה רקיעים הם ואלין רקיע שחקים ובול מעון מכון ערבות ואלין אינו משמש כלום שלח נכנס שחרית ואילך ערבית ומחרם וכו' רקיע בו חמה ולבנה כוכבים ומזלות שחקי' שבו מלאכים שוחקים מן לעדיקים לעתיד לבח ובגל שבו ירוסלי' ובית המקרש של מעלה ומיכאל מקריב שם נפשותן של לדיקים מעון שבו כתות מלאכי השרת לומרים שירה וכו' מכון שבו שלג וקיטור וכו' ערבות בו כשח הכבוד וכו' ע"כ : והנה יש רצה לומר כי שבעה רקיעים אלו הם שבעה גלגלים שבשם שבעה כוכבי לכת ולח שת לבו כי הלח בגלגל השני אין בו רק כוכב ואיך אמרו ז"ל שבשני חמה ולבנה כוכבים ומזלות וכן לומרים שרחשון אינו משמש כלום אלח נכנס בו' והלח בגלגל הרחשון בו לבנה ואיך ליט משמש כלום וכן לומרם שבשלישי שוחקים מן לעדיקים מלאכים מי נתן מלאכים ומן בגלגל הונה ובדביני שהוא זבול מי נתן בית המקדש של מעלה והקרבת נפשות הלדיקים במזבח עליון ע"י מיכאל השר הגדול בגלגל חמה : ועוד שח"כ כמלח שבית המקדש של מעלה אינו עומד כי אם שובב שובב יום יו ע"י הגלגל יומי וכדאי בזיון לב"ה של מעלה יקוף את הארץ הלזו העכורה יום יום ושיהי' בעולם הגלגלי למטה מעולם המלאכים ולח עוד אלא שבגלגל מאדים ובגלגל נדק ובגלגל שבתאי ובגלגל המזלות ובגלגל יומי יהיו כל אלה למעלה מב"ה של מעלה : ועוד מי נתן את מיכאל השר הגדול שבמלאכי מרכבה למט' בגלגל חמה וגם מאין ולאין מעון שבו כתות מלאכים משוררים לפניו יתברך הם בגלגל מאדים ומכון שהוא עליון על המלאכים של מעון הוא בעולם הגלגלים וגם שהיה בגלגל נדק שבעניינו רחיצים ומכון הוא מקום דין שבו שלג וקיטור כו' ועל הכל דבר שתלגה חוני' משמוע לוך בו' שהוא ערבו' שבו כסא הכבוד יהיה בגלגל שבתאי ועליו בגלגל שמיני שבו כל הי"כ מולות ובגלגל יומי עליו ומי יאמר לדב' הזה אלילה : ועוד כי תרו"ל על שבין רקיע לרקיע מהלך ת"ק שנה ואם הוא דין בגלגל בגלגל כך היו מתבטלי' מתנועותיה' כי על כן הסכימו כל חכמי התכוב' כי קרובי' הם זה לזה ועל כן יש כח בגלגל יומי להניע את כלם כאחד הפך תנועת כל בגלגל בפני עלמו : אמנם הנה רו"ל הטיבו לאמר דברו בלומרם שבעה רקיעים הם ולח אמרו גלגלים ודעתם כי כל גלגלי עולם הגלגלים הם גלגלים כלם ברקיע השני הנקרא רקיע ודעתם ז"ל כי עולם הגלגלים אינו רק השני רקיעים לך מהשלישי ומעלה שהוא שחקי' ממנו מתחיל עולם המלאכי' ועל כן בו מלאכים שוחקים מן לעדיקים וכל רקיע ורקיע שעליו לפי עליונותו הוא חיכות יתרון רוחניותו עד ערבות שלמעלה ממנו כסא הכבוד שהוא למעלה מעולם המלאכים ועל השניני ההוא שם נשמות הלדיקי' שתחת כנפי

השכינה כתפורש במ"א הנו': ונבח של ענין המזמור והוא בהקדי' כי הנה במעשי בראשי ג' עולמות' והם' כוללו' הבריאה עולם המלאכי' כמ"ש ז"ל שלש"ד נברהו בשני ולמ"ד בחמשי כד"ת ועוף יעופף ועולם הגלגלי כד"ת יהי מאורו' הו' ועולם השפל והכ' למדונו רז"ל כי עשה יתברך עיקר מעולם השפל שבו בני אדם שבשמותיהן עליונות מתחת כסא הכבוד כתומרם מתחלת בריייתו של עולם נתהוה הקב"ה שהיו לו דירה בתחתונים וכו' ויהיה כן בהיות ישרא עושים רצונו של מקום כי אז ע"י בית המקדש קיבע עיקר שכינה בתחתוני וכנזכרנו על סולם מחלם יעקב שהוא בית המקדש שעל היות עיקר הדירה למטה נאמר והנה מלאכי אלהים עולים וירדים בו עולים תחלה ואחר כך יורדים כי להיותם מלאכי אלהים מלאכי מרכבתו והוא דירתו למעלה נמלא כי כאן בייתם ולכן עולים תחלה ממקום קבייעותם כיוצאים מביתם וזה"כ יורדי' למקום דירתם בחופן כי מהעולם השפל עשה עיקר והוא מזמרנו על פסוק הן לה' אלהיך השמים ושמי השמים הארץ כו' והוא כי הלא אם מלמטה למעלה הוא מונה היה לו להתחיל מהארץ ואם מלמעלה למטה היה לו להתחיל משמי השמים אך רמה היך בהיותכ' כדיקים עושה י' דירה בתחתונים ומחשיב את הארץ נבוה על ערך השני עולמות וזהו הן לה' בהתייחסו לאלהיך שהוא בהיותכם לדיקים : לו זו הדרגת העולמות לפי חשיבותם לפנינו כי הרחקון הוא השמים שהוא עולם הגלגלים והשני אשר עליו הוא שמי השמים עולם המלאכים ולמעלה הימנו הארץ כו' כי הם עיקר שכינה יותר מבעולם המלאכים ועולם הגלגלים כי שני העולמות חיון רק לשפל השפע על ידם למטה : (ב) ונבח של הענין והוא כי בת דוד להשיב על דבר יפול לב אדם עליו להקשות ולומר מה זה היה כי משלשת העולמות השמים בעוחי הסגת גדר שלמותם כי השמים הם עולם המלאכים מספרים למעלה כבוד של נשירי זמרה שיעוררו לפנינו ית' והרקיע שהוא כל עולם הגלגלים ככתוב בהקדמה שבו חמה ולבנה כוכבים ומזלות גם הוא מגיד שלמותו שהוא פע"י תנועת גלגליו מגיד היות העולם מעשה ידיו והוא מאמרם ז"ל היוך הכיר אברהם את בוראו כי הסתכל בשמש ואמר חולי זה הוא אשר ברח העולם וכשרצה שהחשיך והאיר הירח אמר חולי זה הוא כשרצה שנם גמר נגולו ושב השמש כו' אז אמר אין אלו אלא שמשים מתחת ידי אשר ברח את העולם כי הוא ית' עשהו ויכוננהו ע"י מלאכות להאיר על הארץ ולשלשל ע"י עולם המלאכים ועולם הגלגלים אשר חפץ לעשות בעולם ממלא כי מעשה ידיו מגיד בעולם הרקיע כאשר ע"י כן הכיר אברהם היות העולם מעשה ידיו ית' : הנה כי שני העולמות מהם לא נעדר הסגת שלמותם עם היותם הכנה אל סוף העולם השפל והיכנה כולל ורחוקים שהשני עולמות שהם הכנה אל העולם השפל בעוחים השלימות והארץ שממנה עשה ית' עיקר להיות לו דירה בתחתונים ע"י כשרון בני האדם הם בלתי בעוחים להשיג שלמותם ולהשרות שכינה על הארץ וגם לא להשלים נפשה כי אחרנת כלם התעקדו לחטא ע"י יצרם הרע ועוונותיהם יהיו מבדילים בינם לקונם ומי זאת הנשאה לו ית' הבלה לעמדה תשוב אל החלהים אשר נתנה כמו שהתנה על כן להשיב על דבר זה בת דוד ויאמר במומור הלזה הנה השמים שהם עולם המלאכים הם מספרים כבוד אל שהוא שלמותם כמדובר וכן מעשה ידיו מגיד הרקיע שהוא עולם הגלגלים שגם זה עיקר שלמותו כמדובר ומתוך דבר יצא עתה תיך יהיה הכל נעבור האדם שבעולם השפל והוא קדוש אל השפע מחל הסכר על כן כהתימו מלדבר נפסוקים הנאים עניו הגיד הרקיע מעשה ידיו בת להשיב על זה ואמר תורת ה' תמימה כו' שהוא תיקון הדבר כאשר יבא ביאורו בס"ד : או שיעור הענין בדרך אחרת והוא כי הנה לגודל רוממותו ית' הלא יפלא היות העולם הלזה היותרי מעשה ידיו ועל כן כתם מהפלוסופים מנשיים אלהותו חלילה ונם בהם אשר יתמרמרו למותה לומר כי על השמים כבודו ולא ירחה יה אשר בארץ מתחת חלילה לך חנו עם בני ישראל תורת משה מחזיקים בני מחזיקים כי על גודל רוממותו לא יעלינו הנשא אשר לעולם הלזה מהיות נעשה במאמר פיו ית' ומהיות השגחתו על כל פרטי פרטיו וזה מאמר דוד הנה על רוממות אל אין מספיקים לספר אך השמים הם עולם המלאכים מספרים כבוד אל כי הנשא אלף מהם ורבותיהם ויסיגו מכבודו יותר ממנו ולפי הכרתם יעלה מורכם כמאמרם ז"ל מהפלגת הויש וחלילה אשר יחשוך בתומר' לפנינו קדוש עד שמויעת אלחלתם נאר די כור נגד ונפך מתחתיהם הנה כי רם ה' ועל השמים כבודו אך לא נחליט חלילה השגחתו מן הארץ הלזו העבורה כי הלא לעומת זה הנה מעשה ידיו מגיד הרקיע כי עולם הגלגלים בתנועותיו יגיד כי מעשה ידיו הוא

ג הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד־אֵל וּמַעֲשֵׂה
יָדָיו מַגִּיד הָרָקִיעַ: ג יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אֹמֶר וְלַיְלָה
לְלַיְלָה יְחַוֶּה דָּעַת: ד אֵין־אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי
נִשְׁמָע קוֹלָם: ה בְּכָל־הָאָרֶץ יָצָא קַוָּם וּבִקְצֵה
תבל

העולם כאשר למד מהברהם כתומרם ונם מרחות כי המחורות שברקיע השמים הם להחיר על הארץ והם ימלאו העניים נפש על הארץ יריקו ומה נם כי ע"י תפלת הצדיקים יוד הנפש והשלג מן השמים הנה יורו כי הארץ מעשה ידיו אתה (ג) ולבל יעלה על לב חיש סונה ופתי לומר כי העולם טבעי ומנהגו נוהג בקיץ ובחורף וקור וחום ויום ולילה לא ישבותו טבעו ולא ה' פעל חלילה לו' יום ליום יביע אומר כו' והוא בהזכיר מאמרם ז"ל בד"ר כי כשנברא עולם היה יום רחשון מגיד לבני מה שנברא בו והלא כמו זר נחשב מי נתן ליום בינה וגם לילה מי ידבר עם השני אשר ערן לא היה ונם מה לורך של הדבור ההוא • תינח בתוך שם מלמדנו כי ענין העברה מאמרות שבהם נברא העולם הוא כי המאמר עלמו היה המהוה מה שבדבר בו בהתפשטותו שהוא ענין וברוח פיו כל לבאם והוא אשר המשיך הנביא דבר כן יהיה דברי אשר יצא מפי לא ישוב ריקם כי אם עשה את אשר חפלתי הנה כי הדבור בעלמו הוא העושה ומהוה רלונו ית' לעשות בעולם גם ידענו כי העברה מאמרות שבה נברא העולם הם עבר בחתך עליונים כי בגדול של ונקטן כלה כמפורש בכללו בחקומו : ונבח של המאמר והוא כי להיות המאמר של יום ח' נדול משל יום שני כי הבחים אחר של רחשון מקבלים משל יום רחשון מהמאמר חלהים ויהמר חלהים יהי לור כי הוא נבוה על המאמר יום שני על כן יום רחשון יביע כח המהו' מה שבתהוה בו ע"כ הבח להזו' בשני מה שנעשה בשני למען המשיך בו ע"י קבלו מהרחשון אשר יהות להזו' לאחר מה שהיה ברחשון וכן השני של השלישי וכן השאר ואין ספק כי מהות היום קנה חיכות והויה ע"י המאמר' המהוו' בו מחיכות המאמר עלמו ומה מתקו דברי רז"ל בתתם מציאות והויה של הימים בחומרם כי לת שנת הימים עלמם נרח חלהים שיאמרו על חיכות כל יום הנקנה במאמריו המהויים בו ובזה לת יפלח חומרם שהיה מדבר הת' של היום השני כי מציאות קדושת כח המהוה בייחוד בו לת נעדר גם טרם בת מציאות היום להנלות בארץ :

והנה ממאמרם ז"ל הלו נקח לבת ח לביאור המות זר והוא שאמר דוד ברוח קדשו ג יעלה על לב אשר דעה אשר כי אין חלהים בכל אשר נעשה על הארץ כי אם עולם כמנהגו נוהג על פי טבע קדמון חלילה לו על פי מה שמזל כל יום ביומו נורם כי אם שאין דבר נעשה רק על פי מדותיו ית' והוא נשוש לב חל חומרו יביע חומר כי היה ריחוי לקלר ולומר יום ליום יאמר • אך הנה כתבנו כי המאמ' שהיה בכל יום ויום מהשבעת ימי ברחשית כל אחד עשה רושם ביום שהיה משמש בו להקנות בו חיכות תמיד כל יום ביומו אשר היה משמש ביום הרחשון עודנו מציאות חיכותו משפיע לאשר יעשה בו בהשניה וכן בשני אשר היה משמש בו והקיש בשלר וזה מאמר דוד דעו נא אין לך בכל בהשניה מאתו ית' כי הנה אחר העשות אשר נזרה חכמתו ית' להעשות ביום אחד יום ליום שאחריו יביע הנעשה בו להמשיך ולנמור המשך הנהנתו ית' ביום שאחריו ולבל יתחשן לבב חנוש לומר כי אין ביום ממש להביע ליום האחר לו"ח יביע חומר לומר כי החומר שהוא המאמר המיוחד ליום ההוא החומר יביע ליום שאחריו שבו נם הוא כח החומר הוא המאמר שהיה בו והוא כי אם יהיה חפלו יתברך לעשות אשר בעולם אשר יחשך דבר יחשך הויית יחים הבא למען יהיה כח הרחשון בהתיחו הנעשה בו יביע החומר שבו ליום הבא למען יהיה היום המקבל מאת מאמ' הרחשון שלמעלה הימנו לנמו' העניין וכן בכלה פעולה המתייחס לעשו' ביום והמתייחסת להיו' בלילה החומר הם' הכולל היום ולילו עמו יחוה דעת והוא כי אין בחינת היום ולילה שוין עם שניה' יום ת' כי המתייחס אל היום שחורו רב יש בו כח להביע החות' בחינ' הלילה אל הלילה יחס שביניהם אינו נדר הביע החות' רק מציאות חוות דעת שבחות' כי הכל מאתו ית' כי הוא ומאמריו שבהם נברא העולם אחד הוא כמודע בחופן שהכל נעשה על הארץ ממנו ית' בהשניתו הרמה והנשאה • או יאמר כי אין עיקר רבה אל הורה אל בלילה ואו יפציע הוא יתברך ע"י השקלטות חומר אשר ללילה לחוות לכח הלילה שאחריו מה שמתייחס להספיע לאחרי מה שהוספע בלילה הרחשון והוא ולילה ללילה יחוה דעת כי יחוה דעת שהספיע בהופעי התור' ואשר המחמר שאחריו בלילה שאחריו יפציע כי כל מאמר מקבל להספיע משאר למעלה הימנו והוא יום ליום יביע חומר ולילה ללילה וכו' (ד) ואם יקשה לאיש כי הנה אין חומר ואין דבריה ואין אמרתי כי יום ליום יביע חומר כו' אל יכאיבו הדבר על זה כי אין זה רק בלי נשמע קולם שהוא העדר שמיעת קול מהבריות אך לת העדר העניין במציאות (ה) ורחיה אל ההשניה היא כי אלת בכל הארץ יצא קוים כי עם היות שכינת השמש בשם" ה ימים והירח בכ" ח ימים וכך שעות ואיך היום

חֶבֶל מִכֵּיהֶם לַשֶּׁמֶשׁ שָׂם־אֹהֶל בָּהֶם: ה וְהוּא
כֶּחָתָן יֹצֵא מֵחֻפָּתוֹ יָשִׂישׂ כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֹרַח:
מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם מוֹצָאוֹ וּתְקוּפָתוֹ עַל־קְצוֹתָם
וְאֵין נִסְתָּר מֵחַמָּתוֹ: ז תּוֹרַת יְהוָה תְּמִימָה
מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת יְהוָה נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי:
פִּקּוּדֵי יְהוָה יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי־לֵב מִצְוַת יְהוָה

ברה

והלילה הזו כריס בכל הארץ יצא הקו שלהם שהיה מדף יום ומדף לילה בהופן שבכל יום מקבלה השמש ובלילה הירח שהיה מקבלת הלילה וכך ניתן זה כי חס ברחמיו מאזין ית' שמוליך חוקם בזמניהם כמאמר הכתוב גם על הכוכבים שמוליך בכל לילה במספר לצבאם לכלם בשם וכן בשמש וירח שחזר"ל על פסוק שמש ירח עמד זבולה כי בכל יום עולים לגדול ומשתחוים שם לה' ויוצאים לחור מקיו של הב"ה והוא ברחמיו סו"ל כי גם הגלגלי' הם בעלי נפש והשכלה חלק שלמעלה מעולה מדעת המלאכים וגדולה מדעת בני החדש וזהו שאמר כי בקצה הכל הם תקומות הרקועים מעיר דוד שהוא תקומות העמים אשר לה חזרו עיניהם בחור תורת ה' הנה מליהם של בני קצה תבל הוא כי לשמש למען יצא להחיר על הארץ שם הוא ית' שהל מיוחד בהם והוא כי מתוך כחהל גלגל על כל הגלגלים הוא גלגל יומי אשר בכח תנועתו בסבבו בכ"ד שעות כל העולם מן המזרח למערב הוא שבת הגלות השמש יום יום ולגבו גם מדף לילה הלה הם מליהם של חכמי העמים שבקצה תבל כי השמש שלח מדעתו כמלח פרוש על הארץ ע"י הגלגל יומי (ו) לך לח כן כי חס והוא כחהן יוצא מחופתו בבחירתו והוא מה שכתבנו בניסור קבלת על פסוק וזרח השמש כו' ענין מאמרם ז"ל כי לין הארת השמש למעלה כאשר היה למטה כי שם הוא אור גדול ועלום מאד עד שלח יוכלו הבריות לסובלו חלח שים לו נרתק שמקלפג בו בצלתו וכן אמרו"ל בב"ר שהוא יתברך טרם יצא השמש משקעו בברכת מים להתיש אורו ויומו שיסבלוהו העולם ככתוב חלגו שם מה ענין הברכה הזו? כלל דבריהם כי שם למעלה משוש דרכו ועדל הארתו כמלח כי בצותו פה הוא כחהן יוצא מחופתו מניף כבוד חופתו ויולח החולה כי יצר לו כן השמש כמניף הארתו הגדולה וניקף כחו ואורו מש"כ שם היתה הארתו על הארץ ע"י הגלגל יומי המניעו שלח מדעתו כי שם כן כהארתו למעלה תהיה למטה כי הוא במקומו עומד ולח ימיש רק שהגלגל יומי מניע חת הגלגל שהוא שקוע בו ומקבלה מחליו כאשר הוא במקומו ושמש תאמר ח"כ שזין גלגל יומי מכריחו חיך בנחירתו יאמר כל כך פעם לחת בכל כ"ד שעות עם היות טבע גלגלו כבד שלח ישלים סיבובו עד שש"ה ימים הלח הטעם הוא כי הנה ימים כגבור כו' והוא כאשר החזק היולח מחופתו יאמר מרוצתו לשוב מהר לל חופתו כך השמש ימים כגבור לרוץ אורח שמתקלח לשוב לל משוטו כדרך כל הולכי דרכים שיתהרו כל יכולתם בחשק חזור לל ניתה כי שם משוט דרכם ומנותם (ו) והרחיק כי לין השמש בטבע כי חס בהשגחה עלהית כי הלח תרחה כי מקבה השמים מלד לחד מוללו ותקופתו שהוא מקיף הוא קלותם שהוא שמלח בסבובה כל תרבע קלות העולם ולגלו היה חזרו טבעי תחת הקבה לאשר השמש יולח משם היה רלוי יגדל תמיתתו ולח בשאר הקלוות הרקועים לך מרחה בהוא כי לין נסתר מחמתו כי כחומו בקצה לאשר שם מולאו כך בכל לאר קלותיו הנה ירחה שלין הדבר טבעי כי חס בכל בהשגחה מלתו יתברך שמתים חומו טרם יצלח בתופן שהיה שוה בכל חלקי העולם: (ח) תורת ה' תמימה וכו' על פי הדרך בכתובים הרחשונים שבח להשיב על קושי גדול לוך עולם המלחכים ועולם הגלגלים נטוחים מהשגת שלמותם ובני חדם שבעולם השפל לאשר משם עשה הוא יתברך עיקר בבריותיו של עולם כמאמרם ז"ל מתחלת בריותיו של עולם נתחוה הב"ה שיהיה לו דירה בתחתונים הם מסיפקי השגת כאורן כי חדרבת יפסידו כי הנו בפשוטם בהיכלי מלכו של עולם בהנות השכינה ותבלינה בחרץ הלנו העבודה בקרב לוב ולב עמוק בעמהי מחשבות חון וידיו תבלענה לעשות לת הרע בעיני ה' כי יגר סמוך לח יפקוד עד יתטיבנו ועיה עוה עוה יעימנו עדי לוכך וגם תלותו יתברך להיות לו דירה בתחתונים תתעתד חלילה לבלתי בח לל הפועל. לז"ח להשיב על הדבר בלומרו תורת ה' תמימה כו' לומר הנה על כן נזדה תכמתו ית' לתקן הדבר בתח לעתו ישרחל תורה ומלות כי הלח תורת ה' שם תהיה לחים תמימה משום עירוב פניה כי שם למה שהיה תורת ה' חו לפילו עיונותיו של לחים ההוא שהבדילו לת נפשו מקומו כד"ח עונותיכם היו מבדילים וכו' לפיך התורה להיות משיבת נפשו לל שורשה הרחשון לל ה' המזכר בכתוב בחמר רז"ל שע"י התורה גם היה"ר מתבטל שם חבן הוא כחות שם ברזל מלפוך. ושם יחמר חים מי יעיד שבך הוא לו"ח הנה עדות ה' בחמנה ומה הוא עדותו הלח הוא שהיה מחכימת פתי והוא שחמרם ז"ל שהתורה מחדדת לת החדם גם כי פתי יהיה ותהיה עדותו כמקדת שבתוב ושננתם לבניך שחרו"ל כי נעשים דברי תורה כחלים שנונים חדים כך מחדדין לת החדם וה"ל חמור מעתה כי לזה הדרך תחכים

פתי שם לח כי תדבק בנפש החדם כי מלוכותה היה והיה תחכמתו כמאמר הליהוח לחבן רוח היה בחנים ובשמש שדי תבינם: או פיעור הבתוב ע"ד זה עדות ה' נחמנה לשר העיד בחומרו הלח כה דברי כתם שם ה' ובפטים יפוץ שלא כי מפם חמרו מחמרם שהם חבן הזה כמוח וחם ברזל הוא מתפוץ לתקן החדם ולהניחו לל השלימות וחיך יכלה בזה כי עדותו וחת בחמנה בחמ שמחכימת פתי שברלה יעסוק חדם בתורה ויסיג יוסר על נדר שכלו וכמה נרלה פתחים בחולי דעלמת ולעזת ולתת ומעמיקים בחכמת התורה ולין זה רק כי התורה קדבק בנפש כמדובר וגם כי הפסוק הזה חמר יפעיה לח נעלם ברוח ה' דבר בדוד ומה גם כי כל מה שים בנביחים רמוז בתורה כמפורש בגמרת ודוד ידע לת מקומה בתורה * כי גם כל מה שהתנבחו הנביחים בחמר בסיני בחופן ברוח הקדש הוכירו ע"י דוד כמדובר (ט) ושמח תחמר הלח תקנת לת תופעי התורה כי תפיב לת נפשותם לל ה' לך מי שלח יחזיק בה היולך יתוקנו להשיג שלמותם הלח הוא כי חס לח יחזיקו בתורה יחזיקו בחמנה והנה פקודי ה' ישרים משמחי לב כי בהיותם ישרים בלי פניות קבל עושיהם משמחים הלב בעבודת ה' ולח לין פחד מהיל"ר כי הלח לבח ועינת תרי סרסורי דעבירה והרי הלב מוסרם בשמחת פקודי ה' וגם שהענין גם היל לחד מהסרסורים גם היל לרוכתה מהרה תשמח כי הלח בכלל פקודי ה' יש מנות ה' ברה מחירת עינים היל מנות ניעת שע"י הסתבל בה יאורו עיני החדם לעשות לת כל מנותיו יתברך כד"ח ורחיתם תורתו וזכרתם לת כל מנות ה' כו': גם יתבן כיוון הענין בתופן קרוב לל החמור והוא במחמרם ז"ל מסכת מכחות בהוא נגרת דהוא והיר במנות ניעת ושמע שמועת חבה יפה מלד בכרכי היס והיה שברה תרבע מלות דיברי זהב ויבלח שברה ויקבע לה יום מועד ויהי היום וילך ל עירה ולל ניקה וירח לת יופיה ולת ערש דוי לאר לה מטות זהב וכסף וחבנים טובות והסולמות לעלות חליה גם המה לאר לזהב זהב ולאר לכסף לכסף ויעלה במעלות מניקה לשבב חללה להיות עמה ויהי הוא בת לעשות מלחכתו והנה תרבע ניעות נגדו טפחוהו על פניו ויהיו בניעיו כתרבע עדים וירח וירץ מעל המטה תרלה ויבח ת' דיברי זהב חללה ויהי הוא ישלח ותקש גם היל מעל מטתה ותחמר לו לל תניחך עד תחמר חלי חיזה מום מלאו עיניך כי כי ריחקו מעלי ויחמר חיה הנה יפה לת מכל נפשים שבעולם ומזה הין כך כי חס מנות לחת יש למ והיל מנות ניעת ורחיתים וטפחו עיני ויהיו בניעי כתרבע עדים שהיו כמעידים עלי שהייתי מכעים לת קוני: והנה רחוי לפיס לב מה זה היה שעשו לזים ההוא ניעותיו ההתפעלו' ההוא מה שלח יעשו בן לזים לחר עולתו חך לחשבה כי זה כיוון ז"ל בתתך לפונם בחומרם מעשה בחחד שהיה זהיר בתנות ניעת כלומר כי היוקו זהיר במנות ההיל בעבם כי מן הסתם היה בכל יום רוחה ומותן לבו לוכור לת כל תנות ה' כמוהל ניעותיו כתרבעה עדים עליו שהיה מקבל לשמור לעשות לת כל מנות ה' עד שנעשה לו בהם קנין קדושת המנה בעיניו ובניעותיו על כן נדמה לפניו כאלו הן הם עידיו להעיד על הפך מה שהיה נוהל לותם לעדים על קיום המנות מש"כ לכל אחר החדם לאר לת יהיה לו להזהיר' ההוא במנה ההיל: ונבח לל ענין הכתוב כי יתכן כי זה כיון בחומרו מנות ה' ברה כו' לומר כי כאשר מנות ה' היל ברה ניד עושה שע"י היותו זהיר בה גם בו גם בניעותיו נקנה החרת קדושת המנה מעין מ"ם ז"ל שע"י מעשה כל מנה נברח מלחך נמלח שנם בניעותיו חוטין גשמיים נעשה מהמנה מלחך ריחני כי המנה נעשית ברה רוחנית וע"י כן היל מספיק להיות מחירת עיניים מחשך כל עון ופשע לאשר בת לירו לעשות: או יהיה ענין הכתוב יותר בפשוטו והוא כי לחרי חומרו תיקון החדש להשיג שלמותו ע"י התורה כחומרו תורת ה' תמימה כו' ולאשר לין בו תורה לם בו מנות נלבד שנם הוא יתוקן כי פקודי ה' ישרים משמחי לב בעבודת ה' כי ע"י היות הלב מוסרם בעבודת ה' לל יוכל הענין שהוא הסרסור החאר שהוא הענין להחטיאו כמחמר שלמה תנה בני לבך לי שהוא לעבודת ה' וזו תבטח כי ועיניך דרכי תצורנה ועל כן התורה היפכה הסדר לומר לחרי לבבכם וחח"כ ולחרי עיניכם לומר עתה הנה הקנית לל מחויק בתורה ולל מחויק במנות ומה תעשה על מי שאין בו לא תורה ולא מנות לו"ח מנות ה' ברה כו' לומר הנה הין בעולם חיש מיסרלל שתבלר ממנו לפחות מנות לחת והנה חיכות המנות בלבד לם היל ברה בלתי מעורה בקרב טומלת ענירות לו היל לו מלירת עינים להחיר לו מכל חושך עון ופשע וחטלה כי בר מנות להחיר לנפשו להוניקה מתחבכי כל מנות ה' לאשר לת תעשינה ולהורות לפניו דרך ה'

ובדעת רבי יוחנן ופערה פיה לבלי חק למי שהוא בלי חק לפילו אחת והיא משנה שלמה כל העושה מצוה אחת מעיבין לו וכו' : או יתמר על פי דרך זה כי לק לם גם לין לאחים כי לם מצוה אחת למה שהיא מצות ה' היא דרה כי נעשית מלאך רוחני וברוחניותה העלה כח להיות מאירת עינים לסור מרע ולעשות טוב כענין מצוה נירה מצוה (י) ברה מאירת עינים : ויראת יהוה טהורה עומדת ואם לין לאחים לפילו מצוה אחת לם יג ירחק אחד לבלתי חטוא והיא טהורה שלין הירחה מאחת עבירות שבידו בל יעמד עליהם כי לם היא מהורה מעבירות וירח שמא יגרום החטא כיעקב שעם שלח עבר עבירה היה ירח שמא חזה חטא שוב היה בידו והוא עדיין לא ידע כי זו היא ירחת ה' טהורה לו זכות הירחה הזאת עומדת לעד כי היא מצוה גם היא כמאמר הכתוב מה ה' שלהיך שואל מעמך כי אם לירחה וחרז"ל כי מלכת רבתי היא חלה שלבני משה היא מלכת זוטרתי ואם לין לאחים לא זה לא רק שמקבלת נמשפטי ה' לרחותו שהדעת מחייבה עכ"ז זכות רב לו כי הלא משפטי ה' תמק וכו' לאחר יבא ביאורו בם"ד : ולפי הדרך הזה כי אתכנו בפסוק ראשון שאומר כי הנה רחיתו לו יח' ב' קלות אחד גודל רוחניותו כי השמים העליונים הם עולם המלאכי' שם יספרו כבוד לל כי המלאכים משוללי קומר יציבו מכבודו יח' מה לספר יותר מבני אדם והנה היוצא מזה הוא כי על השמים כבודו ולא על הארץ כי יעברנו הנשם אך לעומת זה היות העולם מעשה ידיו עם היותו עולם גשמי זה תניד הרקיע כי ע"י הרקיע הבין לברואים היות העולם השפל מעשה ידיו יח' ולא עוד אלא שיום ליום יביע כו' שהוא השבחה אלהית מאתו יח' בעולם השפל ככל הכתוב בכתובים שלחריו (ה) והנה ממוצא דבר יצא עתק מפי חיש לדבר ולומר על מה שוא ברא יח' העולם השפל ומה תועלת יחשך לו ממנו הלא הוא כי קורת ה' תמימה כו' והוא כי חינו דומה מעלת הנפש לחרי לאחה מן העולם אל הנדר אשר היה לה בנזרה כי פה ע"י קורת ה' תעלה בחורות קורה ומצות אשר התעסקה בעולם הזה אשר לא יערבוב לנפשים ומלאכים נאלו העולם הזה כלי להבלים והנדיל שלמות לנפש וזה יאמר קורת ה' תמימה שהיא שלמה מכל השלמיות משיבה תורת ה' אלת הנפש אל שורשה והוא קורת ה' תמימה משיבת נפש כי התורה היא חיי הנפש ואור המחיר לכל נפש בני ישראל ואם יאמר איש מי יעיד לנו שכך הוא איש שיכות לתורה עם הנפש הנה עדות ה' נאמנה והוא עדותו יח' בהאמרו כי לא דבר ריק הוא מכם כי הוא חייכם כו' כלומר חייכם המיוחדים לכם הם חיי הע"ה הם חיי הנפש ובאור הכתוב כי התורה לא דבר ריק ומשולל מכם כי אם שהיא מלאה מכם כי נפשכם ממנה היא כי היא חכמתו יתברך הנלחי נפרדת מחיכותו וחלקה ה' לאמרה נפשכם ובכן היא חייכם בייחוד כמדובר והנה נראה בחוש עדות כי נאמנה היא כי הלא היא מחכימת פתי כי הלא נראה איש משולל חידוד וע"י התמדת עסק התורה יגיע וימלא מה שהוא יותר משיעור נדר שכלו בתוכן שהיא מחכימת פתי ומאין ולאין היה לו כן אם לא שהתורה הלהיה דבקה בנפשו ותעריה עליה רוח דעת וממנה נתפשט לל שכלו ולבו גם שכלים נשמיים המה וע"כ היפה לאור מעשה כי מכל שכן שהיא משיבת נפש כי מחיכותה היא (ט) ואם יאמר איש חיך תחכימנו ואדרבה ברוך יגיעת בשר עד המית עלמו עליה שהיא היגיעה הרצויה אלא תהן עלמה שלשה שכלו זו יותר כי אתעתח בעיון נילותיו לו"ח פקודי ה' ישרים משמחי לב כי מחשר ירחה בהיותו יגע בתור' יושר פקודי ה' ישמח לבו : או יהיה שיעור הכתובים הלא אמרתי כי התורה מחכימת פתי והלא כמו זר יהיה הדבר נחשב בעיניך כי תאמר היות הדרך. יחכם פתי ע"י התורה והוא לטוב הלב וכשר וחין פותח ומה גם לבח בחידודי קושיות ופירוקים עד עמוד על החתח ושכלו חשר לו"ח פקודי ה' ישרים משמחי לב כי ברחות בעסקו בתורה יושר פקודיה ישמח לבו ויקרבו כמהן דחתר חמרח ורחני פקחין שעל ידי מה שהיון ישמח לבב חטוח וכן רחני פקחותו כך ע"י מה שפקודי ה' ישרים יפקחו לבו וגם לעמוד על החתח יחודד שכלו כי הלא מצות ה' ברה והוא כי כל מלוה ומצוה מפקודי התורה במה שהיא מצות ה' שלוה לותה בפיו יח' בפיני היא ברה ורוחנית ויש בה להאיר עיני השכל לברר החתח וו"ח מצות ה' ברה מאירת עיניים וכמאמר ר' יוחנן כל דבור ודבור שיצא מפי הב"ה בעשה מלאך לפילו שהדבור היה דבר פשטיי ככל הדברות והוא בהוכיר ענין מבואר חלקנו במקיימות רבים כי גם שברלה לחת כל דברי ספר התורה פשטיים לל יהיו בעיניהו כמשוללי רוחניות כי על כן הטיהו לשר דברו רז"ל בהאומרם על פסוק ודבקו בלי לחבה מלך בשר ודם יפיש לדם לחבעו בפניו יבעוט ויחיתנו ויחיוק נוכן לחבעו על החוכרה ויהיו מחיתו הה"ד ודבקו בלי לחבה הנה כי בשום לדם לחבעו על החוכרה לומר שהוא עליו יח' מחב והלא כמו זר נחשב כי לין שם רק לותיות הכתיבה ולין הנדון דומה לנותן לחבעו על

פני המלך לך הוא כי שם בשמו יח' לוכות רוחניות משמעות הש"י לשר הכתוב בהותיות עלמן כלומר שם הוא ועל דרך זה בכל התורה כי כלה שמותיו של הקב"ה בכל חלק ממנה לפי בחינתה והוא כי מקו נתן לנו התורה כלה יחלה מפיו יח' לשר לין קץ לרוחניות הכל פיו עד לומר ר' יוחנן כל דבור ודבור שיצא מפי הקב"ה בעשר מלאך והכל יצא מפיו יח' כי גם לשר שמעו מפי משה קול ה' יהיה מפוקף עמו כי משה ידבר והאלהים יעננו בקול כי לא היו כשני קולות כי אם בקול לחד ואם כן חיפה לל יאמר לים כי דרך סוד לירופי התורה יהיה בו רוחניות לך לא בדרך פשטה כי הלא כאשר יצאו הדברים מפיו יגרום החטא כיעקב שעם שלח עבר עבירה היה ירח שמא חזה חטא שוב היה בידו והוא עדיין לא ידע כי זו היא ירחת ה' טהורה לו זכות הירחה הזאת עומדת לעד כי היא מצוה גם היא כמאמר הכתוב מה ה' שלהיך שואל מעמך כי אם לירחה וחרז"ל כי מלכת רבתי היא חלה שלבני משה היא מלכת זוטרתי ואם לין לאחים לא זה לא רק שמקבלת נמשפטי ה' לרחותו שהדעת מחייבה עכ"ז זכות רב לו כי הלא משפטי ה' תמק וכו' לאחר יבא ביאורו בם"ד : ולפי הדרך הזה כי אתכנו בפסוק ראשון שאומר כי הנה רחיתו לו יח' ב' קלות אחד גודל רוחניותו כי השמים העליונים הם עולם המלאכי' שם יספרו כבוד לל כי המלאכים משוללי קומר יציבו מכבודו יח' מה לספר יותר מבני אדם והנה היוצא מזה הוא כי על השמים כבודו ולא על הארץ כי יעברנו הנשם אך לעומת זה היות העולם מעשה ידיו עם היותו עולם גשמי זה תניד הרקיע כי ע"י הרקיע הבין לברואים היות העולם השפל מעשה ידיו יח' ולא עוד אלא שיום ליום יביע כו' שהוא השבחה אלהית מאתו יח' בעולם השפל ככל הכתוב בכתובים שלחריו (ה) והנה ממוצא דבר יצא עתק מפי חיש לדבר ולומר על מה שוא ברא יח' העולם השפל ומה תועלת יחשך לו ממנו הלא הוא כי קורת ה' תמימה כו' והוא כי חינו דומה מעלת הנפש לחרי לאחה מן העולם אל הנדר אשר היה לה בנזרה כי פה ע"י קורת ה' תעלה בחורות קורה ומצות אשר התעסקה בעולם הזה אשר לא יערבוב לנפשים ומלאכים נאלו העולם הזה כלי להבלים והנדיל שלמות לנפש וזה יאמר קורת ה' תמימה שהיא שלמה מכל השלמיות משיבה תורת ה' אלת הנפש אל שורשה והוא קורת ה' תמימה משיבת נפש כי התורה היא חיי הנפש ואור המחיר לכל נפש בני ישראל ואם יאמר איש מי יעיד לנו שכך הוא איש שיכות לתורה עם הנפש הנה עדות ה' נאמנה והוא עדותו יח' בהאמרו כי לא דבר ריק הוא מכם כי הוא חייכם כו' כלומר חייכם המיוחדים לכם הם חיי הע"ה הם חיי הנפש ובאור הכתוב כי התורה לא דבר ריק ומשולל מכם כי אם שהיא מלאה מכם כי נפשכם ממנה היא כי היא חכמתו יתברך הנלחי נפרדת מחיכותו וחלקה ה' לאמרה נפשכם ובכן היא חייכם בייחוד כמדובר והנה נראה בחוש עדות כי נאמנה היא כי הלא היא מחכימת פתי כי הלא נראה איש משולל חידוד וע"י התמדת עסק התורה יגיע וימלא מה שהוא יותר משיעור נדר שכלו בתוכן שהיא מחכימת פתי ומאין ולאין היה לו כן אם לא שהתורה הלהיה דבקה בנפשו ותעריה עליה רוח דעת וממנה נתפשט לל שכלו ולבו גם שכלים נשמיים המה וע"כ היפה לאור מעשה כי מכל שכן שהיא משיבת נפש כי מחיכותה היא (ט) ואם יאמר איש חיך תחכימנו ואדרבה ברוך יגיעת בשר עד המית עלמו עליה שהיא היגיעה הרצויה אלא תהן עלמה שלשה שכלו זו יותר כי אתעתח בעיון נילותיו לו"ח פקודי ה' ישרים משמחי לב כי מחשר ירחה בהיותו יגע בתור' יושר פקודיה ישמח לבו ויקרבו כמהן דחתר חמרח ורחני פקחין שעל ידי מה שהיון ישמח לבב חטוח וכן רחני פקחותו כך ע"י מה שפקודי ה' ישרים יפקחו לבו וגם לעמוד על החתח יחודד שכלו כי הלא מצות ה' ברה והוא כי כל מלוה ומצוה מפקודי התורה במה שהיא מצות ה' שלוה לותה בפיו יח' בפיני היא ברה ורוחנית ויש בה להאיר עיני השכל לברר החתח וו"ח מצות ה' ברה מאירת עיניים וכמאמר ר' יוחנן כל דבור ודבור שיצא מפי הב"ה בעשה מלאך לפילו שהדבור היה דבר פשטיי ככל הדברות והוא בהוכיר ענין מבואר חלקנו במקיימות רבים כי גם שברלה לחת כל דברי ספר התורה פשטיים לל יהיו בעיניהו כמשוללי רוחניות כי על כן הטיהו לשר דברו רז"ל בהאומרם על פסוק ודבקו בלי לחבה מלך בשר ודם יפיש לדם לחבעו בפניו יבעוט ויחיתנו ויחיוק נוכן לחבעו על החוכרה ויהיו מחיתו הה"ד ודבקו בלי לחבה הנה כי בשום לדם לחבעו על החוכרה לומר שהוא עליו יח' מחב והלא כמו זר נחשב כי לין שם רק לותיות הכתיבה ולין הנדון דומה לנותן לחבעו על

יראת יהוה טהורה עומדת

ברה מאירת עינים : (י)

עַמֶּדֶת לָעַד מִשְׁפְּטֵי־יְהוָה אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו: יא
הַנֶּחֱמָדִים מִזָּהָב וּמִפַּז רָב וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת
צוּפִים: יב גַּם־עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם בְּשָׁמְרָם עֵקֶב רָב:
יג שְׁגִיאוֹת מִי־יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי: יד גַּם
מִזֵּדִים חֲשֹׂךְ עַבְדֶּךָ אַל־יִמְשְׁלוּ־בִי אָז אֵיתָם וְנִקֵּיתִי
מִפֶּשַׁע רָב: טו יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי
לְפָנֶיךָ

שֹׁם תֵּין לְךָ לוֹמַר תַּלְמִיד כְּתַנְחוּמֵי בְּנֵי לוֹמַר וּמָה הוּא הַלּוֹמֵר לְגַמְרֵי יִרְאַת ה' הִיא לוֹמַר שֶׁל כָּל הַסְּדָרִים הַבָּאִים כִּי בִּירְאַת ה' יִהְיוּ בְּמַעֲרִים וְזֶה יֹאמַר יִרְאַת ה' טְהוֹרָה כוֹ' לוֹמַר בְּתוֹסֶ' מֵהַתּוֹרָה שֶׁתַּכְתִּים מִמְּךָ כִּי לוֹמְרֵי תּוֹרָה כִּי הַלּוֹת שֹׁם תִּהְיֶה לְךָ יִרְאַת ה' טְהוֹרָה תִּהְיֶה עוֹמֶדֶת לָעַד עִמָּךְ הַתּוֹרָה שֶׁעֲלֶיהָ דִּבַּרְתִּי עַד כָּאן:

וְהִנֵּה הִיא מָקוֹם לוֹמַר כִּי תֵּין קְדוּשָׁה מִתְייַחֶסֶת בְּעֵצֶם רַק בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה זוֹלֶת סֵדֶר מִיקְרָן כִּי הֵם דְּבָרִים שֶׁהַדַּעַת מִתְייַחֶסֶת וְהִיא נִרְאֶה כִּי תֵּין הָעִנְיָן בָּהֶם רַק לְתוֹךְ שָׁלוֹם בֵּין תֵּים לְרֵעֵהוּ שֶׁתַּלְמִיד הַדִּינִין תֵּים לֹת רֵעֵהוּ חַיִּים בְּלֹעוֹ מָה לִי בְּמִשְׁפְּטֵי הַתּוֹרָה מָה לִי בְּמִשְׁפְּטֵי יֶתֶר לוֹמוֹת כִּי הַלּוֹת גַּם עַל פִּיהֶם יִתְווֹךְ הַשָּׁלוֹם עַל כֵּן תֹּמַר הַשְׁמֵר כֵּן וְאַל תֹּאמַר כְּדֶבֶר הַזֶּה כִּי הַלּוֹת דַּע כִּי מִשְׁפְּטֵי ה' תֹּמַת כִּי הֵנָּה נִדְקוּ יַחְדָּו וְהוּא כִּי תֵּין תֹּדֶם בְּמִשְׁפָּט בְּעוֹלָם הַלּוֹת שֶׁלֹּת יִהְיֶה בְּמִשְׁפָּט גַּם כֵּן בַּנַּ"ך שֶׁל מַעְלָה לְפִחוֹת בַּר"ה כִּי מִתּוֹ נִדּוֹן עַל הַמְּחִיָּה וְעַל הַכְּלָכָלָה שֶׁיּוּתַּן לוֹ בְּתוֹתָה שָׁנָה וְהֵם הֵם יִהְיוּ בֵּין לְחֶבְיוֹת וּכְפִי דִּין הַתּוֹרָה יְחוּיֵיב רְחוֹבָן לְתֵת לְשִׁמְעוֹן מִנָּה וּכְפִי מִשְׁפְּטֵי הַחוֹמוֹ' יִפְטֹר הֵנָּה תֵּין סֵפֶק כִּי כְּחֶבֶר דְּנוּ תּוֹתָם בְּרֹתֶם הַשָּׁנָה תּוֹכוֹ מִנָּה שֶׁחַיֵּיב רְחוֹבָן לְשִׁמְעוֹן בְּדִין הַתּוֹרָה כְּלוֹ תּוֹכוֹ בְּכֹלֶל מָה שֶׁקִּבְּלוּ לְשִׁמְעוֹן מִן הַשָּׁמַיִם וְלֹת כְּלוֹ תּוֹכוֹ בְּכֹלֶל הָרְאוּי לִיתֵּן לְרְחוֹבָן כִּי מְחוּיֵיב הוּא לְתֵת לְשִׁמְעוֹן וְאִם כֵּן תֹּם יֹדוֹן בְּדִינֵי נְכָרִים וְיִפְטֹר רְחוֹבָן הַלּוֹת לֹת יִדְרֹךְ עִם מִשְׁפְּטֵי ה' שֶׁל מַעְלָה תֹּךְ תֹּם בְּמִשְׁפָּט יִבְּת זַקְנֵי עִתּוֹ יִתְבָּרֵךְ תֹּסֵר נִשְׁעָר הַזְּקֵנִים עַל פִּי מִשְׁפְּטֵי הַתּוֹרָה יִדְרֹךְ עִם דִּינֵי דִּין הָעֶלְיוֹן וְתֹם כֵּן תֹּמוֹר מֵעִתָּה לִיזֹּה מֵהֶם הוּא תֹּמַת • הַעוֹדֵךְ עִם מִשְׁפָּט הָעֶלְיוֹן לוֹ תֹּסֵר הוּא הַפְּכוֹ וְהוּא לוֹ' מִשְׁפְּטֵי ה' כוֹ' לוֹמַר הִנֵּה שָׁתִים הֵנָּה מִשְׁפְּטֵי ה' לְחַד תֹּסֵר יִשְׁפּוֹט הוּא יִתְבָּרֵךְ בְּדִינֵי דִּין שֶׁל מַעְלָה שֶׁנֵּי מִשְׁפָּט הַתּוֹרָה תֹּסֵר לִימְדֵנוּ לְדוֹן מִשְׁפָּטוֹ וְדִינוֹ וְתֹמַר הִנֵּה שֶׁנֵּי מִשְׁפְּטֵי ה' תֹּמַת כִּי הַלּוֹת לְדִקּוּ יַחְדָּיו זֶה עִם זֶה הָעֶלְיוֹן עִם מִשְׁפָּט הַדִּינֵי דִּין שֶׁל מַעְלָה וְשֶׁל מַטָּה עַל פִּי הַתּוֹרָה מֵה שֶׁתֵּין כֵּן מִשְׁפְּטֵי הַתּוֹמוֹת כְּמִדּוּבָּר: (יא) הַנֶּחֱמָדִים מוּהַב כוֹ' תֹּמַר הַלּוֹת שֶׁבְּחַתִּי מִשְׁפְּטֵי הַתּוֹרָה בְּדִינֵי מְתוּכוֹת כִּי הַלּוֹת לְדִקּוּ יַחְדָּו כְּמִדּוּבָּר • וְשֹׁמֵךְ תֹּמַר הַלּוֹת טוֹב טוּב הוּא מִשְׁפָּט חַכְמֵי הַגּוֹי' תֹּסֵר סִידְרוּ בְּנֵי הַתֹּדֶם בְּתוֹכָן יִתְווֹךְ שָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם וְיִהְיֶה הִתְעָרְבוּת דַּעַת בֵּין הַתֹּכָסִים כִּי הַלּוֹת סִידְרוּם בְּתוֹכָן יִהְיֶה הִתְעָרְבוּת דַּעַת וְלֹת יִגְדַּל הַפֶּרֶשׁ בֵּין זֶה לְזֶה וּדְיוֹקֵיהֶם מֵעִין פְּשָׁרָה • תֹּךְ בְּדִין הַתּוֹרָה לְפְעָמִים יוּכַח ח' בְּהֵן רַב וְשִׁבְּנְדוּ לֹת יִהְיֶה כְּלוּם וְיִפְסִיד הַכֹּל וְהַמַּפְסִיד יֵימַר לוֹ מְמוּת בְּחוֹמְרוֹ לוֹ הֵייתִי תוֹלֵךְ לִפְנֵי נוּס הֵייתִי זוֹכֶה קַלּ וְעִתָּה עַל פִּי הַתּוֹרָה הִפְסַדְתִּי הוֹן רַב וְתֹם כֵּן לְמָה לֹת תַּבְחֵר דַּרְכֵי בְּמִשְׁפְּטֵי הַתּוֹמוֹת וְיִתְווֹךְ שָׁלוֹם תֹּו יוֹתֵר לוֹ"ת תֵּין לְחוֹס רַק עַל מִי שֶׁתֵּין תְּבִידוּת מִשְׁפְּטֵי ה' עָלָיו רַק לְהַכְתִּתוֹ כִּי הֵיתֵים הַהוּא וְדִלֹּי יֵימַר לוֹ • תֹּךְ הַנֶּחֱמָדִים לוֹ מִשְׁפְּטֵי הַתּוֹרָה מוּהַב כוֹ' תֹּמַר הַמִּשְׁפָּט גַּם שֶׁבְּשִׁלּוּ הַכֹּל וְהַכֹּל רַב הִנֵּה הֵיתֵים הַהוּא וְתֹמְכוֹ הַמִּשְׁפָּט גַּם שֶׁבְּשִׁלּוּ יִפְסִיד וְהַכֹּל רַב הִנֵּה הֵיתֵים הַהוּא וְתֹמְכוֹ הַם מִשְׁפְּטֵי ה' חֵלְיוֹ מִדְּבַשׁ וְנוֹפֶת צוּפִים וְכֹתֹּר מִדִּידוֹ שֶׁקֹּל נִלְמַד זֹמֵר וְחוֹזֵל בְּחוֹרֵחַ כִּי שֶׁכֵּר הַפְּסָדוֹ תֹּכוֹ לַע"ה: (יב) גַּם עַבְדְּךָ כוֹ' לְבַד חֵל הָעִנְיָן נוֹכִיחַ תֹּמַר הַחוֹמֵר הֵיתֵים מִתֵּן דַּעְתּוֹ לְמִהוֹי חְסִידוֹ לְקַיֵּים מִילֵי דְּמֵיקְרָן •

וְהִנֵּה רְחוֹי לְפָנִים לֵב שֹׁם הוּא בְּלֵבָב מִפְּנֵי שִׁים גַּם דְּקְדּוּקִים גַּם בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה יֵם בְּכָל תֹּד תֵּלֵי תֵּלִים דְּקְדּוּקִים • וְעוֹד כִּי הַמְקַיֵּים מִילֵי דְּמֵיקְרָן דִּיקְ הוּא וְלֹת חְסִיד • תֹּךְ תֹּחְשְׁבָה שֶׁהוּא כִּי לְפְעָמִים בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת זְלִבּוֹ שֶׁל תֹּדֶם חוֹמֵר מִמּוֹן וְהוּא לֵיתוֹ מְקַיֵּיד לְתֹּבֵד וְהֵב וּפְרַ רַב עַל דִּין הַתּוֹרָה וְגַם מִדְּקְדֵּק בְּדְבָרִים קְלִים בֶּל יְהֵא מְחַבְּרוֹ תֹּסֵר לֹת כְּדֵת תְּפִילוֹ בְּשׁוּה פְּרוּטָה בְּפָנִים מְפָנִים סִינִים שִׁים דְּקְדּוּקִים לֵין מִסְפָּר לְנֹתֹּ חוֹבֵת שִׁמִּים הֵנָּה זֶה לֵין סֵפֶק שֶׁבְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה יוֹכֵן לְהֵיוֹת חְסִיד כִּי ק"ו הוּא לֹם נַמָּה שֵׁיְרוֹ שֶׁל תֹּדֶם תּוֹקְפוֹ מִדְּקְדֵּק זֶה הֵכָּנָה לְהֵיוֹת חְסִיד לְפָנִים מִן הַתּוֹרָה בְּכָל תֹּסֵר הַתּוֹרָה מִכָּל שֶׁכֵּן וְזֶה תֹּמַר לֵחֵי מִתֵּן דַּבְעֵי לְמִהוֹי חְסִידוֹת תִּיהֵי לְדִקּוּת יַעֲשֶׂה שִׁיבְּיֹחוֹ לֵידֵי חְסִידוּת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה לֹת הוּא לְדִיקְיֵיס מִילֵי דְּמֵיקְרָן וְזֶה יִהְיֶה מִתֹּמַר דָּוִד לוֹמַר בַּ יִרְאַת ה' בְּעִינֵי נְנֵי תֹּדֶם כִּי תֵּין תֹּכֵר הַמִּשְׁפָּטִים הֵם דִּינֵי מְמוֹנוֹת גָּדוֹל לְמָה שֶׁהַדַּעַת מְחַיֶּיבֶת כִּי הַלּוֹת תֵּין כ"ל הַמּוֹן הָעֵם כִּי תֹּם גַּם עַנְדְּךָ נַעֲשֶׂה זְהִיר וְחְסִיד ע"י מִילֵי דְּמֵיקְרָן וְזֶהוּ מְזֹהָר בָּהֵם שֶׁהִיא נַעֲשֶׂה זְהִיר וְחְסִיד בְּהֵם בְּמִשְׁפָּטִים הַנּוֹ' שֶׁהוּא בְּקִיֵּים מִילֵי דְּמֵיקְרָן וְתֹם כֵּן תֹּחַר שֶׁכָּל כָּךְ טוֹבָה נִמְשָׁךְ מֵהֵם הוּי לוֹמַר כִּי גָּדוֹל שֶׁכֵּרָם כִּי בְּמַרְם עִקֵּב רַב תֹּסֵר לֹת כְּעוֹלָה עַל רוֹחוֹ כִּי קַל הוּא שֶׁכֵּר הַמִּשְׁפָּט בְּחוֹמְרוֹ כִּי תֵּין רַק הִיסֵּרָה בְּעַלְמָא: (יג) שְׁגִיאוֹת מִי יָבִין כוֹ' הִנֵּה יֵם שֶׁנֵּי מִינֵי שְׁגִיאוֹת ח' שֶׁיִּדַּע הַדִּין לֹת שְׁגִיאָה בְּמִלְיוֹת בְּעִנְיַן חֹשֶׁךְ עַל הַחֹלֶךְ שֶׁהִיא שׁוֹמֶן וְתֹכְלוֹ תּוֹ שֶׁכֵּךְ שֶׁהִיא שֶׁבַח וְעֹשֶׂה מִלְחָמָה • שֶׁיִּהְיֶה שֶׁנַּעֲלַם מִמֶּנּוּ הַדִּין וְלֹת יֹדַע עַל דָּבָר שֶׁהִיא תְּמוּר וְעֹשֶׂתוֹ וְהִיא שֶׁבַח תַּלְמוּד תֹּמַר עַל הַחִיּוּבָא הָרִאשׁוֹנָה שְׁגִיאוֹת מִי יָבִין כְּלוֹמַר לֹת יִתְפֹּס הַשּׁוֹגֵג כִּי לֹת יֹתֹּמַר לְמָה לֹת שֶׁמַּת לְךָ לְהַשְׁמֵר שֶׁלֹּת הַבָּא מִתּוֹךְ דֶּבֶר שֶׁקֶּדֶם לְשׁוֹגֵג הוּא שֶׁיִּכְלֶה זֶה לְיָדִךְ כִּי הַלּוֹת מִי יָבִין שֶׁיִּתְרַע לוֹ שֶׁיִּסְבּוֹר עַל הַחֵלֶב שֶׁהוּא שׁוּמָן כִּי תֵּינוֹ דָּבָר כְּמַסֶּךְ מְדֻבָּר אַחַר • לְךָ הַסּוֹג הַזֶּה שֶׁהוּא מִכַּסְתֵּרוֹת שֶׁבַּסְתֵּר הַדִּין מִמֶּנִּי שֶׁהִיא שְׁגִיאַת תַּלְמוּד זֶה לְצַטְרֵךְ לְחֵלֶב פְּנִיךְ שֶׁתְּנַקֵּנִי כָּל לְכָאֵל בְּמָה שִׁים לִי שְׁגִיאַת תַּלְמוּד לְבֵלֶתִּי הַעֲלוֹת עֲלֵי זְדוֹן (יד) וְלֹת בְּלֵבָד לְחֵלֶב פְּנִיךְ שֶׁתְּנַקֵּנִי מִן הַשּׁוֹגֵג כִּי לֹם גַּם מְזִדִּים הֵם הַזְּדוֹנוֹת וְלִיכִי תּוֹמֵר שֶׁלֹּת לְחַטֹּת מוֹעִיל כִּי לְהַמְתִּי עַל עַצְמִי לְךָ הוּא כִּי הַזְּדוֹנוֹ שֶׁעֲשִׂיתִי כְּבָר כְּמַשְׁקֶה עַנְדְּךָ מֵהֵם לֵל יִמְשְׁלוּ בִּי לְגָרוֹר לִי וְזְדוֹנוֹת לְחַרִיס כְּעִנְיַן עֲבֵירָה גּוֹרֶרֶת עֲבֵירָה וְלְחַר תּוֹמְרוֹ הַכֹּ' דְּבָרִים לְחַד שֶׁיִּנְקְהוּ מִכַּסְתֵּרוֹת וְגַם מְזִדִּים לֵל יִמְשְׁלוּ בִּי תֹּמַר עַל מְחִי דְּסָלִיק מִנֵּיהּ לוֹ לְחֵיכָּה לוֹמַר לֵל תִּקְשֶׁה בְּעֵינֶיךָ ה' שֶׁלֵּלְתִּי זְחָת שֶׁתַּחְשְׁבֵנִי מוֹדִים כִּי לִיכִי תּוֹמֵל תֹּמַר מְזִיד וְתַכְּסֵךְ בְּחִירְתִּי כִּי תֹּם שֶׁלּוֹ לֵיתֵים כִּי לֹת תַּנִּיחַ לְתֹ הָעֲבֵירָה שֶׁתְּגָרוֹר לִי לְחָרֵךְ כְּמַכְרֵחַ לוֹתִי כִּי תֹּם שֶׁתִּהְיֶה כְּתֹם בְּעֵל תְּמִימוּת שֶׁתֵּין לוֹ מַכְרִיחַ לְהָרַע וְעַל הָרִאשׁוֹנָה דְּפְתַח בָּהּ שֶׁהוּא מִכַּסְתֵּרוֹת נַקֵּנִי הִיא שְׁגִיאַת תַּלְמוּד תֹּמַר עַל זֶה וְנִקִּיתִי מִפֶּשַׁע רַב שֶׁע"י מָה שֶׁתְּנַקֵּנִי מִשְׁגִיאַת תַּלְמוּד לֹת לְבַד תִּהְיֶה נְקִי מִמָּה שֶׁעוֹלָה וְדוֹן שֶׁיֹּתְמְרוּ לִי לְמָה לֹת לְמַדְתָּ כִּי תֹּם גַּם תִּהְיֶה נְקִי עַל פִּי דַּרְכֵי מִשְׁפָּט רַב שֶׁהוּא פֵּן לְחַטֹּת מִמֶּם מְזִיד גָּדוֹל וְהוּא שֶׁתֹּם דֶּרֶךְ מִשְׁל בְּשִׁגְיַאַת תַּלְמוּד תִּשְׁפּוֹט דִּין תֹּסֵר לֹת כְּדֵת תֹּחְרֵי כֵּן יִמְשֹׁךְ מִזֶּה פָּשָׁט רַב וְהוּא שֶׁתֹּם שֶׁדֵּע תֹּחְרֵי כֵּן כִּי טְעִיתִי בְּדִין מִפְּנֵי הַכָּבוֹ' לֹת לְחַשֵּׁב לְהָפֵךְ הַדִּין כִּי תֹּם שֶׁדַּרְכְּתִּ לְחַזִּיק בְּתֹסֵר דִּבְרֵי וְתוֹמֵר כִּי יָפֶה דִּבְרֵי וְכִמְלֹתִי מֵעִית מִשְׁפָּט שֶׁהוּא פָּשָׁט רַב וְנִמְתַּק לְשׁוֹנוֹ הוֹר לוֹ מִלְּמֵרֵינוּ עַל מִלֹּ'תִּתֵּן מִנּוֹ' גּוֹרֵר' מִנֶּה וְעֲבֵירָה וְכוֹ' שֶׁכֵּר כוֹ' וְשָׁכֵר כוֹ' כִּי הַלּוֹת לוֹמְרוּ שֶׁכֵּר מִצְוָה טַעֲנַ הַלְּשׁוֹן הוּא כְּנוֹתֵן טַעַם לַל הַתּוֹמֵר וְלִיכִינוֹ • וְגַם תֵּיךְ שֶׁכֵּר מִצְוָה מִנֶּה תֹּךְ לְחַר תֹּמְרוּ מִנֶּה גּוֹרֶרֶת וְעֲבֵירָה גּוֹרֶרֶת עֲבֵירָה תֹּמַר לַל תִּתְמַהּ מִי נִתֵּן כֹּחַ בְּפְעוּלַת מִצְוָה לוֹ בְּעֲבֵיר' לְגָרוֹר כִּי לֵין בָּהּ רוּחַ חַיִּים לוֹ"ת דַּע כִּי שֶׁכֵּר מִצְוָה הֵיתֵים הַמִּצְוָה עַצְמָה תֹּסֵר לֵין זֶה רַק שֶׁהַמִּצְוָה נַעֲשִׂית מַלְאָךְ וְהוּא מְחִיר לוֹ וּמְעַטְרוֹ וּמְעַנְגוֹ כְּעִנְיַן לְדֵיקִים יוֹסְפִים וְעַטְרוֹת יֵהֵם בְּרֹתֶם שֶׁלֹּת תֹּמַר וְעַטְרוֹת לוֹמַר עַטְרוֹתַיִ' כְּלוֹמַר שֶׁלֹּהֶם שֶׁהֵם מַלְאֲכֵי' שֶׁעֲשׂוּ בְּמַלְאכְתֵּיהֶם וְהֵיקֵּיק בְּעֲבֵירָה שֶׁנַּעֲשִׂית שֶׁטֶן וְהוּא הַדִּין לוֹתוֹ בְּנֵיכֶם וְגַם פֶּה כְּתוֹמְרוֹ וְתוֹמְנוֹ בֵּיתְ עוֹנִינוֹ וְזֶהוּ שֶׁכֵּר מִצְוָה מִצְוָה וְשֶׁכֵּר עֲבֵירָה עֲבֵירָה כִּי רוּחַ חַיִּים לְהֶם וְכֵן לֹל תֹּמַר בְּתֹמַר מִצְוָה גּוֹרֶרֶת מִצְוָה וְעֲבֵירָה גּוֹרֶרֶת עֲבֵירָה כִּי חַיִּים וְקַיָּמִים הֵן תֹּסֵר כִּי בֵּהֵן לְגָרוֹר וְזֶה כֵּיוָן הַמְּשׁוֹרֵר בְּתוֹמְרוֹ גַּם מְזִדִּים וְלֹת תֹּמַר מְזִדּוֹנוֹת לוֹמַר כִּי נַעֲשִׂים קְטִיגוֹרִים חַיִּים עַל כֵּן לְרִיךְ תְּפִלָּה שֶׁלֹּת יִמְשְׁלוּ בִּי כְּמִדּוּבָּר: (טו) יִהְיוּ לְרָצוֹן כוֹ' הִנֵּה עַד כָּה דִּבַּרְתִּי עַל הַמַּעֲשֶׂה כִּי מִלְּפְעוֹל שׁוֹגֵג מִכַּסְתֵּרוֹת נִקֵּנִי וְגַם מְזִדִּים וְהִנֵּנִי בָּא לְבַקֵּשׁ עַתָּה עַל הַדִּבּוּר וְעַל הַמַּחֲשָׁבָה וְתוֹמֵרָה עַל הַדִּבּוּר יִהְיוּ לְרָצוֹן תֹּמְרֵי פִי וְהוּא כִּי לְמָה שֶׁכָּל תֹּדֶם תְּפִלָּתוֹ צְרִיכָה נְפִיוֹן וְהִיא דְּבָרִים טוֹבִים וְלִפְעָמִי' יוֹלִיחִים מִפִּיו וְלֹת מִלְּבּוֹ כִּי לֵב חוֹשֵׁב דְּבָרִים חִיצוֹנִים וְעִיקַּר הַתְּפִלָּה הֵיתֵים הַכַּוָּנָה תֹּמַר יִהְיוּ לְרָצוֹן לְפָנֶיךָ תֹּמְרֵי פִי גַּם שֶׁלֹּת יִהְיוּ מִלְּבִּי לֹל דְּבְרֵי הַפֶּה תְּבִיט לְקַבֵּל בְּרָצוֹן וְגַם הַהֶגְיוֹן לְבִּי יִהְיוּ לְפָנֶיךָ כִּי תֵּיתֵה עִם לְבִּי בֶּל יִהְרֵהֵר בְּדְבָרִים חִצוֹנִים כִּי תֹּם יִהְיֶה נִחוֹתָ לְפָנֶיךָ וְרִצֵּה נֹת כִּי אַתָּה מְדוּתָ לְךָ לְחַד מוֹרֵי לְהַצִּילֵנִי מִן הַחֵטֹּת טֹרֶם לַחֵטֹּת וּגְאוֹלִי לְגוֹאֲלֵנִי מִמָּה וְתֹכִי בְּקַשְׁתִּי שֶׁלֹּת תְּנִיחֵנִי לַחֵטֹּת וְזֶה טוֹב כִּי לֹל תֹּמַר לְהַצִּילֵנִי וְגַם גּוֹאֲלִי וְתֹ"כ לְמָה תֹּלֵל לְהַרְפֹּת שֶׁתַּרְפֵּנִי לַחֲרֵי כֵּן טוֹב הוּא הֵיתֵה לִי לְצוֹר מַעֲתָּה: אוֹ יֹתֹּמַר ע"ד תְּחוּת לְבוֹ כוֹ' וְתַרְשֵׁת כוֹ' כִּי דַּרְכּוֹ יִתְבָּרֵךְ לֹת תֹּסֵר יֹתֹּחֵב כִּי גַּם שֶׁטֶרֶם יִקְרָא יַעֲנֶה עַכ"ו יַעֲרֵבוֹ לוֹ דִּבְרֵי תְּפִלָּתוֹ וְלֹת יֹתֹּמַר בְּתְּפִלָּל כִּי עֵינֶיךָ וְזֶהוּ תְּחוּת לְבוֹ כוֹ' וְעַל כָּל זֶה וְתַרְשֵׁת שִׁפְתֵּינוּ בַּל מַעֲנֶה סְלָה וְזֶה יֹתֹּמַר פֶּה יִהְיוּ לְרָצוֹן לְתֹמְרֵי פִי עַם הֵיוֹת כִּי מִלֹּ הַעִנְיָן לְבִּי הֵיתֵה לְפָנֶיךָ שֶׁהֲגִיתִי בְּסוֹרֵי הַתְּפִלָּה וְכִבֵּר ה' הֵיתֵה לוֹרֵי וְגוֹאֲלִי כִּי עֲנִיתִי לְהֵיוֹת לוֹרֵי תֹּם הָעִנְיָן הוּא שֶׁלֹּת יוּכְלוּ לִי לוֹ גּוֹאֲלִי תֹּם הוּא לְגַאֲלֵנִי מִצָּרָה שֶׁהִיא בָּהּ כְּבָר עַכ"ו תְּקַבֵּל בְּרָצוֹן לְתֹמְרֵי פִי • אוֹ יֹתֹּמַר מֹתֹּמַר ר' חֲנִינָא בֶּן דוֹסָא תֹּם שֶׁגּוֹרֵה תְּפִלָּתִי בְּפִי יוֹדֵע וְתֹם שֶׁלֹּת יוֹדֵע לִבִּי שֶׁהוּא מְטוּרָף וְזֶה יֹתֹּמַר כְּתֹסֵר יִהְיוּ לְרָצוֹן לְתֹמְרֵי פִי שֶׁהֵיתֵה שֶׁגּוֹרֵה תְּפִלָּתִי בְּפִי שֶׁהֵיתֵה שֶׁגּוֹרֵה וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ לֹדֵע מֹתֹּ כִּי ה' צוּרִי וְגוֹאֲלִי צוּרִי לְהַצִּילֵנִי מִצָּרָה שֶׁלֹּת תִּנְצֹל יוֹכְלוּ לִי לוֹ גּוֹאֲלִי תֹּם הֵיתֵה עַל מָה שֶׁכְּבָר עָלַי תֹּם עַל זֶה תְּקַבֵּל • אוֹ יֹתֹּמַר הִנֵּה תֹּמַרְתִּי כִּי הַמִּשְׁפָּטִים מְסַפְּרִים כְּבוֹד לֹל הַם מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת בְּעוֹלָם הַמַּלְאָכִים וְגַם מַעֲשֵׂה יָדָיו מְנִיד הַרְקִיעַ הוּא עוֹלָם הַגַּלְגַּלִּים כִּמְפוֹרָשׁ לְמַעְלָה וְהִנֵּה סִפַּרְתִּי כְּמָה דְּבָרִים תְּקַנֵּת לְהַכְשִׁיר הַחֹדֶם תּוֹרַת ה' תְּמִימָה כִּי' פִּקּוּדֵי ה' יְשָׁרִים כוֹ' לֹתֹּמַר גַּם שֶׁחֹדֶם לְרִיךְ כָּל זֶה לְיִתְקֵן יִהְיוּ לְרָצוֹן לְתֹמְרֵי פִי בְּשִׁבְחִי וְתִפְלוֹתִי

ומה שמספרים המלחכים כבוד אל׳ כו׳ והטעם כי אחי יש לי יצר הרע ולפעמים יהיה הניון לבי לפניך לכוון ברוך יהיה ה׳ צורי ליגאל מיצרי כל יפסיד כוחתי ונוחלי יהם ככר מפרתי בידו להגילני ולהשיבני אל הכוונה כי יערבו לו יח׳ דברי הפרוך לכבוש אלת יגרו גם שהוא יפטרך לעוזרו מדברי חשר יגה״ר יתן לו :

לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי :

ך (א) **לַמְנַצֵּחַ** כו׳(ב) יענך כו׳ הנה כתבנו מתחלת הספר כי אין דמומינו נספ׳ הוה להעיר ההערות שבמקומות להתבת הקיצור כי המשכיל יבין לחשורו כל ההערות המתייחסות בחשר בתחר בהם בם״ד ועל כן גם שבחומר הוה ים דברים שירחה הרוחה לותם קצים בעיניו לח כתבתים לגלותם כי במחמרנו ירחה יישוכן • והנה לפי הנרחה מרו״ל שוה המומר על נרת חבלי משיחה ידבר כי חו יבחן בניס עד משבר ויטרכו כח לגידה • ועל המשך ימי הגרה ההיח יחמר יענך ה׳ ביום צרה כו׳ והעניו כי חשר בגרתה לו יקרה אל ה׳ ויענהו הלח יתחלקו לכמה סוגים ח׳ שיקרח וה׳ יענהו • ב׳ שגרם יקרח כי חם שהרהר בלבו ודחי יענהו ה׳ וכן בחופן הנפת קבלת התפלה יש קורח מתנרת לוינו וה׳ יגילנו מידו שניח שלח בלבד יגלל כי חם גם יגלח לת החויב ג׳ שלח בלבד יגלח כי חם גם יעלהו גם עלה בתעלות שרה ונדולה וכן בבחינות המתיירח יש סוגים ח׳ שיענהו אל על פי מדת חסד • חך לח ע״י מדת רחמים שריך גם יהיה לו זכות מה כמ״ש ו״ל על ובתן לך רחמים ורחמך כי על ידי תת לך מדת רחמי׳ לפחם על וולתך תוכה שירחמך ה׳ • ג׳ כי ייטיב לו חם הרחמים • ג׳ שגם מדת הדין מסכים בדבר כי מדת חסד מכריחנה כדעת האומר על פסוק וחל זועם בכל יום כי מדת חל שהוח חם חסד וועם חת מדת הדין ותכריחה להסכים • ד׳ והוח כי מחליה מדת הדין תענה ותרחם וכן בבח הטובה מאת ה׳ לפעמים תהיה ע״י שליח וחם ימלח זכות יהיה על ידי עצמו • ונפח חל הענין לומר הנה בתחלת התעוררותך בצרה שתקרח מצרה לך חל ה׳ בתחדות לחד כחומרו לעון יחיד לח יקפיד הוח יח׳ חל מה שלח הקדימת תפלה לצרה כי חם גם בהיות ביום צרה ממש יעצך חך לח יהיה רק לחרי קורחך חלינו כי זה משמעות חו׳ יענך שהוח לחר הקריחה וגם לח תהיה רק הפלה מרעה וזהו לומרו ישגבך שהוח היוקך כשגב וכגול מהחויב כמד״ח משגב לרך מעגבי ומפלטי לי • וגם לח תהי׳ ההפל ע״י מדה״ר ונם לח ע״י מדה״ר כ״ח ע״י חם החם׳ כי הלח חשר יענך ה׳ מדה״ר תהיה עמיתו שיחמר ישגבך שם אלהי יעקב כלומר לויך זוכה להיות כשגב ע״י מדת הדין שריך זכות רב וגם לח על ידי מדת רחמים שריך זכות קלת כי חם על ידי שהוח ם שקרח חלהי יעקב והוח חם חל כמקרח שכתוב ויקרח לו חל חלהי ישרחל שמשמעות הכתוב ויקרח לו ליעקב חל ומי קרח חת יעקב חם חל חלהי ישרחל כי חלהי יעקב קרח לו חל כמלח כי חם חל שהוח חסד כמד״ח חסד חל כל היום הוח חם שקרח חותו חלהי ישרחל וזה יחמר ישגבך חם שקרח חלהי יעקב שהוח חל כלומר מלד החסד חך על פי מדות ונלת חסד חל לויך זוכה (ג) ולפ גם חם זה לח ע״י עלמו רק על ידי שליח כי ישלח עזרך מקדש ע״י מלחך קדוש שלח יהיה היסרון רק שלח יהיה על ידי מול חך לח שלח ע״י שליח חך מה שחלי פני חל וייחך הוח כי ומציון יסעדך והיות לך סעד לקרב טובת הטבתו יתברך לליך בחופן יוקר שלם (ד) והוח כי יזכור כל מנחותיך שהיית מניח לניון עיר החלהים ועולתך שהיח עולת יעקק שהוח יתברך מחשיבו כהלו כשרף ונעשה דשן כך ידשנה סלה כי תמיד יקשיב לת עולתך שהיח נעשית דשן שלח יקום לותו וכוח (ה) ובסעד וכיות חלו תרויח כי מה שעד עתה היה עירך בח על ידי שליח ועתה לח כן רק יקן לך החל בעלמו ונם שלח תצטרך לקרוח וה׳ יענך ביום צרה כי חם כלבבך שבעור הדברים בלבבך שעדיין לח הולחתם מפיך שהוח טרם תקרח יקן ה׳ לת שחלתך ולח חמר לבך כי חם לבבך לכלול טובות העבר״ו שים שייכות ליגה״ר בהם ולח תבין מזה שגם מה שים בו קלת רצון היגה״ר נגד הצדק יקן לך כי לח כן הוח כי חם חל כל עלתך שע״י לחדות הב׳ לבניות יחלת שחם יהיה חסרון שלח כרלונו יתב׳ הוח יחלח וישלים החסרון עד בח שלמות רלונו יח׳ נה וכן לפעמים החדם למה שהוח חדם ולח חל חינו יודע לשחל על דרך מחו״ל שיהרחל שחלו ואמרו ויבח כגשם לנו ואמר החב״ה לח ידעו לשחל כי הגשם לפעמים חינה טובה חבל לחהיה כעל ליהרח שהעל תמיד הוח טוב ומיטיל ועל דרך זה יחמר וכל עלתך שתתייעץ בלבך חשר הוח טוב לך חין ל״ל שיהנה לך כי חם גם יחלח חשרוך להבחתך ולטובתך ולהיות כי עדיין תהיה דך בחינת יגה״ר מעורב עם יצר הטוב שהם השתי לבבות כחומרו לבבך ולח חמר לבך על כן חמר כלבבך כב״ך הדמיון שלח יהן רק כמוהו שהוח כמדובר לכלול טובות העבר״ו לך קרובים חל ה׳ ולח חמר כל מחלותיך יען כי להיות שני היצרים בדבר לח יהן כלן כי חדרב׳ חחר העלה לריך למלח חסרונן

(ו) מפיניס ישרחל ומומריס הנה זלת נעשה כי גם שפתי יפוחתי הן העתידות ח׳ יפוחתו יתברך כי יגיל שכיחתו מהגלות • ב׳ יפוחתן ישרחל והיה רחוי נפתח על המוגע למו כי יפוחתו של הקב״ה יפוחת של ישרחל כי היח כמשכון למו עכ״ל לח נעשה שמחה לף נילת ורנן רק ניפוחתך בלבד כי נפלין יפוחתו לחרי נויטו בערך יפוחתך והרחיה כי הדבל חשר נרים בנלחון לח יהיה משם ישרחל חו שם המלך המפיח רק ונשם חלהיטו הם תרבע חותיות שמו הנדול חשר לח מתחברות מ״כ עד הזמן ההוח כי היח יד על כם יה וזהו ונשם חלהיטו נדנול • חו פיעור הכתוב עם היות שנרנשה ונשמחה ניפוחתך על כי יפוחתך היח יפוחתיטו עם כל זה לח נחוש על עלמיטו כי ונשם חלהיטו נדנול הו תפיח לחריה רוח הקדש ולומרת יחלח ה׳ כל משלותיך כלומר הלח מתחלה לחרתי יתן לך כלבבך כו׳ כי היה פניית היגה״ר נם הוח כענין היוהכם פונים חל הרמת דגל ישרחל להתפחר וכיוצח על כן לחרתי יתן לך כלבבך שהם השתי לבבות בב״ך הדמיון וגם לחרתי עלתך יחלח שלח כל משלותיך רק חשר היח עלה יפולה לחרי פיתן לב חל הטובה מכל משלותיך הטוטה יותר חל בחינת כפוד חלהיס וממנה יחלח חסרונה חך עתה ם׳ לחרת נרנשה כו׳ כי לח תחסיטו יפוחת עלמכם לפני יפוחתו יתברך הנה כי יתן לכם בחינת יגה״ר הנה עתה תרויטן נ׳ דברים ח׳ כי לח שם חל הוח מדת החסד ייטיב לכם בלבד כי חם יתן פ׳ הוח השם עלמו חשר לחרתם ונשם חלהיטו מדגול הוח שם הרחמים וכמו שכתבנו כי לקבל טובה משם הרחמים לריך זכות יותר מלקבל משם חל שהוח מדת חסד וז״ח יתן ה׳ • ועוד חניח כי לח יהיה עליידי שליח כחשר עד כה שחמרתי כי שם חל יחלח עורך מקדש כי חם כי שם הרחמים הזה יתן הוח עלמו ולח על ידי שליח וזהו לומרו ויתן ה׳ ועוד שליחים והוח כי לח עשה ת׳ בלבד יחלח מתוך משלות לבך היותר טוב כ״ז יחלח ה׳ כל משלותיך כי לחר שתעשה עיקר מכבוד ה׳ ויפוחתו חם כן סרה פניית יגה״ר מכם וחין כל משלותיך ודחי חלח כלם יהיו טוים לטובה ולח בלבד יתנם לכם כי חם גם יחלח חסרון כל לחת מהנה כי הלח מחומר קולתם ותכללו דעת לדעת לשבל בדרך הנחות לכם יות׳ כחשר יודע חלהיס לריכם כי חל דעות ה׳ • רחיעית כי לח בלבד לנשח חת החויבים כי חם גם להיות לנו הממשלה והגדולה שהוח בחומרו יחלח ה׳ כל משלותיך שכולל גם להיות להם חדר מלכות נוסף על הנחון המוכר כחומרו יתן לך כלבבך וכל עלתך יחלח שלח היה רק על דבר חחד על ההלטה שהוח הנליח הנה נתקנו כמה בחינות לחד כי מתחלה לריך לקרוח ה׳ יענה ועתה יתן לך כלבבך שהוח בעור הדברים בלבך טרם תקרלו ונם לח על ידי מדת חסד כי חם נם מדת רחמים ונם לח ע״י שליח כי חם הוח יתברך על ידי עלמו (ז) לך עדיין לחסבר כי לח תהיה מדת הדין מסכמת בדבר על כן בח דוד ויחמר הנה עתה נמה שחמר יחלח ה׳ וכו׳ לעון יחיד ידעתי כי הושיע ה׳ משיחו כי בחומרו יענך ה׳ לעון יחיד היה לחספר כי על תחדות ישרחל כיוון לך עתה שישרחל הסיבו לעון רניס נרנשה וכו׳ ועל זה הסיב לעון יחיד עתה ידעתי כי עלי ידבר כי הושיע ה׳ משיחו הוח שם הרחמים לך מה שחלח ממנו יח׳ לעתיד הוח יותר מזה והוח כי יענהו שם ה׳ עם היותו משמי קדשו שם ה׳ לשמים נותן הקרבן שיגילנו שם ה׳ בכל כח נבורות ישע שמושיע ימיטו הוח שם חל בעל החסד חשר לך״ל שחיטו מניח לת מדת הדין לקטרג כי שם שנם וועם לת מדת הדין ומכריעו להיטיב והוח מה שכתבנו למעלה מחמר החומרים מחכמי החמת כי חומרו וחל וועם בכל יום הוח כי מדת חסד וועמת ומכריחת לת מדת הדין בכל יום בל תרגיו העולם בדיניה וזה יחמר פה כי יענהו הפי״ת בכל עוז הגבורות שמושיע ימיטו כי ימין ה׳ שהוח שם חל הוח החסד יוסיעטו מן כחות הרוטו ויעשה פיסביתו גם כן בדבר (ח) מפיניס ישרחל בכח וכוחת דרניס וחומרים גם זה לח נתפיים שמדת הדין לח תוסיענו מעלתה רק שקוכרת ע״י ה׳

תכריחנו

אֱלֹהֵינוּ נַזְכִּיר : ט הַמָּה כָּרְעוּ וְנָפָלוּ וַאֲנַחְנוּ קַמְנוּ
וַנִּתְעוֹדָד : י יְהוָה הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־
קָרְאֵנוּ :

כא א **לַמְנַצֵּחַ** מִזְמוֹר לְדָוִד : ב יְהוָה בְּעֻזְּךָ
יִשְׂמַח־מֶלֶךְ וּבִישׁוּעָתְךָ מַה־יָּגִיל מְאֹד : ג תַּאֲוַת לִבּוֹ נָתַתָּה לוֹ וַאֲרֶשֶׁת
שְׂפָתָיו בַּל־מָנַעְתָּ סֶלָה : ד כִּי־תְקַדְּמֶנּוּ בִּרְכוֹת
טוֹב תָּשִׁית לְרֹאשׁוֹ עֲטֶרֶת פָּז : ה חַיִּים שָׁאַל מִמְּךָ
נָתַתָּה לּוֹ אֹרֶךְ יָמִים עוֹלָם וָעֶד : ו גָּדוֹל כְּבוֹדוֹ
בִּישׁוּעָתֶךָ הוֹד וְהָדָר תְּשַׁוֶּה עָלָיו : ז כִּי־תְשִׁיתֵהוּ
בְרָכוֹת לָעַד תְּחַדֵּהוּ בְּשִׂמְחָה אֶת־פָּנֶיךָ : ח כִּי־
הַמֶּלֶךְ בֹּטֵחַ בַּיהוָה וּבְחֶסֶד עֶלְיוֹן בַּל־יִמּוֹט : ט
תִּמְצָא יָדְךָ לְכָל־אֹיְבֶיךָ יְמִינְךָ תִּמְצָא שֹׂנְאֶיךָ :

תשית מו

אלהינו נזכיר המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעודד יהוה הושיעה המלך יענינו ביום קראנו :

כא (א) **למנצח** מזמור לדוד לשון נצוח הוא לשון חזק ומנהג כמו שאמרו בפרק אלו עוברין (ב"ק דף ס.) מנצחין את הבנין ומנצחין את הבנות ומנצחין את הבנים ומנצחין את הבנים ומנצחין את הבנות ומנצחין את הבנין ומ

להם שכלה נלב נלבד ימיך תמלך תומם כלומר שלח תהיה פורענותם בתכוריך יומא כי תם קרוב לל החבד נגד מה והוח בהוכיר מלמר חכמי ההמת החומרים כי לת תשר שלחו יד בחרבן וביסרלל יוסב יביחם הוח יח' לעתיד ויקבלו לת עוכשם כלשר למדו מפסוק כל הגוים תשר נתנו על ירושלים תשר יכנתו לל לומר חלח תשר נתנו בחרבנות ומתו מיתת עלמם עוד יסיבו וילקו ועליהם כתב' למען תמתך רגלך בדם כו' שתית' תים יסרלל יד ו' על גוי זה הכקה תוסף ולח ירחמו יח' נקמה סיקנכה מחכל לכלבים וזהו לשון כלביך כו' וזה תלקתי רחיתי טוב טעם ג' פסו' עד די תקנור' תכן די לל בידין ותתת לללמת על רגלותי די פרולת והדקת פרולת נחשת כספת והכבת וכו' כי הלל יקבה כי לוך נהכות לת המלכו' הרביעי' ידוק לת הלרבע מלכיות כלחד לך כוה יבדק כי יחד כלם יסודו וילקו וזה יקבן כי על הגוי סיגים ידבר פה ב' על תשר היבדו בפרזים ועליהם לתמר תמלת יד לכל תויניך סהוח הם עם סריהם וכל הסנית הם בניהם תשר לח עשו רעה בפועל (י) ועל לתר יתיך תמלת סוכלך התויני שהיח החלוקה הרחשון' לתמר תשיתמו וכו' והוח גל נתמר למה תלמר דוד סיכבדם ה' לדמם בעלמו והלח טוב טוב היה יבלח נם חרון לפו הוח ב' מן המשיחים ויחיתם וכיוצל זו • לו"ח הנה בהיות נידך תשיתמו כתנור לם שלח יתמו בלח מיד ותעבור נרתם כי הם כתנור שסובל יקוד חם יום והוח קייט כן יתן נהם הוח יתבדך כח לסבול סרפת חם והם נפרפים וקיימים וסובלים וזה לעת פניך הוח נעת שתמרתי לתעלה תחדהו נפתחה לת פניך שהלדיקים יפתחו בהיותם לפני כני מלך תור חיים והסובלים לו יפרפו בחם כענין וורחה לכם ירחי"ת כי' שהוח נעת שהרשעי' קם וליהם לותם היום הבח כי הקיוס ההוח לסבול הרעה הוח מפלת ידך כענין יתינך ה' תרעך חויב שלח יכלנו מיד רק תרעך בלבד למען יהיה לו כח לסבול שפטים רבים שכל הם ה' בחפו הוח ע"י החף שהוח ב' מן המשיחיים היה עושה משפטם הלח יבלעם ותחלכם חם מיד וחינם חך ע"י ידך שתמלת לותם יהיו כחלכים ונפרפים תמיד ולח כליס רק סובלים הלרות וכמתמרנו על פסוקי יתינך ה' וכו' וברוב גחוך וכו' שהוח ע"י העשוק משפט על ידך תרעך בלבד ולח הכלה תיד עד יקבלו מחתים מכות כי ברוב גחוך לח תכלם תיד כפי כיחך רק תהרוס בלבד קתיך חך חלו ע"י משיחיך היית עושה היה ברגע מכלה כי תשלח תרוחך הלח תחלכלמו כקם תיד כי תין כח זה רק לה' (יא) ועל בניה שקמו לחריהם ולח פעלו הרעה שהם הנקרחים שוכיך לתמר פרימו מחרץ תחבד שלח יתמדו בפורענות כי הם תמיד מחרץ תחבד הם הנדולים ועל הקטנים לתמר וזרעם מבני לדם:

(י) או יתמ' תשיתמו כתנור הם מענין ענין טיטום שחרו"ל כי לוה מחמת מיכה יפרפוהו ויורקו לפרו נסבע ימים בל יתלהו חלהי ישרחל וככה נזר הוח ית' יעשו לו בכל יום כי יפרפוהו ויורקו עפרו ויסוב יתבדך יעשהו בריה חדשה ויחזרו לפורפו יום יום וע"ד זה יתמר תשיתמו כתנור הם שנסרף וחוזר ומתקרר וחוזרים ונותנים בו הם יום יום בכל יתם לותו ככה יעשו לת החויניים הנ' לעת פניך כי לכל עת הרוג הקרית פניס כר"ת ופניה לת היו לה עוד יקר יקוד בהם כתשר יותן הם מחדם בתנור ולח ממש כתנור שנשתר קיים בעתי' כי הם שה' בחפו יבלעם ולח"כ שיבלעם ותיום תחזור ותחלכלם הם והוח כענין טיטום כי תחר שנבלע תן העולם ונעשה לפר היה חוזר ונחכל בחם וזהו ה' בחפו יבלעם ותחלכלם הם (יא) חך פרימו הקרלתים סוכיך לת יהיה להם כ"כ נרה כי הם שיתיך תמלת לותם תחבד מיד בל יסבלו כ"כ נער וכן ורעם של בניהם מבני חדם (יב) והטעם מה שהכבד תי כ"כ בחויניים הם פועלי הרעה לת על תשר היבדו ביסרלל ה' כי הלת נטו עליך רעה כי הרעה תשר עשו נטו עליך כחלו חלילה עליך שלטו כמתמר' ז"ל על פסוק שחנו לורדיך כו' וכ"כ היקה הרעה שנטו עליך רעה כי הם עלמם תשנו מתחלה שתין לריך לומר לעשותה בפועל כי הם תפילו מומה לתשוב לותה בל יוכלו וזה"כ עשו לותה בפועל (יג) ועוד טענה תחרת לבלתי תבדם מהרה והוח כי בתשר יהיו יחיו נרעתם כך יהיו נגדולת תשיחך עומד חיים בתשר מנהיגים מרחה הוח יח' לרשעים טוב הלדיקים נג"ע כמתמר רו"ל שתניתי ר"ל הלפטים מנהיגים היו רוחים נמעלת ר"שנל נג"ע וזהו לומרו כי תשיתמו כו' לומר כי הנה כתשר המורה חניס כוכן לותם על יחד כך החניס המכיס נגוים ההם יכונו על מיקרי זכיות נני ישרחל שלהיותם לדיקים הם כמתרים להחזיק חניו ית' יכו נגוים תשר הינרו להם וזה לתמר דוד הנה המשיח עלמו יש לו חלק נמיתיך הם הלדיקים ותכונן ונגדל לותו וחוחילה לפניך כי תשר תשיתמו שכם נמיתיך הוח מלך המשיח תכונן ונגדל לותו על פניה' ז"ל הגוי' ההם כי טרם יכלו עודם מתמרקים יחלו נכוננויות ונדולת תשר תעשים שכם נמיתיך וזהו כי תשיתמו שכם וכו' תכונן על פניהם: (יד) רומה ה' נעוזך וכו' לתמר הנה נשפתי ספרתי כי יש עתי ומני מלכות ניח דוד ח' נמולכו נזמן הזה וקרח לומן הזה עוך והשני נמלך המשיח וקרח לל ממשלת הומן ההוח ישועתך כי לו היח ישועת השכינה מן הגלות וספרתי מה גדול כבוד המלך דוד לו מעת'ועכ"ו לתי לומר ומבקש רומה ה' נעוך כי מי יתן ומעתה רומה ה' הרוממות העתיד נעוך כלומר נזמן הזה שקרלתיו עוך ולח שתהיה נתתים שכינה נגלות ותלטרך ליוסף נלחרונה כי לתיו לפי כבודה כי ירלו הגוים היוסף מרקדים נהיכלו יח' ויתמרו היה גבורותיו ולח שתניע חליך פגס קלילה כמלך הנלה וחוזר למלכותו כי לדרנת מה שגוים מרקדי' נהיכלך כן הן נבורותיך כי תם שהנבורות ההם תין לדם משורר ומרנן עליהם לפניך לך תם מעתה רוס נעוך כשירה ומומרה נבורתך על כל הגוים:

כב (א) **למנצח** על חילת השחר כו' רו"ל הסכימו שעל תסתר המלכה ידבר • ורתוי לשים לב מי הכניס לת דוד נזה לומר מומור לדוד ונסעל פי דרכנו נפיה לב חל תומרו למנלח ומומור • לך יתכן נמתמרס ז"ל על פסוק חיש יהודי היה כו' קרי ליה יהודי וקרי ליה ימיני חלח נשביל דוד דחקי מיהודה דחי לח שבקיה לשמעי והוה קטיל ליה לח הוה נפיק מניה מרדכי והנה חסתר' גם היח נולדה ממלן דנפיק מניה מרדכי וזה יתמר למנלח על חילת השחר היח חסתר שהקב"ה הלליחה והנה המומור הזה נעשם יהום ורחוי לייחסו לדוד שחלמלח הוח לח יבחת לעולם ולח נעולו ישרחל על ידה וזהו מומור לדוד • (ב) אלי חלי כו' כפל לומר חלי זה פעמים כמ"ש ז"ל שנסתלקה ממנה שכינה כשנכנס לביית הלמים ונעקה חלי חלי למה עזבתני ויהיה הענין הם חלי הייתי טרם תנשא לערל נם חלי הייתי תחריו ריוח וכו' ולח ובית תניך כו' ככתוב תלמו נניחור המנלה והוח כי ניח שהוח תשמים על עזבו לת תנא יי והוליד נלילה ההוח לבני לנוח המן הרע ועל כן לתמר הנה לח תבבר נחולה מישרחל כי ריוח והלנה יעמוד ליהודים ממקום תחר ולח ובית תניך תחבדו על דבר המן המחטיל לת ישרחל נשעודה ויטס להרג ומי יודע הם לעת כזחת הנעת למלכות לכפר נעד נית תניך בל תחבד לת הנם וזה תתמר מה שחני שותת הוח על היוקך ריחוק מישועתי של עלמי הם לח תעשה התשועה על ידי כי ליסרל ריוח והלנה יעמוד ממקום תחרי הו יתמר הם נצחתי מניית הלמים לדבר לל המלך היקה שכינה שבה חלי החרשתי לך היוק ריחוק מישועתי לפני המלך הנה דברי שתנתי חולי לח השוב לי:

(ג) **אלהי** תקרל כו' תמרה עם שעובתני לח תקייחם מן הרחמי' כי חלהי תקרל כו' והתכת הכתוב הוח כי הם חים זר ישרחל שלה מלת המלך פעם חלח יענה לו ישנה לו לשוב לשחול שלחו פן יקנוף המלך עליו לך הם השוחל הוח בן למלך ישוב וישנה וישלם נתומרו לח משנחה יהדפני כי חבי הוח רק על כילח שלם תמכי על תשמת דבר וחפץ שתכנע לפניו והוח יענה לחרי כן וזה תתמר הנה חלהי וחבן חיני מתייחם מלשוב להתפלל כי הם נם שתקרה יומם ולח תענה ועכ"ז לשוב ולילה ולח דומיה לי: (ד) **ואתת** קדוש כו' הנה חרו"ל מה היה לומר יעקב

אַכְרִ֫יזֵנוּ בְּטַהֲרוֹ וְתִפְלָטְמוֹ׃ י אֵלֶ֫יךָ זָעֲקוּ וְנִמְלְטוּ
בְּךָ בָּטְחוּ וְלֹא־בוֹשׁוּ׃ יא וְאָנֹכִי תוֹלַ֫עַת וְלֹא־
אִישׁ חֶרְפַּת אָדָם וּבְזוּי עָם׃ יב כָּל־רֹאַי יַלְעִיגוּ
לִי יַפְטִירוּ בְשִׂפָה יָנִיעוּ רֹאשׁ׃ יג גֹּל אֶל־יְהוָה
יְפַלְּטֵהוּ יַצִּילֵהוּ כִּי חָפֵץ בּוֹ׃ יד כִּי־אַתָּה גֹחִי מִבֶּטֶן
מַבְטִיחִי עַל־שְׁדֵי אִמִּי׃ טו עָלֶיךָ הָשְׁלַכְתִּי מֵרָחֶם
מִבֶּטֶן אִמִּי אֵלִי אָתָּה׃ טז אַל־תִּרְחַק מִמֶּנִּי כִּי־
צָרָה קְרוֹבָה כִּי־אֵין עוֹזֵר׃ יז סַבְּבוּנִי פָּרִים רַבִּים
אַבִּירֵי בָשָׁן כִּתְּרוּנִי׃ יח פָּצוּ עָלַי פִּיהֶם אַרְיֵה
טֹרֵף וְשֹׁאֵג׃ יט כַּמַּיִם נִשְׁפַּכְתִּי וְהִתְפָּרְדוּ כָּל־
עַצְמוֹתָי הָיָה לִבִּי כַּדּוֹנָג נָמֵס בְּתוֹךְ מֵעָי׃ כ יָבֵשׁ
כַּחֶרֶשׂ ׀ כֹּחִי וּלְשׁוֹנִי מֻדְבָּק מַלְקוֹחָי וְלַעֲפַר־מָוֶת
תִּשְׁפְּתֵנִי׃ כא כִּי סְבָבוּנִי כְלָבִים עֲדַת מְרֵעִים
הקיפוני

יעקב בניח לבן ספר תלים שכתוב ותהי קדוש יוסף תהלות ישראל ויהיה
ענין הכתוב לפי זה למה עזבתני לפי שבניו הלמי' הנה ותהי עם היותך
קדוש היית יוסב תהלות ישראל בניח לבן עם היות שם בלמי ע"ש :
או על דרך זה נמ"ש ו"ל כי פסוק תלוך ועקו ונמלטו ידבר על יציאת
מצריים כי לעקו בני ישראל אל
ה' על פי התירות ובזה יתמר למה
עזבתני בשביל הלמים כי הלח ותהי
קדוש שעם היותך קדוש יוסב
תהלות ישראל בהיותם במקום
שתרי"ל שהוא במצריים במקום
שתרי"ל שהמרו ישראל הללויה הללו
עבדי ה' שהוא במצריים כמ"ש במדרש
שוהו שכתוב הזכרה נזניתי
בלילה שהומריס בני הגלות הלזה
הזכרה נזניתי בלילה של יציאת מצרי'
שתמר פרעה קומו ללו הרי אתם בני
חורין ושורו ישראל ואמרו הללויה
הללו עבדי ה' וזה יתמר ותהי עם
היותך קדוש יוסב היית בעקו תהלות
ישראל שהי בקרב בלמי מצריים להושיע
בניך ועתה עזבתני מפני בלמי
תחשורות (ה) ועל מה שתני קורא
לילה ויום ואו לח הוזרכו לכך כי לם
כך נטהו כו' ונמה שכך נטהו בלבד
בלי תפלה ותפלטמו כנידע מרו"ל
שבזכות התמה יצאו ישראל ממצריים בלי תפלה (ו) וכשתליך זעקו
בתשר ופרעה הקריב כבר ונמלטו שהיה ברצונו יתברך כחלו כבר ונמלטו
כמתמרם ו"ל משל למלך שרתה בתולה בת טובים ניד לסטים כו' בקש
להשיאה ולח היתה מדברת עמו עד שהסית עליה את הלסטים חו
ויצעקו בני ישראל כו' הרי שטרם יצעקו היה הקב"ה חפץ לגחלם וזהו
ונמלטו והרחיה להיות רצוך סוג לחסה חוא כי כך נטהו בהכנסם ליס
טרם יבקע ולח נושו שתח"כ נקבעת היס ולח נושו בבוקס עד חוטמס בניס
(ז) תמכת ה' לח תתמה על שלהם היית עושה בלי תפלה ולכי
יומס ולח תענה כו' כי הלח מלדי חוא כי תכבי בלתי רחוי כי תכבי
תולעת כו' והוא כי ישראל נקרחים תולעת על שתפלתם נשמעת שכתוב
בפיהם נגד קוויהם להחזיקם בתולעת שאוכל תהו מלבנון בפה רך
במלח שסס העשם של ישראל חוא תדס כד"ת לחדס חו תיס כד"ת כל
תיס ישראל ובדרך שלה תולעת לרמוז השמע תפלתם נגד קוויהם תמרה
בהפוך חוא תלבי כי תכבי תולעת בעשם ולח בהשחלה ולח תיס הפך תיס
ישראל שהוא בעשם תיס ובהשחלה תולעת כי תשה תכבי ושמע תחתר כי
חשובה תכבי נכללת בשם תדס גדול מהותר תיס כי זכר ונקבה נרחם
ויקרח לח שתם תדס נמלח שגם החשה נכללת בכלל שם עשם תדס
כתיס לז"ל תרפת תדס כי תיבי נשחה לבן וזו נפשי ליקרח תדס תבי והוח
כי תם לערל נתלחתי חסרת שלמות שתיניבי דבקה במי שעשו ליקרח
תדס רק תרפת תדס מחוברת לתחשורות כי הלח תחדות שתי הנשמות
היולחות כתחת וזנות וכר ונקבה שופע ונשפע חוא הנקרח תדס ותבי
שבדבקתי לל ערלתו שנקרח' תרפה כד"ת כי תרפה היה לנו תבי תרפה
של החיים היס' תשר תבי בך זוגו שתבי עמו נקרחים תדס ושתו תתמר
כי הלח תבי תפחרת דודי לעמי כדבורה בומנה תדדנה תבי בוזי עם
(ח) לכן תם לח תעשה בניבי כי מה תבי עשה לבל תהיה ללענ ולקלם כי
כל רוקי ילעיגו לי ולח כד דרך המלעיגים על מי שהיה חשוב שבתחלה
יניעו רחש בלבב ואחרי כן קו לקו ידברו זו לבעגם בפה כי כל כך תהיה
ללענ כי יפטרו תחלה לדבר פה וזהו יפטירו בשפה מלשון התחלה כד"ת
פיטר מים ויסיימו בהנעת רחש חו גם יפטירו בשפה שיקדימו לי שלוש
טרם תדברה תבי שיורה כי בתשבתי להם הלח לח מלבם רק בשפה שהוא
מן השפה ולחוץ כי הנה יניעו רחש כי ילעיגו עלי :

(ט) גל ה' יפלטהו וכו' גם שתיבי כדתיתי הלח דרכך הוא
שהתגולל ה' פעם אחר פעם שתיבו ו מלבקש מלפניו
כמוני שאקרח יומס וכו' זה דרכו יתי' פעם שתין לתיס הוא שלמות רק
שהוא מסרב בתפלה וגול ה' לח בלבד יקבלהו כי תם יפלטהו וגם
יצילהו הפך מלך ב"ו שתפילו פעם אחת לח יציל למתגולל לפניו תם היטו
מהרצוי' לפניו ולח עוד כי תם גם שיקרה לפעמים מלך ב"ו ועשה
בקשתו יהיה להסירו מלפניו כי נעתרות עליו דברי בלעי רצוי תלבו תך
תתה ה' לח כן כי תם מה שתצילהו ותפלטהו על הייבו גול תליך עם
היוקו בלתי רצוי לפניך הוא כי תקבר בו להבה וחפץ על שבח ומפליך
לחבות תחת כנפיך וזהו כי חפץ בו כי כל תחותו יתי' הוא יאותו עדיין
הרחוקים ממנו וחפץ בם : (י) כי אתה גחי כו' רחוי לשים לב כי

הלח זה כל החדם שהוא יתי' יניחס מבטן ומבטיחס על שדי חמט וגם מה
היה ההשלבה הזאת שתמר השלכתי מרחס וגם תומרו מבטן אמי חלי
אתה כי תיך התפיר במה שהוא בלתי נתלח כל חדם ממבטן אתו יקרח
יתי' אלהיו : לך תומרה הנה עוד לי טעם אחר לקבלת תפלתי
והוא כי אלי אתה מטרם לתתי לעולם
ולמה הקעל בי בעת והוא נחמרס
ז"ל על פסוק ובמות תביה וחמה
לקחה מרדכי כי כשהולידה תביה את
תביה וכשילדתה חמה מתה חמה ולח
היה לה מינקת עד שהוקרך יתי'
לתת חלב נדדי מרדכי תמרה בחשר
אתה חייב בחי מבטן חשם היית
מבטיחי לפרנסני ולהחיותני על שדי
אמי בלשון תחיסה כלומר לח כן
הי' כי הלח אתה מיד נמלתת בטחוני
עליך (יא) ולח זו בלבד כי חס
גם מעת הולידני אבי לח היה בטחון
חיותי בו שיקבל לי מחיה כי הלח
עליך השלבתי מרחס מהיותי בחרחס
בעת ההולדה כי אלו אתה מבטן אמי חלי וזהו
עליך השלבתי מרחס ממבטן
אמי חלי אתה ולמה תבשני עתה :
(יב) אל תרחק ממני כו' כל"ל
וכי אין עוזר

תך יתמר מה שתמרתי שהיה
כי טעם נוסף על הקודם הוא
קרובה עם שים עדיין ז"ל חדם עד ז"ל בחדר הוא על כי הפרש הרחוקה
מהקרובה הוא שבהמשך זמן יתעורר חיזה עזר תך עתה אין עוזר לח
בחרך ולח בשמים כי כשחתמה הגיזרה לח היה מלחך מליץ ול"כ הרי
היה בקרובה ושיעור הכתוב מה שקלחיה קרובה הוא על כי אין עוזר :
(יג) סבבוני פרים וכו' מה שתמרתי ג תרחק ממני היותי
נשואה לערל תרחק ממני כי לחטופה הייתי כי הלח
סנבוני פרים רבים הסובבים בעיר לנקש נערות בתולות והוא מלמרס
ז"ל על על ותלקח חסתר שנלקחה בעל כרחה וחו נוסף על המון הסובבים
היו נדולים רבים שהפקיד המלך פקידי' הס תבירי נתן חסר בתרוני כתר
מלכות בחומרס זו רחויה למלך (יד) וחותם שכתרוני ברחותם היותי
עלובת רוח ובוכה פנו עלי פיהם לחמר לי תריה טורף ושואב לומר
שרמיתי לתריה שעם היותו טורף טרף שהוא שמחתו הוא שותב כחלו
מלרים לו כן לח טורפת טרף כתר מלכות ומרוחת ושואב' ובוכה (טו)
ולח כן ידברו כי הלח מרוב דאגה כמים נשפכתי ובמקום שמועה טובה
הדשן עשם תדרכה התפרדו כל עלמותי חו כל עלמותי שהיה להם חבור
ע"י מלות שעשיתי בהם כד"ת כל עלמותי תחמרכה בפירוש רו"ל עתה
נתפרדו על תדבי לח הכל בהנשת לערל והיה לבי כדונג ומחסר מעי
רוחתו היה לבי בתוך המעים נתם כדונג בתוך החם (טז) ורחה לח ה'
תיך מחתך יכח הדבר שהנשת לערל הלו שהרי ע"ר נם נתת בי קיום
והעמדה לשהנשת לו וחין דרכך לעשות לי כם בלי תועלת ומה נם ליהנשת
לערל תך חין זה כי חס שתכי מוכנת ליעשות נם על ידי כי הלח
כשלקחוני להוליכני למלך כמרובר יבא כחי שלח נשחר בי לחות שורשי
ונסתלק דבורי כי לשוני כבר היה מודבק מלקוחי כמת עולם ותיך היה לי
חיות חס לח שהערכתני והעמדתני כמוהן חיות למת ולמה זה היה החס
ולעפר מות תשפתני ותעריכני כמתמיה כי הן לו היה למען לחנשת
ליסרחל הנקרח עפר חיים בעודו בעולם כד"ת כי עפר תתה ניחח קבל
להיותי נסיס לחחשורות הנקרח עפר מות מעודו חי למען תהיה כלי חיך
תעריכני ותתן בי חיות לח יתכן (יז) ותיך היה החיות הלח הוא כי
סנבוני כלבים עוי נפש הס הפרים הנ' ועדת מרעים שהיה לחל ידם
להרע לי חס למחן וכל זה עודני יבא כחרם כחי ולשוני מודבק מלקוחי
ורחה תיך הערכתני כי הלח דרך הקרובים למות שתחלה משתלך
הלחות שורשי מהידים ורגלים שהם קלוות ותחרי כן משתר הנוף ותכי
יבא כחרם כחי הכולל כל הנוף ונסתלק דבורי ותדבק מלקוחי שהוא
סמוך לחבר הנשמה שת"ס הידים ורגלים היה רחוי לפי הטבע יהיו
כעץ ותדרכת הין כחרי ידי ורגלי בכח גדול ותין זה רק שלבל תתיחס
להתחמק נגדם לבלתי לכת יבא כחי ולבל הדבר לומר תיני רוצה ולשוני
מדבק מלקוחי ולמען תלך החוקת כח רגלי ולהיות שדרכם בהוליכם
לוחי שתא הוא לחחוז בידי על כן החוקת ידי וח"כ מחקך היתה ותין זה
רק לעשות נם על ידי לכן חל תרפני : (טז) או יחמר ולעפר מות
כו' ענין מתמרס ז"ל כי תיך נבעלה לערל הלח שיסתר קרקע עולם
היתה וזה תקשר שהתפרד וכל עלמותי והיה לבי כו' ויבא כחרם

חקיפוני כאריי ידי ורגלי : יז אספר כל־עצמותי
המה יביטו יראו־בי : יח יחלקו בגדי להם ועל־
לבושי יפילו גורל : ד ואתה יהוה אל־תרחק
אילותי לעזרתי חושה : כא הצילה מחרב נפשי
מיד־כלב יחידתי : כב הושיעני מפי אריה
ומקרני רמים עניתני : כג אספרה שמך לאחי
בתוך קהל אהללך : כד יראי יהוה הללוהו כל־
זרע יעקב כבדוהו וגורו ממנו כל זרע ישראל : כה
כי לא בזה ולא שקץ עני ולא־הסתיר
פניו ממנו ובשועו אליו שמע : כו מאתך תהלתי
בקהל רב נדרי אשלם נגד יראיו : כז יאכלו
ענוים וישבעו יהללו־יהוה דרשיו יחי לבבכם
לעד : כח יזכרו וישבו אל־יהוה כל־אפסי־ארץ
וישתחוו לפניך כל־משפחות גוים : כט כי ליהוה
המלוכה ומושל בגוים : ל אכלו וישתחוו כל־
דשני־ארץ לפניו יברעו כל־יורדי עפר ונפשו לא
חיה : לא זרע יעבדנו יספר לאדני לדור : לב
יבאו

כחי מקריימת ע"ד גם הל תחשימני לך לא נעקתי לפני המלך כי הלא היה לפוני מורדך מלקוחי מלנעוך למדתי חין זה כי אם חן הפמים הוח וה"כ הוח ודחי שלעפר מות להזיק קרקע עולם הספקתי והעריכני לקח בי הערכה להתילב עם שהפרדו כל עצמותי (יח) גם רחה היוך מלקך היה הדבר כי הלח בידי שהיו כלרי למען ינעלו בי הלח הייתי מפפר ומוכה עלמותי בי לחד לחחד שהיו בולטים בי מחולפה להרחותם שחיני רחויה למלך והמה יביטו וה ולעפ"י כן ידחו בי ויסתכלו בפני בלחתי שבעים מרחות פני כי חין וה רק מלקך שהייתי מוסתק חן (יט) עד שיחלקו בגדי להם נחומרם המלך יבגיפה בגדי מלכות ולחלה הנגדים חפר לה היום נחלקם לחנחנו כי גם בגדי היו לחן בעיניהם ועל לבושי של מלכות שהניחו בידם להלביפני יפילו גורל על יד לחיזה יפתן וחין זה בטבע (כ) ולכן וחתה ה' לל תרחק כי חילותי חפר נתת בי כח לחרי היותי כמיתי עולם לח היה רק לעזרתי לעת כוחת ולכן ידעתי תהיה עזרתי לך מה שלחלה פניך הוח שתמהר והזו חומה :

(כא) הצילה מחרב נפשי כו' חמרה לח יבלר חו יכעום על בוחי לפניו חו יושיט לח ס־ניו והנו וירבני ולח יניל לח ישרחל ועל שניהם מר לי מר לך הזעית נדולה מהרחשוכה כי גם חם יכעום המלך על שלח נקרחתי ובחתי ויפגעני בחרב כי לחת דחו להמית חפר לח יקרה ויבח יש לי לרה לנפש בלבד הקרובה ל הנוף ועליו מחבל וחם לח יהרגני יש לי לרה גם לדוח שהיח הקרח יחידה שלון לה התחברות עם הגוף כחפר לנפש והוח כי לח תהיה חמוסה רק נבעלת לנכרי בלי תועלת וזמת ההלצה ומלח מתדבק בדוחי כח טומחה המתייחס לכלב כי תהיה טומחתו בי כרוכה וקשורה בי ככלב ועל כן על הלחד לחמר הלילה מחרב נפשי • ועל הזעית לחמר מיד כלב יחידתי גם היח עם הנפש והורה שבפלים מרנים לרת העדר הללת ישרחל ע"י עם שלח יהרגנה המלך משום יהרגנה מיד טרם יקיד חליה לך עכ"ו דך בטחתי שחם לח יכעום ולח יחבר סרה נגדי שחכ"ם שחהיה לחן על ישרחל וזהו הושיעני כו' כחפר יבח ניחומו נם"ד :

(כב) הושיעני מפי חריה כו' והוח כי הנה חרי"ל על ותועפות רחם לו תועפות חלו מלחכי הפרת רחם חלו הפדיס והנה כחוח המן וכל עמלק הם מכחות הפדיס וטומחותם כי סחלל הוח פרס על כן על כחוח מלחמתם נגד ישרחל לנגחם ולהכר למו יקרח קרני רמים וחמר חם יחבר סרה בפיו על בוחי שלח נרפות נם שלח יהרגני תהיה בספק חם יקבל להושיעני מהעז ועמלק לך חם יחבר הבר יש טוביס בפיו בוה חדע עניניהו מהמן וסיעתו שהיה שחתי על ישרח וזהו הושיעני מפי חריה בל יניע רעות וזה הוח כחלו ומקרני רמים עניתני והכוזה לומר כי זכות ישרחל תהיה המלפ חותה כי על בוחה בדרך מלוה תיזה מזוקת מהמלך וחם כן הללת עלמה היח לה לפומן שכבר נעניה מלרת המן וסיעתו שבחלה על לרת ישרחל • חו יחמר במה שחרי"ל בנמרת כי לחו תורת חרעת לבחול שני דברים יחד שעל כן כשהיה דבר ורעב לחמרו לבחול ה' שבכללה שניה ובחל ר' פלו' על הרעב בלבד שבכללה הוח ביטול הדבר כי חין הקב"ה נוכן לחת למתים ועל דרך זה לחמרה חפתר הנה שחלתי על עלמי וחמרתי הלילה מחרב נפשי ולח על לרת ישרחל הלח הוח על כי לחו תורת תרעת למבעי תרתי על כן חמרתי לבחל לחת שממנה להיות נעניה על הזעית וזהו הושיעני חת עלמי מפי חריה בל יניע רעות על בוחי חפר לח כדת וזה יהיה כחלו ומקרני רמי' שהוח על לרת ישרחל כי נקרחת לרת קרני רמים כמדובר בפר עניתני כי זו בכלל החברת כחמור נקודס • (כג) אספרה כו' נמ"ם ו"ל למה חין חומרים הלל נפורים משום דקריחתה שהוח ספור הנם היח הלילה יחמר במה שחספרה שמך לחחי הוח ספור הנם יחבר כחלו בתוך קהל להללך וחומרה חספרה כחלו חפתר בעלמה היח הפפרת כי המנלה נקרחת על שמה כמ"ש ו"ל שחמרה חפתר לחכמים כתבוני לדורות • חו יחמר במה שכתבנו על פסוק ריוח והנלה יעמוד ליהודים חיך יתכן תחבד היח בית המלך מכל היהודים הנמכרים ועוד חם עונה בה על התרפלה לבח לל המלך מה פבע בית חביה שיחבדו • חך הוח כי חמר הלח הוח יבחרך לח יעזוב חת בניו להשמידם וירחטם חך לח ובית חביך על עון סנרם חבינכם הזקן שחול המלך ע"ה רעת המן בהפחירו חת חנג חי לילה ח' שהטיל בנפילה זהומת ורע שילח ממנו המן על כן תחבדו כי העון עודנו על זרעו נמלח כי בהנלל כללות ישרחל מנזרת המן יש בית בית לחביה שחי נפים ח' ההלצה ממות • ב' ספרקו עון בית חביהם מעליהם במה שהתכונה לפת שהיח מורעם 'לתקן חך בית חחר קהל ישרחל חין להם רק החחד על כן חמרה לזחי ובית חבי ים ספור כי לח נם חחד בלבד היה וזהו הספרה שמך לחחי שהוח הנפים כד"ח ולמען ספר שמי חך ישרחל חין להם ספור כי הכל נם והלילה לחת ולכן בתוך קהל להללך • חו שחחר בקשה על ישרחל חמרה על פי דרכה לחר הלחת ישרח לספרה שמך הוח פס יה שבחים ולשה ישרחלית כפתוך קהל שחנוח בקהל נפולה ליפרחל להללך • (כד) יראי ה' הללוהו כו' בתקרת מנילה שהוח הלילה כמדובר כל זרע יעקב כבדוהו נפחתה ומפתה ומפלוח מנות חיש לרעהו לנל יבנר חיש ממפתה וגורו ממנו כל זרע יפרח לקייפ מלוה זו כל זרע ישרח שנם הדל יוכל לקיים שהוח ברחמכם עניינו יתברך שהוח לתת מתנות לחביונים שיהיה להם נמה לפמות (כה) כי הלחיהן הס חפר הנילו לחבכם כי לח בוה ולח מקץ עמות עני שהתעמו שלפת ימיס עם היות שההפתר פניס לח היה ממנו כי לח חטח לו העני שלח זימן לחפורום עני ליהנות מפעודתו ונם לח החפיבם נבוכד נלחר להכריחם להפתחוות ללפת ועל כן בפועה חלינו מיד שמע לכן יחוייב לתת להם מתנות : (כו) מאתך תהלתי כו' מפיב עם בני ישרחל ומומר מחתך יתברך תהלתי היח מקרח מנלה שהיח הלילה בקהל רב כי ברוח הקדם מחתך פחמרה לכן נם כן כדרי חלה לחביונים לפלפ נגד ירחליו בתוך קהל ולח כחוח הס יבוח העני כי ביום ההוח לינו בוסה וכל הפועפ ידו מותיפים לו חפילו הבלתי רחוי לקבל (כז) ונם שיחכלו ענוים וישבעו שחעפה להם מפתה זולת המתנות ולח יבוחו עם היותם ענוים ויהיה המפתה שיהללו ה' דורפיו בו שיתעפקו במפתה בדרוש הלהים שידברו בפרפוס הנם חפר עפה ה' בחופן כי שתי הינריס יחין כי נם החכללה תהיה לפמה ויקעננו החומר והנפש וזהו יחי לבבכם לעד שתי הלבנות שהם שתי הינריס הפך העבו"ס שחוכלים ושותים ופוחזים (כח) ועוד הפרש כי ישרחל הכירו לחמתך נלרתם ושבו חליך חך החומות עם רחוקים הנפיס והפורקן חפר עפיה למו לח שבו חליך כי מה שיוכרו ויפובו כו' לח יהיה כי הס לימות המפיח (כט) כחפר תהיה לה' המלוכה ולח להם נם ע"י הכנעתם שיהיה מושל בגויס (ל) מפ"כ נהיות הרוחה כי הנה חכלו ושחר כך ויפתחוו לע"ח כל דשני חרץ הס החומות מ"ה כי חלו חבדה תקותם כי לח הכירו חת ה' לשוח עד מותם וכן כחפר חז לימות המפיח לפניו יכרעו כל יורדי עפר וחז חין לריך לומר חת כלפ כ"ח חת נפשו של חחר מהם לח חיה כי חין מקבלים נרים לימות המפיח : (לא) זרע יעבדנו כו' הנה כתבנו למעלה כי חמר דוד המלך ע"ה למנלח על חילת השחר מזמור לדוד שחמר למלח על דבר הפתר והמזמור בעלם יהות לדוד שחילו לח החדיך למעני בן נרח עד יוליד חת מולידי הפתר ומדבכי לח יכלו לעולם להעשות הנם על ידם והבי' כל ענין הפתר עד קומו וכהתימו חמר עתה דוד לחבי חודיעי חת כל וחת על כן לח חחפם בהפחיר חת שמעני חי הבלתי עובד חת ה' כי הנה זרע יעבדנו יספר לה' לדור שילוד מעתה כי יחשב לה' מעתה נם שלח נולד עדיין כלומו בח כבר לדור הזה להנין על שמעני (לב) חומו זרע לחי מגיד נרוח הקדם שהם עתידים שיבחו לעולם ויגידו לדקתו לעולם לדקתו יתברך הס מרדכי וחפתר שיגידו לכל הבחים לחבריהם ע"י מה שיפרו וייקחו המנלה כי הם יגידו לדקתו ולחי יגידו לעם שחזרי היותו נולד עפחו ה' מחדש כי נולח רחמיו ית' כבר היו מתים וי נמנר'

כליה עליהם והם"י נהגיל לומס כחלו עושה לומס מחדש עם היומס
מולדים כנר • (ל) או יחמר נמשך לחר פסוק הקודם לכלמו כו'
והוח נמה שכתבנו למעלה כי ב' נופי עבירות הין בידם לו סעודת
לחסורום ולחר השתחוו ללמס נגופך נמל' והנה לחר השתחוו היה שנתים
לחר החרבן שבעת הגיזרה היו ע"ח
שנה שכל המשתחוים לו כנר מתו
ולחר נהמו בסעודה קלת מהו בתוך
עשר שנים שהם בסעודה לגיזרה ועל
כן לחר לכלו בסעודה וישתחוו ללמס
כל דמני לרץ הס נוחי נפש מדוסני
לרץ כלומר כי כנר מתו כלומר ומה
יתקנו והס החוטחים לך הוח כי
לפניו יתברך בחומו עולם יכרעו כל
יורדי עפר שמתו כי יכנעו וישתחוו
לו ית' על מחילת העומות הללו וכן
יכרעו לחר נפשו לת חי' הוח ישובו
גרח שנמה שהקדיש פני דוד בשובו
לת חיה דוד (לא) חלת כדי שורש
יעבדנו לת ה' יספר למו לה' לתיקון הדור כי יבואו ויגידו וכו'
לכדלעיל:

יָבֹאוּ וְיַגִּידוּ צִדְקָתוֹ לְעַם נּוֹלָד כִּי עָשָׂה :

כג א **מִזְמוֹר** לְדָוִד יְהוָה רֹעִי לֹא אֶחְסָר :
ב בִּנְאוֹת דֶּשֶׁא יַרְבִּיצֵנִי עַל־
מֵי מְנוּחוֹת יְנַהֲלֵנִי : ג נַפְשִׁי יְשׁוֹבֵב יַנְחֵנִי בְמַעְגְּלֵי־
צֶדֶק לְמַעַן שְׁמוֹ : ד גַּם כִּי־אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת
לֹא־אִירָא רָע כִּי־אַתָּה עִמָּדִי שִׁבְטְךָ וּמִשְׁעַנְתֶּךָ
הֵמָּה יְנַחֲמֻנִי : ה תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שֻׁלְחָן נֶגֶד צֹרְרָי
דִּשַּׁנְתָּ בַשֶּׁמֶן רֹאשִׁי כּוֹסִי רְוָיָה : ו אַךְ טוֹב וָחֶסֶד
ירדפוני

כג (א) **מזמור** לדוד כו' יחמר על דרך מחמרנו נגל פסוק
ותתן לחוני שחמר הוח ית' תתן לחוני ותן
לכס חסרון כנו' שתקרחו לתן כי הלח תקרחו לתן מרעיתי שחוני נקר'
רועה שלכס והוח שחוני ותן ומפרנס ותכסס ולח על ידי חר כחחרי' לך
בערך תיכותכס החתתי הנה לחדם לתס מה שתין כן ח החומו' מ"ה וזה
יחמר נמה שה' רועי גם שימשך מוה היותי לתן עס כ"ו לח תחסר מערכי
כי הלתן של הב"ה לחדם הוח מה שתין חומו' העולם מ"ה קרויים לחדם •
או תהיה כוונת המזמור שהקדיש כי הנה ים מדת רחמים שיתיהב נה
הוח יתנרך עס החדם ויש מי שיתנהג עמו במדת הדין וייסורין והנה מה
שהיה שופט לך לחדם בחדם הלח הוח כי טוב לגבר מדת ייסורין מהיות
לו שופע טובה לעולם הזה לך לין זה רק מדחגה מדבר פן יסמן ויבעט
כמחמר שלמה נחו' פן תשבע וכחשתי כו' • לך לומנס לו יכוייר יהיה לים
לדיק בעוה שלח יתעמו רב טובו להטוותו מהדרך הטובה לו טוב לו להיות
זוכה בשתי עולמות ויחכל פה פירות מעשיו והקרן הקיימת יחכל
בעולם הבח על כן להעמידנו על החמת בח דוד ויחמר כי לח זו הדרך
יסרה שיבור לו הלדיק כי לס גם שיהיה בטוח שלח יחבד חלק ג"ע שלו
ע"י רב טובו עכ"ו טוב ממנו מדת ייסורין : וזהו מזמור לדוד כו' לומר
הנה ים שטובו הוח על ידי היותו בכלל העס שבהספיע ה' טוב על
העס יגזור לו גם הוח כמחמר החסה גדולה בתוך עמי תלכני יושבת וחסר
הוח בגדר זה לחסר לך יוספע בשפע כ"כ כחסר דבהיותו ית' מספיע
בייחוד על תיש לחד כרועה שחין לו רק כבש לחד וזהו ה' רועי בייחוד
שחיני מלותס שטובס הוח להיותס מכלל העס כי לס הוח רועי ועכ"ו
לך לחסר בשבת היות לי שפע רב טוב פה שלח יוזק לי לע"ה כדרך לחסר
על ידי טובו יסמן ויבעט (א) כי לס גם בנחות דשת ירבילני עכ"ו על
מי מנוחות העולם הבח יהבלני והוח כי הנה תכלית מנוחת טוב לחדם
בעה"ו הוח היות כחוכלי המן מן הסוג לחסר היה המן פתח לחכלו ובלח
עמל ובלח יגיעה ילקוט ויחכל ויותר מזה הוח לחסר יבח לו הטוב בקרב
ביתו מתס והוח בריח חולס רובץ בקרב ביתו בהיכלו ולח יצטרך ללכת
חנה וחנה לבקש לחס וטרף לביתו והוח פליחה כי הלח לכל לחדם יקרה
כלחסר לנחן שחס יהיה בשדה לחסר שס מולח דמן שס יראה ויחכל ויסמן
לך לח יגוח וירבץ גס בשובה ונחת כי יצטער בחמה מפני החמה
ובגשמים מפני הגשמים וחס בח לחל הבית שס יבבץ ולח יגוח לו לך לח
ימלח שס דשת מחרץ לך חלח יצוייר יהיו לו שתיהן כחחת שהוח לשבת בית
לחסר שס תהיה לו מולח דשת לחסר שס ירבץ ויהיה לו מן מוכרב ושתס
ומנגס מטרות ומקרין בלילה ומחרי טורף ודוב שוקק וגם שבע מדשת
מחרץ חו היח לו טובה כפולה ומכופלת ודוח בשת המשל והמר בנחות
דשת ירבילני שהוח כי בהיותי שקול בנוה מקולל לרוח טבעיו' המשלות
לשרב ושתס וגם מכל מעני בני לחדם וגם שס בניתי ובחומותי יקו ה' חת
הברכה כחלו שס מולח דשת כענין שנחמר בשרה שבחהל שלה היח'
עיסתה מהברכת כן מבלי טלטול יפרח טובי וגם תהיה רוחב שלו
בנחותי בחופן יהיו לי יחד שופע רב טוב ושלוה ומנוחה ועכ"ו תבטח שלח
מחסר חלק ג"ע שלי כי לס גם שנס על מי מנוחות בג"ע יהבלני והוח כי
הנה חמרו"ל פרק נן עדן ובמקומות לחרים כי תחת עץ החייים על
מימי רוזניות שתחתיו שס יסתעפי נשמות חופפי התורה ומחברי
ספרים כלחסר חיבר דוד וזולתו וכל לחד וח' ימלח שס מנוחה מקוייסס חל
תיכות בחינת שכרו משובה כל לחד מחבירו ועל זה חמר דוד עס היותי
מולך בעה"ו ע"י היות ה' בעל הרחמים רועי לח לחסר טובי כי גס
שנחות דשת ירבילני תבטח שע"י על מי מנוחות יהבלני שבג"ע גס שהס
מימי של מנוחות רמות שס יהבלני כי בחלק הסר שס חופפי התורה
שנכתב שס יהיה לו חלק ובמקום ממוחת בעלי חשבה וכן במקום מנוחת
בעלי גמרת וכן במקו' מנוחת הדייני'
כי היה עושה מעשה ולדקה וכן
בכל בחינה ובחינה משלמיות דוד לת
יחסר לו חלק בכל בחינות המנוחות
וזהו על מי מנוחות שהם מנוחות
רמות יהבלני כי להיה מתנהל ומטייל
בכל המנוחות כי נכולן יש לי חלק כי
חנ"ל שחסתופף שם כי לס שתטייל
גס כן שם כענין ונטייל לחני ולתה
ובן יפי בנ"ע וזהו על מי מנוחו' שהוח
יחת עץ החייים יהבלני וחפשר זה
כענין תנח דבי חליהו שנחלף השביעי
הקב"ה עושה להם כנפים כיונים
והם שוטין על פני המים שהוח על
המים ההם שמה שוכין ועשת סילוקן לנפש יוכו הלדיקים גס בגוף בתחר
תחיית מיהיה וך מחד : (א) או שעור הכתוב שחמר חיני שמח
בייסורין מפחד גהינם כן חסמן ותבטח כי תין ל"ל זה כי לס לפילו רוח
הקדש מהיות מומר לה' לת יחסר ממני עס היות לי רב טוב בעה"ו וזהו
חומרו מזמור כו' לומר מהיות מזמור לדוד שהוח נדר רוח הקדש לומר לה'
עס היות ה' בעל הרחמים רועי בשפע רחמיו לת לחסר החוסר הזה
(ב) .וגם לת יכבה לי מהטוב המוכן לי לע"ה כי לס על מי מנוחות
יהבלני כמדובר בקודם (ג) ולת עוד לת שתין ל"ל לחר לחתי מהעולם
והיהיה בג"ע כי לס בפטירתי שיש לדיקים שמטיערים ע"י מלחך המות
בלחת נפש' ויש שגם לחר לחתה פוגעת בתשתיתים שפעל בעוותיו
שתחתתי' בדרך לחמר על החחד נפשי יסובב שלח ימסרני ביד מלחך המות
כי לס שהוח יתנרך נפשי יסובב מעלמו שידביקנה בו וישיבנה לתקירה
ובעלותה לת יטרידוה כי הוח ית' יכחה לותה בחעגלי לדק לויה
לדק שעשתה המתיך שפע והור' עד הנפש כי לותו הלדק נעשה
מעגל לעלות בו למעלה וזהו בחעגלי לדק הס מעגלים שנעשים ע"י
לדקו לגל שיהיה מבח לבחות חילוניס שבחויר המטרידים כנודע כי לין
דבר פנוי בחויר (ד) וגם כי חלך בגיחנם בגיח ללמות כחשר יעבירוני
בחעבר נהינם שיעלה לותה רשע לגבי כנודע מהזוהר כי בעלות לדיק
בחותו יעבירוהו דרך נהינם למען יעלה עמו לויה מהנדונים שס חמר כי
חו לת לירח שחיה רע שעשיתי יקטרג עלי וידחוני בו כח"ם ז"ל שחמר
מרע"ה לנפשו שחת נקמו לדחות חותך בנהינם שחיה לת נפשי מדתי
והטעם לכל זה שייטד לי בעה"ו לת לירח שחחסר לע"ה הוח כי לתה
עמדי ושחמרני מלחטת • לך עכ"ו יזהר לתי לתן בייסורין כי שבטך
ומשענתך שבטך של מוסר שהוח גס הוח משענתך ליסוך עליו המה
ינחמוני • לו שבטך שלתה מייסרני ולת תניחני לנפול רק לתיד לתה
משען לי כך ינחמני זה כוה בחופן שבני הדברים ינחמוני ותני
נחמתי (ה) כי נוה ידעתי שתערוך לפני שולחן שלח לוכל דבר
משולחן וליותי בעה"ו שגם שלח לחסר לע"ה להתענג עכ"ו לפסר יחסר
מעריכת שולחני דבר כחסר קרה לרבי פלוני ברגל שולחנו שלם שהיה
חסר על שנהנה מלחסר ניתן לו מן השמים מה שתין כן לס היה לי רב
טוב בעה"ו וגם לחפוץ בערוכת שולחן בשלמות בג"ע להקהות שני צוררי
שלרשע חשבוני ולכן תערוך שולחני נגד צוררי הרשעים שיהיו לי
בעה"ו כענין המדע מרו"ל כמחמרס בפר"ח שחבירי ר"ל הס בגיהנס
נוכח ריש לקיש שבג"ע ורוחים בכבודו ושניהם קהות וזהו תערוך לפני
שולחן נגד צוררי שירהו שגם שדשת בשמן רקסי שמן המשחה שתשחוני
לת נתיבש כלל שתמיד היתה מלכותי מולחת עס כל זה לת לחסר מכוס
זכויותי כי לס כוסי רויה שלח נכו זכויותי בחלכותי שלח נהמעטו מנת
כוסי רק עודנו רויה (ו) כי תין זה רק ע"י שתך טוב וחסד שטובי לת
היה רב כי מועט היה בלד מה וזהו תך כי לכין וברקין מיעוטין הן וגם
שירדפוני צוררי הנו' כל ימי חיי כי תמיד היה נרדף מלויגין בחופן
שהלרות וייסורין שבת עריכת שולחני בשלמות ולת הספיק התיעדת
כתר מלכותי להחסיר כוסי מהיות רויה ולת על היותי נרדף בעה"ו כי
הוח עלילי וחיני עושה עיקר רק מהעיקר הוח לחר התחיה שהוח
לחורך ימיס וזהו ושבתי בבית ה' הלילי הרוחני שהוח בית ה' רוחני
לחורך ימיס כי ממנו לעשה עיקר ולת מוה שהוח עלילי : (א) או
יחמר ע"ד הקודם בשום לב חל דברו מלקת המזמור שלח לניכח בחומרו
ה' רועי ירבילני יהבלני למען שמו ולחר כך מתחיל לניכח ולומר כי לתה
עמדי לנוכח עד סוף המזמור • ותנס לתר ריחו כמה מעלות טובות
לבעל

לבעל ייסורים גם על הזוכה לבני עולמות וגם שלח יחסר ממנו הג' דברים שהם על ידי ייסורין והוא מומור כו' והוח דהקדים כי כחסר הצדיק הוח בשובה ונחת בלי ייסורין הוח שסם הרחמים רועה אותו מן השמים לך בסובלו ייסורין לזן ל"ל שהוח הסובל אותו הרועה אותו כי שם הוח יתברך שמו ממש כד"ח ה' יסעדנו על ערש דוי שכינה במרעסותיו וכן עמו אנכי בצרה כי יעמוד לימין לבזיון לומר הנה כשה' רועי שסם רחמי רועה אותי ברחמיו לא אחסר לחני מה שהוח דרך לחסר כשאין לאדם ייסורין .(ב) ופירש והמר מה שלח אחסר הוח גם בהיות לי ח"י ותורה ועולם הבח עם שדרכן לבח ע"י ייסורין והוא בנחות דשח שהוח ל"י כי זין ה' רועה בח"ל כי שם ע"י שר והמר בנחות דשח שהוח חרץ זבת חלב ודבש מרוב שומנה שם ירביצני כלומר בלי ייסורין כי שם בהרבנה ותעונג וגם על מי מנוחות היח התורה שהיח מים של שתי מנוחות שבכתב ושבע"פ יהנחני כלומר בלי ייסורין רק שיהנחני כחב חת זמו (ג) וגם לנחל עולם הבח כי נפשי יסובב לשמחון העולם הבח לשמוה ונחת ושמח תשמר הלח תירח כן תשמן וחבעט ויהיה הרב טוב סיבת התרחק מזכות והתקרב לידי עבירה לו"ח גם מה לח תירח בהיום ה' רועי כי הלח יחסרני במעגלי לדק שיקרבני לידי זכות ולח יתן בלבבי ללכת בדרך תזמון לי עבירה גדולה חו קטנה ח"ו רק במעגלי לדק לך לח לחבור בדרך הוה כי הלח כל זה לח יעשה הוח יתברך לי בזכותי רק למען שמו הגו' ול"ח למען שמו (ד) ועוד כי ע"י העדר יש רין לח לבטח מילדי חס לח ע"י שיחיו במעגלי לדק לך חס ללך בניח ללמות הס מקומות שממנח שם לדק עבירה לספר יטעני ילדי חמנם חס לח בלבב יהיה ה' רועי כי חס גם עמדי ממש שהוח בהיות לי ייסורין חו בהיותי גם במקום חשך עבירות לח תירח מילדי ול"ח גם כי ללך בניח ללמות במקום עמק חשך טומחות העבירות הוח דרך נהינם שלדם נשקע בו כהולך בניח של חשך וללמות מה שלהיה בטוח שלח תירח רע שהוח מן היכה"ר שקדח רע תימחי לח תירח גם כי ללך בניח ללמות כשלחה עמדי שהוח בהיותי כוכל ייסורין כי חו חל"ל שהוח יש' רועי מן השמים כי חס גם ממש עמדי כחמור למעלה כי הוח יש' עם סובל ייסוריו ומשך תלמר הלח זו רעה חולה כי תרחה עלמך בייסורין וחת הרשעים מוספעים ברב טוב וחולי תלטער על שנרך ותהרהר ולח תמלח נחמה ותחנד לו"ח לח כן הוח כי לם שנתך שלתה מייסרני ושעשנתך שלתה מעטן לבלתי כשרים המה יכחוני מלעבר יסורי כי הלח חומר לם לעוברי רלונו כך לעושי רלונו ע"כ ו' ומלרתי חומר לם לעושי רלונו כו' (ה) ועוד לרויח ע"י ייסורי בעולם הזה תשר שנטך עלי הפך מורדי לשר טוב להם בעה"ז כי מחשר היה לי לחכול פירות וכיותי בעה"ז מחותו הטוב שעיניך לפני סולחן כי תעשה לי מהפירות קרן כלבות חלמו על פסוק להנחיל חוהבי יש כו' וזה הוח נגד מורדי כי להם מהקרן של ע"ה שכר זכיותיהם תעשה להם מהם טובות העה"ז ולי מטובות העול' הזה תעשה לי טובות העה"ב ואין לומר כי גם לי טובה בעה"ז כי מלך לחי בחופן שגם חני לכלתי מנת כוסי של העה"ב לח כן הוח כי גם שדגת נשמן רחשי שמחתני למלך עם כל זה לח לכלתי מנת כוס וכיותי כי הדרכה כוסי רויה מלח שכע מחשר לח נהניתי פה והטעם כי גם שמלכתי לח היה לי תפנוקי מלכים ודמן כי היה דמן שמן משיחתי רק ברחשי בלבד שדגת נשמן רחשי (ו) חך לח התענג נופי כי חך טוב וחסד כי מעט היה כי לכין ודקין מעוטין הם ולח גם מעט הטוב והחסד שלו לח הייתי רולף לחריכם כי לם חדבק הם ירדפוני כי לחי הייתי כבורח מטוב העולם הזה והם היו מן השמים כרודפים לחרי כי לחי היו חניבים עלי ייסורין והוח כי זלח לשיב חל לבי ללהוב הייסורין ומיעוט טובתי כי לייסורי ים קלנת זמן כי לחינו כי לם כל ימי חיי חך טובי העתיד הגדול הוח המתמיד כי הלח ושבתי בבית ה'

יְרֵדְפוּנִי כָּל־יְמֵי חַיָּי וְשַׁבְתִּי בְּבֵית־יְהוָה לְאֹרֶךְ יָמִים :

הוח העליון לחורך ימים עולם שכלו חרוך :

כד (א) לדוד

מזמור כו' רחוי לסיים לב מי לח ידע כי לה' החרץ ומלוחה ד' למה כפל ולחמר תכל ויושבי בה ג' למה סיבה שנחרץ חמר ומלוחה ובתכל לח חמר רק יושבי בה ד' חומרו כי הוח על ימים יסדה כי חיך היח על ימים ה' כי מלת כי טבעה ליחמר על נתינת טעם וחיך יעלה בהר ה' ו' חומרו ועל בהרות יכוננה כי הלח כמה מדיוות בעולם שחין על נהרות ז' חיך יתייחס לזה חומרו מי יעלה בהר ה' ח' כי הנה שחלה זו כנר נחמרה בחומרו ומי יסכון בהר קדשך ונם למה סיבה הלמון ט' כשל חומרו ומי יקום כו' י' שהתחיל בהר וסיים במקום וכן התחיל בעליה ועלח בקימה י"ח חו' נקי כפיים כו' למה תפס תוקרים לו מוולקם י"ב חו' חשר לח נשח לשוח נפשי לשם שבח הוח שלח נשבע לשוח חו שלח נשבע למרמה י"ג כי תפלה מתחיל בחסידות בחומרו נקי כפיים ובר לבב וחחר כך יעלה בהעדר עבירה בחומרו חשר לח נשח כו' י"ד כי חומרו ולח נשבע למרמה הוח עיקר חשר לח נשח כו' ולמה הוכפל ונם כי בכלל חומרו לח נשבע למרמה היה חשר לח נשח לבזיון וזה כן לשתוק מרחש הכתוב ט"ו חומרו ישח ברכה כו' כי ברכה לח שחלה מי הוח הרלוי ליטול ברכה ולדקה כי שם מי יעלה בהר ה' ובכר פירש ומחר שהוח חשר לח נקי כפים כו' ומה ענין חומרו מחלהי ישעו ברכה כו' י"ו חומרו זה דור דורשיו כי שהוח מעולל הבנה וקשר י"ח חומרו מבקשי פניך יעקב כי יעקב מחן דכר שמיה ומי הם מבקשי פניו ולמה יבקשוהו י"ט למה לח הזכיר חת חבריהם וחת יצחק ונם חומרו שלה הוח מיותר כ' חומרו שחו שערים כו' חיך יבדל נפשיתי רחש נשערים וחיך יתקשר עם הקידש ולרו"ל שפירשו על שער בית המקדש להכני החרון ודבר ברוח קדשו נם לעתיד נם לפי זה הוח נלחי מקושר ל' הקודש כ"ח חו' והנשחו פתחי עולם שהוח כפל ענין ולמלות שוות שהם שתי קושיות למה כפל ענין ולמה במלות שוות כי ככם בשערים ויצח בפתחים ככם בשתו ויצח בהנשחו ובשערים לח חמר שערי עולם כי חם בפתחי' ונם חיך יבדל רחשים לשערים ולפי הנר' חרו"ל שהוח על כניסת החרון יותר היה לריך להתרחק השער מלהנשה קומתו ועוד כי לדעתם לח היו"ל שערים כ"ח שער כי ח' היה כ"ב חו' מלך הכבוד מה ענין הוח' הוה פה כ"ג חו' מי זה מלך הכבוד מה זה שחלה מי לח ידע כי הוח ה' כ"ד מה המה כל התוחרים החלו ה' עזוז וגבור כ"ה חומרו ה' חיש מלחמה כי הלח בכלל היותו עזוז וגבור הוח ונם למה חזר להזכיר חת השם ולח חמר ה' עזוז וגבור גבור מלחמה ונם לח היה לריך להזכיר מלח גבור פעם שניה כ"ו למה חזר וחמר שתו שערים כו' פעם שניה כ"ז חומרו למעלה והנשחו ופה ושחו כ"ח חומרו מי הוח זה מלך הכבוד והרי שם זה והשיב מי הוח ולמה חזר לשחול כ"ט חומרו פה מלח הוח מה שחין כן למעלה ל' כי תשובת שחלה זו היתה למעלה ה' עזוז וגבור כו' ופה חמר ה' לבחוח ונם חומרו כחן שלה מה שלח חמר למעלה אמנם הנה רו"ל דרשו פסוקי' שו מי יעלה כי' נקי כפים כו' שח בדרכהכו' כלם בחברים ויש דרש חותם בינקב ורחוי לדעת מה שייכות יש להם בזמור זה ולמה בין למר ובין למר לח מוכר יחסר: והנה לבח חל הניחור מוכירה מחמרם ז"ל על מעלת חרץ ישרחל בחומרם כי תחלה ברח הקב"ה חרץ ישרחל ולחר כך חת ח"ל שנחמר עד לח עשה חרץ וחוצות עוד למדנו מדברי רו"ל בחקומות נפרדים כי חין חויר העולם פנוי כי לם חלח כחות משוללי נוף ועל כן חרו"ל שבהקדיק מהלך בדרך מלחך מכריז לפניו פנו מקום לדיוקנו של מלך חלח שחינו דומה הכחות שבח"י שחוירה קדוש לחסר בחויר חרץ העמים כי של ח"ל הם חלוזים עוד נקדים הקדמה שנית והיח כי בית ריחשון נבנה בזכות חברהם ובית שני בזכות יצחק ובית שלישי בזכות יעקב והוח ענין מחמרם ז"ל חברהם קרחו הר שנחמר בהר ה' ירחה יצחק קרחו שדה שנחמר ויצח יצחק לשוח בשדה יעקב קרחו בית שנחמר כי הם בית חלהים כחסר ביחרנו ענין המחמר במקומו כי על הם שהבית ריחשון היה עתיד ליחרב ולישעות הר קרחו הר מתחלה על הם סופו ועל הם שהבני היה עתיד להיות שדה נחרש קרחו שדה ועל הם שבג' הוח קייס לעד על כן יעקב קרחו בית כי בית נחמן וקייס יהיה ומה נם כי רוחני הוח וקדוש יהיה מן השמים עוד ידעינו מרו"ל כי נדול היה כבוד הבי' הריחשון שהיה על לד חסד לחברהם מן הבני שעל ידי פחד יצחק כי חסרו בו חמשה דברים בבית השני גדולי החכמות ובכללם לחרון הגלוים חך השלישי עולה על כלם עוד הקדמה שלישית מפורסמת היח כי עיקר השרחת שכינה בחרץ לינה בחלל לח משכן כי לינה בית לשר ינמו לו יתברך לך העיקר הוח ברוח הקדש בחדש כמחמר הנביח היכל ה' המה והוח מחמר הכתוב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ולח נחמר בתוכו והוח כי רוח חדש בקרבנו קדושה וחלק חלוה ממעל היח ובה המלח לה שכינה ממש וחנב נפשות הלדיקים המלחים בעיר תשרה בבית המקדש כי קדושת נפשות עם בני ישרחל יעמיכו חיכות קדושת בית המקדש של מעלה חל של מטה ויוכן לשכון בו שכינה וכמחמרנו על פסוק ירושלים הנבנית כו' והוח מחמר שלמה בחומרו נבה בביתי בית ובזול לך שהוח שבנה שני בנינים כי נם בזה הוח ד"ה של מעלה שהוח בית ובזול ועל כן היו עומדים לפופים ומשתחוים רווחים כי חיכות בית המקדש של מעלה שהיה שורה למטה היה מכיל קומתם כמחזר חלפנו במקומו : ונבא חל העניין והוח כי בח דוד להעמיד שורש הברחת שכינה בחרץ הלזו העכורה בל יחמר קים כי רם ה' ושפל נדר החרץ לשכון יה חלהים כיחומר עכור היח ומהלך שבילי הדעת הנפשרת הוחילו בחומרו נקי כפים ובר לבב וחחר כך יעלה בהעדר עבירה בחומרו חשר לח נשח כו' ולמה חומרו לח נשבע למרמה הוח עיקר חשר לח נשח כו' ולמה הוכפל ונם כי בכלל חומרו לח נשבע למרמה היה חשר לח נשח לבזיון וזה כן לשתוק מרחש הכתוב ט"ו חומרו ישח ברכה כו' כי ברכה לח שחלה מי הוח הרלוי ליטול ברכה ולדקה כי שם מי יעלה בהר ה' ובכר פירש ומחר שהוח חשר לח נקי כפים כו' ומה ענין חומרו מחלהי ישעו ברכה כו' י"ו חומרו זה דור דורשיו כי שהוח מעולל הבנה וקשר י"ח חומרו מבקשי פניך יעקב כי יעקב מחן דכר שמיה ומי הם מבקשי פניו ולמה יבקשוהו י"ט למה לח הזכיר חת חבריהם וחת יצחק ונם חומרו שלה הוח מיותר כ' חומרו שחו שערים כו' חיך יבדל נפשיתי רחש נשערים וחיך יתקשר עם הקידש ולרו"ל שפירשו על שער בית המקדש להכני החרון ודבר ברוח קדשו נם לעתיד נם לפי זה הוח נלחי מקושר ל' הקודש כ"ח חו' והנשחו פתחי עולם שהוח כפל ענין ולמלות שוות שהם שתי קושיות למה כפל ענין ולמה במלות שוות כי ככם בשערים ויצח בפתחים ככם בשתו ויצח בהנשחו ובשערים לח חמר שערי עולם כי חם בפתחי' ונם חיך יבדל רחשים לשערים ולפי הנר' חרו"ל שהוח על כניסת החרון יותר היה לריך להתרחק השער מלהנשה קומתו ועוד כי לדעתם לח היו"ל שערים כ"ח שער כי ח' היה כ"ב חו' מלך הכבוד מה ענין הוח' הוה פה כ"ג חו' מי זה מלך הכבוד מה זה שחלה מי לח ידע כי הוח ה' כ"ד מה המה כל התוחרים החלו ה' עזוז וגבור כ"ה חומרו ה' חיש מלחמה כי הלח בכלל היותו עזוז וגבור הוח ונם למה חזר להזכיר חת השם ולח חמר ה' עזוז וגבור גבור מלחמה ונם לח היה לריך להזכיר מלח גבור פעם שניה כ"ו למה חזר וחמר שתו שערים כו' פעם שניה כ"ז חומרו למעלה והנשחו ופה ושחו כ"ח חומרו מי הוח זה מלך הכבוד והרי שם זה והשיב מי הוח ולמה חזר לשחול כ"ט חומרו פה מלח הוח מה שחין כן למעלה ל' כי תשובת שחלה זו היתה למעלה ה' עזוז וגבור כו' ופה חמר ה' לבחוח ונם חומרו כחן שלה מה שלח חמר למעלה אמנם הנה רו"ל דרשו פסוקי' שו מי יעלה כי' נקי כפים כו' שח בדרכהכו' כלם בחברים ויש דרש חותם בינקב ורחוי לדעת מה שייכות יש להם בזמור זה ולמה בין למר ובין למר לח מוכר יחסר: והנה לבח חל הניחור מוכירה מחמרם ז"ל על מעלת חרץ ישרחל בחומרם כי תחלה ברח הקב"ה חרץ ישרחל ולחר כך חת ח"ל שנחמר עד לח עשה חרץ וחוצות עוד למדנו מדברי רו"ל בחקומות נפרדים כי חין חויר העולם פנוי כי לם חלח כחות משוללי נוף ועל כן חרו"ל שבהקדיק מהלך בדרך מלחך מכריז לפניו פנו מקום לדיוקנו של מלך חלח שחינו דומה הכחות שבח"י שחוירה קדוש לחסר בחויר חרץ העמים כי של ח"ל הם חלוזים עוד נקדים הקדמה שנית והיח כי בית ריחשון נבנה בזכות חברהם ובית שני בזכות יצחק ובית שלישי בזכות יעקב והוח ענין מחמרם ז"ל חברהם קרחו הר שנחמר בהר ה' ירחה יצחק קרחו שדה שנחמר ויצח יצחק לשוח בשדה יעקב קרחו בית שנחמר כי הם בית חלהים כחסר ביחרנו ענין המחמר במקומו כי על הם שהבית ריחשון היה עתיד ליחרב ולישעות הר קרחו הר מתחלה על הם סופו ועל הם שהבני היה עתיד להיות שדה נחרש קרחו שדה ועל הם שבג' הוח קייס לעד על כן יעקב קרחו בית כי בית נחמן וקייס יהיה ומה נם כי רוחני הוח וקדוש יהיה מן השמים עוד ידעינו מרו"ל כי נדול היה כבוד הבי' הריחשון שהיה על לד חסד לחברהם מן הבני שעל ידי פחד יצחק כי חסרו בו חמשה דברים בבית השני גדולי החכמות ובכללם לחרון הגלוים חך השלישי עולה על כלם עוד הקדמה שלישית מפורסמת היח כי עיקר השרחת שכינה בחרץ לינה בחלל לח משכן כי לינה בית לשר ינמו לו יתברך לך העיקר הוח ברוח הקדש בחדש כמחמר הנביח היכל ה' המה והוח מחמר הכתוב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ולח נחמר בתוכו והוח כי רוח חדש בקרבנו קדושה וחלק חלוה ממעל היח ובה המלח לה שכינה ממש וחנב נפשות הלדיקים המלחים בעיר תשרה בבית המקדש כי קדושת נפשות עם בני ישרחל יעמיכו חיכות קדושת בית המקדש של מעלה חל של מטה ויוכן לשכון בו שכינה וכמחמרנו על פסוק ירושלים הנבנית כו' והוח מחמר שלמה בחומרו נבה בביתי בית ובזול לך שהוח שבנה שני בנינים כי נם בזה הוח ד"ה של מעלה שהוח בית ובזול ועל כן היו עומדים לפופים ומשתחוים רווחים כי חיכות בית המקדש של מעלה שהיה שורה למטה היה מכיל קומתם כמחזר חלפנו במקומו : ונבא חל העניין והוח כי בח דוד להעמיד שורש הברחת שכינה בחרץ הלזו העכורה בל יחמר קים כי רם ה' ושפל נדר החרץ לשכון יה חלהים כיחומר עכור היח ומהלך שבילי הדעת הנפשרת הוחילו בחומרו נקי כפים ובר לבב וחחר כך יעלה בהעדר

חידוש העולם ב׳אומרם כי חיזה הדרך הלך רוח ה׳ לפעול פעולה נפלאית
במעבה האדמה עלכן תקלה דברי פי המלך דוד טרם ידבר בהסרתת
סכינה על הארץ ייסד פנת יקרת סברת חידוש העולם על תלה ומתנה
לל ענין הסרתת סכינה בארץ כי היה מערכה לל הדרוש הלזה (א)
והיהל והמר לה׳ הארץ ומלואה היה
ארץ ישרהל הנקראת נמקרת ארץ
פתם כי היה הארץ הידועה ואמר כי
זה היהל והיה העיקר שהיה מהיכו׳
קדושה ואין ג״ל היה וישנייה כי היה
גם מלואה שהוא לל כחות שנאורים
המשוללי גוף גם הם אמ׳ המה כי
חינם כחות נמתי׳ לנלקי ייהם תותם
לו ית׳ לך שאר העולם הנקרא הכל
חיני תומר ומלואה כי כחות חלוניים
המה כי היה תנלויושנני זה הם בני
האדם כי גם שלשם תלהי ישרהל
נלנד יכונה עם כל זה גם כל הגויים
נרוחיו ית׳ המה (ב) והרהיה כי
גם שהארץ וכל תנל נרוח תלהים כי הלא הוא על ימים יסדה שרקע
הארץ על המים ולמקוה המים קרא ימים כי יש תיני מיחות ותהומות
ואין זה כי היה כח תלהי ולא דבר טנעי כמנהגנו מהג כי חיך תוכל עמוד
הארץ על המי׳ נרך נוגע היה לא שתנע שהיה היה וכן על נהרות הם
ד׳ נהרות יכונים הם ד׳ נהרות של ג״ע הרוחניים נמקורם ומתלנשים
נלחתם יכונים כי השלש׳ מקיפין קלת תלכיות וכל יתר מיחות שנעולם
חרו״ל שמהר פרת הם מקנרכין הנה כי מנהרות נן עדן יכון הוא ית׳
לת הארץ כי מנהרות נן עדן היולתי׳ נרחשיתם רוחניות מתכונן העולם
הנה כי על ידי דנר רוחני מתכונן העולם הרי זה ייסד יסוד חידוש
העולם כמו״ש • ונם כיון נתומרו לה׳ הארץ מלואה כי הוא יתנרך
מלת כל הארץ כנודו ולהיות לה׳ מסקייס נו יתנרך כי הוא מקומו של (ג) ולחר הניחת חדוש
עולם ונכן להיות לה׳ יש הארץ ומלואה כו׳ העולם נת וידנר על הסרתת סכינה ואמר מי יעלה נהר ה׳ כו׳ לומר
לל יגל עתק מפי חיש לדנר ולומר חס לא יסנ חלהים על הארץ כי חס על
העולם השפל מלנרת תומו למה לא יסנ חלהים על הארץ כי חס על
השמים כנודו וגם חס ישרה סכינתו נחרץ לא יתתיר כעינן הרחנות
כי הנה דעו חיפה כי הכל תלוי נזכות הרחוי להסרו׳ שכיל נתוכו נוכותו
כי הלא יש שני נני חדם שנוכותם שורה על הארץ נעצם חלא שרחשון
נלתי מתמיד לעולם חך השני מתמיד והם הנרהסם שנוכותו נית רחשון
ויעקב שנוכותו השלישי כי השני לא יוכירנו כי לא נת נו מלך הכניד
נעצם כי לא היה נו לחרון ושחר הל׳ דנריס ונרחשון היהל ואמר מי יעלה
נהר ה׳ הוא ב״ה הרחשון הארקית הר ה׳ מי יעלה נו לחיכות נפשו עולה
ושורה נו עם השכינה להחזיק נוכותו השרחתה ווו תקרא עליה נעלמת
כי חינו מתמיד עם לעולם ועל השלישי הוא יעקב אמר ומי יקום שהיה
קיימה עלמיית ומתמדת נמקום שלא יקרא הר כי חס נמקום קדשו כי חו
נדול יהיה כנוד הנית ההוא האחרון כי יהיה רוחני וקדוש מהד ועל כן
יקרא מקום קדשו כלומר כי יש תנשים מיוחדים לנל השרחת סכינה
נחרץ משני הזמנים נחופן שמה שתעדר ניתר הומנים חינו כי חס על
העדר זכות לא על היות כמו זר העולם הזה מלהיות נו שייכות ומנת
לנא נו סכינה (ד) ופירש ואמר חשר חמרתי מי יעלה נהר ה׳ הלא
חשר יעלה הוא נקי כפים כו׳ שהוא הנרהסם שהיה שלם נמחשנה ונמעשה
נמעשה נקי כפים נחומרו הרימותי ידי כו׳ וחס חקח מכל חשר לך כו׳
וחס נמחשנה כי היה נר לנבב הם שני הלנבות וכמ״ש ז״ל נפסוק
ומלחם לת לנבו נחתן לפניך כי לת שני היניריס של הנרהסם שהם שני
הלנבות מלא ית׳ נחמי׳ לפניו וזהו ונר לנבב ואמר חמרתי ומי יקום נמקום
קדשו הוא יעקב חשר לא נשח לשוח נפשו כו׳ וזהו שלח חמר ולא נשח כי
חס חשר לא נשח כי עתה נעתיק לנדנר נמי שלח היה מנדנר נו עד כה
שהוא על יעקב והוא כי לא נלנב כי׳ נקי כפים ממתון זולתו כ״ש גם היה
נועל נטוב׳ העולם הזה גם נשלו כי לא נשח למה שהוא שוח נפשו שהוא
טוב העה״ז והוא מניורת פסוק וחליו הוא מוסח לת נפשו שהוא כי לל נמי
שכירותו הוא מוסח לת נפשו נגופו כי נסמך הדינר ההוא יכלכל חותה
ויפלנה כך יחמר לא נשח לשוח נפשו למה שהוא שוח כי לא נטח ולא נמך
למה שהוא שוח הם נכסי העולם הזה כחשר כתנינו נמ׳חמרו לחתו הן
עשו חחי חים שעיר כו׳ שהוא כי למה יכניסהו לקנל נרכות עשו כי חינן
רק טובות העולם הזה וחין לו חסק נהם כי חינן רחויות רק לעשו חים
שעיר ול׳ לו שהיה חים חלק וכמ״ש ז״ל חים חלק כל״ח כי חלק ה׳ עמו
וכן תרו״ל נ״ניתן לעשו נעד חלק המעבה כי לא לו חסק נשוח טובות
העה״ז וגם חין ג״ל שהיה נר לנבב עם נבר כי הם גם עקם שוח לנן

תְּבֹל וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃ ב כִּי־הוּא
עַל־יַמִּים יְסָדָהּ וְעַל־נְהָרוֹת יְכוֹנְנָהָ׃ ג מִי־יַעֲלֶה
בְהַר־יְהוָה וּמִי יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ׃ ד נְקִי כַפַּיִם
וּבַר לֵבָב אֲשֶׁר לֹא־נָשָׂא לַשָּׁוְא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע
לְמִרְמָה׃ ה יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְהוָה וּצְדָקָה
מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ׃ ו זֶה דּוֹר דֹּרְשָׁיו מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ
יַעֲקֹב סֶלָה׃ ז שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ
פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד׃ ח מִי־זֶה מֶלֶךְ
הַכָּבוֹד

שהיה נוי עז פניס נקש להורנו ואמר לו שיעבע לו ולו ויעבע לו נפחר
חלניו יעקב ולא היה העבועה נמרמה כדין נשבעין לחרמין ולהרגין שמכוין
נלנבו חל ענין חלה שנבע למרמה כי לם שהיה ה׳ כנודו נר
לנבב נם עם רשע הבח להורנו (ה) על כן הנקי כפים וכו׳ שהוא
לנרהם ישח נרכה מחת ה׳ שהוא
מלילות נרכה שיניה נוכותו ב״ה לך
לת שיתמיד לך הסר לת נשח לשוח
נפשו כו׳ שהוא יעקב נם ישח נדקה
שהיה העומד לעד מלהי ישעו כ״ת
ונדקתו עומדת לעד (ו) נחופן
שחומר דוד הנה זה דור כלומר
הדור הזה שהוא דור שהנית שנוכות
לנרהם הוא הני׳ שדוד נעם יסודותיו
דורשיו של הדור הם מנקשי פניך
יעקב יותר מפני לנרהם ולמה על
כי יהיה סלה מתמיד לעולם מה שלין
כן לשר נוכות לנרהם לכן מנקשים
יהיה מעתה על יעקב שהוא קייס
סלה או שיעור הכתוב שמדנר דוד הל ה׳ חלהיו ומומר לו זה דור
דורשיו של הדור מנקשי פניך ה׳ שיהיה יעקב סלה כלומר מעתה שיהיה
של זכות יעקב נחופן יהיה סלה נלי הפסק כי זה נחרו והוא כענין
הכתוב חלנלו על סיוס הסירה הניחתו ותטעתו כו׳ שהלו ישרחל מה׳
שיעשם נהר נחלתו סלה יטלטלו משם שהוא על ידי מקדש ה׳ כוננו ידיו
הוא של יעקב • (ז) שאו שערים כו׳ הנה כתנינו שעל ידי שני
דנריס סכינה שורה נבית המקדש ת״כ שפע קדושת ב״ה של מעלה
מתפשט ויורד נשל מטה ונחליכות רוחניות העליון שורה סכינה למטה
ושחף גם לא יהיה רק ע״י נשמות הלדיקים שנישרחל כי היכל ה׳ המה
ונשמותיהם הם פתחים לנח דרך השתלשלותן שפע טוב העליון מלתו
יתנרך כמ״שנרמו על פסוק ועל פתחיהו וזה ענין הכתוב שאמר
דוד נרוח קדשו הלא חמרתי כי יש שני זכויות של שני נדולים שהם לנרהם
ויעקב שעל כל לחד מהם יש לרון ושיריה סכינה למטה נב״ה ושהעיקר
ומתמיד הוא הנית האחרון ע״י יעקב ועתה חל עלי חובת ניאור היזה
דרך יסכון סכינה ולומרה על ב״ה לשר נחרץ כנודו כי הוא לעולם כנפש לנוף
כחחרון ונם שלא שאר מלוי כל הארץ כנודו כי הוא לעולם כנפש לנוף
הלדש שמתלוה לת כלו ת״כ לחיפה למה לריך נח סכינה של נית המקדש
וחם נפש היה ולא נשאר העולם חיך מתקייס כל העולם וגם זה נכלל
חומרו למעלה לה׳ הארץ ומלואה כו׳ ונרהסם הוא ב״ה שנוכות לנרהם
העתיד ליבות נימי שלמה נמו היהל ואמר הנה זה הדרך הסרתת סכינה
נבית המקדש כי שהו שערים של ב״ה של מטה שהו וסנלו עליכם לת
רחשיכם הם שערי ב״ה של מעלה שהם רחשים לשל מטה ומשקלשים
ונ׳ים לשל מטה שכתוב חלנלו על פסוק עומדות היו רנלינו כו׳ וחפשר
כי נכלל השערים שהוכיר כלל נם שער השמים שמכוון כנגד ב״ה של
מטה שגם הוא יפח לת שערי ב״ה של מעלה כנוף הנוסף לת הרקיע וגם
זה לא יהיה כי לם והנפתו פתחי עולם הם נשמות הלדיקים שנדור שהם
פתחי עולם כפתחי׳ לנח נעולם שפע העליון לם חיכסה רמים ונפחים
נחיכות ונדקות הנפתו והכינו עלמכם שהיכל ה׳ לחתם ועל ידכם תורד
קדושה מעולם העליון ויהי מלך הכנוד נבית המקדש והעניין כי חין
ספק שמלת כל הארץ כנודו יתנרך חך מה שיוסף נב״ה הוא שיהי מלך
הכנוד כי גם שהתפשטות שכינה נעולם הנקרא כנוד כמ״ש מלת כל
הארץ כנודו מה שיהי עתה נב״ה הוא עיקר שכינה שהוא מלך של הכנוד
ההווה תמיד נעולם ונתתך לשונו נהן טוב טעם נל יחמר חים החם יש
חילוק נו יתנרך להיות מניחות ת׳ נמקדש ומניחות לחר חולה חך הוא כי
יקרה לעולם עם השכינה כמקרה הנוף עם הנפש והוא כי חין ספק
שהנפש תמלת לת כל חיברי הנוף לקיימם חך הלא נרחה כי הענין רוחה
ולמה לה יהיו שהר חיברים לחר שגם נהם נחיות הנפש המותנת נחות
חל הענין חך חמור מעתה כי חין זה כי הם שעם היות כי הנפש לחת היה
עם כל זה לא לשר יקבל ממנה כפי הכנתו ועל כן חין ענין כי חך יקבל
רחות מעיקר חיכות הנפש כי הרחיה היה כח רוחני יותר מפעולת כל
לחד משאר חיברים כך השכינה נעולם עם היות כי לחת היא עכ״ו ע״י
היות קדושת חיכות נית המקדש של מעלה נשל מטה יוכן לקנל עיקר
שכינה כענין המקנל רחות מה שחין כן לשאר חיברים כמדובר וזה חמר
שהו שערים כו׳ שהוא כי למה יכניסהו לקנל נרכות עשו כי חינן
(ח) והנה נרוח הקדש לחר רחות נניינו רחה חרננו לשר היו נויש
מרקדים נהיכלו והוא שוחק עד שהיו חומרים ליערחל היה חלהיך
ויושיעך ומניחים דנריס חלילה ועל זה חמר הנה לשר נח מלך הכנוד
יבח זמן שיחמרו מי זה מלך הכנוד כלומר חס לא חיפה מי הוא וחיה

כבודו שמחללים כבודו ופוסק לך תיפת רוחס על הגויס הסס כי הלח הן הן גבורותיו היוקו מסטף גבורתו חלין בל תפעל חוכה וו"ת ה' עזוז ונגבר כי הוח קוחר בודד בעלמו וחינו כקוחר גבר שמשמעו שפועל גבורות והענין שחומר חל תתמהו על מלך הכבוד חיך רוחס שמחללין כבודו וסוחק כי הלח ה' הוח עזוז וגבור כי בהיוקו עזוז בודד בעלמו והוח גבור שכוכס עזוז בעלמו כי הן הן גבורותיו חך לח יסבול לעולם כי הלח יבח זמן שיעלה גבורותיו חוכה והוח ה' גבור מלחמה לומר כי מי שהוח עזוז וגבור שגבורתו בודדת בעלמו יבח זמן שיהיה ה' גבור מלחמ' בפועל והוח יוס נקס בלבו יתברך כי הוח יפיל חת כל הלוחרים שהיכרו חת שמחלל כמחמר הכיוח ומתח לללמח על רגלותי וכו' והדקת פרולו נחשח חספיל ודהבת שהן כלס ויד ה' תעשה וחת כמ"ח פורה דרכתי לבדי וכו' (ט) וחו גללה כבוד ה' והיהיה הערלת שכיכה גדולה ומתמדת עולס ועד והוח בניח החחרון שנוכות יעקב ועליו הוח חומר שחו שערים רחשיכם ושחו פתחי עולס כי חין הלדיקי' לשפ יהיו פתחי עולס כי חין הלדיקי' לשפ יהיו בחחרית הימים בחשר חשר היו בהנוות הניח הרחשון כי חו הייתי יכול לחמר להס והנשחו שיקנו התנשחות כשרון להיות רחוייס לכך חך חז לעתיד כל הנשחר בניון והנותר בירושלים קדוש יחמר לו וחין לומר להס רק ושחו לומר שחו שערים וקבלו חת רחשיכם הס קדושת שערי ב"ה של מעלה ושחו חתס פתחי עולס הס הלדיקים חשר יהיו נימים ההס והס פתחים לבח דרך השתלמות נפשותיכם כל שפע טובה וקדושה לעולם חתה תשחו עליכס נס כן חת הרחשים הנו' כי בזכותכם יבחו וייתפשטו על הניח ההוח • חו יכלול בחומרו ושחו פתחי עולס כי הס יפתו על סכס זכותס חת השערים עס הרחשים שהשערים נושחים שע"י זכות פתחי עולס יבח מלך הכבוד (י) והנה חז לח יהיה עיד חלילה חרבן ולח יחמרו מי זה מלך הכבוד על סובלו שמרקדים בהיכלו כי הס חדרבה יגלה כבוד ה' ורחו חותו כל יפרחל לדיקים כמחמרס ו"ל שעתיד הקב"ה להיות רחש חולה לנדיקים והכל מרחים בחנבע וחומרים הנה חלהיכו זה וזה יחמר מי הוח זה מלך הכבוד כו' ולח חמר מי זה כחשר חמר למעלה כי הס מי הוח זה והוח כי יחמרו מי הוח הגדול הנסתר הס הוח זה מלך הכבוד חשר לח רחיתו עד עתה כי יהיו מרחים בחנבע כרוחים ובלתי מלחיני' רב טוב גדול כוה ומחיים וחיכו כמלך ב"ו כי ברוב עס הוח כבודו חך זו הוח יתברך יכלה חת כל נחוות המורים כי יחבר כל הרשעים מחרנו וגס מיפרחל לח יהיו רבים כי הס חחד מעיר ושני ממשפח' כי חיכו כמלך ב"ו שחין לו כבוד רק ברבו' חיילותיו ונבחיו חך הוח יתברך עס היוקו בעל הנחות בחמת חין ערין לנחות כי הוח לבדו מלך הכבוד וזה חמר האח מלך הכבוד ובזה חין מלח הוח מיוקרת שהכוונה שהוח לבדו מלך הכבוד וגס יכירו כי הוח סלה ולח כני' הרחשון שלח היה סלה כי נדול ומתמיד יהיה כבוד הניח האחרון מן הרחשון במהרה בימינו :

כה (א) לדוד

חליך י' וכו' הנה דרך העולם כי הס ישלח חיש דורון לנדול הימנו משוער חיכות הדורון לפי המשלח ולפי המקבל על כן חמר דוד במה חקדם פניך לחת לך משחת ודורון כי הלח לפניך חיכי מערין עלמי למלך כי הס לדוד משולל מקומך מלכות ואתה ה' חין ערוך חליך וח"כ חיוה דורון יהיה רחוי לך מאני חין לי נכבד מנפשי כי רוחניות וחלק חלוה ממעל הוח וו"ת לדוך כלומר להיותי דוד משולל תוחר חדר מלכות כי הס כאחד האדם והדורון הוח חליך ה' משולל ערך נפשי חשח כי חין זולתה רחוי להיות משחת חליך (ב) ולח הייתי חושש בלחתה חמני לחתה לך כן תתביים למעלה על תעשי כי הנה חלהי נך בטחתי שחל תבושה חך חושבני מחת לוחתה ותמותה הפעם חל יעלנו חויבי לי הס מתי ויחטיחו לך כלומר לכן קבל הרצון טוב • (א) חו יחמר הנה לח ידעתי כי בעוני היה חילול ה' ולח יכיפר עד תמות והן תמת כי נס שבלחת נפשי חליך בעוני לח תרד שחולה על העון כי הס חדרבה תהיה לה התנשחות לפניך לחחר לעבר מלילות המות וזהו חומרו למה שחני דוד קטון לפניך בלבת נפשי ממני חליך ה' לח הסבר חלח חדרבה חשח חומה בחתי חומה לך מהבוחתה בי כי התנשחות יהיה לה חו מעתה (ב) והוח כי למה שחתה

הַגִּבּוֹר יְהוָה עָזּוּז וְגִבּוֹר יְהוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה : ט
שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְשֶׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא
מֶלֶךְ הַכָּבוֹד : י מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְהוָה
צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה :

כה א לְדָוִד אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי אֶשָּׂא : ב
אֱלֹהַי בְּךָ בָטַחְתִּי אַל־אֵבוֹשָׁה
אַל־יַעְלְצוּ אוֹיְבַי לִי : ג גַּם כָּל־קוֶיךָ לֹא יֵבֹשׁוּ
יֵבֹשׁוּ הַבּוֹגְדִים רֵיקָם : ד דְּרָכֶיךָ יְהוָה הוֹדִיעֵנִי
אֹרְחוֹתֶיךָ לַמְּדֵנִי : ה הַדְרִיכֵנִי בַאֲמִתֶּךָ וְלַמְּדֵנִי
כִּי־אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׁעִי אוֹתְךָ קִוִּיתִי כָּל־הַיּוֹם : ו
זְכֹר־רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה : ז
חַטֹּאוֹת נְעוּרַי וּפְשָׁעַי אַל־תִּזְכֹּר כְּחַסְדְּךָ זְכָר־לִי־
אַתָּה

חלהי נך בטחתי חל חבושה בחוקו העולם כי חדרבה הן הוח משוש דרכי נח כן סלה נח לי חס לומת מחיית בושה על מעשי שמה חך מה שקשה עלי חס לומתה הפעם הוח חל יעלנו חויבי לי ויחטיחו לה' : (א) חו יחמר כעניו הנרחה מספר הזוהר שחומרו נפשי חשח הוח כמוסר עלמו למיתה ויחמר לדוד כלומר מפחת דוד מלך עלמו הנני מוסר נפשי והוח נפשי חשח והריני ע"י מוסרי עלמי כמת (ב) וחחר שחני מחשיב עלמי כמת מעתה הנה תתייחס ליקרת חלהי כי לחשוב כמת לחה מתייחס חלהוקדעליו כלומר בילחק על היוקו חשוב כמת בחיניו ו"ת חלהי לומנס נך בטחתי חל חבושה שחל יעלנו חויבי לי חס לומתה הפעם : (ג) גם כל קויך כו' הלח לומרתי נך בטחתי ב חבושה חמור כי למה שחתה חלהי ומני עבדך בטחתי שחל חבושה והנה מחוללו דבר ירחה כי חך לוולהי לח כן כי חס שיבושו המה וירחה חוטר בזוה חך הנה לח תפעול חת יתר קויך כי נס כל קוך לח יבושו חך מה שחחלתי בחומרי חלהי נך בטחתי חל חבושה הוח כי הוח כי יבושו הבונדי' ריקס הס הבונדים נה' בלי סבה רק מחוע בחיכה מה שלין כן חני כי חשר עשיתי היה לי לד סיבה כי היה נסיון שחחלתי יפסוני על חלח היו חומרים חלהי דוד ועוד חומרו חלין הוח יח' לח תוכל לעמוד כמחמרס ו"ל שוה כיון בחומרו למען תלדק בדברך שהיה כמוכרח למען ילדק הוח יתברך בחומרו שלח יוכל לעמוד נוסף על זה היותה בח וזנו ומנורשת בחופן שחני לח בנדקי ריקס : (ד) דרכיך ה' כו' חמר הלח חמרתי כי לח חכחד כי בן עות חלכי חלח שבך בטחתי חל חבושה והלח תחמר כח חלהי כי חני ברחתי לעצמי שחטחתי לך על כן חני חומר דרכיך ה' הודיעני לומר מה חעשה ולח ידעתי דרכיך שחלו ידעתי לח שחלתי למה לח יחמרו חלהי דוד כדי שתבח לומר כי חת החבות נפית שנמשך שחשיב בחנני ה' ונסני וחמרת שלח לעמוד ולכדתי כחוח מכמר וחלו ידעתי דרכיך שהיית מקפיד על שלח הנחתי הדבר לליך שתעשה מעלמך הרחוי חלי ונס לחרי כן בחומרך לח תעמוד בנסיון הלו ידעתי שעל ידי כן לח תקלית כי כבר יצח מפיך כמחמרו לחרי כן למען תלדק בדברך כו' הייתי מחלה פניך שלח תנסני לכן מעתה דרכיך ה' הס הדרכים הרחנים הודיעני וחתהלכה בהס חך חורחותיך הנרים מדרכים לימו מפיק הודעה כי חס נ"כ לימוד וזהו דרכיך ה' הודיעני חורחותיך למדני : (ה) **הדריכני** בחמתך כו' חמר לח בלבד חלי מבקש תודיעני לימה דרך הטוב ללכת בו וחיוה הוח הרע לפרוש ממנו כי חס נס חס יהיו לפני סני דרכים טובים וחיכה נדון בקרבי לימה מהס החמת כי יש פניהלכון ולכחן ולח ידע נמה לבחר נס בחלה חפלתי חלמדני וזהו הדריכני בחמתך כי הדרך שהוח חמת חמלך בו הדריכני שתשים חותי בדרך ההוח ולח לחבטח בי כי לחר שהדרכתני בדרך חמת שחבטח בעלמי לדעת להתנהג וללכת בו כי חס נס שחר שהדרכתני לריך שתלמדני ללכת בדרך החמתי ההוח בל לטה מני הדרך ימין ושמחל כי מה החדס לדעת ליסר דרכו מעלמו שלח יטרך סעד לתומו וזה מסני טעיתי לחד כי לחה חלהי יסני שהס להיה חובד עלות וחטעה לנה לליך ליסע הס לך וח"ב למה תניחני לטעות כדי להדריכני שתרפחני לחרי כן שניח כי חומך קויתי כל היום וזהו כי כל כך חני חופק נך כי נס שבכל לילה רוח קדשך בי כי חתה עמדי בבח היום לח חחמין כי תסוב תהיה עמדי בלילה הבחה ועל כן חומך קויתי כל היום מתי תסוב חלי וחס כן למה תרפה חת חשר יתבנך כל כך : (ו) **זכור** רחמיך ה' וכו' כי הלח מעולם כלומר מעולם זה למה כי חלחכי העולם הטלין לח יטרכו לחכבד ורחמים ולכן תן לנו מבלנו : חו יחמר כי הנה העולם לח נברח רק בשיתוף הס של רחמים כד"ת ביום עשות ה' חלהים וכו' וכן נמדת חסד כי עולם חסד יבנה • ונבח חל הניחור בסוס לב ל חומרו הסס בין רחמים וחסדים • לך יחמר וכור רחמיך של הס ה' ונס חסדיך כי מתי חלה מהוויית עולם המה שלח נברח עד נשתתף הס ה' בסס חלהים ונס נמדת חסד כי עולם חסד יבנה והיה זה למען יתקיים שחס לח כן לח היה מתקיים על חטאת בני החדס : (ז) **חטאת** נעורי וכו' רחוי לסיס לב למה הסמיט העוונות ונס שכל"ל חטאת ופשעי נעורי שחין לומר שנקש על חטאת נעורים ופשעי הגדולת ועוד שלמה לח

אַתָּה לְמַעַן טוּבְךָ יְהוָה : ח טוֹב־וְיָשָׁר יְהוָה
עַל־כֵּן יוֹרֶה חַטָּאִים בַּדָּרֶךְ : ט יַדְרֵךְ עֲנָוִים
בַּמִּשְׁפָּט וְיַלֵּמֵד עֲנָוִים דַּרְכּוֹ : י כָּל־אָרְחוֹת
יְהוָה חֶסֶד וֶאֱמֶת לְנֹצְרֵי בְרִיתוֹ וְעֵדֹתָיו : יא
לְמַעַן־שִׁמְךָ יְהוָה וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנִי כִּי רַב־הוּא : יב
מִי־זֶה הָאִישׁ יְרֵא יְהוָה יוֹרֶנּוּ בְּדֶרֶךְ יִבְחָר : יג
נַפְשׁוֹ בְּטוֹב תָּלִין וְזַרְעוֹ יִירַשׁ אָרֶץ : יד סוֹד יְהוָה
לִירֵאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעָם : טו עֵינַי תָּמִיד אֶל־
יְהוָה כִּי הוּא־יוֹצִיא מֵרֶשֶׁת רַגְלָי : טז פְּנֵה אֵלַי
וְחָנֵּנִי

יזכרם • לך הנה בגמרא העלו לדעת רשב"ל שכשהדם שב מירצה ודומק נעשים כשגגות לכל כשגג מלהבה נעשים כזכיות והנה לפשר לומר כי לא כל הדומות שוין כי אם פשע הוא גם מלהבה הם יעשה שונג אז שלא יזכר כלל יש להחזיק לו יתברך טובה וזה יאמר שגגות של נעורי ושגגות של פשעי שנעשים שגגות ע"י תשובה אחלה פניך שלא הזכור כלל כי גם שזכיות לא יחשפם גם חטאת לא תזכר והם כחסרך הידוע לך בחסם ודומות שהוא חסר שהדומו' נעשים כזכיות לשב מלהבה כמוני תעשה בפשעים זכור לי אתה לותם כי יהיו זכיות ולא שחשיב תשובתי כ"כ מלהבה שהיה רחוי לכל זה רק למען טובך ה' שתקרב לרוח משיך : (ח) טוב ויסר ה' כו' יש לומרו כי טוב הוא השארה בלבד לך רז"ל לאמרו על פסוק ועשית הטוב ויסר זו לפנים משור הדין וזה יאמר בשום לב אל הני"ת שהיה בפתח ולא בשו"ת שהוא הנה טוב ויסר ה' שעל כן יורה חטאים שיורה ומשייע חטאים לחר שכבר הם בדרך שבחו ליטהר (ט) ושמא תאמר הם כן מה הפרש יהיה בין הבא ליטהר לחסר כבר הוא טהור שהוא עניו שהוא גדול מירח הלא הוא כי ידרך עמוים במשפט הוא קו הצדקו' ולא"כ יעלם כל החסידות שהוא דרכו יתי' כענין מה הוא חנון לף לתה חנון מה הוא רחום כו' וזהו וילמד עמוים דרכו : או יאמר ענין החסידות שהוא משמרת כל הצדקות וזהו ידרך עמוים במשפט כל ימותו מהצדקות ומה ההדרכה הלא היא כי וילמד עמוים דרכו הוא לפנים מ"ה שע"כ לא יפנו בצדקות רק במשמרת (י) ושמא תאמר הלא יתברך מצוה לותנו והלכת בדרכיו ולזה תאמר שהוא משמרת בלבד לו"א לתת הוא שכל תורותיו ה' שמצינו כלך בהם מה הוא רחום וכו' לך הוא למוצרי בריתו ועדותיו לך לא שיהיו בכלל עדותיו שמי שלא יעשה לותם עובר בעשה כי היכם רק משמרת וקדושה יתירה : (ט) או יאמר וילמד עמוים דרכו שע"י עשותו יל' כן יורה חטאים וכו' כמלא תלמד עמוים דרכו יל' שיעשו גם הם כמעשיו יל' לבלתי הקפיד על החוטאים נגדם כי חדרבה חין צריך לומר שימחלו להם כי אם גם ידריכו לותם ויורו להם התמת ויחזירום לתושב (י) ושמא תאמר הלא זולת זה כל תרחות ה' חסד ואמת לך הוא למוצרי בריתו ועדותיו לך זה עולה על בניהן שהוא גם לחטאים ועל כן שבחתי זה שהוא חסידות יתירה הרבה : (ח) או יאמר טוב ויסר ה' על כן יורה חטאים בדרך ולומר לחוטאי מצותו (ט) והנה בזה מלא לחד הוא משפט שבשובו לתינו הקודם והוא לדקה מבחינה לחרת לומר כי ע"י כן ידרך עמוים במשפט ולמד עמוים דרכו שיתקדמו המשפט לדקה שהוא דרך ה' כל"ל ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט ויעשו משפט לדק : או יפרש ויאמר לף יורה חטאים בדרך תשובה כי הלא נראה כמה רשעים שחדרבה עיניהם לחטוים בדרותם שיעיד להם בעולם הזה לו"ח מה שיורה הוא שאשר הם עמוים שלא יבשטו ידריכם בעשות בהם משפט וייסורין על עוונותם ולבל יבשטו ולמד עמוים דרכו בתורתו כמ"ש ז"ל על ומתורתך תלמדנו מפן ועין שדרכו יל' להוליכם לחירות על ייסורי הפלת פן ועין קל ותומר לייסורי כל הגוף שיהיו בני חורין לעולם הבח (י) ושמא תאמר הלא כמה צדיקים נמורים יקבלו ייסורין בלי עון לו"ח כל תרחות ה' לפי הייסורין הם חסד ואמת לנוצרי בריתו ועדותיו שהם צדיקים שלהם הם של תהבה להפליח חסדו למו בעה"ב • (ח) ולמאמר ברוריה ומי כתיב חוטאים חוטאים כתיב יאמר ענין כי לחרי שובי נחמתי וכו' שהוא כי לין החוטא מכיר עלמו עד לחרי החילו בתשובה כי ה' מדרכי היפ"ר היא לפתחו הפתיחין ולהורות לו כי הוא טוב מרנים לך לחרי שובו הוא יל' פותח עיני שכלו ומורה ומזכיר לו כל לחר חטא על הנפש וזה יאמר טוב ויסר ה' כי על כן יורה חטאים בחר שהחוטא כבר הוא בדרך כי היחל לשוב והשאר כדלעיל : (יא) למען שמך וכו' לתיני מהמקילים עונם בעיניהם שהוא כבת העבר הפליחה לך לתי מודה כי רב הוא ועל זה תפלח למען שמך • או יאמר למען שמך ה' וסלחת לעוני כי הם עוני גדול עשה למען שמך הגדול : (יב) מי זה האיש וכו' יש קונה עולמו בעסק תורה ויש בג"ח ויש בצדקה והשיקם בתיקר מלות אמר כי בהיות היום ירח ה' ולבו לעמים כל דרך לוים יפר בעיני ה' ועוזרו למשוך דרכו לחסר בחר לעבוד בו לתת ה' וזהו תי זה האיש שיהיה ירח ה' יורנו ה' וידריכנו בדרך יבחר האיש הנו' : או יאמר מי זה האיש ירח ה' יורנו בדרך יבחר ה' (יג) ומה הוא דרך ה' הלא הוא שנפשו במוב תלין כו' שלא יפיח לבו הירח ה' הוא לל טובות העולם הזה לפילו של פירות מעשיו רק כל כל יעשו וכל תפץ תיכו רק שנפשו בטוב תלין בג"ע ושהטוב שהיה לו לקבל פה שהוא הפירות יהיה לורעו לחר שנפשו בטוב תלין זרעו יירש ארץ והו' מאמר רז"ל במקום לחר ניאומרם לם היו תוכלים לחבות פירות מעשיהם בעה"ז מה היו תוכלים נעשים (יב) או יקובר עם הקדש ועם המטוהר ויאמר הלא שאלתי מאת ה' למען שמך ה' וסלחת לעוני כי רק זה רק סילוק היוק ולמה לא שאלת הבחת תועלת להורות לפניך דרך ישכון תור הע"ה לנפשך ולזרעך וגלות לך בודותיו וכיוצא לל תתמהו כי הלא שאלתי היה להסיר המעכב מהשגת הטובות כלם כי לחר שהיה מסולל עון מלייהם יהיו לו כל הטובות כי מי זה האיש ירח ה' מלין יורנו ה' בדרך יבחר כי יהיה מה שיבחר שנפשו בטוב תלין זו שזרעו יירש ארץ וכל זרעו היה לו כל"ח מכה תבח ולמו (יד) מלבד מה שיהיה לו מלין כי סוד ה' לל ירחין כמותו כי יספיע בו שפע השגת סודותיו יתברך כי יגלה סודו להם כי סוד ה' ליריחין והוא דבר נדול מעין כי אם גלה סודו לל עבדיו הנביחים וקין זה דבר שלי"ח שימלא חן להודיע לו סודו ולפשר שלא יגלה כי אם לאחד בדרח זו לתרי בדרח ולא לל ירח ה' יוכה לבך כי לא הוא רק יבריתו להודיעם כי ברית כרותה היה לו יל' להודיעם סודו והוא מאמר שלמים שלא תבין ירחת ה' ודעת קדושים תמצא כלל הדברים כי לאמר דוד מה שלא שאלתי רק שלילת עון שהוא סילוק היוק הוא כי מי זה האיש ירח ה' מלחטא שיתן חטא בידו ה' יתן לו כל התועלות הקנייניות החלה לך הוא יען כי תן לו רשת ברגליותיו לריך לבקש מאת ה' סילוק היוק (טו) לך לא כן לאכי הסותל בליחת עון כי אלי עיני תמיד לל ה' כי הוא יוליח מרשת רגלים בסליחת עוני כי העון הוא כרשת ברגלים כי עבירה גוררת עבירה והוא כתוב מבאר על כן כל בקשתי היא לבקש מהרשת כי תחרי כן כל המ' יבח לי מלילו בירחת ה' נמלא כי בקשתי בחומרי וסלחת לעוני דבר רב הוא כי בסלילתו לא יבצר ממני היות ירח ה' וכל הטובות קנייניות החלו יבחו לי : (יד) סוד ה' כו' מלבד חסר כתבנו יאמר רחו כח מה נדול חשק ה' להיטיב ליריחיו כי הלא מגלה להם סודו לשיהיו רלויים לפניו והוא ענין משה שאהל הודיעני נח חת דרכיך למען אמצא חן בעיניך בעת היותנו חוץ מרלוך ויעב כן שגלה סוד ה' בשביל ירחיו שימלאו חן לפניו שהוא הי"ג מדות ולא בלבד הודיעו הסוד כי אם גם ו בריתו לזה להודיע, בחומרו הנה תכבי כורתת ברית כמ"ש ז"ל ברית כרותה לי"ג מדות שאינם חוזרות ריקם • (טו) לך תכבי עיני תמיד לל ה' בלי י"ג מדות כי הוא יוליח וכו' לעומת מה שעיני תליך (טז) כך פנה ללי ולא תבקש רק להיות מחשר בתפת בחורה וחבותי לת חשר לחון וכו' שתרי"ל תוכר נדול יש לו להב"ה ולחר משה זה למי ולחר לו הב"ה למי שחין לו משלו וחבותי וכו' לע"פ שחינו הגון כו' ובזה יחמר וחבני שהיה מלוקס שלחמרת וחבותי כו' ומה שחיני סומך בי"ג מדות ונם לח נזכותי הוא כי יחיד ועני חני כי לסמוך על בי"ג מדות הנו' לי לפשר כי הלא יחיד לני וחין"ג מדות נפשות מי' וגם לסמוך על זכותי ח"ל כי הלא עני חני וחני בכלל מה שלמרת וחבותי לע"פ שחינו הגון מלוכר הגדול שהוא למי שהוא עני וחין לו זכות משלו : (טו) עיני תמיד לל ה' כו' וולת הכתוב יאמר כי הנה המביט תמיד הסמיתה והוא מהלך על החרץ יכלהו רגליו במהלולות הדרך כי לח יביט לל הדרך לשבר ילך ב והיה נדולה שכבה יקרה לשבר עיניו תמיד לל ה' לל עבודת שמים' שילכד במכשולות העולם הזה הטונעים לל נופי והלחותיו לחמר כי לח כן הוא רק עיני תמיד לל ה' כי הוא יוליח מרשת רגלי : או יחמר כי פיגם ולבח סרסורי דעבירה לחמר בהיות עיני תמיד לל ה' הוא הסרסור המתחיל בזה הוא יקבדך יוליח מרשת גם רגלי וההיקם ביקר לחיבים והזכיר רגלים המעוקדים לל מכשול והוא מהלך מכשלו לחד ולח עוד לח שגם מהרשת שלמי כבר בה יוליחני והנה בהיות עיני ל' יוליחני מרשת וגרה גם שהוא לח יפנה לי (טז) לך להספיע גם סוב לריך פנה לי כלומר מדה כנגד מדה כמו שלמי פונה לריך כי עיני

תמיד אל ה' כך נפש אתה פנה אלי ונפ וחנני כי יחיד מתנת חנם בלי נכוי
סכר ומה שאתרתי אנרוך אחר שעיני תמיד אל ה' שיפנה אלי ולא תהיה
פנייתו ית' אלי מחליו ע"י כן כד"ת הנה עין ה' אל ירחיו הוא כי אני יחיד
ואיכו דומה וכוח הרגיש אל וכוח היחיד ומה שפלאתי מתנת חנם הוא כי
עני מוכיח אני ולא אוכל וכיותי
המועטים : (יז) צרות לבבי וכו'
ככנם בצרות ויצא במצוקות אך הנה
צרות הן כמשמען ומצוקות הם אשר
ירגיש האדם בהם בלבו שיכהו' עליהם
והנה הייסורין טובים לאדם כי
בהם מרפא הוא ית' אלא האדם שלא
וחים לפי חולי נפשו אך צריך לקבלם
בסבר פנים יפות אמר צרות לבבי
הרחיבו ממני מדחקי כי כיפרו עוונותי
אך מה שאחלה פניך לא שתפלק
הצרות כי טובות הנה לכפרת עון רק
שממצוקותי הוציאני שלא תרגיש
מצוקות רק שתקבל בסבר פנים יפות
שתטהר לבי לכך : (טו) או יאמר
מקושר מפסוק עיני תמיד כו'
לומר מי יוכל ליקבל מהיכה"ר כי
רע ומר הוא וכל החברי' בני חילו
עוזריו ואני לבדי כי הנפש הוא האדם כה"ל על בשר אדם וכו' ואמר
עיני תמיד אל ה' כי הוא יוציא מרשת היכה"ר רגלי כי בלעדו לא אוכל
לחכי לבדי כענין צופה רשע כו' וה יכה"ר שתלמלת הנ"ה עוזרו כו'
(טז) לכן פנה אלי וחנני כי יחיד ועני אני והם רבים אתו כי החברים
נעוזריו (יז) והם אינו כן אלא שאדיק אני הם כן תגרת ידרי אינו אלא
מטעם שכל הגדול מחבירו ירגיז גדול הימנו ריאה והביטה כי הנה צרות
שני לבבות אשר לי יכה"ר ויכה"ט הרחיבו כי על ידי שנתקבלה תשובתי
גדל נפ ירגיז הרע והטוב ורבה יותר מחלוקתם כשודע כי כל הגדול
מחבירו ירגיז גדול הימנו ולכן בהיותי לבדי תרבות לבבי הם שני
הלבבות הרחיבו לכן ממצוקותי הוציאני : עמי הוציאני שתכינם לכל ילחמו אני ויאשר הוא יחידי ואוכל לו :

(יח) ראה עניי וכו' הנה אמר"ל על פסוק ואני בעניי הכינותני לבית
אלהי וכו' וכי עני היה אלא ע"י שהייתי מתנהג כעני
לאכול תרדין וכיוצא כעני יכולתי להכין לבית אלהי כל הכסף והזהב
הזה : וכאן אל הענין והוא כי הלמד תורה מתוך ייסורין עמותין
מתכפרים והוא בן העה"ב והיה מקום לומר עוני אלי כי יותר יגדל ערך
הלמ מלך גדול היה לו"ח רחה עניי כלומר עוני אלי כי יותר יגדל ערך
המקבל ייסורין בהיותו אלך אשר בידו להתעצם מכל הת דם כיצם
במלכותו מסגף עצמו על כן יוכפל שכרו והוא ראה עניי שאלי מתנהג
כעני וגם עמלי שהיה עמלו בתורה ואמר עמלי והוא מ"ם ו"ל שעם
היותו מלך היה דן ועוסק בתורה על גבי קרקע ובוא ג"כ יוכפל מכל
עמל יתר לכעיס ובוא ושא לכל חטאתי : (יט) ראה לויבי כו'
הנני נכוה בשתי חשות ח' כי לויבי רבו ועל כן אפשר שבאותן רבים יהיה
אחד בויהם בלתי אשר כשאר ואוסף אתי בעלי ואפנע
בהם ואשפוך דם נקי בקרב השאר ומצד אחר אני רואה כי ושכחת תשם
שנאותי ואשמי' הם (כ) על כן אתי שמרה נפשי כן
אהרוג נקי וגם והצילני כן אפול בידם ושמת אתמר אוך אצילני והם
בעלי בחירה עכ"ו אל אבוש כי חסיתי בך (כא) כי גם שאוך מציל
מיד בעלי בחירה הנה יצטרפו שני דברים אחד תם ויושר שלי וגם
הצטרף כי קויתיך ו"ו תם ויושר יצרוני כי קויתיך וכל זה על אם
הרחמים שאני מדבר בו עד כה וזה על כי יחיד אתי (כב) אך על
ישראל דרך כלל שהם רבים גם מדת הדין יפרם ויעורם וזהו פדה אלהים
את ישראל מכל צרותיו : (יט) או יאמר ראה לויבי כי רבו בחסים
וככסים שהכל בחמס בידם וחוקי שנאת חמס שנאוני שאומרים כי אשר
לי אתם הוא בידי מעשול • (כ) שמרה נפשי כו' שלא אהרוג בהם
והצילני את נופי שלא אהרג בידם ומה שאיני מקיים הבא להורגך
השכם והורגו רק אסיתי בך שתעשה דיני אל אומר אהרוג בהם
(כא) כי אדרבה אתם אים כי שאיני מהרהר על כי לויבי רבו ומדה
כנגד מדה תם ויושר יצרוני שהיו כי כאשר קויתיך לפני הכאים עד
שומעני קול הצעקה ברחמי הכאים כי התום ויושר יצרוני שלא אפול
והיכן היה הלמ הוא כי קויתיך כתרגומ • (כב) ושמת תאמר למה אתום
אם אמותה הפעם כי להיותם בעלי בחירה לא אמנעם ואתה לא תפסיד
כי תהיה כפרה על כל ישראל לא יגדל שאהיה כפרה על חטאי שנאוני
ואם שאר ישראל צריכים כפרה ליפדות מאשמותם אתה מאקום אחר

פדה אלהים את ישראל מכל צרותיו :

כו (א) **לדוד** שפטני ה' כו' הנה אמרו"ל שדוד המלך ע"ה
בקש מהב"ה שיאמרו אלהי דוד אמר לו הקב"ה החטאת נסיתיך ואתה לא נסיתיך אמר לו בחנני ה' ונסני והנה
לפי הנראה מהמפרשים כי מומר
זה היה אחר מעשהו עם בת שבע
שנשאה ולא עמד בנסיון ולפי זה יאמר
לדוד כו' בענין מאמרם ז"ל שאמרו
לא היו ישראל רשויים לחזור מעשו ולא
היה דוד רשוי לחזור מעשה אלא
שאם יתנצל יחיד אומרים לו כלך אצל
דוד כו' ואילכך במקומו כיאומרם
לא היה רשוי לחזור מעשה הוא אלא
אחת מחלה אחת שעל ידו היה רשוי
לבא אחת זה על ידו בענין עבירה
גוררת עבירה' כי אם שלא קדש לו עון
אשר אחת שיהיה רשוי לחזור מעשה
וזהו לא היה דוד רשוי כו' וזה יאמר
לדוד כלומר להיות ענין זה לדוד שלא
היה רשוי לחזור מעשה לכן שפטני
ה' מדת רחמים ולא מדת הדין ופירש
ואמר מה שאמרתי לדוד הוא כי
אני בתומי הלכתי לפחול תכנה אלהוקך עלי ולא השיאתני לזה עבירה
לגרור לי לחרפת וכה' בטחתי לאמר לא אמעד (ב) בחנני ה' כו' כי
תעמוד בנסיוני • אמנם לפי פשוט של מקרא בתומו בחנני ה' כו'
יורה כי ידברו הכתובים על עת בת רברו לפניו ית' לאמר לו שיאמר לו
אלהי דוד כאשר יאמרו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב ואמר על
תשובתו ית' בחנני ה' כלומר נס אני כהם (א) ולפי זה יאמר שפטני
ה' כו' ע"ד מה שמעתי אומרים על פסוק והיה ה' לי לאלהים שאמר
אז יהיה כ"כ מתנהג בחסידות שגם שאפילו מדת הרחמים יהפך לי
לאלהים שהוא דין לא לחרוץ ואם יאמר פה שפטני ה' שגם ה' יתהפך לי
לדיין ולא לחרוץ לבלתי היות זכותי בדיני זה והוא כי לא גרעתי מהחבות
לכנות שם אלהוקך עלי כי הלא אני בתומי הלכתי כו' והוא כי הלא יקדין
החבות הוא שלא היו לריכי' שעד לתומו אלא שמעצמם מתהלכים לתומם
כד"ת התהלך את כי היה לריך שעד לתומו אלא שמעצמם מתהלכים לתומם
כד"ת התהלך לפני אשר התהלכו אבותי לפניו וגם אני כאם כי אני
בתומי הלכתי שלא הוצרכתי שעד לתומו כי אם בשומי על עצמי הלכתי
וגם לא היה פחד אם תכנה אלהוקך עלי נס בחיי אולי אטה אשורי מני
הדרך הטובה שע"כ אין הקב"ה מייחד שמו על הצדיקי' כי אן בקדושיו לא
יאמין וזהו ובה' בטחתי לא אמעד בחוקן שהוכל לכנות שמך עלי לומ' אלהי
דוד כי לא אמעד (ב) והם בחנני אותם בחנני ה' גם אני ונסני והוא מה
שכתבנו פ' וירא על מאמרו"ל על פסוק ה' לדיק יבחן שהבירו ב' מאלים ת'
לקדר שעל הקדר' שיודע שהיל בריאי' מכה בה ומשל הפשתני שכשפשתנו
יפה מכה בו שמשתבח בו' כי לאחר מד' שנות יכסה יודע העלומות את
הצדיק או להרחות את העולם לצדקתו כקדר כי מכה בקדרה השלימה
שיראו הרואים ויקנו אותה• ב' למען ברף אותו להשביחו כי אלו שאחר
יצרו נכנע לפניו ;עוד לא ירים ראש לעצור כח להחטיאו עוד ואמר דוד
בחנני שהוא המאיות הראשון שהוא כאבן בוחן שיבחנו בה הזהב והכסף
להראות את העם את יופי הזהב והכסף ופירשו ז"ל נסה את לבבה'
לשון נפיון שהשמ"ך תחלף בסי"ן נקט הקב"ה לנפשו בעולם שידעו
לדקתו וזה יאמר בחנני ה' בחבן בוחן ונסני כד"ת נסה את לבבה'שהוא
לנפשו ע"י מה שיבחן בזה וזהו ונסני שיהיה הבוחן לנפשו כאשר היה
בחבה'שם כמ"ש ז"ל שעם למען הודיע לדקתו את העולם ואם עדיין
לריך לבראני הוא מן הבחינה הנמית וגם בראה כו' לומר אם כבר לדיק
אני בחנני ה' ואם עדיין לריך לירוף לראה שני דברים ת' כליותי שהבה
לבחבה'שם שתרו"ל שהיו שתי כליותיו נוגעות חכמה וגם לבי לבלתי הרהר
בשום דבר שהוא לד שוא בכל שלשת הלבות : (ג) כי חסדך לנגד עיני
כו' הלא אמרתי כי אני בתמי הלכתי שלא הוצרכתי שעד לתומי ראה כח
כי כן היה כי הלא חסדך שנו ברחת העולם כי עולם חסד יבנה לבלתי
דקדק הרבה במעשה בני החדם גם אם לא יתכשרו מעשיהם לגמרי
כענין היות להם חיזו פניה הנה זה היה לנגד עיני בחופן היה אפשר לי
להטות בלב אם מבקודת האתך בהיותו פניה בסיך חסדך אך לא כן עשיתי
רק והתהלכתי בהתמך אם שהוא אתת לפניך בעצם • או יאמר כי
חסדך כו' בהאמרתי ז"ל על פסוק אני אמרתי בחפני כל החדם כוזב כי
ברחות דוד את עצמו בעברי גוים אמר היתכן כי מפחני ה' לאלך ואני
נדחף להמית והין לי מנוחה והיכן היא מלכותי על כן היה אומר כי הין

ד לֹא־יָשַׁבְתִּי עִם־מְתֵי־שָׁוְא וְעִם־נְעֲלָמִים לֹא
אָבוֹא: ה שָׂנֵאתִי קְהַל מְרֵעִים וְעִם־רְשָׁעִים לֹא
אֵשֵׁב: ו אֶרְחַץ בְּנִקָּיוֹן כַּפָּי וַאֲסֹבְבָה אֶת־מִזְבַּחֲךָ
יְהוָה: ז לְשָׁמְעַ בְּקוֹל תּוֹדָה וּלְסַפֵּר כָּל־
נִפְלְאוֹתֶיךָ: ח יְהוָה אָהַבְתִּי מְעוֹן בֵּיתֶךָ וּמְקוֹם
מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ: ט אַל־תֹּאסֵף עִם־חַטָּאִים נַפְשִׁי
וְעִם־אַנְשֵׁי דָמִים חַיָּי: י אֲשֶׁר־בִּידֵיהֶם זִמָּה
וִימִינָם מָלְאָה שֹׁחַד: יא וַאֲנִי בְּתֻמִּי אֵלֵךְ פְּדֵנִי
וְחָנֵּנִי: יב רַגְלִי עָמְדָה בְמִישׁוֹר בְּמַקְהֲלִים אֲבָרֵךְ
יְהוָה:

כז א **לְדָוִד** יְהוָה אוֹרִי וְיִשְׁעִי מִמִּי אִירָא
יְהוָה מָעוֹז־חַיַּי מִמִּי אֶפְחָד:

בקרב

ז"ל מעונה לאלהי קדם הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו ע"ד זה אמר דוד ה' מחוה מליחוקך הגדול והנורא היכי אומר שהבאתי מעוך כי אדרבה אתה מעון המקדש ואין המקדש מעוך כי אם שהבאתי מה שהוא מעון של ביתך אשר אתה הוא כי אתה מעון של הבית ונם מה שיש בבית הוא התפשטות הנקרא כבוד וזהו ומקום משכן כבודך התפשטותך שהוא הבית עלמו: או יאמר מלשוננו במקומות אחרים כי בית המקדש של מעלה משתלשל ליכנסו למעלה בבית המקדש התחתון כמאמר הכתוב נתה בניתי בית זבול לך ושל כן היו עומדים לפיפיות ומשחוים רוחני' כמפורש הללנו יפה במומור שמחתי בחומרי לי בסייעתא דשמיא • וזה יאמר ה' להבאתי מעון ביתך הוא כללו' בית המקדש של מטה שהוא מעון של ביתך המיוחד הוא ב"ה של מעלה כי רוחני וקדוש הוא מתייחס לל בית ה' ועל הכל להבאתי מקו' משכן כבודך הוא בית קדש הקדשים: (ט) אל תחסוף עם כו' במאמר נרוריה לר' מחיר מי כתיב חוטאים חטאים כתיב הכא נרמה כי לדעתה ונם כאשר נרמה שהנמר' מסכים בדבר הוא כי פירוש הטאים הוא מליחות החטאות שהדם חוטח ואחשבה שקרבים הכתוב לשון זכר ולא אמר חטאות כמה דלא אמר כמה לי עונות ואשלח' לרמות לל התאחיזים שנעשים מהם המקטרגים לפניו יתברך • ונבח לל הענין אמר לל תאסוף עם הטאים נפשי שלא תאספנה בקרב ימים בהופן תאסף עם היות עמה חטאים עדיין עד שתשוב מהם ויהיו חטאים מן העולם ובכלל החטאים שלני צריך להסיר מעלי הוא כי ועם הנשי דמים שהיו חיי לקם נדל עמהם (י) הם לשון בידיהם זמה שהיה נח לידם דין ומה לדון וימינם מלאה שוחד לקפות הזמה ולפשר לי ללמוד ממעשיהם לעשו"ם כן לא ילמוד וזהו ועם הנשי דמים חיי בעה"ז ונם לשון בידיהם זמה וימינם מלאה שוחד לקפות על דבר עבירה שהיה לי לאחוד ולנטות כי כרוכיח ולא עשיתי (יא) כי אם ואני בתמי הייתי הולך דרלה ושופלני הוא חלני לריך כפרה כיפר חטאים טרם למות (יב) לל לומר שמא למדתי ממעשיהם לעשות כן נם חלני זה חיני לריך כי הלא רגלי עמדה במישור כי רגלי חסידיו שמר ה' ועל כן במקום ב' מקהלים כלשון יעשה ית' סעודה לצדיקים שיהיו לו ב' מקהלים פמליא של מעלה שעמו ית' והלדיקי' חוכה שתכרך ה' שיתן לי כוס של ברכה ואחי לחברך:

כז (א) **לדוד** ה' אורי וכו' ידוע כי הדם הוא הנפש ולא הנשר לל הנשר יקרע נשר הדם כי הוא

נשר ולא רוח ולכן בדברו על הנפש לומר אורי וישעי כו' לכן בדברו על נופו לומר לחכול לת בשרי ונבח לל הענין והוא כי הנה עודנו עומד בלרת עניו תת שנע שנמצא לו תקרת חוביו הקרובים לליו האומרים לפניו הבח על חסת מיתתו כמה ומכעיסים הוקו בחיי מדרשו כמאמר רו"ל והנה ידוע כי קודם עניו תת שנע שלל מלת ה' שיבנה בית המקדש ביתיו ולל הודה לו הוא ית' ואחר זמן היה עניו תת שנע ושיעור עניו כוונתו במומור הזה היה כי הנה שני מיני חוביים יש לחדם ח' חוב הנפש כי יגר הרע וכל כחות טומחה שבעלו בעבירות חשר עשה שכל לחת מהנה כחים מלחמה עומדת לנגדו לו בעבירה לחדת יום יום להבד לת נפשו ויש כוב שני והוא חוביו הגוף עובדי מלחמה מבקשים להרגו כדרך המלכים ונעדו להלחם חים בחים ממלכה בממלכה והנה לדוד היה כוב שלישי והוא חוביו סביבותיו כדוא"ג ואחיקופל ודומיה' המלביני פניו ומכעיסים חותו ואמר דוד כי הנה על הסנים הרשעים לת היה מלטער כי בחבר ה' היה בעוררו לת יירח לת מלרת הנפש ולת הגוף לך על השלישית היה לומר כי חי יקן והיה הוא ית' ניחן לת שלחתו הקדומה חשר שלל מחז שיבנה בית המקדש בימיו שהיה פורש מבני חדם ויושב בב"ה כל היום בערב הוא לת לל ביתו ובכל בקר שב על מעמדתו בבית ה' יום יום כל ימי חייו והז יראה חוביו ויבושו כי ויכהו ה' לבנות לת ביתו להיות בן בית לה' והז יוח לו מתנדתם ולת על דחנתו היה לר לו כי לם בן רגע לחד בשמעו רוע הבריות יקרה לפו ויחמת מלך בתבור בו לעשות בהם משפטו והוא לת ייחר בעיני ה' ומלקהו עון • ונבח לל התבת הכתובים בבוחה הנו' והוא כי לחר הנה מסני סוני החוביים לחד חשר הם לנפש להחטילה שני הם לנוף להמיתו חין לי לחד

ה כי לם שכל הדם לפילו שחוחל הבניח כוחב ולת שלחו ה' למשהני והנה מנחל הלשר היה חפשר להרחב ה"ו כלפי מעלה שבב מלשר שלח למושחו וכיולה ואדרבה לת הרחב רק בשחוחל וזה לן' רחלה בית ה' ויך הני מתנהג בהוח כי הלת חסדך שחשחתני למלך היה לנגד עיני שהיתה המשיח' במקום הניחת התפילין שהוח נקרח בין העיניים ועב"ז לח הרחבתי בהיותי מטולטל ונרדף בחחלך כי לח הרחבתי רק בחחלת שחוחל שהוח חדם ולח חל חך לח בך ל כי לח לים ל ויכוב וזהו והתהלכתי שהייתי מתהלך ומטולטל ותמיד בחחלך: (ד) לא ישבתי עם מתי כו' נם הסר חמרתי שהייתי בוטח בה'שלח לחשוב מכחן ולילך בעון חשר חטחתי הנה כי כן הוח כי הלת יהן לדם חוטח כי לם לילחד חב' סנוח לו חפחיד יגרו ואמר הוח שלח יכלו לילך חלל חם יגרו בו חלח חם יבחו לילך חליו ויגרו בו חו יהן לו חשר יגרה בו ויחרה לו חפ"ה כבר חמרתי כי חשוערנר הוח חלי כי התהלכתי בחמתך כי בחומי הלכתי ונם לענין התחבר עם חנשים חשר לח נוחים נם זה יהן לי כי הלת כל ימי לח ישבתי עם מתי שוח המתעסקים בשוח הבלי העולם רק עם חופסי התורה ועוד להיה נוהר מכהן והלילה כי נם נעלמים ולדם מסתפק בהם נם הם מתי שוח בהם נעלמים ולדם מסתפק בהם נם חקח לת הבח מכהן והלילה כי חשתמר מן הספק בהופן שלח לחטוד (ה) ולח כן לחר שעם מתי שוח שוחים מרעים לבריות ולח עם רשעים לשמים רק עוסקים בהבלי העולם נשמרתי כל שכן שלח לחחבר לרשעים כי שנוחים הם לילי כי הלת שנילחי לרעים בהם מרעים לבריות ומכל שכן שעם רשעים לשמים שחשתמר ולח לחשד עמהם בהופן שע"י כן לח לחטוד • או שיעור הכתוב שנוסף ק"ו ולומר הם מתי שוח ונעלמים בהם קהל מרעים לבריות שנילחי ולח כן ודלי שעם רשעים לשמים לח לחשד כי קל ולומר הדברים: (ו) ארחץ בנקיון כפי כו' הנה לחמרו רו"ל על פסוק כי דמים רבים שפכת לפני שכשחמר לו הוח ית' לחקח לח תבנה הבית כי דמים רבים שפכת הניב דוד והל' הלח יש בי עון על שפכי דמי הגוים ולומר לו הקב"ה לפני כלומר הרי הם כחלו דם קרבנות הקרבת על המובח לפני • ובזה נבח לל ענין הכתוב והוח כי זה שלמדונו רו"ל פירוש הכתוב שהוח ית' לומר לו שהיו דמים ששפך כדם קרבנות הוח עלמו מלחד לנו דוד עלמו והוח כי לומר הלת לחמרתי כי יהי בתמי הלכתי ובחנני ה' בו' והלח הם יחמר לים שהלת דחה חוקך הוח ית' מלבנות בית המקדש על כי דמים רבים ששפכת הרי שחיקך נקי כפיס לפניו ולילך עלה על לבך להדמות לל החבות לבנות חלהותו ית' עלילך ושיחתך ויכסך כי התהלכת בתמתו ית' לו"ח הנה לת לבלתי נקי כפיס חשבני ה' בחו' כי דמים רבים ששפכת לפני כי הם לדבה לדם חטחות כי הלת מניפת דם הכפיס חרחץ בנקיון הלב וטוב הכוכה שהיתה להפיל חוביך ה' וזה יחשבו לי כמעשב מוצלך ה' דם חטחות הנשור הם בסיבוב המוזח לתת חרבע חתנות על חרבע קרנות למוזח כמחמר התנח עלה בכפם ופנה לסובב וזה לו לקרן דרומית מזרחית מזרחית לפונית לפוניח מערבית מערבית דרומית וזהו והסובבה לת מזבחך ה' כי בטוב הכוכה לני כמעשב מוצלך כי לדם קרבנות יחשב לו דם של רשעים (ז) והם יחמר לדם ה"ב לילפה לכל דמים רבים ששפכת היו לך בחטחות וקרבנות כפרה הם כן למה זה שחת לבך והשחלת שיהנה בית המקדש בימיך ומה נם כי דמיח עלמך של החבות והם לל היו לריכים בית המקדש כי הן הם המרכבה לך הלח יראה כי היה הדבר למען יהיו לרצון קרבנות כפרת חשמותיך חם נגד חער הדמים מבחן לשבחות'. על כן הנני בח ואומר כי לל כן הוח כי הם על שני דברים לחד להקריב תודות על כל הטובות חשר נמלתני ונם לספר חם כל נפלחותיך לפני כל ישרחל העומדים חם בבית ה' וזהו לשמיע כו' לומר כדי לשמיע בקול תודה שהוח הדבר הח' ונם לספר כל נפלחותיך (ח) הוח מה חם להבתי מעון ביתך ומקום משכן כבודך לך לת להקריב קרבנות על עון והנה זה הוח שעור הכתובים ולהתכת תיבות הללו בחוח' מעון ביתך וכו' ומקום כו' שירחה בכל ענין בחלות שונות שהם שתי קישיות יהיה שחמר הן ידעתי כי הלת הוח דבר מתמיה כי החמנם יש בלתים על החרץ לך הן זה הם בענין הנה מקום לקי שהמקום הוח חתו יקנרך ולת שהוח יתנרך במקום וכמאמרם

ז"ל מעונה לאלהי קדם הוח מקומו של עולם ואין העולם מקומו ע"ד זה אמר דוד ה' שהוח מלילוקך הגדול והנורא היכי אומר שהבאתי מעוך כי אדרבה אתה מעון המקדש ואין המקדש מעוך כי אם שהבאתי מה שהוח מעון של ביתך אשר אתה הוא כי אתה מעון של הבית ונם מה שיש בבית הוא התפשטות הנקרא כבוד וזהו ומקום משכן כבודך התפשטותך שהוא הבית עלמו: או יאמר מלשוננו במקומות אחרים כי בית המקדש של מעלה משתלשל ליכנסו למעלה בבית המקדש התחתון כמאמר הכתוב נתה בניתי בית זבול לך ושל כן היו עומדים לפיפיות ומשחוים רוחני' כמפורש הללנו יפה במומור שמחתי בחומרי לי בסייעתא דשמיא • וזה יאמר ה' להבאתי מעון ביתך הוא כללו' בית המקדש של מטה שהוא מעון של ביתך המיוחד הוא ב"ה של מעלה כי רוחני וקדוש הוא מתייחס לל בית ה' ועל הכל להבאתי מקו' משכן כבודך הוא בית קדש הקדשים: (ט) אל תחסוף עם כו' במאמר נרוריה לר' מחיר מי כתיב חוטאים חטאים כתיב הכא נרמה כי לדעתה ונם כאשר נרמה שהנמר' מסכים בדבר הוא כי פירוש הטאים הוא מליחות החטאות שהדם חוטח ואחשבה שקרבים הכתוב לשון זכר ולא אמר חטאות כמה דלא אמר כמה לי עונות ואשלח' לרמות לל התאחיזים שנעשים מהם המקטרגים לפניו יתברך • ונבח לל הענין אמר לל תאסוף עם הטאים נפשי שלא תאספנה בקרב ימים בהופן תאסף עם היות עמה חטאים עדיין עד שתשוב מהם ויהיו חטאים מן העולם ובכלל החטאים שלני צריך להסיר מעלי הוא כי ועם הנשי דמים שהיו חיי לקם נדל עמהם (י) הם לשון בידיהם זמה שהיה נח לידם דין ומה לדון וימינם מלאה שוחד לקפות הזמה ולפשר לי ללמוד ממעשיהם לעשו"ם כן לא ילמוד וזהו ועם הנשי דמים חיי בעה"ז ונם לשון בידיהם זמה וימינם מלאה שוחד לקפות על דבר עבירה שהיה לי לאחוד ולנטות כי כרוכיח ולא עשיתי (יא) כי אם ואני בתמי הייתי הולך דרלה ושופלני הוא חלני לריך כפרה כיפר חטאים טרם למות (יב) לל לומר שמא למדתי ממעשיהם לעשות כן נם חלני זה חיני לריך כי הלא רגלי עמדה במישור כי רגלי חסידיו שמר ה' ועל כן במקום ב' מקהלים כלשון יעשה ית' סעודה לצדיקים שיהיו לו ב' מקהלים פמליא של מעלה שעמו ית' והלדיקי' חוכה שתכרך ה' שיתן לי כוס של ברכה ואחי לחברך:

כז (א) **לדוד** ה' אורי וכו' ידוע כי הדם הוא הנפש ולא הנשר לל הנשר יקרע נשר הדם כי הוא נשר ולא רוח ולכן בדברו על הנפש לומר אורי וישעי כו' לכן בדברו על נופו לומר לחכול לת בשרי ונבח לל הענין והוא כי הנה עודנו עומד בלרת עניו תת שנע שנמצא לו תקרת חוביו הקרובים לליו האומרים לפניו הבח על חסת מיתתו כמה ומכעיסים הוקו בחיי מדרשו כמאמר רו"ל והנה ידוע כי קודם עניו תת שנע שלל מלת ה' שיבנה בית המקדש ביתיו ולל הודה לו הוא ית' ואחר זמן היה עניו תת שנע ושיעור עניו כוונתו במומור הזה היה כי הנה שני מיני חוביים יש לחדם ח' חוב הנפש כי יגר הרע וכל כחות טומחה שבעלו בעבירות חשר עשה שכל לחת מהנה כחים מלחמה עומדת לנגדו לו בעבירה לחדת יום יום להבד לת נפשו ויש כוב שני והוא חוביו הגוף עובדי מלחמה מבקשים להרגו כדרך המלכים ונעדו להלחם חים בחים ממלכה בממלכה והנה לדוד היה כוב שלישי והוא חוביו סביבותיו כדוא"ג ואחיקופל ודומיה' המלביני פניו ומכעיסים חותו ואמר דוד כי הנה על הסנים הרשעים לת היה מלטער כי בחבר ה' היה בעוררו לת יירח לת מלרת הנפש ולת הגוף לך על השלישית היה לומר כי חי יקן והיה הוא ית' ניחן לת שלחתו הקדומה חשר שלל מחז שיבנה בית המקדש בימיו שהיה פורש מבני חדם ויושב בב"ה כל היום בערב הוא לת לל ביתו ובכל בקר שב על מעמדתו בבית ה' יום יום כל ימי חייו והז יראה חוביו ויבושו כי ויכהו ה' לבנות לת ביתו להיות בן בית לה' והז יוח לו מתנדתם ולת על דחנתו היה לר לו כי לם בן רגע לחד בשמעו רוע הבריות יקרה לפו ויחמת מלך בתבור בו לעשות בהם משפטו והוא לת ייחר בעיני ה' ומלקהו עון • ונבח לל התבת הכתובים בבוחה הנו' והוא כי הנה כאן מבני סוני החוביים לחד חשר הם לנפש להחטילה שני הם לנוף להמיתו חין לי לחד

כי הלא לדוד ה' כו' כלומר כיון שלדוד ה' שה' תמו הוא לוקרי להחיר לפני
לכלת במלחמתו ויפעני ליכלל מתנר"ה היינה"ר ומכל כחו' טומת' עבירות משר
עשיתי המקטרני' על טומדי' להחטיאלני וע"כ ממי הירמי יוכל להחטיאלני
וזה הוא על המוגע לל הנפש חשר נדברו עליה חיינו חומר חור נפשי כי
שם חורני כי החדם הוא הנפש ונם
על חויבי גופי ומנקשי' לנפשי חיי מן
העולם הזה גם מוה לח חירח כי
כלח כחשר ה' מעון חיי ממי חפחד
(ב) ושמח תחמר הלח חפשר על
ידי פריצים ומריעים בעלי בחירה פן
בחרב יצלו לקרחתך שעל חפשיות
הבחירה לח ימנעם ה' חין זה כלום כי
הלח נקרוב עלי מרעים חין הלרה
כל כך גדולה כי חינה לרה לנפש כי
לח יוכלו רק לחכול חת בשרי כי
חין שליטח חויב כי חם לנוף חך לח
יוכלו על הנפש ולח עוד כי חם גם
חסם בעלי בחירה ממנה חופש
והמרעים יכרעו ויפולו והוח כי לחר
שלרי וחויבי הם לרי וחויבי הנפש הם
התשחיקי' שנכרחו בחשמותי הם לי
כלומר שלי כמה דלח חמר לי הכסף
ולי הזהב וכן כל לי שנמקרח שהוח
כחומר שלי והענין כי גם מי שים לו
עונות ברח גם מעשיקי' ושב מלהבה
מסיק בגמרח כי נהפכו לו העונות
לזכיות והקטיגורים לסניגורים כמלמר
רשב"ל גדולה תשובה שזדונות
נעשים כזכיות כי נהפכים המקטרגים לסניגורים ולחוהבים הכה לו
המרעים לח יוכלו לחכול חת בשרי ולח עוד כי בהיות שלרי וחויבי על
הנפש הם לי שלי נעשיקים שלי חחת היותם חויבי לו המרעים המוכרים
כשלו ונפלו שלח ישליט ה' חת הבעלי בחירה בחדם שלח בהמלח בו שמץ
עון חך לח בהפכו ודומות לזכיות ויקרם כנכוכד בחלר וחבריו עם חנניה
וחבריו שלח הוסרה בחירת נבוכד בחלר כי עשה וכלה רעתו וישליכם
לל גו לחתון מורח יקידתח ומח"כ הנילם הוח יח' ברחמיו בחופן שלח נשחר
לנבוכד בחלר רק העון והעונש כן חלה כשלו בעון ונפלו בעונשו ומני
חכלל וקוה מלח המה חינה מיוחרת כי חוור לל המרעים שהוכיר חחלה
(ג) והנה סימן יש בידי והוח כי הם תחנה עלי מחנה והוח שהוכיר
מחמר ו"ל על ההוח תלמיד דהוה מירחת חמר לו רבו חטחה חת דכתיב
פחדו בציון חטחים כו' וכן כתבנו על פסוק ויירח יעקב מחד ויצר לו כי
ברחות יעקב שהיה לו מורח בלבו מעשו היצר לו על המורח בחומרו שם
לח שים עלי חיזה חטח חו שחני חייב לחחי על מה שלקחתי ממנו הברכה
לח היתה ירחה טופלת עלי וזהו ויירח יעקב מחד וזו ויצר לו על הירחה
שנפלה עליו בחומרו כי היח הורחת חטח ועל דרך זה תהיה כוונת דוד
בחומרו הנה כחשר תחנה עלי מחנה שהוכה נגדי מרחוק לחי רוחה שלח
ירח לבי כי חין מורח טופלת בלבי לו חלי מתחזק בחומרי כי חין עלי חטח
להפחיד לבי וע"כ כשתקוים עלי חלחמ' מהמחנה ההוח נזחק לחי בוטח
בהורחה זו שרחיתי שמרחות המחנה חוכה עלי חין ירחה בלבי לחי בוטח
שחנקח המלחמה בחופן שמעשי הסונים של החויבים לחיי מיצר כלל (ד)
ועכ"ו לחח שחלתי מחח ה' זה ימים שהיח לבקוש לחי בית המקדש ולח
הורה לי ה' ועתה חוכה חבקש והיח לפרוש מבני לדם שהוח שנחי בבית
ה' כל ימי חיי ולח לחמר שבח כי חם שבתי לרחוו שחליו בייחוד יש לו
ישיבה בשורה כנודע מרז"ל כי חין ישיבה בשורה חלח למלכי בית דוד
בלבד ועל ידי כן הייתי יכול להתחיד חם מ"כ חם היה מלך וולתי
כשחול ודומה לו חשר לח מיהודה כמוני וכל מלכי בית דוד ולח לחפיל
בשוס דבר עם בני לדם כי חם לחזות בנועם ה' שחזה שדי לחזה ע"י
התמדתי שם שהוח השגת חושר לנפש ושחוד מנועם ה' העליון הנפשע
חם מלמעלה וגם הגוף כי יבקר בהיכלו בכל בקר וזהו ולבקר בהיכלו
למטה (ח) וחין בקשתי וחת למען ייטיב לנפשי ע"י כן בהסתלקי מן
העולם כי הלח לזה חינני בעולם העליון בין בתחתון כי הנה יצפנני בסכה
המות בין חחרי כן בין בעולם העליון בתחתון כי הנה יצפנני בסכה
הוח סוכת שלומו ביום רעה הוח יום המות וגם חחרי כן יסתירני בסתר
להלו הוח בחבוין רוחניות הנסתר של ב"ה הוח העליון שהוח סתר של
להלו זה של מעלה ולח בלבד בעולם העליון כי חם למעלה גם לגוף שהוח
בלור הקבר הנחון במערת לוד שם ירוממני כי תורתי נשכחי תשמור
עלי ויהיו שפתותי דובבות ומה גם כי דוד חלך ישרחל חי וקיים (ו) לך
מה שהייתי מנקש הוח כי ועתה על ידי הנמות בית המקדש על ידי ירוש
רלשי על חויבי שניבותי הם דוחק וחחיתופל ושמעי בן גרח וביולח שהם
חויבי שניבותי בבית המדרש הפוערים עלי נפיהם כי מה שעתידים
להכיר חחרי מותי כי טוב בעיני ה' לני יכירו מעתה כי ירחו שבית
המקדש נבנה על ידי כי חין זה רק בחסר ה' לחי שהזרה שכינה במעשי
ידי בחופן ירוש עליהם רלשי ולח
ישובו לכסל לרודפני עוד וחל יחסדני
שומע כי לכונת התגדל והשתרר
עליה' ועל וולתם לחי חומר זה שינבה
בית המקדש על ידי כי הלח חדרבת
חו לכונע וחובחה בחהלו וזבחי תרוע'
וכשנעה ומה שחשירה וחומרה לח
על הנוגע חלי כי חם לה' שהוח על
העשות רלונו ית' שמתחלת ברייתו
של עולם נתחוה שתהיה לו דירה
בתחתונים וכעשה רלונו וזהו חשירה
וחומרה לה' כלומר כי כל כוונות
הענין חינו חלח שתעבוד לחזות
בנועם ה' ויכנעו חויבי שניבותי
הרודפים חותי ומחללים חת ה' חלילה
ולח יחטאו עוד : (ז) שמע ה'
קולי חמר הנה עד כה הייתי
מבקש ינבה בית המקדש נימי וירוס
רחשי על חויבי שניבותי ושקוט
מקנרת חלמ חת ה' לך נרחו' כי חין
נעשה בקשתי לחי חומר לבקש לי
דרך לחרית ועליה לחי מחלה פניך

הורני

ו בְּקָרְבַ עָלַי ׀ מְרֵעִים לֶאֱכֹל אֶת־בְּשָׂרִי צָרַי
וְאוֹיְבַי לִי הֵמָּה כָשְׁלוּ וְנָפָלוּ : ג אִם־תַּחֲנֶה עָלַי ׀
מַחֲנֶה לֹא־יִירָא לִבִּי אִם־תָּקוּם עָלַי מִלְחָמָה
בְּזֹאת אֲנִי בוֹטֵחַ : ד אַחַת ׀ שָׁאַלְתִּי מֵאֵת־יְהוָה
אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שִׁבְתִּי בְּבֵית־יְהוָה כָּל־יְמֵי חַיַּי
לַחֲזוֹת בְּנֹעַם־יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ : ה כִּי יִצְפְּנֵנִי ׀
בְּסֻכֹּה בְּיוֹם רָעָה יַסְתִּירֵנִי בְּסֵתֶר אָהֳלוֹ בְּצוּר
יְרוֹמְמֵנִי : ו וְעַתָּה יָרוּם רֹאשִׁי עַל אֹיְבַי סְבִיבוֹתָי
וְאֶזְבְּחָה בְאָהֳלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה אָשִׁירָה וַאֲזַמְּרָה
לַיהוָה : ז שְׁמַע־יְהוָה קוֹלִי אֶקְרָא וְחָנֵּנִי וַעֲנֵנִי :
ח לְךָ ׀ אָמַר לִבִּי בַּקְּשׁוּ פָנָי אֶת־פָּנֶיךָ יְהוָה
אֲבַקֵּשׁ : ט אַל־תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ ׀ מִמֶּנִּי אַל־תַּט בְּאַף
עַבְדֶּךָ עֶזְרָתִי הָיִיתָ אַל־תִּטְּשֵׁנִי וְאַל־תַּעַזְבֵנִי אֱלֹהֵי
יִשְׁעִי : י כִּי־אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי וַיהוָה יַאַסְפֵנִי :

הורני

ושומר ה' קולי לקרח וכו' לעשות נקשתי זחת וחנני ועננני ופירש שלמתו
והיח לל תסתר פניך ממני וכו' כחשר נבחר בס"ד והתכת התיבות
בחומרו שמע כו' יחמר מלמר הכתוב טרם יקרחו ואני חעניה עוד הס
מדברים ואני חשמע כי השמיעה בעוד הדבור הוח והעניה היח טרם
יקרחו וזהו שמע ה' קולי כשחקרח זה הוח עתיד כי עדיין חינני קורח לך
מעתה שהוח טרם תקרח ואנכי ועננני עם היותי יחיד כי המקרח הזה
כחמר לשון רבי' וזה לשון יחיד ועל כן חמר לשון חן ואנכי ׳ או יחמר
ענין פסוק שחות לבו כו' ולחרשת כו' וזהו שמע ה' קולי כשחקרח עם
שמעתה טרם תקרח חני מנקש ואנכי לח תמנע לחרי כן מקשוע ב
התפלה ׳ או יחמר דרכך הוח לשלמים שטרם יקרחו כו' חני חיני
מחשיב עלמי לכל זה רק שתשמע כשחקרח וזו ואנכי ועננני (ח) וטרם
יגלה שלמתו שהיח לל תסתר פניך ממני וכו' הקדים ואמר לך חמר
לבי כנ' והוח כי הנה דרך חנשים היח לומר כי חין לריך החדש לשלמות
כשרומו כי חם היות לבו שלם עם ה' וחין לריך יותר כי בזה הכל יהיה לו
ולח יחמנו בכשרון חך פירח חת דבר ה' לח יבטח בזה שלבד כי חם גם
יבקש יהיו פני ה' לחמו ולח יסתר מלפניו ובזה יבטח שלח הקרמו שנחת עון
וזהו לך חמר לבי כו' והוח לומר הנה לך כלומר כדבר הנוגע לך לעבודתך
חמר לבי לל רוחי וחבדי חיכבה לריכים רק שתנקשו פני כי בהיות שפני
הלב עם ה' שוב לח יחסתו בשום דבר חך לבי לח חמרתי די בזה כי חם
חת פניך ה' לחנקש יהיו פניך חתי לבלתי לחטח וזהו חת פניך ה' לחנקש
(ט) וזו היח שחלתי הלח היח לל תסתר פניך ממני מהיותם תמיד עמי
לבלתי לחטח ופיקר בקשתי זחת היח לל תט בחף בעת היות בחף עבדך
שהוח בעת היותי בכעס מד חויבי שניבותי הנ' כן תרדה לוקס וחחרנם
וחולי לחבח בדם כפש בלתי בח חות וקשתיך לה' המסתיר פניו ועס היות
עבד כה עזרתי היית בשנדפתי משחול שלח בלבד לח הסתרת פניך כי
חם גם עזרתני ירח לחי עתה לל תטשני כו' כן מה שתמה מעט ממני
בחומרי לל תט כו' תבח גם לנטות חותי שהיח יותר מהטיה ומן הנטישה
לחבח לל גדולה יותר מהטיה והיח ולל תעזבני לנמרי שהוח כי על ידי מה
שלחטח בחף בהעוותך מחני לחבח לכלל נעות שעליו תרחק יותר מהטיה
עד נדר שתטשני ומחנה עד נדר שתעזבני כי העזיבה גדולה מהנטישה
והטעם שלח לחבח גם עתה שתעזרני כמלו הוח כי הנה לו עזרתי היית
חתה שם הרחמים שהוכרתי לך ירח לחי כן מדת הדין שהוח שם שלהים
מקטרג עלי וזהו חלהי יעני כי על מה שהושיעני פעמים רבות חולי
לכלתי וכותי וימלח מקום לקטרג ׳ או יחמר ב תעזבני כי הלח חתם
חלהי יעני כי לחר שחטח ולהיה מסור ביד יצרי עדי חובד מי יעזוד לי
להושיעני הלח חין לי חלח חתה כי חתה חלהי יעני לכן טוב טוב הוח
לנילני מעתה בהיות תמיד פניך חתי לבלתי לחטח משחטח ומלטרך
לחר חבדי לרפחקני וזהו כי חתה חלהי יעני (י) ולח בלבד מעתה כי
שם מרחשיתי כי הלח נ' שוקפין ים בחדם לבבו וחתו והקנ"ה והנה חלק
לבי וחתי שהוח הגוף בהיותי עתיד להיות נפל מה יכלו לעשות בחלקם

הלא עזבוני כי מלו נתן כל אחד חלקו עזבוני כי אין לחל ידם וה' יאספני
כי זולת שנות אדם הרחמן הזורך יש לקחת מעט מעשות אברהם ומעט
מיעקב ומעט מיוסף הנה כי הוא יש' אלהי ישעי בעצם שאסף חיי
ממקומות רבים והוא כי אבי וה' יאספני (יא) הורני ה'
דרכך וכו' הנה עד כה אלה פניו
יש' יהיו פניו אלהו נחו' את פניך ה'
אבקש וחס"כ בקש אאלה פניך והיה
כי אחר שיהיו פניו יש' אז לא יסתר
פניו ממני אפי' הטיה מה כתומרו
אל תט בקף וכו' פן מזה יבח לנטיסה
ולעזיבה לגמרי כאמור כאמור פן בעת
שיכעום על חיניו סניב תין
המקטרים אותו באומרם הבח על
אשת חיש מיתתו במה וכיוצ' בזה עתה
אחרי אומרו כי אבי ואמי עזבוני וה'
יאספני אמר עוד שאלה אלישים לני
מנקם והיה הורני ה' דרכך זו הנו'
שהיה להיטיב גם את אשר לא הקדים
לעשות טובה כי אם אחדבה אשר
לך כי הלא בפעם הראשונה שבאתי
לעולם אמרתי לך כי אדם הוא דוד ואתה נאלתני טובה גדולה כי אבי
ואמי עזבוני ואתה ה' אספתני מעט שנות מכל אחד מהאבות והאייפני
שנעים שנה על כן אני שואל ממך הורני ה' דרכך זו שתעשה כן גם אני
להרבות להיטיב את אשר הרע לי וזו היא דרך רחבה המתייאשת לדרך
ועוד תוסיף לי כי ואתני בארח מישור שגם בדרכים ערים הנקרחים תורת
בערך הנקראת דרך יהיה ארח מישור והוא כי מישור הוא לעשות לפנים
משורת הדין כמ"ש ועשית הישר והטוב זו לפנים משורת הדין והעושים
כן נקראים ישרים הרוקים את הפנים מכל שאר כתות הצדיקים ועל
מדה זו אמר ואתני בארח מישור הוא תורת ישרים והעניין כי הין ל' נמה
שמתייחם לדרך רחבה שהוא כי נמה שתטיב להם לא ייצר לי כי אם
כדולך ברחבה כי אם גם בתורת הצר שידחק לי נמה שתטיב להם גם בזה
ואתני ה' למען שוררי המתקבלי' בי כי לא יכירו כי טוב אתי וטובתי שלמה
נמה שתטיב בנקרא דרך שהוא כשאין מצרים לי כי יאמרו כי להניף
בלבבי לך נרחות כי גם נמה שצר לי ודוחק נדבר ועכ"ז אתי מתכבב
בחסידות לו יודו הסמת ותדבקה ילמדו לעשות כן גם אם :

(יב) אל תתנני וכו' אמר הנה כח הוצלתני לעשות לפנים מן השורה
שהוא כי גם לאשר מרעים לי לרבה להטיב כי תורני ה'
דרכך כמדובר והלא היה אפשר יצא מזה הטובה אחת והיא אשם אם
בעונם אשר הם טמאים ואטאים בנפשותם יהיו נורמים צרה שלא תבוא
אשר דרך ה' הוא ליטול רב שבהם לכפר בעד נפשם אל תעשה לי כן
בגלל חסידותי להיטיב למצרים לי כי אם אל תתנני בנפש צרי שהיה
ניתן לקרבן כפרה בעד נפשם כי הלא יחטאו עוד כי לא יאמרו כי צדיק
אני ונקפם בעונם כי אם ידיעתי לחובה כי הלא קמו בי עדי שקר כי
ידעו הכל כי מפורסם היה כי כל היולא למלחמת ביה דוד גט כריתות
כותב לאשתו ובי לבדי קמו עדי שקר לומר כי בקשתי על אשת איש כאומרם
חלין בהתעסקם על נגעים ואהלות הבח על אשת איש מיתתו במה כי
אחשוב שלהורות כי לא ללמון הרע שהוא אחד מהדברים שהנגעים בזים
עליו אחשב ונם לא לאחוד נכשרים דקיימ"ל דלוקה בגופו כי אם
שאמת יהגה חיכם והוא כי קמו בי עדי שקר והפיחה והדבור שהייתי
מפיח ואומר להם הוא אמת כי כדבריהם כן הוא כי אמם אמסתי
אשת איזתי (יג) ואין מקניתי לולא שהאמנתי לרחות בטוב ה' בארץ
חיים הוא לעולם הבא והוא מאמרים ז"ל שהיה מצוה להם הבא על אשת
איש בחנק ויש לו חלק לעולם הבא והוא אומרו אמם הוא בידי אשת רעי
לולא שעכ"ז האמנתי כו' כי יש לי חלק לעולם הבא כלומר ואם אתפש
בעון נפשם כל שכן שיתפקדו ויחויקו בראשתם לומר כי מיתתי רחוק כי
כשלתי בעון אשת איש כדבריהם ויוסיפו על חטאתם פשע : (יב) או
שעור הכתוב בדרך הזה שאמר כי קמו בי עדי שקר לומר שבאתי על
אשת איש ויפח אמם שהיתה מקפשטת תמיד אמם זו בכל שאמרתי
אשת איזתי לולא היתה טענת אומרי הבח על אשת איש מיתתו בחנק ויש
לו חלק לעולם הבא וז"ש ויפח אמם לשון הוצה לומר כי היה יפח וכדבר
אמם עדותם זה לולא האמנתי לרחות בטוב ה' שעל כן זוה הייתי מבטל
אמירתם זו כאמדובר : (יד) קוה אל ה' כו' הנה בקשנו כי ג' דברים
שלא זו אחר זו בהדרגה כדרך הענני האחור רחשונה את פניך ה' אבקש
שיהיו פני ה' אתו • שניה שאחר היות פניו אתו אל יסתר פניו ממני
לשום שכל זו"ש אל תסתר פניך ממני אל תט בקף עבדך שלא יטה ממני
בזמן כעס וקף פן ילח בקף מן השורה • שלישית שיהיה עמו להורות
לו ולהכהינו בדרך חסידות לפנים מן השורה ועל זה אמר הורני ה' דרכך
ונחני בארח מישור על שגם אלה רוח הקדש תשיב אחריה לו ותאמר על
הרחשונה קוה אל ה' כי יהיה עמך שהוא יותר מאשר שאלת בהאמר את
פניך ה' אבקש ועל השנית אמר חזק ויאמץ לבך כלומר אשר שאלת שלא
יסתיר ה' פניו ולא יטה בקף עבדו שהוא בעת כעסך והפך לזה אני
אומר לך אל תניח הכל אל ה' כי אם רק חזק לבבך יהיה לך קף וכעס
ועל ידי כן ויאמץ לבך הוא יש' יאמצהו לבלתי כעום כי בא ליטיב
מסייעין אותו ועל האליסים והיא להתנהג בחסידות אמר וקוה אל ה'
יפעה גם אם לא תראה לך : או יאמר
אלא אמרת כי יש לך סימן כי כאשר
תחנה עליך מחנה ולבך חזק בלתי
ירח כי ה' עמך הכך ההוא תלמיד
דהוה מרתת ואמרו לו חטאה את כי
פחדו בניון חטאים והנה אפשר כי
הרוחה את לבו חזק ואמץ כי תחנה
עליו מחנה אמרוב אמרתו יבא
לחסוב כי כאן ועוסק ידו עשה לו חיל ואז ירחק הוא יתברך ממנו ח"ו
ויתנהו ביד חויניו על כן אומרת לו רוח הקדש אל ה' ואם תראה כי
חזק ויאמץ לבך אל תרף מלקוות לה' פן תרפה ממנו יש' ויגרוס החטא
כי אם סוב וקוה אל ה' תמיד ולא תבטח כי ראוי לחתה וכבר הוא עמך ולא
ירפך • או מעין זה קוה אל ה' ואל תתייאש אם יתמהמה ותהרהר
רק חזק וע"י כן ויאמץ לבך הוא יתברך יותר על אלך ואל יהיה זה סיבה
שתהרהר יותר אם יאחר אחר המומן כי היה בלבך כאלו כבר בח רק
וקוה אל ה' כי בזמן הוא ובוחת יחסב לך :

כח (א) **לדוד** אליך ה' אקרא וכו' הנה אומרו תחרש הוא
שהוא כמחרים בלבד לך אומרו פן אחשה
הוא יותר שתיקה נדולה היתכה שאין לריך לומר שאינו עונה את הקורא
אותו כי אם גם רואה שמצרים את קורהו ושותק כאד"א תשתה ואעננו
עד מאד • והנה לבח אל הענין מוכיר מאמרנו על פסוק והיה ערס
יקראו ואני אענה כו' והוא ענין פסוק תלות לבו בתת לו כו' והוא כי אם
שני אוהבי המלך יבאו לפניו לשאול איש איש שאלתו ובקשתו והמלך ידע
ערס יבדרו שאלת כל אחד ואמר בלבו למלא תפלם ולא' יאמר אל תדבר
דבר כי הלא ערס תקרא עניתיך ולשני יקשיב וישמע כל דברי שאלתו
את מי מפניהם אוהב יותר הוי לומר את השני כי גם שתאותו נתן לו
משתעשע בדבריו אתו וזה יאמר על הסוג השני אחות לבו נתת לו ועכ"ז
ותרשת שפתיו בל מנעת סלה כי אם רצית לשמוע מפיו וזה אחשוב
בפסוק והיה ערס יקראו ואני אענה ואתן לו תאותו ועכ"ז עוד אם
מדברים בתפלה ואני אשמע ולא אומר להם אחריכם ממני כי כבר עניתי
אתכם שהוא כי אשתעשע בשמיעת קולכם ועניו זה יאמר גם פה שאומר
אליך ה' אקרא שעדיין לא קראתי כי אם שאקרא שהכינותי עלמי לקרא
ולומר לפני שהוא התפלה מיד ערס הקריאה אל אחרם ממני
מלעמות ולנוזר הצלתי פן ימשך שבצלתי רחות שיון שעניתי לפניך
הבטחון ואתייאש ואחטא בזה בחופן שגם אשאה ממני בהצר לי לויני
ואפול בידו ונמשלתי בעיני הרואים עם יורדי בור כי יאמרו כי עזבותי
לכדוני ויחטאו לה' (ב) ואחר שעניתני ערס אקרא אל תמנע מלשמוע
שועתי אחרי כן כי אם שמע קול אתנוני ולא אמר אתנוני
אתנוני כלומ' בזמן שאני שוע אהוה מצרה לי גם שאשית לבך להשתעשע
לשמוע תפלתי אל תדקדק עמי בכונתי אם היה שלמה אם לאו כי אם
שמע הקול עם שהלב אינו מכוון כראוי וגם בשאתי ידי כו' שע"י כן יודע
כי דבורי וידי שלמים הם כי לא היה לי ח' בפה ו' בלב וגם ידי לא פעלו
עולה שע"כ נשמע קולי בנשאתי ידי (ג) אל תמשכני עם רשעי (ג) אל תמשכני עם רשעי ועם פועלי
און אתם לא תשמעני בנשאתי ידי ח"ו אמשך עם רשעים אה' רחוק מהם
ועם פועלי און בידיהם ודבורם דובדי שלום עם רעיהם ורעה בלבבם
פן תהרהר אחר שעם שדבורי טהור שאין לי אחד בפה ואחד בלב וגם
בנשאתי ידי עם שלא פעלתי און בהן אין הוא יתברך שומע קולי אמשך
אחר רשעי ופועלי און בידיה' ובקול דבורם דובדי שלום ורעה בלבבם :
אל תמשכני עם רשעים כו' זולת הכתוב יאמר כאשר שאלתי
על ערת נופי אל תחרם ממני ושתשמע קול תחנוני כאמדובר
גם כן תוחילה לפניך על ערת הנפש והיא אל תמשכני עם רשעים כו'
והוא כ"ח עם היות' רעים וחטאים יהיו מולכים ומקים בשלוה ובהשקט
הושיעני בל אחת להרהר ולימשך אחריהם חלילה ופירש כל הסוגים
הנמלאים שהם נקראים רשעים שהם רעים לעמים ועם פועלי און שהם

רעים

רעים לבריות וכוי שליחי הם הכוזבים וחנפים דוברי שלום עם רעיהם
ורעה בלבבם למוכ' פרשתם לתומם וזהו לא תאבדני עם רשעים כו'
שהוא כל יהיו מוללים בחייהם ואין תרגומות למיתם בסלוק שעל כן
מתרגמים בני לדם וחוטפים (ד) כי אם תן להם כפעלם דבר מתדמה
לכל הפעולה אשר פעלו מדה כנגד מדה בתוכן שכל רוחה רעתם יגדיקו
דיק ויתקדש עם שמים בתוכם כי פוקד ה' לטובה הרעה כרעתו ולא
יהרהרו והוא לכל החוטים לשמים וגם לכל פועלי האון המרעים לבריות
תן להם כרוע מעלליהם . ואשר הם לכוזבים דוברי שלום עם רעיהם
ורעה בלבבם גם אשם תתן להם על מה שיתנו לא יוכר לבריות שעל
החנופה הוא כי אין העם מכירים כי חנופה היו דבריהם לכן כמעשה
ידיהם תן להם שהוא על מה שעושים בפועל בלבד שהוא מעשה ידיהם
תן להם דבר דומה אל מעשה ידיהם
ואם לא יפניו זה להשיבם עדך הסב
פניהם גמולם להם בנהיגם (ה)
וכל זה שאנו אומר הוא כי לא יבינו
העם אל פעולות ה' וכו' שלא ישכילו כי בשה שמטיב להם פה ירהרסם
ולא יבנם ויבחו לטעות ולחטוא לה' : (ג) או שעור הכתוב ידעתי
ה' כי אל תמשכני עם רשעים כו' כי תהיה עמי לבל תמשך עם שום אחד
משלשת הסוגים האלה גם שלא תתן להם כפעלם וזרחה בהלחתם .
(ד) אך עכ"ו אומיאלה לפניך תן להם כפעלם כו' (ה) מפני המון
העם כי לא יבינו אל פעולות ה' כו' כי אדרבה בשה שמטיב להם יהרסם
בעון' הוא שמכאיבם וכותם ולא יבנם לעון' הבא שהוא להשמד עדי עד .
(ד) או יאמר תן להם כפעלם כו' לומר אלא ידעתי ה' כי חיוך מוותר
מן מעשיהם הרעים כחוט השערה ומה שתזריך להם הוא
לרעתם כי תכאם בדבר אחר לדור כי עוסי הרעה יוכלתו בחייהם
וימותו בשלוה כי אין תרגומות למותם ותזריך לפקוד על שלשים ועל
רבעים עד תמלא הסאה מצין מאמר הכתוב על הגוים ודור רביעי
ישובו הנה כי לא שלם עון האמורי עד הנה כי על שלא נתמלאה הסאה
עד הנה מחזריך עד דור רביעי אך הנה תמשך מזה רעה גדולה כי
יהרהרו גם הם גם כל המון ישראל על מדותיו יתברך על כן הליקי פניך
ה' כל תיחר עד מלאת הסאה ואמת תאמר כי המלאת הסאה הוא כדי לתת להם כל
שיעור פעלם אך עשה זאת ואל תתן להם רק כפעלם אשר הוא כי תוותר
להם קצת על העדר הטבת התריכות ותן להם לרשעי לשמים הוא הסוג
הראשון כפעלם אשר הוא בכ"ף הדמיון כפעלם ולא כל פעלם וכן אל הפועלי
און לבריות שהם הסוג השני תן להם כרוע מעלליהם ולא כל רוע
מעלליהם ועל השליטים גם שתוותר להם התנופה שדוברים שלום עם
רעיהם ורעה בלבבם ולא תפקוד להם רק כמעשה ידיהם שהוא מקצת
מהרעה שים בלבבם הבאה אל הפועל בלבד ותזרלה הוא כמה שתעשה
למו חסד שלא תזריך להם עד דור אחר כ"א הסב גמולם להם כי תפקוד
עונם להם בעמם ולא תעשיר לבניהם אחריהם ויעצו אחריהם כל
הדורות הבאחרים כל ימיהם . (ח) ועוד טעם שני על תועלת עמם
כי הלא בהבאחרם עד מותם לא יבינו הם עמם אל פעולות ה' שמטיב
להם לרעתם ואל מעשה ידיו במלא כי הוא יהרסם ה' שימותו ולא יתעוד'
ולא יבנם כאשר נתת להם כפעלם וכרוע מעלליהם נימיהם שהיו
חוזרים ונכנים ע"י תשובה ועל כן הרשוי היה כי אתה ה' תעשה בחנון
יקוקנו וישובו ליבנו ולא שיהרסו כי זה דרך הסם לחשוב מחשבות לבלתי
ידח ממנו נדח : (ו) ברוך ה' כו' הנה בשמנו כי בחומרו שמע
קול תחנוני כו' אלה פני אל יחננו שעם שטרם יקרא יענהו עכ"ו אחר
הסכימו לעשות שאלתו לא יתים מהשתעשע ושמוע תפלתו אחרי כן
בעניני מאמרנו על פסוק טרם יקראו ואני אענה ועכ"ו עוד הם מדברים
ואני אשמע בא שעתה ויאמר כי כן עשה לו אלהים ועל כן טוב להודות לה'
ולברכו כי כן עשה לו והוא ברוך ה כי שמע קול תחנוני (ו) עם היות
שה' עזי ומגני מאז נתח לבי ונעזרתי מן השמי' מיד שעניני טרם יקרא
אלא שלא נח עדיין אל הפועל ומי הניד לי כי נעזרתי מזה אלא הוא כי
ויעלזו לבי מזה נתח לבי ואין זה כי אם שמן השמים עניני ונעזרתי ומשורש
כפשי העליונה הושפע מיד שמחה בלבי מלילו בחופן שלא בלבד תודתו
על עשותו שאלתי וגם אל שמעו אל תחנוני לחרי כן כי אם גם מאשר

הפך התחנון בעצמן לשיר כמה שעלו לבני טרם יקרא שהייתי שר מיד
לה' על הדבר גם מזה לחזוק לו טובה וזהו ומשיריי אהודנו : (ח)
ה' עז למו ולמשיחי להלחי יקרי להם כפעלם כו' לאמר הנה זה שתי
תועלת לחוד עוז למו כי ברחוקם שמחן לפה כפעלם יקנו אל
לבם וישובו אל ה' ויחיו הם וזרעם
וגם מעוז ישועות משיחו הוא כי
בשלומם ומעשם יהיה שלום למשיח
ה' הוא מלכם הרועה לחוקם כחוני
היום שהוא מלך ומושל על עם רב
ורם ונעו לדיק שמתחזק בעבוד' ה' ע"י
כן (ט) לך על כל זה לא על
הנוגע בי לחי עיני שתבחר בעוז מפני
הכבוד שתהיה רועה ישראל כי תי
יקן תושיעם ותהיה לחתה הרועי ולא
לבי וזהו הושיעה לחת עמך הם פנכחרי'
ההמון וברך לחת נחלתך הם פנכחרי'
תנחם להם הטוב גם שלא תהיה לבי
הרועה לחותם כי אם ורעם ונשאם
לחתה עד העולם כי על היותם עמך
ונחלתך לבי עושה לא על היות
לי רוב עם הדרת מלך שלבי המלך
ורועה לותם כי מי יקן תושיע לת

תהלים כט

לדוד וכו' הנה לבבו לל עניני המזמו' מוכיר
הקדמה מפורסם מלכנו בשערים בחר
היעד שלא הוא כי כמה מעלו' טובות לבני חברה' יצחק ויעקב על מלחכי
הסרת בעניני הכתוב מלכנו על פסוק כי מי בשחק יערוך לה' וכו' כי גם
שחין במלחכי השחק יערוך לה' יתלח מי שידמה לה' בבני חילי הם יש'
בנים למקרחים חילים הם החבו' כדעת רז"ל בזמו' זה שהבו לו והוא
בעניני מחמר ספר הזוהר על פסוק כי בכל חכמי הגוים וכו' מתין כאיך
שהקשו וכי בחכמי ישראל יש כאלו ואמרו כי בחכמי הגוים שין דומה לה'
שיגזור לומר ויקם לו בעניני שהם בנבעון דוס וכיוצא בו הנה כי על בחינה
זו דומים לה' קרקס הנביח וע"ד זה יאמר כי מי בשחק במלחכי חלהים
יערוך לה' לעשות כמעשהו לך יתלח מי שידמה לה' בבני חלים כי יעשו פלח
מה שלא יעשה מלך ולהלי יעשות שליחותו חשר ישלחהו ה' לעשות ועל
הדרך הזה יש ליישראל הנקרחים חילים עוד יתרון שני והוא כי הלא
מלחכי השרת בשרתם לת ה' תין מוסיפים כח כביכול למעלה כנדיקים
כד"א ותכחי מלחתי כח לת רוח ה' להיותם בעלי נשמת חיים חלק חלוה
ממעל שעל ידם כוחות העליונים מקבלים מנבוחים עליהם וזהו הבו לה'
בני הנקרחים חילים הם החבות ולא עוד חלא שתין כמלחכי השרת שלא
יתלח בת' שתי בחינות חסד וגבורה כי אם מי ממלחכי חסד ומי מתלחכי
גבורה אך הבו לה' יחד כבוד ועוז : או יהיה הבו לה' כבוד ועוז מה
שתין כן מלחכי השרת רק כבוד בלבד : והנכון כי ענין כללות המזמו'
בהקדמה המוכרת שהומר המשורר כמדבר עם בני עם קדוש לה' מה לכם
תזדיקו ומן החומר הטעיד לכם ותפסיקו בנתים בנליות כי גם שיבנה
כ"ה זה פעמים הלא עקידים ליחרד כאשר היה מודע להם כי על כן
שלמה בנה בית מקדש לכ"ה לבנותו בו החרון קרוב לחרבן כאשר היה ע"י
יהויקים והלו זכיהו לבלתי הטמא לאחר מתן תורה בשעל והיתה טהרתיהו
מוהמת כזב כמשכת היהו זוכים מיד לל הבית השליטי המקווה כי גדול
יהיה כבוד הבית האחרון ריחני וקדוש מעין ב"ה של מעלה כי הו רוח

הָבוּ לַיהוָה בְּנֵי אֵלִים הָבוּ לַיהוָה כָּבוֹד וָעֹז׃ א
הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה בְּהַדְרַת־
קֹדֶשׁ׃ ב קוֹל יְהוָה עַל־הַמָּיִם אֵל־הַכָּבוֹד הִרְעִים
יְהוָה עַל־מַיִם רַבִּים׃ ג קוֹל־יְהוָה בַּכֹּחַ קוֹל
יְהוָה בֶּהָדָר׃ ד קוֹל יְהוָה שֹׁבֵר אֲרָזִים וַיְשַׁבֵּר
יְהוָה אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן׃ ה וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ־עֵגֶל
לְבָנוֹן וְשִׂרְיֹן כְּמוֹ בֶן־רְאֵמִים׃ ו קוֹל־יְהוָה חֹצֵב
לַהֲבוֹת אֵשׁ׃ ז קוֹל יְהוָה יָחִיל מִדְבָּר יָחִיל
יְהוָה מִדְבַּר קָדֵשׁ׃ ח קוֹל יְהוָה יְחוֹלֵל
אילות

הטומאה ועבירות יעברו מן הארץ והנה עוד ידעו טהורה ומה גם בימי דוד שהיו סדן על מקומה גדולי הסנהדרין שלמיהם ועל כל דורות עולם רחה לתקן בעונה טובה מלפניו והיה יחודו של כנסת שם ה׳ וזה נשתי בחינות אחד על השם כעצמו כי אין שמו שלם כשיכול עד יום נקם בלבו כד״ת כי יד על כס יה כו׳ וגם על גלות שכינה כנודע כי לא תשוב לתיקנה עם השם הגדול עד הגאולה העתידה מהר׳ בימינו ולו תכאבנו נשכילה זולת לשוב יחד עד ה׳ בתשובה ומעשים טובים כדלהלן גם לת הכל היינו מתקני מיד ונם לעצמנו היינו מצדיקי׳ לומר גדול כי נסתוקף בניך ה׳ הרוחני העתיד לשער שם ע״ם קדוש שו יקנרך ולילו נשתחוה בחור פני מלך עין נעין כתיב כהבנו כי זולת היקה תשיקת משה ובני ישראל בדברי השירה בחוזרו תביאתו ותטעמו כו׳ שהיה נטועים בלתי נולים מהר ה׳ וזה יהיה ע״י כבוד הבית האחרון המוכן לשבתות׳ והוא מכון לשבתך לשער פעולת ה׳ הלא הוא מקדש ה׳ לשער כוננו ידיך הוא מקדש רוחני העתיד ליגולות על הארץ הלזו וזה יהיה ענין הכתובים כי לומר דוד לעמו ית׳ חוזו על כבוד ה׳ והבו לה׳ הוא השם הגדול לשער נשבע שלא יהיה שלם כביכול עד עת קץ ושתי תקמרו מה ניתן לו ומה בידינו לעשות הלא הוא הבו לה׳ כבוד ועוז והוא תשובה ומעשים טובים כי התשובה נקראת תת לה׳ כבוד כד״ת בעבין תן נת כבוד לה׳ ותן לו תודה וכן הוא לומר תנו לה׳ אלהיכם כבוד בטרם יחשיך ונם עוז ע״י מעשים טובים כד״ת ותכבי מלאתי כח לת רוח ה׳ לפך ענין נור ילדך תשי וכמתמר רז״ל לשריהם הלדיקים שמוסיפים כח וכו׳ ועל תשובה ומעשים טובים הוא לומר תנו לה׳ כבוד ועוז כי ע״י כן יתהר יחיש נקם ה׳ בעמלק והנחולה כי הכל תלוי בתיקון מעשינו כנודע (ב) ומלבד בחינת השלם שם ה׳ גם ולת שניה תעשו והיה הבו לה׳ כבוד שמו והיא השכינה הנקראת כבוד ה׳ כד״ת וכבוד ה׳ מלא לת המשכן כבוד אלהי ישראל מלא כל הארץ כבודו והוא כי השכינה הנקראת כבוד של ה׳ הגדול היא בגלות ושיבה עם השם הגדול לומר הבו לה׳ שתהיה לתו כבוד שמו היא השכינה שהיא כבוד של השם הגדול תנו לתו לו ע״י המעשים טובים בגלות והנה כל זה הוא על המונע לל כבוד השי״ת לעד וגם לכם תיטיבו כי הלא עתה בהשתחוות לה׳ בב״ה בית לבנים לשוו לך השכינה נקטרת מעיני בשרכם ומה גם לחר החרבן לך עשו ולת לישה תשובה ומעשים טובים כאמור והשתחוו על ידי כן בהדרת קדש והוא בב״ה הקייס לעד העתיד שבו הדרש קדש כי רוחני וקדוש הוא ולין הקדש נסתר ונכסה כי לם נגלה ומהודר והבו השתחוו לה׳ לשער הוא בהדרת קדש מה שלין כן נשני בתים דלשונים שלא היה הדר בקדש ולמה תלבדו החושר הזה בני ישראל לו תלריכו זמנו ׳ או יאמר השתחוו לה׳ ממש כי יגלה לכם ולא לל ההיכל כד״ת לשתחוה לל היכל קדשך שהוא כי מלילות ההשתחויה היא לל ההיכל הלא שהכוונה היא לל ה׳ הנלתי נגלה לך לו יהיה לה׳ נעצם וזה יהיה לכם בהיות נכם הדרת קדש כי ע״י התשוב׳ גמורה ומעשים טובים תזכו להודלך ולקנות הדרת קדש מלמו יש׳ כתיב יקוה לעתיד וע״י כן השתחוו לה׳ בעצם ׳ או מעין זה כי עתה בבחי׳ רלשונים השתחוו לל ככוד ה׳ כלבד היא השכינה לשער במקדש לך ע״י תיקון הנוכר שהוא מעין העתיד תשתחוו לה׳ הוא השם הגדול שיהיה שם בהדרת קדש המקדש לשער יהיה בבית האחרון כנודע : (ג) קול ה׳ על המים כו׳ לשער הלא לשמרתי הבו לה׳ כבוד ועוז שירת לתך בשם הקויה יש בו רחמים ודין והיה הדעת נוטה כי הוא רחמים בלב׳ לו״ת דעו כי גם בו מדת עוז כי הלא קול ה׳ היה על המים לקרוע יש סוף לעשות נקמה במלרים ושתי תשמר מי יוכיח שלא היה ע״י שם תלהים והרליה כי היו רולים לותו כשרלה גבור עושה מלחמה לו״ח לל הכנוד הרשים כו׳ והוא מעין מלמרם ז״ל בפסוק חכבי ה׳ תלהיך שתשמר הקב״ה הנה רלונו על היס כשרלה גבור היס מלחמה ועתה כשליך לנור מעוטף בכנור לל תהרהרו בשתי רשויות תלילה כי תכבי ה׳ תלהיך לשער הולתיך עם שרלונו כתוכר גבור ועתה בתוכר כנוד וע״ד הם יתכן הורה זה הוא יח׳ נמה שניט לת הרשים כי לם בהשקט עשה בהם שפטים ובשיני שהיה ענין של כנוד הרשים בקולות וברקים עד שנודעונו כל האומות והלכו לבלבם לשתול לם היה מביא מבול לעולם כו׳ כמ״ש ז״ל ולמה עשה ככה להרתות בשיני הורתות גבורה תך היה למען יבטילו כי לשער הוא עתה בתוכר כנוד הוא לשער עשה בגבורות על היס כי הלא גם עתה מרחה גבורה להודיע כי הוא עלמו לשער היה על היס פועל בגבורות וזה יאמר במה יודע כי קול ה׳ על המים היה במה שלל הכנוד הרשים שהוא בזמן בחינת היומו לל הכנוד שהוא בחינת בשיני מעוטף בשליך לבור שם הרשים שהוא הורתת גבורה לך היה להודיע כי ה׳ היה על המים רשים בקריעת ים סוף כי הלא המתרחה בתוכר כנוד הוא מרשים יורה כי גם הוא היה מלחמה (ד) תלא שתין שהפרש תלא היות קול ה׳ בבחינת הכח שבו שהוא כלול מכל הבחינות שהוא על היס לו היות קול ה׳ בבחינת הדר שהוא בשיני לך זה וזה היה בשם המיוחד הזה ׳ (ג) עוד יתכן רמז בגל דרך זה ענין מלמרם ז״ל רלה גדולתו של הקב״ה כי מלך בשר ודם כשיוצא למלחמה תרבה חיילותיו וכשבא להתפלל אין לבדו אלא הקב״ה כשבא על היס אין אין לבדו ה׳ לו״ם מלחמה וכשבא לתת תורה אין אין ברבבות קדש ׳ ותתשוב כיוצו ענין מתמרנו כי בענין דין הורה כי בשם הרחמים היה פועל ובעת רחמים הורה תכסים מלחמה להורות כי הוא בעל שני הכחות בתחדות תחד וזה יתכן על פי דרכנו ירמוז פה ולדך דו תומרו ה׳ על מים רבים ולת תמר קול ה׳ לרמוז כי בשמו בלבד היה עושה המלחמה ושתי תתמרנו כי ים לכם עיכובים למהר לת הקץ מעשה לשיבנה בית הגדול והקדוש הוא השליטי הרוחני המקווה העיכוב הת׳ הלא הוא כי עתה כל מלכי האומות בשמלתם ואיך ניכול להם ומה גם לם יתקבלנו יחד עלינו ויהיכה מוכל עליה׳ ועל שריהם העליוני בשמים : שניט כן תהיה הארץ שמחה כן תרבה עלינו חית השדה ומה גם לשבת בארץ הלבי הקדושה הל המדבר לשער הוא מדבר לחיות רעות וזאב ועקרב ׳ נ׳ כי לא יעדרו נרות מחבלי משיח כי לת יעדרו קלת עבירות למרק כי הם כחבלי יולדה שתי לשער בלעד׳ וטוב טוב הוא לעבל הנרות בגליות ויש לאר מעט לחבלי משיח ׳ ד׳ על כבודו יתברך כי לם מצחה מוכה להרבות תשובה ותביא הקץ מעשה ותלבד כל התלביות כלחת ותשאר בישראל בלבד והם מתי מספר ובמה תוכר מלכותך לך בהמשך הדורות יפרו וירבו ישראל לדורי עולם ותשוב תחייס ויהיו כחול היס ׳ ה׳ והיה כי ברוב עוו ותעלומות טובה מרובה תולי בשמן ובפעט ולים לפ רעהו חיים יבלעו כי רוב טובה יקנה בחדש חושר בלוה מה שתין כן לשער עבור עליהו לרבע גליות כי בשתרנו נכשעים ולת יגבה לבבנו בדרך טוב לניה ישראל על כן על על תמשת הדבריס התלה בת ויאמר (ה) על הת׳ שהיה על היות כל מלכי הארץ בממשלתם ולילך לוכל להם לשבר קודש ומנם הידוע מחלוס נבוכד נלאר ומה גם כי לו לעתיד הם יפלו מעלמס על הבית ישראל בגליות זה תמר הנה תין מפלור לה׳ לשבר עודם בהוקפם בהבל פיו כי הלא קול ה׳ סובר לרויס ולין כל חדש כי הלא ויעבר ה׳ לת לרוי הלבנון הם כל מלכי לרץ ישראל שהם לרוי לבנון כי ירושלים מקרית כה כמתמרם ז״ל בפסוק והלבנון בלדיר יפול ושם בן יהיה לבנם בטוח כי כתשר עשה בימים ההם יעשה כן גם עתה (ו) ולל ירך לבנכם לם תרחו להם התקוממות עליכם כלבי וכלול לומר כי לולי שריהם בשמים הם בעורם ומה גם שעדיין לת שלם עופם לל תרחו ולל תחפזו כי הלא בימים ההמה משיבר ה׳ לת לרוי הלבנון בכל הפיתור היה כי וירקידם כמו עגל על ישראל כי נתן בלבם להתקבץ חמשה מלכים יחד מלך ירושלם מלך לכיש כו׳ כי לת המתינו עד יבא ישראל עליהם כי לם דקדו הם להלחם ומה׳ יצת לבלותם יחד ולת לחל תשר ואשר הרקיד׳ כמו עגל היו כללות המלכים של ת״י הקרקיס בשם לבנון ומה גם שריון שהוא סיחון הנקרא חרמון הוא שריון כתפורש על ותרמונים מהר מלער כי השריון ההוא הוא סיחון לת בלבד רקד על ישראל כתשר ויצת סיחון כו׳ כמו עגל כי לם כמו בן רחמים (ז) ולו מה עשה הוא יתברך קול ה׳ היה חוזב להבות לש תשר לם שרי המלכים ההם בשמים ממעל כי ברקוד על ישראל נויהם למעה היה יתברך כורת שריהם למעלה (ח) ועל השניט בן תהיה הארץ שמחה ותרבה עליכם חית השדה הל תפחדו ולל תרהו כי הלא קול ה׳ יחיל מדבר כתשר עשה בהיות ישראל במדבר שהיו נחשים בקורת בית הבד והיו מקבעריס מן הארץ לו להמיתם בלמת כתשר יחיל ה׳ מדבר קדש שנהרף עין ולת היה מיס לעריה ׳ (ט) ועל השליטית והיא מחבלי משיח לומר בן לתת כי קול ה׳ ומתמרו הוא שכדי להיות חולל חילות הוא תוסף יערות להמציח ניתם הנחש ישכנה כדי שתלד כתשר הפלינו רז״ל שתפי תהיה החילה בייסוד מוזין לה הקב״ה נחש ממקומו כהרף עין ליסוד נרחמה הלר ולדת כך לעת לידת הגאולה לריך יבא הנחש יסוד הוא עמלק המר והנמהר בחבלי משיח לך לם תשובו מעתה ׳ זין פחד תמשך לרה כי הלא בהיכלו של ה׳

המוכר כלו כל כך מהיכל ה' לומר כבוד כי לא יהיה כעת ברוחת לדם כי בהיכל ה' היו כתין כתין וחבורות חבורות מהן לומרים ישרת ומהן מומרים לל ישרת כי לם כולו יהיה לומר כבוד כי כבוד הוא הרחוי לכם לנאלכם ולא נפיכת כחם (י) ועל הרביעית והיא שהין כבוד ה' ימלוך על מקי מעט זה חינו עיכוב כי הלא חין מלכותו יתברך כריך רבוי עם כי הלא ה' למבול יפב שלא נפחר כי לם לך כח ועם כל זה ויפב ה' מלך לעולם כי חין מלכותו תלויה ברבוי עם כמלך בשר ודם כמלחמ מפדרי תקנוסיו ועד לא עשה חרץ וחוצות ה' מלך והחרץ כנגד קבלה כן' ה' ימלוך כו' (יא) ועל החמישית כי רוב עוו וטובה מקשיח לת ישרחל להתקומם חים על חברו והוא הדל מפולל עוו הוא נכנע הרבה ולא יריב עם לדם לך לחפר לו עוו מתקומם ועיקר הלרה לחפר לנו בגלות הזה הוא העדר שלום כי זה החריב ביתנו והגלה לותנו לזה לחמר כי גם זה יתוקן כי הלא כתפר ה' עוו לעמו יתן ה' יברך לת עמו בשלום שלא יתנחו ע"י העוו לבעוט ולריב חלו עם חלו כי לם זה יפנות שלום לנו: (ג)

אֵילוֹת וַיְחֲשֹׂף יְעָרוֹת וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד: יְהוָה לַמַּבּוּל יָשָׁב וַיֵּשֶׁב יְהוָה מֶלֶךְ לְעוֹלָם: יְהוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

ל מזמור

או יהיה שעיר הכתובים קול ה' על המים כו' שחומר המשורר הלא לחרתי לליכם הנו לה' כבוד ועוו הלא על יעלה על רוחכם כי הוא ית' לריך למעיוכם שתתנו לו כבוד ועוו הלא קול ה' נלבד שחמר נטה לת ידך על הים ונקעהו כו' וחומר וישובו המים על מלרים כו' חוקה הנל קול מחמרו היה על המים לקרוע לת הים ולעשות נהם שפטים מחקים וחמשים מכות ושמח תחמרו כי בחינת חלהים היתה ולא שם ה' נעל הרחמים הנה לכם רחיה כי שם הרחמים היה כי הלא חל הכבוד שהוא נעת בחינת חל הכבוד שהוא בחתן תורה שהיה לח בחדת רחמים וכבוד מעוטף כשליח לנבר חו הרחים בקולות ולפידים כטכסיסי מלחמה ולמה היה כן שהוא הפך בחינת הומן והפעולה חך היה להורות כי ה' היה על המים רגיש כמו' ממחמרים ו"ל שבח הקב"ה בטכסיסי גבורת מלחמה בחתן תורה שלח יחמרו שחין זה חשר היה על הים כתוחר נבור חיש מלחמה ושעל כן חשר הקב"ה חנכי ה' חלהיך שתרחוני ככבוד שליח לנבור חנכי חשר הולחתיך כו' שרחיתוני כחיש מלחמה הנה כי חה שהרעיש בומן תוחר בחינת חל הכבוד היה רחיה כי ה' היה על מים רגיש על יש סוף (ד) ושמח תחמרו חם כן חיפה למה חמרתי הנו לה' כבוד ועוו חחר שחין הוא יקב' לריך עוו מהולת הלח הוא כי קול ה' נכח כו' והוא כי הנה יהוע ליודעים חן כי חיכות גדולתו ותוקפו יתברך בעלמו הוא למעלה ומה שהלדיק מוסיף כח כמחמר הכתוב חנכי מלחתי כח חת רוח ה' חימו להוסיף כח בו ית' חלילי' כי הלח נחנו מה כי מוסיף כח נגעל הכח חך הוא שעל ידי לדקת הלדיק העולה היה למעלה תריק שפע מנדולתו העליונה וישתלשל השפע בחדרגות הידועות עד למטה לחרץ והנה החדרגות ההן נקנלן השפע יקוסף נהן כח חשר יקבלו מהסיבה הרחשונה כעניין ועתה יגדל נא כח ה' כי שם חדנות יקבל ויגדל כחן וע"ד זה נכל כחותיו יתברך העליונות וכל זה הוא כדי להנלות השפע שהיה לפון למעלה ויתהדר בו העולם כי זה הוא תוחר שורלת השפע שהקדוש ברוך הוא משפיעו שהקדוש הדר כמחמר רז"ל שכשברית הקב"ה חת העולם נתלבש בהוד והדר שהוא לנלות שפע העליון בעולם השפל כי הוד המתנלה נעשה הדר לרחוין • ונכח לל הענין לומר מה שחמרתי הנו לה' כבוד ועוו תינו שבריך ית' לנדיק כי חדרנה העוו הוא שלו ית' חך הוא כי כחשר קול ה' נח ושורה נכח שהוא נכח שהלדיק מוסיף נשכינה כד"ח ומכוני מלחתי כח הוא כדי להיות קול ה' נהדר שהוא להיות קול ה' מתפשט נאה שהקדוש הדר שהוא לנלות בעולם כי לזה הוא מה שבריך כח מלמטה להיות קול ה' פועל למען עשות הדר חך לח שהוא יתברך בריך כח מהלדש כי שם למען המשיך השפע מלמעלה למטה וזה יתיישב היות בי"ת נכח פתוחה (ה) ושמח תחמרו למה ה' כימי לחתנו מחרץ מלרים לח יעשה לנו לעמלק כי הוא המעכב נלותנו כמחמרו יתברך יום נקם בלבי וכן מלחמה לה' בעמלק מדור דור ולמה כחשר עשה לפרעה ולמלרים לח יעשה לעמלק גם הם והפלחם בקוס ישרחל כי יעקב ועשו כשוה טופל זה קס וזו תתקיים בעשו שחלק הנו לה' החמורה למעלה לזה חמר הנה קול ה' שובר חרזים הם סיחון ועוג וגם ויעבר ה' לת חרזי הלבנון ז' עממים של חרץ ישרחל הקדוש לכנון על שם בית המקדש שהוא עיקר ת"י (ו) ולח נלבד לת המלכים כי חם גם לת שריה של מעלה כי הלח וירקידם כמו ענל ויגבירם לקרחת ישרחל כמו ענל הנח לנגף לת לבנון ולת מלכי כנען ושריון הוא סיחון כחתור למעלה ומי הרקידם לותו שהוא כמו בן רחמים הוא הפר שלהם שהוא כח חלוקי כנן שדים והוא כמו בן רחמים שהם שדים כד"ח כתועפות רחם לו וחרז"ל רחם חלו השדים ועד"ז חרז"ל בנ"ר שקדח יעקב לל עשו גבר שיירן להיותו לחת שמחל

שהיה שרו • ונחזור לל הענין לומר דוד הנה הוא ית' שובר מלכים גדולים ולח נלבד לת המלכים כי חם גם לת הפר השורר עליהם ומנניה לנם לדקך על ישרחל כי הנה וירקידם כמו ענל מי שהוא כמו בן רחמים שהוא הפר (ז) ועם כל זה לח עמדו בפניו ית' כי קול ה' היה חוצב להבות חש הם הפריח הרוחניים (ח) ולח נלבד חלו כי חם כל כחות הטומחה שבחדבר חיבד ושיבר הוא ית' בקולו שבמתן תורה שהיה עם היות כי המדבר הוא משכן לכל כחות הטומחה שבעולם כנודע מחכמי החמת וחם כן לחמור מעתה כי חפר הכניע לת כל חלו גם כן יחיל ה' מדבר קדש כי יוכל להחיל מדבר קדש הוא לת עמלק כי קדש מחרץ לדוש היה כחמרו עיר קלה נבולך ולכן חל יקשך לנך להרהר ולומר למה לח יחיל לת חרץ לדוש ויהיה זה לנו מעיר לעזור לתקן מעשינו ולנחלנו לך הין העיכוב מלדון ית' כי מה הנל נדף הוא לפניו ית' (ט) לך הוא כי הלח כמקרה החילות נם לנו בני ישרחל יקרנו כי כחשר החילות נעת לדקנה יכין ליפקוח ללדק לת הכתפים כי להיות כל ת' מהנה רחמה לר לריך כל רשם ליפקח יפכנו נחש וחו יכללו ממות וילדו כך הוא יתברך נעת נחולקנו ופדיון נפשינו יכין הוא יתברך לת הכתפים השרפים הם חלופי עמלק לטובתינו כי לנינו לר מליפקח לשוב עד ה' עד יפכנו נחש וחו ייטיב לנו והנה המשל הזה נפלה רוח הקדש עלינו בית ישרחל וחומר חל תתמהו על החריכו ית' מלשבר לת עמלק כי הלח קול ה' יחולל חילות וחו להכילן ממות ולתת להם בנים יולדו על כן ויחפוף יערות חשר שם הכתפים למען על ידי כן נמשך סובהיכלו יתברך כלו חומר כבוד כי יגרו לישרחל בחבלי משיח ועל ידי כן חיחזיקו ישרחל בחלהיהם חו בהיכלו יתברך לז ימלחו מיינינים ומשמחים כי חם כלו כל כללות היכלו יחד יהיה חומר כבוד מישרחל ולח ימלחו עוד מנגדים ולכן לריך להחריך לעמלק עד קץ היתין כי הם לורך לישרחל שלנם לר מלשוב כרחש לחילה שרחמה לר ועל ידי נשיכת הנחש תוסע כן ישרחל כמדובר חך לח שיעטרך הוא יתב' לישרחל יתנו לו עוו כי חם שלתועלתם חפץ הוא יתברך ישובו חלין למען ישוב נם הוא ונחליהם ומפקם יתנו כח להמשיך שפע טוב מלמעלה להטיב להם כמדובר (י) חך מלדו יתברך חין לריך עוו מהולת כי הלח ה' לאנול יפב ויתח חת כל היקום הוא לנדו ולפילו חת שם מדת הדין לח יהולרך כד"ח ויחמר ה' חתחיל חת החדם הנה כי לעוו לח הולרך לזולת ונם לח על בחינת כבוד חשר ברוב עם הדרת מלך חינו לריך לעם כי חם עם שלח נשחר חך כח וניתו לח חשר ממנו לדר מלכות כי חם ויפב ה' מלך לעולם כי חין כבוד מלכותו תלוי בעם (יא) ואמר ולא עוד חלח שחין לריך לומר שזינו לריך לעמו יתנו לו עוו כי חם חדרב' ה' עוו לעמו יתן כדי שיעברו כח לקבל ברכתו כי רבה היח מחד עד יבלו שפתיהם מלומר די והו ה' עוו לעמו יתן על מה שה' יברך חת עמו בשלום כדי שיהיה להם עוו לקבל הברכה כי עלומה היח מחד כעניין ופחדו ג ה' וחל טובו וכחשר היה בסיני שלח עלרו כח לסבול וילחה נשמתם ואמר כי עם היות להם שלום שהוא כלי מחזיק ברכה עם כל זה לריך עוו לעמו יתן לקבל מותה • (י) או יחמר ה' למבול כו' לומר חין הקב"ה כמלך בשר ודם שלהפיל חיזו חומה לריך להתקומם נגדה חך הוא יתברך להנף מכל העולם שהוא להניח מבול לח הולרך להתקומם כי חם יפב ועל ידי יפיבה מחה חת כל העולם והוא כי יפב לו ונפב וחל תעשה שהניח העולם חל טבעו הוטבע העולם כי החרץ על המים הם ע"י נם וחו כמנע הנם ומחליו עלה התהום התחתון וגם העליון מחליו ירד כי חרובות השמים נפתחו כי הוא נם הוא טבע כי חם ימלחו העניים נשם על החרץ יריקו וניטיבה ההיח חשר היתה נפב וחל תעשה נשחר מלך בעולם כי נפלה קיומת מלכותו ית' בעולם כמ"ש ו"ל שכל הילודים לחחרי כן נדרו עלמן מן הערוה שעל כן היה ירח חנרתם לחמר לחמתי פן יהרנוהו לבלתי הכשל בבעולת בעל וכחשר נפק יעקב לרחל חברו כל העיר וכן על דרך זה חיתה נפלה בעולם • ושעור הכתוב הנה חין הקב"ה לריך עוו ותעלומות לת לחבד עולם ולת לקיימו לחבדו כי הנה ה' למבול יפב וגם לת לקיימו כי הנה חזו ויפב ה' בפב וחל תעשה נשחר מורחה בעולם להיות מלך לעולם בחוכן כי לעמו חין לריך לפעול בעוו (יא) לך העוו לעמו יתן לעתיד על כל העולם ולת שיעטרכו למלוך ולמשול בעולם על ידי מעוו זרוסם כי חם חדרבה ה' יברך חת עמו בשלום:

או שעור הכתוב כחשר הוא ית' עוזו כ"ב נדול שבשב ולת תעשה יפעול ויעודד וימלוך כן ה' עוו לעמו יתן וגם הם ע"י שה' יברך חת עמו בשלום שבלת חרב ובלת חנית ירדו מים עד יס ומנהר עד לפסי חרץ ולפניו יכרעו לייס כו' • ובמה שחרז"ל כי ה' עוז לעמו יתן יחמר על התורה שנקרחת עוז יחמר ענין מחמרם ז"ל כי כשבח הקב"ה לנרת

חת

לת החדש נעשו מלחכי הפרת כתיו וחבורות חבורת מהן לומריס יברך ומהם לומריס לל יברך חסד לומר יברך וכו' ולחת לומר לל יברך וכו' לדק לומר יברך ושלוס לומר לל יברך שכולו מלא קטטות מה עשה הקב"ה נטל לחת והשליכה לחרץ בו' שהוא כמפורש הללנו שנתן לת הקול' הנקראת לחת בחרץ שנעשוק בה יקוקן הערד הלחת מלשונס לך שלוס עדיין נשאר במקומו ועל פני המנגדים הללה נלו שתי פעמיס לחד נגלות בגל שהוא על הערד הקורה שנלמר על מה לבדה הארץ ויאמר ה' על עזובס לת קורתי שהוא על ביטול קורה כי ויתר הקב"ה על ע"ז וכו' ולל ויתר על ביטול קורה וזהו ותשלך לחת לרלה ועשתה והשליכה כי ע"י שתשלך ישרל לחת הרלה ע"י כן ועשתה בגל והשליכה ובגלות חרבן שני גלו על שנלת חגס שהיה הערד השלוס על כן לומר עתה הוא ית' כי יתקן לת שהיכל כי על הת' ה' עוז לעמו יתן זו קורה הנקראת לחת ועל השניה לומר ה' יברך לת עמו בשלוס בחופן יתוקנו השני מנגדיס ולל יגלו עוד והוא מלמרנו על פסוק והשלוס להנו:

ל (א) **מזמור** שיר חנכת בו' הבה לומ' מזמור ושיר ירלה בשל ענין. ועוד שלל חנכו דוד. ויתכן יאמר במלמרס ז"ל בשמות רבה שלל נכנס לרון לל הקדש עד בת לרון דוד ולמר שלמה בענוד דוד עבדך ל תשב פני משיחך בתלת עיקר חנוך הבית היה ע"י דוד וכוה יאמר בכוח ה' דבר בו הבה מזמור ושיר יאותו ת' על מליאות חנוכת הבית שניה להיות לדור להיות בשבור דוד ועל ידו על כן ברוח הקדש משורר על הדבר מעתה. או יאמר במלמרס ז"ל על פסוק שמחתי בלומריס לי בו' שהיו שוכלין לומריס לו מתי בית ה' נלך כלומר מתי יאות כי ידעו שלל יבנה בימיו ועכ"ז שמחתי בלומריס לי מתסוקת בנין הבית וכוה יאמר לת לומר על חנוכת הבית בשבילן על שלוקי יקדיס ט לם מומור של שיר ושמחה על חנוכת הבית עס היות לדוד שלל יחנכנה: (ב) **ארוממך** ה' וכו' תרו"ל כי בחנוך הבית בהכם תרון על ידי הוזכירו לת דוד כהפכו פני שוכלין כשולי קדרה תת' תרוממך ה' כי רוממתני ודליתני שהצלתני עד גדר תעשה כ"כ למעני שניס על לויני שהכירו כי קרוב לתה ה' לולי ולל על עצמנוס ברלוסס הדבר כי לל לשמח בניד משכלי רק על הערד שמחסס כי לל שמחת לויני ונס זה לל בשבילם שהשירה על הערד שמחסס כי לם לי כלומר על הנוגע לי כי כתקדש שס שמים על ידי ויחשב לי לזכות ונס שלל הייתי כלי להניח עליהס רעת השמח בנפול לויני. או יהיה לומרו דליתני מלשון מלות וחולשה וחולי כד"ת מדוע לתה ככה דל בן המלך מדלה תבלעני והוא ענין כתוב תלללו בשעריס כי כמה מעלות טובות למקום עלינו כי בהיות על לים עוונות גברו מנו והוא לדיק בעיניו ומת הוא בעולם הזה ולל יהיה לע"ה על עוונותיו יחליטנו ה' על ערש דוי לשעון עודמו חי ייקן לל לבו על מה עשה ה' ככה לחים ההוא לם לל חטוא לה' ומורק ביסורין ושוקף מחלות לשמקו ויהיה ולל ימות הבה כי כן יבורך גבר ירל ה' בהניח עליו יסורין ממרקין בפלת מטה ובדמשק ערש להתס פשע ולמרק חטלת ויהיה ולל ימות בפשעו ובחטלתו לשר ימות בו בחופן כי חליו הוא שבת חיין כי לם לת היה נחלה לת הוה חלי ולל מרגיש כי הוא רשע למות ולל יתקן לת לשר עותו וימות חייב והוא מלמרנו על ס' בחלותו ויהי מחליו ולל נלמר ונרפא מחליו כי הוא כי הלל ננזרה עליו מיקה כלשר הנניח דבר לו מת לתה ולל תחיה ולולל שהחלהו ה' לת הניח חון בעצמו ולל היה שב מחטלתו לך בחלותו נתן לל לבו ותקן לת לשר עותו ורי נמלל כי חיותו בת חליו בסיבת חליו וזהו ויהי מחליו וכן כתבנו על פסוק ה' יסעדנו על ערש דוי כו' כי מהרהוי יאמר כל חליו הפכת במשכבו לך יאמר הלל יהיו חורשי רע על חולשי הלריך כי הלל הדבקם ה' יסעדנו ויעזרנו על ערש דוי כי לעזר לו בחלהו והיך הוא הענין הלל הוא כי כל משכבו שהיה מיקתו כד"ת ויעבד דוד עס לבותיו הפכת וחלפת מיקתו בחליו נמלל כי סעד ויחיים היה לו בחולי על ערש דוי כי הן הוא משוש דרכו ויחי ויזהו ובזה נבוא פס הל ענין הכתובים לאמר הבה מזמור ושיר יאות לסדר מזמור על מליאות חנוכת הבית ושיר להיות ע"י דוד בפתיחת סעריס ע"י לאמר שלמה בעבור דוד עבדך כו' ולאמר הבה שיבת כל

ל א **מִזְמוֹר** שִׁיר־חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד׃ ב
אֲרוֹמִמְךָ יְהוָה כִּי דִלִּיתָנִי
וְלֹא־שִׂמַּחְתָּ אֹיְבַי לִי׃ ג יְהוָה אֱלֹהָי שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ
וַתִּרְפָּאֵנִי׃ ד יְהוָה הֶעֱלִיתָ מִן־שְׁאוֹל נַפְשִׁי
חִיִּיתַנִי מִיָּרְדִי־בוֹר׃ ה זַמְּרוּ לַיהוָה חֲסִידָיו
וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ׃ ו כִּי רֶגַע בְּאַפּוֹ חַיִּים בִּרְצוֹנוֹ
בָּעֶרֶב יָלִין בֶּכִי וְלַבֹּקֶר רִנָּה׃ ז וַאֲנִי אָמַרְתִּי
בְשַׁלְוִי בַּל־אֶמּוֹט לְעוֹלָם׃ ח יְהוָה בִּרְצוֹנְךָ
הָעֱמַדְתָּה לְהָרְרִי עֹז הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ הָיִיתִי נִבְהָל׃ ט
אֵלֶיךָ יְהוָה אֶקְרָא וְאֶל־יְהוָה אֶתְחַנָּן׃ י
מָה־בֶּצַע בְּדָמִי בְּרִדְתִּי אֶל־שָׁחַת הֲיוֹדְךָ
עָפָר הֲיַגִּיד אֲמִתֶּךָ׃ יא שְׁמַע־יְהוָה וְחָנֵּנִי יְהוָה
היה

הטוב' הוא שהיתה חנוכת הבית על ידי עלמי ושתכרכיו פני שוכלי דוד היה החולי שנתת לי להתס פשע ולכלל החטלת שע"י כן טהרתי ומשלא הלבנתי וזכיתי לחנך המקדש על ידי ולכרכם פני לויני לי וז"ת תרוממך ה' כי דליתני והחליתני שע"י כן נעשיך בלל שמחת לויני בחנוך הבית (ג) ופירש לוך היה הדבר ואמר ה' תלהי שועתי כו' לומר כי זה הדרך הרלויה לשיעשה הוא ית' לת שלו והוא כי בהלותו לל יהיו כל מעיניו על רפוא הגוף כי לס על רפוא הנפש ולו הוא יק' ירפל לת שניהס ומהגוף יתחיל כענין כל המתפלל על חבירו והוא נלרך לחותו דבר שהוא נענה תחלה וז"ת ה' תלהי שועתי כו' לומר הבה ה' תלהי מה שעותי חליך בחליי לומר ליני עושה עיקר מהרוכת הגוף כי לס מתרוכ' הנפש שיתכפרו עוונותי לשתקרב ה' תלהי זה הוא מה שעותי חליך ולהיות שהמתפלל על חבירו הוא נענה תחלה על כן ותרפאני לת הגוף מיד (ד) וחת"כ ה' העליתי מן שחול נפשי לת הנפש ולל בלבד הללת נופי ממות העולם הזה והנפש משחול הוא נהיות כי לס גם לת הגוף מנהיס וזהו חייתני מירדי בור והוא מלמרס ז"ל שיקרה לגוף ונפש לחר מות כחיצר ושומת שומרי התהבה וכו' והוא מלמרס והוא כי לחר מות הנפש מתללת מן הדין בהומרה כי קדושה היה ולל תתלוה עבירות לך הגוף הוא העובר והגוף לומר כי עפר הוא ובלעדי הנפש לל יקטוג לו תומר הוא ית' לז דחי זה כראי זה הלך הפוה שבכס שניניעת סניכס יחד חטלתס תס לחי לחיות לת הנפש בגוף ולחרון לתכס ובזה יאמר דוד פה על גופו הבה וולת הללה ממות הגוף בעה"ז גם חייתני לת הגוף מהיותי יורד לבור בחברת הנפש וזהו חייתני מירדי בור וז"ת בחיי"ק הללת לומר מירידה שלי כי גם לחי הגוף התעקדתי לכך והוא על הסדר בת ל בת שבע: (ה) **זמרו** לה' חסידיו והודו וכו' לומר הללת לומרתי כי ע"י שהחלני ה' החייתני כי יסודיו הין לי חיי רוחי וגופי לומר לכן לת לחי בלבד לודה לת ה' כי גם גם לפרסם הדבר לכל חסידיו ית' לומר ומרו לה' חסידיו כלומר בהתנהגו עמכם במדת ה' היה מדת רחמיס לך מוסף על הזמרה עוד תוסיפו הודלה בהתנהגו בייסורין ודין הוא הסם הנקרל זכר קדשו הוא סם לחרות שעליו נלמר וזה זכרי לדור דור הוא זכר קדשו הוא מדת הדין (ו) כי הלל לטובתכס הוא כי רגע שהוא בלחפו לין בכי רק לפניס לך חייס ברלונו וכונתו כי בערב ילין בכי ערס יבא הנעך והבכי הוא כדי שלבקר תהיה רנה וז"ת לין לשון עתיד ולומר ולבקר ולת לומר ובבקר כי לולל הנעך והחולי לת היה החדש מרגיש בעיניהן ולת היה שב עד ה' (ז) כי הלל ממני תרלון כי הבה ואני לומרתי בשלוי טרס בת שלי חולי ונדה וייסורין בל לומות לעולס כי חסבתי עלמי לשלס ובדיך לפניו ית' (ח) ואלו ה' ברלונך לרקס היית מעמיד להררי ומלבי עז ולת דליתני הבה בלחרונה היית מסתיר פניך על עונותי והייתי נבהל ולת לדע מה לעשות לתקן (ט) מפ"ב עתה כי דליתני שליך ה' לקרל כו' והפכת מספדי למחול כי לעונותי החליתי. (ח) או שעור הכתוב הבה ה' ברלונך העמדת להררי עוז ועל כן לת ידעתי חסרוני לתקן לך בתה שהסתרת פניך הייתי נבהל ואבתי: (ט) **אליך** ה' לקרל כו' ביאור סגנון תחנתו בחליו לפניו ית' שהוא כי היה לומר חליך ה' לקרל וכו' והבה רוב המונים י"ג מדות מתחילים מהסם הסני כי הסם הרחמון לומרים שהוא קריאה לבד והסני הוא התחלת תחנת הי"ג מדות שעליהן לומר הוא ית' שעל ידן ותחנתי לת לפני לחון כו' ויתכן כי היה מוכירן בחליו ומקדים ולומר חליך ה' הוא הרחמון לתקל כי לכך כלמר ולת"כ לל הסם השני לתחנן כי בו מתחיל התימון שהומר בו וחנני לת לפני לחון (י) לומנס ה' הביטה כי עה בעע בדמי כו' ולכן זהה שהלתי מחליך והוא כי לל תמתין לחון לותי לל הסם השני (יא) כ"ת שמע ה' וחנני שהוא שמוטעך מפי סם הסם שהוא הרחמון מיד וחנני ובלומרי הסם השני לת בלבד תניעה תהיה לי כ"ת שתהיה עזור לי וזהו שמע ה' וחנני ה' שהוא בלומרי ה' היה עזור לי. (ט) או יאמר חליך ה' לקרל כו' לומר הנה לפניך קריאה שהוא בשלס רחמונות ולחר כך הסדר תחנתי ונקשתי בתמלעיות ועל השלס רחמונות לומר חליך ה' לקרל ועל הבקשה שהחרי כן לומר ולל ה' תתחנן (י) לך ברחוקך ה' כי מה בעע בדמי כו'

יג הֲפַכְתָּ מִסְפְּדִי לְמָחוֹל לִי פִּתַּחְתָּ שַׂקִּי וַתְּאַזְּרֵנִי שִׂמְחָה :
יד לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָבוֹד וְלֹא יִדֹּם יְהוָה אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ :

לא א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד : ב בְּךָ־ יְהוָה חָסִיתִי אַל־אֵבוֹשָׁה לְעוֹלָם בְּצִדְקָתְךָ פַּלְּטֵנִי : ג הַטֵּה אֵלַי אָזְנְךָ מְהֵרָה הַצִּילֵנִי הֱיֵה לִי ׀ לְצוּר מָעוֹז לְבֵית מְצוּדוֹת לְהוֹשִׁיעֵנִי : ד כִּי־סַלְעִי וּמְצוּדָתִי אָתָּה וּלְמַעַן שִׁמְךָ תַּנְחֵנִי וְתְנַהֲלֵנִי : ה תּוֹצִיאֵנִי מֵרֶשֶׁת זוּ טָמְנוּ לִי כִּי אַתָּה מָעוּזִּי : ו בְּיָדְךָ אַפְקִיד רוּחִי

פדיתה

(יא) וזה יהיה מזמר דוד שמע ה' כי תשמע שם ה' שתזכיר בברכה רחשונה ואח"כ ה' שתזכיר שניה בברכה שניה מיד תהיה עזר לי בתומרי רופא חולי, ולא תתעלם עד החמלעיות שתשלח בהם רפואה • (ט) או יחמר לזיך ה' כו' בשוש לב אל התכת תיבות פסוק מה בצע בדמי כו' ואומרו מה בצע בדמי כו' החם היה עולה על לב יהיה בצע בדבר • ועוד שחם הם שני דברים כאחד אחד הכריחה שניה רחת שחת הל"ל וברדתי אל שחת אלא יתכן שהוא הודה לו הגיד לחמתו יש כח בעפר • לך יחמר בהתפללו בחליו לח ימצא לו טוב ולזיך תכי חו לחו חם לזיך תכי סנכריחה בעלמת תשמעני לזיך ה' לקריח אל קרוב תליו לטוכח כדרך השלם שה' קרוב אליו והוא לומרו לזיך שאתה לפוכח תתי לקריח וחם בלתי כשר תכי וצ"ל ה' לתתנן (י) ולחמר חם לזיך תכי מה בצע בדמי גם שאלך לעולם הבח וטוב לתעבדך בעולם הזה וחם בלתי שלם תכי מה בצע בדרתי אל שחת וטוב הוא לחיות לתקן מה שהעויתי וכן חם לזיך תכי ובעשה עפר ולח רמה היודך עפר בדמי גם שהכפש לבדה תודך שם טוב טוב הוא כי יודך גם העפר פה הוא החומר שאודך בנוף ובכפש וחם תלתי כשר ואדר שח"ת וגם שמניחים עולה שבח לה' יותר מבנ"ע כנודע מרו"ל שאצדיקין עליהם את הדין ונוחין שבדין ואמת חייבים שהוא לאמת ותורתו לאמת עם כל זה היגיד העפר הכו' הוא החומר לאמתך לומר שאתה ותורתך ודיניך לאמת לח יהיה רק הנפש לבדה ועתה בנוף ובכפש יודה גם החומר : (יא) שמע ה' וחנני וכו' וזלת מה שכתבנו יחמר מה שהיה מסיים בהתפללו בחליו בי לחרי לומרו מה בצע בדמי וכו' לחמר שמע תחמר הלח בבחינת מדת רחמים מלאת חן אך לח לפני מדת הדין לו"ח שמע ה' וחנני בבחינת שם הרחמים ועל מדת הדין ה' בעל הרחמים היה עזר לי בל תנגדני מדת הדין (יב) וכל זה בדברים של טעם והם כי הלח חם הפכת מספדי החם הוא למחול לי כלומר ג הנוגע לי להנאת עלמי וכן חם פתחת שקי שהוא משל ג הסרת עלבוני החם הוא כי תחזרני לת עלמי שחה להיותי שמח ועלז בעולם להבאתי (יג) לח כן הוא כי חם למען יזמרך כבוד וכו' בזמירות כל לילה והוא כי עודני בחיי, כחשר לזי מתמיד לומר לפניך השכינה שעמי המעורבת חותי היא המומרת לך כי על כן חמרו המורד במלכו' בית דוד כמורד בשכינה כי השכינה דבקה בדוד נמלח כי בהיותי בחיים יומרך כבוד היא השכינה הנקרחת כבוד כו"ח וכבוד ה' מלח לת המשכן ולח ידום כחשר נמותי שהיתה דוממת מלומר ועל כן יחות שתשמע ה' בעל הרחמים ותחנני למען יזמרך כבוד ולח ידום ועל מה שחזרתי תהיה עזר לי לפני מדת הדין הטעם הוא כי ה' חלהי שהם שתי המדות בייחוד שחייחד' במעשים טובים שתעשה לעולם לוזך בחחדות לחד וחם כן גם חלהי שהוא מדת הדין תסכים עמך כשתהיה עזר לי :

לא (ב) בך ה' חסיתי כו' הנה לפי הכלה זימר המומו' הזה טרם ימלוך עודנו בורח עדיין מפני שחול ומחר כי היה נכוה נפשי לשוח לחד שמח יהרוג לת שכנגדו ויחטח ומה גם בשחול כי מי שלח ידו במשיח ה' ונקה שניח שמח יהרג והרחשונה גדולה מן השניה כי ברחשונה יש מיתת הנפש ובשניה מיתת הגוף • ובכח חל הענין לחמר הנה מבלי לתפלל כי חם ממה שבך ה' חסיתי זוה בלבד ידעתי שחל חבושה לעולם לח בעולם הזה מלרות הגוף ולח בעולם הבח מלרות הנפש ולח תלטרך לנקם ממך רק שבלדקתך פלטני שיהיה בחורת לדקה ולח תכנה לי מוכיותי והנה זה הוא חשר תעשה בוכות החסיון בך בלי תפלה (ג) לך מה שחני מוסיף לנקם מלחך ע"י תפלה הוא הטה חלי לחוזך לל תפלתי והיה שלח תחריך זמן חל ההלכה כי חם מהרה הלילני וחל לחחר ולח יהיה המהירות שתמית רודפי כ"ח היה לי לצור מעוז שתיני חפץ בתיתת לוזיבי כי הנה עתך המה וחיני חפץ שתפיל לוחם ותהיה לחי הגורם כי חם היה לי לצור מעוז להכיל מידם ולח להצר להם בחוכן שחבלי פגוע בהם והם יחזיקו בדדיפתם לותי יחדך הומן וכן יקרה לחסון ועל כן לריך מהרה הצילני כי הנה לחי נכוה נפשי לשוח ולריך תהיה לי לבית מצודות הם שתי מצודות ח' לשמור גופי מליהרג שניה לשמור נפשי מדם נפשות לדיק' והוא כי חם לעצר כח לכבוש יצרי יום חו יומים לח חוכל להתמיד זמן הרבה כי יחם לבני וחהרגם בחופן שלריך שתי מצודות להושיעני ועל כן חמרתי מהרה הצילני כי לח חוכל ימים רבים לכבוש לח יצרי וחהרוג (ד) ופירש וחמר כי סלעי ומצודתי חתה כו' והוא כי יש שני מיני קווך להכלל מן החויב ה' לחסות נגד סלע גבוה וקלול שהוא מנן לו מלחוריו וחין החויב נח כי חם מלפניו והוא שלח יסור מכל לדדין • וכבשני ויחטילני במה שלח לדע ליחמר פתע פתחו' כמשל חשר הוא נחמר מלחוריו נמן סלע והוא כלחם מלפניו והוא עניין נח ליטהר מסייעין חותו וכבחיב' לחחרית חתה מצודתי לשמו' לת גופי מליהרג כי חתה סומר חותי כמצודה מכל לד מס"כ לשמו' הנפש מלהרוג לחי לת לחחרי' כי חין מלחמת היה"ר מסורה לה' לבדו כי חדרבח הכל בידי שמים וכו' רק סיוע כסלע כמדובר ועל כן מה שתנקם ממך הוא כי למען שמך תנחני ובעצתך כל תניחני ויד יצרי להניח הנהגתי לל עלמי לבדי כי יוכל יצרי לי ויחלבדי כי יחם לבדי להרוג לת קמי ועל דבר הנוף פן ימיסוני לכי לומר ותכלני (ה) בחופן תוליחני מרשת זו טמנו לי להמתני • (ב) או יחמר ע"ד זה והוא כי רלה והנה לרך הנפש פן יהרוג לת לחריס ולרת הגוף פן יהרגוהו הן שתים רעות גדולות מליתקן • לרת הנפש מפני שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים ולריך שהחדם יעשה העיקר וגם הסניח גדולה מחד שמח יהרג והוא להיות הבחים להורגו בעלי בחירה וחין הוא יח' מעכב ביד החדם לעשות כל חשר יוום לעשות כי הבחירה חפשית שחם לח כן בטלה מדת שכר ועונש והוא מלמר נכוכ כחלר לל חכניה וחברין בלומרו ומחן הוא ללה די יסוכיכוח מן ידי כמפורש חלללו במקומו על כן חמר ברך ה' חסיתי לל חבושה לעולם לח בעולם הזה על לרת הגוף ולח בעולם הבח על לרת הנפש לך על לרת החומר ירח לכי שלח תוכה להיותם בעלי בחירה לכן בלדקתך בתורת לדקה פלטני (ג) ועל הנפש פן יהרוג גם הוא קשה כי הכל בידי שמי' הוא כו' לך לזה הטה חלי חזוך מהרה הצילני פן לח תעצור כח לעבד עלמי מלשלוח יד ברוחפי שם יתרך הומן לך בהיות ההלכה מהרה לבטח בי שתוכל לכבוש לת יצרי בומן ללר וחם תחמר נח ה' כי זה לי לפך, להיותם בעלי בחירה ולח תמנע בחירתם הלח לכי תומר תמנע מהם לל חשר יומו לעשות כי חם שתניחם לעשות לל הכנתם ולפרוש רשתם כי חם שתהיה לי לעזר מעוז שלח יוכלו לי וחלו לח היה רק בשביל הנוף בלבד לח חמתי עלמי זה לך הוא כי ע"י כן תהיה לי לבית שתי מצודות להנן בעד הנפש ובעד הגוף וח"כ לחחר שהלכת הנפש בכלל תעניל לל לבני לשחול זה וזהו לבית מצודות להושיעני (ד) ומה שחלטרך לכל הבקשה הוחת עתה עם היותך נם עד כה מצילני נס מן החרי וגם מהדוב ומנלית ומפלשתים הלח הוא כי עד כה בלעי ומצודתי חתה כי לח היה לריך גדר גזר מעוז כ"ה נדר בלע הרפה מצור מעוז וגם לח הייתי לריך שתי מצודות רק מצודה חחת שהיא מצודה לחת לך עתה שהלה הם מיסרחל ובחירייהם לריך למען שמך הוא שם ה' הנחמן לבלם שכר כפרט"י פרשת וחרח שבם זה מורה נחמן לבלם שכר בין ללל קיום מלות בין לכל עונש ועל כן לם תמנע בחירתם בטל שכר ועונש ומה תעשה לשמך הגדול המורה שכר ועונש לכן למען שמך לריך תעשה לחת משתים לו תניחני והנהלני בחופן שלח תלכד בדשת זו טמנו לי תניחם לעשות כל הכנות לודקם לבלתי בטל בחירתם לחת עד תוך דשתם על דרך הכתוב חללו על פסוק ומחר רנלך מלכד כו' (ה) תוליחני לחחרי כן מרשת זו טמנו לי כי זוה תהיה מעוזי בלבד ולח מבטלם ממומותם ועושם לחם כי כל יכולתם עשו חלח שתני נמלטתי מרשתם וזהו כי חתה מעוזי : (ו) בידך חפקיד רוחי הנה כתבנו כי להיותו נרדף מלחיו מיסרחל היה ירח מלרת הנפש פן יהרוג ומלרת הגוף פן יהרג והנה ידוע כי נ' סותמין בהדם לחניו כו' לחמר מה שתני עושה עיקר ומפקיד בידך הוא רוחי תשמרנה מלרתה הוא מן ההטח וחם חתה פדיתם לותי הוא החומר כל להרג הנה ירחה היותך כל חמת

פָּרִיתָה אוֹתִי יְהוָה אֵל אֱמֶת: ז שָׂנֵאתִי הַשֹּׁמְרִים
הַבְלֵי־שָׁוְא וַאֲנִי אֶל־יְהוָה בָּטָחְתִּי: ח אָגִילָה
וְאֶשְׂמְחָה בְּחַסְדֶּךָ אֲשֶׁר רָאִיתָ אֶת־עָנְיִי יָדַעְתָּ
בְצָרוֹת נַפְשִׁי: ט וְלֹא הִסְגַּרְתָּנִי בְּיַד אוֹיֵב הֶעֱמַדְתָּ
בַמֶּרְחָב רַגְלָי: י חָנֵּנִי יְהוָה כִּי צַר־לִי עָשְׁשָׁה
בְכַעַס עֵינִי נַפְשִׁי וּבִטְנִי: יא כִּי כָלוּ בְיָגוֹן חַיַּי וּשְׁנוֹתַי
בַּאֲנָחָה כָּשַׁל בַּעֲוֹנִי כֹחִי וְעַצְמַי עָשְׁשׁוּ: יב מִכָּל־
צוֹרְרַי הָיִיתִי חֶרְפָּה וְלִשְׁכֵנַי ׀ מְאֹד וּפַחַד לְמַיְדָּעָי
רֹאַי בַּחוּץ נָדְדוּ מִמֶּנִּי: יג נִשְׁכַּחְתִּי כְּמֵת מִלֵּב
הָיִיתִי כִּכְלִי אֹבֵד: יד כִּי שָׁמַעְתִּי דִבַּת רַבִּים
מָגוֹר מִסָּבִיב בְּהִוָּסְדָם יַחַד עָלַי לָקַחַת נַפְשִׁי
זָמָמוּ: טו וַאֲנִי עָלֶיךָ בָטַחְתִּי יְהוָה אָמַרְתִּי
אֱלֹהַי אָתָּה: טז בְּיָדְךָ עִתֹּתָי הַצִּילֵנִי מִיַּד־אוֹיְבַי
וּמֵרֹדְפָי: יז הָאִירָה פָנֶיךָ עַל־עַבְדֶּךָ הוֹשִׁיעֵנִי
בְחַסְדֶּךָ: יח יְהוָה אַל־אֵבוֹשָׁה כִּי קְרָאתִיךָ יֵבֹשׁוּ
רְשָׁעִים יִדְמוּ לִשְׁאוֹל: יט תֵּאָלַמְנָה שִׂפְתֵי־שֶׁקֶר
הַדֹּבְרוֹת עַל־צַדִּיק עָתָק בְּגַאֲוָה וָבוּז: כ מָה־רַב
טוּבְךָ אֲשֶׁר־צָפַנְתָּ לִירֵאֶיךָ פָּעַלְתָּ לַחוֹסִים בָּךְ

נגד

(ז) שנאתי השומרים הבלי שוא כו' הלא תמרתי לך כי מה שהני עושה עיקר הוא מהגלת הנפש שלא לחטוא חס ח"ו לחברו את הזוג' מבני ישרץ רודפי ואתה ניחסרך וחמתך פודה ומגיל גם את נופי והנה היה מקום לבעל דין לחלוק ולומר חולי הין עיקר תשוקתי רק לחזות לבח את המלוכה ואל המעלה בעולם הזה כאשר הבטיחני שמואל הנבי' לזה אני אומ' כי הנה הין זו מדתי כי הלא שכחתי השומרים ומקויס הם טובות העה"ז ויהיה שומרים כד"ת ואמיני שמר את הדבר ואני לא כן כי אם אל ה' ולא אמר על ה' כי אם אל ה' לומר ואני מה שאני שומר ומקוה הוא אל ה' ולא הבלי שוא וזה בטחתי (ח) שאגילה ואשמחה שהיה גילה ושמחה ת' על הנפש ות' על הגוף שלא אהרוג ושלא אהרג וזה בחסדך ויש טעם לעשותך כך כי הנה אשר ראית כו' והוא כי גוף ונפש הם ב' חבריס והיה שפשר שכל אחד יבטער על עצמו הגוף שלא יהרג והנפש שלא אהרוג אך פה לא היה כן כי אשר ראית את עניי בקרב לבי הוא מה שידעת בנפשות נפשי כי מה שהיה מיצר זה היה מצירה ד' לנפש שלה ושלו והוא ממש אשר ראית את עניי על הגוף ושלא אהרג וזה בחסדך כי הנה אשר ראית כו' והוא שלא אהרוג ושלא אהרג ונפש הם ב' חבריס והיה שפשר שכל אחד יבטער על עצמו הגוף שלא יהרג והנפש שלא אהרוג אך פה לא היה כן כי אשר ראית את עניי בקרב לבי הוא מה שידעת בנפשות נפשי כי מה שהיה מיצר זה היה מצירה ד' לנפש שלה ושלו והוא ממש אשר ראית את עניי על הגוף ושלא אהרג וזה בחסדך ויש טעם לעשותך כ

נֶגֶד בְּנֵי אָדָם: כא תִּסְתִּירֵם בְּסֵתֶר פָּנֶיךָ מֵרְכְסֵי
אִישׁ תִּצְפְּנֵם בְּסֻכָּה מֵרִיב לְשֹׁנוֹת: כב בָּרוּךְ יְהוָה
כִּי הִפְלִיא חַסְדּוֹ לִי בְּעִיר מָצוֹר: כג וַאֲנִי אָמַרְתִּי
בְחָפְזִי נִגְרַזְתִּי מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ אָכֵן שָׁמַעְתָּ קוֹל תַּחֲנוּנַי
בְּשַׁוְּעִי אֵלֶיךָ: כד אֶהֱבוּ אֶת־יְהוָה כָּל־חֲסִידָיו
אֱמוּנִים נֹצֵר יְהוָה וּמְשַׁלֵּם עַל־יֶתֶר עֹשֵׂה גָאוֹן:
כה חִזְקוּ וְיַאֲמֵץ לְבַבְכֶם כָּל־הַמְיַחֲלִים לַיהוָה:

לב א לְדָוִד מַשְׂכִּיל אַשְׁרֵי נְשׂוּי־פֶשַׁע
כְּסוּי חֲטָאָה: ב אַשְׁרֵי־אָדָם

לא

דו יסוכיכון מן ידי כלומר גם לס ינילכם מהשור לה ינילכ' מידי כי בחירני לכני והסיבו ותן יד מלכות ישוב כי גם על זה נטתו בו וזה יקנור הנה מה רב טובך חסר צפנת לירהיך לחמם לפעולה תתייחם מה שוימנת לחוסים בך שתלילם חפילו נגד בני חדם כמדובר (כא) ועוד תפלת לעשות עמהם כי לה בלבד נעת רלון תנילם מבעלי בחירה כי חס גם נעת הסתר פנין מהם תסחירם מהוביהם בעלי בחירה וזה למה מלחר קרה לו שעם היות לו הסתר פנים לחיו סבה שהיה היה נרדף כיתה ומן וחין זה רק הסתר פנים עם כל זה להיותו חוסה בו יקב' קפילו נגד בעלי בחירה הסתירה ה' מחהול וסיעתו וזהו חומרו תסחירם בסתר פניך שנסחירם גם בזמן הסתר פניו מרובכי חים ונחוותיו לרודפו לבל ירוס דוד במלכו' כי חס הוח ורעו ולח עוד קלח שתלפנם בכוכה מריב לעמות עשה לו סוכה כמו רנע להסתירו בה והוח כי בנח הופיס ויחמרו לשחול הלח דוד מסתתר עמנו ולחמרו לו מקום חנייתו וכנסם במערה במקום לחנר שם הלך לבקשו וחנר"ל לוך לח תפס שחול חס נחבח שם ולחמרו כי מיד בהכנס דוד ולחבחיו נעשתה בפי המערה כמחילה מירועת עכבים ויחמר בלבו חלו נכנם פה לדם ה' סותר קורי עכבים וזה תפס' לחמ' פה קנפל'כסוכ'לח החנתי'בסוכה קלה שתין לך סוכה קלה כלדינת עכבים כדי ליענל מריב לעמות המלעיגים • לו יחמר לוך יעשה יח' להניל מבעלי בחירה הלח הוח שחם מה שיירחו מלדם יקנהה ויקום עליהם ויכם לחקה פסתר נסתר פניך כי תסחיר פניו מהחים הבח להנר למו ויסתלק מעליהם כהנר קרה לשחול סהיה רודף לדוד ובלה חמועה שבחו חויבים עלין במקום החר ויעל מעליו וחס הנרה היח מריב עוד לשון יקפנם נספע משך סוכת שלום וינללו מהריב ולמה מכנים הוח יחב'בכל זה נעבור הנדיק ולח יעזבנו ביד רודפו לבלתי שנות הבחירה לך לון זה רק כי זכות הבטחון בו יתנרך רב מלד על דבר כוה שהוח גם ככנד בעלי בחירה עם היותו כדבר נמנע וחס כן לון בפק פעלת לחוסים בך נגד בני חדם כמדובר: (כב) ברוך ה' כו' לומר הנה חמרתי כי לחוסים בו יתברך תפילו במה שהוח נגד בעלי בחירה שמסתירם בחוכן פחויניו הבעלי בחירה לח ימלחום לומר עתה זעזר עלי לבבח להדון הכל כי לח בלבד הכחירני מלפני שחול בל ירחני עד נתרחקתי לו כי חס גם לחר היותי בקוח מכומר נקרב לכניס בעלי בחירה לחער ה"ה בלבם להסגירני ביד שחול וחנשיו הס בעלי בחירה והס בעלי קנילה ותפס הוליחני ה' עס היותי בעיר מלור דלתים ובריח סהייתי כחסור בוקים כי זה יותר מלפר הסתירני בנבחי מליפול ביחו וזהו ברוך ה' כי הפליח חסדו לי בעיר מלור דלתים ובריח היח קנילה שלומר שחול סיגר חוקו חלניס בידי כי היתה כוחת בעלי קנילה למוסרו ביד שחול נמלח היה כנר כחוב מכומר (כג) וחו בעיר מלור משולל ביח מנוס לני חמרתי בחפזי להמלט הנה נגרזתי וחין הקומה מפלת מה שהוח נגד עיניך היח הבחירה כי לח תעבב בידם כי סילקת הסנחתך מהבחירה כי הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים ולח יבלר מהם כל הפר יזמו לעשות חלן שמעת קול תחנוני בשוני לליך ולח מנעת הללה מתני • או יחמר ולני חמרתי בחפזי כו' בהוכיר מלמרם ו"ל בגמרת רבה ורב חסדח תרוייהו רבנן חסידי הוו מר מללי ולחי מיערח ומר מללי ולחי מיערח בבי מר סמיכח לכלבי ובבי מר בוסקרח לחנשי לח שכיח נבי מר שתין הלולי ובבי מר שתין הכלי מר חי תשעין שנין ומר תרבעין כו'. הנה על מה שהחד היו לו לרות רבות לח היתה רחיה לל היות גם הוח לריך לח לח על שמר מללי ולחי מיערח ומר מללי ולחי מיערח וכן הוח מלמרנו על פסוק לחי חובבי להבב כו' שלומרת התורה גם שתרחו חובבי התורה עניים לל תלמרו שלת חובבי לחי לובנת כי לח לחי לובבי להב והרחיה כי הלח ומשחרי ימלחוני כי לשמע תפלתם ולשבע וע"ד זה יחמר דוד הנה כ"ב נלטערתי בחפזי לנלת מקעילה חשר היה נרחה כי סינר חוקי חלהים בעיר דלתים ובריח כי לחמרתי חין זה כי הוח שחלם בי ה' וסילק הסנחתו ממני והניחני לל הטבע והמקרה וזהו נגרזתי מנגד עיניך חכן רחיתי כי שמעת קול תחנוני בשוני לליך כי חיד עניתני בחוריס וקומיס ולחמרת לי יסנירו כרי שלנת מפס ולחמלט נפשי בזה ידעתי כי לדיק הייתי בעיניך ובחפלת בי וסבתה רוחי ללי: (כד) אהבו לת ה' כו' לומר הנה ספרתי נודל חסידותו יתברך שמניל לת החוסים בו גם מבעלי בחירה על כן חלוכם חיסים חוהבי ה' חקרח וחומר לל

לֹא יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עָוֹן וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה ג כִּי
הֶחֱרַשְׁתִּי בָּלוּ עַצְמַי בְּשַׁאֲגָתִי כָּל־הַיּוֹם : ד כִּי
יוֹמָם וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדֶךָ נֶהְפַּךְ לְשַׁדִּי בְּחַרְבֹנֵי
קַיִץ סֶלָה : ה חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ וְעֹונִי לֹא־כִסִּיתִי
אָמַרְתִּי אוֹדֶה עַל־פְּשָׁעַי לַיהוָה וְאַתָּה נָשָׂאתָ
עֲוֹן חַטָּאתִי סֶלָה : ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל־חָסִיד
אֵלֶיךָ לְעֵת מְצֹא רַק לְשֶׁטֶף מַיִם רַבִּים אֵלָיו לֹא
יַגִּיעוּ : ז אַתָּה סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵּי פַלֵּט
תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה : ח אַשְׂכִּילְךָ וְאוֹרְךָ בַּדֶּרֶךְ־זוּ
תֵלֵךְ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינִי : ט אַל־תִּהְיוּ כְּסוּס
כפרד

לא כן מי הכנים השונג בנתים • והנה רחוי לעיון לב על דבריהם לחד
קומרו לן יקשוב כו׳ כי מהרחוי היה יקמר קסדי לדם קסר לן חטוי • נ׳ •
לוך יקפרם לפי זה לומרו וחין ברוחו רמיה • נ׳ כי הלח ק״ל במקום
שבעלי תשובה עומדים חין לדיקים נמורים יכולים לעמוד ולפי דבריהם
חלו ירחה שדוד חמר בהכך ומי לנו גדול ממנו להכריע במחלוקת הנמרת
והנה הרמב״ם ז״ל וכל החפרושים תפסו כדעת החומר במקום שבעלי
תשובה עומדים חין לדיקים נמורים יכולים לעמוד ורחוי ליסב הכתוב
לדעתם • (ב) ולומרה כי הוח ענין מומרם ז״ל על מדתו יק׳ שמעביר
בחטון רחשון ועד שלשה חינו מוכה חותם כלל וזה יקמר חם חומר הפרי
מי שלח חטח מי הוח זה ו׳ חינהו זולתי חרבעה חסר מתו בעטיו של נחש
לך מקנח לכי נמי שלח יחשוב ה׳ לו עון שלח הניעו לח שלשה שלח נחו
לכלל חשבון ליחשב וזה בהיות שלין לחד מהם מהמכורים לרוח ולב שלין
מכללם היותו חורם מחשבות חון כי יחסך תמיד בדבר כר״ח חון יחשוב על
משכבו כו׳ רע לך יחמים כי יעשה לו כטבע וחין ברוחו רמיה (ג)
ושתח תקמר מה זה קבתי בחסר לך חטח ולח חסר חטח ושב ומחכל לו
מיושר יוקר כי במקום שבעלי תשובה עומדים כו׳ ולחה שנת עד ה׳ לזה
חמר הנה מה שקבתי חינו על כי לין מעלה לבעלי תשובה לך הוח
מרגשת דלמוחי כי הלח כ״כ הני מלטער על חסר חטחתי שלח מרגיע
עד חשלג כחדי מנהמת לבי • כי הנה כי החרשתי נלו עלמי כי ירקבו
מרוב דלגב עד חשיחה וירוח לי כי לבי כחם בוערת על כן הנני נשתנתי
כל היום שלח לחיה כמרבה שלוות ומה בין חחת לשנים כי חס כלו נשתנה
לחחת חלי כל היום (ד) ולח תקמר כי מה שלחנתי הוח מכחב הייסורין
שעלי על עוני ולח מדחנת הענין עלמו כי הלח יומם ולילה תכבד עלי ידך
וחלו על כובד ידך הייתי שוחג יומם ולילה הייתי שוחג לך מיהותי
בשלחנתי כל היום בלבד הוח הורלה שהוח על הענין כמחמרם ז״ל שלומר
חלניטו יצחק לפני הב״ה שהיום בלבד מיוחד לענין ועל כן נו חשלג כי
חוכרנו והוח כחומרם ז״ל שיצחק חלניטו חומר לפניו יח׳ כמה ימי חדם
בעולם הזה שנעים שנה חניים לילות לך יחטיחו שם כו׳ ולחמר נהפך לפרי
שתח תקמר חולי תבחמני ערבי ולח חרנים נעור הייסורין בלילה על כן
לח נ׳ היום בלבד לזה חמר נהפך לשדי בחרבוני קיץ והוח חולי שורף פנים
בלילה חינו מניח לו לישון וזהו חומרו כלה לומר שלמה שהוח נהפך
לשדו בחרבוני קיץ נמלח שתח חכבד עלי ידך הוח כלה לילה כיום :

(ה) **חטאתי** חודיעך כו׳ רחוי לעיון לב מה זה שנותו לח טעמו
מהודעה להעדר כשוי ולהודלה וגם שבחטח ועין
הקלים מפשע נלמר לעון יחיד ובפשע לעון רבים כלנו המרדים היה
עיקה זונות זונות וחטח ועין לחד לחד וגם לומרו בעון לעון עבר לח
כסיתי ולח לחר לח לכסה וגם לומרו לחמרתי חודה ולח לחר ולחודה עלי
וכו׳ ולח עוד חלח שחרים שלחר שיודה ולח כן עתה וגם לומרו לה׳
בפשעים ולח כן בחטח ועון • וגם לומרו עון חטחתי לם שנים הם הרי
מוכרו • וגם הל״ל עוני וחטחתי • וגם לם כבר ה׳ נשח לותם מה
צורך להתודות עליהם ולם הוח ענין לחד לין יקלחדו והם הפכיים •
לך לבד חל בילחרו נשית לב לחל פרעי חשמתו בענין בת שבע כי היח
קשמתו לבדה ולומר כי לשלשה יקחלקו לחשד הבילה וזה יקרח
חטח כי קרה לו כחוכל חלב וחוכד שהוח שומן כן חשב שלח היה לימור
בלומרו כי מנורשת היתה ומה גם נסתר והיה לימור מפני חילול הסם •
סיית החמידה שעבר על לח תחמוד חשת רעיך והוח מה שהוכיחו הנביח
במשל הכבשה והחריך לו בענין זה לך לימור הבילה הוח החטח לח הוכיר
לו כי כיתר היה וגם החילול לח היה עלמיו כי נסתר עשה לך החימוד
הזכיר וזה יקרח ענין כי הוח לחזו לל לח תחמוד והוח מלמר הנביח ולח
חשתו לקחת לך לחשה שלח חמר שטחלה בומה כי מגורשת היתה רק
שחמד ולקח לחשה דרך לקוחי היתר מה שהיה לויחתו עוד היו לו שנים
כלחד והם יקרחו פשעים והוח הרינת חוריה בחרב בני עמון שיקרחו
פשעים ולח עון שחינן של הכתה החונסת לת עושים כחמידת החשה
ויחלקו לשנים חחד מלישות ההרינה שנית היותה בחרב בני עמון ומה גם
לחומר שע״ז היתה חקוקה בחרבם וכן הנביח חילקם לשנים בחומרו
לת חוריה החתי הכית בחרב ולת חשתו לקחת לך לחשה וחוקו הרינת
בחרב בני עמון הנה שחילק עניין חוריה לשנים ולח עוד חלח שהפסיק
בין שני הדברים בלקוחי החשה ועל כל הלה יחמר על החטח חשר לח
הוכירו לו נתן הנביח וגם דוד לח הזכירו ולח הודיעו לחמר הנה מה שלח
הודעתני לנביח עהה חודיעך ושוני של לח תחמוד הנה מלו לח כסיתי
לחפוח ולומר רחויה היתה לי ומשלי חחדתי רק לחרתי חטחתי לה׳ וכו׳
שהוח על החמידה שהוכיר לו הנביח ומה שהו לח הודעתי ופירשתי לפני
הנביח פשעי של עניין חוריה הוח כי חמרתי לך טוב להודות פשעים שנין
קדם למקום נפני בני חדם כמודע מרו״ל כענין חרב בני עמון ודם נפש
שהוח שפיכות דמים וקרוב לע״ל בחרב בני עמון שהיתה חקוקה בה כי
על מה שנין קדם למקום לחמר כחמר כפוי חטחתה שטוב לכפוקם מפני קדם
וזהו חמרתי חודה עלי פשעי לה׳ כלומר חמרתי בלבי שחודה עלי פשעי
לה׳ לנבדו ולח לפני בן חדם ועל כן לח חודתי לנביח רק לך ה׳ כעת ועל
סוג לחר רבעיי שהוח עון חטחתי לח לקטרוך להתודות כי הלח ואתה
נשלח תוקו כי כה מהנך תמיד עמי והוח כי כמה כעמים קדם רשום
חוטח שונג ורוחהו לחד הרינים וחפנו למויר ושופה כן נדון גם הוח
בחומרו לך טוב לכבי מפלוני נמלח עון מויד כמשך מחטחתך שונג של חים
רשום ועל כיולח זה לחר ולחה נשלח ברוב חסדך עון הכמשך מחטחתי
סלה כי תמיר לחה מוחל לי דבר זה ולח שהמשך מיד לחחרים מעונב
הלדיק הוח קל כי הלח רחוי ליסר ולהחפלל לה׳ בל חלח חקלה כוחך
מחחת ידו (ו) לך לין זה רק לחסידים בעלם כי על זלת הרבינית
למחול עון הכמשך מהחטח של לדיק הוח לחר רחוי להחפלל כל חסיד
חליך לעת מלח שהוח בימי חשובה כר״ח דרשו ה׳ בהמלחו על עשרת ימי
חשובה כי לומר שהחסיד יטטרך להחפלל על עון ופשע לח יעויר כי חס
רק לשטף מים רבים של זדונות הסוחפים הנה חליו לח יגעו כלומר לך
חני חיני מנדרש וחיך מדקדק עמי כ״ש והוח כי בעטותנו מקטין עלמו
ו״ח נם זת עון חטחתי שהוח שלי כי חיני מנדר חסידים ההם :
(ז) **אתה** סתר לי כו׳ יש נמי חדם שלח ישבחנו חת ה׳ רק ברחותם
מלחמה ונרה ומולנו ממנה דרך משל חס יהלך חים לחרך
רחוקה ויבוחנו עליו לטובי׳ לחזוי חרב וחניח ויכלל מחרדם יודה לה׳ חסדו
וימלח פיו להלקנו לך חס הדרך ההוח ילך ולח יפגענו שון ולח פגע
רע לח יפלם תודות בחות׳ כי הדרך כלולה ובטוחה מלכסי דמים ונהפוך
הוח כי הלה זה הטיב לו ה׳ יוסף מהרלשון כי זה גם הלילו ה׳ מרחוק
נרע ונטר מה שיון כן לרלשון כי לחקומו רעד ויניע עד שערי מות ועל
הסוג הנסי נחמר לעושה נפלחות נדולות לבדו כפירוש רי״ל שיון בעל
הגם מכיר בנפו חלח ה׳ לבדו והנלול לח ידע מקומה לחמר דוד חתה סתר
לי כלומר נסתר ממני שחיני רוחה חת הלר חחלה פניך חלרני שהוח
הסוג הנסי כי לח לחרתנו ומתי חחמר לח לכיר בנפי ולח לודה חת ה׳ לח
כן הוח כי חס לח חשלם תודות ורני של פלטה תסיבבני סלה כלולו חתה
נהלילך לותי מסנבני מהרני פלט שהסיבה לך ולפי דרכנו נהמשך
המומר יהיה הלר היפה״ר שלפעמי׳ יבח חים בידו חטח ויכלל ולפעמים
הקב״ה מרחיקו מן החטח שלילו לח יודמן לפניו יקמר לחה נהסתר לי
שחיני מכיר בנפי לחה מלר תלרני הוח היפה״ר שלח יביח חטח לידי ולח
תקמר שלח חרנים בנפי כדי להודות לך רק בעח הלר ולקמלטה תמנו
כי לחדבח רני פלט תסובבני סלה כי תמיד לחסוב שחתה מלילי לשלח
שחיני יודע בנפי מה שיון כן לם היה הלר הוח היפה״ר פונע בי ולילי
מחרבו שלח חייתי מודה סלה רק בעת הסיח : (ח) **אשכילך**
ואורך וכו׳ הלח בקש דוד ממנו יח׳ שלח יביחנו לידי חטח גם שבנותו לידי
כך יכלל מתנו כי לם שנהסתר והעלם ממנו יעילנו מן היפה״ר על יביחנו
לידי חטח מירלתו כן יפתה וגם יוכל על כן מעיד הוח יח׳ הרוח הקדש
ולומר לו חשכילך ואורך כו׳ לומר הקשיח לשחול למנע חת היפה״ר על
יקרלה פנים לליך בהניחו חטח לפניך ולח זו הדרך רק הוח יעשה חת
שלו כי הלח מה יתן לך ומה יוסיף לך הכטוח להלחם בו כי חירח
מלהתפתות ממנו גם כי יביחך לידי חטח כי הלח עזרתיך להלחם נו
בשלם חלה לחד כי הנה חשכילך כי הלח חתן דך שכל טוב למען נרע
ובחור בטוב וגם ואורך בקוכקי להמר ובחרת בחיים שהוח בדרך זו חלך
עוד שליהם חרמוז לך תריתך מעלתו כעוסם עיני והוח כי לסר
עיניו בריחתו לח יבלר ממנו כמה הורלות ורמזים מן הסמים מוריס מדה
כנגד מדה להסמר מן החטח ועקילות בלבו בנוחו לע שותה כמחמרנו על
ויך לב דוד חוקו והיו וה רק כי רוח ה׳ יחמוו לו (ט) ולל יחמרו ומה
נעשה לם לח נרגיש בדמו רק חהוו בנוולו תרפנו והם נפח לחטח תעקר

כִּפֶּר׃ אֵין דֹּבֵן בְּמִתְנֵי־וֶרֶס עֵדָיו לְבִלְתִּי כָּל קֹרֵב
אֵלֶיךָ׃ י רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה
חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ׃ יא שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ צַדִּיקִים
וְהָרְנִינוּ כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב׃

לג א רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה לַיְשָׁרִים נָאוָה
תְהִלָּה׃ ב הוֹדוּ לַיהוָה בְּכִנּוֹר
בְּנֵבֶל עָשׂוֹר זַמְּרוּ־לוֹ׃ ג שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חָדָשׁ
הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה׃ ד כִּי־יָשָׁר דְּבַר־יְהוָה וְכָל־
מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה׃ ה אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד
יְהוָה

תוכחה בחופן שרגיש אז מה נעשה ולא נרגיש עד עתה בה הייסורין קשים ועוקים תוכחה לזה אמר אל תהיו כסוס כפרד וכו' והנה הפסוק ההוא משולל ההבנה זולת ייקורים ושיוויים רבים • לך יאמר כי הנה סוס ופרד יש להם מקנ ורכן ויש גם הרגעות המקיפות הרחם ופה וחוטם והוא כעדי להיפה לך יש גם בו גלימה של נרול שנולמים תוסם בו בסוס תוסם תוך פיהם והנה יקרה שהם יוסף מקנ ורכן נרחם סוס ופרד ותסתר הבלימה תוכה שלא יבלמו תוסם בפיהם שהם בעליו ימשך ויחזור בקלה המתג ורכן להניע הסוס והפרד חלין מתקומו לה יתיע למה שלא יכאב לו בחוסו לכן מה יעשה בעליו יבלוס פיו בנרול הרסן בחופן שבחוסו בקלה הרסן יחזוק ויכריח הנרול תוך פיו וקל מהרה יקרב כדי שירפה הימנו אמר הוא יה' אל תהיו תסם הבלתי שמים לב כחסר תיעלה עליך עיני כסוס כפרד כי למה שאין הבין כי דעה תסרו בהיותם במתג ורסן שהם עדיו לבלוס שלא בלמו תוכו בפיו כי לו שתחזו ברסן שיקרב אליך לה יקרב והוא בל קרוב אליך הסוס לו פרד כי לה יניר לו ליקרב עד תבלוס עדיו בפיו ותעקמנו הבלימה כשתחזו ברסן אך תהיו כחלה תסר תין להם הבין שלא תבינו ברמז לשוב עדי כי תחזו בכח בעדיי קיסורים רפים שתיעלה עיני עד שיתי שומי תחי בלחייכם ותייסרכם בייסורין שלו תקרבו אלי מתוך צרה • (י) מעיב דוד המלך ע"ה ואומר יהיו לה רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו בחופן שלא ירחו לדיק ורע לו רשע וטוב לו ובזה יפרשו לו יהיו כסוס כפרד (יא) מעיבה רוח הקדש ואומרת שמחו בה' כי סם זה מורה על היותו בחמן לבלוס סבר כפרים"י פרשת וארח והו מפלת היותו ית' ה' וגילו מפלת היותכם לדיקים והוא באמרכם תם לעובדי רצונו כך לעושי רצונו על תחת כמה וכמה לו כנודע מרז"ל שהקב"ה כניכול לה שמח בעולמו עד לעתיד כי ישמח ה' במעשיו וזה יאמר די לכם תשמחו בה' לעתיד ולה עתה כי היו לעבד להיות כרצו ובבלו יסורין והנה זהו להמון לדיקים שלבם מוקפם וחלטרך להזהירם שישמחו בה' ולל יעלנו על לישרי לב שיין לבם מוקפם ברחוקם לדיק ורע לו כו' להם תלוה ירבינו תת הלדיקים שיבטיחום עד ירבנו הלדיקים :

לג א רננו לדיקים כו' הנה מהרחוי היה יאמר לה' ולה בה' וגם תוך נכנם בלדיקים ויולו ביישרי • ונס נכנם ברנה ויולו בתהלה • ועוד שע"ד תומרו רננו לדיקים היה רחוי יאמר והללו יסרים • ועוד מחי תיכפת לן תהיה ההודאה בכתור תו בנבל עשור שתומר הודו לה' בכתור וכו' • וגם למה בכתור תמר הודאה ובנבל עשור זמר וכן בכל המקרחות שאחר חלו ים הערות לין מספר מלבד היותם בלתי מקוסרים זה עם זה לפי הנראה ויתייסבו על פי דרכנו בם"ד מבלי כפרט תותם להתבת הקיצור • ואוסרה הנה המומר הזה יסוד על בני הנלות הרוחים לת גלות יסרלל הנר והחרוך תסר לת יבצר מיצר סמוך מלהרהר ולומר מה זאת ומה נס בדורות תסר לת יחסרו בהם תנסים לדיקים כדורות כלהו תנחי וכלהו תמורתי ודומיהם וחולי יסה לל דעת התומרים כי רס ה' ועל השמים כבודו ולת על הארץ תורו כי כעורה היה מלהסניח בה וגם על מניחות בריאתה יחריכו פה לומר כי קיזה הדרך הלך רוח ה' לברוח הארץ העכורה ויתמינו בקד מות חלילה תו יבחרו להם דעת דור הפלגה לומר כי כחות החנונים תסר שפלים המה הן הם תסר יסניחו על הארץ כמפורש תלמו תו דעת הארץ והיה כי הוברי השמים וכסיליהם הם המהניעים לת העולם ובידם נתן ה' לת הארץ ועל כן יגל מספט מעוקל כי הכל תלוי בחזל ומה יסכון לדיק בעולם הזה לדקותיו תסר עשה לם רעת כוכב מערכתו תנמדנו על כן להסיר תועה מלב הבתים להרהר בת דוד ברוח קדשו לחוק ולחמץ לב שלומי תמוני ישרחל והתחיל ואמר רננו לדיקים כו' לומר הנה הלדיקים הם העושים הלדק ולת לפנים מן הסורה וישרים הם העושים לפנים מן הסורה ומתנהגים ביושר לבב על טוב ועל הפכו הוא תכליח השלמות כמאמרם ז"ל שהם הנדולים מכבוד כתות שבב"ע והם הרוחים לת הפנים כר"ת יסר יחזו פניהם ישבו ישרים לת פניך ובזה יומר תסר לין נדר שלמוכתם כי לם היות לדיקים בלבד מה שתרננו על תוסר העתיד לת על זכותכם רק בה' כי ישועתן של הקב"ה ישועתן של ישרחל והוא מסכון כי לת יעזוב סביכתו בגלות ולת לת שמו כניכול בלתי שלם כר"ת כי יד על כם יה בחופן שהרגה תינה נכם כ"ת בה' לך היסרים נדול נדרס מכם כי להם יקחה שיהללוס בין על חסידותם בין על יושר לבבם שלת יהרהרו נם על רחוקם העדר הטובה מישרחל • תו יומר מה שכיזבנו בפסוק שבסוף מזמור הקודם כי הלדיקים עושי קו הלדק ולת לפנים מן הסורה הלת יבחו להרהר על היות להם ייסורין בעולם הזה מפת"כ היסרי' לפר הם ישרי לב שלת יהרהרו כלוס ותמר שתחו בה' ונילו לדיקים כי נס שלת תשמחו עתה רי לכם שמחה בה' לעתיד כי הוא יחברך לת שמח בעולמו כ"י עד לעתיד שישמח ה' במעשיו לך תחס היסרים בלבבכם עשו לת הלדיקים שלת בלבד ישמחו ויגילו כי תם נס ירננו והו והרומו כל ישרי לב תמר עתה מה לכם לדיקים ירננו להכם היסרים רננו לתם מעלמכם לדיקים בה' לעתיד ותם תתמרו תס כן מה יעדיפו עלינו היסרים הלת הוא כי ליסרי' נתוה תהלה כי לת יצטרכו לנגן ולרנן לקוות הכנה להלל כי להם נתוה תהלה בלי הכנות • או שעור הענין כי לחר שעל ידי היסרים מרננים הלדיקים כתו' והרגינו כל ישרי לב שיריגינו תת הלדיקים לכן תומרת רוח הקדש רננו לדיקים בה' וממה שתרננו לדיקים ליסרים נתוה תהלה שהם יזכו לתכם ולהם יהות להלל ולת לכם כי לת עשיתם מעלמכם • (ב) הודו לה' כו' הנה הסם כמור הוא בעל פה יתרים והנבל על דוד היה על עשר והנה הטוב המעותד לימות המשיח הוא מפני סוגים ת' מתייחם לפה וח' מתייחם לעשר על פה הוא מלחר' בפ"ר כי ע"כ כל תולדות שבתקרח חכרים חוץ מלבה תולדות הסמים וחלבה תולדות פרע והוא כי לחר תולדות הסמים חסרו מהעולם עפה דברים ויהו על לדק חייו קומתו מלורות פירות החרץ פירות החילן וחוורין ליתקן בצח בן פרע הוא המשיח • עוד מרז"ל בספר הזוהר כי עשר קללות נתקללו העולם בחטח לדם ולעומתם קבל עשר ברכות יעקב והן לעתיד ויתן לך החלהים כו' והן עשר מיקרי כנלו על דוד כמפורש תלמו על מחמרם ז"ל שעשר נידי חילו על יצחק הן עשר מיקרים של כבל דוד ויומר שירו לה' הלדיקים בכתור לרמוז שתחת הפעה דברים המפלים לכתור המשתח בפה מיקרים ועל זה תפסיק הודתה כי הוא להחזיר מה שנחפד למקומו לך בנבל עשור זמרו לו על עשרה דברים המתייחסים ומפלים לנבל עשור על כן כנגד זה זמרו בהם שהוא כי הן עשר ברכות של יצחק שהוא חומר נוסף על מה שהיה בתחלה על כן לריך זמר שהוא יותר מהודתה (ג) ומפני שהרגה ושירה ומה נם הרימון והניגון יהד ורוב שמחה יהולל תת הקדש ולריך תומרת הודו לה' בכתור ובנבל עשור שהוא הניגון לו"ח שירו לה' שיר חדש לומר לת על מיני שירות ותושבחות פתם לפי לומר רק שירו לה' שיר חדש שהוא לעתיד על נדולתו יתברך שתתנלה לעתיד ועל כן לריך ניגון להכינם ולקבל שפע רוח הקדש כר"ת והיה כנגן המנגן וכו' מפני שהוא שיר חדש שלת ידעוהו ולריך הכנה להשפיע בהם רוח הקדש לדעת מה שיומרו כעניין שירת היס כי ברוח הקדש נתמרה כנודע ושתי תתמר הלת לעומת זה נפיק מן הניגון חורבה כי תרבה שתחה ונורתת קלות רקש כי שתחה מה זו עושה לזה תמר אין לחוש כי נס שהניגון בעלמת הוא רע הניגון נעין כלומר עשו טיהיה טוב כמה שיהיה בתרועה והכנעה (ד) ואל תתמהו לדיקים על תשר שבחתי כל כך מדת יסרים בהומרי ליסרים נתוה תהלה כי הלת יסר דבר ה' תמיד בתורתו ועשית היסר כי תעשה היסר ועשית הטוב והיסר יורה כי בזה הוא חפלו בעשם והטעם הוא על כי וכל מעשהו הוא שכר הע"ה המקרח מעשה ופעולה כמר"ת פעלת לחוסים בך הוא בתמונה בהקפה ולת לחלתר כי היום לעשותם ואחר לקבל שכרם הפך היכה"ר שפורש לחלתר נ"כ על כן לריך יסרים שניושר לנם לת יהרהרו לחר מדותיו יתברך נם שיהיה בחשרתי (ה) ושתי תתמר הלת לעומת זה מצינו חוהב לדקה ומשפט כר"ת כי ידעתיו וכו' ושמרו דרך ה' לעשות לדקה ומשפט ולינם דברים לפנים תן הסורה לו"ת חוהב לדקה ומשפט כו' לומר נם כי הוא יתברך חוהב לדקה ומשפט שיעשו בני חדם כי תחלה חפץ כר"ת כי ידעתיו לשון כו' ניון במשפט כו' ויהי דוד עושה משפט כו' ומלוה יעשו בני חדם הלדקה ומשפט עם כל זה נת ולמד ממה שהוא עושה שתיו עושה בעולמו לדק ומשפט כי תס תסר מלחת החרץ כי בתורת תסר הוא כל מלח החרץ וכל טוב העולם הזה תלוחו מזו הכל היה בדרך תסר כי עולם תסר יבנה כי אלה כי במשפט ולדק מצומלם בלי עשות לפנים מעורת הדין בתורת חדם לת היה מתקיים

כמודע הנה כי בחסד בחר ועשה ממנו כמה מתנו יקר לקיום העולם ולפי כן קיפה גם הצדיקים מקיימי העולם גם מהטוב והיסר להתנהג בחסידות רחוי יעשו עיקר ולפי מפורש הדין : (ו) ברבר ה' שמים וכו' הנה לבאר הל העניין מזכירה מלמרס ז"ל בפרקי רבי אליעזר כתנחומו בביאור התורה וז"ל בלח עמל ויגיעה ברח הקב"ה לח העולם שנאמר בדבר ה' כו' לחבל בנפשם יגיעה כתיב בהו שנח' וברוח פיו כל צבחם ע"כ : והנה הם דברים מתמיהין היעלה על לב לייחס יגיעה כלפי מעלה : לך הנה בביאור התורה הלרכנו בביחורו והכוונה בקיצור מלין כי למה שמה שנברח ביום הרחשון היה בדקן למרך ככתוב הכלנו שמה כי על כן גם שברחשית נמי מלמר הוח לפ כחמר ויחמר חלהים יהי שמים וחרץ יען כי עשרה מלמרות הם עשר כחות עליונים והרחשון שבכולם יקייחם לחחשבה לדקותו על כן לפ נלחמר בו תמירה וזהו בל ז עמל כו' ברח הקב"ה לח השמים שנחמר בדבר ה' כו' והוח כמ"ש בנ"ר בדבר ה' וכבר שמים נעשו לומר כי טרם נלח הדבור לל הפועל כבר במחשבה שמים נעשו : ובפח לל ענין הומרו בלח עמל כו' וכן לל הומרו בפל בנפשם יגיעה כתיב בהו שנחמר וברוח פיו כל צבחם נחמר כי לל הל כמו זר נחשב היות לו יקבוע בייכות עם עולם נפמי לבחך בו והוח רם על כל בוחניות : לך הנה בביחור התורה ביחרנו כי דרך ברח יקבוע העולם ע"י מלחלת הוח כי הבל פיו היוצח מלפניו משתלשל ומתעבה ומהוה מלוחים מלין כחשר יורה מלמר הכניל בחומרו כי כחשר יבל הנפש כו' כן יהיה דבורי חשר יצח מפי לח ישוב חלי ריקם כי חם עשה לח חשר חפלתי כו' הנה כי דבורו יקבוע הוח העושה ומהוה כמדובר לך לח בכל הדברים בשוה כי חם בכל דבר ודבר לפי דקותו יש דבר לריך השתלשלות והתעבות לבל ויש מעט והנה גם מלין לפניו יקבוע יגיעה חלילה ע"כ בערך עולם נבוה רוחניותו מה שמקלבם על ידי הקפצטות והתלבשות והשתלשלות יקרח לפי גדולתו יגיעה למה שהוח משתלשל ומתעבה הפך לינוקי : ובזה נבח לל הענין למר כי ביום הח' שלח נברחו נבח השמים והיה הכל בדקות כמרע ים מלין המוחלט הכולל לל מה שנברח בכל ו' הימים שהיה הכל בכח כמה שנברה בו ים מלין והיה הכל בדקות רב עד לחח מן הכח לל הפועל דבר יום ביומו בשחר הימים כמודע לכן כחשר ברח העולם ברחשון לח הולרך הקפצטות והתלבשות הנל פיו רק בדבר ה' וכבר שמים נעשו והוח בלח עמל ויגיעה כו' לך בנפשם כתיב בהו ברוח פיו כל לבחם כי היה להוליח מה שהיה בכח כמה שנברח ד והיה נרל להוליח ולמשל והעבות חשר היה בדקות לל העשות נ רוח פיו הוח הבל היוצח מפיו היה יוצח ומשתלשל ומתעבה ה לנגדי דיוקיו יקבוע ליגיעה תקייחם וזה יורה בעלם נוסח לחר לח בילקוט ז"ל לכל בנפשם השמים יגע מה עשה הקב"ה נפח ברוח נ פיו ע"כ והוח ענין מ חמרנו למעלה : ובזה נבח לל ענין הכתוב והוח כי חחרי חומרו ס"ח לח מפולמי טובה בנליות לל נפות לב לחבר תקוה חלילה לו לומר חלילה כי העולם קדמון לח חידשו הפס יקבוע לו ס"ח ברוחו הניחו לחלונים שרי מעלה כחשר כתבנו שחשב בכוכב כלבר בחשבה הנלח והיה מלכת מחשבת חנשי דור הפלגה לו הוח מהומרי השמים וכפיליהם כי לח שנוחה לה' ונטיה נמן על לל הטובה חשר עתיד יקבוע לתת לנו חל עליו חוזק סילוק היוק הסברות הבריקות והרעיות חשר יבח בהן יגר סמוך כחשר יהיה בערת הנשי הקמת ובשלות הפופעים והנה החלת היח סנהרית הקדמות חלילה וזה מחשר יומרוהו למומה לומר חיזה הדרך הלך רוח ה' לפעול בעולם הנשמי והעכור הלו על כן בח ויחמר חין זו טענה כי הלח הכל לפי מלילות הדבר הנברח וערך עניותו לו דקותו כי הלח השמים שנברקו רחשונה נדקות לח הולרך רק בדבר ה' וכבר שמים נעשו טרם הנמר הדבור כי לח הולרך השתלשלות והתפטטו' הדבר לך נפתח העניים יותר הולרך רוח פיו שהיה הבל פיו יקבוע הולך ויקפטו ומתעבה ותהוה דבר יום ביומו הנה כי הכל לפי תהות וחיכות היבר הנברח והדיקים זה בשחר הדברים שמפתח ולמטה שלפי עניות כל דר הולרך הקפצטות והתלבשות הנל פיו יקבוע ועל כן לח דבר רק בשמים ונפתח ללמוד מק"ו חם לדברים קרובי החיכות היה הפרס בהתהוותם מה עתה בדברים עבי החיכות חלל השמים שיהיה הפרס על הדרך הל בהוכן שע"י כן לח יפלח היות לו יקבוע מבח לחדש עולם נשמי כי היחל בדקות מחשבה וחח"כ ממעשה יום רחשון בדקות עשוי קדוש הל הדרוניות שהיה כל מה שמהוה לחחרי כן בכל שחר הימים נכח במעשה יום רחשון היה יוצח משתלשל ומתעבה יום יום דבר יום ביומו על ידי רוח פיו על כל מחמר ומחמר שהיה מוסך ומהוה כל ענין שנחמר : (ז) בנס כנד כו' הלח חמרתי כי לח יפלח שיהוה ית' העה"ז כי הלח בדבר ה' שמים נעשו והנה עדיין נשחר מקום לנעל דין לחלוק על החרץ הלזו העכורה על כן חמר הנה לך רחיה מוחשת כי נס העולם השפל הוח יקבוע חדשו והוח כי הלח כונס כנד מי יס סוף שנחמר נלבו כמו כד וכן מימי היס הם נבוחים מהחרץ וכמ"ש ז"ל שהחיים עשה שיירחו מלפניו כי ען לריך כ"ח להניחם לל הטבע שיספכו ויליפו העולם כחשר בדור חנוש שנחמר הקורח למי היס ויספכם וכו' וזה יחמר נותן נחוכרות תהומות שבטבע בין תהום תחתון בין תהום עליון היו יוצחים ומליפים העולם חלח שהקב"ה סוכר מעיונות תהום ויסך בדלתים יס ויסס חול נבול ליס כנקובים כל תהום תוך חומר שלח יוכלו לנלח (ח) ולמה עשה כן הוח ית' לח לי כי מה שכנס כנד מי היס היה למען הטיל מורח בו' עממין שבח"י כמחמר רחב כי שמעתי לח חשר הוביס ה' לח מי יס סוף כו' ויחס לבבנו ולח קמה עוד רוח בחיס כו' וזהו יחירהו מה' כל החרץ כי החרץ שקם היח ח"י ומה שנקן בחוכרות תהומות הוח כדי שממנו יגורו כל יושבי תבל והוח מלמרס ז"ל על פסוק יקוו המים ועל פסוק לח היה כקופה ובח לספוך מימיה על החרץ למען ירחוהו לנפשים כי יחמרו ללבנס הנה לח בטבע הוח עמוד המים ושלח יספכו על החרץ לך חין זה כי חם שהלחים עשה כמקדה בבני החדם יעשו רלונו שלח לח יעשו כן יעשה כחשר עשה בדור חנוש שקרח למי היס ויספכם על פני החרץ והלוף שליטו של עולם (ט) וחס כן חמור מעתה מי יוכל להעמיד היס כמו נד לו התהום בכל לחד מהימי' חס לח חשר נרחו נמלח כי ההעמדה רחיה על הבריחה וז"ל הוח חמר ויהי כו' כי מי שחמר ליס ויהי בבריחה הוח חשר נוה ויעמד כמו נד שעל כן ממנו יגורו כמדובר כי בודחי חשר חמר ויהי הוח חשר נוה ויעמד שלח היה יכול להעמיד היס כמו נד ולח כל יס לפני החול חס לח חשר חמר ויהי הנה מזה רחיה מוחשת לל נודחו יתבדך לח העולם השפל הנה דחינו סנרת הקדמות חלילה וחייבנו תיהום העולם (י) לך עדיין לחפשר לחשוב מחשבות נוים חשר חשבו כי העולם מתנהג מהחלוקים הם שרי מעלה כחשר כתבנו שחשב נבוכד נלחלח די הקיס כבתוב חלנו והיח היתה עלת דור הפלנה לעשות כמדובר חלנו במקומו והיה מקום לעשות זה בנליות שיד הגוים תקיפה על כן בח דוד ברוח קדשו ויחמר הנה כבר מנרח זו נדחית והוח כי הלח כחשר ה' הפיר עלת גוים הוח בדור הפלנה שנחייעלו להגביר כח הטומחה בעולם שיתנהג על פיהם ולח על השנחתו יתבדך בל תבח הקדושה וענין יסרחל לל הפועל וה' נהפיר עלתם ונקפלנו חו הניח וביטל מחשבות עמים החושבים שהנהגת העולם תלויה בשרי מעלה ולח בה' (יא) ושמח תחמר לס כן שחין שליטה לחלונים למה לינו מניח כל הטוב ליסרחל עמו להלחר שהיח עלתו ולח יחחר לו"ח הנה עלת ה' לעולם תעמוד ולח תקבטל נס שיתמהמה הלח שמחשבות לבו שהוח שחושב מחשבות לבלתי יד ממנו מה הוח לדור ודור שמתנהל בלנולי נפשות מדור לל דור עד יכלו כל הנפשות ליתקן (יב) בחוקן מחשרי הנוי חשר ה' חלהיו ולח כל נוי יוכל לעשים עלמו תחת חלהותך חלח עם חשר בחר לנחלה לו מחז בפלנה כמחמרס ז"ל בפרקי רבי חליעזר שהודיע שבעים מלחכים והנחילם שבעים חומות ונפלו יפר ל לנחלה לו מפני יחס נפשות :

(יג) משמים הביט ה' כו' הנה כתבנו כי מיעט וינעל שתי דעות נפפדות לחד קדמות העולם פניח היות נמשך העולם לשרי מעלה נפחרה השליטית והיח לומר כי הכל חלוי בחול כי הוברי השמים וכפיליהם יפפטו הם על כל הנהנת העולם ומה גם בפני חיי ומזוני שהעלו בנמרח שחלויים בחול כחשר הכריחו מדבה ורב חסדח והן לחמת כי יש תרבו הדבר על חול העליון חך גם לפי פפטו הנה בשערים המויינים לחלנו העליונו כי לנודל חבמתו יקבוע והיות כל העתיד נלוי לפניו מעשה היש ופקודתו וכל הרחוי לבח עליו לפי מעשיו ונלנולין חשר יתנלנל וחשר יתקן בהם עד תוס תקונו וכל חשר חשב עליו לבלתי יד ממנו מדח על כן לח יפלח כי מזה ברח הוברי השמים וכפיליהם

יְהוָה מָלְאָה הָאָרֶץ : ו בִּדְבַר יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ
וּבְרוּחַ פִּיו כָּל־צְבָאָם : ז כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם נֹתֵן
בְּאוֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת : ח יִירְאוּ מֵיְהוָה כָּל־הָאָרֶץ
מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כֹּל־יֹשְׁבֵי תֵבֵל : ט כִּי־הוּא אָמַר וַיֶּהִי
הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד : י יְהוָה הֵפִיר עֲצַת־גּוֹיִם הִנִּיא
מַחְשְׁבוֹת עַמִּים : יא עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד
מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר : יב אַשְׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר־
יְהוָה אֱלֹהָיו הָעָם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ . יג מִשָּׁמַיִם
הִבִּיט יְהוָה רָאָה אֶת־כָּל־בְּנֵי הָאָדָם :

ממנון

וכסיליהם רחה והתקין סדר שפיטתן בל ינעדו חלל כל חסר רחוי לבח על כל חיב וחים לפי מעשיו ויניחהו חלל העולם בעת לח יבער מהיות עליו כל הרחוי לפי מספט נדקו והוח עלמו חסר יגורו עליו כוכבי נספו בחופן כי גם הלדיק חסר בור' חכמתו יקב' לעמותו בעה"ז כי הוח תיקונו לפי גלגולו יבח בחול עוני וייסורי והחיקם בהפכו כי גם קח זה הרשע חסר יספוט החלחים להחכילו בעה"ז סכר חיוו מלוה חסר עשה יבח בחול סובע שחתו לפי חסר רחוי לו לחכול מסכר חיוה טוב חסר פעל ועשה כחפורים בפעריס בחר היטב בטוב חו הפכו חסר יבח לחדם גם כי לעניין פחדות חם יהיה חשיר דחתו חו לדקן וכיוצח בזיר כל חדם להטות על פי בחירתו כי חין הסווחת מספטו ודיכו עם כוכבי הסחים רק בטובה כעניין בני חיי ומווני חו הפכו וזה יקבן הס דברי דוד לפלוח שלח עזב ה' הכהבת העולם בל חוברי הסחים וע"ח מסחים הביט וכו' כי מסחים הביט ה' רחה קח כל בני החדם העתידים לבח בעולם (יד) ומתכון שבתו השביח בין וסידר בכוכבי הסחים הרחוי חל כל יושבי החרץ כי נזרות הסחים הס הרחוי על פי מעשה כל חים וחים כי הוח יתברך הניח כל החים וחים בחול בלחות לו לפי מעשיו (טו) כי לח יפלח ממנו יתברך חסר יעשו מלו כי היוצר יחד לבם הוח המבין חל כל מעשיהם סעתידים לעשות כלומר כי הנה בכל לב ולב חסר לכל חים וחים יש יצר הטוב ויצר הרע והוח יתברך היוצר לחדות לבם שהם שתי בחיות הלב יחד הוח מבין חת כל מעשיהם חסר יעשו בשתי בחיות לבם ונם כיון בחומרו המבין כו' לומר לח שתכריח ידיעתו רק שמבין חסר יבחרו ועל פי העתיד מלו לעשות כל חחד וח' כידר תכונת הסחים ותנועותם לחייב על חים הרחוי לו והניחו בעת הרחוי לו כמפורש חלנו יפה בדרוש זה בחר היטב נם"ד:

(טז) אין המלך כו' חמר רחו כי הכל בהשגחה ולח בהשתדלות כי הלח לפעמים חין המלך נוסע והוח בסיבת רוב חיל שעל חילו יבטח כי רב הוח ויפול מש"כ שם לח היה רב חילו ויבטח בה' חו כמעשה דגדעון וכן נמור לח יחלט בשבת היום לו רוב כח סיבטח בגבורתו לבח במקום חסר קבצי חיל שם ויפול בחלקת העדר הלבתו בשבת גבורתו הרי שהכל בהשגחה כי מה שהיה הדעת מרחה סיועיל הזיק כי חין העניין הולך חחר הגבור' (יז) וגם לח יועיל השתדלות והכוכה כי הלח עיקר ההכוכה היה היות שום מוכן ליום מלחמה והכה שקר הוח היות השום לקשועה כי לפעמים חים רבלי ידקור מלחטה חת השום ויפול שום ורוכבו ויקל בנופלו להכות גם לוחו וחש היה רבלי היה חפשר לו לשתו' עלמו כי בשהלת נפילת שוכו הוכה ומת והשפק הוה הוח בשום בימוני חך חש רב חילו של השום חו ודחי הוח שלח ימלט חת רוכבו כי השום החוק מחד ברב כח חין בעליו יכול לעשות ממנו מה שרוצה כי לפעמים רוצה לעבבו במרוצתו בל יכנס הרבה תוך מחנה לויבין חו רוצה להכף לוחו לחור לשום וחינו יכול לו וגם לפעמים בלחה רוכבו חו שהתחילו להכות בו והיה יכול להבריח חש ישוב לחט חל ביתו חך בשום שרב חילו הוח רץ ומתרבק בחוזק ובועף בחופן יבלבל חת רוכבו החלש ויפול ממנו בקרב רעה ויומות ויהיה למרמס תחת רגלי סוסים ומרכבות בחופן כי כשחר השום רב חילו וכחו ודחי הוח שלח ימלט חת בעליו ומה נם חש הוח שום זכר חמרו רז"ל שהורג חדויו במלחמה שהוח רב חיל • (יח) הנה עין ה' חל ירחיו כו' הנה במדרש חויח הקשו דקחי קרחי להדדי כתוב ה' חומר הנה עין ה' חל ירחיו שהוח עין לחת וכתוב לחר חומר עיני ה' חל צדיקים כחן כשחין עושים רלונו של מקום כחן כשיסרחל עושים רלונו של מקום הנה שהוח שומרים הסנחה וכח נלדיקים ויהיה עניו הפרש העין ח' להיות עין חחד חו שניש כי כשים זכות ביסרחל מביט ומשניח בהם טובה בשני עיני הבעת הסנחתו בין במדת הרחמים בין במדת הדין כמחמר רז"ל לשדייהם הלדיקים שמהפכים מדת הדין למדת רחמים לך בהעדר זכות ביסרחל הם מושנחים ממדת רחמים בלבד לך לח במדת הדין ועל כן לח יעדרו מהם ייסורין • ונבא חל העניין כי חמר דוד הלח חמרתי כי הכל בהשנחתו יתברך והנה יהחמץ לבבכם נרחות כי עין ה' בלבד הל יראיו

לך ייסורין על פי מדת הדין ים להם ולח כל סוג יראיו רק לתוקם שתין חפלים לחכול חפילו פרי מעשיהם כי הם מייחלים לחסדו ולמה ימנע מהם חסד בטחונם והחמנת תקוותם (יט) לזה חמר חל תקחמהו על החסך כי הלח גם זה לטובתם כי הלח הוח להגיל ממות נפשם סמלערו הוח יתברך לנופו להנן ולהגיל חת נפשו מחיוה עון שהיח מיחת הנפש לע"ה וכן לח הגוף לחיוקם ברעב שהיח רעה כוללת שתין המסיזית מבחוץ בין לדיק לרשע והוח יתברך מחיח לותם ברעב על ידי מה שימנע ממנו טובו מתחלה חו כדי להוסיף להם חייס בוכות הרעב שסובלים חוסר לחם בעולי: (ך) נפשנו חכתה לה' כו' הנה כתבנו כי מזמור זה על בני גלות החיל הוה ידבר שירננו לדיקי על הטוב המקווה כי לם יתמהמה ניחה לו וסילק דבריס המתרגמי' מלריכותו עתה בח דוד ברוח קדשו וחמר כחלו חמו בני הגלות מסיבים חמריכו לו וחומריס נפשנו חכתה כו' לומר הנה גם שדעה חברנו מפחת החומר מלחכות לה' כרחוי הנה נפשנו יודעת מחד ובקרבנו חכתה לה' ועל שתין הלב החומרי מחכ' ושמח בבטחון על כן לח הועילה לנו מה שנפשנו חכתה כי לם לסילוק היוק כי שרשנו ומנננו הוח (כא) לך כחסר נוכה כי בו ישמח לבבנו שגם הלב החומרי ישמח בו יתברך והשמחה בו סהיה מרוב החמנה כי בשם קדשו בטחנו (כב) חו לח קהיה טובתינו סילוק היוק כי לם יהי חסדך ה' עלינו כחסר יחלנו לך: (ך) או שיעור הכתובים שחומרים בני הגלות הנה נפשנו חכתה לה' שהוח לישועתנו של הקב"ה ולתשלום שמו י"ה עם ו"ה בחומרה שעל ידי כך ימשך כי עזרנו ומגיננו הוח מגדה (כא) וגם להבחת תועלת כי בו ישמח לבבנו על זכות כי בשם קדשו בטחנו כלומר כי מעלמנו חין לנו זכות רק על כחך ישועתנו של הקב"ה והנה ממחשבת נפשנו זה יודה שהיח חוששת על כבוד ה' ולח קלחתו ושכל כוונתנו להשכיח עמה הוח על מה שתישועתנו יתברך ימשך לנו על פי דרכו טובה (כב) לבל חלחתו מדבריס לנוכח לחך וחומרים יהי רלון שכך יהי תשכך ה' עלינו לח כחסר ימשך לנו מישועתך כי לם כחסר יחלנו לך על המוגע לך על כבודך בלבד שיגדל ה' שתיהיד להתגדל שמך בעולם וכמחמר הכתוב כי יד על כס יה כו' כן חלקה תגדלנו כשיעור ההוח שלנו מחלים על בחינת כבודך וזהו כחסר יחלנו לך לח על סמוה ימשך טובה לנו:

לך (א) לדוד

בשמותו כו' הנה לכיש היה שמו לך לחשוב יחמר כי בכלל מה שסיינה חת טעמו היה חומרו שהיה לפני לבימלך שכיעה חת לכיש בשם חבימלך וקנו זולת מה שחמרו ז"ל שהיה חומר שהיה המלך חייב לו וינרשהו כלומר חודה חת ה' שלח חקר היטב חם כן דעת היה רק וינרשהו ועוד כי וילך והוח כי הלח היה למלך לתת לו לנו כי חם היה לים משתנע לח היה פורש ממנו כחשר יהלך לים לחטו רק מפנו לו מרחק כדרך המשוגעים ומה גם בנרשם לותו וכועם חך הוח וילך כדרך מיושבי לב ועל כן היה מקוס לחשוב כי בן דעת הוח וחשר התהולל לפניו מתנה ל היה ועם כל זה כחשר נרשוהו הלך לחטו ולח חמרו ללובם כי בן דעת היה ולח קמה עוד רוח בחים לח המלך ולח לים מחשר לפני המלך חו מחשר הלשיחהו לעבבו רק וילך וחין פוסה פה • או יחמר וילך שנקן קודה לה' שלח יגל נם ובורח שהיה חומה כי בן דעת הוח רק וילך כבלתי ירחשבוה החויקו בשנרתם כי בשנעון יעשה (ב) ומה חקדם ה' חם חמרתי חברכה חת ה' בכל עת הלח תמיד תהלתו בפי ומה יתרון יהיהוה עתה על הנס הנדול הזה • או יחמר כי הוח מעין ויכוחנוף דוד עם נפשו וזה מחמר דוד על שניהם הנה נופי חומר בשבילי עתה ה' כי חין נם זה כשחר נסים שחקום בקהל לחברך פעם לחת כי חו שהחלהים עשה כדי שחברכה חת ה' בכל עת כי חבן בי יען כי תמיי תהלתו בפי כי כל לילה ולילה קרוי תמיד כלומר וחין נורך ברכת הומל בקהל (ג) לך נפשי לח כן תדמה שהחשיב יח' חת נופי כי לם ה' תקהלל נפשי כי רק חותה ההשיב לעשות בניה כעניין הלקי ה' חמרתי כלומר כי מה הגוף יקום בקהל יודה לה' חשדו כי לם היח מלה וחלין יח' לך כדברי זה

ולח

ולא כדברי זה כי אם ישמעו עניים הנושל בתוך קהל ויסמחו (ד)
ויאמר מליהם נדלו אתם לה' אתי כי אסר היטיב לי גם עתכם עשה
כנודע כי חיי דוד הועלת כל ישראל ולא כמחשבת גופו ולא כע לה על
רוח נפשי שכל ההד תומר כי בניכו עשה ה' כך החמת הוא כי עשה למען
שמו לבקשני גופי ונפשי אתם כדומה
שמו יחדו היה ברכת הנושל כד"ת
וירוממוהו בקהל עם כו' ובכלל
הדבר כיוון כי תלבד היות מיד מלך
ושרים הם בעלי בחירה שקשה
הרב ליעלל מיד כנודע כי אין הקב"ה
משנה ב' ברית החדש דעתו היא כי לא
שלח מלאך להצילו כי אם שהות ית'
בעצמו היה עמו והוא אומרו נדלו לה'
לומר כי הוא ית' עשה • ולו
יאמר ורוממה שמו יחדו כ"כ נדול
הנם לפני כי אני תומר כי לינו כדרכי
לבדי לרוממו בקהל עם על זה כי אם
שתחברו עמי ורוממה שמו יחדו
(ה) ושמח תאמרו איך תאמר שה'
בעצמו היה עמך להצילך תדרכה
השנות שהיית מתהולל הצילך לא כן הוא כי ענין השנות היה כי דרשתי
את ה' כי והוא מאמרם ז"ל במדרש שוחר טוב שאמר דוד לפני הקב"ה
כל עשית יפה בעולמך חוץ מן השנות כו' אמר לו הקב"ה חייך
שתטרך לו וכו' • ובזה כל הענין אמר דוד הלא בהגדילי נפי לפניכם
הנה לפשר יצא עתק מפיכם כי השנות הצילני כי לא כן הוא כי אם
שדרשתי את ה' ועניני על פי דרכי לך לא שהיה השנות המציל והרחיק
כי הלא אין כנוד זה אחד עמדי כי הלא בלעדי זה מכל מנורותי הצילני
הוא בעצמו מכולם מה שלא היה מספיק הורלת השנות ונם לא מלאך (ו)
ומשיבה רוח הקדש ואומרת רחו עתה כי אן ה' היה כי הלא הביטו אליו
ונהרו כו' והוא לומר כי הלא וולת המלך בעצמו שרחה את מי שהרג
אחיו וינרשהו בפעם על אשר הניחוהו בחו' כי תרחו חיים משתנע למה
תניחו אותו אלי והלא כל אשר הביטו אליו שהביטו אל דוד והכירוהו
ונהרו וירוצו אל המלך לומר לו יניחהו כי הרג את נלית אחיו ויתכן
שופיעים אל יאספרו ויבושו בנעור עליהם המלך לומר כי תרחו חיים
משתנע למה תניחו אותו אלי בתופן שמחמת חרפתם היה להם לעכבו
ולהניחו ימים במשמר עד יקבר אם הוא חיים משונע או שר וגדול או
לפחות מחמת כעס חרפתם אשר חרפו אותם בשניאלו יקומו ויהרנוהו •
(ז) אך חין זה כי אם סיה עני דוד קרא לו ה' שמע כי עני היה בחותה
שעה וה' העייאד לימין תביון שמע ועשה כד"ת ואל תדאה עני בשעה כו'
כי ה' יריב ריבם וגם ריפה כי הלא מכל נרותיו הושיעו בעצמו ולא ע"י
מלאך (ח) ואל תאמרו אולי שלח מלאכו כאשר עשה ליוסף שלא לו
ג' מלאכים ולישקב מחנה אלהים כי הן אמת שחונה מלאך ה' סביב ליראיו
לסבבו דרך כבוד אך לא לאלצם המלאך כי אם ואילצם ה' הנו' וכן הוא
כי אם יוסף לא הניעו כלל וגם על מעלתו אמר שמני אלהים כו' וכן
אף יעקב לא היו עמו רק לכבוד ולא הניעוהו לא מסרו כשנאבק עמו ולא
מעשו כי אם אלוה עבר לפניהם כמ"ש ו"ל שהות שכיחה וכן אליו יה' אמר
הניעני נא וכו' וכן הוא מאמרו יקב' הנה אנכי שולח מלאך וכו' אך לא
יהיה הוא המציל כאשר ואיבתי את אויביך וצרתי וכו' ווה מוכרח בלשון
שאל"כ מה ענין החניה והיות סביב והרחוי יאמר מלאך ה' יאלץ ירחיו
וכן לומרו ויאלצם יורה על עבר שכאשר חונה מלאך ה' ויאלצם כלו'
אלא שמאלצה אחרי כן ומאמר הכתוב וישלח מלאך ויוציאנו וכו' כבר
תרו"ל שעל מעשה ידבר (ט) ואמר דוד ברוח הקדש טעמו בחיך הטעם
כי טוב ה' כלו' ולא מלאך כי נדר טוב הוא שמטיב כי הלא אשרי הנבר יחסה
בו כלו' מ"שכ אשר יחסה במלאך בלעדי ה' כי לא בלבד לא יקרא מאושר
כי אם נם יקולל כי המאמין שבלעדי ה' יש כח במלאך להיטיב לחוסה בו
ובוטח בו הוא"ל לה' וח"כ בטענה זו תטעום בחיך שכלך כי אין טוב כלו'
שיוכל להיטיב' כי אם הש"י לבדו ואין המלאך אחונה וכו' רק לכבוד בעלמו
והוא אשר לדוד מכל נרותיו הושיעו (ז) ונם יתכן כיון עוד כי מלבד הציל
את העני ע"י עצמו נם עוד יוסיף כי יתקייס בו ענין והיה טרם יקראו
ואני אענה עד הם מדברים ואני אשמע שהוא כי טרם יקראו יענה
ויסכים לעשות־קשתו ועם כ"ו לא יאמע מלהקשיב בקול תפלתו מרחם
ועד סוף למה שיאן תשתעשע לשמוע אמרי פיו והוא ענין פסוק תזות
לבו נתת לו ואחרשת הו' וזה יאמר זה ענני למה שהוא ענני ה' שמע דברי
תפלתו כאשר קרא עתיוק שכבר מטרם יקראו מכל נרותיו הושיעו
והוא יען כי קרוב ה' לנשברי לב הוא הניעו כל זה יניעו כל ענני ובכה רוח
והכונה לומר כי נם דוד הש' מכל נרותיו ומנורותיו הצילו ה' בעצמו על

היה בזות' שעה והוא כי היה ענין שנותו את טעמו לפני לבניכול בתחלת
נדרתו מבחול ענני ולא נודד לנתם אשר הלך לפל לחיותלך ויקח תלישם הפניס
אשר במצרים כי נם לחם לא היה לו ותשם הלך לפל לכים מלך נת ויקבלהו
לפניו • (ט) טעמו וכו' זולת התמור יאמר ושמח תאמרו הלא הלו הס
דבריס הפבייס כי הס כל כך לוהב
לותם הוא ית' לת העניים למה היו
מעשירים ומניחם בשברון רוח בעוני
לו"ח טעמו ורחו הו' לומר שימו לב
לעשות טוב טעם הדבר ורחו כי
חדרב טוב ה' ומטי' לעני בהניחו בעניו
והוא הות' אשרי הנבר יחסה בו ולא
יחסה בעושרו ועל כן מניחו עני
לתען יהיה כל ימיו הוסה בו ית' ולא
יחושר בזמת מש"כ אם יעשירנו
בהופן כי טוב ה' לעני הנ' דוה כמדוב'
כי על מה שחוכה בו לבדו העני
הוא קרוב ללנין ית' • (י) ושוב
טעם אני והוא ירחו לת ה' וכו' לומר
לריך לשיתן לעניים כל מחסורם
אני תניחם ית' ירחו לת ה' ולא לת

וישמחו: י נדלו ליהוה אתי ונרוממה שמו
יחדו: יא דרשתי את־יהוה ועניני ומכל־
מגורותי הצילני: יב הביטו אליו ונהרו ופניהם
אל־יחפרו: יג זה עני קרא ויהוה שמע ומכל־
צרותיו הושיעו: יד חנה מלאך־יהוה סביב
ליראיו ויחלצם: טו טעמו וראו כי־טוב יהוה
אשרי הנבר יחסה־בו: טז יראו את־יהוה קדשיו
כי־אין מחסור ליראיו: יז כפירים רשו ורעבו
ודרשי יהוה לא־יחסרו כל־טוב: יח לכו־בנים
שמעו־לי יראת יהוה אלמדכם: יט מי־האיש

החפץ

העוסק לפייטיב לתכסם כ"ל מפלת נדולתו יק' למה שהוא ה' שניק שלא
יהיה בהיות לכם עון לפשר חטאי כי אם בהיותכ' קדושיו שהיה ירלת יעקב
שעם שלח היה לו עון ולדרכ' היו לו הבטחו היה ירל שמא יגרום החטא
שמא חטא שונג ולא מודע חלינו כי חו ודאי חין מחסו' לירלין כחלה כי בהיו'
שלח תעשו כי אם בשניל עמו הוא יעשה לת שלכם וימלא חסרוכם
(יא) כי זה דרכו יתברך כי הדור' חוזה לפייטיב לו מדקדק עמו לך
העוסה בשניל הדבק בו יתברך הוא ייטיב לו כי הנה כפירים העושים
בשניל לחמם שפוקנים לטרף לבקש מאל לאכלם יקרם ערבו ורעבו עם
שחין בהם חטא לך ודורשי ה' שלח יחסרו לבקש לאכלם כי אם לבקש אם
ה' ולידבק בו לח יחסרו כל טוב לכן עשו כן נם אתם וירחו לת ה' עם
היותכם קדושיו ולא למען יהן לכם תמון חו לבל יסירהו מכם ולתם עשו
לת שלכם והוא יעשה לת שלו כי תרחו בחוש כי אין מחסור ליראיו כי
כפירים אשר אין בהם חטא ודרכם להתפרנס שלח בשער כמאמר רז"ל
מעולם לא ראיתי אדי סבל כו' עכ"ו כפירים אשר ידעת שפוקנים לטרף
ולבקש מאל לאכלם למה שפוקנים מאל לאכלם עם היותם מבולי חטא
רשו ורעבו לפעמים לך ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב לא סידרשו בשר
לאוכל לנפשם לא דורשי ה' לידבק בו כד"ת בהמלאו לא יחסרו כל
טוב • (ז) או יאמר דעו מה בין יחיד לרבים ומה בין נדיק הנופת
למתפלל כי זה היחיד להיותו עני וגם קרוב בתפלה נשתלטו טובותיו
ת' שלח בלבד מנדה ת' כי אם מכל נרותיו הצילו ונם על ידי עלמו ג'
ששמע נם שכבר הציל (ח) לך אם הירחים רבים נם שלח יקרלו
חונה מלאך ה' סביב מפני הכבוד לך ויאלצם כבר הש המוכר (ט)
ועל פי דרככם טעמו ורחו כי טוב ה' בזאת הבדתי כי ה' הוא המציל ולא
המלאך החונה עמו ולא תתעו בדחות אחלאך חונה אתכם שהוא המציל
ותחסו בו כי טעמו מדברי וכי תניעו כי אשרי הנבר אשר הצילו יחיד יחסה
בו אם"כ במלאך כי לא בלבד לא יאושר כי אם נם עמוס יענש (י) ומה
שהוכרתי ירחים ולא חוהבי' דעו כי נם ההוהבי' שהם קדושים ירחו לת ה'
כי נם ההוהב לריך ירחה כי'הוהב בלבד יבטח בהבטה ולא יחוש למלא ת'
כל מצות החסרים למלאותו לך הירחים לא יחסרו והוא כי אין מחסור
לירלין (יא) ועכ"ו נם הרבים טוב להתפלל כי נם שע"י הבטחון יחלצם
מלוקה לרה על ידי דרישה לא יחסרו כל טוב והוא שהם כפירים כו' :

(יב) לכו בנים שמעו לי כו' הלא תמרתי לכם ירחו לת ה' קדושיו
שתרחו לת ה' נם בהיות קדושיו לירלין בו כמה שהוא ה'
תירחו שמא חטאתם שונג ולא על בקשת נרכיכם והלא תאמרו מי זה
החיים יוכל לבוא אל מדרנה זו ואדרבה דרך החיים לחזור על פיכמה
ומובות העולם הזה וגם לעבוד לת ה' כפי כחו לך להשליך כל עניני
העולם הזה לחרי נוו תיהו דרך לחשיב על כן תבי אומר לכם בנים וכו'
והוא נאות לכ' לא לומרו פה בנים ולא תמר חנשים ולחר כך תומר מי
החיים כו' לך הנה בן מאמעו קטון מנדר לים והכה דרך הקיטון להזוב
טובות העולם"ו לומר לכו מאמרת ומדת בנים שהוא אלוה טוב העולם
ואמעו לי ולחשר לאמרתי ירחו לת ה' בהיותכם קדושיו אלמדכם ואהו ירחת
ה' אלמדכם (יג) והוא כי יתן לוים אל לבו מה הם החיים והוא כי הנה
הן לוים בעולם אלא יהיה חפץ חיים כי נם הטר יעשיל על טובות העולם
אם יאמרו לו מנידו לחת כי מהר יאוה הלא יאחם בעולמו לטר הוא עמל
על ממונו לך התלהנותו בפיטיפו אל ממון הוא לחיים והוא יודע מה הם
החיים שעולה על רוחו שחיי העולם הזה נקראים חיים והוא טועה ולו

האכיל

השכיל כי המה הבל כי אם חיי הע"ה ושלח ניתנו חיי העה"ו רק לזכות בהם לחיי העולם הבא היה פורש מהתלהבות עסקי העול' הזה ומשליך חומס לחרי גוו והיה מקיים מאמר חכמים מה יעשה החדש ויחיה יפות כי ימית חומרו ויסגפנו ונלרפנו בעבודת ה' ויוליך כל ימיו על העולם הזה בעבודת ה' בחופן פנס ימי הבלי העולם הזה יקנה בהם קיום וחיות להתקרב בעת סילוקו כמאמר ספר הזוהר על פסוק ויקרבו ימי ישראל ויקרבו ימי דוד והוא לרחות בהם בשלוקו פודמו פה הטוב המתוקן לו לעולם הבא כמאמרם ז"ל על פסוק ותפתח ליום לחברון ווה לחרו מי החיש החפץ חייש כלומר כי זה כל האדם יקח זה הכלל בידו שהוא מי שחוהב ימים בעולם הזה לא שיחלפו ויבלדו כי אם שיאחרו חייש וקיימים לרחות בהם טוב העולם הבא בעת סילוקו שהוא ענין ויקרבו ימי ישראל כו' והעושה זה יקרא בחמת חפץ חייש לא חסר יוליך ימיו בטובות העולם הזה שבסילוקו חיוהם ימיו כי הלכו בהבל ידמה למבקש מות והנה החיש אסר דעת יפיע לו ירחה כי חלו דברי חמת ויקל בעיניו לירחת את ה' ולהמית עלמו בעולם הזה כדי שיחיה לעולם הבא חיי הע"ה שהוא חיי העולם הבא והנה זה הוא נמה שנין אדם למקום (יד) ונם נמה שנין אדם לחבירו והוא נלור לשונך מרע כי אחר שקבל עליו לחפוץ חיי הע"ה בלבד מכל והלאה כל האחר מדבר לנוכח רוח הקדש כאלו הוא לפניו ואומר לו נלור וכו' כי אין צריך לומר מלדבר סרה על רעך או רכילות או לשון הרע כי אם אפילו לדבר דבר רע כענין שקריאם או ספר דבר רע ממה שהוא נלוי לכל ואינו לשון הרע לבל תרגיל בכך ושפתיך מדבר מרמה אפילו מן השפה ולחוץ נם שלח תפעול לותה כי אם ספר דבר שהוא מרמה (טו) ואם נפועל עשית לו רעה סור מרע שהוא סור מעלמך מעשות לו רע ועשה טוב שעל ידי כן תהיה מבקש שלום והוא מאמרם ז"ל בתחלת שהנותן פת לחיוק צריך להודיע לחמו ואמרו שם בנמרא שום נורם שלום בי היתה מריבה בין בניס ועל ידי מה שנתן האחד לבן השני והלך וסייר לחביו עשו שלום ביניהם וזה יאמר סור מעשות לחבירך רע ועשה לו טוב ולא בלבעה כי אם בקש שלום על ידי הטוב שיהיה נלוי לירחה ויסלי' עמך ואם לחר בקשך שלום ימלן שבשנוך בחופן שהשלום בורח ממך רודפהו לחתה כי לא תמלוט עד יהי שלום ביניכם וזה ענין לשון רדיפה כי לא תמלוך רק נחי שבורח ורודפי' לחבריו כמדובר *

(יג) ואם נאמר שבכלל זו' שיחפץ בחיי הע"ה הוא בעשוק נחורה כי כי עליה נאמר כי היא חייכם יתכן כלל בזה מאמרם ז"ל כי כשבא הקב"ה לברוא האדם נעשו מ"ה כתין כתין וכו' אחד אומר יברא שעושה צדקות ואחד אומר אל יברא שעושה קטטות והקב"ה תקן קטרוג אמת שנתן אמת בארץ שעושה צדקות * צדק אומר יברא שעושה קטטות * שלום אומר אל יברא שעושה קטטות והקב"ה תקן קטרוג אמת שנתן אמת בארץ שעושה צדק

כי הבל המה ואין בהם ממש לפי הוה כי יהיה לזוכה ימים של העולם הזה
לך ומ בהם טוב בענין היקוש מכפר הזוהר כי הימים שהלדיק עושה
בהם מלוי בעולם הזה קוטים הויה ויקוש של קדושה ומתקדשים שמוך
לפילוקו מה בעולם לרחוק בהם טוב העולם הבא כך"ת ויקרבנו ימי ישראל
ויקרבנו ימי דוד למות דבר זה ישים
כל חיש בלבו תמיד כי על ידי כן יגעל
בכל טובות והנאות העולם הזה הרי
כשרון מחשבה (יד) וגם טהרת
הדבור כי נצור לשוקך מרע כו' (טו)
וגם במעשה סור מרע ועשה טוב
כו' כמפורש בסמוך כל הכתוב ואת
על ידי היות בכם כל השלמיות האלו
שבכללם הוא כי סרתם מרע
ועשיתם לפי הרע טוב שהוא כמפורש
בסמוך שבעתם מלחמה ונעשו
הזדמנות זכיות הנה הוא לפי תכלי' הירא'
על העונש מעבירות שבידכם רק
ירחה טהורה מגדולתו יפב בל יקלוף
על פיכם מתקדשים יותר והנה
הוא על ידי כן יחשר היה מקנא לבכם
על העני שקרא ה' בעלמו שמע ומציל
וגם שומע תפלתו מפיו עם היות שמשבעת
בשמוע מפיו עם היות שטרם יקרא
ענינו והגילו עתה יהיה לבם יותר
מזה והוא כי הוא מדת רחמים היא העושה לו כל זה ולבם גם מדת הדין
והוא עיני ה' אל צדיקים כו' כשחר יבא ניהורו בפ"ד : (טז) עיני ה'
וכו' הענין בהוכיר חשר כתבנו למעלה על מזמור ז"ל במדרש חוית
כי כשהין ישראל עושים רצונו של מקום עין ה' אל ירחין שהוא עין אחת
אבל כשעושים רצונו של מקום הוא עיני ה' אל צדיקים וכתבנו שהוא כי
כשהין עושים רצונו של מקום הבורא והשגחת מדת רחמים בלבד ג ירחין
לך לא מדת הדין ניקוקין מיהת מדבריהם כי בחות' עיני ה' הוא על שתי
המדו' ולחשוב כמוך לזה כי על ללה לומר לעקו וה' שמע שהוא הוא
וניח דינו כי חשריהם הלדיקים שמכפים מדת הדין למדת רחמים הפך
הרשעים שחדרבה מכפים מדת רחמים למדת הדין וניסד על פי דרכנו
חשר הכניס בין ענין הלדיקים פסוק פני ה' בעושי רע לך הקדיש בחלה
ענין הפרש שבין לדיקים לרשעים שחלו מכפכין הדין לרחמים וחלו
הרחמים לדין והוא עיני ה' אל לדיקים שהם שתי המדות שבהיהן סוין
להם לטובה לשומרם מכל רעה ולהיטיב להם וחוזר חל ענין הלדיקים
ושיעור הכתובים שאומר הנה עיני ה' עם הלדיקים
ה' שבשתי עיני ה' שהן שתי מדות מדת רחמים ומדת הדין בשערם כי גם
מכפכים מדת הדין לרחמים שניה שעם היות עיניו על הלדיקים להיטיב
להם מחלין בלי תפלה עכ"ל לך ימים משמוע תפלתם להשקעבע בשמוע
מפיהם תפלתם עם שבבר ענה לותם טרם יקרלו והוא וחזיני חל שועתם
(יז) ועל הרחשונה פירש ואמר פני ה' בעושי רע כו' לומר מה שחמרתי
כי מנדיל הוא יתברך חסדו עם הלדיקים שמביא עליהם להיטיב להם
גם במדת הדין הוא הפך הרשעים שמכפכים מדת הרחמים לדין כי הלך
פני ה' הם פני מדת רחמים בעושי רע כי גם מדת רחמים נוספת על
מדת הדין שהוא כי מעיד להם פה כדי להכריח מחרץ וכרס (יח) ואמר
לחמרתי וחזיני חל שועתם הלך תקשה להם עיני ה' חל לדיקים שחלין
הנטיתו עליהם להיטיב להם לריך יהיו חזיני חל שועתם
לחמת הוא שבעקו וה' שמע בהוה שמחתעבע בשמוע תפלתם עם היות
שמכל לרותם כבר הלילם טרם יקרלו שהוא עניו תחות לבו נתת לו
ואדמת שפתיו כו' לומר שעם היות טרם יקרלו עניותו ותחות לבו נתת
לו כבר עכ"ז בנוחו להתפלל לך תלמר לו החרים ממני כי עניכך כבר
וקבלתי לך טובה כי חם ואדמת שפתיו בל מנעת מלשמוע סלה והוא
בעקו וה' שמע ומטה הזהו לשמוע תפלתו עם היות שכבר הגילו והוא
פירוש חל לומרו וחזיני חל שועתם שהביות עיני ה' חל לדיקים שחניח
ומטיב להם טרם יקרלו ענה חותם על כל זה וחזיני חל שועתם לשמוע
בקול תפלתם • עוד יתכן להסיב על מה שמפסיק בפסוק עיני ה'
כו' בחה שבתבנו מרו"ל בכתוב ח' לומר עין ה' חל ירחין וכתוב ח' לומר
עיני ה' חל לדיקים חלח כשהין עושים רלונו של מקום עין ה' כו' כשעושים
רלונו של מקום עיני ה' כו' ובזה יתכן שהטעם בכתוב שאחר לומרו עין
ה' חל ירחין לומר תדע למה עין אחד בלבד על עין הדור רחוי ויש בו
פורענות כדבר חי רעב ודי לו טוב מעט להציל ממות שבדור נפשם
ולחיותם ברעב שבדור ובעין אחד שהיה לו נפשו לבדה די לו לך פה
שנאמר עיני ה' אל לדיקים בח הכתוב ולומר אל הקשה לך לומר

מֵרָע וְעֲשֵׂה־טּוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ: יז עֵינֵי יְהוָה
אֶל־צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל־שַׁוְעָתָם: יח פְּנֵי יְהוָה בְּעֹשֵׂי
רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם: יט צָעֲקוּ וַיהוָה שָׁמֵעַ
וּמִכָּל־צָרוֹתָם הִצִּילָם: כ קָרוֹב יְהוָה לְנִשְׁבְּרֵי־
לֵב וְאֶת־דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ: כא רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק
וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְהוָה: כב שֹׁמֵר כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת
מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה: כג תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי
צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ: כד פֹּדֶה יְהוָה נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא
יֶאְשְׁמוּ כָּל־הַחוֹסִים בּוֹ:

לה א לְדָוִד ׀ רִיבָה יְהוָה אֶת־יְרִיבַי לְחֶם
אֶת־לֹחֲמָי: ב הַחֲזֵק מָגֵן
וְצִנָּה וְקוּמָה בְּעֶזְרָתִי: ג וְהָרֵק חֲנִית וְסָגֹר

לקראת

עיני שהוא הפך חומרו עין ה' וכו' כי פה ירבר כחשר פני ה' בעושי רע
להכריית מחרץ הלזו וברס וכל הכשריס עושים רלונו של מקום • (יט)
קרוב כו' הנה חתר למעלה זה עני קרח כו' שירה שעם היותו יחיר הוח
יתברך בעלמו מושיעו והוח פלח על כן בהחימו המשך הענין חזר עליו
ולומר חל תחמה כי הנה יש
נשברי לב ויש למעלה מהם דכחי רוח
והנה קרוב ה' לנשברי לב שיקרח וה'
יענה כי על זה יחמר קרלוהו בהיותו
קרוב חך עדיין לח תהיה ההללה על
ידי עלמו חבל הס הוח מדכחי רוח
יושיע בעלמו (ד) ומי הוח הדכח
רוח הלח הוח חשר בתו עליו רבות
רעות עם היות שחינן תוכחות על
עון כי הס יסורי ההבה ועל כן יחתה
לו שמכלס יגילנו ה' על ידי עלמו •
חו שיעור הכתוב חשר בתו עליו
רעות רבו' ועמד בלדקו כי הוח לדיק
ומדכחי רוח שרחוי שמכלס יגילנו
ה' בעלמו ולח על ידי מלחך: (כא)
שומר כל עלמותיו כו' לומר
חין לריכלות' שחת העני שהוח מדוכח
רוח חשר עם היות לו רבות רעות
הוח לדיק יגילנו ה' בכבוד ובעלמו
כי הס גם ה' המוכר הוח שומר
עלמותיו כלם של הלדיק הנזכר שהוח חחרי מותו חשר ישחר שלם בקבר
ולח יעשה כן כדי להקיימו שלם בגופו בחחיית המתים כי לזה חין לריך
כי הלח לחת מהנה היח עלם קטן שבשחר שלם לשיבתה עליו כל גופו
בעת התחיה לח נשברה קך מוסף על זה הוח שעושה לו הוח יתברך כי
גם שומר כל עלמותיו מעתה על כי קדוש הוח לשהיו ולח ירקבו עלמותיו
כך' חלעוזר בר שמעון ור' חחחי בר יהשיה • (יט) חו יחמר פני ה'
כו' רחה כי מהלדיקים נמשך טוב לרשעים כי הנה פני ה' בעושי רע
להכריית מחרץ זו וכרס (יח) חלח שבעקו הלדיקים הנזכרים על ברת
העיר וחו ומכל לרותם הלילם גם חת הרשעים הנ' (יט) ומחז חחמר
ולמה יעשה כן והלח לחת חקרוב ה' לנשברי לב הרחוי הוח כי ותת דכחי
רוח יושיע לבדם ולח חת הרשעים חתם (ד) עוד שחלתי חחת ה'
והוח כי גם הס חרחה לדיק ורע לו כי רבות רעות לדיק החרשתי ברחות
כי מכלס יגילנו ה' (כא) וגם לחרים לחרפק בחמור כי בזה ה' הנ'
שומר כל עלמותיו כו' כלומר שבכל לרותיו הוח שלם בגופו (כב) חך
שחלתי היח למה יהיה רשע וטוב לו כי הרחוי הוח תמותת רשע רעה
חחת חשר יעשה היח תמיתתו ולח יעלל בזכות הלדיק ויתקדש שם שמים
כי ושוחלי לדיק יחשמו ברחותיה לדיק מלרות רבות כחלץ ורשע יבול בחחת
(כג) חך הנה פירה ה' נפש עבדיו יפדה על ידי מה שחת דכחי
רוח לח יושיע ויניחה בייכורי עוני ועל הפניה למה לח תמיתת רשע
רעה הוח כדי שלח יהשבו כל החוסים בו וגעל כן חפץ לנקות לשמותם
כלם בזמה שיהיו חוסים בו ולח יהיו מקפידים על רלותם רשעים נגולים.
בכלל לדיקים וכיולח :

לה (א) **לדוד** ריבה ה' חת יריבי כו' הנה דוד היו לו שפ
מיני חויבים מהם דופרים רע בדברי קופי
ומהם לוחמים בו ורודפים חותו והנה היה נכוה נפשי חשות חומר בלבו
חוי לי חס חומר שיתעורר במדת הדין עליהם ויפילם כי ימלחו נעניסים
על ידי וגם ענוש לנדיק לח טוב ותחפש נפשי ותללני לי חס חומר שיניחם
לפעמים חפלם כן ימיתוני כי לח יבלר מחחד מהיחי חלה כי לומר שיתעסק
מלעשות רע חין הב"ה מוכן בחירת החדם על כן חמר לדוד ריבה ה'
חת יריבי כו' לומר בשביל הנוגע חל דוד בל יחשם חס יעשו על ידו
וגם לבלח יפול בידם על כן נקשתי היח כי ה' שהוח במדת חם זה חל
רחמים ריבה חת יריבי שהם המריבים בדבר קופי כמשמעות ריב והוא
ריבה ה' וגם נפשם זה לחם חת לוחמי שהוח חל תהרגם כי חם לחם חותם
(ב) ואיך יהיה זה זה הלח הוח כי תחזק מגן כו' שלמעט בחירתם חי
חפשר שחם כן תבטל מדת חכר ועונש היך החזק מגן שתמליח לי הגנה
שחהר עשותם כל פעולות מלודותם עלי תגן בעדי שלח יהרגוני וגם
החזק נכה שהיח הורחת נשק לקרלתם כחלו פורעניות עומדת נגדם
ויירחו ולח שתפעול להם פועל המתייחם לנכה שהוח להורגם כי חם
וקומה בעזרתי בלבד (ג) וחם לח יספיק לירחם הרחתם פורעניות
בלחי נדול המשל לנכה הרק חניח שהוח נדול מנכה ולח להמיתם כי
חם לכנור לקרלתם רודפי שהסנור בפניהם דרך לדיפתם שיסובו מלרדוף
עוד ולבל הקון נפשי בהורך לפך לחם חמור לה נרות קדשך הדובדות

לִקְרָאת רִדְפִי אֱמֹר לְנַפְשִׁי יְשׁוּעָתֵךְ אָנִי׃ כ יֵבֹשׁוּ
וְיַחְפְּרוּ יַחְדָּו מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי יִסֹּגוּ אָחוֹר וְיִכָּלְמוּ חֹשְׁבֵי
רָעָתִי׃ כא יָהוּ כְמֹץ לִפְנֵי־רוּחַ וּמַלְאַךְ יְהוָה
דֹּחֶה׃ כב יְהִי דַרְכָּם חֹשֶׁךְ וַחֲלַקְלַקּוֹת וּמַלְאַךְ
יְהוָה רֹדְפָם׃ כג כִּי־חִנָּם טָמְנוּ־לִי שַׁחַת רִשְׁתָּם
חִנָּם חָפְרוּ לְנַפְשִׁי׃ כד תְּבוֹאֵהוּ שׁוֹאָה לֹא יֵדָע
וְרִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר־טָמַן תִּלְכְּדוֹ בְּשׁוֹאָה יִפָּל־בָּהּ׃
כה וְנַפְשִׁי תָּגִיל בַּיהוָה תָּשִׂישׂ בִּישׁוּעָתוֹ׃ כו כָּל
עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה יְהוָה מִי כָמוֹךָ מַצִּיל עָנִי
מֵחָזָק מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגֹּזְלוֹ׃ כז יָקוּמוּן עֵדֵי
חָמָס אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתִּי יִשְׁאָלוּנִי׃ כח יְשַׁלְּמוּנִי

רעה

כי תמיד ישועתך לכי ע"י כן בל יעצבו על ידך לו לאמר לנפשי לבל תקוץ בתריכות ועיורני להתחזק נגדם ולהרוג נפש ישועתך הני ולא תוסיע ויתמרו כי עליהם לשבח לאדון הכל כי (ד) כי לית רעוני להפילם כי אם סיבובו ויכלמו מבקשי נפשי ירך לך ברזותם סימנים כי ה' עזר לי הם רודפיו כשחול וכן היה עושה במוצאו תוקו ולו גם יסובו לחור ויחפרו חושני רעתי הם יהיו יועציו יועציו רע על שחול בתחבולותם שלו רע: (ה) יהיו כמוץ כו' לבת לל הענין מוכיר מ"ל על פסוק תזרם ורוח תשאם ובפ' והוו כעוור מן תדרי קיט כי יקר' ליזרחל עם החומות בעולם הזה כשבולת שבא חטה ומוץ וקש והחטה עומדת נלחי גרחית וקש תומר' בשבילי מרעה הפר' וכן המוץ תומרת החטה יבא הגורן ויודע בשביל מי מרעה בעת הגורן הרוח מפזר המוץ והקש נשאר לבהמה וחטה נתנת בחומר כן ישראל כשמונים ומכוסים בעולם הזה בתוך תוך השבולת זהחומות מכחישי ה' כמוץ נבזה ומהם כקש עומד בקתה וכל לחד ולח תומר בשבילי נגרת העולם עד בא יום ה' והחומות מ"ה יהיו כעור מן תדרי קיט הם"ד תורם כו' כן חויבי דוד היו מתנשים עליו מתבשים לומר כי הם טובים ממנו ובהם יתלכו ולא הוא תמר הם ברחוקם היוקד עזור לי יבושו ויהיו כמוץ לפני רוח ביכירו כי חני הוא החניך לפניך ולפני הורחתיך שתרחם יפזרו מעלי ומלאך ה' יגוף גם רק יהיה דוחה חומת דחיה מה(ו) תמנם הם יהי דרכם חשך ולח חור ועם כל זה שירחו העדר הצלחת בדרכם הרע ובפ"ז וחלקלקות להחזיק עדיין שברשם שלח יבושו ומלאך ה' רודפם מתם יהיה ולח דוחה בלבד כקודם רק רדיפה בלרות שיחיונו ונפ לח שתבח עליו מכה ויסורין על עונו רק רדיפה בעניין קול פחדים וכיולח גם כיון בחומרו ומלאך ה' כלומר למה שהוח מלאך ה' ירדפם כי יחוש על כבודו יתברך תשר לח שבו רודפי מפניו בהכירם היותו יתברך עוזר לי:

(ז) כי חנם טמנו לי כו' יחמר הלח לחמרתי שבדרך תשר ילכו ברודפם על חסך שרודפים חותי הם יהי מלאך ה' רודפם ולח יהיו שוחה חו כרה בחנם טמנו לי שחת רשתם חשר חפרו לנפשי חנם כי בחנם שעשו לי ללכדני לח חת נופי ולח חת נפשי כי חת נופי חנם טמנו לי שחת רשתם כי לח נלכד נופי ונפ חנם חפרו לנפשי כי כשתר חפרו לח נלכדה נפשי שלח חטח בדבר כי מדרכח חתת כרות חת רגלי שחול כרת כנף מעילו ובפעם השניח לקח החניח ולח שלח בו חת ידו (ח) ועל כן תם תבוחהו שוחה לח ידע שחול שבשון רודפי חותי בחה לו כי נקל עונו בעיניו בחומרו כי חנם טמנו לי שחת רשתם כו' ולח יכיר בשוחה ח' שתבוחהו כי לוקה הוח בעונו עד בח עליו צרות רבות חך כחשר רשתו טמן לי תלכדו שבדרך שבו רודפו כי חו ח"ל לבח לל הענין מכוכיה שני מחמרי ר"ל חשר חמרו על פסוק תגיל כו' לבח לל הענין מכוכיה שני מחמרי ר"ל חשר חמרו על פסוק ורוח הרוח מלפני ה' ויחמר חני לחפתנו וכו' ויחמר ה' לח ועשה כן כי חמרו ר"ל כי רוח נבוח היתה מקטרגת וחומר' שתפתה חת לחחב ויפול בחמת נלעב על שסוקל על ידו ויחמר לו ה' לח מחחיכך ועשה כן כי בחמת נלעב על שסוקל על ידו לין מכחסין חותו בחחיכת הקב"ה עוד מחמר חשר חניכו נעשם על ידו לין מכחסין חותו בחחיכת הקב"ה עוד מחמר שני והוח משנת ר' מחיר כשהרם מלטער שכיכה מה חומרת קלני תרחשי וכו' משל לשני חחים תחומים וכו' הנה כי לפילו כשהרם מלטער חו מת בעומו שכיכה מלטערת כחלו כשיכול מגע חליה הדבר. ומה נבח חל הענין כי הנה שים בקשתי מחתך לחד שחני לח לחמית לח חויבי שנית שנם חתה לל תקנהג לחתם בחדת הדין ולל תהרגם כי חם שתבח חליהם שוחה מעין מעשיהם ברשע ממש שעמנו בחופן יכירו כי חטלו ויבושו חלילך ויחזו כי לח לחפון בחיתם לחמר עתה הנה בזה שלח יקנו ויחותו ע"י על ידי כן ובפשי תגיל בה' שלח יוכיחוה מחיכתו של הקב"ה והוח חשר כתבנו מענין נבוח ועל השני שנם חתה ה' לח תהרגם רק שתורה להם כי רעה הם עושים בחופן ישובו חל ה' על כן תשים נפשי בישועתו של הקב"ה שלח יכטער בחיתת עושה הרעה לומר קלני מרחשי כי כעמין שני לחים תחומים גם בדרך הזה יהיה לו יתברך לישועה (י) וגם הנוף ישמח כי הנה כל עלמותי לשבר כל חבר מקיים מנוה ומתקדש עתה בשמ

שתלילני מבח בדם נפשות חויבי כל עלמותי יחד ישבחו כי חם היתה ידי הורגת בהם לח היתה ידי לבדה נפשית כי חם כל עלמותי המתנקמים ויחמרו כי עליהם לשבח לאדון הכל כי הן הם עזרי היזר הרע כנודע לעשות רלונו וברלות היזר הרע לעמוד על נפשי כל עלמותי הנפשי עלתו יחמרו לשפוך דם כי היזר הטוב המעבל נפשות יחיד ועניי כי החברי עם הילה"ר על כן כל עלמותי יודו לה' חסדו כי הלילם מבח בדמים ויחמרו ה' מי כמוך מליל עני הוח היזר הטוב מחזק הוח היזר הרע עם היות החזק ההוח ממנו מן העני כי נקוכו הוח שרוי ואין חויב כבייתיי שאין יכול ליחלט ממנו ועניי הוח כי כל החברי בעוריו ונשחר היזר הטוב עניי הוח ילד מסכן ומלילו יתברך מהחויב החזק ובייתיי כי בקרבו הוח שרוי וזה חומרו ממנו כיהיזר הטוב מהובר לל הנפש שמחלחה לח כל הנוף והיזר הרע נקרבו כזבוב בחפתחי הלב והוח שהניל חותי מלהרוג לח חויבי לפשר היח היתה עלת היזר הרע וכחש' הניל שלח יהרוג גם הניל שלח יהרג וזהו ועניי המ' ולחניין כי חשר הוח עניי ולחניין מה יש לו שינולו ממנו לין לו כי לם נפשו מליל הוח יתברך מנוולו שהוח מהחויבים הבחים להרוג שהוח לגזול לח הנפש מהנוף ממלחו משבחים על מה שהלילו ה' שלח יהרוג ושלח יהרג • (ט) חו ביעור הענין על דרך זה לומר מה שחני מלטער חם הייתי נופל ביד מבקשי נפשי לספותה לח על הנינע לל נפשי כי הלח החויב לח יוכל להנזר ולהרוג רק לח החומר והרוח תעלה לחור בחור החיים לח פני ה' וזהו ונפשי תגיל בה' בהיותה עם ה' למעלה תגיל בה' כו' כמדובר ולח היתה חוששת מפלת עלמה לך הם תשים ביטועתו יתברך מיד חויב (י) לח למענן עלמה רק למה שעל ידי כן כל עלמותי תחמרנה כו' שהוח על החומר שכל תנר ישתלם בעולם הזה בחלות כמחמרם ז"ל מ"כ הם התיקוהו חויבי כי לפשר היה לפשר שעדיין לח נשתלם ויתחזק בענודתו יתב' על ידי רחות היוקד מליל עני מחזק כו' כמדובר • (ט) חו יחמר ונפשי תגיל כו' לומר ענין חביכול לפשר חמרה לדוד בבוחו להמית לח נבל כי לח יושיע ידו לו להמית לח חויבו כן תהיה זחת לו לפוקה לו לנפשו כי והית' נפש חדוני כרורה בלרור החיים לח ה' וענן זה מעכב מהיות לח ה' שניח על העקיד כי עשה יעשה ה' לחדוני בית נחמן שהוח עד מלך המשיח כי הוח וזה חמר' עשה יעשה עשה בימן הזה יעשה לעתיד ועל שני הדברי חמר על כיולח בדבר לומר הלח שחלתי מחחך ה' שלח תושיע ידי לי כי לם שחתה ה' בחדק רחמיך הריע לח יריבי בחופן שהמה ישובו חליך הנה בזה ונפשי תגיל בה' שתהיה נרוחה לח ה' ולח תהיה וחת לה לפוקה וגם לעתיד תשים ביטועתו יתברך בזמן יושעת גלות שכיכה ביום נקם בלבו יתברך כי יהיה לי בית נחמן והמלך המשיח ישמח ביטועתו ה' כשלח תושיע ידי לי והם שני הדברים שחמרה לו לחביגיל על כיולח בזה גם יתכן לומר כי חומרו ונפשי תגיל בה' הוח לעתיד שיהיה הפח שלח וגם תשים ביטועתו יתברך הוח יושעת השכיכה מהגלות והוח מענין הקדש וחמרתי הנה כי מפחת הנפש חין לי דחגה (י) לך מה שחרויח הוח מפחת הנוף כי עתה כל עלמותי תחמרנה כו' שתכיר מה שתפליח לעשות להניל עני מחזק ממנו שעם היות עניי חיך בעל בחירה כי לו היה רחוי להניל הניל לבלתי מנוע הבחירה וחתה תעשה בחופן תניל ותתקיים חפשיות הבחירה כי תניח לח החכם לו עושק יעשה כל השתדלותו ולח תמנענו ולח"כ תניל לח העני מידו וכן עניי וחביון מעני שכבר הוח נוחלו כי עשה והתניל חשר ומם בבחירתו ולח"כ תניל מידו: (יא) יקומון עדי חמס כו' הנה עד כה דבר על נרת הלוחמים עמו ורודפי' לחבירו להרגו עתה מתחיל לדבר על המעוזים פניהם נגדו דבריהם קשים כפויי טובתו חשר הטיב להם ולחמר הנה הם יקומון עדי חמס שהיו קחים להעיד פנים לפני להעיד שלחי חייב ממון הנה חוקה שלח יעיזו פניהם להעיד נגדי על מה שלחי יודע שהם מקטרים כענין לויח מפלוני מנה וכיולח כי הם חשר לח ידעתי ישחלוני כענין לחה חייב מלד חחיך כי נשתעבדו קרקעותיו בחובו בחייו וכיולח בזה מדברים שלין הנקנע יכול להכזיבם ולחין זו העזה (יב) לך הלה שישלמוני רעה תחת טובה שתעזים פניהם לנפש רעה למי שעשה להם טובה שלחי ויודעים חין לי נחמה כי הלח הוח שכול לנפשי שיהיה תוהה על כמה טובות שנמלתי חשר עמהם שהיו לנפשי כל החסדים

רָעָה תַּחַת טוֹבָה שְׁכוֹל לְנַפְשִׁי׃ יג וַאֲנִי בְּחֳלוֹתָם
לְבוּשִׁי שָׂק עִנֵּיתִי בַצּוֹם נַפְשִׁי וּתְפִלָּתִי עַל־חֵיקִי
תָּשׁוּב׃ יד כְּרֵעַ כְּאָח לִי הִתְהַלָּכְתִּי כַּאֲבֶל־אֵם
קֹדֵר שַׁחוֹתִי׃ טו וּבְצַלְעִי שָׂמְחוּ וְנֶאֱסָפוּ נֶאֱסָפוּ
עָלַי נֵכִים וְלֹא יָדַעְתִּי קָרְעוּ וְלֹא דָמּוּ׃ טז בְּחַנְפֵי
לַעֲגֵי מָעוֹג חָרֹק עָלַי שִׁנֵּימוֹ׃ יז אֲדֹנָי כַּמָּה תִּרְאֶה
הָשִׁיבָה נַפְשִׁי מִשֹּׁאֵיהֶם מִכְּפִירִים יְחִידָתִי׃
יח אוֹדְךָ בְּקָהָל רָב בְּעַם עָצוּם אֲהַלְלֶךָּ׃ יט אַל־
יִשְׂמְחוּ־לִי אֹיְבַי שֶׁקֶר שׂנְאַי חִנָּם יִקְרְצוּ־עָיִן׃ כ כִּי
לֹא שָׁלוֹם יְדַבֵּרוּ וְעַל־רַגְעֵי־אֶרֶץ דִּבְרֵי מִרְמוֹת
יַחֲשֹׁבוּן׃ כא וַיַּרְחִיבוּ עָלַי פִּיהֶם אָמְרוּ הֶאָח הֶאָח
רָאֲתָה עֵינֵנוּ׃ כב רָאִיתָה יְהוָה אַל־תֶּחֱרַשׁ אֲדֹנָי
אַל־תִּרְחַק מִמֶּנִּי׃ כג הָעִירָה וְהִקִּיצָה לְמִשְׁפָּטִי
אֱלֹהַי וַאדֹנַי לְרִיבִי׃ כד שָׁפְטֵנִי כְצִדְקְךָ יְהוָה
אֱלֹהָי וְאַל־יִשְׂמְחוּ־לִי׃ כה אַל־יֹאמְרוּ בִלְבָּם
האח

רעה תחת טובה שכול לנפשי: יג ואני בחלותם
לבושי שק עניתי בצום נפשי ותפלתי על־חיקי
תשוב: יד כרע כאח לי התהלכתי כאבל־אם
קדר שחותי: טו ובצלעי שמחו ונאספו נאספו
עלי נכים ולא ידעתי קרעו ולא־דמו: טז בחנפי
לעגי מעוג חרק עלי שנימו: יז אדני כמה תראה
השיבה נפשי משאיהם מכפירים יחידתי:
יח אודך בקהל רב בעם עצום אהללך: יט אל־
ישמחו־לי אויבי שקר שנאי חנם יקרצו־עין: כ כי
לא שלום ידברו ועל־רגעי־ארץ דברי מרמות
יחשבון: כא וירחיבו עלי פיהם אמרו האח האח
ראתה עינינו: כב ראיתה יהוה אל־תחרש אדני
אל־תרחק ממני: כג העירה והקיצה למשפטי
אלהי ואדני לריבי: כד שפטני כצדקך יהוה
אלהי ואל־ישמחו־לי: כה אל־יאמרו בלבם
האח

(ט) או יהיה ענין הכתובים כי
תחלה אמר דוד הנה
על נפשי לטוב חושב כי ידעתי כי גם
שיהרגוני נפשי תגיל בה' כו' (י) לכך
מה אצר לי הוא על הגוף כי חפץ
לטי שכל עצמותי תאמר מהם עושים
מלית שיצחוק ויאמרו ה' מי כמוך
כו' (יא) אחר זה בא דוד ויאמר
כי גם לטי הגוף חושב על הנפש כי
יקומון כו' יפלטוני מל הגוף ולא לחוש
(יב) לך ישלמוני כו' לחוש על היות
שכול לנפשי כמדובר שתפסיד גם
היה ולחוש עליה. (יג) ואני
בחלותם לבושי שק כו' אמר הנה בכלל
מה שישלמו רעה תחת טובה הוא כי
ולטי בחלותם הייתי מעונה נופי כי
היה לבושי שק וגם מענה נפשי כי
עניתי בצום נפשי והוא לא יועיל לי
לם כדרך אצר לריב ומצה יצומו ם ויגו
עיכוי כי הדרכה לשמחה יחשבוהו
בהומרם כי בזה יבלחום כי לם הדרכה
עניתי בצום נפשי שהייתי מצטער
ומענה וכל כדהייתי מענה גופ' נפשי
שטרם תדבר דברי התפלה כי לם
בעוד שתפלתי על חיקי שעדיין היתה התפלה בלבי שהייתי מסדרה בלב
שבחקי היתה שבה לבי כי נתקבלה והיתה ענייתה שבח לבי והוא ותפלתי
על חקי תשוב (יד) ולא עוד כי לם שהם היו כרע כאח לי התהלכתי
שהם היו חלה בנדר רע לו לא הייתי מתהלך לבה ואבה להסיר הדאגה
מלבי לך נאלו לבל י' אמרו שהייתי שחח לחירם תדרכה כתהל לם קודר
שחותי והנמול אחר שלמו לי היה כי ובצלעי שמחו כו': (טו) ובצלעי
שמחו ונאספו כו' הנה רש"ל פי' בהומרו קרעו ולא דמו שבהומרם חלין
הנח על אפת לים מיתתו במה כו' לם היו קורעים לותי לא היה יוצא
דם והנה במה שפירשו מלשון דם לפרש בדרך אחרת והוא כי אמר
דוד רוע לבב כי ובצלעי שהוא כאשר נח חל נת שבע שמחו לאד ונאספו
להתעלם יחד ולא"כ נאספו עלי כי נאלו חלי נכים כמדוכאים ומרי נפש
כדואגים וכלמים על הרעה הגדולה הבאה עלי שהוא להחדיל נפשי
להורות כי רעתי ונפילתי רבה ולא ידעתי מלסיפתם כי לם שמחלים
נאספו ואין זה רק להכלימני שחבוא ברגים וכל כך נתפעלתי שהיה
כחלו קרעו לבי ובשרי ולא היה הספרם בין העשות הקריעה בפועל לזה
כי לם יציאת הדם כי לם היתה קריעה בפועל היה הדם יוצא ועתה
קרעו ולא יצא דם וזהו קרעו ולא דמו (טז) וזהו דרך חוקף וויוף לומרו
קלתם דברי לעג על הקבוץ ההוא כענין שומרם מה זה הקבוץ ומה צורך
חלין כי מגורשת היתה וכיוצא בזה בחוקן חוקף ולעג על קבוצם לפתוח
פתח לצחק מלפניו לחר שהכלימוהו בבוחם לומר כי בחנפי לעני המעוג
שהוא הקבוץ הנקרא מעוג שהוא לשון ענולה כד"ת עג עוגה והוא
כי כל קבוצם בימים ההם היה כחצי בירן ענולה חרוק עלי כו' לומר כי
כל כך היה לבם לומרע שחפילו בחנפי לעני המעוג עם שגם חלה רעה
בלבבם גם הם על כל זה חרקו הנחספים עלי שניהו שהוא בהייתם עלי
עדיין טרם נחתם מלפני חרקו חת שניהו כי לח היו חפלים בדברי
מהבלים הדבר לפילו שהיה דרך חוקף ולעג (יז) אדני כמה תראה
כו' לבח חל הענין נקדים שני דברים אחד כי עניות לדיק לח טוב
כי כבפירים שוחנים לטרף כן עיטות החדם שהם קטיגוריס ובחות
הטומלה יבקשו לטרוף חת נפשו ולידבק בה. ובחן חל הענין והוא כי
הנה רחה דוד כי חייביו רחוייס לעונש שוחה ומשוחה והיה ירח בן יעמד
בהתנגל לרחוקם על ידו גם היה ירח בן עון בח שבע ועון מה שחת חוריה
הרג בחרב בני עימון יהיו בכפירים שוחנים לטרוף חת נפשו על כן
התחנן על השני דברים על החחד חמר חדני כמה תרחה' וזולת מה
שהני רחוה מחשמות החנשים ההלה חתה כמה תרחה מחשמוקם לרוחות
בנפשותם על כן חחלה בעניי נפשי מחשוחים כי מה שנפשי החזה
חל שוחיהם ולרוחם תשיבנה מזה כי לח יחסר מכמה תרחה שעל זולת
מה שחטחו לי ילקו ועל השני שבחות טומחם עוכותי שחנקשים לטרוף
נפשי כי מלחו בה לחיות מחשר הוטמלה בחטחות חלו לבן השיבנה מהם
בלי חמות ויחטחו בה והזו מכפירים יחידתי (יח) ומה שחנקם חייס
לח על הנחת העולם הזה כי לם על שבחיתי חני לזולת בי וזיכו
קלל רב על ידי והוח כי דין ההודחה היח קלל עשרה ולרי מניהו הכמים
הני לרבנה שהח' יהיו קלל רב ובמקום ב' חכמים עלומים בחיכות נעשה
עלום נדולי השלמות והחכמה הלשה
הלול שהוח יוקר מהודלה כי העשה
עלום ישכילו יוקר והזו נעשה עלום
להללך. (יט) אל ישמחו לי
חויבי כו' לחמר עוד כיונתי נשחלתי
שהניל ממות יחידתי ולח שחלתי
שתכפר עוני ולמות כעת זכתי למה
שהל ישמחו לי לויבי ולהיה לחי כלי
להם לחטוח ומה שישמחו לי הוח על
שקר ושונחי חנם לח יערבו לדבר
נפשי לך לח יגער מהם שיקרלו עין
(ך) ומה שלמרתי שישמחו על
שקר הוח שלח יחמרו שמיתתי היתה
כפרתי ויצח שלום יוח על משכבו
כחשר לכל לדיק כי חדרכה לח שלום
ידברו כי מה שידברו הוח לח שלום
לומר כי לח לדיק ולח נתכפר
עוני והזמור לנחלתי לדיקים לין שלום
חמר ה' יחמרו עלי ומתו לחמר לוך
יוכלו לומר כך ומתוחל הנכוח לחמר
ונתנה לרעך הטוב ממך הנה לח
ישיקו לב כי הנה על רגעי חרץ הם
נוחי נפש לשר בחרץ המה דברי
מרמות יחשובון שנמרחה דברו ולח
נחמת ועליהם לחמרתי שיחשובון ולח ידברו נפיהם (כא) לוך עלי
הרחיבו פה לדבר וזהו וירחיבו עלי פיהם לומרו האח האח כו' לומר
הח על שנחלה בי דבר רע ונם הח על שרחתה עינינו כי נתנלה טיבו
בימינו. או יהמר כי הנה השמח במפלת לויבו רומה ה' ורע בעיניו
ושב מעל מי שמחו עליו לפו כד"ת בנפול לויבך כו' כן ירחה ה' ורע
כו' ובזה יהמר וירחיבו עלי פיהם ולומרו כי שמחו בנפילתי שתתה כפולה
כי לומרו הח הח רחתה עינינו הנה כי בנפול לויבם שמחו (כב) ולויני
לומר כן ירחה ה' ורע בעיניו כ"ת שכבר רחיתה ה' ולין ספק שהל תחרש
ותשב מעלי לחפך שהוח להסיבו מעלי ולהביחו עליהם לך לנקם ממך
שלח תנר להם בשבילי כי לם שלח תסתלק שכינה ממני וזהו לדני הוח
שם לדמות הל תרחק ממני שתושיל השבת לחפך מעלי לזה. ואם נחמר
שלח ערבו הל לבם לומר החח כו' לפני דוד כי לם שלח בפיהו לחפר
יהמר וירחיבו עלי פיהם כו' לח ברחיתה ה' ונם לח תחשימני למקבל
לשון הרע כי לם רחיתה ה' שחין דבר נעלם מתך לכן הל תחרש ולח
שתנר להם רק לשלח תרחק ממני. (כג) העירה והקיצה כו' הנה
בשני דברים היה לריך לבח בשפטו ח' על עון חפר בח הל בח שבע
שני על חפר היו לויבין מנרים ומנעריס לותו כשופכים לח דמו ועל
הח' חמר עורה והקיצה למשפטי ועל השני על בעלי ריבו חמר הלחי
ולדוני לריבי. וכונת הכתוב לומר כי הלח חתרתי הדני הל תרחק
ממני שלח תסתלק שכינה מהיות עמי והלח יהמר חומר לוך שם זה
ידיעך לם תהיה לו כבן בית שלח תסתלק ממך לזה חמר הל שם הדנית
שהוכיר נם שהמרתי הל תרחק ממני לח שהיה עוזר לי בדין חו שהדוס
לבל הרשיעני כי לם חדרכה העירה והקיצה למשפטי וזה הוח על דבר
משפטי ודיני על עוני כי על ענין ריבי עם ריבי בזה ידעתי כי כל כך
רע הדבר בעיניך לח בלבד שם חדנות שהוח שדת הדין הרשה כי לם
שהי וחדני שהם שדה"ד הקשה ושם חדנות הוח שדה"ד הרש' תחבר לדון
לוקם על ריבי והמר שהי ולח המר שהים כלומר כי יקנח עלריבם עשדי
מתייחם לחלוה שלי לך ידעתי כי לם לריבי נם הוח יהיו שני בחינות הדין
ודקי יחייבו לח רשם הנשי ריבי (כד) לך לח לחפוץ במיקתם כי לם
שפטני בריבי הנו' כלדקך חשר לדקך הוח לשקף רחמים בדין חיהיו ה'
וחלהי שהם שדת רחמים ושדת הדין לבל יספטוס משפט מות כי הנה
כל ישעי וכל חפץ לומו כי לם שהל ישמחו לי כי יחלו ביסועתי ונובתי
שידעו כי לתה עשתי ולח ישמחו לי בשיקתי ורעתי (כה) והוח כי על
עלמת יהי חמי הל יהמרו בלבם הח נפשנו בל יחמרו שיש ושתתי נפשנו
כי לת היה הנדקת ולח נפש דוד והוח כי נם שלח עליהם נרה בעלם
לחנקם תבל עליהם העדר שתה שיכירו כי בלתי טהורה נפשם לפניך
ועל הטובע חלי תנילני הל יהמרו בלבבותו לם קמותה הפעם לו
תייסרני רעתי לפניהם וזה לח יהמרו בלבם בלבד כלפר על עלמת

בהומרם

האח נפשנו אל־יאמרו בלעגוהו : כו יבשו
ויחפרו יחדו שמחי רעתי ילבשו־בשת ומכלימה
המגדילים עלי : כז ירנו וישמחו חפצי צדקי
ויאמרו תמיד יגדל יהוה החפץ שלום עבדו :
כח ולשוני תהגה צדקך כל־היום תהלתך :

לו א לַמְנַצֵּחַ לְעֶבֶד־יְהוָה לְדָוִד :
ב נְאֻם־פֶּשַׁע לָרָשָׁע בְּקֶרֶב
לִבִּי אֵין־פַּחַד אֱלֹהִים לְנֶגֶד עֵינָיו : ג כִּי־חָלַק
אֵלָיו בְּעֵינָיו לִמְצֹא עֲוֹנוֹ לִשְׂנֹא : ד דִּבְרֵי־פִיו אָוֶן
וּמִרְמָה חָדַל לְהַשְׂכִּיל לְהֵיטִיב : ה אָוֶן יַחְשֹׁב
עַל־מִשְׁכָּבוֹ יִתְיַצֵּב עַל־דֶּרֶךְ לֹא־טוֹב רָע לֹא
יִמְאָס : ו יְהוָה בַּהַשָּׁמַיִם חַסְדֶּךָ אֱמוּנָתְךָ עַד־
שְׁחָקִים : ז צִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי־אֵל מִשְׁפָּטֶיךָ
תְּהוֹם רַבָּה אָדָם וּבְהֵמָה תּוֹשִׁיעַ יְהוָה : ח מַה־
יָּקָר חַסְדְּךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יֶחֱסָיוּן :
ט יִרְוְיֻן מִדֶּשֶׁן בֵּיתֶךָ וְנַחַל עֲדָנֶיךָ תַּשְׁקֵם : י כִּי
עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר : יא מְשֹׁךְ
חַסְדְּךָ לְיֹדְעֶיךָ וְצִדְקָתְךָ לְיִשְׁרֵי־לֵב : יב אַל־

תבואני

נחומרס כי הם הטוענים שאמר אל יאמרו בלבם הרח נפשנו כי אם נפשנו יאמרו בלעגוהו כי זכותנו כבדה על חטאתנו ובלעגוהו ·
או יהיה כי הוו שתי כתות בחוזיו אחת אמר לה יאמרו רק הרח נפשנו כי את היא הנדקת ולה נפש דוד כי לה חטאתנו כך היא חפצי רעתי ויש כת אחרת אמר אל יאמרו בלבם הרח נפשנו ועל הנשית אמר ג יאמרו בלעגוהו כי הלה נוה יחטאו לה׳ (כו) ואיני חפץ לה בהעוותם ולה במיתתם כי אם בפשובתם כי על ידי כלומם כי תיטיב לי ולה להם יפושו ויחפרו יחדו חפצי רעתי הם הכת הנמייה דסליק מיה וילבשו בושת וכלימה המגדילי׳ נדרש עלי ואומרים הרח נפשנו שנפשם גדולה וטובה מנפשי שהיא הכת הרחשונה דפתח בה בחופן שיבושו ויפושו חל ה׳ (כז) והנה ידעתי כי לעומת חלו יש לדיקים חפצי לדקי והם ירונו וישמחו חומם שהיו חפצי לדקי לדיקים שלדיק לדיני ויאמרו תמיד יגדל ה׳ החפץ שלום עבדו i (כח) יפך חלי לה חייהם הלדר ג לדקי כשתת בהיומם חפצי לדקי כי לעיני תהגה לדקך לומר כי הלדק שלך הוא ועל חשר יאמרו תמיד שלום עבדו חלי חורה שחיני רחוי ליקרת עבדו כי לה יבלר שחטאתי כחאמר נתן הנביח כי חדרכם כל היום תהלתך על שחלת לי · או יחמר בדרך הזה חשר חפלתי שלה תכח רעה על חויבי רק שתעשה דרך שיבושו ויחפרו ויפושו מדרכם הרעה הוה חוכה יותר מהלילה תהגה לדקך שהוא בחלות לילה שהיא רוח לפונית מנשנת ושורה חלחו יתבדך על לפוני לך מעתה חוכה יותר כי לה בלבד בחלות לילה כי אם כל היום תיכה לפוני להללך והוו כל היום תהלתך :

לו (א) לַמְנַצֵּחַ

כו׳ נחש פשע כו׳ רחוי לומר שיר ולמנצח למה שהוא עבד ה׳ ולה פתהו יפרו ולה לבלחי תכם כי אם גם לדוד כי דבר נדול הוא היות עבד ה׳ גם לגדולי׳ כי כל הנדול מחבריו יפרו נדול הימנו(ב) ויחס נחש ג הפשע כי הלה ידעתו כי עניר׳ בוררת עניר וכלו העניר׳ הרחשון׳ שהוא הכת הטוחת׳ שנבר׳ בה כחחרתו על עבירה בוררת עניר׳ מדברת עם הדם לעשות לו יותר והוא כי נחש הפשע שהומר לרשע כדי שיעשה פשעים יחריס לפי הנרת׳ לי נקרב לבו הוא שהומר לו בל יהוא כי אין פחד חלהי׳ שהוא מנהיגם נרחה לנגד עיניו ולמה תמנע מפחד מה שהיו נגד עיניך ומי יודע מה שיהי׳ לחריו (ג) וכחשר החליק חלין לרשע בעיניו של רשע שהוא להניח חל מה שבעיניו ולה חל מה שחחר וזהו כי החליק כו׳ כי חלק כי הוא כמו כחשר כרוב כי שנחקרת כמו כי תנח כי חין הפתוי וחלקת לשון בדברי הרלוי שנפתה לומו לחחוב חומו לקשר לחבה בו כיצר הטוב ניעלו חת הדח׳ לעשו׳ חלמה כי חם בדרכה למנח עונו חשר יעשה בפיקוח עונו שהוא לכח הטומחה תרחה לו כמניחה שחדם חוסק לומה בחתו׳ כי לה בל שעה ימלחנו ולה לחהבהו כי חם לנחש כי הלה זה דרך היה״ר וכל כחותיו לירד ולהשטין ולעלו׳ לקטרג וזהו למנח עונו לנחש שהוא למנח עונו של רשע הגורר חומו לעשו׳ עון ולה שהרשע לו העון קושרי׳ קהבה עם עושיה׳ חלח חדרב׳ הוא לנחש כי חין לחדם שונח נדול מעונו חחר העשותו כי הוא קטיגורו ומשחיתו והוא המים רו והמכה חומו כד״ת ותמוגנו ניד עוניו (ד) בחופן שכל דברי פיו של הרשע חל הרשע שחריחה שלהכחתו מייעץ חומו לחוטו לעשנו חינו רק חון ומרמה וכל כך עושה לו הרשע עד שחדל הרשע להשכיל כי במרמה ידבר לו כדי להיטיב ולבטל עלמו כי בחלק שפתיו ידיחנו לבלתי ישכיל כי במרמה דבר לו ולהיטיב כי ישמחם לבו(ה) ועוד דבר חחר יסיר לב הרשע מלהשכיל להיטיב והוא כי ירחה כי כל עושה רע נהנה מרעתו מיד נוטל מכח ונזון ומתעשר בו וכן בכל עבירה נהנה מיד מש״כ בעושה מלוה כי הנה סמחל פורע לשלר חך הוא יח׳ היום לעשות׳ ומחר לקבל שכרם לכן מייעצו יקח ויחזור בחה שהוא׳ לשלר ולה בחה שהוא חזוק על מעשהו ומתן על מעשהו בהיותו דשן יחסוך הרשע על מעשהו חזון יחסוך הוא לומר כי יתייצב על דרך לה טוב שהוא כי יקנה התייצבות והעמדה על דרך לה טוב כי ינחל מכח הוא מלחים חו חלח דיבר זהב והדרך לה טוב שהוא יעמידהו על רגליו וזהו יתייצב על דרך לה טוב חך בדרך טוב לפעמים יחסר לחמו על כן לה יחתם רע הרשע הוא כי כן מדת חלקו מיד (ו) חך חת הטוב לה נקבל מיד רק בהקפה כי הלה ה׳ דרשתים בה״ת הידיעה ויקרה הם העליונים מקום עולם הנשמות שם הוא הסדר הוא שבר המלות המקדש הסד כי חי הקדימו ויבלם ויהיה לחר מות לנפש הטולה בהשתים ועל הגוף שלקברות יובל לומר ותמונתך שנריך החתנה בלי רחות מתן שכר הוא עד שיקיים הוא עד הפחיה שהיה מעט יולו מחקים השוחקים מן לעזיר לבח והם המורידים טל שעתיד הקב״ה להחיות בו חת המתים כד״ת ומקים ירעפו טל שהוא כמו שכתבנו בניחור מבלי ובמוחר השמי׳ מספרי׳ שהוא רקיע רחשון לרקיעים הרוחניים שהיו כנלנלים שנרקיע שני כתחור שם עד הוגן ההוא הכל בחמונה (ז) על כן חלי חומר לדקתך כהררי קל וכו׳ והוא כי הנה ידוע בחכמי התמת כי כל חדה ממדותיו יתב׳ כלולה מבחינות זולתה ולמדת ה׳ היא מדת רחמים יש בה בחינת חסד ובחינת לדקה ובחינת משפט וכן מדת חלהים נם בה חפילו מדת חסד שהיא דומה חסד שנשם ה׳ כי רב הוא עם חסד שבמדת חלהים שהוא מסותף עם דין · ונכוח לל הענין חמר הנה נח ערכתי דברי הי״לחר והפשע לרשע שהעיקר הוא שהטען פורע לחלתר ולל תמונה בהשמים חסדו ועד התחיה והנה לומר שבחינת חסדך תתנה מעתה חילי חומר כחשר חומר לפנים חך לפחות בחינת לדקתך הקטנה מהחסד תן לעתות הצורך כהררי לל שהוא ההרים קטנים של לל הוא שם החסד כדי שלם יגרמו עונות שיהיו מפסיקין תהום רבה שים חטחים בשני חדם שרחוי עשות שפטי׳ תוציל לדקתך לנרף חדם ובהמה סוג החוטח עם סוג הנלחי הוטח ותושיע ה׳ לו בחה שידענו כי תוחר חדם כחמר על הלדיק לנרף הנלדק הנקר׳ חדם העושה מלות עם בהמה הנלחי עושה עיות ותושיע ה׳ (ח) ושם יחסו׳ לים למה לל חפתיר לל טעמות היה״ר ולל שלחי יוקן מעתה בחינת חסד שכר טוב לנדיקים ונתרלחי בחינת נדקה לעתות נצרה הנה כי יש כחדת חלהים ודין כי חדרבה חסד נדול היה חלהים לנו כי מה שעושה עמי הוא לעוחתי ולחר שנשלל חסד של בחינת שם ה׳ חלהיהם נו העולם נו רחה והנה יחמר יש החם תמנע חסד מהעולם לזה חמר מה יקר וכבד חסדך של שם חלהים בעולם שהוא לנכות חשמה ולהניל מניחים ולהנדיל שבר הנלחי מהרהרים ושחים בייסורין עד יש קן כי הנה ובני חדם בנם בחסד לל יחפנו כי שם בייסוריו שנשל כנפיך של נדת חלהים יחסיון ולה בנל חסדך שחים בייסורין וחוסים בהם (ט) כי החנשים בהם ירוויון חדמן מדשן ביתיך בע״ה ומנחל עדניך בנ״ע עליון ונ״ע של מטה תשקם שהוא לנפש ולרוח׳ ומי בשר לל יתיר טוחות העה״ז ומחלליו ומשקיו בחלה חשר לחוהבי יסורין (י) כי עתך שהוא לחשר הוא עתך חלהים מדת הדין שהוא סובל ייסורין הוא מקור חיים כי עה״ב הוא ע״י ייסורין כד״ת ודרך חיים תוכחות מוסר ונם קורה שבה נקנה כל החומר הוי יהנה ע״י ייסורין וזהו בחורך חלהים מדת הדין נרחה חור היה תורהחור שנוכות ייסורין יתנלה להם חור עומקה וסודותיה חשר בה ירוויון חדמן עה״ב (יא) לך עכ״ו חתה חלהים מדת הדין לל תמנע לנמרי בחינת טובה כי חם לפחות בחינת חסד שבתורתך מעוך ליודעיך וזהו מסך זכדך ליודעיך פן יהרהרו חם לל יהיה להם דבר ולחר הם יסרי לב מחין פחד שיבושו להרהר נם שבחינת חסד שבך לל תסיך להם לפחות בחינת לדק׳ שבך וזהו ולדקתך שהי׳ מעוט׳ מבחינ׳ חחר ליסרי לב כי לל יקימהו על העדר בחינת חסדך (יב) ומה שלל יזכון בחסד ה׳ כי רב הוא בעה״ו כי חם בחסד חלהים הוא לדקתו היא כי טוב לי חסד מעוט כי נוה לל תבוחני רגל נחוה שתגבה וחמת כי רגל כח תלוני המחטית החלם בחדת נחוה לל תבח כי לנצח טוב וזה שלל

תבואני רגל גאוה ויד רשעים אל־תנדני : ג שם
נפלו פעלי און דחו ולא־יכלו קום :

לז א **לדוד** ׳ אל־תתחר במרעים אל־
תקנא בעשי עולה : ב כי
כחציר מהרה ימלו וכירק דשא יבולון : ג בטח
ביהוה ועשה־טוב שכן־ארץ ורעה אמונה :
ד והתענג על־יהוה ויתן־לך משאלת לבך :
ה גול על־יהוה דרכך ובטח עליו והוא יעשה :
ו והוציא כאור צדקך ומשפטיך כצהרים :
ז דום ׳ ליהוה והתחולל לו אל־תתחר במצליח
דרכו באיש עשה מזמות : ח הרף מאף ועזב
חמה

געלתי גם נחסר ולדקה גם משם תלהים הוא כי ירח לחי שם משולל כל טוב לגמרי פן יד רשעים הוא עושקם וכחם הרב הל הקרני מלדקתי על ידי הרהור תחר מדותיך (יג) ומה שמלכתי רגל נקוה הוא כי הוא ביר משם נפלו פועלי און ומה שמלתי טוב מעט פן תקנת נרשעים מידם קנידתי הוא שע"י קנאה זו דחו ב"ת ולח יכלו קום נרחותם יד רשעי' כחם ועושק ידם לכן ל תקנהג נעול נחסד ה' כ"ת נחסד אהי' כמדוב' . או יחמר לדקתך כו' הוא נמודע מרו"ל שחמרו למה ננרהו הריס ונמקומות ידועי' רחה הקנ"ה כל מקום שהתוס היה רנה ותפל' להיות נוקע ועולה נרח עליו הר להנן מהתוס ' ונוה נגח הל הענין חמר כמו שהרי הל הגלח התוס רנה שהריס מניעים נל יניף התוס חת העולם כך היח לדקתך להנין ממשפטיך נל יחבדו העולם ועל כן חדם ונהמה יושיע כי מלרף חת הנהמה שרחויה לעשות לה לדקה כי חינה חוטחת ורחוי עם הקדם החוטח ורחוי לעשות נו משפטים להנין לחדם כהריס לתהום וגם נדרך זה ימשך המשך הקודם כמדוכר :

לז (א) **לדוד** הל תתחר כו' הנה דרך הלדיקים לקנח נרשעים המולחים נעולם הוה מה שחין כן הלדיקים ועל כן העלה טובה הוא להתרחק מן הרשעים שמא לח יעלור כח לסבול ויהרהר והיה מקום לומר כי חין זה רק לקטני הערך חך לח לגדולי הסלמו' לו"ת לדוד כו' לומר כי גם לדוד יחות להזהר ולומר הל תתחר כו' והוח שלח יבנר מהיות דוד מיכר על הגלחת מרעים ונרות הלדיק כחשר רבר נפירש נמזמור הקודם ונמקומות זולתו על כן נחה רוח הקדש לדוד ותחמר הל דוד הל תתחר נמרעים כי חם התרחק מהם ונזה שלח תתחר נהם ימשך שב תקנת נעושי עולה שלח תלבש קנחה כי מרחם מולחים נעולם הזה מה שחין כן הלדיקים כי נהיותך רחוק מהם לח תסתכל נהצלחתם ולח תקנת ווה חמר לדוד כו' כי רוח הקדש לומרת לדוד הל תתחר כו' (ב) ומה שחמרתי הל תקנת נעושי עולה הוא כי הנה כחציר הרך כך חלו מהרה ימלו והוא כי כל נפש מישרחל דנקה נשורשה ועל ידי העונות שהם מנדילים בין ה' ובין עושיהם הם כנכרתים משורשם ועל כן הרשע נחיין קרוי מת שנגדל ממקור החיים ווהו כי כחציר מהרה על ידי עונותם ימלו ומה שחין מתים מהרה מן העולם הזה לחר שנכרתו ממקור החיים הוא כי וכירק דשא יבולון והוא כי כחשר כל ירק דשא כל עוד שיש נו לחות מים חינו נובל כך חלו כל עוד שיש נם חיזה לחות חיוניית מחיזה וכות חשר עשו חינו נובל ומת והוא כי נכל יום ע"י התמדת הגלחתו נעה"ז הולך ומתייבש נהגלחתו ולזו יבול כלו' וע"כ נ תתמה שעשה כי הוא מתעכל ומתייבש נהגלחתו ולזו יבול כלו' וע"כ נ תתמה חם יתריך נהגלחתו כי הל דעות ה' יודע עד היכן יגומת לחות וכיוחין מניע והנה זה הוא על הגלחת הרשעים (ג) ופל ייסורי הלדיק נ תחוש כי נעת נה' נטוב העולם הבח וח תעשה עיקר מהעולם הזה כ"ת ועשה טוב הוא עבוד חת ה' שהוא מעשה טוב וכנלל הטוב עשה שני דנרי' ותהי' נטוח שחתה נן העולם הבח והוא כי חמרו רו"ל הדר בח"י והמנדל נניו לתלמוד תורה ומדנר נלשון הקוד' מובטח שהוא נן העה"ב והנה לדוד לח הולרך רוח הקדש לומר לו שידנר נלשון הקדש כי הוא לשונו על כן לח הזכיר לו רק הדברים המוחרות זהן לדור נחרץ ישרחל והוא חומרו שכן חרץ ועל השניח חמר ורעה חמונה שיהיה רועה ומגדיל תורה ומקרחף חמונה לרעות ולנדל נניו נתורה והוא כי כל חד הוא חלק נפי כרועה עדרו (ד) ושמח תחמר ומה תעשה ותני תמיד נלעבר נעולם חה נדרך ניסורין וחלחים חל תחוש כי חם והתענג על ה' ודי לך זה והוא לומר כי מה לך עוד טובה נעולם הזה כי חם שתהיה כחובי המענל שהיה מחטוח לפניו יח' כנן פיו נעבועין על חנין וזהו והתענג כל ה' ויתן לך משחלות לנניך חבות ככל חות לנך עם שלח תוציח נפפתיך יוקר מלבר היה לו תיכף מכחן כו' המטיר מעט מעט חמר תיכי רוכה חלגח של ערות כו' : (ג) או יחמר ענין מחמרס ז"ל כי שלשה דנרים הם על ידי ייסורין תורה וחרץ ישרחל ועולם הבח וזה יתנחח לבר מעמד שלשתן עושה מלות לקנות חיי העולם הבח ודר נחרץ ישרחל ועוכך נתורה כי עזהו מעולם וחם כל ח' לריכה ייסורין מה נם לבר שלש חלה לו וזה יהיר כי לומרת רוח הקדש שהם על ידי ייסורין הל' שתנטח ושמע נקולי תיעלך וכח נשלש דנרים שהם על ידי ייסורין הל' שתנטח נה' ועשה טוב שתחנר נטוב העולם הבח ועשה טוב לקניותו ' פניח שכון חרץ ' שליסיה ורעה לחמונה שתהיה רועה ישרחל נתורה תמיד הנקרחת לחמונה כחבר היה הוא רחם הקנלה ורועה הה לח ישרחל (ד) ושמח תחמר ומה יודע כי ה' עמי וייסורין תמיד עלי הלח הוא כי והתענג על ה' כנן יקיר שים לו נענועין על חניו ומתחוח לפניו כחובי המענל ויקן לך כל משלותיך נכל דנר שתסתכל ממנו והוא כענין רני חניחת דוסח שהיה נעל ייסורין מון נקב חרונין וכל תפלותיו היו נפשעי' מיד וכענין רנה שהיה נעל ייסורין ומנלי ולחתי מיטרח כי נזה נודע כי לדיק היה כלומרס מל מנלי ולחתי מיטר' ומר מנלי ולחתי מטר' שחומר תרוייהו רננן חסידי הוו והרחיה דהח מר מנלי כו' (ה) ומה שחמרתי שיקן לך משחלות לנך חך נוחת שלח תסתכל נכוונת הנקודך לו להרחות לעם כי ה' עמך כי הם נול על ה' דרכך שתפילו הדנרים שהם דרכך מוניעים חל הגחותיך קנלנלם נ ה' כי תקרנם נכוונתך חל המונע חל ה' כענין שתלת נשמים לח לחכול לנשנעה רק ליזון לעבוד חת ה' ולשיזונו עניי ישרחל וכל העולם ההיקף נשחר דנרים וגם תקנטח עליו ולח יהיה נדנוד שפק נידך ובלנבך כי יתוסף זכות החמנה זו ודחי תדע שהוח יעשה : (ו) והוציא כחור לדקך וכו' הנה מהרחוי יחמר ויוליח ולח והוליח ' לך יחמר חל תקוץ נתוכחת כי הנה הם נתקלת הייסורין תרחה כי הוליח כחור לדקך ולח ל"ת סרו ייסוריך כי הם שנדלו והכוך ייסוריך כהריס דוס לה' כו' והוח כי הנה נשח המשל חל חור היום והוח מחמרנו נכל יום תמיד נסדר תפלתנו נחמור המחיר לחרץ ולדרים עליה נרחמים והוח כי חלו היה מעלות הסתר מחיר כעת כהריס מי יוכל לסנול כי היה מסמח חת העינים לך יתחיל קו לקו כי לחר עמוד הסחר נחפל מעט נוקע חור מעט והולך ומחיר מעט מעט עד נכון היום נהדרגה ועל כן לח יקשה להתקנל לעיני נשר וזהו המחיר לחרץ ולדרי' עליה נרחמי' ' ונכח חל הענין חמר הנה נתחלת ייסוריך היה כי הוליח כחור לדקך כי היה לדקך וכשרוקך לפל מחיזו פניה כעמוד הסחר שהוח לפל נגד מה ועל ידי ייסורין מעט מעט טיהר חותו מכל סיג וחלחה כחור היום שמעט מעט יולח ומחיר מפלת עמוד הסחר עד נכון היום והוח כי כל ישרחל שורשם קדום ומה שהוטח הוח כדנר חלוני שכנקת נו לך פנימיותו טוב וכשובו הוח שיולח לחוץ לדקן הפנימי ותמר הם הוליח כו' ותחר כך תרחה כי ומשפטיך הם ייסוריך הם כהריס שהשתם מכח נלי הדרגה ולח תוכל לסנול כענין לחשר יכניד עוני וכוה כחשר נשתם נהריס (ז) והנה דרך תכשים היח ללכת להסתופף ולהתחנר נלל חנשי העושר וההלחה להתחנן והתחולל לפניהם נדמעות שלים יעמדו ויוסיפום נרלי כסף ולח יסיתו לנ הם העשיר לדיק לו רשע ולפעמים יחטחו לה' נם שניהם השוחל והנשחל השוחל כי יסיר נטיחומו מקומו ויסיתנו נענשר ודם והעשיר ההוח נם הוח יוסיף על חטחתיו פשע כי מלן יחמלן לחת לו ויהיה כעובד ע"ת כמקרח שכחוב ורעה עניך נחניך החניון ולחמרו רו"ל שהוח נעובד ע"ת כחמר כחן פן יהיה דנר עם לנבך נליעל וכו' ולחמר להלן תכשים נני נליעל כו' מה להלן ע"ת לף כחן ע"ת מכחן שהמעלים עיניו מן הלדקה כעובד ע"ת הרי כי מחו' כל המעלים עיניו כו' שהוח כי עם שחינו עושה מעשה כי הם מחשבה נלנד המעלים עיניו יחשוב ה' לו עון כע"ת שמחשבה רעה הקנ"ה מלרפה למעשה כד"ת לחתן תפוח לח נית ישרחל נלבם וזה יחמר הם משפטיך וייסוריך נדלו והכו לוחך כשתם נלהרי' כענין שברון מטה לחם הקשה מכל הייסורין שתע נקולי תיעלך ודוס לה' והתחולל לו ותקות חשר תנכה ותתחולל לפני העשיר התחולל וכנה לו יקנרך נחוטה הכנועה שלתה נח לפני העשיר וכמחמרס ז"ל יפחל מחי שהכסף והזהב שלו ולל תתחר ותתחנר נחי שמלליח דרכו שהוח עשיר להתחולל לפניו יחנך מכספו וזהנו כי נמלחת סר מלנטוח נה' ונוטח נחים עושה מומות שהוח שעושה מעשה ופועל מהמחשנות כי יעלים עיניו ממך ותהיה רעה עינו נחיוי וידמה לע"ת שהמחשנה כמעש' נמלח שתחטיחנו עון כל כך נדול עד נדר שעושה עשיה מה שהוח מומות שחין עונו מנדר שהמחשנה היתה מעשה כי הם שעושה מה שהוח מומות וזהו עושה מומות שיחשב כמומות לעוש' שמחשנת היות רעה עינו תהיה כמעשה :

(ח) הרף מאף וכו' הנה נתוכ' חללנו כמה פעמים כי חף קשה

חָמָה אַל־תִּתְחַר אַךְ־לְרֵעַ : ט כִּי מְרֵעִים
יִכָּרֵתוּן וְקוֵי יְהוָה הֵמָּה יִירְשׁוּ־אָרֶץ : י וְעוֹד
מְעַט וְאֵין רָשָׁע וְהִתְבּוֹנַנְתָּ עַל־מְקוֹמוֹ וְאֵינֶנּוּ :
יא וְעֲנָוִים יִירְשׁוּ־אָרֶץ וְהִתְעַנְּגוּ עַל־רֹב שָׁלוֹם :
יב זוֹמֵם רָשָׁע לַצַּדִּיק וְחָרֹק עָלָיו שִׁנָּיו : יג אֲדֹנָי
יִשְׂחַק־לוֹ כִּי רָאָה כִּי־יָבֹא יוֹמוֹ : יד חֶרֶב
פָּתְחוּ רְשָׁעִים וְדָרְכוּ קַשָּׁתָם לְהַפִּיל עָנִי וְאֶבְיוֹן
לִטְבֹּחַ יִשְׁרֵי־דָרֶךְ : טו חַרְבָּם תָּבוֹא בְלִבָּם
וְקַשְׁתוֹתָם תִּשָּׁבַרְנָה : טז טוֹב מְעַט לַצַּדִּיק
מֵהֲמוֹן רְשָׁעִים רַבִּים : יז כִּי זְרוֹעוֹת רְשָׁעִים
תִּשָּׁבַרְנָה וְסוֹמֵךְ צַדִּיקִים יְהוָה : יח יוֹדֵעַ יְהוָה
יְמֵי תְמִימִם וְנַחֲלָתָם לְעוֹלָם תִּהְיֶה : יט לֹא
יֵבֹשׁוּ בְּעֵת רָעָה וּבִימֵי רְעָבוֹן יִשְׂבָּעוּ : כ כִּי

רשעים

מחשבה כי על כן הלוך הוא בלשון זכר וחמה בלשון נקבה וכי על כן על מעשה הענף הוא יתנרך הולרך לכלך הלוך ומשה את החמה • ונכון אל הענין תומר הוא יתנרך הלא הוהרתיך לבל התחנר לרשעים והלא תאמר הלא טוב לי לתחנר לו תולי תומר לו תכנו אל תכנו בעשבים לוה תאמר עשה זאת תיפה בני והרף מלף שבלנך על טוהו לם הגיעה הקנאה עד נדר לף ועוזב חימה לנמרי לם לא הגיעה רק עד גדר חימה ולו מה שהוא לך ל תתחר תינו כי לם לך להרע לא להשיבו מה שאין בן לם לא תרף מלף ותעזוב חימה כי לף גם לוה אל תתחר כי לא תוכל לסבול מלקוח ותנער בך חמתך (ט) ונמה תתנחם ותרף מלף נמה שתדע כי מרעים יכרתון ונמה תצוזב חימה נמה שעל ידי סובלך ייכורין ותקוה לה' תירש ארץ כי וקוי ה' המה יירשו הוא (ח) ואם תומרו להרע הוא מענין הרעה לפשר יתמר מנוח ועצת רו"ל לם רחוק רשע שהשעה משחקת לו אל תקנרה בו' וזה יתמר כאשר צויתיך אל תתחר לרשע כן אל תתחר להתנרות ולהרע לו כי לם הרף מלף לם הגיעה קנאתך לנדר לף ועזוב חימה לם הגיעה לחימה אל תתחר כשהוא לך להרע לו (ט) כי מעלמו יבא יומו ויוס טובת הנדיק כי מרעים יכרתון וקוי ה' המה יירשו ארץ • (י) ועור מעט ואין רשע כו' הנה תרו"ל על פסוק החויב תמו כו' כי הרשעים מעשיהם מבלי' תותם כי הם כלים וחורבות 'קיימי' כי החויב תמו וחורבות נשתרו בלנה מה שאין כן הקב"ה כי לם ועריס נתשתה תנד וכרם המה וה' לעולם יעד ועל דרך זה יתכן יתמר שים בין רשעים לנדיקים והוא כי אין לריך לומר שהרשעים כלים וחורבותם קיימות כי לם נם שאין מיתת הרשע כמיתת הנדיק שאחר מותו נשאר שייכות נפשו מרחפת על הארץ כמ"ש ו"ל כי על כן שבעת ימי אבלו על מתוללת הנין וזכותו על העולם ונתעכב המבול עד סוף שבעת הימים והוא מה שכתבנו בניחור מנלת לסתר כי על כן לא ייעד המן נורלו ניוס שניעי לאחר שנו נסתלק מרע"ה עד יוס י"נ למען השלים שבעת ימי אבלו שהוא יוס י"נ שמקלת היוס כולו ותומרת רוח הקדש כי לא כן הרשע כי לם עוד מעט ואין רשע שהוא סמוך למיתתו לם התבוננת ויש לך השנה להבין עד מקומו תכיר כי כבלע מן העולם לנמרי כי זה הוא יותר מהיות מעשיהם מבלים אותם (יא) אך ענוים יירשו ארץ כי הם מבלים את נחלותם כי הם יירשו ארץ כי הארץ כשנר תבלה והם קיימים ובהתחדשה עד עולם יירשוה ועל כן נם מעתה בטרם תבח הזמן העתיד ויש לכם ייסורין בעולם הזה שאתו אי והתענגו מעתה על רוב שלום המעורר לכם ואל תחושו אל הייסורין אשר עליכם כעת וזה הפי' הוא מוכרח בסוף פסוק זה על תומרו והתענגו ולא נאמר ויתענגו בין"ש: (יב) זמם רשע כו' שאע"פ שאמר הלא מכל זה התרעתיך אך נותה יסתר כי זומם רשע לצדיק וחרק עליו שניו ולא יפקד ולא די הקנאה שמרעים יגליחו ונדיקים ינטערו כי לם נם שינר רשע לצדיק וייבה הוא יתנרך כמחריש (יג) אל תחוש כי אין לתה מקפיד כי לם על שלוך יודע יום מבלתו כי לו ידעת מעתה כי יבא יומו הייתי מעתה מנחש ומשתק עליו ולם כן אל תחוש לם הוא יתנרך מנחש ומשתק כי הלא אדני ישחק לו ויבחין נמה שמעתה רואה כי יבא יומו מה שאין לתה רואה ומעתה הוא לפניו כאבוד ונעזוז ואת ולא יעשה מעתה על כי לכל אפס יש עת נזרת חכמתו יש' (יד) והנני מניח לך רחוק מהנרים עם כמרוב והוא כי חרב פתחו רשעים וכו' והוא כי הנה תרו"ל בנרחשים רנה חרב פתחו רשעים ויסי נימי לתרפל וכו' שהתחילו בחרב לחלה להפיל עני ואביון זה לוט לטבוח ישרי דרך זה לנרים • ורחוי לשים לב מה ענין לתרפל בתוספתא זה לך הוא להניח רחוק אל התמור לאשר נאמר בם ר"ל • והוא בכתוב שם שלמו בניאור המתמר כי זה הוא כמ"ש ו"ל בנ"ר בשמוך שבוזו להתחיל בלוט כדי שיהא לנרים להניחו ויהרגוהו כי לא היה כבודם לשלח לרבעה מלכים לחרי חיס לחד על כן החילו בסדום שהיתה עיר נדולה לקחת אח לוט מתוכם בעבור שנרים שיהא מליהם ויהרגוהו והפוך היה לתו כי חרבם תבח בלבם וקשתותם תשברנה ותחשוב יתקשר הענין פה על פי דרכנו כרחיה אל התמור והוא בשום לב על מה זה דקדק בתר לנרים ולא עוד אלא שתרו"ל בפר"ח כי בעת שנולד לנרים והיה נתרוב מלך על כוני המנדל בקש להורנו ונטמן בחרון כך שניס ותח"כ חנשו ונהיותו בן מ"ח שנה עבר ורחה לותם כוניס ותתר להם למה תקנו נגד ה' ולא תנליחו תתר להם בתרוב אל תחושו כי הוא פרדה עקרה כו' או קללם בשם ה' וקפלנו והלא כתו זר נחשב למה הניח הוא יתנרך אח כתרוב הרשע ולא הרנו בהיותו ותשם לנרים ובקש המיתו ותרק עליו שניו והולרך ליטמן בחרון כך שניס ולא אלא שהוא יתנרך מזו בתוקה כי יבא יומו שאחרי כן עתיד יבא לתרפל הוא בתרוב יפקח בחרב לבקש אח נרים ותו יפול בין נרים על כן תעשה שתק הוא יתנרך על טוהו הרשע ולא הרנו בהיותו ותשם לנרים ובקש המיתו ותרק עליו שניו ותשם לנרים

רוממות אל תהילם לז

רְשָׁעִים יֹאבֵדוּ וְאֹיְבֵי יְהוָה כִּיקַר כָּרִים כָּלוּ בֶּעָשָׁן
קב ו׳ : כא לֹוֶה רָשָׁע וְלֹא יְשַׁלֵּם וְצַדִּיק חוֹנֵן
וְנוֹתֵן : כב כִּי מְבֹרָכָיו יִירְשׁוּ אָרֶץ וּמְקֻלָּלָיו
יִכָּרֵתוּ : כג מֵיְהוָה מִצְעֲדֵי־גֶבֶר כּוֹנָנוּ וְדַרְכּוֹ
יֶחְפָּץ : כד כִּי־יִפֹּל לֹא יוּטָל כִּי־יְהוָה סוֹמֵךְ יָדוֹ :
כה נַעַר הָיִיתִי גַם־זָקַנְתִּי וְלֹא רָאִיתִי צַדִּיק נֶעֱזָב
וְזַרְעוֹ מְבַקֶּשׁ־לָחֶם : כו כָּל־הַיּוֹם חוֹנֵן וּמַלְוֶה
וְזַרְעוֹ לִבְרָכָה : כז סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב וּשְׁכֹן
לְעוֹלָם : כח כִּי יְהוָה אֹהֵב מִשְׁפָּט וְלֹא־יַעֲזֹב
אֶת־חֲסִידָיו לְעוֹלָם נִשְׁמָרוּ וְזֶרַע רְשָׁעִים נִכְרָת :
כט צַדִּיקִים יִירְשׁוּ־אָרֶץ וְיִשְׁכְּנוּ לָעַד עָלֶיהָ :
ל פִּי־צַדִּיק יֶהְגֶּה חָכְמָה וּלְשׁוֹנוֹ תְּדַבֵּר מִשְׁפָּט :
לא תּוֹרַת אֱלֹהָיו בִּלְבּוֹ לֹא תִמְעַד אֲשֻׁרָיו :

צופה

שבכל יום נפרף ומזרק לפניו בשבעה ימים וז"ק כלו פעם שניה כי אחר שכלים חוזרים ליכלות • (טז) או שיעור הענין שאומר טוב היות מעט לצדיק מ׳ המון של רשעים רבים (יז) והטעם רוח כי זרועות רשעי׳ הם שיוקפו תשברנה ע"י עם ד׳ וסומך צדיקי ע"י דלותם ה׳ ולא עוד שלא שע"י הקב"ה בקמיטות על ידי דלותם יזכו שנים ימים וקיימים כי יודע ה׳ כו׳ כדלעיל • (יט) ושאת תאמר הס כן למה אמרתי טוב מעט ולא טוב טוב יהיה שנים מעט לא יהיה לו שכ"ם שיוכה לזה תאמר מה שאמרתי כך הוא כדי שלא יבוזו בעת רעה וגימי רעבון ישבעו ע"י המעט שיש להם מה שאין כן הס יחסרו כל שיבושו ויבוזו להקב"ה שהו׳ יתברך גועל בהס הלילה (ך) ושמח תאמר ולא גם טוב מעט היה רוצה לרשעים כי הלא מקטנים ומשתמשים ומכעיסים כל ימיהם • וכמו רגע יחבדו בנהיגם ובשריס חייבים רוב רשעה׳ לזה אמר כן אמת כי רשעים יחבדו כמו רגע בנהיגם ומה גם שאר הס קוויני ה׳ עושים להכעיס ולא מה שעושה הקב"ה הלא הוא כי הס כיקר כרים כדלעיל :

(כא) לוה רשע ולא ישלם כו׳ הלא תאמרי שלא תחוש על עוני הצדיקים ועושר הרשעים ולא תאמר לפחות ירחה שנאחז יקבך בזה כי לוה רשע ולא ישלם וצדיק חונן ומלוה לזל ואחר כך נותן לעזוה בשתקנה מה שהלוה לו לבל יבוש מס נתן לו בתקנה מעת התקלה מידו (כב) ועל כן היה רחוי כי מבורכיו יקבך הס נוקני צדקה המתברכים בשם ובי"ת נרכות יירשו ארץ כאחר יעציה הנביא כי שם נאת׳ ובנו מתך חרבות עולם קך ומקוללין הס הבלתי משלמים ועושקים כרשעים הכוברים יכריתו (כג) לזה משיבה רוח הקדש מה׳ כוננו קך דרכו הס ילך בדרך ה׳ או הפכה יחפץ הגבר הנו׳ כי הלוי בבחירתו ומס כל גבר ירחה שהלוה רשע יכרע והצדיק יירש הדרך לא יעבור בבחירה רק מהכרח רחוק עיניו • (כא) או קרוב לזל האומר יאמר רחו מה בין צדיק לרשע כי הרשע לוה מן הצדיק ולהרע לו לא ישלם וכרחוק המלוה הצדיק שגמל הסד עמו כי לא ישלם ויחטוף על ידו הוזן ונותן לו בתקנה מה שהלוהו • או יאמר שאומר דוד לפני הקב"ה למה תאמרת שהל תקנה ברשעים המוספעים טוב בעולם הזה לא כן הצדיקים כי הלא לזה רשע ולא ישלם על ידי שידו תקיפה וחלו נתת הממון בין צדיק היה להרבה חוזן בהלוהה וזוזן בתקנה וזו יחסו עניי עתך (כב) בחוזן כי מבורכיו הס הצדיקים יהיו הס נוקני צדקה ויירשו חרץ ע"י תתם צדקה ומקוללין הס הרשעים שהס בחרור תשר לא יקיס ונם עתה לזין הלא תשלמין יכריתו מה שאין כן עתה שאין הצדיקים זוכים לתת צדקה כי אך דלים הס ויעדרו ירושת החרץ ומכל שכן מקוללין •

(כג) משיבה רוח הקדש והאומרת מה׳ מצעדי גבר כו׳ לומר שס תרחה לצדיק שהיה חוזן וזוזן שהוא מחוסר לחם ושכנגדו עשיר הלא תתמה על החפץ כי הנה דע לך כי מה׳ כו׳ והוא כי ידמה הוא יחבדך לרופף ברפף ירפף שני חולים ולאחד יצוה להשביעו מכל מאכל תשר יאכל ולשני יצוה להרעיבו בלתי שס דבר קל ומועט מאד שס כאמר כי לאחד יאהב ולשני ישנא לא כן הוא כ"ל כדבר ונאמר אין זה כ"א שהוא רופף חומן ובקי בדפק ומרגיש כי לפי חיכוך כחו וחלי תרופתו היא אכול ושבוע ולפי חיכוך השני תרופתו היא הרעיב אותו כן הדבר הזה כי הנה אין ספק כי אים אין בזאת תשר לא יהיה חולה לנפש והוא יחבדך יוכר כל יודע מוסר נפש כל אחד מהס כי הוא רופף חומן ובוחן ויודע אלהים כי רפיונות רחוקה תלויה לפור ותת לחביונים על כן יעשירנו עושר גדול ורוחה כי תיקון שעתון הוא הכניעה לעתות מפניו יחבדך ומה גם אס בנלגולו הראשון שעת רשע׳ היה נחה ורם ויחטוף ואשם בנחוה ובגזון ודרך רע כי זה תקיף חשרון לחם כי אז יכנע לבבו ויסוף אל ה׳ וירחמהו ממלא שעזיר ורם נפשו מפני תקון שניהם זה בתת לזל וזה בהכניע לקבל ממנו וזה מאמר שת הקדש פה מה׳ מצעדי גבר כוננו אס זל ואס עשיר כי אל דעות ה׳ ויתהפה מצעדי חוזן הראשון אלו הוא עשות צדקה והפך כוזן מצעדיו שיש לו עושר וכן רחה והנה מצעדי זולתו המיוחדות לו לתקונו הס הכניע ועניה כוזן מצעדיו בגזור עליו עוני • כלל הדברים כי מה׳ מצעדי גבר שיזן כדי שדרכו יחפץ לפניו יתברך מה שלא היה כן עד כה כי היה לו יתברך חפץ בדרכו ועתה יחפץ בחסר יקקן כמדובר לכן הל תחוש על דלית הצדיק (כד) ומאז תאמר הלא הלו לא היה רעת החסרון כים התרסקי קך הלא שלמה הן דחנותיו ח׳ כי ירחה לעיני הרואים כי נעלה בו והפלתו כמאמר טורנוס רופוס הרשע שאמר קס ה׳ תוהב עניים למה תיגו מפרנסן משל למלך שכעס על עבדו ונזר שלא יקבילוהו ושלא ישקוהו המתכילו תיגו עוד׳ מנו׳ המלך שניה תולי העשיר לא יפן לו מחומה ויומות בדעב • לו יהיה לוקח לו קלון לחזר על הפתחים • שליסית על ורעו שתין לו להכחיל את ורעו ויהיו דלים כמוהו ותולי לא יוכלו לסבול על כן על שלא הלה בא ויאמר על הח׳ כי יפול לא יוטל כלומר לא יוטל מלתו יתברך כמי שכועס על עבדו ומשליכו לחרץ בכעס כדעת טורנוס רופוס שהזכרנו כי קס להרבה בעה שהעניי לותו הוא קומך ידו והוא כתשובת רבי עקיבא תלין שתין המשל הלה כתב שכעס על בנו ומנע ממנו לחתו שהנה יחזיק טובה לל מתלילו כי לא עשה כן תניו רק לנוזתו שיקבל מוסר על הסר חטא לו ויסוב להרבות ולהיטיב לו והנו כי ה׳ קומך ידו ואתי יסרתי חוקתי זרועותם • (כה) ועל הפנית והיה כי לא נפיק מיניה חורבה קס העשיר יקפון ידו ויומת ברעב מי שמוזנותיו בידו לזה תאמר נער הייתי שלומר שהו שלש לל תחשוב שלגמרי עוד יתברך הצדיק בבחירת העשירים כי הס מכין לו הוא יתברך מי שיפרנסהו בכבוד הס לא יהיה על יד רחובן יהיה על יד שמעון בחופן שלא יהיה נעזב מחנכי הסר • ועל הסליחות תאמר כי נם לא יתמיד לזות הצדיק גם לורעו כי נם לא רחיתי זרעו יבקש לחם כי זרעו לא יבקש לחם כי לא יתמיך הוא יתברך לזות הצדיק מדור לדור (כו) כי לחבר שהוא היה כל היום חונן ומלוה לכן יעשה יה׳ שיהיה זרעו לברכה ולא מבקש להם •

או יאמר כל היום חונן וכו׳ לומר הלא תאמר לפחות יחוש הוא יתברך לתת לצדיק נכסים לבל תחסר ממנו מלות צדקה ליה תאמר חל תחוש על זה כי הלא כל היום חונן ומלוה והוא ענין מאמר הכתוב תלוס ה׳ חונן לל שהוא כי החונן לל שנותן לו לצדקה ל׳ מלות בידו הלוהה לה׳ ומתנה לזל ומלוה לה׳ חונן לל ולומר כי זה נם כי טוב מעט לו הוא חונן לליס ומלוה לה׳ ושמח תאמר הלזתי שיון ניתו לוך נותן לצדקה ליה לומר דע כי וזרעו יהיה לברכה שתהיה לו ברכת רבוי בניו ובל כן בפרנסו חותם נטוב מעט שיש לו הוא חונן להם ומלוה ה׳ שהוא עושה לצדקה בכל עת והוא כל היום חונן ומלוה דהיינו בכל עת על ידי היות לו זרע רב • (כז) סור מרע ועשה טוב׳כו׳ אחר שהפליג בדעת הרשע רחה רוח הקדש כי הלא רשע ירחה ויתיישם מן התשובה ויחבך בחמור כי מאם בו ה׳ ולא כן הוא כי הס לחרבה בתקוש שבעלי תשובה עומדים הין לצדיקים נתונים יכולים לעמוד על כן הפכה פניה רוח הקדש כמדבר אל הרשע שיסוב בתשובה וירבה להיטיב לו וזה תאמר סור מרע כו׳ והוא בהוכיר מאמרם ז"ל בנמרח בתסקנת כי הסב מהבנה ודומות נעשים כוכיות וזה תאחר לו רוח הקדש לרשע הלא נאמר עליך שלא תסבון בעולם כי הס שתכרת ממנו וחני תומר לך סור מרע הוא מדרכך הרעה לו עון שתורגלת בו ועשה תוקו טוב שתשוב מחבנה והתפכנו לזכות וזה הין לצדיק לומר שלא תכרת כי הס תסבון לעולם ולא תתוט (כח) כי נם כי ה׳ תוהב משפט והמשפט יחיו׳ שלא יעזוב חת חסידיו למה שלעולם נשמרו מלחטוא מהם לצדיקים נתונים שלא חטאו מתחלתם וכן יחייב המשפט כי זרע׳ רשעי׳ נכר׳ והוא משפט כל מלכי הארץ כי הין תשוב׳ מועלה לעוברי רצונו ומורדי׳ בו והלא תתמה חיך תקבלך אחר היוקך רשע לתו׳ ולא עוד הלא שהוכה לחיי הע"ה והלא כמו זה נחשב (כט) זו לפחות תאמר כי נם שלא יהיו חסידים כי הס לצדיקים בלבד ביון שלא חטאו כי הס שלעולם נשמרו רחוי הוא יירשו ארץ כו׳ הך לא הן הרשע נם כשובו כדרך במלך ד"ו שהין תשובה מלכת למורד בו להגיל נפשו (ל) משיב הוא יח׳ ואומר כי לצדיק כו׳ לו׳ דע כי יותר יש להחזיק טובה לרשע הסב מלצדיק כי הלא פי לצדיק יהנה חכמה היא חכמת התורה ולשומו קדבר משפטיו ודין מתשפטים יסריס של תורת תמת (לא) ונם תור׳ הלהיו בלבו ה"כ מהמתך מוה הוא שלא תמעד

לב צוֹפֵי֣ רָשָׁ֣ע לַצַּדִּ֑יק וּמְבַקְּשִׁ֖ים לַהֲמִיתֽוֹ׃
לג יְהוָ֥ה לֹא־יַעַזְבֶ֗נּוּ בְּיָד֑וֹ וְלֹ֥א יַרְשִׁיעֶ֗נּוּ בְּהִשָּׁפְטֽוֹ׃
לד קַוֵּ֣ה אֶל־יְהוָ֣ה ׀ וּשְׁמֹ֣ר דַּרְכּ֗וֹ וִֽירוֹמִמְךָ֥ לָרֶ֑שֶׁת
אֶ֝֗רֶץ בְּהִכָּרֵ֥ת רְשָׁעִ֥ים תִּרְאֶֽה׃ לה רָאִ֥יתִי רָשָׁ֗ע
עָרִ֥יץ וּמִתְעָרֶ֑ה כְּאֶזְרָ֖ח רַעֲנָֽן׃ לו וַיַּ֥עֲבֹר וְהִנֵּ֑ה
אֵינֶ֗נּוּ וָאֲבַקְשֵׁ֥הוּ וְלֹ֣א נִמְצָֽא׃ לז שְׁמֹ֣ר־תָּ֭ם
וּרְאֵ֣ה יָשָׁ֑ר כִּי־אַחֲרִ֥ית לְאִ֝֗ישׁ שָׁלֽוֹם׃
לח וּפֹשְׁעִ֥ים נִשְׁמְד֗וּ יַחְדָּ֫ו אַחֲרִ֣ית רְשָׁעִ֣ים
נִכְרָתָֽה׃ לט וּתְשׁוּעַ֣ת צַדִּיקִ֣ים מֵיְהוָ֑ה
בְּעֵ֥ת צָ֝רָ֗ה לָֽמוֹ׃ מ וַיַּעְזְרֵ֣ם יְהוָ֣ה וַיְפַלְּטֵ֑ם
יְפַלְּטֵ֥ם מֵרְשָׁעִ֗ים וְיוֹשִׁיעֵ֥ם כִּֽי־חָ֝סְי֗וּ בּֽוֹ׃

לח א מִזְמ֗וֹר לְדָוִ֥ד לְהַזְכִּֽיר׃ ב יְהוָ֗ה
אַל־בְּקֶצְפְּךָ֥ תוֹכִיחֵ֑נִי
וּבַחֲמָתְךָ֥ תְיַסְּרֵֽנִי׃ ג כִּֽי־חִצֶּ֥יךָ נָחֲת֗וּ בִּ֫י וַתִּנְחַ֥ת
עָלַ֥י יָדֶֽךָ׃ ד אֵ֤ין־מְתֹ֨ם ׀ בִּבְשָׂרִ֗י מִפְּנֵ֣י זַעֲמֶ֑ךָ אֵ֥ין
שָׁלֹ֥ום בְּעַצְמַ֗י מִפְּנֵ֥י חַטָּאתִֽי׃ ה כִּֽי־עֲוֹנֹתַ֥י
עָ֝בְר֗וּ רֹאשִׁ֑י כְּמַשָּׂ֥א כָּ֝בֵ֗ד יִכְבְּד֥וּ מִמֶּֽנִּי׃ ו הִבְאִ֣ישׁוּ
נָמַ֖קּוּ חַבּוּרֹתָ֑י מִפְּנֵ֖י אִוַּלְתִּֽי׃ ז נָ֭עֲוֵיתִי שַׁחֹתִ֣י
עַד־מְאֹ֑ד כָּל־הַיֹּ֥ום קֹ֝דֵ֗ר הִלָּכְתִּֽי׃ ח כִּֽי־כְסָלַ֥י
מָלְא֗וּ

לח (א) מזמור לדוד כו' למה שכתוב הלו הוא מזכיר עונותיו וייסורין וחולאים קשים ממרקין בחופן כי לפי הדר' קיבה מבעי ליה למימר ולא מזמור • לך אמר למה שלחי דוד חפץ בתשובה ובלחי בועט בייסורין מזמור ושיר הוא לי ולא קיבה וז"ת מזמור כו' לומר מזמור רחוי למה שלחי דוד להזכיר ולא להזכיר קיבה וזהו מזמור לדוד להזכיר : (ב) ה' אל בקצפך כו' הנה ידוע כי יש מלחכי רוגז למרק עון על ידן כחף וקלף וחמה וועם ודומיהם והם הנקראים חלוי ית' והם נלחי מרחמים בדין לכן אמר יהכד ה' יוכיח ע"י עצמו וזו בקשת דוד ואמר ה' אל בקצפך שהוא גדול מחיימה קוכיחני לפי תוכחת שהיא קלה מייסורין וגם אל בחמתך שהיא קלה מקלף כי על כן מכרת בלעון נקבה תייסרני כי לח לוכל לסבול (ג) כי הנה חציך הם מלחכי הרוגז כקלף וקלף וחימה וועם ודומיהם נהנה בי מן הסמים למרק חסמותי ועם היות שלח התחילו למרק כי חס שהורדו בלבד וגם לח היו לבדם כי חס ותנחת עלי ידך אל שמך הנו' על רחמים לרחם ולחנוט מחץ מכותם (ד) ועם כל זה כ"כ התפעלתי כי חין מתום בבשרי מפני זעמך והוא כי עם היות שלח היכל למרק מהמשחיתים כי חס הועט שהוא קל מקלף וחימה וגם לח היכל למרק העון המוזיד כי חס החטיח ועכ"ז חין מתום בבשרי מפני זעמך חין שלום בעלמי מפני חטחתי כלומר ומה יעשו הקלף והחמה הקטים מועט ומה תעשה במירוק עון חס על החטחת חין שלום בעלמי (ה) ומפי תחמר ומה ידעת שהיה על החטחות ולח על העוונות הלח כי הוא כי חלו עוונות היו עוברים רחשי ליחרק כמשל כנד היו כנדים ממני מכח יכולתי לסבול (ו) לך הנני רוחה כי הבחינו נמקו הבורותי שמיד שהבחינו נמוקו ולח נתקיימו הרבה על כן חני נוזר ואומר כי לח היה רק מפני חולתי שהוא על חטר חטחתי בחולת שהוא שוגג ולח על המזיד כי חס כן היו מתמידים הרבה ולח נמקו מיד (ז) ואם תחמר כח חלהי ח"כ חיפה מה תעשה על העוונות שלח התמרקו מיד הלח הח כי מעת נעותי ונפתלתי בהעותי מיד על עוני שחותי עד מהד טו נדר שגם כל היום מרקד עלמותי הפנימי' מהדחנה עשה רוגש גם גילולותיו וקדר הלבתי (ח) כי מחטר בכלי מלחו מבפנים נקלה כמשך שחין מתום בבשרי ומרחה פני הוכוח כי קודר הלבתי ורמז בחומרו נקלה על כח טומחת העון שמכר בלעון וכר שדנך נככילים חעקבו על דבר בת שבע ומחר

תשוריו לחטח וחין להחזיק לו כ"כ טובה (לב) וגם כי הגדול מחניכו יגרו גדול הימנו עכ"ו חין להחזיק לו טובה בעבור כי הלח לוקה רשע הוח היפה"ר כמחמרה ז"ל לעדיק כו' (לג) ולולח הקב"ה עוזרו היה נופל בידו ועכ"ו חלין יקב' יש להחזיק טובה וגם שלח ירשיעכו בהשפטו לחמר הלח לולח עזרתיך חטחת עכ"ו ולח ירשיעכו בהשפטו כלומר לך הרשע שכבר נפתענב תחת יגרו ועגר כח לבוח להכניע לח יגרו ולבעבדו תחתיו זה גדול מלוכד עיר וגדולה מעלתו מהעדיק הנמור (לד) ושמח תחמר כי נעשה יגרך בעל הבית ולח תוכל לו קוה חל ה' כו' לומר לכן חתה חשר חמרתי לך בדברי לוכח תחך סור מרע כו' הנני חזור ואומר לך קוה חל ה' כו' כלומר התחיל ליטהר וקוה ה' יסייעך בהנטחה זו שתכון לעולם וזמור דרכו תמיד גל תמוט ולח בלבד תירש חרץ כעדיקים נמורים חשר לח חטתו חשר הוכרתי בחמור לדיקים יירשו חרץ כו' כי חם גם וירוממך לרשת חרץ העליון' והוח כי בעדיקים לח חמרתי רק יירשו חרץ לך לחתה וירוממך עליה' לרשת חרץ והוח כי במקו' שבעלי תשובה עומדים חין לדיקים נמורים יכולים לעמוד ולמען תכיר חשר הגדלתי להיטיב עמך הפך בקשת הלדיקי להכרית לת הרשעים על כן זלת תעשה לך שבהכרת רשעים תרלה למען תשכיל כי כך היה רלוי לעשות לך וחכיר חשר היטבתי לך לו כענין ריש לקיש רולה מנ"ע לת חבריו בנהיגם וזהו בהכרת רשעים תרלה : (לה) ראיתי רשע עריץ כו' מעיד דוד וחומר הנה רחיתי רשע עריץ וחחר היותו רשע רחיתיו מקערה ופורח בעשרון ומדקות כחילן שלח נעקר מעולם משורשו והוח כי כל לדיק נטוע במקום קדושה למעלה ולח ירשע יפרד כי תפרד נפשו חשר בו משורשה הדבק בשכינה ובשובו בתשובה הוח כשב לל מקורה לירבק בה וחין לה כ"כ לחות להפריח בפעשים טובים כחשר מעולם לח נפרדה נפשו כי הוח הנקרח חזרח וז"ת כי היה מקערה כחזרח רענן הוח חשר מעולם לח נפרד משורשה מפליג במעשים טובי' (לו) ובתקום שהיה רחוי יקריך ימים חדרבת ויעבור והנה חינינו שנם ורע לח השחיר במקומו שוה כחלו לח היה ומקשהו מהינן בח לו ההכרת הוח ולח נמלח ולח כ"כ תשוב השב לפניך כמחמרך למעלה הלח כמו זר נחשב וכי זו תורה וזו שכרה (לז) משיבה רוח הקדש ולחומרת שמר תם שהוח שמור מדת היושר תם מלהרהר בלבך כי תם חתה שבכל טלטולין חחר ייעוד ומפיחת שמוחל הנניח לח הרהרת ורלה יפר הוח הב"ה כי לדיק ויפר הוח ועמוד על זה כי יפר הוח ולח יעוית לדק והטע' הוח כי לחיים שלום והוח כי חים שלום נקרח הנעל תשובה כד"ח שלום שלו' לרחוק ולקרו' ולחרו"ל שהיה רחוק ומתקרב והוח כי תוחר שלום הוח קירוב נפרדים וזה היה רחוק שעוסקיו היו מבדילים בינו לקונו ומתקרב היינו שלום כמלח בו שהפסוק מפרש השלום • ונכח חל הענין חמר דע כי כל חב יש לו נגוד ומכלית עד היכן סוף נדר שלמות לורך נפשו ומכן לח כתמה חם לדיק ח' יחריכו ימיו ולדיק לחר יתקנרו חולי זה בקרוב שניס הגיע חל תכליתו והוח מחמר רו"ל על רבי בון שמת בקנרות שניס כי הפליט ר' בון בומן מועט מה שלחר היה לריך ומן רב והנו כי לחרית לחיים שלום שהוח לחריתו ומכלית וגדול יש לכל חיש שלום הוח השב והנו השיג תכליתו במהרה (לח) ולשר תרלה פושעים כשמדו יחדו ולמה לח החריך להם הוח יתבר' עד בח להם לחריתם דע לך כי חוקם היו מסוג חוקם שלין מספיקים בידם לעשות תשובה שלחריה רשעים והיל התשובה ותקון שהוח יח' מלריך ומחשב מחשבות לבלתי נכריתה מהם והוח להיות' כח של פושעים ומורדים וזהו ופושעים כו' הוח על כי רלה יח' כי לחריה ותשובה של רשעים נכריתה מהם כענין היות מחוקם שלין להם תקנה : (לט) ותשועת לדיקים מה' כו' כתחיתו ענין המזמור שנמלכו הדבדים עד כה חזר חל חומרו לוקה רשע כו' שגם שלח לח היה הקב"ה עוזר לו נגד יגרו היה נופל בידו וחמר שעכ"ו לח ירשיעכו בהשפטו בחמור לוך לוכוח ולחי עשיתי עתה בח

מָלְאוּ נִקְלֶה הוֹאִילוּ מְרֹרֻם בְּבִשְׁרִי: טו נִפּוֹגַגְתִּי
וְנִדְכֵּיתִי עַד־מְאֹד שָׁאַגְתִּי מִנַּהֲמַת לִבִּי: טז אֲדֹנָי
נֶגְדְּךָ כָל־תַּאֲוָתִי וְאַנְחָתִי מִמְּךָ לֹא־נִסְתָּרָה:
יז לִבִּי סְחָרְחַר עֻזָּבַנִי כֹחִי וְאוֹר־עֵינַי גַּם־הֵם אֵין
אִתִּי: יח אֹהֲבַי וְרֵעַי מִנֶּגֶד נִגְעִי יַעֲמֹדוּ וּקְרוֹבַי
מֵרָחֹק עָמָדוּ: יט וַיְנַקְּשׁוּ מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי וְדֹרְשֵׁי
רָעָתִי דִּבְּרוּ הַוּוֹת וּמִרְמוֹת כָּל־הַיּוֹם יֶהְגּוּ:
כ וַאֲנִי כְּחֵרֵשׁ לֹא אֶשְׁמָע וּכְאִלֵּם לֹא יִפְתַּח־
פִּיו: כא וָאֱהִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־שֹׁמֵעַ וְאֵין בְּפִיו
תּוֹכָחוֹת: כב כִּי־לְךָ יְהוָה הוֹחָלְתִּי אַתָּה תַּעֲנֶה
אֲדֹנָי אֱלֹהָי: כג כִּי אָמַרְתִּי פֶּן־יִשְׂמְחוּ לִי בְּמוֹט
רַגְלִי עָלַי הִגְדִּילוּ: כד כִּי־אֲנִי לְצֶלַע נָכוֹן וּמַכְאוֹבִי
נֶגְדִּי תָּמִיד: כה כִּי־עֲוֹנִי אַגִּיד אֶדְאַג מֵחַטָּאתִי:
כו וְאֹיְבַי חַיִּים עָצְמוּ וְרַבּוּ שׂנְאַי שָׁקֶר: כז וּמְשַׁלְּמֵי
רָעָה תַּחַת טוֹבָה יְשִׂטְנוּנִי תַּחַת רָדְפִי טוֹב:
כח אַל־תַּעַזְבֵנִי יְהוָה אֱלֹהַי אַל־תִּרְחַק מִמֶּנִּי:
כט חוּשָׁה לְעֶזְרָתִי אֲדֹנָי תְּשׁוּעָתִי:

לט א לַמְנַצֵּחַ לִידִיתוּן מִזְמוֹר לְדָוִד: ב
אָמַרְתִּי אֶשְׁמְרָה דְרָכַי
מֵחֲטוֹא בִּלְשׁוֹנִי אֶשְׁמְרָה לְפִי מַחְסוֹם בְּעוֹד רָשָׁע
לְנֶגְדִּי: ג נֶאֱלַמְתִּי דוּמִיָּה הֶחֱשֵׁיתִי מִטּוֹב וּכְאֵבִי
נֶעְכָּר: ד חַם־לִבִּי בְּקִרְבִּי בַּהֲגִיגִי תִבְעַר־אֵשׁ
דִּבַּרְתִּי

כי הכסלים שעיקר כח התשמים מהם מלמו נקלה (ט) ואל תחמר נח
תלבי כי כל ברתי ודקבתי תיכה רק על ברת גופי בייסורין ולח על היותי
רחוק מה' כי לח כן הוח כי הנה לחר שלין מקום בבשרי נפוגותי כי רפו
ייסורי ממני כח"ק מלין הפוגות ולחלו דקבתי לח היתה רק על ברת גופי
היה לי לנוח ולשמוח ולח תדרבה בהבדל הייסורין ממני כדכתי עד
מלד כי הסלכתי לחרי גווי דקבת ברת הנוף ושחנתי מנהמת לבי (י)
ותהי קול שחנתי תומרי ה' נגדך כל תחוקי בל הסתלק ממני וח"ת שם
תדמות היה שכינה ולין זה מן הספה ולחוץ כי הנה לין ל"ל שתנה שבקול
כי שם נם התכוה שבלב שמוך שהיה עליך בל תרחק ממני ולח נדקדק
תומרו נגדך ולח לתמר עליך לתדי יתמ'
נמה שידענו כי ע"י זכות התדיק
למטה יש ייחוד למעלה לשם היוה
הנדול עם שם תדמות מס"ב ע"ו עון
שם פירוד בין שניהם חלילה וזה
יתמר בדבר דוד עם שם ה' בתומרו ה'
לל בקנפך כו' תמר ערתה לשם ההויה
תסר עמו מדבר הנה היות תדני
הוח שם תדמות נגדך לפניך שיהיה
בייחוד פנים בפנים ערך היות בל
תחוקי ע"י סלייתי עוני מס"ב שם
לח ימחלו עוונותי שיגרמו פירוד כי
על הנוגע חלי תיני תושם עם היות כי
נשבר גופי כי הנה ותכחתי השוברת
תני נוסו של תדם ממך לח נסתרה
(יא) וגם לבי סחרחר מסבב
ברעיונין על תסר עויתי והייתי
משתומם ועזבני כחי ותהיה כמופל
ממלבי משולל כח כתת ותור עיני כי
נתעלפתי ותל"ל המתור עיני כי חלו גם
שכהו ממש מכעס עיני כחלו גם
הם העינים ממש תין תחקי כ"ל
נתפעלתי בעלופי מנהמתי לבי עכ"ז לח שמתי לבי על בל הנוגע חלי כי
שם על העדר ייחוד עליון כמדובר (יב) ותמר כי כ"ב הייתי משתומם
חשוב כתת עד כי תוכיחורעי בהשתפקם שם מתי תו נתעלפתי מנגד
נגעי שהיה לי כלתור למעלה יעמדו ויתייצבו בתומרם כי לח היו רותים
בנגעי שהיה בו כדי להמית כי הלח נפוגותי ונדפיתי מהם כי היחלן
להבריח וקרובי מרחוק עמדו לרחוק מה יתמרו חלו החוכיחים שנגד נגעי
שם יתמרו שהיה מיתה ופלו בעשתי המת תו תולי הוח עילוף (יג)
ותז ויבקשו ובכשלו מבקשי נפשי ודורשי רעתי כי היו מבקשי נפשי ודורשים
הש רעתי דורשים מהבתי ורעי מה היתה רעתי וחולי ולח היו ממתינים
עד יסיבו תוקש דבר כי שם דברו הוות שהוח שדברו ותמרו כי רעתו
הוח הוות בלומר עוותים ועוונות שיש לו מוגנים מלבד כי ומרמות לומר
שהיו לדוד מרמות זה לח היה עתה חדום כי זה בל היום יהנו זה הוח מה
שבוקשו ותבוקשי נפשי בו' (יד) והנה מה שתבוקשו לדבר כן נפשי
הבטחון הוח כי ותני נדמתי בעלופי שהייתי כחרש לח תשמע בלל וכחלם
לח יפתח פיו שהייתי בלתי מרגיש (טו) תבל לח כן החמת כי שם
שוחרי כתיש תסר לח שומע שהוח בלתי חרש כי שם שלח שומע שתינו
מטה לחזו ותינו שומע וכתי שבוקש מפני שתין בפיו תוכיחות שתינו יודע
מה להשיב להוכיחים עם היות שיש בפי תוכיחות (טז) תלח שלח השבתי
למען תעניה לתה תלהי בתקומי כי לך ה' הוחלתי לתה תעניה כי לי לתה
כי לתה ה' תלהי • הו יתמר שבזכות ברתי ושבלוחי תעניה ותתמר
תלי כי שם תדמות הוח תלי כי שכינה דבקה בי ולח ריתקה ממני וזהו
תעניה תדני תלהי : (יז) כי תמרתי פן וכו' תמרתי שהייתי
בתיש תסר לח שומע ותין בפיו תוכחו' ושהיה הטעם על כי לך ה' הוחלתי
וכו' ועוד טעם לחר והוח כי מה שהייתי בתיש תסר לח שומע היה כייען
כי תמרתי פן ישיחו לי בהניד להם בדורשם רעתי החולי שלי פן ישמחו לי
כי הלח במוט רגלי ילבד עלי הגדילו מה יעשו בתמור להם נוהל תלי המ'
(יח) וכן כי תמרתי להם כי תין זה העילוף חולי כבד והייתי תומר כי תני
לגלע נכון כי נכון היית לנתע זוני כי גלעתי היתה ועם בל זה תני
מגטער כי ומכחוני על יה שלפנים נרתה דבר קשה נגדי תמיד ומוה
נתעלפתי שעזבני כתי כו' יד תיגו חולי כבד בלומר שלח חטתתי שלח

שתני מתפעל מפני הכבוד (יט) תו לתיך נים ח להודות להם כי
העיתי ותמור להם שחטתתי ומונגבני עוני וזהו כי עוני לנגיד שתומר
שעוני הוח שעויתי הנה לדתק מחטתתי שהייתי חוטק בתומרי כך להחזי'
נפשי לנפש החוטתת ותינינה כי בל התומר דוד חטת תינו שלח טועה •
או יתמר לדתת מחטתתי שעון

שבין תדם למקום לסור להודיעו
לבני תדם שעליהם בתמר כפוי חטתה
וזה הוח טעם למתי דסליק מניה
למה תינו מגיד להם שעויתי (ך)
ולמתי דפתח בינה שחינו תומר להם כי
הוח בללע נכון ושלח חטת תמר זה תי
לפפר כי הנה תויבי חיים עלמו
התומרים שחטתתי ותדרבה בזה
ירבו לי שנתי שקר ירבו שבתי מחמת
שקר זה שהייתי תומר לדעתם וזהו
ורבו שנתי שקר • (יח) תו שיעור
הכתובים לח תדע מה תומר להם
כתם יפתחו לי תם תומר תני כי בללע
נכון כי בללע בת זוני היח ולח תפתחו
לי הלח מכהובי שהוח תולין נגדי
תמיד ויתמרו שלח על חנם הוח (יט)
ותם מה שתגיד להם יהיה כי
עוני הוח ותודה להם וזהו כי עוני
לגיד הלח תדתג מחטתתי שהתום דוד
חטת הוח חוטק (ך) ותם תומר
שמה שתני חולה הוח מרתות כי תויבי
חיים עלמו תז ירבו סוכתי שקר ברתות
כי לך לי על טובתם (כא) ושתת
תתמר כי לח כן הוח כי הלח נפוגותי
תמיד . רודף טוב תורם ומנוף
וחכידות ועל כן יגידו תומר כי זה
יוכיח כי לדיק תני הנה נהפוך הוח כי
תדרבה למה שהם מורגלים להיות
משלתי רעה תחת טובה לח יעשו
עיקר מחשר תני רודף טוב לדון
מה שנראה לכף זכות כי הם תדרבה

יסטנוני קהת רדפי טוב כי יתמרו עלי שנינה על רדפי טוב כי מעשה
הרע הוח עיקר ומעשה הטוב הוח כתומר רתוני שתני טהור בתופן כי
נם מעשה הטוב יתמרו כי רע הוח וז"ת יסטנוני ולח תמר יסטומני •
(כב) אל תעזבני ה' תמר ידעתי כי תל תעזבני ה' שתקרת עזיבה
לנמרי ומכל היותך תלהי ידעתי שתל תרחק ממני (כג)
לך מה שתני לריך לבקש הוח חוסה לעזרתי ותל תתחר ורתה כי תיני
מבקש טובות העולם הזה כי שם תדני תשוטתי כי התשוטה שתני מבקש
תינה תלה שתדני הוח שכינה תהיה עמי וזה תתוקך כנודע מרז"ל כי
מעת שנרח הקב"ה לח העולם נתתוה שתהיה לו דירה בתתתונים וכמו
שכתבנו בביתור התורה בפ"ד כי לח תמרו למטה כי שם בתתתונים שהוח
בבני החדם כי היכל ה' המה • (בב) או יתמר כי שלם בחינות בדיינים
עליונים מדת רחמים ומדת הדין הקשה ומדת הדין הרפה היח שכינה
כי מעמד שלשתן הם ג"ד של שלשה על כן תמר מה שתלטרך לבקש הוח
לומר למדת רחמים ב תעזבני ה' שהוח תל תעזבני ביד מדת הדין לבדה
כי שם שתשתף מדתך עמה ותל מדת הדין הקשה תני תומר תלהי תל
תרחק ממני שלח תדיבני כ"ב בקושי שתרחק קדושתך ממני כמותם בי
(בג) כי שם תוסה לעזרתי כי מעם תדמות הוח שכינה תיני לריך לחלות
כי ידעתי כי תדני תשועתי :

לט (א) למנצח וכו' (ב) תמרתי וכו' לומר ברתותי
דבר שלבי בח להרהר תמרתי בלבי
שתמרה דרכי מחטוח בלשוני פן תטיח דבריס תלילה ברתות רשע וטוב לו
ודי לי שמו' דרכי נעוד שתין רשע לנגדי לך בעודו לפני תין די זה כי שם
כשו כבר החטוח בלשוני ובח לדבר ונריך לגיס מחסום בפי ב יגלו הדבריס
מפי כי ברתותי תוקו לפני תין מעצור לרותי לעבד מלדבר תלומתי וזהו
שתמרה לפי מחסום וכו' (ג) תך ברתות עלמי בייסורין עד גדר שכללתני
דומיה שהוח כיים בשם ניטול תור כד"ת שהקל דוש שהו' רממת
תורה תו תמרתי הנה החשיתי מטוב הוח מלקח טוב בייסורין וכחבי
שהיה לי על טוב הרשע נעבר בקרבי שעתה הוכפלה הרעה טוב הרשע
וייסורין עלי עד גדר ניטול תורה (ד) תו תם לבי בקרבי נהרהורי
נהגיגי תבער תם שלח יכולתי לשמור דרכי מחטוח בלשוני ותו דברתי

בלשוני

דַּבַּרְתִּי בִלְשׁוֹנִי׃ ה הוֹדִיעֵנִי יְהוָה קִצִּי וּמִדַּת
יָמַי מַה הִוא אֵדְעָה מֶה חָדֵל אָנִי׃ ו הִנֵּה
טְפָחוֹת נָתַתָּה יָמַי וְחֶלְדִּי כְאַיִן נֶגְדֶּךָ אַךְ כָּל־
הֶבֶל כָּל־אָדָם נִצָּב סֶלָה׃ ז אַךְ־בְּצֶלֶם יִתְהַלֵּךְ־
אִישׁ אַךְ־הֶבֶל יֶהֱמָיוּן יִצְבֹּר וְלֹא יֵדַע מִי־אֹסְפָם׃
ח וְעַתָּה מַה־קִּוִּיתִי אֲדֹנָי תּוֹחַלְתִּי לְךָ הִיא׃
ט מִכָּל־פְּשָׁעַי הַצִּילֵנִי חֶרְפַּת נָבָל אַל־תְּשִׂימֵנִי׃
י נֶאֱלַמְתִּי לֹא אֶפְתַּח־פִּי כִּי אַתָּה עָשִׂיתָ׃ יא הָסֵר
מֵעָלַי נִגְעֶךָ מִתִּגְרַת יָדְךָ אֲנִי כָלִיתִי׃ יב בְּתוֹכָחוֹת
עַל־עָוֹן יִסַּרְתָּ אִישׁ וַתָּמֵס כָּעָשׁ חֲמוּדוֹ אָךְ הֶבֶל
כָּל־אָדָם סֶלָה׃ יג שִׁמְעָה תְפִלָּתִי יְהוָה וְשַׁוְעָתִי
הַאֲזִינָה אֶל־דִּמְעָתִי אַל־תֶּחֱרַשׁ כִּי־גֵר אָנֹכִי עִמָּךְ
תּוֹשָׁב כְּכָל־אֲבוֹתָי׃ יד הָשַׁע מִמֶּנִּי וְאַבְלִיגָה
בְּטֶרֶם אֵלֵךְ וְאֵינֶנִּי׃

מ א לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד מִזְמוֹר׃ ב קַוֹּה
קִוִּיתִי יְהוָה וַיֵּט אֵלַי וַיִּשְׁמַע
שַׁוְעָתִי

דבר על ולתי כענין רשע וחנך לו
כך הודיעני ה' קצי הוא תכליתי
שכתיב להסלים ומדת ימי מה היא כי
ע"י כן תדעה מה חדל אני שחדלתי
עד כה מלהסלים וזה לא תשית לבי
להרהר ולדבר על זולתי כי תהיה
עסוק על המונע לי: (ו) הנה
טפחות וכו' הנה כמנעתי מלדבר
כלשוני על טוב הרשע לך תדרכה
על המון הכלתי רשעי לך הולכי
מהעולם כלתי שלמי כי לא יחוסו
על הולכת ימיהם בעבור לתת ה'
והסלים עלמם כי לחי הנה טפחות
אתה ימי כלומ' גם שהם קלתי קומץ
מחברה וקומץ מיעקב וקומץ מיוסף
כמודע מספר הזוהר כי מהם נתן
לו ית' שבעים שנה הנה גם שהיו
טפחות בכר נתת ימי שנתת לי ויש לי
ע' שנה בסודות ועב"ן וחלדי שהוא
חיי בעולם לפי קורך תיקיני הוא לחין
בנדך ומה יעשו כל המון העולם שחין
להם בטחון שום קבלת שניש כי הנה
לך כל הבל כלומר כשעט כל בני
אדם הבל נמה שכל אדם חוסב כי הוא
בלבד סלה ולא ימות כי לח ישים לבו להסלים עלמו טרם מותו (ז) וכ"כ
הס שעופי' בהבלי העולם כי אך בצלם כו' והו' כי בספר הזוהר אמרו
פרשת ויחי כי משלשים יום קודם סילוק החיים אפילו הלדיק שנקרח חיים
בלשם שלו מתמעט והולך וכן אמרו שמה ב' בללי' חין לו לו רק ח' והרחוי
היה כי אחר לו ית בדקדקו הו שיבטל מכל עסקי העולי' ויתבודד בתורת
ה' וישוב ויתקן כל מעשיו אמר רחו כל עד היכן הגיע שכלות בני אדם
האוכחי' מיתתם ותיקונם כי חין ל"ל במיטב ימיו כי הס גם כאשר אך
בצלם שלו שכבר יתהלך חין העולם שהוא תוך שלשים ליום המות עם
היות שאך הבל יהמיון שהומי' ואומרי' כי אך הבל העולם הוא וכל רוחו
בתיעוב בלשם עכ"ו לח ימים שלשבור ממון כי הס יעבור וחין ל"ל אשר לו
בניס ויעבור בשבילם כי הס גם אף אשר לח ידע מי אוספם: (ח)
ועתה מה קיויתי כו' אמר הלח אתריתי כי בחו עלי ייסורין עד שחלפתני
דומיה שתתבטלתי מד"ת והנה עתה שכבר בחו עלי ייסורין מה
קיויתי אדרבי כלומ' אינו כלומרי' הון כי הס מה קיויתי הל ז הוא אדוני שהוא
הסביבה היא שם אדוני שיהיה דבק בי והנה קיוחלתי ואתה לך היא שגם
אתה ה' שאני דובר בך בחומרו הודיעני ה' קני גם קוחלתי זו לך היא כי
גם אתה ה' מיחל תמיד ואתה יהיה שם אדוני שתייחד ודבק בך ולא יהיה
פירוד חלילה בחופן שאין קווי חניך לפניך כוה וקרבני • או יהיו דברין
ענין פסוק חלקי ה' אמרה נפשי על כן אוחיל לו והו' כי הנה טבע החלק
להיות חופל לידבק הל הכל שמתו כאלו בחופן כי יותר ראוי הוא שיהיה
בפי האדם בשבת שופלת את קומה לידבק בו ית' מאשר הוא ית' יכופף
לידבק בה ועל כן יאמר המקונן שם מאשר אני שאני החלק בלתי שופלת
להב"ה היותי שופט שמכ"ם שהוא ית' אשר הוא הכל לא יחפוץ לידבק בי
וחם כך הייתי נוהר אומר הייתי חובר תקוה ולא אוחיל לו ית' לך חלקי ה'
אמרה נפשי לומר הנני רואה כאלו הוא ית' מתנהג עמי כאלו הוא החלק
ואני הכל כי הוא חופל בי יות' ממה שאני חופלת בו ועל כן אוחיל שהם
לא כן הייתי מאחר שאתה כך ואתה חלקי ה' אמרה נפשי לומר הנני רואה
מאמרנו על פסוק אני לדודי ועלי תשוקתו שאומרת הנפשת אני ישראל אני
לדודי כלו' אני שלו חלק ממנו והיה ראוי שהיה עליו תשוקתי ונהפוך הוא
כי אדרבה עלי תשוקתו שהוא ית' המשוקק אלי ואתה אמר כה שאומר
לפניו ית' החיים כאשר בכל יתהלך ואותה כי קרבה פקודתו וכל תיעו לא
ימלאו לו רק מה שנשר ולא ידע מי אוספם משלים דברו ואומר ועתה מה
קויתי אדרבי הוא השכיחה אני מקוה שתדבק בי כלומר ידעתי כי זה חשקך
כי אוחלתי הרחויה לי לידבק בך על היותי החלק ואתה הכל לך היא מה
שראוי להיות לי כי אתה הוא הכוסף לידבק בי יותר ממה שאני חופל
כלומר ולכן הוה בטחתי • (ט) מכל פשעי הצילני כו' אחור הל עניין
הייסורין שאתה עליו כאומרו אלתיתי דומיה כו' לומ' הס עוני שעל
כן ייסורין עלי הוא על שהתבלתי עיני מן הלדקה והיה בי תרפית נגד
והוא שקול כע"ח כאומרם ז"ל כאומר כאן כי יהיה דבר עם לבבך בליעל
ואומר להלן יגלו תכשים בני בליעל כו' מה להלך ע"ח כו' הבה על כן אני
אומ' כי מכל פשעי הצילני הל יקרבנו עלי כי תמחול תוסס ותרפית היותי
נגד ידעתי שהל תשימני כלומר כי לח הסבתי בזה כי הדרבה הייתי
תיניד עוסה לדקה (י) והס הוא
על ביטול תורה כי כהלמתי דומיה
שהוא מן התורה כמדוב' למעלה
וקיימת לן בפסחים ולח מלח יתל בביטול
תורה הנה הין עלי הסס כי הס
כהלמתי לח תפתח פי בתורה הוא כי
הסתה עשית בייסורין שים בהם ביטול
תורה שנתת בי (יא) והנה זחת
בקשתי והיה הסר מעלי נגעך כו' והוא
כי בחומר הקודש הלה פני הל הל
יוכיחו ע"י מלחכי הרוגו כקלף
וחימה וחף ועשם וכיוצא כי הס בידי
ית' וכן עשה ית' והין ספק כי כח
חיזה רוגו מעין עומו והו' מנפה עליו
ישלימנו הו הוא ית' וידוע כי כחות
חיצוניים נקראים נגעים כד"ח ובנגעי
בני חדם והם יחמר הסר מעלי נגעך
הוא כח חלוני שהייחם לעוני חשר
חפץ למוגנטי כי הלח מתגרת ידך
הקדוש סיסרתני בה לתי כלימי מה
יעשה ע"י כח חלוני חכודי שלח הוכל
לסובלו (יב) והס מה שהייסרני
הוא למען ירחו בני חדם ויקחו מוסר
מחשר עלי מה בלע לחר שחינו
מועיל ולין לוקחים מוסר כי הנה כבר נתכוחים על עון יסרת חיש ותמס
כעש חמודו ועשרו ולח לקחו מוסר כי עם כל זה קך הבל כל חדם סלה
כי לח משו מלימתך קך הבלו של עולם סלה:

(יג) שמעה תפלתי ה' כו' הנה למדונו רז"ל כי שמיעה מרחוק
והחוז' מקרוב ושעל כן משה שהיה קרוב לשמי' מלחרץ
חמר בשמים החוכה ובחרץ שמיעה מה שלין כן ישעיה שחמר שמעו שמים
כו' ונבח לל הענין חמר דוד הנה ים תפלה ויש נדר שועה ויש דמעה
הס גם כי לתפלל עודך רחוק ממני שמעה תפלתי קך הס לשוע שהיח
תפלה יותר עיקרית מלב ומכפם תספיק גדר שועה להחקיר חלי
ולהתייחם להחוכה והו ושועתי החזינה קך הס לבכה לח תלטרך לומר
שתקרב לי כי הלח ידעתי כי מלוך ל דמעתי ל תחרש כי דבק חתה בי כי
הלח מפלת הנפש נר לחכי בעה"ז עמך כי להיותי עמך כי נפשי מרכבה
לך חלי נר בחרץ והס מלד הגוף חלי תוסב חינו כנדר מלך הרוזה עמיס
ועשה עיקר מהעולם הזה כי הס כבל חבותי חשר לח מלכים היו והס
יחוור לל החבות יחמר תוסב ולח כמי שהיה בלתי מטולטל בחרץ כי הס
כבל חבותי כחברהם שלח שקט ולח נח משנר הירדן לחרן ומשם לחרץ
ומשם למלרים וחחרי כן נטע חהלו נפרשת דרכים ונם יצחק היה מעלטל
והיו מנרשים חותו ממקום למקום ונם הוא יתנדך החומר חלין בור בחרץ
הוחת וכחמר בחרץ מגורי חתם ונם יעקב רבו ויעלמו טלטולין וחמר
דוד כי גם חומרו מה שהיה תוסב לח כנדר מלך ולח כנדר כחד העם
השקטים רק ככל חבותיו (יד) ופירש שהלתו ובקשתו וחמר השע ממני
וחבליגה והוא לומר חיני שוחל שחסיר הייסורין ממני לנמרי כי שמח
בייסורין חני לך השע ממני מיעור שחבליגה שתהיה לי הנפשה להתחזק
בין נער לנער בטרם לנך וחינני שהוא בטרם לקוץ בכבדותן והרהור
והיה תוהה ומיצר עליהם וחפסיד נדקתי נמלח שנלך מהעולם וחינני
חשר חני הוא עתה כי הס לחר שעתה חני נדיק וחקנה תוחר לחר •
או יחמר על דרך זה בטרם לנך כו' בחה שידעתו מרז"ל כי הרשע בחיין
קרוי מת נמלח מהלך בחוץ והוא כחלו מת וזה יחמר בטרם נלך וחינני
שחקוץ בנדקי וחהיה הולך בעולם הזה שהחיי' נו נקראים הליכה כד"ח
כי הולך החדם לל בית עולמו וכחלו חינני כי חהיה כמת מה שחין כן
בהשגתך ממני וחעמוד בנדקי תמיד:

מ (א) **למנצח** וכו' (ב) קוה קויתי כו' הנה על פסוק
חשרי חדם שומע לי לשקד כו' כי מוללי מלח
וכו' כתבנו ענין מלחר ספר הזוהר על פסוק מדוע בחתי וחין חיש כו'
שידברו על העומדים בניח ה' בבתי כנסיות ובבתי מדרשות כי הס בית
מועדו יתברך להמלח עם בניו ופשוטו משל למלך המייעד לכבי עלמתו
להמלח חתו במקום פלוני שהם בבח הם המלך ימלח שקדתו ובהו שמח
עמהם וכשחזינו מוללו לקך גם לחד כוגנם והם מוללו לחד מתנחם בו על

שׁוֹעָתִי׃ ג וַיַּעֲלֵנִי מִבּוֹר שָׁאוֹן מִטִּיט הַיָּוֵן וַיָּקֶם
עַל־סֶלַע רַגְלַי כּוֹנֵן אֲשֻׁרָי׃ ד וַיִּתֵּן בְּפִי שִׁיר
חָדָשׁ תְּהִלָּה לֵאלֹהֵינוּ יִרְאוּ רַבִּים וְיִירָאוּ וְיִבְטְחוּ
בַּיהוָה׃ ה אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר שָׂם יְהוָה מִבְטַחוֹ
וְלֹא־פָנָה אֶל־רְהָבִים וְשָׂטֵי כָזָב׃ ו רַבּוֹת
עָשִׂיתָ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהַי נִפְלְאֹתֶיךָ וּמַחְשְׁבֹתֶיךָ
אֵלֵינוּ

השחר ומשחעשע עמו עד בא החרים וקושר עמו אהבה רבה וזה כתבנו
על פסוק לבקור על דלקותי יום יום כמפורש שם נס"ד וזה יתכן אמר
דוד פה הנה יום יום קוה קויתי ה' שהייתי אני לבדי מקוה כי הייתי רחמן
לכל וולתי וגם קויתי ה' שגם לא היה ה' מקוה חותי כי קם אני חל ה'
שהייתי מעכיס ומקדיס הרבה ועל
כן ויט לי שהיה מיטה הלי להשתעשע
בי ולהתנחם על כל וולתי ועל ידי כן
מחשר קשר להבה עמי לא על ידי
סרסור בזה שועתי לפניו כי שם הוא
יתי ע"י עצמו וזהו וישמע שועתי •
או יאמר כי ידענו כי שם חדמות
הוא פתח קבלת התפלות ומעלה
חותם חל השם הגדול אמר קוה
קויתי ה' בחשק וקוויי כפול ועל ידי כן
לא נתן ביני לבינו שם חדמות כמנהג כי שם ויט הלי ה' הגדול עדי וישמע
בעצמו שועתי • או יאמר רחה מה בין המקוה לחיל שם מלך הוא שר
יהיה למקוה חת ה' כי הנה שם יקוה חיל לחיל פעם לחת ויתעלם ממנו
לא יקיה שניה כי ידע כי לבני בל עמו חך לה' קוה פעם חחת וחפ עדיין
לא יעניני לא אמים מלקוותו כי ע"י הבטחון ההוא שוה לי כי עם היותי
רחוק ויט הלי בפעם הרחשונה וישמע שועתי בשניה ויעניני כו' • (א)
או יאמר בשוש לב חל תומרו לדוד בין למנצח למומור ולא אמר למנצח
מזמור לדוד כדרכו במקומות לחרים • חך הנה בספר הזוהר שהלו
למה בקשת מומורים קומר מזמור לדוד ובקשת אומר לדוד מזמור ואמרו
כי כשחר היה הוא עושה הכנה והתנודדות שבקש חלין רוח הקדש אומר
לדוד מזמור וכשרוח הקדש היתה מקדמת מקליה ובקש חלין הוא אומר
מזמור לדוד והנה על פי הדברים ההלה יתכן כי קרא לו ענין מאמרם
ז"ל על ויעתר יצחק לה' ויעתר לו ה' משל לבן שהיה אומר בכוחל לרחות
חת חניו שנעבר הלו וחניו היה אומר מהעבר האחר לימלא שם בנו כך
היה יצחק אומר בתפלה לבקש חת ה' והקב"ה אומר למהר להמציא עצמו
לו כך יתכן יאמר כי בכלי נגון הנקרא למנצח היה יתנגן מנגד ע"י רוח
לפניות במקריו לעורר חת דוד ודוד היה מכין עצמו שבקש חלין שיחול
עליו רוח הקדש למזמר וזהו למנצח לדוד מזמור (ב) ופירש ואמר מה
שאמרתי למנצח לדוד מזמור שלא כסדר הכתוב הוא כי קוה קויתי ה'
שהוא כי הוא יתנדך משתוקק ומקוה לי והלי מקוה לו וזה אמר קוה ה'
חלי וחלי קויתי ה' ומפ זת כל החשק הזה נמשך כי ויט חלי ומהטיה בלבד
טרם הקרא שמע שועתי כדרכו יתנדך להוהניו שנאמר טרם יקראו וחני
אענה עוד שניה כי לפעמים התפלה מעלים חותה שרפי קדש חו
הכניעה לפניו יתנדך ועתה נוסף לי חסד גדול והוא כי וישמע שועתי
השם הגדול הזה (ג) ועוד שליטת והיל מעין ישיחת מלרים שעברת
חתה ה' בעצמך שנאמר ועברתי וכו' וכמו שאמרו ז"ל חני ולא חלוך חני
ולא שליח אמר כי כן עשה לי השם הנו' כי ויעלני מבור שאון חוא שניה
הדבק נע"ח והוא בור שאון שהיה משמיע קול שאון חירופי' כלפי מעלה
חלילה הנה משם העלני הוא יתנדך בעצמו ולא ע"י שליח וגם מתקוש
טומאה חחר הוא מתוך טיט היון הוא מחכים לחיו של גלי' וזהו מטיט היון
שחכים היה טיט של היון של בור הנו' הוא גלית כי לחיו היה וגם משם
העלני בעצמו ועוד רביעית והיל ויקם על סלע רגלי כו' והוא על סלע
המחלקן' והענין כי נרדוף שאול אחרי דוד והכשיו והיה דוד על הסלע
שנמדד מעון כי שם נאמר וילך שאול ומכשיו לבקש ויגידו לדוד וירד הסלע
וישמע שאול כו' וילך שאול מצד הזה כו' ומלבד זת ג שאול לאמר מהרה
ולכה כי פשטו פלשתי' על הארץ ושב שאול מרדוף כו' על כן קרלו למקו'
ההוא סלע המחלק ת והנה הין ספק כי בשמוע דוד כי שאול היה סמוך
לו והוא עודנו עומד על הסלע כי ודאי מת לבו בקרבו ולא היו רגליו
מתנשאים מעל הארץ מרפיון הלב פן יהרוג ויהרג ושם היה נשאר
במקומו ולא היה יורד מהסלע היה מניע חליו שאול והיה נופל בידו טרם
הניע המלחך חל שאול לאמר מהרה ולכה כי פשטו פלשתים כו' חך מה'
יצא שנתן כח והתעוררות חת דוד ליסח חת רגליו לרדת מהסלע לשאר
על כן נח לו שאול חל עבר ההר לסנב חת דוד וחכשיו והתחרך הדבר
בין כך ובין כך מלחך נח חל שאול וישב מרדוף לחרי דוד וינגל ועל כן
לאמר דוד לולא השם הגדול שהיה לי לשאר נרגלים חסונות כמת
להתנועע ולרדת מהסלע הייתי מת וזהו ויקם על סלע כו' כי לא היה
כח ברגלי ליגשת ללכת לולא ה' שהקים בהיותה בסלע רגלי ועצרו כח
ללכת בחופן שהתחרך הפגישה חל המלחך שבח חל שאול והחזירו מלחרי
דוד ומי הקים רגלי בסלע חי שהוא כוחן לסוסי מלו נתן כח והתכוננות
ברגלי לפסע בילדותי כלומר כי כך היה פלח זה כשאר מלו כוחן הסוסי
כי נס פה לא הייתי עוכר כח להלך על רגלי לולא ה' היה לי ויקם על
סלע רגלי כמהובר : (ד) ויתן בפי שיר חדש כו' הנה עד כה אמר

כי הוא יתנדך בשמו הגדול של הויה עשה לו לא כל הנדולות החלה והנה
מי יניר שכך הוא לזה אמר הנה העד כי הלא ויתן בפי שיר חדש היה
וידבר דוד לה' וכו' והוא מומור י"ח אשר הוא שיר חשר נתן ה' בפי להללו
יתנדך על כל הטובות הנו' כי לא המלחתי ושיררתי דברי השיר ואת"ל
שרתי אותו בפי כ"א שבהיותו בפי
היה חדש שלא היה מניחותו מקודם
אלא רק מחת השם הגדול יתנדך
ניתן בפי כל השירה ההיא חיה בחות
וזה מלחתו רחינו טוב טעם א אומרו
אשר דבר לה' חת דברי השירה כי
אשר שר היה רחוי לומר וכן בנביא
כתו' וידבר דוד ולא אמר ויאשר דוד לך
הוא להודיע כי כל דברי השירה
נרוח הקדש נהמרה ולא היה דוד רק
מדבר בפיו דברי שירה ה' והכוונה פה לומר כי מהשירה שנתן ה' בפיו
הנה ירחה כי ה' הנו' פעל ועשה חת כל הנדולות החלה כי הנה שם יקחר
וייחס הכל חל השם הגדול הזה כי י"ט פעמים מזכר שם וכל פיט ופרט
מייחס חליו וחם יאמר חיש כי נחה נחיתי בחמור כי השם הגדול שם בפי
שיר ולא משם חדמות חלא הוא שהלה לחלהינו שלי ובל כל ישרחל כי הם
תועלת לרבים בכל ישרחל ולייחיד כמוני ובעל כן היה ע"י הגדול כינשירה
הזחת יראוה רבים ויירחו ויבטחו בה' (ה) וגם ליחיד כמוני כי חשרי
הגבר וכו' והוא כי כחשר ביחרנו בה ענין שבח לה' שהניל חת כל חישי
ישרחל שעם שחול כל יחפיזו בו להורנו ושבח לה' על שהניל חותו מלהרוג
בהם וע"י כן ירלו רבים ויירחו מלבטוח להרוג נפש מישרחל ויבטחו בה'
שיגילם מליהרג וכן ממנה נלמד יחיד כמוני כי חשרי כו' וזהו ירלו רבים
דברי השירה ויקנו שני דברים ת' יבטחו בה' וזהו ויירחו שניה בעיתון וזהו
ויבטחו בה' וגם ליחיד כי חשרי הגבר חשר שם ה' מבטחו כדוד שנאמר
ולח שלח ידו בשחול ולח פנה חל רהבים החומרים לו בגודל לבב הבח
להורנך וכו' ולח חל שטי כוב כחשר עשה שחול שפנה חל מליני רעה על
דוד שהיה להם זה מהיו חם שטי כוב החומרים הלין כי רחוי לרדוף חת
דוד למען תהיה הנדולה לורע שחול ודוד לח היה רחוי כי גם על דוחו
נקהל שלחו פיהם בחופן שהם שטי כוב נלי ספק וזה יקנו ירחה לבלתי
עשות כשחול : (ו) רבות עשית כו' חחרי לומרו כל הנסים חשר
עשה לו ה' חמר רבות עשית כלומר פעולות רבות עשית ולח כמלך ד"ו
שעושה הנסות לעם מה שלח יעשה נסניל יחיד והוא כי לח תהיה
הפחרתו בהשחרר על חיש ולח יעשה מלוכה על כן לח יעשה לחיש חחד
מה שיעשה לעם חך הוא ית' עושה פעולות רבות נשניל חיש חחד כחשר
יעשה נשניל רבים והוא כי חין תלוייה ברוב עם כי חם יקרה
חלהי יחיד ויקשיבנו להיות כל העולם נערך נשניל וז"ח רבות עשית עם
היותך חתה ה' שענין השם הזה יורה על היותך מהוה ויוצר הכל וכחשבת
לי לחלהי שתתרלה ליקרת חלהי עם היותי יחיד כי חיך מנקש רבים
לכנות חלהותך כלו' שעל כן גם נשניל יחיד תעשה רבות והנה על
מחמרו וה הלח יקחמץ לנב לחזק קחת שלא ת' כי יקשר למה הזכרת
רבות עשית ולח לחמרת נפלחות רבות עשית כי חם רבות קחם כחלו על
דבריס קלים קדבר • ד' חום' עשית שורה שלריך מעשה ולח קפיק
מחשבה • ג' למה הזכרת קחם רבות ולח ספרת חוקן קחת לקחת על כן
על השתים הרחשונות חמר נפלחותיך ומחשבותיך חלינו לומר הטבתי
לחמר חמרתי רבות עשית ולח חמרתי נפלחות ונם ייחסתי חל עשיה
והוא כ"ח הם נפלחות הוא חלינו בני קדם שסנויי הטבעי' ירחה חלינו
פלח חך לפניו ית' כך הוא לפניו וה כוה כי מי שחמר לשמן וידליק יחמר
לחומץ וידליק ואם כן חין דבר יתייחס לפניו ית' לפלח ועל כן לח הזכרתי
נפלחו' רבות וגם חשר חמרתי עשית שורה כי לריך עשיה הוא כי כחשר
נפלחותיך הם חלינו חך לח הלין כחמור נם מחשבותיך שבלייר מחשבה
הוא חלינו חך חתה חינך לריך לחשוב כי מיד תעשה ועל כן חמרתי
עשית כלומ' כי חינך לריך מחשבה כי הם מיד עשית מעשה ועל שני
הדברים חמר נפלחותיך ומחשבותיך חלינו לומר כי הקייחס הדברים
לנפלחותיך וכן מחשבותיך הוא חלינו בני קדם חך לפניו יתב' חינן
נפלחות וגם הינם נריכין קדימת מחשבה ועל הסלוסים שלא ספרתי
הנפלחות שעשית הוא כי חין ערוך חלינך כו' והוא מחמר ר' ייחכן להוא
תלמידה שיכד לפני התיבה יהפלין בקהל הנבור הנדול והנורא הקדיר
והחזק העוזו והחמין חמר לו כייתתיכהו לכולנו שבחי דמרך כי לחה
שחין סוף לשבחיו של הקב"ה חין למנות ולספר ועוד לחשוח פן ירחה
בהפלים הקוהלים שנחרמוס וחין להם סוף לפי החמת וזה יחמר מה
שחמרתי סתם רבות עשית ולח ספרתי חוקם הוא כי חין ערוך חלינך
כי חינך כמלך נשר ודם שלשבחיו ים סוף ועל כן יפרטו חוקם לך לחה
חין ערוך חלינך כי קם החמרתי הנידה והדברה חוקם לח חוכל למניים כי

אֵלֵינוּ אֵין עֵרֶךְ אֵלֶיךָ אַגִּידָה וַאֲדַבְּרָה עָצְמוּ מִסַּפֵּר: ו זֶבַח וּמִנְחָה לֹא חָפַצְתָּ אָזְנַיִם כָּרִיתָ לִי עוֹלָה וְחַטָּאָה לֹא שָׁאָלְתָּ: ז אָז אָמַרְתִּי הִנֵּה־בָאתִי בִּמְגִלַּת־סֵפֶר כָּתוּב עָלָי: ח לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹהַי חָפָצְתִּי וְתוֹרָתְךָ בְּתוֹךְ מֵעָי: ט בִּשַּׂרְתִּי צֶדֶק בְּקָהָל רָב הִנֵּה שְׂפָתַי לֹא אֶכְלָא יְהוָה אַתָּה יָדָעְתָּ: י צִדְקָתְךָ לֹא־כִסִּיתִי בְּתוֹךְ לִבִּי אֱמוּנָתְךָ וּתְשׁוּעָתְךָ אָמָרְתִּי לֹא־כִחַדְתִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ לְקָהָל רָב: יא אַתָּה יְהוָה לֹא־תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ תָּמִיד יִצְּרוּנִי: יב כִּי אָפְפוּ עָלַי רָעוֹת עַד־אֵין מִסָּפֶר הִשִּׂיגוּנִי עֲוֹנֹתַי וְלֹא־יָכְלְתִּי לִרְאוֹת עָצְמוּ

משערות

הלח עלמו מספר וזהו לגידה ולדברה עלמו מספר: או יחמר הנה תחרתי הקרי הנבר כו' שהוח כי גם לם יחיד הוח תקריו ומה הוח לומרו הלח הוח כחומי היום כי הנה רבות פעולות עשית נברי חת עולם חיים ומחי הממים ולחרין הס שלמת העולמות ועכ"ו תכנה חלהוקך בי עם היותי יחיד כי חתה ה' חלהי תקרית וכחלו כל העולמית כלחו הס לי ועם היות כי נפלחותיך ומחשבותיך חל הנפלחות ונם המחשבות נתכלית המופר העתיד הס חלינו שהוח חל כללות חומתנו ולח ליחיד על כל זה חין ערוך חליך לחסידוקך כי הלח גם נשניל יחיד הפלנת לעשות כי הלח מה שהני לבדי מחשר עשית לי לגידה ולדברה עלמו מספר ולח כן לנמור חומר כי חשרי הנבר לפילו יחיד מיהדק נה' ויסס ה' מנטיתו כי עד כמות שמו עליו להיות כל נריותו כדקי לו יחשיבנו: או סיעור הענין רבות עשית ונחשנחה פרטית שהוח חתה ה' להיוקך חלהי כי עשית לי חת כל הנדולות הנוכר וגם הסנחה כוללת כי נפלחותיך ומחשבותיך חלינו שהוח חל כללות יסרחל בחוקן הלח יכילך תוחר רק דרך חליה לומר חין ערוך חליך ומה גם שחפילו חלרה לפרט ולהניד כל כל נדולותיך לח חוכל כי מה שחגידה ולדברה חינו כי חס חמור עלמו מספר: או מעין זה רבות עשית כו' ומה שחתה ה' חלהי שהוח נשניל וחיוך כחלך נשר ודס שמטיב לעם ומחשנחתו היח לעלמו כדי שהם ייטיבו לו חך חתה נפלחותיך ומחשבותיך הוח חלינו נכי חרס חך לח חליך כחלך נשר ודס נחוקן כי חין לומר חלכוקך דקרעת מעין חלכוקך דרקיעח נוה כי חס שחין ערוך חליך ומה שחמרתי רבות עשית לי וחיתי מספרס הוח כי חירח חלספר נפלחותיך שעשית לי נל יחמרו לי סייעתיכו כו' כי חס מה שחגידה ולדברה הוח לחמר עלמו מספר: או יחמר רבות עשית לי לבדי עם היותי יחיד למה שחתה ה' חלהי עד נדר שחלו נפלחותיך ומחשבותיך שעשית לי היו חלינו נשניל רבים כל כך נדלו שחין ערוך חליך וחתה עשיתם נשניל עד נדר שהם חמרתי לספרס שחגידה ולדברה לח תוכל כי הלח עלמו מספר:

(ז) זבח וגו' וחכתה כו' הנה שמואל הוכיח חת שחול בזומרו כי חמל העם על מיטב הכחן לזבוח לה' וחמר לו החפץ לה' בעולות כו' הלח שמוע מובח טוב כו' כי עיקר חפלו יתברך הוח יפקח החדס חת חזנו לשמוע בקול ה' לבלתי יחטח ולח סיחטח ויקריב קרבן וזה מזמר דוד פה לומר הלח ספרתי כי רבות הטנות וגפלחו' עשית לי והנה מכיר חני שהם חסדיס טובים כי חיוך כמלך נשר ודס שמטיב לעם ומחשבתו היח למען העם ייטיבו לו כי הלח חפילו זבח ומנחה לח חפלת חחר שכבר חנים כרית לי כד"ח כי יכרה חיש בור לשמוע בקולך כי הנה שמוע מזבח טוב וזהו זבח ומנחה וכו' חוזים כרית כו' ושם יחמר חיש כי שחלת קרבנות כעניני קרבן פסח ותמידין ומוספין הלח הוח קרבנות הנלחי בחיש על ידי חטח כלשה המוכרי חו קודה חו שלמים חך עולה וחטחה הבחים על חטח עולה על הרחור הלב חו לח"ל על מנת עשה וחטחה על לח תעשה חלה לח שחלת: (ח) חז חמרתי הנה בחתי כו' הנה כתובני על נליח חמר ויעלני מבור שחון שהעלהו יתברך מבור שחוכו עקה כדחיתו לדבר דרך כלל חזר חל פרטי חמריו וחמר חו חמרתי כו' והוח כי הלח יחמר חיש מה זה היה לך כי חתח לנך עוהך נער לסמוך על הנס ולהסתכן ניד חיש מלחמה מעוריו ולולח ה' הפליח חסדו לך היית מערה לחות נפשך ומי יודע חס נכו לך מוכיוקך לזה חמר הנה חו חמרתי כו' לומר חו נומן שחמרתי ויעלני מבור שחון חמרתי הנה בחתי נלחמתה ומחתי נפשי נכפי לח סמכתי על הנס כי חס בחתי היה נשניל מנלת ספר כתוב עלי נכתוב גור חריה יהודה כו' כי על דוד כחמר סיהיה על החומו כנור חריה ושיריו נעורף חוכיח כלו' וזה סמכתי כחשר נחתי נמנלת ספר שכתוב עלי כי עלי נכתב (ט) ולח שעשיתי נשני כך כדי שיתקיימו בי דברי מעלתי הכתובי' עלי נתורה כי חס שלעשות רלונך חלהי חפלתי שהוח ליעקס מחרוך חלהים חיים ווו היחה כוונתי נפשיתי נפשי נכפי ליעקס ולהלחס עמו היה נלבי חפץ וכוונה לעשות רלונך ומה שחמרתי שבחתי נמנלת ספר הוח כי תורתך שבה יתך נעורף חוביו שכתוב עלי נתורתך היתה נתוך מעי לנל יהוקחו מירחה חך נלנ לח היה רק לעשות רלונך לח למען קנות

מעלה שנמנלת ספר כתוב עלי: (נ) ואם נפרס חומרו למעלה ויעלני וכו' עניו מחמרס ז"ל סחחר נכחון נליח שחל נן מי זה הנער שנחל חס מפרן ויללח למלוכה חז מוהח ולח ימלוך ושחמר דוחק עד שחתה שוחל חס רחוי למלוכה שחל חס רחוי לבח נקהל שנח חרות

שמוחניה ויחרכו הדנרים עד קיס יקרח היסמעחלי ואמר כך מקונלני מניח דימו של שמוחל עמוני ולח עמוני מוחבי כו' ונזה לפנר כי נחו' למעלה ויעלני מבור שחון עלהלהו מנליח חמר נעל מה שחמר למעלה נשניל מליפסל מנח נקהל חמר מטיט היון נגס מניוחו נפקע נטיט היון של עמוני ומיחבי העלהו ה' (ח) לפי זה יחכן שחמר עתה על זה כחנר כתנהו נעתה חוזר חל מה שחמר למעלה ויעלני כו' חמר הנה חז חמרתי נענין מה שנקשו לנקעני נטיט הפיסול על נלחון גליח הנה נחלי כלומר נחלי נקהל חמר נמנלת ספר הוח מנלת רוח שחוקס נספר כתוב עלי על ידי שמוחל כנודע שכתבה להודיע לך מה יעלה נח דוד לעילם למעול נישרחל ומה גם למ"ם ז"ל על ולנה תולדות פרץ כו' שהוח כנופר נכנדה עד מנח המרנלית ומוטלו וורק החזל כך ולנה תולדות כו' עד מנח לח דוד ומחר ויסי הוליד לח דוד וזה יחמר דוד הנה לח חמרתי הנה נטוח הייתי כי הנה נחלי נקהל נמנלת ספר וכו' שהיה לי לעד ומה נקשו לפסלם על קנלח נלחוני לח נליח (ט) ולולי חשנו כי למען יקרבוני לקהל על ידי שהרנתי לח נליח שחיוך מערכות חלהים חיים היה הייתי מנקש נקשו לפסלם על קנלח נלחוני לח נליח חחיוך מה שנקשתי נתורה כי הוחת לח כן חמר ה' חל תרנו לעשות רלונך חלהי חפלתי ולח לכוונה זו כי הלח ותורתך שכתוב בה לח יבח עמוני כו' חמיתתה היתה נתוך מעי שלמדתני משמוחל עמוני ולח עמונית נתופן שלח הייתי לריך לעשות הכופת לכך כי הדנר היה פשוט נלבי. או יחמר לח לכוונת מה שכתוב נתורה נשעה עומדת לי עשיתי כי היה לי ליירח שמח יגרום החטח כי חס לעשות רלונך נלנד כו' ולח לנללי מחמין מה שכתוב נתורה כי החתח הוח כי ותורתך נתוך מעי כי חס שמח נרס החטח. (י) נשרתי נדק כו' הלח חמרתי כי לעשות רלונך חלהי חפלתי ולח לכמוך על ועוחי ושם יחמר חיש חס לח חמכתי על ועוחי חיך נשרתי נדק נקהל רב שחמרתי ה' חתה ידעתי הלילי כו' הוח ינילני מיד הפלחתי הוה לח להחייהר כוחתי שיעשה נניני כחחז נלח חלני חלח שלח מנלני שפתי לחומרו ולח עשיתי חלח רק שלח מנעתים וזהו הנה שפתי לח חכלה מלחומרו שלח מנעתים והלח ה' ידעת החמת שהוח כדנרי שלח לכתחלה חמרתי שה' שעשה נזכותי נחרי והדוב יעשה נם עתה ושמח חחמר למה לח מנעתי שפתי חלמר מה שהכה חת החרי וחת הדוב ושיהיה הערל הזה כחחד מהם סיורה כי נחשר לח זכותו עומדה לו כן יעשה נם עתה ה' חתה ידעת כי כן הוח (יא) ושמח חחמר שעל כל זה היה לי למוכעס נל מחשר למחייהר הנה מה שנדקתך לח כסיתי נתוך לנבי כי חס שהולחתי הדנר נשפתי שהכתי החרי והדוב ולח חמרתי וכסיתי הדנר נלבי לח להחפחר ולומר כי רב זכותי ושתנין זכותי נם עתה לח להרחות שנדקתי עומדה לי כי חס לחמונתך ותשועתך חמרתי שלח כיונתי רק לומר כי חל לחמונה ויטונה לחה כחשר עשית לי לך לח להחפחר על זכותי ושמח תחמר הן חמת כי ה' הוח המושיע לך לח חמרת נוכות מי יעשה זחת והיה לך לומר מיעשה כן נשניל עתו ישרחל לזה לומר נם שנשפתי לח ספרתי זה לח מפני שלח הזכרתיו כחחרי שנזכות קהל עדת ישרחל יעשה ה' וזהו לח כחחרי היות חסדך ולחמתך לקהל רב שהוח נמ"ד נעבור שהוח נשניל הקהל רב יעשה לי ה' חסד ולח ליעלן על עלמי כי יחיד הני: (יב) חתה ה' כו' הנה לפתעוור לחדס מדת רחמים לריך וכוח מה שחין כן למדת חסד ולמת ונזה יחמר מה שחני לריך לבקש הוח שלח תכלח רחמיך ממני שיעמדו לי עם יחיד הני כי חסדך ולמתך תמיד יצרוני לבקש כי ידעתי כי חסדך ולמתך תמיד יצרוני. או יחמר חתה ה' לח תכלח רחמיך ממני ומה הס הרחמים הלח הוח כי חסדך ולמתך שהוח, נתורת חסד ולמת נלי נכוי ספר תמיד יצרוני ולח יכלו: (יג) כי חפפו עלי רעות כו' הנה חתרו רז"ל חס רוחה חדס סיסורין נחים עליו יפפס נחעשיו. עוד ידענו מרז"ל כי עונות החדס הס המעכעמים עניני ונוררים לו עוד עונות

משערות ראשי ולבי עזבני יא רצה יהוה להצילני יהוה לעזרתי חושה יב יבשו ויחפרו יחד מבקשי נפשי לספותה יסגו אחור ויכלמו חפצי רעתי יג ישמו על עקב בשתם האמרים לי האח האח יד ישישו וישמחו בך כל מבקשיך יאמרו תמיד יגדל יהוה אהבי תשועתך טו ואני עני ואביון אדני יחשב לי עזרתי ומפלטי אתה אלהי אל תאחר

מא א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ יְהוָה: ג יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וִיחַיֵּהוּ יאשר בָּאָרֶץ וְאַל תִּתְּנֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אֹיְבָיו: ד יְהוָה יִסְעָדֶנּוּ עַל עֶרֶשׂ דְּוָי כָּל מִשְׁכָּבוֹ הָפַכְתָּ בְחָלְיוֹ: ה אֲנִי אָמַרְתִּי

משערות ראשי ולבי עזבני יא רצה יהוה להצילני יהוה לעזרתי חושה יב יבשו ויחפרו יחד מבקשי נפשי לספותה יסגו אחור ויכלמו חפצי רעתי יג ישמו על עקב בשתם האמרים לי האח האח יד ישישו וישמחו בך כל מבקשיך יאמרו תמיד יגדל יהוה אהבי תשועתך טו ואני עני ואביון אדני יחשב לי עזרתי ומפלטי אתה אלהי אל תאחר

מא א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ יְהוָה: ג יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וִיחַיֵּהוּ יאשר בָּאָרֶץ וְאַל תִּתְּנֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אֹיְבָיו: ד יְהוָה יִסְעָדֶנּוּ עַל עֶרֶשׂ דְּוָי כָּל מִשְׁכָּבוֹ הָפַכְתָּ בְחָלְיוֹ: ה אֲנִי אָמַרְתִּי

ועניות והם המתלבשים בגדות וממרקים לוכלו כר"ת ותמונתו ניד עוניו . וכנח לכל הענין תמר הנה הפיפו עלי רעות עד אין מספר ואל תאחר אלי למה מערחים הרעה הרשעה נאה לה פשפשת במעשיך והיינו מקטן ועד גדול מיד טרם בח הרעה השינוני עוכותי וטמטמו עיני בחופן שלח יכולתי לרחות הרעה ואם כן לח יחשב לי עון לומר שמערחתי יסורין בחים עלי למה לח פשפשתי כי לח יכולתי לרחות ועוד רעה הו לה שהם הייתי רוחה מיד והייתי מפשפש במעשי הייתי שב מעוכות דקים וקלי שלח חשתי עליהם ולח היו מקטגים בהיסח דעתי לך ע"י שלח יכולתי לרחות לח פשפשתי ולח שמתי לבי ותוקס הדקים נעשו עבים וגסים ועכומים תחת היוקס דקים כחוט השערה כי על ידי שלח פשפשתי לח מלחתים והסחתי דעתי ונתעלו וזהו עלמו משערות ראשי שהיו כמות' כי מהיוקס שערות ראשי שהיו כמות' דקים מתחלה נעשו עכומים ועבים וזהו עלמו משערות ראשי ולון עלי חשם נעשה כי לבי עזבני שלח הניחם כמחשבתי מלו היו דקים שלח היו חשובים וידועים . או ענין הכתוב קרוב לזה והוא כי הנה יש לרות לנוף ויש לרות לנפש לרות הנוף כענין היות חיים לפני הבחים להורגו כי חם נוסו הם ממיתים ולח חת הנפש כי חם המותת חיש לדיק לקוד נפשו בחור החייס לחרי מוחו חך הממית לנפש הוא הענין כי הוא משחית נפשו כי על כן הוא יקנרך חת חדום וחת מלריס שנקשו להרוג בחרב חת ישרחל חמר עליהם לח תקעב חדומי לח תקעב מלרי חך למדין שנקשו להחטיח חמר לרור חת המדינים כו' ועל דרך זה חמר דוד הנה לי שני סוני לוידים ל' מבני חדם הבחים להרנני . ג' עוונות הבחים להחטיחני ועל הסוג הח' חמר כי חפפו עלי כלומר עלי ולח בי בעלם רק בנוף החנון . והסוג השני הוא כי השינוני עוונתי לוותם שלח יכולתי לרחות שהיו דקים והייתי נלחי חס לבי ועל כן עלמו מהיוקס דקים כשערות ראשי והיה מתחלה כי דקים היו : (יד) רצה ה' כו' חמר מה שירח פן יחטיחוהו הוח כי חתי כתוח חלו נמלחו יחד בהיות לוידים עליו להמיתו הלוידים להרוג חת נופו והעוונות לשים בלבו סיוקס הוח ויהרוג בלוידים ואם מישרחל ולח יבנס מהיות בהם דם לדיקים על כן על הסוג דשליק מניה חמר רצה ה' להצילני ולח שחיה לחני המציל עלמי בנפשותם ועל הרחשון חמר ה' לעזרתי חושה והוא שלח תמית לחתה לח שיהי כי חס מתעוררני נגדם שלח יוכלו לי חו לעזרתי חושה ולח לחריך זמן קן בהחריך לח יניחני ילרי לסבול וחכם (טו) ובזה העוונות שחקטיים נפשי לספותה על ידי החטיחם לוותי יבושו ויחפרו יחד אשם מבקשי נפשי לספותה ועל בני חדם הלוידים הבחים להרוג חת נופי שלחי מבקש שלח קהרנם הוא שלחי מבקש רק שיסוגו לחור מחשר בקשו לעשות ויכלמו בדלוקם כי לתה עמדי ועון היו עושים והיו תשובה מעולה כנודע כי חין קשובה כחשר בהיות החוטח בוש וכלם מחשר זמם לעשות חו מחשר חטח כי הן ולח היתה לשחול כמלמרם ז"ל לוך זכה שחול להיות בחיקת שמואל שחמר לו מחר לתה ובניך עמי מפני שבוש וכלם על עון בוד שחמר נם בחלומות נם בנביחים ולח לחמר נם בחורים ותומים כי בוש מלהזכירם על הורנו חת לובשי חורים ותומים על דרך זה חמר דוד לח לחפוץ בשות רודפי ולוידי כי חס בשובם מדרכם ויהיו שיסונו לחור מעשיות הרע ויכלמו מחשר זממו לעשות חפלי רעתי כי מישרחל הם ויבושו על חשר בקשו לשפוך דמי והנה זה יהיה לחשר לח היו כ"ת חפלי רעתי בלבד שעקב חפלם רעתי יהיה להם בושתם שיכלמו (טז) לך חשר לחמרו לי הלח הלח שהיתה שמתתם כפולה שעל זה לחמרו הלח זה פעמים על רעתי ועל שובו לרשותה בעיניהם כר"ת הלח הלח רלוקה עיניהו על כן לבקש ממך שתתן בלבם תשובה יותר נמורה שמלבד בושתם על חשר זממו לעשות ישובו ויכמהו על מה שהיחרו עד כה מלהתבייש על זלת וזהו ישובו על עקב בשתם שישובו על לחיחור בשתם ויהיה עקב כמ"ש המתרגם על תשובתו עקב כר"ת עקבות משיחך ורגיש כלה שהוח לשון סוף ולחיחור וכ"ו צריך להשלי' תשובת החומרי' הלח הלח :

(יז) וישישו ושמחו בך כו' הנה מלו היחל המזמור לחמר קוה קויתי ה' והוח כי יש שתי הדרנות יש שם לחדות ולמעלה ממנו שם ה' לחמר הנה קוה קויתי ה' לומר מהקווי הרחשון היה שקותי ה' ולח התחלתי בחדות ושוה לי ויט חלי מלמעלה השם הנדול וישמע שועתי שלח על ידי שם לחדות כי שם השם ההוח נטה חלי וישמע וכן בסוף המזמור חמר רלה ה' להצילני כו' שהוח על ידי שם ה' חמר עתה ישיטו וישמחו שמחה כפולה כל מבקשיך כי מבקשיך ה' המוכר הין צריך לומר שילליהו כי חם נם שתכפל בחתם שבו חתם שמחו ולח בחה שלמטה היחנו בלבד . ושיעור הכתוב ידעתי כי ישישו וישמחו בך השם הנדול כל מבקשיך ה' שלח יבקשו חת שם לחדות כי לח יחמרו יגדל לחדני כי חם חלח שבמיחנו תמיד יגדל ה' שחה שהשם בלתי שלם כי חם יה נפרד מו"ה ינדל בהתחברו לוהבי תשועתך שהיח הויח שם לחדות מגלות כ"י שעם שהעיקר הוח של שכינה הוח לחדות הם חין מזכירים רק שם ה (יח) חך לח כן הנכי כי ולחני עני ולביון חי יתן ולחדני הוח שם לחדות יחשב לי שיחשבני כי לח חלך נערלות ושלחתי היח כי היותך חלהי מכנה זה השם עלי כל תחחר :

מא (א) למנצח מזמור לדוד

כו' (ב) יתמר ענין נת ר' עקיבח שהיה "נוזר עליו חיתה משונה בליל חופתה וע"י חתה נדקה לעני שהיו כלם מטפלים בעסקי חופתה והשתה והיח הניחה הכל ושתה לבה כל עני והניחה הכל ותרץ ותתן לו לחכול ותנגל נפשה והיה לה נם כפול כי נם שלח הקדים' נדקה לנרה רק ביום הרעה עלמו נגולה על ידה ועל ר' עקיבח ודרש ונדקה תציל ממות יכול ממיתה משוכה חלח נם ממות עלמה והוח כי היה מספיק תציל הנדקה מרוע הגזירה בל תהיה משוכה המיתה חך תמות לו מיתת עלמה חחר שלח היה לה עוד חיות כי חם נם ניתנה לה חיים וזה יתמר פה לשרי מי שמשכיל חל דל שמשמעו שפוכה מעשקיו ומשכיל ושם לבו לפקח על הדל כי זה חין ל"ל חם יקדים זכות זה ליום הרעה הנזרת עליו כי חם נם חם מה שהוח משכיל חל דל הוח ממש כנר ביום רעה עכ"ו ימלטהו ה' כחשר קרה לבת ר' עקיבח כתרונר ונם כיון בחומרו ביום רעה כפשוטו שהוח יום של רעה שהיום הוח של ניזרה רעה לפי מזל היום כנת רבי עקיבח כתרונר ועכ"ו ימלטהו ה' השורר המולות (ג) ולח בלבד ממיתה משוכה כי חם נם ממיתה עלמה שיוסיפו לו חיים וזהו ה' יעמרהו מהרעה וזולת זה ויחייהו ולחילו ממיתה עלמה ועוד חשתלם הטובה כי יחשר בחרץ שוולת הזכות השמורה לו נם יחשר- בחרץ מפרי הנדקה ולח תהיה מתנת חיון משוללי טובה בעולם הזה הנה עד כה ספרתי שלח למוכח החשר חשר למשכיל חל דל ועוד חני מחלה פניך ה' שוהל תתנהו בנפש לוידיו שלח חמר שהיה יום רעה של ניזרת מיתה משוכה די לו שלח יעות כי חם מיתת עלמו לך חעשה לו חסד שיכפר על דורו לו"ח ולח תתנהו בנפש לוידיו שנם חם לכפר נער חנשי עירו יצטרך לפתו כפרה בעד נפש דורו חו בני עירו חם הם לוידיו חל תתנהו בעד נפשם לכפרתם נם שהוח היה עתיד למות כמדובר שזהו ביום רעה וה' יחייהו ע"ד נם שנין כך ונין כך היה מעוכד למות חל תתנהו בנפש לוידיו : (ד) ה' יסעדנו על ערש כו' חמר הנה עד כה דברתי על מי שהיתה עליו ניזרת מוד והוח היה ברית חולם לך חם הנזרה היח מחת ה' מן השמים והיה משכיל חל דל חל תחמר הנה זה די לו שתועיל הנדקה לו שילך לכפרת הדור נם שיהיו לוידיו ל"ח ה' יסעדנו על ערש דוי והוח מחמרנו על פסיק בחלוחו ויקי מחליו שברנות ה' דרכי חיש מניח עליו חולי כחשר עשה להזקיה וע"י מירוק החולי ושוב מחטחו יגזור עליו חיים ויעכו לו החולי במקום מיתה וזהו ויקי מחליו כי ניתנו לו חיים מחמת חליו כי כהפכה נזרת מיתתו לייסורי החולי וזה יחמר פה ה' יסעדנו על ערש דוי כי ה' יסעדנו ויחזיקנו נמה שמתמרך על ערש דוי כי תתרפק נפשו בחולי נופו כלו כל משכבו שהיה עתיד לשכב עם הנבותיו הפכת המשכב לחייו בחליו . הו שיעור הכתוב שחמר שם הנדיק הזה חלה בעונו כי חו קשה להיות כי הוח כנחשר לסרדיון לידון ונריך וכוות רב ליפטר עכ"ו לח תחליפהו ותתנהו נעד כפרת נפש לוידיו שנעירו שם יש לו לוידים בתוכם כי שם נחש הרחמים יסעדנו ויקיימנו וזהו ה' יסעדנו ויחזיקנו על ערש דוי שיקוס ויקחזק כי על העדר המיתה חין צריך לבקש כי כבר כל משכבו הפכת לחיים בחליו ע"ד המ' ולכן חל תתנהו בנפש לוידיו : (ה) אני

אָמַרְתִּי יְהוָה חָנֵּנִי רְפָאָה נַפְשִׁי כִּי־חָטָאתִי לָךְ׃
אויְבַי יֹאמְרוּ רָעָ֥ה לִי מָתַי יָמוּת וְאָבַד שְׁמוֹ׃
זוְאִם־בָּא לִרְאוֹת שָׁוְא יְדַבֵּר לִבּוֹ יִקְבָּץ־אָוֶן לוֹ
יֵצֵא לַחוּץ יְרַכֵּר׃ חיַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל־שֹׂנְאָי
עָלַי יַחְשְׁבוּ רָעָה לִי׃ טדְּבַר־בְּלִיַּעַל יָצוּק בּוֹ
וַאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לָקוּם׃ יגַם־אִישׁ
שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר־בָּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכֵל לַחְמִי הִגְדִּיל עָלַי
עָקֵב׃ יאוְאַתָּה יְהוָה חָנֵּנִי וְהָקִימֵנִי וְאֲשַׁלְּמָה
לָהֶם׃ יבבְּזֹאת יָדַעְתִּי כִּי־חָפַצְתָּ בִּי כִּי לֹא־
יָרִיעַ אֹיְבִי עָלָי׃ גוְאֲנִי בְתֻמִּי תָּמַכְתָּ בִּי וַתַּצִּיבֵנִי
לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם׃ דבָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
מֵהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן׃

מב למנצח

אמרתי ה' כו' הלח לחמרתי שטוח לנדיק יתמרק על ערש דוי מלהיות כפרת לוויבו והיה מקום לומר הלח טוב הוח יכפר בעדם כי יסובו חל ה' ויזמרו חם לעיני רמוחו כך לעוברי רמוחו עחכ"ו כי הלח חי יקן והיה כך קך חדרכה יתפקרו יותר ננדו ויהפכו הדבר לומר כי בעוחו חלה ובחטחו חת: והנה מבשרי קרוה מחשר קרה לי עם חויבי כי הלח בחליי בהיותי על ערש דוי חמרתי ה' חנני כי לח הייתי מנקש לרפוחת נוסי ובדרכה הייתי חומר הנה ידעתי כי נוסי חינינו לחקבעינוך על בחטחתי בחברין על כן חל תרפח נוסי רק תמרק חוחי עד יהי לחן בעינוך לך מה שחנקש שתרפ' בעצם הוח הנפש רפחה נפשי שע"י החולי קנקה לוחה מחלחתה והטעם כי היח לח חטחה כי קדושה היח כי הלח חטחתי לך לחני ולח היח כי חומרי הוח חשר התחוה תחוה: חו ע"ד זה שם תרפח חת הנוף יהיה בתורת חן לך חת נפשי תרפח בדין והטעם הוח כי חטחתי לך לחני ולח היח בחופן שלח הייתי עושה עיקר מרפוחת נוסי רק מהנפש וגם זה בתורת חן בעלמח כנלחי מקריב נמוח הנוף (ו) ושמח בחמר כי הלח זה ווה טוב לי כי בהיותי חולה לחני סובל עון הדור והוח וכוח נדול מחד וחס חמוח יהיה מכפר בעבד כי הנדיק הנפטר על הדור עולה במעלה לפניו ית' עד חין קן כנודע הנה זה היה שם יכירו כי נדיק הני ובכל חלויי לחני מנוע על רעתם ושחס חמוח לחני כפרתם לך חויבי לח יחמרו כי רע להם וחני כובלו בחליי כי שם יחמרו כי הרע הוח לי וחני מתמונג בייד עויבי וגם שם חמוח לח יחמרו כי לחני כפרת' וחעלה במעל' בעולם הנח על זה כי חדרכה מעתה יחמרו מתי ימוח וחבד שמו שהוח חשר יקרה לרשעים הנמורים שחחר מוחם חפילו שם יחבד והם עלמם לח ידעו שם כנמלח בספר האהר וזה יחמר וחבד שמו בהופן שנחליי ונמותי מרניש לפשוע וחיך יהיה חולי לו מיתתי כפרה עליהם (ז) ומי יתן והיה חוכח כברם כי הלח שם נח לרחות כלומר שם נח שמורה שנח לנקר חת החול' לח כך הוח רק לרחות נרעתי ו"ח ושם נח לרחות כלומר חינו לנקר חותי רק לרחות בלבד וחשר יחמר לי עליך לחני ומי יתן מותי לחני תחתיך כי בלנך כחיה וכיונח הנה שוח ידבר כי חדרכה הוח מתחוה מיתתי והנה לח יבנר ממנו מהניע רעות רבות כחשר בלבו כי שם שלהיותו יחידי לחני חין לו עם מי ידבר רעה וחדרכה מחפה חך מה יעשה לבו יקבץ חון לו ומחשבות רעות כי מחשב רעות ומקבץ בלבו להניד בחוץ ושומר קומם בלבו עד יהי בטנו כיין לח יפתח כחוזות חדשים יבקע עד יוציח מפיו מלין ומה יעשה יצח לחוץ ידבר עם שבלחו חותו לרחות וירוח לו כי לפני לח היה יכול כי היה יחידי לחני (ח) וכל זה הוח בהיות חחד מחויבי לחני חין יקום להניע רעות עד יבח לחוץ לך שם חויבי הנ' הס יחד עלי שנחו לרחות לח יקבלו מחשבות חון בלבם לדבר בחוץ כי שם שם ידברו ולבל חשמע יתלחשו כי ידברו בלחש כל שוכלי ורחו רעתם רבה כי בהיותם עלי יחשבו רעה לי חו מי יתן ולה יותם עלי יחשבו הרעה לי ולח ידברו לותה: חו יחמר ומה שלח נשמרו חמרי חשמע בהיות עלי הלח הוח כי יחשבו כי רעה לי ולח לטעור כח לשחוע וזהו טעם שנמלח עלי לומר שמח תחמר הלח הס עלי ולילך יתלחשו ולח יחוסו שחשמע לו"ח כחריס קול כהולכת הטעם שעל מלח עלי והומר עלי כלו' עלי שהוח כמו זר נחשב יתלחשו חינו מן התימה כי הלח הוח יחשבו שרעה לי ולח חוכל לכוין (ט) ומה שיחמרו בלחש זה לזה ומקבלין דין מן דין הוח דבר בליעל יצוק בו לומר הל תחשבו שהמלוקות של החולי הוח על דבר עון בח שבע בחופן שיהיו ייסורין מתרקין וייקום לחר כך מחלייו כי שם כעת חינו שח כי חיזה דבר בליעל חשר דבר יצוק בו מלוקות החולי כי חין ייסורין בלח עון לך וחשר שכב הוח לשר שכב שם החשה הידועה לח יוסיף לקום מן המשכב על כי נס שם היה חילול ה' ולח יכופר עד ימות (י) חמנם ה' לח רחשים בעצם חת המכניסים על עוונותי כשה כי הלח נם חיש שלומי הוח יוחב חשר בטחתי בו בשולחי הכתב שישים חת לוריה במקום חשר ידע כי נבוריס שם בחשבי שיסתיר דבר וחדרבה הוח הנדיל עלי עקב בהרחוקו הכתב לכל כמ"ש ו"ל על וחתה ידעת חת חשר עשה לי יוחב בחופן שהם היה קלת חילול השם בדבר שהיה פתחון פה לעם לוולל בכנודי הוח הנדיל עלי עקב כי מעט חשר הייתי למרמם תחת עקבות רנלי לויבי הנדיל עלי עקב זו יותר לידרש כי הנדיל עקב שעלי ושם נפרש לשון עקב כמ"ש סוף כדעת המתרנם על תסופו עקב יחמר כי תחלה היה לוות שפתים על שלקחה לך בהנלות כי הוח לוה שיהרנ הנדיל מה שהיה בסוף וכלה כל הקודש כי זה שם החוקס וכלה רעת החילול ומחשר חיש שלומי עשה לי כך חיני מחשים כ"כ חת לויבי כי הוח עשה להיות כי רע עליו המעשה ולח יכול לסבול כן חפשר חלה נם שם נרחה הענין חמור בעיניהם (יא) לכן ואתה ה' חנני כו' והוח בשום לב חל ייתור מלת ואתה ועוד היחכן כי חסיד כדוד יחמר חנני והקימני כדי שחנקש מהם לשלם רעתם ואין זו מדנת חסידים לך יחתר לח חרצה בנרתם רק שחתה ה' הוח חשר חנני והקימני ואשלמה להם נמול חיי וקימתי כחלו הם הקימוני כי בסיבתם נתנלנלה קימתי (יב) כי הלח בזאת ידעתי כי חפלת בי כי לח יריע לויבי עלי שלח ישמח בחותי נמלח שבהרחוקם שמחים לחידי הם סיבה שחתה ה' תקימני להורות כי חפלת בי נמלאו הם מסבניס קימתי ונם לח בחפון תלר לחו על דבריהם כי הלח כל טובי קלוי בחומי כי ולחני בתומי תמכת בי שלח לעשה דבר יפסק מלכותי מלהיות תמיד נכח מלך ותציבני לפניך לעולם שברת בריתך חתי שכשח כבוד דוד יהי' ככון לעולם (יד) ושמח תחמר הלח מה שהלקחני לפניך הוח למלוך על ישרחל ומי יודע שם יוכו ישרחל להיות תמיד לפניך שמח יברוס החטח ובעלי בחירה המה לו"ח ברוך ה' לחלהי ישרחל כלו' הלח ברוך ומשובח הוח ה' להיותו חלהי ישרחל מהעולם כלו' מחז ועד חל העולם טרם הבריחם כמ"ש ו"ל בב"ר טרם יברח העולם היה שבח לה' ביישרחל והי' כתוב בתורה דבר חל בני ישרחל לו חת בני ישרחל כמ"ש ו"ל משל למלך שרחה בחסטרולונייח שהמלכ' חלד בן והיה קונה קלמרין וחפלים לבנו וח"כ חמור מעתה חי מחי דלח הוה הוה מחי דהוה לח כ"ש ושחר שהוח יח' ברוך להיותו חלהי ישרחל וזה מהעולם ועד נברח טרם היות ישרחל ח"כ ועד העולם ודחי שהוח חתן וחתן חמנה חומן כי מהי דלח הוה הוה מחי דהוה לח כ"ש סיתקיימו ולח יתוטו מלפניך לעולם * (י) חו סיעור הכתובים ע"ד הקודם מחשר רחיתי חיש שלומי חין לחתיה על חלו כי רע עליהם המעשה ובדחותם חלייו קו מותי יתקוקו בחטח' חנני והקימני שע"י כן יפורס ונדי כי חלה נמה שחתה ה' מרחם ושפך בחטוחת החוטחי' חנני והקימני שע"י כן יפורס ונדי כי ידחו כי חלה עמדי נמלאת קימתי למען יזמרו ע"כ ושלמה להם נמול חיי (יב) כי להפך הסיבה ולהעניסם על מה שחטחו נגדי לח יחפוץ כי חדרבה בזחת ידעתי כי חפלת בי נמה שלח ירים מלרקו לויבי עלי בשבילי שלח יעכם על ידי כי עכוס לנדיק לח טוב (יג) ועוד כי נס חתה חפץ במידת התמימות לעבור על פשע כי הנה ואתי בתומי תמכת בי לו' שלח לחכשל בעון שיבטל ייעוד העמדתי לפניך לעולם כי ע"כ דברת לבית עבדך למרחוק להיו' ככון עד עולם וזהו בתומי תמכת בי ותציבני לפניך לעולם מה שלח עשית לבחול על שהיה עתיד ליכשל הנה כי בתום חתה חפץ ולכן חנני והקימני שיפיבו ולח להענים' על מה שחטחו (יד) ועו' כי הלח מה שברוך הם"י הברכה היח ברוך ה' חלהי ישרחל וזה חפי' מקוד' היו ישרחל בעולם שהוח מן העולם שחמו' בקודם וכן עד העולם והין זה מקויי' בעצם לכבוח שמך עליה' עד העולם שם לח נמה שתחזיר' ותכין להם דרך תשוב' וחלת היח חמונה ועתה תתחזק החמונה נמה שתכין לחויבי דרך תשובה ותמחול להם נמה שתחנני ותקימני כחמור וזהו חתן כי כחשר תעשה עתה תתפרסם מדתך זו ביישרחל ותחזק חמונת היוקר חלהי ישרחל נס עד עולם כי ע"י עשותך כך לח יכבר הטוב העתיד שתנלה כבוד מלכותך עלינו להיות חלהי ישרחל בעצם לעיני הכל והוח מו"ל שכבר הבטיחנו הוח ית' שיחזירנו בתשובה בסוף הנלות למלוך עלינו וימלח כבודו על כל הארץ בתברה בימינו חמן סלה:

מב למנצח

תם ונשלם ספר ראשון של תהלים

מב (א) **למנצח** מסכיל וכו' כתיל וכו' הכה נתחלת הספר הקדמנו כי מספנו ידינו מלהעלות הערות על ספר פן כמעט יכבד עלינו ובמדת הקיצור לחזותי ולא תרפל' והמסכיל יבין לחסורו כי בדרכינו יהי' כל עקוד למיסור נעזר מסדי: הנה המזמור הלזה ייסדו בני קרח על בני הגלות החיל הזה כעורר לבבות עם בני ישראל הנלחמי מרגיזים הבידתם ורעתם כי מר כי חוי להם שנלו מעל שלחנותיהי ולו חכמו יסכילו זאת ערך ה' חוסר הגדו' קסר היה להם בבוקם לרחוק פני אלהים כי מיגוי גדיל קסר לו אלהים קרובים זכו לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו שלם פעמים נפנה כתומו ומי עם כנד עין החפץ חיים חחרי זאת ולא יבחר מחנק נפשו מדקנה מדבר זה ולא יסקומו עד יום ד' עד ה' וירחמהו ואל אלהיו וירבה לסלוח וחרמון על מספנו יוסיב והנה כן רמת כי נפש עם בני ישראל קסר חלק ה' היה יודעת מאד חין ערך הטוב הגדולה ושחינת הקדושה קסר היתה לנו בעלותנו שלם פעמי' נשב לרחו' פני אלהים אך הנוף נער לא ידע בין ימינו למהלנו ועל כן כל ליש ישראל קסר נלינו מארצנו יעלרנו הנשם מכביר נדולת ומועם החוסר קסר היה לנו ולהניט ולרחוק את חרפתינו על הבדקנו על כן רוח ה' דבר בבני קרח נשם המשל בחומור הלז כאלו כל נפשות עם בני ישראל החשובות כאח' נכנת לעומת חלק הנופי' ומלטערת על גויותינו על לבידתנו ומשתוקקת אתי נזכה עם רוחינו גויותינו לעלות לרחות פני אלהים כי כן דרך נפש הקדושה כי נם לה גם לגוף המלבישה חדרוש שלום ושמת לקרבם חל ה' אלהי ישרא והוח לומר כי על עלמה לה תרבה הדחנה כי הלח לא יבצר ממנה כי עלה קעלה חל האלהים קסר נתנה ושם תשמח נה' לך לא כן החומר כי יסוד חל החרץ כשהיה ולא ישמח חל ניל הרחות פני אלהים עד יחיו מתינו על כן תשות ותמה הנפש היודעת חין ערך החוסר ההוח על גויותינו מקי יוכה וירחה פני אלהים בעוד לסר נשמה בי' ותקי המלחת המשל כי חלק הנופים עורכת תחנה לפניו יתב' ומספרת תשוקת נפשנו בחמלתה על גויותינו ומחלה פני חל יעשה בנינה ולמעשה לם לא למענכם כי חלקו היה והיה המשנת חיכות הטוב ההוח ולא החומר ולכן נם לתה ה' חמול על עמך כחמלתך על הנפש והשב תרמון על משפטו (ב) והן חלה דברי חלק הנופים לפניו יתב' כחיל תערוג כו' והוא בהזכיר מחמרם ז"ל כי בשנת נזרת ימלו כל החיות וחלכנה חלל החיל שכיל שנכולם שיבקש דחמים עליהם והוא חופר בקרקע ומועך קרנו וגועה והקב"ה שומע קולו ובוקע מים לפניו • ונשח חל העניו קומרים עם בני ישראל חשר בנלות החיל הזה לפניו יתב' הנה חני כח החומר לא חדע ערך מעלת דבקותך המוסג בנקר בהיכלך כחשר נפשי יודעת מאד והנה יקרבה כמקרה החיל כי נם שהות נם הוא שותה כיתר חיות כי נם הוא היה לאח למת ועכ"ז כל ישעו וכל חפץ הוא להטיב את החיות הקרובים חליו ובחים לבקש מלפניו כי על כן לא יעשה דבר עד בוחנה חליו הנה כמשל הזה הוא שנפשי משתוקקת להרחות לפניך בנית מקדשך והוא כחיל קערוג על חפיקי מים שכל ישעו וכל חפץ להיטיב לזולת כן נפשי תערוג חליך לא בעצם למעלה רק להיטיב לי (ג) כי הלא נמאה נפשי לאלהים כו' לא למעלה רק מתי אבא ואחזה פני אלהים בחיים חייתי ולהתכת החיבות יחמר כי הנה המבקש בקשה מאת מלך בשר ודם ידחג על החיחור כן יחות הוא לו המלך ההוא בטרם יבא הדבר חל הפועל לחנם הנפש המבקשת התקרב אליו ית' להרחות פני אלהים לא יקרבה לחכון חות ומה נם המלך הקדוש שחתו יתקרב בקש כי הוא אלהים חיים ומלך עולם בחופן שחין לה להלטער על עלמה כי אם עודה בחומר החדש לא תחומר בחרץ לא יבצר ממנה אחרי חותו וח"ל נמאה נפשי לאלהים על הרחותי לפניו ית' בנית מקדשו עם היות שחינה מתה וחדרבה אחרי חותה לא יבצר ממנה דבקותו יתברך וגם הוא לאל חיי כי הוא בעל החיים הנאחיים ולכן לא תהיה נמאתה למעלה כי לא יבצר אחרי כן ממנה אך מה שנפשי נמאה הוא למען עלמי חתי אבא ונוף ונפש ואחזה פני אלהים בעזר הקיום ואחזה החיות הנוף נם כי

מב א לַמְנַצֵּחַ מַשְׂכִּיל לִבְנֵי־קֹרַח:
ב כְּאַיָּל תַּעֲרֹג עַל־אֲפִיקֵי
מָיִם כֵּן נַפְשִׁי תַעֲרֹג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים: ג צָמְאָה נַפְשִׁי
לֵאלֹהִים לְאֵל חָי מָתַי אָבוֹא וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים:
ד הָיְתָה־לִּי דִמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם וָלָיְלָה בֵּאָמְרָם
אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה אֶזְכְּרָה
וְאֶשְׁפְּכָה עָלַי נַפְשִׁי כִּי אֶעְבֹר בְּסָךְ אַדִּיר עַד־
בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה הָמוֹן חוֹגֵג: ו מַה־
תִּשְׁתּוֹחֲחִי נַפְשִׁי וַתֶּהֱמִי עָלַי הוֹחִלִי לֵאלֹהִים
כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת פָּנָיו: אֱלֹהַי עָלַי נַפְשִׁי
תִּשְׁתּוֹחָח עַל־כֵּן אֶזְכָּרְךָ מֵאֶרֶץ יַרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים
מֵהַר מִצְעָר: תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל
צִנּוֹרֶיךָ כָּל־ — מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ
עָלָי

הנפש בהפרדה רוחה פני שכינה לך הנוף פה מתרחה לפניו ית' (ד) וחם תחמר חלי ה' כי חחר שחננתני ה' דעה והשכל בעוד שני נשמת קיים למה לח לח תרנים נם חמי חסרוני על נלות כי חם הנפש לבדה לו"ל היתה לי דמעתי כו' ולומר הנה זה יתרון הנפש כי נם מה שחינו נגלה לפני תרנים ותבחין קך הנוף נם כי רוח חלהים בקרבנו וכי דעת וכי שיג לו לח יתפעל ממה שחינו נגד עיניו כי הנה כח דבר לחד שחני מרנים כמות על היותי רוחה בעיני עד ירדת דמעתי מלרתי והוח כי היתה לי דמעתי כו' הלח הוח מה שנם שמים מתחלל חלילה בחמרם ליסרחל חיה חלהיך כלומר בנלות הזה שחינו מוסיף וח"ו מטילים פנם כלפי מעלה ונזה תפילו החומר ירנים וזהו היתה לי דמעתי כו' בחמר חלי כו' ולהנדיל הדבר לומר יומם ולילה לומר כי הני בוכה יומם ולילה על מה שחומרים לי ניום לנד היה חלהיך וז"ח היתה לי דמעתי לחם יומם ולילה בעד לחמר לי כל היום כו' כ"כ חני מלטער עד סוף ממני תחות החכילה מרוב הבכי כי לסר חוליח לם דחנתי חוכה הוח לי לנטנעה נמקום לחם • או יחמר כל כך חני בוכה על זה כי חין לי זכות לחכול לחם בעה"ז כי הם על זה והיה היתה לי דמעתי לחם כו' (ה) וכן חני מעורר חת כללות הנפשות הנקרחות נפש לחד לחחדות סורסם להשתפך ולהתפעל עלי כלומר בשבילי לפני קונה והוח כי חלה חוכרה נפי וע"י הוכירי חותם השפכה מיד לפני ה' חת נפשי לבקש עלי וחלה שחמרתי שחוכרה הוח כי חלעבור בסך בהוכירי ימים רחשונים כשהייתי עובר בסך הנדול לרנל לרנל ומה שהשפכה עלי נפשי הוח בחומרה בהתעוררי לזכור הנה לחדש עד בית חלהים והוח לומרה כי סך נדול מלד מישרחל בעלותם לרנל מקנו חרץ ישרחל לח היה מסיגם לחות ועמל חך היה כי חכבי הייתי מדדה חותם כחשה שמדדה חת נעה כי הנפש היתה מנשחה חת הנוף ובזכות מה בזכות קול רנה ותודה של זכות רנים מהמון חוגג שהיו הולכים בקול תודה ושירה לה' בדרך (ו) הוסבת פניו לד' החומר לל הנפש וחומר מה תשתוחחי נפשי עלי כלומר בשבילי על המוצע חלי שחזכה נגוף וגפש להרחות פני חלהים ע"י התמרמרי על הדבר כי מסכון נדול לי והוחילי לחלהים כי היחלה לחל כי עוד חודנו בגוף ונפש ישועות פניו והוח כי הלח סכינה בנלות כ"י והיח כשיכול בהעדר החרת פניו על כן בקש דניחל מה' ויחמר והחר פניך על מקדשך השמם למען חדני הוח סם החדנות הוח השכינה המסוללת החרת פניו והוח ישועתו של הקב"ה שחלויה בו ישועתן של ישרחל והוח כי עוד חודנו כו' כלומר הוחילי לחלהים הוח השכינה שהעלה נם סם זה כי עוד לבטח שחודנו ישועות פניו ויחר פניו וקבנו נם חני חושע (ז) וחחרי כן שב בכללות ישרחל כלפי ה' וחומרים חלהי עלי כו' לומר היחכן שבהיות חתה חלהי כחב לי יהיו לי דורשי שלומי ודוחנים על נרתי וולתך ומי קרוב לבן יותר מחביו והוח חלהי בהיותך חלהי היחכן עלי תהיה נפשי תשתוחח שעל בניך ועל פועל ידיך יהיו חפוטרופוסים וולתך על כן חזכרך כו' לומר הם מה שהרחתך ממני הוח על הדבר וכותי הלח חזכרך מחרץ ירדן בערבות מוחב על ירדן יריחו סמוך לעון שטים הכנסתני לח"י ולמקדשך ונם חרמונים הם סיחון ועוג שבהר חרמון הוח סריון שנתתם ביד מו בנשעמו מהר הסר הוח הר מלער שהוח הר קטן ומלער שעל הר נדול כי סם פשעמו ומריתו ונשוב מלרימים שמה מסעות כנודע לולח חרב נוקמת של שבט לוי שהפילה כמה מישרחל ולנמרי כמה מספרות משמעון ובניימין ונם נשעמו מהר מלער לח מנעה ממנו מלכבוש חת החרמונים סיחון ועוג כלומר ונם חתה חל תפן חל רשעמו ומהר לנחלתו ורפה פני חלהים (ח) ולמה נערע מטפות נשמיך כי תהום חל תהום קורח כו' והוח כי חרי"ל בב"ר שבשיורדים מימי תהום העליון בהברה הזית הם קורחים חל מימי תהום תחתון יעלה לקרחתם לקנלם ואומרים לניון של הקב"ה חלו קנלונו כו' וזה יחמר הנה תהום חל תהום קורח לקול לנורין שיקבלום להיותם לניון של מלך ומי לניון של הקב"ה יותר מיתתו בני ישרחל ולמה לח תקבלתו וחם חטחתו הלח כל מעבריך וגליך עלי עברו בגלוים

וחם

עָלַי עָבְרוּ׃ ח יוֹמָם יְצַוֶּה יְהוָה חַסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה
שִׁירָה עִמִּי תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי׃ י אֹמְרָה לְאֵל
סַלְעִי לָמָּה שְׁכַחְתָּנִי לָמָּה קֹדֵר אֵלֵךְ בְּלַחַץ אוֹיֵב׃
יא בְּרֶצַח בְּעַצְמוֹתַי חֵרְפוּנִי צוֹרְרָי בְּאָמְרָם
אֵלַי כָּל הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ׃ יב מַה תִּשְׁתּוֹחֲחִי
נַפְשִׁי וּמַה תֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי עוֹד
אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת פָּנַי וֵאלֹהָי׃

מג א שָׁפְטֵנִי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבִי מִגּוֹי
לֹא חָסִיד מֵאִישׁ מִרְמָה
וְעַוְלָה תְּפַלְּטֵנִי׃ ב כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי מָעוּזִּי לָמָּה
זְנַחְתָּנִי לָמָּה קֹדֵר אֶתְהַלֵּךְ בְּלַחַץ אוֹיֵב׃ ג שְׁלַח
אוֹרְךָ וַאֲמִתֶּךָ הֵמָּה יַנְחוּנִי יְבִיאוּנִי אֶל הַר
קָדְשְׁךָ וְאֶל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ׃ ד וְאָבוֹאָה אֶל
מִזְבַּח אֱלֹהִים אֶל אֵל שִׂמְחַת גִּילִי וְאוֹדְךָ בְכִנּוֹר
אֱלֹהִים אֱלֹהָי׃ ה מַה תִּשְׁתּוֹחֲחִי נַפְשִׁי וּמַה
תֶּהֱמִי עָלַי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת
פָּנַי וֵאלֹהָי׃

מד למנצח

(ט) ואם תאחר שנייחל עוד ומן ועידן כי אם יתמהמה הקץ לא יכזב הן תמת כי ידעתי כי יומם יצוה ה' חסדו הוא בנתן הגשולה המשלת ליום ע"י מה שבלילה על גליות שירה עמי היא הורתו יה' כמ"ש ו"ל על ויכתוב משה את כל דברי השירה כו' אך לזו מי יחיה לרחות הנקר ההוא כי הלא לריך תפלה לחל חיי יאריך חיי עד הזמן ההוא כי כל ישעי וכל חפץ הוא שיהיה בימי׃ (י) אומרה לחל סלעי כו' רחוי לשים לב מה זה השיבוי כי למעל' תמר ישועות פנינו ופה תמר פניו ותלהי תמנם לחר הפלוג חלק הנופים לפנינו יתברך על דחנת הנפש עליו בדברי שחנתו הפר פניו נגד הנפש ויתמר לה הנה נא לי נחמה לחר' להסקיט דחנתך על הנוגע חלי והיה גהלה מחד מהרחשונה חסר תמרתי לך מה תשתוחחי כו' הוחילי לכו' ישועות פניו כו' והוא בהזכיר מתמרם ז"ל כל המתפלל על חבירו והוא לריך לחותו דבר הוא נשנה תקלה כו' והוא כי הנה שביבה בגלות וכביכול מחוללת בגוים בחמרם כל היום היה תלהיך ונם חני בגלות ותיבי עשה עיקר להסטער על גלותי כי תם על גלות שביבה כי הנה על גלות עלמי תומרה למה זנחתני למה קודר תלך בלחץ תויב (יא) וכ"י על גלות שביבה וכבודה המחולל כו' חני תומר לפנינו יה' בדבלה בעלמותי כו' בחומרם חלי כל היום היה תלהיך הנה על הנוגע חל לחץ גלותי יקל לעברי שלח חומר שלח למה קודר תלך שהוכי לח יתפעל רק מרחיתי החנון שקודר תלך מחמת לחץ תויב בגלות תך מה שהוא בדבלה בעלמותי סיסיבני עד דכא כמרנחי חותי עד החל לפי לעלמות הוא על הנוגע חל דבר כבוד שמך בחמרם חלי כל היום היה תלהיך שעם שמרגלת בפומייהו כל היום לח חמעט נהתפעלות סיעשה לי חמיתה כביבע דכיון דדם דם רק שעם כל זה הוא רלה בעלמותי (יב) וע"י כן הניני קוזר וחומר לחלק הנפשות מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי בשבילי הוחילי לתלהים כי תל"ל שעל ישועות פניו קבטה כמתמרי למעלה שעל פי דרכו יוסיעני גם חני כ"ח שקודם יעשה בניני ממה שיעשה בניהו יח' כי הלא ברחותו יח' שחומר חלין בחמת סיותר חני מרגיש מה שנוגע חל כבודו מהלחץ סילחנו חותי על כן גם הוא יתברך יסיב לי נמול סיותר בעשם ורחשונה סיעשה על הנוגע חלי מהנוגע חל יסועתו' פניו וזהו כי עוד חודנו ישועות פני תפלה סיוסיע פני שלהי הולך קודר שקדרותי בפני יענה מלחץ חויבותרי כן על בחינת היותו תלהי סיתמרו חלי היה תלהיך והוא ענין כל המתפלל על חבירו והוא לריך לחותו דבר הוא נשנה תקלה כך על הרנשיסי יותר גלות שביבה כ"י מגלותי יעשה תפלה על ישועות פני ותח"כ על ישועות תלהי׃

מג (א) **שפטני** תלהים וריבה ריבי כו' הנה רחשונה חמר טענת בטחון חל נפשו שחבח ותרפה פני תלהים כי הנה ישועתו של הקב"ה ישועתן של ישרחל כי לח יעזוב שביבתו בגלות כ"י ומקובל כבודה בעולם והוא כי עוד חודנו ישועות פניו ועוד הוסיף לחמר כך כי לח בלבד נבטח סיושיענו כי תם נם נקדים ישועתנו ליסועתו מטעם שנכוה יותר על כבוד תלהים מעל לחלנו ועל זה חמר הוחילי כו' ישועת פני ותלהי והנה חין הוכות שלם לנמרי כי היינו רק מחמת טענת היותנו חסים על כבוד הסם מעל לער גלותנו לך עדיין לח הטהרנו בעלם מכל יתר הדברים ולח נתקדשנו לתלהינו בקדושה הרחוי' להשרות שביבתו עלינו כי חו לח היה לריך טענה זו כי תם שמחמת היותנו קדושים יעשה בנינו יותר מחשר יעשה על כבוד עלמו על כן בח במומור הזה לומר לפניו יתברך יעשה למו מבוקש לחד וגו נהיה נכונים ליטהר ולהתקדש עד נהיה רחויים ורלויים לפניו יתברך שמחמת שלחותנו הוא ייטיב לנו טרם יעשה על דבר כבוד שמו והוא כי הנסי הדבר התרפה ידי עם ה' בגלות מלשון תשובה שלימה הלח היא כי נרחה כי המלכיית המנלים ולוחלים לותם הם המלירים ומכבידים עול הגלות שלח כרלונו יתברך לך הם הוא יסיבוב לותם לפי מעשיהם וגם לותנו לתם לפי מעשינו׃ הלח חו תקל תקנתינו וזה לומר שפטני תלהים כו' לומר שפטני שתהיה לתה הדיין נם שתלהים הוא מדת הדין וגם היה לתה הבעל הדין עלינו וזהו ורב בה ריבינו וזה מנוי לח תפיד הוא נלות בגלל כי הם גוי לח חסיד כי היה מרחה פניס כי שלי חותו יתברך היה עושה שבכל יום היתה בת קול יולחת לומר לו לך ויחריב ב"ה והם יח' קרחו גם כן בכיוכד כתלר ענדי לך לפי החמת הוא לח תסיד כי לח לעשות רלונו יח על תמתיתנו הרעו למו הנוי ההוא כי הם להסמיד בלבנם וגם מהגלות הסני הוא מהמן שהוא חיש מרמה ועולה תפלטני כי הוא היה עושה מרמה להפילנו בענין סעודת חחשורוש ולחר כך עשה עילה לכתוב הספרי'הגזירה (ב)ועל הגלו' הסליסי הוא יון תסכיל לל היוקך מעוזי לחמו'לך למה זנחתני בגורלותיו ותפטני מיד ותריב ריבי וכן בגלות הרביעי החרוך שעליו נאוע למה קודר תתהלך כי בו לח חומר לך כי תם תתהלך שהוא לחט כי חרוך הוא (ג) ועוד לפי חומר למה תלרני לל כל הר' גליות והלח טוב הוא כי מהרחשון שלח חורך כו' כי מתחל' הגליות תשלח למו מיד רוצים כלנך והוא כי הנה למדונו מרז"ל מרע"ה שהיה רוצה נחמן הוא יהיה גם הוא הרוצה חותנו לעתיד ומלך המשיח יהיה נם הוא תחת ידו כחסר למדו רז"ל מהכתובים והקבלה שבידן ווה לחסוך כיונו בני קרח פה בחומרם שלח ת"ך וכו' שהוא שלח יניחנו בחורך הגלות ביד רוצים קלי הזכות כי תם על ידי שני חלו שעל ידי זכותם נזכה מיד לל כל החוסר העתיד כי המה יניחוני בדרך חמת כי זכותם העזור וזהו שלח חורך וחמתך שהוא משה הנקרח חור ה' כי על כן בהולדו נתמלח הבית חורה כמ"ש ו"ל ונם קרן עור פניו ומלך המשיח מתייחס לל לחמתו יתברך כי על בסורת מלך המשיח חמר דוד לה' יחמן כח דבלך כו' ויגדל שמך עד עולם כו' וכן חמר לו הוא יתברך ונחמן ביקר וממלכתך עד עולם ועל שניהם יחמר שלח חורך והמתך המה יניחוני בחופן שלח נלטרך להחריך הרבה נגליות כי מיד המה יניחוני בדרך חמת יביחונו לל הר קדשך בעודו הר טרם יהיב בו הבית המקדש הסני והוא חשר כתבנו פעמים רבות כי הבית הרחשון נבנה בזכות חברה' ועל כן שברהם קרחו הר כי נעשה הר כי על לחת ממנו יסתעלל לח נתקיים ונפלו שמונים ללף פרחי כהונה ביד ישמעלל והסני בזכות יצחק ונעשה שדה על לחת ממנו עשו חיש שדה ועל כן נפל בידו ושדה נחרש ע"י טורנוס רופוס העמלקי לך השליסי הוא בזכות יעקב וקרחו בית תלהים לשני פעמים ת' כי לח יחרב להיות הר לו שדה כי תם תמיד יהיה בית קיים כי מטתו שלמה ד' כי יהיה בית רוחני מן השמים על כן קרחו בית תלהים מה יחמר שלח חורך וחמתך בגלות הח' שנקרח בית המקדש הר שהוא קבוץ גליות שהם יקבלנו שמה ועל ידם נזכה שיבינהו נם לל משכנותיך הוא בית המקדש העתיד שהוא מלמעלה הותו הרוחני כמחמר ספר הזוהר נמלחו פה שתי משכנות כחחר התחתון חשר ירד שהוא מעין הנשחר שם כי לין דבר יורד משם שלח יעלה מליהותו כי הדבר הרוחני מתרבה ותינהו חסר כענין הנשמות שכל ת' נשחר סורשה למעלה ובדרך מלחכי מרכבה לשליהותו לח יתכן תשחר המרכבה שם חסירה היומנו חלילה (ר) וחבוחה הו לל מזבח תלהים שלח כמחו שהייתי נח לל מזבח מעשה ידי חדם והייתי מעלה עלינו כביכול בבית המקדש של מעלה כמודע מרז"ל כי תם שמשם ומחבוחה לל מזבח תלהים הוא העלינו שעל כן יעקד קרחו בית תלהים כי תבח שמה בנוף ונשם שהינו כבית של שברהם ושל יצחק שהיה בהם עיכוב כ"ח לל הוא יעקד שנקרח לל כל"ח ויקרח לו לל כו' והוא שמתח נילי שהינו כשברהם שילח ממנו יסמעלל לו כיצחק שילח ממנו עשו שלח היתה מטתם שלמה וע"י כן תודך בכיוור משמיע לכל כי תלהים הוא תלהי כי תפילו מדת הדין הוא שלי ומכנה שמו עלי (ה) ועל ידי כן מה תשתחחי נפשי ומה תהמי עלי על חלק נופים על נחולתי מתי לחבח ותרפה פני תלהים כי לחר שכל תלה לי ונם תחלה לריך הכניתי ונחולתי לל ישועת תלהי תם כן ודלי הוחילי לתלהים ובניתי בו כי עוד חודנו תחלה על ישועות פני ותח"כ על ישועת תלהי׃

מד (א) **למנצח** לבני קרח כו' (ב) אלהים כו' הכא המזמור הלזה יוסד על בני הגליות המתחננים לקונם ישוב ירחמם וממלוקוטיהם יושיעם ונבנה חל הענין מוכיח מאמרנו בשיחור הקורה בשעריס כי בשער מכות שבניח הקב"ה על המצריים במצרים הזכירה בריחת העולם בשעה מאמרות וזה גם למה שכתבנו שם כי מעשה כל מכה ומכה היה דומות מעשׂ כל ח' ואחד מעשרה מאמרות ועל כן לא הולרך הוא יתברך להודיע במקו תורה כי אם תכבי ה' אשר הולחתיך כו' כי כן הוה רחו את מעשה ה' בארץ מצריס כמעשהו בבריאת העולם והנה כל דור' עולם שחעו מפיו יתברך תכבי ה' אלהיך אשר הולחתיך כו' גם אנחנו בני הגליות כי שם ישבנו כל היום ובפח משוללי גוף קך עדיין בריאת עולם היתה החמה כי אשר לא רחו את מעשה ה' בארץ מצריס לא השכילו בפלוחיו כי כן הוה היו מעשה ה' בבריאת עולם וכך הנה חבותינו אשר רחו את ה' בארץ מצריס סיפרו לנו כי אשר בשעה היו מעשה ה' במצריס הוא מעין מעשה ברחשית לכן אמרו חכמים כי על כן נוה ה' ויאמר ולמען תספר באזני בנך כו' וכבר על ענין טרם יתכוננו על ברית הגלות האיר הלו שיעלמו יתברך לאברהם רחה הנה נגד פניהו מאמר הגויס לומר לפטיס לתם שבשעתם תרגות גויס ועובדים שניס לדרום חלהים לעשות כן גם עתה כמאמר ר' יצחק שעל כן לא התחילה תורה מהחדש הזה כו' חך עדיין אין ההתחלה ההיח מספקת כי עדיין יאמרו מי יאמר בשביל שבני בנינו בנרח העולם ולא בשביל ולחכתם כי כלם בני חדם וחוה המה על כן חמר המשורר הנה נח לנו ג' רחיות כי ביעקב בחר ה' ח' כי מי גוי שמע קול חלהים כמוהו והו אלהיס עלמו בחזקו שמענו מע"כ וולתנו רק הקולות וברקיס כמ"ש ו"ל שעל החרדה חשבו שהיה בח מבול והלכו חל בלעם וחמר להם לימו חלח שהקב"ה נותן תורה ליעקב ועוד שניח הלח היח כי יו"ד מכות שעשה הקב"ה בשבילנו במצריס הס לעומת עשרה מאמרות שנחרח העולם הרי הורה יתברך שבשבילנו נברח העולם ולח כן כשנתן התורות לוולתנו פקדון היו בידם ועל הח' חמר חלהים בחזקו שמענו ועל הג' חמר לבתיכם כיפרו וכו' והוח כי הנה בחמור תכבי ה' חשר הולחתיך וכו' שחלית חלהותך בחה שהולחתנו ממצריס ולח חמרת חשר ברחתי העולם שהוח יש מלין דבר גדול מיליחת מצריס חך לחנותיו כיפרו לנו כי פועל פעלת בימיהם במצריס הוח עלמו חשר היה בימי קדם הס ימי הבריחה (ג) ובזה ידעתו כי מחשר שמענו בחזקינו תכבי ה' וכו' חשר הולחתיך וכו' הוח חדום העולם ובמופתיו הנה נחלמת כי חתה יד כלומר חתה שנחת בעצמך כביכול תוך מצריס חתה עלמך יד שיסדה ארץ לו בהפך חתה שברחת חת העולם יד שעשית בפלחות במצריס שרחו היד הגדולה חשר עשה ה' במצריס כמלח כי בשביל מי שעשית הפלחות במצריס שהס ישרל ברחת העולם וחס על ב' הדברים החלו סרה מעלינו תלוחת הגויס החומרים לפטיס לתם שבשעתם כו' כי חינו חלח שחתה ברחת העולם כלו בשביל ישרל חלח שבשרית גויס הורשת חירשו ארץ ותטעם בה ואחר כך תרע לחתים הס שלשים ואחד מלכים ותשלחם תמנה. לו שיעור הכתוב חתה יד לומר חתה הוח יד שיסדה ארץ ועל שחתה עשית חת הארץ על כן גויס הורשת מהארץ ותטעם חת חבותינו השוכרים תחתם וגם הגרגשי שפנה והלך וסיעתם ממורלך היה כי תרע לחתים ותשלחם מהארץ (ד) ועוד כי לח בחרבם ירשו ארץ וכו' כדי שיהיה לומר לנו לפטיס לתם כי יחיה לח בחרבם ירשו ארץ וכו' להיטיב להם וזרועך להפיל השוכרים וחור פניך ההולך לפניהם כד"ח פני ילכו והניחותי לך שהיה יתברך בעלמו הולך לפניהם בחור פניו שבחרון ההולך לפניהם כל זה היה כי רלויתם לעשות על ידי עלמך. או יחמר כי בעשית על זכות חבותם וזהו כי יחיה שהוח לברהם המתייחס לל הימין והוח שלו יתברך וזהו כי יחיה וגם זרועך על שמלל הוח יצחק וחור פניך הוח יעקב שדיוקנו תמיד מחיר לפניך להחיר לנו זכותו ועשית בשביל שבשבילו רלויתם(ה) חך עתה בגלוקנו שתתה זכות חבות חין לנו חלח חתה מלכי חלהים וחמר מלכי לומר שהוח עליונו בבחינת דין כמלך כי חוחר מלך הוח על הורחת דין שעל כן בימים המתחננים לקונם ישוב ירחמם וממלוקוטיהם יושיעם. ונבנה חל הענין מוכיח מאמרנו בשיחור הקורה בשעריס כי בשער מכות שבניח הקב"ה על המצריים במצרים הזכירה בריחת העולם בשעה מאמרות וזה גם למה שכתבנו שם כי מעשה כל מכה ומכה היה דומות מעשׂ כל ח' ואחד מעשרה מאמרות ועל כן לא הולרך הוא יתברך להודיע במקו תורה כי אם תכבי ה' אשר הולחתיך כו' כי כן הוה רחו את מעשה ה' בארץ מצריס כמעשהו בבריאת העולם והנה כל דור' עולם שחעו מפיו יתברך תכבי ה' אלהיך אשר הולחתיך כו' גם אנחנו בני הגליות כי שם ישבנו כל היום ובפח משוללי גוף קך עדיין בריאת עולם היתה החמה כי אשר לא רחו את מעשה ה' בארץ מצריס לא השכילו בפלוחיו כי כן הוה היו מעשה ה' בבריאת עולם וכך הנה חבותינו אשר רחו את ה' בארץ מצריס סיפרו לנו כי אשר בשעה היו מעשה ה' במצריס הוא מעין מעשה ברחשית לכן אמרו חכמים כי על כן נוה ה' ויאמר ולמען תספר באזני בנך כו' וכבר על ענין טרם יתכוננו על ברית הגלות האיר הלו שיעלמו יתברך לאברהם רחה

כל נכסינו לך גזוזתנו היו לפלטה (יב) לך מה שלנו מלטטריס הוא כי
תקנינו כולן מחכל בגלות בכל כך"ח נתנו לת נפלת עבדיך מחכל לעוף
השמים ואמר כאן מחכל כלומר כי בהכף עליהם כי תחת היותנו לאן
מרעיקין יתבדך בזופן שיאמר עליהם חדם כי לחנו יתבדך הם נגדך
חדם לחכל כל החומו' שהיו כבהמות
עתה בהכף שתקנינו לגוי' כצאן מחכל
כאלו שהוא מחכל להם וחת"ם ובנויש
וריחנו בגלות מדי בשבע ועשרים
ומאה מדינה (יג) ואת זמכור עמך
בלת הון כי נמכרנו בשמיד להרוג
ולאבד ובלת הון כי נתת' לו הכסף
נתון לך שנמצינו וכורים בלי ההון
והוא במה שכתבנו במקומו כי המכר
נשאר עשוי בלת שאמר שהכסף
החזיר נתון במתנה ושמא תאמר אחר
שמתנה היתה הרי היה בהון לו"ת
גם שבאמת כלום קבל לת יצער שלת
רצית רק במחיריהם שקנית בלחתם
אמנריס מחנית השקל כמ"ש ו"ל
פי וה חשבון המן (יד) ואחרי כן
בגלות יון תשימנו חרפה לשכינתנו כי
היינו בחרפנו והיינו חרפה לשכינתנו
הרומים לת קלוננו ביד יון כי שלטו יד
בהיכל ובבנות ישראל כי אשר רחו
לת קלוננו כאשר גלינו לבבל לת
היתה חרפה לנו כי הכשדים יושבי
החרן לת רחו תחלה לת כבודנו אך
כאשר יון הרע לנו ותכתנו בחרפנו
היינו חרפה לשכינתנו שראו לת כבודנו אחר בנין בית שני לעני וקלס
לסביבותינו (טו) ואחרי כך בגלות חרום תשימנו משל ושניעה בגויש
מדוד רחם בלחמים (טז) והנה מהיותי משל בגויש ומנוד ראש בלחמים
כל היום היתה כלימתי נגדי ובעל כל זה לת הניע ההתפעלות רק עד נדר
היום כלימתי נגדי אך לת היה ההתפעלות הרבה אחר כי היה על הנוגע
לי אך ובושת פני כסתני מכף רגל ועד ראש (יז) מקול מחרף
ומגדף מפני אויב ומתנקם בגלות ארם ובזיונו הוא והתפעלתי מזה
מהקול בלבד שמעתי יותר מראות בעיני פני לויב ומתנקם' אמני בפועל
בייסורין רעים נגד פני יותר נושת פני כסתני מקול המחרף ומגדף
יותר מראות פני לויב ומתנקם מאמני בפועל כי מ"ש מפני הוא מיותר
כמו טוב לחתה מבלק בן צפור הטובה ממנה ורעים כחלה : (יח) כל
זאת בחתנו כו' בשני כתובים הקודמים דבר בלשון יחיד יתכן כי לת על
כללות ישראל דבר כאן רק על שלומי אמוני ישראל החרדים על כבוד
ה' מיוחדים שבעם ועליהם דבר בלשון יחיד ואמר כי יותר היו נכוים על
הנוגע לל כבוד ה' מהנוגע לל כבוד עצמם כמדובר ועתה אנו בל כללות
ההמון ואמר גם שלת הנענו לל נדר היחידים ההם לפרוש לת יצער ממנו
כי כל זאת בחתנו בגלות ולת שכחנוך בגלות הרחקון עם היותנו
מסוקעים שם שבעים שנה וגם לת שקרנו בבריתך כמדי בשנתך להשמיד
להרוג ולאבד והוא מאמרנו על פסוק ורבים מעמי הארץ מתיהדים כי
בתיקון הגיורה היו מתיהדים הגוים לך בעת הגיורה לת המירו ישראל
ליבבל ממנה והוא ולת שקרנו בבריתך ° או יאמר כי הלת אמרת
בתורה לת מאסתים לכלותם להפר בריתי אתם והנה ברחות ישראל
גודל הגיורה ההיא היה מקום חלילה להתפקר ולומר היה דבר ה' חמר
אמר שלת יפר בריתו והיה לפצר להטיח דבריו וליחס שקר בדבר חלילה
אמר לת כך עשינו כי שם לת שקרנו בבריתך (יט) ועל הגלות יון שהיה
כמ"ש ו"ל בב"ר שהיו תומרים לישראל כתבו על קרן השור שאין לכם חלק
באלהי ישראל שהוא כאפורם תלגנו שיעובו לחור להתחזק בעון הענגל שהוא
להמיר לת כבודם בתבנית שור ועל זה אמר לת נפוג לחור שהוא לחור
למעשה הענגל שקדם וגם לת תט לשורנו מני לחריך והוא כי גם שלחו יד
בבנות ישראל כי לו היה ענין ההגמון בבתולות שהוא ענין המתייחס
לשורת ודרך החרון אמר לת תט לשורנו מני לחריך לשורת הגוי המר
והוא כי לחרבה היו מוסרים נפשם על הדבר (ד) ועל הגלות טיטוס
שהגלם לרומי שהיה מקום חנים הוא סחחל שרו של טיטוס החגין הגדול
לשר שם ירבן וכח גדול לו שם לשלוט להחטיח כי הוא שגן הוא היגה"ר
והנה שם היו גזרות גדולות וכל לשר הפלינו רו"ל על דור הגזרות והיו
מעבירין לת קלנם לחלני נכר על זה לומר לל תגדל לשמתנו על הדבר
כי הלת דכיתנו בייסורין רעים במקום חנים הוא מקום שליטת סחחל
וכזקתין העלומים וקבס עליהם בגלות והוא כי היו מדכדכים תוקם עד
דכדוכה של נפש והמכסה שהיו מכסים עליהם להגן מהדכוי והייסורין היה
גלות שהיו לומרים עבור ע"ז והפטר ממות ומייסורין רעים כי היו
חפלים לעשות להם מכסה מגל טומחת ע"ז הוא גלות וזהו וקבס
עליהם בגלות שהבחתנו בעומקיהם לנסיון כסוי חטחה והוא מלשון
הכתוב ועפרתם עם חלהים לחריס
עץ וחבן (כא) והנה גם שעברו
ממש קנחם לו רגיש מעתי החרב
לת היה רק מהספה ולחוץ ולת מלכנו
כי לם שבחנו עם חלהינו גם כחשר
נפרוש כפינו לחל זר (כב) הלת
חלהים יחקר זחת כו' ולם יאמר לים
הלת עכ"ז היה רחוי למסור עלמכם
על קדוש השם לזה לומר כי עליך
הורגנו כו' והוא בהזכיר מלשון מדרש
חזית יו"ל ק"ר תיכח בר חבא לם יאמר
לי חדם קן בפעך על קדוש שמו
של הקב"ה לחני נותן ובלבד שיהרגוני
מיד לחבל בדורו של גור' לחני יכול
לסבול ומה היו עושים בדורו של
גור' היו מביחין כדוריו' של ברזל
ומלבנין לותם בחם ונותנין לותם
תחת טיחיהם ומסילין נפשותם מהם
ומביחין קרטיו' של קנים ונותנין לות'
תחת לפורנם ומסילין נפשותי ם
מהם הוא שלמר דוד חלין ה' נפ זי
לחבד ע"כ. הנה כי גם בחפלים לחסו'
נפשם על קידוש השם יקשה עליהם
במיוחד ייסורין קשים וחרוכים ויקל
להם לעבור בשלח כי רגע' יחותו בלי נער מתמיד ויקבן כי כן זה מלמר
בני קרח לתת התכללו' מה לחמר לת מסרו עלמן על קידוש השם שלמרו
כי דכיתנו בדכדוך שהם ייסורין המדכיחים וכו' על כן עבדנו ע"ח וגם
שכחנו כו' בפירוש כפינו לחל זר הלת חלהים יחקר זחת ומה שלת מסרנו
עלמנו למות על זה לנו לומרים כי הוא יתברך יודע תעלומות לב (כג)
כי חלו עליך היינו נהרגים שהיה הדיבור כתו רגע הנה כל היום היינו
עושים ושמחים שהיינו מוסרים עלמנו להדיבור כל היום בלי קפידת ולת
היינו מרגישים כי כחשבנו כלמן טבחה שהיו חותכים שימנו בסכין חריף
ומתים מיד מה שחין כן על ידי מה שדכיתנו בדכדוך ייסורין כמדוך
במכתש ומלטמק ורע לו ויסלד בחילה עד שתלח נפשו וזהו כי עליך
הורגנו כו' :

(כר) עורה למה תישן וכו' חמר לת יצער לו מה שלנו מלריכים
בגלות הוא שבעונותינו חלה כמתנמנם מלהשגיח
עלינו לו הדרנה רבה מזו עד נדר שיבה שתתייחס ליטן לו חלוקה שלטית
והיה שחיך לת כישן ולת כמתנמנם כי לם מסתיר פנים לפנים בלבד עד
ניחויך כך בשעובה שלמה בעשם לם הוא החלוקה החלת שחה כמ"ש
עורה למה מנדד זה תנצ"ל ליטן כי בהעדר השגחה מנדר המומה כנ ז
להרהר ומוסיף לחטוא בנתיים ותבזה לנדר שיבה וזהו עורה לחה ליטן ר' חני
ולם כבר חתם כיטן הקיצה של יתבדך שתזכה לנלה בן נתייחס עם הרחמים
ובכביד בחטיהם וחחרין" ותזכה לנלה הוא עד עת הקץ שהוא בעתה ולת
לחחישנה וזולי לם לת תיטן יזכו בלר מה להחישנה (כח) ולם היה
הלטיטית שהיה הסתר פנים לפנים לי לחה כפיך תסתיר לחם
תפסח עניינו ולחלמו כי לו היה הסתר פנים של העדר טובה החרפנו
כי היה לפשר שלת נתפקר לחטוא ונשובה לך יש לנו עוני הבלחי מניח
מדה טובה ליטרחל ויש לנו לחז חויב שלוחנים ייסורין ומביחים להרבות
לפשוע כחמרם ז"ל חלמלת נגדוה לחטניה מישחל ועזריה פלחו לללמת
וח"כ לחיך ע"י מה שהוא לפנים יהיו לנו דבריס המרשיעים לותנו לו
יחמר חין זה הסתר פנים כי הלם תפסח עניינו ולחלמו שהעוני הוא קשה
מכל הייסורין כמ"ש ו"ל בפברי לכם מטה לחס כו' וו קשה מכולם והלחץ
שלמלת נגדוה כו' וח"כ חין חלו דבריס המתייחסים להסתר פנים כי לם
לדבריס שבקוש עשה ולת לפנים ° או שיעור הכתוב לם חינו כבודך
לומר שחיטן וחינו רק הסתר פנים גם הסבחה חינה לפי כבודך והלת
תפסח עניינו וכן לחלמו בחופן שעל כל בחינה יחות למהר נחולתנו ° או
יחמר למה פניך תסתיר כו' והוא כי הנה ידענו כי נלות שכינה כ"י הוא
העדר מחנה החרת פנים שעל זה בקש דניחל בתפלתו בחומרו והחר
פניך כו' למען חרכי שהוא שם חדנות הוא שכינה שיחר פניו למען
השכינה שלת יזה מהמקדש והיל בהסתר פנים ובזה יחמר הקיצה של
תזכה לנלת וחם חטחנו הכחינו למה פניך תסתיר משכינתך שנגד פניך

יג תשתנו כצאן מאכל ובגוים זריתנו :
יד תמכר עמך בלא הון ולא רבית במחיריהם :
טו תשימנו חרפה לשכנינו לעג וקלס
לסביבותינו : טז תשימנו משל בגוים מנוד
ראש בלאמים : יז כל היום כלמתי נגדי ובשת
פני כסתני : יח מקול מחרף ומגדף מפני אויב
ומתנקם : יט כל זאת באתנו ולא שכחנוך
ולא שקרנו בבריתך : כ לא נסוג אחור לבבנו
ותט אשרנו מנינ ארחך : כא כי דכיתנו במקום
תנים ותכס עלינו בצלמות : כב אם שכחנו
שם אלהינו ונפרש כפינו לאל זר : כג הלא אלהים
יחקר זאת כי הוא ידע תעלמות לב : כד כי
עליך הורגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה :
כה עורה למה תישן אדני הקיצה אל תזנח
לנצח : כו למה פניך תסתיר תשכח עניינו
ולחצנו

רוממות אל תהלים מד מה

פירוש אחר על מזמור מ"ה

והנה אחרי כתבי רחש לבי בקרבי ויאמר לי החנם יושר השיר הזה על כל שמחה תחן ובלה בכל מקום ובכל זמן ובשמחת' לא יתערב ענין המזמור אם לא על האמר בו נצבה שגל ליש"ך והוא לא על בן ידבר על בן אמרתי אבואה אליו גם בדרך הזה עוד:

ואוכיר כי הנה על מחמרם ז"ל לשים שלום בין שני מחמרים כשהקדוש ברוך הוא בעולם הזה יעשה כן שלום בעולמו של מעלה ושם לית שנאה ולית קנאה ולית תחרות ולית תאוה ולית כלום אלא הכל אחד ושמו אחד ומלכותו בכל משלה ואין לו שום מתנגד ומעכב כלל ועל זה נאמר ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד

הוֹצֵ֣ק חֵ֭ן בְּשִׂפְתוֹתֶ֑יךָ עַל־כֵּ֤ן בֵּרַכְךָ֖ אֱלֹהִ֣ים
לְעוֹלָ֗ם׃ ג חֲגֹ֣ר חַרְבְּךָ֣ עַל־יְרֵכְךָ֣ גִּבּ֑וֹר ה֝וֹדְךָ֗
וְהַדָּרְתֶּ֥ךָ׃ ד וְ֭הַדְרֶךָ צְלַ֣ח רְכַ֑ב עַל־דְּבַר־אֱמֶ֥ת
וְעַנְוַ֥ת צֶ֝דֶק וְתוֹרֹ֥ךְ נוֹרָאוֹת֙ יְמִינֶ֣ךָ׃ ה חִצֶּ֣יךָ
שְׁנ֭וּנִים עַמִּ֣ים תַּחְתֶּ֑יךָ יִפְּל֥וּ בְלֵ֝ב אֹיְבֵ֥י הַמֶּֽלֶךְ׃
ו כִּסְאֲךָ֣ אֱ֭לֹהִים עוֹלָ֣ם וָעֶ֑ד שֵׁ֥בֶט מִ֝ישֹׁ֗ר שֵׁ֣בֶט
מַלְכוּתֶֽךָ׃ ז אָ֭הַבְתָּ צֶ֣דֶק וַתִּשְׂנָ֣א רֶ֑שַׁע עַל־
כֵּ֤ן ׀ מְשָׁחֲךָ֣ אֱ֭לֹהִים אֱלֹהֶ֑יךָ שֶׁ֥מֶן שָׂשׂ֝וֹן מֵחֲבֵרֶֽיךָ׃

מר

הוצק חן בשפתותיך על כן ברכך אלהים לעולם: חגור חרבך על ירכך גבור הודך והדרתך: והדרך צלח רכב על דבר אמת וענות צדק ותורך נוראות ימינך: חציך שנונים עמים תחתיך יפלו בלב אויבי המלך: כסאך אלהים עולם ועד שבט מישור שבט מלכותך: אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחך אלהים אלהיך שמן ששון מחבריך:

מר

דרוש מן הגוים בחנוי הסלע אל תצעקי לפני טרם תתקן מעשיך בתשובה שלימה ותיפה נפש אלהים נפשיך כי אם תהלה הרקיעי את מרחיק הוא מרחב התיחד לך הוא נפש אלהים מקוון ולו השמיעיני את קולך בתשובה ותפלה כי קולך ערב כאשר מרחך נאוה נפש אלהים וזה יאמר פה כאשר יפיפית מבני אדם הוא נפש אלהים תו הוקן חן בשפתותיך לשמוע תפלתך כי על כן ברכך אלהים לעולם כי על היותך כן היתה הברכה לעולם בזאת ומורלכ' ויתכם יהי' על כל חית השדה שהוא בחית נפש אלהים יפה על פניך ונם יתוסף יפילו עם בעלי בחירה ע"י תפלה (ד) ולו אין ל"ל שתכלל כי אם שמעת תנור חרבך תהיה בטוח בנעלין וזהו תנור חרבך על ירך גבור כי מיד בהיותך חונר יהיה הודך והדרך שתתהלל חונר כמפתח ולא לאמר על ירכך כי אם על ירך גבור לומר כי עם אזין טבעך גבור תקרא כן כי מיד יהיה הודך והדרך כי גבור תהיה ע"י עזרו יתב' וך עדיין לא תהיה תפארתך רק שתתהלל מהיותך חונר כי ודאי תנאה לך עודך נרוך חרב והלחם בו וגם אם תוכל נגד אחר או נגד מועטים לא תיפלו לפניך עמים רבים (ה) לך עשה זאת תיפה ויהיה הדרך והלוך בעשם והוא נלח רכב כו' והוא כי לא תהיה תפארתך בעשותך מה שהוא סורת הדין כי אם הדרך שתתהדר הוא נלח רכב על דבר אמת שהוא נלח ועבור לפניו מהשורה כד"ת ונלחו הירדנה וגם רכב על דבר אמת שהוא שתלבד היותך מפלם ועובר גם יהיה הכל מיוסד על דבר התורה שהיא אמת שהוא רכב שיעשה עיקר מדבר אמת ועליו תרכיב מה שתיקר ותעשה לפניו מן השורה וגם ועוזה לדק שיעשה נדקה ולא בלבד מה שהוא נותן מיד ליד כי אם עזרה של נדק כענין שתתן בספר חו הלוזה שהיו המקבל מתנייים שהם הבחינות הגדולות שנגדקה וחו"ע' הלו יקרך הטוב תניחך ותקבלך קו לקו פר חין קן לשלמותך והוא מאמר ר' פנחס בן יאיר שאמר וריזות מביאה כו' ירחת חטא מביאה לידי חסידות חסידות מביאה לידי רוח הקדש כו' וזה יאמר אחר שבחת. לחסידות כמדובר אלו והלאה תורך מורלות ומי תורך מורלות ימיך הוא היקר הטוב כי לב חכם לימינו כי הוא ידריכך קו לקו עד רלותך שהוא כלנו העושה לך הכל עד הגיעך לרוח הקדש ולכל יתר הדברים החמורים שם בחיית המתים כו' (ו) וזה על הנדקה אשר תעשה עמה נדק עוד תשתלם בעשפט כי יהיו חנין שנונים לבלתי החניף בעשפט כי אם להוכיח בעיסור אז על כל חלה לא בלבד אומר לך חנור חרבך כו' שיהיה הודך והדרך כי אם גם עמים תחתיך יפלו אלא בלבד אשר ילחמו בך בפועל כ"א אשר בלב בלבד אם שוידי המלך כלם יפלו תחתיך בזכותך כמדובר (ז) ולתת טעם לדבר חיך ע' אשר חנין שנונים להוכיח בעיסור יפלו עמים • הפכה רוח הקדש פניה כלפי ה' ותאמר הנה כסאך אלהים שהוא יושב בו כמשרה שכיונך על עולם ועד הוא מי שהוא שבט מישור הוא הנדיק אשר חנין שנונים לבעות משפט כי הלא הוא שבט מלכותך שעל ידו תקח מכה בחף נויש • או שעור הענין כי אחר שהמלכת היכוח הוא כי אלים הוא אשר היזל לדבר ולומר רוח נבי וכו' וחל"ב על דברין הסיבה רוח הקדש כמדברת אתו ומלמדו דעת חיכה יעשה עד תרחה יתרומו על כל יתר עמים עד הניל עמים תחתיו משיח הוא לחרי רוח הקדש ולומר לפניו ית' הלא שמעתי כי תחתי יפלו עמים לא לחזיק הנדולה לעצמי חלילה כי כסאך אלהים הוא עולם ועד כי תמיד תתה העושה משפט בחופן שיכון כסאך לעד לך שבט מישור הוא מה שיפולת אחתי כי חיני רק כשבט והוא כשבט מלכותך ולא יתפאר המטה לפני המכה בו • (ג) או שעור הכתובים יפיפית כו' שהומרת רוח הקדש לקדש שהיזל להרחות חביבותו ית' אלו כמדובר בפ' הקודש אמר הנה סרס תלמדך אם אשר תעשה להיות יתרונך ניכר על כל גוים לחקדים לך כי ד' מעלות הס"ח עושר ל' חכמה ג' נבורה ד' ירחת הסס והנני שם לפניך כי בשלש רלשונות אל יהללך המתהלל כי אם עשיר אתה שודר העשיר הוא כמ"ם ו"ל על המקדש אתו החשה על מנת שחני עשיר שהוא כל שבני עירו מכבדין אותו אפני עושרו ועל זה אמר אם יפיפית מבני אדם שיכבדוך ומייפים חוך פניך שהוא מחמת עושרך אז הוא נוקף אותם שיפוני תורתך חולה אל תתהלל כי על כן ברכך אלהים לעולם כלומרם ל"ל הרבעים יום קודם יצירת הולד נוזרים על הטפה עשיר אז חכם (ד) ונם הנבורה שתתפאר בה כי היא ביחוכתך מ"ב עושר וחכמה נם היא תיכון יקרון לך לומר כי בה יכנע לך וחויב מפניך מהנוים מ"ה כי אלא חנור חרבך על ירך נבור בלבד הוא הודך והדרך כי תתפאר שתחנור חרבך עליו ולא תירחת אך שחרי כן מי יודע אם תנלח כי בעל ביחירה הוא שכנגדך וכתה פעמים קול הנבור לפני החלש (ה) לך והדרך לפי החמת שתתהדר בו תיכון אלא נלח רכב שהוא ירחת ה' וחסידות כי זה תלוי בבחירתך כי הכל בידי שמים והוא מה שנו שתתלל ואז והדרך נלח רכב כו' כמפורש בקודש: (ח) אהבת לדק כו' עודנה עומדת רוח הקדש כמדברת עם הנדיק ואומרת לו הלא למדתיך לך מה נעלית חיבתך ומקום שבעלי תשובה עומדים אין לדיקים נאורים יכולים לעמוד והטעם כמו שכתב הרמב"ם ז"ל מזה אחר שטעם טעם החטא

מחריו רוח הקודש ואומרת ויפיפית מבני אדם לומר הנה שבי יופיים לך היו לאחד על מעשיך הטובים שעל כן לא מצדק בת זוגך שבי לאחר בו נחרת היופי יותר מכל בני אדם כי כל אחת מם יקנו עיניהם ביופיה או במחנה ואתה לא שמת לבך רק אל היות דבר טוב ונכה אתה שים להחזיק לך טובה הוא על שבי היופיים על שהקדמת מעשים טובים ועל טוב לבב בלבם ויפיפית משמחך ואחר נחרת הטוב ומחיך כולך תלין טובים בשותך למלך מעשי למלך אין להחזיק לך טובה כי הלא הוקן אין בשפתותיך כי אין בשמי הוקן אין בשפתותיך כי אם זוכר הטוב כעבין בת ליטבר מבייעין אותו ואין בשאים הפעינו כך לומרו ועל אם שיפיפית מבני אדם על כן נתן לך בת זוגך בדרך אלהים לעולם והוא כי נתן לך בת זוגך שהיא לך נרכת עולם כי אלו לא היה נותן לך בת זוגך כי אם על זולתך אפילו אפיה אחת הול אחר הוסרה אבל אחת זוגה על אחר לא עוב עשה והיה כיפיה לך לא היפה זה תפקון מעשיו היום לעולם כי אם בן זוגך היה נשאר בת עתה תהיה ברכתך לעולם והוא על כן ברכך אלהים לעולם: (ד) חגור חרבך על ירך כו' תוסיף להזיר לו הוקן שהוא הכוכב אותו מהאסור לו ועתה שתשכר שעל היות לך נדר נבור שתפה הכוכב ילדו שהוא הכוכב אותו מהאסור לו ועתה שתשכר שעל היות לך נדר נבור שתפה הכוכב אלהך לפוסיף על נדר נבור אחר הוא לקדם עלמך גם באותר לך זה הוא הודך אלא הכפש והדרך אלה הנוף שיהיה לך הדר בגריותך ומלכתך והדרת פניך כבודו וזהו הודך ודרך: (ה) והדרך צלח רכב כו' שכפ שתרזי לך כי הודך והדרך הם מיעוש דרך ארץ כאמור והנה עוד לך הדר גדול ומפולם מזה וזהו והדרך צלח רכב כלומר והדרך צלח ופנור לבלתה מדרך אלהים שהוא משמעות צלח כל"ח ולא לומו הירדנה אלא הוא רכב על דבר אמת כו' והוא כי בהזדווגך שבעה שבעת דבריהם שהם דבר אמת ועניוה צדק והוא כי תכוין ולבו מביאתך לומדי תורת אמת ובעלי עבוה של נדק שהיא עבוה לאמתיק וזהו רכב על דבר אמת שבעה בדק הוא בלבד דבר הזה יהיה לך וכות כי אם גם לכל הלבריה והוא כי בהיות שהיא"ט הוא ילך אתכון והיא"ר הוא מלך זמן וכשיל ולא ינוח לת היא"ט להר' רשם לך עתה בהיות כי בזווג שהיא פעולה תקויפית על היא"ר קבוזתו על רכת לעבוזתם כלם פעולת היא"ט בכוכת קדושה ושהרה שהם הן וכבוש היא"ר כ"ב עד נדר שיתנבר היא"ט עליו ותרחה נורלות מיכולת היא"ט בכל אשר תפנה וזהו ועוזך נורלות ומי זאת אם' תוקף נורלות אלא הוא יתיכך היא היא"ט כל"ל לב אשם לניתנו הוא היא"ט כי לכל אדם שני לבבות יצה"ט ויצר הרע ושל אשם לניתנו הוא היא"ט ועליו אמר ותורך נורלות ומי זאת אם'

רוממות אל תהלים מה

מר־ואהלות קציעות כל־בגדתיך מן־היכלי
שן מני שמחוך׃ י בנות מלכים ביקרותיך
נצבה שגל לימינך בכתם אופיר׃ יא שמעי בת
וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך׃
יב ויתאו המלך יפיך כי־הוא אדניך והשתחוי־
לו׃ יג ובת־צר׳ במנחה פניך יחלו עשירי עם׃
יד כל־כבודה בת־מלך פנימה ממשבצות זהב
לבושה

ס כאשר יקח איש אשה לשם שמים אשר לו עוכוקין נאחלין שהוא יקח לו לבן יום התיקה כי על כן נוקח אשה ויהיה קיום במין ויעוד כתקוכה לו מלך יקרא בשתק כי מערכת משיחיו כדרו הלכו ויחיל מלכיהו אשר ברח בזכויותיו עומדים לפניו הלא זה יעשה מלוכה כי רב חילו אך לא לכל אדם יקרא כה כי אם לאשר זכה ליקח אשה בלי פניה רק לעשות מצות ה׳ כדה זה יקרא תאמר רוח הקדש בדברה אל החתן שהיקלה לדבר בו ותאמר הנה לך עוד מעלה גדולה להיו׳ חשוב בעיניו יח׳ כמלך ומי המליכך הלא הוא כי הנה אהבת צדק לקחת האשה לשם שמים כדכתיב בשומרך מעשי למלך ותקבל רעש הם הפניות וכוכוש בגלוי עוכות על כן משחך אלקים משיחף כמלך ליקרא אלהיך כמלך שאין נכוה ממנו כי אם ה׳ אלהיו והוא שמן ומעלה על שמן יותר משניהם אשר דעה תשרו ולא היה להם הכוכה בזווגם ולא ז׳ו אל בת זוגם ולא היוצר מעלה הזאת והוא כי כתחלו על ידי כן כל עוכוקיו ויעשר בחיל זכויותיו כתלמיד (ט) ועוד לך שמעי׳ לשון מלכותך גדול כמלך מלך והוא כי מר ותהלות כו׳ והוא בהזכיר מאמ״ל בשומרם כל הנשים מסעודת קצן ואינו משתתה כי׳ ולם שיחתו מה שכרו ויכה לקורה שכיתקה נחתקה קולות כי׳ והוא כי הלא כתו זה נחשב מה שלמדנו יערכו לתתן שלריך לשחתו ונם מה רב עוד אשר קלנו על מלה בלתי רבה מאד לכל מרא״ה עיני בני האדם לך הנה אין ספק כי כל אים אשר לו את בקדקדו הלא כי יקח אשה יקשלב ל לבו כי יזכור לו יום התיקה כי היא היסבה לורך הזווג לחען הסאיר תמורתו אחרי תוקן ולם כן גם שיהיו עוכוקיו נחתלין הלא לא תתכבה תקיה תשוכתו כי עליהן בידו והלולו יספיק לעשות מן הזדווגות שנגות כמספקת הגאחר׳ כי הבא מוכלה זדווגות נעשים לו כסנגות לך הבא תתכבה וזכותו נעשים לו כזכיוח ע״כ חניירו הנשים מסעודתו כאשר ישחתוהו מלאנתו ויהיו שבה שקוק קשוכתו מתכבה וע״י כן לא בלבד יהיו לו חיל זכויותיו כן מלכיהו אשר ברח לגדול יגודלו ויסתלקו חיל משחיקיו כ״א נם חיל מלאכי חבלה אשר עשה נעוכוקיו יעשו לו זכיו׳ ויהיו לו כ׳ מערכו׳ שרפי קדש ועל כן רב זכות התשחחו עד אין קץ כי נגמו יהיו על ידם לבני מחנות מלאכי אלהי׳ וזה יאחר מר ואהלות כו׳ והוא שאה שפי׳ ז״ל בנמ׳ ובמדרש אוי בגוחיך בניחיך שהם העוכות והעניין הנה מר ואהלות קציעות שהם כוחים ריח טוב שהוא משל על הזכיות כמ״ש על אהרצאם חיוים שבלולב כי האתרוג שיש בו טעם וריח הם דוגמת ל׳ תורה ומעשי טובי׳ והדקל שיש בו ריח ולא טעם הם דוגמת על מי שבו מעשים טובים ולא תורה הנה מר ואהלות קציעות שהוא משל על הזכיות כעשו כל בניחיותיך כי בשבילו העוכות לזכיות ולא לאחר ואהלות של הצה״ו כי אם בין היכלי בן הם היכלות הלפוניים ובמיוחי כאן שמכוסף הם אוחות המחולים ליחות הטובים הלא אשר בהיכלות הקדושה העליונה וזה מחה תקבה אל האחרבה הזאת בתקוכתך להשך העוכות לזכיות הלא הוא מני שמחוך מחמת אשר שמחוך הנכנים אשעודתך או זולתם שע״ו כן שבח מהבחה ותכי לך מלכות עלאה במחניים כתלוכר ׃ (י) בנות מלכים כו׳ לאחרי אומרו אחרי הוזוג שבי שהוא הנה אל הפועל בעולם הזה הוא לפי מעשיו כאומרו אהבת צדק וכו׳ על כן משחך כו׳ בא ויאמר לאחם עכין הזווג ראשון להנעיל בעיניו חשך אלקים לתען ויכיר כאה מעלות טובות למקום עליו אשר בתקש לו וזהו אומרו בנות מלכים ביקרותיך וכו׳ והוא לומר שם תרשה נעשה״ז בזווג לזהווג בנות מלכי׳ בכלל מיקרותיך ומהכללות שמתכללות להזווג לך אל תאום ובאר לשם שמים בהנוכה לך כי זולת שאכי נותן לך היא אשר בכר בלבה שגל ליומיך בעולם העליון עוקר שם שהיו לו הבאמות זוגות זוגות שהוא זוג ראשון ואת הרלוקיה לך בתקש לופיר והוא משל אל העטרה אשר תקנה אם תזכה ובא זוגה אל העולם הזה בלבה בתקש לופיר לשעלה שהוא הורלת הלור והלופר שיהיה לה בבא זוגה אל הפועל בעה״ז אמר כי לאה זה הרחיק לה ה׳ את כל זולת השעלה ואמר כי הוא יח׳ לך הדריכה בכבי הדרום הראויים לך להתקבל עם האים התתן הזה הא׳ שתתשיב אותו ויהיה בעיניה כאלך גם כי בניר לא מלאה ידו והוא אומר עולכם לשעלה בזיווגו בתקש לופיר שאעני בת ע״י ורחו את הבית שאיה אשר על רחבך אמר אשר תקני בחיותך בם כאים הזה אשר את בזיווגו ואני מזכך לכל אשר ואשר ילוך ושכחי עמך ובית אביך שם מחשבת בדולה את ואולו ותה תקוותך תשוכתך תשוב בעיניך כאלך (יב) ושם אין ידו תשגג ליפותך בתכבושיו זהב ובגדי חופש ורקמה ובתנים עוטות על תאוחו כי הרצון טוב שיתלו אאלך הוא אתתן ישויר שיתלות בלבו שלם יתן לו בשם עושר ובכבו׳ יופי לופר בתכבושיו זהב וכסף יספיק לך וכעונדת דר׳ עקיבא עם בת בלבה שהוא בעוני ודלות שמזווג לה על עושרים של תבן ואת בדר לה שאם יעשירנו ה׳ שיעשה לה ירושלם ללהבה ובתפייסה בלאנו הטוב וזהו ויתקו אאלך ישויר ואל יקל כבודו בעיניך שאם לא תשיג ידו כי אם אחרבה הוא לזווגך והשתחוי לו ׃ (יג) והבבר הבני אשר בוא לה הוא יח׳ על הבעיות והוא בלאמר לה ובת אר בתנחה כו׳ והוא כי הנה היקה״ר התפתה את היוצ ׃ או לת האשה להעזיבה על דת משה ויערהל הלא לאשת כפילות טוביה ולאשה זרה התשלה שלחה בתכבתה להיותה בת בלבל ובתבך תוטר מנזע הטומה בבת לה ויש בחות תבחיבות מוכות יש שבתיבתו תקות תשגל ויש בת שבתיבתו תבת ממון ועל ידו אל תבת יתר תקוות וזכה הזה בזיווגו והוא יקרא בת אר והוא בת התפתה את האשה שעל תבת ממון תלא תביבה ותבת אותה אשה אשר אחי תתן את דודיה לעשירי עם ועל זה הזהירה הוא יח׳ ויאמר לה הנה בת בלבה שלחה אשר בתיבתו בת אר תוא בת התפתה את האשה ויערהל הלא לאשת כפילות טוביה ולאשה זרה התשלה שלחה אשר בתיבתו בת אר ותאר היה תבא לפניתך בתיבתה בראתה לך כי פניך יחלו עשירי עם כי יעשירוך אם תבא תביבתך לתת את דודיך לשם (יד) אך אשר הוא בבודה בת מלך פנימה

הספיק להכניע את יצרו ולהפכו נדול שכרו וזה יאמר אהבת צדק כו׳ והוא בשום לב שכל׳ ל שאלת רעש ואהבת צדק כה״ת סור מרע ועשה טוב לך הוא כי על אשר חטא והרשיע ושב הכתוב מדבר ואמר בתעוררת ואהבת צדק ועדיין היה לך הרשע ושאלת לותו והכרעת יצרך מש״כ אשר לו טעם טעם חטא שלא הוצרך לשנוח את הרשע ולהכניע את יצרו על כן מצאך להיות שמן שהוא תוקף חל הנדולה והוא של שמן ותעונג יותר מאבריך הלדיקים נאורים שלא חטאו בשאקום שנעלי תשובה עומדים אין לדיקים נאורים יכולים לעמוד • או יאמר ענין מאחרים ז״ל כל כל אדם יש לו חלק בנ״ע וחלק בנהנים וכה מוטל חלקו וחלק חבירו בנ״ע לת וכה מוטל כו׳ וזה יאמר אהבת צדק נמה שהוא רעש מצד עלמו ולת מחמת יראה על כן משחך אלהים נמה שהוא חלציך שמן הוא שמן נדולת תעונג מאבריך הם אשר לת וכו שתטול חלקם בנ״ע • או ענין אומרו אהבת צדק כו׳ כי הנה כתבנו שחיבב הוא יתברך את ישראל יותר מהאומות ויותר ממלאכי הסרת והנה עד כה דבר על החלוקה החתת לוך חיבבם על יתר האומות עתה היחל בשניה והיא כי חיבבם על מלאכי הסרת והטעם הוא כי תן בהם בחירה להרע לו להיטיב כי יצר שמוך תין בהם ז״ת אהבת צדק ושבחת רעש

כל נפש מישראל אשר לפילי רקיים שבהם מלחים מצות (טו) לך אם
לת לרקמות שלח בלבד תעשי המלות כפשוטן כי אם ברקמות דקדוקיהן
ובלפולי עמקי הלכותיהן כמי שמבקש עשות רקמות על בגדי מצי והבד לו
חין צריך לומר שקה יי פניתה כי אם שקובל למלך מלכו של עולם להיות
מרוחות פני המלך ונם בתולות אחריה
רעותיה הם נפשות תלמידים אשר
למדו ממנה והם בתולות שלח נשתלו
מהיכר הרע לוקן הנפשות מובחות
לך (טו) שבוכותך יעלו נם הן
לחק לפני מלך והוא קובלנה בשמחות
גיל לומר כי עד בוחן ערך קובלנה
על ידי לחלים כמלחכים וכיולח
ולחר כך קבוחינה הן מעלתן בהיכל
מלך והוח כי הפרש נדול יש בין
הנפש העולה מחליה חל הקריבה
שיעלו' וולקה כמ"ש ו"ל שחמר חליהו
לחוקו חלמיד שבקש ממנו שיראה
כשות הלדיקים בעליהן ליסיבה של
מעלה כי חמר לו בר' חייח ל תסתכל
וח"לומה חדע מי הוח חמר לו
כל קחדרחות הלחר מעלים לוחם
מלחכים ושל ר' חייח עולה מחליה
ועל דרך זה יחמר הנה טרם הניעו
לחיך הם מובחות לך על ידי לחריים
שקובלנה בשמחו' וגיל הך לחר היוחן
עתך בוכותך קבוחינה מעלתן
בהיכל מלך : (יו) תחת לבוחיך
וכו' הנה על פסוק זי מלכים
יתלכו זי ברים יפורו כו' ביחדנו כי נם שנדולי החכמים לח שבעו לחם
בעה"ו ולחים מלכותם ושרריתם חך הוח כי חין לך מלכות ושרריה כחמור
לשתם בנבעון דוש ולמור לחומץ וידליק ורבים כחלה חין מספר לנדודי
כסים ונפלחות הנעשות על ידי כל לדיק ולדיק מקופסי התורה עם
היותם רלים וחביבים וחין לך מלכות נם על השמים כוה חמר עתה הלח
הודעתיך לוך על ידי תורתי תסתרר עד היותך עושה מרוחות כענין שתם בנבעון ולחמור לחומץ וידליק בחמרי ותורך מורחות ימיכך עד
היותך נדול בעיני חלהים ממלחכי השרת ככל הכתוב לחמר עתה עוד תוכה בחסידותך שבהיותם כי עטרת זקנים בני בנים שהוח כי כחסר
העטרה היח למעלה מהחדם כן לפעמים נן הבן הוח למעלה מוקמו כחסר דרשו ז"ל הפ' על יעקב עם חברים ובזה יחמר לחחר כל שלמותך
לחמור דע החוסר חסר יוכו נניך בניך כי נם שלח יוכו להיות עטרה לחבותיך להיות הם למעל' מחבותיך כעטרה על הרחש כי חם ס' בניך יהיו למעל'
מהם והם יהיו תחת לבוחיך לח יבער מהם היותם מחסר עושים נפלחות בעולם שיהיו בכלל בי מלכים ימלוכו בי ברים יפורו כר' חניכח בן דוסח
וכיולח וזהו הקיומו לברים בכל החרן : (יח) אזכירה שמך כו' משיב החדם החסיד שעליו ידבר וחמר הלח בשרחני שזכה שזרעי
יהיה מהמשתררי בכל החרן לשמות הטבעיים בכל חלקי החרן כר' חניכח בן דוסח וכיולח בו חמתח בן כי בין בני שהוח כרעת החבוה
לח תעשה הפלחות על דבורי בלי הוכיר שמך בל תהיה תפלחתי שחני היכול ועושה רק שיהיה על ידי הזכיר שמך שתהיה תפלחת לך בין
החדם ויתקדש שמך בפי כל העמים הרוחים והשומעים וזהו חוכיחה שמך בכל דור ודור שעל ידי כן עתיד יהודה וכו' ולח יחמרו כי הוח כח
ידי כי לך ה' הגדולה :

מו (א) **למנצח** כו' חפשר קרח לנשמות ישרחל עלמות ויסורר על מעלתן לפניו יתברך כמד"ח עלמות חהבוך וזו הו על עלמו' שיר
(ב) **אלהים** לנו כו' יחמר מה שנתקש הוח יהיה לנו שם חלהים מחסה לבל נפול· ועוד להפיל שוחינו
כי להיות עזרה בצרות חין לריך לבקש על זה כי עזרה בצרה כבר נמלח מלח שעל ידי הלרות שמתנהג עתנו במדת הדין הוח עזר לנו (ג) כי
על כן לח נירח בהמיר חרץ כחשר החרץ כנגד תבלה ונם במוט הרים שהוח כחשר ההרים ימוטו והנבעו' תמוטינה לעתיד כחשר ירחו החומות
כי חלו נכו בצרות כל חשמותנו מש"כ החומות שיבח להם הכל כחחת · (א) או יהיה הענין כי למה שנשמות עם בני ישרל הן עלמות חלק
חלוה ממעל הוח מטיב לנו על ידי עלמו ועם היותו חלהי הנבחות לח יטיב לנו על ידם לח בלבד בזמן חירוחתנו כי חם נם בגליותינו כחשר
יבח (ב) והנה ידוע כי בשל גליותינו שכינה עמנו כ"י הוח שם חלהים כמודע והוח כח דין ואמר המשורר כמלטער על הגלות חלהים
לנו כו' והוח כי הוח היה בזמן הבית שערין לח היה גלות ישרחל ולח גלות שכינה ואמר הנה חלהים הוח לנו קודם הגלות מחסה מנרה ועוז
נגד שוחינו וגם עזרה בצרות הוח בגלויות כי שם נמלח מחד כי בכל גלות גלתה שכינה ומלחת עתנו (ג) לך למנם העזרה לח מיד בגלות תהיה
שחם היתה עזרת היה הגלות מקנטל ואתנו בריכים חותו לכפרתנו ואינה עתנו בזמן שהחרץ כנגד תבלה ו"ח על כן מה שלח כירח הוח בהמיר חרץ לינוחתה
שכינה יהיה עזרה בצרות הגלות הוח בסוף בלחתה מהגלות עתנו בזמן שהחרץ כנגד תבלה ו"ח על כן מה שלח כירח הוח בהמיר חרץ לינוחתה
שכבנד תבלה וזמן שהבריס יפוסו כו' שהוח בפוט בריס בלב ימים (ד) כי לו הלב ימים יהמו יחמרו מימיו כי יעשו עלמן חמריס קמריס כמו כך
הפך בעשם וזהו יחמרו מימיו וכן ירעשו הריס הנוכריס בנחותו של חלהים שלה כי כלם חרדים ממנו (ה) ושמל תחמר והלח נם בימי הגלות
חלהים בירושלים כי לח זוה שכינה מכותל מערבי ומקל וחומר רחוי כי נם מעתה תהיה לנו עזרה משם חלהים והיח ומה שם נהר פלגיו הוח הירדן
שקמו מימיו כמו כך ונעשה פלנים מכוסים ישמחו עיר חלהים שהיתה הורלה כי עיר חלהים התחיבה להיות ליסרחל לשכון יה חלהים מלו
שמחוה פלנו עם היות שעדיין לח היה חלהים שוכן בעיר שכשנדה בשמים היח ירושלים שלמעלה וזהו קדוש משכני עליון שהוח משכני עליון ועל כל זה להיות של מעלה מכוון כנגד של מטה נהר פלנו שמחוה על שם העתיד שיהיה בקדבה ושם כן חמור מעתה כי כ"ש
עתה חשר הוח שוכן בתוכה (ו) חך לח כן הוח שעל חלהים בקדבה בל תמוט שהוח סילוק היוך חך לומר שנם כן יעזרה חלהים נגד שוחינו
שהוח הבחת תועלת זה חינו עתה רק לפנות בקר הוח בנקר חור הנחולה שחחר יחסך הנלות (ז) כחשר עשה בנקר נחולת מלרים
בחתן תורה שנחמר ביום הששי נהיות הבקר ויהי קולות כו' כי חו המו נויס מטו ממלכות כחשר שם זה נתן בקולו תמוט החרץ שהוח במתן תורה
נהיות הבקר ויהי קולות וברקים והוח מחמרם ז"ל שנזרו וחלו כל הגויס והלכו חלל בלעם ואמרו לו שמח הקב"ה מביח מבול לעולם חמר
להם חינו חלח שה' עוז לעמו יתן שחין עוז חלח תורה והיה שם חלהים כה"ח השמע עם קול חלהים כחשר שמעת חתה ויחי וכן הוח חומר וידבר
חלהים חת כל הדברים החלה לחמר חנכי ה' כו' הנה כי שם חלהים לפנות בקר מרניו העולם (ח) ות"ל חין לנו בזמן הגלות בעזרם בקר הנחולה

סיח תהיה לפשמר מן ונל בחלק שפקיפה פדיפה כי הלח נדול טובתה מעושרם כי יותר
מחשבתו' זהב הוח לבושה בעולם העליון בחלוקת דרכנן הנעשה לנפש מחפשה שחלות שכל
ת' תהיה נלבוש כחשבלת וזה שקוח בו ולכן תנציר בכיתיות וניעות ולח תירח כי על
פניעות תלובר בחרץ שכל בכל כל ונם תהיה בנפן פוריה בהיוקה בירכתי ביקה · (טו)
לרקמות תובל למלך כו' חוזר הוח ית' ותדבר בנפש תהיה החתן טרם בוחה ותומר לה
לרקמות כו' לומר הלח לחשה ת' מחרתי שע"י
בי"עוקה וטוקה · עתך כי נדוק תקה תזקה
לחלוקת דרכנן שחחבטנות זהב לבושה הם
תרי"נ מלות לך לך מכי מוסיף ותומר לח תקמר
די בשפוחך חלות כי הם נם לרקמות שכו'
לעשו' דקדוקי וניורין וכיורין שהוח ע"י דקדוקי
חלות ושלי דקדוקיהן שהוח כעושה רקמה
וניורין נוספים על חלוקות זהב חשיבות הלבוש
וע"י כן תזכה שקובל למלך להיות רוחה פני
המלך הקדוש ולח נשחות קדושות שלח נשחתו
בקולו' כשקולות שלח נשעלו חחריה רעותיה של
השבל שלבש ליחיבך שהן מנדרה שלח הניעו
לנדר נשחתך שעשקה רקמות וזקפה להיות
רוחה פני המלך והוח הבוחר מרו"ל כי שבש
כתוב בו' ויפנולה מכלן היח כח יפרים
הדוחה פני המלך כל"ל ישבו יפרים לח פניך
ותמר ל נפש הלית הזה חשר היה לדיק מקחלתו
ונם דקדק לח בנשוחיו להרחיק כל פניה
חשר לח טוב שהית חדם יפרי לב כי יוסיף
עוד לרקמות ושל ידי כן יובל למלך בחופן
פיכיו בשפע בפוח לחריה של בח זונו השבל
הכי' רעותיה ויהיו מובחות לך שקריה לחן
זכותך תעיר לעזור (טו) שבוכותך קובלנה
בשחתו' נוד למעלה עד הבחוכה בהיכל מלך
לך לח למלך יובלו כמוך להיות מרוחי פניו
ית' · (יז) החת תחתיך כו' הוסיף ית'
ויודבר בו ותומר לו חקח לחתיך כו' לומר שם
נוסף על זכותך נם יש לך זכות לבוח נחופן
שהחלו נבור השבוכים שם בניך כיהיו שבוכים
בפוכה כמובחר ויהיו על ילך תחת לחתיך
מחלחי תקופה לו תזכה שקשיחתו לשרים בכל
החרן כי בהיותם קופצי התור' והיו מובלי'
בעולם כל"ח בי מלכים ימלוכו בי שרים
ישרו והזו תשיחתו לשרי' בכל החרן שהו' כמפורש
למעלה בלרך הקודם כי ותמר לשתם דוש וידוש השתם כיהושע או לחומץ וידליק כר' חניכח
בן דוסח ודוחה לו שהית שרוה בכל החרן נגד טבעה (יח) ועוד תזכה כי תחר שבלשם
דורות בוחזקו בקורה ומלות לח יחוסו חפי זרעך עוד לדור ודור כי בכל דור יהיו חתך ולח
יכרת שתך מהיות לך איש עומד לפני כל הימי' והו תזכירה שתך בכל דור ודור על כן
עמים יפודוך לעולם ועד כי נדול בתך מבתח כי הין עם מתמיך לעולם ועד ותקח יתיך
נדלת מבם :

רוממות אל תהלים מו מז

עֲמָנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה׃ ס לְכוּ חֲזוּ
מִפְעֲלוֹת יְהוָה אֲשֶׁר־שָׂם שַׁמּוֹת בָּאָרֶץ׃
מַשְׁבִּית מִלְחָמוֹת עַד־קְצֵה הָאָרֶץ קֶשֶׁת יְשַׁבֵּר
וְקֵצַץ חֲנִית עֲגָלוֹת יִשְׂרֹף בָּאֵשׁ׃ יא הַרְפּוּ וּדְעוּ
כִּי־אָנֹכִי אֱלֹהִים אָרוּם בַּגּוֹיִם אָרוּם בָּאָרֶץ׃ יב יְהוָה
צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה׃

מז א לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי־קֹרַח מִזְמוֹר׃ ב כָּל־
הָעַמִּים תִּקְעוּ־כָף הָרִיעוּ
לֵאלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה׃ ג כִּי־יְהוָה עֶלְיוֹן נוֹרָא מֶלֶךְ
גָּדוֹל עַל־כָּל־הָאָרֶץ׃ ד יַדְבֵּר עַמִּים תַּחְתֵּינוּ
וּלְאֻמִּים תַּחַת רַגְלֵינוּ׃ ה יִבְחַר־לָנוּ אֶת־נַחֲלָתֵנוּ
אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר־אָהֵב סֶלָה׃ ו עָלָה אֱלֹהִים
בִּתְרוּעָה יְהוָה בְּקוֹל שׁוֹפָר׃ ז זַמְּרוּ אֱלֹהִים
זַמְּרוּ זַמְּרוּ לְמַלְכֵּנוּ זַמְּרוּ׃ ח כִּי מֶלֶךְ כָּל־הָאָרֶץ
אֱלֹהִים זַמְּרוּ מַשְׂכִּיל׃ ט מָלַךְ אֱלֹהִים עַל־גּוֹיִם
אֱלֹהִים

כי אם עם הרחמים הגדול והוא ה' לנחות עמנו שלהיות נפשותינו עלתות עם היותו ה' לנחות פמליה של מעלה לא ע"י מלאך מהם יהיה למו עזרה בצרות כי אם על ידי עצמו שיהיה עמנו ומה שיעשה למו אם תלהים הוא בלבד שיהיה בתוך הגולה משגב למו שלא בהבד בקרב הגוים עם היותנו בלתי הגוים נקראים בשם יעקב וזה יהיה שלה גם טרם זמן הגאולה לו כיון בתו' תלהי יעקב כלומר אם תלהים משגב ליעקב שלה כהומרו התלהים הרועה לותי מעודי עד היום הזה כי היה רועה לותו מעודו עד סילוקו עם היות כי אם ה' היה עליו כד"ו והנה ה' נצב עליו והרו"ל על יעקב כן גם לעתה יהיה ה' לנחות עמנו ויהיה משגב למו מכל צרה גו שהיה תלהי יעקב שלה הוא התלהים הרועה לותו (ט) ואמת תאמרו כי הלא טוב טוב יהיה אם תלהים למו שיהיה מחסה מהצרה ליעלו מהגוים ועוז להכיל לותם כי אדת הדין הוא לך אם הרחמים בהיות עתנו גם כי ברחמין ירוף עליהו יהיה למו מהסה לרחמנו לך לא יפעיל רונו ונרה להם כי לותו ממדתו לזה לומר ג יעלה על רוחכם הדבר הזה כי הלא לכן הוו מפעלות ה' נעל הרחמים ותפר תחזו הוא תפר אם אמית בתרץ כענין המבול שנעשה ע"י אם זה כד"ו ויתמר ה' תמחה תת החדם כו' וכן בסדום נפריתי ותם מתת ה' מן השמים והוא מתמרם ז"ל תרורים הרשעים שמהפכים אדת רחמים למדת הדין והנה לכן הזו מפעלות ה' שעם היותו אם של רחמים אם שמות בתרץ ופועל דין ורונו וח"כ גם עתה בהיות ה' לנחות' עתנו גל יעלה על רוחכם שלא יפעל רונו כ"ת השניות נרה מעליהו בלבד (י) כי הלא גם בהשניות מלחמו' עד קלה התרץ לבל תבא רעה עליהו שהוא הטוב הכולל המקוה לל תחשבו שלא יעשה רעה לחומו' שהיו מדתו כ"ת שגם קשת ישבר וקצץ חנית ועגלות ישרוף בתם להפיל שוחיהו בפעולת רונו ותפשר שמות' עגלות ולא תמר ועגלות הוא שמניע רחיה מקריעת יס כי ה' הגדול שהיה נלחם בהם סר תת חופן מרכבותיו שהוא כי שרפם בעמוד התש והוא מתמר הכתוב ויסקף ה' תת מחנה מלרים בעמוד תש וענן ויהם כו' ויסר תת חופן מרכבותיו שפרפם בעמוד התש ויבהבהו בכבדות שלחלח הקרקע בעמוד ענן וזה יתמר הנה כתשר יסבית מלחמות גם כן קשת ישבר וכו' כמדבר והרחיה כי הנה עגלות ישרוף בתש שהוא מה שעשה הסם הגדול הזה ומה תלמדו תל העתיד (יא) והנה תחרי דברי בני קרח להורות כי טוב לנו יהיה ה' לנחות עמנו מהיות אם אחים והניח רחיות כי גם אם הרחמים פועל דין בתה רוח הקדש ותומרת כהלו אם הרחמים הוא המדבר והומר הרפו ידיכם מלהניח רחיות להוכיח כי גם אם הרחמים פועל דין כי הוא תשר אם שמות בתרץ כו' שנראה כי אם תלהים יהיה לבד בהיות עתכם אם ה' כי אם ה' יפעול לכם רחמים ולסוכיחכם יפיל כי הרפו ידיכם מזה כי לא זו הדרך כי אם תלכי תלהים זולת פירוד בין שתי השמות חלילה כי ה' הוא התלהים וכל מה שהני ה' עושה ע"י אם תלהים המתפשט למטה בעולם השפל תני עושה שתם לא כן הלא תרוס כו' והוא כי רם ה' כי השם הגדול הזה הוא עליון מורם מתר ומעלה מעלה ואיך יפעל למטה שהוא כמו זר נחשב משתי בחינות תחד מהיות הפעולה נגוים תשר היו תלוים מכח הטומאה המה שניה להיות פועל בתרץ הלזו העבורה תך תין זה כ"ת שגם פעולות אם תלהים הוא המתפשט ועושה והוא הנודע כי בתקומות שתקייהם הדבר לשם הגדול הוא שהשפע מבחינתו היא עוברת דרך אם תלהים כמים בצנור שהם הנכנסים והיוצאים (יב) על כן לתרי זתת עושה מסקנת ותומר כי הדרך הנבחר הוא היות ה' עתנו כו' ה' לנחות כו' שע"י כן יש לנו אם תלהים כי משגב למו תלהי יעקב סלה (יא) תו יהיה כי אם תלהים הוא המדבר ותו' הרפו ממני שהיה כעת מחסה ועוז לכם ודעו כי תנכי אלהים כלו' כהויתי תו עושה נצורות תך עד הסוף לא תחשוף זרועי כי אם כשתר תרוס בגוים בתת נקמתו שהם תו תרוס בתרץ היה בתרץ הידועה שתם היה ת"י להיטיבכם זה (יב) תו משיבים אם כן תיפה נחויך בתמרנו שהוא ה' לנחות עתנו וכו' כמדוב' תו סיעור הכתוב ה' לנחות עמנו בגלות ותם יש לנו נרוף זה הוא משגב לנו מגיהנם סלה׃

מז (א) **למנצח** לנגי קרח כו' (ב) ענין מזמור זה יסוד על הקדמה תחת ידועה מרז"ל הלא היה כי טוב לתומות העולם מ"ה היות הוא יתברך מלך עלינו והיות מלכיה' תחת מלכינו ומלכותנו כי מתמלית טובתנו יתנו יסתו כלם יזהר מתשר בהיות העולם להם לנדש והוא ית' מלך העולם והנית שלו תרב וכסברת סתולל כי תין בין הזמן הזה לימות המשיח הלא שעבוד מלכיות בלבד ונבח על הענין תמר הנה כל העתים רחוי תקעו כף והכנעו לתלהים בקול רנה ושמחה (ג) כתשר ה' עם היותו עליון מורח מלך גדול על כל התרץ (ד) ידבר עמים תחתינו של ישרתל ולתמי שתין לשם הלא מלכות יהיו המלכיות תחת רגלינו (ה) תך תין זה מתמיד לל בזמן בית רחסין המתייית להבריחם ולל לבית שני המתייחם ליעקב כי לל יתמידו רק בזמן הבית השלישי הנבנה בוכות יעקב שהוא קיים לעד שהו' כתשר יבחר למו תת נחלתינו שתהיה לעד נחלה למו שהוא תת גאון יעקב תשר תהב להיות שלה הוא בית המקדש הנקרא גאון סכם כד"ו ושברתי תת גאון עזכם זה בית המקדש ותמר על הבית השלישי שנקרא גאון יעקב שנבנה בוכות יעקב שהוא הנקרא בית שהוא קיים לעד כמודע מרו"ל כי לברהם קרלו הר יצחק קרלו שדה יעקב קרלו בית והנו תת גאון יעקב תשר תהב להיות שלה כי מתמלית לותו הספע של הבית המקדש ההוא ייעד לתומות מ"ה יותר מתשרי לשם בזמן היותו חרב וישרתל הולכים בגלות ביניהם כי שפע הקב"ה שהוא זולת ריבויין הוא מתמיד מה שאין כן בבית רחסון ושני הנקראים הר ושדה שלא תהבו להיות שלה כי אם שמלו נבנה בעשה מקום תחתיו לגאון התרץ בהתרב הבית וברמו בתורה בזולת יבא להרן כמינן בולת וכן השני מתחלתו חסרו חומה דבריס וכמפורש בתומור שם ה' לל יבנה בית כו' כי גם בבתים הרשעים שהרו"ל אף ידעו לתומות מ"ה כמה טובה חסרו לל התריבוהו לל היה שלה ועל כן תמר מה שתמרתי תקעו כף כו' ומתו בהכנע תחתנו הוא כתשר יבחר כו' תת גאון יעקב כו' הוא ב"ה השלישי תשר תהב שלה וזה ירתך בעשם במתמר שמואל הין בין הזמן הזה לימות המשיח הלא שעבוד מלכיות בלבד שלא יהיה בינינו ובין התומות הלא שיבחר למו תת נחלתנו והתומות יהיו בתקומותם שליט והוא דעת הרמב"ם ז"ל (ו) ואמת תאמרו והלא גם תפשר נחטא לה' וגם נגו יהיה קלף ומה גם לתומות מ"ה זתיך יבטחו שייטיב להם בשבילנו הנה הין מזה פחד כי הנה זה דרכו יתברך בהיות מדת תלהים היא הוא עליו בחטאינו כי בתרועה וקול שופר תעלה מדת הדין מעליהו ע"י מה שנכנע בקול התרועה ותתפלל לרחמים ע"י התקיעה והוא עלה תלהים הוא אם תלהים הוא מדת הדין בתרועה ויעשה הוא ה' שיתפלל לרחמים בקול שופר הוא קול הפעוט של שופר הוא תקיעה שהיו רמו תל הרחמים והוא עלה תלהים וכו' ה' בקול שופר כלל התריס כי מתמלית ייעד לכם טובה רבה שרתו לכם לתקוע כף ולומר לה' : (ז) זמרו תלהים כו' הנה תפשר שבהיות לכם הטובה ע"י היותו יתברך מלך עלינו ותם החומות תחת ידינו מהנחת תמלית תפשר קומרו קם ה' לתחד מבלם בחינות הו שהומרו לו ית' סתם בלי התחיך טובה למו שבתמלתותינו בזה לכם הטובה הו שתכירו כי בתה תה' הוא תלבנו והוא מטיב למו בתשך לכם לתב טובתנו טובה הו דרך ג' שתחשבו כי גם ה' תלבכם כתשר הוא תלבנו ולא מתמלינו תחכלו כי תם דרך כלל שהוא ית' תלך על כל התרץ כמונו ככם ומשניע לכל חי רצון חומרים ישרתל הנה בשלם תלו הנחירה בידכם תם דעתכם היא הסברת הרחסובה שהיא כי קומרו לתלהים סתם זמרו והם היא השנית והיא כי תומרו לתלבנו שתכירו כי ה' תלבנו ועל ידנו כתשנו לכם הטובות זמרו והנו זמרו תלהים זמרו זמרו לתלבנו זמרו (ח) והם הדרך השלישי שהוא כי תלך על כל התרץ תלהים שתכירהו תלך על כל התרץ דרך כלל כתונו ככם גם בלשון זה זמרו משכיל כלומר בכלי שיר הנקרא תשכיל נ"כ קומרו כי הלא בכלל הוא ישרתל שכל התרץ בשלישי נברות (ט) תתנם תל יעלה על רוחכם כי תלבכם הוא והלא תלבנו כי זה תין לו שתר כי הנה דעו כי התייחסו ית'

אֱלֹהִים יֵשֵׁב ׀ עַל־כִּסֵּא קָדְשׁוֹ׃ י נְדִיבֵי עַמִּים ׀
נֶאֱסָפוּ עַם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם כִּי לֵאלֹהִים מָגִנֵּי־אָרֶץ
מְאֹד נַעֲלָה׃

מח א **שִׁיר** מִזְמוֹר לִבְנֵי־קֹרַח׃ ב גָּדוֹל
יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
הַר־קָדְשׁוֹ׃ ג יְפֵה נוֹף מְשׂוֹשׂ כָּל־הָאָרֶץ הַר־
צִיּוֹן יַרְכְּתֵי צָפוֹן קִרְיַת מֶלֶךְ רָב׃ ד אֱלֹהִים
בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע לְמִשְׂגָּב׃ ה כִּי־הִנֵּה הַמְּלָכִים
נוֹעֲדוּ עָבְרוּ יַחְדָּיו׃ ו הֵמָּה רָאוּ כֵּן תָּמָהוּ נִבְהָלוּ
נָחְפָּזוּ׃ ז רְעָדָה אֲחָזָתַם שָׁם חִיל כַּיּוֹלֵדָה׃
ח בְּרוּחַ קָדִים תְּשַׁבֵּר אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ׃ ט כַּאֲשֶׁר
שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ בְּעִיר־יְהוָה צְבָאוֹת בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהִים יְכוֹנְנֶהָ עַד־עוֹלָם סֶלָה׃ י דָּמִינוּ אֱלֹהִים
חַסְדֶּךָ בְּקֶרֶב הֵיכָלֶךָ׃ יא כְּשִׁמְךָ ׀ אֱלֹהִים כֵּן
תְּהִלָּתְךָ

מח (א) **שיר** מזמור לבני קרח כו׳ (ב) לאמר גדול ה׳ ונס מהולל מאד בעיר אלהינו בייסוד׳ היה גדול בכל העולם ומהולל מאד הוא בחורבנה בהיותה בקרקע הר קדשו על יקמר היה גבורותיו וגדולתו תלילה (ג) ופירש ואמר הנה יפה נוף משוש כל הארץ כי מתמלאיה היה נספע בעולם שנע נספע גדול מאד כנמצא בדרי"ל פתלו ידעו האומות מה חסרו לח התרחבות ויהי׳ נוף כד"ח נופו של חילן והוא כי עיר אלהינו בערך בלבות העולם הוא כערך סעיף ח׳ מכללות החילן ואמר הנה יופי של נוף אחד היה משוש כל הארץ כי מתמלאת יופי נוף שנע הנוף ההוא מתברכת כל הארץ הוא מיפי עיר אלהינו שהוא כנוף החילן הכל בערך כל העולם הרי שה׳ גדול ה׳ בכל העולם נייסודה ואמרי שהוא מהולל מאד גם בהיותה הר הוא כי לח זו מחבבה כשהחריבה כי הלח כשנעשה הר ליון שהוא כשנחרבה לח ירכתי נפון הוא בגל נעשית קריית מלך רב ע"ז היות שמתחלה כשדיה זה העם לח היה ועתה גדלה מאד כי שם גלקה שכינה כ"י כנודע (ד) ולח על פי כן לח זוה שכינה מלינן כי עדיין אלהים בתרמנותיה כי לח זוה שכינה מאכה ומה שהוא מהלל על חרבנה עם היות שנשלטו בה והחריבוה הוא כי היות אלהים בתרמנותיה שהיה גם מדת הדין להרסה ולהחריבה נודע כי למשנב היה להנין על העם ישראל כד"ח כלה ה׳ לח תמתו כו׳ ולח לח גניון כו׳ ולין לך הלול גדול מזה שעשה משפט לרחמים נדולים (ה) והרחיה כי גם למחריביה יפלח מה שיכלו לה כי הנה המלכים עם היות שנועדו לבח להחריבה כי עודם בתקומות׳ ערכו ל לבם להועד לבח להחריבה בלי פחד וגם עברו יחדו ולח לחד לחד שהיה רחוי שלהיותם יחד יתחזקו לבלתי ירך לבבם בהגיעם חליה בלחוה בה יד (ו) לך לח כן היה כי חס גם שערם ירחו חותה נועדו בלי פחד על כל זה כתשר כמה רחו כן תמהו נבהלו נחפזו (ז) ולמה נועדו מחו ולח פחדו לבח ושם פחדו פחד ללח הוא כי רעדה לחזקם שם כלומר להיותם שם לשר לח זוה שכינה הטילה עליהם מורח ופחדו ממך (ח) כן ברוח קדים תשבר לניות תרשים תשר בהן יסודו לתרנם ויקבדו כתשר עשית למלריס נים ולין זה רק למען ידעו כי עובך שם ומה שהם עושים לתה הוא העושה כי ממך הכל: (ט) כאשר שמענו כן וכו׳ הנה לח ידעו כמבואר לללנו בתקומות רבים כי בית רחבון נבנה בזכות לברהם והשני בזכות יצחק ועל כן על היות הרחבון בבחינת חסד ורחמים היה מתייחס לל בית ה׳ הוא שם ההויה יפתח לעד לך השני טושר היה בזכות יצחק היה על בחינת דין ועל כן חשרו ממנו חמשה דברים כנודע עוד ידענו מרו"ל כי רחוקנו התקייס הנרות שמעטנו מפי הנביחים הוא פתח תקוה להתקייס כל הטובות כי על כן בדחות חנרי ר׳ עקיבא שועלים היללו על הר ניין כבו׳ ר׳ עקיבא היה מלחק תמרו לו לתן בוכים ולתה מלחק לתר להם ממה שלתם בוכים לתי מלחק כי כשלר נתקייסה נבוחת הרעה תתקייס הטובה ונבח לל העניין והוא כי לומרים כנסת ישראל ההולכים בגלוח הנה לשר החרבת עירך והיכלך ידעתי כי לח מנועל נפשך בהן עשית כי הלח ידעתי כי לחר שכשלר שמעתי התרחות וייעודי נרות מפי נביחיתי כעניין ניין שדה תחרש וכל יתר הדברים הרעים שבירמיה ויהיה נביחים כן רחיתי בין בעיר ה׳ לנבחות הוא בחרבן בית הלשון שהיה מתייחס לל שם זה בין בעיר להיתו הוא בחרבן בית שני לשר היתה מתייחסת לל שם לללים זוה לתו בטוחים כי גם מה שמעטנו מהטובה יתקייס כי לללים יכוננה עד עולם סלה כדברי הנביחים כי כתם ה׳ ניון וכו׳ וכיוצה לין מספר (י) והן לתת כי מה שדתיתו ותשמנו לללים בתחלה הוא כי תמיד יהו תמיד בקרב היכלך שלח קניח ליגע בו יד לוין כתתר ישראל לירתיה היכל ה׳ היכל ה׳ ((יא) לתנח לח יהיה זה לך להעדר כבוד לף בעיני הגוים חלילה מה שבלנת לף בניון ותחריבה כי לחרבנה בשמך לללים מדת הדין שהפלנת לעשות דין ורוגז בה כן תהלקך על קנוי לרן והיה לומרים כי בזה נדק מלחה יתיבך כי בעשותך דין ורוגז בניון נחשב לך לנדקה כי בזה פדיה עמך והוא תהלפך בחמת והוא מתמדנו על פסוק ולתרו כל הגוים על מה

למלך הגוים בלבב תיכו לטובתכם ולח ידנך כי הלח כתשר מלך לללים על גוים הוא קודם בח לברהם וזרעו לעולם זו לח היה שם לללים הוא מדת הדין מסתלק ועולה מעל כסח הדין רק לללים ישב בקבע על כסח קדשו המיוחד לו והיו שפטים נדולים תמיד נמו בדור לחרון הוקף שלישו של עולם ולחריו דור המבול ודור הפלנה בחופן מחיתו טוב לכם התייחס הוא יח׳ למלך עליכם (י) וטוב לכם תנרנו לחריתו לחכול מתמלילתנו כי הלח לין פחד תהיה כסח מדת הדין יוסב בקבע כי הנה כתשר נדיבי עמים נחספו לו נמנו ונשרו ולתרו כי עם לללי לברהם הוא עם כ"כ חשוב עד נדר כי לללים הוא מדת הדין הם מנני לרץ הם מנגיס מהדין וזה נמה שהם עושים כי לללי׳ שהוא מדת הדין היות מלד נעל׳ מכסח הדין המו׳ כמלח כי עיקר העולם היה ישראל • או שעור הכתוב כתשר נדיבי עמים נחספו יחד בחחדות הם עם הנקרחי׳ לללי לברהם כי נמה שהם נמה לללים הם מנני לרץ מהדין והוא שעושים בהתחדד היות לללים שהוא הדין ורוגו מלד נעלה מן העולם כתשר לברהם היה מנן לרץ ומעלה מדת הדין ורוגו מן העולם • עור יתכן דרך שני בכל המזמור לחשר לח כדעת שמואל החומר כי לין בין העולם הזה לימות המשיח לללו שעבוד מלכיות בלבד וכיוצה בני קרח על זמן הנלות המר הזה לחר לומרם במזמור הקודם כי על לערנו לח יפלר כי ה׳ לבחות עמנו ולף שם למו לרוח ע"י מדת הדין משנב למו הוא לללי יעקב סלה כי בעבר הזה בנלות הוא משנב למו מנהיגם וכן בכל זמן מדת הדין משנב מלרות נדולות לחרות וללח יתחמץ לבב חמוש בחמת מה זכות נערך לנוי׳ בנלותנו שנדולה הללחתם וטובתם על כן בחו בני קרח בזמור הלזה להעמידנו על החמת כמדבריס עם הגוים (ב) וחמור להם כל העמים תקעו לף לומר תקעו כף וגילו בשמחה על הללחתכ׳ לך הריעו והכנעו לללים הוא מדת הדין בקול לנתכם תשר תרנמו בתקיעת כף כלומר כי לשמלת מדת הדין על ישראל לח היה לכם טובה כי למען ישרכם חותמו כי הטלמו לה׳ תתם מנליחים (ג) לך כתשר ה׳ מדת רחמים שהוא עתה עליון כי בזה הוא מורח כי עלה מן החרץ להניחנו ביד הדין כשיהיה ה׳ מלך נדול ניכר על כל החרץ (ד) חו תפלו בזמופלים ידבר עמים תחתינו כו׳ (ה) ולח שחנו ישראל מנקשים מפלנתכם כי הלח כל חפלנו לינה כי תס שיבחר למו לת נחלתנו היח חרץ ישראל וכן לת בית המקדש הנקרח בחומרם ז"ל על ושברתי לת נחון עוזכם זה בית המקדש ויפקנו הוא נחון יעקב הוא הבית על יעקב הוא הבית השלישי הרוחני ויקייס לעד כי הרחבון שבזכות לברהם ונעשה הר והשני שבזכות יצחק ושרה נחרם לינו קייס כתשר על יעקב לתר להחד להיות סלה שהוא קייס לעד (ו) ותה שחמרנו הריעו לללים שהוא תרועת הכנעה לשובתכם לתמרנו כי דעו כח כי על ידי הכנעה מתהפך הדין לרחמים כתשר קרה למו כי עלה לללים ונסתלק מלנהוג דין עלינו ונהפך להתייחס ה׳ הוא מדת רחמי׳ על ידי קול שופר והוה ה׳ בקול שופר והנה זלח יעלתי הריעו לללים שתכנעו בתרועה לפניו ולח תהיה הרעה מעוללת הכנעה (ז) וחס העולה על רוחכם הוא לומר לללים בלי תרועה והכנעה עשו וזהו ומרו לללים ומרו שחס רשובכם ומרו לללים ומרו וחס העולה על רוחכם הוא כי מלכנו הוא בייחוד הלח שהמיותו כעים עליכם מעיב לחכם ליסרנו בכח ומרו (ח) וחס העולה על רוחכם הוא כי מלך על כל החרץ לללים בין על ישראל בין על הגוים הנה ומרו מעביל כלומר מי שהוא מעביל יאמר כך כי יוכר הכל הוא יח׳ (ט) לך לומר כי מלך לללים על גוים כשבעים על ישראל ולח רלה בישראל להיות מלכם זה לח כן הוא כי תס שלללים לח עזב לת ישראל עמו כי תס משב על כסח קדשו לדון והוכיח בכסח דינו לת ישראל ומייסרם (י) והטעם כי לח יחפוץ בגוים הוא כי הנה כתשר נדיבי עמים נחספו מכל העמים לח נמלאו נדיבים רק עם אלהי לברהם בלבד הם ישראל שלמדו מלברה לעשות לדקה ומשפט והם הוא יח׳ חפץ כי הנה לללים יחשבו מנהני לרץ והם הוא חפץ וגם הם תס לללים מלד נעלה כי מתעלה על ידן לעלות להתייחס והתחבר עם ה׳ והוסיף בכודע ליודעי

חן:

תְּהִלָּתֵךְ עַל־קַצְוֵי־אֶרֶץ צֶדֶק מָלְאָה יְמִינֶךָ׃
יב יִשְׂמַח הַר־צִיּוֹן תָּגֵלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן
מִשְׁפָּטֶיךָ׃ יג סֹבּוּ צִיּוֹן וְהַקִּיפוּהָ סִפְרוּ מִגְדָּלֶיהָ׃
יד שִׁיתוּ לִבְּכֶם ׀ לְחֵילָהּ פַּסְּגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ לְמַעַן
תְּסַפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן׃ טו כִּי זֶה ׀ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ
עוֹלָם וָעֶד הוּא יְנַהֲגֵנוּ עַל־מוּת׃

מט א לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי־קֹרַח מִזְמוֹר׃
ב שִׁמְעוּ־זֹאת כָּל־הָעַמִּים
הַאֲזִינוּ כָּל־יֹשְׁבֵי חָלֶד׃ ג גַּם־בְּנֵי אָדָם גַּם־בְּנֵי־
אִישׁ יַחַד עָשִׁיר וְאֶבְיוֹן׃ ד פִּי יְדַבֵּר חָכְמוֹת וְהָגוּת
לִבִּי תְבוּנוֹת׃ ה אַטֶּה לְמָשָׁל אָזְנִי אֶפְתַּח בְּכִנּוֹר
חִידָתִי

עשה ה' ככה לארץ הוסיף מה תרי הקף כו' שהוא כי יאמרו שם העם חטאו הארץ הוסיף מה תעשה והוא על מה עשה ה' ככה לארץ ואמרו אין זה רק חסר עזבו כו' ולכן לקחה הארץ והיה הריוח שיעלוכם על ארץ תחרב כיום הזה מה שאין כן ההעלכה מספקת כי שם העמדם עדי עד ואמה כי גם הגוים יכירו הדבר ויהללוך על זה (יב) ולא עוד כי שם גם ציון ובנותיה שעליהן נספך כי אחרך להגיל את ישראל ישמחו ויקויקו לך טובה כי ישמחה ה' לעתיד עם ישראל והוא ישמח הר ציון כו' כי הר ציון ובנות יהודה הן עיירות יהודה הנחרבות והנהרסו כמ"ח ויצא שם בציון ותהלל יסודותיה ועל בנות ציון ועדי יהודה כתוב ושלחתי אש ביהודה כו' וכיצד אין מספר כי לפי חוש יסוד הוא יש' חמס נרב טוב וספע והוא ישמח הר ציון תגלנה וכו' למען משפטיך וכו' חסר הדבקה כאם כי לעומת הרונו יופלג אז הטוב אז היה דבקה שלום מבקשי' מלחו יתב' ואומריס ישמח כו' שופע שמחה וטוב' למען משפטיך ה' תחת חסר עניתם כשבילנו על מה שלח חטאתו המה׃ (יג) סבו ציון והקיפוה כו' תמרו בני קרח ברוח קדשם הנה תרחו מעשה חסר ייטיב ה' לעתיד עמנו כי הנה סבו ציון כו' והוא כי הנה בבנין ב"ה שהיה נוסף בני קרח בבית רחשון על דרך שם היה ייעוד ציון כי שיעור עתה ותרמנותיה לפי הטבע היה לריך חלף לשיעור רוחב וחורך העיר על חסר היתה זה תמר סבו ציון פעם אחת והקיפוה פעם שנית כדי שתהיו חזקים בדעת שיעורה ואחר כך ספרו מספר מגדליה כתם הם (יד) ואחר כך שיתו לבבכם לחילה הוא חיל העם שבתוכה כי רב מאד מהכיל אותם שיעור העיר היות וכן פסגו תרמנותיה כי וולת מגדליה יש תרמנות לבנות בהן חילי עתה והנה לפי שיעור חורך ורוחב העיר הלוחי יהיה מקום למספר מגדליה ונמלא כי התרמנות הם כמרוממים בחויר העיר כי לפי הטבע חין העיר מחזקת אותם וזהו פסגו תרמנותיה והוא ענין ולא תמר חדם לחניירו כך לי המקום כו' כי שלח בטבע היה ייסוד ירושלים כרו"ל ועל כן תמר כי מחסר היה בבית הזה הוא הורחה מקל וחומר על העתיד בבית השלישי וזהו למען תספרו לדור אחרון שיהיה לישראל מחוה חומן ומבטח על העתיד (טו) כי זה אלהים העושה פלא עתה הוא אלהינו עולם ועד להפליא גם כן לעתיד מעין זה ומזה יצא לנו בטחון שהוא יכונגנו עלמות כי כחסר בבית הרחשון וכבני היה יתברך מרחה לנו שפע טובו בירושלם היא הורחה שכן ירבה וכן יפרוץ לעתיד גם שביני בתוכן נכלעה ונר המקום על כל זה יחזור ויתרחב לעתיד בלי שיעור כך הוא יכהגנו על דבר המות כי גם שמות ונפשנו יולחה נדול יהיה כבוד הנפש בנוף לחר מות כומן התחיה מחסר היתה אחמה אחנו הנפש טרם מותנו כי מזה נקח לבטחון לחסר התחיה כי חסר נזר מות עלינו לינו שפועל בנו עניו נקמה חלילה כי שם כחסר שב ורפח לעיון ובמותיה כן יעשה עתנו כי זה יבחן בדורו של משיח ברחות כי בתחלה היתה ציון רחבה ונמקה ובימות המשיח חוזרת להתרחב כד"א הרחיבי מקום חהלך כו' חו יחמרו חין זה כי שם שבהיות ה' בקרבה היתה מחוקת הרבה מחמת הרוחניות ככתוב חלילו על פסוק שפת עלו שבטים שבטי' ובהסתלק הקדושה חסר זה ממנה כיחין קדושה להחויק מועט חת המרובה והוא כמי שהיתה נפשו בו ובלחתה ממנו מתייבש ואחרי כן בימות המשיח חוזר הוא יתברך להיות בה כבשמה בנוף היה חוזרת להחויק מרובה והנה ציון ירוע כי היא חביבה תמיד לפניו יתברך ולא מחסר נעל בה מחמתה נסתלק ממנה כן תהיה התחיה לחומה חומן בדור לחרון הוא של משיח כי החמר שקרה לנו בציון היא שהיתה נפש בה ותרחב והוסרה ממנה ובחרונה שבה כן בנו שם הוסרה נפשנו ממנו קשות ונחיה כי לח מבחלה היה רק כחסר לחרך שהוא דרך הנהגה לפי העת כן הוא יהגנו עלמות כמדובר׃

מט (א) למנצח

כו' המומור הלזה חובר ללמד דעת את העם לעורר לב נרדמים בתרדמת הבלי הזמן ולהפיל עטרת נחות שכורי יין הון ועושר הבוטחים על חיל ורוב עושרם המתים ללח דבר ולח נחלו על שבר יום המות מיום הולדם הרחוקה מכליותיהם ועולה על נפשיהם והיחלו וחמרו למנלח כו' והנה לפי הענין קינה מינעי ליה ולח מזמור על כן חמר לבני קרח משכיל כלומר כי להיות הלמנלח לבני קרח מומור יחמר לו כי הלח בני קרח הן הם חסר רחקו בחילם מבטוח בו וברוב עושרם כחביהם כי וכרו יום המות ועל כן ובני קרח לח מתו במות הביהם חסר בו בטח לבו ויחלל כבודו והוא למנלח לבני קרח מומור׃ (ב) שמעו וחת כל העמים כו' הנה שם נחנו להקשות הקושיות הרחויות להעיר במקרחות ירבו מהקיבות לכן המשכיל להעירן יבין בישובן על פי דרכנו בס"ד׃ ואומרה כי הנה שמיעה היא מרחוק והחזנה מקרוב בנודע מרו"ל על על פסוק החזינו השמים כו' וביעטיה הוא לחות' שמעו שמים כו' כמו שלמרו ו"ל כי משה היה קרוב לל השמים מלל הלרץ והפוך ביעטיו ולחמר הנה יש בני סונים בבני החדם יש בלתי מקושים בעניני העולם ויש מחשיבים עלמם כתושבי' בעולם בקבע ועל הסוס שה' לחמר לעון שמיעה כי לח יעטרכו להתקר' בעלם לשמוע לקבל תוכחת ולשם הוא חומר שמעו ולח כל העמים ועל הסוס הנ' לחמר החזינו כלומר הגיעו עלמכם בעלם כמשמעות החזנה כל יושבי חלד שם לחסר שם כתושבים ולח כנריס בעולם וזה בין בני החדם שם ישראל הקדוישים שחדם חו בני חברשם שנקר' חדם כמ"ש ו"ל על לקחת מתנות בחדם גם בני חים חו בני חם חים החדמה שם כל יתר חומות הנקרחים בני חם וקרחו חים כללות העמים רחוקים מבלתי עשות עיקר מהעולם הזה על כן לחמר שמעו כתרחוק לך ביחוד הקרובים יותר לחמר החזינו ולח כל הלדיקים חשר שם כנריס בעולם הזה כל"ל כי נריס הנחנו לפניך כי חותם ידעו ויסכילו החמת כי ע"כ לח יעשו מהעולם הזה עיקר לך חלחר עם התושבים בעולם ולח נריס וזהו כל יושבי חלד שיחשיבו עלמם ליושבים ולח לנריס ומתהלכים שהם יושבי חלד עושים עיקר ויסיבה בעולם הזה (ג) ומה שייחדתי לל העמים בחומרי שמעו וחת כל העמים הוא כי שוא לכם התנחות בעה"ז כי הנה נם בני חדם הייחסים עלמם לבניס לחדם הרחשון יניר כפיו של הקב"ה המחשיבים עלמם לנדולי המעלה נם בני חים כמ"ש ו"ל על פסוק כי נער הנכי מתים כי על כן שנחמר בו חים החדמה ידבר וחסר תשמעו הוא יחד וכו' כי בחיקוש שהם יחד שהוא בחותו העולם מה שאין כן בעולם הזה שאין כל הדורות נמלחים בו יחד שם יהיו בעיר וחצירן ולח פה כי מי שהוא עשיר פה עני הוא שמה והחיקש שהשכו כמחמר המומר בנמרת רחיתי עליונים למטה ותחתונים למעלה בחופן שהקרית עשיר לו חצירן שם הוא (ד) פי ידבר חכמות כו' הנה דרך המשורר המדבר ברוח הקדש הוא כי נח רוח הקדש ושם את הדברים בפיו ולשונו תדבר מלחו יתברך וחצן המדבר שומעת מה שמוציח מפיו וכותבם לדורות והוא מחמר דוד רוח ה' דבר בי ומלתו על לשוני׃ ונכח כל הענין חמר המשורר חשר הוספע בו מנני קרח הרוח הקדש לומר חותו הנה פי ידבר חכמות כו' לומר שם נחתי להגיד כל חשר הוספע בפי רוח הקדש מלחו יח' על דבר המות הלח רב הוא כי הנה פי ידבר חכמות והנות לבי מתוך הדברים ההם יש תבונות חל כל יושבי חלד לך חין חכמות ותבונות רחויות להמון (ה) לכן מה שחטה חוזי לשמוע מחשר דבר פי להשמיע חל כל יושבי חלד חינו החכמות כי לח כלם יסכילו חותם רק חטה למשל חוזי חשר חשמיע קולו במומור זה ולהיות כי הנושל שחני נח לדבר יקן עלמת ופי ידבר בדחנה ובשמעון והרוח הקדש נריכה שמחה על כן תפתח לפקות פתח דברי בכנור ושמחה חידתי׃ חו סיעור הענין שם תרחוני מומר וקינה מבעני לי חינו כי שם חפתח בכינור פתיחה בלבד חידתי להחויק ברוח הקדש שנריך שמחה בנגן המנגן׃ (ג) חו יהיה סיעור הכתובים בשום לב חל חומרו משל וחידה מה הוא שהוא וחל מי חמרתי שמעו והחזינו כלכם הלח הוא יחד עשיר וחביון שהוא שתשמעו העמים ותחזינו יושבי חלד שחני ממשל משיחד הם בויכוח עשיר וחביון והמשל וחידה הוא כחלו שניהם עשיר וחביון בויכוח (ד) ונם שפי יכול לדבר חכמות והגות לבי תבונות נוספו׳ על החכמות סיעלתו מפי ולח למשל משלים וחידה הלח הוא כי שמוע הזכיר המותה חין דרך חנשים לחפוץ לשמוע (ה) לח בלבד המון עם כי חם נם חני המוכיח חמרתי חטה למשל חזוי והוא לומר כי חין ג"ל המון העם שלח יבון חל דברי חכמות ותבונות לדבר כזה כי חם קפילו חני כי חכם לבי לשה למשל חזוי יותר מחל החכמות לקבל מוסר ועל פי דרכנו חומר כי לח לייסר חקכם חני נח ולח לי חדרבה חת עלמי חני נח

תִּתְהַלֵּל בְּרָעָה הַגִּבּוֹר חֶסֶד אֵל כָּל־הַיּוֹם׃ ב הַוּוֹת
תַּחְשֹׁב לְשׁוֹנֶךָ כְּתַעַר מֹרֵט עֹשֵׂה רְמִיָּה׃
ג אָהַבְתָּ רָע מִטּוֹב שֶׁקֶר מִדַּבֵּר צֶדֶק סֶלָה׃
ד אָהַבְתָּ כָל־דִּבְרֵי בַלַּע לְשׁוֹן מִרְמָה׃ ה גַּם־
אֵל יִתֹּצְךָ לָנֶצַח יַחְתְּךָ וְיִסָּחֲךָ מֵאֹהֶל וְשָׁרְשְׁךָ
מֵאֶרֶץ חַיִּים סֶלָה׃ ו וְיִרְאוּ צַדִּיקִים וְיִירָאוּ וְעָלָיו
יִשְׂחָקוּ׃ ז הִנֵּה הַגֶּבֶר לֹא יָשִׂים אֱלֹהִים מָעֻזּוֹ
וַיִּבְטַח בְּרֹב עָשְׁרוֹ יִתְעַז בְּהַוָּתוֹ׃ ח וַאֲנִי כְּזֵית רַעֲנָן
בְּבֵית אֱלֹהִים בָּטַחְתִּי בְחֶסֶד־אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד׃
ט אוֹדְךָ לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ וְאֲקַוֶּה שִׁמְךָ כִּי־טוֹב
נֶגֶד חֲסִידֶיךָ׃

נג א לַמְנַצֵּחַ עַל־מָחֲלַת מַשְׂכִּיל לְדָוִד׃
ב אָמַר נָבָל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹהִים

השחיתו

והוא הפך מדתו לך הוא כי אם היה הוגה בה פעם אחת לא היה חפצר לעולם לסובלו על כן חסד גדול עושה שמחלקו רגע אחד בכל יום ובזה יתמר דוד לדובג אם חסד חשבת לעשות עם שאול הלא חדמה לותו לחסד לל שעושה בכל יום שוגעם בכל יום לך הוא רגע ולתת עשית החסד לל שהיה הוגעמה כל היום שהיה כלה זעם על כל כהני ה׳ להמיתם ביום תמים כי חפד לל שהוא שיהיה רגע בלבד לתה עשית חסד שעושה לל מהמיד כחלו כל היום הוא ולא כמו רגע (ר) ואם תאמר שלא נתכוונת על הנוגע ללי רק על לחימלך שנראה לך שהיה בן תוכ על שפא לי בתלהים ואין שוללין ללא למלך ונקמת על הדין ועל החמת גם זה שקר כי החמת הוא כי הוות חשוב לשונך שהן שתי הוות עלי וגם על לחימלך לחיימלך היית כקער מלוטש לשוחטו ולי היית עושה רמיה שכוונת לשיהרה לפו עלי ויתחמם לדדפני בכל חוקף המלחו׳ שבעולם והוא הוות כו׳ כתער מלטש כו׳ : (ה) אהבת רע מטוב כו׳ תמר אם תאמר שלא היתה כוונתך רק להחויק בדת דבר תמת ועל כן סיפרת כל המאורע כאשר היה לין זו טענה כי הנה להבת כו׳ לומר מי יתן ובקום לבב סיפרת החמת לך לא היה כי אם שהבת רע מטוב ומה הוא הטוב שלא להבת הלא הוא כי שקר הוא טוב בעתו מדבר נדק ותמת כלה והוא כי מותר לשמות מפני השלום והחמת בקלת מקומות הוא תורבן עולם שהוא לשון הרע בלופן שטוב הוא שקר לפעמים מפני השלום מהיות מדבר תמת ונדק שלה בלי הסקפה לל הפרש העתים והוא להבת רע מטוב ומה הוא הטוב הלא הוא שקר טוב לשעתו מדבר נדק שלה כלומר שהיה לך לומר שקר לשמות מפני השלום לך להבת הרע יותר מהטוב (ו) ולא עוד שלא שבירת פסילת מתוך תוכל והוא להבת כל דברי בלע והוא שתמרת ויחתל לו מה תרב נתן לו ונם לידה נתן לו וחשר עבר בתים שפחל לו מדוע לתה לבדך וחין לים לתך וחשר הסיב לו דוד המלך לוני דבר ויתמר תלי לים לל ידע מלומה כו׳ סיורה מזה כי בקום לבו עשה לחימלך וכן מלשר שחל דוד מה ים מחת ידך חעשה לחם למלת נפשו כי ירעב ולא הודה לו כי אם שבירה לתר לו שלא היה לו רק לחם קדוש ועכ״ו לקחו דוד לתת לו כל זה לא הניד כי אם השמיט ענין שלא לחימלך ותשובת דוד לבל הרהוק כי בתוס לבו עשה וכן ענין הלחם כי אם לתר ולידה נתן לו והוא להבת כל דברי בלע להומרם לבדם וזה יורה היות לשון מרמה ולא להניד אמת מה שרואה בתמימות לב : (ז) גם תל יתלך לנצח כו׳ תמר תל״ש מדת תלהים או מדת ה׳ כי אם גם תל שהוא מדת חשר יתלך לנצח יחתך ויסחך מאהל הוא דית המדרש כד״ח ולא התורה חדש כי יתות בתהל ופירשו ז״ל על דית המדרש ויתכן רמז מתמרס ז״ל שסיכח הב״ה לת תורתו מתמו וגרשוהו מביח המדרש והוא יחתך שהוא ע״י השכחה שכאחר כיתת וכבנע ועל ידה ויסחך מאהל ובהעניך תמנו יהיה מקום להסקרש מארץ חיים סלה כי עץ חיים הין לתהו כי נעקר מן שורשו והוא ושרשך כו׳ ואם יתמר הים לאל טוב היה לנקם עליו רחמים שיחיה חולי יסוד תל ה׳ והוא ית׳ לא יחפוץ במות רשע כי אם בשובו ולא עוד אלא שתמרתי שגם תל הוא מדת חסד יסכים למוהבו לנצח כו׳ (ח) והיה חסד כמשך לעולם במותו תלא הוא כי ירחו לדיקים כו׳ והוא לומר הנה חסד נדול עושה הוא יקבר עם כל הלדיקים במיתתו תל זה כי אם יתקייס וחי בעולם לף לדיקים לפסר ח״ו יהרהרו ויתפקרו בחומר מי שע״י רשעו נהרנו כהני ה׳ שלמים וכן רגיל והוא שלחן ושלו והיה תלהי המשפט חליפה לך עתה בהכרתו יתשך חייס לדיקים כי ירחו לדיקים ויירחו מה׳ כי יקנו ירחת שמים ולחרנה ועליו יחקו בחופן שחסד נדול לעולם הוא הכרתו שהוא כחולי הידוע שלם יבח ביד כריתת היה חייס לכל הנוף בל יקפסט עד הלנ (ט) ומה הוא השחוק שעליו יחקו הוא חומרם הנה הנבר כו׳ והוא כי יחמרו נרחוקת מפלחו הנה לפניהו הנבר חשר לח ישים תלהים מעוזו כו׳ יען בהוותו בזה שחשב לו יהיה עוז ע״י הותו בהשמותו כלומר רחו נא מה היה סופו ובזה יירחו יקרס כמוהו ויכשילו מעשיהם : (י) ואני כזית רענן כו׳ הנה לחמרתי שע״י מפלת דוחב הוא טוב לעולם כי ירחו לדיקים ויירחו מיקנו ישחק עליהם ולא עוד אלא שת

השחיתו והתעיבו עוֹל אין עֹשֵׂה־טוֹב: ג אֱלֹהִים
מִשָּׁמַיִם הִשְׁקִיף עַל־בְּנֵי־אָדָם לִרְאוֹת הֲיֵשׁ
מַשְׂכִּיל דֹּרֵשׁ אֶת־אֱלֹהִים: ד כֻּלּוֹ סָג יַחְדָּו
נֶאֱלָחוּ אֵין עֹשֵׂה־טוֹב אֵין גַּם־אֶחָד: ה הֲלֹא־
יֹדְעוּ פֹּעֲלֵי אָוֶן אֹכְלֵי עַמִּי אָכְלוּ לֶחֶם אֱלֹהִים לֹא
קָרָאוּ: ו שָׁם פָּחֲדוּ־פָחַד לֹא הָיָה פָחַד כִּי
אֱלֹהִים פִּזַּר עֲצֻמוֹת חֹנֶךָ הֹבַשְׁתָּה כִּי־אֱלֹהִים
מְאָסָם: ז מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעוֹת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב
אֱלֹהִים שְׁבוּת עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל:

נד א לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת מַשְׂכִּיל לְדָוִד:
ב בְּבוֹא הַזִּיפִים וַיֹּאמְרוּ
לְשָׁאוּל הֲלֹא דָוִד מִסְתַּתֵּר עִמָּנוּ: ג אֱלֹהִים
בְּשִׁמְךָ הוֹשִׁיעֵנִי וּבִגְבוּרָתְךָ תְּדִינֵנִי: ד אֱלֹהִים
שְׁמַע תְּפִלָּתִי הַאֲזִינָה לְאִמְרֵי־פִי: ה כִּי זָרִים
קָמוּ עָלַי וְעָרִיצִים בִּקְשׁוּ נַפְשִׁי לֹא שָׂמוּ אֱלֹהִים
לְנֶגְדָּם סֶלָה: ו הִנֵּה אֱלֹהִים עֹזֵר לִי אֲדֹנָי בְּסוֹמְכֵי
נַפְשִׁי: ז יָשִׁיב הָרַע לְשֹׁרְרָי בַּאֲמִתְּךָ הַצְמִיתֵם:

בנדבה

נד (א) למנצח כו' (ב)

בנוח כו' תמר כי למה שהיה לו עגמת מצרת הלשכת הזפים הוצרך להסרת רוח הקדש יהיה למנצח בנגינות רבות למען יהיה משכיל לדוד ושיעור הכתוב למנצח כו' למה הוצרך נגינות להיות בכח הזפים: (ג) אלהים בשמך כו' הנה תן לרה גדולה כהיו' ניד בעלי בחירה ושם נכפלו שתול מקדם ויפים מחזור שחמרו להכניסו ניד שתול וידוע כי תן זכות החדש מספקת ליעקל מידם כמשורש תלכנו בחכלית הסרון ובגיחור מעלי על כן תמר תן לי תקנה רק בעבור שמך תושיעני וקס ים כי עון המחייבני חל יהיה בידי תדש רק יהיה בגבורתך שהוא תפילו בדין הקשה ויהיה על ידך ממך תלי ויהיה קדינני על פועל הדין הנעשה על העון ולח על הדיינות לזכות לו לחייב כד"ת דן תכני לח ידון רוחי: או יתמר מעין זה בשביל שמך הושיעני כמדובר ותחרי כן ובגבורתך תדינני תסתני חייב תחר לתתי מידם כי תו גם שיהיה במדת הדין הקשה לח תחוש תחר לתתי מידי בשר ודם כי תתה ה' תוכני דין תך לח תדינני עודני בידם כמי שנמסר לסדיוט כי לח תזכה להנצל מבעלי בחירה רק הושיעני טרם תדינני למען שמך בלבד ותחר כך תדינני גם שיהיה בגבורתך: (ד) אלהים שמע תפלתי כו' עוד תנקש תל תמתין מלשמוע תפלתי עד גמרי תמרי פי רק תיד שמע תפלתי עוד תני מדבר ותתה תשמע ותקבל ותחר כך התויעה לתמרי פי תחר שטרם תקרח תו בקרתי תתה תענה ותשמע תחר כך נמור והתוזן בל תמרי עד קומס כי יערבו לך כמדובר למעלה על פסוק תחות לבו כו' והרשת כו' (ה) והטעם כי בשתי כתוב תלה הזיפים שהם זרים קמו עלי למסור תותי ועריצים שבקשו נפשי להרגני כת שתול תלו ותלו לח שמו תלהים לנגדם סלה ועל כן לח יהיו מתוגים לדבר ותולי טרם תקבל תפלתי עד שלח תגמרנה פתע יקומו עלי על כן שמע תיד כתמור: או יהיה תומרו כי זרים כו' כמשך עם מה שתחר והוח שתומר הנה ריתוי הוח שעשה היוקס נעלי בחירה תגילני מידם כי לח תוקי מחסו כי הם תוקי מחסו כי הנה הם שני סונים זיפים המלשינים וסיעת שתול מבקשי נפשי לכפותה הנה לח ריתי זיפים שהם זרים והיגם מבקשי נפשי להרגני רק למוסרני זה כתומר להסנירני ניד שתול כרתי עריצים כי בקשו נפשי תך הלד השוה שבהם היוה כי לח שמו תלהים לנגדם סלה כתלו ליח דיין תלילה (ו) והנה תלהים תסר לח שמו לנגדם ותתי שהוח עיוד לי הוח מדת הדין הקשה והיה ממית חוקס תלח שתרני הוח מדת הדין הרפה למה שיוח בסומכי נפשי לבל תעגם על כן שם זה לח יחפוץ מיקחם בל תעגם נפשי בסומקם בשבילי (ז) כי תם על הנוגע לי יסיר הרע שני לשררי שיהיו נרדפים כמוני די לי תך לח שימוקו על מה שעשו לי פן תעגם תך בשביל תמתך שכחשו שלח שמוך לנגדם הממיתם ולח בשבילי ועל כחינת המשורת שכתו' יסוב יתמר בתה שידענו כי העון ההוח עלמו הוח התלקה תך עושהו כד"ת ותמונתו וכו' יתמר יסוב מעלמו הרע שעשו לשררי תך תחלה פניך שלח תגמיתם על מה שעשו לי כי גם עמוס לנדיק

עליל שהיו מתעיבים העול ומכיריס החמת כי בזה לח יסכלו היות כפי הדין מה שנזר עליהם ופס יודעם כן תין עושה טוב לתקן העוות ולבטל הרעה (ג) וזה ה' משמים השקיף השקפה לרעה על בני תדס להבין נמלוך ובמוקף ע"י המן לרחות היס משכיל על מה זה ועל מה זה דורש תת תלהים לתקן הדבר כלומר עד כמה הרס תת תלהים הוח מרדכי כמ"ש ז"ל ששתל תמן ע"ה לת תליהו ים היס בחוקו עילם לדיק ותמר לו יש מרדכי תמר לו יבקע ריחמי הוח משם ותני מכתן ויתיקן ותה ומרדכי ידע תת כל נעשה בשמים תודילבם וכו' הרי שבזכות מרדכי נת מס ול עמדה לו (ד) ונס זכות לסתר כי הלח עס תת שעשה מרדכי לח היו שניס כל המן ישרתל עד שעת' היח תת שעשת' במשתה המן שתלמל ז זה תין ז"ל בתגיות רחשיהו' כ"ת גם כ תשר כלו סנ תחור שכתבנו נשניות לסוף תחור נוזרת הרחשונות לח היתה תקנה כי תס יקדו כהלחו כי כתב תשר נכתב בשם המלך כו' כרחשונות תין להשיב ועל כן היו הרחשונות קיימות בחופן כי לו תין עושה טוב תין גם תחד כי עדיין לח שבו ישרתל בתשובה על כל תת שרחו שעשה מרדכי נשוקים ונרחיצת (ה) עד שהומינה לסתר תת המלך והמן לתס ויהו דעת ר' לחמיה שטעם שהומינה לסתר תת המלך והמן היה שלח יתמרו ישרתל לחות לנו בניח המלך ולח יסיתו בה' בטחונם וכן היה כי הז לחזתם רעד בתומרם הנה המן בעגה עמה ועל מי נכטח לו קרחו תת ה' כחוקה ותלמלח כן היו מתרפים כמלח שכל וכות הגחולה תלוי בה ו"ח הלח ידעו כו' ויהיה הלח כמו לס לח כד"ת הלח היגד מרחש הלח ה' זו חטחנו וחמר לס לח ידעו פועלי תון שניסרתל הנריכים השובה שתוכלי עמי הס המן והמלך תכלו לתס יחד שהוח נכעודת לסתר לס לח מידעו כן ה' לח היו קוראים וזהו ה' לח קרחו נמלח שכל הזכות עליה (ו) כי בזכות שם פחדו פחד על כן לח היה פחד לחרי כן בהניע עת הנרות לרחשונות כי נעת ההיח כבר תלהים בור עלמות חוכך הוח המן החוכה לתך בשושן הבירה ובזה היה מורך בלבבם וגם שרי עס ועס לח היו עוזרים רק לת היהודים עס שתין להשיב הרחשונות כי הלח הניסותה כי תלהים מלסם כי לתה ה' הניסותה לת שוכחי ישרתל שבכל עיר ועיר מעמו של המן כי נכחלו בעיני העמים להורות כי תלהים מלסם (ז) ושמח תחמר הלח לזה סיוע מה שהיתה כבר לו שכינה שרויה בניין כי שלמו השנעים שנה של גלות בבל ועל כן עוד מעט היה לרוך ולח היה כל כך מה שנעשה ע"י זרע שתול לז"ח תס מעט הוח בעיניך רב הוח נעיני כי מי יתן מניין ישועות ישרתל העתידות גם הן שלח יקוה יח' עד יסובו ישרתל ע"י חבלי משיח כי תס שתניון לשער נגד שער השתים יערה עלינו רוח קדושה לשוב תליו יתברך ליושע שיהיו כולח משולבי לרוח שבשוב ה' שבות עמו שהתשובה הרחויה לישרתל להתחיל לשוב ישוב לנו ה' וזהו נשוב תלהים שבות עמו כי לו יגל יעקב ישמח ישרתל שלח יהיו חבלי משיח כשתסר היה בומן ההוח כי נגחלו מיד ע"י לסתר ועלו ישרתל לירושלם בלי התמדת לרות וזה יבח על נכון השיבו שבן מומור זה למומור י"ד ונס חומרו פה תלהים במקום ה' כי פה כיין כי נס הכל היה בשורת הדין ועכ"ז לח קיטרגה מדת הדין על שתול להיות התשובה ע"י זרעו ונס להיות על ידי לסתר שלבשה מלכות כנודע שנתלבשה בה שכינה: (ו) או יתמר הניסותה כו' לומר מה תתמר מה שהניסות תת המן היה כי תלהים הפרוי בניין שלח זוה שכינ'מכיקל מערבי מ"ם' והמן ובניו היו שליחי'ומשתדלי' לבטל הבנין כמודע מרו"ל (ז) לו"ח עס כל זה מי יתן כו' כמדובר כי עכ"ו זכותה הועילה • או יתמר הנה בהיות השכינה כ"ו בגלות לתתו ברית הרבה ייסורין לינחל כי עונותיו יעכבוה תך מי יתן שהיה זכותם היח שכינה בניין ומשם תושיעתו שבשוב תלהים היח השכינה שבות עמו שהיח כבר בניין ומשיבה תת שבותיו כי תז לח יהיו תבלי משיח רק יגל יעקב כו' והוח מ"ם בחיכה רבתי כי בכל נרות ישרתל מרנים יעקב תבינו שתמר ויעבר ניעקב כו' תמר כי עקה יגל יעקב על

הערד הנרות יסמח ישרתל על הגחולה ויקבן שעל שני תלה תמר ישועות לבון רנים על עניו יעקב ועל עניו ישרתל • או יתמר כמה שנתמר ע"י הנביח כי עם היות עניו וישרתל בגרה תין תקבתם שוות כי ניין במשפט תפרה ובדין הוח שתכרה כי לח תטרה כי מה שלקתה היה לתשמת העס תך ושניה הס העס יהיו בנדקה בתורת נדקה מחתו ית' ובזה יתמר מי יתן ומבחינת ניון תהיינה ישועות ישרתל שיזכו בתשובה שלמה מהליהם שתהי' נחולת'במשפט ולח יעטרכו לינחל בתורת נדקה שהוח עניו זכו לחיבנה כי לענין כן לח יהיו חבלי משיח ולח יחותו הבלתי נדיקים ויעתרו קלתס בלנד תסר קדוש יתמר לו כי תס יסתרו ויעמחו יחד כלס נין תסר לח שלמים המה תסר בעס יעקב יכנו נין השלמים שבעס ישרתל יכנו כלס יעמחו וזהו בשוב ה' שבות עמו תז יגל יעקב יעמח ישרתל שהם השני סונים:

נד (א) למנצח כו' (ב)

בנוח כו' תמר כי למה שהיה לו עגמת מצרת הלשכת הזפים הוצרך להסרת רוח הקדש יהיה למנצח בנגינות רבות למען יהיה משכיל לדוד ושיעור הכתוב למנצח כו' למה הוצרך נגינות להיות בכח הזפים: (ג) אלהים בשמך כו' הנה תן לרה גדולה כהיו' ניד בעלי בחירה ושם נכפלו שתול מקדם ויפים מחזור שחמרו להכניסו ניד שתול וידוע כי תן זכות החדש מספקת ליעקל מידם כמשורש תלכנו בחכלית הסרון ובגיחור מעלי על כן תמר תן לי תקנה רק בעבור שמך תושיעני וקס ים כי עון המחייבני חל יהיה בידי תדש רק יהיה בגבורתך שהוא תפילו בדין הקשה ויהיה על ידך ממך תלי ויהיה קדינני על פועל הדין הנעשה על העון ולח על הדיינות לזכות לו לחייב כד"ת דן תכני לח ידון רוחי • או יתמר מעין זה בשביל שמך הושיעני כמדובר ותחרי כן ובגבורתך תדינני תסתני חייב תחר לתתי מידם כי תו גם שיהיה במדת הדין הקשה לח תחוש תחר לתתי מידי בשר ודם כי תתה ה' תוכני דין תך לח תדינני עודני בידם כמי שנמסר לסדיוט כי לח תזכה להנצל מבעלי בחירה רק הושיעני טרם תדינני למען שמך בלבד ותחר כך תדינני גם שיהיה בגבורתך: (ד) אלהים שמע תפלתי כו' עוד תנקש תל תמתין מלשמוע תפלתי עד גמרי תמרי פי רק תיד שמע תפלתי עוד תני מדבר ותתה תשמע ותקבל ותחר כך התויעה לתמרי פי תחר שטרם תקרח תו בקרתי תתה תענה ותשמע תחר כך נמור והתוזן בל תמרי עד קומס כי יערבו לך כמדובר למעלה על פסוק תחות לבו כו' והרשת כו' (ה) והטעם כי בשתי כתוב תלה הזיפים שהם זרים קמו עלי למסור תותי ועריצים שבקשו נפשי להרגני כת שתול תלו ותלו לח שמו תלהים לנגדם סלה ועל כן לח יהיו מתוגים לדבר ותולי טרם תקבל תפלתי עד שלח תגמרנה פתע יקומו עלי על כן שמע תיד כתמור • או יהיה תומרו כי זרים כו' כמשך עם מה שתחר והוח שתומר הנה ריתוי הוח שעשה היוקס נעלי בחירה תגילני מידם כי לח תוקי מחסו כי הם תוקי מחסו כי הנה הם שני סונים זיפים המלשינים וסיעת שתול מבקשי נפשי לכפותה הנה לח ריתי זיפים שהם זרים והיגם מבקשי נפשי להרגני רק למוסרני זה כתומר להסנירני ניד שתול כרתי עריצים כי בקשו נפשי תך הלד השוה שבהם היוה כי לח שמו תלהים לנגדם סלה כתלו ליח דיין תלילה (ו) והנה תלהים תסר לח שמו לנגדם ותתי שהוח עיוד לי הוח מדת הדין הקשה והיה ממית חוקס תלח שתרני הוח מדת הדין הרפה למה שיוח בסומכי נפשי לבל תעגם על כן שם זה לח יחפוץ מיקחם בל תעגם נפשי בסומקם בשבילי (ז) כי תם על הנוגע לי יסיר הרע שני לשררי שיהיו נרדפים כמוני די לי תך לח שימוקו על מה שעשו לי פן תעגם תך בשביל תמתך שכחשו שלח שמוך לנגדם הממיתם ולח בשבילי ועל כחינת המשורת שכתו' יסוב יתמר בתה שידענו כי העון ההוח עלמו הוח התלקה תך עושהו כד"ת ותמונתו וכו' יתמר יסוב מעלמו הרע שעשו לשררי תך תחלה פניך שלח תגמיתם על מה שעשו לי כי גם עמוס לנדיק

לח טוב כי אם בחמתך הצמית כמפורש נסמוך • (ח) בנדבה אזבחה
כו' הלא חליתי פניך אשר תצמית את המלשינים הללו לח יהיה על אשר
עשו לי מפחת עצמי כי אם על המונע חלוך כחמור ואמר הכה
מתוך כעסי דברתי לך ונם קודם בנדבה נדבה אזבחה
בלב נדיב לך ונם קודה שמך ה' הוא
שם הרחמים כי טוב ה' לכל ורחמיו
על כל מעשיו כי תרחמם כשמך ה'
של רחמים עם שחלשים עזור לי
ויהיו (ט) ומה שחודה שמך הוא
שחומר כי תמיד מכל צרה הצילני בלי
המית שונאי כי אם נהיותי מביט
בהם בעיני ואם לפני חייט וקיימים
כאשר היה וה פעמים שנהיותו רוקף
תוקו שחול וחילו ונעיקר הרדיפה
נתרחקו פנים והילו ה' והוא רוחה
ומביט בחייהו ולח השלימם ה'בו ונם
לח מתו אם וזהו כי ממכל צרה הצילני
ונעת ההלה בחויני רחמה עיני
בחייט ולח נתמם ה' להרע עמדי וזה
טוב לי שלח נעשהו על ידי
כלל :

נה (א) למנצח בנגינות וכו'

מרוב שיחו על יגונו המקנה עלבות
הוליך כלי ניגון ניתר לעורר
שמחה לחול היח הקדם וזהו למנלח
בנגינות כדי שתחול משכיל לדוד :
(ב) האזינה וכו' הכה לתפלל
ולחרי כן לשוב
להתחנן על הדבר עלמו לל תלמר
שתזון לח התפלה לעשות לח שלחי
ולחרי כן מה נלע להקדים התחנה
שלחרי כן לחר עמות התפלה לל
נעש כי אם הלמר לתפלתי ולח על שכבר שמעת תפלתי תמנע משמוע
גם התחנה וזהו ולל תתעלם מתחנתי (ג) ושמז תלמר לח ימנע לו
תעניני בתפלה לבדה לו לח תענה עד התחנה אם התפלה לח תספיק
בודלי שלריך לשמוע נם התחנה ולם תספיק נם לחכי רחוי לחשוך פי
מהטריח בתחנו' ללח צורך הנה הוח כי מרוב שיחי וכעסי על יגוני לח
הלעזר כח לומר לעלמי די בתפלה לבדה כי לחרי כן עודני מתלהב
בתחנה ודקנת לבי הולכת ומתמעטת על ידי שהשיחה לפניך ברוב
תחנה וזהו הקדימה לי התפלה המוכר ועניני ועל כל זה לל חוכל לשתוק
מהתחנן לחרי כן כי מרוב שיחי לריך כדי שלדיר בשיחי ולמעטו
שולחימה תחר התפלות בתחנות • (ד) מקול קויק כו' נרחה מרו"ל
וכן הסכימו המפרשים כי מזמור זה לומר בדבריו מפני הבשלום נמו וזה
יתמר מקול קויב הוח שמני החומר לח נח לים הדמים כו' מפני עקת
רשע הוח לחיתיכפל במועלותיו נח לל פלנשי הניך והלר הסוה שבשניהם
הוח כי ימיטו עלי הון שיטו עלי הון לומר כי תחת הון שפעלתי היה זה
לי על כן זה לומר השיב ה' עליך וכו' וזה מייעץ נח לל פלנשי תניך וכו'
שהוח כמ"ש ו"ל שלומר לו הבשלום וכי זה מוסר ח"ל מלות ה' לחת עושה
על עושו כי כה למר ה' על עון נת שבע הנמי מקים רעה מביתך כו' ושכב
עם נשיך לחת עשית בסתר וכו' ומי יתן ויחמרו כי על ידי החף והנרה
שיתקוממו עלי יוכיח עיני ולל תמות כמחמרו נם ה' העביר חטלתך לח
תמות וחלו נם עם החף לשר עלי יעטומי שעדיין תמות (ה) זה
לומר והנך נרעתך כי לים דמים לתה שעדיין רעת תיקה לוריב קייט
עד לתמות ולחיקופל מייעץ להמיתני בזוטן שעם שלבי יחיל בקרבי מן
הנרה על כל זה ולימות מות לשר הובטחתי בה נפלו עלי • או שעור
הכתוב על עקת רשע שייעץ לנח לל פלנשי עם שלח רליתי הנה לבי
יחיל בקרבי שהוח הלב שמרגיש ומקול קויב שקמים עלי להורנני לימות
מות נפלו עלי שהן שני לימות מות שמת להרוג ושמת להרנ (ו) ועל
כן ירלה שמת להרוג וערד שמת להרנ יבח בי בחוטן שים נער בלבי
וגם לנפש מלימות מות ועדיין שניהם בקרבי ועוד מעט ויפעפע נם
לנשרי כי ירלה וערד יבח בי וחל"ל כי נתפעפע נם לל העור ותכסני לל כל
עלמי פלנות שהוח סימור נכל עורי שחמי מכוסה בו (ז) וכ"ל התפעלתי
שלמרתי נלבי מי יתן לי לחבר כיונה כו' • מי יתן כו' רחוי לשיח לב
לל לומרו כיונה נפתח הכף ולל נשו"ל סיורה כיונה הידועה • לך

הנה בהמלל לים לר וטף נרדף מלויניו מבקשי נפשו ומנועל נפשו לומר
מי יתן יעות ויוח לל מחכמה ידבר כי לל ידע שם יתן ה' לו וימלל שם
מנוחה לך לים כר' יהושע בן לוי שהלך עם רוחו נויתו בגן עדן ויסחר
שם שם היה לומר נברחו מי יתן ואלכה לי נגוף ונפש בגן עדן ואנוח שם
לל לפתיות יחשב לו מלמרו זה והן
זה מלמר דוד בושע לפו מרודפיו מי
יתן לי חבר כיונה הידועה בתורה
היח היונ' שפלה נח מהתיבה שפלחה
לדעת הקלו המים ודלה בעלה זית
טרף בפיה ולחרו"ל מגן עדן הביחה
ולמר ברחוק עלמו בורח בלער נדול
מי יתן לי חבר כיונה שהלכה עד
גן עדן כי לל הייתי עושה כמוה
שהלכה ושבה רק לעופה ולשבוע שם
בגן עדן לעולם כי שם ינוח לי (ח)
כי הנריחה הוחת חשר לחי יולח
מירושלם הנה שחריוק נדד מלוינ,
מה הועלתי החם חלין במדבר שלה
לל יתכן כי לחטרך לשוב להרני
והלל בכל עת ם' שוב הנרה בחקומה
(ט) לך לין הכונה רק הנלה פורחת
לנחת לפי שעה מקוך רחיתת
הסער והסערה וזהו לחיסה מפלט
לי מרוח סוער מסער הוח רוח
סוער מסער פתחומיו' רעת לבשלו'
המוסב כעת להחבל כמעט רנע •
(י) בלע לדני וכו' הנה החויב
ורשע המוכר עם שלח
יהרנם יהוח שחבלע לוהם בקרב
לו לפחות פלנ לשוב שכל העם
יהלו ויקחו מוסר והטעם הוח כי
רחיתי חמס כדור המבול ורינ כעדת
קרח (יא) ועל ידי רשע החניסים
החלה לין תקנה כי הלח יומם ולילה

למנצח בנגינות משכיל לדוד

א הַאֲזִינָה אֱלֹהִים תְּפִלָּתִי וְאַל־תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתִי : ב הַקְשִׁיבָה לִי וַעֲנֵנִי
אָרִיד בְּשִׂיחִי וְאֶהֱמָה : ד מִקּוֹל אוֹיֵב מִפְּנֵי עָקַת
רָשָׁע כִּי־יָמִיטוּ עָלַי אָוֶן וּבְאַף יִשְׂטְמוּנִי : ה לִבִּי
יָחִיל בְּקִרְבִּי וְאֵימוֹת מָוֶת נָפְלוּ עָלָי : ו יִרְאָה
וְרַעַד יָבֹא בִי וַתְּכַסֵּנִי פַּלָּצוּת : ז וָאֹמַר מִי־יִתֶּן
לִי אֵבֶר כַּיּוֹנָה אָעוּפָה וְאֶשְׁכֹּנָה : ח הִנֵּה אַרְחִיק
נֹדֵד אָלִין בַּמִּדְבָּר סֶלָה : ט אָחִישָׁה מִפְלָט לִי
מֵרוּחַ סְעָה מִסָּעַר : י בַּלַּע אֲדֹנָי פַּלֵּג לְשׁוֹנָם
כִּי־רָאִיתִי חָמָס וְרִיב בָּעִיר : יא יוֹמָם וָלַיְלָה
יְסוֹבְבוּהָ עַל־חוֹמֹתֶיהָ וְאָוֶן וְעָמָל בְּקִרְבָּהּ : יב
הַוּוֹת בְּקִרְבָּהּ וְלֹא־יָמִישׁ מִרְחֹבָהּ תֹּךְ וּמִרְמָה :
יג כִּי לֹא־אוֹיֵב יְחָרְפֵנִי וְאֶשָּׂא לֹא־מְשַׂנְאִי עָלַי
הִגְדִּיל וְאִסָּתֵר מִמֶּנּוּ : יד וְאַתָּה אֱנוֹשׁ כְּעֶרְכִּי
אַלּוּפִי וּמְיֻדָּעִי : טו אֲשֶׁר יַחְדָּו נַמְתִּיק סוֹד בְּבֵית
אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ : טז יָשִׁימוֹת עָלֵימוֹ יְרֵדוּ

שאול

יסובבוהו על חומותיה לשמור מהבחוץ להחריבה והחון ועמל
בקרבה שהם ב' דברי' נורמי' חרנה (יב) כי לחר שהוח בקרבה מלטיים
חלה לח יניח מרחובה בפרהסיח תוך ומרמה והוח כי לח עושים רעה
והם חניטים רשומים מהפקרי' כל השחר ומה נם כי חומרי' שהמלך עושה
רעה ולין יוכל המלך להוכיחם כי חדרבה יעיז בחומרי' כי רחשם בחמתי
כלו' שעל כן עשות דבר רשום בחלו הוח תועלת כל שחר עדת ישרחל
כחשר בקרח כמפורש במקומו שירחו ויקחו מוסר (יג) והנה על זחת
היה חחיקופל יוכל להשיב מה זה כעשת עלי כל כך עם היותי קרוב וקנו
של נח שבע ורע תהוב ותלמה חסת על שמעי שחירפך ולח הנחת למוע
דו"ד וגם שחול היה מבקש נפשך ובח לירך וחנכתו ע"כ נח כמדבר עם
חחיקופל ומוח'הנה יותר מרנים לדם עקלת מחט מהשוהב מכח'רומח
החוי והמו כי לח חויב יחרפני כמעני היית לי כדי שחש'ולח חסיק לב וגם
לח חשכיל כשחול שעלי הנדיל היית לי שהייתי נסתר ממנו וחעשה כלנו
לח רחיתיו(יד) לך ולחלה לנוס כערכי שעם היותך נרוע ונודע חיש לו
לד' רק בנדר חנוס חישבתיך כערכי ולח עוד ג' שהעליתיך עד נדר אופי
ומיודעי(טו)חשר יחדו נעתי' סוד כחשר נדברנו על סוד חבודות הקורה
ונבקש טוב טעם ג' הכוד כמוני כמוך היינו ממתיקים הסוד ולח העדפת
עלי ועכ"ז הנדלתיך כי בבית חלהים נהלך ברגש כי הלח דרך המלך ללכת
לבדו בדרך והעם מחריו ולח מלדיו ומה נם דוד כי זולת מלכותו הי' רחש
הסנהדרין ורחש הקבלה שוקני עם וחכמיו היו מלוין לותו מקדימין ומרחיקין
שגם לחיקופל יהיה מהם חמר לח לח עשיתי כן רק כחשר הרגש והקבוץ
הולך לחרי המלך כן היו. לחריך כי היינו הולכים למדיש והרגש וקבוץ
מנדולי ים לחר שניהו ווה לח יעש' המלך חס לח לרנו שופי כנודע ועל כל
זה היית כפוי טובה : (טז) ישי מות עלימו וכו' הלח לחרתי הנה לבי
פלנ לשוטם שהם ב'דברים רשומים הו שיבלעו בקרקע חו לפלנ לשוטם חמר
עתה חס רב בעיניך ה' הדברים ההם לפחות ישי מות עלימו שלח יהיו
בקרקע משולני מות רק שתה שהם חייבים מיתה מהיום לח ימותו כעת
כי חס לחריכו ימים ושנים ותשחר המות חוב עליהם עד זמן רב לך כל
מה שהיה להם להתייסר ולהתעונ בנהינם כלל העונש ההוח יהיה להם
פה בחופן כי יהרנו שיהיה להם נהינם פה שירנו שחול עודם חיים שיהיה
לחות ולמופת בישרחל ולח שיענשו על ידי רק על כי רשעת בעונרם
בקרנם והוח כמחמר שמואל לדב יהודה שיעלו טיעת היתה בלנם ולחן

רוממות אל תהלים נה נו

שְׁאוֹל חַיִּים כִּי־רָעוֹת בִּמְגוּרָם בְּקִרְבָּם׃ יז אֲנִי
אֶל־אֱלֹהִים אֶקְרָא וַיהוָה יוֹשִׁיעֵנִי׃ יח עֶרֶב וָבֹקֶר
וְצָהֳרַיִם אָשִׂיחָה וְאֶהֱמֶה וַיִּשְׁמַע קוֹלִי׃ יט פָּדָה
בְשָׁלוֹם נַפְשִׁי מִקְּרֹב־לִי כִּי־בְרַבִּים הָיוּ עִמָּדִי׃
כ יִשְׁמַע אֵל וְיַעֲנֵם וְיֹשֵׁב קֶדֶם סֶלָה אֲשֶׁר אֵין
חֲלִיפוֹת לָמוֹ וְלֹא יָרְאוּ אֱלֹהִים׃ כא שָׁלַח יָדָיו
בְּשִׁלְמָיו חִלֵּל בְּרִיתוֹ׃ כב חָלְקוּ מֵחֶמְאָה פִּיו
וְקֶרֶב־לִבּוֹ רִכּוּ דְבָרָיו מָשְׁחוּ שְׁמָנִים וְהֵמָּה פְּתִחוֹת׃
כג הַשְׁלֵךְ עַל־יְהוָה יְהָבְךָ וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ לֹא־יִתֵּן
לְעוֹלָם מוֹט לַצַּדִּיק׃ כד וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִידֵם
לִבְאֵר שַׁחַת אַנְשֵׁי דָמִים וּמִרְמָה לֹא יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם
וַאֲנִי אֶבְטַח־בָּךְ׃

נו א לַמְנַצֵּחַ עַל־יוֹנַת אֵלֶם רְחֹקִים לְדָוִד
מִכְתָּם בְּאָחֹז אוֹתוֹ
פְּלִשְׁתִּים בְּגַת׃ ב חָנֵּנִי אֱלֹהִים כִּי־שַׁאֲפַנִי אֱנוֹשׁ
כָּל־הַיּוֹם לוֹחֵם יְלָחֲצֵנִי׃ ג שָׁאֲפוּ שׁוֹרְרַי כָּל־
הַיּוֹם כִּי־רַבִּים לְחֹמְמִים לִי מָרוֹם׃ ד יוֹם אִירָא אֲנִי
אֵלֶיךָ אֶבְטָח׃ ה בֵּאלֹהִים אֲהַלֵּל דְּבָרוֹ בֵּאלֹהִים
בָּטַחְתִּי לֹא אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה בָשָׂר לִי׃ ו כָּל־
הַיּוֹם דְּבָרַי יְעַצֵּבוּ עָלַי כָּל־מַחְשְׁבוֹתָם לָרָעָה׃
יגורו

שאול חיים כי רעות במגורם בקרבם: יז אני
אל אלהים אקרא ויהוה יושיעני: יח ערב ובקר
וצהרים אשיחה ואהמה וישמע קולי: יט פדה
בשלום נפשי מקרב לי כי ברבים היו עמדי:
כ ישמע אל ויענם וישב קדם סלה אשר אין
חליפות למו ולא יראו אלהים: כא שלח ידיו
בשלמיו חלל בריתו: כב חלקו מחמאת פיו
וקרב לבו רכו דבריו משמן והמה פתחות:
כג השלך על יהוה יהבך והוא יכלכלך לא יתן
לעולם מוט לצדיק: כד ואתה אלהים תורידם
לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם
ואני אבטח בך:

נו א למנצח על יונת אלם רחקים לדוד
מכתם באחז אותו
פלשתים בגת: ב חנני אלהים כי שאפני אנוש
כל היום לחם ילחצני: ג שאפו שוררי כל־
היום כי רבים לחמים לי מרום: ד יום אירא אני
אליך אבטח: ה באלהים אהלל דברו באלהים
בטחתי לא אירא מה־יעשה בשר לי: ו כל־
היום דברי יעצבו עלי כל־מחשבותם לרעה:
יגורו

לו עד זמן שלמה לזה אמר שלח ידיו וכו' לומר הנה אשר שלח והריס ידיו בשלומיו הוא דוד שהיה לו שלום עמו כי על כן היה רבו על שלמה נמו מזו חילל בריתו לגמרי (כב) ונם שחזר ופייסו לא בכל לבו כי חס חלקו מחמאות פיו וקרב לבו (כג) ומה היה מחמאות פיו לומר לו השלך על ה' יהבך חס רוממת בקרב ומלחמה זו וכאשר נוצלת הוא חות כי לדיק אתה ולא נלבד עתה כי חס לא יקון לעולם מוט לצדיק הפך זום' בתחלה והנך נרעתך כי חיס דמיס אתה (כד) ושמא תאמר כי הלא לאמרת שלח ימותו רק יקבלו נהיסם בחייס ואיך עתה אתה זומר שימותו תרי מנו תלתא הלא הוא ואתה אלהים ידעתי כי לא תנחר ותקרב לאת להס ייסוריהס בעה"ו כי חס שתורידס לבאר שחת לידון ולא תאריך להס פה כי חס לאנשי דמיס ומרמ' לא יחצו ימיהס שתקנאת להס ואני שלח קנאת לי כלום כי הייתי עתיד להיות נפל לאנאת נך שתתן לי חייס והוא כי נקש לו מהלד ומהלאות כמודע לו יאמר חיני זומר שלח יחצו ימיהס מהס תתנס לי כי אני לאנאת נך ממקום אחר:

נו (א) למנצח על יונת

חלס כו'
משנח נשיר ולמנצח לה' על מה שנפשו היתה יונה תמה נחלמת מלהרהר אחר מדותיו יח' לאחר המשחו מאתו יח' למלך ומה גם שיש לנאת על היותה יונת אלס למה שעתה לה שני רשוקי' ח' מיד שאול ב'

מיד פלשתים שנרחה כאלו היה הוא יח' רחוק ממנו בשני העניינים ואין ל"ל שהיה נחלס רק היה מכתם וכתב לדוד מחשב לו יהנרך למעטיר אותו כי אף אשר יחנה ה' יוכיח ואיך היו שתי רחוקים בחזון אותו כו' כי נם מתוך פחד שאול ולבד נפח פלשתים להמיתו (ב) ואמר חנני ה' נתורת חן כי לתינני רוחה יהיה לי סוס זכות ומלין נשתים בעדי כי הלא עד כה פחשר שחפני לנוס הוא שאול נם שהייתי כנבלע בידו כי שחפני חין רע כ"כ כי הנה נם כי היה כל היום לוחס היו תרתי לטיבותא ח"שלא היה לי רק לוחס ח' ועוד כי לא היה רק שילחני נלבד בנער אך נסוף לא היה ממיית כי חס לחרב' מדבר על לבני כי הלא חת ה' הוא ירח (ג) אך עתה שחפו שוררי כל היום כי נדר שחיפה ובליעה כל היום תהיה ולא כאשר נשאול כי לא היתה השחיפה רק כמו רגע ומה שהיה כל היום לוחס לא היה רק שילחני על כן תנזור לומר כי חין זה כי חס ערנים לוחמים לי מרום כי נשמ' רבו מקטרני ועל כן נאשר שנם נחרץ קמים עלי כמודע כי חין חדם נוקף חלנתו כו' ועל זה נוחס יסתר כי תרתה הסתר פנים מלפניך חלילה כי תיהו כשאול שלח היו לי רק לוחס ח':

(ד) יום תירח וכו' ריחוי לשים לב שהל"ל נך תחנת לו עליך תחנת לך יחמר חין לרה זו כוולת' כי הנה דרכי היה יום תירח במה שחני חליך שחיני כוולתי שנושי' עיקר מעניני העולם לך תני חליך כי חליך תני מקודם לשמי ונוה תחנת ויסר מורתי (ה) וחס תני נחלהים שלח נלבד תירח חלת שכנר תני נמדת חלהים שהרה וייסורין כנר עלי תיני מהרהר על דנר חלהים חסר דנר עלי ידך נעורף חויניך כי עלי נחמר כי חני כמשחתי מיהודה והס דנרי השכינה הנחמרים נחמת על פי יעקב ו"ח דנרו כי דנר חלהים הוא כי תדנרה להלל דנרו ותשנחהו על מה שדנר טוב עלי ע"כ כן שמורה כי נחלהים נטחתי לח תירח מה יעשה נשר לי הס נויס חלו שהרי נויס הס נשר ולח רוח ונשמה (ו) לך מה שתני דוחק הוא כי כל היו' לנרני יעלנו כי היה פי מלומד להוניח דנרי תורה ומלות ולו היו יוחלים דנרי שטות והוללות ושמח תחמר למה הוערך להתהולל כל היום ולח די שעה חחת שהייתי לפני המלך הלח הוא כי עלי כל מחשנוחיו לרע כי מחשנוחיו עלי היו כי לרע הייתי מתבוין נהתהוללי

כשעתם ניכרת לעס וע"י כן ידעו הכל כי נחלו החפשים הלזה חת ה' (יז) ושמח תחמר כי הלח טוב לי שימותו כי כל עוד שיהיו חיים ילרו מזוקי לילי חס על עלמי כי לתי לל חלהים לקרח וה' יושיעני הוח ונית דיעו כי כן דרכו יתנרך להושיעני מיד כי הנה ערב ונקר כו' וישמע קולי כשחר יתנחר נס"ר • (טז) או יחמר יפי כו' לין המות למו רק לשעה כי לח יתמידו נה להיות נפרדים הנפש והנוף כי לחרי מותם נהתנלל הנוף מהעזותם חס לח היתה נו נפש והנפש חס לח היה הנוף שב הקנ"ה ומחנרן כמשל החינר והסומל נחופן שיסחר להם המות שהוח פירוד הנפ' מ'נוף לחוד עד קום זמן העול' וחס כן לחר שיהי מות עליהו שעקידה מות להיות נוה נס לכן מעקה ירדו שחול חיים שיקנל נחיים עונש שחול ולח יתותו להתחנר מיד ולעות ליפרד לחר זמן לו כפשוטו שירדו כקרח שחול חיים והשחר כמדונר • (יח) ערב ונקר כו' הנה כתנינו על פסוק והיה טרם יקר"ו כו' שהוח כי חייב לדס לסדר תפלתו קודם שיתפלל ולחמר והי' טרם יקרחו נתחלה ולחי חשמע חשיחה דנרי סידור התפלה ולחי לשמע מלו ונזה יחמר הנה לחי לל חלהים לקרח שעדיין לח קרחתי וה' טרם לקרח יענה ויושיעני ואיך הוא זה שטרם לקרח יענה הלח הוא כי ערב ונקר ולהריס הס ג' תפלות חשיחה סדס תתפלל נלחש לחי מסדר לחמרי נקשתי נקול ווהו חשיחה ולחר כך ולחמ' תפלתי נלחש וישמע כנר קולי מעת שחשיחה נקול טרם לתמה נלחש כל"ח עוד הס מדנריס הוח דנור הענרת תפלה טרם לתפלל ולחי לשמע (יט) ולח עוד כי חס פדה נשלום נפשי כי דמי הפדיון היה השלום כי סר השלום ממני והיו לי יסורין ועל ידי כן פדה נשלום נפשי מקרב לי לויני עס היות כי נרנים היו לויני עוזרים חוקס נהיותס עמדי נהתפללי ולולו לח היה יח' עונה ופודה לותי טרם לתפלל מעת היותס עמדי טרם לגמור תפלתי לילך לח היו מתקרנים לי לך זה יורה כי מטרם לתפלל היה פודה לותי כמדונר • או יחמר פדה נשלום נפשי שלח פדחני לחר שהיחלה בי הלרה כי חס מקודס עודני נשלום הוח טרם לקרח נתפלות הנהוגות לי נערנ ונקר ולהריס חשיחה ולחמה כנר לחי נפדה מטרם לקרח מה שחין כן לוולתי לפילו לרנים לדיקים המלוי' עמי שלח יענה לותס עד לחר תפלה וזהו כי נרנים מלחר היו עמדי נרנים מהס לח יתנהג כן (ך) רק ישמע לל ולחר כך יצנס והנה נזמן ההוח שהוח נבריחו מפני הנשלום נמו ג' היו לויני דוחק לחיתופל ושמעי כהתימו הכמשך מלו' יסי מות עליהו לחמר ויוסב קדס כו' לומר לח חת שלשתן לחי לומר נלע ה' כו' כי חס חת חשר חין לליפים למו שחין עתידים להוליד נניס לדיקים מה שחין כן לשמעי והוח מו"ל כי מה שלח הרנ דוד חת שמעי היה על שהיה עתיד להוליד מי שממנו יצלו מרדכי ולסתר על כן יוסב קדס סלה לח יקח רק חשר להס שני דנרים לחד חשר חין לליפות למו ונס שלח ירחו חלהים הוח לפילו ממדת הדין והמכת הלליפות הוח כי מי שהוח הווה ועבר ויהיה שהוח יוכר הכל יתנרך שהוח יוסב קדס סלה שהוח יוסב נהווה וקדס שעבר וכלה נעתיד שהכל נלוי לפניו יתב' חשר יודע חשר חין לליפות למו שלח יחיו לח לליפיו נמקומס כן לדיק ורוחה שלח יירחו חלהים הס הרחוייס למות שהיו נהס והוח למען השחיר חת שמעי כן נרח כי היו לליפות לו שהיה עתיד להוליד מי שילחו ממנו ומזרעו מרדכי ולסתר וכן היה כי החריך ימים עד הוליד כמ"ש ז"ל שעל כן לח המיתו דוד הנה נעס לחד שיוסב קדס סלה חשר רוחה שחין לליפות למו ולח יירחו חלהים (כא) ושמח תחמר למה תליתי הללת שמעי נחליפות והלח נלעדי זה חור נתסונה ונח רחסון לכל נית יוסף להקניל פני דוד ולהתחנן לו ונס שלך שמחל על כנודו חין כבודו מחול יספיק להחריך

ולח שהייתי ממש סוטה(ז) וע"כ ינורו ויתקבלו כתות עלי יפכינו וימתיקו מולי לחר שעה לו שעות ילחו מפי דברי דעת ויתגלה כי ערמה עשיתי ונם המה עקבי ישמורו לרחות לויה הדרך חלך חם לחזיק בדרך תרבי סיורה כי נן דעת תכבי ונערמה התהוללתי חו חם לחעשה כדרך סוטים חלח יכוונו בלבתם ותלך נעונד בקרבם כי הנה כל זה היה לי כחשר חם קו נפשי בהיותה יונחת ממני כי כמקויס נפש חדם נחתה לח ימושו מעליו עד נחתה כך חלו לח יניחוני כמו רנע בחופן שלח חפנה להלל דברו לבטוח בזה ליכול כלומר ובכן העלה עלי כחו עשיתי והנילני:

(ח) על חון פלט וכו' הלח ספרתי לח חשר הניעוני פלשתים ננח עד שערי מות חוחילה לפניך חל תפקוד עליהם כעת חטחת'כי חם על חון שעשו פלט למו עד נח הדין כולל לכל העמים כי נחלף של העמים המעוחד להם חז הורד חלהים לח חלו לנד העמים כולם (ט) והטעם הוח כי הנה נדי ספרתה לתה וכו' והוח כי הנה חרו"ל כי המוריד דמעות על חדם כשר שהקב"ה סופרן ומניחן בנחת גמורן וגם שלח נכנים עלמותיו חל ביחור המחמר פה הנה לון ספק כי מה שסופרן הוח להורות הביבותן לפניו כענין מחמרם ז"ל על ישרחל חרוב חינקם לפניו מונה לותם כל שעה ועל כן תיכו מוכנה זכותן על טובות העולם הזה כי חם מניחן בנחת גמורן לעולם הבח * ונבח חל הענין חמר הלח לתרתי שחון שעשו לי פלשתים ננח שלח יענשו עתה על הדבר כי על חון פלט למו כו' כמדובר הנה הטעם הוח יען כי מודים הם דמעותי שילחי מתימי רלשי שהוח כנחד שהורק הנה ידעתי שכל כך דמעות נודי חניבות לפניך שספרת לתה לותן ולכן לבקש מתך שתניחם בנחלך הוח בית נמוך לחוסר העתיד ולח תנכה לותן במפלת חלו וקרח לחוברו יחד כחדר והיה הוח החוכר שלחי קורח בחדר הלח הוח חשר בספרתך שהוח מ"ש ז"ל על פסוק לחי לעניר כל טובי כו' שהרלה לו הקב"ה למשה כמה חוכרות והרלה לו לחד נדול מכולם ולחמר זה למי שחין לו וחנותי כו' וזהו הלח בספרתך שהוח בחותו חוכר הכתוב בספרתך כלומר כי על כן לחני חבק שיענשו פלשתים כעת על מה שעשו לי לבל יעלו דמעותי שנכניתי הז בזה כי חם יהיו לי שמורות לעולם הבח לחר שחניבות הן לפניך שספרת לותם * חו יחמר על דרך זה שימה דמעתי בנחדך הוח חוכרך הטוב לחיזה דבר תשמרם לי לחשר הוח בספרתך הוח מלכות הבח מיהודה שהוח נור חריה יהודה שהוח על המלכו' היולח ממנו כנודע

(י) והנה עדיין חפשר כי מה שנחמר חם נור חריה יהודה כו' וחומרו יד בעורף חויביך שהוח המלכות לח עליך דוד כחמר ויהיה על לחר לו"ח הנה לקח בידי סימן והוח כי הנה נם בעלתי מתחת יד חכיש עדיין לחי נדלף משחול וסיעתו כי נורח חנכי מהם והנה לח יצלר שיפנע בי כחשר היה פעמים והנה זוה חנכה ויהיה לי לסימן חם בפנעי בו ולקרח לותו לחוני המלך ישוב מלרדוף חותי ולח ימיקני הוח סימן כי המלכות שלי היח ולחלים עמדי וזהו שיחמרו חז ישובו וכו' לומר חז כשיחזו חויבי לחור ניום לקרח זה ידעתי לסימן כי חלהים לי כי לחר שחרד לח כל החרדה לנקשני ובנותי לידו עד לחור לון זה כי חם חלהים לי והוח סימן מלכותי הכולל שהנוים נם המה יהפכו עורף לחור וינוסו מפני והוח מחמר הכתוב כפשוטו בחומרו יד בעורף חויביך שישובו לחור ויפנו עורף לנום ולכה לותם עורף ולח פנים ויקבן כי נם בתורה רמוז זה בחומרו יהודה לתה יודוך לחיך יד וכו' והוח כי בשוב שחול לחור דבר לו דבריס טובים ושיבחו בחמרו הקולך זה בני דוד ושיבחו בחומרו יקרה נפשי בעיניך היום וכו' נרוך לתה בני כו' זה יהיה סימן שקמה בידו מחלכת ישרחל ושנם הנוים יפנו חליו עורף ויכבו מפניו וזה ירמוז הכתוב יודוך לחיך ויהיה סימן כי יד בעורף חויביך כמדוב':

(יא) באלהים וכו' יחמר מה שכתבנו על מחנת כל המקויס לח התורה מעוני סופו לקיימה מעוסר וכו' שכתבנו

כונת הענין כי טוב לנבר מדת ייסורין כי על ידם נם כי יעשיר לח יחמן ויבעט כי נשחר נכנע מהעוני וזהו כל המקויס לח התורה מעוני סופו לקיימה מעוסר שנם כי יעשיר לח יבעט מה שחין כן העוסר שחם מנטל התורה מעוסר נם כי יעני לח יספיק העוני לדכחו לקיימה כי רב הוללות שהקנהו העוסר שנם כי יעני לח תסור מעליו חולתו בחופן כי טוב לנבר המעוחד לשרר' שיכחו עליו יסורין ועוני חחלה למען יקויס לח התורה מעוסר וזה יחמר דוד עם היות שני חפץ ה' להמליכני הניח עלי ייסורין תחלה כדי שתקויס התורה נם מהעוסר כי בהיות שנחלים הוח מדת הדין ביסורין לתלל דבר יהיה ודחי כי נם לחרי כן נה' הוח מדת רחמים וטובה סיהיה לי

להלל דבר ולח לחמן וחבעט:

(יב) באלהים בטחתי וכו' הנה חמרתי למעלה כי בחלהים בטחתי לח חירח מה יעשה בשר לי שהוח על לכיס שהוח בשר ולח חדם כי נכרי היה ולח חדם הס כמחמרם ז"ל לחתם קרויים חדם כו' חמר עתה חחרי לומרו כי ה' דבר טוב עלי בתורה בחו' נור חריה יהודה שעתיד למלוך ושכחשר רחה בצרת הייסורין שנמדת הדין כן ירחה ברחמי שם ה' בטוב חשר ייעד לו חמר עתה חל יחסדני שומע בחמור כי נמה חבטח בכל הטוב וחני עודני עמור וחסור ניד שחול סיעטרני מנות' ירדפני ומי יודע שם למלטה מידו שחינו כלכים הפלשתי על כן חמר על דרך הקודם כי הסר על שבטחתי בו הנילני

מה יעשה בשר לי שהוח לכיס הנקרח בשר ולח חדם כך חני בוטח על שחול כי בחלהים בטחתי לח חירח מה יעשה חדם לי שהוח שחול שהוח מיסרש הקרויים חדם כי מי שהנילני מבשר בבטחוני בו יצילני נם מחדם על ידי בטחוני בו יתברך: (יג) עלי חלהים נדריך כו' הנה ידעתי חלהים כי עלי היו ולח על חחר נדריך חשר נדרת על ידי נבוחת יעקב בחורה יד בעורף כו' יפתחון לך כו' נור חריה יהודה שהוח מלכות שבח מיהודה וכן לח יסור שבט מיהודה כו' עלי היו נדריך ועל כל זה לח חייחס מה שהנלתני מפלשתים ננח ומשחול חל נדריך לבל יצחו ריקם ושלח חודך בחמור כי שלמת נדריך כפורע חוב כי חס שחשלם שתי תודות לך על נדריך ועל ההנלה * חו יחמר עלי חלהים נדריך בתורה להוניח מלכותי מיהודה קך מה שחחויק לך טובה בעשם לשלם תודות חינו על המלכות (יד) כי חס על כי הנלת נפשי ממות שלח בחתי עם חויבי למלחמה בפועל בחופן שהו היקה הנלתי ע"י הרוב חלו מחלו והיה חיבוד נפשי חס הייתי הורג מישרחל שבכלשם יהיה דם נקי וזהו כי הנלת נפשי וזה יהיה לי סימן כי הלח נם לתת רנלי מדחי תניל והוח להתהלך כו' והוח כי הנה חרו"ל על פסוק תת רנלי מדחי מסרית מסת עם נפשו וחמר לה תחמר שנקשו לדחות חוקך נגהינם חמרה לו תת רנלי מדחי ויחלרנו סם שהוח כי דרכו יתברך להעניר לדיקים בסילוקן דרך נהינם שימשכו עמהן נפשות רבות מנהינם ויעלו לתם ועל זה שחל משה חולי מדי עברה בלקה שיש נמה יתלו מדי עברה להעלות רשעים לדחות חוקה לנהינם והשינה שלח היקה ירלה מזה כי תת רנלי מדחי על דרך זה יחמר הלח כחשר נקש לי יתברך דרך הלכה בחופן תנכל נפשי כך בעלותי בסילוקן יכיל רנלי מדחי והוח שלח יעניכרי דרך נהינם כן יממך לי מדחי רק יוכני להתהלך לפני ה' בחור החיים ולח דרך חסך המתים שבנהינם * חו יהיה בשום לב חל חומרו להתהלך שהוח לשון סיול ולח חמר להלך והוח כי הנה חרו"ל על פסוק הקב"ה לירבעם חזור דך ונעייל לחי ובן יפי בנ"ע כו' הנה כי דוד הוח מעייל לפני חלהים בנ"ע וזהו יחמר מה שהשלם עיקר תודות לך לח על המעלה שבעולם הזה שקיימת נדריך עלי והמלכתני רק עוד לי שתי תודות ח' על הלת נפשי ממות נהינם שהוח מית הנפש על ידי השרירה המחטיחה כחשר החטיחה תת ירבעם ותיכבה ממנה סיול נ"ע כי חס לחי חודה לה' כי נם הלת נפשי ממות * שניה שוולת ההנלה תניל חפילו רנלי מדחי מלהיות נדחה כי חס מוכן להתהלך ולסייל לפני חלהים בחור החיים הוח בנן עדן:

נז (א) **למנצח** חל השתח כו' הנה מהרחוי היה יחמר בשרחו מפני שחול חל המערה כי נחערה חדרבה היה שחול ביד דוד ונם חו' חנני ב' פעמים והשם בין שניהם * לך יחמר הנני מומר וחומ' למנצח למי שהיה כמעכב בידו בהשנחתו וכחומ' לו חל השחת לתת מציח ה' ועשה מכתם ומזמור כי עודנו דוד במער' עם לנשיו ושחול בחיותו במערה עם שהיה כנשחר בידו וחדרבה היה לו דוד כשורח מפניו פן ימות תחת יד שחול שהוח פן ימית לת שחול ויסתכן דוד על שלחו

ג חָנֵּנִי אֱלֹהִים ׀ חָנֵּנִי כִּי־בְךָ חָסָיָה נַפְשִׁי וּבְצֵל־
כְּנָפֶיךָ אֶחְסֶה עַד יַעֲבָר הַוּוֹת׃ ג אֶקְרָא לֵאלֹהִים
עֶלְיוֹן לָאֵל גֹּמֵר עָלָי׃ ד יִשְׁלַח מִשָּׁמַיִם ׀ וְיוֹשִׁיעֵנִי
חֵרֵף שֹׁאֲפִי סֶלָה יִשְׁלַח אֱלֹהִים חַסְדּוֹ וַאֲמִתּוֹ׃
ה נַפְשִׁי ׀ בְּתוֹךְ לְבָאִים אֶשְׁכְּבָה לֹהֲטִים בְּנֵי־אָדָם
שִׁנֵּיהֶם חֲנִית וְחִצִּים וּלְשׁוֹנָם חֶרֶב חַדָּה׃ ו רוֹמָה
עַל־הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ׃ ז
רֶשֶׁת ׀ הֵכִינוּ לִפְעָמַי כָּפְפָה נַפְשִׁי כָּרוּ לְפָנַי שִׁיחָה
נָפְלוּ בְתוֹכָהּ סֶלָה׃ ח נָכוֹן לִבִּי אֱלֹהִים נָכוֹן לִבִּי
אָשִׁירָה וַאֲזַמֵּרָה׃ ט עוּרָה כְבוֹדִי עוּרָה הַנֵּבֶל
וְכִנּוֹר אָעִירָה שָׁחַר׃ י אוֹדְךָ בָעַמִּים ׀ אֲדֹנָי
אֲזַמֶּרְךָ בַלְאֻמִּים׃ יא כִּי־גָדוֹל עַד־שָׁמַיִם חַסְדֶּךָ
וְעַד־שְׁחָקִים אֲמִתֶּךָ׃ יב רוֹמָה עַל־שָׁמַיִם אֱלֹהִים
עַל כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ׃

נח למנצח

שלחו יד במשיח ה׳ וימוש תחת ידו ונבחינה זו היה במערה כבורח דוד
משאול (ב) ואמר חנני אלהים חנני לומר חנני לשמך למען שלח להרגנו
ואחזת כי ארוך הוא למלא מן בעיניך לעזרני והוא הנני אלהים ושמע תאמר
שלח זה נח להרגני ודם לא יהרגנו עתה בראותו מן המערה ויהיה עם
כל חילו ואתודע להלן כי לא הפסיד
להסתר ממנו כאשר הי׳ שלח יהרגני
ומה בצע בנלחמי שלוח בו עתה לא
ידי לזה חזר ואמר חנני כלומר הנני
לחן בעיניו בל ימיתני ובן עשה לו
אלהים כמפורש שם בכתובים שאדרבה
פיים הוא לא דוד ול׳ אלהים בין חנני
הם לשני כי הם׳ הוא היות דוד לחן
בעיני אלהים והשני בעיני שאול ונתן
טעם על כל אחד על הראשון
שיתנהו לחן בעיניו יתבדך בן יחוס
ויתבדר נפשו בהדוג לא שאול אמר
הטעם הוא כי בך חסיה נפשי ויקות
לך לסייעה ולהצילה מן החוטא
ועל השני שיחל חנני בעיני שאול
כן יהרוג את נפשי כי לומר הטעם
שהוא כי ובצל כנפיך אלהים הכו׳
שזהה מדה״ד ומייסרני בצער בריחה
וכיוצא ובזה תחסה לנכות הווקי
לשתופף בצל כנפיך עד יעבו׳ הוות
שעשיתי שיוצלם ויעבור הווקי
מלפניך שהוא כשתם נגוד היסורין

הצריך למרקם כי אחר תוש העון לזן פחד לויש׃ (ג) אקרא לאלהים
כו׳ הלא אמרתי חנני אלהים שלח להרוג לא שאול במערה וחנני שלח
יהרגני בצלתו ושמא תאמר כיון שהוא בח להרגך תניח שמדת הדין
יהרגנו אחר שיחנך שלח יהרגך ושלח תהרגנו ויוד כי אין תוכל לעכב
ויד מדת אלהים שלח יעשה את שלו ול״ל לקר׳ לאלהים הוא מדת הדין
שיהיה עליון משתלק למעלה מעל שאול בל יפקוד עליו רדיפתו אותי
ויהרגנו ושמא תאמר אחר שמדת אלהים מתגיל לזון אותך כאומרך חנני
אלהי׳ שלח תהרגנו ויוד הוא יגמור הדבר להצילך בצלתך ע״י הרוג אותו
לזה לקלה פני ג הוא מדת החסד יגמור עלי הדבר כי לקרוא לא יהי׳ גומר
עלי הדבר הוא שבחסד שהתחלתי אני לבלתי הורגו במערה יהיה גומר הא
לבל המיתו גם הוא ויצילני (ד) וזאן לתמוה אין אמרתי כי אם אל תשחת
הוא עליון מאד הוא יבא עלי להצילני וגם אין ע״י חסד יצילני כי אין
יניחני שאול כי אני זומר שיבא הוא כי אם שישלח מאתו ויושיעני
ותהיה הצלה שלח ימית את שאול שהוא שופטי סלה כי אם ישלח לו
נערה וחרף את שופטי סלה על דרך ואל ועשה בשאול ושמא תאמר אחר שעשה
את מדת הדין אין ישלח חרף ועשיה בשאול ושמא תאמר אחר שעשה
אלהים מתחיל לחזון אותך תניחהו שיגמור ואם ירח אתה פן יעשה את
שלו ויתיהו לזה ישלח אלהים חסדו ואמתו הם מלאכי בחינת חסדו הם
הצלתי נוטים אל הרוגו כי אם אל בחינת חסד שנו כי גם הוא כלול מכל
הבחינות ובהיותם כך לא יתמלטו רוגו על שאול רק שיגיעו עלי (ה) גם
זה לא יקבן כי הלא עתה נפשי אשר היא בתוך לבאים הם עמי המתלוים
אלי ובצער גדול הני יכול לעכבם בל יקומו להמית את שאול ומה גם
במערה שהיו כלבאים קמים על שאול לולא עיכבם דוד בחוקה וגם
בלשונם היו אומרים לו הבה להורגך השכם והורגו בחופן שעתה נפשי
בתוך לבאים ואם תשכבה להטיים הם מלהבים שהם להטים כי גם
שהמלהבים לא ימיתו את שאול בהיותי נעזר הלא כאשר תשכבה יהיו
להטים חוקם שהיה בלהבי יכול לעכב בידם ועוד כי בני אדם שעמי אין
כחם בפיהם כי אם שיהיה משל אל הדיבים אשר הפעולה לך להטיים
הנו׳ נוסף עליהם כי ולשונם חרב חדה ובלשונם יהרגוהו ולא תרגיש
כמעט עד שם כלו הדבר כי גם שהם מבחינת חסד ושמא שבאמת אלהים
סוף סוף מכללות מדת אלהים הוא מדת דין המה (ו) על כן בחרתי
בחלוקה זו שהיא רומה על השמים אלהים שהוא אשר אמרתי לקרוא
לאלהים שיהיה עליון כאומרך ושיהיה הלל נומר עלי במדת חסדו בל
יהרגנו ושמא תאמר שם כן לויפה לויך אמרתי ובכל כנפיך לחסה עד
יעבר הוות שם משתלק למעלה הלא הוא כי גם בהשתלקך על השמים
לא יבצר כי על כל הארץ כבודך הם כנפי השכינה המחופפים בעולם
והשפע הנשפע על ידו בארץ לקיים העולם שהם לא כן היה העולם הוה
ונפסד׳ (ז) רשת הכינו לפעמי כו׳ אחרי אומרו אלהים יחנני ויצילהו
משאול וסיעתו אשר הסיגוהו והוא בשכנה עמוה וסיפר דרך הצלתו
ריחה והנה קושי עומד׳ לעומתו ויש כי לויה הדרך יושיענו ה׳ ושמה
נעלי בחירה ואחד משנות התמונה היה כי לין מניל מידם לבלתי יכרת
לויש מלהיות חפצי בחירתו בל תבטל מדת שכר ועונש לזה אמר רשת
הכינו לפעמי כו׳ והוא מאמרנו על פסוק בל תירח מפחד פתאם
ומשוחת רשעים כי קבל כי ה׳ יהיה בכסלך ושמר רגלך מלכד שאומר
מה שאמרתי ג תירח משוחת רשעים
ויקשה לך לויך יבטל הוא יקבדך
בחירתם לויהו ביטול בחירה כי הלא
יניחם עד עשותם הלכד לגוכדך ולא
יעבדם הלא שהם כ׳ ישמור ר גלך
מליפול בלכד שעשו ועל דרך זה יקשה
פה שהוא לומר הל תחמה על אמרי
שילילי יקבדך מבעלי בחירה כי
הלא זה דרכו ית׳ לשכר התנהג עמי
עד כה כי הנה רשת הכינו לפעמי
ולא ביטל בחירתם כי אם הניחם עד
הכינם הרשת שהוא עד קום הכנת
מחשב׳ רשעם ולין מוחה על בחירתם
ותק״ל על אשר כפף נפשי לפניך
ברחוקי רעתם ושבתי עדיך לו אשר
כרו לפני שיחה לין ג״ל שעמר רגלי
מליולכד כי אם שגם נפלו בתוכה וזה
סלה בכל פעם כענין מחה ערלות
פלשתים למען ימיתוני וכהפיך היה
שלו נפל בשתכו כי על ידי כן נמלטת
נתו מקודשת וכן כאשר ויעמדו לתת
הבית להמיתו הכין הרשת והוא נלול
ונפלו בתוכו שנאשר בידם והקיקם בכל פעם כענין התקוממות דוחב על
אומרו שהיה פסול לבוא בקהל וקבץ שנהדרין לפוסלו ולהדרבה עד לו היה
הדבר רופף ולו נתחזק הכשרון וכן עתה נפל שאול בידו במערה׃

(ח) נכון לבי אלהים כו׳ אמר הנה עלי לשבח לאדון הכל כי עם
היות הטרדה הזאת גדולה עד מאד שהשיגוני רודפי
וכפשע ביני ובין המות כי לא יבצר מהתרחות פניט קל מהרה ועם כל זה
לא נתערבב לבבי ולא דבקה בו טירדה כי אם נכון לבי כו׳ לומר שכאשר
היה נכון לבי אלהים מקודם לצרה כך נכון לבי עתה ועל כן רחוי
לשירה ואומרה להודות גם על זה לה׳ (ט) ושמא תאמר ומי יניד כי
כן הוא הלא הוא כי הנה נם נח ה׳ ועורה כבודי היא שכינה שקראה
כבודי ומרים רחמי ונם עורה הנבל וכנור שהוא על ידי רוח לפומית
שמנשבת בהם ומנגנים מאליהם שהם התחלות השרחת רוח הקדש נם
מקודם לצרה ותרקה כי ואלי תעירה שחר כדרכי תמיד אחר ההכנות
הנו׳ כי לא יהיה מצדי סוס עיכוב כאשר קוד׳ לצרה כי נכון לבי אלהים
כאמור׳ או יאמר כבודי על נפשו ואמר כל כך קנקה נפשי אורה
והתעוררות על ידי הצלה זו שחעדיף על הקודם כי אומר לכבודי עורה
ואומר עורה הנבל וכנור כדרכ׳ לעורדני ועל כל זה אקדים אני על ידי
כבודי כי אעירה שחר כי תהיה אני המעורר השחר לנבל וכנור׃

(י) אודך בעמים כו׳ בזמור השמים מספרים הכרחנו כי לדעת
רו״ל שבעה רקיעים הם וילון רקיע שחקים כו׳ כי עולם
הגלגלים כלול בשני ושחקים השלישי הוא התחלת עולם המלאכים מן
הוא והלאה ׃ ובזה כל הענין והוא כי הנה למעלה אמר שהיה מנקם
משם אלהים הוא שכינה שירום על השמים כבודו שהוא על מדת דינו
שיסתלק למעלה ולא יאחר בעולם השפל רק כפוד התפשטות כנפיו
להשפיע בארץ והוא רומה כו׳ על כל הארץ כבודך והנ׳ אשר לא תשיג ידו
לדעת החמת הלא יקשה לויך יתחלק שיהיה על השמים ושיהיה על כל
הארץ כבודו ועוד כי לין כבודו יהיה על הארץ ועוד יקשה עליו לומרו
רומה על השמים כי מי הניאו לחרץ שיסתלק וירום ממנה על כן אמר
הן זאת שנרת נוים אשר יומרוהו למומה כי על כן אם הייתי מודה
ומשבח לוולך נגוים אדני שהוא שכינה ואומרך בלאומים לא לעיר על לבי
לומר החמת כי לא יחמינו לי ולא שמענו בקולי (יא) כי אם אמור כי
נדול עד שמים הוא עולם הגלגלים חסדך ולא עד בכלל כי העולם
מתנהג על ידי הוברי השמים כי רם ה׳ מהשפיע בארץ וגם היותו בא
מערבות עד שם הוא חסדך כי ועד שחקים בלבד הוא לומר בבחינת
החמת והלדך שהיו רק מזבול ומעלה שהוא עיקר עולם המלאכים כי
יומרוהו למומה ושהארץ תתנהג על ידי הוברי השמים (יב) לך עקר
נחלו תבונם כי החמת הוא אשר אמרתי רומה על השמים כי שכינה
נתחתונים וגם כשתרום על השמים על כל כבודה המתפשט ומשניח
כמדובר ועל כן חזר לומר רומה
כו׳ ׃

נח למנצח

נח (א) **למנצח** אל תשחת לכו' תרו"ל שהיה לבנר תומר לדוד כי כנף המעיל נסירה נכרת נקעים ופעל וה יחבר המזמור וזה יאמר למנצח למי שהי' כלומר לי אל תשחת שאול נכרות הכנף ועל זה לדוד הוא מכתם לה' המכון לבנו לו לדוד היה וה מלתו יתנרך כנותן לו כתר נרשתו וזהו לדוד מכתם שעל ידי כן לא היה זה לו לפוקה לאחד מלכותו נמצא כמעטרו כתר מלכות • (ב) האמנם אלם כו' הנה על תבנר וכיוצא בו תשר עם שאול לא בלבר היה התלונה על דברו כוב כי אם גם יחשבו על שתיקתם מלומר למלך למה יאלם רעה תחת טובה ותמר החתנם כו' והוא מחמריהם על מחמר לה מצאתי לנוף טוב משתיקה שאם השתיקה מהדבור הוא על עסק הנוף אך לא במלי דשמיא וזהו החתנם אלם הוא טוב ורחוי אך בדק תדברון במה שהוא לשפוט בדק ולדון את כל האדם לכף וכוה ומיסרים וכו' כמ"ש ז"ל על פסוק בדק תשפוט עמיתך שתהא דן את כל אד לכף וכו' (ג) ולא תאמרו כי נשב ולא תעשה נשתיקה מזה לא תחשבו כי דעו כי אף בלב בלי דבור רק בחשבה בלבר נמצא מעולות תפעלון כי כוחות טומאה הנעשים על עולות תפעלון נשמי' כי אין זה דומ לכל מחשב רעה שאין הקב"ה מנרש למעש' כי הלא נשתיקתכ' יעמוד שאול נשבועתו להמיתכי ואני ועמי נ"כ נהרוג בהם נמצא כי עולות רבות אתם פועלי' ולא עוד כ"א שנם עבור' זו שנחשבה תגיל'כ שנאחרץ נגלוי תפי' אתם ידיכם תפללון כי תפילו אתם ידיכם שתעשו בפועל לא קדמו בלבבכם שהדבר רע לשוב ממנו כי תדרכנה תפללון בפלם בחיות וחלוקות כי טוב הוא כאשר בזה לא תכירו גדר רוע מחשבתכם נשתיקה כי עבירת השתיקה זו תגרור נם עבירת הקל במעשה ולכן מחשבה כזאת למעשה תקשב: (ד) זורו רשעים וכו' אמר עד כה דבריתי על השותק מלומר למלך מיחויק לי טובה שיקרה נפשו בעיני שעל השותק לכי כועם ונם יותר מזה על המלגלג שאמר לו כוב כ"ש מיכר כי נסירה נכרת כנף הינעל מה שכיכר לעין הפרש כריתת כבין זו מכפריים לקריעת הסירה ועל זה אמר זרו רשעים מרחם כו' והוא כי תמר במה לחייתם עניו תשר ערב חל לבו לדבר שקר וכוב אם תומר שמקוטת הולדת, מבטן יצאו בני תדבות רעה הלא זה ידוק ברשע במעשיו כשטוף נזמה ודומה לו כי נאמר כי שלח לשום שמים היה הווגן בהוליד תותו ובפי רוע החבור יצאת התולדה וכמ"ש הנביא בזאתו זה לרוזה ומשתכל בשמים שכשנחה הירח וקיטרגה עליו ואמרה תי לפשר לשני מלכים שיתתשו נכתר אחד ומעט השמש ונפל ושתק וה' קינח לו ומיעט את הירח ואמר כי שתי יתרונות יחד חכמה ועושר טובה היה לאדם אך ויותר יהיה לרוזי השמש ולמדו ממנו לבטול שאם לא כן לפשר יתנשה ויחלד וזה יאמר פה הנה הלה שרודפים תותי שתשם תהלוך ותני שפל בעיני כנפל אשם אין זה להם כי אם שנפל חוו שמש שהלו היו רוזים ומשתכלי בענין השמש לא היו משתכלי עלי הירח על השמש כי היו ירחים פן החלהים יעניה את שלומי כאשר עשה לשמש ויטעט תותם כאשר עשה לירח כי שאול וסיעתו עיניהם בענין הירח לומר שתי לפשר לשני מלכים יחד ורוצי לבטל מלכותי מפני מלכותו ולא חזו ענין השמ' וזהו בל חזו שמש:

נח א לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם:
ב הַאֻמְנָם אֵלֶם צֶדֶק
תְּדַבֵּרוּן מֵישָׁרִים תִּשְׁפְּטוּ בְנֵי אָדָם: ג אַף־בְּלֵב
עוֹלוֹת תִּפְעָלוּן בָּאָרֶץ חֲמַס יְדֵיכֶם תְּפַלֵּסוּן: ד זָרוּ
רְשָׁעִים מֵרָחֶם תָּעוּ מִבֶּטֶן דִּבְּרֵי כָזָב: ה חֲמַת־
לָהֶמוֹ כְּדֹמְיוֹת חֵמָת־נָחָשׁ כְּמוֹ־פֶתֶן חֵרֵשׁ יַאְטֵם
אָזְנוֹ: ו אֲשֶׁר לֹא־יִשְׁמַע לְקוֹל מְלַחֲשִׁים חוֹבֵר
חֲבָרִים מְחֻכָּם: ז אֱלֹהִים הֲרֹס־שִׁנֵּימוֹ בְּפִימוֹ
מַלְתָּעוֹת כְּפִירִים נָתוּץ יְהוָה: ח יִמָּאֲסוּ כְּמוֹ־
מַיִם יִתְהַלָּכוּ־לָמוֹ יִדְרֹךְ חִצּוֹ כְּמוֹ יְחֻמָּלוּ:
ט כְּמוֹ שַׁבְלוּל תָּמֵס יֵהָלֵךְ נֹפֶל אֵשֶׁת בַּל־
חָזוּ שֶׁמֶשׁ: י בְּטֶרֶם יָבִינוּ סִירֹתֵיכֶם אֲטָד כְּמוֹ־חַי
כְּמוֹ חָרוֹן יִשְׂעָרֶנּוּ: יא יִשְׂמַח צַדִּיק כִּי־חָזָה נָקָם
פְּעָמָיו יִרְחַץ בְּדַם הָרָשָׁע: יב וְיֹאמַר אָדָם אַךְ־

פרי

נח (א) **למנצח** אל תשחת לכו' תרו"ל שהיה לבנר תומר לדוד כי כנף המעיל נסירה נכרת נקעים ופעל וה יחבר המזמור וזה יאמר למנצח למי שהי' כלומר לי אל תשחת שאול נכרות הכנף ועל זה לדוד הוא מכתם לה' המכון לבנו לו לדוד היה וה מלתו יתנרך כנותן לו כתר נרשתו וזהו לדוד מכתם שעל ידי כן לא היה זה לו לפוקה לאחד מלכותו נמצא כמעטרו כתר מלכות • (ב) האמנם אלם כו' הנה על תבנר וכיוצא בו תשר עם שאול לא בלבר היה התלונה על דברו כוב כי אם גם יחשבו על שתיקתם מלומר למלך למה יאלם רעה תחת טובה ותמר החתנם כו' והוא מחמריהם על מחמר לה מצאתי לנוף טוב משתיקה שאם השתיקה מהדבור הוא על עסק הנוף אך לא במלי דשמיא וזהו החתנם אלם הוא טוב ורחוי אך בדק תדברון במה שהוא לשפוט בדק ולדון את כל האדם לכף וכוה ומיסרים וכו' כמ"ש ז"ל על פסוק בדק תשפוט עמיתך שתהא דן את כל אד לכף וכו' (ג) ולא תאמרו כי נשב ולא תעשה נשתיקה מזה לא תחשבו כי דעו כי אף בלב בלי דבור רק בחשבה בלבר נמצא מעולות תפעלון כי כוחות טומאה הנעשים על עולות תפעלון נשמי' כי אין זה דומ לכל מחשב רעה שאין הקב"ה מנרש למעש' כי הלא נשתיקתכ' יעמוד שאול נשבועתו להמיתכי ואני ועמי נ"כ נהרוג בהם נמצא כי עולות רבות אתם פועלי' ולא עוד כ"א שנם עבור' זו שנחשבה תגיל'כ שנאחרץ נגלוי תפי' אתם ידיכם תפללון כי תפילו אתם ידיכם שתעשו בפועל לא קדמו בלבבכם שהדבר רע לשוב ממנו כי תדרכנה תפללון בפלם בחיות וחלוקות כי טוב הוא כאשר בזה לא תכירו גדר רוע מחשבתכם נשתיקה כי עבירת השתיקה זו תגרור נם עבירת הקל במעשה ולכן מחשבה כזאת למעשה תקשב: (ד) זורו רשעים וכו' אמר עד כה דבריתי על השותק מלומר למלך מיחויק לי טובה שיקרה נפשו בעיני שעל השותק לכי כועם ונם יותר מזה על המלגלג שאמר לו כוב כ"ש מיכר כי נסירה נכרת כנף הינעל מה שכיכר לעין הפרש כריתת כבין זו מכפריים לקריעת הסירה ועל זה אמר זרו רשעים מרחם כו' והוא כי תמר במה לחייתם עניו תשר ערב חל לבו לדבר שקר וכוב אם תומר שמקוטת הולדת, מבטן יצאו בני תדבות רעה הלא זה ידוק ברשע במעשיו כשטוף נזמה ודומה לו כי נאמר כי שלח לשום שמים היה הווגן בהוליד תותו ובפי רוע החבור יצאת התולדה וכמ"ש הנביא בזאתו זה לרוזה ומשתכל בשמים שכשנחה הירח וקיטרגה עליו ואמרה תי לפשר לשני מלכים שיתתשו נכתר אחד ומעט השמש ונפל ושתק וה' קינח לו ומיעט את הירח ואמר כי שתי יתרונות יחד חכמה ועושר טובה היה לאדם אך ויותר יהיה לרוזי השמש ולמדו ממנו לבטול שאם לא כן לפשר יתנשה ויחלד וזה יאמר פה הנה הלה שרודפים תותי שתשם תהלוך ותני שפל בעיני כנפל אשם אין זה להם כי אם שנפל חוו שמש שהלו היו רוזים ומשתכלי בענין השמש לא היו משתכלי עלי הירח על השמש כי היו ירחים פן החלהים יעניה את שלומי כאשר עשה לשמש ויטעט תותם כאשר עשה לירח כי שאול וסיעתו עיניהם בענין הירח לומר שתי לפשר לשני מלכים יחד ורוצי לבטל מלכותי מפני מלכותו ולא חזו ענין השמ' וזהו בל חזו שמש:

(ה) **חמת** להמו כדמות חמת נחש כפתן חרש יאטם אזנו וגו' אלהים הרס שיניהם כו' הנה דרך חובני תבני שתופסים הנחש בלטיהם ועוקרים שניהם ועוד לא יטילו חרם וזה יתכן שאחר שהמשילם לנחש אמר התיקן הנעשה לנחשים לבלתי תנוך עוד מפיהם חמת נחש וזהו הרס שניהם נפיהם למען יתנו הל לבם כי לנחש ידמה הותם ה' וזה הוא הל כת היועצים רע נפיהם בלשון הרע ואל כת שני שהם בחורי מלחמה המורגים עצמם להרוג ע"י פקוי הלשון הרע אשר ידמו למלתעות כפירים שהם קדים כחרב הנחורים הם נתוץ מלתעותיהם ה' בלבד כי לא יתשמו כ"כ כי זה כל כת יקן אל לבו הדורים כי נעשה להם כאשר לנחש (ח) והכת השני כי ברחות נהשנחה מלתעות הכפירי' החדים נהנו יתנו אל לבם כי חרב חדה שנידם מתם ה' וע"י רמז זה ימלטו נביני עצמם באמור כי מחסם ה' ויהיו נשמטים מהיות עם שאול וכמו מיס יתהלכו למו מחתו והוא ברחות תבשו מחתו נשמטים ירפו ידיו שתפילו תם ידרוך חניו לא יפעלו כי כמו יקמולנו וכברתו החני' שיהיו כרפויים כמופלים מידו (ט) והנה זאת רחוייה להם תחת שרוחים שכמו שבשול תמס יהלוך שהולך ויניך ונמס לחותו ומתמעט חיותו בלכתו כן הולך ונמס מי שהוא נפל תשת כמוני כי לולא ה' היה לו היה דוד נפל תשת והאמר שברודפם לחותו והוא הולך לנה ואנה היה הולך על ידם והנה זה להם כי בל חוו שמש והוא ענין מאמרנו על פסוק טובה חכמה עם נחלה ויותר לרואי השמש והו' כי טוב לנבר יאושר בחכמה ושער שהוא חכמה עם נחלה לך ויותר יגדל זה לרואה ומשתכל בשמש שבשנחה הירח וקיטרגה עליו ואמרה תי לפשר לשני מלכים שיתתשו נכתר אחד ומעט השמש ונפל ושתק וה' קינח לו ומיעט את הירח ואמר כי שתי יתרונות יחד חכמה ועושר טובה היה לאדם אך ויותר יהיה לרואי השמש ולמדו ממנו לבטול שאם לא כן לפשר יתנשה ויחלד וזה יאמר פה הנה הלה שרודפים תותי שתשם תהלוך ותני שפל בעיני כנפל אשם אין זה להם כי אם שנפל חוו שמש שהלו היו רוזים ומשתכלי בענין השמש לא היו משתכלי עלי הירח על השמש כי היו ירחים פן החלהים יעניה את שלומי כאשר עשה לשמש ויטעט תותם כאשר עשה לירח כי שאול וסיעתו עיניהם בענין הירח לומר שתי לפשר לשני מלכים יחד ורוצי לבטל מלכותי מפני מלכותו ולא חזו ענין השמ' וזהו בל חזו שמש:

(י) **בטרם** יבינו סירותיכם כו' הלא כמו זר נחשב לייחס ל הסיר תבוך ויתכן כי הנה נתרע' על השומעים כי בסירה נחתך כנף המעיל לשר לשאול אמר עתה כמדבר אל כל התון החיל אשר עם שאול דעו קיפה כמה רעה היה הדבור ההוא כי הלא הוא בטרם יבינו השומעים לומר הוא ילדים היו השומעים בטרם היות להם תבינה כי סירותיכם שהם מיני הסירה שאמר שכברת בה הוא לטר בעלמו הוא הוא כמו חיים חי שכורת נתער' מספרי' כי הל ז ל יונח שהיה כת בסירה לקרוע לא היה כריקה שזה רק כמו חרון כאשר יעשה חי בחרון וכעס שלומו וקורע בחרון שהיה קריע' בלתי שוה כך יעשרנו ויתקפנו ויסנרנו לא ככורת נתער' לו מספרים כאשר היה ניכר בשעל כי כן עשה דוד • (יא) ישמח צדיק כו' תקשב רוח הקדש לדוד ואומר הלא אתה חסת על חלו ולא שחלת מיתה עליהם רק הריסת שניהם על דרך האמור והלא טוב הוא שמח צדיק כי חזה נקם ממש שיעשה הרעה ויתפך טובה לצדיק כי יתן חל לבו ופעמיו ירחץ מכל חלאת פסיעות בלתי טובות נרחוק דם הרשע ויתכשר הצדיק יוקר כלומר וטוב יהיה שיעות עושה הרעה (יב) משיב דוד ואומר הלא נפיק מניה חורבה שהנה ויאמר אדם הרואה נקמת הרשע הנה זה נתמעט וכיוצא הצדיק כי אכל זה פרי מעשיו בעולם הזה ממה שממח בשות הרשע וזהו ויאמר אדם הנה אך פרי לצדיק לומר אך שהוא מיעוט פרי לצדיק עתה כי נתמעט זה והוא כי אכין ורקין מיעוטין משיבה רוח הקדש ואומרת

הנה

כנה לעומת הלך זה יש לך לחר וזוח כי לך יש תלהים סופטים נחרץ לומר טוב הוא שיזוה נקם מהרשע שזה לא כן יאמר לדם יש תלהים סופטים בחרץ בעה"ז כי אם נשמים לחרי מות החדם שהוא לך מיעוט שימעטו בהיות תלהים שפגיחים וסופטים בחרץ לך בנפול הרשע לא יאמרו לך יש כי אם שודאי יש תלהים סופטים בלי מיעוט לבנר ריקם כי ירד בדם שחולה:

נט (א) **למנצח** על תשחת כו' אמר הנני אומר למנצח למי שודעי הנפים כתלו מנע ואמר על השחת לדוד מכתם בעל כתר מלכות ובמה היה כאומר על תשחת הלא הוא בשלות שאול וישמרו וכו' שהוא כי גם שלהיותו בעל בחירה לא מנע בחירתו לא יבנר הנפים בתה שבלה שאול וישמרו את הבית בלילה להמיתו בנקר כי אם כאשר יאמרו לו הבית היה אומר יניחוהו פתאום מיד בלילה או יהיה להמיתו מיד בבית היה מותו אלא אמרו בלילה היה פנאי שהרגישה מיכל בדבר ותגד לו ויברח דרך חלון בחופן שלא הרגישו שומרי הפקח כי לו היתה השגחה מתחו יתברך שלא נמנעה בחירת שאול ויפרוש מלודתו ושמר הוא יתי רגלי חסידו מלכד: (ב) **הצילני** מאויבי וכו' הנה יש שני סוגי לויצים האחד הם העומות לויבי הנפ' והנפי הם בני לדם לויבי הנוף והנה כאשר אין מהסוג הרחמן לויבי הנפש בעולם אין פחד מלויבי הנוף כי לא יפליטם ה' ואמר הנה הרחמן הוא לסלק הסוג הא' תחלה לך אמנם בכל ברה הבחה על החדם לא כל כללות העומות הם המתקוממים כי בכל ברה מתקוממים עון אחד או שנים או יותר המתייחסים אליה לנגדו ולקטרג עליו והנה אמר דוד הנה היני יודע כי לולו הם העומות המתקוממים עלי בברה זו לבן לך כלל לכי לומר על כללות העומות אשר הם משחיתים הצילני מלויבי תלהי כלו' מן הלויצים שבהנלל מהם תקרא תלהי שהם העומות ובהיותך מצילני מדרך כלל מלויבי תלה בכללם ממתקוממי הם העומות המיוחדים בברה זו שמתקוממים כעת עלי השנבני כי נם שלא ידעתי המיוחדים המתקוממים כעת לא יבנר כי בכלל לויבי המה ותשנבני שלנלחם ותשנב עליהם (ג) ואחר כך הצילני מפועלי הון שומרי הבית ומלנשי דמים שאול יסיעתו החפלים לשפוך דמים שהם דמי ודם ודעיותי כמ"ש ז"ל על קול דמי אחיך לועקים וכו' (ד) כי הנה ארבו לנפשי וכו' מה שהקדמתי ואמרתי כי הם עיקרי העומדים על נפשי ולמלת הנפש הם העומות הלא הוא כי הם הנה ארבו לנפשי שהוא לויבי הנפש ארבו למעלה בנ"ד העליון ועל ידי כן נמשך שינורו עלי עויש שהוא על הנוף עויש להמיתני והנה סוג לויבי הנפש הם שלשה ' ועון ופשע וזה ידעתי כי לא פשעי הוא האורב לנפשי כי לא מרדתי בך נכונה למרוד חלילה וגם לא חטאתי ה' כלומר גם אין זה על חטא שונג כי הלא אתה ה' בעל הרחמים ולא על חטא שונג היית מנילני לידי שינורו עלי עויש להמיתני וזהו לא חטאתי ה' (ה) אך מה שאפשר הוא על היתה עון ועליו אמרתי הצילני מלויבי תלהי כי על ידי כן שאהיה בלי עון לא אחוש אם ירוצון ויכוננו כי לא יצליחו ולא אשתל שתמית את רודפי חלה שקמו עלי כי אם עורה לקראתי שבנוחי לחלך לנקש ממך ההלה תתעורר העירה מה ורחה והשניח בי קך לא שתמית את שאול וסיעתו כי מיעוט הם וזהו עורה לקראתי ורחה אם אין מוח אני להצילני כלומר אך לא תתעורר לקראתם לרחות אם הם חייבים כי תמיתם ולא לחפוץ יענשו על ידי אם היה נדר הקלה לא יבנר שיענשו כי אם העירה מה בחופן כי שני דברים כיון ה' שלא תהיה נדר הקלה כי אם העירה וגם לא לקראתם כי אם לקראתי ורחה והשניח בלבד: (ו) **ואתה** ה' כו' מה שאמרתי שלויבי מנקש רק העירה מה להצילני ולא שתמית לויבי הלא הוא כי חביבין יסר' לפניך כי הלא ואתה ה' תלהים של כל הנבחות ועל כל זה לא תכנה שתך רק על ישרחל שבח ליקרת תלהי ישרחל והם ואתה ה' תלהים נבחות תלהי ישרחל קום לפקד כל הגוים אל תחן כל בגדי און סלה: (ז) ישובו לערב יהמו כבלב ויסובבו עיר: (ח) הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם כי מי שמע: (ט) ואתה יהוה תשחק למו תלעג לכל גוים: (י) עזו אליך אשמרה כי אלהים משגבי: (יא) אלהי חסדו יקדמני אלהים יראני בשוררי: (יב) אל תהרגם פן ישכחו עמי הניעמו בחילך והורידמו מגננו אדני: (יג) חטאת פימו דבר שפתימו וילכדו בגאונם ומאלה ומכחש יספרו

פרי לצדיק אך יש אלהים שפטים בארץ:

נט (א) **למנצח** אל תשחת לדוד מכתם בשלח שאול וישמרו את הבית להמיתו: (ב) הצילני מאויבי אלהי ממתקוממי תשנבני: (ג) הצילני מפעלי און ומאנשי דמים הושיעני: (ד) כי הנה ארבו לנפשי יגורו עלי עזים לא פשעי ולא חטאתי יהוה: (ה) בלי עון ירוצון ויכוננו עורה לקראתי וראה: (ו) ואתה יהוה אלהים צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל הגוים אל תחן כל בגדי און סלה: (ז) ישובו לערב יהמו כבלב ויסובבו עיר: (ח) הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם כי מי שמע: (ט) ואתה יהוה תשחק למו תלעג לכל גוים: (י) עזו אליך אשמרה כי אלהים משגבי: (יא) אלהי חסדו יקדמני אלהים יראני בשוררי: (יב) אל תהרגם פן ישכחו עמי הניעמו בחילך והורידמו מגננו אדני: (יג) חטאת פימו דבר שפתימו

יספרו

יספרו: יי בַּלַּהּ בְּחֵמָה כַּלֵּה וְאֵינֵימוֹ וְיֵדְעוּ כִּי־
אֱלֹהִים מֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֶלָה:
טו וְיָשֻׁבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכֶּלֶב וִיסֹבְבוּ עִיר: טז הֵמָּה
יְנוֹעֲעוּן לֶאֱכֹל אִם־לֹא יִשְׂבְּעוּ וְלִינוּ: יז וַאֲנִי
אָשִׁיר עֻזֶּךָ וַאֲרַנֵּן לַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ כִּי־הָיִיתָ מִשְׂגָּב לִי
וּמָנוֹס בְּיוֹם צַר־לִי: יח עֻזִּי אֵלֶיךָ אֲזַמֵּרָה כִּי־
אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי אֱלֹהֵי חַסְדִּי:

ס א לַמְנַצֵּחַ עַל שׁוֹשַׁן עֵדוּת מִכְתָּם לְדָוִד
לְלַמֵּד: ב בְּהַצּוֹתוֹ אֶת אֲרַם
נַהֲרַיִם וְאֶת־אֲרַם צוֹבָה וַיָּשָׁב יוֹאָב וַיַּךְ אֶת־
אֱדוֹם בְּגֵיא מֶלַח שְׁנֵים עָשָׂר אָלֶף: ג אֱלֹהִים
זְנַחְתָּנוּ פָּרַצְתָּנוּ אָנַפְתָּ תָּשׁוֹבֵב לָנוּ:
ד הִרְעַשְׁתָּ אֶרֶץ פִּצַּמְתָּהּ רְפָה שִׁבְרֵיהָ כִּי
מָטָה: ה הֶרְאִיתָ עַמְּךָ קָשָׁה הִשְׁקִיתָנוּ יַיִן
תַּרְעֵלָה

עפר חלף ונספר שמואל נאמר פתם ומייתם הדגר ע דוד שהכה בחדום
י"ח חלף חך לחסוד שאחר שהביסו עם דוד זו נשליחותו הכה את חדום
בגיא מלח י"ח חלף כמפורש בספרים הנו' חך עתה כי לח בלבד היה מה
שהכה חביסו בחדום הי"ח חלף כי חס גם שב לחרי כן יוחד ויך במקום
ההוח עלמו י"ב חלף לחרים בחדום
גם מפורש בכתובי' שם כי חשר הכה
בחדום הי' על פי דרכו בשובו מהכות
את חרם והוח מחמר הכתוב ויעש
דוד שם בשובו מהכות את חרם בגיא
מלח י"ח חלף ויסף בחדום נליביס
כו' • ונבחן קל הענין והוח כי רחה
דוד כן תמה שני דברים לחד מה זה
הי' שה' תנה לידו להכות על פי דרכו
בשובו מהכות את חרם י"ח חלף
מחדום ועוד פעם שניח הנה לחדום
ע"י יוחב והפעם הה' היה על פי
דרכו בשובו מחרם והפעם השניח
היה לכתחלה שעב יוחב לניח מלח
להכותם על כן חמר דוד כי זה סימן
להכותם על העתיד כי עם היות כי
ד' מלכיות הם המשעבדים את ישרחל
בגל ומדי יון וחדום עם כל זה על
פי דרך לחד מהשלשה רחשוני ילקה
עמלק כחשר על פי דרך הכות את
חרם הכה את עמלק והפעם השניח
תהיה בהתם שעשודו על ישרחל כי
יהיה לכתחלה ולח על פי דרך מלכות לחר והוח כי הפעם הה'
היה כענין מה שהכה הי"ח חלף בהצותו את חרם שהיה על פי דרכו
והפעם השניח כנגד מה שעב יוחב לכתחלה על חדום ופשר דבר הוח כי
בגלות מדי כי לו יין הגלות מתייחם לחדום כי חס היה למדי חס בשושן
הבירה נפל שדוד המן וכל חומתו חדום חשר מחדום והוח שלקה על פי
דרך לקות בגל שהיה בימים ההם ע"י מדי ונס על פי דרכנו בהגיל ה'
חותנו ממדי הכינו את עמלק שהוח מענין הכחת הי"ח חלף חנב הכחת
חרם ומה שילקה חדום כהתימו לבגוד הוח מענין מה שעב יוחד על חדום
ויכהו פעם שניח ונס בענין מפלת המן ועמו היה חלק לדוד בדבר כחשר
יבח נם"ד • וזה ענין הכתובים למפלת על שושן הוח שושן הבירה על
נחולת ישרחל שהוח במפלת המן ועמו שהוח מעמלק שהוח למכלח על
היות עדות וריהיה מוכרחת וסי' לדבר מעתה ונס מכתם לדוד ללמד גם
על העתיד שיום נקם העתיד יהיה על ידו (ב) ופירש ואמר מה
שחמרתי שהוח על שושן עדות הוח מה שהיה בהלוחתו את חרם נהרים
ואת חרם צובה ומפני שהוח מענין מה שבהלוחתו חוקם על פי דרכו
עשה לו פשר ויך י"ח חלף מחדום ולח חולרך לפרשו כי מפורסם הוח
בספר שמואל ובדברי הימים ומה שחמרתי מכתם לדוד ללמד שהוח על
העתיד שיהיה על ידו הוח כי ויעב יוחב והכה פעם שניח את חדום בניח
מלח סניס עשר חלף (ג) אלהים ונחתנו כו' הנה חמרתי כי מה
שחירע לי שעני פעמים נפלו חדום בידי רמו חל נפילת עמלק במדי וחל
יום נקמת ה' בעמלק בסוף נסוף חמר הנה העיקר שחנו נריכין לבקש תשועה
הוח על ה'חחרונה כי על הרחשון' לח היקה הנדה לחל לפניס
כחמחר רשב"ם לתלמידיו שהיה על הלשון ומה הס לח עשו חלח לפני כך
הקב"ה לח עשה חלח לפני למען החוירם בתשובה שלמה ע"י הנער שהס
לח כן היו נוטעים כקונייתם לתלמידיו חת רשב"ם וכי מצוח פניס יש
דבר וו"ח חלהים ונחתנו כו' לומר הס נזעון שושן היה שזנחתנו ממש
היינו נפרנים חך לח זנחתנו כי הס שחנפת בלבד כדי להשיבנו בתשובה
חליך בשלמות וזהו חנפת תשובב לנו (ד) כי חז נס שהרעשתה חרץ
פלמתה בנוירה העלמה לח היו לה שבריס רבים כי הס חחד וזהו
פלמתה פלמוה לחת כלומר שבירה כוללת חל כל החרץ בכל ישרחל
שהוח עין הכלס חך בגלות עמלק הלו החחרון רמז שבריה כי כל כך
רבו כי נוכל לומר כי מטה וקריך תעשה בכל נפלחותיך (ה) כי נס
שחמרתי שבזמן גלות מדי לח היה רק שחנפת בלבד הלח היתי הרעשה
ניורה קשה עד מחד לח היה חלח לפניס וזהו הרחיתה עתך קשה כלומר
שלח היה רק קושי למרחה עינים שהוח לפניס ולשלח נתתה שקט כן למה
הוכרכו לומר שלשה ימים לילה ויום כל המלחים בשושן הלח הוח כי נס
השקיתנו יין תרעלה כי גם חשר בשושן שתו יין תרעלת סעודתו של
חחשורוש הוכרכו לשתות כום רעל ולומות לעגות יין משתה חחשורוש
וזהו השקיתנו כו' שהשקיתנו כום חמה של יין תרעלה שתתיו נסעודת
חחשורוש והוח כשחוב בגיקור המגלה כי גם לרשב"ם שעשה

יסורין בלי עון נעש"ל חלהי חסדי שתהפכ' לי מדה"ר לרחמי':

ס (א) **למנצח** על שושן וכו' הנה ירחה מרו"ל כי על בני
הגלות ידבר המומור ורחוי לעשים לב לפי
זה לריך יתמ' נהצותו את חרם כו' חך לזה נסיים לב חל חומ' ויעב יוחב ויך
את חדום וכו כי הלח לח נמלח בספר שמואל שיוחב הכה בחדום כי חס
בדברי הימי' הוח חומר וחנישי נן נרויה הכה את חדום בניח המלח שמנה

תַּרְעֵלָה׃ ו נָתַתָּה לִירֵאֶיךָ נֵס לְהִתְנוֹסֵס מִפְּנֵי
קֶשֶׁט סֶלָה׃ ז לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה׀
יְמִינְךָ וַעֲנֵנוּ׃ ח אֱלֹהִים׀ דִּבֶּר בְּקָדְשׁוֹ אָעֱלֹזָה׀
אֲחַלְקָה שְׁכֶם וְעֵמֶק סֻכּוֹת אֲמַדֵּד׃ ט לִי גִלְעָד׀
וְלִי מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם מָעוֹז רֹאשִׁי יְהוּדָה מְחֹקְקִי׃
י מוֹאָב׀ סִיר רַחְצִי עָלַי אֲדוֹם אַשְׁלִיךְ נַעֲלִי עָלַי
פְּלֶשֶׁת הִתְרוֹעָעִי׃ יא מִי יוֹבִלֵנִי עִיר מָצוֹר מִי
נָחָנִי עַד אֱדוֹם׃ יב הֲלֹא אַתָּה אֱלֹהִים זְנַחְתָּנוּ
וְלֹא־תֵצֵא אֱלֹהִים בְּצִבְאוֹתֵינוּ׃ יג הָבָה־לָּנוּ
עֶזְרַת מִצָּר וְשׁוְא תְּשׁוּעַת אָדָם׃ יד בֵּאלֹהִים
נַעֲשֶׂה־חָיִל וְהוּא יָבוּס צָרֵינוּ׃

סא א לַמְנַצֵּחַ׀ עַל־נְגִינַת לְדָוִד׃
ב שְׁמַע אֱלֹהִים רִנָּתִי
הַקְשִׁיבָה תְּפִלָּתִי׃ ג מִקְצֵה הָאָרֶץ׀ אֵלֶיךָ אֶקְרָא
בַּעְטֹף

עיקר מעון הכלם לח יכחיש שהוצרכו למרק נס עון הסעודה (ו) ומו לח בלבד חלמת נפשם ממות כי חם נם נחתה לירחיך נם על נלחון להתנוסם נדנל מעלה ורוממות ווהו מפני קושט קושט סלה קושט חמרי חמת שיהיה סלה להם הקושט היח התורה כי חו קבלוה בעלם על ידי חשר רוממם ה׳ תחת היותם להשמיד להרוג ולחבד כמחמר ז״ל קיימו וקבלו היהודים קיימו מה שכבר קבלו וזהו מפני קושט סלה בחופן כי חו נפשם רחשונה שבלטנו בחדוש לח היתה נרת הגלות כל כך קשה (ז) לך עתה בגלות הנרה נדולה עד מחד כי למען יחלצון ידידך נריך תחלה הושיעה ימינך שהוח לנחול תחלה לת הסכינה כ״י ולחר כך יענני כי חני הלוחם בעד ישרחל כי הוח דוד הוח משיח והוח כי רבו שבריו וחשמותיו וקשים ליתקן בזכותיו חם לח שתושיע ימינך והוכה תושיע נם לחותנו • (ח) אלהים דבר בקדשו כו׳ לחרי חומרו על הגלות הושיעה ימינך ועניני שמורה כי בו תלויה הגחולה לחרונה שתהיה על ידו כי הוח מלך המשיח על כן חמר לל יחשדני שומע ויתכני למתנחה כי הלח לל מלבי חני חומר כי הנה אלהים דבר בקדשו ומה שדבר הוח שחעלוזה כי חני לחלקה שכם כל שבט ושבט בנחלת החרץ ועמק סוכות לחמד שהוח לנד דרוש עד נחל מלרים שהוח לדעת ה״ר שעדיה נחון עמק סוכות שהוח להלחה מתחום דרומה של ק״י שבתחלקה החרץ בימי יהושע הרבה מחד (ט) עוד נחמר בדוח הקדש כי לי גלעד כו׳ והוח כי הנה מכל השבטים לח היה בחד יקר המלכות כי חם מבני יוסף סיתקיים מקרח שכתוב בכור שורו הדר לו וקרני כו׳ שהם רבבות חפרי׳ וחלפי מנשה כן היה חפשר יתקיים נם לעתיד כי רחובן לחד כשנחת ומלכותח ונם חם מיהודה היה חפשר שלעתיד יהיה לחר ולח דוד ל״ח מיוסף שהיה ממנשה חו מחפרים לומי ירח כי הלח לי גלעד הוח חלילהו מתוכבי גלעד כי עמי יהיה לעתיד ובזה לי מנשה יושבי חרלו כי גלעד היתה למנשה ובהיות לי גלעד בטחתי כי לי מנשה כי חם היה מחרלו המולך לעתיד לח היה חלילהו לי כי חם לו וחפרים שהוח משיח בן חפרים לח יכנם בנבולי כי חדרבה הוח יהיה מעוז רחשי ושמח תחמר הלח יהודה שהוח מלך המשיח חם לחתה חי ויקיים והוח נוף לחר הלח הוח ימליך ולח לחתה לו״ח יהודה מחוקקי כלומר לומי להיה עיקר והוח יהיה מחוקקי והוח מפורש פרק חלק מהכרת הפסוקים ושלח׳ קורח מלך ולחחר נשיח ומפרש בנמרח נדר כל לחד ועל כן נחמר ודוד עבדי ימלוך עליכם וחיך מנחם חו למח שמו והוח נולד ביום החורבן וחין זה חולק חל המסורה כי דוד הוח משיח כי נפשותם לחתת חוקה של לדם חלח שחמ״ל שעולד יום החרבן ומוכרח שהוח נוף לחר וולת דוד שהוח חי וקיים (י) ושמח ת׳חמר חולי תמלח שנחשר בנפשך חיהו חלקה מומן לדם ולח נטחרתה עדיין להיותך נוחל ישרחל לעתיד חין מזה עיכוב כי הלח מוחב סיר רחצי כי היה לי מוחב סיר כסיר שרוחלתי בימים בחוכה והוח כפשי שיהל׳ לעולם מקרב מוחב הוח שנתרחלה נפשי מחלחת חיהו בחיות זוהמח שקבלה בחדם הרחשון ותשחר דבוקה בנפשולת מוחב ותלח נפשי משם כרחוכה מהבחינה ההיח ועל כן יחות תהיה נם נחלתו לי והם יש די חיזה עון עקבי שנעשה ממנו כח טמח מתייחם לנעל מנעקב שעדיין לח טהרתי ממנו על חדום לשליך נעלי כמה ד״ח ותחן חדם תחתיך חל תקרי חדם כו׳ והסימן שים לי מעתה לזה הוח כי עלי פלשת היה לודק סתרועעי שהרגתי בהם הרבה ולח חדום (יא) חך הוח סימן לעתיד כי מי יובילני עיר מצור לעתיד שתנתן בידי עיר מצור שלו מי שכחני עתה עד חדום שלח נמתכוין כי בהנוחי על חרס נהריס וחרס טובה שהם לעבר החחד של חרץ ישרחל מי נחני עד חדום להרוג י״ח חלף בהם על פי דרכי וישב ויחד ויך ד׳ חלפי חך חין זה כי חם סימן עדות על העתיד נתת ה׳ נקמתו בעמלק שיהיה על ידי כמדובר וזהו מי יובילני עיר מצור שהוח כרך חוק להפילו לעתיד מי שעתה נחני עד חדום וכך פירשו ז״ל עיר מצור עליה כמפורש במדרש : (יב) הלא חתה חלהים כו׳ הנה מדברי דוד עד כה ירחה כי חליו תתייחם התשועה העתידה ובוכותו ייסרנה על כן בחה רוח הקדש לדבר בעד ישרחל כחלו הם המדברים וחומרים לפניו יתברך מה זה הלח ירחה כי חלהים ונחתנו ולח תנח חלהים בנבחותינו חלילה כלומר ולמה לח תושיענו חתה (יג) וחם תחמר כח ה׳ כי לחרי שתושענו נם שיהיה על ידי חדם מה נכך יגח הטוב ויבח מכל מקום חין זכות חפנים לח וכוח וולקנו ולח על ידי בן חדם כי חם הבה לנו עזרת מלר הוח היה״ר שבשוב בשלמות כי תערה עלינו רוח ממרום עד שחפי׳ היה״ר יעזרנו לעבוד לח ה׳ שהוח לעבדך נכל לבבנו שהוח בינר הטוב ובינר הרע וכמו שחמרו״ל על ומנחת לח לבנו כחמן לפניך שחף יה״ר של חברהם היה כחמן לפניו יח׳ וזהו הבה לנו עזרת מהיה״ר שהוח הלר שבעזרו נעבוד לח ה׳ ונעשה מעשים טובים וזכה בזכותנו וגם לחר כך לח נרגה על ידי חדם יהיה הקרב והנלוח כי חם על ידו יתברך וזהו על הח׳ חמר הבה לנו עזרת מלר ועל השני׳ חמר ושוח תשועת חדם (יד) כי חם מה שחמרנו הבה לנו עזרת מלר הוח כי בחלהים שנעבוד נעשה חיל הם ברוי קדש הנעשים על ידי מלות ומעשים טובים שהוח חיל כי זה יהיה ע״י תת לנו עזרת מלר ומה שחמרנו ושוח תשועת חדם הוח שלח נוסף לחר כך על ידי הלחם לנו ח׳ ברך זולתנו עם נרינו כי חם הוח יתברך החלהים המוכר מעלמו יבום נרינו כי בזה תהיה התשועה ודלות ועולמית • או יחמר בחלהים יתברך עלמו נעשה חיל ע״י מלות ומעשים טובים כד״ח ולחכי מלחתי כח לח רוח ה׳ והוח הסך עניך לור ילדך תשי ועל כן לחר שבחלהים נעשה חיל יהוח יעשה לח בקשתינו ולח שיבום נרינו הוח בעלמו • או יחמר והוח החיל המ׳ שנעשה בו יח׳ יבום נרינו :

סא (א) **למנצח** כו׳ (ב) הנה ירחה מרו״ל כי על נלוח החיל הזה ידב׳ ויתכן שהם דברי בני ישרץ הדוחנים על הנלות עודם בחרץ וחומרים הנה עתה עודני בחרצי המוכנת לקבלת התפלה לבקש מלפניך וחומר שמעה חלהים רינתי כו׳ והוח ענין מחמרנו על פסוק והיה טרם יקרחו כו׳ והוח שני ענינים נדולים בקבלת התפלה ח׳ ענין רבי חייח ובניו שבשחמרו משיב הרוח ונשב ויקח מוריד הנשם ולחת מיטר׳ שהוח כי טרם שחלת המטר בחמלעיות כי הם נשלם רחשונות עודנו מספר שבחו של מקום וזהו טרם יקרחו שחתן להם שחלתם כי הם שעדיין הם נשלם רחשונות שהן שבח לה׳ וחני חענה כענין משיב הרוח ונשב ויקח והדבר הנ׳ הוח כי לפי זה כשחחרי כן מתחילים לבחול ומשלימים התפלה עד תומה היה רחוי שלח יטה חזנו להיות שומע דבריו כיון שכבר נענה חמ׳ כי כ״כ לתענה וחשתעשע נשמוע דברי פיכם שעם שטרם תקרחו חתם נועים עכ״ז מה שעוד הם מדברים עד סוף התפלה וחני חשמע וענין זה לפפר הוח כונת הכתוב והוח כי הנה חרו״ל על פסוק נשמך ירננו חין רנה לח קלום כמה ד״ח קול רנה וישועה כו׳ הנה למדנו לפי זה כי פסוק לשמוע לל הרנה וחל התפלה הוח לל הקילום שנב׳ רחשונות שהם קילום ושנח לה׳ וחחר כך וחל התפלה הם החמלעיות שהם שחלה וע״ד זה יחמר משעה חלהים רינתי הוח הקילום שקודם השחלה כר׳ חייח ובניו שחמרו משיב הרוח ונשב ויקח וחח״כ נ׳ תמנע מהקשיב דברי התפלה עם שכבר עניתני כ״ח הקשיבה תפלתי שהוח ענין עוד הם מדברים וחני חשמע כמדובר :

(נ) מקצה החרץ חליך כו׳ הנה חמרתי מה שבקשתי ממך כי עודני בחרצי המוכנת לקבלת התפלה שטרם תקרח וחתה תענה נ׳ תחמר כי לך כחשר מקלה החרץ כשחהיה מפורר ומפורד בנלות בקלה החרץ מקום רחוק מחרצי המוכנת לקבלת התפלה כי תהיה בחרץ העכו״ם חדמה טחהה לח יהיה כן כי חם נם שם חליך חקרח כי עמי חתה חלהים כי בכל נלות שבויה עמהם ולח לעזבך רק קריחה וזה מ״ש טעתים ה׳ שהוח בעטוף לבי מהנלות שהוח בלב נשבר ועוד כי לח חשחל לבטל הנלות כי חם בשור ירום ממני הוח המלכו׳ המוסל בי בנלות שירום ממני כי למה שרוממותו היח לו ממני מלדי כי עוטתי רוממותו למען יהיה לי רלוטו׳ מלקות על כן חיני מבקש ביטולו כי פורע חובי חלי כי חם שתחיני ותכהלני שיקל עול סובלו שהוכל לסובלו • או יהיה שיעור הכתובים כלם כי חומר הים ישרחל העתיד להנלות בחלביות שמעה חלהים רינתי כו׳ על דרך הקודם ומה היח תפלתי ובקשתי הלח היח כי למה חחלה בחלי כבד שחקרח לחרי כן ותרפחני הלח טוב טוב היה

כַּעֲמָתֶךָ לִבֵּי בְצוּר־יָרוּם מַמֶּנִּי תַּנְחֵנִי: ג כִּי־הָיִיתָה
מַחְסֶה־לִּי מִגְדַּל־עֹז מִפְּנֵי אוֹיֵב: ד אָגוּרָה
בְאָהֳלְךָ עוֹלָמִים אֶחְסֶה־בְסֵתֶר כְּנָפֶיךָ סֶלָה:
ה כִּי־אַתָּה אֱלֹהַי שָׁמַעְתָּ לִנְדָרָי נָתַתָּ יְרֻשַּׁת
יִרְאֵי שְׁמֶךָ: ו יָמִים עַל־יְמֵי־מֶלֶךְ תּוֹסִיף שְׁנוֹתָיו
כְּמוֹ־דֹר וָדֹר: ז יֵשֵׁב עוֹלָם לִפְנֵי אֱלֹהִים חֶסֶד
וֶאֱמֶת מַן יְנַצְּרֵהוּ: ח כֵּן ׀ אֲזַמְּרָה שִׁמְךָ לָעַד
לְשַׁלֵּמִי נְדָרַי יוֹם ׀ יוֹם:

סב א לַמְנַצֵּחַ עַל־יְדוּתוּן מִזְמוֹר לְדָוִד:
ב אַךְ אֶל־אֱלֹהִים דּוֹמִיָּה
נַפְשִׁי מִמֶּנּוּ יְשׁוּעָתִי: ג אַךְ־הוּא צוּרִי וְיִשְׁעִתִּי
מִשְׂגַּבִּי לֹא־אֶמּוֹט רַבָּה: ד עַד־אָנָה ׀ תְּהוֹתְתוּ
עַל

תעשה לי מתחלה שלח לחלה והוא כי הנה מעותד תמי בעונותי ללכת בגלות מפורד ומפורד ושם מקנה החרון לעיך תקרה בעטוף לבי כי תו יכנע והו מורה ישראל יקבלנו הלח טוב טוב היה לתקן מעשה קודם הגלות שתתים כח היה"ר והוא המודע מרו"ל כי היה"ר בתחלה נעשה כחורח ועני המחור ולחר כך נעשה נעל הבית משתרר על החדם ומחטיאו נעל כרחו לחר שהחויק בו ויקבהו תחת רגליו וזהו נצור תוק הוא היה"ר שירוס ממני שמפילני להיות לתי כחורח וירוס עלי ליעשות נעל הבית מי יתן ובו תנחני שלח ירוס עלי תו נצור ירוס והוא ממני מקרבי תנחני עם היותי בצור ההוא תנחני בדרכיך (ד) כי הנה תם היית מחסה לי מיה"ר לח הייתי גולה תחת תלך מהמלכיות כי היית לי מגדל עוז מפני תויב בתוכן הייתי נצול מפעבוד מלכיות(ה)וגם ע"י כן תפילו חירות ממלחך המות היה לי תם היית מחסה לי מיה"ר כי תנורה בתלחך הוא העולם הוה נ' עולמים ולח תרחה מות כי'ין המות לי חלח מהיותי תחת חלחת טומחת זוהמת כחש מה שחין כן תם תהיה מחסה לי מהיה"ר כי תנור בתלחך הוא העה"ו עולמים שתנור בשני עולמות כחחד כי עודני בחהל שמיך הוא העה"ו שתחת השמים הנקרחים חהל כמה ד"ת ויתחתם כחהל לשנת שהוא כחדם הרחשון טרם יחטח שהיה בשני עולמים כחחד חי בנן ערן חירות עדיין ממלחך המות וחל תחמר כח חלהי חולי יקרני כחדם שחטח ויצח מכל כנפיו יקברך כי בעונו נסתלקה שכינה לרקיע רחשון כמ"ש ו"ל לזה תני נודר להכשיר מעשי עד שתחסה נסתר כנפיך סלה (ו) וחל יקשה לפניך עשות חירות מפעבוד מלכיות וממלחך המות על נדרי זה כי חין זה לך חדם עמדי כי הלח תתה חלהים שמעת לנדרי וירד ישראל נדר לחמר והחרמתי קדש תת עריהם שהיה יושב הנגב לך מת"י ועל ידי הנדר נתת ירושת החנות הם ירחי שמך וחו' לנדרי לרמוז שגם נדר עקי' כענין יריחו שמעת לנדר העקיד לחחר הכבוש ועליו הקדמת ונתתה כו' וזהו מעין חירותינו מפעבוד (ז) ועל חירות ממ"ה כנר עשית כיולח בזה כי ימיס על ימי מלך דוד תוסיף שדוד מלך ישראל חי וקייס חרות ממלחך המות על מה שהיו לו שנותיו שבעים שנה שהוא כמו כל דור ודור שימי שנותם כך (ח) וגם ע"י שחלקתו זולח ים כנוד חלהים שחם ישחר העולם כך נפעבוד ומיתה יהיו חורבנות וכל חרבן שכינה הוא שם חלהים מסחלק מן העולם וחלו תעשה שחלקתו יפד עולם תמיד לפני חלהים והוא כנודו יתב' שע"י עזר לנו מיה"ר הנ' דברים שהעולם עומד שנהם נפתר לח יעדרו כי חסר שהוא הת' וחמת הוא תורת חמת שהוא הנ' דבר מוכן הוא שיעלרוהו (ט)ועל הנ' שהוא עבודה לו יהיה עבודה מפוכחת שלח תהיה על עון כי על כן תומרה שמך על שלמי נדרי שלח יהיו חטחת וחשם רק נדרים יום יום:

(ו) כי תתה חלהים כו' הנה כתנו דרך שכל פסוקים חלו הם דברי ישראל עוד יתכן שמכחן הם דברי דוד שחומר הנה שחלת עם בני ישראל שעל ידי הכפרון שתהיה עמהם נגד יגרם ויתבטלו מעבוד מלכיות וזה כמה שנודרי' לחסות תמיד נסתר כנפיך ולח בוולתך חיכם מקשים לפחול ועשה להם כחשר תתה שהיס שמעת לנדרי שלהיות מדתך שטרם יקרחו תשמע כן שמעת לנדרים שחני הייתי עתיד לידור לנטות ניח המקדש שוהו תומרו לנדרי ולח תמר נדרי והוא תשר נשבע לה' נדר וכו' עד תמלח מקום לה' וכו' על כן מלח נולדתי עם שהייתי עתיד להיות נפל נתת לי ירושת ירחי שמך הם חברהם יעקב ויוסף והוא הנודע מספר הזוהר כי שבעים שנה שניתנו לדוד משלשה חלה ניתנו משנותיהם (ז) ועוד ימים על ימי מלך דוד תוסיף שהיה דוד מלך ישרל חי וקייס על מה שכנר שנותיו הם כמו דור ודור כלומר כשיעור כל דור שהוא ימי שנותיהם שהם שבעים שנה כלומר כי גם להם היה מקום לעשות כחשר עשה לי (ח) חך מה נעשה שה' חפץ ישב עולם כו' שהוא תשר שולחין ודורסין העם המלטערים על הגלות שתניח נצור ירוס מהם הוא היה"ר שתכניעהו לפניהם בחופן שיהיה להם חירות מפעבוד מלכיות וממלחך המות לגמרי חי תפשר וה כעת כי הלח ישב עולם לפני חלהים כו' והעניין כי הנה שלשה מדות הן חסד לחברהם תמת ליעקב פחד הוא חלהים ליצחק כד"ת ופחד יצחק היה לי והנה מה שהוא יתברך חפץ הוא כי ישב עולם לפני חלהים כי יהיה התייסדות העולם על פי שם חלהים שגם בדין נוכה לקיימו שהוא על ידי שתנו בבחירתנו נכניע ינרגן ונעבוד תת ה' שהוא על פי מדת הדין שחסד לחברהם תמת ליעקב מדת חברהם ויעקב שהוא תם הוא יתי' מכניע ינרגן והוא עושה הכל ולח לחנחנו דבר מוכן הוא בעלמו שינצרוהו תת העולם ב' מדות חלו כלות' ומה יהיה להחויק טובה תת בני החדם תם לח שיעשו בחופן יזכו בדין ויעב עולם על פי מדת הדין בהכניע תם תת יצרם • (ט) כן תומרה שמך כו' לחרי שתומרו שיעב עולם לפני חלהים שמוכה שתפילו במדת חלהים יתייעב עולם שנהיה כשרים עד נדר שמוכה בדין תמר כי נהיות כן תומרה שמך לעד שיהיה הומר לשם שהיס לעד בלי הפסק שלח יהיה הפסק שלח יהיה עוד חרבן וגלות שכינה כ"י שהיו שם חלהים וזה יהיה ע"י שלח יהיה נמו חטח ועון שלח נעטרך להביח קרבנו' הבחים על חטח כי תם לשלמי נדרי יום יום • או הוא שמדבר על ומן הבית שהיה נכנה בימי דוד כן תומרה שמך לעד בלי הפסק שום חרבן בהיות שנכנע יגרינו לבלתי נחטח ויהיו קרבנותנו נדרים ולח על חטחים וזהו לשלמי שהוא בשביל שלמו נדרי ויהיה יום יום כלומר שלח יהיה חרבן בחופן שלח יהיה נודר על מנת לשלם כשיבנה בית המקדש כי תם יום יום נוכל לשלם כי יהיה בניינו כמשך תמיד • (ח) ורו"ל פירשו מן בלשון תרמי ולח חשו לל חסרון החל"ף ותמרו שתמר דוד ישב עולם לפני חלהים כלומר על פי הדין שלח יהיו עשירים ועניים כי תם שיתחלק מן השמים לכל נשוה והשיבה רוח הקדש תם כן יהיה חסד ותמת מי יגרם כי תם תין עניים תין עם מי יעשו חסד ועל פי דרכם תתמר רוח הקדש ישב עולם לפני חלהים שיתנהג העולם על פי מדת הדין משיב דוד תם כן יתבטלו שתי מדות חסד ותמת מן יצנרוהו לח ה' ולח ישרל (ט) וגם יתבטלו זמירותי על שלום נדרי על חסדיס טובי שתתה עושה תמיד כי היה נהיו' כן שים חסד ותמת תומרה שמך לעד בשביל שלמי נדרי יום יום:

סב (א) **למנצח** על ידותון כו' יתכן יתמר כי רוח הקדש שפרש על ידותון היה גם הוא מזמור לדוד שהופיע לפניהם בפנינן תחד • (ב) **אך** חל חלהים כו' יהי' ענין המזמור ללמד לתדם דעת חלהים בחרץ כי הוא יתברך לבדו תשר כח ותל לו להפליח לעשות ומרכה להיטיב ועליו ית' לבדו הוא הבטחון ולח על בשר ודם ותשר מן המלר יקרח לו יתברך יושיענו הוא יושיענו וינחלנו כי מנן הוא לכל החוסים בו ותשר תוקו יתברך יעזוב ויסיס בשר זרועו וילך לל חיס שר ונדול תשר בחרץ להניל לו מרעתו בוכה ומתחנן לו יעשה עמו ככל נדקותיו תלבד תשר לח יצליח הוא משחית נפשו ונלכד בממזרת תרור הגבר תשר יבטח בחדם וזה תמר תך כל חלהים לבדו ולח לחיס שר ותוהב דומיה נפשי להושע כי ממנו ישועתי כלומר כי גם שם יקרה תהיה לי תשועה על ידי חדם ממנו ית' לבדו היה ולח מבשר ודם כי שם שהוא ית' מנלנלה על ידי בני החדם וזהו ממנו ישועתי (ג) כי תך הוא לבדו צורי תלבח עלי צרה ושם כבר בתה הוא ישועתי להניל' ממנה ותחר ההנלה נם הוא מבנדי להטיב לי ולרומם תותי וולת ההנלה תך בוחת שלח תמוט רבה שלח תחטח עד יהיו לי רופח עונו' כי נהיו' הרוב זכיות הוא ית' צורי והנה כל זה הוא לי מחתו ית' מבלי הרבות תפלות ותקחנוני' רק בהיות כי תך לו ית' דומיה נפשי בלבד בלי שתוף בטחון בזולתו ושיהיה בטחון נפשי וזהו דומיה נפשי ביודעי כי ממנו תשועתי כי הוא ודתי תך הוא לבדו צורי כו' (ד) ותחר שכן הוא עד תנה תהותתו על תיס כו' לומר שוא לכם תשכימי קום מנרה לכם תל נפיח בעמכם יושיעכם מנרקכם בהיות לא ידו לעשו' בנופו הו בממונו מתחרי שבת בניתם שופכי' נפשם בנכי ונתקה במר שיחה להתמרמר ולומר הושיענו כי נחו מיס עד נפש תספילי' ומפילים עלמכם תחתיו לחמר תיקר נפשכ' בעיניו לעשות תת שלולכם ונקשתכם וזהו עד תנה תהותתו ותכניעו על תיס החסוד ככל תנשי' שנמקרח תהותתו ותכניעו

עַל־אִישׁ תִּרְצָחוּ כֻלְּכֶם כְּקִיר נָטוּי גְּדֵר הֲדֻחָיָה׃
אַךְ מִשְּׂאֵתוֹ יָעֲצוּ לְהַדִּיחַ יִרְצוּ כָזָב בְּפִיהֶם יְבָרֵכוּ
וּבְקִרְבָּם יְקַלְלוּ־סֶלָה׃ אַךְ לֵאלֹהִים דֳּמִי
נַפְשִׁי מִמֶּנּוּ תִּקְוָתִי׃ אַךְ־הוּא צוּרִי וְיִשְׁעָתִי
מִשְׂגַּבִּי לֹא אֶמּוֹט׃ עַל־אלֹהִים יִשְׁעִי וְכְבוֹדִי
צוּר־עֻזִּי מַחְסִי בֵּאלֹהִים׃ בְּטְחוּ בוֹ בְכָל־עֵת
עָם שָׁפְכוּ־לִפְנָיו לִבְּכֶם אֱלֹהִים מַחְסֶה־לָנוּ סֶלָה׃
אַךְ הֶבֶל בְּנֵי־אָדָם כָּזָב בְּנֵי־אִישׁ בְּמֹאזְנַיִם
לַעֲלוֹת הֵמָּה מֵהֶבֶל יָחַד׃ אַל־תִּבְטְחוּ
בְעֹשֶׁק וּבְגָזֵל אַל־תֶּהְבְּלוּ חַיִל כִּי־יָנוּב אַל־
תָּשִׁיתוּ לֵב׃ אַחַת דִּבֶּר אלֹהִים שְׁתַּיִם־
זוּ שָׁמָעְתִּי כִּי עֹז לֵאלֹהִים׃ וְלָךְ־אֲדֹנָי חָסֶד
כִּי

עלמכם לפניו והו על ידם שהוא לבדו יהיה כח"ל ועליו מטה מבטח על יד הירדן עד לבוא תקח הבוטחים בבשר ודם תהותיו על ידם ותכנעו תחת רגליו נבכי ונתחמנים להטיבכם ולהועילכם ממנו ועורתם בגרתכם והנה תרצחו כלכם ותפתכמו כי תכנסו בכלל תרוך הנבר תסר יבטח באדם וימשך כי ושם בשר זרועו ומן ה' יסור לבו נתלה מבטחכן בנפשו ומרצח' כי הוא הנ' הוא לבדו כקיר כטוי כי שום עלמכם תחת בטחונו הוא כמסיס עלמו תחת קיר נטוי שהוא בסכך'הס עושים לו גם הוא מזכיר עון לנכות זכיותיו ומה גם שע"י מה שתרוממוהו יבוא מלוא'שלין לו ויודה החמת שלא שדוחה מיום ליום ומחדד לחדם כנדר הדחויה והיא תוחלת מתוסנה בחופן שהוא לבם גדר הדחויה וטוב היה לבם שלא תהותיהם ותכנעו לפניו ותרוממותו כל כך כי הלא עתה יבוא מחשר רוממת'אותו ויקח' לרחמכם ותבטחו בו והיו עיניכם תלויות ימיס לו עשור ולא תצליחו והלא טוב היה למע'ברוממותו לבלתי רוממו והכנע כל כך תחתיו שעל ידי כן מיד יחתוך התקוה ויכוד ויחמר חין לחל ידי לא תוסיפו לרחות פני שהו טוב לכם כי תתיישאו מלהתמיד לחריו ותבקשו מה' (ה) כי הלא תדעו כי חשר זולתכם מהבדיים לבקש בשר להם ממנו ולא יעשו ככם כי הם מרוממותו יעלו להדיח שלא רלו לרוממו ככם כי הם חך משאתו ורוממותו מועלו להדיח ולמעט מעט משאתו כמשעות מלת חך שהוא שלא להחיפו כל כך כי הם למעט מרוממותו כי הנה חלה קנו דעת יותר מכם כי הלא ירלו כוב כלומר יותר ירלו כוב בפיו שיחמר להם חין לחל ידי להיטיב לכם כי היה בחמור להם כך בשניל מחמר פיו שחיבד תקוה ונטו עוד מלטרוח לחריו יברכו כי בהחיבד תקוה מיסועתו יקוייחשו מסוב חליו ולחל על יקרחוהו יתעשת למו ולחו טוב להם ויברכוהו על שפעם ח' הסירם מעליו ולח'ילחו יום יום לריק חך הן לחת שנקרבם יקללו סלה בחופן כי בלל הדברי' הוא כי בין המגדיל בכבוד הנשיח ועשיר מעם שיעשה חפלו בין הבלתי נכנע כ"כ הלא הסוה שנהם כי חין בו מועיל חלא שהמכבדו יותר הוא הנלקה לריק בעיניו תלויות ימיס רנים ורעתו רבה יותר וח"כ חיפה חלכם תדכותו עלמכם לפני חנוש כערככם זחנה תעזבו כבוד חלהי ישרחל שהוא מעזובכם והוא מעריכם ומושיע חין בלתו כחשר הקדמתי בחמרי חך ל חלהים דומיה נפשי כו' חך הוא לורי כו' (ו) אך לחלהים דומי נפשי כו' לחרי חומרו מה רב טוב הבוטח בה' שהוא יתב' לור יסועתו מה שחין כן הבוטח בחדם רחה והנה יוכל לחיש לדבר לומר כי הלח המכשלה הזחת תחת ידי בני חדם יען יבקשו מחת ה' ולח יענה חוחם על כן חלחם לבם לבטוח בחדם והוא כי המה לח ידעו מחשבות ה' ונם לח יסיקו לב חל משחרות חשמותם חשר על שכמם המעכבים חת התשועה עד יתקנו חת חשר עותו על כן לדבר על לבם חמר כמדבר עם נפשו וחומר חך לחלהים דומי נפשי כו' לומר שמעני חת ורחי חיעלך חלחדך להועיל והוא כי הנה משר חמרתי לך דומי נפשי כי ממנו יסיעתי היה מקוס להבין כי טוב לנבר יתפלל לה' יוסיעהו מלרה לו בחומרו כי ודחי יעשה ה' מבוקשו כי הוא יח' סומע תפלה וידום לה' כי ממנו תבח ישועתו מיד חך לח יו הדרך ישכון חור חלילה כי הוא נסיון ושם לח יעשה מבוקשו יבח להרהר ויחשך לבטוח בחדם חלילה לכן הסמר פן ולח תעשה כדבר הזה כי שם חך לחלהים דומי נפשי כלומר לח תבח לו רק הנוע חליך נפשי שיחסוך על חשמותיך ויקרבך לידי זכות וכיולח כי חך ממנו יתב' מחליו ישלים תקוקי של נופי כי תעשה חת שלו והוח יעשה חת שלי (ז) ושמח תחמר ומה לשיב חל לבי שבשחקרח וחדום לה' ולח לענה שתחמר חלי שתמיד לייחל ולח חובד תקוה חלילה הלח זחת השובתך והיח כי הן לחת כי הוא יתברך שומע ומייחל ומלילו בלי ספק ובלי חיחור כי עוד חכי מדבר והוא יסמע לחנם זה יהיה כשחין לי עון חשר חטח שמעכב וזהו חך הוא לורי ויסועתי כו' חך נזחת כשלח לחמוט כלל הז ודחי תבטח בו שיענה מיד וזהו כי פה לח לחר לח לחמוט רבה כי שם ידבר על כשהרוב זכיות לח יחסרון עוזות שחפשר שנמיעוט לח יהיה ח' מהמעכבים ויענה מיד וכן חפשר יהיה בינים עון מעכב ומחריך עד התיקון חך עתה דבר על שנם מיעוט עוזות לינם כי חפשר שחם היה מיעוט שים ביניהם מה שמעכב התפלה ליענות מיד (ח) חך עתה כשל

מחשבה רעה למעשה ולא תשלם כמחשבתו רק כמעשהו ׳ או כי תקה תשלם לחיים כמעשהו בערך היום חוטא ולא בערך למי חטא: או כי תקה תשלם העון לחיים כמעשהו ולא פירות כחשר במלות שים פירות • או כי תקה תשלם לחיים כמעשהו ממש מדה כנגד מדה למען יבין לשוב על ידי מה שלוקה • או כמעשהו ולא כפגם הנמשך ממעשהו לתעלה • או יאמר מלמרנו על פסוק ועבדתם כו׳ וברך את לחמך כו׳ שחינו כמלך בשר ודם שאם תאכה יעשו לו עבודה לחת ויתן להם חלק דיבריס נשכרס יחלק נשוה עשרה לאחד אך הוא ית׳ לא כן שאם תאכה יעשו מלוה לחת לון שכר שוס לחד דומה לשל חבירו כי פלם ומחוזי משפט לה׳ וח׳ היה פנוי וחבירו הניח מלאכתו ח׳ עשה בורות יותר מחבירו וחבירו יותר מחבירו עד כלס וכן ח׳ עשה ולא בשחה וחבירו בשחה וחבירו בשחה יתירה ממנו ועל דרך זה עד כלס על כן כל אחד יקבל לפדו לפי שיעור עבודתו והוא ועבדתם לשון רבים כי הינו דומה מועטים העושים את המלוה למרובים אך בשכר לכל אחד בפני עלמו והוא וברך את לחמך בלשון יחיד וזה יאמר פה הלא חלקתי בין תפלת יחיד לתפלת רבים אך זה הוא לענין קבלת התפלה אך לא יהיה השכר בשוה לכל אחד כי לך ה׳ חסד מה שחינו למלך ב״ו כי אתה תשלם לחיים כמעשהו בפרטות ולא כשכר ודם שמשלם בשוה • או יאמר מלמרנו בשיחור התורה כי כשהוא יקבוך פוקד על ידי מלאך הינו מבחין בין נדיק לרשע מה שאין כן כשהוא יקבוך פוקד על ידי עלמו וזה יאמר לך ה׳ חסד ולא המור כי גם בעשותך עם היותך מדת הדין כי כחשר אתה משלם בעלמך ולא על ידי מלאך כי חיך כמלאך • שלפעמים הינו מבחין ופוגע בחיים שלא כמעשהו כי אם אתה על ידי עלמך תשלם לחיים כמעשהו אף ליחיד שנין המרובים מש״כ כשאין אתה משלם כי אם ע״י מבחית כי השבחך פרטיות :

סג (א) **מזמור** לדוד בהיותו במדבר וכו׳ הנה מזמור זה ייסד דוד המלך להודות׳ כמה מעלות טובות לנפלא בח״י גם שיהיה נולה ממקום למקום כי טוב להודות לה׳ כי נתן גלותו תחת כנפיו יקבוך בחרן ולא בחרץ העמים • שניה כמשכת מוחק ללמד דעת את העם ישמו לב כל לדרות הבוח אחר שנפשו דבקה בקונו ורלון מלכו של עולם טוב עמו ולא בלבד נפשו כי אם גם בשרו ישמח ויגל מאד ויקעלם בלהבו׳ יתב׳ לותו גם כי לר לו לנופו ובראשון היחל ואחר מומור כו׳ והוא כי הלא אחרי כי בורח מלחיות מות לוך יומר וקינה מיבעי ליה אך הן זאת תחלת דבורו והו׳ כי הלא ידעתו כי כל חיש ים׳ הדר בח״ל דומה כמי שחין לו חלוה בלחון כי אחרי תמימי דרך ההולכים בתורות החיים גם שיהיו נוליס ו״ל מזמור לדוד כו׳ והוא כי הלא דוד הוא אשר לחר לחור בנורתו לח״ל כי נרעתי היום מהכתקת בנחלת ה׳ לחמר לך לעבוד אלהים אחרים שהוא כי להיותו בח״ל היה כמי שחין לו חלוה ועל כן עתה יחמר הנה גם כי בורח הוא וקינה מיבעי ליה עכ״ז מזמור יאות לדוד לומר בהיותו במדבר יהודה שנלותי הוא בח״י גם כי מדבר הוא (ב) והטעם כי הלא עתה הלהי חלי אתה כי לח יחמר עלי כאשר אם הייתי בח״ל כי אחמה למי שאין לו חלוה כי אם עתה אלהים חלי אתה בהיותי במדבר יהודה כי ח״י הוא ועל כן היטבתי לאשר אמרתי מזמור לדוד כי אמרה מיבעי לי למימר וגם אחני בלרה אחין ייסורין נדולים מהיותי בורח ממות והוא אלהים שהוא מדת הדין וייסורין אי אתה מכוה ח עלי ולבחינת חסד אל תחשבנו לומר כמדובר והרחיה אחלי אתה כי אתה עמדי גם בהיותי נדרף במדבר בחיות מות כי הלא אחשרך כו׳ והוא כי הסרחת רוח הקדש לח תמלח בחרי לבב כי בעיח לנוסח ואמתה כנבואה וכח״ל וח״כ חיככה יוכל לאשר אל בשירי אמרה והיותו במדבות בורח בחיות מות נפלו עליו ועכ״ו אשחרך כי אורה בי שכינה ורוח הקדש כי זה הורחה כי אלי אתה ולא זות ממני על היותי בח״י ולא יפלח לומר כי גם כי נפשי היודעת מאד מעלת קדשת אלהים תשמח בך ולא אחלא על ברת לומר מות אך בשרי שהוא הגוף הלא יקעלב ויתמרמר בדרה לי ויעכב השמחה מלשחר אל אל ומלהקיל שכינה בהחה אלי הנה לא כן הוא כי הנה אתה לך נפשי ונם כמה לך בשרי ולא בלבד לא יהוא גופי על קברת החוים הרוך להרגני משמחת הדבקי בך כי אם גם בהיות עלי מות מבעית לבניני שהוא בחרץ ויעף בלי מים שבטבע ימות בלמת ודרך הגוף לעשות עיקר מזה עכ״ו את מיקתו יפלח אחרי גוו גם הוא בערך הדבקו בך ויפחת עם נפשי לשחרך (ג) ועדיין יפלח היתכן כי נדר השנת השרחת שכינה ורוח הקדש לא כה יחשר

כי־אַתָּה׳ תְּשַׁלֵּם לְאִישׁ כְּמַעֲשֵׂהוּ׃

סג א מִזְמוֹר לְדָוִד בִּהְיוֹתוֹ בְּמִדְבַּר יְהוּדָה׃
ב אֱלֹהִים׳ אֵלִי אַתָּה אֲשַׁחֲרֶכָּה
צָמְאָה לְךָ׳ נַפְשִׁי כָּמַהּ לְךָ בְשָׂרִי בְּאֶרֶץ־צִיָּה וְעָיֵף
בְּלִי־מָיִם׃ ג כֵּן בַּקֹּדֶשׁ חֲזִיתִךָ לִרְאוֹת עֻזֶּךָ
וְכְבוֹדֶךָ׃ ד כִּי־טוֹב חַסְדְּךָ מֵחַיִּים שְׂפָתַי יְשַׁבְּחוּנָךְ׃
ה כֵּן אֲבָרֶכְךָ בְחַיָּי בְּשִׁמְךָ אֶשָּׂא כַפָּי׃ ו כְּמוֹ חֵלֶב
וְדֶשֶׁן תִּשְׂבַּע נַפְשִׁי וְשִׂפְתֵי רְנָנוֹת יְהַלֶּל־פִּי׃ ז אִם־
זכרתיך

חויב ירדפו ולא על מיתה טבעית שהוא בחרצלה ועיף בלי מים ושמח על דבקות ה׳ ויסליך מיקתו לחרי נוו על זה לחמר כי טוב חסדך מחייס כו׳ הנה בשרי כ״כ דבקה בך עד נדר כי טוב חסדך מהחייס הטבעיים ממה שפפתי ישבחוך כי נדול הוא חסדו ית׳ עמי יותר מהחייס ממה שחחשיב החומריים שיבחוך כי אין לנופי חומר נדול מזה ומחזיק לו ית׳ טובה ממה שנותן לחתה לו חייס ועל כן אין לתמוה שלא יהוא בשרי העדר החיי בחרץ ציה ועיף בלי מים ושמח לשחרך ולידבק נך ברוח ה׳ ידבר בי ומלחך על לשוני ושפתי כי שמחת זכותך את חומרי שפפתי ישבחוך נדול לו מחיינו והם כן למה יעלב על חסרון המים ויתנע מלשמות בדבקותך (ה) והם יאמר חים כי הלא עדין כמו זר כחשר תעשה את נופך כנדר נפש רוחנית ל תתמהו על החפץ כי הנה אין נופי כוולתו כי הנה כן אברכך וכו׳ והוא כהוכיר מלמרנו ז״ל בנמ׳ כי בעת סילוקו של רבי סוקף עשר תלמידותיו למעלה ואמר נלוי וידוע לפניך שלא נהניתי מן העה״ז אפילו באלבע קטנה שהוא שכל מה שנהנה היה שלא לכוונת הנחת הנוף רק נכונת הנחת הנפש כי על כן נתקדש נפ נופו כמודע שיכול אדם לעשות כל הנחותיו כמלמרם לו מלכל ומשנל וכל השחר לכוונת עבודת שמים וזה יאמר דוד אחרי לומרו כמה לך בשרי שפילו נופו חלב ודבק בה׳ והמשיך זה הפני כתוביס הנחיס אחרין אמר עתה הנה בהיות הדב׳ כן נפ בשרי דבק בך אברכך בחיי עודני חי לפני מותי כי אברכך שוכיתני בכל ימי חיי שבשמך חשׂ׳ כפי למעלה ולומר שלא נהניתי מן העולם הזה בכל עבר אלא בשמחת כלומר כי היו כל הנחותי לשמו ית׳ והו כי בשמך חשׂ׳ כפי על כן לי נזה לברך על זה • לו יאמר כן אברכך וכו׳ נמשך לל פסוק שחריו כמו חלב ודשן כו׳ והוא ענין מלמר ב״ר על פסוק וימת חברה׳ זקן ושבע ולרז״ל כי כשהדיק בפטר מן העולם מרחין לו מתן שכרו ומחש׳ מתענג לו בדשן נפשו שבעה והוא יען כמפורש לחלמ שם ס״ע מה שמרחיס לו בעורו מחובר עדיין עם הנפש נהני הגוף והנפש יחד ע״י כן הנפש שבעה ולא תדלג על מה שלא יעסוק עוד בתורה ומלות והגוף מחותו ערימות נשחר כיון ולא כמת כי עוד בחיית קדושת נפשו בו להיות לו עריבות וקיום שלא יכלה וכענין רבי אחלי בר יחיים וכשמוכירין דברי תורה משמו שפקותיו דובבות בקבר ווה יאמ׳ פה דוד חל ירחה לשומע לי כי אלי תן המתניחין בספרי חסק נופי בחברת נפשי כי כחשר למחה לה׳ נפשי לו כמה לה׳ בשריכי הנני תניח דוגמת מחשר יקרני שהוא כי כחשר נעת סילוק הנפש מחשר מקבל הנפש הנחה ועריבו מרחות חור המתן שכר שנפש שבעה נמשך גם לגוף שנשחר ולא כמת שעל כן שפקותיו דובבות בקבר כך כשהני בחיים חייתי מבוך ומשבח לח ה׳ מחור הספע הנפשע לנפש נמשך גם לגוף וע״כ כחשר למחה נפשי כמה לה׳ גם בשרי וו״ל כן אברכך כו׳ לומר חל תתמהו מהנמשך מהנפש שפע קדושה חל נופי כי הנה כן אברכה עודני בחיי כי בהוכיר שמך חשׂ׳ כפי הנשמיו׳ (ז) כמו החלב ודשן שהשבע נפשי כשתסתלק שמחת היום נפשי שבעה ימשך גם לפי החומרי שפפתי רננות יהלל פי שלהיה כיון שפפתותי יהיו דובבות ומרננו׳ כן הוא מה שאברכך בחיי טרם הסילוק שחשׂ׳ בשמך בהזכירי שמך בברכ׳ כי ה׳ עלמו בו חשׂ׳ כפי שקומות קדוש׳ כמו החלב ודשן שע״י שהשבע נפשי שמשך גם לגוף שלו שפפתי רננות יהלל פי כך נשיחות כפי החומריות לפי נוסחן בשמך כי ה׳ הוא ככלי שבו לפי נוסחן שקומות קדושה וחומ׳ רננות יחמר כי הל״ל בתורה כי לם גם הרננות שהיה מומר בזה העולם הם המומרים והרננות שלי למה שפי היה חומרם פה עם הנפש גם לו תהיה פידובבת חותם כשיחמרו חותם נעה״ו ושמו ושפתי רננות יהלל פי (ז) ועוד לי רחיה

זְכַרְתִּיךָ עַל־יְצוּעָי בְּאַשְׁמֻרוֹת אֶהְגֶּה־בָּךְ׃ ח כִּי־
הָיִיתָ עֶזְרָתָה לִּי וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ אֲרַנֵּן׃ ט דָּבְקָה
נַפְשִׁי אַחֲרֶיךָ בִּי תָמְכָה יְמִינֶךָ׃ י וְהֵמָּה לְשׁוֹאָה
יְבַקְשֻׁי נַפְשִׁי יָבֹאוּ בְּתַחְתִּיּוֹת הָאָרֶץ׃ יא יַגִּירֻהוּ
עַל־יְדֵי־חָרֶב מְנָת שְׁעָלִים יִהְיוּ׃ יב וְהַמֶּלֶךְ
יִשְׂמַח בֵּאלֹהִים יִתְהַלֵּל כָּל־הַנִּשְׁבָּע בּוֹ כִּי יָסָכֶר פִּי
דֹּבְרֵי־שָׁקֶר׃

כד א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃ ב שִׁמְעָ־
אֱלֹהִים קוֹלִי בְשִׂיחִי מִפַּחַד
אוֹיֵב תִּצֹּר חַיָּי׃ ג תַּסְתִּירֵנִי מִסּוֹד מְרֵעִים
מֵרִגְשַׁת פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ ד אֲשֶׁר שָׁנְנוּ כֶחָרֶב לְשׁוֹנָם
דָּרְכוּ חִצָּם דָּבָר מָר׃ ה לִירוֹת בַּמִּסְתָּרִים תָּם
פִּתְאֹם יֹרֵהוּ וְלֹא יִרָאוּ׃ ו יְחַזְּקוּ־לָמוֹ דָּבָר רָע
יְסַפְּרוּ לִטְמֹן מוֹקְשִׁים אָמְרוּ מִי יִרְאֶה־לָּמוֹ׃
יחפשו

זכרתיך על יצועי באשמרות אהגה בך: ח כי
היית עזרתה לי ובצל כנפיך ארנן: ט דבקה
נפשי אחריך בי תמכה ימינך: י והמה לשואה
יבקשו נפשי יבאו בתחתיות הארץ: יא יגירהו
על ידי חרב מנת שעלים יהיו: יב והמלך
ישמח באלהים יתהלל כל הנשבע בו כי יסכר פי
דוברי שקר:

כד א למנצח מזמור לדוד: ב שמע־
אלהים קולי בשיחי מפחד
אויב תצר חיי: ג תסתירני מסוד מרעים
מרגשת פעלי און: ד אשר שננו כחרב לשונם
דרכו חצם דבר מר: ה לירות במסתרים תם
פתאם יורהו ולא יראו: ו יחזקו־למו דבר רע
יספרו לטמן מוקשים אמרו מי יראה־למו:
יחפשו

זכרתיך עַל־יְצוּעָי בְּאַשְׁמֻרוֹת אֶהְגֶּה־בָּךְ׃ ח כִּי־
הָיִיתָ עֶזְרָתָה לִּי וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ אֲרַנֵּן׃ ט דָּבְקָה
נַפְשִׁי אַחֲרֶיךָ בִּי תָמְכָה יְמִינֶךָ׃ י וְהֵמָּה לְשׁוֹאָה
יְבַקְשֻׁי נַפְשִׁי יָבֹאוּ בְּתַחְתִּיּוֹת הָאָרֶץ׃ יא יַגִּירֻהוּ
עַל־יְדֵי־חָרֶב מְנָת שְׁעָלִים יִהְיוּ׃ יב וְהַמֶּלֶךְ
יִשְׂמַח בֵּאלֹהִים יִתְהַלֵּל כָּל־הַנִּשְׁבָּע בּוֹ כִּי יָסָכֶר פִּי
דֹּבְרֵי־שָׁקֶר׃

כד א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃ ב שִׁמְעָ־
אֱלֹהִים קוֹלִי בְשִׂיחִי מִפַּחַד
אוֹיֵב תִּצֹּר חַיָּי׃ ג תַּסְתִּירֵנִי מִסּוֹד מְרֵעִים
מֵרִגְשַׁת פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ ד אֲשֶׁר שָׁנְנוּ כֶחָרֶב לְשׁוֹנָם
דָּרְכוּ חִצָּם דָּבָר מָר׃ ה לִירוֹת בַּמִּסְתָּרִים תָּם
פִּתְאֹם יֹרֵהוּ וְלֹא יִרָאוּ׃ ו יְחַזְּקוּ־לָמוֹ דָּבָר רָע
יְסַפְּרוּ לִטְמֹן מוֹקְשִׁים אָמְרוּ מִי יִרְאֶה־לָּמוֹ׃
יחפשו

שנאמרו דבק עם נפשי כי הלא חס זכרתיך על יצועי בגודלי ליתן שחלי
תומר ביד תפקיד רוחי שחיני מוכיר רק חת הרוח בחשמורות תהגה
חלי לנדרי נך כי נח הרוח חלי מוכחה חת פי הונה מחליה וחין זה רק
משייכות רב חשר לנאמרי עם רוחי שממה שנפקדה בידו יתב׳ הוספע נס
בגופי ן (ה) או יחמר כי מחשר
כן תברכך בחיי על ידי חנטת הנוף
כי נשמך חשת כפי בזה תבטח שנס
נסילוקי יהנו יחד (ו) שכמו חלב
ודשן שתשבע נפשי הוח ענין נפשס
שנעה כך נס הנוף יהיה כיען ולח
מת וכמו שהיה גופי מנרך ומהלל
עם נפשי כך הו ושפתי רננו׳ יהלל פי
כענין שפתים רוננות • (ח) כי
היית עזרתה כו׳ הנה כתבנו בתחלת
המזמור כי ענין המזמור יסוד על שני
דברים חחד להורות מעלת חרץ
ישרחל ושעל כן היה משבח לה׳ שמה
שהיה נולה במדבר יהודה היה שהיה
בחרץ ישרחל כי שם יכוכ הוח
יתברך עליו לשוח מה שחין כן שם הי׳
בח״ל שהיה דומה כמי שחין לו חלוה
כי שם היה תחת כל טומחה ובח״י
תחת כנפי השכינה והענין השני הוח
כי חנב נפשו גם נשרו וגופו היה
דבק בה׳ כחומרו למלה לך נפשי
כמה לך בשרי כו׳ ועתה בח ופירש
שתיכן על הח׳ חמר שתים היטבת לי בבריחתי במדבר יהודה ח׳ כי היית
עזרתה לי מחויני ב׳ שלח היה העזר על ידי ברחי ח״ל כי שם ובצל כנפיך
שהוח בחרץ ישרחל תחת כנפי השכינה חרנן מה שלח היה בחוץ לחרץ
(ט) ועל הב׳ חמר דבקה נפשי חחריך והנה היה נמשך מזה שתלח נפשי
מגופה לידבק בך ולח תהיה תוך החומר חלח שני בגופי תמכה ימינך כי
גם בשרי שחשק בך כמדובר הוספע בו הופעת קדושתך בחופן שעל ידי
כן עם שדבקה נפשי חחריך כי תמכה ימין חסדך לעזור כח לסבול הנפש
בקרבי עם היות שדבקה נפשי חחריך והוח כי תמכה ימינך
שתמכה ותתן סמך וחזוק כי להתקייס נפשי בקרבי (ח) חו יהי׳ שעודנו
מדבר בענין שנח נופו שגם הוח קדוש וחמר כי היית וכו׳ והוח כי במקום
שהשכינ׳ שס נפשו של חדם תחיבה לנלחת לידבק בה כי זה היה ענין נלחת
נפשות כל ישרחל בסיני שדבקו חחר ה׳ וכענין נ׳ שמתו בחידר׳ של רשב״י
חך משה שגם נופו היה קדוש לח יכלחת נפשו בסיני ממנו חמר רחו כח
קדושת נופי כי כחשר היית עזרתה לי ובצל כנפיך שהיית חופף עלי
חרנן ע״י שפע הנשפע בי מלנך (ט) כ״כ היתה קדושת הלל ההוח עד
כי דבקה נפשי חחריך ובקשה לנלחת לידבק בך וכחשר קרה למשה שעל
קדושת נופו לח יכלה ממנו כך בי כי קדוש נופי תמכה ימיך לקיימה
בגופי וסס נדקדק חומרו בי יהיה כי הנה חרז״ל בשחור טוב כי הנשמה
שנחדם בכל עת מבקשת לנלחת חלח ברוחה חת הקב״ה שכל החרץ מלח
כבודו וחוזרת לנחורי׳ וסס ביחרנו שחושקת לשורשה וכשרוחה שהקב״ה
לח עזב החרץ גם היח מתכחת בחומר נמלח שבהסתכל חל הנוף רוצה
לנלחת ועל ידי מה שחוץ ממנו נתמכת לישחר בו חמר דוד זה יקרובי כי בי
תמכה לישחר בגופי ולח במה שחוץ ממני שבשרי קדוש • (י) והמה
לשוחה יבקשו נפשי כו׳ חמר הנה נפשי לרוב מעלתה דבקה בחריך
בחופן שתחויי׳ לי המות כי תלח נפשי ותדבק למעלה בשורשה וימיך
תומכה בקרבי שלח למות והמה חזול וסיעתו לשוחה שהוח למען תהיה
להס מעלה בעוני יבקשו נפשי להסירה ממנו כדי שימלוך בנו שחומרו
שוחה הוח כמה ד״ח חס יעלה לשמים שיחו ועל כן תחת בקשת נפשי
כדי לעלות לדרגה יבחו בתחתיות החרץ מדה כנגד מדה •
(יא) יגירוהו על ידי חרב כו׳ לחר דברי דוד תשיב רוח הקדש
ולחמר יגירוהו על ידי חרב כו׳ לומר הלח דוד חס
עליהס ולמר שלח ימותו רק שיבחו בתחתיות החרץ שיהיה להס שפלות
לך יותר מזה הוח רחוי כי לחחרי שיגירוהו שעושים יהיה דוד נר ונול׳
ע״י חרב שרודפים חותו בחרב לכן מנת שועלים יהיו שימותו ויהיו דומים
לשועלים בחרבות ומדברות תחת לשר עשו יהיה הוח במדברות (יב)
ולחר מותס לו המלך ישמח בחלהים המלך הוח דוד ישמח בחלהים הוח
מדת הדין כי חלף ויסוריו לשר לו היום ישמח לחרי כן • (יא) או יחמר
בדרך לחרת ויהיה יחומרו יגירוהו כמה ד״ח יגורהו בחרמו כו׳ שהוח לשון
גרירה ולסיפה והוח כנודע מרז״ל כי בתחלת רודפס חת דוד לחרי
הבוחו חת גליח ויקללו בו כן ימלוך ושחול שחול חס היה מפרץ חו מזרח
בחומרו שחס מפרץ יתעתד למלוך וחו השיב דוחג וחמר לין פחד שימלוך
כי הלח עד שחקה שוחל על המלוכה שחל חס רחוי לבח בקהל שהוח
ממולך וחו השיב לבנך וחמר מולכי ולח מולכים וילחרכו הדברים עד
נתקבלו הסנהדרין ולח מלחו מענה על קושיות דוחג עד שקם יתרח
היערחלי וחגר חרבו כישמעחל וחמר
מקובלני מביח דימו של שמוחל
הנביח עמוני ולח עמונים מואבי ולח
מואבית ומי שלח ישמע ידקר בחרב
הוה וחחרי שלח יכלו לפוסלו לדפוחו
להמיתו והיה בורח במדבר יהודה
ועל שני הדברים היה הוח יתברך
כועס על הח׳ חמר יגירוהו על ידי
חרב חפילו חס יגירוהו שיגררוהו
ויחפסוהו חל הקהל לח הודו רק ע״י
חרב שהוח ע״י חרב יתרח חחנר
חרבו כישמעחל ועל כן בלבד יבחו
בתחתיות החרץ שהוח שפלות כי חס
גם מנת שועלים יהיו שהם נקטו
להחריב בית דוד המה יהיו לחרבה
ושממה והוח מנת שועלים שהמה
שלהס הוח חרבות ושממות כר״ח
על הר ציון שעמס שועלים הילכו בו
והוח כי ברמחות כשועלים בחו עליו
עס יודעס החמת • (יב) והמלך
כו׳ עוד חומרת רוח הקדש הנה כחשר
היו מגייסים חת דוד שניס היו
מתעצבים דוד ובעו בע״ה חומר בלבו לשוח התהללתי שנשבעתי ליערי
חי ה׳ שכבני עד הנקר חס נקחתי חותה חחרי כן היה בחיסור חומרת
רוח הקדש לחר שחלו מנת שועלים יהיו ודוד ימלוך חו והמלך ישמח
בחלהים כלומר די לו להיות כרבו כי גם חלהים שהוח שכינה שעמס דוד
גם הוח כביכול היה לו לר וחו ישמח ומס המלך די לו שישמח עמו ונס
בעו שהיה לר לו גם הוח חו ישמח ויתהלל כל הנשב׳ בו הוח בעו וכל חשר
למדו ממנו ליגרס ויהו יתהלל כו׳ הוח בעו שנשבע ליגרו בחומרו
שכבני עד הנקר גם הוח יתהלל מה ש״כ חס היה כדברי הפוסלים כישוחי
פמוניח חו שיומח ולח יכלח למלוכה כי חו כל ענין בעו היה להוציח
מלכות דוד לריק חך עתה נרחות שהמלך ישמח בחלהים יתהלל כל
הנשבע בו כי יסכר פי דוברי שקר החומרים כי גם הנקבות נפסלו
דלח עניד קו״ה ניסח לעקרי ונותן מעלה לפסולים עתה יוכל להתהלל
בעו גם הוח כי היתה שבועתו להוציח פרי לדיק יכלח למלוכה :

למנצח

כו׳ (ב) שמע כו׳ גם שלח יהיה טרס חקרית לפחות
שמע בשיחי חך מפחד חויב לח חייחל עד שתחפלל
כי חס תצור מלנך חיי כי לפעמים יקעלס ממני כחשר יבחר :
(ג) תסתירני מסוד מרעים וכו׳ יש שני סוגי מרעים יש בעלי סוד
לעשות רע ובפח עת מוכנת יפעלוהו ויש לח, יעלרו
כח להתחפק בסודם רק מיד יתנגו לסוגם לדבר סרה ולהוציח מפיהס
חשר יזמו לעשות והנה יותר רחוי ליירח מן הסוג הרחשון מבעלי
הסוג השני כי השני חפשר תתקרר דעתו בוסף לשובו
ולח יפעל מה שחין כן הרחשון ועל כן חמר דוד מה שחשחל ובקש מנך
הלח הוח תסתירני מסוד מרעים הבלתי מגלים לדבר סרה רעתס רק
בסוד שהוח הסוג הרחשון שהוח מרנשת פועלי חון המתקבלים בחחדות
להתייעץ לפעול חון (ד) כי הסוג השני הס חשר שננו כחרב לשונס
בגלוי חין כל כך פחד כי חין רעתס רבה וזהה חל הפועל כל כך כי הלח
כל מה שדברו חיצס חינו זולתי דבר מר חשר דברו שקרוב הדבר שרעתס
כלה נדברס דבר מר שלח רוגוש בלב מה בחופן שלח יפעלו ולח יצחר
כי חס הדבר מר (ה) לך חשר יסתירו סוד שהוח לירות במסתרים
תם מהם לירח כי פתחם יורוהו כו׳ בפועל ולח יירחו פן יעמדו על
נפשס מקבלי הרעה כי הלח לח נלו הענין וחין יודע ליסמ׳ כי לח ידעו
עד עשותס רעתס וזו חין תיקון (ו) וחמר הנה עוד טענה לחרת
והיח כי חשר יחוקו למו דבר רע שהוח הסוג השני לתה שכל העס
מחזקים חותס בחוקת דבר רע חשר דברו לעשות על כן גם כי יספרו
דברים לטמון ולהסתיר המוקשים שהכינו לבל הורגם רעתס פן ישמרו
מהם ויספרו לעשות בחופן יהיה המוקש טימון וכסתר על כל זה חמרו מי
יראה למו שחופשים וירחים פן ירחוס וחומר מי יראה למו כלומר היש
רוחנו שיחוסו ויירחו שתגלה רעתס וזה מחימת חשר נלו רעתס יחוסו
פן ישמרו שכנגדם וישימו מחרישים ליסמר מפח מוקשים בחופן חפשר
ימנעו

יחפשו (ז) לך הסוג הרחשון יחפשו עולות נלבם לפעול כוג
עולות כל כך נסתר עד שתמנו והשלימו החפש מחופש הסר יחפשו
לנלות הדבר שכנגדם וקרב היש ולב עמוק שיתמו נם קרב חיש ולב עמוק
עם החפש עצמו בחשבם מבטן מי יצח הפועל ההוח ולח יוכלו להשיג
מי עשהו כל כך יחפשו עולות מיוחדו'

יחפשו עולת תמנו חפש מחפש וקרב איש
ולב עמק: יו וירם אלהים חץ פתאם היו
מכותם: יט וישלילהו עלימו לשונם ינודדו
כל ראה בם: כ ויראו כל אדם ויגידו פעל
אלהים ומעשהו השכילו: כא ישמח צדיק
ביהוה וחסה בו ויתהללו כל ישרי לב:

סה א למנצח מזמור לדוד שיר: ב לך
דמיה תהלה אלהים
בציון ולך ישלם נדר: ג שמע תפלה עדיך כל-
בשר יבאו: ד דברי עונת גברו מני פשעינו אתה
תכפרם: ה אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך
נשבעה בטוב ביתך קדש היכלך: ו נוראות
בצדק תענינו אלהי ישענו מבטח כל-קצוי ארץ
וים רחקים: ז מכין הרים בכחו נאזר בגבורה:

משביח

כי בעון מויד יעלח קרבן כחסם שעל שנועה וכיולח ועל שני חלה לחמר
דברי כו' על חילול ה' לחמר דברי עוונת לחסר נברו להיות ממני וגם
פשעינו דרך כלל בין ממני בין מזולתי חתה תכפרם על ידי היוקך שומע
תפלה והוח כי למעלה מכל נדרי העוונת הוח חילול ה' והיכי דמי חילול
ה' לחמר ר' יוחנן כגון לכח דשקילנח
ביסרח ולח יהיבנח דמי לחלתר והכח
לח וולח ר' יוחנן היה עושה כן לח
היה חילול ה' רק על חסינתו כי
יליון וידברו עליו בני חדם והנה
להיק זה נדוד מה שידברו העם על
עוונות דוד נברו שהוח חילול ה' שחיש
שלם וגדול כמוהו יחטח החטח
ההוח מה שיון כן לח היה וולתו
וזהו דברי עוונת גברו הם דברים של
עוונות שידברו בני ההדם לומר
הרחיתם החסיד הלזה מה עשה נברו
להיותם מני כלומר להיות' ממני כי
גדול ימי חילול השם הלילה
שהוח עולה על כל עון ופשע ונם
פשעינו ממני ומכל הוולת שהם נדולי'
מיתר עוונות לתה תכפרם על ידי
היוקך שומע תפלה מך שיון כח
בקרבנות רק על השנגי כי לח על
דברי תהלות לך דומיה תהלה ולעניין
תיתון והכוונה לפניו לכפרה יתקה
תפלה (ח) ועל השניח תיך תלהים

סה (א) למנצח וכו' לך דמיה וכו' הנה לח לח יש סוני
זמר למנלח ומזמור לח תקייחם
התהלה והתקפחרות חל ה' לומר שיתפחר הוח יתב' כי נומר לו כדרך
המלך המתפחר בעבח חוקו עם רב כי חין לו יח' להחזיק לנו טובה על
שנומר לו כי חדרבה לדוד יחייחם הסיר שיש עליו לעור' ולשמוח על
הטובה הרבה הזחת שוכה לומר חל ה' והוח לדוד סיר (ב) כי לך ה'
חדרבה הדומיה היח תהל' בחמר כי מי חסר יערב לנו להללו ולהתפלל
לפניו כי מה החדש כי לפני מלך מלכי המלכים יתייצב לערוך תפלה
והוח לח יהיה כעפר וחפר לפניו יתברך ולח נלבד חל בחיכתו העליונה
הנלתי מתייחם הוייתה נליון כי לח חף לבחיכת חלילותו יתברך חסר
החליל מכבודו להיות נליון וזהו תלהים נליון שהוח בחיכת תלהים נליון
חסר בחרץ היח ושמח תחמר לח כן חיפה במה נעבדך סיוכר כי חפנת
נמו לזה חמר ולך ישולם נדר הם קרבנות נדר ונדבה חך לח לייחד מחמרו
ולדבר חתו כי הלח דרך המלכים שחפילו קלי השלימות חסכר יקריבו
למלכם חך להוועד לדבר חתו לערוך לפניו שיחה מי החים יערב חל לבו •
חו יהיה ענין הכתובים שחומר דוד הנה ג' חלה נפלחו ממני ה' כי הלח
לך נפי רוממותך הדומיה היח תהלה ומה החדש יערוך לפניך וחתה
לויח פקודיך להתפלל חליך שניח היוח חלהים נליון שהוח בחיכת תלהים נליון
חסר בחרץ היח ושמח תחמר לח לח כן לח חם וד נחשב
כי החתנם יש חלהים על החרץ ג, מה שלך ישולם נדר כי מי שהכל שלו
לין ישולם נדר משלו וזהו לך כי ממה שהוח לך ישולם נדר (ג) לך
זחת חשיב על כלנה על הרחשונה על התועלת הנמשך ממנה כי ע"י
שומעך תפלה כל העולם יכו ויבוחו חליך מה שיון כן לח חפנת נה
וזהו שומע כו' כי על היוקך שומע תפלה על ידי כן ערך כל נשר יבוחו
(ד) ועד טעם שני והוח כי הלח יש ג' סוני עניות שיון קרבן מועיל
ל הם ותפלה מועלת כחשר הועיל לחוקיהו ודומה לו שהם חלול ה' ופשע

כי בעון מויד יעלח קרבן כחסם שעל שנועה וכיולח ועל שני חלה לחמר
דברי כו' על חילול ה' לחמר דברי עוונת לחסר נברו להיות ממני וגם
פשעינו דרך כלל בין ממני בין מזולתי חתה תכפרם על ידי היוקך שומע
תפלה והוח כי למעלה מכל נדרי העוונת הוח חילול ה' והיכי דמי חילול
ה' לחמר ר' יוחנן כגון לכח דשקילנח
ביסרח ולח יהיבנח דמי לחלתר והכח
לח וולח ר' יוחנן היה עושה כן לח
היה חילול ה' רק על חסינתו כי
יליון וידברו עליו בני חדם והנה
להיק זה נדוד מה שידברו העם על
עוונות דוד נברו שהוח חילול ה' שחיש
שלם וגדול כמוהו יחטח החטח
ההוח מה שיון כן לח היה וולתו
וזהו דברי עוונת גברו הם דברים של
עוונות שידברו בני ההדם לומר
הרחיתם החסיד הלזה מה עשה נברו
להיותם מני כלומר להיות' ממני כי
גדול ימי חילול השם הלילה
שהוח עולה על כל עון ופשע ונם
פשעינו ממני ומכל הוולת שהם נדולי'
מיתר עוונות לתה תכפרם על ידי
היוקך שומע תפלה מך שיון כח
בקרבנות רק על השנגי כי לח על
דברי תהלות לך דומיה תהלה ולעניין
תיתון והכוונה לפניו לכפרה יתקה
תפלה (ח) ועל השניח תיך תלהים

נליון כי החמנם יש חלהים על החרץ לחמר לחרי תנחר כו' והוח כי יון
עיקר מוסב חלהים רק נלדיקים נעפשותם כי היכל חלהים המה חלח
שנשכון בו יה חלהים יתפסט במקדש על חרון ה' ומתפסט כבודו יתנרך
נכלו והוח מלחרס ו"ל על פסוק לח נחרתי בעיר כו' ולחנחר בדוד כי
נכנם בעיר ולח דוד חלח לח נחרתי בעיר על בלתי היוח חים יהיה
היכל ה' שעל ידו יבחר בירושלם ועל כן יון יסיבה בעורה חלח לדוד
ולזרעו וזה יחמר חל תסמה חיך ה' שוכן נליון כי לח על המקום הוח
העיקר רק לחרי תנחר ותקרב להשרות שכינה בו ומי הוח זה הוח חנחר
יבחון חלריך הוח דוד שים לו יסיבה בעורה שהיח חלריך כמלחרס ו"ל
על וחנחר בדוד כמדובר וחיך יתפסט עד כל המקדש עד כי נשבעה
בטוב קדושת נייקך כי משם היו שוחבי רוח הקדש הלח הוח על ידי קדוש
היכלך הוח חהרן שבהיכל כי מהלדיק שהוח מרכבה שורה בחרון וממנו
חל כל הבית • (ו) ועל השלישית והיח חיך לך שחתה יוכר וחדון הכל
ישולם נדר הלח הוח כי נורחות כו' והוח כי על ידי נדרים ונדקה יתנשכו
דברים נדולים ר' שעל ידי נדקה ונדר עושה יש' נורחות ויכירו נדולתו
כל העולם כענין יורדי היס שיעלו שמים ירדו תהומות וידרו נדרים
כמחמר יונה חשר נדרתי חשלמה וכענין וידר יעקב נדר לחמר וידר יעי
נדר לחמר ועל ידי נדקה עושה להם יש' נורחות כי יענש וזהו נורחות
נדק שהוח נורחות ע"י נדקה הוח שחענינו חלהי ישענו ועל ידי כן נ"כ
נעשית מבטח כל קלוי חרץ וים רחוקים הרוחים ע"י נדלי נדקה מה
שחעשה נורחות כענין יונה ודומה לו על החפוץ שלך ישולם נדר (ז) וכן
ע"י נדקה ונדר ישולם לך חתה מכין הרים הקשים להיניח תבוחות
בכחו של נדק הנו' חפילו בזמן שים רוגז בעולם שה' נחזר בנבורה הוח
בחוקף הדין לבלתי תת לחט כמ"ש על פסוק עשר תעשר שבכו' נדק' של
תרומות ומעשר הקנ"ה מוניח לחס מן החרץ וכן במדרש שע"י מי שכחן
נדקה לנרושו המטיר וענין הנרפית • (ו) או יחמר מענין זה כי ב'
נורחות בנדק ח' שעננו למה שחתה חלהי ישענו והוח מלחרס ו"ל
בהנוח עובדיך דשמוחל וחבלט שהיו חוזים בכוכבים ורחו כתה ישרחלים
הולכים לחטוב עלים וחמר חבלט על חחד מהם חותו הפלוני ילך ולח
ישוב כי רחה בחשבון מולו כי עת רעה היח לו כי ישכנו כחש חמר לו
שחוחל הם יהודי הוח ישוב וכן היה ובשובו רחהו חבלט הנוי ותמה חו
שחל שנוא לחותו היהודי לחמר לי מה קרה לך בהליכתך להנס וסיפר לו
לו נדקה שעשה עם יהודי לחד וחחר כך בחוטנו העלים מלח בחוכח
כחש חחוק שחתכו בחוכו העלים נפק שמוחל ודרס ונדקה הניל
ממות ולח ממיתה משונה חלח ממיתה עלמה והוח שהיה לחסר שחועיל
לו הנדקה לשלח תהיה נעת ההיח מיתתו משונה כחשבון מולו חך
תהפך לו למיתה טובה נעת ההיח חלח שחים הטיב לו הוח יש על ידי
נדקה וכן עובדיך נבח רבי עקיבח וזהו הנה שני נורחות נדק ח' תענינו
שדרכך לעשותם ע"י נדקה ורמז בחוח' חלהי ישענו מלחמר שמוחל שחמר
לם ישרחל הוח יחזור והוח בכחוב חלנו כי יון נדקת עכו"ם תניל ממות

ח מַשְׁבִּיחַ שְׁאוֹן יַמִּים שְׁאוֹן גַּלֵּיהֶם וְהֲמוֹן
לְאֻמִּים: ט וַיִּרְאוּ יֹשְׁבֵי קְצָוֹת מֵאוֹתֹתֶיךָ מוֹצָאֵי
בֹקֶר וְעֶרֶב תַּרְנִין: י פָּקַדְתָּ הָאָרֶץ וַתְּשֹׁקְקֶהָ רַבַּת
תַּעְשִׁרֶנָּה פֶּלֶג אֱלֹהִים מָלֵא מָיִם תָּכִין דְּגָנָם כִּי־כֵן
תְּכִינֶהָ: יא תְּלַכְּיָהּ רְוֹה נַחֲתֹת גְּדוּדֶיהָ בִּרְבִיבִים
תְּמוֹגְגֶנָּה צִמְחָהּ תְּבָרֵךְ: יב עִטַּרְתָּ שְׁנַת טוּבֶךָ
וּמַעְגָלֶיךָ יִרְעֲפוּן דָּשֶׁן: יג יִרְעֲפוּ נְאוֹת מִדְבָּר
וְגִיל גְּבָעוֹת תַּחְגֹּרָנָה: יד לָבְשׁוּ כָרִים הַצֹּאן
וְעֲמָקִים

כשל ישראל מנטח וכו' כנקודם • (ח) משביח שאון ימים וכו' לשון
תמרתי מנטח כל קמי תרץ ויש רחוקים פירשו כי על ידי נדרי נדקה
הוא שתקה משניח שאון ימים כשאר הים הולך ושוער על ישראל כי הוא
בלב ים וידרו נדרים כי אז יקם סערה לדממה כו' ויקקדש שם שמים וזה
שאני דרכים שאר מסערת הים
משניח הוא שאון גליהם או מהמון
לאמים שהמון העומדים בחוצות' לוחמים עם
חוניות סוחר לשלול שללם .ולשבות
מהם שני וזהו שאון גליהם והמון
לאמים • ואו יאמר ג' חלוקות ה' ניס
ואחד ניצב' והוא כי המון הגוים ידמו
להמון גלי הים והוא מאמרם ז"ל
למה התומות מ"ה דומין לגלי הים
שכל גל וגל הבא תומ' תחרי לא יכול
להקיף את העולם ואחי אבל אחריו
כו' הרי שהמון הגוים הבאים להלחם
בישראל מעכשו שאון ימים וכזה יהיה שיעור
הכתוב משניח שאון ימים ופירש
מה שאמרתי שאון ימים הוא בב' דרכים או משאון גליהם מסערת הים
או והמון לאומים שנמשלו לשאון ימים שעל ידי נדרים יעלו מהם (ט)
ויחופן שעל ידי מה שתניל יכירו נודלך וירחו ממך ויפחוך כל יושבי
קצות הארץ וזהו וייראו יושבי קצות מאותותיך ויפחרו לך ועל שאר אמרתי מכין
והוא מוצאי בקר וערב תרנין שירננו ויפחרו לך ועל שאר אמרתי מכין
הרים בכחו הוא כי פקדת הארץ וכו' כשאר יבא ביאורו בס"ד :

(י) פקדת הארץ כו' הנה תרו"ל בב"ר על פסוק כי יגרע נטפי מים
כו' בפרשת ברלשית כי בכל נשם מטרות עזו יתבדך לא
יחסרון טיפה מן השמים העליונים • ובזה נבח לל הענין והוא כי אמר
הלא אמרתי כי נדול חין ערך גבורת נשמים כי שני מורחות בדרך ענינו
והוא מנטח כל קצוי ארץ והשוויתי הדבר למשניח שאון ימים כו' והלא כמו
זר יחשב בעיני בני אדם כי ידברו לאמר למה יחשב כל כך לדבר נדול
ושיעורך תפלה והלא לא תהו ברח אלהים את השמים ואת הארץ ואם
אין קמח אין תורה ואין עולם והלא היה מלך בשר ודם שאם יוון את כל
עמו חסר מאוצרו לא יפלא לך מי כמוהו יתי' אשר אם יראה להיטיב לא
יחסר כל מאוצרו הטוב אלילה לזה אמר ידעתי ה' כי אם פקדת הארץ
ותשקקה פקדת בריעה רחשוקה ותשוקה בריעה שניה וכן' שהן שתי
השקיות שעל כן לא אמר ותשקה כי אם תשוקקה כי על שניים ידבר ונם
רבת העשרנה שיפקחו תרובות השמים ברוב תבואות עד בלי די על כל
זה פלא אלהים הוא מקום מים העליונים שמשם שפע הנשמים בא הוא
מלא מים כי לא יעשר בו חסרון טיפה והוא מה שזכרנו מרו"ל בב"ר ואם
כן חיפה מה נשיב על הנדילו יתבדך ענין המטר והוא מפתח שלא מסרו
לזולתו והוא כפלים בלידה ויש אומרים בשמים הלא הוא כי תכין דנגם כו'
והוא כי אלי היה מפתח נשמים ביד הזולת אלו היה ותרון נדבר אלו כמ"ש
ז"ל למה הקב"ה לא עשה שכל הארץ תשקה מלמטה כארץ מצרים ועיקר
תשובתם היא למען יהיו כל עיני הארץ תלויות אל ה' ולא יתפקרו לעבור
רצונו ועל ידי כן הוא קיום הארץ כל תתבטל לחשמת יושביה וזה יאמר
תכין דנגם על ידך מן השמים כי כן תכינה את הארץ המוכר לומר כי
בעשותך כן אתה מכין הארץ על מכוניה כל תמוט מה שאין כן אם היית
מוותר בנשמים כי לא ייראוך מקשים והיה העולם חבל : או יאמר כי
הנה נשם מטרות עזו ית' נקרא בשלשה דרכים או יקן ה' מטר על הארץ
בעבור האדם העושים רצונו של מקום כד"א אם בחקותי תלכו כו' ונתתי
נשמיכם כו' והיה אם שמוע כו' ונתתי מטר ארלכם כו' או יהיה בזכות
הארץ כד"א ויקנא ה' לארצו ויחמול על עמו ויען ה' ויאמר לעמו הנני
שולח לכם את הדנן כו' • והנה ירחה מרו"ל שארץ הקדושה נהנית משפע
עליון ע"י המטר או יהיה בזכו' דהנה' כמאמרם ז"ל לחדם ובהמה תושיע
ה' • והנה אין ספק כי אוי לו לדור שיחכילם ה' בזכות
לחם חוניס להם כי אז לענש כי טוניס היו חמוריהם מהם מר ממות אך
אם היו אוכלי בזכות הארץ הקדושה תקל חרפתם כי הארץ הקדוש'
למטה מכוונת לארץ העליונה ונדול כבודה מהב"ח ליודעי דת ודעת כי
אין ח"י ככל ארצות ארץ העמים שהיו אדמה טמאה אשר לב"ח עליה ב'
מעלות נומח ונ"ח אך עכ"ז אין אומו לפי כבוד עם בני ישראל יהיו לריכים
לאכול בזכות אדמתם כי נדול הוא כבוד הים שישראלי כי אלקו ה' אמרה
כספו ואיכבה יפח אדם ויספל לזון בזכות אדמת עפר ואשרי הדור אשר
בזכות' תהנה הארץ במטר השמי' ומתמלית זכותם ילמיח הוא יח' אליר
להמה וכמאמרנו על מקרא שכתוב ואספת דנלך ויצהרך ויצהרך
ונתתי עשב בשדך כו' שהוא אומר הוא יח' והיה אם שמוע כו' שתעשו רצוני
ואספת דנלך כו' אלולי אלך היה והנה לא היתה ארלך מוציאה עשב וקש

כי אם יהי פסקת נר בארץ אלא שמה שוכתי עשב בשדך הוא להבהמך
למה שהיא אלך כי תאכל הבהמ' בזכותך אך אתה העיקר כי ואכלת
ושבעת • או שיעור הכתובים ע"ד זה ונתתי העשב בשדך בלבד יהיה
בשביל בהמתך כלומר אך לא הדנן כי לא יהיה בשביל הבהמה כי אם
דנלך לך אלך בשבילך ועל כן ברכת
הבשע שתהי' לוכל ושבע אינו אלא
לך והוא ואכלת ושבעת אלא תצטרך
לאכול הרבה לבשוע כי אם מהילך
לאכול תהיה לוכל ושבע כעין
ואכלת לאכול ושבוע והנה מלבד האוש'
והכבוד תהי' יהיה לאדם יתרון על
הבהמה ועל האדמה בתת ה' אלהים
נשם על הארץ בזכות בני האדם עוד
יש רב טוב לכל העולם ואות כי
אתב פותחו יפתחו אוצרות ונשורות
כל מיני ברכו' והללוהו' עד אין מספר
כמאמרם ז"ל בב"ר פ"ג נשמים
כל העולם מתנדך ואפילו עוברים מתרוחות ועוברים במעי אמם
ואפילו דנים בניס ואפילו חוטים כו' ואפילו חולים מתרוחים כאשר
האריכו רו"ל בב"ר לומר שכל עניני העולם מתברכים כי הוא מקור
שפע מושך אחריו כל מיני ברכות לך בהיותו בזכות הארץ ויעדר זכות
האדם לא יכפיק רק אל הדנן שיהיה בשופע בלבד ו"ח הנה כאשר
פקדת הארץ שהפקידה היא מחמת הארץ אלא עלמה עם מותשוקקיה
כל הטוב אינו רק כי דבק תעשרנה ברב תבואות אמנם עדיין נשאר פלג
אלהים העליון אלא מים הוא משל אל השפע הנשפע אלמעלה כי אין
מריקים רק שפע ברכת רוב תבואות לך מה שאלה פניך הוא כי תכין
דנגם של בני אדם למען עלמם בחופן יתייחס הדנן אליהם יש תועלות
רבות ח' שאנגן תתנדך ותהנה הארץ ונם הבהמות • ב' שהחושר ושופע
הברכות אשר יהיה בכל הסונים בהיות בזכות האדם מש"כ כאשר הוא
על זכות הארץ או הבעלי חיים ועל הת' אמר כי כן תכינה כי כן בהיות
שתכין דנגם שהוא בזכות עלמם תכינה נם כן את הארץ (יא) והוא
כי הלמיה רוה תחלה להכשית האדם ואחר כך תכינה ע"י נחת נדודיה
והוא מאמרם ז"ל על פסו' תהום אל תהום קורא לקול צנוריך שכל חיל
טיפין היורדין מלמעלה הם כלגין של מלך היורדין להקביל פני המים
התחתונים שלמטה מאחרן שהם העליונים כורע הוכר ומים
התחתונים כורע הנוקבא וע"י חיבור שני המימות שהין מים עליונים
יורדים טפח שהין התחתונים עולים טפחיי' מתעבר' האדם ההולידה
והלמיחה ונתן זרע לזורע ולחם לאוכל ואמרו ז"ל כי זהו תהום ב' תהום
קורא כו' כימים עליונים יורדים ומומריס לתחתונים לגיון של מלך אמן
קבלונו כלל דבריהם כי האדם נהנית מהמטר היורד כחיל של מלך עד
מים התחתונים כאשר התעברת והולידה פרי תבואה וזה יאמר נחת
נדודיה שהוא הורד חיילותיה כי ע"י מה שתכין דנגם בזכותם נם אחר
מלאת תלמיה לאדם נחת נדודיה הם לגיון שאחרו ז"ל היורדים על הנוגע
עליה וגם אנב האדם נם ייטב לבהמה כי ברביבים המתמידים אחר רווח'
תלמיה תמוננה נם בשדות בוריס שלא חרשו ולא זרעו כדי שתאכה שלה
היוצא עשב לבהמה בלי זריעה יתברך בשביל הבהמות כמלא כיאנב מה
שימטיר ה' בזכות האדם ייטב נם לארץ ולבהמה והיא התועלת הח'
(יב) ועל השני והוא כי בהיות הנשם על הארץ בזכות בני האדם לא
בלבד תהיה ברכת רוב תבואות כי אם כל עניני הבנה יתברכו כי הפתח
פתח של נשמים הוא רמז לפתיחת כל למורות סוני הלאות וטובות
אמר עטרת שנת טובך כו' לומר כי מפלג אלהים אשר הוא מלא מימי
שפע כל עניני ארלי העולם מתברכים כי הלא זה דרכך שתבדך שמך
לעד כי בבא המטר אתה המעטר שנת טובך שלא בלבד התבואות כי
אם נם כן ומעגליך וסילוותיך להריק כל מיני שפע מלמעלה כלם
ירעפון השן בכל מיני טובות לכן טוב לנו יהיה בעבור האדם כי הלא זה
יש שבע רצון לכל ג' הלחמה (יג) ולא אמרתי לומר שאם ברכתנו בזכות
בהמה לא נחזיק לך טובה עם שהוא הדרך יות' נרוע מהני' כי הלא כאש"
יהיה שירעפו נאות מדבר שהוא מקום מיוחד לבהמות כד"א דשאו נאות
מדבר עשם ירעו הב"ח כעניו מדב' יהודה ודומיהם ואתה שירעפו
בעשם נאות מדבר שהוא כי יתן ית' מטר על הארץ בעבור הבהמה
עכ"ו ימשך שניל בבעות המיוחדות לשדי תבואות תחנורנה מפני הדנן
(יד) כ"ח שהעיקר הוא שעי"כ שעושה הוא ית' בשניל הבהמות ומרוב
כל ושמח יתעוררו ולבשו כרים הלאן והנן ועמקים יעטפו בר לאדם
עכ"ו לא יצלר מהאדם אתת שיר והודלה והוא כי נם שהוי יכנע לבשם
ברקות שהוכלים בזכות בהמה עכ"ו ישמחו על המחיה ועל הכלכלה והן
יתרועעו •

יקדושעו אף ישירו למר כי גם שיקדושעו צרקות כי נפש הבהמה היא העולה להיות רצויה לה׳ הטוב מהם על כל זה עם שיקדושעו ויכנעו אף ישירו ויתנו הודאה לה׳: (י) או יאמר במה שאמ׳ל בפרקי ר״ח כי לפעמים החרון שוקה מלמעלה בהיותם צדיקים מהשובר הטוב והוא שנאמר יפקח ה׳ לך את אוצרו הטוב וגו׳ ויש ברכה עצומה מאד כד״ח כי כאשר ירד הגשם כו׳ והוליד׳ והצמיחה כו׳ וגו׳ החרן כאשר הרה מנעלה ושעל זה נאמר כי כאשר ירד הגשם כו׳ והוליד׳ כו׳ וכשהיו חמו וכאשר תעשה מלמטה ע״י העבים המעלו׳ מים מהים וגו׳ החרן היו כאשר הרה לזרעים כו׳ וכזה יאמר הנה פקדת הארץ רציעה אחת ותשוקקה עוד ב׳ל׳ יבאר שרבת תעשרנ׳ ע״י פעמים רבות אך שאתי היה מפלג אלהים הוא העליון שהוא מלך מים העליונים אשר לה יגרע ממנו כל מה שיתעיר משם תכין דגשם כי בהיות הם החרן הכנה רבה (יא) מבלי צורך לה פעמי׳ רבות כי אם תלמיה רוח פעם אחת כדעת האומר כן כי על נפש נאמר כי כאשר ירד כו׳ אמיה לה תשוב כ״ח הרוה כן מיד תלמיה רוח נחת גדודיה הם כחות הקדוש׳ המתייחסי׳ אל החרן הקדושה הם נם כן ירדו ויפעימו כל טוב כי מאשר תלמיה רוח נרציניה תמוננה בלבד בלי השקלות רבות למחה תבראך (יב) ומאשר תנחת גדודיה יאמר שעשרת אתה בטובתך בחופן שכל מעגליך ירעפון רשן מכל צורות השפע לכל דבר ודבר ירעפו כו׳ כדלעיל:

וְעַמְקֵים יַעֲמְפוּ־בָר יִתְרוֹעֲעוּ אַף־יָשִׁירוּ:

סו א **לַמְנַצֵּחַ** שִׁיר מִזְמוֹר הָרִיעוּ לֵאלֹהִים
כָּל־הָאָרֶץ: ב זַמְּרוּ
כְּבוֹד־שְׁמוֹ שִׂימוּ כָבוֹד תְּהִלָּתוֹ: ג אִמְרוּ
לֵאלֹהִים מַה־נּוֹרָא מַעֲשֶׂיךָ בְּרֹב עֻזְּךָ יְכַחֲשׁוּ לְךָ
אֹיְבֶיךָ: ד כָּל־הָאָרֶץ יִשְׁתַּחֲוּ לְךָ וְיַזַּמְּרוּ־לָךְ
יְזַמְּרוּ שְׁמֶךָ סֶלָה: ה לְכוּ וּרְאוּ מִפְעֲלוֹת אֱלֹהִים
נוֹרָא עֲלִילָה עַל־בְּנֵי אָדָם: ו הָפַךְ יָם לְיַבָּשָׁה
בַּנָּהָר יַעֲבְרוּ בָרֶגֶל שָׁם נִשְׂמְחָה בוֹ: ז מֹשֵׁל
בִּגְבוּרָתוֹ לְעוֹלָם עֵינָיו בַּגּוֹיִם תַּצְפֶּינָה הַסֹּרְרִים
אַל־יָרִימוּ לָמוֹ סֶלָה: ח בָּרְכוּ עַמִּים אֱלֹהֵינוּ
וְהַשְׁמִיעוּ

סו (א) **למנצח** כו׳ ידבר על בני הגלות החיל הוא המר והחרוך ונעלם קלו מבני האדם כי לבח לפומח לה׳ גלי והנה על עיקם הגלות הלו ודריכותו ימלא מקום יקר סחוך לחתך לב עם בני ישראל להרהר נגד כבודו יתברך ומה נם בשיח לבם לחשב היו גוים מרקדים בהיכלו ויאמרו היה נבורותיו חיה נורחותיו ומי יקן והיה הרהורם כענין ירמיה ודניאל שלחד השמיט הנורח ולחד הגבור כי הלח המה לח כוונו רק כי לח היה הוח יתברך לו משקמם מהמה היות כמפורש לחללו במקומו ועל כן פלו לנשי כנסת הנדולה ולחמרו כי הדרכה משקמם היה מהן כי הן הן נורחותיו הן הן נבורותיו שרלה ועשם כחו ונבורתו לכבוד לתעז יכופרו עמו ישראל על ידי הניחו לשלוח יד בהיכלו ויכפר חלמתו עמו לך הגויש קוידיו יתב׳ לחליטו הרעה לאמר כי משלחי יכולת חלילה היה אשר סבל ולח פקד וכמחמרש ז״ל שהיה דבר המן חל לחשורוש לחליהן של חלו שהוליחם ממצרים כבר הזקין ונשם כחו שהרי היו מרקדים בהיכלו ולח שלח בהם יד והנה בנלות החיל הזה שרצו בו נוירות ובקשו בחם ובמים נדולים וטובים מישראל וגם הוח לחוך מלך ונעלם קלו מבני קדם על כן מלח לב בני הקדם להרהר ולומר כי חלילה עוב ה׳ לח החרן ניר השריט ונוייהם כי על כן לח פקד על חשר עשי בניתו ובחומותיו ולחרי כן בקדושיו כי כמה שרפו נמו חם וכמה נללו כעופרת נמים לחדיהם כמפורש במסכת נטין מהילדים והילדות וכהנה לין מספר כנודע מעניני הנזרות והנה בהרת עזה כמות היה כן יהרהרו ישראל עלמם חלילה ויחפרו ויקבדו סניה לה מריב לנזרות המנדדים כי יתפקדו לדבר על ה׳ תועה כחומרם חלינו כל העם היה חלהיכם לחת ומלחת סם שמים מתחלל מלבד מה שעל ידי כן מלחו מקום להעמים על ישראל לחשר בקרבם על כן לחמרה כי המומר הלזה לחשר על הגלות הלו ידבר חילק הענין על ישראל ועליהם והוח כי ישראל עלמים על רוב נרה ונריך לשמחם והם מתהוללים מרוב שמחה בשעבודם חוקם ורחומם כי הוח יתב׳ סובל וידבדק סרה מרוב סלה ונריך להכניעם על כן על ישראל לומר למנלח שיר תעשור שהם שלשה חינו ומר ושבח לומר שיהו לבבכם חל שלשה יסודות חשר הוסיעכם ה׳ מבבל ומחדי ומיון כי על כן למנלח ושיר ומזמור יהות לכם לומר כי ה׳ חשר הכילכם זה שלש רנלים הוח יבח ויוסיעכם נם משה החחרון עם שהקץ נסחרה דרכו מעיניכם ועל החומות עבו״ם המתהוללים על ה׳ ועל משיחו ומתנדלים עליהם לומר הריעו לה׳ כל הארץ כלומר הריעו והכניעו לפני חלהים הפועל דין עם ישראל ונתנו בידכם כל הארץ ועל שתי הכתות נכלל המומר מפסוק שלחר זה ומרו כו׳ ידבר על ישראל ומפסוק לכן חזו מפעלות כו׳ ידבר עם העמים כלשר יבח ביחורו עם ה׳

(ב) והיחל לדבר ביישראל ולומר ומרו כבוד שמו כו׳ והוח כי הנה ידוע כי תברהם בירך לנו לח המלכיות להשתעבד בנו להכלל מנהיגם ולנחול כבוד העולם הבח בחופן כי התנהגו יתב׳ בחומר עם חלהים בנלות המר והמהר הלו לכבוד יחסד לנו כי לעומתם הוח שכבוד העולם הבח ננחל וזה יחמר ומרו כבוד שמו שהוח ומרו והללו כבוד המשך לכם משמו הוח עם חלהים המוכר שהוח עין רוגז הנלות שהוח מתייחס לל מדת הדין ומה שיפקה לבבכם לבלתי עשות כן שהוח ברחוקכם כי נוים מרקדים בהיכלו וכן ענייני לרות נוגעות לל כבודו יתברך והוח שוקק בחופן שתברהרו נגד יכלתו חלילה לזה הני חומר הזהרו ושימו כבוד תהלתו שהוח כי מה שהוח תהלתו שימו חותו לכבוד ולח להפכו שהוח כי מה שים להללו על נבורתו שסבל ל קייחסותו חלילה להעדר כבוד כי הנה זה הו׳ כבודו(ג)ולח בלבד בינינו לבין עלמכם כי הס נם לחמרו מעשיך למוכח חתו יתברך מה נורח מעשיך כו׳ לומר כי נמה ענוים מרקדים בהיכלך לח נחמ׳ היה נורחותיך ונבורותיך שכחו לבלות עוך לסבול לח ברנוים ההם לח יבחינו כי הן הן נורחותיך והדרתך יכחבו נה׳ ויחמרו לח הוח כו׳ וזהו חמרו כו׳ מה נורח כו׳ לומר הנורו בני הנלות לחלהים מה נורח מעשיך המחייחסים לשם חלהים בדין שחתה עושה לשעבדנו בין החומות כי לח נחמר היה נוים מרקדים בהיכלו ויחמרו היה נבורותיו חיה נורחותיך שתסבול דניך ונכיך בידיהם וזהו מה נורח מעשיך כי חם שברוב עוזך שהוח בשבלנותך שהוח רוב עוז ותעצומות יותר מהנקימה לו יכחבו לך לוויך ויחמרו לח הוח חלילה (ד) למנח כחשר כל החרן ישתחוו לך ויזמרו לך שהוח בהטיבך עמנו לימית משיחנו חזי למפרע יומרו שוך הוח חלהים הנוכ׳ סלה שיחמרו שנם מה שעד כה שעבדונו שוך חלהים עשתה וחת וו״ח סלה שנם העבר יודו למפרע שהדין היטיב לנו למען מרק עוונותינו •

(ה) **לכו** ורחו כו׳ הנה כתבנו בפסוק רחשון כי כנגד שתי כתות ידבר חלחד על ישראל הנולים שניח על הגוים מוביחם והנה עד כה דבר עם ישראל המוגע חליהם בשלשה כתובים הנלמרים ועתה היחל לדבר נגד הסובי׳ ולומר להם לכו ורחו כו׳ לומר חל תתהוללו ברחוקכם שחתם בשלוה ומעלה חיך יומשך זה מהדין ולחתם בשמחה רבה כי חיך יקייחסם לטורח בעשותו דין בנו ולח יטיל טורח בעולם כי היה טורחותיו כי הלח לכו ורחו מפעלות עם חלהים שעושה כחות שתי פעולות שכולל רחמים בהיותו טורח עליהם ח׳ על בני חדם (ו) שהוח כחשר הפך ים לניבשה כי חז היה פועל טורח מחד על כל העמים כד״ח ונשמע ויימם לבבנו כו׳ והיה רוגז נמור שולת הדין שעשה במלרייים נם הכניע ערו של יס ושרו של מלרים כמו שחמרו ז״ל וירח ישראל חת מלרים מת כו׳ ותרז״ל מקיש לח נחמר חלח מת כי׳ העביר ישראל בתוכו והנלים שהוח רחמים וכן מלו היה סימן ליסראל כי הן בלבתם לכבוש החרן שהוח דין יעשה להם כן כי בנסר יעברו ברנל מיכניע הסר ושם נם כן נמחה הו הנה שבעשותו רוגז לנולתנו שמחנו שהטיב לנו בפעולה לחד שהם ב׳ מפעולות בעלילה ופעולה לחת שלח המלרייים טבע ונמו היינו שמחים כן נם עתה בעשותו יתברך רוגז ודין נמו לחקם בשמחה ושרירה רבה (ז) עוד נודיע לחכם חומות העולם שלח יעלה על רוחכם שבחריב ביהו והנללו לבין החומות שסילק שכינתו והשנחתו מהחרץ והניח השרירה לשרים כי הם מושל בנבורתו השיוחדת לו שהוח בחה שבוכל מה שעשו בהיכלו ובעמו בחרבן והנלות הוח מושל עולם ועניני בנוים תלכיחה ותשנחתה לרחות חיך יתנהגו ביישראל כי הסוררים ליסראל לל ירוממו למו סלה כי יתעקדו ליחבד לחחר ומן והוח בעין מלמרם ז״ל שחמר הברחם לבני קעורה דעו כי כל המיגר ליסראל בעולם הזה לח ייניד לו לעקיד לבח לכן התרחקו והתעתדו לימים ההם לשרתם והנו הסוררים כו׳ • (ח) **ברכו** עמים כו׳ לחר הולידם חת הגוים המשעבדים לוקנו נגלות כי לח מבלתי יכולת חלילה שתק בדקדק בהיכלו ובהעמים נרת הנלות על ישראל כי לח שהן הן נורחותיו ושיודע נגוים כי לח לעולם יוסן כי הסוררים חת ישראל לל ירוממו סלה רחה והנה יהיה להם פתחון פה לדבר ולומר הם כן חיפה למה מכרם בידם הם חת ישראל להב ועוד למה יחפם חת הסוררים ליסראל בחמור כי הסוררים לל ירוממו סלה ולמה לח יחויק להם טובה על שהינם מכלים חת ישראל כי הלח בידם ניתנו ובחיריים המה לוה מסייעים ישראל בדבריהם לל החומות ולומרים להם על החחד ברכו

עמים תחתינו ועל הסנים והשמיענו קול תהלתו (ט) ופירש ואמר מה שאמרתי ברכו עמים אלהינו הוא על כי הוא יתברך נפש נפשנו נחייס לומר כי מה שנעבדנו לא תתקבלנה רק לשום נפשנו נחיים כי על כן חברהם מברכנו הוא הסגירנו ועל כן אמרנו ברכו ה' אלהינו כי על פי דרכו הגדיל תקכם עלינו ואשר אמרנו והשמיענו קול תהלתו הוא כי ולא ניתן למוט רגלנו הם נסיונותינו שלא כלינו ביניכם כי מתחו יתברך הוא לנו והללוהו תתם כי זה תועלתכם גם תקם כי תם יזרעך שבח תיעולם כאמרם ז"ל על פסו' כי כתרבע רוחו' השמים פירשתי תקכם כו' כי תילו היינו כלים בגלות היה יתברך תתכם ומכלה העולם כי כל תפלו הם יסרחל לקיים עולם ׳ (י) כי בחנתנו אלהים כו' כהתימם יסרחל על פי רוח הקדש מלמדנו עם הגויים המשעבדים לותם בחמור להם כי גם בגלותנו ה' אלהינו עמנו מדברים עמו יתברך ואומרים מודים תנחנו לפניך כי לא נעלת בנו רק כי בחנתנו אלהים לומר לא קלקת עלינו להקם ממנו בעונותינו בגלויתינו רק כי בחנתנו אלהים בגלו' בגל על ידי הלם שנבחנו בו חנניה מישאל ועזריה וכל השאר שהשתוו לרפתנו כלרף כתוך הכור' עד מרק לוותו שמתעצ על ידי החם כך נלרפנו (יא) על ידי מה שבחלתנו בחמדה בימי לחשורוש שמת מועקה בתיינו בתעניות על ידי המן ליטהר מעון הלם כמי שמטהר הסיגי' המעורבים בכסף כן מה שחטאנו לפניך העבירת העבירו לותה חלאה שנדבקה בנו כי ולת היתה כוחך ולת ליקם ממנו עד נשארנו כסף נקי כמודע מרו"ל כי כל עולי גולה עם עזרת היו לדיקים נמורים (יב) ומחרי כן הרכבת חמוס לרחשינו הוא יון שבח עד בית המקדש הוא רחם ליסרחל ולהעניקם על דת שלימלנו ממנו בחתם ובחתים לקדש שמך ותוליחנו לרויה על ידי חשמונאים (יג) וכן עתה ברביעית לילה לך לבוח בינך לחשר הנכה לנו מלמעלה בו לבוח בעלות הם הרחרנו דבר בלורך הגלות לחשלם לך נדרי (יד) לשר פלו שפתי נגלות בקורת נדבה ולשר דבר פי בצר לי בקורת נדר על ההללה מלכרה (טו) והעלות שלמרתי יהיו עולות מחים עם קטורת לילים ומה שלשלם לך נדרי הוא שלעשה בקר עם עתודים סלה שהוא נעלן יפה • (טו) לכו שמעו וחספרה כו' לחר כל היכוח הלז על תקות חוט של חסד נחולתו יתנרך בת דוד לדבר על לב בני יסרחל לומר להם כמבטיח לת לסירי התקוה שיתחזקו בה ולת יירחו כי קרובה ישועתו יתנרך לבוח בשובם עדיו וקורלם תליו כרחוי כי לכו שמעו וחספרה לשר עשה ה' לנפשי עם היותי יחיד מה גם עתה שיעשה בזכות כל יסרחל (יז) והוא כי תליו פי קרחתי כו' כי טרם תקרח היה עונה לותי ומזכה לותי להשתעשע בשמוע בקולי עם שכנר ענני ונור הלילי כענין שכתבנו על פסוק תחות לבו נתת לו ותרשת וכו' ואמר ק"ל בהיותי מתפלל מעלמי שלבל דחות לותי היה מקשיב תפלתי לחר שתחות לבי ניתן לי כי לם גם כלשר תליו פי קרחתי כו' והוא שלשה תלקים יש בתפלה ת"ק קודם לכל לשחול ממנו ית' מענה לשון והוא ענין לדני שפתי תפתח כו' שני שלש רחשונות שבח ורוממות לל שליתי שחלת לרכינו • ונבח לל הענין לומר כלשר תליו פי קרחתי שקרחתי ית' פי שלמרתי לו וחליתי פניו יהיה הוא פיו שתלה ממנו מענה לשון סיפיס הוא לת הדברים בפי שהיה לפשר יאמר לי הנה עניתך ולמה לשיס דברי בפיך שתבקש ממני שתלך ולף על פי כן טרם לדבר ת"ל דברי הבקשה שבתיס לחר השבח ורוממות לל שבשלש רחשונות כי לם בעוד שרומס הוא רוממות לל עדיין תחת לשוני שלו יכל עדיין מכח הדבו"ל הפועל רק במחשב לבד(יח)עם היות שתלו הייתי מחשב חון בלבי לו היה שומע ה' ומלרפה למעשה והוא חון לם רחיתי בלבי שלא רחיתיו בעיני לעשותו רק בלב כלומר ברחיית הלב לו ישמע ה' להחשיבו לחטת (יט) לכן נמדה טובה שהוא בעוד היה רומס תחת לשוני מחשבה בלבד כבר שמע ה' ושרש לדבר ענני ותחותי ניתן לי ועל כל זה הקשיב בקול תפלתי שעם שלא היה לנורך כי כבר נעניתי ערבה לו תפלתי ויתקשט לשומעה לחרי כן לשמוע בקולי בלבד שחושיבנה חן המחשבה לל הקול בענין ותרשת שפתיו כו' בחופן שפתים הנה שוכותיו ית' תקי

ואשמיעו קול תהלתו: ט השם נפשנו בחיים
ולא נתן למוט רגלנו: י כי בחנתנו אלהים
צרפתנו כצרף כסף: יא הבאתנו במצודה
שמת מועקה במתנינו: הרכבת אנוש
לראשנו באנו באש ובמים ותוציאנו לרויה:
יג אבוא ביתך בעולות אשלם לך נדרי: יד אשר
פצו שפתי ודבר פי בצרי: טו עלות מיחים
אעלה לך עם קטרת אילים אעשה בקר עם
עתודים סלה: טז לכו שמעו ואספרה כל יראי
אלהים אשר עשה לנפשי: יז אליו פי קראתי
ורומם תחת לשוני: יח און אם ראיתי בלבי לא
ישמע אדני: יט אבן שמע אלהים הקשיב בקול
תפלתי: ך ברוך אלהים אשר לא הסיר תפלתי
וחסדו מאתי:

סז א לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מִזְמוֹר שִׁיר:
ב אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ
יאר

ת' עשותו החסד שניתי שומעו תפלתי לחר כך ולת הסירה ומנעה ממני כי ערבו לו מזמרי (ד) וזהו ברוך ה' חשר לת הסיר תפלתי מלשומעה בחמור כלך מדברותיך ונם חכדו מלתי כי שקולים הם תלתי החסד והשמיעה לת"כ ומה שלת הקדי' חסדו לתפלתי חפשר כיון כי זו הגדולה שהקשיב תפלתי ונם חסדו מלתי עם שעשה החסד מחחלה כמדובר:

סז (א) **למנצח** וכו' הנה מומו' זה ידבר על ימות המשיח והנה לו יוכללו שני דברים לחד שפע ברכת טוב ליסרחל שניתי חשר יתקדש שמו יתברך בעולם כי יפשוט עמים מישור ועל ג' הדברי' לחמר מומור שיר מומור על הרחשון' שיר על השני' • (ב) אלהים יחננו כו' היחל נטוחת יסרחל ולחמר אלהים כו' והוא כי הלת יתחנן לנב תנוח בחמת תיוה הדרך יברכנו חלהים תם לת נהיה לחן בעיניו כי לת יבלר מהמלת בנו חשמת דבר והל בנוהג שבעול' כי הנה תם לים חשר לת טוב בעיני המלך ויבקש מלחנו ברכה מתת ידו לת יערב לל נבו לדבר לפניו עד חרם תכסה יבקש לו מחוכבי המלך יוכירהו לפניו כחשר טוב לב המלך ובמתק לשונו יתנהו לחן בעיניו ובהודע הדבר לל החים ההוא מז יתרץ לבת לל המלך להתחנן לו יעשה תת שלתו וילו תת ברכתו לך תם טרם יוהן חמו בעיני המלך יערב לל לבו לשחול שלתו ובקשתו יביח עליו קללה ולת ברכה ועל פי הדברים החלה יהיה כמו זר נחשב נבקש מתת החלהים ייטיב לחחריתנו בשיפע ברכה תם לת נהיה לחן בעיניו ומי יעלה לנו השמים' יקלה פניו יתברך נהיה לחן בעיניו למען נחותה לו ית' להיטיב עמנו על כן בת דוד ברוח קדשו ויחמר מה לנו לבקש מי שיהיה לעשר מול החלהים יתננו לחן בעיניו למען תחרי כן נשא ברכה מלחו ית' והלת חלהינו הוא חלהינו ובשיפע יתחנן נמו כי הוא בעלמו יהיה המוהן חננו בעיניו ולחרי כן יברכנו והוא חלהים יחננו ויברכנו והן הם דברי קדמונינו חסדרי ברכותינו בחומרם ותננו לחן ולחסד ולרחמים בעיניך כו' והוא כי לינו כמלך בשר ודם כי הלת חסץ חסד הוא יתי ומדבה להיטיב ועוד שניח יוסיף להפליח והוא כי דרך המלך לו נשיח בעשר כי לת לשר יחבב הוא ייטיב ברלי נשף לו בשלמת לתנו לך לת קדמה הזרת פניו לתנו לשר לו טרם ירבה להיטיב לו כלשר היתה מתחלה כי טרם יבנה לותנו לו טרם ירבה לו מוהר ומתן יניב נו בפני' להובו' מלך לך לחרי כן כל עוד שהולך ומרבה להתנוהן יהיה הולך ולשר בהזרת פניו לתנו לך הוא ית' לת כן כי לם שהוא ית' יחננו ונם יברכנו ולשר הברכה לור פניו לת יפיל ממנו כי לם לדרבה יהר פניו לתנו סלה • או יחמר כי לפעמים מדת הרחמים היא תניב ולפעמי' נם מדת הדין שמתהפכת לרחמים והפרש כי בהיות על ידי מדת הרחמים בלבד לת יתמיד כי לפשר תקטרג מדת הדין לך בהיות שנם מדת הדין מכסחת תתמיד בעשם הטובה וזה יחמר לשר נקש הוא כי מדת חלהים שהוא מדת הדין יחננו ונם יברכנו וע"י כן תתמיד הטובה כי יהר פניו לתנו סלה • או יחמר כי הנה דרך המלך בדרלות דרכי לים ויקפוץ להיטיב עמו מיחננו לברכו לך לת יהיה הפועל על ידי עלמו חס לת ע"י מלך חו שליח ונם חס יעשה בעלמו למעננו לך לת יעשה בניהו נם לזולתו ולם נם לת הדבר הזה יעשה לת יתמיד לעולם לחמר כי תת כל חלה נבקש מתת החלהים והוא יעשה לחר שיחננו ולת ירלה להיטיב לך לת על ידי מלחך חו שליח כי לם ויברכנו על ידי עלמו והיה שחלת יעקב כמבורים חלמו בהומרו ונתן לי לחם לחכול כו' שנם בחוץ לחרץ לת יוהן ולת לבושו ע"י מלחך כי לם על ידי עלמו יתב' ולף נם ולת כי לת בלבד הוא ייטיב למו כי לם נם למעננו ייטיב ויברך תת העולם וזהו יחר פניו תלינו שהוא כי יברך דמתוהו עם זבחותיהו להחר פניו תל העולם וזהו שלת חמר למו כי לם תלינו לומר שלתנו יתלוה להחר פניו דרך כלל לכל ועוד שליהיה מיהיה מתמיד וזה חומרו סלה • או יחמר בשום לב מה זה היה כי בברכת כהניס קדמת הברכה תל החן בחומרו יברכך ה' כו' ולת"כ הוא חומר יחר ה' כו' ויתקד ופה בתן התחיל בחומרו חלהים יחננו ולחרי כן הוא חומר ויברכנו וגם הלרת הפניס נחמרה שם קודש תל החן ופה לחרי כן

למנצח

יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה : ג לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ
בְּכָל גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ : ד יוֹדוּךָ עַמִּים ׀ אֱלֹהִים
יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם : ה יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים כִּי־
תִשְׁפֹּט עַמִּים מִישֹׁר וּלְאֻמִּים ׀ בָּאָרֶץ תַּנְחֵם
סֶלָה : ו יוֹדוּךָ עַמִּים ׀ אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם :
ז אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ :
ח יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וְיִירְאוּ אוֹתוֹ כָּל־אַפְסֵי־אָרֶץ :

סח למנצח

לחנם הוה לח כל לחד וזוכה למלח חן גם בעיני חלהים הוח מדת הדין כי הלח נחת שהיה נדיק חמים כתבנו במקומו נס"ד כי רלסוכה מלח חן בעיני ה' הוח מדת רחמים לך לח בעיני חלהים ושעל כן ויחמר חלהים לנח שהוח מדת הדין קן כל בשר בח לפני שחני מדת הדין בחופן שלח חמלט נס חתה לך עשה לך תיבת מעני גופר ועל ידי נער התיבה תסכי' עם מדת רחמים והקימותי לח בריתי לחתך וזה גם הוח חומר שם הרחמים בחמור הלין לחרי כן בח לחתה וכל בניך לל הכיבה ולח תחוש לל נער התיבה כי הלח חוכך רחיתי נדיק לפני נדור הזה כלומר לך לח נפני מדת הדין על כן נריך נער תיבה ולח הלליך נדרך לחרת בלי נער עד שלחרי היות כל הומן ההוח בנער התיבה גם מלח חן בעיני ה' ויזה ויזכור חלהים לת נח בחופן שזכן הכל ווכיח למלח חן בעיני חלהים על כן נברכת כהנים תשר נוה ה' לדורות עולם שם היו מקויס לנלחי התנרך עד עת מלח חן בעיני מדת הדין מי ומי יהיה בכלל הנרכה על כן הוח חומר יברכך ה' לומר על פי מדת הרחמים ועוד יעשה השם הנו' כי יסמרך חן החטוך כמ"ש ז"ל לנלחי המלח חן בעיני מדת הדין לקטרג שם רוב טובה יחטיתהו ולחר כך עוד יוסיף שם הרחמים ידו עליך כי יחר ה' פניו חליך שהוח שפע חור פניו לקדשו לכהנו לו יתברך נמלות עשה נוסף על שמירה מן החטוך וחז על ידי כן ויחנך שיכנהו לחן גם בעיני מדת הדין לך פה ידבר על דורו של משיח שהיה הנכשל בהם כדוד על כן מתחלה חלהים יחננו לפני מדת הדין ונם לח נלטרך להתברך ע"י מדת רחמים לשיטרך לחרי כן שימרנו מן החטוך בל נשמן בברכה ונדעת כי שם חלהים הנוכר ויברכנו ונם לח נלטרך לומר שיחר ה' פניו חליו כלומרו יחר ה' פניו חליך שהוח שפע חור פניו לקדשו לכהנו לו יתברך נמלות עשה נוסף על שמירה מן החטוך וחז על ידי כן ויחנך שיכנהו לחן גם בעיני מדת הדין לך פה ידבר על דורו של משיח שהיה הנכשל בהם כדוד על כן מתחלה חלהים יחננו לפני מדת הדין ונם לח נלטרך להתברך ע"י מדת רחמים לשיטרך לחרי כן שימרנו מן החטוך בל נשמן בברכה ונדעת כי שם חלהים הנוכר ויברכנו ונם לח נלטרך לומר שיחר ה' פניו חליו כלומרו יחר ה' פניו חליך הוח שם חלהים יפיט בהם כי יודו משפטו ודינו מעין הרשעי' בגהינם שנדול השנח היולח מהם בחמרם יפה דן יפה חייב כו' ועל הסוג הנפיס חשר תוחר חלהים פועל הדין לינו עליהם רק שרוחים יוסרו יחב' כי ישלם לעושה הרעה כרעתם ולהם שלח הטיבו ולח הירעו לח יגר רק שימנע מהם הטוב חמר יודוך עמים כלם (ה) ועל הסוג הנפיס הנחים לעמוד לפרת למלך המשיח חשר יקרלו לחמים שנשם מלכות יבנו לותם כמחמר רז"ל מלכת שנח מלכות שנח חמר ישמחו וירננו לחמים ומה שישמחו הוח כי תשפוט עמים מישור שישמחו ברחות יושר משפטו ית' לפחת לכל עמים לפי מעשיהם למרעים לח ישרלל יעשה בהם משפט ולמטוע טוב מלשר לח הטיבו להם וזהו כי תשפוט כו' ומה שירננו נוסף על מה שישמחו הוח כי ולחמים בחרן תנחם פלה שתנחם ותנהלם בחרן בדך טוב כעבדיס חשר חפן בהם המלך לעשות יקר • כועדו לנח ל מלך המשיח ויוחדעם כי לח היה כן עדיין תורו למקומם עד ימות המשיח והנה מדבריהם ז"ל ירחה כי נעלי מלכות המה במקומם ויבחו לספר שעליהם הנביח הבר והיו מלכים חומניך כו' חפיס חרן ישתחוו לך כו' • ונכח לל העבין והוח כי הנה כלל נידעו כי חין לחום שלח מלכות וזה יחמר הנה שלחי חלהים יחננו ויברכנו כו' בחופן שמברכתינו ימשך לרעת בחרן דרכך שהוח כי שם חלהים יפעול דינינו ובכלל הדין נתברך הנחנו שיכירו דרכך שחת' פועל שני הפכי' דין להם ורחמים ליסרחל על ידי שם חלהים חמר עתה הנה מלבד מה שיכירו היוחך פועל דין להם ורחמי' ליסרחל כחחת נם ענין זה יכירו העכו"ם ממה שחעשה בהם וזה משלש סונים לחד שחעשה בהם משפט ורונז שהם לסר הרעו ליסרחל ומהם יש שלח נלר להם רק שלח תינינ לוחם כלשר לח הטיבו לח לסר כתבנו מרז"ל הם המלכים נועדו מכני הפלנשים בחוחת חנרהם לסר עליהם נחמר ומלכת שנח שהוח מלכות יכנה שנשם מלכות יכנה לותם הכתוב •

(ו) יודוך עמים כו' חמר הנה חמרנו שחלהים יחננו ויברכנו כו' שהוח כי בעשותו דין עתהם הוח יתב' ייטיב לנו והלח היה מקום לומר כי לחר שהטוב הנח עליהם הוח ענין נפרד מהרעה הנבחה עליהם חלח שהוח נומן טוב טוב היה שיהיה הכל בטוחן לחד והוח כי חרננו הנקרח חרן שתם תתן יבולה ולח שלר חרלות וזה יכירו המוקן מטר על פני חרן ישרלל הוח המוכנו מעל פני חוכה לחרן וזה יפורשם לכל העתים שיטיברכו כלם לחכול מלחם ההחרן שלנו וזה חחמרנו חלין ית' הן לחתת כי יודוך עמים חלהים יודוך עמים כלם (ז) כלסר חרן שהיח חרן ישרלל הנקרחת חרן שתם כמ"ש ז"ל על המוקן מטר על פני חרן ירלו שנתנה יבולה ולח שלר חרלות לך חין זה מספיק כי הלח פני חרן ירלו שנתנה יבולה ולח שלר חרלות לך חין זה מספיק כי הלח זה לח היה מורה רק שיברכנו חלהים ליהה שהוח לקיומו ושעל כן הוח מיטיב לנו ולח להם (ח) לך לח נהפוך כ"ל שנם יכירו שהוח חלהים שתם כולל כל העולמות וכל הנוים ושעל כן נפקש שיברכנו חלהים ולח בחופן שלח יורה רק היוקו חלהינו כי שם שהוח חלהים שתם וזה נמה שנחלנו שיברכנו בחופן שיראוהו לותו כל חפסי חרן שהוח כי יעשה משפט בכל הנוים וחותנו יברך כי בזה יירחוהו כל המעשים וידעו כי חלהותו בכל מפלה •(א) חו יחמר למלך כו' כי הנה בנחולה יוכללו ד' נחולות חו לשיות שלש נגמר השקלים ה' בר' חותייתיו חו כי חו מופלים לרבעתם כי בדין דקו כחדל דהבח כספח נחשח פרזלח הספח שהוח כמחמרנו במ"ש רשלי שעתיד הקב"ה להביח לת כל חשר הינרו לת ישרל בגלות וליסרן בפני ישרלל ושעל כי מומר זה שעל הומן ההוח ידבר שעל כן בכלל בו ד' זכי זמרת למלך ונגינות מומור ושיר וחמר כי חו לח בלבד כחומר בבני חיי ותוניי כי שם נם יהיו שעל ידו (ב) ונם שעל ידי בחינת הדין כי חלהים יחננו בבני כל"ח הילדים חשר חנן ויברכנו כתוניי כל"ח ברכת ה' היח תעשיר ובחיי כי יחר ה' פניו כו' מס"כ שם נתות שהיו רק בהסתר פניס

ונס סלה שבלע המות ובכלל הוח ניעול השעבוד
דבהסתר פניס
ליהיה :

סח (א) **למנצח** לדוד כו' הנה מזמור זה יוכד על מעלת הצביר הוא סח תלהים הכולל שני דברים ח' כי כאשר סח הרחמים פועל שני הפכים כמפורש בשירת הים כך סח תלהים פועל שני הפכים ועוד שנית כי גם בגלות המתייחס לגלות שביב"י הוא רם ונשוא ומגביה בשמי' ובארץ ועל שני הדברים הנאמרים בתמית אמר מזמור שיר מזמור על הת' ושיר על הב' • (ב) ועל הת' היחל ואמר יקום תלהים כו' והנה ריחוי לשיש לב ז היות פסוק זה שלח למוכה ושלחריו למוכה וגם כי בתור' נאמר ויפוצו תויניך ופה נאמר יפוצו תויניו בלח וי"ו אך הנה תרו"ל כי לעתיד בתא שתכלה תותם והורפם הוא תרשעים ומלהט תותם ושורפם הוא מדפת ומענש תת הצדיקים שנאמ' הנה יום בא בוער כתנור והיה כל זדים וכל עושי רשע קש ולהט תותם כו' וורחה לכם ירחי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה כו' ותרו"ל כי תה שתלהט ושורף תת הרשעים הוא עלמו מרפא ומענש תת הצדיקים שנאמרו לעתיד לבא הקב"ה מוציא חמה מנרתקה ושורפת הרשעים והיה עלמה תרפא תת הצדיקים ועל הדרך הזה יהיה פה ענין הכתובים כי תלהים שהוא תם תוכלה תלהט תת הרשעי' תלפניו ומשחתה ומענגת תת הצדיקים שלפניו והוא שנאמר דוד הנה מזמר משה היה קומה ה' ויפוצו תויניך כו' כי התויניים יפוצו והשונאים ינוסו תך יאבדו תחיים אז ואז אמר הנה ידעתי כי יקום תלהים מגלות שביה לעתיד שהיא סח תלהים ותו לא יבצר ממה שחמ' משה רע"ה כשיקום תלהים שיפוצו תויניו וינוסו משנאיו תפניו (ג) תך שלחתי ובקשתי תימו וה בלבב ושישחרו חייש כי תם שכהנדוף עשן תנדוף תפר ידפנו רוח סועה מסער בתופן בל ירחה ובל ימלא רמו מנהו כן יהיה פוורש כפוור העשן לבל ישאר לעמו סורש ועשן ועל תלפניהם יפוצו תלפניך כי תם שתנדוף תותם בעלמך לבל ישאר לעמו סורש ועשן ועל הסוג הפני הם משכילך הנסי' תפניך לת תתן להם בית תעוש רק ימסו תלפניך כהמס דונג תפני תם כי תהיה תתה להם לנוש והם לדונג לפניך שתלת כל התרץ כנודך והמס ימסו בכל תקום שהם כהמס דונג כו' תפני תלהים (ד) תך לדיקים שתשבי' תדק הדין לרחמים בתקום שהגוים ימסו תפני תלהים שם ישמחו ויעלצו שהוא לפני להים תקום תפר תויניו ית' נתנים כדונג תפני התם כענין הנה יום בא בוער כתנור וכו' וורחה לכם ירחי שמי שמש וכו' שהחמה תנרתקה שורף לזה ומרפ"ז לזה וישישו בשמח' כי לת יצטרכו לניל בראשה כד"ת עשהו ת' בשמחה וגילו ברעדה כי תם וישישו בשמחה והוא כי תו לרוב השלימות תין פחד בת לידי חטוי תרוב שמחה כי לעתיד יגדל ביטרתל כשרון • או יתמר בתפר נדקדק כפל הכתוב בתו' ישמחו יעלצו ונם תה שחור ותמר וישישו בשמחה וגם קומרו לפני תלהים ינתים ולת תחרי כן לוש' ישמחו יעלצו וישישו בשמחה לפני תלהים • קך יתמר תתפר תם תלהים תנדוף התויניים ינתם תפניך כדונג תת השונאים שהכל לפני תלהים על שני אלה הלדיקים ישמחו יעלצו לפני אלהי' ישמחו על התויניים יעלצו על השונאים ולת יתמרו על כי נכפול תויניהם ישמחו כי תם תדרכה וישישו בחותה שמחה שמחזים לאך הרשעים הכתי : (ה) שירו לאלהים וכו' הנה טרם נבא תל הביאור נוכירה מאמרם ז"ל פרק תין דורשין כי שנאמר רקיעי"ם וילון רקיע שחקי' זבול מעון מכון ערבות וילון נכנס שחריך ויוצא ערבית ומחדש כו' רקיע שנותמה ולבנה כוכבי' ומזלות שחקים שנו מלאכי השרת שוחקים תין לנדיקי' לעתיד לבא זבול שנו ב"ה של מעלה כו' מעון שנו כתוב מלאכים כו' מכון שנו רוח שעירה כו' ערבות שם נשמות וגנזי חיי' כו' וכתוב הכתוב כו' ע"כ ענין מאמרם • והנה כתבנו כמה פעמים כי תין שנאת רקיעים הללו שנאת גלגלי כוכבי לכת חלילה שתם כן הוא תיך תומרו שחמה ולבנה כוכבים ומזלות שהם שנאת כוכבי לכת וגלגל שמיני וגלגל יומי כלם ברקיע השני וגם תיך יתכן יהיה ב"ה של מעלה בגלגל חמה והוא בעולם המלאכים שתם מיכאל מקריב נשמותן ומה גם כי כדתי נוין הוא שיהיה בית המקדש של מעלה סובב סובב עם גלגל חוור יום יום ביום על התרץ ובלילה מקחת לתרץ ומה גם לתומרי' במדרש שבכל יום עולה השמש לזבול להשתחוות לה ותם הזבול הוא גלגל חמה תם הוא ותיך עלה להשתחוו' ותיך יהיו כל כתות מלאכים מלאכי השרת משוררים לפניו ית' במחדים ולמה ירח מעולם המלאכי' להלל תת ה' עליון ומרח ומי נתן מלאכים שוחקים תן לנדיקים בכוכב נוגה ומי נתן נשמות הנדיקים ובסח הכבוד וגמי חיים בתוב

סח א לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד מִזְמוֹר שִׁיר :
ב יָקוּם אֱלֹהִים יָפוּצוּ
אוֹיְבָיו וְיָנוּסוּ מְשַׂנְאָיו מִפָּנָיו : ג כְּהִנְדַּף עָשָׁן
תִּנְדֹּף כְּהִמַּס דּוֹנַג מִפְּנֵי־אֵשׁ יֹאבְדוּ רְשָׁעִים
מִפְּנֵי אֱלֹהִים : ד וְצַדִּיקִים יִשְׂמָחוּ יַעֲלְצוּ לִפְנֵי
אֱלֹהִים וְיָשִׂישׂוּ בְּשִׂמְחָה : ה שִׁירוּ לֵאלֹהִים
זַמְּרוּ שְׁמוֹ סלו לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ
לְפָנָיו : ו אֲבִי יְתוֹמִים וְדַיַּן אַלְמָנוֹת אֱלֹהִים
בִּמְעוֹן קָדְשׁוֹ : ז אֱלֹהִים מוֹשִׁיב יְחִידִים בַּיְתָה

מוציא

שנתתי תתם יהיה מיכ"ב כסח הכבוד למטה מעולם המלאכים ולמטה מגלגל המזלות ולת עוד תלת שהגלגלים דרכן להתנועע ומה נם שרומם תפך תנועתם הטבעית ע"י גלגל היומי שבכל יום תי תפסר תם לת שיהיו כמוכים זה לזה והנשנה רקיעי' שמנו רז"ל הם תמרו שנין רקיע לרקיע מהלך ת"ק שנה תך שנה תך תין זה כי תם גלגלים לחוד ורקיעים לחוד והמה כוללו כל התשנה גלגלים ברקיע שני והשלישי הוא תחלת עולם המלאכים ועולה כמה מעלות טובות עד השניעי העולה על כלם בספיריות ורוחניות שהוא כסח הכבוד וגבוה תל הביאור והוא בשום לב שמותו תת טעמו כי בפסוק הקודם תומר לשון עתיד וזה לשון הווה תך יתמר הלת לתרתי כי לעתיד יקום תלהים לכלות תת הרשעים ולהפלינ בטוהת הצדיקים שיסמחו יעלצו כו' והנה תמוהת דבר יצת עתק מתים שומע לדבר ולומר ולמה יעשה כן לעתיד ולת מעתה זומן הגלות ויצת להרהר ביכלתו תלילה על ענין שביבה בגלות תו מעניין צור ילדך תשי על ידי עומות ישרצ"ל תו יתמרו כי שילק שביבתו למעלה ועזב השגחת והנהגת העולם לשרים של מעלה ולמלכיהם כהוגים על פיהם על כן להסיר תועה מלבות בני התדם נת ויתמר שירו לתלהים לומר מה שתתם בגרת הגלות ויתר ייסורין תל תיסורם ותשתבוח לגרה כי תדרבה שירו לתלהים הוא למדת הדין תשר יתנהג תתכם כי לטובתכם הוא ונם תל הגרעו מיכלתו תלילה כי תם נמרו שמו כי לין בשמו שיהי על ידי הומן ח"ו ונם תשר היה תפשר להרהר על השתלטו עד שהקיץ שביעי שהוא ערבות תשר תם כסח הכבו' כתבנו מרז"ל והוא סוף שבעה עלתה שביבה מלדם עד תברהם שהורידה לשבי תל יעלה על רוחכם כי עוד ה' תת התרץ תלילה כי תלת דעו תיפה שתם הוא בערבות לין תם מושב הדרו כי תם סלו ורוממו למי שהוא רוכב בערבות ומה הוא הרוממו' שתרוממו תוקו ית' הלת הוא כי לת יעלרנו הסילוק עד ערבות תלהתפשט והשניה בעולם השפל והוא סלו לרוכב בערבות שהוא בקיע השביעי ועל כל זה היה שמו כי בשני עולמות שנבראו בשתי תוכיות תלו עולם הנף בין"ד ועולם הוא נה"ק בשמים נמלא שמו כי לת יעלרנו הסילוק מהשניה למטה בתרץ וזה לו לרוממות גדולה וזתם כן ועלזו לפניו כלומר עלזו כי לפניו תתם כשתוררנו וקומרנו תוקו פה בעולם הזה כי גם בשמים עלמות תרוכב בערבות ולת יתמר יוסף והוא יתב' והעיר תזניתו להבין בדבר כשומרנו רוכב בערבות ולת לעומת תך הוא עניין תדרש רבה על פסוק תעיתה תלהי קדם כו' משל לרוכב על הסוס וכליו משופעים למטה כי מה ענין משל הרוכב עם חומרו כליו ולת תמר רבלין שתשבה בכוונתם כי כשר רוכב הסוס תינו כמי שהוא בשנלה שכל עלמו למעלה כי תם שתפשט למטה כך בהיותו ית' בערבות התפשטותו למטה בעולם השפל ולת נשת המשל נרגלים על כי נם הם מעלמות הרוכב כי תם תל סוליו לרמוז כי בנשל תינו בחינת עלמות מה שתפשט כי תם כערך בחינת הסוליים תלל הרוכב כי כשר תינו דומה תיכוותו שעל הסוס תל סולי נגדיו המשתלשלים למטה כך מה שהוא בעליונים הוא תיכוותו יתב' ופה התפשטות התלבשותו ית' המשתלשל עד התרץ הלזו שהם נקרתים כנפי שכינה וזהו לשר נשת המשל פה תל רכיבה בערבות ולת תמר יוסף בערבות כי הוא להעמידנו על משל רז"ל כמדובר ותף גם זה יהיה לשר הכתוב דבר נחום יוסף על כסח כו' וסולין מלתים תת ההיכל שהוא כי מה שהוא על השמים הנקרתים כסח כד"ת השמים כסתי הוא רם ונשא בזיכוך תך סולין יקרתו מה שמשלתים תת ההיכל שבעולם הוא הוא בית המקדש של מטה כמפורש תלכתו בתקומו נם"ד : (ו) אבי יתומים כו' הנה תמרתי כי נם לשר בסילק הוא ית' שכינתו שהוא תם תלהים שעלה למעון קדשו עם כל זה הוא בעולם הזה נוזר ומקייס תמר הנה תלו הדברים הידועים לכל ומה נקח תל כל השתר והוא כי הנה תבי יתומים ודיין תלמנות הוא תלהים עודנו במעון קדשו שהוא נם לשר שנסתלק למעלה למעון קדשו וזתם כן תמור מעתה כי נם לשר הסילוק לת זה השנחתו והתפשטותו מן העולם השפל (ז) וכן תלהים מושיב יחידים ביתה כו' והוא מתמרם ז"ל בברחשית רבה שהלה מטרונה תת ר' יוסי לכמה ימים ברח הקב"ה תת העולם ת"ל לפשה ימים ת"ל ומתו תה הוא עושה ת"ל מוזג זוועים בת פלוני כו' שנתמר תלהים מושיב יחידים וכו' תבי בכושרות נכי ושירות וכו משוררים לת זכו בוכים ד"ת בלשון הזה

מוֹצִיא אֲסִירִים בַּכּוֹשָׁרוֹת אַךְ־סוֹרְרִים שָׁכְנוּ
צְחִיחָה׃ ח אֱלֹהִים בְּצֵאתְךָ לִפְנֵי עַמֶּךָ בְּצַעְדְּךָ
בִּישִׁימוֹן סֶלָה׃ ט אֶרֶץ רָעָשָׁה ׀ אַף־שָׁמַיִם נָטְפוּ
מִפְּנֵי אֱלֹהִים זֶה סִינַי מִפְּנֵי אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
י גֶּשֶׁם נְדָבוֹת תָּנִיף אֱלֹהִים נַחֲלָתְךָ וְנִלְאָה אַתָּה
כוֹנַנְתָּהּ׃ יא חַיָּתְךָ יָשְׁבוּ־בָהּ תָּכִין בְּטוּבְךָ
לָעֲנִי אֱלֹהִים׃ יב אֲדֹנָי יִתֵּן־אֹמֶר הַמְבַשְּׂרוֹת
צָבָא רָב׃ יג מַלְכֵי צְבָאוֹת יִדֳּדוּן יִדֳּדוּן וְנֹוַת
בית

(ח) אלהים בצאתך לפני עמך בצעדך בישימון סלה: ארץ רעשה אף שמים נטפו מפני אלהים זה סיני מפני אלהים אלהי ישראל: (ט) גשם נדבות תניף אלהים נחלתך ונלאה אתה כוננתה: חיתך ישבו בה תכין בטובך לעני אלהים: (י) אדני יתן אמר המבשרות צבא רב: (יא) מלכי צבאות ידדון ידדון ונות

הסיג לא עשה סילוק מעשיר לזה ומוריש לזה שנאמר ה' מוריש ומעשיר כו' ויתכן כי שני הדברים אמת ושניהם בכתוב זה ויהיה הומרו בכוסרות כמשמעו לדעת המפרשים מבלי חלק התיבה לשנים והוא לפי דרכנו שתומר כי גם עתה שלהים במקום קדשו תומתותו הדירה כי הוא מווג ווונים והוא מושיב יחידים ביתה כי גם חסר חיים וזונות כי חס שהם יחידים זה תחת זוג לחד וזה מזן וזג לחר ומתפרדים על פי מעשיהם שהיה לפי הטבע נלחי חפשר להיות יחד וכעובדת דהחיה מטרוניתת שווונ' חלף עבדיה עם חלף שפחות ויהי בנקר והנה עבדיה מוכים חך הוא יתנהך מושיבו בעל כרחן ביתה ועל השניה והיא מעשיר לזה ומוריש לזה חמר מוציא חסירים בכוסרות בשלשלות חשר חסרוהו המושים בו חו חשר שבו חותו שהוא תכלית העוני מוציאם לרוחה חך סוררים שהיו רשעים רטושים לפני שתם מניאם לידי עוני עד שבון לחיותה מרוב עוני לפי מעשיהם שהוא ענין מוריש ומעשיר משפיל חך מרוממ וחמר חך למען חיעוט כי לח לכל סוררים יעשה כן כי חס לקחתם כי לח יעדרו רשעים וטוב להם על פי חל דעות ה' ׃ (ה) אז יחמר הלח חמרתי שפועל כחחת דין לחומות עכו"ם ורחמים ליסרחל חמר עתה לכן שירו לשלהים על הטובה עם שהוא הפך המתייחם חלו כי הוא דין וגם זמרו שמו שהוא על מה שהוא שמו בעולם שהוא פעולת דין כי גם על מה שעושה דין נעוים עליו לומר והל ירחה כמו זר לכם מה שפועל רחמים שהוא הפך מדתו כי דעו לכם כי חינו כדבר שפועל בטבע את"כ כל מה שיהיה קרוב יחשך רוגז ודין לחשר לפניו חך הוא בהפך כי בהיותו קרוב הו' רחמים וכשהוא ריחוק הוא דין כי סולו ורוממו לרוכב בערבות שלהים המוכר הוא שביה כשהוא מסולק עד ערבות כי חו היה שהוא בשני העולמות שנברחו בשתי חותיות חלו הוא פועל מה שהוא שמו בעולם שהוא היותו דין חך ועלו כשחתם לפניו שהוא בהיות השביה בתחתונים כי חו רחמים ושמ' יחשך לכם וזהו ועלו לפניו (ו) ומה שחמרתי שבהיותו מסולק למעלה פועל דין בשני העולמות חין הכוונה שחינו פועל חו בחרץ גם כן רחמים כי חס שפועל זה הוה כי הנה גם בזמן הסילוק פועל דין ורחמים בעולם כחחת שהרי הוא לחני יתומים שעשה דין בהם שסילק חת חניהם מעל רחשם ומרחם על בניהם וכן מרחם על היתומים כחב ופועל דין במילר לחלמנות וזהו ודיין חלמנות עם שחינו בתחתונים כי חס שלהים במעון קדשו העליון בזמן שהוא מסולק למעלה ברוחניות וכן פועל הפכים כי שלהים מושיב יחידים כו' כדלעיל ׃ (ח) אלהים בצחתך כו' חוזר חל ענייננו חשר חמר כי חס שלהים עושה שני הפכים והוא כי שלהים בצחתך לפני עמך שהוא בעיתוי ענין לנחותם הדרך וכן בצעדך בישימון סלה בכל נסיעה ונסיעה שהיתה שביתה נוספת עם ישרחל ממקום למקום (ט) ארץ רעשה בנסיעתו יקב' שעל ידי שלהים שהיה בפניהם היתה הארץ מתרעשת וכל חל היה נעשה בתוך וכל ניל מתנשא חף שמים מלימת שלהים הנועד שם היו שמים נוטפים שכשנגדו למעלה והוא חף שמים נטפו מפני שלהים שהיו חורחת מורחת רוגז וחתת שלהים בהשלת מורח על העולם וזה יורה לומרו חף שמים נטפו כי חף ורוגו היה מה ששמים נטפו מפני שלהים הוא שם מדת הרוגז ועל כל זה חרץ רעשה ושמים נטפו טיפות רוגז זה סיני בשתנה משחר מקומות כי שם מפני שלהים לחותו שלהי ישרחל היושבים שם לקבל שלהותו לח היו טיפות רוגז ומחמת חימה (י) כי חס חדרכה נשם נדבות מחתך הנפת נרעונך חדך כדבה לרחמים והוא מחמרם ז"ל בשכילתה פרשת יתרו שהיו ישרחל בסיני משולבים מחם על מעלה ואמר הקב"ה לשמים הזילו על בני שלי כו' וכן חמרו רז"ל שילה נשמתם ומתו ע"י שמוע שהי הדברות שנאמר נפשי יצחה בדברו ומה הקב"ה להטיף עליהם טל שעתיד להחיות בו חת המתים וזה יחמר גשם נדבות תניף חלהים והיה למה שישרחל הנ' שם מחלקך ויחסך עליה' להשיב נפשותם שהם וגם היפה בלחה שקבלת הכוונה הנחולה חשר השיגו בהקיץ המדכאה חת הקומר וגם כמ"ש ז"ל שהם חוזרים לחחוריהם י"ב מיל ושניים למקומם י"ד פעמים שהיו נלחים על כן על היות ישרחל כחלתך והיופה נלחה חקה כוננתה (יא) והיה ההתכוננות שחייתך הם הנפשות המכוונים בלשון יחיד ישבו בה בנחלה הנ"ל שהם ישרחל כי לנודל השנת נפשותם שהשיגו חיות יתירה משפע עליון נורח ודבקות עצום עד שלח היה חפשר ליחשר נגיעות' ועל כן רמז חל החיות ורוחניות העלוס קודח מוסם חיתך וחמר פיזהיות שלח עזרו כח להתעכב והשחר נגיעותיהם וידבקו בשכינה וילמו חזקה ונשחרו הגופים פגריס מקים והוח יקב' ע"י טל המחיה חת המתים בהכין החומר כחשר לעתיד שחכין החומר בטל הרוחני לקבל הנשמות בתחיה כן חו הזיל על נויותם והכינם להתייסד בם נפשם והכן חתכה כוננתה חת כיחלתך בחוכן שחייתך הם הנשמות המכוונות בלשון יחיד להיותם נשמות ישרחל כמודע ישנו בזה בזחלתך שיכלו הנופל' לסופלם בתה שהכינות חותם ויוכנתם ע"י הטל והוח כי כן דרכך כי תכין בטובתך לעני חלהי'כן עשית עם חומרם שעני היה מהכנה לקבל הנשמות' לחר שקבלו הספע והחרה הגדול בג' תתן והדבקן בשכינה הכינות חותו בזוחו טל לקבל הנשמות חשר נתקדשו ודבקו בשב נה ׃ או יחמר תכין בטובתך כו' כמ"ש ז"ל על פ' כחסדך זכור לי חתה למען טובך ה' שחמרו כי חמר דוד גם שחיני שלם הכשרון בעל' וברני בכלל מקבליטוב ההומר שהתה מטיב לנדיקים ולח תעשה בניני רק למען טובך ה' כי רב טובך חשר לפנת לירחיך וחם תיוך נותנו רק לגדולי הסלחות ממני מה תעשה מכל הטוב ההוח לכן למען טובך ה' שלח תחבד להעדר הרחויי' זכור לי חתה ועל דרך זה יחמר כי גם שחומר עם בני ישרחל עניי היה בחותה שעה מוכיות כי כמעט עדיין לח הטהרו מע"ח שהיו עובדי' במצרי' לך תכין בשביל טובתך שלח יחבד למי שהוח ענני הוח חומרם להחיותם ולהשיב נפשותם בגויות' (יב) ולחיך היה הנפש נדבות שלח הוח כי ה' יתן חומר והוח שבתנו מרז"ל שחמר הקב"ה לשמים הזילו על בני טל כו' ולח כ"כ רבתה השמחה שהמבשרות שהקב"ה רבה להחיות' היו נבח החיכות מלמעלה (יג) ולח מלכי צבחו'כן ד'רקשי מחנות שביל'שהי'עולה בדעתם שלח יחזרו נפשות ישרחל למלכי'חו יידדון יידדון מתחשבתם ומקבולם ונשחר הדבר כי נות בית הס נפשות ישרחל הנקרחים נפש חתת חחלק שלל התורה בעולם כחשר יבח ביחור ה'בחוד לפנים נם"ד ׃ (יב) אדני יתן חומר כו' מלבד החמור יתכן כי הנה בניחו' ספר משלי הערנו על שחלת המלחכים שהנתן להם התורה כי מה זו שחלה מי מעכב בידם שלח ילמדו התורה ושלח ישמעו מכל היסיבו' של מעלה כי לח מעשה היו מבקשים כי חס למוד כי רוחניים הם ושם כתבנו והכריחנו כי מה שהיו מבקשים הוח ענין מחמרם ז"ל בשמות רבה שחמרו שכל מה שחדשו החכמים בכל דור ודור בכל בחינות חלקי התור' הכל קבלו בנפשות' בסיני וכל יחד ויחד מיחדם בעולם מה שקבלה נפשו מתו והוח כי כל נפש ונפש יש לה שייכות עם התורה בכל סעיפי חלקיה וכל חחת דבקה בה מעין בחינתה בתורה דבקות עלמיי והיח חלק נפשו ועל כן החומר דבר שלח בשם חומרו חמר רשב"י שעליו נחמר חל תנוח דל כו' וקבע חת קונביהם נפש כי חת נפשו הוח גוחל בחמור הדבר בשם עלמו והוח מחבירו כי חלק נפשו הוח נוחל ועל כן הוח יח' גם מימי משה היה חומר הלבה בשם ר' חליעזר פרה בת שנחה כו' כי חלק נפשו של ר' חליעזר היה וענין זה כתבנו בם' הנו' שהיה מה שבחלו מלחכי השרת שתנתן להם התורה שהוח להיות שייכות להם בה לחדם כי תדבק בחינת סודותיה בהם כחשר דבקה בחכמי כל דור ודור לחדם עניניה היוצחים משייכות נפשותם ע"י עסוק בה לחחרי כותם לעולם חך מלחכים חין להם חלח עלמם רק מה שמועים משיבות של מעלה חו מחכמי ישרחל כמ"ש ז"ל שנחפלחה הנקבה חם בדרום רבי חלעזרבן ערך במעשה מרכבה כי נחו מלחכי עליון לשמוע מפיו ׃ וזה נבח חל הענין והוח שחומר ה' יתן חמר כו' לומר כי כחשר ה' יתן חומר בדברות התורה בסיני חו המבשרות שהם נפשות חכמי הדורות המחדשות בכל דור ודור חדושי התורה שהן כמבשרות חדושיו ית' חשר מעולם העליון היו לבבח רב חז על הר סיני כי כל נשמו' העתידות שם נמלחו ושם היו (יג) ולח מלכי צבחות חשרנקבו התורה יהודון שהוח כי כן חמת שלח נקבו שייכות בדרך פשטה רק בדרך הסוד חלח שהוח ית' דחה חותם כמ"ש ז"ל בחמור להם חדם כי יומות בחהל כלוס מיתה יש בכח כו' וכן בחומרו חשר הוציחיך כלוס למצרים ירמיה כו' שהוח כי חחר שדרך פשטה התורה חין להם שייכות בו גם דרך סוד חלח שהוח ית' תנתן להם כי יקבלו דרך פשטה בנים ודרך סוד חבות ושם יש לו שייכות לשתיהן וזה יחמר מלכי צבחות ע"י מה שידודון מהדרך הפשטיי יהודון מהסודיי וזהו יידדון יידדון ולח נות בית תחלק שלל כי נות בית היח התורה כמ"ש ז"ל בחכילתה פרשת בח בשלה תחלק שלל שהוח כי לכל נפש ונפש מהמבשרות הם' הם הנשמות העתידות לחדם בכל דור תחלק חלקי

בחינות כל ח' וח שיחדשו בכל דור ודור שהוח מה שכתבנו שבקשו מלאכי
השרת ולח ניתן רק ליסרחל : או יחמר מלכי נצבחות ידודון ידודון
מיסיבה לל יסיבה לשמוע מה שנות בית היוצ כשמת הלדיק קחלק
ותשמיע שלל סודות התורה ביסיבות שלל מעלה וגם למטה כענין חשר
בחו לשמוע מדבי חלעיר בן ערך
ודומים להם כי נפש היחה נות בית
ה' ונחה לעולם לחלק שלל וירדן
שרבי קדש מלמעלה לשמוע מפיו
ביחו יח' היו בשמת הלדיק (יד)
והנה על ענין זה חומרו ז"ל שחומרו
דבותי'ו"ל כי כל מה ש זכמי הדורות
חומרים בכל דור ודור מחידושי
התורה הכל קבלו בסיני הלח יקשה
לם כן חיפה היה רחוי כי נלי עמל
ונלי יגיעה בתורה יחדש כל ח' מה
שהופקד לנפשו מלו וחיכבה נוכל
ורחינו מחמרס ז"ל בחומרס יגיעת
ומלחת החמן והוח מחמר שלמה

בֵּיתִי תֵּחָלֵק שָׁלָל : יז אִם־תִּשְׁכְּבוּן בֵּין שְׁפָתָיִם
כַּנְפֵי יוֹנָה נֶחְפָּה בַכֶּסֶף וְאֶבְרוֹתֶיהָ בִּירַקְרַק חָרוּץ :
יח בְּפָרְשׂ שַׁדַּי מְלָכִים בָּהּ תְּשַׁלַּג בְּצַלְמוֹן :
יט הַר־אֱלֹהִים הַר־בָּשָׁן הַר־גַּבְנֻנִּים הַר־בָּשָׁן :
כ לָמָּה ׀ תְּרַצַּדוּן הָרִים גַּבְנֻנִּים הָהָר חָמַד אֱלֹהִים
לְשִׁבְתּוֹ אַף־יְהוָה יִשְׁכֹּן לָנֶצַח : כא רֶכֶב אֱלֹהִים
רִבֹּתַיִם אַלְפֵי שִׁנְאָן אֲדֹנָי בָּם סִינַי בַּקֹּדֶשׁ : כב
עָלִיתָ לַמָּרוֹם ׀ שָׁבִיתָ שֶׁבִי לָקַחְתָּ מַתָּנוֹת בָּאָדָם
וְאַף

בחכמתו לם תבקשנה בכסף וכו' הו תבין כו' לך הנה הוח כי חו קבלו
הנשמות עודם משולות נופים ועל כן לריך להודי' מה שקבלו הנפשות
לל הפועל בהיותן מלובשות חומר להתיישו ביניעת נשר נבחי כנסיות
ובחי מדרשות וחו ע"י התשת החומר תגבר הנפש להוליח חור חדושים
חשר נקרחה חולה כשחר נתבחר תקבלו בנפש רב פנינים בחר היטב ועל
כן חמרו רז"ל לח מעבר לים היח כי חין התורה מתקייחת בעמלי הון
ועושר העוברים מים לל ים וזה יחמר לם תשבנון כו' לומר קשר
תמרתי כי התורה חילקה לכל נפש חלק בתורה לחדש בעה"ו לל ירחה
לכם שהוח גם כי תעשקו בעניני העולם כי לח כן הוח רק לם תשבנון
בין שפתים כיששכר הרוכן בין המשפתים כי חו ע"י כן תזכו להריק
חלקי חדושי התורה ליסרחל וזה ע"י השכינה שתפרוש כנפיה שם בבית
המדרש חשר לחקס שם שה להעירכם להוליח לל הפועל קבלת נפשותיכם
זהו כנפי יונה שהיח השכינה חלק שחינה נרחית כי לם נחפה מן הענין
חשר היח לחקכם שם הוח בכסף שהוח בהיותכם בחלי מטפלים לנבור
כעפר בנר ועפרו והב כי לם כסף בלבד לשנוע לכם לשנוע הנפש לך
ולחברותיה שהן המולות שנהן פוריות יהיו לה בירקרק חרוץ שהוח
בהיותכ' פונים לחור נוון הזהב יגעים להעשיר כי חו חברות לברות יהיו
לה לבלתי המלח לחכם וחו יחנע מכם כל לשר קבלה נפשכם ובהיולדך
השיחו לשון כי חומרו כנפי חמר על מהות הכסף בעלמה הפרוסה על
עמילי תורה והברותיה הן המולות' הנדלות בה לפרוח בהן : (טו) בפרש
שדי מלכים כו' הנה על פסוק זה מלכים ימלוכו שהם דברי התורה
חרו"ל מתן מלכי רבנן הקשיחו על דבריהם כי חיזה מלכות יערכו לר'
חניבח בן דוסח חו לר' חלעזר בן פרחת חו לרבה בר נחמני ובניהם חין
לחם וחין שמלה והשיבו כי הוח ענין מחמר ספר הזוהר על פסוק כי
בכל חכמי הגויים ובכל מלכותם חין כמוך שיריחה כי נחכמי ישרחל יש
כמוהו יח' והוח דבר שיתחמץ לנבי כל השומע כדבר ההוח לך השיבו ז"ל
שהוח כי בכל חכמי הגויים חין עוסה על ידו מענין מעשיו יתקרך כענין
חכמי ישרחל כענין שחם בנבעון דוס וכענין ר' חניבח בן דוסח שחמר
לחומן והדליק ורבים כאה חין מספר נמלח שבבחיבה וו ידמו לקוסם לומר
שבחכמי ישרחל יש כמוהו יתקרך וממולח דבר חמלח רחינו טוב טעם
ודעת לל מו"ל מתן מלכי רבנן שהתורה קומרת בי מלכים ימלוכו כי חין
מלוכה נדולה כהסתרר על העולם לשמוחו ולעשות בו כרלונו להעמיד
השחם וכיולח בכל שיוויי הטבעיים כלולו הם מלכי העולם לעשות בו
כרלונו ע"י התורה ובזה יחמר פה נפרש שדי כו' לומר הלח חמרתי כי
התורה חילקה בסיני חלק לכל נפש ונפש מישרחל לחדש בה היעב
בתורה חמר עתה רחוח כמה מעלות טובות לעוסק בתורה כי הלח
בפרש והסתבח מדת שדי בעולם לשדד ולהכניע חוחו הם שמלכים
בה שהוח מלכים בתורה הנזכרת חשר הם רבנן לו התורה בשלום
תשלג ותלבין כל חסך וכלמות כל לרות שבעולם כי תקיש דבר עבדיך
ועשת מלחכיה תשלים : או שיעור הפתוב ענין ר' חייח וכניו שטרח
יעחלו מטר כי הם בהזכיר נבורת נשמים בתחייח המתים שהוח בסיד
יכלתו יתברך בחומרם מביא הרוח בשם ונשב ויקח מוריד הגשם ותקח מירקח
כי חין זה רק שבתורה מלכים ימלוכו בעולם ליעשות רבונם וזה חמר
בפרש שדי כו' לומר בפרש תוכר שדי שהוח יכלתו ית' שפירשו ובזכירו
בפיהם הנקדחים מלכים בה שהם חשר הם מלכים בתורה שנזכרת
למעלה לו התורה תשלג בשלום בלמות ותפלת הורב ונרות כעין מוריד
הגשם ותקח מירקח : או יחמר הם כ"כ מעלות יש בתורה למה
מלכיה עושי כלח על ידה יש להם ייסורין והכנעה לזה חמרה רוח הקדש

על תתמה על החפץ כי הם סובלים נרוח הדור כי בפרש תוכר שדי חת
מלכים בה מתן מלכי רבנן שהם שפרשה הוח כך ל"ח פרשה
ליין בידיה לו הוח כי התורה תשלג תקדר ותלבין בעלמות חשר לדור :
(טז) הר חלהים הר בשן כו' הלח יקשה כי הם הוח הר חלהים לוך
הוח הר נבנונים : ועוד שמוכירו
פעמים : ועוד כי לחד הוח
ומומרו תרנדון לשון רבים :
ועוד כי חמרו רבותינו ז"ל שהיו
הרים נבנונים חנור וחרמון שהיו
מסוף העולם שנתו : ועוד
חומרו לוף ה' יסבון לנגף כי לח לנגף
שכן בסיני רק בזמן מתן תורה :
לך יחמר כי הנה בגד הגבוהים שתנתן בם התורה וה' לח
רבים חמר הר בשן שהוח בחלק
רחובן וגד והוח גם הוח נבוה ותלול
שיקרח שמו גם הוח הר נבנוני' וחמר
חלח הר חלהים הוח הר בשן שהוח
נחלק לשבטים מה שחין כן תבור וחרמון כלומר וטוב טוב הוח תנתן
התורה בהר חלהים מבחר ח"ל וחם הכונה להיותם הר נבוה חלח הר
נבנונים נ"כ הר בשן כי בר נם הוח נבוה (יז) על כן השיב הוח יתברך
וחמר על הב' ועל הר בשן למה תרנדון הרים נבנונים התחשבו שעל
הר חני מסרה שכינתי ח"ו לח כן הוח כי הם ההר חמד חלהים לשבתו
בתמידות והוח כתמידת שלמה בחומרו החמים יסב חלהים על החרץ
ועוד שניח כי הם חלק ה' תחשבו שיסבון לנגף בסיני שתקנתו בו לנתר
ולומר שיסבון בכם הלח לח יהיה כי הם נעוד שתנתן רת עליו בלבד
(יח) ועל הח' שחמרתי ותמתני שהם ההר חמד חלהים לשבתו לל
תסיבוני מסיני שנחמר בו וירד ה' על הר סיני כי הלח לימו כפשוטו כי
הנה רכב חלהים כו' הם מרכבת מלחכיו ה' בם כלומר ולח בסיני כי לח
יעלה על לב יבח חלהים מבלי מרכבתו שתסרה בה ועל הסיני שחמרתי
שלח היה לשבון שם לנגף חמר סיני בקדש לומר כי חין זה רק בעוד
שסיני בקדש חלך לח לחרני כן : או יחמר סיני בקדש ענין הנה מקום
חתי לומר שהוח יתברך הסובל חת המקום חלך לח שהמקום סובלו והוח
רכב חלהים כו' ה' בם ולח בסיני ושמח תחמר סוף סוף לח יבחר כי ה'
במלחכיו ומלחכיו בהר הרי כי נם הוח ית' בהר כי הם שהוח בהמלטות
מלחכיו לח כן הוח כי הם שחדבקה בסיני הוח בקדש לח שהקדש חפילו
מלחכיו ית' הם בסיני כי הקדש סובל חת ההר ולח ההר חת הקדש :
(יט) עלית למרום וכו' יחמר ענין הכתוב חלמנו בביחור התורה
על פסוק ומשה עלה חל החלהים שהזכרנו ענין חליהו
ז"ל לחותו תלמיד שהרח' לו עלית הנדיקים מנ"ע ליסודות של מעלה
ומחר לו בכל העולם הסתכל בר' חייח לח תסתכל ו חמר לו במה חדע
חיזה הוח ר' חייח ח"ל כל ח' מהסחר מלחכים מעלים קתדרח שלו ושל
ר' חייח עולה מחליה וכתבנו שם שהודיעה למו התורה שמה שוכה ר'
חייח לחחר מותו משולל נוף וכה משה בנוף ונפש ווהו ומשה עלה חל
החלהים כי עלה מעלמו מבלי שיעלוהו מלחכים כחליהו שהעלוהו רכב
לם וסוסי לם נשערה הסתימה וזה יחמר פה על משה עלמו עלית
למרום לומר הלח חמרתי כי רכב חלהים רבותים כו' כי מלחכי השרת
הם מרכבה חל השכינה כי חדני בם ושמח תחמר נח ישרחל חם כן היפה
שכ"כ נדלה מעלתם שעליהם שורה השכינה ח"כ למה נחר נחדש לתת
לו חת התורה ולח במלחכים חשר נקשו חותה מחתו יתברך ועל כן
היה מקום לומר כי חולי מה שנתן לבני חדם לח היה רק דרך פשט
התורה חך סודה ותכויותיה הנלחי מתייחס לנעלי חומר ניתן למל כי
השרת לו"ח דע ורחה כי נדול חתה חים ישרחל מכל מלחכי מרום כי
הלח חתה עלית למרום שחין ל"ל שעל ידי מלחכים שהעלוך היתה
עלייתך כי חם כתנדרח של ר' חייח חחר מותו משולל נוף עלית חתה
בנוף ונפש שהוח עלית למרום שהוח עלית מעלמך למרום וגם לח שניח
דרך הפשט של תורה הנלחי מתייחס לנעלי נעלי חומר כי חם
שניח מה שהוח שני נחמת שהוח גם דרך הסוד חשר הוח זר לחים
חומרי כשני חלמו וגם לקחת מחמת הן שני מתנות הן שני הלוחות מידו
יתברך עם היותך בחרם שהיתה הנפש בנוף הנקר' הדם על מקורן הן
החדמה מה שלח היה הן התימת חם היה מופשט מהחומר בקבלו הלוחות
מידו יתברך ושמח תחמר ומה הועיל כל זה לחר שמיד חטחו בענל
וחזרה המיסה והשעבוד למקומן ולזה ההדמות שנדמו למלחכים לו"ח
נם לחרני כן נדמו להם כי הלח ולח סוריס שסרו מהר הן הדרך וסרו
בענל לח נעבדו מלהיות מעכן לו יתברך כי זוה לחרני כן ועשו לי
מקדש ושכנתי בתוכם שהוח בתוכם וקדנס על ישרחל כי בתוכו לח

נחמר

ואף סוררים לשכן יה אלהים: ד ברוך אדני
יום יעמס־לנו האל ישועתינו סלה: כא האל
לנו אל למושעות וליהוה אדני למות תוצאות:
כב אך־אלהים ימחץ ראש איביו קדקד שער
מתהלך באשמיו: כג אמר אדני משבן אשיב
אשיב ממצלות ים: כד למען תמחץ רגלך בדם
לשון כלביך מאיבים ממנו: כה ראו הליכותיך
אלהים הליכות אלי מלכי בקדש: כו קדמו שרים
אחר

הוא יום יקל למו סח לא מעט מעט בכל יום (כא) ומח תמר
חס כן חיפה בחיה דבר ישמור לעשות חסדו סח לבדו סיהיה בלי
ייסורין מסח הדין הלח הוא כי הנה החל למו ג למושעות לעקות בלחה
יושיענו למען חסדו וחס יחמר חיש חס כן יהיה הכל על ידי סח לא
שבחה שזועה בכל יום לא יעדרו
ייסורין ולרה בלד מה ולעשות בלרות
יהיה למו ג למושעות וחס כן למה
זה סח החדות יעמס למו ייסורין גם
הוא ליה חמר כדי שעל ידי היות
הייסורין ע"י סח החדות לעלות
לאלהים שהיא הויה בנקודות אלהים
יהיה סיבה חדני בחה סיעמוס למו
סיהיה נסתר למו למות תולחות לנחת
מחחול מטה לל הסח הטוכר שהיא
הויה בניקוד אלהים בחעלה
למחביל וזה חמר לאלהים חדני כו'
כי לעלות למחרגת אלהים יהיה סח
חדנות סיבה סיהיה שמור למו למות
תולחות לל האלהים המוכר • (כב) אך אלהים ימחץ רחש כו'
גומרים מחמרם עם בני ישרחל וחומרים הנה ברכנו ה' על סיעמס למו
ייסורין כמדובר בשני הכתובים הנחמרים לך חנקשה כי מי יתן לך
אלהים לפחו' ימחץ רחש חויבו בעולם הזה המלירים לח ישרחל כי נס
שלח ימחץ לח כלס לפחות לח הרחש שלהם הוח מלך חו סר שלהם
המכה ומילר חותנו לפחות קדקד הרחש המוכר כמלח שער כי הלח
מתהלך מן העולם הרחש הגול בחשמיו שלח יפרע מהם הלוח ולמה זה
יסבול הוח יתברך סיעשה הרעות כל ימיו ולח ירחנו בו סעתו ולקותו כלוס
(כג) ועל כן מסיבה רוח הקדש וחומרת חמר ה' כו' לומר קדוש חה
חמר ה' על סחלה זו הלח הוח לל יעלה על רוח חיש סחני ויתרון הסר
הרע לבני כי חס טרם ימות היה ומן שלח זכה עדין לרחות מקבל הרעה
להנקם לח לעולם יסחר כך כי הנה מכשין לחשיב ממלוות יס והוח
מחמר ספר הזוהר כי לעתיד יביח בגלגול לח כל חסר היללו לח ישרחל
בכל גלות וגלות וירחמו בהם נקמות כי הלובחים לח כחמר הלח חסר לנחו
כו' וזה יחמר כי חמר ה' כו' חשיב ממלוות יס גם חת הסקועים חסת
לעולם הוה ליום הדין (בר) למען סתחץ רגלך בדם הכוטף מלשון
כלביך בחוכלם חת חויביך חסר הילרו לך בעולם הזה כי כל כך כלביך
דמם יסכרון סמהדם הכוטף מלשונם תתחץ רגלך חתה ישרחל לעיניך
מכל חסר עשו לך וזה מלויבים מנהו הוח מנהו על ה' המוכר כי לח
יכבה ה' חסר חטלו לה' כי לח יעשה עיקר רק מחסר עשו לך כי לו
תנקש מהם ועדיין יהיו לויבין יתברך כי ל ז יעשה בהם שפטים רק על
מה שהילרו לך והוח מלמר ספר הזוהר כי לעתיד לבח יחמר הוח יתברך
לכל חחד מחסר הילרו לו החומות המה הסר הילר לך הנקש ממנו כו':
(כה) ראו הליכותיך כו' הנה למעלה בחומרו עליה לחדום כו'
סיפר חיבתו ית' עם בני ישרחל כמלחכי הסרת וכחשר
הענין עד כה ועתה חוזר לל עניינו ולומר הנה עוד הזרת מלה חיבתך
עם ישרחל כי לח נלבר ביום מתן תורה שכבר הטהרו מוהמתן לללה
גם נלחתם ממלרים סמוך לל זמן עובדם ע"ז הלילוסם חיבתך כי רלו
הליכותיך חלהים שעשית להם י"נ הליכות שהיו י"נ דרכים מוקפות
חומת מים ובכל ה' שבט ה' מוחלקים לשבטים כחשר נהיותך עמהם
בחרך הקדושה שהיה נה כל שבט בפני עלמו וזהו רלו הליכותיך חלהים
שהם י"נ הליכות שהיו מעין הליכות חלי כשהיה מלכי בקדש שהוח בחרך
ישרחל שנחלקה לי"נ שבטים כל חחד נגבול בפני עלמו (כו) ועוד
חיבבת חותם שקדמו שרים הם ישרחל לומר שירה קודם לנוגעים שהם
מלחכי הסרת לפילו הנשים כי בתוך שהוח בין הלנשים ומלזכים היו
עלמות תופסות כד"ח ותקח מרים הנביחה חחות להרן חת התוף בידה
כו' והוח פירוסש ז"ל בחומרו בתוך עלמות כו' כי הנשים שוררו בין ישרחל
למלחכים • (כה) או יחמר הנה ישרחל הממו לדמות למלחכי הסרת
ולתה ברוב יסרך הקדמת מתחלה להחשיבם יותר מהם והוח כי על
פסוק ורגלו עלי להבה חמרו"ל שרחו ישרחל בסיני ד' מחנות שכינה
בג' זינוק ד' דגלים וחמרו יעשה מישרחל כך וכן עשה שעשחם ד' מחנות
בד' דגלים • ונבח לל הענין חמר הנה ישרחל רחו הליכותיך חלהים
מתהלך בד' מחנות בד' דגלים מיכחל בדגל חסד והשחר על דרך זה וייחי
לסם כן כי הליכותם במדבר היו הליכות מלכי בקדם שלהם מרכבתו הרי
כי נקשו להדמות למלחכים וברוב חסדך קודם לזה העדפת יתרון ליסרל
על מלחכי הסרת כי הנה קדמו שרים כו' כדלעיל • או יחמר רחו
הליכותיך חלהים שלהם מדת הדין למלריים וכענין עלמו רחו הליכות חלי
הוא מדת חסד ליסרל כי עשית ג' הפכים לחהבת ישרחל בענין מכת

הדם

אַחַר נְגִנִים בְּתוֹךְ עֲלָמוֹת תֹּפֵפוֹת: כו בְּמַקְהֲלוֹת
בָּרְכוּ אֱלֹהִים אֲדֹנָי מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל: כח שָׁם בִּנְיָמִן
צָעִיר רֹדֵם שָׂרֵי יְהוּדָה רִגְמָתָם שָׂרֵי זְבֻלוּן שָׂרֵי
נַפְתָּלִי: כט צַוֵּה אֱלֹהֶיךָ עֻזֶּךָ עוּזָּה אֱלֹהִים זוּ פָּעַלְתָּ
לָנוּ: ל מֵהֵיכָלְךָ עַל־יְרוּשָׁלַ͏ִם לְךָ יוֹבִילוּ מְלָכִים
שָׁי: לא גְּעַר חַיַּת קָנֶה עֲדַת אַבִּירִים בְּעֶגְלֵי עַמִּים
מִתְרַפֵּס רִצֵּי־כֶסֶף בִּזֵּר עַמִּים קְרָבוֹת יֶחְפָּצוּ:
לב יֹאתָיוּ חַשְׁמַנִּים מִנֵּי מִצְרַיִם כּוּשׁ תָּרִיץ יָדָיו
לֵאלֹהִים: לג מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ שִׁירוּ לֵאלֹהִים
זַמְּרוּ אֲדֹנָי סֶלָה: לד לָרֹכֵב בִּשְׁמֵי שְׁמֵי־קֶדֶם
הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל עֹז: לה תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים עַל־
יִשְׂרָאֵל

הדס שהיה במצרי שוקה דס ויסרחל מיס עד שהעשירו מוה יסרחל וכן בכל מכה נמכה ומה גס בקריעת יס סוף ועוד פניה כי הורת חיבתך ליסרחל יוקר מלמלחכי הסרת כי חין לריך לומר בהיותך בפיני שעשית מרכבה ליסרחל כי חס גס על הים שהיה מלכי נקדם הס מלחכים הרוחניים כלו' למעלה פיני נקדם על המלחכי מרכבה (כז) כי עס היות המלחכים לו מרכבת מלכי ולח לגי על כל זה חו חיבב קולו מהס כי קדמו ברים לעורר הס יסרחל וחחר הנוגנים הס המלחכים שהיו מדכבתך וגס הנשים הס עלמות תופפות שוררו קודם למלחכים שהוח בתוך דין יסרחל למלחכי הסרת • (כה) חו יחמר רחו כו' כי נשחי דרכיס רחו פעולה מדת הדין הוח שס חלהים שהוח עשות דין במלריים ועשות דין בסרו על מלריים שהוח ענין ויהי יסרחל חת מלריים מת כו' כי מתיס לח נחמר חלח מת שהוח על הסר כמ"ש ז"ל והוח מה שכתבנו במקומו כי הפלח חחדו להס הוח יקבך כי נתן כח בעיניהס לרחות לקוח סר רוחני ושוה לח השינו רק הנקרחי' יסרחל לח הנקרחים בשס עס הוח הערב רב ויהו ויהי יסרחל כו' ועל שנח זה הוח חומר רחו לליכוחיך חלהים הנה כי נתן בשס יתרון על בני חדס הסר לח ישינו לרחות בלקוח הסר רוחני ומה גס לספר הזוהר שמה שרחוהו מת על שפת היס היה על שפת היס העליון שעל הסמיס כשהו חומר שגס נתן להס יתרון על מלכי הסרת כי התנהג בדרכיס והליכות חשד הס הליכות חלי שעס היות מלכי נקדם הס רכב חלהים מלחכים הרוחניים על כל זה החשיבני מהס כי קדמו ברים כו' כנקודס • (כז) במקהלות ברכו וכו' לחרי חומרו שלח נלבד לחנשי ים' זכו להקדיש לשורר ולברך לח ה' קודס למלחכי הסרת כי חס גס הנשים הלח תפלח לחמר לי זה טעס מלח הקב"ה להסתיקס גס בשביל הנשים כי הלח יכחה מן התימה דהני נשי דמתי זכיין למעלה זו חלל התמה כי כה חמר ה' לישרחל לפני המלחכים לו בתקהלות בין קהלת חנשים בין קהלת נשים ברכו חלהים תחלה כי לח גרעו הנשים של מלריים וחדרבה העדיפו כי הלח לחני הוח שכינה היות ביסרחל שמתה זכו ללחת לח היה להס הלח ממקור יסרחל הוח הנשים כי היו טהורות משוס פיסול וכמחמרס ז"ל על פסוק נן נעול כו' ועל פסוק לחת התפוח כו' שבזכות נשים נדקניות יללו יסרחל ממלריים שלמלמל הן לח היתה יניקה וכל שכן שירה ובכן חל יפלח מה שחתר החנשים חמרו שירה קודס המלחכים • (כח) שם בנימין לעיר כו' חתר חומרו שמעלת יסרחל היתה בזכות טהרת מקורס הס חמות' והלח מזה יתחתן לבב דוד בחמור כי הלח רות חס וקנו חיתה מבת לוט מחניה ופרץ מחמר עס חמיה לזה דברה בו רות הקדם ובחמר שס בנימין כו' לזה חלהיך כו' לומר דע כי בזכות חשר עשה ה' בשביל טהרת מקור חמותס שהוח בים סוף שס נתן לך ה' עוז המלכות והמעלה והוח ענין מחמרס ז"ל כי בנימין היה שהקדיל ליכנס בים סוף וקנאו בו נחשון בן עמינדב וסיעתו וירגמו בנימין חבן עד שהוליחס חוללה וכנכנסו נחשון ושבטו וחמרו ז"ל רדס חל תקרי רדס הלח רד יס ויתכן לפי דרכס מבלי כפרס רדס רד יס כי חס ברלה להיות רודה ומוסל להקדיס לכל מחיו ונחשון על ידי רגוס חוזקס הוליחס ותחריו ברי זבולון כו' שחלו היה פגס במקורך תדרכה לת בנימין היה לו יתברך לעזור ולח לת שבט יהודה הנלוים מתמר (כט) ותדרכה שס זוה חלהיך עוזך שהוח עוז מלכות כך"ת יתר עז שהוח מלכות מתמיד עד מלך המשיח כמודע מרז"ל כי משס זכה וכמחמרו על היסה יהודה לקדשו יסרחל ממלכותיו משיב דוד וחמר עוזה חלהים כלומר מה חני שחעשה עיקר ממש לעוות עוז לי כי חס עוזה חלהים לעשת מעלות שכינה כי בזה משר תעשה פעלת לנו שעל פי דרכך נוסע גס חתה כי ישועתנו של הקב"ה ישועתן של יסרחל:

(ל) מהיכליך על ירושלים כו' תחרי חומרו שלח נבקש יסרחל לעתיד עוז לנו • כי חס עוזה חלהים תחת היות שכינה בגלות כ"י תעוז מלכות שמים בח ויחמר הנה ברוב עוזך לעתיד מלכי גוים יביחו מנחות והורונות תחלה פניך לל תחזיק להס טובה כי הלח ממנו הוח והוח ממה שידענו כי הלדיק נקרח היכל ה' וגס נוכירה מחמרס ז"ל כי חת דיוקן יעקב נעל ה' והעלהו לפניו לרחס על ידו על יסרחל עוד חמרו רז"ל על פסוק מלכי תרשיס והיים מנחה ישיבו יביחו לח נחמר חלח ישיבו מלמד שהמנחה שנתן יעקב לעשו עתידים להחזירו לעתיד לבח וזה יחמר מהיכלך שהוח הלדיק שהוח היכלך ומי הוח שנקרח היכלך חומו שהוח על ירושלס שהוח יעקב שדיוקנו למעלה מירושלס בעליונה לפניך חמור חלקנו מחמנו הוח מה שלך יובילו מלכיס מי הס מלכי תרשיס (רח) וחקר שכן הוח חל תחזיק להס טובה כי חס חדרבה גער חיה קנה היח זוב שחרז"ל כשנחח שלמה חת פרטה נעץ גבריחל קנה בים ועליו נבנה כרך גדול של זוב שהוח שנים העליון היח' לו תחזיה וכח לשיטרח ההיח ולהיות על ידי נבריחל יהיה מה שחמרו ז"ל על פסוק זה שחמר הקב"ה לנבריחל שלח יקבל מעשלק למה שעל ידו ננצחה וחזקתו יתן טעס הכתוב בחומרו עדת וכו' והוח כי היולך חומה שהחטילה חת יסרחל נע"ם כשעלק וזה יחמר נער חיה קנה שעדת הלבירים הס יסרחל נעגלי עמיס כלומר שהמירו בעגלי עמיס ועתה מתרפס נרצי כסף שחניח שי לפייס ויהיה מתרפס נרצי כסף כמתניס והנה חרז"ל שחלריים יירחו מהניח מנחה על שעבדס חת יסרחל וחמר סקב"ה שהיו חלכסניח לבניו ויניחו וזה יקבן שחחר קומרס יסרחל שינער בעשלק חומר שגס לה יחפוץ לקבל מהמלריים ועליהס וכיולח בהס חמרו בזר עמיס קרבות יחפלו כמלריים שוולת חומר נתחכמה למושיען חחר כל החומות רדפו חחר יסרחל להלחם בס ניס (לב) משיב הוח יקברך יקתיו חשמנים מני מלריים כי היו הכסניח לבני וכוש תריץ ידיו לחברי הכל ניהיו לרלון לחלהים שלח היברה חת יסרחל:

(לג) ממלכות החרץ שירו כו' לחר חומרו כי לעתיד יובילו מלכיס שי ולח יקבל מחיי קנה ודומה לה חסר שעבדו חת יסרחל חומרת רוח הקדם כמדברת עס החומות הס המלכיות המשעבדות חת יסרחל ממלכות החרץ שירו לחלהים הוח מדת הדין הפועל דין ושעבוד על יסרחל חחת ידיהס בהיותס בגדולה ולח יעלה על רוחכס כי סריכס לו מלכס הוח הנוקן לכס כח לשעבד חת יסרחל כי חס החלהים וזה שחהלוהו שיורה כי לח השעבדוהו רק לשעות רמזו על כי חעלמו לו כי תרוייהו כי לח תבכו לעתיד מחסר יגר לכס מחמו כי חס ושברו ה' סלה כי תהיו מחסר יקבל דורוכס כי מחסר תכירו כי הוח מחמו יתברך לח תשעבדו נקושי כי חס לכפר עונס (לד) ולח תחמרו חיך נשיר ל חלהים והוח סילק השנחתו מחחרץ מקו שכינה עלתה ונסתלקה מיום החרבן ועוד הנהגת העולס לברים של מעלה כי מה שחמרתי שירו לחלהים הוח לרוכב בשמי שמי קדם שהוח כי לח נסתלק לנמרי חלילה כי לח נלבד על הברים כי חס על כל עולס המלחכים שעולמ"ס שמים של שמי קדם הס הגלגלים והוח כרוכב על הסוס והוח מחמר רז"ל בנרחשית רבה על פסוק מעונה חלהי קדם שהוח יתברך בשמים כרוכב על הסוס שכלו משופעים מכחן ומכחן שהוח ככתוב שס חלנו שהוקבה למו כי החמנס יסד חלהים על החרץ לכן חמרו כי הוח כרוכב על הסוס ונגדיו משולשלים עד למטה כך הוח יתב' על השמים ללח שהתפשטות מלונם מלחו הוח המשופע ומשתלשל למטה לחרץ כמשל שולי נגדי הרוכב המשופעים עד למטה לחרץ וזה יחמר פה חל תקנאו לבנכס לומר כי סילק שכינתו והניח ההנהגה לברים ולזה נשיר לחלהים כי לח כן הוח כי חס לרוכב בשמי שמי קדם כלומר כי לרוכב ידמה על השמים כי גס שהוח מלריס חת העולס הפכל והשנחתו עיומדת לעד ולחסר חמרתי זחרו ה' סלה שעל ידי כן שחעתה תשיבו לחלהים ימשך שחומרו לחדני סלה גס לעתיד הוח שחס לח תעשון כן הן יתן בקולו קול עוז שהוח הן בקולו הידוע שהוח קול ה' שובר חרזים עוד יוסיף ויתן בקולו הידוע קול עוז בחופן שלח ישחר מעשלק החרץ המשעבד חת יסרחל סריד (לה) ושתם חחמרו המלכות כי הנה חרחו כי לכס עוז להסמיד ולחבד בהיכלו והן מכלים ויסרחל עם ה' לך נכחיס כי הלח זה יורה כי מחסר כלח העוז נתן למו ותתמו תפלה לחלהים חלילה • קנו דעה ותנו עוז לחלהים לומר כי העוז שלכס תנו חוקו לחלהים כלומר הניחו כי מחתו יקברך הוח לכס ולח לכס הוח מלכס כי חס תנו וייחסו חוקו לנעליו כי הוח הנוקן לכס כח לשעבד חת יסרחל ולעשות חיל ולחרוך חשמוקס ולח מחהנחתו חחכס ניתן עוז לכס כי על יסרחל נחוקו כי חינו חללנו יתברך לכבוד ולנחוה כי חס בהיותו שורה על יסרחל לך לה עליכס כי בחה נחשבתס לפניו וחסר תרקדו בהיכלו ושוחק חינו מבלי יכולת חלילה כי חס חדרבה הן

ישראל נאותו ועזו בשחקים : לו נורא אלהים
ממקדשיך אל ישראל הוא נתן ועז ותעצמות
לעם ברוך אלהים :

סט א למנצח על־שושנים לדוד :
ב הושיעני אלהים כי באו
מים עד־נפש : ג טבעתי ביון מצולה ואין
מעמד באתי במעמקי־מים ושבלת שטפתני :
ד יגעתי בקראי נחר גרוני כלו עיני מיחל לאלהי :
ה רבו ו משערות ראשי שנאי חנם עצמו
מצמיתי אויבי שקר אשר לא־גזלתי אז אשיב :
ו אלהים אתה ידעת לאולתי ואשמותי ממך
לא־נכחדו : ז אל־יבשו בי ו קויך אדני יהוה
צבאות אל־יכלמו בי מבקשיך אלהי ישראל :
ח כי־עליך נשאתי חרפה כסתה כלמה פני :
ט מוזר הייתי לאחי ונכרי לבני אמי : י כי־קנאת
ביתך

חסר כל ענייניה לח היה רק על הדת כמאמרם ז"ל שהיו חומרים ליסרחל כתבו על קרן המזר שחין לכם חלק באלהי ישראל על כן שמו ענד פניהם רק תפלה לאלהי ישראל יבא ויושיעם מהבחים להסיר חלהותו מעליה' וממיתים חותם על כך כענין ז' בני חמה ועל הגלות ההוא תאמר יגעתי בקראי כו' כלו עיני מיחל לאלהי הפך הומרם שהיו חלהי (ה) ועל גלות טיטוס שלח בלבד טיטוס היה בעוכריו בחרבן בית שני כי קס הניח מכל לשונות הגויים כמפורש בספר בן גוריון על כן על הגלות ההוא חמר רבו משערות ראשי חויבי חנם כו' ועוד המולה על כלן והוא עניו עשרה הרוגי מלכות בתוכו' שמכרו חת יוסף נעשרי כסף וחינו דין על מטה להסיר גזילת חבות חבותיהם וזהו עלמו מלמיחי כי עלמו כח מלמיחי חויבי סקר שחומרים שהם חויבי על עסותנו נזל וסכונתם לעשות משפט והוא סקר כי חין עושים רק משלחתם חוקנו להקים מחנו כי חסר לח נזלתי חז חסיב ומלת חז היה לומר כי חו לח נזל כ"ח בדור שהי יוסף חי שלח שהקנלנו חו והוא שלח כדין בדיני הדם : (ו) אלהים חתה ידעת וכו' הנה חילקנו הדבור על חרבע גלוי' שעל גלות בבל שנורו להשתחוות לללם חמר הושיעני חלהים כי בחו מים עד נפש והפסוקים שחחריו חל שחר הגלות ועתה חזור לדבר על כל חחד מהם וברחשון היחל וחמר מה שחמרתי הושיעני חלהים חל תחמר חלי כי עומתי היסבו רעתי כי חלהים חתה ידעת לחולתי הוח חסר חטחתי שוגג וחכני לח ידעתי וחיך חחוד' עליה קס חתה ידעת ולח חני והנו חתה ידעת לחולתי וחשמותי המה הזדונות ממך לח נכחדו כי התודיתי עליהם ולח כחדתי חותם והמר ממך להיות כי עונות שבין חדם למקום חסור לנלותם לבני חדם כי חס לה' לבדו בינו לקינו כמ"ש ז"ל על פסוק חסרי נפשי כו' וזה כיון בחומרו ממך לח נכחדו לומר כי נם כי לח נליתים לבני חדם ממך לח נכחדו ממני וחליך (ז) וגם ס זחסר חלח הספיקה תזונתי עם כל זה על השונג שהיח חולתי ס זיני מתודה עליה רק מקוה יסוותתך עשה לבל יבושו בשבילי קויך ברחותם כי חיכך מושיעני עם היות שהין בי זדונות ולח עונות ידועות ויחבדו תקוה נם הס על עלמם ועל החסדות בזדון שהתודיתי ובקשתי מחילה הושיעני חל יכלמו בי מבקשיך שיהרהרו כי חיכך מקבל שנים וחתה חלהי ישראל כחב לנו (ח) ועל חסר השתחויתו לללם שהוח מה ס חומרתי כי בהו מים עד נפש והוח עון הנדול ס פי' הגויס היו מחדפין חותנו ורוקקים בפניהו כמ"ש ז"ל כי בלחת חנניה מישחל ועזריה מכבשן ההס היו כל הגויס רוקקים בפני כל חים ישראל ומחרפין חותם וחומרים היה לכם חלוה כיה ועבדתם ע"ח על זה חומרים ישראל כי עליך נשחתי חרפה עליך על כבודך בחופן שחבל חשמים לחחיו חפילו בעיני הגויס הנה תנוכה חשמתנו במה שכשחה כלמה פני והיה חסונה נדולה כמ"ש ז"ל שעל שכללם שחול מעון נוכ נכנס במחילת שמוחל הכניח (ט) ולח בלבד כשחה כלמה פני מחסר היו הגויס מכלימים חותי ברקקס על פני כי קס נם מישראל הלו בחלו והוח כי לפי הלחמת כל ישראל לח עשו חלח לפנים ולח מלבם חלילה והיו חוסרים זה לח זה חולי חבירו השתחוה מלבו והוח כי מוזר הייתי לחחי כי חחי בני חבי המחבנים חותי ביותר לח חסרותי בהשתחויתי לגוי נחור כי קס לחוזר כמי שממיר וכעשה זר שהעט"י שהעט ישראל הוח ויש לו בחינת לב יהודי חך לבני חמי הייתי נכרי ממש שהתנכרתי לע"ח כגוי בעיניהם בחופן שהיו מכלימים חותם בהומרם שבבל לב השתחויתי נמלח כי נם מעמי וקרובי הייתי נכלם כלומר וחחר שכן הוח די לי כלמתי והייתי כריך להתנגל מחשדתם כי לח עשיתי חלח לפנים : (י) כי קנאת ביתך וכו' עורם מדברים בני נלות בבל והזוירים חל יחטט בעיניך ה' מה שכשחה כלמה פני על עון הללם כמדובר כי הלח בחה על היותינו כנסרפים על נרת חורבן ביתך כי הנה קס קמחם ביתך שהריבו חלכלתני וסרפתני ועל מה שהיה בי יקוד כיקוד חם חרפות חורפיך נפלו עלי : חו במה שכתבנו כי חומרו עליך כשחתי חרפה הוח מה שהיו הגויס מכלימין ומחרפין ורוקקין על פני כל חיש ישראל בללם

הן נבורותיו שכובל והוח ועזו בשחקים כי עזו מתייחס לו יתברך היותו בשחקים שהוח למעלה מהנלנלים כי שחקים הוח רקיע נ' וכל הנלנלים בשני כמפורש בחומר השמים מספרים כלומר בשחקים ולח במקום נשמות שמהנלנלים ולמטה כי מחחלק למעלה וכוחם נבורתו ושותק כי קרקדו בהיכלו : (לו) נורא חלהים ממקדשך כו' הנה ידענו כי עם היות שלח יבנר מהיות כי שכינה עלתה למעלה בעת החרבן על כל זה יש בחינה שלח וזה מכוחל מערבי כנודע מרו"ל חמר כי ממלכות חתרן המשעבדים חת ישרחל חל תחשבו כי לחר שעיקר שכינה עלתה שמה שנשחר נכוחל מערבי חין לייחל ממנה כי דעו כי מורח חלהים נם חשר הוח ממקדשך למטה כי כל כך הוח מורח שלח ישרחל הוח המוקן עוו כו' שלחלח חכר חל לח היה להם כח לסבול הנלות כי נם שהעיקר למעלה חלק הנשחר הוח מוסנע מהעליון וזהו ברוך חלהים כי הוח מוסנע החלק הנשחר למטה מכחותינו יתב' העליונים וזהו משמעו ברוך ליודעין שהוח מוסנע וברוך מחל ישרחל המוכר : חו שיעור הכתוב מורח חלהים ממקדשך עד"ה ונעשה חל ישרחל הוח חכר ליסרחל כי הוח החלהים המוכר מוקן עוו כו' לסבול הנלות על כן ברוך חלהים יחות למו לומר ובזה חלח הוח לחינה מיוחדת כי הכוונה היח לומר כי החלהים הנו' חל ישרחל הוח :

סט (א) למנצח על סושנים כו' הנה רו"ל פירשו מזמור זה על בני הנלויות ויתכן לפי דרכם זה

יבלול נו כל חרבעה נליות כחשר נחשר נם ד"ח וחומרה כי ייחס הדבר חל הסושנים על כי שתים הן בחינות הסושנה חחד בנוון וחחד ברית והוח כי רו"ל בכל מקום מייחסים הסושנה חל החודס כמחמרם ז"ל על סושנה דסושנים ובמקומות חחרי' והוח על כי סתס סושנה חדומה שנית בחינת ריחה כי טוב ועל כן ימשל הנלות שהוח דין ורומו חל הסושנה חדומה לפי המרחה חך טוב ליסרחל שע"י כן עולה מהם ריח טוב לפניו יתברך שמתמרקין עוונותיהם ועל כן יתכן קרח דוד חל הנלויות סושנים וחמר למנלח על סושנים לדוד : (ב) הושיעני חלהים כי בחו וכו' הנה כי חרבעה המה הנלויות בבל ומדי יון והד' וברחשון היחל הוח נלות בבל וחמר הושיעני וכו' והוח כי דרך שעבוד המלכיות חת עבדיהם היינו כי חס חל נויותיהם בכל עבודת עבודה ועבודת מסר יעשימו עליהם חך לח יעשו בנפש והנה נלות בבל בנופים היחל עד להשחית וחת"ב ודון לב נכוכד נחלר הסיחו לנוור יסתחו לללמת די הקס חסר היח לרמה מגעת חל הנפש להחבידה ועליה יחמר הושיעני חלהים כי בחו מים עד נפש ולח חל הגוף לבדו (ג) ועל נלות מדי חמר טבעתי ביון מצולה הוח רפש וטיט והוח מחמרנו על מחמרם ז"ל במדרש חויח שעושים עיקר מה שנתחייבו ישרחל בדור ההיח על שהנהו מסעודתו של חחשורוש שהיה סיבה רחשונה המן להחטיחם כי מלח סחת עון הללם וחמרו ז"ל במדרש הנזכר שחמר משה לחליהו חס בדם היח חתומה חין תפלתנו נשמעת חבל חס בטיט היח חתומה תפלתנו נשמעת ובירחנו בחקומו שהוח חס בדם כו' שחס חתימת הנזיפה היח על עון הללם שע"ל בחינת ע"ח היתה חתימת הגיזרה שהוח נוגע חל הנפש והנה חס בדם כי הדם הוח הנפש חין תקומה חך חס בטיט שהוח על הסעודה שהוח על הנחת החומר שהוח טיט תפלתנו נשמעת ועל זה יחמר טבעתי ביון מצולה הוח טיט של מצולה שבטבעו קשה לנחת ממנו הטבע בו כך היה קשה ליעקל כי היו בו יין נסך ומחכלות חסורות והיו לפניהם זומת וחין מעמד מפני שמתחבר חלין עון הללם כחשר הבריחנו בחקומו כי בין למ"ד שנחייבנו על עון הללם בין למ"ד על עון הסעודה הלד הסוה שנהם כי שני העוונות היו ולח נחלקו רק על מה נחתמה הגיזרה ו"ח תדע למה הספיק המן לגיזרה ההיח בחה שהוח עשה ענין הסעודה כמפורש במדרש חזית עם היות עון בלתי כולל כי חס לבל שוטן הוח על כי בתחלה נחתי במעמקי מים של עון הללם ומפני זה הספיק לח"כ שבולת מים לבטפני והנו נחתי במעמקי מים וע"י כן שבולת של הסעודה שטפתני כמבואר חללנו בביחור המנלה בחר היטב (ד) ועל גלות יון

כִּי־אָכַלְתַּנִי וְחִרְפּוֹת חוֹרְפֶיךָ נָפְלוּ עָלָי׃
וָאֲכַסֶּה בַצּוֹם נַפְשִׁי וַתִּהְיִ לַחֲרָפוֹת לִי׃
וָאֶתְּנָה לְבוּשִׁי שָׂק וָאֱהִי לָהֶם לְמָשָׁל׃
יָשִׂיחוּ בִי יֹשְׁבֵי שָׁעַר וּנְגִינוֹת שׁוֹתֵי שֵׁכָר׃
וַאֲנִי תְפִלָּתִי־לְךָ יְהוָה עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב־
חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ׃ טז הַצִּילֵנִי מִטִּיט
וְאַל־אֶטְבָּעָה אִנָּצְלָה מִשֹּׂנְאַי וּמִמַּעֲמַקֵּי־מָיִם׃
אַל־תִּשְׁטְפֵנִי שִׁבֹּלֶת מַיִם וְאַל־תִּבְלָעֵנִי מְצוּלָה
וְאַל־תֶּאְטַר־עָלַי בְּאֵר פִּיהָ׃ יז עֲנֵנִי יְהוָה כִּי־
טוֹב חַסְדֶּךָ כִּרְב רַחֲמֶיךָ פְּנֵה אֵלָי׃ יח וְאַל־
תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מֵעַבְדֶּךָ כִּי־צַר־לִי מַהֵר עֲנֵנִי׃
קִרְבָה

חנניה וחבריו מכבשן האש דאומרים היה לכם חלוה כוה ועבדתם ע"ז וזה יאמר הבה הלה דאשעים הם היו קויב"ה מחרפים תוך ביתך ושורפים ומחריבים עד שהייתי נכוה כי קנאת ביתך אכלתני וחרפתי כי עזבתי נרת גלותי ולפר הרגו ממני והייתי נכוה מחורבן ביתך על כנורך ונהפך עלי כי חרפוה שהיו מחרפים חורפיך עפר עד כה היו חורפיך מחרפים חומך בהחריב ביתך עתה נפלו עלי שהיפכום נגדי לומר כי לכי הוא חפר הייתי נגד ה' ומחרפין חותי שלח חפתי על כבודו חפר שהייתי נכוה עד כה על כבודך כמדובר (יא) ולא עוד כי חס שוחבכה בצום נפשי כו' והוא כי על עם בני ישראל בזה נרה בנופש במכת חרב והרג וחבדן ושבי ובזה ונם היתה להם נרת הנפש כמו שכתבנו שעליה אמר כי בלו מים עד נפש שהוא על עון הלשן שנור בבוכד נאצר שהיה נכוה מלפניו לפניו אמר עתה הנה דרך חפשים לבכות על נרת עלמם מעל העון שהיה נרת הנפש חך חני לא עשיתי כך כי חס וחבכה בצום נפשי לא הייתי בוכה כי חס לחת נפשי ולא עם רוחי חת נויתי וכ"כ הייתי מתפעל בצום ובכי כחבר עד שנשתת מחים מרחיתי והיי נפשי לחרפות לי כי חס מחי היה טוב לי כי בהיותה בקרבי הייתי חרפה בעיני כל רואי כמלחת היותה בקרבי שהיו לחרפות לי • או יאמר בנרת הגלות לא חדע מה לעשות ליתקן כי הנה היחלתי וחבכה בצום נפשי שהוא כי עזבתי נרת נופי מהגלות וחבכה על נרת הנפש על חטאתי וטמאתיה ורחה כי הנה ותהי הנפש לחרפות לי כי בהיותי בוכה ומומר חוי לי על נפשי שהבדתי בהשתוויתי לנלם היו מחרפין חותי בניים בלמור הלא זו היא חרפתכם שהיה לכם ללוה כוה ועבדתם להבלי הנויים והיו רוקקים בפני ולולו לא הייתי מזכיר רק נרת הגלות לא היו מחרפין כי הייתי להם נזה למוכירי עון (יב) על כן חשבתי דרך לחרת והוא כי ותקנה לבושי שק משקיקה ולא שוה לי כי הנה ותהי להם למשל כי החויבים למרו כי חין זה כי חס משל עליהו סימן רע להם בלמור כי חין העבד לונפ שק רק על נרת נעליהו שהוא סימן להם שיהיו כהם בחופן שהיו מוציאים חותי מלנלוח שק (יג) חז לקחתי דרך לחרת והיה להתפלל לה' לך למרתי מה לעשה ותהיה תפלתי עת רצון על כן מה לכי עושה נעת שלכי רוחה כי ישובני כי יושבי שער והוא כי דרך הגויים הדשנים ומעוניים כי נשערי החלרים חו נשערי העיר יכינו מושנות קנוניס לנשת שם להתלוצן על קצי יום העוברים לפני שער מושנם ויאמר זה נכה ווה לומר נכה וימלטו חז שחוק פיהם דהלעינים עליהם וחומר חים ישרחל הנולה הנה ישיחו כי יושבי שער ונם ונינות שוקי שכר שיעשו שכר על שמחת נרתי ונלותי (יד) חז ואני תפלתי לך ה' עת רצון היא ודאי עת רצון כי הלא חז שמחים על נפילתנו והוא ענין נפול לוויך לל תשמח כו' והשיב מעליו לפו ולכן נעת שמחם לנדי למרתי כי חז ודאי עת רצון כי תשיב מעלי לפך ותרלני לך עדיין חין זה מכפיק רק ג בחינת שם ה' הוא שם הרחמי' כי הוא המשיב לפו בשמות החויב לאל קויבו כאן' פן ירחה ה' ורע בעיניו והשיב כו' ועל כן חז למרתי הנה על בחינת שם הרחמים היא עת רצון והוא לך ה' עת רצון לך מה לעשה לם לפי מעשי יהיה לי ניעוד משם חלהים הוא מדת הדין על כן חני נומר ואומר חלהים נרוב חסדך כי נם נשם חלהים לא יכלר ממנו נם כן בחינת חסד ורוב חסדך ענני ולא שחני כדחי מלך עלמי כי שם בחמת יעלב כי יהוא כי שביה נגלות כ"י ונם ידענו כי ישועתו של הב"ה ישועתן של ישרחל שחגב ישועתו וישועתנו לומר שם ישועתי מסופקת מלך עלמי ענני בחמת של היטב שלך שהיא לחמתית שחגב יעלב תעניני ותושיעני נם חני: (טו) הצילני מטיט כו' הנה כתבנו שחר שסידר הר' מלכיות המשעבדות חת ישרחל שעל נבל חמר הושיעני חלהים כו' ועל מדי חמר טבעתי בין מצולה כו' ושחר הזכירו חרבעתן חזר על כל לחד ולחד ועל מה שחמר על נבל הושיעני חלהים כו' חזר לדבר בו ואמר חלהים חתה ידעת לחולתי כו' עד סוף פסוק הקודם נח עתה לדבר על הנלות הב' חשר עליו חמר טבעתי בין מצולה כו' שהוא על המן שהטילם בשעודת לחשורוש שהיה הנחת החומר הנמשל לטיט כמו שכתבנו שעל כן חמר משה לחליהו שם בטיט היה לחומה ועל זה חזר ואמר פה הצילני מטיט ואל לטבעה כו' והוא כי הנה כתוב לנלנו בניחור המנלה כי בין למ"ד שמה שכתיבנו כליה היה על עון הנלם ובין לח מר שהיה על עון השעודה לח יבנר שהיו שם שני נופי עבירות ואין ההפרש רק על חיזו מהם נחתה הנזר דין שעל כן הולרכו שני נוחלים כמפורש בלנלנו שם נם ד' ועל כן על חשר חמר טבעתי בין מצולה שהוא על עון השעודה שלחר חמר מעמקי מים של עון הנלם שהוא על נלות חדי כי חס ויחמר הלילני מטיט כו' והוא כי הנה כתבנו בפסוק טבעתי בין מצולה כי בין לח מר שהיה על עון הנלם שהיו נקרחת טיט שעל כן חמר משה לם בטיט היה חתומה כו' ועל זה חמר למעלה טבעתי בין כו' חמר עתה פן יחמר הים מה זה חשחל על עון השעודה הנמשל לטיט כחמור והלח נם כי הנעל מעון השעודה הלח נם לפניך עוד שני דברים קשים חחד היותך שוחלים בני חדם המן וחחשורוש כמ"ש ז"ל כי יותר היה שוחל המלך מהמן משל לבעל החל ובעל החריץ ושם בעלי בחירה ומי יגלל מידם כי חין הקב"ה מוכיח הבחירה • ועוד שנית כי הלח ים נם כן עון הנלם הנמשל למעשקי מים כמפורש למעלה בפסוק טבעתי כו' על כן חמר הלילני מטיט הוא עון השעודה וחל לטבעה בחתימת הניזרה וחחר ש זכי מעון זה לנגלה משעקי עם היוקש בעלי בחירה ומעמקי מים הוא עון הנלם והוא כי מי נרס שטבעתי בטיט היון שבולת המים הוא המן כמפורש למעלה שהוא קבלן חל השעודה כמ"ש ז"ל ועל כן בהסיר מעלי טביעת הטיט שהוא עון השעודה הנלה משוקי ונם ממעמקי מים של עון הנלם כמו שכתבנו למעלה כי עון הנלם לבדו היה קל ליבלל ממנו כי לח עשו חלח לפניס (טז) וזהו חל תשטפני שבולת מים שהוא עון השעודה שע"י המן כמדובר וזה חל תבלעני מצולה שהוא עון הנלם של המלה היה נבל כמו שכתבנו שהם לח היה שבולת מים של המן לח היו נבלעים בעון הנלם שהיה במצולה היה נבל ושמח תחמר ומה תעשה ושם בעלי בחירה ומי יגלל מהם הלח לעומת זה ים טביעתי ח' כי וחל תחטר עלי בחר פיה שהיח לסתר הלדקת שהיח כבחר מים חיים כך מפיה חמו חיים נגד בעלי בחירה שתבעה בפיה חל המלך ותהפך לבבו נגד המן מחת שיהפך המלך לחוהב ויהרוג חת המן השוכח החחר ויתוקן הדבר וזהו חל תחטר עלי בחר פיה שהוא חלדר חל המלך כי תהיה עמה בל תחטר פיה וזה ילדק חומרו בחר שהם כדברי המפרשים שהוא על בחינה זו הנלות היה רלוי יחמר בור (יז) וחל יחבדני שוטף לומר שלחי בוטח בחשה ולח כך כי לח בחה שהיה נשלה חסד לפניו חלי בוטח שעשה נס כן תמלח חסד ונוסע בדרך טבע כי חדרבה חלי חומר ענני ה' כי טוב חסדך כלומר טוב הוא מדת חסדך מהחסד חשר היה נוסלת בעיני המלך כלומר שלח חמרתי שחל תחטר כו' כי הם שקבלנל זכות על ידי וכלות ושם העין נורס הסתר פניס כמחמרס ז"ל בנמרח מנין לסתר מן התורה שנחמר וחנכי הסתר חסתיר כו' כי פנה כו' ובילרנו במקומו כי לסתר היה הסתר פניס כי הוברכה ליעב לערל ובבוחה לפני המלך נסתלקה שכינה ממנה בבוחה לבית הלמים ורמז הכתוב הטעם שחנכי הסתיר פני הוא לכפר בעד עון הנלם שהיתה פניה חל חלהים לחרים עם שלח היה בעלם כי הם לפניס והוברך הכפר היה בעד עון זה למה שע"י המן שבח חל העולם ע"י שחול שהניח חת הנג לילה לחת שהוליד בלילה ההוח חת לחי חלות המן שהחטיח חת ישרחל בשעודה ונתעורר על ידו עון הנלם לחייב נם חת כל כללות ישרחל כחמור בשמוך ומפורש לנלנו במקומו בחר היטב • ופחזור חל הכתוב חמר הנה חמרתי ענני ה' כי טוב חסדך שהם העון נורס לסתר הסתר פניס כרוב רחמיך פנה חלי שהוא הפך ההסתר פניס (יח) והם נם לחי ישרחל רחו שתסתיר פניך ממני ואין לחה עושה בניני עשה בנין מדרכי והוא ש תסתר פניך מעבדך ולח תחריך עד יום מועד שהוא עד י"ג לחדר כי הלח נר לי מעתה וכמ"ש ז"ל על פסוק והעיר שומן נבוכה

שהיו הגוים מחו מלרים לת ישרחל וחומרים מחר לני חוזק כו' לכן
מהר ענני : (יט) קרבה חל נפשי גחלה כו' עורד מדברים עם
בני ישרחל שנגלות חדי על ירת גורת המן והומר בלשון יחיד כללות
ישרחל שנגלות קרבה כו' והוח כי כל ירות חוק של המלכיות הם לנוף
לך חם היו שומעים לליהם להמיר
כבודו בתבנית לליהם תהיה
רעתם לל הנפש ומה רב טוב לבית
ישרחל שבכל ירתם שנור עליהם
המן לח המירו ת כבודו מלימות
חות מה שלין כן בהתהפכות שרגים
מעתי הלרץ מלילדים * ונבח של
הענין והוח כי המלך נמסרין קדם
לת ה' כחומרם חלין חבד נפשך לו
כהרון נוסף יעשה עיקר
ויחלה פני לל ויחננו יהי עם נפשו
להחזיק לת לבו בל יחבדנה בהמיר
טוב נרע בהשליך לת נופו מנגד
למות מחת נפשו וחם הוח יחבדך
יפליח חסדו לו להגיל נם לת נופו
כחשר עשה לחברהם ולחנניה וחבריו
יעלם חורות לה' וענין זה יבוין פה בחומרו קרבה חל נפשי התקרב לחתה
ה' והדבק חליה שע"י דבקותך תתחזק לעמוד בנסיון ונחלה נגוף שילך
מחתיה כי דרך העכו"ם לומר לו תן לי הנפש ועבור על דת לו תהרג
גופך וזהו קרבה חל נפשי גחלה בגוף כי בזה נחשב גופי בערך נפשי
לך לחתה ה' למען לוייני פן יעללו לי חם ימיתו לת גופי פדני גם לת
גופי ותתן חוקם תחתי שיהיו דמי פדיוני והוח ענין חנניה וחבריו שנם
גוויותיהם נפדו בחוקם די הסיקו יתהון דחכל יתהון שביבא די נורא
וכדניחל שניצל גופו ונפדה בחוקן דחכלו קדמוהי כל נרמיהון הדיקו
וכן היה לו כי נפדו ישרחל בהמן וכניו וכל הגלויס חליו : (ד) אתה
ידעת כו' הנה לחרי חומרו חנגלה מסומלי והוקשה לו על עלמו חיזה
הדרך יגלל מהנבעלי בחירה לחרי שכלל גדול הוח שחין הקב"ה מוסע
סוס בחירה חדם להרע לו להיטיב ולמר טענה שהוח על ידי חסתר
כי תהפך רצון המלך שהוח חיזר מהשוחלים להרע חת המן הוח השוחל
החר ולהיטיב לישרחל כמדובר על וחל תחטר כו' ומשכנו כמה פסוקים
שחחריו נח עתה ויתן טעם שני והוח כי הנה לתה ידעת חרבתי כו'
כלומר כי לח הייתי סס על לב מה שהיה נוגע חל עלמי כי לס על המוגע
חלילך כי על נוגעים בכבודך היה מה שהייתי מוחפר ונוח וכלס בחופן
כי נגדך הס כל צורדי ולח נגדי כי לנגד ולחלוק עליך הס מכווינים
ויוויך יקרלו בעלס ויוויני במקרה כלומר ולכן חין ענין הבחירה
מעכבת מלמועלה מלהלר חוקי כי לח ינקה המנגד חוקך ולוחס בך :
(כא) חרפה שברה לבי כו' עוד בני גלות מדי מדברים לפניו ית'
בלשון יחיד על כללות החומה והנה בניחור המגילה
כתבנו לתת טעם חל משקה השני למה היה ולח נלה הענין ברחשון
כחשר עשתה בשני שהוח כי ישרחל שבשושן נהנו משעורת לחשורוש ז'
ימים בלח לילות כי חי לפשר להיות נס בלילות כי הוח בלתי לפשר
להיות ז' ימים ו' לילות בלי שינה ומה נס לשבעים ושכורים והנה בשלשה
ימי הגוים כיונה חשתר למרק נס חוכלס ושותה והיו שלשה ימים ושלשה
לילות לעומת ששה ימים מהו' של המשתה שהיו בלח לילות ותלמר
חשתר בלבה הס היום השלישי שהיה בו המשתה הרחשון שעשתה למלך
והמן הנלה הדבר נמלח שעדיין לח השלימו ישרחל ימי מרוקי עון
הסעודה כי בני הגומות עם הלילות מירקו ששת ימי המשתה ועדיין
כשחר מלהתמרק יום השביעי על כן מה עשתה חמרה למלך שיבח
המלך והמן חל המשתה חשר תעשה נס מחר לו בהשחת הדבר חל כל
היהודים חשר בשושן נספתו עיניהם ולבם ונהפך לנבל מחולם בזומרם
הלח וחת חשתר מודעתנו חשר חמרנו בנלה נחיה וחשבנו תדבר חל
המלך להשמיד חת המן במשתה חשר עשתה לו ותתי להפך כי חדרבה
חורה והומינוהו פעם שניה עם המלך ולין זה כי חם נם היה עם המלך
והמן בעצה ומעשה שלשתן לעכרנו ותהי להם הלילה ההוח שחחר שלשה
ימי הגוס עם שלשה לילות כיום מר וחכילתם להשיב נפש שחכלו חו
חחר הגומות נהפך ללעגה ורחש ויין משתה לחומץ בבטנם כי יתהפך
לבבם על רעתם והיה זחת יהי להם הלילה ההוח תחת חשר
נהנו ביום השביעי מסעודת חחשורוש כי הלילה כשיעור היום שלח לילה
כמדובר ואחר הלילה ההוח שהושלמו ימי מרוקיהם חז נלתה הדבר
במשתה השני ויושע ביום ההוח חת ישרחל וזה ענין הכתובים כי ישרחל
חחר חשר עמו בגוס נפשם שלשת ימים לילה ויום וירחו והנה משתה
לתונה נהפכה כי במשתה שביום השלישי לח הגידה חסתר למלך חת

רעת המן החנני וחדרבה וימנתו ליום מחר לו לחמרו חרפה שברה לבי
לך נמנו שלשה ימים ושלשה לילות וחכחו לח נוסעתו וחמושה מכחה לב
ולמכחים הס מרדכי וחסתר כי בעבורו עשתה היה בשלחו לומה כי הס
החרם תחריבי ולח מלחתי כי חדרבה חזרה לומנו ליום מחר (כב)
לו ויתנו בברותי רקם כשהיללתי
לחכול להשיב נפש בלילה לחר
הגומות ולמחתי שהייתי שותה היתה
לי התהפכות המכחים כמשקים
לי חומץ כי היינן היה מחמץ המשקה
שלי במזון כהלו יסקיני חומץ (כג)
בחומרם יהי שולחנם כו' לומר מי
יודע הס יהיה שולחנם לפניהם
במשתה הבחי לפניהם' לשחתר והמלך
והמן לפח לנו כי שלשתן בעצה
עלינו ופח הס פורשים על ישרחל
ולח כן היה לפי החמת כי הס
לשלומים הס המן וכל סיעתו ורוב
בניו ועמו שהיו שלומים בלי נשר
כישרחל להס היה למוקש מלכוד
יתנרך על ידי חסתר ככל הנמלח
כחוב במגלה :

(כד) **תחשבנה** עיניהם כו' עודנו מדבר על גלות מדי על רעת
המן ולומר תחשבנה כו' והוח כי הנה לומרו רז"ל
כי הקב"ה הרחה לחברהם ל' מלכיות והס לומה וז בנגד כמה ד"ח ולחתני
ותקיפת חשיכה זו מדי שהחשיכה פני ישרחל בנלות ותעניות כו' הנה
כי גלות מדי נקרח חשיכה על שהחשיכה פניהם ועל כן לפשר שלומר
בנמר דבריו כי לעומת מה שהחשיכה פני ישרחל תחשבנה עיניהם
מרלות וכנגד מה שהיו מתלוריס נגד ישרחל מקניהם תמיד המעד :

(כה) **שפך** עליהם זעמך כו' כהקדימו לדבר על גלות מדי היכל על
גלות יון לשר הזכיר למעלה בחומרו יגעתי בקרחי
כמפורש למעלה על לשר הפלינו בכל מיני לרות ליסרחל על כן לומרים
בני הגלות ההוח שפך עליהם זעמך שהיו טירדה רבה כלחד בל יפעו חל
הגרות הרבות והרעות והנה לשר חל עליו ועם ה' בעצם רגע יתות
ושוב לח ירגיש לער לס לח בבח הזעם לחת לחט לומר שפך עליהם זעמך
בבח תחת ויהיו בחופן שלח יכלו רק תתן להם כח לסבול בחופן שיהיה
חלק נם לחרון לף לחול עליהם טרם יכלס הזעם וזהו וחרון לפך ישיגם
שלח יתותו טרם יבח עליהם החרון לף (כו) ועל לשר שלחו ידם
בהיכל ה' שהיו טיירתו יתבדך כנגד זה תהי טירתם נשמה ולח תינר
טירתם ותהרסם לכלות בה החרון לף החתור רק תהי טירתם נשמ' מלין
יושב סיכלו בזעם וחרון לפך כי סס שלח יהרס ויסוס שלח יהיו מהם
מנורשים מטירתם ויהיו להליהם קיימים כ"ח גם בהליהם חל יהי יושב :
(כז) **בי** לתה כו' לחרי דברו על נ' מלכיות לשר הגלו חת ישרחל
מהר' שהוכיר למעלה בח ודבר על הר' הוח לדוס לשר
עליו לומר למעלה רבו מעשרות רחשי חוני לומר עתה עליהם כי
לתה כו' והוח לן יהיה פתיחון פה להם לומר כי הלח חלות ילחק הביאו
עליהם בחומרו והיה כשבר תדיר כו' והסביס הוח יתברך עתו שכשבר
יעברו ישרחל על פתגמי תורייתך שיהיה חדוס רלוחות מלקוחים וקס כן
חדרבה חחר שעברו מלות ה' רלוי היה כל מה שהיללו קוקמו בעת
החרבן לזה לומר הנה זה היה לס לעשות משפטי בעובדי רלונו יקבר' היו
עושים לך חדרבה להכעיס חת ה' היה עם לבבם כי הלח לתה ה' לשר
הכית רדפו שהוח לשר הכית בעובי ובניה ובניכורין לח חסו מלרופס
על רעתם ולח עוד כי כדי להכחיסם היו מספרים לפניהם חת מספר
החרונים וזהו וחל מבחוב כלומר ולבעבור חת מכחוב שהוח להכחיסם
חלילך יספרו לשר היו חלליך חללים שלך מעשך יספרו להתפחר
ולהכליח לב הנשחרים * חו יחמר בשוב לב כי הדילוי היה יחמר כי
לשר הכית לתה רדפו לך לומר ענין הלומר פרק המוקין על בר דרומחי
ועל בן כוויבח שחומרו החויבים לי לחו דחלהיה קטלים לדין מלן הוה
יכול ליה והוח כי כל הרוני הנליות לח הנוים הס המכים חו החורגים
לפי החמת כי הס החלהים בעיומתם ולומר כי החויבים חין לריך לומר
שהיו מודים כי מה' היו מכוחים כי הס שיבדו נגדו יתברך וזהו כי לתה
לשר הכית ולח הס כי ממך היו מכוחים להס לתה לשר הכית הוח לשר
רדפו ולח חת עמך כי ממס כביכול חוקך רדפו והוח כמלמרס ז"ל על
טיוטם ודומה לו כי נגד ה' היו מדבירים כרובפים לוחו יתברך וזהו כי
לתה לשר הכית הוח שרדפו ובסנהל מכחוב שלתה הרגתם לח יכלו להם כי
על חללי חת עמך חסם חללין שהללולח לתה הרגתם מיס כו' וחבבה כו' על
ודחי הוח יח' כוחב ומלטער כד"ח מי יתן רחשי מיס כו' חללי

חלקי בתורתך עמי בשביל מכאוב חלקיך יספרו על חלקיך יספרו הרוגים תמיד כמקהה שני הכותב עליהם חלילה והוא וחלב מכאוב חלקיך יספרו :

כח תנה עון כו' הנה היו מדרכו יתברך לפקוד לחומות עכו"ם לתת עון על עון ועוד שהם הם שתי עיניות שלהם למה החחד אמר שהם ועל השני אמר עונם והפשר יאמר כי הנה דרכו יתברך לעשות צדקה עם החסד להעביר רשעון רשעון שהוא שהעון הרשעון היו נמנה וכן השני על השלישי ומשלישי ואילך כמני' אמר הנה עון על עונם שהוא על עונם היחידי שהוא הרשעון שיעמה גם הוא ויחשבו זה על זה שלא יבואו בצדקתך שהוא בכלל הצדקה שתקה עושה להעביר רשעון רשעון (כט) ועל ידי כן ימחו מספר חיים שהם נכתבו בר"ה בספר החיים להיות להם רוב זכיות ועל ידי תקך עין על עונם יהיו הרוב עונות ימחו והם לא נכתבו עדיין והם נימוים על שלחי תת להם עין על עונם הנה עון על עון בחופן שעם צדיקים בדיוקם הל יכתבו :

(ל) ואני עני וכואב כו' משיב עם בני ישראל שבגלות הוה החרון אמר ואומר ואני עני ודל בעלות ואין לי זכות ליגאל ונם כואב על תורך הגלות ואין בי ישוב הדעת לעשות תשובה הרחוקה לכן אין לי נחמה רק שישועתך אלהים שתושיע עלמך שלי שפק זה תשגבני שתזנך תושיעני נם אני שלו על ידי היותי עני וכואב עני ממעון וכו' בייסורין דזכות שני מיני ייסורין אלו ישועתך אלהים תשגבני כמדובר :

(לא) אהללה שם אל' כו' אחרי שומרו כי ישועת השני' שתושע נם אלכי אמר הנה אז תעשה שני דברים ה' שתומר שיר חדש על תשועת השכינה ואקריב תודה על גאולתי והנה יותר יתקיים הוא יתברך התודה שעל גאולתי מהשיר שעל תשועת השכינה שהיא שם אלהים כי הנה כל ענין השיר הינו אלא שאהללה שם אלהים בשיר כי דברי השיר הינן כי שם הלול שם אלהים בלבד וזהו אהללה שם אלהים בשיר אך יותר מזה הוא עשותי התודה על ישועתי כי הנה ו' נגדלנו בתודה כי על ידי זכות מה שתחזיק לך טובה יגדל אלהים כענין ועתה יגדל נא כח אדני והוא ענין ותכבי מלחתי כח רוח ה' שמתמלא שפע מהשם הנכדל כענין הנזכר הפך ענין קור ילדך תמי וזהו ואגדלנו בתודה (לב) ובזה ותיטב לה' תודה זו משור פר ש קריב אלהים הרחמן כי שם היה מקרין מפרים שקדמו קרבותיו לפרסומיו כי תחלה קדמו תשמותיו ולתקן היה הקרבן והה רמז בשומרם קדמו קרבותיו שהם נגיחותיו שהם משל אל החטאות לפרסותיו שהוא משל אל התיקון שהוא פרסות סדוקות כי הקרבן היה תיקון אל העון מה שהין כן הקודם שהינה נתה על חטא : (לג) ראו ענוים ישמחו כו' אחרי שומר ותני עיני וכואב שיהיה פירושו ותני עיני ליושע נזכותי וכואב על גלות שכינה כי' שהיא שם אלהים ועל כן ישועתך אלהים תשגבני שעל ידי ישועתך תושע נם אני משכינה רוח הקדש כאלו הוא יתברך מדבר בנו ואומר הנה ראו ענוים בחינה זו כי טוב לדקת ולהצטער על כבוד אלהים היא שכינה בגלות מעל כבודה וישמחו על זה והנה נם אתר לא ראו בחינה זו היו גם אתם דורשי אלהים ולא דורשי לית עלמכם ויהי לבבכם החשוב כמת בצרתכם (לד) כי דעו חיפה כי הוא יתברך ברחות מתפלל על הצדיקים והוא לריך לאותו דבר עונה אתי המתפלל אחלה וזה יאמר דעו כי שומע אל אביונים ה' שם בני הגלות אחלה ואחר כך ואת אסיריו היא שכינה וכל מחליל שלא בחשר ראתה אותה יחוקאל בכל מרכבותיו בתיך הגולה אחר שמוע ל חביונים המבקשים עליהם אחרי כן ואת אסיריו לא בזה :

(לה) יהללוהו שמים כו' אמר ענין תכבדני חיה השדה כו' כי הוא יתברך במדבר מים להשקות עמי בחירי כי הוא יתברך עשה למעננו והב"ח שנמשך להם טוב' אחלה יהללו אתו ה' וזהו תכבדני חיה השדה על כי נתתי במדבר מים כו' עם אלו בשבילם עשיתי רק להשקות עמי בחירי כן יאמר הנה יהללוהו כו' (לו) על כי אלהים יושיע ציון עם היות שאתר העולם חינו אתיישב ונבנה רק ובנה ערי יהודה וישבו שם אתה שהיה אלי הפסק לעולם מה שלא היה כן בגאולות האמורות שהיתה בחינת שהיתה עלי הפסק (לו)

מכאוב חלקיך יספרו : כח תנה עון על עונם ואל יבואו בצדקתך : כט יִמָּחוּ מִסֵּפֶר חַיִּים ועם צדיקים אל יכתבו : ל וַאֲנִי עָנִי וְכוֹאֵב ישועתך אלהים תשגבני : לא אֲהַלְלָה שֵׁם אֱלֹהִים בְּשִׁיר וַאֲגַדְּלֶנּוּ בְּתוֹדָה : לב וְתִיטַב לַיהוָה מִשּׁוֹר פָּר מַקְרִן מַפְרִיס : לג רָאוּ עֲנָוִים יִשְׂמָחוּ דרשי אלהים ויחי לבבכם : לד כִּי שֹׁמֵעַ אֶל־אֶבְיוֹנִים יְהוָה וְאֶת־אֲסִירָיו לֹא בָזָה : לה יְהַלְלוּהוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ יַמִּים וְכָל־רֶמֶשׂ בָּם : לו כִּי אֱלֹהִים יוֹשִׁיעַ צִיּוֹן וְיִבְנֶה עָרֵי יְהוּדָה וְיָשְׁבוּ שָׁם וִירֵשׁוּהָ : לז וְזֶרַע עֲבָדָיו יִנְחָלוּהָ וְאֹהֲבֵי שְׁמוֹ יִשְׁכְּנוּ בָהּ :

ע (א) לַמְנַצֵּחַ כו' נגמ' אתר' אסדת

משל למה הדבר דומ' למלך שהיו לו בתן וכעס עליהם הסיר את הבתן ואת הדיר ואת הרועה אחר ימים חזר המלך לבתו התחיל מכנסם ובונה את הדיר ולרועה לא הזכיר אמר הרועה הרי הבתן מתבנית והדיר בנויה והבי תיבי מכר כך אמר דוד למעלה כי אלהים יושיע ציון כו' הרי הדיר בנויה ויבנו שם כו' הרי הבתן ואתי הרועה היינו מזכר למנצח לדוד להזכיר עב"ל והנה אחרי דבריהם לא תמצא כי נעמו : (ב) אלהים להגילני כו' אמר הנה מדת הדין מוכן להגילני ואם כן יאמר בת ים' היו הטבה תעשה לי מדת רחמי' אלא הוא למהר הדבר והוא ה' לעזרתי חושה ועצור הדבר אלהים כבר מוכן להגילני לכן אתה ה' לעזרתי חושה • (א) או יאמר ויאמר כך כל המזמור בענין מה שכתבנו מרז"ל בפסוק רחמן כי כל יפעו וכל חפץ בזה הוא על העתיד שהו' ירעה את ישראל כי הוא דוד הוא מסית ויתייעבו הערות רבות שבמזמור והוא כי הנה רז"ל אמרו כי על תלך המסית נאמר עני זרוכב על חמור כי הוא כענין והבינן אחד אל ישועת יפר' ים מלמרי רז"ל ידברו על זה כי הוא כענין ואנטער ואחלה על ישועת ישראל • ובכל אל הענין אמר דוד ה' תחנתי ליזכר להיות רועה ישראל לעתיד כאשר ייעד לי הוא יתברך וכמ"ש ז"ל שהיה מצטער על שלח מוכר בזמומר הקודם בישועת ישראל כמוכר אמרו ז"ל בפסוק הקודם אמר עתה הנה אתי ישועות אלי ברית ה' בזמן הזה כמודע שהיה נדחף מחויבין אנית לעתיד לבא בימות המשיח אמר הנה יוקר נטוח אלי על הזמן ההוא שיושעתה לי אלהים יוקר מבזמן הזה (ב) כי הלא עתה אלהים הוא מדת הדין להגילני ואיני חפץ רעתם כי בכל לרתם לי לר ואיני רוצה ענינו אילי ישראל על ידי כי נם עתה לצדיק לא טוב ולכן אלי אומר ה' מדת הרחמים לעזרתי כלומר לעזרה לי ולא להגר לאויבי חושה בחזקן שאויבי לא יסתכלו כי אם שיזובו בתשובה כי חפץ אלי בתשובתם ולא במיתתם (ג) והנה על ידי מה שתחזק לעזרתי לעיניה' שני כוני הויבי בין מבקשי נפשי אלי בין חפיצי רעתי שהוא ייסורין ורעה בלי מות שני הסוגים יזובו בתשובה כי הנה ויאספו מבקשי נפשי אם הרוצים במיתתי בדחוקם פרי חפון התשובה שבהיותך אתם לעזרתי שיזובו ויאספו בדחוק' כי ה' עמי וכן יזובו לחור ויכלמו השני אם שהם חפיצי רעתי שהיה רעה בלבד (ד) וע"י כן יזובו על עקב בשת שהוא כי יזובו בתשובה ולהיות שכל תשובה לריכה עזר מבדי שעל כן לריך יצ"ל אלי ליטהר ויתחיל לעזוב כדי שיסייעוהו מן השמים לכן אלי אומר שיזובו ויזכו לתשובה בשכר בשתם שיזובו ויכלמו על היותם מבקשי נפשי אל חפיצי רעתי לחרותם כי אתה עמדי וחש לעזרתי כי היה התחלת תשובה שיזובו ויכלמו תחת אומרם בתחלה האח האח ועתה נהפכו להכלם והנה הנוש על תשתיתו היה חוטר תשובה חשובה כמ"ש ז"ל שעל שנוש שחול לבלתי אמור שלח עניהו ה' בחורים ותומים לבל יהיה מוכרת עון נוש טופתי אלוד זכה להיות בתחילת שמחול הכביל נאלח כי בשכר בשתם יזובו כי יעזרו אן השמים וכפל האח האח על כל ח' מהשתי שונים בין על מבקשי נפשו בין על חפצי רעתו שכל אחת היתה אומרת האח בחרותם אותו בצרה (ה) והנה כלא זה הוא על ישועתי על הזמן הזה כי הייתי מבקש כל תהיה הגלתי בשם אלהים כן יעשה בין על אויבי לך עתה אין ל"ל אלי כי אם נם כל העם מבקשים אותו כי אם שהם שהם אתה לאויבינו היה שתחתנו אם עכו"ם אמה ולא יסרא"ל בחזקן שתושיעך שכל יפעם וכל להחתם כי אם אותנו שתושעך שכל יפעם וכל חפץ אלי שיזובו בתשובה כי חזן לשחר העולם שהוא על מה שנמשך להם על פי דרכו יתברך יהללוהו ומה נם עתה ישראל המקבלים בעצם ורחשונה והטוב הנמשך לשמים ואתרן כו' והוא כי אם אין ים' חלילה נפרדים והיה העולם חבר מבלי ישראל :

מְבַקְשֶׁיךָ וְיֹאמְרוּ תָמִיד יִגְדַּל אֱלֹהִים אֹהֲבֵי
יְשׁוּעָתֶךָ׃ י וַאֲנִי עָנִי וְאֶבְיוֹן אֱלֹהִים חוּשָׁה־
לִי עֶזְרִי וּמְפַלְטִי אָתָּה יְהוָה אַל־תְּאַחַר׃

עא א בְּךָ־יְהוָה חָסִיתִי אַל־אֵבוֹשָׁה לְעוֹלָם׃
ב בְּצִדְקָתְךָ תַּצִּילֵנִי וּתְפַלְּטֵנִי
הַטֵּה־אֵלַי אָזְנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנִי׃ ג הֱיֵה לִי לְצוּר
מָעוֹן לָבוֹא תָּמִיד צִוִּיתָ לְהוֹשִׁיעֵנִי כִּי־סַלְעִי
וּמְצוּדָתִי אָתָּה׃ ד אֱלֹהַי פַּלְּטֵנִי מִיַּד רָשָׁע מִכַּף
מְעַוֵּל וְחוֹמֵץ׃ ה כִּי־אַתָּה תִקְוָתִי אֲדֹנָי יְהוִה
מִבְטַחִי מִנְּעוּרָי׃ ו עָלֶיךָ נִסְמַכְתִּי מִבֶּטֶן מִמְּעֵי
אִמִּי אַתָּה גּוֹזִי בְּךָ תְהִלָּתִי תָמִיד׃ ז כְּמוֹפֵת
הָיִיתִי לָרַבִּים וְאַתָּה מַחְסִי־עֹז׃ ח יִמָּלֵא פִּי
תְהִלָּתֶךָ כָּל־הַיּוֹם תִּפְאַרְתֶּךָ׃ ט אַל־תַּשְׁלִיכֵנִי
לְעֵת זִקְנָה כִּכְלוֹת כֹּחִי אַל־תַּעַזְבֵנִי׃ י כִּי אָמְרוּ
אוֹיְבַי לִי וְשֹׁמְרֵי נַפְשִׁי נוֹעָצוּ יַחְדָּו׃ יא לֵאמֹר
אֱלֹהִים

בחדש ותנות ותלו חפצת להמיתני עתה לח עשית חת כל זחת׃
(ז) כמופת הייתי לרבים כו׳ כל כך היה מניחות הוייתי וקיומי על
דרך נם כי מתחלתי הייתי רחוי להיות נפל ונם שנות
חייס לח היו לי וקיימתני על ידי נסים ונפלחות והצלתני מכמה נרות
ורדיפות ותימות מות עד כי תפילו
חס היו לי חלפים ורבנות וכיוצ
נתעטו ונתעכלו עד נדר כי כמופת
הייתי לרבים כי הייתי נעיני רבים
כדונחת ומופת נעלמת מתקיים על
דרך נם להיות חות ומופת להורות
לעולם נדולתו יתנדך והסנחתו
והטיבו לת בני החדם ומקיימני עלת
נטבע ועלת נזכותי רק למען הרחות
הסנחתו בלבד לך ל׳ כן הוח כי
חס עזת׳ מחסני עלי בסבילי וזהו ותתה
מחסי והרחיה כי הלח לין החסות
הסחר לחי קיים בלבד כי חס נם הוח
היות לי עוז וחס לח היה שתלחתי
לן בעיניך כי חס שרייתי מופת
בעלמת עס היותי בלתי כדתי לח היה
לי מחסה בעוז ׳ (ח) ימלא פי וכו׳
לחרי לומרו כי הוח יתנדך
מבטחו מנעוריו ועטליו נסמך מבטן
כו׳ כי רבו נסיו ונפלחות חסר עשה
עימו לומר עתה שותע דברי ע״ה׳ חפס׳
יעלה על לבו כי מה שלחי מחיק
טובה חליו יתנדך ומהללו הוח כי על
הרבה לעשות לי הטבות ונפלחות

רבות חך לח על כל לחד ולחד על כן חמר כי לח כן כי חס לין כריך
לומר על תהלות רבות על הטובות רבות שעשה לי כי חס חפילו על לחד
בלבד חפילו חס ימלח פי תהלתך ונס מתמיד בהלול כל היום לח לנמור
ולח ירחה כמפליג יותר מדי בתוכן סיוייחס להעדר תפחרת לבעל
ההלול כי לח כן הוח כי נס על הטובה לחת שיעשה מלך בשר ודס
לחיש חס הסיש יפליג להללו על הדבר יום לחד חינו תפחרת למלך כי
לי לתפשר מלך בשר ודס דבר ספיפור הלולו יעטרך זמן וחס יפליג הרבה
המקבל יהיה נעלי למלך שמועת הילול יותר מהרחוי ומותק לומר דוד הנה
חיך כמלך בשר ודס וחין הטבותיך כהטבותיו כי לתה נס כי ימלח פי
תהלתך ושיהיה כל היום היש תפחרתך כי לח יכיל פה ולח זמן לתפילו
לתחד מהילולין יקבדך׃ (ט) אל תשליכני לעת זקנה כו׳ הנה יש
שני מיני חויבים חל החדם הח׳ הס חויבי הנוף הב׳ יש להרנו והשני הס
חויבי הנפש המשחיתים לשר ברית בכל עון לשר חטח על הנפש ומיתלים
מיתתו לירדנך בנפשו והנה נפילת ביד חויבי הנוף תלוים בחויבי הנפש
כי בהיות עוונות וחטחים יפול ביד חויבי נופו ויהרנוהו למשחית עוד
ידענו כי הוח יקבדך שומר רנלי חסידיו ומרחקן מן החטח והיה מקוס
לומר כי כבלות כח החדם יעטרו הוח בשמירתו קומו מן החטח בחומרו
כי לח שנתקדרה דמו וכשל כחו מזוקן יסניק הוח נטיב בחיבקו לשמור
חת עלמו כי חס עס שנתדר דמו וכשל כח יזרו נס ה׳ יהיה עימו לשומרו
חס כן נתלח כחלו מן החדם עושה דבר בכשרותו חשר יכשר בעת זקנה׳
ונפח חל העניו והוח כי תחרי הפליגו לדבר מתנרת חויבי נכתובים
הקודמים חמר עתה חל תשליכני לעת זקנה ביד חויבי ובמה יהיה מה
שחומר שחל תשליכני הלח הוח שכבלות כחי חל העזבני מלהיות עמי
לשמרני מן החטח כלומר שהס העזבני מטעם שעל ידי מה שכלה כחי
כשל כח יזר פמוך מלהחטיחני ועל כן היה לחפשר תעזבני כי בחומרך
כי בזקנה חין ברית שתירה מה׳ הייתי כמשליכני ביד חויבי להרנני כי חיני
בוטח בעלמי נס בזקנה ועל כן חמרתי חל תשליכני כו׳ (י) כי זה תלוי
בזה כי בהיות חויבי הנפש בעוטם חויבי הנוף מלליחים כמתייעלים יחד
חלו עס חלו וזהו כי חמרו חויבי לי הס חויבי הנוף ושומרי נפשי הס חויבי
הנפש השומרים ומקוים מיתתי לחחוז ולידבך בה מועלו יחדו (יא)
ומה שחמרו חויבי לי כלומר בשבילו הוח לחמר חלהים עזבו כלומר מה
שרחוי לחמר הוח חמור כי חלהים עזבו שהוח כי ברחות חויבי נופי חותי
נרדף וכורח חמרו מה שרחוי לחמר הוח כי חלהים עזבו להיות כי כבר
הוקין שהיה זה ככתוב למעלה בנרחו מפני שהוח בנו וטעמס לומר כי
בהיות עת זקנה עזבו מלשומרו מן החטח ועל כן לח כעדר מלחטח
ובלבד בעזרו והוקרך לנרוח ומה שנועלו שומרי נפשו יחדו הס המשחיתי׳
שעשה בעזותיו שהס מסיעת היצר הרע מפתיס כמייעלים חת חויבי
הנוף ומומרים להס בדפו ופשטוהו כי חין מניל כי חלהים עזבו בחופן

שכינה מהגלות היה שם חלהים שחלה כל מחמרס תמיד הוח לומר יגדל
חלהים בעולם שהוכר נדולתו מהרה בעולם שהוח לחר לתת שכינה
מהגלות וזהו ויחמרו תמיד יגדל חלהים חוהבי ישועתך מהגלות בחופן
שהוח הפך הומן הזה שחיני חפץ הנלחי בשם חלהים כי חס חדרבה
מבקשים חותו (י) ועוד כי נומן
ההוח זולת מבקשיכם וחני עני וחביון
כי מלך המשיח לעני מתייחס כי חז
לח חומר חלהים להנילני ה׳ לעזרתי
חיזה כי חס שנם חלהים חוסה לי
כלומר בשבילי עס שנם הוח לריך
להותו דבר כי שכינ׳ בנלות כ׳ יודעתי
כי יחיס על ׳ הנוגע חלי והטעם כי
להיותי עני והביון עזרי ומפלטי
חתה חך זה הוח על הנוגע לי כי מה
שלח הזכרתני נרוח קדשך בחומר
הקודם שהיה חני הרועה ביחושה
הועתיל׳דעתי כי בשלי נס שם חלהי׳
יחיס לי כי עזרי ומפלטי הוח כי
שכינה מתייחסת לנפש דוד שעל כן
חמרו המורד במלכות בית דוד כמורד
בשכינה חך מה שחני מתיירח הוח
כן על הערך זכות ישרחל ליגחל
תחריך הנלות לכן תחלה פניך ה׳
מדת רחמיס חל תחחר התשועה כי
לס ינולו רחתיך בחופן שחל
תחחר׃

עא (א) בך ה׳ חסיתי
כו׳ הנה

ירחה מהמפרשי׳ כי על נרת חויבו מנקשי רעתו ירבר המומור ובייחוד
ירחה מהרד״ק שהיה על זמן נרחו מפני חבשלום נמו ויתכן יחמ׳ הנה
ידעתי כי מבלי שחתפלל רק שחחסה בך די לי לשלח חבושה לעולם וזהו
בך ה׳ חסיתי חל חבושה לעולם (ב) חך עכ״ו כ״כ תחלתי לרב׳ עתך
ושתחי׳ שומע דברי מפי שעס היות שבלדקתך תצילני ותפלטני
מנרה לחעלה שתנוזר הנלחי ותפלטני וזהו בלדקתך תצילני ותפלטני
חחלה פניך שלח תפעול התשועה למטה עד תשמע דברי תפלתי וזהו
הטה וכו׳ והושיעני ע״ד הכתוב תלנלו על ותרשת שפתיו כו׳ שהס טרס
לתפלל היית עושה התשועה נפיעל לח הייתי מתפלל (ג) ועוד שנית
חנקש מתך שלח יהיה על ידי שליח רק היה לי ׳ שליחים שלח תהיה
לי כמחסה שלא שתין נסתר רק מתחוריו חך מלפניו לתפשר יבח החויב
וילחס בו חך היה לי לנור מעון מסובב מחיכותך כמי שבתוך-מעון
ובית ׳ ועוד רבויות שלח יהיה המעון בלבד בעת הנרה כמי שמחיתת
חויב ברודפו לחריו יתחבח בתוך מנדל ומנודה כי שם לבח תמיד שהוח
כי תהיה חיכותך מעון שתמיד תהיה בח ובכנס בפנימיות קדושתך
כנודע כי חין קץ לפנימיות קדושתו יקבדך שחינו כנס תוך בית שחחר
שהוח בפנים נמחר השנת פנימיותו כי בקדושתו יקבדך יכול לחחר קדוש
להיות נכנס תמיד תוך פנימיות קדושתו יום יום חלף ובנים ולח יבח עד
קץ פנימיותו כי חין לו קץ וזהו לבח תמיד וחחר חומרו כל שחלותיו חלה
פירש ותמר מה שחמרתי היה לי הוח כי עד כה נוית להושיעני על ידי
שליח ומה שחמרתי לנור מעון הוח כי עד כה שלעני שהייתי נשמר מלד
לחחר כחוסה בלד חן שלא כי הייתי נשמר שלח חהרנ והייתי ירח שמח
להרוג ומה שחמרתי לבח תמיד הוח כי עד כה נס שלפעמים הייתי נשמר
מכל לד הייתי כמי שהוח במחודה נטתן בעת הנרה חלינו נטתן במנודה
רק בעת הנרה בלבד וזהו ומנודתי חתה כי לעומת שני הדברים
החחרונים שהס מעון לבח תמיד חמר כי שלעני ומנודתי חתה שהס שני
דבריס שהיו לו לחלה ׳ (ד) אלהי פלטני כו׳ הנה רו״ל פירשו
פסוק נופה רשע על היצר הרע ועל דרך זה יחמר פה חלהי פלטני מיד
רשע הוח שטן המקטרג לפניך יותר מכף בשר ודס המעול וחומן כי
מ״ס מכף כתו הטובה מתנה שהוח יותר וכמוהו חין מספר (ה) כי מן
חדס לח חירח כי חתה תקותי שחמרת לח תמות חלח הנני מקים רעה
מניתיך כו׳ יורה שיעערני ולח ימיתני ׳ ועוד כי׳ חלהים מנטיתי
מעוררי שהנטיתני עד למרחוק ככתוב בתחלת מלכותו (ו) ולח עוד
כי חס נס עליך נסמכתי מבטן לנלתי הסחר נפל יותר מעל חדס חו
חלנות שנתנו לי מסנותם שנעשים שנה וכן חמרו רבותינו ז״ל שהוח יתנדך
שתם נדבר מיתי חדס והוח כי חס חתה לח היית מוציחני ממעי חמי
מה היו מועילים לי שנותם כי חין לחל ידס רק להחריך חת החי לח
להיות חת המת וזהו ממעי חמי חתה נוזי לכן בך תהלתי תמיד ולח

אֱלֹהִים עָוַבְתּוֹ רִדְפוּ וְתִפְשׂוּהוּ כִּי־אֵין מַצִּיל
יב אֱלֹהִים אַל־תִּרְחַק מִמֶּנִּי אֱלֹהַי לְעֶזְרָתִי
חִישָׁה׃ יג יֵבֹשׁוּ יִכְלּוּ שָׂטְנֵי נַפְשִׁי יַעְטוּ חֶרְפָּה
וּכְלִמָּה מְבַקְשֵׁי רָעָתִי׃ יד וַאֲנִי תָּמִיד אְיַחֵל
וְהוֹסַפְתִּי עַל־כָּל־תְּהִלָּתֶךָ׃ טו פִּי יְסַפֵּר
צִדְקָתֶךָ כָּל־הַיּוֹם תְּשׁוּעָתֶךָ כִּי לֹא יָדַעְתִּי
סִפֹרוֹת׃ טז אָבוֹא בִּגְבֻרוֹת אֲדֹנָי יְהוִה אַזְכִּיר
צִדְקָתְךָ לְבַדֶּךָ׃ יז אֱלֹהִים לִמַּדְתַּנִי מִנְּעוּרָי
וְעַד־הֵנָּה אַגִּיד נִפְלְאוֹתֶיךָ׃ יח וְגַם עַד־זִקְנָה
וְשֵׂיבָה אֱלֹהִים אַל־תַּעַזְבֵנִי עַד־אַגִּיד זְרוֹעֲךָ לְדוֹר
לְכָל־יָבוֹא גְּבוּרָתֶךָ׃ יט וְצִדְקָתְךָ אֱלֹהִים עַד־
מָרוֹם אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ גְּדֹלוֹת אֱלֹהִים מִי כָמוֹךָ׃
כ אֲשֶׁר הִרְאִיתָנוּ צָרוֹת רַבּוֹת וְרָעוֹת תָּשׁוּב
תְּחַיֵּינוּ וּמִתְּהֹמוֹת הָאָרֶץ תָּשׁוּב תַּעֲלֵנוּ׃
כא תָּרֶב גְּדֻלָּתִי וְתִסֹּב תְּנַחֲמֵנִי׃ כב גַּם־אֲנִי
אודך

כי חס ית׳ עזבני נמלאת כמשליכני ביד רודפי להרגני (כי) ושמא תחמר כי חס ית׳ לי עזוזה חזיתי הנפש היככה חוכה ליכלל מהם שלח יחזקו חויבי נופי עמהם הלח הוח כי ית׳ שני דבריס אחד הללה מן המות עס שעדיין יש זרו מיני ייסורין ויש הללה גס מייסורין מה שהני מבקש הוח כי חלהיס שהוח מדת הדין חל תרחק ממני כי חס ית׳ יזהרו לי ייסורין נלד מה כי חס ית׳ אמה שאחה חלהי לח הקשבני כי חס לעזרתי מן המות ביד רודפי חוסיף בחופן שהנלל מות ויזהרו ייסורין (יג) ועל ידי כן יקוקן הכל כי ע״י ייסורין הממרקין כל עון לסר חטח יבושו יכלו שוטני נפשי כי בחחלת הייסורין יבושו ובהמשכם יהיו חולכים וכלים המחייתי׳ עלמס שהם שוטני נפשי ועל ידי מה שחלהי לעזרתי חוסיף יעטו חרפה וכלמה חפלי רעתי הם רודפי חויבי הנוף׳ (יד) ואני תמיד חיחל כו׳ הנה חלילי פניך כי לעזרתי חוסה חמר לך על שבקשתי שתחיש הוח שלח חרלה שחה מקחר לחייחם מן הרחמים כי חס ואלי תמיד חיחל ובזה והוספתי על כל תהלתך שחוננתני דעה והשכל לייחל ולבלתי התייחש כי חס להשכיל שיש לויה עון ואחה מלריך עד לגמור לויה חיקון שהלערך׳ או יחמר ואני תמיד חייחל כי חין לי יוס שחין לי דבר לרה שלערך תמיד היוס מיחל ליוסעתך ובזה והוספתי על כל תהלתך הפך נשר ורס (טו) ומה הוח חוספת התהלה הלח הוח כי פי יספר לדקתך והוח כי בו יתנרך לח נוכל לומר כך וכך לדקות חו כך וכך חשועות עשה לי ה׳ כי הלח למה שתמיד בכל רגע חיחל שחין רגע שלח לשערך חשועה ומי יוכל למנות כי חין מספר על כן כי יספר לדקתך לחוק כלה לחוק היח וכן כל היוס עס היוסס רבות הס חשועתך הסנורות כח׳ שכל כך הס רבות וסמוכות כי לח ידעתי ספורות שחין לי ידיעה לספור חוסס כי חין מספר (טז) ולח להעדר דעתי בעת חני חומר שלח ידעתי ספורות כי חס לפילו לעתיד בשובי להיות רועה עמך כמחמר יחזק לי ודוד עבדי יהיה עליהם למלך כי חזחין ספק כי תנדל ידיעתי כי מלחה החרץ דעה ומה גס לדוד עס כל זה לח חדע רק חומר כי לוחק היח וזה חו׳ הבח בגבורות ה׳ חלהים לעתיד בגבורות העתידות חבח חני גס עס היוסס רבות לח חזכיר לדקותיך רק לדקתך כי לחוק לחסיבם וגס לח לעבד כח להזכיר לדקות ב׳ שמותיך חלח כי חס לדקתך לבדך׳ חו יחמר לבדך בעס שהייתי עושה לדקה לח חזכיר לוק שחי שלי לומר שעליה נמלח לי רק לדקתך לבדך׳ (יז) אלהים למדתני מנעורי כו׳ הנה חלהים למדתני מנעורי וגס עד הנה ומה הוח מה שלמדתני הלח הוח לעיר נפלחותיך חל העס (יח) לחנס פנה שלבלתי כי וגס עד זקנה כו׳ חל תעזבני עד לעיר זרוע׳ לדור לכל יבח לפני ומה הוח שלחפוץ להעיר לדור נוסף על מה שהגדתי עד כה שעל כן לחפוץ בחייס שחל תעזבני הוח גבורתך לומר שהכל הוח גבורתך נבורה חזת ושלח נייחס הדבר לגבורות רבו׳ כי להיותני לריכים לחשועה בכל רגע ורגע והס רבות לכופות עד חין חילוק כלס לשחת יחסבו׳ (טו) או יחמר פי יספר כו׳ ענין רבי חנינח בן דוסח שכשהיה מתפלל על החולים היה חומר זה לי וזה חת חמרו לו מנין לשתה יודע חמר להס שנורה מקובל וחס לשון חני שהוח מעורף וזה יחמר כשחר פי מחלין יספר לדקתך שנורה בפי חז חין לריך לומר בעתות הידועות לתפלות שהן עת רלון כי חס כל היוס בכל עת שיהיה היח חשועתך חיודע חני שהתפלה מקובלת והחשועה ודחיק חך כשחר לח ידעתי ספורות שחין תפלתי שנורה בפי שמסתתם פי שלח ידע מה חומר שוהו כי לח ידעתי ספורות (טז) חו חני יודע כי חבח בגבורות כו׳ שהוח חני בח בג׳ גבורות של חדנות ושל חלהים שהם שתי בחינות דין עליונות מתוחים על הדבר ועל כן חין תפלתי שנורה בפי והנה חין זה כשחר חזכיר לדקתך לבדך שהוח בהתפללי ביחיד שחזכיר לדקתך כלומר ולח לדקות שלח עשית מדותיך הנלחי כחמרים רק בעשרה שנריך כדוחה שלח יפחדו ריקס׳ (יד) או יחמר ענין מחמרם ז״ל בגמרח על רבי חייח ובניו שבהוסדס יחד להתפלל טרס ישחלו מחת ה׳ מטר בנרכת השנים כי חס בהוכרה בלבד בנרכת נבורות חמרו משיב הרוח ומשב זיקח מוריד הגשם וחתח מיטרח ורגש עלמח שלח יחמרו מחיה מתים קודס ומן התחיה ויחכן כי חף זה ס״ל דוד מחתו יתנרך שחמר הנה חין לריך לומר טרס השחל שהלחי כי חס גס טרס הזכיר תהלותיך בשלש רחשונות חלי שהה שעה ח׳ והוח כחסידים הרחשונים שהיו סוהנין שעה ח׳ ומתפללין כדי שיכוונו לבס למקום ושהו ואלי תמיד חיחל שחלי שוהף ומיחל עד כוין לבי וגס בג׳ רחשונות חלי על ידי טוב הכול׳ חלי מוסיף ושהו והוספתי על כל תהלתך שבשלמתן (טו) לכן מה שחחלה פניך הוח שלח חלטרך לשחול כדי שחעניני כי חס שפי יספר לדקתך שהוח טרס לשחל חשועתי בחמלעיות שחחר שלש רחשונות שחיני סוהל עדיין כי חס שנעוד שפי יספר לדקתך בנרכת חבות חומרי מלך עוזר ומושיע ומנן שהוח סיפור לדקתך כמודע מרבותינו ז״ל כי התשוע׳ מתנה לעולם שנחת׳ ותתן לי מנן יפעך בקורת לדקה ושמר כי מחז פי יספר לדקתך חין לריך לומר בעתות קביעות התפלה כי חס כל היוס בכל עת ממנו מיד תשועתך שהיח הלדקה המוכר׳ כי מיד קושיעני על ידי הסיפור בלבד בהוכיר לדקת ישועתך תבח מיד וזו בנרכת חבות (טז) וכן לשחכח בנבורות חלהים היח נרכת נבורות שבה נבורות נשמים ותחיית המתים גם שם לח חלטרך בקשה כי חס חוכיר לדקתך לבדך שהיח הלדקה חסר היח לך לבדך היח מפקח נשמים שלח ניתנה לזולתו יתנרך והוכרה בלבד תספיק בלי שחלה ולח חמר לדקותיך לבדך שהם שני הדברים המוכרים בנרכת נבורות ושניהם בידו יתנרך לבדו שהם מפקח של נשמים ושל תחיית המתים כי חם דוד פן יחוס הוח ית׳ על התחיה קודם ומנה כחסר רגש עלמח על תפלת ר׳ חייח שלח יחמר מחיה מתים על כן חמר דוד כחסר חבח בנבורות שהיח נרכת שתי נבורות תחיה ונשמים לח על שניהן המוכרים שוחל חלי כי חס על החחד וזהו חוכיר לדקתך לבדך היח לדקת הנשמים לך לח של התחיה וזה כיון בחומרו לדקתך לשון יחיד ולח לדקותיך על שתי הנבורות שהוכיר׳ (יז) אלהים למדתני כו׳ וזולת מה למעלה יחמר מעין ענין חנוך לנער וכו׳ כי בלמוד הנערות ישחר מלומד תמיד חמר חלהים למדתני מנעורי ועל ידי כן עד הנה חניד נפלחותיך (יח) לך ירח חלי כן לח יועיל לי נס עד זקנה ושיבה מחמת חולשה על כן חחלה פניך כי נס עד זקנה ושיבה חל תעזבני מללמדני כנבערות עד נדל יהיה בי כח להניד וזרועך לדור כלו׳ שהוח נרנים מחד וחל חלחה לבלתי חניד לחחרי כן לכל יחיד ויחיד לחסר לח הנין בהשמיעי לרנים ויבח חלי שחשוב ללמדו נפלחות חל וזהו לדור לכל יבח כו׳ :

(יט) וצדקתך חלהים כו׳ לחרי חומרו כי הוח יתנרך עשה נפלחות נדולות ומרחה נודל זרועו ונבורתו בעבור החדם וחלה פני חל יחנהו להניד זרועו לדור כו׳ חמר עקה והנה זולת זה עוד תפלית לעשות בעד עמך שהוח כי חיבבתנו על כל עולס המלחכים כי הלח כל מדת לדקתך חלהים חינה חלח עד מרום שהוח לבני חדם מה שין כן למלחכים שנמרום כי חינן לריכין לדקה הנה יורה כי מבני חדם עושי רלונו הוח עושה עיקר ולח שמה שנמרום הוח תפל חל מה שלמטה כי הלח חסר עשית נדולות מהמרום ולמעלה בעולמות לח יכלס דבור להניד כי חס דרך כלל לחחר חלהים מי כמוך ועל כל זה כל זרועך ונבורתך ולדקתך הס עד מרום לבני חדם : או יחמר פס היוס כי לדקתך חלהים נדלה עד מרום על כל זה חסר עשית נדולות מכל לדקתך הנוכרים עד נדר שלח יספר כי חס חמור חלהים מי כמוך (ד) הלח המה חסר הרחיקנו לרות וכו׳ שעל יסורין חלו נעלה למעלה מהמרום כי נדולות הן המעלות הנקנות ע״י יסורין שעל ידן תשוב תעלנו כי הלח חסר הרחיקנו לרות כו׳ הוח סבה שהשוב תחייתנו בתחיית המתים ומתהומות החרץ והשפלות שהמו בגליות כשוב תעלנו כי מחמת תהומות החרץ מעולם יחידתנו חו לפי המקרח שהוח על לרות דוד ימשך שתשוב תעלנו כי ע״י הלרות יוכה כל עון (כא) ולח עוד חלח טובה כפולה והורחת חינה יקירה שעם היות לרותי שבח נדולתי על כל זה ינחמני הוח יתנרך לחחרי כן על לרותי וזהו תרב נדולתי על ידי

הייסורין

הייסורין ותסיד תנחמני עליהם כענין כחמו נחמו כו' תכבי הוא מכחמכם כו' כחיים חסר אמו כו' הנה אחין לדקה גדולה מזו • ועל היות בין על ישראל ובין על עלמו וגם על כפל הטובות שע"י הייסורין אמר עשית גדולות שעשיתה הכתוב ולדקתך אלהים עד מרום אך אמר עשית גדולות עד נדר שאין להם שיעור רק לומר מי כמוך שהגדולות הן חסר הרחיקתו וכו' תסיר תחיימו תשוב תעלמו וכו' : (כב) גם אני תודך כו' לאחרי אומרו שייסורין ויסורי ישראל הין סיבה ל התחיה ולכל המעלה לאמר על התחיה אין לדיך לומר ישראל כי אם גם אני שאחי יקיים תודך על התחיה בכלי כפל להריס קול על היות זו אמתך אלהי כי גם שעתה קדושתיך אימו בעצם כי על כן שלא איקדש יתברך אלהי דוד כחזות זו בזמן שהוא שתגדה קדושתי תהיה אמתך היותך אלהי ועל המעלה אומרה לך בכיוצר ולא בכפל בהרמת קול בל ירחה שאני מתנשא במעל' שנתת לי שאני אמלוך בעצם כי הלא אתה מלכם קדוש ישראל מה שאין כן אני כי אני כאחד מכם • או יאמר על הנוגע אל ישראל אלי תודך על היותך זו בחמת אלהי אך על הנוגע אל ישראל אשר תמיד אלהיהם אתה יהיה שאומרה על יחס הדמותם אליך זו בקדושה שיהיה נכון שם אקדוש ישראל • (כג) תרננה שפתי וכו' רחוי תרננה על שכו שאומרה לך עם שיאמר קורצתי ונפשי שרחויה היא מה שתרנן על כי אומרה הוא על כי זומירותי פדית חותה כנודע כי זמירות דוד פדו נפשו מאשר הוטחת בחדש כי על כן אמר חדש טוב להודות לה' ולומר כמפורש שם : (כד) גם לשוני יהגה עיקרי הוא שגם המתוחר אל הלשון מהמתוחר אל השפתים וזה יאמר יותר בעצם אשבחך כי אין לדיך לומר שפתי כי אם גם לשוני אהגה לדקתך במה שאבקשי רעתי שעם אשבשום בושו על כי חפרו לנפשי שוחה ללכדני מבקשי רעתי כי שנו אליה ויתחרטו כי מידך היתה זאת להם וכן תומר לך נפשי אשר פדית מלחטוא שלא שלחתי יד במבקשי רעתי ולא הרגתים ועוד לדקה גדולה לחייך לך עליה טובה והיא כי אין לדיך לומר בלילה בהעיר רוח הקדש בנבל וכנור כי אם גם לשוני מעריבות שירי זמרת הלילה נשחרת כל היום הוגה לדקתך על כי בשו מרעתם כאשר חפרו ולא יכלו לי מבקשי רעתי בחוכן שחליך יפיבו ולא יענשו על ידי כי גם עונם לנדיך וכו' כאשר כתבנו כי גם כל העם אשר עם אבשלום בושו אחרי כן והיו ממהרים להשיב את המלך קודם לחים יהודה :

עב (א) **לשלמה** אלהים וכו' הנה מומור זה יוסד על שלמה שהוא מילוי הירח חמשה עשר מאברהם עדיו ועל מלך המשיח שהוא חזרת חידוש הירח במילוי מתמיד לעתיד לבא והם דברי דוד ואחר לפניו יתברך הנה לשלמה בני שני דברים אני שואל שתתן לו אחד לשלמה שהוא מלך ואי אפשר בלתו והשני תתן לו להיותו בני ואניהם לעבודתך והם שני דברים שבעולם מתקיים בהם שהם שפתי ולדקה ופירש אותם אחד שתתן בו ידיעת משפטיך לפשוט את העם שלא ילך משפט מעוקל מתחת ידו והשני לדקה מלחתך בעניו היות הון ועושר בניתו ו"ת לשלמה אלהים שהוא מדת הדין תכסים משפטיך למה שהוא מלך תן לו כדיך לפשוט את העם ולבן יהוייב לדעת משפטי ועל השניות אמר ולדקתך לבן מלך שהוא לדקה מלחתך בשופע רב טוב למה שהוא בן מלך הוא בני שיעטרף זכותי לזה (ב) ושני הדברים לעבודתך מה שאלתי משפטיך הוא על כי דין עתך כלומר כי תן עתך ועמים כמו שאמרו ז"ל שאמר שלמה מי יוכל לפשוט את עמך הרב כי אם עם אחר כי אטול מאחד שלא כדין תינו כל כך קשה אבל המוטל מישראל פרוטה שלא כדין הוא מחייב בנפשו והוא אומרו דין עתך כלו' כי להיות עתך המייחד לדיך דעת משפטיך כי תינן כיתר עמים ומה שאמרתי ולדקתך לבן מלך שהוא שתעשה עמו לדקה בהון ועושר הוא כדי שידין עתך בלדק שיעשה בן מלך כמלך אבינו והוא מאמרם ז"ל ויהי דוד עושה משפט ולדקה עתו כיצד הוא משפט ולדקה אם היה מחייב את העני בדין ולא היה לו לשלם היה עושה לדקה עמו ופורע משלו וז"ת בלדק כי יעשה משפט ולדקה כי ידין עתך בלדק שיהיה הדיינות בלדקה שהוא לפרוע בשביל העני ואם יאמר אומר יוכהו בדין ולא יפרע בשבילו כי לי אפשר בכלל הדיינות הוא שיעשוט עניך בשפט ודל לא יהדר בריבו על כן לדיך לחייבו ולפרוע בשבילו • או שעור הכתוב שתחיל בשהי דאליק מניה מה שאמרתי לדקתך לבן מלך הוא כי ידין עתך בלדק שיעשה לדקה ומשפט כחבין ומה שאמרתי משפטיך למלך תן הוא לשפוט את העני בשפט לחייבו בדין אם יהדר בריבו (ג) ושתא תאמר לא יעטרך הון ועושר כי הלא הוא להנה במילוחה ויהיה רב טוב בעולם ויהיו כלם עשירי' ורב שלומם ולא יעטרך לפרוע' בעד העני כי כלם יהיו עשירים ל"ת גם כי יחסו הריס שלום לעם ברוב תבואות כי האם גבולך שלום חלב חטיס יפניעך וכן וגבעות יחסו שלום לעם בלדקה מחמת יתברך על כל זה לדיך תתן לדקתך לבן מלך שהוא עושר גדול בל יעטרך לעם (ד) כדי לשפוט עניי עם שהוא כי גם שלא יהי' לעם עוני מכל מקום לא יעדרו עניים מחמת העם שיעשקו חותם ויטלו ממנם והיות מלך עשיר יפשוט הותם מיד עושקם ולא יירח מהם ו"ת למעלה ענייך ואחר כך עניי עם ולזה לדיך לדקתך לבן מלך וגם על ידי לדקתך שתעשה עמו לתת לו ברכת הון ועושר יומיף לבני חבין שבהיותם בני מבין הולכתו ללמוד מעשיהם וחין להם לפרוע להתחייב בדין והמלך יוסיפם כי יפרע בעדם וגם על ידי עושר יהיה לו כח שידבק עושק שיסגר מחלבות עול • (א) או יאמר במה שאמרו ז"ל בגמרא על ויהי דוד עושה משפט ולדקה לכל עמו חיזהו משפט שים בו לדקה הוא הבינוע וכבר חל הענין אמר משפטיך אלהות יודיעת המשפטים למלך שהוא שלמה המוכר תן ולדקתך בחון ג"כ תתן לו כמדובר למעלה (ב) ופירש ואמר מה שאמרתי שתתן לו חכמת יודיעת משפטיך וגם לדקתך שיהיה לו הון ועושר בניתו חין עיקר השאלה בשביל המון העם אשר יהי משנת כי הלא לנקרחים עמך שתם לפשר יהין בלדק שיהיה דין בלדק שהיה פשרה וחין לדיך להעת משפטיך בעצם ולא להון ועושר כי לפשר יעשה פשרה ביניהם' לך הנה ועמיך הנאים לדין לדיך במשפט בדין התורה בעצם כיאך לשם הם וחין שום לחד מוותר שוה פרוטה לכן לדיך לדעת המשפטים לבל יטעה כחוט השערה (ג) ומי יתן שעניים לא יהיו כי שם שיהיו כלם עשירים ויהיה שלום ביניהם ולא יבואו לריב כי ישתו הריס שלום כו' ברוב תבואות (ד) ויהיה חסר שאלתי שמשפטיך למלך תן כדי שיפשוט עניי עם הם עניים מחמת העם שיעשקו אותם ויבזזו' לידי עוני ויפשוט ביניהם שם יהיה דבר למשפט ואסר שאלתי תתן לדקתך לבן מלך ויעדרו עניים למלחת חסרונם יועיל העושר לבן מלך שעל ידי היות לו לדקה מאחד ברכת עושר וכפסיס להושיע לבני חבין ולדכא עושק • (א) עוד יתכן שיעור הכתובים כי מעתה ס"ל על שלמה ועל מלך המשיח כי שניהם שקולים כמאמרם ז"ל במדרש רבה על קרבן בחטון בן עתיגדל כי אומרו שניהם מלחים כו' ירמוז על שלמה ומלך המשיח וכן יתכן שדוד הוא חומר לשלמה אלהים משפטיך למלך תן חכמה לדעת משפט ולדקתך שהיה רב טוב ותעלה עלומה אשר נדרת לו בתורת לדקה ככל מה שייעד לו הוא יתברך על ידי נתן הנביא מעוז ותעלומות על כל העולם תן לבן מלך הוא משיח בן דוד (ב) ובח ופירש מה שאמרתי כי לשלמה תתן משפטיך הוא למען ידין עתך בלדק הוא דין תמיתי ויותר ידקדק בעניים עד תכלית המשפט שחיסם מוותרים דבר לעניותם והוא אומרו בעת שתסר בלדק שהוא שלא ירחה שלא יסים עניים ולא יקפידו שם יקרב הדין חל הלדק ידין בלדק חך ועניך במשפט (ג) ומה שאמרתי ולדקתך לבן מלך הוא משיח הוא כי יאמו הריס שלום לעם כו' כי תרבה הברכה עד בלי די כי יעפו ההריס עסים והנבעות תלבנה חלב ויהיה שלום רב ביסרחל ולא יעטרך לפשוט את כללות העם כי שם לדיך מחלבה נדולה להניל עשוקים ולדכא עושקם בכח נדול ובזיד חזקה (ד) כי מה שיפשוט חינו רק עניי עם שם יעשקם לחד העם וכן יושיע לבני חבין וידכא עושק : (ה) ייראוך עם וכו' לחר בקשו על שלמה ועל מלך המשיח ככל הכתוב חילה פני חל על ישראל יזכו חל ימות המשיח בשובה ונחת ורב טוב לבניו ישראל ואמר ירחוך עם שמש והוא כי הנה ידענו מרז"ל כי זכו לחיותה לח זכו בעתה עוד קבלנו מרז"ל כי לעתיד משיח בן יוסף נופל במלחמה בסובלו חטאות ישראל על שכמו ומלך המשיח הוא בן דוד שוחל מאתו יתברך יתן חייס

למלך

רוממות אל תהלים עב

ירד כְּמָטָר עַל־גֵּז זִרְזִיף אַרְצ׃
ד יִפְרַח־בְּיָמָיו צַדִּיק וְרֹב שָׁלוֹם עַד־בְּלִי־יָרֵחַ׃
ח וְיֵרְדְּ מִיָּם עַד־יָם וּמִנָּהָר עַד־אַפְסֵי־אָרֶץ׃
ט לְפָנָיו יִכְרְעוּ צִיִּים וְאֹיְבָיו עָפָר יְלַחֵכוּ׃
י מַלְכֵי תַרְשִׁישׁ וְאִיִּים מִנְחָה יָשִׁיבוּ מַלְכֵי
שְׁבָא וְסְבָא אֶשְׁכָּר יַקְרִיבוּ׃ יא וְיִשְׁתַּחֲווּ־לוֹ
כָּל־מְלָכִים כָּל־גּוֹיִם יַעַבְדוּהוּ׃ יב כִּי־יַצִּיל אֶבְיוֹן
מְשַׁוַּע וְעָנִי וְאֵין־עֹזֵר לוֹ׃ יג יָחֹס עַל־דַּל וְאֶבְיוֹן
וְנַפְשׁוֹת אֶבְיוֹנִים יוֹשִׁיעַ׃ יד מִתּוֹךְ וּמֵחָמָס
יִגְאַל נַפְשָׁם וְיָקַר דָּמָם בְּעֵינָיו׃ טו וְיִחִי וְיִתֶּן־לוֹ
מִזְּהַב

למלך בן יוסף המשיח והוא חייס שאל ממך ואתה לו כו' עיד למדונו רז"ל מה הכרם הזה בזמן החיסנה לומן שהוא בעתה כי בזה מקודש על ידי זכות תהיה בשוכה ואתה שיהיה כטל לישראל ובשוחה בעתה בדור חייב יבאו אבלי משיח וימותו רבים שיערוף כמטר ומן הנחולה • ובזה כל הענין והוא בשוס לב אל תומרו עם שמש ולפני ירח כו' כי היתכן שיש דור דורים לפני ירח והוא בכל לילה והם הוא כי על קפלת שחרית וערבית ידבר שיהי' לדור דודים למה השמיט תפלת מנחה • ועוד שכמו שתומר עם שמש יאמר ועם ירח • ועוד תומרו ירד כמטר ולא אמר מי הוא שאר ירד • ועוד תומרו יפרח בימיו צדיק ולא אמר יפרחו בימיו צדיקים • ועוד תומרו עד בלי ירח והלא יש ומן שיהיה העולם בלי ירח • אך הוא כי על יתרון הגדולה שבין זכו לחיסנה לאל זכו בעתה פקח עיניו דוד ואמר יירחוך כו' לומר יהי רצון שיירחוך עמך הנזכר עם שמש שהוא שיקנו ירחת ה' כי תערה עלימו רוח ממרום עם שמש בעבד יחסיך שמש בית המקדש בתופן שלא יהיה נגוע לעולם והם לא יתקיים זה כי יהיה החרבן שיהא השמש כד"ת חוי לנו כי פנה היו"כי יעטו כללי ערב לפקוח יירחוך לפני ירח דור דורים שהוא לפני נח זמן שוב הירח למקומה הוא מלך המשיח ונקרא כה כי הנה ידוע כי מלכי בית דוד נמשלו לירח כי הלך הלוך וגדול עד שלמה שהיה הירח בתילותה שהיה התמשה עשר ומתנו ולהלה-היו הולכין הלוך וחסור עד לדקיה שהיה התשעה ועשרים ולו חסך חור הירח והיה החרבן ויחזור הירח לחיתנה לעולם כי הו יהיה חור להבנה כחור החמה ולא יחסר לעולם ועל כן יקרא לת מלך המשיח ירח ואמר שנקט דוד שלפחות לפני ירח הוא לפני עת קבוע לת הירח שהוא זמן על בעתה דור דורים מקודש יירחוך כי יזכו ישראל להחיש הזמן על ידי ירחת ה' והומרו ולפני הוא כאומרו לו לפני כד"ת ומקלל קדיו וחמו והוא כמו שכתבנו שנקט תחלה יירחוך עם שמש שהוא קודם החרבן לו לפני ירח וכו' לפחות דור דורים כלומר דור מהדורים שלפני הירח ולא שיש כי יש דור אחד מהם כי אין לפחיתה קיצבה שהוא זמן וכו החיסנה

(ו) ומה יהיה הריוח שייראוך ויזכו להחיסנה הלא המה תועלות רבות אחד כי תהיה ניחת המשיח ליישראל כמטר על נו שהוא שמוך לכריתת השבלים שהיא הקספסתא שעוד לחותו בו ומהרה יצמח מה שאין כן לחר תוס הקץ וכל לחות זכות ישראל יחרב ונם כי הוא ענין לא זכו בעתה והוא ירד כמטר על נו שנית כי שם יירחוך קודם הקץ לא יהיה כמטר הבא בוקף כי שם כרביבים זרויף ארץ שם רסיסי נחת מה שאין כן שם יהיה בעתה בהעדר זכות שיערוף כמטר לעבר שבלי משיח שהוא לעבר קשה • (ז) ועוד ג' כי משיח בן יוסף לא יצטרך לסבול עזות ישראל וליפול במלחמה ויצטרך משיח בן דוד לשחל מחתו יתברך יתן לו חייס בעד משיח בן יוסף כתדובר כי שם מיד יפרח בימיו של ירח הוא בן דוד לדיק הוא משיח בן יוסף ולא סיפול בימיו והוא יקימנו והוי יפרח בימיו לדיק כו' הכל שהיה הפרחה בימיו וגם יהי לו רוב שלום לבן יוסף בלי הפסק כי שם עד שהוא תמיד כד"ת שוכן עד בעתו שם' עדי עד ונם לא יצטרך לחיות על ידי משיח בן דוד להקרא יהיה שיקנא ריחמים שיקנו לו שלום כי שם שיהיה לצדיק המכר הפרחה ורוב שלום מתמיד לעבר בלי ירח שהוא בלי היות צדיק הלא הירח שיתפלל עליו כי שם שמעלמו יהיה לו שלום רב בלי ירח שלא יצטרך לא הקרא ירח :

(ח) וירד מיס וכו' אמר כי תבא ממשלתו בהדרגה כי תחלה ירד מיס עד יס הוא מיס סוף ועד יס פלשתים הוא תחום ארץ ישראל כד"ת ושתי לת נהולך מיס סוף ועד יס פלשתים ועוד מעט יתשול גם מנהר פרת שהוא סוף תחום ח"י מן הלפון כד"ת מנהר מלרים עד הנהר הגדול נהר פרת אמר כי משם יתפשט עד לפסי ארץ (ט) ותתפשט ממשלתו עוד מעט עד המדברות יושבי ארץ ציה שהוא מדבר גם שם ימשול כי לפניו יכרעו ציים יושבים בארץ ציה ואויביו הם ארץ שוכני המדבר אשר התחילו לת שתים חלף פרחי כהונה מלוחים ומקום מים שמו בפיהם נחלות נפוחים ויוקעו כרסם בלשת לוחם לוחצים מיושבי הציה עפר ילחכו מדה כנגד מדה : (י) מלכי תרשים ואיים וחתר כך מלכי שבת הרחוקים יזכר במדרש על תו' יפיבו ולא אמר יביאו אמרו נפש עם הארץ אחד שהוא כי מנחה שהא יביאו לעבו יסיבוה למלך המשיח ועל דרך הפשט אפשר יאמר והביאו לת כל אחיכם מנחה לה' שהוא כי לוחה המנחה שהיו עתה ונלו יסיבים אליו מנחה לה' • או יאמר כי מלכי תרשים ואיים יביאו מנחה ובריחות לת מלכי שבת וגם מלכי שבת החשכר שיקריבו יבואו יעקב לעבו יסיבוה למלך המשיח ועל דרך הפשט אפשר יאמר והביאו לת כל אחיכם מנחה לה' שהוא כי לוחה המנחה שהיו עתה ונלו יסיבים אליו מנחה לה' • או יאמר כי מלכי תרשים ואיים ממחתם כי הלא מלכי תרשים היו בערך חשכר של מלכי שבת ושבת על כן יסיבו מנחתם לחור כי יבואו וזהו מלכי תרשים ואיים מנחה יסיבו מחמת כי מלכי שבת כו' חשכר יקריבו (יא) ועוד מעט יגדל כבודו כי לת בלבד יביאו לו מנחה כי לם שבת הם יבואו וישתחוו לו כל מלכים בעלמם ולחר כך כל גוים יעבדוהו מתם כעבדים לחדוניהם : (יב) כי יציל וכו' הנה כמו זה נחשב שלא יציל רק לת המשוע שיורה כי גם שידע מי הוא עשוק לם לת יבוא לת יצילנו • ועוד למה לא אמר ואין מושיע לו אמר ואין עוזר לו כחשר בעני וכן בלבון אמר משוע ולא כן בעני • ועוד למה אמר הענין בעני ולבון והיה די בלחת מהם • ועוד דלעריכהו ולימת כי יציל לבון ועני משוע ואין עוזר למו • ועוד כי כל שבחו של מלך המשיח לין אלא שמציל עני ואם על דל ולבון והם דברים שכל ישראל מחוייב בהם • ועוד תומרו ונפשות לבוניס יושע כי הלא בכלל כי יציל לבון וי' הוא ולמה יצא ונם למה נתחלה אמר לבון ועני ואחר כך אמר נפשות • ועוד תומרו מתוך ומחמס יגאל נפשם כי גם זה בכלל כי יציל לבון וי' • ועוד תומרו ויקר דמם בעיניו הלא לחר תומרו שיחוס עליהם לריך לומר שיקר דמם בעיניו • לך לחנם הנה בקליפת המדות טובות הם העמה שמכל מדות טובות שהיו במשה לת נזכר בתורה כי אם היותו ענו • שנית מדת ואהבת לרעך כמוך תפילו לת העני שהיו חנוס כערכו ולא בלבד בטובו' הנוף כי אם נם בטובות נפשם וברחשון היחל ואמר הלא הנדקי כמה מעלות טובות למלך המשיח על כל מלכי הארץ כי הנה וירד מיס עד יס וכו' לפניו יכרעו ציים וכו' מלכי תרשים וכו' ויתחוו לו כל מלכים וכל גוים יעבדוהו עם כל רוממותו הלזה רלה שפלותו ועטותנותו אשר מזה רלוי הלין כל רוממותו כי הנה עם כל גדולתו יציל הוא בעלמו לת לבון מסוע כי אין לריך לומר אשר לת הגיע לגדר לבון ונם לת החסוד ונטוע אשר בוס מלטעון על עושקו כי אם נם לת המוטל אשר הלוך ילך ומסוע על כל זה לת ימים מלך המשיח בכל תוקף נדולתו מלהצילו על ידי עלמו ועדיין היה מקום לומר כי להיות העשוק לבון תחד לכל דבר רש מנדר עני על כן ענמה נפשו להצילו מה שלת היה עושה כן לקרא עני שהם על אשר לת הגיע לדלות הלבון • לזה אמר ועני לומר כי כאשר יציל הלבון כן יעשה אם יהיה עני מסוע ולא לבון ולא תאמר כי מה ציל על ידי עלמו לת שהוא לבדו יעשה לת הכל כי אם יהיה אחד מעבדיו עוזר לו והוא מציל עמו כמסייע לדבר מצוה בלבד לזה אמר אין עוזר לו כי יציל בעלמו לבון כו' מבלי היות עוזר לו כי אם יציל הוא בעלמו לבדו זה על מה שאמר ויתחוו לו וכו' (יג) ועל מה שאמר מלכי תרשים וכו' שהיה מקום לומר הם הוא יהיה לריך מתנות לזה אמר יקום על דל וכו' מתנות ההן לו יקוסר אל התמור כי יציל לבון וכו' כי רבה והנה דרך המציל עשוק שהוא בשבר מתלעות עושקו אמר כי אם העושק הוא דל או לבון והיה עושק למלט נפשו כי ירעב יקום עליו ויריחמהו נם הוא מכספו ומזהבו ולמה יעשה כן והוא חטוף על הנפש הלא הוא כי ונפשות שני הלבוניס יושיע הלבון העושק והלבון מסוע הוא העשוק כי ימלט נפשותם מיד שהוא (יד) והוא כי מתוך ומחמס יגאל נפשם שהוא כי על ידי מה שיקום ויציל לעושק ולעשוק אשר שניהם לבוניס יגאל נפשם מתוך ומחמס כי אשר היה עושה תוך ומרמה להיות עושק וחומם לת יעשנו עוד ונם העשוק יושיע שיקום עליו ויתן לו נם כן משלו ולא יחטוף נם הוא עוד שעל ידי מה שקם עליו נם הוא כי דל ולבון הוא נם הוא לת ירמה ויחמום לשנוע לחם בתופן שעל ידי כן נמלט תותם חותם כמוהו אין להיטיב חותם לת נוסף אין להיטיב לת נפשם ועם היות דרך בני אדם כי בהרבות להיטיב פעמים רבות רב ושליט לת גבר עמיתו אשר לחבב בכל פעם הולך ומתעט מלהבתו חותו ולא יחר פניו חליו כחשר בתחלה טרם יהנה חותו אמר כי המלך המוכר לת כן היה כי שם על כל אשר היטיב היטיב עם הדל והלבון עם כל זה לת ירד חין ערך הדל בעיניו מערך עלמו כי שם לחרבה ויקר מלו דמם בעיניו שיהיה דמם יקר וחשוב מדמו בעיניו • (טו) ויחי ויתן לו וכו' עשה

יִרְאוּךָ עִם־שָׁמֶשׁ וְלִפְנֵי יָרֵחַ דֹּר דֹּרִים׃
יֵרְדוּ כַגְּשָׁמִים עַל־גֵּז כִּרְבִיבִים זַרְזִיף אָרֶץ׃
יִפְרַח בְּיָמָיו צַדִּיק וְרֹב שָׁלוֹם עַד בְּלִי־יָרֵחַ׃
וְיֵרְדְּ מִיָּם עַד־יָם וּמִנָּהָר עַד־אַפְסֵי אָרֶץ׃
לְפָנָיו יִכְרְעוּ צִיִּים וְאוֹיְבָיו עָפָר יְלַחֵכוּ׃
מַלְכֵי תַרְשִׁישׁ וְאִיִּים מִנְחָה יָשִׁיבוּ מַלְכֵי שְׁבָא וּסְבָא אֶשְׁכָּר יַקְרִיבוּ׃
וְיִשְׁתַּחֲווּ לוֹ כָּל־מְלָכִים כָּל־גּוֹיִם יַעַבְדוּהוּ׃
כִּי יַצִּיל אֶבְיוֹן מְשַׁוַּע וְעָנִי וְאֵין עֹזֵר לוֹ׃
יָחֹס עַל־דַּל וְאֶבְיוֹן וְנַפְשׁוֹת אֶבְיוֹנִים יוֹשִׁיעַ׃
מִתּוֹךְ וּמֵחָמָס יִגְאַל נַפְשָׁם וְיָקַר דָּמָם בְּעֵינָיו׃
וְיִחְיֶה וְיִתֶּן־לוֹ מִזְּהַב שְׁבָא וְיִתְפַּלֵּל בְּעָדוֹ תָּמִיד כָּל־הַיּוֹם
יְבָרְכֶנְהוּ׃ יְהִי פִּסַּת־בָּר בָּאָרֶץ בְּרֹאשׁ הָרִים
יִרְעַשׁ כַּלְּבָנוֹן פִּרְיוֹ וְיָצִיצוּ מֵעִיר כְּעֵשֶׂב הָאָרֶץ׃
יְהִי שְׁמוֹ לְעֹלָם לִפְנֵי־שֶׁמֶשׁ יִנּוֹן שְׁמוֹ
וְיִתְבָּרְכוּ

יְדַבֵּר בְּלָשׁוֹן יְחִידִי וְיֵיהִי הָעִנְיָן כִּי הִלֵּל כְּתָבָנוּ כִּי לֹא בְּלֵבָב יְרֵחַם עַל הָעָשִׁיר לְהַגִּילוֹ כִּי אִם גַּם עַל הָעוֹשֵׂק יְחוֹס אִם הוּא לֹא הִבְטִיחַ אֵיתָן לְהַס מִצְלוֹ וְשָׁמַע תֹּאמַר הִלֵּל לְחַד אֵיתָן לוֹ כְּדֵי חַיָּיו שֶׁהוּא עַל מַחֲסִיס זוּ שׁוּב לֹא יוּכַל לְקַבֵּל מִן הָרִין וְאִם דֶּרֶךְ מַתָּנָה יִתֵּן לוֹ הִלֵּל יִתְבַּיֵּים לוֹ תֹּאמַר וְיִחִי כוֹ׳ לוֹמַר כִּי לְחַד אֵיתָן אֵיתָן לוֹ דֵּי חִיּוּתוֹ יִתֵּן לוֹ מַתָּנָה וְהוּא וְיִתֵּן לוֹ וְשָׁמַע תֹּאמַר הִלֵּל יִתְבַּיֵּים עַל כֵּן מָה יַעֲשֶׂה לִבְלְתִּי יִתְבַּיֵּים בְּקִנְלוֹ מִידוֹ לֹא יִתֵּן לוֹ מֵאַל עַצְמוֹ כִּי אִם מִזֶּה שֶׁנִּתַּן לוֹ לְחַד תֹּאמַר הַקְרִיבוֹ לוֹ כְּלוֹמַר לוֹ לֹא מִצְלִי לְהִי נוֹתֵן שֶׁתִּתְבַּיֵּים כִּי אִם מֵאֲשֶׁר הוּא חַי גַּם הִנֵּי תִּכּוֹל מִמֶּנּוּ גַּם תִּתֵּן חַי וְעַל כָּל זֶה לְהִיוֹת כִּי בְּלֵב מָה לֹא יִבְצַר מִלְּהַגִּיד לוֹ שֶׁהַכֹּחַ עַל יְדֵי נֵבֶר וְדָם וְגַם כִּי הַמַּתָּנוֹת לִזֵּן בֵּהֶן בְּרָכָה עַל כֵּן וְיִתְפַּלֵּל הַמֶּלֶךְ בְּעַדוֹ תָּמִיד בְּעַל הַמַּקְבֵּל שֶׁהוּא תָּמִיד שֶׁהוּא הַקב"ה כָּל הַיּוֹם יְבָרְכֵנוּ אֶת הַמַּקְבֵּל שֶׁהוּא יְבָרֵךְ וְלֹא יִצְטָרֵךְ לְמַתָּנוֹת בְּשָׂר וָדָם ׃ אוֹ יֹאמַר וְיִחִי כוֹ׳ כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ מִשְּׁעָה שֶׁיִּסְעֹד אֶת לְחוּם עַל עִנְיָנוֹ וְהִצְדִּיק לְהִיוֹתוֹ גּוֹרֵם לוֹ חַיִּים מִלְּמַעְלָה כִּי מִחֲשָׁבָה טוֹבָה הַקב"ה מְצָרְפָהּ לְמַעֲשֶׂה וְעוֹד שֶׁנִּיחַ כִּי הַנּוֹתֵן נוֹתֵן מִשֶּׁל לְחָרִים וְלֹא בְּהַתְמָדָה וְעַל יְדֵי הָעִנְיָן מְבָרְכוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד כָּל הַיּוֹם וְזֶהוּ וְיִחִי כוֹ׳ לוֹמַר רָאוּי הוּא גּוֹדֵל מִצְוֹת וְזָכוּת הַנּוֹתֵן מִלְּחַתּוֹ לְהַל כִּי הִלֵּל טָרַח יִתֵּן לוֹ יְגוֹרוֹ עָלָיו חַיִּים עַל טוֹב הַמַּחֲשָׁבָה כִּי בְּחוֹרֵי לְדָקָה חַיִּים וְזֶהוּ וְיִחִי וְאַחַר כָּךְ יִתֵּן לוֹ וְלֹא עוֹד הִלֵּל שֶׁהוּא נוֹתֵן לְהַל פַּעַם לְחַת וּמֵאֵל לְחָרִים וְעַל יְדֵי הָעִנְיָן יִבּוֹרֵךְ תָּמִיד מִן הַשָּׁמַיִם כִּי הִלֵּל וְיִתֵּן לוֹ כוֹ׳ שֶׁעַם הִלֵּל יִתֵּן רַק מוּכָד שֶׁנִּיחַ מֵהַמַּכָּה׳ וְשָׁכַר הַקְרִיבוֹ וּמָה גַּם עַתָּה הַנּוֹתֵן מִלְּחַתּוֹ לְחַר עַל אֵל וְנִדְלוּ חוּקוֹתָיו הַלֵּל יִתְפַּלֵּל בְּעַדוֹ עַל נוֹתֵן תָּמִיד וְכָל הַיּוֹם יִבְרְכֵנְהוּ כִּי חֲמַרְיָא דְּמַרְיָה טִיבוּתָא לְמִקְיַיס בְּחוּפָן שֶׁעַ"י תְּפִלַּת הַלֵּל יִבּוֹרֵךְ הַנּוֹתֵן מִן הַשָּׁמַיִם עַ"י בְּרָכוֹת הַלֵּל תָּמִיד ׃

(סז) יְהִי פִּסַּת בָּר כוֹ׳ הִנֵּה אָמְרוּ רַז"ל עֲתִידָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁתּוֹצִיא גְּלוֹסְקָאוֹת כוֹ׳ שֶׁנֶּאֱמַר יְהִי פִּסַּת בָּר כוֹ׳ וְהִלֵּל כְּמוֹ זֶה כְּתָבוֹ לְתֵּן שׁוּתָפוּת וְגַם הֵיכֵן הַגְּלוֹסְקָא בְּכָתוּב לְהַגִּיד לְהוֹמִי כִּי לֵיתֵן כּוֹכָתוֹ כְּמוֹ שֶׁהִיא לְפָנֵיהָ כִּי אִם שֶׁכְּאֶחָד הָאָרֶץ תּוֹצִיא תְּלָתִים וְעֶנְבִים גַּם תֹּאמַר וְקִפּוּחַ הַכְּלָכִים כְּאֶחָד הַמַּה בְּלֵקִיטָתָן כִּי לְקוּט הַלּוּקֵט לְחוֹקֵם וְבַעוֹדֵם בְּכִפּוֹ יִבְלַעַם כָּכָה לֵיתֵן לוֹ שֶׁכָּל כָּךְ יִגְדַּל בְּעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּתְבָּרְכוּ בּוֹ שֶׁיֹּאמְרוּ הַכֹּל לִבְנֵיהֶם יְשִׂימְךָ אֱלֹהִים כְּיוֹסֵף וְחֶפְלִים גּוֹיִם יִשְׁתַּחֲווּ לוֹ שֶׁיֹּאמְרוּ הַכֹּל לְגוֹדֶל חִשְׁבּוֹנוֹתָיו בְּעֵינֵיהֶם יַעֲשֶׂה עִקָּר מִדְּמוּת שְׁמוֹ גַּם הוּא ׃ אוֹ יֹאמַר בְּחִלֵּה נִקְרָא חָדָשׁ וְאַחַר כָּךְ נִקְרָא דּוֹד לְךָ הַפֵּס שֶׁיִּקָּרֵא לְעָתִיד יִהְיֶה לְעוֹלָם שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּן עוֹד לְעוֹלָם וְהוּא מַה שֶּׁאָמְרוּ רַז"ל שֶׁלֹּא נִקְרָאוֹ בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הקב"ה לְדִיקִים מְשִׁיחַ וְיֵרוֹשָׁלַיִם כוֹ׳ מְשִׁיחַ דְּכְתִיב זֶה שְׁמוֹ אֲשֶׁר יִקְרָאוֹ ה׳ לְדִקְנוּ זֶה יִהְיֶה לְעוֹלָם וְשָׁמַע תֹּאמַר כִּי כְּאֶשֶׁר דּוֹד לֹא הָיָה מִזֶּה לְעוֹלָם כָּךְ יִקָּרֵא לוֹ לֹא כֵּן הוּא יִקָּרֵא לוֹ גַּם כֵּן וְכַאֲשֶׁר דּוֹד לֹא הָיָה מִזֶּה לְעוֹלָם כָּךְ יִקָּרֵא לוֹ לֹא כֵּן הוּא כִּי אִם בְּרוּךְ ה׳ אֱלֹהִים בֵּין בּוֹמֵן שֶׁהוּא מְכוּנֶה לְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא קָדוֹשׁ הַתַּרְכֵּן וְהַגְּלוּיוֹת אֵלּוּ שְׁתֵּי שֵׁמוֹת אֵלּוּ מִתְאַחֲדִים לְיִקָּרֵא אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא עוֹשֶׂה הַפְּלָאוֹת לְבַדּוֹ כְּלוֹמַר גַּם הַנִּסִּים הַנַּעֲשִׂים עַל יְדֵי אַחַד מֵהַמַּלְאָכִים הוּא יִתְבָּרֵךְ לְבַדּוֹ הָעוֹשֶׂה לְוֹתֵם אֵלֶּה שֶׁהֵם כְּתַמְצִיתָם עַל יָדוֹ וְעַל פִּי דִּבְרוֹ רְמוֹ כִּי בֵּין הַגַּם שֶׁל עִנְיַן רְחוּמִים בֵּין הַגַּם שֶׁל דִּין שְׁמֵי הַשֵּׁמוֹת לְחַד כִּי עַל שְׁנֵיהֶם רְאוּי לֵאמֹר עֹשֶׂה לְבַדּוֹ בְּלַעַן יְחִיד (יח) וְכֵן גַּם כֵּן בּוֹמֵן שְׁזִמְנוֹ מְכֻנֶּה שְׁמוֹ עַל יֶשֶׁר אֵל כִּי אִם שֶׁכְּבוֹדוֹ בְּלֵבָב שֶׁהוּא בּוֹמֵן הַגְּלוּיוֹת גַּם זֶה הוּא יִתְבָּרֵךְ עוֹשֶׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ וְזֶהוּ וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם כֵּיצַד עֹשֶׂה עַל יְדֵי חֲנִיכַת וְחַבְרִין וְעַל יְדֵי מַרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר וְכֵן בּוֹמֵן הַגְּלוּיוֹת שֶׁהוּא לְעָתִיד לְיוֹמוֹת הַמָּשִׁיחַ וְיוֹמוֹת הַתְּחִיָּה שֶׁהוּא וְמַן שֶׁיִּגְלֶה כְּבוֹדוֹ לְכָל הָאָרֶץ כִּי בַּגְּלֻיּוֹת הַזְּמַנִּים הַלָּלוּ יִתְגַּלֶּה לוֹמַר בָּרוּךְ עוֹשֶׂה נִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבַדּוֹ וְלָמָּה שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מְקוֹמוֹ עַל עוֹלָם תֹּאמַר וְיִמָּלֵא כְּבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ כְּלוֹמַר לָךְ לֹא הָאָרֶץ מְכַבְּדוֹ וְעַל שְׁנֵי הַזְּמַנִּים הַמְכוּנִים שֶׁהֵם וְמַן יְמוֹת הַמָּשִׁיחַ וְזְמַן הַתְּחִיָּה עַל שְׁנֵיהֶם תֹּאמַר אָמֵן וְאָמֵן לְחַתַּם עַל הַחֹתֶם וְאָמֵן עַל הַשֵּׁנִי ׃ (יז) אוֹ יֹאמַר יְהִי שְׁמוֹ פּוֹ׳ לוֹמַר יְהִי שְׁמוֹ הִידּוּשׁ שֶׁהוּא ה׳ כְּמוֹ שֶׁהִתְאַר רַשַּׁב"ן נ׳ נִקְרָאוֹ בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הקב"ה לְדִיקִים כוֹ׳ מְשִׁיחַ שֶׁנֶּאֱמַר זֶה שְׁמוֹ אֲשֶׁר יִקְרָאוֹ ה׳ לְדִקְנוּ זֶה יְהִי לוֹ לְעוֹלָם כִּי בְּעַת שֶׁהוּא לִפְנֵי חוֹר נִקְרָא הָעָתִיד יְמוֹן שְׁמוֹ שֶׁהֵם ר׳ חוּתִיוֹת שֶׁל ה׳ הַלֵּל שֶׁבְּמִקּוּם הַב׳ הַהֵיכָן יִם ב׳ מוֹנִין שֶׁבְּמִלְּאַת כָּל ת׳ מֵהַהֵיכָן נִסְתַּיֵּם הוּךְ מִן שֶׁכְּמִסְפָּרָה עַל כִּי שְׁכִינָה בְּגָלוּת כ"י בְּהִסְתַּר פָּנִים וְעַל כְּבוֹדוֹ גַּם ה"ח רְחִשׁוּפָה מִסְתַּתֶּרֶת שֶׁהִיא שְׁכִינָה עֲלֵיהֶם עַד יְהִי שְׁמוֹ מוֹרֶה וְתִקּוּם תְּלִיתִי כִּי בַּת תּוֹרָה וְהִנֵּה בְּהִיוֹת שְׁמוֹ לְעוֹלָם שֶׁהוּא בְּגָלוּי הַהֵיכָן לוֹ וְהִתְבָּרְכוּ בּוֹ שֶׁכָּמוֹ שֶׁמִּתְבָּרְכִים מֵהקב"ה כָּךְ יִתְבָּרְכוּ בּוֹ עַל יְדֵי ה׳ שֶׁיִּקָּרְאוּהוּ כֵּן מֵהַסֵּפֶר חֹשֶׁן יוֹסֵף בּוֹ מִלְּתוֹ יִתְבָּרֵךְ חֹק דּוֹקֵק כָּל גּוֹיִם יְאַשְּׁרוּהוּ לְהִתְבָּרֵךְ בּוֹ כִּי לֹא יִבְחֲרוּ בֵּין הַמְקֹרָא שֶׁבְּמוֹ לְעוֹלָם שֶׁהוּא ה׳ אֱלֹהִים עִמָּנוּ מְיֻחָד

(יח) לך לנחמו בני ישראל לא נאמר כך כי אם ברוך ה' אשר הוא אלהים כי אמנו נעשה עיקר ולא מהנקרח בשמו ומה שנברכהו הוא על ד' נאולות על שם בכל הוא תמיד אלהי ישראל כי אם נתפרסם בעולם היותו אלהי ישראל שכל האומות אמרו כי ה' האלהים אמת הוא אלהי ישראל נראותם הללת הנביא מישאל ועוריה מלחון מורם יקירתא עד היותם רוקקים בפני כל חיטי ישראל בשומרם היה לכם לכם הלוה זה ועבדתם ע"ז ועל נחוצה מדי כאמר עושה נפלאות לבדו לומר כי גם פלאות היה לנו בניח המלך היא הגילתנו האמת הוא כי לבדו יתברך עשה לנו הנפלאות שלכ"כ כאשר עשה לאחת היה עושה לפניה (יט) ועל נאולת יון נהלל ונאמר וברוך שם כבודו לעולם הפך דברי יון האומרים כתבו על קרן הפוך שזין לכם חלק באלהי ישראל שהוא כמפורש תלמוד שבעשותם נחורב תביעת שור סילקו מעליהם

וְיִתְבָּרְכוּ־בוֹ כָּל־גּוֹיִם יְאַשְּׁרֻהוּ : יח בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ : יט וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת־כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן : כ כָּלּוּ תְפִלּוֹת דָּוִד בֶּן־יִשָׁי :

שם אלהי ישראל על כן נברך ברוך שם כבודו לעולם נלי הפסק ועל הנאולה העתידה נברך ונאמר וימלא שמו על כל הארץ כי עליה נאמר ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר וכו' תמן על הנאולה ותמן על התחיה לו על כי זאת ליבח לפועל לא נלי לנו אומרים כי כאשר ראינו האמנה בשלם ראשונות יתמן האחרונה ותמן • (ד) כלו תפלות כו' לאחרי הוכירו ומן העתיד שימלא כבודו את כל הארץ ניאות המשיח והתחיה שהוא ומן שכבוד ה' יהיה מלא שתהיה לנבנה בלי פגימה אחר נאת שכינה מהנלות כ"י ויתוקן העולם וזהו וימלא בחיר"ק היו"ד זו כלו תפלות דוד בן ישי שלא יעטרך תפל' רק תהלו' בלבד כי כל תפלותיו לא היו רק למען תקן עונות לדם כי הוא הוא ולהביא המילוי הוא אל הפועל לכן זו כשימלא כבודו את כל הארץ זו כלו תפלות כו' כי בא המכוון אל הפועל והיה זה שלום :

תם ונשלם ספר שני בשם ה' :

✻ בסייעתא דשמיא נתחיל ספר שלישי : ✻

ספר שלישי

עג (א) **מזמור** לאסף כו' הנה על תלונת צדיק ורע לו רשע וטוב לו יסורים שלמים וכן רבים ונדולים ויקפולנו הררי עד בחמת נאמר על מה עשה ה' ככה על הארץ הזאת לכל מדקה עיני כל בשר קים נומל לחייבים טובות ולישרי לב לך להרע והן לחמת כי לא דרך כל המתמיהין שוה כי יש יקשה יחד תמיהתו על נרות הצדיקים ויש על שלות הרשעים ויש על שתיהן בחומר על מה זה ועל מה זה ובהפוך הוא הרחוי כי טוב לא יהיה לרשע ולך לצדיק יסמחו יעלנו והנה לסף בחומו' הללו הוא מן המוכלי מנוחה על יסודי הצדיקים וכל דברי שנתפס הוא כי טוב לא יהיה לרשע ולא יקריך ימים ולא מנוחת קושיית צדיק ורע לו כי הצלחי עשה למען הנין על בני דורו ככל מהמרי יסעיה בפרשת הנה ישכיל עבדי והן יסודי להבנה וזו לא היתה עלנת רות ר' חייא בחומר הלזו כי עלתה חמוכת רעינו הקדוש ויהי מחלין בבא ויחמר לר' לי על עוברות ח"י שלא הפילה לסף כל ימי יסודי רבי ולא עלה ר' שמעון לך לא שלו לסף ולא נח מקושיית שלות הרשעים ווה מלחרו מחומר לסף כו' לומר לא כדברי האומר כי קיבה מיבעי לן על נרות הצדיקים כי אדרבה מחומר יש לחסף כי הלא לך טוב שים ליסראל בעה"ז כי זה מעט טוב שים להם חינו אלא מטעם כי אלהים שהוא מדת הדין ורונו הוא לנברי לנבב הם הצדיקים היסרים בלבותם כי היות אלהים הוא דין לנברי לנבב הוא שנת היות טוב ליסראל כי הם יניעו בייסוריהם על הדור (ב) לך על זאת יתרד לבי מפני הרואים בל יהרהרו ויתבדו כי הנה ואני כמעט רפו רנלי תלכת בדרך ה' וכאין שופכו לשורי הן כל פסיעות מצוקיך תאסר עשיתי עד כה כמעט היו נשפכות מרוח מנד ובזיתי קרנה שהם מכנסי להיות קוהה על הרשעות ושוכך חוקן קרנה (ג) כי קנאתי בהוללים הנלתי מרגישים כי מי יקן ולא הייתי מרגיש כי לא נטעערתי כי יוסף דעת יוסף מכאוב והוא על כי שלוס רשעים קרנה כלומר הן ידעתי כי קל דעות ה' לך נר לי על רחות עיני כי שלוס רשעים קרנה • (א) או יתמ' מומור לאסף יהות לו לומר על כי לך טוב ליסראל שהוא על היות מיעוט טוב ליסראל דרך כלל כי תכין ורקין מעוטין כד"ת יהא עניותך ליסראל כי ברוח סומקת לסיסיא חורת לנבל יבעטו ולכלות פסע ולהקם חטטות לך לח דין ורונו בעצם רק העדר רב טוב בלבד פן יבואו להרהר וכן תומרה כאשר אלהים הוא רונו ודין לנברי לנבב שביסראל הנלתי קנים ומהרהרים כי רוב יסורין טובה להם כי לנם נכון מלהרהר על כן על בחיר' זו קומר (ב) לך ואני כמעט כו' והוא כי דרך הלמודים הוא בהקיש הנחות ומוסכלות רחשונות ולהוליח מהן קולדה והנה ההנחות ימלו לרנלים והתולדות לפסיעות אמר הנה נרעיוני על לנבני סליקו ואערכה מזמרו ע"י הנחות ועיקרים יהועים להוליח נקוקותא והנה כ"כ הייתי נדח בהרהורי לבי עד שכמעט נטיו רנלי שגם ההנחות שהם רנלי עיקרי החמת מוסכלות רחשונות היו כמוטות ממני והטעם כי כאין סופכו לשורי הם התולדות הנמשלות לפסיעות היו כאין נשפכות ומתבטלות לפני כי מהנחות החמת לח היה יולח רק היות רחוי ליעשות הפך מה שהיה נראה לעין וע"י כן נם ההנחות היו כמעט מוטות ממני והוא כמעט נטיו רנלי כאין כו' והוא כי קנאתי כו' כמדובר בקודם (ד) ולא יאמר לים על מה הקה נאכן הלח ידעת כי כה יעשה הוא יתברך למען הוכיל לרשע כל זכיותיו בחיים כמקר' שכתוב לח יחבר לשוכלו הל פניו יפלח לו הלח נם זה ידעתי נם לני לך לח מקוטתי ולח נחקי יען רחיתי כי לין חרלונות למוסף כו' והוא כי הלח ידוע כי יום המות הוא יום מחלת דין לכל חי ועל למות בחיים לח תתחש' ולח הרשע תשר יחכל וכיוצ' המועטות בעולם הזה חרלונות רשע ותנודות משחיקים תשר נרח לחיות זמן הם מועדים ומתי יבוחו לו הם לח הל עת מוצו כי לו מרחי' לרשע רעתו ובוכה הפך הצדיק הרוחה לו מתן שכרו ושוחק ולם כן חיפה הרשע תשר לכל כל טובו בחיים היה רחוי כי נעת מוצו חנלי יולדה יבוחו לו ויתמרמר וחרלונות רשע יתקשרו בו לבלתי הספיד הנוף בנחת כי הם כולו היו מקושרת בחרלונות וקשרים קשים שעל ידי כן העבריס יניעו לרחות כי טוב לח יהיה לרשע תשר הכל בעוכה בעולם הזה כי לרך מוצו חוק ומופת על מה שלחר • לך הנה הלה רשעים לין חרלונות למוסף ולא לח היה כן רק לחשר הקשה כאן הרבה מרוב ימים לו מלריכות וכוכד החולי התרשתי כי לחרתי לין זה כי הם כי מספו כחוטין ויחלש וינוע כמו רנע ולא הורנש נעצמו לך לח כן הוא כי הם ובריח חולם כי חשר לחרתי כי לין חרלונות למוסף הוא על מי שנמוצו הוא עדיין בחיקנו בריח חולם : (ה) בעמל לנוש וכו' הנה לחרו רבוחינו ז"ל בנמרח כי שלל משה מלכו יקב לחה יש לדיק וטוב לו ויש לדיק ורע לו ויש רשע וטוב לו ורשע ורע לו יחמרו שהשיב לו הב"ה לדיק וטוב לו לדיק בן לדיק ורע לו לדיק בן רשע רשע וטוב לו רשע בן לדיק רשע ורע לו רשע בן רשע והנה נגד עיניהם לדיק בן לדיק ורע לו ולדיק בן רשע וטוב לו ורשע בן לדיק ורע לו על כן ביקרנו כרשב"י מלחר זה בקלת מקושות שהוא לדיק בן לדיק כי נפשו היתה בהם לדיק בנלנול הקודם שוה עתה לבן הרשעין יחשב ועל כן תין לו עתה עון חשר חטה לקבל ייסורין לח מהפשע הרחונה ולח מהשני לך כשהוא לדיק והיה ברחשונה רשע שהוא לדיק בן רשע ייסורין מחרקין חשר הטה ברחשונה ולחומרו רשע וטוב לו רשע בן לדיק כו' הוא שהיה לדיק ברחשונה ולחוכל מהוכות הרחשון רשע ורע לו רשע בן רשע שהיה רשע נם מלו • עוד לחמרו בחסקנת הנחרלו כי חשובתו יתברך למשה היתה לדיק וטוב לו לדיק נחור לדיק ורע לו לדיק שלישי נחור רשע ורע לו רשע נחור רשע וטוב לו רשע נחור ויבבן כי רלה לסף שני השעיות הללה חשר לחמרו שלחר הוא יתברך למשה ובח לנלול כל חחת מהן ובשני היחל ולחר בעתל לנוש לישיתו כו' לומר הלח התלוננתי על רשע וטוב לו והלח להלהים פתרונים והמה הנלחמרים בנחרלו חמנם

אָנוּשׁ אֵינָמוֹ וְעִם־אָדָם לֹא יְנֻגָּעוּ׃ י לָכֵן
עֲנָקַתְמוֹ גַּאֲוָה יַעֲטֹף־שִׁית חָמָס לְמוֹ׃ יא יָצָא
מֵחֵלֶב עֵינֵימוֹ עָבְרוּ מַשְׂכִּיּוֹת לֵבָב׃ יב יָמִיקוּ
וְיְדַבְּרוּ בְרַע עֹשֶׁק מִמָּרוֹם יְדַבֵּרוּ׃ יג שַׁתּוּ
בַשָּׁמַיִם פִּיהֶם וּלְשׁוֹנָם תִּהֲלַךְ בָּאָרֶץ׃ יד לָכֵן
יָשִׁיב עַמּוֹ הֵלֹם וּמֵי מָלֵא יִמְצוּ לָמוֹ׃ טו וְאָמְרוּ
אֵיכָה יָדַע אֵל וְיֵשׁ דֵּעָה בְּעֶלְיוֹן׃ טז הִנֵּה־אֵלֶּה
רְשָׁעִים וְשַׁלְוֵי עוֹלָם הִשְׂגוּ חָיִל׃ יז אַךְ־רִיק
זִכִּיתִי לִבָבִי וָאֶרְחַץ בְּנִקָּיוֹן כַּפָּי׃ יח וָאֶהְיֶה נָגוּעַ
כָּל־הַיּוֹם וְתוֹכַחְתִּי לַבְּקָרִים׃ יט אִם־אָמַרְתִּי

אספרה

(י) לכן כו' ברחוקים שגם בזה לרה כוללת עם חדם לח יונעו לכן ענקתמו הגחוה פירחרו חין זה כי חם שלח נשוה ליחר לחנשים כי גדולים חלו מכל חדם לכן תהיה הגחוה בעיניהם נחוחה להם כענק על לורחר כעדי ווהו ענקתמו גחוה עד נדר שחסר יעטף שית מהם פירוש עלמו עטוף ושפל • יחשב חמם למו כי כל כך הגחוה נחוחה להם בעיניהם • חו יחמר עד חומרם כי חסר וולחם יעטף שית לבוש גחוה ויהיה שית כמו פיה ווהי לשון עדי חמם חוח בידם מהם כלובשים מלבוש נכרי כי גחוה חוח לבושם הטבעי • (ה) חו יחמר בחחמרם ז"ל מסכת ערכין כי על כמה דברים נגעים בחים ומביח לכולם רחוות מפסוקים על לשון הרע ועל נשוח הרוח ועל ג"ע ועל לרוח עין ועל גול והנה כלם בקיט עשה וולחי הלרוח עין והנה הרשעים הסס מירחק עוסק נגעים לח יגעו בחלה רק בקלה נשב ולח חעשה והיח לרוח עין וזהו בעמל חוסף חימיו לכסבול לרחם לחם לרחמים כי יחמרו סלוס עליך נפשי ויד עני וחביון לח יחויקו וברחותם כי על זחת עם חדם לח יונעו שנגעים שנחמר בהם נגע לרעת כי תהיה בחדם לח יונעו כי לח יבחלו עליהם (ו) חו יחחילו להתפקר נשחר ויחחילו בנסות הרוח שחינו כל כך קוס עשה כשחר וזהו לכן עקתמו כו' לומר לחחר שנחמו חלהים בלרות עין ולח נגעה לכן עקתמו גחוה ולחר כך בגזל כי גם מחסר יעטוף שית שהוח עני כי יעטוף גם העני הזוח יהיה חמם למו (ז) ולחר הגזל עריות והוח חומרו יצח מחלב כו' והוח כי חין עון ומה בלה רק מרוב תענוג וחלב הוח משל חל התענוג והוח כי יש מתענג בהנחות הנוף בחכול ושתה ויש בהוסף עיניו בדברים נחמדים למרחה ורחוח נרע ותענוג זה יקרח חלב עיניהם ופרי היונק מוה הוח שהעין רוחה והלב חומד וחנרים נומרים לחמר כי הפרי סיבח מחלב עיניהם לח יכיל רעיון כי עברו מסכיות לבב כי בשוטו עיניו בערוות הופלג בומה • או יחמר מי יחן ולח יחמוד לבם רק מה שתרחה עינם לך עברו מסכיות לבב חת חי יחן ויחמוד לבם רק מה שתרחה עיניהם לשוטו ולרחוח (ח) וחחר הגלוי עריות יבח בלשון הרע ולח בלבד על הנשים רק בלפי שחיח ומה יעשו להמחיק נפשים רעה ולשמעו דבריהם יבחו כמחקים חת עלמם חסר חמם בידיהם כמדובר ומחנים דופי נעוסק ויחם למלח פחח לדבר לשון הרע גם בלפי מעלה ו"ל יחיקו ומחה מחקים חת עלמם הלח הוח כי ידברו ברע עוסק הוח העוסק שכר שכירו וכיולח שידברו על עוסק כי יחמרו כמה מדה רעה היח העוסק וזהו וידברו ברע עוסק לנגוד לב השומעים שיקבלו הכשך מחחמרם והכוזה היח כי מחרוס ידברו לרחוח כי רע זה הלח ממרום יעשו כן כי הלח יש חיש רחוי והבון עובד חת ה' ולח ניקן לו שכר ווהו חת ברעב ומן השחים בחסה עסקוהו ולפלוני הבלתי רחוי הון רב ופלוני עסק חת בלוני ומן השחים לח מנעוהו (ט) וחחר דברם ברחו התפקרו לדבר בפירוש כי מן השחים חלילה עסקו שכר עושי חלילות ה' וזהו שחו בשחים פיהם כי דברו לשון הרע בלפי שחיח חלילה ומי יקן ולח היו דבריהם חלה מקפלטים בעת החרן לדבר סרה כהם כי חם שלהם לבדם היה חטחם והו שחו בשחים פיהם ומי יקן לח החטיחו לוולחם כי הלח ולשוחם זה חשר דברו חהלך בחרן מקפלט בחרן בפי העם כי ילמדו ויהרהרו על השנחתו יתברך חשר שמו פחחון פה לומר חלילה כי מן השחים יעסקו ח"ו מונעים בר מהרהור ומילים לבלתי רחוי : (י) לכן ישוב עמו כו' הלח היתה חלונתי על רשע ושוב לו ומפליג בדבר בחומרי כי גם הרשעים החלב

בעלמם יחדברו ברע עוסק ממרום בחומר' כי ממרום יעסקו חת הלדיקים וייטיבו חת הרשעים וחומרה כי היחתר קשה הוח שלשחוה זה תהלך ותחפשט בחרץ לכל העם לדבר סרה כהם והנה הן חמת כי לדברי שהנתי קלה יש השובה לומר כי למה לח יעשו העם השומעים חת דבריהם כמעשה יוסי בן יועזר כי בחמור חלין קרובו שהמיר דתו והיה רוכב הסוס במפלה נדולה וחת יוסי בן יועזר שהיה לדיק היו מולילין בקולר וחמר לו קרובו חזי סוסיך דחרכנך מרך וחזי סוסי' דלרכבן מרי וחתר לו הס לעובדי רלונו כך לעושי רלונו על חחת כמה וכמה ח"ל הרי שחמה יולח ליהרג ועושה רלונו ח"ל חס לעושי רלונו כך לעובדי רלונו על חכ"ו חיך שב מרשעו וקבל על עלמו ד' מיחות בית דין וקדמו פעה לחחת לרבי יוסי בג"ע הנה כי לדרכה ממקום שנח הדובר סרה מסס היח תשובתו וח"כ בחמור חלה רשעים חל העס כי רע עַל הס העושק כי הלדיקים מעוללי טובה הלח יעיבו להס הס לעושי רלונו כך כו' ובחומרם כי הרשעים מולליח פה יעיבו להס הס לעובדי רלונו כך לעושי רלונו עכ"ו ובזה לדרכה יעובו בתשובה גם הרשעים לשר ממרום יחדברו כלשר קרה ליוקים לים לדורות שגב על ידי השובת יוסי בן יועזר וחס כן חיפה מה זו חלונה שלשונם תיהלך בחרץ ומחטיחים לח עס החרץ במחמרם והלח תשובתם בגדם והדרכה על ידי כן יעובו עד ה' בזה לו"ח לכן יעוב כו' לומר הנה לחת כי הנפקותח הרלויה לללח מדבריהם הוח תשובה עד ה' כי מדבריהם רלוי לומר לכן היולח מזה הוח שהוח מעמיק מלח לכן שהוח הנפקותח היולחת היח בחמת שיעוב עמו של חלהיהם הלוס שהוח להלחה עד ה' ולח יכוב לחזור מחחרי ה' על ידי דבריהם חבל מה נעשה כי ילפי מקלקלתח ומה גם כי מים הרעים מלב חו מפה שהוח מלח כחלה לדבר רעות לח יבלר מהם שימלו ישבו חותם שלח בלבד יקחו מלמרם כי הס גם ימלו לטעות על ידי חקירה כמוכן בתוך חכו עד הוליח תוכיות הדבר הנמלן וזהו ומי מלח ימלו למו (יא) כי יכנסו בחקירות שיחמרו העס המכרים השומעים מהרשעים החלה חיכה ידע חל כו' כלומר חיכה יתכן ידע חל מעשה בני חדם החומריים והוח רוחני וגם חינו גם למטה כי הס הוח עליון וחיך ים דעה בפרטים בעליון (יב) והנה עד מחהר כי הנה חלה רשעים בפנינו ושלוי עולם שלוי' מפתח עילם שגולדו במזל עופר בלי עמל ויניעה הסנו חיל הנה יורה כי לח מן הסס הוח זה כי הס הס ושלוס מהוגרי הסמים וכסיליהם וכיולח בזה: (יג) חך ריק כי' חלח חמרתי כי לח על עלמי חלי מלטער על שלוס רשעים כי חכעל המון העס כי לרבת סברתם רעה על השנחתו יתברך עד חומרם חיכה ידע חל מתפשטת בעס והיח רעה חולה שיכשלו רגיס בחומת החמת והנה על דברי חלה יוכל קים לדבר ולומר כי חמת דבר היח עלי שחיכי משחרם מוסר ומוכיח חת העס להעמידם על החמת חו יחמרו לי כי הס הוח שחלי מוכיח' ומין מקבלים ממני חולי הוח כי לבי לח נכון ועל כן חין דברי נשמעים כנודע כי קבלת תוכחת מפי המוכיח חלוי בלב פי המדבר כי הס יך ויפר לבו ישמעו דבריו ויעשו רומס כי מן הלבים יללו ואל לב השומעים יכנסו מה שחין כן הס הלב בלבי יך ויפר כי לין דבריו מתקבלים על כן חלי חומר כי חיני חסס בדבר כי בלב יך ויפר הוכחתי יום יום ולח סוה לי כי על כן חלי מלטער וחומר חוי לי כי חך ריק ויכיתי לבבי למען יקובלו דברי הוכחתי כי כחפר מטהור לב יללו עד קירות לב יכנסו כמדובר הללמו בספר משלי וכן וחרחץ בנקיון כפי והייתי מוכיחם בכל עתות היום (יד) הלח סוחיתי נגוע כל היום על כן היתה תוכחתי לבקרים שהיח עת שהחולה מתחזק מעט חז הייתי מוכיחם ומשחרם מוסר וחינמו סוה לי (טו) עד נדר שחין לריך לומר חס חומר לספר מעט מה שמתפקרים העס לחטוף על ההפגחה בסיבת שלוס רשעים ירחו כי הס גם חס חמרתי הספרה כמו מעין מה שמתפקרים וזהו חספרה כמו שהוח דמיון בלבד הנה דור בניך בנדתי כי תקפיד עלי על הטילי פגם בדור שהס בניך והוח פן יקרני כחפר קרה למשה בחומרו והן לח יחתינו לי • חו יחמר עד נדר שחס עליהם קומר שהס דור בניך בנדתי בך על שייחסחים לבניס לך הניעו וחס כן חיפה למה תמנע מהרשעים מפר רע ולח יפקרנו עמך ישרחל לחפר הס זונים לחריהם :

(טו) ואחשבה לדעת וכו' הנה בחשבו כי שחים רשות היו לחפר

אֲסַפְּרָה כֻּלְּמוֹ הִנָּה דּוֹר בָּנֶיךָ בָגָדְתִּי׃ פז וְאַחְשְׁבָה
לָדַעַת זֹאת עָמָל הִיא בְּעֵינָי׃ פח עַד־אֲבוֹא אֶל־
מִקְדְּשֵׁי־אֵל אָבִינָה לְאַחֲרִיתָם׃ פט אַךְ בַּחֲלַקּוֹת
תָּשִׁית לָמוֹ הִפַּלְתָּם לַמַּשּׁוּאוֹת׃ צ אֵיךְ הָיוּ
לְשַׁמָּה כְּרָגַע סָפּוּ תַּמּוּ מִן־בַּלָּהוֹת׃ צא כַּחֲלוֹם
מֵהָקִיץ אֲדֹנָי בָּעִיר צַלְמָם תִּבְזֶה׃ צב כִּי
יִתְחַמֵּץ לְבָבִי וְכִלְיוֹתַי אֶשְׁתּוֹנָן׃ צג וַאֲנִי־בַעַר
וְלֹא אֵדָע בְּהֵמוֹת הָיִיתִי עִמָּךְ׃ צד וַאֲנִי תָמִיד
עִמָּךְ אָחַזְתָּ בְּיַד יְמִינִי׃ צה בַּעֲצָתְךָ תַנְחֵנִי
וְאַחַר כָּבוֹד תִּקָּחֵנִי׃ צו מִי־לִי בַשָּׁמָיִם וְעִמְּךָ
לֹא חָפַצְתִּי בָאָרֶץ׃ צז כָּלָה שְׁאֵרִי וּלְבָבִי צוּר־
לְבָבִי וְחֶלְקִי אֱלֹהִים לְעוֹלָם׃ צח כִּי הִנֵּה רְחֲקֶיךָ

יאבדו

פלות הרשעים שנית חלקת לשונם גם כלפי שמיא כי ממרום
ידברו שתו בשמים כו' תמר הנה מהתחד לח תקוט כל כך כי גם שקצה
הדבר מלר הנה שתקי לבי לחשוב מחשבות על מה היטבת למו וכבר
מחשבה לדעת זאת טעם לדבר במחשבתי לבי תחת מה עשית כך כי לח
על חכם הוא כי מה שקבלתי
ונלטערתי על הדבר חינו מבלי היות
טעם נכון לפי התמת לח שעמל הוא
בעיני כלומר לכל מרחה עיני בשר לי
(יז)ואף גם העמל הוא חינו מתמיד
כי רם עד לבוא אל מקדשי אל
שיבנה בית המקדש בימי כתשר היה
כי חסף היה מהמשוררים כשבנה
הבית ותמר הנה חו בנותי אל מקדשי
אל יתוסף בי שפע רוח הקדש
עד הבין בשוי מה יהיו אחריתם אלה
בגלגוליהם ומשר ימלאם אחרי
מותם כי תשקטה ותניחה במכון
לשבתו יתברך השבח רבים על רוח
קדשי תשר השבתי עד הנה והוא כי
בית המקדש של מטה מכוון כנגד של
מעלה וידוע מרז"ל כי הכפרים היה
כוכבים בשל מעלה וכמו שכתבנו על
פסוק נכו' למשכנותיו ושה תמר הבח
אל מקדשי אל לשון רבים לומר כי
הבח אל ב' מקדשים כתחת ועל כן תשיג ידי רוח הקדש יקדשהו
יומח לי הקושי והעמל תשר הוא בעיני מדוע דרך רשעים נלחה כי תניחה
לאחריתם מה שתין כן עתה כי לח בחתי עד עתה אל המוחה ההיח
(יח) אך על הדבר השני תשר שתו נשמים פיהם על ההשבחה ויחטיחו
את הטעם עד תומרם תיכה ידע אל אליה הנה על אלה לח תתחפק
ה' והנו אך בחלקות וכו' כלומר גם שתחרים על הנתשך מרחות הטעם
שלים רשעים אך בחלקות לח תחרם כי אם תשית למו כי תסדר פקודתם
כתה ד"א תשר תשים לפניהם שהוא לשון סידור שהוא שלח ימוקו ברגע
כי אם לחט תפקוד עליהם ניסורין ממרקין שתוכר פקודתם לעיני הכל
כי אלו הפלתם למשוחות כלומר אם היית מפילם כרגע (יט) אלא
תניה להם למשוחות ומעלות בעיני העם כי יחמרו אין לעמה כרגע
אין זה כי אם ספו תמו מן בלהות כי מחמת בלהות שהיו מתעתדות
לבח בשביל שנגלל השר עלו עד כה על כן מתו לבל יראו ברע ובלהות
העתידות (ך) אך מה שקשה להם שהוא כי יהיו כחלום מהקיץ שהוא
כי כשהר יקיץ לאדם שיהיה כחולם בהקיץ שהית תרחמה קלה ניס
ולח ניס תיר ולח תיר ומקדמה לו דבר בחיון חלום שהוא כחים בדמים
כן יהיו התפשים החלה הולכים ונדמים על רגליהם שיהיו לחוח לבני
מרי בחמת בחומר בדרך הלכים הגומל לחייבים מתת כוסם על פי מדתם
כי נפתו בדעתם הכסל כי דעתם וכי שיג למו עד מפיסם הוציאו מלין
לחמר תיכה ירע הל כו' על כן תלהי עולם ה' פקד עליהם תרגה ויבהל
דעתם וירדים בכלם ויהיו כחים נדמים וכנבר עברו יק הולכים ומקדמי'
בחלום שהוא מהקיץ שיהיו לבוז בעיני הכל בזחון כי כל רוחיהם יכירו
כי ים תלהים סופטים בחרץ ולח כל חרץ כבודו הסך מלמרם בחומרם
ום דעה בעליון וזהו הדעי בעיר לעמה תבזה כי יודע כי תדעי שהוא
שם תדעות שהוא שכינה הוא בעיר כי ים תלהים סופטים בחרץ ולח
עוזה כי מלח כל החרץ כבודו כמה שעמה תבזה שיהיה בעיני לבוז
בהיותם כנדמים כמדומה • (יח) או שעור הכתובים ידעתי ה' כי
תפילו לח תפקוד עליהם מה שהחטיחו לח הרגים ושחר רשעותם
כי אם חך בחלקות שלשונם החליקו בלבד תשית למו היית מפילם
למשוחות ומעלות (יט) שיהיו רוחיהם חיך היו לעמה כרגע ודקי
כלומר שהיתה רשעתם נפלחת לעמת מהיותה לחרבן שפו תמו מהיות
להם בלהות כי לח יעטערו כי אם כמו רגע (ך) על כן טוב טוב הוא
כי כחלום מהקיץ שהוא לאדם שהוא ניס תיר ולח תיר שמתדמה
לו בחלום דמיונות של הבל כך בחלום שהוא מהקיץ כך יתדמה להם
העולם והם הולכים על רגליהם כנדמים בלי דעת שכל רוחיהם ידליקו
חלקי המשפט ויודע כי תדעי בעיר הסך לומרם ום דעה בעליון שהיו
בעולם השפל עתה יודע כי תדעי בעיר זמה שלמם תבזה בהסיר
דעתם שהוא הפרש שבין תדם בעל בלם לבהמה • (בא) כי יתחמץ
לבבי כו' כהתימו לדבר דברי שנתנו על רשע וטוב לו ותשר יתפקדו
הרשעים בעושרם כי אתו בשמים פיהם כו' לומר עתה הנה חודה תת
ה' תשר תחזיק בידי בל לתוט מתמונת ההשבחה ברחוקי דרך רשעים
בלחה ככל הכתוב כי הנה תמיח לחי כי ברחוקי כי יתחמץ לבבי שהוא
הסתי יכריס יצר הרע ויצר הטוב ובהיות מתחמץ לבבי פגם שניהם היו
מתחמצים מפלות הרשעים וכמעט הייתי עדי חובד מיד וכליותי תשתונן
שיעלומי כחיצים שנונים נגד יצרי להלחם בו בל יטרידני ויתקטני בעבה
טובה (כב) ולח מן תכמתתי די תיתי בי מכל תכמת עלרתי כח להשתיבן
נגד יצרי כי ולחי בשר מלד עלמי
ולח תדע כי לח למדתי תכמה שהם
שני מיני העבדים נמלח כחלו שתי
בהמות הייתי עמך (כג) ועם כל זה
וחני תמיד עמך דבק בתמונתך ולח
מטו פעמי ממך כתשר נתתמך לבבי
להרהר בהשבחה על כן תנור
לומר כי לין זה כי תם שתחות ניד
ימיני בל לתוט כי היית עורתה לי
שלח בטבע כי בהשבת' מתוך החוקף
בידי בל להרהר וימוטו פעמי חלילה
בתופן כי לך ה' הישועה והתפלה
שהעמדת להדרי עוז בל לתוט
מהתמת מה שבלעדיך לח עלתי כח
לבלתי הרהר כמדובר : (כד)
בעלתך תנחני כו' הנה טעם שעל
מלח ותחר יורה היותה לינה נפרדת
ממלח כבוד כמו שכתב הרד"ק •
ונתח חל הענין בתתר הכתוב
והלך לפניך לדקך כ' שהוא כי תחרי
לכת לפני האדם לדקו כבוד ה' היח השכינה הנקראת כבוד יתפרש ובוא
יתמר הנה ירח תי תיצרי כן יפתני לכן תוחילה לפניך כי בעלתך
תשר יעלתני בתורתך בתמור לי רתה נתתי כו' ובתרת חיים חל תבטח
בי שתהלך בעלתך כי תם שתתה תנחני נה בדרכי שהוא העולם הזה
שהוא דרך לעולם הבח כנודע ולח תשחל ומן רב כי תם שוחר שתנחני
בעלתך ותשתלם מיד תתה שנקראת כבוד תקחני מזה העולם שהוא ענין
כבוד ה' יתפרש וזה לומרו ותחר כי כל תחר שמוך כנודע והוא מתמר
הפייטן רלוך תשחלה רגע ותגוע וזה שיעור הכתוב בעלתך תנחני
שהוא לעשות רלונך ותחר שהוא שמוך מיד כבוד תקחני ויתכפני מן
העולם הזה (כה) ותם תתמר נח ה' למה שלחתי תנחני בעלתך
ותקחני אתן קיתוך לודקת רק בנפש ולמה לח שחלתי תהיה בנוף ובפש
על השמים כתשר היה משה בעלותו השמימה הו למה לח שחלתי תניחני
על החרץ ותהיה עמי בה ולח שתפריד נפשי מניפי ותעלבה השמימה
ותשחיר תת נופי על החרץ מתתת בהיות שניניעת שניהם נעשו זכיותי
כי הנה הטעם הוא כי מי לי בשמים שתשחל להיות תני גם בן עם עמו
וגם לומר שתשחר לעולם נפשי בנופי ותהיה עמי הנה עמך לח תפלתי
בחרץ (כו) והטעם כי הלח מה בלע בהיות בחרץ הלזו העכורה תם
לח לעבוד תת ה' במעשה זו במחשבה והנה לח זה ולח זה יהיה לי תם
תהיה תמיד על החרץ כי הלח בכלום כתי מה לעשה וזהו כלה שחרי
ובטל המעשה ולבבי ובטלה המחשבה ותם יתמר תים שתשחל מלח ה'
יחזיקני תת שחרי ולבבי לעולם הנה זה לי תפשר לבעל יומר כי מי שהוא
צור לבבי מלד הנוף וחלקי מלד הנפש כמה ד"ל חלקי ה' תמרה נפשי
הוא תלהים לעולם כלומר הוא לבדו מתמיד לעולם ולין זולתו מה שין
כן בשר ודם נתנע ההתמדה תחר עון תדם הרחשון עד יסוד העפר תל
החרץ כשהיה והרוח תשוב תל הלהים תשר נתנה וזהו צור כו' תלהים
לעולם ולין דומה לו מתמיד לעולם כמדובר • (כה) או יתמר
מתמרים ל' שנתנו ונמרו נוח לו לאדם שלח בברח וחה יתמר מי יקן לי
והייתי בשמים שלח היה יקברך מוריתי חרץ נקרב תים כי נם שתני
עמך שתתה שומרני מן החטח על כל זה עמך לח תפלתי בחרץ כי נם
שבשברתי תני ווכה לשכר העולם הבח ירח תני שלח תתקלקל (כו) כי
הנה כלה שחרי ולבבי מדשנת ריחוקי שלות רשעים וכשל כח לבבי
בתלחמת הל' יכריס שנכללים בזוחרו לבבי עד שלח נשחר כח בלבבי
להתחזק בלבלי הרהר כי גם שעד כה תתה צור לבבי מחזיקו שלח יחטח
וגם תתה חלקי שנשתיר לי בחלק שלי שבדרך החלק לחשוק הדבק בכל
כך תתה עם היותך הכל ותלי החלק שהיה רחוי תהיה תני החושק לידבק
בך ונהפכת לי ליחשב חלקי חושק לידבק בי להחזיק ביל ימיני שלח
תחטח על כל זה תימי בעוה שבחיות עמך בחרץ שלח תחטח כי הלח
תלהים לעולם יהיה צורי וחלקי כלומר תולי יצרוס תחטח ותשבח לבבי
ותהיה עדי תובד חלילה • (כז) כי הנה רחקיך כו' תמר קוף דבר
בשלחתי ותלוכתי תגוור תומר ותהיה לי למשקנת כי תין קפק כי רחקיך
הם הרשעים שהוא להם יתבדו ולח תקפיד על טובם כי הוא לחבדם
והבחיה כי ככל בהשבחה ולח יוקה כל עושה רע הלח הוא כי הצמתה
כל

כל זונה ממך כי הכריתה לזונו ממך כי כל מקום שתתה מוצא זנות תכרת לומכרתיה כו' כי על הזנות תינקו מחריך בסוס מקום ופעים יוכיח ולא כן ילמד סתום מן המפורש ומי שפוקד על הזונה יפקוד על אלו ולא שלוה מקצר ולזולתו מחריך ועדך לומרו ממך כי הכריתה הוא מהתקור העליון הדבק בשכינה(כח) וגם על ייסורי הצדיק לא לחוש כי הנה ולחי עם היותי צדיק קרבת אלהים לי טוב שהוא קרבת מדת הדין לי לחינו רק טוב כי על ידי כן הוא שתי בתדבי אלהים מחסי ולא בטובות העולם הוה שעל ידי כן תודיך אלחת חומרי והיה לי לעזרה לספר כל מלאכותיך שפלגת לי רוח הקדש שלספר כל שליחותיך שלחה משלח להודיע ליעראל על ידי מה שאין כן אלו התענוגי בדעו תענוגי העולם הזה ' או יהיה מלאכותיך מענין נבואה כמה ד"ת מלאך ה' במלאכות ה' ואמרו רו"ל שהנביא נקרא מלאך מפסוק זה ושליחותיו על ידי נבואתו יקראו מלאכות ה' ומפסר יאמר שחוסה בה' יעלה מרוח הקדש לנבואה לספר כל מלאכותיו הצריכות בימיו

יאבדו ה' צמרחה כל־זונה ממך: כח ואני קרבת אלהים לי־טוב שתי בארני יהוה מחסי לספר כל־מלאכותיך:

עד א **משכיל** לאסף למה אלהים זנחת לנצח יעשן אפך בצאן מרעיתך: ב זכר עדתך קנית קדם גאלת שבט נחלתך הר־ציון זה שכנת בו: ג הרימה פעמיך למשאות נצח כל־הרע אויב בקדש: ד שאגו צורריך בקרב מועדך שמו אותתם אתות: ה יודע כמביא למעלה בסבך־עץ קרדמות: ו ועתה פתוחיה יחד בכשיל וכילפות יהלמון: ז שלחו באש מקדשך לארץ חללו משכן־שמך: ח אמרו בלבם נינם יחד שרפו כל

עד (א) **משכיל** לאסף כו' הנה אסף נרוח קדשו ידע מזו שתק כל אסר בעשה בחרבן ב"ה ובשני ישראל בידי אדומים קשה ומזו השכיל ויתחזן לפני המלך ה' על גרותיו ועל פדיון נפשו ועל חרבן ניתנו ויאמר למה אלהים כו' ולבסוף על הענין נוכיר מאמרם ז"ל בחיבה רבתי שאמרו כי בשעת חרבן בית רחמנן בשנא הקב"ה שלח לשוב ליעראל עד עתה קץ לוולח נבכתה רחל ותתחנן לו יתברך ואז אמר לה הוא יתברך מנעי קולך מבכי וכו' כי יש שכר לפעלתך ושבו מארץ אויב וכן כתבנו על פסוק למה לנצח תשחטנו כו' לומר למה תהיה השכחה עד עתה קץ הנקרא נצח עוד ידענו מרו"ל כי ה' כרוב רחמיו לבלתי השחית שחרית ישראל לא השליט חומה לפו על ישראל רק בעניים ובחנניים כד"ת כלה ה' לת חמתו שפך חרון לפו ויצת אש בציון וכן אמרו ז"ל שעל כן יומר לנצח ואמר מזמור לאסף בזו גויים בנחלתך כו' והוא כי אף וחימה הם מלאכים רעים תקופים לפומרים ' ובכל זה הענין והוא כי הנה הרגעה המה גליותנו בכל בחרבן רחמנן מדי על ידי המן הרע יון וחדום בחרבן בית שני וכנגד הרגעה גליות אלו דבר לנצח ובראשון היכל ויאמר למה אלהים זנחת לנצח והוא מה שבתבנו מרו"ל כי בשבע ה' שלח יאוש ליעראל עד עתה קץ הנקרא נצח ועל גלות ההוא אמר המקונן לאה לנצח תשכחנו ונם הוא מהמ' המשורר למה אלהים זנחת לנצח והנישה ורחמה כי הם ככה אף עושה להם רחק ממנו שלא יעשן אפך בצאן מרעיתך והוא כי שלא לחוש על עתיד שפכת אפך במה שהכתה הם בציון כד"ת שפך חרון אפו ויצת אש בציון ומה הועלת בתקנתך כי שלא הם לנצח חוזרנו אחר שחלת אף בציון אם לא נושענו בזה ההוא ירחה שעשן אף החוא עדין בא' מהחיים ההוא ושלא יעשן בצאן מרעיתך ויכלו בעשן והוא למה אלהים כו' יעשן כו' (ב) ועל גלות ב' שנקש המן להשמיד להרוג ולאבד אף כל היהודים אמר וכור עדתך ישראל כי הם אין ישראל אין עולם כי על כן הם מצטערה דברים שקדמו לעולם כמ"ש ז"ל תורה וכסא מבנוד והתחות וישראל וכו' והוא בכתוב הגלנו במקומו שהם שבעה דברים הוזכרו להתקיים בהם העולם ובלעדם אין עולם והוא יאמר אל תזכרם ביד המן הרע כי שלא בהם עולם כי הנה וכור עדתך קנית תחתה קדם לעולם אשר לא קניתה מזו אם לא שבלעדם אין עולם ואם הוא על שהשתחוו לצלם כ"ש שלא נחלת שבט נחלתך כי שמת לבך אל חכניה וחבריו שלא השתחוו שם משבט יהודה שהוא נחלתך כד"ת וכחל ה' אף יהודה חלקי בחופן שנחלת שבט נחלתך ואיך תומר שעשה הם בכלל כל ישראל להשמיד כו' ועוד כי אם כן למה אחר החרבן שניון נעשה הר שכנת בו כי לא הוה שכינה מכותל מערבי ואלו נוכה שכמתך לבלותם בימי היה לך להשתלק מהר ציון אחר החרבן כי החמתם יצב אלהים על החרץ אלא להורות כי יש תקוה ותקץ להחזירם אלינו שמה והוא הר ציון וה שכנת בו כלישר ולכן אחה ה' תשמרם מהמן הרע (ג) ועל גלות יון אמר הרימה פעמיך כו' והוא בחבר ידעת כי כל ישעם וכל תקץ יון בגלותם היה נגד הקדושה בין מה שפירשו פרלות בהיכל בין מה שנעשו בשבת אחד ומילה בין באה שנשלחו יד בנבות ישראל בין במשאו"ל בנ' שהיו תומרים ליעראל כתבו על קדון הטור שאין לכם חלק באלהי ישראל כל כוונתם היתה אלילה לבחת בקדש ולא לבצע כסף וכיוצא בו ועל כן עליהם הוא אומר הרימה פעמיך ומהר פסיעותיך למשוחות ושמחת נצחיות כי כל הרע הוא היה בקדש ולא להחת מה שהרע היה בקדש כמדובר (ד) ועל גלות ד' בחרבן בית שני אמר שחנו צוררים בקדש ואמרו ז"ל בהנוקין שהרשו פסוק זה על טיטוס ניקנור מהח שעל חרבן שני ידבר ויאמר הנה אלה רשעים התפקרו נגדך והוא כי הנה ידענו מרו"ל כי בכל יום שוהג כ"י על חרבן ניתנו שכאמר שחוג יחגו על נוחו ועל כן הרשעים החלה רצו לעשות חוק ומופת על תוקף ידם והוא כי שחנו בקרב מועדך כלומר הנה אלהי ישראל יסתג על ניתנו וחס עוד נבורתנו בו לקול שחנתנו גם הוא ישאו ויחרדו חוביו והם לא נדעה והוא מהמרס ז"ל שאמר הין אלהיהם צ' או זקן הוא ותצם כחו אלילה ובחלום שאחנו צוררים

כָּל־מוֹעֲדֵי־אֵל בָּאָרֶץ׃ פ אֹתֹתֵינוּ לֹא־רָאִינוּ
אֵין־עוֹד נָבִיא וְלֹא־אִתָּנוּ יוֹדֵעַ עַד־מָה׃ י עַד־
מָתַי אֱלֹהִים יְחָרֵף צָר יְנַאֵץ אוֹיֵב שִׁמְךָ לָנֶצַח׃
יא לָמָּה תָשִׁיב יָדְךָ וִימִינְךָ מִקֶּרֶב חֵיקְךָ כַּלֵּה׃
יב וֵאלֹהִים מַלְכִּי מִקֶּדֶם פֹּעֵל יְשׁוּעוֹת בְּקֶרֶב
הָאָרֶץ׃ יג אַתָּה פוֹרַרְתָּ בְעָזְּךָ יָם שִׁבַּרְתָּ רָאשֵׁי
תַנִּינִים עַל־הַמָּיִם׃ יד אַתָּה רִצַּצְתָּ רָאשֵׁי
לִוְיָתָן תִּתְּנֶנּוּ מַאֲכָל לְעָם לְצִיִּים׃ טו אַתָּה
בָקַעְתָּ מַעְיָן וָנָחַל אַתָּה הוֹבַשְׁתָּ נַהֲרוֹת אֵיתָן׃
טז לְךָ יוֹם אַף־לְךָ לָיְלָה אַתָּה הֲכִינוֹתָ מָאוֹר
וָשָׁמֶשׁ׃ יז אַתָּה הִצַּבְתָּ כָּל־גְּבוּלוֹת אָרֶץ קַיִץ
וְחוֹרֶף

(ט) אותותינו לא ראינו כו' לפי שהיו אומרים בני הגלות הלזה המר והארוך הנה בידינו לוקות על טובה על קץ הימין וכ' על העדר טובה שהם תמיד תורה מכפיה וכן הוא אומר לא ראינו אלחם ולא נמת לעיס כי הם לעמוע על ידיעת התורה שלא תמלא הלבה פסוקה וכן הוא אומר הנדה עלה מבנים נפרחה חכמתם ובזה יאמר כי זו היא התלונה בעניו רבי עקיבא שאמר ברוחות בניון שועלים הלכו בו בחמור כי מי שקייס נבואת הרעה יקייס הטובה על דרך זה יתלונן ויאמר חקף כאלו מדברים בני הגלות החיל הזה למה ראינו לוקות הרעה ולוקותינו של טובה חיכם כי הנה לוקותינו של טובה לא ראינו כלל הסתים של רעה כי חין עוד נביא ונם כי ולא חתנו יודע עד מה כלומר ולמה תאריך עד כאחד יותר (י) ולא תעשה למענינו כי אם על דבר כבוד שמך כי עד מתי את חלהים יחרף צר ולא על שמחרפוני ידבק בידך אחומה חלילו כי חין הדבר רק שיאמר חויב ויכעיס • חך שמך הוא לנצח של א יפחתה ולא יגרע מכבודו וממנו חלילה וזהו יחלץ חויב שמך לנצח כי מה שהת חלהים יחרף הלר חינו כי אם שיאמר חויב חך שמך הוא לנצח : (יא) למה תשיב ידך כו' הנה ידוע כי יד סתם היא של שחל כאלו כי על שתי ידים ידבר כאומרו ידך וימינך ויהיה העניו כי שתי בחינות הנקראות שמאל וימין שהן הגבורה והחסד נשתלקו בחרבן החסד כאמרו שכתוב השיב לאחור ימינו מפני חויב והגבורה סילק למעלה לבלתי עשות משפט בחויבים למען יחל חל הפועל חשר דבר על ישראל על כל רעתם חשר עזבוהו ועל כן הנביח ירמיה לא אמר רק הגבול והטורח ולא אמר הגבור באומרו בויס מרקדים בהיכלו היה גבורותיו כלומר כי סילק בחינת גבורתו ולא היה פועל בחינת הגבורה עד שתגבי בנשת הגדולה החזירה באומרו כי עם שנשתלק לא יבצר מלפעול גבורה כי הן גבורותיו • ונשל חל העניו חומר חסף נשם בני הגלות הלח לר למו מחד על דבר כבוד שמך עד מתי חלהים יחרף לר כו' והנה חפשר תשיב ותחשר עד ברחץ ביטר מחלתך חשמותינו ויהיה העולם רחוי לשוב שתי המדות החלה שמאל לפקוד על שוחיתו וימין לעשות עמהן חסד על כן חמרו חומרים עשה על דבר כבוד שמך חשר יחרף לר חלילה ולא תחריך עד שוב ידך וימיניך חל הארץ עמהן כחשר נכשיר מעשיהן כי הלא למה תשיב ידך וימיניך חל העולם כדי לפעול בהן והלא מקרב חיקך מלמעלה עודן תוך החסדים שניהם ובין העולם הנמשלים למלבוש המפסיק בין החדש לחוץ כמשך שבין הלבוש לחוה הנקרח חיק משם כלה כל לר וחויב מחרף שמך כי חין מעצור לכלותם משם לו יכולן נחומרו מקרב חיקך על המחשבה המתייחסת ללנ שנחוך החיק לומר ידעתו כי יום נקם בלבך כי לבח לפוחת לח נלי לך למה תמתין עד הגלה לפוחת עוד הנקם בלב משם מקרב חיקך כלה וכלל שני הדברים לחד משם היות משך בנתיים כי כשחלק למעלה יכלה חותם מלמעלה ולח בידים כי חם כמחשבה שהיו בקרב החיק והוה מקרב חיקך כלה (יב) ולח בלבד לפקוד לנח המרם נמרום ושחנחנו בלחם למטה בעם כי חם כחשר חלהים היה מלכי מקדם שלח בלבד היה פוקד למעלה על לנח המרום נמרום כי חם גם היה מעורר ישועות בקרב הארץ למטה על חלינו כשר ודם כאומר הכתוב ימיך ה' תפרעו חויב (יג) והוה חלה פוררת בעזך יס ים סוף שברי ראשי תנינים הם שרו של מלריס וגדולי חיילותיו ושרי פרעה למטה שכלן נקראים תנינים וכל זה היה על המים למטה בים שבעולם השפל בקרב הארץ כאומר הכתוב ויבח ישראל את מלריס מת על שפת הים וחי"ל מתים לח נאמר חלח מת הוא שרו של מלריס כו' : (יד) אתה רצצת כו' הנה ידוע מרבותינו ז"ל כי הוא יתב' הכין את לויתן לחלק לצדיקים לעתיד לבח ושמירם את הזכר ושהרג את הנקבה ומלחה כאמרו פרק הספינה לחלקה לצדיקים לעתיד לבח ובזה יאמר הלח נתרעמתי ואמרתי עד מתי חלהים יחרף לר כו' כלומר שימתי יחשה מעשהו להניח את הקץ ושיקרב קלו ויכלה חותם אמר עתה הנה רצצת ראשי לויתן שמחלת רחם הנקבה ורחם בויח הוכר כמה שנשתלק חותו ומכין חומרים לו נמור כי למה רצצת ראשיהם לח לחלקו לישראל כחם תתננו מחכל לעם לציים חשר חין בהם לחות עבודת שמים כלומר ודחי כי לנו היה מה שהננת חותם

(טו) אתה בקעת מעין כו' הנה כפולה היח שחלקנו מחתו יקברך בשני דברים נגדייס דין לחומות עכו"ם ורחמים לישראל ווהו תקענו וכו' בחמיה :

(טו) אתה בקעת מעין כו' הנה כפולה היח שחלקנו מחתו יקברך בשני דברים נגדייס דין לחומות עכו"ם ורחמים לישראל על זה חמר לימי מקשה לבחול כי הלח פועל ב' הפכיים לחתה כי הנה לחתה בקעת מעין ונחל להוליח מהם מים כענין ינקע נורים כו' וגם תמנע מים ממקום רגוייס כי לחתה הובשת נהרות חיתן (טז) וכן לך יום היח מדת יום שהיח של רחמים לך לך לילה שהיח של דין והרחיה כי לחתה הכינוחה מחור הוח הירח ושמש שזה ממשלת היום וזו ממשלת הלילה והענין הוח מחמרם ז"ל היוך הכיר חברהם חת בוחו כי רחה לח השמש חמר חולי זה הוח חדון העולם כשרחה שנח השמש חמר חינו זה נח הירח חמר חולי הוח זה רחה כי עבר נגולו וחור היום וילח השמש לו חמר הנה חין ספק כי לחדונים לחלה המסדר ומוניח חותם לכל ח' בזמנו בחכונתו וסידוכו הנה כי מחשר הכין מחור ושמש כל חחד וחחד בזמנו וסידוכו יורה כי לל לחד לכולם הוח מניעם מוניחם ומניחם ושם חלילה ושם היה ליום רחות חחד ולילה רחות חחר לח היה הסידור ניניהם כחשר הוח לך יורה כי שניהם חחת רחות כחלח כי מדת יום ומדת לילה חחת היח על כן חמרתי לך יום חף לך לילה והרחיה כי לחתה הכינות מחור ושמש (יז) וכן לחתה הלבת כל גבולות לרץ שים גבול שחנעו חם ויח שחנעו קר לל לחד נרחם והרחיה כי קין וחורף לחתה יצרחם ומי שיצר הקין חם והחורף קר ודחי שגם הוח נרח נגול לחד מקלה הלרץ חם מעין הקין וגבול לחר קר מעין החורף והכרח עניו קין וחורף הלח הוח מחשר לחמר לחתה הכינוחה מחור ושמש כי מחשר הכינם על פי סדורם וסיבובם כמשך הקין והחורף ומוה גם כן ימשך היות הלוק בגבולות לרץ זה חום וזה קר על פי סיבוב השמש שים מקום שגולט חומו יותר מגולטו כמודע לבעלי התכונה • חו ענין שעור הכתובים וחלהים מלכי מקדם וכו' לומר הלח לחמרתי (י) עד מתי חלהים יחרף לר כו' כי גם חתר לי בגלוית חיני הם רק על כבודך כי עד מתי חת חלהים יחרף לר כו' (יא) ולח תתעכב עד הסיבך חל העולם ידך שהוח שמחל לעשות דין בעכו"ם ויתיך להיטיב חת ישראל : וחי חפשר עד כשוב עדך ותתן מעשינו הנה זה היה חם נלחת חפשר לעשות הדבר עד תשיב מדותיך חלה בעולם לך חין זה לריך כי למה תשיב ידך וימיניך חל העולם בשביל זה הלח מקרב חיקך בעודך מכולך למעלה מקרב חיקך הוח מכפיים חל המכסים שבתוכיה כלה מלמעלה (יב) ומה שחני שוחל שתעשה על כבוד שמך שחילל הלר לח מלחתי היוקך עושה נפלחות נדולות למעני כי הלח כחשר חתה היית מלכי מקדם היית עושה נפלחות בינשה ובין בינשה כי היית פועל ישועות בקרב הארץ בחרן מלריס (יג) ונם בים כי חתה פוררת בעזך יס בים סוף שברת ראשי תנינים על המים וכן חתה רלצת כו' כמפורש בסמוך (טו) וכן חתה בקעת מעין ונחל כמו שחמרו ז"ל ותבקע הים לח נחמר חלח ויבקעו המים מלמד שכל מימות שבעולם וכל מעיניות ונחלים נבקעו ווה יחמר חתה בקעת מעין ונחל וכן חתה הובשת נהרות חיתן כירדן ועל ידי חליהו על ידי חלרתו ויחלו המים (טז) והטעם הוח כי לך יום כו' לומר בשבילך סיהיה לך יום לעשות בו בחורתך סיהיה היום לך וגם סיהיה לך לילה כענין הנ"ל יומם ולילה וזה חינו כי חם על ידי ישראל כד"ח חם לח בריתי יומם ולילה חקות שמים וחרץ לח שמתי לומר שחם לח בשביל התורה שנקראת נריח יומם ולילה שיעשקו בה חקות שמים וחרץ להיות סדר שמם וירח להיות מדת יום ומדת לילה לח שמתי והוח מחמר פסוק זה לך יום חף לך לילה שהוח להיות לך להוליח בחורתך על כן חתה הכינות מחור ושמש למדת יום ומדת לילה שהוח ענין חקות שמים וחרץ וחמר לך כו' חף לך לילה למה שעיקר עסק התור' הוח ביום כמו שחמרו ז"ל חלן חנירי דיממח חלן יופיון ביממח ופרעינן בליליח על כן חמר לך יום נעשם וחף לך נם לילה (יז) וגם למען היות לך יום כו' שהוח לך יום ולילה לעסוק בחורתך היה מה שחתה הנחת כל גבולות חרץ קיץ וחורף חתה יצרחם שכל זה הוח על ידי ישראל כי הכל ברחת בשבילם שיעסקו בחורתך ועל כל זה לל חמרתי שתעשה למענינו כי חם זכר וחת

וְהָחֵרֵף אֹתָה יְצַרְתָּם׃ יח זְכָר־זֹאת אוֹיֵב חֵרֵף יְהוָה וְעַם־נָבָל נִאֲצוּ שְׁמֶךָ׃ יט אַל־תִּתֵּן לַחַיַּת נֶפֶשׁ תּוֹרֶךָ חַיַּת עֲנִיֶּיךָ אַל־תִּשְׁכַּח לָנֶצַח׃ ד הַבֵּט לַבְּרִית כִּי־מָלְאוּ מַחְשְׁכֵי־אֶרֶץ נְאוֹת חָמָס׃ כא אַל־יָשֹׁב דַּךְ נִכְלָם עָנִי וְאֶבְיוֹן יְהַלְלוּ שְׁמֶךָ׃ כב קוּמָה אֱלֹהִים רִיבָה רִיבֶךָ זְכֹר חֶרְפָּתְךָ מִנִּי־נָבָל כָּל־הַיּוֹם׃ כג אַל־תִּשְׁכַּח קוֹל צֹרְרֶיךָ שְׁאוֹן קֹמֶיךָ עוֹלֶה תָּמִיד׃

עה למנצח

סהוח מה שחויב חרף ה' כו' סהוח מה שאמרתי עד מתי תלהיס יחרף צר כו' וגם זכר עס נבל כתלו שמך ועשה תשר נקשתי ממך בחמרי מקרב חיקך כלה׳ (י) או יחמר עד מתי תלהיס יחרף צר כו' שידבר על טיטוס שחירף תלהיס חיים וה פעמים תחד נניח המקדש שדבר תועה ונעל פס ווכה על ספר תורה ויפלח התפרוכת ותחרי כן נפערת היס תמר תלחי ימיס ותיס תלהיסס של תלו שכל כתו על המיס נהס הטביע תת פרעה והניח תת המבול ינח תתי ניכשה ותרחה מה כתו נדול׳ עליו יתכן דבר תקף נרוח קדשו ותמר עד מתי תת תלהיס יחרף צר שסבלת מה שחירף נניח המקדש למה תיחרת פקידתו עד סנ ונילח שמך הנדול תשר הוח לנלח כי כתך כתומרו סהוח יקנרך תלהי ימיס ולח של יכשה עס היות שממורת שמס עד מבוחו נדול שמך נגוים כאתמ׳ הנניח וזהו עד מתי יחרף שימשך שנס יכלח שמך תשר הוח לנלח (יא) ושמח תחמר כי הסבת תחור ימיך מפני חויב הלח זה הוח על ימין חסדך מלהיטיב לת ישרחל בזמן ההוח תך למה ידך הפועלת דין למה תשיבה נס היח וזהו למה תשיב ידך וימיך והיה די להשיב הימין לבד׳ ושמח תחמר כי היית כמי שידו תוך חיקו עד יוליחה תבלה ותרחה כחה כך היתה ידך בלתי מתנלית למעלה כי יעבד הנלותה משך תשמות ישרחל כי היה השפע נפון ובלתי מתנלה על כל זה מקרב חיקך כלה (יב) כי תין מעצר לך כי הלח ותלהיס מלכי שמלך עלי נמתן תורה כי מלו היה לי לתלהיס ותני לו לעשם ועל כל זה מקדם היותו מלכי היה פועל ישועות נקרב התרץ סהוח עד שלח ינחנו ממלריס שעדיין לח היינו כדחים והיו לנו עוונות וחטחות כמו שחמרו ו"ל על פסוק לנחת לקחת לו גוי מקרב גוי כו׳ הללו עובדי ע"ח והללו עובדי ע"ח׳ (יא) או שעור הכתובים בדרך הזה למה תשיב ידך ויימיך כמדובר ושמח תחמר הלח פקד על טיטוס תרשה לחברי כן על ידי יקוס שנקד לת מוחו על כן חמר למה לחירת כל כך מקרב חיקך שהוח במקום שהיתה שכינה כי לח זוה מכוחל מערבי חלח שהיתה כעוטיה בהסתר כדבר שהוח נקרב חיק למה תיחל עד ינח לחוץ ידבר סרה פעם שנית ותחרי לחתו מהיס ללקיחתו על ידי יקוס׳ מקרב חיקך תוך בית המקדש שהיתה שס שכינה כמלובסת שסס חירוף מסס כלה וה הוח על מה שחירף חויב בנית המקדש (יב) ועל תסר ניחך שמך בחומרו כי יכלכך הוח בית ולח ניבשה סעל זה חמרתי ינחך חויב כו׳ תיפת רוחו כי הלח ותלהיס מלכי מקדם במלריס ושס היה פועל ישועות נקרב התרץ שהוח ניבשה בתרץ מלריס (יג) ומה שנתלה לומר שלת המלריים לח הלקה כי חס בית נס זה לח כן הוח כי הן לחת שחתה פוגרת בעוך ים שעשית חותה פירורים שהוח שהיו י"ב חלקים נמחיצות מים להם חומה בין כל שבט ושבט בי"ב שווקים על כל זה מה שנשברת רחשי תניניס הם שרו של מלריס ורחשי חיילותיו כמו שכתוב בספר השובה כי היו עמו רחשי חיילות כחוק חיכונים חלפיס ורכבות ושליטים על כלו הנה מה שנשברת לת רחשי תניניס ההם לח בית היה רק על המיס שהוח למעלה מן המיס נחויב הנה שלח היתה פעולתו במיס בלבד (יד) ותפילו מה שרמזת רחשי לויתן מזו נשברת העולם גס שהיה בית הנה הפעולה היתה לנוך יובנים ניבשת שהוח למען תתנהו מחכל לעשם לניים הם יושבי ניה שעל כן סירים לת הוכר והרג לת הנקבה (טו) ועוד כי לתה נקעת תוך הימה מעין ונחל שהוח במבול שנבקעו מעינות תהום וגם מימים עשית יבשה כי לתה הושבת נהרות תיקן כי כל פעולות הלו של הימה יתייחסו (טז) ולח בלבד לתה עשית דין ורונו בית וניבשה ובחויר כמדובר כי גס בעולם הנלנלים נמחורות כי הנה לך יום בעשם המחיר לחרץ ולדרים עליה שהוח מתייחס לל היות לך רמזי לך כי חור בהיר הוח השמש חך לח הלילה בעשם כי חס בלשון חף כלומר כי חף לך לילה כי מיעטת לת הירח בחופן שהיות לך הלילה נחמר בלשון חף וזה לח היה כן מתחלה כי הנה לתה הכיוות כתו׳ מחור ושמש כי ייחדו היו תמיס כלומר חלח שעשית רונו עס הירח׳ חו שיעור הכתוב למה שנלח מרשע ה' מה שחירף שמך והלח לח כן עשית עס הירח עס שלח חירפה כי חס שדברה נגד השמש וזהו לך יום בעשם רמזי לך ולח כן הלילה כי חס חף לך כלומר חף ולח בעשם כי לקחה עס היות כי לתה הכיוות בכוונות לחד לת שניהס כי לתה הכיוות מחור ושמש נשוה כלומר ויהי כן חויב וה כירח שלח החרכת לה כי חס לקחה מיד בדברה

ולמה תעשה כה (יז) וחין לומר שמעה במה שרחה כי היס היה סוער עליו מה שחין כן בינשה ועל כן הקל חסמתו וה לל כן הוח כי הלח דבר נלחי נעלם הוח כי כל הלרץ היתה נרחתה כי הלח לתה הנשת כל נבולות תרץ כי היס הוח לחד מנבולי התרץ ולח יתכן כי נבול לחד לה והשחר לוולתו חלילה שהס כן לינ בעל היס לינו מניף כל התרץ בהיות שהיס נבוה מן התרץ למה ירחס על התרץ שהיה שלו לך יורה כי לתה הנשת כל נבולות תרץ כן העמדת כל נבולות תרץ יניפס היס וחס הוח כי היתה דעתו כי יס ויבשה הס נגדיים ועל כן ייחס הדבר לל שתי רשויות זה לינו כלוס כי הנה קיץ וחורף הס שני נגדיים והתה יכרתם על ידי סדר מזור ושמס וסנוסס׳ כלל הדברים הוח כי הנני שב לל מ"חמרי לשר חמרתי עד מתי תלהיס יחרף צר כו׳ (יח) וזהו חומרו עתה כוונתו קבלי למלין וזכר וחת שהוח מה שחויב חרף כו׳ ועשה על כבוד שמך׃

(יט) אל תתן לחית כו׳ לחית הוח מלך נבל הנקרח חריה כד"ח עלה חדי מסובבו נפש תורך הס ישרחל הנקרחים לתורי תוריס׳ להסתחוות לנלס לל יחסרו ניד היות רעה ההיח וביתי המן חית ענייך לל תשכח לנצח (ך) וביתי השליטי הוח ין הבט לברית שהיה מבקש לבטל וכשחר מלחו מחשכי חרץ נחות חמס בנלות הרביעי כד"ח למלחה החרונה לח נתמלחה לור כו׳ ונשחרו בניך עניים (כא) לל ישוב דך נכלס הוח מלך המשיח הנקרח עני ורוכב וכו׳ וכבל עת מבקש לבח לל ישוב נכלס כי לח ינעטו בניך על עניים כי חדרבה עני וחביון יהללו שמך על שלמוכה עניותם (כב) לכן קומה חלהיס ריבה ריבך עס כ"ב שענין הכלס ריב המוגע לך הוח ונס בחדי זכור חרפתך מני נבל כל היום החומר לחחשורוש חלהיסס של חלו וקן הוח יען הוח ככתוב חללנו על נבל כי ישבע לחס שהוח המן (כג) ועל ין לחמר לל תשכח קול לורריך כי חליך כיונו להלר בשלוח יד במקיימי מלוחיך ומקדשך ועל הנלות הלו החרוך לחמר רחה שתון קניך עולה תמיד והוח מלמרס ז"ל שרחה יעקב השלם מלכיות עוליס ויורדיס ולת מלכות רביעי עולה וחינו יורד ונתיירח וזהו שתון ונתון קניך הוח עולה תמיד ולח יורד לכן קיים עליו חס תנביה כנשר כו׳ (יט) או יהיה סיעור הכתובים שהוכיר המלכיות פלמטה למעלה והוח בחה שחרו"ל כי עמלק נקרח חית קנה כי נחמר על טיטוס וידוע כי חרו הוח סחלל הוח שתן הוח יהר הרע הוח מלחך המות וזה יחמר הנה שני דבריס נריכים ישרחל שנלות החחרון ת' חירות ממלחך המות הוח חרו של טיטוס הנקרח חית קנה שנית מעבוד מלכיות ועל ב' הדברים חמר על הת' לל תתן לחית נפש תורך שתשלוט בנפש תורך תמיתים כתור לל תתן בירו הנפש כי חס שיהיה להם חירות ממלחך המות ועל חירות מעבוד מלכות׳ חמר חית ענייך לל תשכח לנצח׳ שלח תשכחס לומן הקץ החחרון הנקרח נלח כי חס שתחיצנה (ך) וחס יש בהם עון נצע חשר הוח דבר שהוח יתנבך מתלונן תמיד עליו כמחמרו בהומרו נעון נצעי קלפתי והקיבו כו׳ והוח עון המקטרג רחשון לכל עון כמ"ש ז"ל על פסוק ובצעס נר"ח כלס והוח עון שבו נתקס נור דין המבול וחותו עון חינו חשר נלות טיטוס בקנ"ת ישרחל לזה בח חסף ויחמר הבט לברית ורחמס על זה כי עניותס נרס להס וזהו כי מלחו מחשכי חרץ נחות חמס כלומר כי להיותס עניים מחשכי חרץ נרס שמלחו נחות שלהם חמס׳ חו יחמר הבט לברית חשר כרת לנלס כי מלחו מחשכי חרץ הס החומות עבו"ס נחות חמס מניניך וחתוס נור דין החומות על הגול (כא) ועוד טעם חחר לל ישוב דך נכלס הוח ישרחל ועני ורוכב על חמור וגס חביון הוח משיח בן יוסף התקד לנחול לת ישרחל יהללו שמך שיהיה שלם בימים ההם מה שחין כן עתה כי חס שתי החומות לבדן כמחמר רו"ל על פסוק כי יד על כס יה (כב) ועל נלות ין שלפני נלות טיטוס חמר קומה חלהיס ריבה ריבך שכל ריבה הוח נגד ה' כמוכר למעלה ועל נלות מדי שלפניו חמר זכור חרפתך מני נבל כנקודס (כג) ועל הרחשון הוח נבל שהחריב בית

רחשון חמר לל תשכח קול לורריך הוח קול
שנתנו בניית ה' כיוס מיעד כי מחו
נתפקדו כל קתיך נגדך מלו כי
שתון קתיך עולה
ונתוסף תמיד׃

עה למנצח

רוממות אל תהלים עה

עה (א) **למנצח** אל תשחת כו' רצוי לפיה לך אל תומרו למנצח ומזמור וסיר לך יאמר הנעוה והעוז לבל תשחת העולם והקיימהו הוא תמוד שיומרו לפניך על טובותיך ועל נפלאותיך ולח נהיה כפויי טובה ועם היות שהוא יתברך מחזיק לנו טובה ממה שמזמרה לך עכ"ו לפיכך סיר שחומר לו סיר והודיה לה' על שזיכהנו לומר לו (ב) והן הם דברי סירו הודינו לך וכו' והנה שמעתי לומרים הודינו לך ולהיה הן ג' רחמונות של ספלה הודינו הן ג' רחמונות וקרוב ממך כי' חייך ובניו הן לריכין בקשה בחמלעיות חלח סיפרו נפלחותיך מפיך הרוח ונפש זיקך כו' וקשה שהודינו היינו ספרו נפלחותיך • ועוד שהוי ליה למימר שהכלל חומרים למלעיות וקרוב ממך ספרו כו' לך לחשוב יחמר עניין מזמרים ז"ל בגמרח שעיקר המוסקח כשפליה נבור שוחה לומר הלבור מודים מכחנו לך על שחנו מידים לך כי כל שחר הדברים הם תוספת על זה ופירושו מודים לכחנו לך על שזיכיתנו להיות מודים לך וזה מלמר לסף הודינו לך חלהים הודינו שהוח הודינו לך חלהים ועל זה הודינו שזיכיתנו לכך כי מה החדש שזיכיתנו יתברך להשבח מפי מי שמזמר קורן ולח עוד חלח שקרוב ממך חל חותם שסיפרו נפלחותיך שחתה עושה להם שעם שהוח העושה מחזיק להם טובה על שמספרים לוחה שמחזיקים טובה חמר המשורר חלח זה הוח שהחשיב לוחנו בזה (ג) לך נדולה מזו היח שעל ידי מלוה לחד שיזיד עושה כרלוי הלח מחשיב לוחי כחלו קיימתי העולם בכל עמודיו והוח מחמר' ז"ל כל הדן דין חמת לחמתו וכו' נעשה שוחף להקב"ה בבריחתו של עול' שהוחיל' הוח שהב"ה ברחו וזה מקיימו וזה יחמר כי חקף מועד לכוין הדין חלי מערי'חשפו' שהוח לחמתו (ד) חז עי"כ חפילו נגזר שיהיו נמוגים חרץ כו' שהוח תרבן עולם חלכי כחלו תכנתי עמודיה סלה : (ה) חמרתי להוללים כו' חמר הלח הנדתי כמה וכמה מעלת החדם לפניו ית' שויכהו ה' להודות לו ולימלח עמו שמו יתברך וסכח ביד החדם לכונן עמודי החרץ סלה חמר עתה הנה חי נבר יבא הדבר הנדול הזה ויטפל בהבלי העולם ולח ידבק תמיד בו יתברך שוולת רעתם כמה הם חובדים טובה על כן חמר חמרתי להוללים כו' והוח נשוח לב שהל"ל לח תהוללו חך הוללים הם העוסקים כל ימיהם בהבלי העולם שהוח הוללות חושבים שבחריות חלוי העופר לח תהולו הוללות חחר נדול מזה שהוח לסלק ההשנחה ולח תהיו סיבת הרים הרשעים קרן סלהם וזהו ולרשעים לח תרימו קרן ממה שחהלו שעל ידי כן חתרך פקודת הרשעים ותרומת הלחסם מש"כ חם לח תהולו (ו) ומה שחמרתי לח תהולו הוח לח תרימו למרום קרנכם שהוח שחל יעלה על רוחכם כי הלחסכם ומעלתכם מהנדרי השמים היח לכם וזהו לח תרימו למרום הוח עולם הנלנלים קרניכם לומר כי חפס הוח לכם כי זו קשה מהרחשונה כי נמה שהייתם הוללים חושבים שים בהשחלות ממם חיכו סילוק ההשנחה לנמרי לך נחת ההשנחה לחלוחת מזה ימשך לכם חדברו דברי קושי נלוחר עתק כי חשמעו וחדברו נגד ה' כמחמר סלמה פן חשבע וכחשתי שהוח סילוק ההשנחה מה' חלילה וזהו חומרו חדברו לשון קושי כטבע לשון דבור כד"ח דבר החיש כו' (ז) כי החמת הוח כי לח ממוקח שלח מחמת המוקח שוכח חדם לעולם חם היה נמול המורה רוממות וגם לח ממערב מעבור ימים שנמערב להשחחר ולח ממדבר מהליכת במדברות ממשך הרים קרן ועלה (ח) כי חלהים שופט זה יפפיל כלומר חלהים זה שהוכרתי יפפיל וזה שהוח החלהים זה עלמו יריש לפי משפט כל חיש וחיש לפי מעשיו בכל זמן וזמן כמו שחמרו ז"ל כי משנערת העולם הקב"ה עושה סולמות משפיל לזה ומרים לזה ולח מהובדי השמים ולח מהשחדלות כי הכל בהשנחה מלחו יתברך בחופן שטוח לכם חל החלו וביטחו בה' ולח תוליחו ימיכם על מה שיהיו בידכם כי חם בידו יתברך • (ו) חו שעור הכתוב על דרך זה חל תרימו כו' לומר ירח לחי קן מחשר תחלו להחנשות עד הרים למרום נגד ה' קרנכם שחדברו נגדו בגובר עתק כי חשמעו וחבעטו כי חל יעלה על רוחכם כי ההלחה חלויה בחול חו בהשחדלות כי לח ממוקח וממערב כו' כי חלהים שופט כו' כחדבר בקודש : (ט) כי כוס ביד ה' כו' שמח מחמרו חם חלהים שופט והכל בהשנחה מלחו יתברך למה יפפיל חת הלחיך וירים חת הרשע כי הלח נגד עיננו יסורי הלדיקים והלחת הרשעים חל התמהו על החפץ

עה א לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת מִזְמוֹר לְאָסָף שִׁיר : ב הוֹדִינוּ לְךָ אֱלֹהִים הוֹדִינוּ וְקָרוֹב שְׁמֶךָ סִפְּרוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ : ג כִּי אֶקַּח מוֹעֵד אֲנִי מֵישָׁרִים אֶשְׁפֹּט : ד נְמֹגִים אֶרֶץ וְכָל־יֹשְׁבֶיהָ אָנֹכִי תָּכַנְתִּי עַמּוּדֶיהָ סֶלָה : ה אָמַרְתִּי לַהוֹלְלִים אַל־תָּהֹלּוּ וְלָרְשָׁעִים אַל־תָּרִימוּ קָרֶן : ו אַל־תָּרִימוּ לַמָּרוֹם קַרְנְכֶם תְּדַבְּרוּ בְצַוָּאר עָתָק : ז כִּי לֹא מִמּוֹצָא וּמִמַּעֲרָב וְלֹא מִמִּדְבַּר הָרִים : ח כִּי־אֱלֹהִים שֹׁפֵט זֶה יַשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים : ט כִּי כוֹס בְּיַד־יְהוָה וְיַיִן חָמַר

כי הנה דעו תיפה כי כוס ביד ה' כו' שהוח כי כוס יין חימת הדין והרוגז הוח מעוכב ביד ה' הוח בעל הרחמים שלח יחהר להשקותו ולמעלה מזמרי הרוגז והדין ים בה יין נלול חמר הוח חדוש דין חך חלח מסך היח מזינת מימי רחמים וחסר תרלו ייסורי הלדיקים הוח כי ויגר מוה שמה שמניר ומסך הוח מהמוג שהוח לגדיקים ייסורין מוונים ברחמים שהם לטובתם לרחמם ולחריקם חך שמריה בלי מזינת מימי רחמים ימלו יסתו לעתיד כל רשעי חרץ ולח חמר יסתו ימלו להורות שעל בחחרונה לחחרי טובם חסר להם כעת ידי מה שחכלו וכיותם פה כשיכותו לקבל עונשם לח יהיה רק עד טיט הדין שיטרכו למלוץ לשתות שהוח כמשל שמתוך עניות השמרים לח יוכלו לקבל רק ניגע מהנמלת רך מתוכם ויש שו טרם קבל עוני הרוגז • (י) ואני לגיד לעולם כו' יחמר הלח המרתי להוללים שהולליס שלחר טובות העולם הזה הלו ושלח יתנו זו כיוס להובדי השמים כי הכל בהשנחה והן חמת שהוחמני שלח יסמעו חך מה לחשה חני חעשה חת שלי כי לגיד דבר זה לעולם ונם חקבל מוסרי לעניני כי חומרה לחלהי יעקב הפותן בלבו להסתפק בלחם לחכול ובנד ללבוש • (יא) וכל קרני רשעים חגדע כו' משיבה רוח הקדש ומומרת בשמו יתב' על ידי מה שחני מחריך לרשעים הוח לרעתם כי הלח תרנה רעתם שחקוס בעשם בקום עשה שכל קרני רשעים חגדע ומשם שדחקו הלדיקים יהיה סיבה שיזדככו ויתלבנו כל כך עד שחליהם תרוממנה קרנות לדיק • או יחמר כל קרני רשעים חגדע בשם שחדרוממנה קרנות לדיק שמקוחת טוב הלדיק יכנעו ויוגדעו רשעים רנים • (א) והנה מרו"ל ומהמפרשים ירחה כי סמומורהזה על הנלות ידבר ולפי זה יהכן יחמר הנה למנלח על העדר שחחת כחלו נגה יתברך לל תשחת בנלות לח ישרחל יחות מזמור שהוח כי הטיל הקב"ה החף וחימה על ציון ובית המקדש כד"ח כלה ה' חמתו שפך חרון חפו ויחת חש בציון ועל ידי כן לח השחית החף לח ישרחל ואחה לחסף על זה סיר בייחוד כי כן קרה לו נס הוח כי הטיל הוח יתברך כעס קרח על כספו וזהבו וכל כלי ביתו וכל קנינו ואשתו והטיל לח בניו משם חשר חסף משם כי ובני קרח לח מתו • (ב) **הודינו** לך כו' הן זה פתח דברי בני הנלות החיל הזה לפניו יתברך בהיותנו מסיבי הסקוח טובי ממועד חשר לח נגלה קלו וחין עוזר על הריכותו עד יערה עלינו רוח ממרום הנה הודינו לך חלהים בנלות חשרים חשר הולחתנו ממנו בהלל מלרי וכן בגחולת בגל הודינו בשתי תודות חני זכריה ומלחכי כו' מסבניס לרץ ישרחל לקדשה ובזמן היות קרוב שמך כחשר הולחתנו והושעתנו ממנו לח הוכרכנו להלל כי חם לספר נפלחותיך כי קריחתה זו היח הלילה וקרוי לחשועה ההיח קירוב שמו יתברך למה שהוח יקר' חמר כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק כי על ידי מפלת עמלק שיהו יתברך מתרכה ומתקרב חלינו על שהוח מעמלק מתחיל ליפול ובוה יחמר וקרוב שמך קרוב ולח ריחוק חלינו מהיו כחשר היה עד כה עם שלח נגזר הסמיכות עד דור חחרון הוח מתקרב בהתחלת מפלת עמלק ומומרים כי חו לח הטרכו להלל רק ספרו נפלחותיך כי קריחתה זו הלילה ועל כל זה שהודינו בהלל ביניחת מלרים וכן ביום וסיפר נפלחות בגדי על כל זה בזה החדרון הגדול והחרוך על העדר השחקתנו יהיה מומר וסיר כחמר • (ג) מסיבה רוח הקדש בשמו יתברך וחומר לם מה שחקח כל כך חסירי התקוה בזה החדרון הוח על בלחי היות לו מועד ידוע כי ליבח לפומ' לח גלי לחל הסיבה לב כי הלח נס כי חקח מועד לשו בזמן תליל מלחת כי חלי מלרים חשפוט לפי מעשיכם לקנר כי זכו לחיסנה (ד) כי הלח כחשר היו כמונים חרץ וכל יושביה במלרים חם היימם מסלימים מועד הל' שנה כנודע מספר הזוהר כי חם היו שוהין חם יותר היו נשקעים בטומחת מלרים עד חפס תקוה ונחבדים המה וכל העולם הנברח בשבילם על כן חו חלכי תכנתי עמודיה סלה בקנר הומן והחשב חשבונות מיניקך הנה כי לח בחועד תלוי הומן • (ד) חו יחמר רלו כי לח מחשבותי מחשבותיכם כי כחשר נמונים חרץ וכל יושביה במבול חו תכנתי עמודיה סלה על ידי כחי וקיום השבועה והבריח כן לל חסיחו לב חל הלרות ודרכוחיכם כי לטובתכם יהיה וחל תירחו (ה) כי הנה חמרתי להוללים חל תהלו לומר מי ה' ולעכב חת ישרחל נגד מחמרו יתברך ולרשעים כל"ל החומר השמים לעלה חל תרימו קרן כי לך חל שחול תורד (ו)

ולהמן

ולהמן וסיעתו לל תריתו למדוס קרנכם נדברים על ה' חלילה בחומרו
כבר הוח וקן כו' כנמדרש ועל ין לומר תדברו בצוחר עתק נגד ישרחל
להעבירם על דת כמודע מתוקף נזרותם על כך (ז) ועל סר לחדוס
חסר רחמו יעקב עולה ולימו יורד לומר כי הלח ממוקח שהוח מלד לפרסם
שהוח ממוכח חבי חבין על עסו ולח
מתערב שהוח מילחק חבין שהיה
בחרן פלסתי מפרכה של חרץישרחל
ולח ממדבר שחטחו ישרחל נעגל
בלה לו הרחמות לחדוס כי הלח
ביצחק ולח כל כך יצחק נקרח לפרסם
ויצחק ורע ונם לח מדבר שחטחו בו
תנח לך הרמה כי לח מלסס סס
כי סס שב לח סבותם וימו עסות
מסכן ויקרבנו חלין (ח) לך כל
נדולתך חימה תלויה רק עד יקוס
יעקב כי כשוב כיפל זה קס וזהו כי
הרחים שופט זה יספיל וזה יריס כי
כשוב סופל זה קס (ט) ומה ישיבו
סובלים הנלות וכל החומות הנרים
לותם נצחת הלח הוח כי כום כו' הוח
כי יס דין ונרה נעשה על ידו יתנרך
ויס על ידי כלי זעמו כחות הטומלה
חרבי מפחית כלף וחימה כו' ומר
הנה בהה נצרת ישרחל כום ניד ה'
ממנו מסקו ולכן לס היין חמר ודין וחדוס הוח מלח מסך מימי רחמים
שקוכלו לסבול ועס כל המשך נלותכם חין כל הכום עד הסמרים הנו'
קסקו רק ויער מזה המלח מסך הנוכר ולח עוד הלח שיבח לכס ניער
ורק בלתי עד וקסה לשתותו לך סמריה הס כלי זעמו יתנרך הקרחים
סמרי הדין והרונו של כום הדין חסר למטה הס ימלו יסקו כל רשעי חרץ
הנרים לתכס ולח יספיקו לשקו' כל הסמרים כי הס יכלו וחנס לח יכלו
כעניין ויסרתיך למספט כו' הפך החומות מ"ה להיות כל רעתם סמור
להס יחד וזהו ימלו יסקו כי מלילה לחת תספיק לחדוס וכל הסמרים
יפחדו (י) מסיבים ישרחל כמקלונים וחומרים וחני החם חניד לעולם
חומרה לחלהי יעקב חסר היה עמו עס הכעסו לפני עסו הוח לדוס
החס לעשה כן נס לחני תמיד ומתי תכלה הרעה מעלי כי הלח תחבתי
לומר לחלהי יעקב (יא) מסיב הוח יתנרך וחומר וכל קרני כו' וחו
מחליהם תרוממה כו' והוח בחחרונה יקיס חלה שמיח הבן די לח בידין
ומחק לכלמה והדקת פרולח כחשך חספך כספך ודהבך שכל המלכיות
יעדיו לחחת וחו תרוממה קרנות לדיק:

עו (א) **למנצח** בנגינות כו' (ב) מודע ביהודה כו' כמדר'
חמר רבי יוחנן בן נורי בשעה שנלו
עשרת השבטים שבט יהודה ובנימין לח נלו התחילו חומות העולם לומר
חין זה חלח חכופת פניס לפי שהם בני תכסניח שלו בשח להם פניס ולח
הנלם הודיע הקב"ה בחמנותו בעולם שנחמר בשבטי ישרחל הודעתי
בחמנה חותה שעה מודע ביהודה חלהים עכ"ל ודפתס ז"ל
ספירושו מודע בשה שעשה דין ביהודה שם חלהים בחומות שחינו נופח
פניס לך לפי זה חומרו בישרחל נדול שמו בלי נודל כי החומות היו
החומרים שהיה מסוח פניס בדבר ממנ חמנה בחיכה דבתי חמרו רז"ל
כי העשרה שבטים היו החומרים כשנלו הס ולח שבט יהודה פניס הקב"ה
נוסח לבני תכסניח שלו חלל כשרחו שנלתה יהודה חו הודו כי חין לפניו
יתנרך מסוח פניס חלילה לך שם בחיכה רבתי לח הזכירו פסוק מודע
ביהודה חלהים וחפשר להמשיך הכתובים לפי המדרש ההוח כחר היסב
שחמר חסף דברי רז"ל בעצמן שחמר הנה כתשר מודע ביהודה הומר
חלהים שהוח עשוח שם דין ורונו בחרנן חו בישרחל הס עשרת השבטים
נדול שמו יתנרך שחינו נוסח פניס (ג) עה היות כי שם היתה
תכסניח שלו כי ויהי בשלח שכו ומעונתו בציון וחף על פי כן מודע ביהוד'
חלהים (ד) וחדרבה בתכסניח שלו שהוח בציון הזכיר שמה שבר רשפי
קשת שהם חנים של קשת הרונו הס מלחמים רעים מפחידים חף וחימה
פועלי הפורענות והוח מחמר רז"ל כי רחה הקב"ה כי חף וחימה שם
היו פועלים הפורענות על ישרחל לח היה נשחר שריד על כן עשה
השליט חת החף וחימה על ציון להתיך בה כחס וזהו כלה ה' חת חמתו
שפך חרון חפו במה שוינת חת בציון וזה יחמר שמה שבר רשפי קשת
שהוח בציון הזכיר כי שם שיבר כח שם רונוס הנה זה עשה בתכסניח שלו
עלמה והפעם היה למען יהיה ליסרחל מנן כי כחשר המנן סובל הכחות
מחכים חת בעליו כך ציון סבלה מכות בעד ישרחל ועס כל זה לח פטר
לנמרי חת יהודה חלקו כי לח הספיק זה רק לנבל יכלו ישרחל בין החף
והחימה לך עדיין נשחר על ישרחל חרב ומלחמה סלה הנה בזה נמר
חומר כי לח נשח פניס לבני תכסניח שלו כי חדרבה התכסניח עלמה חינך
ושיבר בה רשפי קשת ונס בבני התכסניח לח חסר חרב ומלחמה סלה:

(ה) נאור חתה חדיר כו' קומריס בני הנלות החיל הזה כשמעם
מחמר רוח הקדש כי שמה שבר
רשפי קשת כי כלה ה' חמתו
חרון חפו במה שלח השליטם
רק על ציון לבל ישלחו בישרחל
ידיהם הנה מזה מלחנו רחיתו תסובב
נדולה על קוסיח החומרים נויס
מרקדיס בהיכלו חיה כוחותיו כי על
כן ירמיה לח חמר הנורח ודיחל
חמר נוי' מרקדי' בהיכלו חיהנבורותיו
ועל כולם חמר הנבור כך הנגו
לחנחנו מודים וחומרים כי ב'המוקדי'
שהם נורח ונבור חדרבח היו
הו בתוקפם וזהו נלוי לחה שהוח
נורח כדעת המתרנם שתרנם דחיל
לח ונס נבור וזהו חדיר במה שעמה
שברת רשפי קשת יותר מהרחי טרף
כלומר יותר מחסר בהרי"ו כחסר
כנגו ל"ח מלכיס שהייתי טורפס
לפניהם יותר היית חו נורח חדיר
והוח כי חו לח היו לף וחימה נגד
ישרחל כי שם חדרבה נגד הגויס כך עתה הרחת היוכך נורח וחדיר
שעברת רשפי קשת הבחים ברונוס לפקוד על ישרחל ושברת לוחס שלח
ישלטו רק בעלים ובחבנים (י) והנה קושיח זו שמלחנו לה תירוץ היח
כל כך נדולה כי עליה תשהוללו ורפו ידי תבירי לב ירמיה ודניחל
ברחוקס נויס מרקדים בהיכלו ולחד לח הזכיר נורח ולחד לח הזכיר
נבור בחומרם שלח היה הוח יתנרך בזמן ההוח משתמש בחמות הסס
חמנס כחסר נמו שנקס ויהיו ישיבי עפר כי נסחלקו החבירי לב המוכרי'
זו ולח חלחו כל חכחי חיל הס חכחי כנסת הנדולה ידיהם על חבירי לב
המוכרי' כי מה ידיס למו לומר כך והוח מחמרנו לנחמו ועל פי דרכו רמו
כי לח מהיוחס מהרהריס חחריו יתנרך לחמרו כן החבירי לב המוכרי'
לומר חולי לקו בחוחס כי לס שניכה היתה מיקחס ולח עוד כי לס
קלה משיכה מתייחסת לחמות והזו נמו שנקס כי כיוון כמדובר שלח
היה הוח יתנרך משתמש לו ממדות נבורותיו (ז) ומה שלח מלחו כל
חכחי חיל ידי המקטיהן הוח בחומרם כי לו חסבר שלח היה נורח בעת
החרנן כי הלח מי הפיל תרדמה על כל נבורי ישרחל שהיו כרחומים
בשיכה הס וכל רכב וכל סוס שלח עלתו כח להתקיומס נגד
חויביהם לס לח שחתת חלהים ומורחו נפלה עליהם בעומסם וזהו
מנערתך חלהי יעקב נוסח שהוח בהיות ישרחל חויבים שנקרחים יעקב
ותכונה לחלהי יעקב זו בעת החרנן מפיחת נערתך חלהי יעקב היה
מה שנרדם יעקב המוכר הס עמך לו שנעס יעקב יכופ ונס רכב
וסוס שלהם (ח) וחס כן יוכרח לומר כי לח חסרה מדת נורח מחתו
יתנרך וחס כן למור מעתה כי חתה נורח חתה שהוח חתה שהייתי
נורח מתחלה נס נורח חתה נעתה ומי יעמוד לפניך כי חתה ה' לח
שניח וחס כן למה היה לריכות חפיס ההוח לרחות נויס מרקדים
בהיכלך ושמלחו נוררין בקרב מועדיך ושתקת הנה היה שחלו הייתי
מעכב בידם היית פוקד כל חשמות ישרחל ברחשם והיו כליס חס ושלוס
על כן שנלת למען הטעם על ציון ובית המקדש וזה הענין מבחר
במה שמודיע בפסוקים עם שחמר קלת ממנו למעלה ונס יסיב על מה
שחמר למעלה שעם שנמה שבר רשפי קשת הס לף וחימה שסיבר כחס
במה שנפך חמתם בציון עם כל זה לח הספיק כי נשחר חרב ומלחמה
לחת עד שמירק הכל (ט) ויקן טעם לך לח פקד השחריח מיד וזה
נפסוקים חלו מחו' מחז חפך מפחים השמעת דין וכו' והוח בהוכיר
מחחדש ז"ל נפסוק מפחים כו' וזה לפוסק כי בשמוע החרץ שהיה יתנרך
מלוה דינים ליסרחל ירחה ותחמר על מלוה לחת שלוה לחדם לקיימו חלי
כך"ח חכורה החדמה בעבורך עתה על מלות רנות הלח חלקה וזהו
מפחים השמעת דין חרץ ירחה ולחר כך כשמעה תכבי כו' שקטה
הנה חלקו חומרו ירחה ושקטה לפניס ירחה ולחר כך שקטה שלל"כ
לס ירחה למה שקטה ולס שקטה למה ירחה שהוח הכרת המחמר בנמרח
ולף חלו נחמר על דרך זה והוח כי נפטים בערנות מוחד חסר היה חו
חפך לכלות חת שוכחי ישרחל לולח ממד פנחס ויפלל והנה חין פנחס
בכל דור על כן מה עשה הוח יתנרך מחז השמיע על ידי מרע"ה כתורתו
חשר יעשה לנלחתי כלות חת ישרחל שהוח לכפר חדמתו עמו סיעיל

רוממות אל תהלים עו עז

חרון אפו בארץ לכפר נעד עמו והוא החמור פרשה נגביס ורחו את מכות הארץ ההיא ואת תחלואיה לשבר חללה ה׳ כה כי שם ניתרנו כי הגוים הרוחים לשבר חללה ה׳ בארץ יתמהו ברחות הארץ שלא תטחה נפריה ומלא שרפה כמהפכת סדום אך יפיצו לעצמם ויחמרו מין זה כי על תשבר עזבו את ה׳ וילכו לחרי ההבל לשבר לשמ׳ דבר זה ודלי תחייב כליה על כן הטיל כעסו בארץ ועל שחרית חימה נתפיים נמה שיפליכם לל לארץ לחרית ויפתרו קיימים כיום הזה וזה יחמר הכה מזו לפך בערבות מוחד על עין השטים משמים השמעת דין להחריב החרץ ועל כן ירלה בחמור ורחו את מכות הארץ ההיא ואת תחלואיה נפריה ומלא שרפה כו׳ כמהפכת כו׳ הלא מזו ירלה לך לחר כך ושקטה בסוף העניו שהיה להשחיר ליפרחל שחרית

(י) בחמור כי בקום למשפט אלהים לחושיע בל ענוי ארץ סלה׃ יא כי חמת אדם תודך שארית חמות תחגר׃ יב נדרו ושלמו ליהוה אלהיכם כל סביביו יובילו שי למורא׃ יג יבצר רוח נגידים נורא למלכי ארץ׃

עז למנצח על ידותון

(ב) קולי אל אלהים וארועה קולי אל אלהים והאזין אלי׃ ג ביום צרתי אדני דרשתי ידי לילה נגרה ולא תפוג מאנה התנחם נפשי׃ ד אזכרה אלהים ואהמיה אשיחה ותתעטף רוחי סלה׃ ה אחזת שמרות עיני

(יא) למנצח על ידותון מזמור׃ ב קולי אל אלהים והאזין אלי׃ ג ביום צרתי אדני דרשתי ידי לילה נגרה ולא תפוג מאנה התנחם נפשי׃ ד אזכרה אלהים ואהמיה אשיחה ותתעטף רוחי סלה׃ ה אחזת שמרות עיני

חשמעה דין ארץ יראה ושקטה׃ ט בקום למשפט אלהים להושיע כל ענוי ארץ סלה׃ י כי חמת אדם תודך שארית חמות תחגר׃ יא נדרו ושלמו ליהוה אלהיכם כל סביביו יובילו שי למורא׃ יב יבצר רוח נגידים נורא למלכי ארץ׃

עז למנצח על ידותון

(ב) קולי אל אלהים והאזין אלי׃ ג ביום צרתי אדני דרשתי ידי לילה נגרה ולא תפוג מאנה התנחם נפשי׃ ד אזכרה אלהים ואהמיה אשיחה ותתעטף רוחי סלה׃ ה אחזת שמרות עיני

חרון אפו בארץ לכפר נעד עמו והוא החמור פרשה נגביס ורחו את מכות הארץ ההיא ואת תחלואיה לשבר חללה ה׳ כה כי שם ניתרנו כי הגוים הרוחים לשבר חללה ה׳ בארץ יתמהו ברחות הארץ שלא תטחה נפריה ומלא שרפה כמהפכת סדום אך יפיצו לעצמם ויחמרו מין זה כי על תשבר עזבו את ה׳ וילכו לחרי ההבל לשבר לשמ׳ דבר זה ודלי תחייב כליה על כן הטיל כעסו בארץ ועל שחרית חימה נתפיים נמה שיפליכם לל לארץ לחרית ויפתרו קיימים כיום הזה וזה יחמר הכה מזו לפך בערבות מוחד על עין השטים משמים השמעת דין להחריב החרץ ועל כן ירלה בחמור ורחו את מכות הארץ ההיא ואת תחלואיה נפריה ומלא שרפה כו׳ כמהפכת כו׳ הלא מזו ירלה לך לחר כך ושקטה בסוף העניו שהיה להשחיר ליפרחל שחרית

(י) בחמור כי בקום למשפט אלהים לחושיע כל ענוי ארץ סלה׃ יא כי חמת אדם תודך שארית חמות תחגר׃ יב נדרו ושלמו ליהוה אלהיכם כל סביביו יובילו שי למורא׃ יג יבצר רוח נגידים נורא למלכי ארץ׃

עז למנצח על ידותון

(ב) קולי אל אלהים והאזין אלי׃ ג ביום צרתי אדני דרשתי ידי לילה נגרה ולא תפוג מאנה התנחם נפשי׃ ד אזכרה אלהים ואהמיה אשיחה ותתעטף רוחי סלה׃ ה אחזת שמרות עיני

(יא) למנצח על ידותון מזמור׃ ב קולי אל אלהים והאזין אלי׃ ג ביום צרתי אדני דרשתי ידי לילה נגרה ולא תפוג מאנה התנחם נפשי׃ ד אזכרה אלהים ואהמיה אשיחה ותתעטף רוחי סלה׃ ה אחזת שמרות עיני

(יג) ולא עוד כי אם שאם רוח נגידים בעלי הממון לא יהיה לאם ממשל׳ לדקה ויהיה חים מנהיג ובוכר רוח נגידים לאם לדקה כ״כ יהיה וכוחו אחין לריך לומר שלא יהיה עליו מורח מהחומות כי אם שחדרכה יהיה הוא מורח למלכי ארץ כי גדול האעשה׃

עֵינַי נִפְעָמוֹתִי וְלֹא אֲדַבֵּר : ה חִשַּׁבְתִּי יָמִים
מִקֶּדֶם שָׁנוֹת עוֹלָמִים : ו אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי בַלָּיְלָה
עִם־לְבָבִי אָשִׂיחָה וְיַחְפֵּשׂ רוּחִי : ז הַלְעוֹלָמִים
יִזְנַח׀ אֲדֹנָי וְלֹא־יֹסִיף לְרָצוֹת עוֹד : ח הֶאָפֵס
לָנֶצַח חַסְדּוֹ גָּמַר אֹמֶר לְדֹר וָדֹר : ט הֲשָׁכַח
חַנּוֹת אִם־קָפַץ בְּאַף רַחֲמָיו סֶלָה : י וָאֹמַר
חַלּוֹתִי הִיא שְׁנוֹת יְמִין עֶלְיוֹן : יא אֶזְכִּיר מַעַלְלֵי־
יָהּ כִּי־אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם פִּלְאֶךָ : יב וְהָגִיתִי בְכָל־
פָּעֳלֶךָ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה : יג אֱלֹהִים בַּקֹּדֶשׁ
דַּרְכֶּךָ

היה שמורה ויאמר הנה מחלה לה הייתי מניט רק נצרתי ולח במה שחטא עמי נצרה לך עתה לחר מוקי לב לילך לחוות שמורות עיני לחריך שכל עיקר הבטחה עליך עד נדר שחבטח משומס כי נפעמתי ולח חדבר חו כל כך נדלה נרח נלוח שכינה בעיני שנפעמתי ולח חדבר על נלוחי (ו) לך במחשבתי שמחי לבי וחשבתי ימים מקדם הם שבעת ימי בראשית שהם שנות עולמים שהם לעומת שיחת חלפי שני דהוי עלמח הדין ויש שנח כנגד חלף שניני שהוח עולם שלחר התחיה שנם הוח נקרח ע"ה נדברי רז"ל הוח עולם של שבח בלוסן שלוסה הימים כוללים נ' עולמים וה והבח בחלף השניני כלומר ועל כן לר לי מלד שלם כן מעת נולד חדם לפי החשבון רחוי לבח בן דוד טרם לח הרנה מהלף השני כי כשיעור שבין תחלת היום ליצירת חדם הוח שיעור כח בנדול נלף השני ובעונותינו יצלו מהם מה שילמו ועל חלה חני בוכיה (ז) ושמח תחמר הלח התיקון הוח מה שחמר המקונן קימי רוני בלילה לנלח חשמורות שעל ידי זכות תורה בלילות מוכה לך מוה חני מלטער כי הרי לני עיסה כן כי חזכרה מניתי בלילה היה רגה של תורה שעיקרה בלילה ולם על העדר קריחה ודריסה בכל לבב שהם השני יצרים ובכל נפש הוח מה שהוח יח' בלתי מקבל הפלתי מה שחין כן לם בכל לבב ובכל נפש הייתי דורשו כי היה מתליח עלמו לי כדבר שבחמר בנר לך ומלחוך כו' ומלחח כי תדרשנו בכל לבבך שהם שני יצריך ובכל נפשך הנה נם ב' הלבבות והנפש הן עמי לבקש לת ה' והוח כי דרך השלם לתקן מעשיו לשוב עד ה' כרחוי הוח להתבודד ולהסיח נפשו עם לבו על חשבון חסר יתנו לה' הרוח והנוף לזכור כל חסר חטח וחיך יתקן לבל יבוח לפני מלך מלכי המלכים ולהיות כי החדם הוח הנפש ולח הבשר כר"ח על בשר חדם לח יסך על כן על חסר הנפש תסיח עם הלב לומר עם לבבי חסיחה כי הלח עם לבבי הם השני יצרים חסיחה בניו לבניהם לעשות חשבון הוכיות והעבירות ולברר ולבנן הנשחר מלשוב ולתקנו הרי כי שבתי נשני הלבבות ולהיות כי המחשב דרכיו היח הנפש כנר הזה כי נר לילהים נשמח חדם חופש כל כו' לומר ויחפש רוחי לקיים מה שנחמר בחפשה דרכיו ונחקורה ונשובה (ח) הנה כי שבתי וחדרשנו בכל לבב ובכל נפש ועל כן חמרתי ולומרה הלעולמים יזנח חדני ולח יוסיף לרלות עוד ולכח ה' לחומר ומלחח כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך • (ז) חו יחמ' עם לבבי חסיחה ולח עם בני חדם כל יבואו להרחיב דבריס ויחפש רוחי חיפוש ודריסה על מה זה התריכות והם כל החקירות והחלוקות שמכחן ער סוף המומור (ח) והיחל ולחמר מה שעם לבבי חסיחה הוח מה ומה שם לתי בלתי רחוי יעשה בשביל שם חדנות הוח שכינה שבנלות כ"י חסר תקונתו היח ליושע עמה וזהו הלעולמים יזנח חדני הוח שם חדנות היזכהו לעולמים לבלתי הוסיפו מהנלות וה לח יעלה על לב ולח יוסיף לרלות עוד נם זה ח"ל כי הלח הוח יתברך חמר והיה כי יבואו עליך כל הדברים החלה הברכה והקללה וכו' ושב ה' חלהיך חת שבותך וכו' וכן נחר לך ומלחוך כל הדבריס החלה בחחריח הימים וכו' כי לל ירחוס ה' חלהיך וכו' (ט) ולם הוח כי כל מה שנדר לנו היה על זכות חבות ובעונותינו הרבים כוכו עד שחמה זכות חבות נם זו היתה טענה כי לם זכותם חמה חסדו יתברך לח חס כי החפס לנלח חסדנו זה לי לפשר כי הלח נאר חומר לדור ודור כי חמר כי יד על כס יה מלחמה וכו' מדור דור חך לח לעולם חלילה וידוע כי ביום נקם עמלק היח הנחולה שנחמר כי יום נקם בלבי שנת נחולי בחה (י) ושמח תחמר כי לין לנו כחים ולח רחוים נם זו היתה טענה כי הלח כחוב בתורה וחכותי חת חסרי יחוי חף על פי שחינו רחוי וחסם שכח חנות חל חסר חמר וחכותי חת חסרי לחון לם קבץ בחף רחמיו שחמר וחרחמתי חת חסר חרחם כי לו יוכח שלהיות שלין כח ברחמים להיטיב כחסר נחסר והסניף החף לקבץ לוחם החם יסניק להיות סלה חלילה : או יחמר נהוכיר מחתרס ז"ל על פסוק וזכרתי חת בריתי יעקב וכו' כי הנה חמרו רז"ל למה ביעקב לח נחמר חף ובחברהם ויצחק נחמר חף לח לחברהם שיצח ממנו ישמעחל ויצחק שיצח ממנו עשו נחמר נהם חף לבל יעקב שהיתה מטתו שלמה לח נחמר בו חף ע"כ • והענין כי וכירת זכות יעקב • מניעה ביותר שלין נה עיכוב חף כחשר בחברהם שהחף מלד ישמעחל וביצחק מלד עשו • ובנח לל הענין והוח נמה שכתוב חלללו על פסוק תתן חמת ליעקב חסד לחברהם שהוח כי כל לחד מהחבות על ידו מתעוררת מדתו חסד מלד חברהם נבורה מלד יצחק רחמים מלד יעקב ולומר הנביח לחברהם תתן לכל לחד מדתו חמת ליעקב חסד לחברהם חך לח נבורה ליצחק כי לין חלו לריכים למדת הדין והנה על דרך וה יחמר חים היטרחלי המיצר נגלות המר הוה היתכן שסס לל בעל החסד שכח חבות לח יעלה על לב וזה לומר כמתמיה השכח חבות לל ונם לין לו זכות חבות לנלוך חסד לחלפים כי הס יחמר לים כי בחברהם ויצחק ים לף זה מלד ישמעחל וזה מלד עשו ועל כן יש עיכוב הנה לזה יש ב' תשובות ח' כי לח סנר מפני זה הוח יתברך הנבת זכות חברהם ויצחק חלח מפני החף שבחברהם ושניצחק הקדים להס לת יעקב חך נם על סניהס חמר שעם היות בהם חף יזכור וזהו חומרו לס קפץ בחף בתמיהח כלומר שלח סנר והחליט שלח תועיל זכותם כלום • ועוד ב' כי הלח זכות יעקב שהוח בחינת רחמים לין בו עיכוב לעולם כי לין בו חף כי מטתו שלמה וזה חמר רחמיו סלה כי מדת רחמיו הס סלה כי לין ביעקב עיכוב וזה יורה היות נמלת בחף רגיע שהוח מן המפסיקים • או יחמר לס יחמר לים כי לין לו יתברך רלון טוב עם בני הנלות הזה כי הלח יורה היה לו יתברך רוגז עמהו והרחיה כי קבץ בחף ולח נלה הקץ כחשר בחרבן רחשון שפירש שבעים שנה הנה משם רחיה וזהו לס קבץ בחף חדרבה הנה זה יורה כי רחמיו סלה שלהו היה מיעד קץ היה נראה שלין להקדים שחמרתו ניזהר על כן הניחו בלבו וזה יחמר כי יום נקם בלבי ועל כן שבח נחולי בחה בחיתיבה לס תחבה על כן סתם להורות כי בכל יום הוח קץ שיהיבה (יא) על כן חחר החקירה העלתי ואומר חלותי היח שהחולי המסבב הלריכות ממני היח שימנעני מלקבל הטוב ולח מלדו יתברך כי הלח ימינו יתברך בשוטה להשפיע תמיד טוב וחסד וחלותי שחמרתי הוח שמות ימין עליון שבעונותי הייתי סיבה לשמות ימין עליון שבמקום השפיע עלינו משפיע על שונאים בחרון נלותנו ומשולמס יהיה למו שלום וזהו נלות שכינה כי לנו השבינו נלות שכינה ולשמות חסד ימין עליון הנשפע על ידי השכינה לל ישרחל קדושים ובחרץ הקדושה להשפיע ביחוסים חשר חמרו חכמי החמת שהוח לשכינה מר ממות זה די לל טעם לריכות הנלות והוסר • ועל פי דרכו רמז כי עליון הוח יתברך תמיד כי למו השפעתו לך חס חינהנו מה נשעול בו כי עם נלות שכינה כ"י לל יבער מהיותו עליון • (יב) חזכור מעללי יה כו' חחר חומרו טעם ל' לריכות הנלות החיל הזה מדבר דבר שחתחיל בו ועושה לו הקוה כי לל לנלח ישכח מלחח יתברך כי יעשה בכל נפלחותיו חשר עשה להוליח לת ישרחל ממלריס כי מלו נרח העולם לל עשחו כי לם נשביל ישרחל וזה החילו חזכור כו' • והוח כי הנה נם שלח רלונו חדוש העולם הנה על ידי מה שעינינו רחו הנסים שנעשו במלריס ומה נם למחמרנו בבילוד התורה כי עשר מכות הן דוגמת עשרה מחמרות הרי הוח כחלו רלונו חידוש העולם עין בעין וזה יחמר חזכור מעללי יה הס מעללי שני העולמות חשר ברח חלהים הנכללים בחוחיות יה כי ביה ה' לור עולמים העולם הבח בי"ד ועולם הזה בה"ח כחשר חזכירה מקדם פלחך שהוח כי חזכירה מה שהיה מקדם חלי פלחיך שהוח במלריס כי הס דוגמת החידוש וחין מי שיוכל לשנות הטבעים ח"ו לל מי שעשחם (יג) וזה לל היה על ידי מה שעשית פלח לל הייתי יכול להשיג על ידי חקירת חידוש העולם וחחזקתו כי הין כיו בחכמת חדם לכך כי על כן חמרו רז"ל מבריחשית עד ויכלו כשוד חלהים הסתר דבר ומיכלו וחילך כשוד חלכים חקור דבר וזה יחמר מה שחמרתי שעל ידי פלחך חזכור מעללי יה הוח חדוש העולם ולח על ידי חקירה הוח כי בסיפור כל פעלך הין לי רשות לחקור שהוח מבריחשית עד ויכלו כי הס והגיתי בכל פעלך הניה בלבב ובעלילותיך שחחדי כן בלבב הוח שהשיחה ולם כן הין לחקור כי הס שבעלילותיך שמויכלו וחילך שכולל נם ספר שמות שבו עלילותיו יתברך שמהם תתמת ותתחזק לשמות החדוש ככל חשר עולל במלריס כמדובר (יד) כי לם לח כן שכל חדם לח היה נוזר שבריחת עולם נשמי כי הלח חלהים בקדם דרכך הוח הרוחניות ומהין ולהין היה לך מבח בנשמיות ועוד כי מלך בשר ודם לריך לעשות ולחרנו מה שהין כן חתה כי מי לל נדול כחלהים ולח לעורך בריחת חוזו בחוכן שעל ידי הפלחות ניכר חידוש העולם לח על ידי חקירה כי הנה

רוממות אל תהלים עז

דַּרְכְּךָ מִי־אֵל גָּדוֹל כֵּאלֹהִים׃ פּ אַתָּה הָאֵל
עֹשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ בָעַמִּים עֻזֶּךָ׃ פּ גָּאַלְתָּ בִזְרוֹעַ
עַמֶּךָ בְּנֵי־יַעֲקֹב וְיוֹסֵף סֶלָה׃ יז רָאוּךָ מַיִם אֱלֹהִים
רָאוּךָ מַיִם יָחִילוּ אַף יִרְגְּזוּ תְהֹמוֹת׃ יח זָרְמוּ
מַיִם עָבוֹת קוֹל נָתְנוּ שְׁחָקִים אַף־חִצֶּיךָ
יִתְהַלָּכוּ׃ יט קוֹל רַעַמְךָ בַּגַּלְגַּל הֵאִירוּ בְרָקִים
תֵּבֵל רָגְזָה וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ׃ כ בַּיָּם דַּרְכֶּךָ
ושבילך

הסכל היה מעבד כמדובר (טו) ולזה להסיק כי לומר שחקה החל בעל החסד כי עולם חסד יבנה ולכן לומר מעשה במי חפצת מנרותיך לא נאמר שהוא על כללות התמות ובנסדיל כלם ברקים העולם • לא כן הוא כי הלא בהיותך עושה פלא שעל ידו ניכר ברקים העולם תיכף עושה חסד לנויש עכו"ס כי אם תדבקנה בשחקה עושה פלא הודעת בנויש עוד הוא מדת דיוק כי לחקה מכה בהם ולזה עולם שבנית לעשות חסד היה בשביל הנויש (טו) לך החסד שעשית הוא ליסרחל כי הנה גחלת גדולה עמך שהוא מדת הדין כמודע שבגויים עשית ספטים לנחול לזה עמך ירחה בודאי כי בשביל יסרחל שבח ברקים העולם כלו' אם כן תיפ"ז אחת נאמרנו כי לחר שכל ברקים עולמך היה בשביל יסרחל שבח ודקי כי לא לנצח תשכחנו ולחר בני יעקב ויוסף סלה לומר לזה יתכן לומר שכאשר גחלנו בזה בני מכל הגויש והרי זו ככל הגויש היו עובדי ע"ז וזה קרחתים עמך ושמחו בחדת בם לזה לחר בני יעקב וכו' והוא מלחר רי"ל החומרים כי בזכות ד' דברים שהיו לו ליסרחל שלזן כל העולם כדאי להם לנחלנו אלא שבו לזה שם ולא שבו לזה לשונם ולא כחשדו על העריות ושלא היו מנלים סוד שהשתיכרו י"ב חדש ענין ושלשה חשה משכנתה וכו' וזה יחלר על מה אלא שבו שם ולשונם לחר בני יעקב כי היה ניכר תמיד היותם בני יעקב לכל כי לא היה להם שמות גויש ולא לשונם נלזון שכל רואיהם יכירום כי מיסרחל הם ועל העריות ונלוי שתרים לחר ויוסף כי נתנשה בחלה עריות בחדותו וגלות דבר כי כ"ב שנה שהיה במצרים לא אלא לחנין לזחר כי היה חי לבלי הלטין זה לחין ולבלתי הכויחם שלחרו לחביהם שזה עד שעל ידי עלמם שלא שיהיו הם המשברים לחנין שעל ידי כן לא יקלזם עליהם ולחר שכל ברזיות העולם למעננו היה כי על כן בנחולתנו הרחית חידום עולמך וטעם הברלו עודנו נם עתה ומה נם כי טובי' לחנו מהדור ההוא כי ע"ז לזן בידנו ודלזי שתשוב תרחמנו ותנחל חותנו (טו) ועל פי דרכו רמז כי כל מדה יש בה דין ורחמים כי מדת חל שהיא חסד יש בה עוז דין שעושה בעמים כחשר עשה במצריים וזהו לזה שהוא חסד ליסרחל שך ומדת דין פועלת נחולה וחסד וזהו נחלת שהוא חסד ליסרחל דורוע עמך שהוא במדת הדין שהשה הנקרחת זרוע נחל עמו שהוא חשר הוליחם כיד חוקה • (יז) ראוך מים חלהים וכו' לחרי חומרו כי ברזיות עולם והניסים ונפלחות חשר עשה הוא יתברך עשה על חודות יסרחל חשר נחלם מיד נר שת ויחמר לזה יורה נניסים חשר עשה בהולזיתו חותם כי הוא יתברך ברח עליונים ותחתונים למעננו כי בכלם עשה פלא בעבור יסרחל יורה כי בשבילם נברלו העולמות ובדבר הרחשון היחל והוא כי הנה הדבר הח' חשר ברח היו המים כמחמר רש"י ז"ל בחומרו כי על כי לו חפשר לפרש ברחשית ברח חלהים כמו ברחשונה ברח שהרי מים קדמו כי מלח ומים נעשו השמים ולמ"ד ממים לבדם כמ"ש ז"ל בברחשית רבה שמים שת מים ועל כן שת ויחמר כי בקריעת יס סוף היה חות לרחשית חידום העולם וזהו רחוך כו' והוא בהוכיר מלחמרם ז"ל בברחשית רבה כי לא היה יכול ליקרע עד שהקב"ה נתן ימינו על ימין משה וזהו היס רלה ויבוח רלה חת הקב"ה ולחמר למשה מפניך חיני נקרע חלא מפני חלוה יעקב • ונבח חל הענין לחמר המשורר הנה זה הרחיתנו חדום העולם והוא כי כחשר רחוך מים חלהים שהיתה רוח חלהים מרחפת על פני המים כך כחשר רחוך מים על יס סוף יחילו ונקרעו וכמו שזו הרגות תהומות שהיו על הארץ ולחמרת שיקוו חל מקום חחד ותרלה היבשה כך חף בים סוף ירגזו תהומות להרלות יבשה בין הגזרים הרי נרלתה בזה עשות ה' חלהים חרץ (יח) ונם עשות רקיע במה שכחשר זורמו מים עבות קול נתנו שחקים והוא כי הנה בשמים נכללים עולם המלחכים ועולם הנלנלים ותחלה היחל בעולם המלחכים שהמלחכים הם בכלל מעשה ברחשית כמחמרם ז"ל שלא נחלקו חלא שם נברחו נשני לו בחשבי ועולם הנלנלים ועולם השפל ושת הכל הורה יתברך ביניתת מלרים שהוא הנורח חת כלם וזה נמה שנקדים מלחמרנו במומור י"ט ובמקומות רבים כי רקיע הנקרח שחקים שהוא השליבי שנו שוחקים מן לנדיקים לעתיד לבח הוא התחלת עולם המלחכים כחשר הכריחנו שם ברחשית עלומות ובדורות כי ברקיע השני שנו חמה ולבנה ככבים ומולות נכללו נו כל הט' נלנלים לדעת רו"ל כי על כן נקרח נלנל כי חם רקיע כי הוא כולל הנלנלים כלם ושחקים שנו שוחקים המלחכים מן לנדיקים ונבול שנו בית המקדש של מעלה ומה נם הרקיעים שעליהם הכל הם שמי השמים

שהם עולם המלחכים • ונבח חל הענין והוא כי בח לחסף להורות חיך עשה ה' בחומות מלרים שליטקו בנ' העולמות להורות כי הוא ברחם ולהיות כי רחשית הכל היו המים להורות כי עולם חסד יבנה על כן היחל בפסוק הקודם להחת ענין מה שרוח חלהים מרחפת על פני המים וממנה נמשך עשות ה' חלהים חרץ בח עשה להוכיח נם מה שהיה ביום השני שהוא רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים והוא בחומרי זורמו מים עבות והוא כי בשבר נחמר ורב תהיות קולות חלהים ובשר כי חומרו קולות חלהים ובשר יורה שהיו מעולה מעולם הנלנלים והרחיה כי היו למעלה משבע עולם נשמיי כי הלא היה לזם בתוך כדור הארץ והוא שתהלך חרלה בכח נדול כי לא ככבתה במימי הבשר כי כח חלהי היה עמו ועל כן בקולות חמר קולות חלהים שהיו קולות מעולם רוחני המותן כח בשר ולזה שבתוכו וזה מלחמר הכתוב זרמו מים כו' לומר הנה כחשר נעשה זרם בתוך מים עבות שהם הבשר שהם מים עבות טיפין טיפין ענין נקפים הנה זו קול נתנו שחקים כי קולות חלהים שבאו עם הבשר נתנו שחקים שהם מעולם המלחכים ולח מעולם הנלנלים שהוא עולם נשמי ולמה עשה ה' ככה שיהיו זו קולות משחקים שהוא עולם המלחכים חך הוא כי רלה יתברך להורות כי מי שעשה זה הוא חשר חמר ויעש יהי רקיע שהוא לזם בתוך המים וכו' כי כן במים עבות ההם היה כדור חלול ובתוכו לזם והיה הזם מבדיל בין מים שמלזו הח' למים שנלזו השני דומית יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים ועל כן להיות בדבר ההוא רמז חל הבית עולם המלחכים ומה נם לפרקי ר' חליעזר כי יהי רקיע וכו' כחמר על רקיע שעל ראשי החיות שכלו לזם על כן זו קול נתנו שחקים כו' שהוא התחלת קומתו עולם והכה הדעת היותר קודם הוא כי זו נבראו נם המלחכים ויהיה רמוז בחומרו לזם חנליך יתהלכו והוא כי הנה לזם חנליך ועליהם ירמוז בחומרו לזם חנליך יתהלכו והוא כי הנה לזם שת חנליך כד"ת מקול מחנליך חשר החזיק שלך הם שת כד"ת לחור חנליך יהלכו והם חנליך שהיו שת בתוך כדורי הבשר יתהלכו כי ותהלך לזם חרלה שהורה בפי' כי הקם ההוא רוחני ומהלך כי על כן לזה חמר נו לשון הקבטות כ"ת לשון הליכה והוא רמז ל' המלחכי' עשתם שנבראו ברקיע המבדיל בין מים למים המהלכים חרלה כחשר היה בחבראם ודומה לו כי הליכות עולם להם (יט) וזם יחמר לזם כי קולות הקול מעולם המלחכים כדרך הרעמים וענין חנליך שהם חלי לזם שהיו בתוך הבשר ותהלך חרלה היו ברקים שנם הם משם זה לח יתכן שזם היה קול רעמך בנלנל שהוא עולם הנלנלים ולח נשחקים שהוא עולם המלחכים זם כן היה הין מחירים ברקים תבל כנודע כי הין רעש בלי ברק חלח שהוא כדעת חכמי הטבע כי להיות שהוא הרחות מעיד יותר מהוש השמע על כן עם שהרעש יוצח תחלה הבזק נרחה קודם וזה יחמר זם קול רעמך היה בנלנל הנה זם הין מחירים ברקים תבל תחלה שהוא בחויר העולם ואחר כך היחה מקרנשת ותחל החרץ מהרעש חך בשבר לח ימלח החרה בחויר כי לח היו ברקים כלל כי זם ותהלך זם חרלה בהשתבר החבן בשר וזם כן ודלזי שנם הקול לח היה רעמך בנלנל כי זם קול נתנו שחקים והזם שבתוך הבשר חנליך שלך שהם זם רוחני מחתך היו ולח ברקים כמדובר • או יחמר הנה ביחרמו חיך על ידי נסי מלרים הורה יתברך ברחית ל' העולמות עולם השפל ושלש המלחכים ומלחכיו ומהיכו יורה כי נם ברח עולם הנלנלים לזה חמר קול רעמך כו' לומר זה הין ברחיך ללמוד מזם כי זם מחשר חמו רוחים בשולם דרך לחזיו קילות כי כחשר קול רעמך עדיין בנלנל טרם ישמע בחרץ החירו ברקים תבל כחשר הזכרנו כי סידר הוא יתברך שהין רעש נח מעולם הנלנלים שלח יבח תחלה ברק להחיר על החרץ וזהו קול רעמך בנלנל החירו ברקים תבל ולמה עשה ככה הוא יתברך ולח רעמים לבדם שמועילים לעולם לפתוח מקורות המים כנודע חך הוא לנבל יבח לעולם הרעש פתחום ויבעתו הבריות על כן מקדים ומרחה להם הברק בהחרה כוללת למען ידעו כי יבח רעש ולח תהיה בילחתו פתחום בל יבעתו וזהו רנזה ותרעש החרץ לומר כי תפילו על ידי קדימת הברק רנזה ותרעש מה היו עושים בלי קדימת ברק כלומר כי על כן רחה יתברך ויסדר כן לנבל יבעתו והין זה כי זם שנם ה' פעל ועשה עולם הנלנלים והין הדבר טבעי בכל העולם כי הכל ברחת בשביל יסרחל כי הנה בית דרכת כו' • ונבח חל הענין מוכיחה מחמרם ז"ל בחומרם ויבקעו המים ויבקע היס

לה נאמר הלה ויבקשו המים תלמד שכל מיותר שבעולם נבקעו : ורחוי לעיון לב חס בקע היס לעשות דרך לעבור בחולים כל מיותר שבעולם למה נבקעו • והנה הטעם הרשבון הסר יפול לב החדם עליו הוח למען פרסם הדבר בעולם • עוד חחשבה טעם שני והוח כמה שבתבנו כי מה שטעה פרעה וחילו לבח במים חחריהם היס ולח זכרו חת כל מעשה ה' כי מורח הוח ויתמו לב לחשוב כי גם זה מעשה חלהיס הוח וחס עשה עם לח נשכיל פרעה וחילו עשה כי חויבי ה' המה חך הנה חין זה כי חס שהוח יתנהג משניח לעיס ויחבדם ויולך חת היס נרוח קדיס עוה כל הלילה ויעלה על לב פרעה וחילו כי הרוח קדיס עוה קרעה היס ולח ידע כי מה היה הדבר והנה מזה היקה יוכלח תקלה כן גם עדת ישרחל ישנו ויעלה על רוזיס גם המה כי רוח הקדיס עשקה ולח וימעטו ויבוחו גם קריעת יס סוף על כן מה עשה הוח יתנהג נקע כל מיותר שבעולם בהנקע היס כי על ידי כן יכירו וידעו כל סוכני תבל ויושבי חרן כי חלהיס עשה ולח רוח הקדיס כי הלח בכל מיותר שבעולם לח עבר גם רוח הקדיס ומשס ילמדו גם הס על היס והנה טעם זה השני יתבן הוח מחמר לסף בחומרו בים דרכך כו' לומר הנה בים היה דרכך בכוונה להעביר חת ישרחל ולעקור חת המלריים חך ושבילך בלחי ריחב כשל היס הנקרח דרך עשית בחיס רבים שהוח בכל מיותר שבעולם בקריעה בעלמח כשביל לר חמנס עשית לותו יען כי ועקבותיך שפסיעותיך עשו דרך בים לח נודעו כי חדרבה חשבו כי רוח הקדיס חרבה היס ועשה דרך על כן היה שבילך בשחר מיותר כי גם יודע החמת ביישרחל וכל העולם ולח המלריים טרם הגלות להס מה שנבקעו שחר מיותר (כא) וכל הפרסוס הוה לח היה כי חס על חודות ישרחל שהוח כי נחית כלחן עמך וכו' כי חס הורת חיבה יקירה והוח מחמרם ז"ל נפסוק לח חסרת דבר כי חפילו כל פרי מגדים שהיה בלבנס היה מוזמן לפניהס ומכל מחכל חסר יחכל וזה יחמר נחית כלחן עמך שהוח כלחן שדרך לנחותם במדבר שמוזנס לפניהס עשס כך נחית חת עמך שלח חסרו דבר וגם שלח היו כדחים היה בזכות רועיהס שהיו ביד משה ואהרן כלומר ולח כן גם עקה בטוחים חנו תתן לנו רועים כהם כי לח נרחנו מיולחי מלרים לישחל כהם • (יז) או יהיה עניו הכתובים לומר גדולה הורחת בורחך חת העולם שמבלי הרעשות חתה משנה חותו כרצונך כי הלח רחוק מיס הלהיס בתמיה כלומר כי חיכן דולות ולו יוכח שרחוק מיס הלח יחילו כי הלח רומס המה וחיך יקפעלו ליגוד ועוד שחפילו חס נחמר שהמים המגולים בים סוף רחוק הלח מלף יהיגו תהומות התחתונים שתתחת לגלגים כי הלח גם המה קפלו בלב ים (יח) ולחר שקפלו ונעשו מים עגות זרמו על המלריים וכל זה נעשה בלי תהך קול ועשות הרעשה כי לם כנעשה מלינו והוח פלחי עגום מחד כי הלח בהתרחותך נסיני שלח היה לפלחם קול נתנו בחקים שהוח קול הסופר וגם חגלניך יתבלבו הם הלפידים (יט) ולח נרחך לומר בהנלותך בעולם בעלמך כי לם חפילו קול רעמך כחשר הוח בגלגל למה שהוח רעמך טרם ישמע בעולם הלחירו נרקים תבל לפרסם כי קול רעם יבח מיד לבל יבעתו ועל כל זה בהוחלחך כך רגז' ותרעש החרץ (ך) וכחשר היה בים דרכך בעלמך ושבילך בחיס רבים ועקבותיך לח נודעו בעולם כי לח היו לח קולות ולח הרעשות כי לם כנעשה מלינו כי זה יורה כי למה שיוכר הכל חתה נעשה רלונך בלי עשותך הרעשות כמכריח חת הוולח לקיים נורתך כי הכל ביד כחומר ביד היוכר לעשות חפלו (כא) וכל זה עשית בשביל ישרחל כי נחית כלחן וכו' כן נכנטת תעשה עמנו גם בגלות הזה • (ך) או יהיה שעור הכתובים על דרך זה בים דרכך וגם שבילך בחיס רבים לם כל מיותר שבעולם כי היית מפליח לעשות למענס ועס היות שבעוד שעקבותיך לח נודעו שפדיין לח ידעו כי תעשה להס בים דרכך שהס פסיעותיך ודרכיך הס י"ב דרכים לי"ב שבטים נעוד שלח נודעו עדיין (כא) נחית כלחן עמך בתמיות וכנכסו תוך היס עד חוטמס כי בטחו בך וחחמר פי חין לנו לחכחו הבטחון ההוח הנה היה ביד משה ואהרן וכוחס היתה מסייעתם כן בשכר החמנה תושיעמו • או יחמר מעין

הדרך הרחשון שהוח יתחזיק ליישרחל לוכות עשוס מה שילחו ממלריס לחחרי מסה ואהרן בלי נדה לדרך בהרן לח מקום זרע כו' ולח חמרו היה מחכלים כחיס לוקניס וחולים ועולליס ויוקנים ועוברות ומניקות כי חס יגלו במסחבותם לרוכות בשמלותם בנמל שלח הספיק להחמיץ ועל זה החזיק להס טובה הוח יתבר' בחומרו זכרתי לך חסד נעוריך כו' לכתך חחרי במדב' כו' ונס חמר חני ידעתיך במדבר בחרן תלחובות וזה יחמר כחיס כלקן עמך כי יגלו בתוס לנב כלקן שהוח וכוח רב כלו' ונס לנו יש לנו וכוח החמנה

ושבילך בַּמַּיִם רַבִּים וְעִקְּבוֹתֶיךָ לֹא נוֹדָעוּ :

כא נָחִיתָ כַצֹּאן עַמֶּךָ בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן :

עח א מַשְׂכִּיל לְאָסָף הַאֲזִינָה עַמִּי תּוֹרָתִי

הַטּוּ אָזְנְכֶם לְאִמְרֵי־פִי :

ב אֶפְתְּחָה בְמָשָׁל פִּי אַבִּיעָה חִידוֹת מִנִּי־קֶדֶם :

ג אֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ וַנֵּדָעֵם וַאֲבוֹתֵינוּ סִפְּרוּ־לָנוּ :

ד לֹא נְכַחֵד מִבְּנֵיהֶם לְדוֹר אַחֲרוֹן מְסַפְּרִים תְּהִלּוֹת יְהוָה וְעֻזּוֹ וְנִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה :

ה וַיָּקֶם עֵדוּת בְּיַעֲקֹב וְתוֹרָה שָׂם בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר צִוָּה אֶת־אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדִיעָם לִבְנֵיהֶם :

ו לְמַעַן יֵדְעוּ דּוֹר אַחֲרוֹן בָּנִים יִוָּלֵדוּ יָקֻמוּ וִיסַפְּרוּ לִבְנֵיהֶם : ז וְיָשִׂימוּ בֵאלֹהִים כִּסְלָם וְלֹא יִשְׁכְּחוּ מַעַלְלֵי־אֵל וּמִצְוֹתָיו יִנְצֹרוּ : ח וְלֹא יִהְיוּ כַּאֲבוֹתָם דּוֹר סוֹרֵר וּמוֹרֶה דּוֹר לֹא־הֵכִין לִבּוֹ וְלֹא־

נאמנה

עח (א) משכיל לאסף

כו' נח להוכיח לח ישרחל ירחו ויקחו מוסר בל יקרס כחבותס שלקו בעונס ככל הכתוב בתורה וחסר קרח להס לחחרי כן עד מלכות דוד המלך ע"ה והנה המוכיח כחוהו מדבר עס הטובים בעלס הבלחי נריכים תוכחת ועס יחר ההמון והנה השלמים שבישרחל והקרובים חל ה' הלח יחמרו מה ידעת ולח נדע ומה תחדש לנו ומה נלע לנו בתוכחתך על כן נהם היחל ואחמר הקרובים חלי חשר לדיקים חתס ונקרחים עמי החזקו תורתי עס שחיכם נריכים תוכחת כי שכר החזנה בידכם ולהמון הנריכים תוכחה ולח הוסרו מרחוק מה שכתוב בתורה כשמוע מפי מוכיח לכם הני חומר הטו חוזנכם לחמרי פי • או יחמר גם שקלת דברי כתובים בתורה החזינה עמי תורתי ועל מה שחני מוסיף וולת הכתוב הטו חוזיכם לחמרי פי כלומר לח ממני חתס שומעים כי חס משכיל מפיס החלהיס בפי והוח כי דרך רוח הקדש כי חס ה' הדברים בפי הלדיק כד"ח רוח ה' דבר בי ומלתו על לשוני והנה הטו חוזכם לחמרי פי כלומר כי חיכן דברי עלמי כי חס דברי פי הוח חשכיל יפיס ה' בפי בלי בחירתי כי חס ברוח הקדש (ב) ושמע תחמרו מה נלע בחמור לכם מה שכתוב בתורה וטוב טוב היה להניח דבריס הבלתי כתובים מחשכיל תרעו בעולם ולח נכתבו לו"ח הנה חס חפתחה במשל פי לומר דבריס חשכיל תרעו בעולם שיהיה לכס למשל בל יקרכס כחשר לכמה בלתי כשריס שלקו בעונס לח יבלר ממני מלהגיד כי הלח חביעה חידות מני קדם חמתיות (ג) חשר שמענו ונדעם וחבותינו ספרו לנו כלומר חך מני לח חנחר להניח רק מהתורה (ד) ושמע תחמרו החס לספר לנו מה שכתוב בתורה לח יעלר וולתך רבים יספרו ועוד כי הלח כתוב הוח בתורה לפנינו הנה לח נכחד שמבניהם של הביתינו הנוכרים כמוני לדור חחרון מספרי ענייני התורה חך הנה לח יספרו להוכיח ולקחת השומעים מוסר בל יקרס כחבותס רק לספר תהלות ה' ועווזו ונפלחותיו חשר עשה חך לח כמוני שחוכיח בדבריס (ח) ושמע תחמרו הלח העד העיד נמו ה' בתורה והיתה השירה הוחת לך לעד כו' ודי לנו זה לקבל תוכחת הנה חשיבכם כי גס שויקם בתורה עדות ביעקב וגם תורה שם בישרחל שממנו ירחו וכן יעשו עס בל זה תלחנו חייבים לחזמרו להוכיח כי הלח חשר נזה ה' חת חבותינו להודיעס היה לבניהם כד"ח ולמען תספר בחוני בנך כו' וידעתם כי חני ה' והנחת לבנך וכו' וכמה כתובים כיולה מה גם במשנה תורה (ו) ולח היה הלווי רק למען ידעו דור החרון בנים יולדו חשר לח ריחו חת מעשה ה' ולח ישכחו כו' ולח יהיו כו' ולח להוכיר ולספר תהלות ה' רק ללמדם מוסר לקיים חנוה וו עתה בחתי ברוח הקדש והלמודים הס נ' (ז) לחד הוח ויסיפו בלהיס כשלס ולח יבטחו בחסח ב' ולח ישכחו מעללי שס לל חשר עשה בתורת חסד לל מבלי היותנו רחויים ועל ידי כן כחשר יוכרו מה שקבלו בתורת חסד ישמרו חקיו למה שהס חקיו ותורותיו למה שהס תורותיו שלח על מנת לקבל פרס (ח) שלישי ולח יהיו בחבותם כו' ושמע תחמרו חיך נחשב להיות דור לחד סורר ומורה כי חפילו על נן לחד קשה עד שיש חומר שלח היה כי הלח דעו ליפה כי חין הרע מחניל לח החדש פעם לחד רק קו לקו כי חשר היו דור סורר ומורה לח מתחלה היו כך רק היולו מעט מעט כי תחלה דור לח הכין לבו לעבוד כרחוי חך רוחו עדיין שלם עס ה' וחשר לח הכין לבו ומה נמשך שלח נחמנה חל כל רוחו הוח גם נפשו ונגעו בחמונה חלילה

נֶאֱמָנָה אֶת־אֵל רוּחוֹ׃ פ בְּנֵי־אֶפְרַיִם נוֹשְׁקֵי
רוֹמֵי־קֶשֶׁת הָפְכוּ בְיוֹם קְרָב׃ י לֹא שָׁמְרוּ בְּרִית
אֱלֹהִים וּבְתוֹרָתוֹ מֵאֲנוּ לָלֶכֶת׃ יא וַיִּשְׁכְּחוּ
עֲלִילוֹתָיו וְנִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר הֶרְאָם׃ יב נֶגֶד
אֲבוֹתָם עָשָׂה פֶלֶא בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׂדֵה־צֹעַן׃
יג בָּקַע יָם וַיַּעֲבִרֵם וַיַּצֶּב־מַיִם כְּמוֹ־נֵד׃
יד וַיַּנְחֵם בֶּעָנָן יוֹמָם וְכָל־הַלַּיְלָה בְּאוֹר אֵשׁ׃
טו יְבַקַּע צֻרִים בַּמִּדְבָּר וַיַּשְׁקְ כִּתְהֹמוֹת רַבָּה׃
טז וַיּוֹצִיא נוֹזְלִים מִסָּלַע וַיּוֹרֶד כַּנְּהָרוֹת מָיִם׃

ויוסיפו

(ט) ובני אפרים היחל הוא לומרו ויסיפו בחלהים כסלם כו' אמר בני חפריס שעמו כסלם בהיותם נושקי רומי קשת ולא בא' על כן הפכו ביום קרב לפני פלשתים (י) כי נוטים בעצמם גרם שלא שמרו ברית חלהים ויהיה שתרו כד"ת שמר את הדבר שלא המתינו בריח חלהים אשר כרת להוליאם לסוף הד' מהות שנה והקדימו ל"ו שנה ושמו תאמר טעו למנוע ממרמת בין הנתריס הלא ובקורתו שכתוב בהן בקוד יפקוד חלהים אתכם ס"ת היקה מסורת בידיהם שנהיות פקידה כפולה בפי הנוחל הוא הזמקי ולא עשו כן רק מהלו ללכת בתורתו ולא המתינו עד בא משה שאמר כי אמר ה' פקוד פקדתי אתכם שהוא בקידה כפולה (יא) ועל האוסר הפני שהוא ולא יפשכו מעללי הלא תזמרו מם כתוב הללו בתורה לוך כשכחתו כי הצערך לומר לנו ולא יפשכו כו' לומר הנה לזה תני אמר ויפשכו כו' לומר לל תתיחו לחמר מה בצע בהזכיר מה שכתוב בתורה כי ידוע הוא כי הלא ויפשכו כו' כי היה דור של יוצאי מצריים שפשכו מה שעיניהם ראו ולא זר והוא ויפשכו כו' אשר הרחם וחמור מעשה לם שכחו מה שראו בעיניהם מה גם מה שכתוב ולא ראוהו על כן טוב לספרו למען יזכר והזמרו עלילותיו ונפלאותיו יהיה כי בכל פלא היה ענין אחר גם כן נמשך כתכת דם שהיתה להבות אש מצריים ומעשיהם ישראל והחיקש בשאר לו כענין הכתוב הללו על אשר התעללתי במצרים ואת אותותי כו' • הו יאמר שלם לם נפלאות הוא למרחה עיניהו לך בבחינתו יהבדך הוא כ"ת פעולות וז"ל עלילותיו כלומר פעולות בלבד לם מפקת עלמו כי אין הדבר פלא בעיניו יתברך ולם לם נפלאותיו הוא בבחינת אשר הרחם למרחה עיניהם וזה יאמר פסיק מורח עלילה על בני קדם שהוא עלילה מורח על בני קדם :

(יב) נגד אבותם עשה פלא כו' הנה אמרו רז"ל שהיו יולדות בשדה תחת התפוח והוא יתברך מורח לכל אחד בחלל הארץ כשני דדין אחד של דבש ואחד של חלב והיה הוא יתברך מנדלם שם ומנדלם היו בקיס בשדה עדריס עדריס וכל אחד מכיר אביו וזה יאמר נגד אבותם הרואים בעיניהם בקיס כנגדם עשה פלא שהכיר כל אחד אביו והייה פלא עשה נגד אבותם בארץ מצריס שדה לוען כאלו ראו בעיניהם מה שנעשה בשדה בהשר על נבש חרשו חורשים ובאו כמשת השדה והוא בארץ כו' כי בבחי הבנים נגד אבותם עשה פלא שהכירו אבותם כאלו בארץ מצריס בייחוד היה' שדה לוען ונדלו שם עם אבותם ולא זוה ידם מתוך ידם : (יג) בקע יס כו' הל"ל בקע יס ויעבר מים כמו כן ויעבירם לך הנה אמרו רבותינו ז"ל על והמים להם חומה חמה כתי' סביב ומתלא עליהם חמה לטובה אחר שעברו וכבכרו בו לולא ה' מעמד מלעוניהם וזה יאמר בקע ים ויעבירם בישבה ואחרי כן שהיה מתפלא חמה לעוניהם כשהיו בתוכו על אשר אמרו על יס בית סוף ויולל מים כמו כד שיעמדו נלבים ולא יפשכו עליהם :

(יד) וינחם כו' רמוז לעיל לך חל חומרו בחור אם ולא אמר בחם כמו שאמר ביום בענן וכן חומרו וכל הלילה אה סביום לא נאמר כל היום והנה אפשר לומר כי ביום לא נאמר בכל כי טרם כלות היום היה מקדים עמוד האש וכחוקי' לאורו בערב יום הכל אם היה עמוד הענן מקדים טרם האפלת עמוד האש והיה מאפלת מיד עמוד האש היו משוללים מעט בסוף הלילה מהאור כי אם וכל הלילה בחור אם בחופן כי לא היתה קדימת עמוד הענן הלילה כי אם לכבוד בעלמו אך עמוד האש היה מאיר כל הלילה עוד כיון בחומרו בחור אם בשום לב אל חומרו בחורה להאיר להם ללכת יומם ולילה שירחו מלות יתירות אך כיון הכתוב להודיע בל ירחה שלא היה אור עמוד האש מאיר רק ליושבים רחשונה במחנה תוסת שהעמוד בפניהם אך לא לכל אשר במחנה עד סופו בחופן אשם היו חפצים ללכת בלילה לא יאיר להם עמוד האש רק להולכים רחשונה במחנה הרחשון אך כל יאר העמ בחשך ילך על כן אמר להאיר להם כו' לומר שהיה מאיר להם בחופן שיזהו לאורו ללכת כלם יומם ולילה כי אור האש היה פרוס בכל המחנות מאיר להם כמו שמאיר להם אור היום וזהו הזכירו מדת יום בלילה בחומרו להאיר כו' יומם ולילה כי חומרו יומם הוא מיוחד אך הוא להקים ולומר כי אור עמוד האש היה מאיר להם בלילה עד שיכלו ללכת לאורו כאשר ביום וז"ת להאיר להם ללכת יומם ולילה וזה יאמר פה בחומרו בחור אם שהוא כי לא היה עמוד האש לפניהם מעוקה שלא יהנו

מימנו רק האור העמוד בפניהם כי אם בחור אם שבאורו היה הוא יתברך מנחה תוקס כאשר בענין ביום : עוד יתכן יאמר כי לא היה העמוד אם מחמם להם בהוסן יכר להם חומו ומה גם בימות החמה לו"ת בחור אם לומר שאור אם היה להם ולא חומו וזה גם כן כיוצא תורה לפי זה בחומרו בעמוד אם להאיר להם • עוד יתכן בחומרו וכל הלילה ובחומרו בחור והוא כי עמוד אם היה מדת לילה שהוא דין והיה קשה כי לפחות מחצי הלילה והלאה היה רחוי להתחיל במדת הסבה על כן אמר וכל הלילה בחור אם לומר שהתחיל גם תחלת הלילה לא היה בעצם כאם כי אם בחור אשר בו שהוא הדקו' והבירות שבעמוד האש כלהבת היולאה מהבלה כי להבת דקה כך דקות מדת הדין הוא חור שבאש היה המאיר להם הוא החסד ותמיס שבאש וזה כל הלילה כי' תחלת הלילה וזהו וכל הלילה כו' • (טו) יבקע צורים כו' הנה מהרחוי היה יחמר יבקע צור כי הלא אחד היה ונם רחוי לשית לב כי בפסוק זה חומר בקוע ובשני חומר ויניחם מולים מבלע ולא חמר בקוע ובזה בחתרים הבאה בצור הוא חומר וישק וכאית בצור ובבלע נחמר ויך את הבלע כו' ונם בצור הוא חומר וישק כתהומות רבה ובבלע הוא חומר ויורד כנהרות מים ונם בבלע נחמר מולים ולשון ירידה מה שאין כן בצור שלא השר לא זה ולא זה והנה במדבר אמרו ז"ל יבקע צורים במדבר חמר רבי יהודה בר' סימון בשם ריב"ל משה מבה את הצור להוציא מים וכל הצורים שבמדבר נבקעו והיו מוציאים שנאמר יבקע צורים לקנרדמים שיזל לשער את המדוה ומצא את התמונים מנועלים מה עשה נטל את הקרטון והכהו ושמעו כלן ופתחו מהליהן • עד כאן • והנה ירמו דברים מפולל הנה כי מי נתן בזה תמונים וחנויות ומדות וקנרדמים לשערן ומי שנר התמונים והלא הצור מהלין הוא סנור ומסנור ומה גם כי היה צור החלמיש • ולבא הל הענין נשים לב מה צורך הכאה בצור כי הלא יכך ה' להוציא מים מצור מבלי הכאה יוליכם • אמנם הנה ידוע מחכמי החמת כי המדבר מלא כחות חיצונים וכל שפע המשלח בו לשונים בו הוא בהשתלשלות שרים חיצונים והנה דרכם וטבעם הוא להריק בצרות עין כי נם המים הנמצאים במקומות יהודים בדברות הלא מוצר הם והנה רצה הב"ה להשפיע מים ליסראל בהשתלשלות הסר של המדבר הוא והיה רוצה לשער המדות שהוא שלא יתן המים ליסראל רק במדה נדושה ורבה חשר לא כטבע וכן בכל צמורות כחותיו פיוספעו בהם המים לך המה סנרו מונחיים כי חיצים רוצים להריק בשופע ליסראל על כן צוה יתברך לשער כח חיצוניותם במטה החלהים הקדוש והכה את הרחטן הוא הרחם הוא הסר ומיד כל כחותיו נבקעו והולו מים כל למוריו וזה יוכן צורך חומרו יתברך הנה לנכי עומד לפניך שם על הצור לומר כי להכניע את הסר בריך להיה לנכי עליו כי לא את תבן צור לנכי מכה כי הם את כח חצוני קשה שתלוטם בו והנה מרו"ל נקח כי כח חצוני היה ומשך אחר פעם הכתוב כי צור אחד נבקע ולא כל צורי המדבר נחמר כי הן לחת שלא יבבר כי צור חלמיש היה הצור הוא בעון תלונת ישראל כי על כן משה ומריבה קרא ה' למקום ההוא על כן נחת מקום עונש הקשה ההוא שהוא כח חיצוני הנעשה בעון והיה סובר מבות שפע המים בצור נמצאו ב' צורים יחד אחד רוחני חיצון ושמת ואחד צור החלמיש שבעני וזה יתייסב חומרו בכתוב צור זה פעמים הנני עומד לפניך שם על הצור והכית בצור כי היה ראוי לומר כי הצור כבר נכר אך חומר הוא יתברך הנה שני צורים המה והלו היה הצור הטבעי ולן מעכיר להוציא מים אך הוא כי יש צור אחר הוא קשי עונש ועל כן להכניעו צריך להיה נכה לפניו ומפני שפופט כל הארץ יחני יעשה משפט על כן זכותך משה תעזור להם להחלים קושי עונש וזהו הנני עומד לפניך כי היותי לפניך שבת בלהי מעבי מים כי זכותך תעזור ועל כן המטה אשר הכית בו לא היאר שהוא אות השר על יאר נם בו תכה לא הכה החצון הזה הוא העשה בעון והוא והכית בצור בפ"ת שהוא כמו בהצור לומר כי אחר שזכותך תסייע נם לא הכה ההוא בכחך זה והכית זכותו ומחלין יבקע הטבעי וזה מלחמו רחיקו מעשה חומרו יבקע צורים ולא חמר צור כי שניס היו כמדובר ולא תקייחם ההשקלה כל הצור כי הם חלין יתברך וז"ת ויסך כתהומות שחזר על ה' הנוכר למעלה שהוא יתברך היה המשקה בעצם ומוליך מים כתהומות רבה כי חוץ מן הטבע הוא והנה זה היה בצור (טז) לך נבלע לא היה כן כי

יז וַיּוֹסִיפוּ עוֹד לַחֲטֹא־לוֹ לַמְרוֹת עֶלְיוֹן בִּצִיָּה׃
יח וַיְנַסּוּ־אֵל בִּלְבָבָם לִשְׁאָל־אֹכֶל לְנַפְשָׁם׃
יט וַיְדַבְּרוּ בֵּאלֹהִים אָמְרוּ הֲיוּכַל אֵל לַעֲרֹךְ
שֻׁלְחָן בַּמִּדְבָּר׃ ד הֵן הִכָּה־צוּר וַיָּזוּבוּ מַיִם
וּנְחָלִים יִשְׁטָפוּ הֲגַם־לֶחֶם יוּכַל תֵּת אִם־יָכִין שְׁאֵר
לְעַמּוֹ׃ כא לָכֵן שָׁמַע יְהוָה וַיִּתְעַבָּר וְאֵשׁ נִשְּׁקָה
בְיַעֲקֹב וְגַם־אַף עָלָה בְיִשְׂרָאֵל׃ כב כִּי לֹא הֶאֱמִינוּ
בֵּאלֹהִים וְלֹא בָטְחוּ בִּישׁוּעָתוֹ׃ כג וַיְצַו שְׁחָקִים
ממעל

חינו קשה כצור והוא מלמרנו בניחור התורה כי עון הנעשה ברפידים היה נדול שהוא עון ניטול תורה שהספיק לחרבן בית ראשון שויתר הכ"ה על ע"ז כו' ולא ויתר על ניטול תורה על כן נכרית מהעון כח קשה כצור מה שאין כן בקדש כי על כן היה כשלא הבלתי קשה ולא חלוני בעשם רק בכסוי בלבד ולכן צוה יתברך שבדבור יתן מימיו כחלו הפלא עלמו הוא המוכן כחומרו ונתן מימיו ועל כן לא נאמר בקיעה בשלא רק בצור לשבר קליפה קשה חיצונית ועל כן נאמר ויזובו שזובו מתוך הצור מה שאין כן בשלא שאת ויוניח מוליד מפלא כחלו מהפלא עלמו היו יוצאים כי היה כמכסה בעלמת בלתי טמא ככתוב חללו במקומו שהיה על שהתעללו מהטפל בקבורת מריס שהנחיר בזכותה ועל כן הקפיד הוא יתברך כשלחה במטה ולא הניח מתחלה לנאת חלת טיפין טיפין והנה תרו"ל מהו ויך את הסלע פעמים כי בהכלה רחשובה לא יצאו חלת טיפין טיפין חזר והכה ויצאו מים רבים ווה יאמר על הרחשובה ויוניח כוחים מפלע ועל הפניה ויורד כבהרות מים כי להורות ההקפדה על שלא היה בדבור היה בלתי לאת הרבה ומתחלה ומטעם האמור בצור אמר כתהומות ובפלע אמר כבהרות כי הצור היה על המים כחרץ על התהום שבריך ליבקע החרץ כדי שיצא כד"ח ויבקעו מעיינות תהום רך בפלע היה כדבר המוכל כבהר: (יז) ויוסיפו עוד כו' אמר פעם רחוקה הפנחתו הנדולה לא מצאו מלהוסיף לחטא לו למרות עליון בציה והוא לומרם כי עליון הוא והציה מקום חיצונים וחין לו יתברך מצח לנאת במקום ההוא להפניח בקדושתו יתברך וחין זה כי אם שבאתו וכו' על כן אלי מלוה ולא ישבאו: (יח) וינסו אל כו' אחר דברו על הנ' מוסרים בח אל הנ' והוא ולא יהיו כאבותם דור סורר ומורה על ידי תחות אוכל שקו לקו מתפקר ועל זה אמר וינסו כו' לשחול אוכל כו' והנה כתבנו בניחור התורה שאומרו התחלו תחלה הוא כי ב' תחלות היו להם אחד בשר שניה עריות אך על עריות הסתירו בלבם ולא ערבו אל לבם לנטל בשפתים רק אכילת הבשר ו"ח ויאמרו מי יאכילנו בשר כי אם שאמרו בפה לא היה רק לשחול אוכל לנפשם וזה יאמר פה וינסו אל בלבבם בתחלה שבלב אך מה שאחלו בפה הוא אוכל לנפשם כלומר שלא לאלת בטבע רצו רק להחיות נפש והוא אומרם ועתה נפשנו יבשה כו' (יט) ואף גם מה שדברו בפה קו לקו נתפשטו להרע כי בתחלה וידברו בחלהים לומר שהיתה מדת הדין מוכעת הטוב מהם ומזה נתפשטו לומר היוכל כו' גם מדת חסד על לערוך שלחן במדבר מקום שאין המבט שלו נוזר בו שפע לחם ומים ועל כן קראם לומעלה דור סורר ומורה שמתחילים במעט כמוהו (ך) והביטו ורחו תיך רעה בלבבם ואין רעתם מה שיוציאו בשפתם כי הלא אין עיקר תניעתם רק עריות שבלבבם כי הלא ק"ו הדברים כי הן הכה צור ויזובו מים כחשר רחו בעיניהם ויכיר שלא בטבע היה כי הלא ובחלים יפטופו והגם לחם כלומר אין צריך לומר המן שהוא לחם מן השמים כי אם הגם לחם נשמי מכ"ם יוכל תת כי החם מה שהוא גם לחם כמן יוכל ודאי תת מקל וחומר ואם כן החם יש ספק אם יכין שחר לעמו בקמיה שאין צריך בריאה והויה חדשה רק הכנה כי הכ"ח אז עוסות ישנם בעולם כלומר שודאי יכין אם כן אמור מעתה כי אין זה רק דבר אחר שבלבבם (כא) לכן שמע ה' ויתעבר והוא מה שכתבנו על פסוק וישמע ה' ויחר אפו ובעיני משה רע שה' למה שהסי"ת שומע ומבין כל"ח שמעני אדוני לומר כי הוא יתברך למה שהוא רואה מה שבלב על כן ויחר אפו שהבין כי רעה בלבבם על דבר העריות אך ובעיני משה רע שהחדש יראה לעיניים היה רע כלומר רע בלבד ולא חרון אף בעצם כי לא רחה רק ענין הבשר ו"ח פה לכן שמע ה' ויתעבר לומר שלמה שמע ה' מה שבלב כחשר הכריחנו ויהיה מעין טרס יקראו וחני תענה שיודעו מה שבלב הוא כאלו שמע מפיהם על כן ויתעבר מה שאין כן משה ועל כן עם היות שאף נשקה ביעקב הם קלה המחנה בתבערת מתחוננים ורחו ולא לקחו מוסר ויבכו גם על הבשר על כן גם אף עלה בישראל והוא מה שכתבנו בספר תורת משה כי במתחוננים לא הניח אף החף לשלוט בם רק הוא יתברך בעלמו ובבשר הניח גם אף החף והוא וגם אף עלה בישראל * (יט) או יאמר וידברו בחלהים כו' בשום לב כי חומרו ויאמרו הוא מאת החלהים ומוניח דבורו לדבר בגד שכח דבורו לדבר הבר החלהים והוא וידברו בחלהים בעזר חלהים שנתן להם דבור ויאמרו היוכל אל כו' כי מחשר נתן בהם כח לדבר היה להם לדעת כי גם יוניח לערוך שולחן במדבר ומה שאחר בפסוק זה על דרך הקודם * (יח) א שעזר הכתובים מלמעלה וינסו וכו' והוא גמה שכתבנו בניחור התורה וכרמזהו בסמוך כי שתי תחות היו להם אחד עריות כמו שאמרו ז"ל על בוכה למשפחותיו על עסקי משפחות ב' תחות בשר ועל האחד נאמר וינסו אל בלבבם והנה לפי זה ריחוי לשית לב למה נעשה על המחשבה אשר שלח הוניחו בפיהם עיון הערין והכתוב מורה כי על זה נעשה כמו שאמרו ז"ל בוכה למשפחותיו על עסקי משפחות ועל כן ויחר אף ה' כו' לכן אחשוב שבכלל הנסיון היה אם יעניח ה' לדעת מחשבת לבם וזהו וינסו אל בלבבם שהיה עיון תחות עריות אם יתנלה לפניו יתברך ומהשבתה זו יתנלה נם לוולתה אך מה שאמרו בפה לא היה רק לשחול אוכל לנפשם(טו)ומה עשו להרחות פניה לשלח הבשר אמרו היוכל אל כו' והוא בשום לב אל בלבבם שאומר ויבדרו בחלהים אוכל שהוא מן התימה עתה תערוך שלחן במדבר כי היה מדה התחתונה וקרובה אל העולמות התחתונים מכל השאר לחנם מדת אל שהיה למעלה בה אמרו שנתפקפו אם השפע הבא ממנו מבלי יתעבה היכולתו בהשתלשלו לבא דרך המדרנות בכל מדה ומדה כי אם שבאשר יוצא ממנו יהוה למטה במדבר דבריו נשמעים והוא כי נם שלח יבשר שיבוא דרך המדרנות על כל זה לא יספקו אם השפע הבא ממנו ממדת אל רק למעבר בלבד לא שיתעבה בכל מדרנה מעין מאוכלת והוא היוכל אל לערוך שלחן במדבר וזה היה כ"כ קשה כי היה נגד השנחתו יתברך כי אם שהעולם השפל לנשמיותו לא יוכל לקבל שפע עליון מבלי יתעבה ועל כן מעיד הכתוב כי לפי החמת וידברו בחלהים לומר מה שוידברו קושי לפי החמת בחלהים היה בלבם שלא שלח אמרו שלא היוכל אל לערוך שולחן כו' שלא פירשו רק שנמדת אל הנבוה היה להם הספק היוכל לערוך שולחן שהוא בלי השתלשלות המדרנות כמתובר כלומר כי בחלהים שהוא המדה החחרונה לא הספיקו בה שודאי תוכל לערוך שולחן (ך) אך לפי החמת נם בחלהים הספיקו בשומרם בלבם הן הכה צור כו' לומר הנה מה שהיה עד כה היה קרוב אל הטבע כי הן הכה צור ויזובו מים שהוא בטבע ולא היה מה שעשה החלהים רק כי במה שזובו מעט נוה אף ברכתו לעשות שוכחלים יפטופו וכן מודיע אמו כי הנם לחם יוכל אף כי היא ה"ח הידיעה כלומר שהוא גם לחם יוכל להוות כחשר נתן לחם מן השמים אך הספק הוא אם יכין אחר לעמו לכן נם שלח פירשו אמע והבין ה' כי נם בחלהים שהוא על ידי השתלשלות אם אלהים הספיקו והוא כי ננעו בהנחה לחשוב שיתעלם מנוכן לב מה שמעלים מכוונתם (כא) לכן שמע ה' מה שבלבם עם היות במחשבה התעבר ועוד נעניה על מה שקרף המחשבה למעשה על כי בז זה נוסף על מה שבתחלה בשר אם נשקה ניעקב ותבער נם אף ה' בהמון העם שהיו כמתחוננים הנקראים עם כלומרו ויהי העם כו' עוד הוסיף עתה שנם אף עלה בישראל שהם חשר הוסיפו ויבכו נם בני ישראל שרדה לותם בלחם:

(יט) או יהיה לומרו וידברו בחלהים כו' שלא היו אומרים אלו לאלו אן למשה מי יאכילנו בשר כי אם וידברו בחלהים כי עם השביעה ההולכת לפניה דברו לה אמרו לה היוכל אל הוא אם אל לערוך כו' הן הכה צור כו' בשמוך (כא) לכן שערכו אל לבם לשחול לשם חלהים על אם אל היוכל כו' שהוא עזות לשחול את קונם עלמו התוכל לעשות שאלתי שמע ה' ויתעבר כי הלא כל השמות לחדות ת' המה ואין פירוד חלילה שאל"ב על שאלת בשר לה היה קלף כ"ב והם כו' כדלעיל * (כב) כי לא החמינו וכו' לאמר הנה עוד רחיה שכך היה ולא על שאלת בשר בעלמה יצא הקלף קשה מלפני ה' כי הלא נדולה מזו סבל הוא ית' ולא עוד אלא שהיטיב להם טובה גדולה והוא כי לא החמינו בחלהי' כחש' המרו על יש נים סוף ולא בטחו ביסועתו שהושיעם שנעשר היסועה כחשר הושיעם ממצרים לאת להם לחם (כג) ועכ"ז ויצו שחקים ממעל ודלתי שמים פתח ויומטר עליהם מן לאכול ודוה לא יקשה עליהם סמיכות זה אל הקודם ונם היפוך הסדר כי זה היה קודם ונם סמפסיק בזה תוך ענין הבשר ולבסוף אל ניאור הכתובים נעיר אל שנוי וכפל שחקים ושמים ומה לזה אל שחקים ומה ענין הדלתות ובאומרו עליהם על מי הוא שלח ירדק על העם ומה המן ומהו דנן שמים ומהו לחם אבירים' ומה היה הניד' דך מזמו' ט"ו הכרחנו כי ז' רקיעי' לוקן ז' כוכבי לכת כי אלו נג' כולנו חמה ולבנה ככבי' ומזלו' ושם הכרחנו כי השליטי הוא

מִמַּעַל וְדַלְתֵי שָׁמַיִם פָּתָח׃ כג וַיַּמְטֵר עֲלֵיהֶם
מָן לֶאֱכֹל וּדְגַן־שָׁמַיִם נָתַן לָמוֹ׃ כד לֶחֶם אַבִּירִים
אָכַל אִישׁ צֵידָה שָׁלַח לָהֶם לָשְׂבָע׃ כה יַסַּע קָדִים
בַּשָּׁמָיִם וַיְנַהֵג בְּעֻזּוֹ תֵּימָן׃ כו וַיַּמְטֵר עֲלֵיהֶם
כֶּעָפָר שְׁאֵר וְכַחוֹל יַמִּים עוֹף כָּנָף׃ כז וַיִּפֹּל בְּקֶרֶב
מַחֲנֵהוּ סָבִיב לְמִשְׁכְּנֹתָיו׃ כח וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׂבְּעוּ
מְאֹד וְתַאֲוָתָם יָבָא לָהֶם׃ כט לֹא־זָרוּ מִתַּאֲוָתָם
עוֹד אָכְלָם בְּפִיהֶם׃ ל וְאַף אֱלֹהִים עָלָה בָּהֶם
וַיַּהֲרֹג בְּמִשְׁמַנֵּיהֶם וּבְחוּרֵי יִשְׂרָאֵל הִכְרִיעַ׃
לא בְּכָל־זֹאת חָטְאוּ־עוֹד וְלֹא הֶאֱמִינוּ

בנפלאותיו

סחקים שסס שחקים מן לגדיקים הוח התחלת עולם המלחכים ומה
שסוחקי שלהיות המן רוחני עליון מלביחים בנד מה ומכינים חותו ליחכל
כנוחן הטים ומכינם ליחכל וע"ז זה הוח וילו סחקים ממעל יעבו מלחכת
להכין מן לים וחמ' ודלתי כו' הוח כי דרך הדברי' המסתלשלי דרך
העולמו' עד לחרץ שבכל עולם שיורד
חלין מקהפך ומתעבה כחיכות
המקים לחר עובר בו נחופן כי בבוחו
מסחקים שהוח עולם המלחכים חל
דקיע הסני חסר הוח עילם הגלגלים
שבו חמה ולבנה כוכבי' היה רחוי
יקלבם המן ויקנסם מעין העולם
ההוח וע"ד זה בנוחו דרך הרחשון
הקדיח וילון חמר כי הסמים שלמטה
מסחקים לח יעמדו להתהוות המן
כחיכותם כי חם למעבר בלבד
שלחותיהם פתח כי דלתי שמים הם
הב' פתח שלח יסרתו רק למעבר
בלבד לסיבותו כחיכות הנ' שהוח
למעלה מכל הגלגלים כמבוחר חללו
מזמו' י"ט (כד) ולח כל המן סירד היה
כך כי מלבד היורד דרך הדלתות
סמים נס ומטר עליה' של סמים הנ'
מן שלח בדרך הדלתות רק נס סיתלבם בהם יותר כחיכותם סיוכסר נו
לחכול ופירש מה שחמרתי תחלה וילו היו הסמים רק
למעבר ועתה חמרתי ומטר עליהם הוח כי כמו שנתן להם מסחקים
מן רוחני מחר כן ודגן סמים שהוח שבהם הוח מתהוה ליקרח דגן שמי'
כדגן היונח מן הארץ נס זה נתן למו (כה) ולמה היו ד' מינים לו"ח לחם
לחבירים שבחקים מלחכים בסחקים חכל הנקרח חים כמשה ודומה לו
חכל לבזר לידה שלח להם כו' שהוח כדבר מבושל שמכין הסיר חותו
לנחכל כלידה שהיח דבר מבושל נתן להם לכלל לשובע כי הין ההמון
שבעני' בדבר רוחני עד יחנסם ולרמזו כי בני עלי' הם מועטים חמר חכל
חים לשון יחיד לו שעל פי דרכו רמז כי היה מה שלכל החים משה במרוס
שחינו לח לחם ולח מים כ"ל שמ"ה נהנים ממנו • (כג) או יחמר ויצו
כו' לומר רחו כי רעה נגד פניהם כחזות עריות כי הלח לח' מו' טעמי'
חדם רוצה לשמות מחכלו ח' לנקש מחכל קל החיכו' ממנו מפני העיכול
ג' להיות הסני קרוב המליחות מהרחשון ג' להיות בלתי לריך טורח
להכינו ליחכל כביסול וכיוצח ד' להנחת העין שהסני טוב למרחה והעיני'
כהנים ממנו ה' להיות הסני מחוק מהרחשון ו' שם הרחות הוח כח
והחדם מחד למבושל ו' שהרחשון חינו משביע כסני חמר הנה מכל זה לח
היה נס ח' כי על הח' הנה המן היה רוחני כי וילו שחקים כו' למעלה
מעולם הגלגלים ח"ן קל העיכול כמוהו (כה) ועל הב' חמר ומטר
עליהם שהוח קרוב שעליהם הוח כמו ועליו מטה מעשה ועל הג' חמר מן
לחכול שהוח מוכן מעלמו לחכול כמות שהוח ועל הד' חמר ודגן סמים
שהוח שבהפרש שבין דגן הארץ לגוון הארץ שנתהוה בה כך לדגן שמי'
ספיריות כמן על גוון עלם השמים (כה) ועל הה' חמר לחם לחבירים
כו' שעושה לחוכליו חבירים ועל הו' חמר לידה נתן להם שנמה שנתן להם
יח טעם כל מבושל כלידה שחדם עושה מכל ביסול שתחד ועל הז' חמר
לשובע חך לין זה כי לח שחוחה היו מבקשי • כלל הדברים כי כל
חלה יורו שרעה בלבבם על דבר העריות כמדו' ועתה חוור לחר הרחיה
מהמן חל הענין הרחשון מקבורת התחוה וחמ' • (כו) יסע קדים
כו' לח חומ' יסע הוח שהסיע לח השלו חו' בשמים לין לו הנחה ועוד מי
הכניס בזה ועוד שח"כ ד' רוחות היו ובתורה לינו חומר חלח ח' ורוח
נסע מלת ה' ועוד חומ' בעפר וכחול ימים ועוד כי ירחה שבני מינים
היו שחר ועוף כנף ובתורה לינו רק מין לחד למנם הם לחמרו היוכל חל
הוח שם חל המתייחס לתימן כנודע על כן הולרך שע"י רוח תימן יבח
השלו ולין התורה חומרת ורוח נסע מלת ה' על כן חמר ברוח הקדים כי
רוח קדים המתייחס חל שם ה' הסיע השלו מים סוף השמימה כדי
להמטיר לחרץ במחנה ועל כן לחר היוסף למעלה נגד היס היה לריך
לנחותו בחויר עד המדבר כנגד מחנה יסר' על כן ויביח משם רוח תימן
המתייחס חל חל עד כנגד מחנה יסר' וזהו ויביח בעוז ים' לח רוח תימן
יבילם שלח בדרך טבע ולח עוד חלח ברוח תימן הוח חוק מלד שחלמלח
כם מגין היה מלבד העולם מועלו שלח ינהיג בחוקן שיוחו במקו' ח' רק
ישחם בועלו והוח ים' בעוזו זו כיבנס ובהגיעם חל מחנה נגד ישרחל עלר
הרוח המוליכו בעוזו (כז) וימטר עליהם כלבד • על הרבוי חמר כעפר
שחר ועוד כם שני כי עוף פורח שהיה השלו מי יורידהו לחלה ולחר
שהורד הלח יבח על כנפי רוח על כן חמר וכחול ימים חשר חול ימים יכבד

סחקים שסס שחקים מן לגדיקים הוח התחלת עולם המלחכים ומה
שסוחקי שלהיות המן רוחני עליון מלביחים בנד מה ומכינים חותו ליחכל
כנוחן הטים ומכינם ליחכל וע"ז זה הוח וילו סחקים ממעל יעבו מלחכת
להכין מן לים וחמ' ודלתי כו' הוח כי דרך הדברי' המסתלשלי דרך
העולמו' עד לחרץ שבכל עולם שיורד
חלין מקהפך ומתעבה כחיכות
המקים לחר עובר בו נחופן כי בבוחו
מסחקים שהוח עולם המלחכים חל
דקיע הסני חסר הוח עילם הגלגלים
שבו חמה ולבנה כוכבי' היה רחוי
יקלבם המן ויקנסם מעין העולם
ההוח וע"ד זה בנוחו דרך הרחשון
הקדיח וילון חמר כי הסמים שלמטה
מסחקים לח יעמדו להתהוות המן
כחיכותם כי חם למעבר בלבד
שלחותיהם פתח כי דלתי שמים הם
הב' פתח שלח יסרתו רק למעבר
בלבד לסיבותו כחיכות הנ' שהוח
למעלה מכל הגלגלים כמבוחר חללו
מזמו' י"ט (כד) ולח כל המן סירד היה
כך כי מלבד היורד דרך הדלתות
סמים נס ומטר עליה' של סמים הנ'
מן שלח בדרך הדלתות רק נס סיתלבם בהם יותר כחיכותם סיוכסר נו
לחכול ופירש מה שחמרתי תחלה וילו היו הסמים רק
למעבר ועתה חמרתי ומטר עליהם הוח כי כמו שנתן להם מסחקים
מן רוחני מחר כן ודגן סמים שהוח שבהם הוח מתהוה ליקרח דגן שמי'
כדגן היונח מן הארץ נס זה נתן למו (כה) ולמה היו ד' מינים לו"ח לחם
לחבירים שבחקים מלחכים בסחקים חכל הנקרח חים כמשה ודומה לו
חכל לבזר לידה שלח להם כו' שהוח כדבר מבושל שמכין הסיר חותו
לנחכל כלידה שהיח דבר מבושל נתן להם לכלל לשובע כי הין ההמון
שבעני' בדבר רוחני עד יחנסם ולרמזו כי בני עלי' הם מועטים חמר חכל
חים לשון יחיד לו שעל פי דרכו רמז כי היה מה שלכל החים משה במרוס
שחינו לח לחם ולח מים כ"ל שמ"ה נהנים ממנו • (כג) או יחמר ויצו
כו' לומר רחו כי רעה נגד פניהם כחזות עריות כי הלח לח' מו' טעמי'
חדם רוצה לשמות מחכלו ח' לנקש מחכל קל החיכו' ממנו מפני העיכול
ג' להיות הסני קרוב המליחות מהרחשון ג' להיות בלתי לריך טורח
להכינו ליחכל כביסול וכיוצח ד' להנחת העין שהסני טוב למרחה והעיני'
כהנים ממנו ה' להיות הסני מחוק מהרחשון ו' שם הרחות הוח כח
והחדם מחד למבושל ו' שהרחשון חינו משביע כסני חמר הנה מכל זה לח
היה נס ח' כי על הח' הנה המן היה רוחני כי וילו שחקים כו' למעלה
מעולם הגלגלים ח"ן קל העיכול כמוהו (כה) ועל הב' חמר ומטר
עליהם שהוח קרוב שעליהם הוח כמו ועליו מטה מעשה ועל הג' חמר מן
לחכול שהוח מוכן מעלמו לחכול כמות שהוח ועל הד' חמר ודגן סמים
שהוח שבהפרש שבין דגן הארץ לגוון הארץ שנתהוה בה כך לדגן שמי'
ספיריות כמן על גוון עלם השמים (כה) ועל הה' חמר לחם לחבירים
כו' שעושה לחוכליו חבירים ועל הו' חמר לידה נתן להם שנמה שנתן להם
יח טעם כל מבושל כלידה שחדם עושה מכל ביסול שתחד ועל הז' חמר
לשובע חך לין זה כי לח שחוחה היו מבקשי • כלל הדברים כי כל
חלה יורו שרעה בלבבם על דבר העריות כמדו' ועתה חוור לחר הרחיה
מהמן חל הענין הרחשון מקבורת התחוה וחמ' • (כו) יסע קדים
כו' לח חומ' יסע הוח שהסיע לח השלו חו' בשמים לין לו הנחה ועוד מי
הכניס בזה ועוד שח"כ ד' רוחות היו ובתורה לינו חומר חלח ח' ורוח
נסע מלת ה' ועוד חומ' בעפר וכחול ימים ועוד כי ירחה שבני מינים
היו שחר ועוף כנף ובתורה לינו רק מין לחד למנם הם לחמרו היוכל חל
הוח שם חל המתייחס לתימן כנודע על כן הולרך שע"י רוח תימן יבח
השלו ולין התורה חומרת ורוח נסע מלת ה' על כן חמר ברוח הקדים כי
רוח קדים המתייחס חל שם ה' הסיע השלו מים סוף השמימה כדי
להמטיר לחרץ במחנה ועל כן לחר היוסף למעלה נגד היס היה לריך
לנחותו בחויר עד המדבר כנגד מחנה יסר' על כן ויביח משם רוח תימן
המתייחס חל חל עד כנגד מחנה יסר' וזהו ויביח בעוז ים' לח רוח תימן
יבילם שלח בדרך טבע ולח עוד חלח ברוח תימן הוח חוק לחר שחלמלח
כם מגין היה מלבד העולם מועלו שלח ינהיג בחוקן שיוחו במקו' ח' רק
ישחם בועלו והוח ים' בעוזו זו כיבנס ובהגיעם חל מחנה נגד ישרחל עלר
הרוח המוליכו בעוזו (כז) וימטר עליהם כלבד • על הרבוי חמר כעפר
שחר ועוד כם שני כי עוף פורח שהיה השלו מי יורידהו לחלה ולחר
שהורד הלח יבח על כנפי רוח על כן חמר וכחול ימים חשר חול ימים יכבד

כך היו חלו עם היוסף עוף כנף (כח) עוד נם לחר והוח ויפל בקרב
מחנהו סביב כו' לחר דרך עוף כנף לנרוח ממקום שיש מכשים וחלה
הרחיה שה' הפילם הוח היוסף בקרב מחנהו סביב למשכנותם ונם בחו'
בקרב מחנהו כלל הכיוון בהסנחה ולפי זה פירוש הכתוב הוח ורוח נסע
מלת ה' הוח להסיע מהים לשמי'
ומכלל שהיה עוד רוח לחרת לחר לח
מלת ה' והוח תימן כמדובר לחר
הכיחו לחר שעלה מן היס • (כו) עוד
יתכן יסע קדים שלם רוח הקדים
סמים סוף שנמורח היה מביח השלו
מהים היה מביחו למערב ולח היה בח
נגד מקום מחנה יסר' לכן ויסע ה'
לח רוח קדים למעלה בסמים ולחר
שנסתלק רוח הקדים למעלה בח רוח
תימן ויהנהגו עד לעומת מחנה
יסר' מים סוף והשלור כבקודם •
(כט) ויאכלו וישבעו כו' הנה
דרך המתהוה
תלוה נופנית לחר לח כדת סיקון
בה לחר מלחת תלוחו כמעשה
דלמנון עם תמר לחוחו לחר הלח
לחמרה תורה לח יום לחד תחכלון ולח
יומים עד יהיה להם לזרח ולכו ויחכלו וישבעו מחד ולח קלו בתלוה כי לח
חלרכה ולחוחה היתה שיניח להם יותר (ל) כי לח זרו מהלוחם על כן
לח התריך להם עד כלות לחכלם מפיהם כי לח עוד לחכלם בפיהם ולח
חלהים מיד עלה בהם כו' וזהו וישבעו מחד ותחוחם יניח להם לח ולו
כו' • (כט) או יחמר במה שכתבנו על מחמרו יתברך התלוו תלוה
כי שתי תלות היו לחר תלות עריות והשני תלות בשר לך בוחו
מלנלות של עריות ולח לחמרו בפה רק מי יוכילנו בשר ובוה יתכן מ"חמר
הכתוב לח יום לחד תחכלון כו' עד חדש ימים עד לחר יצח מלפיכם
והיה לכם לזרח שחמר מה שחמרתי להם עד חדש ימים הוח עד לחר
הבשר יצח מלפיכם שתק"ו בזו לך בוחה שהתלוה שהיה לכם בקדבכם
שהיה של עריות תהי לכם לזרח שהוח לתלוה זרה ורעה שהיה חרטה
ותשובה ו"ח לכם כלו' שחם מתחלת בח הבשר לח תהיה לכם התלוה
לחרת לזרח לח לחריך לכם ולחמר פה הנה ויחכלו מיד וישבעו מלד
ותלוחם של בשר היתה שעוד יניח להם (ל) ונם התלוה לחרת של
עריות לח זרו מלוחם כי לח היתה להם לזרח על כן לח התריך להם
כי חם עוד חוכלם בפיהם כלומר שמה שהוח עוד לחכלם כד"ו חכלה
ומחתה פיה היה בפיהם המחשבה הרעה של עריות היו מוליקים בפה
ולח בפירוש ממש חלח לחמור עוד חכלם זהו שהיה בפיהם כלומר
כחשר ניתן למו לחוכל זה מי יתן עוד לחכלם יותן כי בפיהם היה לחמור
עוד לחכלם מיד ולחף ה' עלה כו' : (לא) ואף חלהים כו' הנה
בתורה נחמר ולחף ה' חרה בעם ויך ה' בעם מכה רבה מלד ויהיה עניין
הכתוב כי לחף ה' שהוח לחד מלנותי רונו של ה' חרה בעם ולח היה
מניחו הוח יקברך היה מכלה לח העם כלו כי כשניתן רשות לתבחית
לינו מבחין לו שהיה מוכח טענה נס לל לחר לח התלוו על שלח מיחו
ביד המקלוים על כן לבל יכלה הלף לח הכל סילקו ויך ה' בעמו מכה
רבה מלד כי טוב הוח היות מכה רבה בעם מלמות כל העם ועל כן קרח
יתברך למקום ההוח קבורת התלוה להורות כי שם קברו לח העם
המתלוים כלו' ולח יותר כחשר לח שם היה על ידי הלף שהיה מכלה נם
מה שהם בלתי מתלוים וזה יחמר פה ולחף חלהים עלה בהם שהוח
שעלה בהם לעשות משפט ולח עלה בידו כי לח וירוג החלי"ם המוכר
במשניהם של הנקרלים עם • והנקרלים בני ישרחל לחר נם הם שבו
ויבכו עם החספסוף כד"ח וישובו ויבכו נם בני ישרחל הכריע והכניע
בלבד מה שלין כן לח על ידי הלף היה נעשה הדבר שנם לח הכל היה
מכלה • לו יחמר ולחף חלהים הוח המשחית עלה בהם ומה שהניח
חלהים לח הלף הוח כי ויהרוג במשניהם הם החספסוף שנמנו עשרה
וזהו מה שעשה הלף ומה שעשה החלהים המוכר הוח כי ובחורי ישרחל
הכריע שמנע הלף לפעול בהם והכריעם ולח הרנש מה שלין כן חלו
הניח לח הלף לנמור נס בישרחל :

(לב) בכל זלת חטחו וכו' כי ממש בכל הקודם שבו וחטחו שניח
שנסנו חל בלבבם בהשוות עבד לקונו על ידי שחלת הוכל
בפיהם בחומר' חשר לין לחם ולין מים ונפשנו קלה בלחם הקלוקל דהיינו
לשחל לוכל לנפשם ועוד לחרת לחריה והיל לח לחמינו בנפלחותיו
במדבלים והוח מ"חמר הכתוב כי כל הרוחים לח כבודי ולח לחוחותיו וכו'
ולח לחמרו לנלבבם כי מי שעשה נסים במלרים יעשה להם כן בחרץ
ישרחל

בְּנֶפְלָאֹתָיו׃ לג וַיִּכַל־בַּהֶבֶל יְמֵיהֶם וּשְׁנוֹתָם בַּבֶּהָלָה׃ לד אִם־הָרָגָם וְרָדְשׁוּהוּ וְשָׁבוּ וְשִׁחֲרוּ־אֵל׃ לה וַיִּזְכְּרוּ כִּי־אֱלֹהִים צוּרָם וְאֵל עֶלְיוֹן גֹּאֲלָם׃ * לו וַיְפַתּוּהוּ בְּפִיהֶם וּבִלְשׁוֹנָם יְכַזְּבוּ־לוֹ׃ לז וְלִבָּם לֹא־נָכוֹן עִמּוֹ וְלֹא נֶאֶמְנוּ בִּבְרִיתוֹ׃ לח וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא־יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא־יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ׃ לט וַיִּזְכֹּר כִּי־בָשָׂר הֵמָּה רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב׃ מ כַּמָּה יַמְרוּהוּ בַמִּדְבָּר יַעֲצִיבוּהוּ בִּישִׁימוֹן׃ מא וַיָּשׁוּבוּ וַיְנַסּוּ אֵל וּקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל הִתְווּ׃ מב לֹא־זָכְרוּ אֶת־יָדוֹ יוֹם אֲשֶׁר־פָּדָם מִנִּי־צָר׃ מג אֲשֶׁר־שָׂם בְּמִצְרַיִם אֹתוֹתָיו וּמוֹפְתָיו בִּשְׂדֵה־צֹעַן׃ מד וַיַּהֲפֹךְ לְדָם יְאֹרֵיהֶם וְנוֹזְלֵיהֶם בַּל־יִשְׁתָּיוּן׃ מה יְשַׁלַּח

כחם

יסרחל (לג) ועל כן על דבר המן ויכל בהבל ימיהם על ידי הנחש כי הבל הוא היה מושבם ומיתתם שנותם של מרגלים בבהלה כי כל הדור ההוא היו מתים בהשלים שנים שנה וחשר לח היו לו שנים כי הם שנים שהם חשר ככוכבו בשנת הם' היה כלה בהבל ימיהם שלח היו מתמיהים להם עד תלחת השנה כי הם קלת מהימים כי לה נחמר לח מספר ימיך לחלח כי הם נלדיקים וזהו ויכל בהבל ימיהם וחשר היו להם עדין שנים לחיות עד שנים היו שנותם בבהלה כי היו כל לילו ט' בחב חופרים קבריהם וככנסים חים חים נקברו מספק הם הגיע לו משנת הם' וחשר לח הגיעו היו קלים כמלחו שנותם בבהלה כי היו תמיד בבהלה מפחד לנס שמח כלו ימיו בשנה ההיח והיו כמבוהלים עד תשעה בחב וחפילו הקלים היו בבהלה עד ט' בחב החחר ועל דרך זה כל שנותם וזה מוכרח שהרי כולם מתו בט' בחב והיכן שכלם מולדו בט' בחב חלח סימים הרחשונים יפלו • (לד) אם הרגם ודרשוהו כו' ומתי תחמר למה כלה שנותם בבהלה ולח קנלס בשחרו בנקר כד"ח ויסכימו בנקר ועלו חל רחש הדר לחמר הנתו ועליהו כו' כי חטחלתו הנה היה רחוי ליכנעו ויעובו בתשובה וחחר כך יעשו זה חך לעלות הדרה בלי דעת הנתו וכו' לח זו הדרך ומתה בח זה להם כי רחו כי חם עליהם ויגזור מלחת שנים שנה לכל חחד שהלח חלו הרגם שהיה נוזר להם הריגה ביומם חין כפך כי היו דורשים תוקו יקנרך ושנו ושלשו ושחרו חל כל זה היו עושים חך ברחות התריכות חשבו לרפחת שנרם על נקלה (לה) והיה להם לזכור כי מה שלח הרגם מיד הוח כי חלהים צורם ולח מוכותם ויחשבו כי על ידי קשובה והכנעה חל עליהו יהיה נוחלם (לו) חך לח עשו כן כי ויפתוהו בפיהם בחומרם הנטו ועליהו כו' ובלשונם יכזבו לו כי לח יעשו בפועל (לז) וחשר חמרו כי חטחלתו לנם לח נכון כו' כי מי יתן והיה לבבם שלם כי הלח הם הרגם מיד לעשרה מרגלים שכלה בהבל ימיהם כמדובר • (לח) או יחמר הם היה יקנרך הורגם לכל הדור ההוח שיעלו ממלרים בני עשרים שנה ולח היה מחריך ודרשוהו כל הנוקרים ולח היו נעים במדבר חרבעים שנה עד תום כל הדור ההוח כי היו שנים מחשר לח תיחו בנדולים והיו שנים בכל לב כי לדיקים היו וחחר התשובה היו משחרים חל כל חך הדור ההוח לח שבו מלבנם ולח שחרו לחל (לה) וחך שויזכרו כי חלהים צורם וכו' לח מלבנם כי ויפתוהוהו כו'. (לח) והוא רחום יכפר כו' ומתי תחמר הם הם פתוהו בפיהם ובלשונם יכזבו לו למה לח הרגם מיד כי חטחלתו העלה גדולה כלפי מעלה עד תין קץ ולח היה די מה שחיו כל שנותם בבהלה ולח תיחו הם על לב מה שחטחלו לו הם כן גם כלות שנותם בבהלה לח יעשה לזה תמר והוח רחום יכפר וכו' לומר כי הלח והוח יקנרך רחום לח שיותר כי מתן דתמר דקר"ה ותרגם הוח יוותרו מעוי כי הם שיכפר עון על ידי ייסורין שהם שנותם בבהלה חך רחמנותו היח שלח יחיחו להיות הם ורשע מכלה כמחיח שכיון לו רשות להחחיח תיחו מחיחין בין לדיק לרשע חך הוח יקנרך לח יחיחו כי הם יניח ייסורין לחטו לכפר עון ונבי דיליה ורב טוב לבית ישרחל כי והרבה במה שעשה להסיג הפו הוח התחיחת הנקרח חף לח הניחו לפקוד העון כי הוח היה מחיחת הכל כי כשניתן רשות כו' ועל כן מסיג החף מעל ישרחל בל יפקד הרע על ידו וחפילו כשמניח חת החיתה שהיח קלה מהחף כי על כן סלקה משה בעגל והוח יקנרך חת החף חינו מעיר לותה לנמרי כי הם קלתה וזהו ולח יעיר כל חמתו (לט) ולמה ירחם כל כך ומה גם בעון נדול כזה שפתוהו בפיהם ובלשונם יכזבו לו ולח יכלה חת שוכחי ישרחל הלח הוח כי הנה ויזכור כי בשר המה כו' והוח מחמרם ז"ל שכשבח לדון חת הקדם בנוף הנוף פוטר עלמו בחומרו כי בשר הוח ונוף עפר שבלי נפש לח יחטח והנפש חומרת בלעדי הנוף לח תחטח כי הנה בלחתי מתנה לח שנחי לכפלה והוח יקנרך מסיג וחומר כל לחד לבדו לח תחטח חלי מניח חת הנפש בנוף כלשר בהעוחכם וחדון חלכם כמשל החינר והסומח שהיו מוכרי תכלה וחכלו פריה והן חמת כי גם שתין טענת כל לחד מספקת להנזל חת הנוף והנפש מן הדין הנלה פורתת לבלתי השחית לנמרי כי הם להרבות להסיג חפו כו' יספיק וזה יחמר ויזכור כי בשר המה והיח טענת הנוף כי בשר הוח ובלי נפש לח יחטח וגם טענת הנפש כי הלח הוח רוח הולך מחת הנוף ולח יסוב לחטוח נמצח כי הרוח לבדו תיננו חוטח ועל כן יועילו טענות וזה וזה לבלתי הכניד חת העונש גם שלח יועילו לפוטרו ממנו • (מ) כמה ימרוהו כו' פלח יחמר תים חלו היה יתנרך מתרלה להם היו נוסים וירלים מלחטח לו חך הסתרו נורם לבלתי זכור נדולתו ולחטוח לו לזה חמ"ן ו"ו טענה כלל כי הלח רלה כמה ימרוהו במדבר וכו' (מא) וישובו ויכסו חל העושה חסד חתם עם היות כי וקדוש ישרחל התוו סרחוהו על היס והתוו חותו כי כניכול התוו וסיימו חותו יתנרך כמוריס חותו נחנ"ע כד"ח והתוית תין פירוש והתוית כמן הסייט ותנייר תו כך סיימו והרלו חותו בתנ"ך שחמרו זה חלי ואנוהו (מב) ומח תחמר כי מלו סרחוהו על היס עד תחר היותם נמדבר ענר זמן והיה רלוי ירלוהו נקרוב כפעם בחדם וכיוצח לזה חמר קוי למו כי ביום עלמו סרחוהו שכחוהו וחטלו לו שהמרו על יס ביס סוף כמ"ם ו"ל שחמרו שנגד המים ולח הטיט וזהו לו זכרו חת ידו היה היד הנדולה חשר עשה ה' במלרים הוח הסר סרחוהו חת על שפת היס כי שם רחו חת ידו וביום עלמו שכחוהו ולח זכרוהו וחטלו לו והוח כי חת ידו הוח כח הנקרח יד ה' חשר עשה ה' במלחך רוחני שלוח בניכול נרחיית עלמו ומה גם לחכתי החמת שפת היס סרחוהו חיתה הסר ביס העליון כי חין מלחך נידון בשפת יס נשמי הרי שניוס סרחוהו חת ידו שכחוהו ניוס עלמו חשר פדם מני לר כי חם ויחרו על יס ביס סוף לחרי הכנסם ביס שלח עבר זמן לשכח וזהו כמה כו' יוס חשר כו' לומר כמה יחרוהו כו' וישובו כו' סוה חל מה שלח זכרו חת ידו יוס חשר פדם מני לר • (מג) חשר שם כו' יחמר כי הנס במלרים היו המכות ומופת חל היותם מלטו היה ניכר בשדה נוען כלחתו מרע"ה חת העיר ופורס כפיו היתה המכה מסתלקת • או יחמר חשר שם במלרים חוסותיו הם חשר עשה תוך העיר ומופתיו בשדה נוען הוח חשר עשה בשדה ופירש מה שחמרתי חשר שם במלרים חוסותיו כי ויהפוך לדם כו' ישלח בהם כו' ומה שחמרתי ומופתיו בשדה נוען הוח כי ויתן לחסיל יבולם יהרוג כו' ויפגר כו' :

(מד) ויהפוך לדם כו' הנה למה שהיו מוכיר כנים שחין וחסך לספר על כי הם סוף כל כת מדל"ך עד"ש בחל"ב שכל כת מהלתן ענין בפני עלמו כמפורש במקומו ולח הוזכרה חשר היח סוף להיות נמר דבר בחשר בתורה לח נחמרה התרלה בשלח חלה מטעם זה ועוד שחכת בכורות היח סוף בחל"ב למה שבה יבחו עם היות שבשליסית שבכל כת נמנר הנרלה בכת הוהו כמבוחר הלנו במקומו ועוד עוד שעי נמשך מכיוור כותב הכתובים והנה תהלה הוהו הסנחה בדם והוהו כי גם שהמלריים היו עושים דם בלטיבם הלח היו ב' הספרים ח' כי הם היו עושים להם שהיה מרחה דם ולח היו מהפכים המים לדם ממש ועוד כי מה שהם עשו בלהט היה בחים שהיו פועלים גם הלהט בלנד חך לח בשחר מימות חך הוהו יח' ויהפוך לדם יחוריהם ממש היה נהפך להם • פעים כי לח בלנד היחרים של נילוס שהכה במטה כי חם גם ומוליהם וכו' עוד כיון כי ממה יודע כי מעשה ה' היה דם ממש כי הלח גם מוליהם בל יסתיון מה שלין בן שלהם כי גם הכה המטה ולח גמוליהם עם כל זה ומוליהם בל יסתיון :

(מה) ישלח בהם כו' רחוי לנסים לב חל שנותו חת סדרי המכות שמקדים הערוב לנפרדעים והחדבה חל הבדד ועל פי דרכנו יתיישב מה שהמשיך כנים וערוב וחשך וזלת מה שכתבנו והוח מקומרנו על פסוק חשר התעללתי במלריים וחת חותותי כו' והוח כי כל מכה ומכה שהניח הקב"ה על המלריים במלרים היו גם כפול ומכופל והוח נשום לב כי מה שעשה הערוב היה יכול לעשות על ידי הנפרדע שקדם והיה על ידי בריה יותר קלה והוח כי הנפרדעים שהיו מקרקרים בבריכים ומה גם לספר הזוהר שכל מים שהיו שותים היו מסריחים לנפרדעים בקרבם ולכן חשר נתן כח בנפרדעים לפרסם למה לח נתן להם כח לנקע כרסם הלח קשה היה כח בשר כרסם מהשתם שנרלפת הקרקע שהיה נתקע מפני הנפרדעים בעלותם הביתה ולמה לח תמית הנפרדע כחשר המית בהם הערוב כמו שחמרו ז"ל כי לח היה מלרי שלח היו נפרדעים בבטנו כי כולם היו שותים מים וכן למה

בָּהֶם עֵרֹב וַיֹּאכְלֵם וּצְפַרְדֵּעַ וַתַּשְׁחִיתֵם : מו וַיִּתֵּן
לֶחָסִיל יְבוּלָם וְיְגִיעָם לָאַרְבֶּה : מז יַהֲרֹג בַּבָּרָד
גַּפְנָם וְשִׁקְמוֹרָם בַּחֲנָמַל : מח וַיַּסְגֵּר לַבָּרָד
בְּעִירָם וּמִקְנֵיהֶם לָרְשָׁפִים : מט יְשַׁלַּח־בָּם חֲרוֹן
אַפּוֹ עֶבְרָה וָזַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים :
נ יְפַלֵּס נָתִיב לְאַפּוֹ לֹא־חָשַׂךְ מִמָּוֶת נַפְשָׁם
וְחַיָּתָם לַדֶּבֶר הִסְגִּיר : נא וַיַּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּמִצְרַיִם
רֵאשִׁית אוֹנִים בְּאָהֳלֵי־חָם : נב וַיַּסַּע כַּצֹּאן עַמּוֹ

וינהגם

השחיר הוא יתברך מהברד החטה והכסמת שלא נכו ומה גם לרז"ל החומרים כי פלאי פלאות הוא יתברך לעשות בהם להשחירם והוא מן התימה למה יעשה הוא יתברך ניסי לשקרי וכן למה עלה טובה קל מפסיע למו במכת הברד בחומרו ועקה שלח העו שלח מקך ולמה לי הניחם ולא ישחיר מהם שריד כי ריחמי רשעים הכי אלו הוא הורה יתברך גם כמה שמכה המכה מלהתפשט והוא ענין מחמרס ז"ל כיקס ה' ובעל חיטה חמרו חין הקב"ה כבשר ודם שהלך והחיטה מוסלים בו וחין כח בחדס לעכבה כי חימת חדס נוערת בו ועושה מה שחהר כך מתחרט חך הקב"ה הוא בעל וחדון ע החימה לעשות מחנה מה שהוא חפץ חס למוטעה חס לחחרה חס לומר די במקחה ולהניחה לחור מלגמור פעולתה והן הלה עשה הוא יתברך בעשר מכות שהניח על המלריים במלרים שלא השליט הלפרדעים להמית רק להשחית ולפרס גלגל וחס היה מיתן בהם כח להמית כל חשר לפרדע בבחנו לא נגול גם חחד כי כלם שקו מן המים ושרלו לפרדעים בקרבו ולא מת חחד ומה בברד עשה פלחי פלחות לבלחי השליט המכה ההיל גם בחטה וכסמת כי חס עשה בהם פלחי פלחות ועיכב ניד המכה בל תתפשט הרבה וכן בברד התרה ליחסף הניתה בעירם ומקני"ם ולח השליט הברד בכל מקנה הילד"ת דבר ה' ולמה עשה כל זה לקנר כל יד מכה מלו מלהתפשט עד מקום שידה מנעת הלא זה הדבר בח לחסף וביחרו והוא כי נורה חכמתו יתברך להניח לעשר מכות במלרים ככתוב חלנלו כי בם רלה הקב"ה ליכית חת ישרחל ען בעין ירחו חידוש העולם שהיה בעשרה מחמרית חשר המכית החלו היו לעומתן כמנוחר חלנלו בעשרינו בחר היעד והנה רחה יתברך שחם הלפרדע היה מחחיתם נמי יתקיימו שחר המכות ומה יחכל הערוב ומה גם לרבותינו ז"ל החומרים כי היה חיה מלרי משלח עשר בניו עם חיה יהודי לטייל עמו בגן ה' בחרץ מלרים וריקן יסוד לביתו והיה המלרי מחויק בכנף חיש יהודי וחומר לו בני היכן הס חשר מסרתי בידך והיה מסיג לו שב בני שב וחגידה לך חנכי בדרך נחני ה' והנה תערובת חיוק רעות נחו לקרחתינו ובח החרי ונטל שניס והוחז ח' והגמר ח' והדוב ח' כו' עד כלוקס והנה חס הלפרדע היה ממית הכל מה היה חוכל הערוב על כן לח השליט ה' לח הלפרדע כי חס לפרסס היל השחקה בלבד כמ"ש ז"ל וזה יחמר הכחוב יפלח בהס ערוב וכו' והוא בפוס לב חלל חומרו ישלח לפון עחיד ולח חמר שלח חך הוא לומר כי על חשר היה עחיד שיפלח גם הוא יתברך ערוב ותחכלם על כן מתחלה לפרדע ותשחיקם בלבד שהוא סירוס ולח הרגם למען תחול מכת הערוב (מו) וכן מה שלח השליט הקב"ה לח הברד גם כחטה וכוסמת היה למען תחול מכת החרבה שלח לח כן מה יחכל והוא מחמרנו על מקרח שכחוב ויחכל כל חשר השחיר הברד כי מהרחוי היה יחמר נשחר מהברד חך הוא כי החלהים עשה להשחיר נשניל החרבה כחלו הברד משחירו להחכיל לח חנירו וזה יחמר ויען לחסיל כו' לומר שעל מה שנתן לחסיל יבולם ויגיעם לחרבה (מז) היה מה שיהרוג בברד נפנם ושקמות' בחנמל ולח החטה והכוסמת כי נשחר לחת לחסיל כו' ולח חמר שהכה הפשתה והשעורה בברד כי חס נפן ושקמה להכריח העניו והוא כי הנה מחמרנו זה ילדך במחמר' ז"ל שפלחות עשה ה' להשחירם ולח היה נטבע חך פשטו של מקרח ירחה כי להיותם עדיין לחים לח שברם הברד על כן חמר לח כן הוא כי הלח ויהרוג בברד נפנם כי חין יחם הריחה נגפן חך הוא שברף כל לחות שורשם כהרוג שהוסר לחות גופו וכן שקמותם שפורש שקמה יורדת למטה בחרץ כמה חמות כמ"ש ז"ל בנרחשים רבה ועם כל זה על ידי מכת הברד נחש מתלקחת בתוכו נשרף כל לחותו הרב שבקרב החרץ חס כן לח ולמד כי ק"ו הדברים כי מכ"ש שהיתה מכת הברד שורפת בחש שתהלך תרבה כל לחות החטה והכוסמת והברד מכה ונומר חך הוי חומר כי פלחי פלחות נעשה בהם להשחירם וחין זה רק נשניל החרבה שיהיה לו מה יחכל ומה מתקו מחמרס ז"ל בזה בחמל שהוא כשלש חיבות בח כח מל שמיר שבח וכח כרית שהענין יהיה להורות מה רב כח הברד ההוא שהשקמה שרטוטה היל הרבה בבולו הכריתה כלומר ומה יעשו חטה וכוסמת וזה כתבנו על פסוק חשר החעלקי כו' לומר כי העולה על לב פרעה המלרי כי קלר כח המכה מלהתפשט עד חס כלה הכל והיה מולח מקום להכניד חת לבו חך ה' יחסך לו וזהו חשר החעלקי במלרי להשניח לגויים כי לח מבלחי יכולת לגמור הדבר היקה המכה מתקלרת כי חס כדי שעל ידי כן ולח לוחותי חשר שמקי בם שהוא שכל לחד היתה מנחת מקום לחול המכה הבחה לחחריה כמדובר: (מח) ועוד זחת עשה חלהים על הדרך הזה והוא כי הנה ויסגר לברד בעירם כו' והוא כי לוה להעו ולהסניר בעירם ומקניה' הניתה מפני הברד ולמה עשה כן ולחדרבה היה לו יתברך להסחיר דבר למען כלוחס מהר היה יחמר לחסף הלח תרחה כי ויסגר לברד שהוא בשניל הברד בעירם ומקניהם בשניל הרשפים הם רשפי חש מתלקחת בתוך הברד הקרה להסניר הניתה בחומרו ועקה שלח העו לחת מקך כו' ולמה עשה ככה (מט) ולחדרבה היה רלוי ישלח בהם חרון לחפו עברה כו' ולח לנוות עליהם יסגרו ליעל (נ) לך חין זה כי חס שיפלם נקיב לחפו והוא כמ"ש ז"ל מרכבות פרעה וחילו ים והלח כל המרכבות הכה הברד חלח מן הירח לת דבר ה' הניס כו' כי טוב שבהם הרוג וכו' נמלח כי נמלינו למדין למפרע כי על כן לוה ה' מלו להעו לת המקנה לל הנחים למען תחול בהם מכת הים וזה יחמר פה למה ויסגר כו' תחת היות רלוי ישלח בם חרון כו' הלח הוא כי מעקה יפלם נקיב בברד בשניל יום לפו הוא יום שעל ידי לפו מרכבות פרעה וחילו ירה ים כמ"ש ז"ל ובדוח לפיך נערמו מים וזה יתכן חומרו ישלח בם לפון עחיד ולח חמר שלח בם כו' והנני מביח רלוה לזה מן התורה והיל כי הלח לח חסך ממות נפשם כי במכת הדבר הוח לח רלונו חסך ממות נפשם של מלריים וחיתם נלבד הם בהמתם לדבר הסניר ולמה לח המית בדבר גם החנשים ויכלם לך חין זה כי חס שהלהים עשה למען הניח מכת נכורות לל הפועל כי בה הכירו גדולתו יתברך וגם רלו כי המכה ההיל נגועה עד הנפש מה חלין כן הקודמות שלח היו בחנשים וחלו היה הדבר מכה בחדס טרם בח מכת נכורות היו משלחים חת ישרחל על כן למען תחול גם גם מכת נכורות התעלל בהם לבלחי השליט הדבר בחדס כמדובר וזה מחמר התורה בחומרו כי עקה שלחתי חת ידי כו' וחכחד מן החרץ וחולם נעבור זחת העמדתיך למען הרחותך חת כחי כו' שהוא הלח דבר הייתי מכחיד גם החנשים ולח מסליטה בל"ח בלבד לך בעבור זחת העמדתיך בעבור הרחותך חת כחי כו' שהוא על ידי מכת נכורות כחומרו כי בפעם הזחת לני שולח חת כל מנפויתי כו' שהיח מכת נכורות כמו שחמרו ז"ל מכחן שסקולה מכת נכורות ככל המכות כמבואר חלנלו במקומו גם"ל והרי מפורש בתורה זה מעין החמור בשחר מכות וזה כמניח רלוה בחומרו לך חסך כו' כלומר לח חסך ממות נפשם של בני חדם וחיתם נלבד שהוא בהמתם לדבר הסניר (נא) כי חס על מה שויך כל נכור במלרים כו' שתחול המכה ההיל כמבואר ומפה נקח חל השחר כי השחיר מקום בח' לפנות מקום לשחריה כי ילמד סתום מן המפורש וכפל וחמר ריחשית חוניס כו' וגם סיבה התוחר בחומרו להלי חס למה כי בני מיני נכורות לקו נכור פטר רחם ורחשית חונו של החד וחרז"ל שהיה בית שהיו בו עשרה בניס וכולם היו מתיס הנדול שבכולם שהיה נכור לחמו והשחר שהיל וינתה עם ט' רווקים וילדה ט' בניס וכל חחד היה רחשית חונו של חבירו וזה יחמר ויך כל נכור שהוא פטר רחם וגם רחשית חוניס ושמח תחמר למה ריבה חלליהם שכלל רחשית חוניס ולח פטר רחם נלבד לזה חמר בחלני חס לומר מה שהכה גם רחשית חוניס הוא להיות בחלני חס שהוא בעין חבותם הס שכשנקנלה חבין בתוך חלנו כיחמר וירק חס כו' שסירסו הו ריבעו חו ב' הדבריס כחחד למ"ד על כן בחלני חס הכניד ה' מכת ילדין" או יחמר מעין זה מה שחמרתי רחשית חוניס ולח חמרתי רחשית חון שהוא לרבות רחשית חוניס רבים בבית חחד כעניו רווקים רבים שזינו בחשה לחת הלח הוא להיות בחלני חס כי סס מקום ומה למודי חס לחביהם ומזרעו שטופי זמה ועל כן חינו מן התימה המלח בזרעו רחשית חוניס רבים כחחד שתונה חשה עם רווקים רבים:

(נב) ויסע כלמן עמו כו' הנה על פסוק מה תלעק חלי דבר חל בני ישרחל ויסעו כתבנו שפירושו מה תלעק ותפלל חקה בעד בני כחלו הם מחוסרי זכות ליעשות להם נם דבר חל בני ישרחל בדבור קל ויסעו תוך היס ולח יחוש כי נדלה החמכתם וזכות החמכה ותחת הרס חת מטך כו' ובקעהו וזה יחמר ויסע כלמן כי הסיע הוא יתי' לח ישרחל על ידי משה בחומרו דבר חל בני ישרחל ויסעו ויסיעם כלמן בתמימות לב על דרך מחמרס ז"ל נויקרח רבה על פסוק חדם ובהמה תושיע ה' שחדם המתנהג כלמן בתמימות תושיע ה' והוא ויסע כלמן עמו

ומה

וינהגם בעדר במדבר : ג וינחם לבטח ולא
פחדו ואת אויביהם כסה הים : ד ויביאם
אל גבול קדשו הר זה קנתה ימינו : ה וינרש
מפניהם גוים ויפילם בחבל נחלה וישכן
באהליהם שבטי ישראל : ו וינסו וימרו את־
אלהים עליון ועדותיו לא שמרו : ז ויסגו ויבגדו
כאבותם נהפכו כקשת רמיה : ח ויכעיסוהו
בבמותם ובפסיליהם יקניאוהו : ט שמע אלהים
ויתעבר וימאס מאד בישראל : י ויטש משכן
שלו אהל שכן באדם : יא ויתן לשבי עזו
ותפארתו ביד־צר : יב ויסגר לחרב עמו
ובנחלתו התעבר : יג בחוריו אכלה־אש
ובתולתיו לא הוללו : יד כהניו בחרב נפלו
ואלמנתיו לא תבכינה : טו ויקץ כישן אדני
כגבור

(נג) וינהגם וגו' ויסגו לחזור על מכותם להדמות אליהם ככל המוכר למעלה אשר עשו לאחרי לחתם ממצרים מ' שנה במדבר ומי יתן והיה מה שכפלו לחזור על דור שלפניהם כי אם היה ההתפכות רב עד אבותם הקדמים ממצרים והוא כי אבותם אשר נחלו הארץ כשריס היו כי אם נהפכו לחזור ניותר עד דורות הרבה כקשת רמיה והוא כי דרך בעלי קשתו למתן יבטחו העוברים ולא ישמרו מקשת דרוכה יעבירו היתר מהקשת ויניחו שתי רגלי הקשת כפולות על העבר מזה אשר לא כדרך יריית חנים אשר ירחה הרוחה ויבטח לבו בזוחרו כי אנשי לחמת שיתי בלע המה ומדי עוברים מנגד פניהם יהפכו קשתם על מכוונתו מהעבר האחר וישימו היתר על עוסנו ויכוונו חנם על יתר לירות ממו לופל לנקי חנם לשלול שלל ולבזו גו והוא קשת רמיה שהיו הפך דריכתה לרמות ומהפכין תוקה לאחר כך אל הקלה האחר והנה נשוז פה המשל הזה כי אחר היותם מהופכים אל האחת והנדק בקשת שהוסר היתר ורגלי הקשת מהופכים אל העבר דריכת חנים נהפכו אל הקלה האחר בקשת רמיה וכן נהפכו ולא מעט אל הדמות אל דור שלפניהם כי אם אל שלפני פניהם שהוא היפוך רב כמדובר : (נח) ויכעיסוהו בבמותם וגו' תחלה בהעיסוהו בבמותם להקריב גם לשמים אחר ליסור הבמות גומן משכן שילה ומזה נמשכו כי בפסיליהם יקניאוהו עשו שיהיה מקנת במה שהמה הבל (נט) לו שמע אלהים היה שכינה השורה במשכן שילה ויתעבר וימאס מאד בישראל (ס) ועל כן ויטוש משכן שילה להיות שורה שם ולא יאמר לים אשם יאבד משכנו מפני הסוסים כי אם מאחר שחטאו משכנו מה חטא להחריבו לו"ת אל יעלה על רוחך כי הוא יתברך מכין מושבו בניח לו בהאל כי אם בחדש כי היכל ה' המה וזה מאמרו יתברך בתורה ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם כי בתוכו לא נאמר אלא בתוכם כי לא בהאל ובמשכן עושה יתברך מושב לו כי אם בחנשים אשר שלמים ורחוויים המה לפי שם יעבדו רצונו ויטוש ניח מקדשו כי גם בעשותם רצונו לא מהמשכן עושה מושב כי אם מהחדש והוא שאמרו ויטוש משכן שלו מקדש למה שלא הוא כי אהל אשר בחדש הוא ולא בעניש ובחנשים . או יאמר כי על שוימשם מאחד בישראל היה מקום לעשות כליה ח"ו לולא שהשיל כעסו ושכן כי ויטוש משכן שילו והטעם הוא כי ישראל חשובים לפניו יתברך מהמשכן כי אם אהל אשר בחדש היה בחדש שהוא בעבור החדש ועל כן עוד הוא כי המשכן יכפר בעד עמו בל יכלו : והנה בתדבר רבה אמרו רז"ל כי כאשר הוקם משכן למעלה הקיש הקב"ה משכן הנשר ובזה יאמר ויטוש משכן שלו לא המשכן המכוון נגדו למעלה הרחוקי של מטטרון כי אם אהל שכן בחדש שהוא בחדש :

(סא) ויחן לשבי כו' לשבי כו' תמ' כי נתן לשבי עזו הוא הארון הנברי' ולא חס על כבוד הרומו יען כי הלא ותפארתו על הארון היה בהיותו ביד לר כי היו מפארין ומחזיקים הלרים חוקו בהומרם הלא הם האלהים החדירים המכים לת מלרים בכל מכה וכן לחרי כן בנוחו כאשורם בשמואל היו מחשבים חוקו כלומר ביד לר היה תפארתו מל"ל יתברך בהיותו לחם כי הלרנה בפסיליהם הקניאוהו על כן ויסגר וכו' חו שעור הכתובים עד סוף ז' פסוקים מפסוק ויתן לשבי עזו כו' לומר רחה והביאה במה זכות היה חו שהה מוציל לפי העת כי הלא ויחלם מלת בישראל ולילך נהפך הדבר שהכה לת פלשתים בעשולים והשיב שבות יעקב ושב הארון בכבוד הלא הוא זה זכות תלמעת פניהם בן עלי הכהן כי בחה לה שתושבה מתות חמיש וחיבה שהיה מיתה ממש ולא נכתה ולא שתה לבה וכשומעה כי נלקח ארון האלהים חרה לה ותכבה עד לחת נפשה כי מתה עם היות כי ארון האלהים לא היה לבזו ח"ו כי אם הדרכה כיבדו חוקו וזה ענין הכתובים ויתן לשבי עזו הוא הארון ועם היות כי לא היה לבזו כי אם הדרכה ותפארתו היה ביד לר (סב) לך נתת העם עלמה מלך כי ויסגר לחרב עמו כו' בחוריו תכלה אש כו' (סר) ונם כהניו הם חפני ופנחס בחרב נפלו ועם כל זה לא למנותיו לת תבכינה לת בעליהן כי אם אל הלקח ארון האלהים (סה) על כן נכתרו רחמיו יתברך ויקץ כישן לחדי היה אם לחדמת הוא שכינה שבחרץ הקין כיון

ה שהסיעם על ידי לחר הוא ינהגם בלבד לך לחרי כן ויינהגם הוא יתברך בעלמו כעדר במדבר והוא בשוס לב לל פתח הכף של כעדר שהוא כלומרו כהעדר הידוע ויהיה כי לחיוה עדר ידוע היה במדבר הוי לומר ללו ישרחל שעליהם כלמר בשלות דשח וכו' שלל חסרו דבר וזה יחמר וינהגם תוך היס כעדר הידוע במדבר שלל חסרו דבר כך נים לל חסרו דבר מכל טוב העולם כלשר הפלינו רז"ל בזה ובזה (נג) ושמת לחלר ומה לורך בזה להם לשמורה בלילה היו חסרי מעדנים מה בכך לו"ת וינחם וכו' לומר כי הלל ברחות ישרחל לת מלרים טובעים בים והמה יודעים שנם המה חטלו וכמו שלמרו ז"ל שלמרו למשה מלרים מלחה מע"ם שלהן היולך לנו נגלים ועל כן תפול עליהם לימתה ופחד פן נם עליהם תעבור כוס הטבעה לך נרחותם כי הקב"ה מנחה לותם בתעבוגים נרוב כל תנות דעתם בשומרם לו יספה להמיתנו לת הרלמו לת כל ולת שחין הקב"ה נותן מעדני למתים והוא וינחם כו' לומר כי נמה שויבהגם כעדר במדבר היה כיבה שויבח' לבטח ולל פחדו ברחות שלת לויביהם כסה הים שעל ידי הטוב ההוא לל פחדו יהיה להם כן . ולן יחמר כי עם היות שויבחם לבטח שעל ידי היות הוא יתברך המבחם לותם היה מה שהיו לבטח עם כל זה נתן להם שכר על מה שלל פחדו ובזו לוך היס עד שותם במים כללו מעלתם היה כי בשכר החמנתם שלל פחדו וכו שולת לויביהם כסה הים ו"ת וינחם לבטח הוא יתברך ועם כל זה על מה שנמלך מזה שולת פחדו ולת כל לויביהם כסה הים :

(נר) ויביאם כו' לו"ת ויביחם לנלו לל נבול קדשו הוא שכינה בח"י ישרחל העמים היה נבול חזקום ולל יעלה על רוחך כי לל יקרח נבול קדשו רק הר המוריה לשר שם החלהים כי הנה הר זה תוחר נדול מזה יש לו שהוא כי הר זה קנתה לותו ימינו יתברך לך כל שלר ח"י לל יבנר מהקרח נבול קדשו . לו יחמר ל תתמה שם רחשית נבול ח"י לבי קורח נבול קדשו כי דע לויפה כי לין לריך לומר הר המוריה כי שם נם שבנבול ח"י הר זה קנתה ימינו והוא ענין מחמרם ז"ל על פסוק עד לל שעשה חרץ וחוזות כי לחלת בריחיו של עולם לל היה כי שם ח"ו שוחר עשה חרץ וחוזות כי לחלת בריחיו של עולם לל עשה חרץ והוא עד לל עשה חרץ וחוזות כי לחלה עשה כך נתפעטה חוזה וידוע כי עולם שסר יבנה שהוא ימין נמלת שבשבח חרץ ולחר כך חוזות העולם בימין שסדו הר זה קנתה ימינו בחוכן כי נם הר זה שבתחלת לחוש החרץ נבול קדשו יקרח (נה) ומשם היהל הוא יתברך ויגרש מפניהם נויש על ידי עלמו ולל על ידי מלחך להיות כי שם נבול קדשו ויחמר על הנרגשי שפנו מלפני ישרחל והלך למרחקי חרץ והנשחרים משבעה נויש ויפילם חללים בחבל נחלה שהוא בחרץ ישרחל עלמו וישכן באהליהם של חלו ולחלו לת שבטי ישרחל . (נר) או יחמר ויביחם לל נבול קדשו כו' נמה שלמרו ז"ל כי בית המקדש קנין לחד שנלמר הר זה קנתה ימינו וזה יחמר כי זכות ב"ה הביחם וכבש לפניהם החרץ והוא ויביחם וכו' מי המיחם הר זה כי הוא זכות ב"ה . ושמת תחמר כי חין כל הקדושה ההיח רק לחר שנבנה בית המקדש לך לל מקודש לשר עדיין לל היה שמו כי שם הר הוא הר המוריה דע לך כי לל כן הוא כי הר זה פודנו הר להיותו הר זה בייחוד קנתה ימינו לותו . או יחמר ויביחם לל נבול קדשו הוא הר המוריה ושמת תחמר שם לקדשו ים נבול חליל כי הלא מלח כל החרץ כבודו לו"ת לחמת הוא לך מה שקראתי לזה נבול קדשו על יקרון שים לו על השחר כי הר זה קנתה ימינו (נה) ושמת תחמר למה תחמר ויביחם מיורה שהיה המקום כבוש ובטוח ולל הוכרך כי שם הנלה של הר המוריה והלא הם כבשו החרץ שנע שניס בחרב וקשת ומלחמה לו"ת לחמת שלל היתה רק הנלה כי הנה לל בחרבם ירשו חרץ כי הלא ויגרש מפניהם גויש וכו' . (נו) וינסו וימרו לת חלהים עליון ועדיין היו שומרי מלוחין לך עוד מעט נמשך כי נם עדותיו לל שמרו הן המלוח שהן עדות לישרחל על השנחתו כענין שנת עדות על חדום העולם וכיולח נה :

גְּבוֹר מְתָרוֹנָן מֵיִן׃ פו וַיִּךְ צָרָיו אָחוֹר חֶרְפַּת
עוֹלָם נָתַן לָמוֹ׃ פז וַיִּמְאַס בְּאֹהֶל יוֹסֵף וּבְשֵׁבֶט
אֶפְרַיִם לֹא בָחָר׃ פח וַיִּבְחַר אֶת־שֵׁבֶט יְהוּדָה
אֶת־הַר צִיּוֹן אֲשֶׁר אָהֵב׃ פט וַיִּבֶן כְּמוֹ־רָמִים
מִקְדָּשׁוֹ כָּאָרֶץ יְסָדָהּ לְעוֹלָם׃ צ וַיִּבְחַר בְּדָוִד
עַבְדּוֹ וַיִּקָּחֵהוּ מִמִּכְלְאוֹת צֹאן׃ צא מֵאַחַר עָלוֹת
הֲבִיאוֹ לִרְעוֹת בְּיַעֲקֹב עַמּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל נַחֲלָתוֹ׃
צב וַיִּרְעֵם כְּתֹם לְבָבוֹ וּבִתְבוּנוֹת כַּפָּיו יַנְחֵם׃

עט א מִזְמוֹר לְאָסָף אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם
בְּנַחֲלָתֶךָ טִמְּאוּ אֶת־הֵיכַל
קָדְשֶׁךָ

שהוא כי גרוש כי גוים כבדוהו ולא ישראל היה יען מלפקוד את עמו ומלהגר את גריהם לך על ידי זכות האבות את פנחס הקיץ כיון והוא נשוא לב תומרו הסיבה לחטר ההקלה ולא לחמר וכיון הקיץ לומר כי לא הספיק זכות להתעורר בעצם גריו על כי גריו פחדוהו על כן לא היתה ההקלה שלמה כי אם עודנו כיון מעט ולא כגבור מתרונן מפשחתו ליזקק רק כמתרונן מיין שזיעו מתחמץ בנקמה (סו) על כן לא הרגם רק הטיל הכעס בגויים הותם בעולם ולהניחם בחיים שהוא כי וך גריו לחטר שהוא טחורים בחטוריהם שלא היה רק כי חרפת עולם ניתן למו בלבד (סז) ותחת אשר מאס מאד בישראל עתה לא מאס רק בחיל יוסף והטיל בו הכעס והטעם כי בשבט לפריס עשם הי׳ מסכן שילו לא בחר והוא מה שכתבנו למעלה כי הסרת שכינה היתה במקום כי אם בחדש ועל כן כאשר לא היתה הכינה בשבט לפריס להסרת שכינה אמם בחיל יוסף ועל פי דרכו כיון מאמרנו כי אב אפו ותחת מה שהיה לו על ישראל גדר מחיצה נהפך להעדר בחירה גם בלבד והוא ובשבט לפריס לא בחר׃

(סח) ויבחר את שבט כו׳ הנה מהרלוי״ח ז״ל הר ציון הוא בהר ציון כי ציון עיר היה ולא חדש לך הנה ציון מחלק שבט יהודה היה ואחרי הוא כי אמם מהיות מסכנו בשבט לפריס אמר עתה כי בשבט יהודה בגבול נחלתו בחר והוא כי הוא את כמו עם כד״ת מסיחם את הארץ ואמר כי נתחבר וכות שבט יהודה עם זכות ציון אשר להם כי על כן מבריחת העולם ארתה בה שכינה כנודע והיו מיהודה בהר ציון אשר חבב׃ (סט) ויבן כמו רמים כו׳ לבתי אל הענין נקדיש מה בין מסכן לבית המקדש והוא כי הנה ידוע כי בין הארחת שכינה בבנין בית של מטה מלוי הלא בשל מעלה והוא כי ב״ה של מטה מכוון כנגד בית המקדש של מעלה וכל פרטי מציאות של מטה היכל וחולם וכל חדרי מסביבותיו וכל כליו דוגמת לכל מה שבב״ה של מעלה וע״י כן בחכמת הבנותו על פי כל הדברים שבעליון יורק שפע העליון בתיקון ותארה בו שכינ׳ מעין העליון לעולם ועד כאשר הארחתה בעולם העליון לא תצוב לעולם ועל כן נם בחרבן לא זוה שכינה מכוחל מערבי אך המסכן לינו ככגד ב״ה של מעלה אך הוא כמאמר רז״ל כמדבר רבה שהו׳ כנגד מסכן עליון המשתת בימי הגלות הנקר׳ מסכן הנער וכל מה שמסכן של מטה הוא דוגמת כל פרטי מסכן של מעלה עצמותו וכליו וכמו שמנוסר בלבנו על פסו׳ ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המסכן שהוא תבנית המסכן של מעלה ואת תבני׳ כל כליו של מעלה וכן תעשו למטה והמה חין ספק שחינו דומה לאשר הוא דוגמת ב״ה של מעלה דוגמת מסכן הנער לא נרוממות ולא בהתמדת הארחת שכינה אם כי על כן בחרבן בית המקדש שהוא לעומת של מעלה לא זוה שכינה מאם והבטל מסכן ממקום מוצאו לא נשאחה אם שכינה׳ ונבח הל הענין אחר לומרו ויתאם בחיל יוסף כו׳ הוא מסכן שילו אמר ויבחר כו׳ את הר ציון כו׳ ומה בין בית המקדש שביהוד׳ למסכן שהיה בתחלה הלא הם שני דברים את׳ כי ויבן כמו רמים מקדשו שלא היה כמסכן שהי׳ כמו מסכן הנער כי אם כמו רמים הוא רוממות עולם התלולות ואמר רמים לשון רבים שהוא מה שבובול בתקיע רבועי ואשר הוא דוגמתו בעולם התלולי׳ מה שהין כן במסכן שנית שהיה כאחרן כי שהוא כאותו תרץ מיסדה לעולם כך בית זה היה כאותו תרץ מיסדה לעולם כך בב״ה יסדו לעולם כי גם אחר החרבן לא זוה שכינה ממנו כנודע (ע) ואם תאמר ואיך יהיה לעולם והלא היה עתיד ליחרב פעמים ואם יגרמו העונות להקריש אחרי כן לעולם מה נצע נמה שלא תזוו שכינה אם הבית הוא חרב לזה אמר הנה ויבחר בדוד כו׳ כלומר החנם הלך תלהים לקחת לו מוסל בישראל ממכלאות צאן ולא לקח מהבעלי שדרה חשובים לעשם (עא) כי אם שמאחר עלות הביאו אך הין זה כי אם כי יודע תלהים כי לכל דעות הוא כי זה לבדו הוא הרצוי לרעות את ישראל בזמן הזה ולעתיד לבא והוא לרעות ביעקב עמו שהוא בזמן הזה ובישראל נחלתו בימות המשיח (עב) וכן היה כי וירעם בזמן הזה כתום לבבו ובתבונתו כפיו ינחם לעתיד לימות המשיח׃ (פט) או שיעור הכתובים מעין זה ויבן כמו רמים מקדשו דוגמת הרמים ומאת תאמר והלא נם הוא נחרב לזה אמר כחרץ יסדה לעולם שהוא יסודה לעולם (ע) כך ויבחר בדוד עבדו כו׳ להיות לו יסוד לקיום המקדש ועל כן ויקחהו ממכלאות צאן כו׳ (עא) שהוא יסוד לומן הזה לרעות ביעקב עמו ולעתיד כדי שובישראל נחלתו (עב) וכן היה כי וירעם כתום לבבו ובתבונות כפיו ינחם מעין מלמד ידי לאלחמה כי אם שיהיה לו יותר כי אם אשר יהיה רחוי לשלוח בו יד הן למות הן לייסורין ידיו אחליהן יקומתו לעשות ואם אשר יהיה רחוי להישיב לו ולקח לו מתנות וכיולא נם הוא יקומתו לעשות כי לו מחלת הארץ דעה את ה׳ ומה נם למלך המשיח׃

עט (א) מִזְמוֹר לאסף

תלהים כו׳ תכפי כנסת הנדולה שהחזירו העטרה ליושנה לומר הנבור והנורח נתנו טעם ואמרו כי רחוק גוים מקדישים בהיכלו כו׳ הן הן נבורותיו הן הן מורחותיו שהיו נבורה עלמית וזה יאמר תלהים בתו כלומר הורחק מדת תלהים יתנבורת היה מה שבתו גוים בנחלתך וכן נתנו אח נבלת עבדיך כו׳ שפכו כו׳ וכל כך לזרת כח ונבורה עד שאתי קץ בדבר ואומר עד מה ה׳ תחנף כו׳ • או יזמר בשוא לב אל לשון מומור שאמרו רז״ל קינה מיבעי ליה ותירנו שהוא על שהטיל בעצמו יתברך בב״ה לו שומרו בני קרח אמי שיעלה שערי ב״ה שבעצו יעלה את תביהם • ויתכן יאמר בשוא לב אל לומרו בתו גוים בנחלתך כי אחר שטימתו ועשו הרעה מה לירך להוכיר מניחות הכיחה אל הנחלה כי מה יקן ומה יוסיף בוחש בנחלה יאמר מה שטימתו ובכלל היה הכיחה ועוד כי הלא שרטו כל מועדי אל בארץ והניחו תם בהיכל ובדביר ולא מלח תחף בירם רעה כי תם שטימתו את היכל קדשו • ועוד לומרו שמו את ירושלם לעיים כי הלא נם בתקדש שלחו את ידם ולמה לא יוכיר כי תם את ירושלם בעניו הריסה לו שריפה • אך לבתי אל הענין מוכירה מאמרם ז״ל בפסיקתא כי בתקדש ראשון אחר היה כבודו נדול מהשני כנודע לא הסליף הוא יתברך את הגוים לשורפו בידם בזמן כי תם על ידי מערבי עליון וז״ל פתיחתי ה׳ ולפתע בשעה שהניעה קלה של ירושלם ליהרס ח״ל הקב״ה לירמיה קום לך לענתות וקח השדה מאת חנמאל דודך לומתה שעה חשב ירמיהו בלבו שמא מוטן הן התקום על בעלת ונופלים ואיתנים בתוכו ח״ל הקב״ה קוס לך קנה השדה כיון שיצא ירמיה מירושלם ירד מלאך מן השמים וכתן רגליו על חומת ירושלם ופרצו קרח ואמר יבואו השונאים ויכבשו לבית שלחנו תיכו בתוכו ויבוזו חוקו ויחריבו חומתו ויכבשו לכרס ויקלטו את נפשיו שהשומר הניחו והלך לו שלא תהיו משתבחים וחומרים שאתם כבשתם חומתו קריה כנושה כבשתם עם הרוח הרנתם בתו השונאים וקבעו בימה אלהם בתר הבית הלבו ועלו להם בנימה התמנעית מקום שהיה המלך יוסב ומוטל עלה מן הוקים משם שנשתכלל ב״ה • שם יבאו השונאים ונטלו עלה היתך לשרוף בית המקדש עד שנמלכו ביניהם נטלו עיניהם והנה ד׳ מלאכים יורדים וירים ד׳ לפידים של אש ונתנו נד׳ זויות של היכל ושרפו חומתו ירמיה הנביא יצא מעונותם לנא לירושלם נטל עיניו ורחם עלין ב״ה עולה אמר בלבו שמא חזרו ישראל בתשובה לקריב קרבנות שהרי עתה הקטורת עולה זת ועמד לו על החומה ורחמה כו׳ עד כאן • הנה כי בנית רחמין לא הללים הוא יתברך את הגוים לשלוח יד בב״ה רק לבתי אל תוך נחלתו להתייעץ היתך ישרפו אותו • וזה נכון אל הענין והוא כיבד׳ בלשון לא בלון יהיה לגוים עליאת יד בב״ה כי אם בשלשה מהם ב״ג ויון שבבשני להיכל ושיאתו הטהרות וחדוש שלא בלבד ב״ה כי נם כל ירושלם תאמרו ערו ערו עד היסוד בה אך בגלות מדי עדיין לא נבנה בית המקדש וגם שביבי אחשורוש את הבנין היה מניעת טוב לא הבאת כיח והנה על מעמד שלשה רגלים שהיאדו בבית המקדש בא אסף ויאמר הנה מאוד ר׳ לומר על הנוער ב״ה וירושלם כבלה היתה לקות נדולה כי הלא הפעם הראשונה לא היתה שליטתם רק כי נתן גוים בנחלתך שהוא להחייענ בלבד אין ישרפו את ב״ה כי זה הורה כי לא נעלת במקום כי אם שלעולם היה נחלתך כי לא זוחה ממנה וכן בפעם השניה בימי יון טיהרו את היכל קדשך שנכנסו וטימתו הטהרות אך לא החריבו וגם עדיין הר קדשך יקרא כי נם בחרבן יש להם קדושה כמ״ש ז״ל ממקרא שכתוב והשחותי את מקדשיכם שהוא שלא נאמר ואת מקדשיכם שהוא וכל שכן בימי יון כי מיד חזרו וטיהרו הכל וז״ל את היכל קדשך ואפי׳ בפעם השלישית שנלטו מהוש בב״ה לא שמו לגויים את ב״ה רק את

ירושלם והוא מאמר הכתוב וכור ה' לבני אדום את יום ירושלם האומרים ערו ערו עד היסוד בה לכך נאמר השליטה ה' ביסודות ב"ה כי אם עדיין קיימים כי אחר נכה דוד לא שלטו בו חוזים כמודע מרו"ל לכך הקרה הגדולה שלין לומר כי אם קיבה מיבעי לן הוא על נניך כי רעתם רבה

קָדְשֶׁךָ שָׂמוּ אֶת־יְרוּשָׁלִָם לְעִיִּים׃ ג נָתְנוּ אֶת־
נִבְלַת עֲבָדֶיךָ מַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמָיִם בְּשַׂר חֲסִידֶיךָ
לְחַיְתוֹ־אָרֶץ׃ ד שָׁפְכוּ דָמָם ׀ כַּמַּיִם סְבִיבוֹת
יְרוּשָׁלִַם וְאֵין קוֹבֵר׃ ה הָיִינוּ חֶרְפָּה לִשְׁכֵנֵינוּ לַעַג
וָקֶלֶס לִסְבִיבוֹתֵינוּ׃ ו עַד־מָה יְהוָה תֶּאָנַף
לָנֶצַח תִּבְעַר כְּמוֹ־אֵשׁ קִנְאָתֶךָ׃ ז שְׁפָךְ
חֲמָתְךָ ׀ אֶל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ וְעַל־
מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ׃ ח כִּי אָכַל
אֶת־יַעֲקֹב וְאֶת־נָוֵהוּ הֵשַׁמּוּ׃ ט אַל תִּזְכָּר־לָנוּ
עֲוֹנֹת רִאשֹׁנִים מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי דַלּוֹנוּ
מְאֹד׃ י עָזְרֵנוּ ׀ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל־דְּבַר כְּבוֹד־
שְׁמֶךָ וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל־חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ׃
יא לָמָּה ׀ יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם יִוָּדַע בַּגּוֹיִם
לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם־עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ׃ יב תָּבוֹא
לְפָנֶיךָ אֲנָקַת אָסִיר כְּגֹדֶל זְרוֹעֲךָ הוֹתֵר בְּנֵי
תמותה

ועל דרך רז"ל האומרים כי מה שאומר לסלף הוא על כי הטיל כעסו יתברך על הנביאים ולא על האנשים ימשך הענין לפי דרכם שהאומר מזמור יומר לסלף על כי בלו גוי בנחלתך כו' כי ב"ה ונצון וירושלם שפכת כעסך שהוא ענין כלה ה' לת חמתו כו' ולפי הם נצון כו' לך האומר היה נאמר לסלף על ידי כן היו ישראל נגולים מארצם חוויב לך הנה נתנו לת נבלת כו' שפכו כו' כי נזה ודאי נכפך לנחל מחולנו׃ (ב) נתנו לת נבלת כו' האומרו ז"ל כ' נגמר הדין מתי עבדיך ומתי חסידיך לאמר רב חסידיך ממך עבדיך הנך דמחייבי דינך דמייתי ר"ת וכיון דאקטול קרי להו עבדיך דכיון דלאו כי קורחים מת הויא ליה כפרה עד כאן • והזהר לעשים לב מי דאקו לומר שעבדיך לוכם לדיקים וחסידיך כאמתנו לך הוקשה למו לומרו בעבדיך נבלת וחסידיך נשר לך הוא כי לת הבלתי לדיקים קורא לותם נבלה ומעין זה חילקו ז"ל בפסוק יחיו מתיך נבלתי יקומון שאומרו רו"ל שאתיך הם מתי ח"י נבלתי הם מתי ח"ל ועל שלא מתו בתשוב' ווידוי לאמר דכיון דלאו כי קורחים מת הויא ליה כפרה עד כאן • ועל דרך הפשט נאשיכהו לל הכתוב שאחריו שפכת כו' נשום לב כי הלא תחלה היה לחוי לומר שפיכת הדם ואחין קובר ואחר כך נתנו לת נבלת כו' ונם נבלל אומרו נתנו לת נבלת כו' הוא אחין קובר • ועוד היתכן שהורגים היה להם לקבור הרוגיהם • לך יהיה על דרך מ זאמרם ז"ל על פסוק ואלחתי דבר בתוככם ואתתם ניד לויב כי על ידי הדבר היו נתנים ניד לויב כי בזמת המת ואין מלינים המת בירושלים ועל ידי כן היו מוציאין אותו לקובר והחוינים שאחר לעיר היו לוקחים אותם להורגם והוו ונתקשו ניד לויב ועל דרך זה יאמר נתנו לת נבלת כו' (ג) ושמת תאמר למה לא היו יוכלים מהעיר לקבור הרוגיהם ולא יניחוה לעוף השמים ולבהמת הארץ לו"ח שפכו דמם כמים סביבות ירושלם ועל כן אחין קובר שלא היו יוכלים מישראל לקבור ההרוגים כן יספכו דמם סביבות ירושלם והנה אמרו רבותינו ז"ל מתי כמים שלא נהנו בדמם כדם נבי וחיל שנאמ' נהם ושפך לת דמו וכאמרו נעפר חלל כמים ואחשוב לפי דעתם שעל כן יאמר ואין קובר לומר אחין קובר לת הדם המוכר שהוא הכפות נעפר שהוא מעין קבורה : (ד) היינו חרפה לשכנינו כו' לאמר כי שכננו הדשים נהו לא היינו חשובים נעיניהם להיות לוענים עליהו כי היינו חרפה נעיניהם לך סניבותינו הרחוקים קלת היו מלעיגים ומקלסים עליהו והוו לענ וקלס לסניבותינו ומשך לל מה שאחר יאמר היינו חרפה כו' נשום לב לל לומרו נוים ולומרו מתלכות וכן לומרו לכל לשון יחיד והשמו לשון רבים • ועוד לומרו מוהו שאם הוא של יעקב ולין ב"ה נקרא חלת הוא חוזר לל הקד"ה וחס שלא יהיה רחוי לומר כי כל הכתובים לנוכח ולתו יתברך ידברו לך יאמר כי הנה נאמר נפנול לויבך לל תבואת לן כו' והשיב מעליו לפו והרי שכנינו וסניבותינו שמחים לחרפנו שמתחתם היינו לענ ולקלס (ה) ולאם כן השב מעלינו לפך כי אחר שמחו לויבינו עד מה ה' תחלף לנצח ולא תשב לפך ממנו ומה תעשה מהלף שתשיב תנער נס כמו אם תבער כמו אם קנאתך מתקנא על שמחתם (ו) ואם יכלו ולא ימרקו אמותיהו נגלות כי לינם שפוך חמתך לל הגוים שכנינו וסניבותינו אשר לא ידעוך כי יוך עשתה וזאת כי על כן היינו חרפה ולענ ולקלס להם ועל מלכות הם שתי מלכות ב' בניית רחבעם וחדום בניית שני אשר נשמך לא קרלו בעשותם החרבן לא לאמרו שעל כעוסנו היו עושים ולשמו יתברך היו מגרים חוזתנו (ז) ומה שהיה להם לקרות בשמך הוא לומר כי שמך המוכר לכל לת יעקב כי ה' לינ מלחמה ה' שמו פעל כל ואת ולדרבת היו לומרים יוד רמה ולא נלבד מנענו מלקרות בשמו יתברך לומר כי הוא העושה על יוד ולכבודו שהילנו ישראל הם עושים לדרבת ואת נוהו

שלך שמך הנוכר השמו כי ב"ה נוה שמו יתברך קרלו ה' בחומרו כי לם לל המקום לשר יבחר ה' לשכן שמו שם • ולו יאמר כי לכל כו' לומר שם יזומר לין לשם לדוש נדול כי הלא הוכן לרנועת מלקוח לישראל כמאמרם ז"ל על והיה כאשר תריח וכו' שאמר לו שם תרלה שעוברים

בני יעקב על התורה עמה בשם שפעט' וכן לומרו ר"ל בב"ר שנוה יצחק לעשו שם יעבור וריעי על התור' נוור עליה' נזרות לו"ח הנה זה היה קנת התנצלות על מה שהנזו לת עלמם לך על המזון ועל בית המקדש והנה הקי"ל בני עשו המחריבי' כי שם עשו הוא לדום לכל לת יעקב כמו שאמרו ז"ל שאנב האנחה ואשר לקח מן הבית נידו לנזים טובות ומרנליות נעל לאחר כך לת כל נכסיו לנאמרי כמו שאמרו ז"ל על בקנרי אשר כריתי לי שנטל כל נכסיו ועשה מכל מתונו כמין כרי של תבואה ונתן לעשו על חלקו שנאמר וז"ח בלשון יחיד כי לכל לת יעקב שהוא על עשו ואחר כך נניו לת נוהו יתברך השמו ומפני כבודו יתברך לל לאמר נוה ה' כי שם נוהו שם׃

(ח) אל תזכר לנו כו' הנה בית רשעון נאחד על ע"ז ע"ש ובית שני על מדות רעות שאחקרי לנחלנו לל תזכר לנו עונות רשעונים כי על החרבנים שהוא רוע מדות מהר יקדמונו רחמיך על כי אין לשאתנו רגה כי הלא דלונו מאד ועניות לל בניח מדה טובה ליעקב • או יהיה כי יאמרו ישראל שנגלות החיל הזה הנה שנים הם עונות רשעונים לכל אחר עונות כי הם הנתנעים רשעונה נתת דין ואשכון למעלה שהם קנאת עתים לתירה נשאת ונתת בתורה ואמר כמדנרים לל שם תלהים הנ"ל הנה לנחמו בדלותינו בנרת הנלות ואת שואלים מאתך מדת הדין והיא לל תזכור לנו עונות רשעונים לותם נ' עונות רשעונים לא שתזכר לותם רק שתרפה מעט כדי שעל ידי כן טרם יזכרו מהר יעלה מקום מדת רחמים לקדם ולהלין טוב והוא מהר יקדמונו רחמיך להלין בעדנו ולומר כי לא תשמים לנחמו סובלי הגלות על נ' עונות הלה כי הנה דלונו מאד ועל כן עניות לא הניחו לקבוע עתים לתורה כי אם הין קמח הין תורה וגם לא לשחף ולתת בתמונה כי נקשו חוכל לנו ודלונו מאד ועל פת לחם יפצע נבר כי רש עושה כף רמיה כי הין בית הבליעה פנוי ולא יחוש אם עוקר הו אסור לשבוע לחם והענין הוא כי כאשר הדיין מולא זכות

לנדון נתביעות רשעונות מיקל נכל אשר יתביעות :

(ט) עזרנו אלהי ישענו כו' אמר אם נאמר לפניך תפילנו למען שמך אלא תאמר חיך תרחמכם למען שמי ואתם תשתקם על דבר כבוד שמי ואללתם חוקו כי נעוונותינו אם שמים מתחלל בגוים על כן אמר עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך לשוב לתקן עוותינו בדבר הזה ואחר כך והכילנו וכפר על חטאתינו למען שמך • או יאמר והוא הכוון אם בגלות נלטרך למות על קדוש שמך עזרנו אלהי ישענו ואמך לת לבבנו נאי"ת עלמנו למות על דבר כבוד שמך לקדם שמך כעניין חנניה מישאל ועזריה לך לחרי כן והכילנו כאשר הללת לותם ואין ואמת תאמר אם תניכו כמה יכופרו חטאתיכם לזה לנו לומרים לאחר שנאסור עלמנו למות נם אלה נמות כפר על חטאתינו למען שמך (י) למה יענו הגוים בכבוד שמך שיאמרו הגוים אם לא תניכלנו מהמות נאסור עלמנו היה אלהיהם ואין לאמרו הגוים כו' לך הוא שתניכלנו יודע נגוים לעיניהו נקמת דם עבדיך השפוך כי נרחות' כי לחה עלמנו על מוסרנו לת עלמנו ידעו מה יקר דם עבדיך כי עשית פלא להכילנו מידם על מוסרנו עלמנו על קדוש שמך ומה ידעו כי לא השלכת לחרי נוך נקמת דם עבדיך השפוך כי מה אלא הללתם מידם להיות עת רונו ולא יבלר כי עבדיך היו ולא יוחר דמם (יא) ואמת תאמר אם תשתקם על דבר כבוד שמי ואללתם לותו חלילה נגוים למה לא תמותו כי לא יכופר עד תמותו לזה לאמר תבא לפניך לנקת אסיר והוא כי כל המקדש לת ה' ומוסר לת נפשו הוא אם יפצע ויאסר לחת ידם להעבידו על דת או יהרג חה אשר יעשה כי תבא לפניך לנקת אסיר הנפצע אשר יבלר כי שמע תשמע צעקתו כי לרת מאסרו ונקלתו יפציקו כי נם אם נני תמותה יהיו לקיד לותם מן המות • או יאמר

תמותה : יב והשב לשכנינו שבעתים אל־
חיקם חרפתם אשר חרפוך אדני : יג ואנחנו
עמך וצאן מרעיתך נודה לך לעולם לדור ודר
נספר תהלתך :

פ א למנצח אל־ששנים עדות לאסף
מזמור : ב רעה ישראל ׀
האזינה נהג כצאן יוסף ישב הכרבים הופיעה :
ג לפני אפרים ׀ ובנימן ומנשה עוררה את־
גבורתך ולכה לישעתה לנו : ד אלהים השיבנו
והאר פניך ונושעה : ה יהוה אלהים צבאות
עד־מתי עשנת בתפלת עמך : ו האכלתם
לחם

יאמר תבא לפניך כו' ענין מאמרם ז"ל שאמר חליפו ז"ל לרי"ל כי היה המפיס בפיתחת של רומי עסור וחסור נגוע מוכה מקיר וחוסר נעניו ונחכח על ישראל ובזה יתכן שאומרים שחנתו ני הגלות החיל הזה המר והחרוך תבא לפניך תנקת מסיר הוא מלך המפיס החסיר בפתחה של רומי שהוא כפרס"י ז"ל שהוא בדקיע כנגד פיתחה של רומי וחס אין לנו כדוים כגודל ורועך הומר ני תמותה • (יב) והשב לשכנינו כו' הנה על חפר חרפו לחתנו והיערו חותנו לח נקמ כי חס העדר מות כי תחר ני תמותה לך והשב לשכינו שבעתי' כו' על חפר חרפוך ה' ולהקבת תיבות הכתוב רחוי לעיס לנ לל חומרו לל חיקס מה ענין החיק בהשבת חרפתס ועוד היתכן לומר שבעתים שהס י"ד על חרפתס והיה די כפליס כי חין דרכו ית' להכפיל העונש כ"כ ועו' כי מלת חרפתס מיותרת • לך יאמר והשב לשכינו שבעתים ומספר זה הוא ל חיקס ומחשבת לנס שב ויק' כי מותיכים לל לנס לפי הנראה להס כי שבעתים הוא לך לומו כי הס חרפתס שהוא שיעור חרפה לחת כי הלח הוא חפר חרפוך ה' ולגדולתך ה' חין קץ לעונשם ושבעתים ח' המה • או יאמר הנה שני דברים תעשה בגודל זרועך לחד הומר ני תמותה ונם בזרועך שהיה יד שמאל שפועלת דין תסיב להס שבעתים כמנין יד וזהו והשב לשכינו שבעתים ולח שדנת בך חלילה חפר חרפוך כי הס לל חיקס שהוא על מחשבת לנס שמחרפים לך חדרבה לפי החמת חדרבה חרפתס היא כי לח עלמס הס מחרפים כי חרפתס היא חפר חרפוך ה' ולח חרפה לך חלילה במה שחתה ה' • או שיעור הכתוב חרפתס היא למה שנם לחר שחרפוך לחתה ה' בהויתך ולח כנ"ו שמשתנה על ידי מה שיחרפוהו • ויחכן במאמרם ז"ל על פסוק יען לחמר מוהב ושעיר כנל הגוים ני יהודה שלחמרו על הכרובים שרלו בחיבן ככל הגוים עובדי כוכות ני יהודה ונבח ל העניו והוא כי הסכינים הרעים חפר ידבר נם פה הס נמוהב ושעיר שהם סכינים לח"י שהם מכלל עשרה עשמים שלחמר הקב"ה לאברה' לתת לנו והשחיר שלשה עד לעתיד והס של שעיר ושלחב ועמון ולחמר וכן בגודל זרועך המוכר הן כח לשכינו לקבל שבעתים לל חיקס שהם שתי פעמים שבעה כמנין יד ה' שהוא הזרוע המוכר והוא כענין טיטוס שכלה ושחיבים חותו לחיקנו לידון וזהו והשב להם שבעתים ' בשביל מחשבתם וזהו לל חיקס ו' על הדבור וזהו חרפתם כו' שהוא על המונע לך ה' שהוא נחום' ככל הגוים ני יהודה :

(יג) ואנחנו עמך כו' הנה הלה שתתח סר יפלו המה ושריהם לך ולחנחנו עמך שחתה חלהינו מלד נפשותינו וגם לחן מרעיתך שחין עלינו סר ורועה ירענו מתחת ידיך כי לם לחתה הלוה והרועה לת נופינו בעה"ז על כן למה שחתה קיים לעד נתקייס נס לחנחנו ועל בחינת נפשנו הקיימת נודה לך לעולם ועל נופינו שחתה רועה חותנו בחיינו לדור ודור לבניהו ובני בנינו נספר תהלתך כמד"ל ולמעלן תספר בחגי בנך ובן בנך לת חפר התעלתי כו' • או יאמר הלל שחלנו תשב לבניהו שבעתים כו' לל יחמר היס שכל יפעלו וכל חפץ הוא למעלן בחבור רשעים יהיה כל העולם לנו והיה כל הטוב חפר תטיב לת עולמך לבדנו כי הנה לל לבנו הלך בחשבונה זו כי הס ולחנחנו עמך כי חתה חלהינו ונם לחן מרעיתך שלח תרעה חותנו על יד שר כחלבי החומות כי הס על ידך כי חלו לחן מרעיתך בחמת וזה די לנו ועל שתי חלה נודה לך לעולם לדור ודור נספר תהלתך הס מעט ושם הרבה כחכל כי הנה קרבת חלהינו לנו טוב • או יאמר ולחנחנו עמך שחתה חלהינו ונם הרועה וזן חותנו על ידך שחלו לחן מרעיתך ונם שים דור שחיך רועה חותנו שהוא נגלות בחרץ חויבינו שלחו נוזים מלחת סר עכ"ו לדור ודור לבי' בדור שחלו בחרץ חויב יש לנו לספר תהלתך על מה שחתה עתה בחרבך חלו עמך ולחן מרעיתך • חו יאמר על דרך כי טוב חסדך מחייס וכו' כי טוב החסד שחתה עושה לנו יותר מלת לנו חיים בעה שזיכיתנו שפתי החומרי' יבחוך עה"ז יאמר נודה לך לעולם גם לחרי מות על מה שזכיתנו שנדור ודור נגוף ונפש לדור ודור לנציגו נספר תהלתך :

פ א למנצח לל סופנים וכו' כוונת תפס לבקש רחמים על החרבעה גליות להיות מעיר לעזור על תיקונם לחד לחחד ועל תקוותו יתקן הוא יקבר' לת כל לחד לחמר מעתה על כל סוג לחד זמר מיוחד על תיקון גלות בבל לחמר למנצח שהוא יחב' יעשה למענו ועל הסנית שיהיו שני נוחלים מרדכי ולסתר לחמר לל סופנים כי כן יתייחסו הלדיקים כמ"ש ז"ל על פסוק ללקוט סופנים ועל יון שהורה הוא יתנרך היות עמנו ולח נטשנו בעבות נם שמן המשוח לחמר עדות כי הוא, עדות ליחרלל ועל תיקון החחרון לחמר לחסף מומור כי הו נם לל עלמו יהיה מומור כי יבנה בית שלישי ב"ב וחו מה שומר הוא עלמו בחומרו מזמור לחסף לחלהים בחו גויס כו' שחרו"ל שהוא על שקרית חבי חבוקיו יתעתד לשוב לעולו בנס חון הסנירים שעתנו בחרץ ויעלו והמזמור הזה לל יתקיים רק בשוב ה' לת שבותנו כבתי הראשון במהר בימינו על כן לחר לחסף תזמור על תיקון גלות הרביעי (ב) ולחמר לחתה שהיית רועה יחרלל בבית רחשון מוניס על יד וכשגלינו לבבל היית מוהג כגלון יוסף שכתוב חפר יוסף הקדיס בגלות מלרים עם הסכינים כמ"ש בספר הזוהר כי נלו למלרים סכינים עמהם על ידי יוסף שהיה מרכבה שליה ועל כן הוא הנהיגם למלרים כרועה לת לחתו כך סכינים עשתה כך שהלכה לבבל וניהגה לותנו שזה כרועה עדרו כחמרם ז"ל כי כשעוללים הלכו שני לפני לר הס תיכוקות של בית רבן יכתת סכינים עמהם וזהו ותכת מן בת ציון כל הדרה ועל כן עלרו כח ללכת לפני לר וכן היו סריס מזי רעב כחילים לת מלחו מרעה וילכו הליכה לחת כשבע הליכה עם היותם בלח כח לפני רודף שעם היות הרודף רץ והנרדפים מהלכים ולח רלים על כל זה היה הילוכם די למרודף הרודף וחין זה כי הס שהסכינים שיכתת עם העוללים הלכה לחת כרועה עדרו שהוא עושה עדרו וכן חמרו בספר הזוהר כי זה היה ענין מרחת יחוקחל לייסד דעתם בחמור להם כי לחת היתה עם הסכינים והוה נוהג כלחן יוסף ולחר הגלות הזה חזרת להיות יוסף הכרובים שבנה בית שני והייתי בו יוסף הכרובים נחלה פניך הופיע לבנות הבליטי כחפר הופעת בשני (ג) ולהם חלופי זכות לחנחנו להתעורר בגינו זכור לת רחל שהיתה מלרה ומבכה על בניה כמחמרם ז"ל בחיכה רבתי ועליה כחמר מנעי לת קולך כו' כי יש תקוה לחחריתך וכו' ומדגל מחנדלי חפר עם סכינה חפר עם היו בני רחל חפרים ובנימין ומנשה בוכותה עוררה עתה לת גבורתך שלח תהיה נבורתך כיבנה כחפר נרחותך נוים מרקדים בהיכלך והייתי כיבנה בעיני הרוחים עם היות חהן היל נבורתך עתה תהיה נבורתך בהתעוררות וזהו עוררה לת גבורתך ולח למענינו תעשה כי הס למענך כי תלח סכינה מהגלות כי המונע לך הוא יסועתה לנו כי זה חפלנו יותר מיסועתנו כלנו הוסעתנו כי תבינם יסועתך לנו :

(ד) אלהים השיבנו כו' הלח חמרנו ולכה ליסועתה לנו כי היות לכה היסועה שתלח מהגלות הזה כלנו היסועה היל לנו עתה חנו לחמרים כי נם תסועתנו קלה מחד והוא כי ח' שחלנו מחתך והיל חל כח תיחל עד נתחיל ליטה' ונסייענו לחחרי כן כי הס חלהי' השיבנו חתה כי טרם נתחיל לשוב חתה תשיבנו ולחחרי כן מיד נכנל מלו' ומעשים טובים וזהו הלחר פניך והוא הנודע מספר הזוהר כי המלות פיערל עושים בהם מלירה פניס הסכינה ומקבלת פני עליון בחור המלות ההן והו היל עת רלון עד יחן קץ ועל כן חנו חומרים חלהים השיבנו ולחחרי כן והלחר פניך כלפי מעלה במלות שנעשה ע"י מה שתשיבנו והו תהיה עת רלון שמיד נוסעה בלי הבלי מניס • (ה) ה' חלהים כו' חמר הס מה שתזניחנו בגלות החרוך ומחר ודחוק הלזה הוא כי שמת לנד להסתפק בעליוני' הס מלחכי הסרת כמ"ש ז"ל במדרש חויית כי זו היתה עלת ערבי קדש לפני הב"ה בימי המן שיסתפק בעליונים ולדחוק סנדרל זו בת ויחמר הס מה שהחרכת הזמן והרבית הלרות הזה כי נעשית ה' חלהים של הנבחות של מעלה ועוסת חותנו זה הי לספר כ"ח ה' הוא חלהים של הנבחות בלנד ומסתפק שהותנו בהם ח"כ עד מתי עשית בתפלת עמך כ"ח כך היית עושה מניחנו כיתר הגוי' וכחפר רחית ותתר נויס כן היה רחוי תעשה לנו וזה הי לספר שח"כ עד מתי עשית בתפלת עמך כי סכות נענן לך הדומה לעגן להסתיר פניך מתפלתנו (ו) ולח הניחת רק שערי דמעה שלח נגעלו ולפי' הלחס חסר הס חוכלים תעלר לת הסמים ולח יהיה מטר ע"י תפלה עד שתדבנה עינינו דמעה ותעגנו על כי שערי דמעה לח נגעלו בחופן שחפי'

לֶחֶם דִּמְעָה וַתַּשְׁקֵמוֹ בִּדְמָעוֹת שָׁלִישׁ :
ו תְּשִׂימֵנוּ מָדוֹן לִשְׁכֵנֵינוּ וְאֹיְבֵינוּ יִלְעֲגוּ־לָמוֹ :
ז אֱלֹהִים צְבָאוֹת הֲשִׁיבֵנוּ וְהָאֵר פָּנֶיךָ וְנִוָּשֵׁעָה :
ח גֶּפֶן מִמִּצְרַיִם תַּסִּיעַ תְּגָרֵשׁ גּוֹיִם וַתִּטָּעֶהָ :
ט פִּנִּיתָ לְפָנֶיהָ וַתְּשָׁרֵשׁ שָׁרָשֶׁיהָ וַתְּמַלֵּא־אָרֶץ :
י כָּסּוּ הָרִים צִלָּהּ וַעֲנָפֶיהָ אַרְזֵי־אֵל : יא תְּשַׁלַּח
קְצִירָהּ עַד־יָם וְאֶל־נָהָר יְנִקוֹתֶיהָ : יב לָמָּה
פָּרַצְתָּ גְדֵרֶיהָ וְאָרוּהָ כָּל־עֹבְרֵי דָרֶךְ : יג יְכַרְסְמֶנָּה
חֲזִיר מִיָּעַר וְזִיז שָׂדִי יִרְעֶנָּה : יד אֱלֹהִים צְבָאוֹת
שׁוּב נָא הַבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה וּפְקֹד גֶּפֶן זֹאת :
טו וְכַנָּה אֲשֶׁר־נָטְעָה יְמִינֶךָ וְעַל־בֵּן אִמַּצְתָּה
לָךְ

הלחם תאכל הם תוכלים הוא לחם דמעה והמים תשתה הם שותים לחת להם מי בורות שיחין ומערות הם בדמעות שליש וזה הנחתנו ככל הגוים למה הנחתנו בסער הזה ולא כגוים תאכל טוב להם בעה"ו (ז) וכן למה תשימנו מדון לשכנינו ואויבינו ילעגו למו על עלמם שתכנה מפני כבוד עליון כלומר כי ילעגו כלפי מעלה לומר היה אלהיכם ולמו בחרת בנבחות לכנות שם תלהוקך על מלחכי הפרת הם כן היה לך להגיחנו בנחת בגוים אך בנער תאכל למו מנטעריס הלח יורה כי בנו בחרת והנחתנו במלודת לרו למרק תשמותינו להיטי לחריתנו (ח) ועוד טענה לחרת והיא כי לחפי להיותך תלהים לנחות על העליונים בריך תסיעתנו וזהו תלהים לנחות השיבנו והוא כי לם תין ישרחל גם בעולם המלחכים לח יבחר כי הלח המה לח נרחם ה' רק לשלחל על ידם שפע מעולם העליון בהשלחות עולם המלחכים שנחתים על ישרחל ועל העולם שנכרת בשביל שתם לח כן מה בנע לו יח' במלחכים ולפי' הנו שניס לשלחתו לומר והחר פניך חחר שתשיבנו ומטעה כמדובר למעלה וזה מלחנו רחינו טוב טעם תל תומרו למעלה תלהים השיבנו ופה תלהים לנחות השיבנו וגם תל מליחות תומרו פעם שניה : (ט) גפן ממלריס וכו' הלח דחיתי עתה בל יעלה על לב שנחרת בנחות מלחכים לכנות תלהוקך עליהם וזה יתמר חיש למה לח שמתי בסוג חלוקה תם בחרת בחומו' לח' שחטחנו עוונו והרשעתנו וגרשתנו מלרכך הנה זה לח יתכן לשומו בטבע סוג חלוקה כי הלח לחין דמיון החומו' בערכנו כי הלח גפן ממלריס תסיע שהוא מקודם הסיעתך לח ישרחל ממלריס כי תם שגורה חכמתך להסיעה מועדת שתגרש גוי' מלרן יש' ותטעה כי כל הגוים היו כחין מגדם של יער' (י) ולח עוד חלח שפיות לפניה להקל מעליה שהוא כי שתת פלבם לפנות משם ולללת תל ארץ רחוקה הוא הגרגשי שפניה מפני ישרחל . או יתמר כשגורת לגרש גוים כבר פניה לפניה לח הער של הגוים מטרם תסיע לח ישרחל שתה והוא מו"ל על פסוק סר למם מעליהם שהוא הער כי מלו שהיו מ' שנה קודם לכבוש הארץ פנה לותו משם ויהיה שיעור הענין ללמדנו ג' דנרים ח' מה בין יער' קדושים לחומות שני קדושת הארץ כי לין החומות מתקשרים בה כאשר ישרחל כי שרשי נפשותם הן בחרץ העליונה שלמעלה מחרץ ישרחל (ט) והוא כי הנה בהיות ישרחל בחרלם טרם קבלם התורה היו שם עובדי ע"ז וכמעט היו מתאחזים בכח הטומחה שלמעלה ממנה כי עדיין לח קבלו התורה וגם שרבקו בע"ז וזהו נפן ממלריס תסיע שהוא ית' הסיע תורם כי היו כבאחזים בכל החומות שבח"י לח דבקו בה כי מי יתן טהור מטמח והסיר תורם הוא ית' משם לח היה כמסיע תורם מדבקותם כי מעול לח הושרשו בה וזהו קנרש נוי' כי לימו רק נדופין ממקום הוייתם בלבד לך לח כן ית' כי לח תורם ותטעה כי הם תשר נטעים שם (י) מה שלח היו כן הגוים כי לח היו כנטועים בה כי לח כמסיע תורם מדבקותם כי מעול לח הוסרשו בה וזהו קנרש נוי' כי לימו רק נדופין ממקום הוייתם בלבד לך תם ישרחל מלבד לידבק בשורש כשרחוי שהוא בהסתופף בחרץ קדושה שתחת חרץ עליונה תשר בה שרשי נפשותם וזהו פניה לפניה שפניה המכשולות המעכבים מלפניה כדי להשרים שרשיה כמדובר כי כל שרשי נפשות עם בני ישרחל הם בחרץ העליונה שכנגד ח"י שלמטה הנגדיים לל שרשי נפשות הגוים בחופן כי היו מבחות הטומחה והם זרים מחרץ ישרחל ולין להם שייכות כלל כי מה לתבן לת הבר כי הן מהחלוניות ועל כן שרשיהם היו בלתי מתדבקים בחיכות החרץ לך ישרחל בנוחם שמה התקשרו בשורשם הקדוש ושורשיהן העליונים תשר לכל נפש מישרחל בחרץ העליונה השרישו בהתדבק נפשותם בשורשם העליון ולח היו כנפרדים משורשם כשאר נפשותם חוץ ממנה וזהו ותשרש שרשיה שהוא למעלה ועל ידי כן ותמלא החרץ היא חרץ ישרחל התחתונה ופרו ורבו והגליחו עד מלחת החרץ כי השרשת הקדושה בקדושה הפלינה ההפרחה והחלחה . או יתמר כי הנה שרשי נפשות ישרחל הם עד ליון למעלה כי על כן כתמר ולליון יתמר חיש וחיש יולד בה תמר שעשם שתשרש שהוא בליון על כל זה ותמלא חרץ ישרחל שהיו תחת הקדושה פשטו הם בכלה (יא) ולח בלבד בהרי חרץ ישרחל שהיו תחת הקדושה היה שפע העובה כי לם גם כסו הריס לללה כי בללה של נפן זאת היו כל ממלכות גוים המסולים להריס והוא מלמרם ו"ל תלו ידעו החומות כמה הפסידו בגלות ישרחל וחרבן בית המקדש לח החריבוהו כי מתמלית שפע חרץ ישרחל היו תוכלים שוכל המים חשר להם עתה וגם ע' פרי החג היו יסר' מקריבים שלח ילדה העולם מהם כמלח כי כל הרי החומות בגל ישרחל היו מסתופפים ולבל יתמר חיש תוך יתכן תהיה הנפן בחרץ ויכסו הריס ללה בחוץ לחרץ כי הלח ובנפיה הם תרוי' ב הם תרוי' שגלם

הולך למרחוק משם תל הוח שם החסר שבו נפרח כל כללות העולם כי עולם חסר יבנה והוח כי נפש כל צדיק מישרחל הוח כענף נפן המגל כאשרו כמדובר כי זכיותם הן המגלי' על כל העולם (יב) עם היות שלח יכלו לחוץ לחרץ כי הם תשלח קצירים עד ים שהוח תחום חרץ ישרח מן הירדן עד היס הגדול ומנהר מלרים עד נהר פרת וזהו ותל נהר יונקותיה • (י) או שעור הכתוב פניה לפניה כו' כי עם היות תחלה מלחה החרץ גוים לח היתה נחשבת חרץ ישרחל כמלחה למה שהיא מהקדושה והם חלוניס חך כמלחה מכשולות וריקה מעם חך כחשר פניה לפניה הגויס והשרש שרשיה תל נפן וזהו וחמלח החרץ משפע יניקת שרשיה ממקומן (יא) ולחר שנתמלחה חרץ היח ח"י כשו הריס נללה מהעודף מתמלית חרץ ישרחל הריס הם שרי החומות נללה של נפן ושמח תחמר ולמה לח נתפשטו על כל ח"ל לחר שהם מגליס על כל העולם הלח הוח כי הנה ענפיה לרחו תל שכלם קדושים וחיך יתפשטו למקום טומחה רק בחרץ ישרחל בלבד וזהו וענפיה הם לרחו תל בחיכות (יב) לכן לח שלחת קנירים רק עד ים הוח גבול יס וחל נהר הוח ירדן גבול מורח יונקותיה ולח תמר עד נהר למה שתטעבר הלו הם שני שבטים וחלני תל כן תמר וחל נהר יונקותיה כי גם הם יונקים מחרץ ישרחל ולח רלה יתבר' יתפשטו יותר מטבור הקדושה כלל הדנרים כי לין הדעת סובלת שנעלת נמו ונחרש בחחד מהחומו[illegible] כי הלח הכל היו ולחנן נוף ולנור מכשול היו לפני ישרחל כי תקה פני[illegible] לפני ישרחל יען כי ישרחל מהקדושה מוסרשים בחרץ העליונה וחדרכה על ידי ישרחל היו מתקיימים כל החומות לך החפשה לח היתה רק חולי בחרית בעליוני' כמדובר למעלה : (יג) למה פרלת כו' לחר כל חשר החפשת תת ישרחל כל כך הלח לר ליסרחל מחך למה פרלת כו' ויתכן יהיה מתמר פסיקתח על פסוק פתיתי ה' ותפת שנח מלחך מחתו יתנרך ויסח רגל ח' בחומת ירושלם מכחן ורנל לחד מכחן ופרץ חומותיה והיה קורח קול נדול בוחו לכרסם שתין השומר בתוכו השחיתו השכול כו' שבעליה הלך לו ועשה כן למען יערבו תל לבם ליכנם כי תלמלח כן לח החמינו מלכי חרץ וכו' כי יבח לר ותויב נשערי ירושלם וזהו למה פרלת נדריה שעל ידי כן נתפקרו ותרוה כל עוברי דרך לשלול שלל ולבוז בז והיתה למם ועל מדי תינו מתלונן כי לח נפקד מהם חיש ולח מתמונם ותדרבה נהפוך היה תשר שלטו היהודים המה בשונחיהם (יד) לך תשר שפעם ח' נפרץ נדרה היקל להיות שליטת חנוים בהם נם בהיותם על תדמתם ובנית מקדשם הוח בימי יון שפשטו ידם בממונם ובבנותיהם ובהיכל כי בח לכרסם חויר מיער תוך ירושלם וקרילו חויר מיער על סנס שתוחר חויר נתמר על עמלק כמתמר רו"ל על פסוק ותת החזיר כו' לוה תמר כי חזיר זה שהוח יון לימו הנו' שהוח חזיר בייחוי כי בח מינחך ותח עשו ליעקב כי לם חויר מיער שהוח חויר הבר שהוח מהחלוניס ועליו תמר יכרסמנה חויר מיער הוח יון שבח לכרסם הנפן ותחרי כן ויז שדי הוח לחוס תים שדה בנלות החחרון ירמנה • הנה כלל דנרי הוח שתין הדעת סובלת בחרות בחומות (טו) לך מה שתפשר הוח היותך בוחר בעליונים כחשר נקשו ממך בנריחת עולם ובמתן תורה ולח רלית ועל זאת חני תומר תלהים נבחות כלומר תם תפלח תלהים של נבחות סוג נת מה כי הלח הבט משמים שהוח מעולם המלחכים ורחה בכל העולם עד החרץ מתחת בכל נריותיך ופקוד נפן זאת בודחי כי תין ספק שלח תמלח תן השמים עד למטה כמוה והוח כי תין מקשר שלשת העולמות עם העליון לקיימם חלח יסר' כנודע כי בד' חלקיו הנוף מהעה"ז והנפש המקטרעת מעין עולם התטרה והרוח מעין עולם המלחכים והנשמה מהעליון ומהתקדש חלקי החדש על ידי התורה מתקדשים הד' עולמות ויוכלו לשלשל השפע להתקיים וזהו הבט משמים ורחה והפניע עד למטה ובודחי תפקוד נפן זאת כי בלשדה תין מתקיימים • (טו) וכנה תשר נטעה כו' כוונת תפף להוכיר לפניו יתנרך שלשה זכיות זכות ישרחל שהנשלו לנפן וזכות בית המקדש

וזכות דוד שבזכותו נבנה כמאמר ספר הזוה' על פסוק לוֹ בחרתי בעיר כו' ומאחר דדוד ועל כן הוא נמה לוֹ היסודות והנה זכות ישראל כנר הוכירו מפסוק נפן ממלרים תסיע עד כה ועתה נא להזכיר זכות בית המקדש וזכות דוד שעליו נסמך הכתוב ואמר וכנה הוא בית המקדש תפר נטעה ימיך והוא כד"ת לוֹ הכיור וזוֹ כמו כי כאשר כנו על כיור מקבלים מימיו כך בית המקדש על מטה הוא כנה לקבל שפע עליון והוא לשר נטעה ימיך כמה ד"ת הר זה קניתה ימיני שנאמר על הר המוריה וזוֹ ישראל חטאו וזכור על בן לתפלת לך כי לתפלת כח קיום המקדש על מי שקראת תורתו בן כמד"ת לדעי לתמר לולי בני לתה הוא דוד שעד בא דוד לוֹ בחרת בנ"ה למטה כי עליו לתפלת יהיה לך בית פה הוא הכנה הנו' וכמאמר ספר הזוהר על פסוק לוֹ בחרתי בעיר כו' ומאחר בדוד שעד מלת לוֹ בחר בירושלם (יז) והנה הכנה הזאת שרופה בחם כסוחה וכרוזה מדבקותה בנית המקדש של מעלה שכנה זו כסותה מהכיור העליון כלו' וחוסה ועשה על מקדשך השמם ושמח תאמר שאם תפקוד על ידי עלמך מנערת פניך יחבדו כלם ואולי לריך שהות עד נעזר מעוכינו שנאות טרם יכלו פמלימתן נאות ומה גם לאומר לוֹן בין הזמן הזה לימות המשיח הלוֹ שעבוד מלכיות בלבד (יח) על כן לוֹ תעשה על ידי עלמך כי אם תהי יד על לוֹם ימיך והוא מאמרם ז"ל כי פסוק נאם ה' לאדוני שב לימיני עד אשית אויביך הדום לרגלך נאמר על מלך המשיח שיאמר לו הוא יתברך שב לימיני עד אשית וכו' ועליו יאמר פה תהי יד על לוֹם ימיך שתהיה יד על לוֹם ימיך אשר אמרת לו שב לימיני ועינן היות ידו יתברך עליו יהיה על דרך מאמרם ז"ל על משה שכשהלך לקרוע לוֹת הים לוֹ רלה שרו של יס עד שנתן הקב"ה ימינו על ימין משה שנאמר מוליך לימין משה זרוע תפארתו כו' ועל דרך זה יאמר פה על מלך המשיח תהי יד על לוֹם ימיך שאתה אומר אליו שב לימיני כו' ומי הוא זה שאמרתי תהי יד עליו הוא על בן אומו אדם שאמלת לך הוא בן מי שאמרתי בפסוק הקודם עליו ועל בן אמלת לך שהוא דוד כאשר ביארנו בו בס"ד • והנה זה הוא לדעת האומר כי נאם ה' לאדוני שב לימיני נאמר על בן דוד ולדעת האומר שעל אברהם נאמר נאם ה' לאדני שב לימיני יהיה ביאור אומרו תהי יד על לוֹם ימיך על משה שנתן הקב"ה ימינו על ימינו בקריעת היס שנמלת כי משה הוא לוֹם ימינו והענין כי הנה אמרו רז"ל כי מרע"ה שהיה רועה ישראל ברשעונה הוא ידעה שאחרונה ויהיה על ידי משיח בן דוד ג"ב ויאמר לפי זה תהי יד על לוֹם ימיך כאשר בים סוף אמרו רז"ל שנתן הקב"ה יד ימינו על ימין משה מיד רלה היס ויכום ויאמר תהי נא עתה גם כן יד על משה כאז ושמח תאמר הלא הוא זמן מלכות בן דוד ואיך ניתן הממשלה לזולתו לזה אמר על בן לדס וכו' לומר הנה זה משה היה הוא מושל על בן לדס שאמלת לך הוא על דוד אשר דוד הוא לדס שאמלת לך הכוכר בפסוק על בן אמלת לך כאמור בשמוך והוא כי גם שבן דוד הוא מלך משה יהיה כלב ופטרון עליו כנודע מחכמי האמת וגם רז"ל אמרו מי שהיה רועה תחלה יהיה בתחרונה :

(יט) ולא נסוג ממך וכו' הנה בתעמד הר סיני נדבקנו בה' יתברך והיה לנו חירות מן שעבוד מלכיות וחירות ממלאך המות אמר עתה אחרי שתהי יד על לוֹם ימיך הוא מלך המשיח עד שית אויביו הדום לרגליו זוֹ שאמר על משה שהוא ונהגנו כאלו נמלינו על ידי כן בני חורין משעבוד מלכיות והלא תאמר מה יסכון לנו כי אולי נעשה כאשר בסיני שהיינו בהכנת חירות ממלכיות ומלכיות וקבלנו הכל על ידי הענל ל"ז אין כאן לא נסוג ממך שלא נעשה כאשר בתתן תורה שבענו לחזור על ידי הענל ותשוב בנו ותהמת נחש ותשוב המותה לתקומה לך כי עתה לא נסוג ממך לאחור כי הלא עתה תחיינו שיבולע המות לנצח בסיני והסיר הטמא מעלינו שהוא שטן הוא מלאך המות הוא יצר הרע על ידי כן לבד כך נזכיר שמך והוא ונשמך נקרא • זוֹ יאמר שמא תאמר מה יסכון לנו שתהי יד על לוֹם ימיך לולי יקרבנו כאלו שאחר שילחה נפשנו בסיני והחייתנו : מפחד שלא נסוג למות הכחנו לוחות ואמרנו למשה דבר אתה עמנו וכו' אמר עתה לא נסוג ממך כי אם כשתחיינו כאלו ונשמך נקרא ולא נשם לוֹם • זוֹ

יאמר כל כך נהיה לדיקים ימדבק בך עד גדר שנשמך נקרא שהוא מאמרם ז"ל עתידים לדיקים שיקראלו בשמו של הקב"ה שנאמר כל הנקרא בשמי כו' שהוא כי יקרא על רעהו לדיק כאלו בשם הקב"ה והוא ונשמך נקרא זוֹ התכת התיבות שבהיותנו נשמך שנם נמו כאמור נקראך לוֹת השם עלמו (ך) והנה מדרגה זוֹ תיכנה במלאכי השרת וכן תפילו תהיה ה' אלהים נגאות שתכנה אלהותך עם מלאכי השרת שתקרא אלהים נגאות עם כל זה אל תעזוב זוֹתנו בודאי כי נדולים אלו מהם לכן השיבנו ולא תיחל עד נתחיל ונכא ליטהר אחר פניך במלות שנעשה נגד פני עליונים כן דרך השכינה להרחות מלות ישראל לפני השם העליון כאומר מספר הזוהר וזה שאחר התשוב' מיד ומושעה וו"ל ה' אלהים אם שלא נזכר ה' למעלה אך הוא להיות עם ה' נמו עם היותך אלהים נגאות השיבנו כמהנר • זוֹ שיעור הכת ב והניות נמו שמך נקרא ונאמר ה' אלהים נגאות ולא כאשר עד כה שלא היינו מזכירים שם ה' :

פא (א) **לַמְנַצֵּחַ** על הנתית כו' (ב) הנה אמרו רבותינו ז"ל נדולים לדיקים שמהפכים מדת הדין למדת רחמים ועל דרך זה יאמר הרבינו לאלהים הוא מדת הדין ושבאחרו כי הוא עזרנו ומרחמנו ואם תיכבה לדיקים רק מתייאשים ליעקב אל תרבינו בקול שהוא הורלת שמחה ואינה למחוסרי כשרון רק הרבינו והכבינו לאלהי יעקב כי גם הוא אלהיכם ויכפר בעד תרועתכם והכבעתכם (ג) ועל אומרו הרבינו כו' שהוא בהיותכם לדיקים אמר שאו זמרה בפה בקול כלכם ותנו תוף לענן ביד היודע לנגן כי כל כך תשמעו קול שעם שהתוף קולו נבוה תשמע קול ומרתכם לך זה ליעקב תתייאשו להעדר כשרותכם כאור נעים כלומר הכאור שקולו נמוך הוא נעים ונלות כי לוֹ תשמעו ומרה בקול רם ועמו נכל גם הוא שקולו נבוה מעט מהכאור לך לוֹ תוף שהוא הרמת קול נדול • כלל הדברים הוא שהכל נשורר ונשמח במדת הדין ואין ההפרש בין דור לדיקים לדור וולהם רק להרמת קול או לקול נמוך : (ד) תקעו בחדש כו' הלא תאמרו כי שם תלהים הוא מדת הדין הוא טוב ליסרלל וממנו יבוא לה' ליסרלל עמו והיולא מזה הוא כי יום ר"ה כי לתלהים הוא היום הטוב לטוב ליסרלל הוא ואם כן אימה היה רלוי נשיר בו לפחות בכאור עם נבל לך מלות ה' עלינו בשופר המורה תרועה לזה נא ויאמר גם שאמרתי כי גם מדת תלהים לנו טוב עם כל זה תקעו בחדש הידוע שופר כי בר"ה לפילו נהיה לדיקים יום תרועה והכבעה הוא ואין זו כי אם שופר תרועה ולא מפני סיום נזרה הוא ליעקב כי תלדבה יום שמחה ונלחון הוא תלה שהוא יום מכוסה עינינו ליום הזה נא ביום חגנו שם הכתוב מתגלה והוא • מאמרם ז"ל שבר"ה עומדים לדין ישראל ומומות העולם ודומה למלך שרן תכשים רבים ואחר נאתם מהדין לא נודע מי מהם נלח תלה נמה שהנולח נוסח כלי המלך לפניו כן בחג הסוכות וישראל נלולביהם בידיהם ניכר שהם נלחו וזה יאמר תקעו בחדש שופר והעשם הוא שעשם שהתלהים הוא מדת הדין שבר"ה הוא עזרנו זוֹ הוא ביום נכסה ליום חגנו שהוא יודע ונלה על כן מתחר שהוא נכסה כעת נרניע כלנו (ה) ועם היות שהתרועה בשופר הוא להכניע ולהחריד כר"ת אם יתקע כו' ועם לוֹ יחרדו והלא תאמרו אם אחר שהנו לדיקים מה לורך לשופר כי עם כל זה לוֹן השופר חנם בומן ההוא כי הנה בהיותכם לדיקים ונקראים ישראל ליסרלל השופר לחוק כמו כל חוק ולא להכניע כי סוד נסתר יש נו והם הוא משפט הורלת דין הוא בומן שהוא יתברך חלני יעקב שהנו בלתי כשרים • (ו) עדות ביהוסף כו' שאת תאמר הלא תאמרת כי נם יום רחם הנכה שהוא יום דין הוא עזרנו הלא שהוא נכסה ליום חגנו ואם נרחה שמלות היום בשופר המורה הכבעה ותרועה הוא כי הדבר הוא חק ליסרלל לך יש סוד נדבר תאמר עתה אם יאמר אים מי יאמר שכך הוא והיה יום ר"ה להיותו יום דין הוא עת לרה רק עזו וטובה ליסרלל הנה עדות לזה כי היום של ר"ה אם היותו דין הוא רחמים וטוב לטובים הנה ביהוסף שמו עדות זה הוא יתברך למה אמם יה המורה ומעיד על העבד זמה כתודע כי על כן נאמר החנכי האלהי וכו' להוכיר אם יה על כל מאפחה כי אם יה עדות ליסרלל שהם בני תבוסם שהוא לדעתי על כי אם זה בחים ואשתו יו"ד

לָךְ : יז שִׂרְפָה בָאֵשׁ כִּסּוּחַ מִגְעֲרַת פָּנֶיךָ
יאבֵדוּ : יח תְּהִי־יָדְךָ עַל־אִישׁ יְמִינֶךָ עַל־בֶּן־
אָדָם אִמַּצְתָּ לָךְ : יט וְלֹא־נָסוֹג מִמֶּךָּ תְּחַיֵּינוּ
וּבְשִׁמְךָ נִקְרָא : כ יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת הֲשִׁיבֵנוּ
הָאֵר פָּנֶיךָ וְנִוָּשֵׁעָה :

פא א לַמְנַצֵּחַ עַל־הַגִּתִּית לְאָסָף :
ב הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ
הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב : ג שְׂאוּ־זִמְרָה וּתְנוּ־תֹף
כִּנּוֹר נָעִים עִם־נָבֶל : ד תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר
בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ : ה כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא
מִשְׁפָּט לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב : ו עֵדוּת בִּיהוֹסֵף שָׂמוֹ
בְּצֵאתוֹ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׂפַת לֹא־יָדַעְתִּי
אֶשְׁמָע

אֶשְׁמַע׃ י הֲסִירוֹתִי מִסֶּבֶל שִׁכְמוֹ כַּפָּיו מִדּוּד
הֶעֱבַרְתָּנָה׃ יא בַּצָּרָה קָרָאתָ וָאֲחַלְּצֶךָּ אֶעֱנְךָ
בְּסֵתֶר רַעַם אֲבַחֲנְךָ עַל־מֵי מְרִיבָה סֶלָה׃
יב שְׁמַע עַמִּי וְאָעִידָה בָּךְ יִשְׂרָאֵל אִם־תִּשְׁמַע־
לִי׃ יג לֹא־יִהְיֶה בְךָ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל
נֵכָר׃ יד אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם הַרְחֶב־פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ׃ טו וְלֹא־שָׁמַע
עַמִּי לְקוֹלִי וְיִשְׂרָאֵל לֹא־אָבָה לִי׃ טז וָאֲשַׁלְּחֵהוּ
בִּשְׁרִירוּת לִבָּם יֵלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם׃ יז לוּ עַמִּי
שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ׃ יח כִּמְעַט
אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל־צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי׃
יט מְשַׂנְאֵי יְהוָה יְכַחֲשׁוּ־לוֹ וְיִהְיֶה עִתָּם לְעוֹלָם׃
ויאכילהו

בחים וה"ל בחכה והו ביהוסף שמו שבו שם יה מעיד שלח חטא בחדוקתו והוח בפ"ם ו"ל כי בר"ה יגח מניח התסורין ורזה תסר עמד לו הוח יקבוך כי היה עזוז לפניט מסורת הדין כי הלל בלי הדרנה היה כי בלחקו מהסוכר מיד היה על חרץ מלרים מוסל עליה ומה נם שמוע מלרים היה מחיית שלין ענד עולה לנדולה לעולם וחיינו לובש בנדי מעלה הנה כי מדת חלהים שבר"ה היה עזו ומה היקה הערות שהיה מעיד יוסף שחמרתי עדות ביהוסף שמו להורות כי מה' היקה לו ולח מפרעה על פקרון חלומו הוח הנה הוח חומרו שפת לח ידעתי חשמע כי מה' היקה לו כי לח היה עולה לחותה נדולה שם לח היה מלמדו נבריחל ע' לשון בחוכן שפפת לח ידע שמע ועם היות חותו היום מיוחד לשם חלהים הוח מדת הדין כי רחם הענה היה הכינו בחותה הלילה להנליח למלוכה בשנות מלחכו ללמדו שפת לח ידע שע"י כן מניח התסורים יגח למלוך: (ז) הסירותי מסבל שכמו כפיו מדוד תעבורנה דברי יוסף החומר שברחם הענה שהוח יום דין כפיו כפוד ה' לח יוסף בחה רוח הקדש לחריו ותמלח חת דבריו ותחמר נשמו יקבוך הסירותי כו' לומר שלח בלבד יום לחתו מניח הסוכר היה ברחם הענה כי שם נם כחשר הסירותי מסבל שכמו בתחלת מחסרו שענו בכבד רגלו בדוה בחה נפשו נם לחתו מהסבל שכמו היה ברחם הענה וכן כחשר כפיו מדוד תעבורנה לחר שהוסר מהסבל ויסימוהו לשרת שם לנסל תנשילם בדוד כשהסירוהו מדוד נם כן היה ברחם הענה כי מחו היה המוניח והמניח והו הסירותי כו' כפיו כו' • חו יחמר כי נם נסוהר לח היה לו ברה כי חדרנה היה מסקדר שם לו"ל הסירותיו מסבל שעבוד שלח היה רשחי לנחת ועוד כי נם שלח היה חו נכבלים לח יבנר שהיה מנסל להם בדוד ולחר כך כפיו מדוד תעבורנה: (ח) בצרה קרחת כו' לחרי חמור רוח הקדש לשר היטיב הוח יקבוך עם יוסף על שלח טיפח בריחו והנה היה מקום נעים בחריה ונלחר הלח לחתה ה' עורת לומו לנל יחטח שלנלנלח כן הלח הוח כשר נפתה והלך לעשות מלחכתו וזה חסדך שלחה עזר לנל יחטח הנדיק ולחר כך נותן לו שכר כחלו מעלמו עשה למה לח עשית כך לעמך ישרחל לשר היו בסיני להנן להם ולעוזרם בל חנח תקלת העגל מתחת ידם כי לפי הנרחה לח היו בלתי רלויים בלבותם שתבח הקלה זו מתחת ידם לזה נח רוח הקדש כחלו הוח יקבוך מדבר עם עמו ישרחל ולומר בשר' קרחת כו' לומר לח מבלי חהבתי לותך לח עזרתיך כי הלח בשרה מבלי מקדים תפלה וגם בלי תפלה כי לם קרחת בלבד ולחלנך כי כשלר ויבעקו בני ישרחל חל ה' וכמו שחמרו ז"ל שלח היה מחתין הקב"ה רק עד שיקרחוהו ולחף על פי שרבתם קשות המבלי הין קבריט וכו' לח כעסתי עליכט רק לחענך בשלר רעט בשלר והעבר ועימה שחמרתי למשה מה תצעק חלי דבר חל בני ישרחל ויסעו ופירוש רעט הוח כל"ח בעבור הרעיפה כי זה יורה כי להבתיך וגם חקה חלי כי הלח קבחנך על מי מריבה שחמרתי בתורה שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו ויחמר לם שמוע חשמע וכו' ולחותו הבוחן נשלר בך כלה שקבלת לבעות כל הכתוב בפסוק ההוח על מה שבם נסהו ולם כן מה היה שלח טרחת מעון הענל (ט) לו"ל שמע עמי ואעידה בך וכו' • ולבח חל הענין נשים לב חל דברי הקורה בחקן קורה בחומרו ועקה לם שמוע הקשיבו בקולי וכו' מהו בפל שמוע השמיעו ועוד מהו חומרו בחלמצ דבריו יתבוך ותקח תהיו לי כו' כי מלבד שחלת ותקח מיותרת נם יקשה כי יהוע שעמשם ידבר ועוד חומרו לקח הדברים לשר חדבר חל בני ישרחל שהוח מיותר שודחי שבחל בני ישרחל ידבר על כן חומר כי רוח הקדש מפרשת לנו הפסוקים ההם ובו מנית חל הענין והוח בהנחת רו"ל בפ"ר כי הערב רב עשו חת הענל ופתו חת בני ישרחל בחומר להם הלה חלהיך ישרחל שלר העלוך כו' לך ישרחל שלמיט היו כי על העת ההיח של מקן תורה חמר ה' מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה כו' ונם הוח יתבוך הקרה בחלה ובחלה בע"ר שלח יהיה להם חל זר ולישרחל שלח ישמעו מהע"ר וזה ניחור הכתובים ועתה לם שמוע העם הוח בע"ר תשמעו בקולי הם ישרחל כלומר בקולי ולח בקול הע"ר ופירש מה שחמר לעם הוח ושמרתם חת בריתי שהוח לחיותו לו לחלהים ולח לחלהים חחרים ועל ידי כן עם היוקבם מהעמים תהיו לי סגולה מכל העמים כי לי כל חחרץ ולח לשריהם שלהם בכל העולם כי לי כל חחרץ ולח לשריהם עד כה דבר עמהם חשר כנה חותם בקושר בית יעקב כי בית יעקב הם הע"ר וח בני ישרחל חשר עליהם חמר ותנד לבני ישרחל להם חמר ותחם תהיו לי כלומר ידעתי חלו ישובו לסורם ך תחם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש כלומר ולח תשמעו לחלו ועל כן חמר מה הדברים החחרונים מוחחם והלחה הוח מה שתדבר חל בני ישרחל כי הנה עוו ישרחל כי הם מלכים לפני וגוי קדוש הפך החחרים שלח מבני ישרחל המה וחלי תשמעון ולח להם • כלל הדברים שהע"ר החטיחום עם היות לבבם שלם ונם ה' התרה בע"ר שלח יעברו בריתו לעבוד חלהים ונלה חון ישרחל וזה מחמר חסף ברוח הקדש כחלו פיו יתבוך מדבר וחומר חל יקשה בעיניך ישרחל שלח שמרתיך בעבל כי הלח בהתבוך לעשכים רעים בזה הרעה הו חת לך ונם חני התקריבם נם נם נליתי חיך ומה לעשות עוד ולח עשיתי וזה החילו כמפרש מקרחי קדם הקור' חם שמוע תשמעו כו' שחומר חמה שחומר שם שמוע שחמר לע"ר הנקרחים עם שמע עמי ותעידה ותחרה בך ומה שחמר תשמעו בקולי הוח ישרחל חם תשמע לי כלו' חלמה ישרחל חם תשמע יהיה לי ולח לחלו (י) ומה שהעדתי בך עמי הוח הע"ר בחומר ושמרתם חת בריתי הוח לח יהיה בך חל זר כו' (יא) ומה שחמרתי לישרחל ותחם תהיו לי כו' וגוי קדוש הוח לומר חנכי ה' חלהיך בייחוד המעלך כלומר ולח לחלו והוח מה שחמרו ז"ל כי הע"ר לח היה יכול ה' שיעלו ומשה בחשבו כי טוב להכניסם תחת כנפי השכינה חילה פני חל יניחס ו"ח ונם ע"ר עלה לחתם כלומר כמחליטם ולח חן ה' ומה שחמר וגוי קדוש לומר הריחב פיך וחמלחהו קדושה שתהיה בנוף וכפל גוי קדוש שהוח כי פה חל פה חדבר בך והוח מחמרם ז"ל במדרש חזית שכל דבור ודבור מעשרת הדברות היה הדבור עלמו מדבר עם כל חחד מישרחל וחומר לו מקבלני חת פיו הוי יפקני מנסיונות פיהו והטעין כי בזכות רוב קבלות פיו נ' חומרו הן על כל דבר ודבר היקה קדושת הדבור מתדבקת עם נפשו המתייחסת חל הפה כד"ו ויהי בחדש לנפש חיה לרוח ממללה ומחלחה שפע קדושה וזהו חומרו נוסף על פיו וזה יחמר פיה שחמר הו הוח יתבוך לישרחל הרחב פיך להדור מדרי קבלתך לומר הן על כל דבר וחמלחהו שפע קדושה על ידי נסיונה כמדובר (יב) ומשיימת רוח הקדש חמרי ה' וחומר הלח התרתי בעמי הוח הע"ר וביעבר חל ולח שוה לי כי ולח שמע עמי לקולי וישרחל לח חבה לי כי הם לעמי (יג) והנה לעבד בעמי שלח יחטחו לח ידבר כי חם ליטמח פוקיהן לו על כן וחבלהתו בשרירות לבם וישרחל ילכו בעולתיהם חל עמי בחומר להם הלה חלהיך ישרחל חשר העלוך ווה נם לע"ל שחמרו שלוח והב שהובלך ליחור מלרים שבחובד בה עלה פור שבל ידה עלה יוסף הטילו בהם וילח הענל שבוה מלחו פתחון פה לייעץ חת ישרחל לעבדו (יד) והן חמת שהייתי מבלה חומם חלח ם"ן עיקר החשם חל ישרחל כי הנה לו עמי הוח הע"ר היה שומע לי בהחריחה שהתרתי בו ישרחל בדרכי היו מהלכים ולח בדרכי הע"ר כי בזה הקל ממשקם (טו) חל כן נם עתה כנגוע החרץ כדבר מועט בקלות חויביהם הם ערי' עיתים לכניע בחמרום כד"ח יפקוד ה' חל צבח המרום במרום ולח תניח חת ישרחל במרום שבורעם יהרנו חת חנשיה' למטה כי הם נם חת לריהם חשר הם למטה הלריט חומם למטה חשיב ידו נם בהם לחחרי הכניעי העליונים שלח תעשה כמקרח שכתוב ויערם מפניך חויב למעלה ויחמר הסתר חקה למטה כי הם נם זה וזה וכמחמרנו שחמר מלכי לדק לחברהם ובריך חל עליון חשר מנן לריך שהוח נם החחתונים והוח מחמרו יתבוך וחיבתי חת חויבך למעלה וזכרתי חת חוריך למטה כי נם שעשו ישרחל מלחמה בעם הרוע הרנו (טז) ובטעם הוח כי לין לחמת ישרחל נדול כי הלח מעכתי ה' הם הע"ר היו חשר יכתבו לו בחמרם ישרחל כי ה' העלם וחומרים לו הלה חלהיך ישרחל לך הם הו היו לדיקים בין בלחתם מלרים שנחמר והנה עתך עת דודים בין בימים מהן תורה שעליהם חמר הקב"ה היטיבו כל חשר דברו מי יהן והיה לבבם זה להם ליראה חותי כל הימים

כ"כ היה לנכון ך וטוב שתמר ה' מי יתן ויהיה כך לעולם וזה מתמר ה' כי משנתי ה' הוא הע"ר כי יכחשו לו ך מי יתן ויהי ועתה זה לעולם (יז) על כן ויתכילהו בהביאו תוכח על החרון מחלב חטה ועוד תהיה הוכחת היות עתה לעולם כי עודני מעותר שומעו דבם תשביעך לעתיד כי מלבד חלב חטה שיהי פסת בר בארץ גם מצור תשביעך דבש

יז וַיַּאֲכִלֵהוּ מֵחֶלֶב חִטָּה וּמִצּוּר דְּבַשׁ אַשְׂבִּיעֶךָ׃

פב א מִזְמוֹר לְאָסָף אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת־אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט

ב עַד־מָתַי תִּשְׁפְּטוּ עָוֶל וּפְנֵי רְשָׁעִים תִּשְׂאוּ־סֶלָה׃ ג שִׁפְטוּ־דַל וְיָתוֹם עָנִי וְרָשׁ הַצְדִּיקוּ׃ ד פַּלְטוּ־דַל וְאֶבְיוֹן מִיַּד רְשָׁעִים הַצִּילוּ׃ ה לֹא יָדְעוּ וְלֹא־יָבִינוּ בַּחֲשֵׁכָה יִתְהַלָּכוּ יִמּוֹטוּ כָּל־מוֹסְדֵי אָרֶץ׃ ו אֲנִי אָמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי עֶלְיוֹן

(א) **מזמור** לאסף אלהים כו' כל המפרשים דעתם שאלהים רחמון קדם והב לשון דיינות עדת הדיינים ך עתה כך עדת אלהים כי הוא לשון דיינות ומדת הדין ולא שם ש"ם שהוא הפך הדין תמצם הכה בספר הזוהר תמרו כי חומ' ואל ונעם בכל יום הוא כי מדת החסד נועם ית מדת הדין מלפעול רונו ודין ובזה יתבן כי עדת הדיינים למה שעל ידם נמצא ב"ד של מעלה מלפעול כי כשם דין למטה כן דין למעלה יתייחסו הל שם של הנועם ומוצא הדין והרונו מפדת פדין העליון וזה יתמר אלהים תשר הוא דין עליון נגד ומתעכב מלפעול בחינת מדתו כשביל עדת הל שם עדת הדיינים הנקראים הל שמיבי' חוקו ומעבנים בידו מלפעול דין ולא עוד אלא שנקרב הדיינים יפעלו עמהם ומה שילא ממשפט החמת ממנו הוא שמדריכם לפי הכתוב בל תגלה מתחת ידם • או יתמר נקרב וקוביות לב הדיינים יפעלו שם לכם לשמים כי שם ימצאם שלמים הוא נגד מלפעול מדתו כשביל וזה תפשר כיוונו רש"ל כתומרם שתמר הב"ה לאברהם שב בני שב כי תתם סימן לבניך כו' כי רחוי לשים לב לזרך הוא יה' עומד והדיינים יושבים ומה גם כי הין עמידה כלפי מעלה אך תפשר שיכוונו כי בעדת הדייני' הוא ית' יהיה נגד מלפעול ומתקין עד יפעלו שם ולא יעשה משפט וגם שנאברהם לא היה רק ישיבה בו וכו ית' לא היה עיכוב פעולת דין רק התעכבו אלא ע"כ תמ סימן ולא דומה בעצם "(ב) עד מתי תשפטו כו' תומר אשף ברוח קדשו אחר שנקרב אלהים יפעלו ת"כ תיפה תפול תחיתו ומורקו עליכם כי גם שלח תכוונו לעות אדם בריבו עכ"ו לפעתי' יגל משפט מעוקל מפני עקת רשע והוא עד מתי כו' לוא' עד מתי יהיה שתשפטו העול ותתמרו פלוני עשוק כי עול עשה לו רעהו כפי הדין אך מה נעשה כי בעל דינו רשע ולשם הוא ולא מוכל לו נמלא שתשפטו שהוא עול ואחרי כן ופני רשעים תשאו סלה • (א) או יתמר כי גם אלהים הוא מדת דין הינו פועל מדתו כי שם לפי הכנת המקבלים כי בהיותו בעדת הכשי יחסד הם יחסידים הנקראים עדת הל הוא נגד מלפעול דין קך נקרב דיינים יפעלו על פי שורת הדין כי הינו מוותר כמלא נימא שם מעיט כחוט השערה (ב) לכן אתם הדיינים עד מתי תשפטו עול כו' כנקודם כלומר וטוב טוב כי ברחוקכם דין אלמים הנחיים לעשוק להסתלק מלדונם (ג) ומתי תתמרו שם כן על דרך זה גם נבח דין דל ולו יקום הו עני הו רש עם חיים עשיר טוב להסתלק ממה נפשך שם הם לדיקי' דיינים לא ישלמו להם וחם הם חייבים בדין לוה להם לשלם ויכבשו' לזה תמר שפטו דל הוא החלש בממונו כי מעט לו ולו יקום וגם עני שהוא ירוד מהדל ולו רש שהין לו כלום כד"ח נלרש הין כל שחם הם לדיקי' בדינם הלדיקו כי עתה תומר מה עוד לדיינים לעשות הרי הלדיקו תוקי בדין מצ"ב חם לא תדונו את הרש הזכחי על שלא תוכלו להצילו מיד רשעים כי לו יפתית נפשו הדל כי יחשוד את הדיינים שנוטים פנים (ד) וחם ת' מד' הנו' הם חייבים בדינם חל תחושו מלחייבם על שהין להם לשלם כי הלא פלטו דל ואביון מדינה של נהינם שלא ישלו עון חונם לנהינם וזהו פלטו דל ואביון כי ישלו על הפתחים וישלמו והוכיר דל ואביון שהוא מהרחמן עד הרבעיני לכלול את הרבעתם וחם הין להם דרך לשלם והנושים רשעים והין שומעים לכם לחמור להם כי מי שהין לו פטור מלשלם מדין התורה לו מיד רשעים הצילו והוא שתעשו כחשר היה עושה דוד שהיה נותן לדקה לכל המחוייב בדין לשלם את בעל חובו וזהו מיד רשעים הצילו כי ותעשו לדקה זה עם זה ממה שתצילו מידם כי העשוק בידם לא יקפיד מלסייע את הדל ואביון ממה שמצילים מיד הרשעים כי חבוד היה בידם • או שעיר הענין שפטו דל כו' פלטו דל ואביון ועל ידי זכות זה מיד רשעים הצילו כי יהי ה' עמכם • (ה) לא ידעו ולא יבינו וכו' תמר הלא תמרתי חל תמנעו מלשפוט ומלהציל מיד רשעים דעו חיפה כי שם לא תעשו כן נדול עוכם מעון הרשעים העושקים כי הנה הרשעים המכרי'לא ידעו עושקם ולא יבינו לחחריתם

ותקל לחמתם לך נמה שאתם עותקים ימוטו כל מוסדי חרץ כי אחד מעמודי עולם הוא המשפט ועתה בהסירכם עתוד ת' יהיה העולם רוחק שימוטו גם כלם כדרך רש"ל לומר כך על המשפט בוולת מקום זה :

(א) או שעור הכתובים בדרך אחרת שתומר לסף הנה במשפט תלוי נחולת השכינה וגחולת ישראל וקיום העולם זולת עונם הדיינים והוא כי לסף בכל המזמורים שתמר עד כה ידבר נגלות שכינה ונלות ישראל תמר עתה על תתמהו תם הנחולה מתעכבת כי דעו' חיפה כי הכל תלוי בדייני ישראל כי ליון במשפט תפדה והוא כי אלהים הוא שכינה נגד מלבח להושיבכם בשביל עדת הל כי הלח הדיינים יפשטו את העם והאלהים את הדיינים כי בקרב אלהים יפפוט בקרב תיש ולב עמוק תם ך ויפר פעמם (ב) והוא כי לח ימנע תו יודעים לדון ולח משפט מעוקל על מצות פניש תו על בלתי ידיעה שיהיו דיינים בלתי בקיאים ודנים ומעוותים משפט על שנגת נמרת תם מהסות הת' עד מתי תשפטו עול כי תדעו לשפוט ותכירו מה הוא העול הלח ספני רשעים תשפטו סלה שהוא כמו שכתבנו למעלה שתומרים מה נעשה כי לח נוכל עם החלמים כי הנה תם כה תעשו תשחר לכם מדת משוא פניש תמיד חך במקום שתוכלו ננדם וזה תמר סלה כי פני רשעים תשאו יחשר זה לכם סלה (ג) לכן הזהרו מזה כי תם שפטו דל ויתום כו' והדיקים נגד הרשעים ולח תיראו (ד) ועל ידי זכות זה פלטו עם עני ואביון מיד רשעים הצילו כי זוכות זה יגלו מהנלות כי ליון במשפט תפדה (ה) ותם הוא כי יש דיינים ודנים כל מה שירחה להם הלח שלח ידעו שלח למדו ואינם בקיאים הו שלח יבינו דבר מתוך דבר ולדמות מלחת למלחת הו שידעו ויבינו וילכו אחר כל החומרות שהוא כמ"ש רש"ל מי שעושה כחומרות של בית שמחי ובית הלל עליו הכתוב תומר הכסיל בחשך הולך ועל זה יתמר פה בחשכה יתהלכו תמר הנה בשלש הלו ימוטו כל מוסדי חרץ ועל הדין תומת שלשה דבריס העולם עומד על השלום ועל הגזמת ועל השלום והנה מעמד שלשתן תלויים במשפט תמת כי גם בו שלום כתתר הכתוב תמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם נמלח כי בהנטל המשפט תמת כל שלשה עמודים שהעולם עומד בם שהם מוסדי חרץ ימוטו כחחת והוא ימוטו כל מוסדי חרץ • (ו) אני תמרתי כו' תומרת רוח הקדש בשמו יתברך על הדיינים הבלתי רחוייס הנה תני תמרתי בתורתי עליכם הדיינים חלהים חתם כחומרו עד החלהים יבח דבר שניהם תשר ירשיעון חלהים וכן חת כללות ישראל תמרתי בני עליון כלכם כתומרו בני בכורי ישראל והוא ובני עליון כלכם כחלחבי השרת ותם כן היה כמשך מוה היותכם בני חורין ממלחך המות ומשעבוד מלכיות כי הנקראים חלהים חו בני עליון לח תשלוט בהם לח מות ולח שעבוד (ז) חכן על ידי משפט מעוקל כחדם תמותון שהיה לו תירות ממות ובחטחו מת ונם תפלו בשעבוד תחת רגלי המלכיות ולח יועילכם היותכם בעלי כפש רוחניית קדושה מחת ה' מן השמים כי הנה כאחד השרים של מעלה המופלים ומשתעבדים כד"ח יפקוד ה' על צבא המרום במרום שעם היותם רוחניים טופלים למה שהם חלונים כך תחם על ידי העון נטמאתם ודבקתם בחלונית והייתם כח' השרים החלונים ותפולו כהם ויהיה לפי זה תומרו השרים במקרח שבתוב בספר דניחל שר מלכות פרס שר יון שהוא על שרי החומות שהם שבעים כנודע מרז"ל (ח) בהתייחד רוח הקדש לדבר חל העם כחלו פי ה' המדבר חשית תמריה לו יתברך ותומרת קומה חלהים שפטה החרץ כו' לומר הלח תמרית ה' כי משפט הבלתי רחוי מחבד העולם על כן תהלי יכוכו לפניך כי תקום ה' בעלמך שפטה החרץ לתת לכל חחד כרחוי לו לפי בית דיכך בכל הפרטים כי שם לח תעשה כן ותניח המשפט לבני החדם בין ישראל נוי אחד בחרץ בין ביתר נויס הלח כלם יחבדו על הערך המשפט ותתה לנדך תנחל בכל הנויס כי מהנויס לח יפחר מחומה על הערך משפט רחוי ותתה תהיה לנדך המוחל בכלם ועל ידי כן יחבד העולם הלו כי מה נעם לך בעולם הזה החמנם יפב חלהים על החרץ והנה חדם חין לפנת בה והחרץ נתן לבני חדם • או יתמר קומה חלהים שפטה החרץ בעלמך כי על ידי זה תפר תעשה תתה תנחל בהיות כל הנויס בעולם מה שחין כן שם המשפט תעוז לבני החדם שלח יהיה לח נחלת חרץ ולח נויס כי יהבד הכל • (ו) או יתמר מפ' לכי כו' שחומר הוא יתבר' הנה לכי תמרתי כו' והוא כמה שידענו מרז"ל כי הדן דין חמת לחמתו נעשה שותף להק"ה בבריותו של עולם כמנת שהדיינים הם כחלהים

בורחי עולם ועל זה יאמר תהלים לכל הדיינים לכי תאמרי תהלים לתת כי תמי בראתי העולם ותתם מקיימים תורתו ומחזי' כל ברואיו שותפים לו ובני עליון מקיימים תהלים יתברך כבן עם הדין כך דבקותכם עמו והוא כי תחלת הרקת הספע לכל כל יצורי עולם תליכם יהיה על ידי היותכם לי כבניס ומכם ישתלשל לעם

(ז) תכן על ידי מעשה מעוקל תחת היותכם כתהלים בורחי עולם ומקיימים ומחייס את הכל עתה תנדרון הפסד ומות את הכל כי כתדט יגר' מיתה לו ולכל יצורי עולם כך תמי' ון שתהיה מיתתכם מוסכת את כל עמכם וזהו תכן כתרס תמותון ועל השנית שהייתם כבני עליון דבקי' תלין יתברכתן עם תדין שתחלת שפע כל טוב העולם יורק על ידכם תל כל השאר עתה יתהפך כי כתחד השרים של שנעים לומות תפולו מה שרי מעלה נופלים תחלה ותחריבם לומתם כד"ת יפקוד ה' על צבא המרום במרום שמפיל את השר תחלה ותחר כך ותת מלכי התדמה על התדמה כך תתם דייני העיות תפלו תחלה לפני העם והעם המעמידכ' תתריב'ו וזהו וכתחד השרים תפולו ותו' השרים הוא כמד"ת תחד מהשרים הרשעונים התמור בדניאל שהוא על שרי התומות * (ח) קומה תלהים כו' תשיבה רוח הקדש תל תלוכתו יתברך ותומרת תל תביט לשפוט תת ישרתל לבדס כי לת ירקו לפניך ויתעטו כל מוסדי תרץ כי תין תשפט רתוי תך קומה תלהים שפטה התרץ דרך כלל ובזה נחלקך ישרתל שהס עמך ונחלקך וכתתמר הנביא ונחל ה' תת יהודה חלקו כו' תס היו נלתי רתויה לפניך תו בשניכך יתר תומות יחד תתה תנחל תותם לנחלה לך כי נערכם בהוסדם יחד ירתה תרחיקם טוב וזהו כי תתה תנחל וזה בכל הגוים כלומר בשביל כל הגויס כי על ידי שתשפוט תת כלס יחד תרתה יתרוגס כי תין התור סיכר תלת מתוך החשך כי טוביהס ידועים מישרתל בהיותם גם משוללי כשרון ותבחר בישרתל :

פג (א) **שיר** מזמור לתסף כו' תמר שיר ומזמור תום' שיר הוא כי בתחוד רשעים רגה כי זה ענין המזמור ותמר כי ענין זה לתסף שהוא מבני קרח הוא מזמור כי בתחבן התומות קשועת ישרתל ויעלו שערי המקדש שטבעו וקבנן קביה' כמו שתמרו ז"ל על מזמור לתסף תלהי' בתו כו' (ב) ותמר תלהי' היא שכינה ידעתי שתל דומי לך לבקש דין על תלה לכן מה שתועק הוא תל תרת תסד תל ותומר לפניו תל תחרש למה שתל דומי לך ותל תשקוט על בקשתי תתה (ג) כי תס על עמך היו הומים כתה ד"ת הוי התון עמים רבים כהמות ימים יהמיון התרשתי לך הוא עליך כי נגד כבודך שהס הויניך יהמיון וכן תס מבכתי ישתו רתם התרשתי כי ידעתי היו לריבו לרתם לך ומבכתיך נשתו רתם נוחס יסתר * (ב) או יתמר תלהים שהיא שכינה שנגלות כ"י כתוכו תל דמי לך ומה שלת תדוס הוא תמור תל תל נקמות שנגלות תל תחרש כו' תל והוא כי תמרו רז"ל מהו תל נקמות הוא ב' נקמות תחד על הדם ותחד על התמס ועל התחד יתמר תל תחרש ועל השנית תל תשקוט תל כי שתיהן מתוארות לשס זה יתמר תל תחרש על תרבן רתשון ותל תשקוט על השני (ג) כי מי יתן ויתמרו שהס תויבי ישרתל כי תס תמור שהס תויבך הוא מה שיהמיון ניביהס והוא כי תויב יקרת תשר תיכה בלבו גם שלת יפעל רעה לך תוזר מבכתיך הוא הפועל לרה וזה יתמר הנה היות תויבך הוא מה שיהמיון דרך כלל ומה שיערבו תל לבס לומר כך הוא ברתות כי מבכתיך פועלי הרשה נשתו רתם תו סמה שתויבך יהמיון הוא כי ומבכתיך נשתו רתם כלומר ועל כן יתפקדו גם לפעול רעה (ד) והתחיל על הגליות ותמר על עמך ירעיתו סוד בנגל שיסתתחוו לנלס לשעבדס לדור דור לשר נלו ולת יהיו עמך כתפורש שס תללתו ויקייעצו על לפויך כערים תנניה וחבריו ותשר תתיעצו כל סרכי תלבותת על דניתל (ה) וגס תשר יען התן בגלות תדי

עֶלְיוֹן כֻּלְּכֶם׃ ז אָכֵן כְּאָדָם תְּמוּתוּן וּכְאַחַד
הַשָּׂרִים תִּפֹּלוּ׃ ח קוּמָה אֱלֹהִים שָׁפְטָה הָאָרֶץ
כִּי־אַתָּה תִנְחַל בְּכָל־הַגּוֹיִם׃

פג א **שִׁיר** מִזְמוֹר לְאָסָף׃ ב אֱלֹהִים אַל־
דֳּמִי־לָךְ אַל־תֶּחֱרַשׁ וְאַל־
תִּשְׁקֹט אֵל׃ ג כִּי־הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ יֶהֱמָיוּן וּמְשַׂנְאֶיךָ
נָשְׂאוּ רֹאשׁ׃ ד עַל־עַמְּךָ יַעֲרִימוּ סוֹד וְיִתְיָעֲצוּ
עַל־צְפוּנֶיךָ׃ ה אָמְרוּ לְכוּ וְנַכְחִידֵם מִגּוֹי וְלֹא־
יִזָּכֵר שֵׁם־יִשְׂרָאֵל עוֹד׃ ו כִּי נוֹעֲצוּ לֵב יָחָדָו
עָלֶיךָ בְּרִית יִכְרֹתוּ׃ ז אָהֳלֵי אֱדוֹם וְיִשְׁמְעֵאלִים
מוֹאָב וְהַגְרִים׃ ח גְּבָל וְעַמּוֹן וַעֲמָלֵק פְּלֶשֶׁת
עִם־יֹשְׁבֵי צוֹר׃ ט גַּם־אַשּׁוּר נִלְוָה עִמָּם הָיוּ זְרוֹעַ
לִבְנֵי־לוֹט סֶלָה׃ י עֲשֵׂה־לָהֶם כְּמִדְיָן כְּסִיסְרָא
כְיָבִין בְּנַחַל קִישׁוֹן׃ יא נִשְׁמְדוּ בְעֵין דֹּאר הָיוּ דֹמֶן
לָאֲדָמָה׃ יב שִׁיתֵמוֹ נְדִיבֵמוֹ כְּעֹרֵב וְכִזְאֵב
וְכִזַבַח וְכִצַלְמֻנָּע כָּל־נְסִיכֵמוֹ׃ יג אֲשֶׁר אָמְרוּ
נִירְשָׁה־לָּנוּ אֶת נְאוֹת אֱלֹהִים׃ יד אֱלֹהַי שִׁיתֵמוֹ
כַּגַּלְגַּל כְּקַשׁ לִפְנֵי־רוּחַ׃ טו כְּאֵשׁ תִּבְעַר־יָעַר
וּכְלֶהָבָה תְּלַהֵט הָרִים׃ טז כֵּן תִּרְדְּפֵם בְּסַעֲרָתֶךָ
וּבְסוּפָתְךָ תְבַהֲלֵם׃ יז מַלֵּא פְנֵיהֶם קָלוֹן וְיְבַקְשׁוּ
שִׁמְךָ יְהוָה׃ יח יֵבֹשׁוּ וְיִבָּהֲלוּ עֲדֵי־עַד וְיַחְפְּרוּ
וְיֹאבֵדוּ׃ יט וְיֵדְעוּ כִּי־אַתָּה שִׁמְךָ יְהוָה לְבַדֶּךָ
עֶלְיוֹן

(יג) לך תותם תשר תמרו נירשה לנו תת נחות תלהים הס תשר עליך בריתך יכרותו שכל כוונתם נגד שמך (יד) תלהים התמידי גם בזמן גלותי תל תהרגם מיד רק שיתמו כנלגל שיהיו מתגלגלים בראש ומתקיימים תמיד ולת כנלגל הסובב מלמטה שקלת הגלגל לת יצער מהיותו לנד המעלה רק כקש המתגלגל וכובד לפני רוח שבת לפעמים הרוח ופועב בקש על התרץ ומסבבו סובב ולת מלמטה למעלה רק מתגלגל כלו על התרץ סובב כיבב נגד ד' רוחות העולם למטה בתרץ ולת בנד עליה כלל כן יהיו תלו מתגלגלים והמה נבזים ושפלים מתד ולת כנלגל הסובב על ידי סנה רבה כנלגל התחתה על ידי מיס תו בהמה רק לפני רוח שדבר קל מתד יספיק לנלגלם תמיד בנשר מתהולל (טו) ותין שתלתי שתפעור תותם בלת כלום כי הנה ידעתי נם תני כי כתם תבער יער כו' (טז) כן תתה עקיד שתרדפם בסערך ותם תתכלם תך לת תרגה רק נשר בלבד רע ומתחולל ומתגלגל כקש לפני רוח והס קיימים עד יבושו ויבהלו מתד (יז) וזהו מלת פניהם קלון כדי שיבקשו שמך ה' שתרחמס כי הס שניס לתיך מה שתין כן תס יתותו מיד למען יודו כי תבל תתה לתדון הכל כי תס כל הדניות קליס גלגלוס כקש לפני רוח (יח) ותחר כך יבושו על מה שהיו קמים נגדך ותחר שיכירו שכלות רשעה תו יהבלו עדי עד ויתפירו שהוא נדר גדול מבושה וזו ויתבדו זו תן להס שתתקן להתניד מהר (יט) ולתה לת יהיה מיד לזה תמר וידעו כי תתה שמך ה' כו' טרס יתבדו והוא כי תין לניך לומר בזמן הניות שהיה הוא יתברך שוכן תתנו תלף כי בזמן הסלוק שתין בתרץ רק שמו יתי' פס כל זה כבודו והשגחתו תמיד היה על התרץ וזהו כי תתה עס היות פה שמך ה' לבדך בהיותך עליון עס כל זה תתה על כל התרץ וזהו טעם דניאל שנמלת עליון שהיו משך למה שתחר * או שעור הכתוב וידעו כי עס היות שתתה שמך ה' לבדך ותין תי שיכיר בו זה הפס חלילה כי רס על כל תלהים תתה עס כל זה עס היותך עליון שנשתלקת מיוס גלות התרץ תתה על כל התרץ משניה ומשפיל ומריס לתים כמעשהו * או יתמר בעניין מתמר ר' שמואל בר נחמני שג' יקראהו בשמו של הקב"ה לדיקים דכתיב כל הנקרת בשמי וכו' משיח דכתיב זה שמו תשר יקראוהו ה' צדקנו יהושלים דכתיב ושם העיר מיום ה' שמה תל תקרי שמה תלת

עֶלְיוֹן עַל־כָּל־הָאָרֶץ׃

פד א לַמְנַצֵּחַ עַל־הַגִּתִּית לִבְנֵי־קֹרַח
מִזְמוֹר׃ ב מַה־יְּדִידוֹת
מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יְהוָה צְבָאוֹת׃ ג נִכְסְפָּה וְגַם־
כָּלְתָה נַפְשִׁי לְחַצְרוֹת יְהוָה לִבִּי וּבְשָׂרִי יְרַנְּנוּ אֶל־
אֵל חָי׃ ד גַּם־צִפּוֹר מָצְאָה בַיִת וּדְרוֹר קֵן לָהּ
אֲשֶׁר־שָׁתָה אֶפְרֹחֶיהָ אֵת־מִזְבְּחוֹתֶיךָ יְהוָה
צְבָאוֹת מַלְכִּי וֵאלֹהָי׃ ה אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ
עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶלָה׃ ו אַשְׁרֵי אָדָם עוֹז־לוֹ בָּךְ
מְסִלּוֹת בִּלְבָבָם׃ ז עֹבְרֵי בְּעֵמֶק הַבָּכָא מַעְיָן
יְשִׁיתוּהוּ גַּם־בְּרָכוֹת יַעְטֶה מוֹרֶה׃ ח יֵלְכוּ
מֵחַיִל אֶל־חַיִל יֵרָאֶה אֶל־אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן׃
ט יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת שִׁמְעָה תְּפִלָּתִי הַאֲזִינָה
אֱלֹהֵי

סמה׳ וכנה אל העניין לומר אל תאמרו כי קין הקב״ה נמלט נעה״ו כי שם נותן שיתקדש העולם ויקרא שמו בירושלם ונדיקים הם ישראל ומשיח כי לא כן הוא״ק כאשר אתה שומך לנדך ולא נקרא שמך עדיין בישראל ומשיח וירושלם כי אתה הוא כי עליון מסולק למעלה אתה על כל הארץ׃ או יאמר וידעו כי לזיך כמלך בשר ודם הנדיך לעריו עמו כי אתה בהפיל לעתיד והכניע כל העכו״ם כי בהדין דקו כחדל כו׳ שזין בספק יכניע שריהם על מעלה אתה והם כל גוייהם כאחת לו בעבודתך משפט כולל ידעו כי לזיך לדיך שריס לו עמיס כי שמך ה׳ גם בהיותך לנדך אתה עליון על כל הארץ׃

פד (א) **למנצח** על הגתית
כו׳ (ב) מה ידידות יאמר ענין ידוע מרז״ל כי משכנות העולם נתקנה הקב״ה שתהיה לו דירה בתחתונים וזה יאמרו בני קרח מה ידידות כו׳ לו׳ מה שים להפלת מתכיונתיך עם ב״ה של מטה הוא עם היו׳ העולה הזה ויושבין חומרי׳ ואתה קלהי נבחות העליוני׳ שרפי קדש דוקניים ועכ״ו חיבבת משכנות העולם הזה שהוא דירה בתחתונים וזהו מה ידידות משכנותיך הס ב״ה של מטה החלוק למשכנו׳ כנודע עם היותך ה׳ נבחות אלהי נבחות עליונים ועם כ״ו עצמו ידידות משכנותיך אלה׳ אתה׳ או יאמר משכנותיך כמשמעו על ב״ה של מעלה ויהיה הענין בשום לב אל אל אל לחצרות ה׳ כי נכנס במשכנות ונלא בחצרות והוא כי ב״ה של מטה בערך של מעלה המכוון נגדו הוא כערך שבין החצר אל הבית מעין התקן עלמך בפרוזדור שהוא עולם התחתון כדי שתכנס לטרקלין שהוא העליון׳ ונבא אל הענין אמר המשורר הנה מה ידידות משכנותיך הס אשר למעלה בעולם העליון המתייחסים אל היותך ה׳ נבחות כי הנה נפשי מידידות המשכנות ההם עושה עיקר יותר ממשכנות העה״ו הוא ב״ה של מטה הנקרא חצרות של ב״ה של מעלה (ג) כי הנה אם נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה׳ הס ב״ה של מטה לא שנפשי עושה עיקר ממנו על עלמה כי טוב לה חו בעלותה מזה העולם כי תעלה אל בית המקדש של מעלה כי אם כל מה שנכספה וגם כלתה אל התחתון הזה על נוסי לבד ובשרי שעודנו בעולם הזה לא יבצר ממנו המנע בב״ה התחתון והוא לבי ובשרי ירננו כו׳ כי על כן נכספה נפשי על הנחל הגוף׳ או יאמר בדקדק לומרו ירננו על חיזו בחינת רגש יבצר ויעמד נם כן בפסוק גם לפור כו׳ עם פסוקים אלו וגם נשים לב מה ענין שית לפור אפרוחיה אל מזבחות ה׳ מה יתן ומה יוסיף מעשה לפור כי לא בדעת יעשה ואיך יתייחס לומרו מלכי ואלהי אחר מעשה הלפור וגם ימשך פסוק שאחריו והוא כי בני קרח מייסדי המזמור הלו משוררים בבית המקדש היו כמבונה בית המקדש על ידי שלמה כנודע אך לא היו נכנסים בהיכל לו בקדש הקדשים רק בעזרות לשר בחצרות בית המקדש (ב) ובזה יאמר מה ידידות משכנותיך הס של מעלה ובית קדש הקדשים לשר אתה שוכן בתוכם (ג) ועם כל זה נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה׳ הס העזרו׳ והטע׳ הוא על כי אפלה אל הגוף נופי שיוכה כשבונה הבית לשורר שם בעזרה וזה אמר מה שנכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה׳ עם שהמשכנות ה׳ נדולי המיכות ונפשי נהנית שם בעצם אלא הוא כדי שלבי ובשרי ירננו אל אל חי כי בני קרח היו עתידים להיות משוררים בעזרות בית המקדש (ד) ושמא תאמר כי לא מחכמה תשקה בהנחת הגוף לשר הוא נשר ולא רוח ולא יטעם מ״ש כי שם הנפש ושם כן טוב טוב היה לה לחשוק אל משכנות ה׳ לו״א אלא יתהה לבי ובשרי אל בית המקדש של מטה כי הנה נם לפור הנרועה מבשרי מלאה בית וגם דרור מלא קן לה בלי ספק שוץ מבית המקדש ועם כל זה אני רוצה כי תשקה לבית תפרוחיה את מזבחותיך ומה יתן ומה יוסיף לה לבית תפרוחיה שם מבמקום אחר כי הוא יתברך הוא ה׳ נבחות של מלאכי מעלה וגם מלכי ואלהי אך לא אלהי לפור דרור אלך אין זה כי אם שזה עליון ה׳ מלפנו מבהמות ארץ נתן חשק בדבר טבעי בלפור דרור לשר דרכו ליקרב על מזבח ה׳ לבית תפרוחיה שמה כמקוות להיות נפחטים לפרוחיה לשים על מזבח ה׳ ומזה נפש ק״ו ומה החם לפור קלה לשר לא בית ולא שיג לה ולא דעת לה תשקה נפשה לתת לתפרוחיה של מזבח ה׳ ומה גם אתה לבי ובשרי יזעקו אל חי כי לא תבזה הפלה גם לבית בזכות הורתם מתת בזכות הורתו של כל דבר נדול הוא גם בית המקדש של מטה ולשרי אדם זוכה לבית בו (ה) ועוד טעם שני של תשוקתי והוא כי לשרי יושבי ביתך בעולם הזה בבית המקדש של מטה כי בזכות זה יזכה גם לעתיד שעוד יהללוהו סלה ויבינה היא בנוף ונפש (ד) או שעור הכתוב שגם בפסוק זה נומר הקל וחומר שאומר הנה גם לפור עם שמלאה בית חולה עם כל זה תשק׳ בטבע לבית תפרוחיה של מזבחותיך עם היותו יתבר׳ תלהים נבחות על שרפי קדש וגם הוא מלכי ואלהי שמכ״ם שרחוי לתחד שתרכן בבית המקדש הלזה וגם בכלל הלמוד הוא כי מקל וחומר יאות לחשוק ב״ה הלז כי ומה לם הלפור שתין לה בטחון של היותה יושבי ביתך תזכה לעתיד של מזבחך ה׳ ועם כל זה כדבר טבעי תשקה ושתה תפרוחיה אל מזבחך ה׳ (ה) ומה גם עתה כי יש ללמוד ולומר כי לשרי יושבי ביתך הוא בן הלדם כי הלז יהי׳ בטוח בזדלי כי עוד יהללוך סלה׳

זכות יושבים פה בבית המקדש של מטה וזו יתדקון עתה׃

אשרי יושבי ביתך כו׳ מלבד הלמור בפ׳ הלז פוד יתכן להמשיכו עם הכתובים שלחריו בשום לב אל דברו בפסוק הזה בלשון רבים ובשלחריו בלשון יחיד וכ׳ בפסוק הזה בלשון יחיד וסופו בלשון רבים ופסוק הלפיסי לחשו לשון רבים וסופו לשון יחיד ופסוק רביעי לחשו לשון רבים וסופו לשון יחיד והוא מה שלמרו רז״ל בבית המקדש נקרא עוז ושעליו נלמר ושבתי לת נחון עוזכם והוא כי רז״ל למדונו בפסוק לשרי נשוי פשע וכו׳ לשרי לדם וכו׳ שהשני עושה על הלחד שלמרו לשרי נשוי פשע וכו׳ לך יותר מלוטר הוא לשר לת יחשב ה׳ לו עון שלת הולרך להלפפר על דרך זה יאמר לשרי יושבי ביתך וכו׳ שהוא החוטר על ידי היותם יושבי ב״ה (ו) לך יותר מלוטר הוא לשר הוא בעלמו ב״ה והוא לשרי לדם שעוז הוא ב״ה לו ולזיך יש לו עמו ב״ה הלז הוא בהיותו לך שהוא מרכבה לליך בחופן שהם עמך בחבות שהן הם המרכבה והספרש יהיה כי הנה הלו והלו מסילות בלבבם שעתי מסילות ודרכים שים לנדיק בלבתו מזה העולם לחד בדרך יסר ולחד בדרך נהינם להעלות בזכותו קנת מלשר שם וכל הלו ב׳ המסילות הס בלבבם שמהרהרין בלבם בחזיה דרך יולילוהו כי נר להם כן יזלהו לו יבטערו כרי״ו שהיה מבטער ולומר חיני יודע בחי זה דרך מוליכין לותי והוא מסילות בלבבם (ז) והספרש הוא כי הלו שלמרתי בלשון רבים לשרי יושבי ביתך כשהם עוברים בעמק הבכא הוא נהינם מעין ישיתוהו שהין להם זכות להעלותם שמהם הלא על ידי בניה שהם בוכים והם רוחים לותם בוכים והוכים עמהם כשהלת מהם הל נפשו שמא רלית לותן בוכים ובניה עמהם והוא מעין ישיתוהו בין היושבים שם והעוברים לך זה שעוז לו בך שהוכרתיו בלשון יחיד לשרי לדם עוז לו בך זה הין לריך לומר שלרוב זכותו לא יבטרכן לבכות כי הס שגם ברכות יעטה למה שהוא מורה ליושבי העמק דרך לעלות עמו מהם כי בזכותו נמשכים לחריו ועולים מנהינם בלי בניה רק שמורה להם הדרך שילכו עמו והם יברכוהו עד עשות לו מעטה ברכות שיעטה בו (ח) ועוד הפרש שני כי הלריכים שעד מ״ה בעלותם לת יעלו מיד לל המוחה הנדולה של המקום הנקרא ליון של מעלה רק ילכו מחיל לל חיל בהדרנה מחיל מדרנת לדיקים לל לשר למעלה מהם לך היחיד הנו׳ שעוז לו בך מיד יעלה וירחה לל תלהים בליון׃ (ט) ה׳ תלהים לבאות כו׳ הנה יש מלאכים מיוחדים לשמוע ולהעלו׳ תפלה ויש לשר רב זכותו והוא יתנדך בעלמו השומע לו והן זלת בקשת בני קרח ה׳ תלהים כו׳ לו׳ עם היותך ה׳ תלהים של נבאות העולם כלם לשר בנבאות יש מקשיבים לקול תפלה עם כל זה לת תרחיק מהיותך שומע בעלמך תפלתי ולחרי שומעך לת תאמר הרי שמעתיך כלך מדברותיך רק החויגה למה שלתה תלהי יעקב כי כך עשית לו שעם שנשרתו ואמרת לו והשזותיך לל החלמה הזלת כי לת תעזבך כו׳ וכן שלח לבניו מחנה תלהים לשומרו עם כל זה לת נמנע מהקשיב בקול תפלתו כשומרו הנילני כח מיד לחי וכו׳ והוא כי ערבים עליו יתנדך דברי דודים והוא לומרו סלה שלה לחר שמשמע ועיני תמיד תקשיב ותשמע כענין הכתוב הלליו על פסוק

אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה׃ י מָגִנֵּנוּ רְאֵה אֱלֹהִים וְהַבֵּט
פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ׃ יא כִּי טוֹב־יוֹם בְּחַצְרֶיךָ מֵאָלָף
בָּחַרְתִּי הִסְתּוֹפֵף בְּבֵית אֱלֹהַי מִדּוֹר בְּאָהֳלֵי רֶשַׁע׃
יב כִּי שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן יְהוָה אֱלֹהִים חֵן וְכָבוֹד יִתֵּן
יְהוָה לֹא יִמְנַע־טוֹב לַהֹלְכִים בְּתָמִים׃ יג יְהוָה
צְבָאוֹת

(י) מגננו ראה וכו' מחלה פני למלכים הוא מדת הדין ואומר בשבילך לדון מגננו הוא סם ה' בעל הרחמים ראה למלכים הוא כי מלבד מה שאמר דוד ואתה ה' מגן בעדי גם על זה מפרש לאחר כך כי שמש ומגן ה' למלכים כלומר בשכר שבחר בסם ד"ב ה' קרוי מגן וגם לאחר כך הבט פני משיחך שתסייע לנו וכותנו בלחופן שעל ידי כן תהיה לנו רחוס בדין ולא שעל ידי כן תלקה ידי מתשובה על סמך זה כי הלא כי טוב יום וכו' • ולפי זה על הענין מוכירה משנת ר' יעקב העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא התקן עצמך וכו' הוא היה אומר יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה עד כאן • רחוץ לפניך שם שהכוונה היא שעולם הזה הוא עולם המעשה ושם עולם השכר יאמר בפירוש ולפי ימשל מפל פרוזדור וטרקלין וכן מה שמפרש התקן וכו' היה מובן מעצמו ועוד לומרו הוא היה אומר חיך מקושר אל הקורדם כי לשון הוא היה אומר דרכנו לפרש שהוקש לו קושיא בקודש ואומר אל תתמה כי הוא היה אומר כך וכך שעל ידי מה שהיה אומר יתורץ האומר כי לטעמיה אזיל ועוד חיך יאמר יפה שעה אחת וכו' אחין המעשה מסוג השכר לומר שיפה מעט מעשה מכל השכר והעניין בעצמו הלא כמו זה נאמר ועוד חיך מותר דברינו בתוה שמוסיף ואומר יפה שעה אחת של קורת רוח וכו' • לך לומנה הנה חין דרך תשובה לאדם שם לא על ידי זכות יום המות להיות נגרר תמיד ובמאחרנו על פסוק החייס יודעים שימותו וכו' ועל פסוק מי גבר יחיה ולא יראה מות וכו' שהוא מי גבר יחיה בעולם הזה ולא יהיה תמיד רואה לפניו מות שיוכל להיות ממלט כפשוטו אלא מיד שהוא סלה כי גם שבלעדי זה לפשר יפה בתשובה לא תהיה תשובה מעולה כל כך שתסייק למלט כפשוטו מהניסס סלה כי לא יכלה מהיות שם ימים לו עשור להתם תלמיד שיודי תשמתו והנה לזה יש לומר טוב יום ח' לפני מיתתך ותקנו בגמרא וכי יודע אדם כמה חיי ותקנו יפות יום שאם ימות למחר בתוך שהכוונה שהחי יתן לב לבו שחיינו הם יום ח' ויפות בכל יום על זה נאמר ר' יעקב ואמר לא כדברי האומר שתעלה על דעתך שיעור יום כי אם שתסייר שתין לך מהחיים רק כשיעור כניסה מן הפרוזדור לטרקלין והוא העולם הזה דומה וכו' על כן תמיד תהיס בכל עת לגמור תשובתך בשעה ח' להרהר תשובה וחרטה ותקון בכל פרטיס ככל הלפשר כי אם לא תשער רק שיעור יום אולי תתרפה במלאכתך כמלא כי בהומרו התקן עצמך וכו' הוא פירוש על האומר לומר מה שאמרתי העולם הזה דומה לפרוזדור פירושו שתתקן עצמך בשיעור שיש בדי שתכנס וכו' והוקשה לתנא כי הלא טוב היה שנאמר האומר שיעור יום ח' או יותר שעל ידי חומנו שיעור נלתי קצר כל כך יתייאש בדעתו לתקן מעשיו בחשש מחופש מ"כ בשערו שעה קלה שבחסרון הנאתן הוא לא יפנה לעשות תשובה רחויה על כן אמר לפי שאמרו זה כי הלא לזיל לטעמיה כי הוא אומר יפה שעה אחת שהוא כשיעור הכנס מהפרוזדור לטרקלין מכל חיי העולם הבא והעניין כי בעולם הבא ב' דברים אחד תרוכות היתים ב' התענוג והקורת רוח • ונפתל הענין אמר לו יצוייר היות שם תוכך יתים בלי התענוג בבחינה זו יפה שעה אחת בתשובה פה כי בשעה מרויח זכות ותיקון מה שאין כן שם שמי שטרח בערב שבת יאכל בשבת ווהו מכל חיי שהוא בבחינת מליחות החיים תרוכים תך הל תחשוב שעל בחינת התענוג שבחיים הם אמרתי כי חלילה לי לומר כן כי בבחינה הזאת יפה שעה אחת של קורת רוח ועונג העולם הבא מכל חיי העולם הזה • כלל הדברים כי עם היות טוב לגבר לחשוב שים לו יום חיים לשוב בו יותר טוב הוא לחשוב שהוא בפרוזדור שלפני הטרקלין (יא) ווה לחשוב כיון המשורר לומר עם היות כי טוב יום בחצריך הוא העולם הזה שהוא בחצרות שלפני הטרקלין העולם הבא שקורת העולם הזה חצרות ולעולם העליון בית בעצין שתולים בבית ה' בחצרות תלהינו יפריחו שבתבנו שהוא כי למה לדיק דומה לחילן שהוא נטוע במקום טהרה שהוא בעולם העליון וכופו הוא נופו ניטה ומפריח בעולם הזה וזהו בחצרות תלהינו יפריחו • ונחזור לל הענין אמר עם כי טוב יום בחצריך שהוא שביום ח' שיעור שים לאדם בעולם הזה הוא טוב מחלף בעולם הבא בבחינת מליחות החיים כי כאן הוא מרויח בתשובה ומ"ט ושם אין בייחס שהוא שבת האומר טוב יום אחד וכו' אלך בחצרי בהשערה זו כי אם בחצרי התשובה בבית תלהי אחזיק בחצרי עצמי כלומי בסף בית ה' שהוא שבת ר' יעקב לשער שהוא שאם שלפני הטרקלין ובחצרי כשיעור הקצר הזה מדור בתלהי רשע שהוא שאם הייתי עולה על רוחי שבימי ובין המות יש שהות יותר מזה הלא לתרפה מהתשובה וימלא היצר הרע מקום להחטיאני ומכל עון לשמה שתעשה יעשה מכך מבדיל בימי לבין תלהי כד"ת עומקיכם הוי מבדילים ביניכם וכו' ובהעשות עון על עון נעשה מכך על מכך שאם כ' תלהים על עושיהם כמלא חשר הוא בלתי טהור משנות שהוא דר בתלהי רשע שאם להלים שנעשו מהרשע והוא בחרתי בהתופף שעל ידי כן אזכה לכל מקדעון מדור בתלהי רשע אם הייתי מתמהמה מליתקן כמדובר ושיעור הכתובים שאחר לומרו למדת הדין שירחה מנגנו הוא שם הרחמים וגם זכות מציחו דוד שהיה נימי קרח חיני לומר זה למוך על כן ולהרפות מתשובה כי הלא כי טוב וכו' בחרתי הסתופף וכו' שהוא נדר תשובה גדולה (יב) ומפרש ואומר מה שבקשתי תת שם תלהים שירחה תת מדת ה' לרחס בדין הלא הוא כי טוב להיות מדת ה' עס מדת תלהים ולא תלהים לבדו כי הנה שמש ומגן וכו' שהוא כמשל מי שהוא לפני שמש שמכה בו ולהיות כשתר מחתתו שם מכך למגן מהכחת השמש כן הוא ה' תלהים שהם תלהים ישרוף תת הגידון ושם ה' מגן לו ושתת תאמר השם שם ה' יותר לנו מעושינו כי לפשר כי הלא שופט כל הארץ יעשה משפט ומלן דאמר קב"ה ותרן יותרו מעשי' לו"ח מה שיעשה הוא כי חן וכבוד וכו' כי נ' הטובות יעשה שם ה' ח' כי יתן חמו' בעיני קיומו כמאמרנו יום יום ותגנו להן ולחסד בעיניך כו' וגם יתן כבוד כי מה שיהא נגור עליו מייסורין וכיוצא יותן לו דרך כבוד ולא בביזוי • עוד שלישית והיא כי לא יחסב טוב להולכים בתמים שהם יהיה חיים הולך תמים נזהר מחטוא חך לא יהיה לו והיות לעשות כל מה שהיה לפשר לו לעשות כי על פי מדת הדין יחסבנו הטוב ממנו חך ה' לא יחסב טוב להולכים בתמים והוא עניין וחמותי תת תשר תחון שאמרו רז"ל שאומר גדול הוא לתת למי שאין לו חף על פי שאינו הגון שהוא למי שאין לו כי הוא שבניהות אין לו חך אין לו וכיוצא כי הלך בתמים כי ה' יחננו לא מדת הדין (יג) ולפשר תמרתי והבט פני משיחך הלא הוא כי ה' לבלות תשרי תדש בוטח בך מפני מדה זו היתה בשלמות בדוד כי היו פלשתים בחרפס העברה לאות ובדוד בטחונו לפף ידיו עד ירחה בעבדה בראשי הבכתים שהעברה לאות נפשו כמ"ש ז"ל שאמר לס שיתיקונו נאות וכתים תים כזה וכותו יעמוד לנו על כן אמרתי עליו והבט פני משיחך • (י) או יאמר כי הנה אמרו רבותינו ז"ל על פסוק שאתתי בלומרים לי כו' שליעני הדור היו לומרים לדוד מתי יבוא ב"א ולך שמה והיה כלומרים לו מתי תאות כי ידעו מאמרו יקבוך הלומר רק לאתה לא תקבנה הניית כי אם בך כו' ועם כל זה אמר שאתתי עם היות דבורם וכוונתם שלא בטובתי כי נדלה בעיני שאתת ב"ה בנביאיו נאלץ כי כל מתפלל בימי דוד שיבוא כתפלל על פי דרכו שיסתלק דוד מהדרת מן העולם על כן אמרו בני קרח הנה ב"ה הוא מגן ליסתלק מהכרות והעוונות בעודנו אתנו אמרתם ז"ל נתון עובס זה ב"ה וכן בתקיעות תין מספר והנה אתפלל כי אנכנו הוא ב"ה רואה תלהים אך לא בחופן יסתלק דוד מביתך מלעמוד לפניך בתקדש הגו' רק והבט פני משיחך והוא כי בני קרח אלה בימי דוד היו שהוא תילקס בתשתרוקס (יא) והטעם כי טוב יהיה משיחך זה יום ח' בחצריך להנין על הדור מהלף ימים שיהיה תקדש מבלעדו וקרוב לזה נרמז ברז"ל שאמר הוא יקבוך לדוד על שאלתו שיקדים תיתתו יום ח' ולא יעות בשבת טוב לי יום אחד שאתה בחצרי מאלף עולות יעלה שלמה על הבמה כו' ועל פי דרכנו נאמר שבני קרח אחרו כן על דוד עצמו שלא יעביר משיחו כי טוב הוא לתועלת הדור יהיה משיחך הגו' שהוא דוד בהצריך מהלף יום שיהיה ב"ה בלעדי דוד כי גם הוא מנן הדור יותר מהתקדש עצמו ומה שלשעה עיקר מהתקדש ולא לשהל מעניין משיחך שהצריך ימיו הלא הוא כי בחרתי הסתופף בבית תלהי כו' והוא כי הנה זה הפרש בין היות המנן לנו ב"ה להיות תים לדיק כי הלא בהיות תים לדיק גם שנין בעדנו מלבד כרה הלא לא יטהרנו מלשתותיו כאשר בהיות המנן בעדנו ב"ה כי נניח כפרוקיהו והתתידין גם הם לא יכישלו ללון בחטא בידיהו כמ"ש ז"ל לא לן חדם בירושלם וחטא בידו ו"ל מה שעשיתי עיקר מהב"ה יותר מהחלוקה הפנית הוא כי בחרתי הסתופף בבית תלהי מדור כו' והוא כי בכל עון שיעשה תים כעשה עליו לוהל ומסך מבדיל בימיו לבין תלהיו כד"ת עומקיכם היו מבדילים כי נמלא שהמתמיד בלי נקיון תמחותיו מעליו נקרא דר בתי זהלים על רשע המהילים עליו ועל כן טוב לי לבחר למנן למו בנין ב"ה מחיי הלדיק בלא מקדש ועם כל זה לא לתים מהיות תפלתי שיהיה בתופן לא יפקד גם מוסבו של לדיק כהומרו והבט פני משיחך • (י) או

צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ׃

פה א לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי־קֹרַח מִזְמוֹר׃
ב רָצִיתָ יְהוָה אַרְצֶךָ
שַׁבְתָּ שְׁבוּת יַעֲקֹב׃ ג נָשָׂאתָ עֲוֹן עַמֶּךָ כִּסִּיתָ
כָּל־חַטָּאתָם סֶלָה׃ ד אָסַפְתָּ כָל־עֶבְרָתֶךָ
הֱשִׁיבוֹת מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ׃ ה שׁוּבֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ
וְהָפֵר כַּעַסְךָ עִמָּנוּ׃ ו הֲלְעוֹלָם תֶּאֱנַף־בָּנוּ
תִּמְשֹׁךְ אַפְּךָ לְדֹר וָדֹר׃ ז הֲלֹא אַתָּה תָּשׁוּב
תְּחַיֵּנוּ

סעור הכתובים והוא' כי הלדיק נייסוריו מגין על הדור לך לימו מכפר העוונות כי לם שמדיק ותפסר שעל ידי ההגנה והתריכות יתקן התוטת בימי ובימי לך בית המקדש מגין על הבלתי שבים לך יש תיקון התטאות על ידי קרבנות והנה לתרי נקשת בגין ב"ה לתר עתה מגננו רתה תלהים שהוא הלדיק מגן הדור והבט כני משיחך לקיימו כי הוא המגנכמו שבתבנו שהוא על דוד שהיה בימי בני קרח תלה קודש הבנין ב"ה (יא) ומה שפתים וו שתלתי בגין הבית וקיום הלדיק מגן הדור בייסורין הלה הוא כי יש דבר שגין הלדיק מעגיל והמקדש מועיל והוא כי טוב יום בחלריך הוא ב"ה מללף בלי מקדש גם שיהיה מגן לי מהלדיק והוא כי בחרתי הסתופף בבית ללהי מדור בתלי רשע כי על ידי המקדש יוסרו מסכי טומלת עיוות החדש מלהחיל עליו שם תהלי רשע כי על ידי הקרבנות יסתלקו מה שגין בן על ידי הלדיק (יב) כי בן תמת שמש ומגן שהוא הכתה והגנה הוא ה' בהתחבר עם שם תלהים המייסר כי התלהים מכה וה' מגין על הדור כי בן שהוא שיהיה לו בן בספקיו שתהיה תפלתו נשמעת כרבה שהיה בעל ייסורין ומצלי ותפי מיטרח להגין מרעת רעב שגיח שהן דרך כבוד כי לין ייסורין בתופן יתבזה שיחזר על הפתחים וכיוצא כי לם דרך כבוד וזהו בן וכבוד יתן ה' כי על ידי שתי תלה יורה כי שם ה' בעל הרחמים מסופק בדבר ולא משם תלהים לבדו לך זה הוא לסילוק היוק לך לא להבחת תועלת כי מה שלא ימנע טוב קיימי הוא להוטלים בתיים לך לא להוטלים מה שגין בן על ידי ב"ה שלא ימנע טוב גם להוטלים על ידי הקרבנות שיתכפרו בהם :

או יתמר ב' מיניים יש בייסורי להבה ח' שמש ומגן שמש מכה לגדיק ומגן לדור והוא על ידי ב' שמות שהם ה' תלהים יחד שמלירוף שניהם בזו ולפעמים יתייחסו לשם ה' לבדו שהם ייסורין של להבה יותר בשלמות ובמה יודע הלא הוא שם הס בזן וכבוד שיתן בן בשפתיו בכל קרחו תלין וגם שיהיו ייסוריו דרך כבוד ולא דרך בזיון כי זהו שת היה הוכחה שיתן הוא ה' לבדו בלי לירוף תלהים וזהו בן וכבוד יתן ה' וגם הוכחה שניח והיה כי לא בלבד יהיה לדור מגן מלרה כי שם גם הבחת תועלת כי לא ימנע טוב לדור בשביל הולכים בתמים : (יג) ה' בבחות תלרי כו' הלא תמרתי כי בחירות ה' הוא ב"ה טוב להסתופף כי הוא שתד גדול ליסרלל וגם הלדיק כי מגן הוא ליסרלל לך ה' בבחות תלרי הדם הבלתי שם מבטחו לא לל מקדש ולא לל לדיק כי שם בוטח בך שהוא כי מחזיק בך בהופן כי הוא בוטח בך כי ודאי שתהיה עמו מאשר הוא יודע כי שלם הוא עתך ותומרו תוזר בבחות בלא תרב עמו ואילו לא יחשיב תיו ח' בפני עצמו לעשות הרבה למענו כי בתה נחשב הוא כי יחיד הוא לך תתה ה' עם היוקך תלהי הבחות כלם עליונים ותחתונים תתה מחשיב לפני תיו והוא ה' לבחות תשרי קדש בוטח בך כי עם היותו יחידי יהיה מלוכר מחקך :

פה (א) **לַמְנַצֵּחַ** לבני קרח כו' (ב) רציח כו' הנה הסכימה דעת רוב התפרשים כי על גלות התחרון הלו התר והתרו' ידבר • ולבב לל הענין נשית לב לל תומרו רציח ה' תרלך שחדרבה על רצון התרץ היה ריצוי לבלתי השיבם מהר כי היכרו לה ותקיש תוטם • ועוד תומרו שבת והרחוי יתמר השיבות כו' • ועוד תומרו יעקב ולא תמר שניח ישרלל • תמנם יתמרו בני קרח מנהמת לבם על תורך הגלות בחיל הזה הנה תר לנו תר מה נשתל' הגלות הלזה מלשוב לת שיבת ליון מלשר היה בשיבתה מחרבן רתשון וזה בשלשה דברי' ל' כי לו מיחרת לחשב לת הקץ כי לת התרכם כי תם עד רציח ה' תרלך בלבד עד הפיס דעתה ותרץ לת שבתוקיה תשר לת שבתה בשבתוקיהם שהם ע' שנה בלבד מספר השני שביטלו ממיטן ויובלות ומיד שבת שניח יעקב והב' כי לו שבת וכו' והוא כי לת תמר השיבות כי תם שבת והוא מלמרנו בשמור בשוב ה' כו' כי ערם שוב ישרלל שבה שביבה למקום' וז"ל שבת ולא תמר השיבות שהוא כי שבת לתה תחלה ותחר כך שניח יעקב כי בשובך תחלה היה לך עת רצון ויהי זה לנו מעיר לעשור להשיבנו שלשית כי לת התרכת עד נהיה ריוויים ובשם ישרל נכנה כי תם בעוד שהיינו מתוחרים לתוחר יעקב השיבותנו וזהו שניח יעקב (ג) וכן בגלות ב' בתרי היטבת תשרך ותה עשיח כדי שלא יעכבו תשמותינו לבלתי יכנה ניח שני עם היותנו מתייחסי' לתוחר יעקב ולא לשם ישרלל ותה גם כי היה על ישרלל עון הגל' שעליו היו מתייבי' כליה בתרי תלבד חטותם תחרות הלא הוא כי נשתת עון כו' ותהוא כי לו היה על ישרלל עון מיוחד והוא כי השתחוו לעגל נגוכד נחנר והילו היה מתשיבו יתב' לתם עון היה עושה בהם כליה כתתמר תלמידי רבי שמעון בן יוחלי הלילו בתומרו שבתחייבו כליה על שהשתחוו לעגל ועל ידי תשובה שעשו לו ישרלל על ידי מרדכי ואסתר נשתת תוחר תם עון שהוא מויד ונשתר תוחר תוטת כמסקנת הגמרת שעל ידי תשובה מירלת כתשר היתה לו מירלת גיורת המן ודומת נעשי' כזכיו' ותוטת הנשתר לכל לחד מהם כשית תוחו בכסוי לבל יחשב שהוא מתמר רבי שמעון בן יוחלי לתלמידיו שתמר הקב"ה הם לל עשו שלל לפנים נם תני לל תעשה תלל לפנים (ד) ונם בגלות יון היטבת חסדך כי לחר שנתפשטה עברתך והיתה פועלת בהיכל ונהם ובנוותיו' לספת כל עברתך והלף לחר שכחרה לפשל השיבות מהחרון שכחרה לת הפך וזהו השיבות מחרון לפך שהוא חסד עשום כי על כן שיבת הוא יתברך לת פניהם שהספיק וכוחו להשיב תתקו לחור שהיתה כבר פועלת בישרלל וזהו השיב תמתי מעל בני ישרלל (ה) על כן גם בגלות תחר הזה הרביעי עשה חסד והנה לומר שבלי עשות תשובה תנקלנו תי תספר לו מלינו לו על ידי חבלי משיח כמפורש הטעם לפך החסד תספר נשתל עתה מחתך ה' הלל היה כי הלל מדתך היה כי בת ליטהר מכיינין לותו והנה בכל שתר ומיט רחוי הוא תעשה כך תך בגלות התחרון הלו לין רחוי להמתין מלסייעתו עד נתחיל תנו תחלה כי לם שובנו תתה ולל תייחל עד נתחיל כי הלל לתה תלהי ישעתו כך תלויה תשועתנו כי תתה עתיד להשיבנו נסוף ולהושיעתו ועשה חותו מעתה והם עדיין לין רחוי' לכך עשה בשביל נחת רוחך והוא מחמר רבותינו ז"ל כי בכל עת שמביט הב"ה בניהו שהוא חרב ובתי ע"ת ובתי תרטיות בייטונן מיד כועם כו' וזם תשיבנו בתשובה יופר לותו הכעם כי יתוקן הכל וזהו והפר וכו' לו יתמר כי הנה בספר הזוהר על פסוק נפלה לת תוסי' קים בקולת ישרלל תמרו ספירושו כי תומרי' כנסת ישרלל לין הפעם הזלת כרלשונה שקמנו מעלמנו כי הם לתה ה' תבת ותקימנו וקשיבנו בעלמך וזהו לת תוסיף קום כלומר מעלמה והנה לין ספק כי דבר זה כדתי לשיכעום הוא יתברך על הדבר כתומרו שהוא שלם לפי כבודו על כן יקבן שלנו תומרי' לפניו יתברך שיבנו בעלמך עם היוקך תלהי ישעינו וחין לנו וולתך ועוד בזתנו בך כי גם זלת נשקנו תמך ותעשה והיל והפר כו' והוא בהוכיח מלמרם ז"ל בב"ר כי כהשר בת יעקב להר המוריה מממתנו יתברך שבת תהיבו לניתו היפר כעשו עם לסיריו והתירנו הם שני המלוכים שהלכו להפך לת סדום וכעם עליה' הב"ה ונור שלח יעלו למיוקנו על תומרם כי מעזיתי' לבנהנו ותו הקירם לעליון למתיקם והנה מלוכי תלהי עולים עד כתן • ומעין זה יתכן יתמרו פה ישרלל מייתלי הנחולה תלין יתברך שיבנו תלהי ישעינו תל בית מלוכך הר המוריה וכל כך תשמח ויערב לך בותנו תל בניך שהם חיוה כעם ים לך תפר כעשך עתנו והוא כתשר היה מה שעשו יעקב שנח תל ניתו הפר כעשו עם המלוכים (ו) הלעול' תחקם נגו כו' מוסיפים ותומרי' בני הגלות התרוך והמר הלוה הלעולם תחקם נגו תינו ממתך תלילה כי לם תמשוך לפך הוא לדור ודור שהם על שלשים ועל רבעי' בלבד והוא לדור שהוא מדור ח' לדור לתר ונם דור שהוא דור שלישי ובו"ן התוספת שהו' דור לתר לך לא לעול' תלילה ות"כ ודאי שתין כוונך להתחקם לעול' לו יתמ' הלעול' תחקם נגו לי תפשר כי הלל מה שתמרת שתמשוך לפך שעם עמלק הוא לדור דור ולם לעולם תחקם נמלל שהוא עד עולם : (ז) **הלא** לתה ה' לנחי תל הענין נזכירה מתמרם ז"ל כי במקן קורה תמרו ישרלל למשה לתרי רשותם ההפרש שבין שומעם מפי הקב"ה לשומעם מפי משה תמרו לו משה רבינו הלוחי יגלה למו פעם שניה תמר להם משה תין זה עתה הלל לעתיד לבל היינו דכתיב והסירותי לת לב ההבן מבשרכם וכן תרו"ל עתיד הקב"ה להיות רשם חולה לנדיקים והוא עומד ודורש להם תורה כו' והענין כי לו פהיה כולנו נביאים כי תלבד מה שתפסוק והמקנו נם יכר הרע לל יהיה בנו כי נהיה כולנו קדושים וטהורים בשופן שלל נצטרך לומר שידבר תשם עמנו ונשמעה ותל ידבר עמנו תלהים • כי תם שבו יתברך נשתר כי קדושים נהיה כי קדוש הוא ולל יקרבנו לשון מות בדבר עמנו תלהים ובשל תל הענין לתרי תומרו שובנו תלהי ישעינו שיקרב לדק מלין ויסיבנו הוא מעלמו ולל יתתין תל בחירתנו שתקום מעלמנו ושתין לומר תלילה שלעולם יתלף נמו כמדובר תמר עתה הנה עוד טעטה ברחוי לך להסיבנו מעלמך כן נשתקע בטותת חטותם ושומת כי הלל תתה עתיד שתשוב ב

תְּחַיֵּינוּ וְעַמְּךָ יִשְׂמְחוּ־בָךְ׃ ז הַרְאֵנוּ יְהוָה חַסְדֶּךָ וְיֶשְׁעֲךָ תִּתֶּן־לָנוּ׃ ח אֶשְׁמְעָה מַה־יְדַבֵּר הָאֵל יְהוָה כִּי יְדַבֵּר שָׁלוֹם אֶל־עַמּוֹ וְאֶל־חֲסִידָיו וְאַל־יָשׁוּבוּ לְכִסְלָה׃ ט אַךְ קָרוֹב לִירֵאָיו יְשׁוּעָתוֹ לִשְׁכֹּן כָּבוֹד בְּאַרְצֵנוּ׃ י חֶסֶד־וֶאֱמֶת נִפְגָּשׁוּ צֶדֶק וְשָׁלוֹם נָשָׁקוּ׃ יא אֱמֶת מֵאֶרֶץ תִּצְמָח וְצֶדֶק מִשָּׁמַיִם נִשְׁקָף׃ יב גַּם־יְהוָה יִתֵּן הַטּוֹב וְאַרְצֵנוּ תִּתֵּן יְבוּלָהּ׃ יג צֶדֶק לְפָנָיו יְהַלֵּךְ וְיָשֵׂם לְדֶרֶךְ

תחיינו ועמך ישמחו בך׃ ז הראינו יהוה חסדך וישעך תתן לנו׃ ח אשמעה מה־ידבר האל יהוה כי ידבר שלום אל־עמו ואל־חסידיו ואל־ישובו לכסלה׃ ט אך קרוב ליראיו ישעו לשכן כבוד בארצנו׃ י חסד־ואמת נפגשו צדק ושלום נשקו׃ יא אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף׃ יב גם־יהוה יתן הטוב וארצנו תתן יבולה׃ יג צדק לפניו יהלך וישם לדרך

(ח) תחיינו כמתו חייתנו כהר סיני חיי עולם שהוא להסיר ממתי נחש מקרבנו בתופת שהבולע המות לנצח כי חיין עתה מות רק להיותה כרוכה בזוהמת נחש וחטאי חיין ומהמת בו חי יקרה בחמת וזה יאמר הלא תקוה תחייינו ועמך לה יקרה כמתו שלח שמתו כך כי תמרו חל ידבר עמנו אלהים פן נמות ונקשנו ידבר משה עמנו כי לם חו ועמך עתידים שיחמתו כך ולח נבער ורם כי יוכלו לסבול קדושתך לרחוקך פנים נפנים ולח בלבב יהיו חיים כי לם יהיו שפים ושמחים מתעלפים כך כי לח יהיה גם לח זוהמת נחש ולח יגר הרע ויחיו וישמחו בו יקבוך כי לח תחכלס לחך הגדולה כמו שתמרו ז"ל שחמר משה לישראל כשרלו לחחר כך שיפוד ידבר עמהם ה' ותמר חין זה עתה כי לם לעתיד לבח (ח) ולפי ערין ים פקפוק לם נוכל לסבול לעשה זחת לויפה הלח הוח כי חו כחשר חתה הרחתנו בהרחותך בחיינת חסדך וזהו הרחנו ה' חסדך וישעך שחלנו שובנו חלהי ישענו תתן לנו (ט) וחז בלי פחד לשמעה מה ידבר האל ה' שהוח מדת חסד ור"ח פנים בפנים ולח חומר שחיני חסץ לשמוע בקולו שחל ידבר עמנו חלהים כי לם שנשמע כך והטעם הוח כי חו ידבר בשלום כו' כי דבורו חלינו יהיה שלום כלו' שלום לכם חל תירחו מלמות כחשר בפיני והטעם שיחמר לנו חו כך הוח כי עתה יהיה חל עמו וחל חסידיו שיחשר לב החדן וכל הנשחר קדוש יחמר לו ובזה חל ישובו לכסלה לומר חל ידבר עמנו חלהים והוח מחמר רז"ל שהזכרנו שחמר משה חין זה עתה כי חו עדין היה גם לב החדן חו יחמר להורות ההפרש שיהיה חו שהוח כי חו היה הדבור שהוח רוחניות דבור השכינה מדבר עם כל חחד מישראל ויחמר לו מקבלני חת עליך כו' לך חו המדבר יהיה מדת שלום בעצמו חל עמו כו' ובזה חל ישובו לכסלה • חו יהיה חומרו כי ידבר שלום כענין מחמרם ז"ל על פסוק הנני נותן לו חת בריתי שלום שחרז"ל שהוח שיהיה לעולם הה"ד בריתי היתה חתו החיים והשלום וגם כתבנו שגם כן למה קרח הכתוב חל החייט שלום והשבנו כי חין המות בזה חלח מחמת פירוד החיבור מהנפש עם הגוף ולח יתמידו לך בהעדר זוהמת סנם החומר זך לח יפות ובזה יחמר כי ידבר שלום שלום' כי הוח כחשר כתב ה"ח כי תבח כי חלח והוח מה שחשמעה בלי פחד הוח כחשר כבר שלום בין הנפש לגוף על ידי העדר הזוהמת נחש וכבר בלע המות לנצח ובזה יעלרו כח לסבול ידבר עמהם חלהים ולח ימותו והיה זה שלום כולל חל עמו וחל חסידיו כי לח יהיה בזה הפרש בין לחד העם חל חסידיו כי לכל לחד יהיה זה שלום בקרבנו בתופן שחל ישובו לכסלה לומר חל ידבר עמנו חלהים כי לם שחשמעה מה ידבר ה' חלהים יתברך (י) וחין לומר בזה נבטח שלח יקרנו כחשר בפיני שחמרנו דבר לתה עמנו ושמעה וחל ידבר עמנו חלהים כי מוכל לסבול הגדולה הגדולה ההיח ומה גם שתהיה מתדרגות עליונות שהם משמות החל ה' הלח הוח כי הנה לך קרוב הוח היות לירחיו ישענו זה כי הלח הוח לסבון כבוד בחרלנו כי הוח דבר קרוב מחד כי כבודו הוח דבק בחרץ ישרחל והיח חרלנו שים לנו יחס עמה כנודע ועל ידי כן בהתחבר חוט משולם הלו כל הון יקר חוסר עד חין קץ נמלח משי"כ בפיני שהיה בתדבר שחין יחס לשכינה בו וגם לח לנו כי המדבר שהיינו בו מלד עלמו הוח חלנוחת ממרץ על כן לח היה לנו עוד כענדנו להשיב ולסבול הדבקות ההוח :

(ט) או יחמר וימשכו הכתובים שלחריו בהזכיר בתמרם ז"ל בברחשית רבה כי כשבחו הקב"ה לברהם לת החדם נעשו מלחכי השרת כיתין כו' חסד חומר יברח שכלו מלח חסדים לחת חומר חל יברח שכלו מלח שקרים לדק חומר יברח שכלו מלח צדקות שלום חומר חל יברח שכלו מלח קטטות • ובזחרנו במקומו כי הצדקה קריכה חל השלום כי בלעדה חינה שלימה כי והיה מעשה הצדקה שלום מה עשה הקב"ה נטל לחת והשליכה לחרץ שנחמר לחת מחרץ תצמח ושם בזחרנו במקומו כי נתת ה' תורת חמת בחרץ תקן קטרוג כת לחת כי מה שפונש החדם בדבר שקריס מתקן בעשוק בתורת חמת • ובזה חל הענין והוח הכה חם כחשר ניתן לחת חרלה היה ניתן גם השלום היה ניתן רב טוב לביח ישרחל לשכן שמו יתברך בחרלנו ולהושיענו על כן להביח תיקון זה חל הפועל חומרים תנחנו לסיני התקוה בני הגלות החיל הזה המר וחרוך מי יתן וכחשר ניתן לחת בחרץ היה ניתן גם שלום בתופן חרלעתם כי העדר שלו' החריב ניתנו בשנחת חנם כי הנה יותר מהשנחת מתקבלי התורה בסיני חיינו משיני' כי חו לח יכלו לשמוע דבר ה' כי נפשם יצחה בדברו ותמרו חל משה דבר חתה עמנו כו' חך עתה כלנו כחחד תשמעה מה ידבר האל ה' כחשר יטיב לנו כי ידבר שלו' חל עמו כו' שמדת שמו יתברך הנקרח שלו' יהיה המדבר עמנו שעל ידי כן יהיה שלום רב ביניהו ונניע עד המדרגה המוכרת וזה רמו בתומרו והוח ענין מחמרם ז"ל שהקב"ה שוחל מחתנו ד' דברים שהם לדקה ומשפט וחו יתן לנו הוח יתברך חסד ורחמי' שהם חסד ותמת ותמר תשמעה מה ידבר האל ה' מתי תוכה לכך כחשר כמו שנתן לחת חרלה ידבר ויחמר שלום חל עמו וחל חסידיו שינוור שפע שלום לעמו כו' שהוח כי רוב העדר שלום ביסרחל הוח בין המון העם לחסידיו וחו יגוור בדבורו שלום ביניהם כלו' מי יתן וכחשר הבטיח ה' חלה שהוח נתת חמת לחרץ כחשר בחר כך חלי תקב כי ידבר גם שלו' חל עמו כו' שידבר ויגוור שלום בעמו כי חז תרבעתם יהיו בעורמו חסד ולדק ותמת שניתן בחרץ וגם שלום כי בזה וחל ישובו לכסלה הוח כסילות שכחת חכם המחרפת בינתו ועוללה לחתנו (י) ושמח תחמרו הלח תחלה לריך ישענו חל ה' הנוכר היח גחולת שכינה שתשכון בחרלנו וע"י כן נוסע ונגיע כל החמור כי נכמה מקומות מלינו כי ישועתנו חל הקב"ה ישועתן חל ישרחל לזה חמר הנה זה לך קרוב כלו' כמעט קרוב הוח לירחין חל ה' הנוכר ישענו יתברך שהוח לשכון כבוד בחרלנו שהיח גחולת שכינה בחמת חל עמו וחל חסידיו ובזה חמר שהענין הוח כי חסד וחמת נפגשו לנגד זו חת זו חסד חומר יברח וחמת חומר חל יברח וכן לדק ושלום נשקו בנשק המחלוקת לדק חומר יברח שלום חומר חל יברח כמחמ"ז ל שהוח פירוש הכתוב (יב) והנה כח חסד וחמת נתקנה מחלוקתם כי חמת הנה כבר מחרץ תלמת שהוח וכוח עשק תורת חמת שבחרץ הלומחת מן החרץ כענין לחל נומר עלי שכל משפטי התורה נגזרים ולומתי' מהחרץ וזהו חמת מחרץ תלמת הרי נתקן הקטרוג הלחד חל חסד וחמת ועדין לדק מהשמי' נשקף לרחות היש שלו' בחרץ להתחבר עם הלדק כחשר היה לחמת עם החסד להתחבר עם שלום בחרץ כלומר ועל כן שחלתי מחת ה' כי ידבר שלום כו' שיתן בחרץ כמחמרנו על וכתיב שלו' בחרץ (יג) וחיזה הדרך יתן ה' שלום בחרץ הלח הוח כי גם ה' יתן כו' לומר מה שחמרתי כי ידבר שלום הוח כי גם ה' כמו שנתן חמת חרלה יתן גם כן הטוב שהוח כי יפקח חוכרו הטוב חת השמים שהוח מן ז"ל בפרקי ר"ח כי כשחין ישרחל לדיקים הקרץ מוחה מהים והיח כהרה לומתי' וכשהם לדיקי' פותח חת חוכרו הטוב חת השמים והולידה והמייחה ברכה רבה ועל ידי כן יתוקן העולם משלנו לח קוניח כחשר בהתקללה על ידי חדם שחרז"ל שיתקוללה דברי' חרורים יתוסים פרעוסים קוסים דרדרים וורעים חטים ומוניחה וונין חומר כי כחשר ה' יתן הטוב חרלנו לח תתן רק יבולה שהוח מה שמוניחי' לה בלבד וגם יתכן יכלול שלח תתן קש ומוץ רק חטה שהוח מה שמוניחי' לה בלי פסולת בענין יהי פסת בר ובזה תבטל החמידה ולשפוח השלום והוח לחשר חמרתי כי ידבר שלום שהוח על ידי כן (יד) ובזה לדק שהיה משמי' נשקף עד יהי שלום בחרץ ליחנח בחרץ עם שלום עתה לדק לפניו יהלך משמי' לחרץ ויסד הלדק לדרך פעמיו של שלום כענין מעשה הלדקה שלו' : (ט) או יהיה ענין הכתובי' מענין זה בדרך לחמרת וילדק בו מלח לך קרוב כי לשון לך לינה לדקת בעצם והוח בהזכיר מחמ' ז"ל כי הקב"ה עם ישרחל ידמה לחתן שמניח לחרוסתו ב' תכשיטין והחרוסה ב' לחחרי' וכל עוד שהיח שומרת חת שלה גם הוח מעמיד לה חת שלו כך הקב"ה נתן לישרחל חסד ורחמים וישרחל שני תכשיטין לחחרי' והם לדק ומשפט כמה ד"ח כי ידעתיו למען חשר ילוה חת בניו וכו' לעשות לדקה ומשפט ונעשה החירוסין בחרנעתן שנחמר וחרשתיך לי בלדק ובמשפט ובחסד וברחמי' וכשחבדו ישרחל שני תכשיטיה' נטל הקב"ה חת שלו שנחמר לספתי חת שלומי כו' חת החסד וחת הרחמים עד יקומו ישרחל חת שלהם שליון במשפטו תפדה ובניה נלדקה זו יחויר הוח יתברך חת שלו כמפורש במחמר' ז"ל • ונבח חל הענין והוח כי ענמי נפש בני הגלות החיל הזה המר והמהר חשר סיבת גלותנו היח שנחת חנם כמודע על כן בחות נפשם תומרי' הלח כל תומתנו מוכנת לקנות שליחות עד השנת נבוחה שחשמעה מה ידבר האל ה' וזה בחסד וברחמי' מחתו ע"כ רמוז בתומרי' לו חל ה' שהם שתי מדות חסד ורחמי' כמודע ובזה הייתי מסתלס עד הנדר המוכר הלח הוח כי ידבר שלום דרך כלל חל עמו וחל חסידיו ובזה חל ישובו לכסלה הוח כסילות שנחת חנם ונוסע מהגלות כי יתרפח הנגע (י) משיבה רוח הקדש ותומרת מה להם לנקש מחת ההלהים

יהן להם סלוס בחופן כי מה זכות יחסב למו דמה שחלהי עושה וחין זה רק שירחה להם כי ריחוק הדבר מחד לחקן הם על ידי עלמם והלח יקשו כי חך קרוב לירחון יעשו לפילו יפע הסביפה מהגלות לשכון בחרלנו קרוב הדבר לירחון לעשותו וגם ישועת ישרחל רמוזה בחומרו בחרלנו כמפורש בקודם (יא) וחיך הוח קרוב הלח הוח כי הנה חסד וחמת פהם הב' של הקב"ה כי חמת ורחמי' לחד היח נפגשו ונתחבקו להיות ליסרחל מלחו יתברך כלנדק וסלו' פהם שתי' של ישרחל נפקו ונדבקו כי מפסט הוח סלו' כמה ר"ח חמת ומפסט סלו' שפטו כו' (יב) (יב) ולכן ירחון יתברך וחת יעשו שחמת מלרץ תלמח כי יעסקו בחרץ בפורת חמת וגם יעשו לדקה העולה היח הסמיחה כמחמר מוכנו חכי גכוחי למעלה שנחמר ולדק מפמים כפקף (יג) ועל ידי עפוסס שתי שה גם ה' יתן הטוב מחולרו הטוב מן הפמים על מה שלדק מפמים כפקף וחרלנו שחמת ממנה תלמח תקוינולה ועל ידי ברכה הוחת יהי' שלוס מחליו על ידי מעשיכם ולח תפחלו מה' כי יהבר שלוס (יד) ועל ידי כן תפכון כפוד בחרלנו כי לדק לפניו של כפוד המוכ' יהלך מפמים עס הפכיל שעלתה גם היח פס ויפס לדרך פעמיו הכפוד המוכר לנס לפכון בחרלני כי חין מעכב כי הפלוס יפנו גם הוח:

לדרך פעמיו:

פו א **תפלה** לדוד ו הטה יהוה אזנך ענני כי עני ואביון אני: ב שמרה נפשי כי חסיד אני הושע עבדך אתה אלהי הבוטח אליך: ג חנני אדני כי אליך אקרא כל היום: ד שמח נפש עבדך כי אליך אדני נפשי אשא: ה כי אתה אדני טוב וסלח ורב חסד לכל קוראיך: ו האזינה יהוה תפלתי והקשיבה

פו (א) **תפלה** לדוד וכו' הנה דעת המפרשים כי מומור זה חמר בנרחו מפני שחול ועליה כמיך ורחוי לפיס לב חל חומרו ענני כי חומרו הטה ה' חוזך לשמוע וחומרו ענני הוח קבלת התפלה וסס כן הרחוי היה יחמר וענני ויתכן יחמר כי הנה מדתך היח כי טרם יקרחו חתה תעגה לכן מה שחוזילה לפניך הוח כי לח תייחל עד לערוך דברי בקשתי כי סס מחז חומר לפניך הטה חלי חוזך לשמוע מיד טרם תשמע תעגני • ופיעור הכתוב בהיות תפלה לדוד לחמר הטה חלי חוזך מיד ענני והטעם כי ענני וחבין לחי וכמקרה הענני ותחד לשחס חין להשהות מלתת לו פת כן תלח נפשו מיד כחשר קרה לנחום חיש גם זו עס התבין שחמר לו החכילני ובע ד שהיה מפרך פשחו יגחה נפשו חמר כי כן הוח בענין שחלקו מחרב דודנו שחס יחסר מלעמיתו תלח נפשו מלרתו והבו כי ענני והבין לחי • חו יחמר מעין זה כשחתיה תפלה לדוד לחמר לך הטה חלי חוזך מיד ענני כי חין הכוונה שתקרב חלי ותעה חוזך חלי כי הנה ענני והבינן לחי וידוע כי תעמוד ליימין הבינן וח"כ חין הכוונה שחומרו הטה חלי שתקרב חלח שבדרך עגוה חינו חומר דבר שיורה שהוח עמו והוח כי בנרחו מפני שחול ענני היה נחוקה שעה • (ב) שמרה נפשי כו' לנח חל הענין מוכירה מהמרס ז"ל בנמרח שחמרו על פסוק מי יתן והיה לנפש זה לסס כו' שחמר הקב"ה כפויי טובה בני כפויי טובה בשעה שחמרתי לכס מי יתן והיה כו' היה לכס לומר הן לחה כו' והלח כמו ור נחשב כנד כלל גדול שבידינו כי הבחירה חפשית בידו של חדם להרע חו להיטיב והכל בידי שמים חוץ מיראת שמים וחיך היה לסס לומר הן לחה • חמנם חין ספק כי יש הפרש בין קודם הגיע חדם חלו בחיר מלעדיין לח הכניע יצרו להיות עס היצר טוב לעבוד חת ה' כי מחו והלחה חינו לחטו' הבחירה כי סס לקיים והחמיד מה שכבר הוח חוזה מלמרס ז"ל על לנפש זה כי לנפש כולל שני הילרי כלחד לירחה חת ה' והוח מלמרס ז"ל על רגלי חסידיו ישמור שהקב"ה שומרם מן החטח וכן חמר רבי חלינ חסיד כל העוסק בתורה לשמה כו' מרחקתו מן החטח ומקרבתו לידי זכות וכן על חמורו של ר' פנחס בן יחיר חמרו ומה בהמתן של לדיקים חין הקב"ה מביח חקלה על ידם לדיקים עלמם לח כל שכן • ונכח כל הענין כי ברחות דוד חת עלמו בשתי לשות בנרחו מפני שחול חומר בלבו חוי לי מנפשי סס חחרוג חוי לי מגופי סס להרוג חותי על כן בקש רחמים על שניהם ובחשוב ועיקרי היחל היח הנפש ויחמר שמרה נפשי מן החטח כי כבר חסיד לחי ולחמר הוח חסיד דרכך הוח לשמרו כי רגלי חסידיו ישמור כמדובר ועל הגוף פן יהרגני שחול וזה חלוי בנחירת שחול כי בשומרך חת גופי פן יהרגני לריך לבטל בחירתו והוח בדרכו חותי היחל בחטח וחיך יומר מן החטח חת מי שהיחל בו חל זה חמי חומר בעשם לחר בחטח בך ולח בוטח חיך חך יחמר כי והוח בשום לב כי הרחוי היה יחמר הבוטח בך ולח בוטח חיך חך יחמר חל חושיע גופי מליהרג למעני כי סס למענך כי הלח חלי עבדך וחקה חלהי וחיכבה תוכל ורחית חת עבדך בין הנרג ולח תגילנו מידו כי חין הלר סוה על בחירת בחירתו בנוק המלך בחבדן עבדו כי על כן שלח ידו במלריי' על עבנם עבדי ה' לעבדי' ולח הניחס בנחירת' ונם שבחיל חותי חלי נהנה ונמלח שההנלה היח לי זה היה סס לחפון בחיים על הנינ לי חך חלי בוטח חלילה לי חלילה חיוד בוחך תמיד נמלח כי חינך בהגיל חותי רק מגיל עבד שלך וזהו חקה חלהי הבוטח חלילה חלהי הבוטח נם חלי חלילה חקה חלהי • חו יחמר חמרה נפשי למעני כי חסיד חלי חשמור חת נופי כי זה לחסידות יחשב לי כי לח לחטוב חת נופי בעבך נפשי ובוכות זה תעשה חת שחלתי לשמור חת נפשי חלילה חיני שוחל על חלק הבי וחמי הוח ביפי כי סס חומר הושע עבדך הוח הנוף לח מחמת תפלה כי סס חלהי חומר הושע עבדך בטחון שיהיה נם הוח שכחסר חקה שהיו חלילה מיה חל על כי הוח הבוטח חלילה חבטח חת חשר חלילה חבטח חת חשר חלילה חבטח חת חשר

וְהַקְשִׁיבָה בְּקוֹל תַּחֲנוּנוֹתָי : ז בְּיוֹם צָרָתִי
אֶקְרָאֶךָּ כִּי תַעֲנֵנִי : ח אֵין כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים אֲדֹנָי
וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ : ט כָּל־גּוֹיִם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יָבוֹאוּ
וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי וְיכַבְּדוּ לִשְׁמֶךָ : י כִּי־
גָדוֹל אַתָּה וְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ :
יא הוֹרֵנִי יְהוָה דַּרְכֶּךָ אֲהַלֵּךְ בַּאֲמִתֶּךָ יַחֵד
לְבָבִי לְיִרְאָה שְׁמֶךָ : יב אוֹדְךָ אֲדֹנָי אֱלֹהַי בְּכָל־
לְבָבִי וַאֲכַבְּדָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם : יג כִּי חַסְדְּךָ גָּדוֹל
עָלָי וְהִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִשְּׁאוֹל תַּחְתִּיָּה : יד אֱלֹהִים
זֵדִים קָמוּ עָלַי וַעֲדַת עָרִיצִים בִּקְשׁוּ נַפְשִׁי וְלֹא
שָׂמוּךָ לְנֶגְדָּם : טו וְאַתָּה אֲדֹנָי אֵל־רַחוּם וְחַנּוּן
אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וֶאֱמֶת : טז פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵּנִי
תְּנָה־עֻזְּךָ לְעַבְדֶּךָ וְהוֹשִׁיעָה לְבֶן־אֲמָתֶךָ :
יז עֲשֵׂה־עִמִּי אוֹת לְטוֹבָה וְיִרְאוּ שֹׂנְאַי וְיֵבֹשׁוּ כִּי־
אַתָּה

תפלה תחלה ואחר כך תחנונים לומר הכה בתפלה הכוללת לכל שחיבה על כרה פרטית מיוחדת אלי החזיבה ה' תפלתי בעגמך וגם הקשיבה לקט בקול תחנוניתי ולא לחוש אם תאחר מלהודיע כי עניבני כי ידעתי כי תפלת לבור נפשעת תמיד (ו) תאחר מלענות תוכי עד שמוע לקט כל התפלה ותחטני כי אם בקוראי מיד תענני ו"ל תקרוך כי תענני כי להיות כרת יחיד לא תבטח בי ולא תחתין תוכה שתענני על כן הסר ממני מיד דאגתי וענני בקרתי :(ה) או יהיה נמשך עם הפסוק של מעלה שתומר כי אתה ה' וכו' והוא מו"ל בגמרת כתיב כה' אלהינו בכל קראנו אלין וכתיב דרשו ה' בהמצאו כו' אלין בזמן בנבור שהוא בכל ומן כאן ביחיד שהוא בעשרת ימי תשובה אם ימי סליחה ובזה יתמר כאשר אתה ה' טוב וסלח ורב חסד לכל קורהיך שהוא בזמן כל שיחה לכל קורא היבי כרוך לשהול שתענני (ו) כי אם שתחזין תפלתי והקשיבה בקול תחנוניתי (ז) אך ביום כרתי אלי שהיה של יחיד על זה תקרהך כי תענני ובכלל הדבר הוא כי לא יהיה על ידי אלאך לא שמיעת התפלה ולא המענה כי אם תקרהך כי תענני (ח) ומה שחבי מנקש כל זה על ידי אם ה' הוא אם ההויה הגדול חיבו מחשבי חלילה כי אם אדמות חיבו גדול אלילי לחלות פניו יחזין ויקשיב ויענה תפלתי חלילה כי הנה אין כמוך בחלהים ה' אם אדמות ואין כמעשיך (ט) וכל גויס כו' יבאו וישתחוו לפניך אדוני אם אדמות ויכבדו לשמך הגו' (י) כי גדול אתה אם אדמות ועושה נפלאות אתה אלהים לבדך בלי עורך לוולת * (ח) או יתמר בשום לב אל ייחור אומרו אדני כי היה די יתמר אין כמוך בחלהים וידוע כי עם ה' יבבר אך יתמר כי הנה דרך הגויס לקנות אמונת אלהותו יתֿ מבד מעשיו ומזה לא יבינו להכיר כי הוא אלוה לבדו ואין זולתו כי אם כי גדול ה' אך אתֿ אלהיהם אם עובדים בחומרם כי גם המה אלהים כי אם שאינם גדולים כה' אלהינו אבל אלהינו עם ישראל מאמינים בני מאמינים יודעים כי כאשר הוא יתברך אלוה ואדון על בני אדם כך הוא אלוה ואדון על כל אלהים בחופן כי אין אלוה זולתו ואמונה זו מבלי השקפה אל מעשיו ללמוד אלהותו מהם כי אם שאתה אלהים אמונה מושרשת בנו ואחרי כן אנו מביטים מוסף על האמונה כי אין כמעשהו אפך הגויס וזה יתמר אין כמוך ולא שיש אלהים זולתך אלא שאתה גדול מהם כי אם שבאלהים אתה אדוני אדון עליהם כמו על האנשים והוא באלהים אדני בשם אדמות לומר כי באלהים הוא אדון זולתו לא אלהים הוא וזה לנו מפני שאין אלהותו מוחדש למו מעשיו כי אם שאחר יודענו כי אין כמוך באלהים ה' וסוף על זה למו דוחים כי ואין כמעשיך וזה אפך הגויס (ט) כי הנה כל גויס אשר עשית עם היות שאתה עשיתם ולא זולתך יבאו וישתחוו ולא אלו אמונה כי אם לשמך אשר שמעו את שמעך (י) בחומרם כי גדול אתה ועושה נפלאות שהוא מפלא מעשיך ועל ידי כן לא יתמרו כי אין זולתך כי אם כי גדול אתה אך לא ישוללו אלהות מזולתך כי אם שאתה גדול מהם וזהו כי גדול אתה כו' אך שקר הם אומרים כי האמת הוא כי אתה אלהים לבדך כאמונתנו :

(יא) הורני ה' דרכך כו' הנה כתבנו בפסוקים הקודמים כי הגויס אומרים כי הוא יחבדך גדול מכל אלהים ואנחנו להם זה על פי מעשיו ובפלאותיו ועל הת' פירש ואמר אתה אלהים לבדך ועל השנית והוא מענין ההכרה על ידי הקירה לו אלא פעולותיו אמר הורני ה' דרכך מחבך שאלך בה ולא על ידי הקירת שכלי ואדוניך בזה שאהלך בחמתך ולא אחטא לפני שכלי רק בחמתך ואחרי כן יחד לבבי שגם היצר הרע יודע ואל יהי כוקף על האמונה בלי האיה רק גם הוא יתייחד עם היצר הטוב * או יחד לבבי וכו' שאהיה כיעקב שאחר שחזו אלס והולך בחמתו יתברך היה ירחו תמיד ובלתי בושה בבקשו כן אחר הלכי בחמתך לא אחטא בי ולא אחזיק טובה לעצמי רק בכל לבבי אחיה שמך תמיד מבלי יודעי שחטאתי לחוש שמא יגרום החטא : (יב) אודך ה' כו' אמר מיקרמו כענין שכבדני חיה האדה וכו' כי נתתי במדבר מים כו' והוא כי נתיבתו יתברך מים במדבר היה לם בעד עמו ישראל כשומרו להשקות עמי בחירי והיה כמשך במקרה ה לחית האדה ואמר שהמקבלים במקרה הם חייה האדה היו מכבדים אלו יתברך על המים בעצם עם היות הטובה נמשכת מהעם כן עיקר שהוא יתברך עושר את האדם בוד ה' ולשמרתו הוא בעצם נפש הנפש ונמשך גם לנוף וזה יה' תודך ה' אלהי בכל לבבי כו' (יג) חסדך שתעשה עמי במה שתורני דרך כו' גדול וחשוב עלי שהוא ית' בגופי עם היות שהעיקר הוא הכלת נפשי כי היה חלקך משחול תחתיהן כי חסדך גדול עלי והצלת נפשי * (יא) או יתמר הורני ה' דרכך שלא אחטא לפניך תחלה ואחר כך תחנונים לומר הכה בתפלה הכוללת לכל שחיבה על כרה פרטית מיוחדת אלי החזיבה ה' תפלתי בעגמך וגם הקשיבה לקט בקול תחנוניתי ולא לחוש אם תאחר מלהודיע כי עניבני כי ידעתי כי תפלת לבור נפשעת תמיד (ו) תאחר מלענות תוכי עד שמוע לקט כל התפלה ותחטני כי אם בקוראי מיד תענני ו"ל תקרוך כי תענני כי להיות כרת יחיד לא תבטח בי ולא תחתין תוכה שתענני על כן הסר ממני מיד דאגתי וענני בקרתי :(ה) או יהיה נמשך עם הפסוק של מעלה שתומר כי אתה ה' וכו' והוא מו"ל בגמרת כתיב כה' אלהינו בכל קראנו אלין וכתיב דרשו ה' בהמצאו כו' אלין בזמן בנבור שהוא בכל ומן כאן ביחיד שהוא בעשרת ימי תשובה אם ימי סליחה ובזה יתמר כאשר אתה ה' טוב וסלח ורב חסד לכל קורהיך שהוא בזמן כל שיחה לכל קורא היבי כרוך לשהול שתענני (ו) כי אם שתחזין תפלתי והקשיבה בקול תחנוניתי (ז) אך ביום כרתי אלי שהיה של יחיד על זה תקרהך כי תענני ובכלל הדבר הוא כי לא יהיה על ידי אלאך לא שמיעת התפלה ולא המענה כי אם תקרהך כי תענני (ח) ומה שחבי מנקש כל זה על ידי אם ה' הוא אם ההויה הגדול חיבו מחשבי חלילה כי אם אדמות חיבו גדול אלילי לחלות פניו יחזין ויקשיב ויענה תפלתי חלילה כי הנה אין כמוך בחלהים ה' אם אדמות ואין כמעשיך (ט) וכל גויס כו' יבאו וישתחוו לפניך אדוני אם אדמות ויכבדו לשמך הגו' (י) כי גדול אתה

תהיה תוחלתה נכוחה ימיתני שחול • הוי יתמר הע"ז שהיה לך לפעול על ישראל ניסים תנהו לי שיהיה לי על עורף הויני והושיעה לבן לתמך רוח ה' הוא פרץ הוא שובר מלך המשיח כמודע מה שתהיו כן יהי רצון שיקבלו הדבר והוא והושיעה לבן לתמך :

אתה יהוה עזרתני ונחמתני :

פז א **לבני** קרח מזמור שיר יסודתו בהרי־קדש : ב אהב יהוה שערי ציון מכל־ משכנות יעקב : ג נכבדות מדבר בך עיר האלהים סלה : ד אזכיר רהב ובבל לידעי הנה פלשת וצור עם־כוש זה ילד־ שם : ה ולציון יאמר איש ואיש ילד־בה והוא יכוננה עליון : ו יהוה יספר בכתוב עמים זה ילד־שם סלה : ז ושרים כחללים כל־מעיני בך :

פח א **שיר** מזמור לבני־קרח למנצח על־ מחלת לענות משכיל להימן האזרחי : ב יהוה אלהי ישועתי יום־צעקתי בלילה נגדך : ג תבוא לפניך תפלתי הטה אזנך לרנתי

פז (א) **לבני** קרח מזמור כו' למה שענין זה הוא לנ' קרח הוא מזמור ושיר והוא כמ"ש ז"ל על פסוק מזמור לחסף לחיס בחו נויס כו' קינה מנעני ל חלח משל לעניה שהלכה לשאל מים מן הבור ונפל הדלי והיה בוכה שלח היה מי שיעלה לה ת הדלי בחה בת מלך והשקים ' מל פי הבור ונפלה לתוכו שלשלח זה מעל בוחרה התחילה בעלת הדי לרקד ולומר למרו לה עד עתה היית בוכה ועתה מה לך תומרי אמרה עד כה לח היה מי יעלה הדי שלי כי אין דולג עלי לך עתה מי יעלה שלשלת בת המלך על פי דרכו יעלה הדלי שלי כן בני קרח שחסף מכלם היו בוכים על עניעת תניסם בארץ בחומרם מי יעלה לנו לח תניעו לך ברחוקם שנתנו בארץ ג"ה כמחמר הכתוב טענו בארץ שעריה התחילו מומרים כי מי יעלה השערים יעלה לח תניסם וזהו מזמור לחסף לחיסים בחו כו' וזוה יתכן יחמרו פה בני קרח למה שפתח מחמרם הוח לוהב ה' שערי ציון שלח הניח לח הגוים ישלחו יד בהם כי כן הוח חומר חשב ה' להסתיר חומת בת ציון כו' טענו בחרץ שעריה והנה בזה מניד מעלה קדושת הארץ שעריה חסוגים לפניו יתברך וגם בן בשורה לבני קרח שיעלה לחניהם כהשערים כמדובר ועל פני הדברים נחמר לבני קרח מזמור שיר לומר למה שמזמור זה הוח לבני קרח הוח מזמור ושיר לח' על קדושת וחיבת הארץ • שניח על המוגע חלניהם ותמרו חלי יעלה על רוח השומע ישמע מחמרנו זה שמה שחנו עוסים עיקר הוח על מה שמשך לנו על דבר לחינו כי הלח נעיד כי יסודתו של מזמור זה ועיקרו שעליו יסדמוהו לח בשביל המוגע לנו היה רק בשביל הררי קדש להורות חיבתם חלנו יתברך (ב) והתחיל ואמר חוהב ה' שערי ציון שחמל עלינו בל ישלחו יד בהם מכל משכנות יעקב שעלחו בהם יד ואח כמודע מרו"ל על דבר שחלקו כבוד לתורה בעניו כניסת החרון (ג) ומם מחמרי ציון חם כל הררי קדש של ישראל נחשבו לפניו יתבר' מה יתרונו על כלן דעי חיפה כי חת עליה על כלם כי הלח שתים הנה קורחותיך לחד כי הלח הנכבדות הן נפגות עם בני ישראל מדובר בך כי כל מקום שיהיו מדובר שהם בך ומתך • שניח כי נקרחת עיר החלהים סלה שלח בלבד שניח המקדש קיים חלח חף לחר החרבן שמו יתברך נקרח עליך כי תקרח עיר החלהים סלה ולח נשתלק ממך עם זה בשלוק שכינה בחרבן (ד) והביח רחיה חל חומ' נכבדות מדובר בך כמעט מהפוך ומפורסם והוח כי הנה הפסוק מסולל הנה מתיישנת לך יחמר הנה ישרל נתיישנו ברהב רח"ו שנה ובבל שנעשים שנה ועם כל זה לח נעשה תיכותם מוגם ומרחיקתם כמקום תרבותם ליקרח מלריים חו בנלייס מה שחין כן יתר חומות כי בהיות שקועים שנעשים שנה חו יותר בעיר לחת שחינה מולדתם יתערבו בבני העיר ההיח והיו כעם לחד ועם העיר ההיח תקרח גם עליהם גם הם יהיו בעלי קלוות ונתנעם ומונם הגרים עם התושבים לחר השתקעם כל כך שנים יהיו לחחדים וזה חמר כמדבר הים ישרל על עלמו וחומר הנה חין לריך לומר לח ידעוני שנריתי משך זמן במלריים ובבל כי הם גם ליודעי שידעו בזה וחזכיר להם כך ודבק להזכירתי יתמהו ויחמרו יודעי בהוכירי להם ריהב ובבל שנתיישנתי בתוכ' מה וחת כי הנה פלשת וצור שהם הנחים וחשוני בעלי הדר וקומה מלד עם כוש שהם שחורי' ונבזים וכעורים מתערבי' לחחדי' בהיות' בהמשך זמן רב וזהו הנה פלשת וצור עם כוש כלומר יתערבו להיות לחחדי' עם כוש בחומנה חקם וזה המוכיר לנו רהב ובבל הוח הישרלילי לח יחמר עליו רק זה יולד שם בעיר החלהי' היח ציון הנ' כי כל מה שנשתקעו ברהב ובבל לח הספיק לירחו' בהם תוחר מלרי חו בנלי ליקרח עליו שם העיר שנשתקעו שם רק תמיד ירחה כחלו יולד שם בירושלם חו ציון גם שהיה זמן רב ברהב ובבל (ה) ופ"ת הלח ציון יחמר היח וחים יולד בה בין יהודי חו חרמתי כי הלח כל החומות מחדש הרחשון יחלו והוח מקום המוכח שנברח וחם כנגם כל בני העול' נולדו בה

פח (א) **שיר** מזמור כו' לפי הנר' מרוב המפרשים כי על בני הגלות החיל הזה החחרון ידבר וכה נדבר נדרך הרשלון נם"ד חמר כי הנה שיר מזמור זה היה לבני קרח שהיו מומרים חותו בשירי ומרה בכלי שיר והוח כי כל תחות בני קרח תיקון הגלות הזה החחרון כי עליהם חביהם משחול מטה חלויה נו כנודע על כן בבכי סיפור לרות גלותנו זה יסורנו הם כי התקיים הרעה הוח פתח תקוה שיתקיימו כל נבואו' הטובה וכעובדת דרבי עקיבח כי בימה שהיו חברין בוכים ברחות בהר ציון שועלים הילכו בו היה הוח משחק וזה שיעור הכתוב שיר מזמור היה לבני קרח מה שלפי הלמת הוח למנלח על מחלת לענות שהוח כלומר בשביל מחילת עון הוח טוב לומרו לענות נפש על ידי סיפור הלרות בתוכן שהיו בני קרח כר'עקיב' שהיו מסוררים בימה שהוח חדרב'לעגו'לחך השיר מזמו' היה לבני קרח שיהיו מומרי'לוקו לחמנם מי שהשכיל לוקו ברוח הקדש הי' הימן החזרחי וזהו משכיי'להימן החזרחי :(ב) ר'לחייעזרתי כו'הנה כתבנו כי המלחת דברי המזמור הזה הוח כללו חלו מדוכ'ו הגלות הזה החחרון מדבריס עזו יתברך והוח כי יוכירו לפניו יתברך חשר הפליח חסרו בגלות רחשון ויעש לפנים משורת הדין לכן גם עתה כמתו יהיה לנו מושך חסד ושומרים הנה ה' היה חלהי ישועתי והוח כי בגלות מלריים הסם הגדול הזה היה חלהי ישועתי כמה ד"ח ויושע ה' ביום ההוח חת ישרל מיד מלריים שהיה היום שנעקתי בלילה נגדך שנחמר וינעקו בני ישרל חל ה' בלילה קדיעת יס סוף עם היות הנעקה נגדך כמניין דברים כלפי מעלה חלילה התבלי תין קבריס כו' כי כל כך חפלת ניסיעתי שלח הבטח חל דברי כ"ח חל מליחות הנעקה והושעתנו בסם המכ' (ג) חך עתה בגלות החיל הזה תבח לפניך תפלתי כלו' ולח שיעלה מלחך כי חם שהיח תבח לפניך כי רחויה היח נגדך ושחלתי היח שיפתחו שערי תפלה שנעלו שיוסר מסך שסכות נענן לך מעבור תפלה בחופן שתבח לפניך ממש תפלתי שחמרתי חתם תפלתי וחם יגדל לערי וחלטרך נדר רנה שהוח יותר מתפלה חו לח בלבד תמיהין שתבח חלין תפלתי כי חם שחתה תקדיש וקטה חוזך לרנתי כי מושיע תין נלתי על ידי תפלתי שתשמע וקעקני כי הנה תמה ושוח תבוח

לרצתי : ד כי־שבעה ברעות נפשי וחיי לשאול
הגיעו : ה נחשבתי עם־יורדי בור הייתי כגבר
אין־איל : ו במתים חפשי כמו חללים שכבי
קבר אשר לא־זכרתם עוד והמה מידך נגזרו :
ז שתתני בבור תחתיות במחשכים במצולות :
ח עלי סמכה חמתך וכל־משבריך ענית סלה :
ט הרחקת מידעי ממני שתני תועבות למו
כלא ולא אצא : י עיני דאבה מני עני קראתיך
יהוה בכל־יום שטחתי אליך כפי : יא הלמתים
תעשה־פלא אם־רפאים יקומו יודוך סלה :
יב היספר בקבר חסדך אמונתך באבדון :
יג היודע בחשך פלאך וצדקתך בארץ נשיה :

ואני

כשבויי תמיד שוכבי קבר תמי לאסר וכרת עוד לח נ"ע ולח לנהיג לח נהגי על חטחת' ולח נדוני על כי וה מידך נגזרו מהטעול ותקני מיתתם תחת נהיג : (ז) שתני נבור כו' לכח תעני מכיר מקרו"ל על פסו והמי להם חוג"ח כתי' מלמד שהיו מתמלחמה לסוטפ"ם סוכו שבימיו הוח מוועמסמם תפילי' שבורוע הניחו עליהבח ל העניו והוח שחומרי' בני הגלו' יחיל הזה וכור כח ה' ומן סהיה חקדמחות עלינו בחסמותינו וממקו' היח' החיח' עלינו מסם היעב למו הי כח גם עתה כמחו והוח כי הנ'על ' הי"ם שתני נבור תחתיו מוקף מזרע' לדדין בכתון בתוך בור כמסו"ל מן לדי מדבר ויס מלפניה' ומנרי' מלחרי' וחק"כ בחתבני' סהם הענן והחך בחלו'יס(ח) וזו היח מפלי' לעסו' כי זמתך סהיח' מתוחה ע"י המי' לטוענו כמ"ס והמי' להם חוח' חמ' כתי' נהפך להם לטוב שתדבר' המי' ההם היו בסומכי נפשנו כי חומה היו עלינו מכל לד וזהו עלי סמכ' כי חחר היוח' עלי בעסת' סמך מה סהי' חמתך ונס וולת זה מדתך היח כי נס מסדרך הנחי לפטוף העול' עניח סלה בהגיע'ם החול מע"כ עתה כדלעי'

(ט) הרחקת וכו' חומרי' כני גלו' סתר הלו הלא חמרתי עלחרי' כלה טוב ממכו החוח כי כל רעיה בגדו בה אל מיכא ובנריא הנה כי רעים ומיודעי' ליסר יקרלו' ובנח ל העניו חמר הלח חמרתי כי טוב לי חו בגלו' רלחסוני מבגלות הזה החרון והלח נגד עיני הוח כי תוכל הסיבני כי בגלו' הרחקתי מיודעיך ממך הס מיכא ובנריא כי לח לחמרו לנפסך ל תרלו מבח לר וחויב בשערי ירושלם כי חני חסבבנה מיס רבים בהסביני חת מיכא סר המיס וחחר יחת' לחי לקיפר' לח ע"י נבריא סר החם והו' יח' סינה מסמרת כל ח' כד"ח חילל מחלבה וסריה ולח עוד כ"ח גם חו לח ת' המלחכים החלה לוה יח' להניח היכלו בחם וח"כ חיפה חיכבה תקח' לי כי טוב לך מגלות הרחקתי מנו

כשהוא כמו חללי שלא הספיקו להעלותם לגן עדן כי אם להיות מוכני קבר על שקברו נפש בעולם הזה שהיו חללים שעל כן הם עוכני קבר לא נדוני' וגם יכניס כי אם מהסוג הסר לא זכרתם עוד להחיותם על עבירות שהם ומה שלא נדונים הוא כי והמה מידך נגזרו (ז) הנה גם מזה תוכיח לנפשה כי הנה הוא יוצא חפשי ך תוכני נפש החוטאת מעטער' כי לדי לי כי שמני בבור תחתיות הוא ך חומרי כי אם גם נצחתי ממי תרד אל גיהנם בחשכי' הם כאז הטומאה דמלולו' הם מלולות ים בלת טומאת שאול שהן בחינות עמי שאול ומי נתן לנפש חלק אזה מעל יורד שאול גיהנם והטומה ושמור (ח) ושמת תאמר כי גם הגוף מקבל עונש כמ"ש ז"ל כמשל החיגר והסומא על כן עור הוסיף ותאמר עלי סמכה חמתך לומ' כי לויה לי כי עיקר העול והעונש הוא עלי כי החומר בזה כחשב הוא לך כל חמתך על דברי עונות מאד יצעד החדש על הנפש היא כד"ח הכרת תכרת הנפש ההיא וכברתה הנפש כו' וכל עיקר נהניכם הליה הוא וגם כל מצערך בייסורי העולם הזה לא סבלם הגוף לבדו כי גם לי יעניש סלה בחופן נשאר עיקר העונש אל הנפש לחדי כן בהסתלקה (ט) ולא עוד כי אם זו רעה חולה כי הלא אם נצלתי מן העולם כאשר ידבקו בי כחות הטומאה קטיגוריים שעשיתי בהעוותי למוננני בגהיכם אם היו כך כחות הקדושה מלאכי קדש סניגוריים אשר נרתתי בזכיות אשר עשיתי היו מתקרבים לי ועוזרי' לוחי להקל משמתי לו ליהנו' מהם בצד מה הרחקתי חך לא כן הוא כי אם הרחקת מיודעי ממני וקרבתם כמוה ומליכותה והוא כי הוא יתברך נותנם בחוכר עד ישלי' מירוק כל עון ופשע וחטאה בגהיכם והוא במאסר וכל תורות זכיותיו במקום הקדש סמורות לו עד מלאת ימי מירוקי חשמותיו בגהיכם והוא הרחקת מיודעי ממני והנה שתי תיעודים והרחקות ח' האמור שהרחקתם ממני והד' כי גם לכי לא נתתני לנפשי מגהיכם חולה להתקרב לו לרחות בחור זכיותי וסרבי קדש אשר פעלתי בהן והוא כלא ולא חלה והם שתי הרחקים לחד שהרחקת לותם ממני • שניה שחשרת לותי מלאת ורחות בהם :

(י) עיני דחבה כו' עד כה דברה הנפש דברי שלנתה לפניו יתברך

לפרש מאמר כי שבעה ברעות נפשי היחל האומר לעצות וחיי לשאול הניעו וזה החילו עיני דחבה מני עוני לומר הלא תקנח נפשי בי כי קדושה וטהורה היא ואלו לה כי היא ניתנה בגוי שלו טיט היון חומר עכור ואין לחל יהא לימלט ממה שלמי מחטיאה והיא סובלת בהיכם כי עליה סמכה חמתך כו' ולכי הגוף מה תעבה בהרה כי לכי סובל כל הייסורין הבאים על החדש כי עיני דחבה מני עוני והיא מתלוננת עלי וגם התפלה לה' מי הוא העושה אם לא לכי כי קרלתיך ה' בכל יום בפי ושפתי ולשוני וגם שטחתי חליך כפי (יא) ואיך לא תחוק לי הנפש טובה כי כל יגיעי למענה כי כל מה שלמי סובל ייסורין ויקורק חומך בכל יום ושוטח חליך כפי לא לי לכי עושה כי עפר מות לכי ולמתים תעשה פלא על ידי ייסורי ותפלתי שהוא לנוסים כלומר כי כל יגיעי עליה לטובתה והרחיה שלין עיקר החדש רק הנפש שהם היית עושה עיקר מהגוף אם כן גם הגויס אשר בגוף לא נפרדו מיערלל כי כלם מחומר חדש הרחשון והאם רפחים יקומו יודוך סלה לא כן הוא והאם כן הוי לומר כי העיקר הוא על הנפש כי בה נפרדו חיי יערלל מיתר חומות עכו"ם כנודע ליודעים כן (יב) וגם לא ימנע לו לכי חים לדיק לו רשע אם לדיק לכי ונפש עולה והגוף נשאר בקבר עד זמן התחייה למי הוא כל עיקר הטוב לא לגוף הנשאר בקבר הוא כי היסופר בקבר כו' לומר האם האכר טוב שחתה עושה עם עושה רלונך אשר הוא חסד גדולו האם יסופר בקבר לא כן הוא כי אם יאב בדד וידוס גוש עפר כתבן דומם כלומר לדהנפש היא העולה ומספרת ומשנחת לקונה יתברך כל חסדך וחמתך אשר לחה עושה עמה וזה הוא האם החים הלדיק שווכה הגוף להיות קיים וחין רמה שולטת בו והאם לא לדיק הוא והגוף כלה וחבד האם לחמונתך חסופר בחדרון הרי הוא חבד אם כלומר לך למעלה תסופר מה שלחה עושה עם נפש החוטא כי תחשוב מחשבות לבלתי ידח ממך נדח כי רבה לחמונתך (יג) ואמת תאמר כי גם לי תעשה פלא כי תחייני ומן התחייה הנה זה לא יודע עד תקימני ממחשך הקבר ולא מעתה כי היודע בחשך פלחך והוא האם לדיק הכי והאם רשע הכי שהוא חסד ולדקתך תעשה להיות כמו שהוא לרץ נפיה חומר שכוח שאולי תחשוב מחשבות לבלתי

תדח הנפש על ידי גלגולים ואולי האומר הרחשון שלח פעל סוס זכות כי אם רשע לח יקום בתחיה שיהיה מהבלתי קיום והוא ולדקתך האם בחרץ נפיה (יד) ועוד הני האומר מוסיף ואומר כי מה תשתוחה נפשי ומה תהמה עלי כי הלא לח די שיהיה כל יגיעי על חומר הנפש כי אם גם שכל תפלותי לילה ויום לקוני לחינם חלא שלא ירחיקנה הוא יתברך מאתו וכל הנהניכם הרחוי לה שמה יהנכו לי האומר בעולם הזה להגיל חותה ו"ל ואלי חלין ה' שועתי וגם בבקר תפלתי תקדמך לא שתטיב לי כי אם בשניל הנפש (טו) לומר למה ה' תזנח נפשי כי אם תסתיר פניך יהיה ממני הגוף ויסרני בהסתר פניך מהאומר לבל תזנח נפשי כי יש ורי האומר יכפרו בעד הנפש כי לויני קץ ביסורין בעד הנפש (טז) כי הלא הייסורין היותר קשים שבעולם הוא העוני כמאמרם ז"ל כי עני חשוב כמת וגם אמרו רז"ל בשבדי לכם מטה לחם וו קשה מכלם וכאמרו שאמר לויב כי טוב לי שאר ייסורין מעוני כי בעוני הוא מת בכל עת וזה יאמר הנה עני אלי ועל ידי העוני אלי כמת בכל עת והנו וגוע מגוער כי מגעורי לוי חשוב כמת כי מלו נדלני העוני ועם כל זה לא קנאני בהם בשניל שלא תזנח נפשי ואדרבה על העוני שנלאני גם נרות אחרו' כי נשאני כו' והנה הכרתי מה נדלו חסדיך בתתך לי הנרות בהדרנה ושמתך בי כח לסובלם והוא כי אחרון גדול מלימה והנה תחלה נשאני לימיך שהיו בחים עלי לימות הבלו' בשומעי שומעון ואומרה טוב לי לסובלן פן יבואו קשים מהם והנו נשאני לימיך על ידי מה שלפונה לך לא בחו אלי בפועל כי בעבר הלימות מוח לחמרת די (יז) ואחרי כן עלי עברו חרונך הקשים מלימות ולא בלבד היה שמוע הלימות היותן בחות כי אם בפועל רחיתי הנרות אלא שלא אלו בי רק עברו על דרך העברה וכ"כ היו עלומים כי גם שעברו ולא אלו בי בעותיך למתוקוני מהנרות והחרוטות ההם עם עוברם דרך העברה והנה היותן מוה הוא כי אם לא היו דרך העברה כי אם בלים עדי בעלם ומה גם אם יהיו רבים כי לא עברתי כח לסבול כי לחות מיד כי הלא בעותיך בלבד למתוקוני ומה גם עתה הנרות עלמן (יח) ואחרי כן סבוני את עלמי בעלם כמים שהייתי בתוכן כמי שהוא נתון בתוך מים וזה כל היום ולא בחו מעט מעט כי אם הקיפו עלי יחד ואלי כובלן ולא למתוקוני כאשר הבעותי' לבדם בתחלה כי דמלפא תיכלא לא מבלחת כי תחלה היחלו לימות ואחר כך ביעותי חרוטות ונכהלתי עד נעשה לי כטבע קו לקו ועתה אלי מכובד מהם וסובל (יט) ואחר זאת טעמתי מהם לכפרת עון שחדרנה אלי מלטער בהרחיקך יסוריך ממני והוא כר' אלעזר בר' שמעון שהיה אומר בוחו אחי בוחו רעי כי חביבין עלי יסורין עד שכאשר לתה מרחיקם ממני אלי מלטער ואומר עליהם הרחקת ממני חוכח ורע הם הייסורין כמאמר ר' אלעזר בר' שמעון כי לו מיודעי הם המלחכים שעשיתי בזכיותי כמפורש למעלה בשומרו הרחקת מיודעי ממני לו בהרחיקך הייסורין ממני נראה לי כאלו מיודעי אתה חושך ממני כי על ידי הייסורין מתקרבים כלפי אלי וגם אלי עושה יותר על ידי הכנעת הייסורין כי ההכנעה מביאה לידי זכיות הדבה לך בהרחקת הייסורין מיודעי הם כעדרי ממני כי אלי עושה מלות כמדובר • או יאמר על דרך זה כי הנה המיודעים הם קרובים והאוהב ורע הם רחוקים אמר כאשר הרחקת ממני אוהב ורע הם הייסורין אלי מעלה על עלמי כאלו מיודעי הם הנעדרים ר"ל שהן קרובים מהאוהבים ורעים מחשך :

פט (א) **משכיל** לאיתן כו' הנה קבלו רז"ל כי איתן האזרחי הוא לברהם אבינו שהעיד יתברך ממרום להעמיד על האמת כל יושבי הבל ושוכני ארץ כי הקריח שמו של הקב"ה בפי הכל כי בפיו ובשפתיו ייסד יסוד לחומת מציותו יתברך וחידוש העולם והשנחתו ושכר ועונש כמפורש ברז"ל והיה נומל חסדי' לכל עובר ושב וטרם חולכם בפיה' היה מעריסם בשרשי החומה ולחרי כן היה נומל להם חסד' כמפורש בשרחשית רבה שלחר ערוך השולחן בפני החורין היה לומר להם עד שלא תלכלו תנו כבוד לבעל הסעודה והו היו מתחילים לכבדו והיה לומר להם לחיי בעל הסעודה כי אם יש חלהי לחת בורח כל ולו יתברך הכל ולחר הסרים החומה בלבם היה מלכלם ונומל להם חסד והוא כי על פי דרכו רלה לברהם לרמוז להם כי עולם חסד יבנה כי לא ברחו יתברך לעורך עלמו רק בורה חכמתו לעשות חסד עם ברחוין והיה זה להסיר מלבם לחומת קדמות חשר המחזיק' בחומה ההיח היה להם כן בלומרם שחם לא כן לחמה

ברתו כי אין לו צורך בו • ונכח כל הענין הכתוב' הנה אמרו ר"ל בנמרא מרגלית טובה היתה תלויה בצווארו של אברהם אבינו וכשמת תלאה בגלגל חמה ע"כ • וכוונתם בלי ספק היה כי עודנו באברהם אבינו היה מאיר לעולם כלו בגדולתו שהיה קורץ בנרון לכל העול' היות לתון תורת כל ומכניע העולם כלו תלהי השמי' ותלהי הארץ ומסגיר להם האמונה בהכריחות מתקבלות לכל וזהו היה מרגלית טובה שבצווארו הוא גדולתו וכשמת נאסף הדבר תלוי בגלגל חמה כי ממנו ירחו וילמדו זה' ובחידוש עולמו והוא מאמרם ז"ל כי תחלת האמת באברהם בחומת האמת היה על ידי גלגל חמה כי ברחותו לותם מאיר לארץ ולדרי עליה מלת כל הארץ אמר בלבו מי יודע אם השמש הזאת הוא לתון הכל לך ברחותו שמקצה ושיעה ירח בלילה ואחר כך ראתה שבקר היה וחזרה החמה והביט בשיעורי עתותיהם וחופני גלגוליהם על פי הסדר אמר בלבו תן ספק כי יש מנהיג עליהם המשליטם בעולם הוא על משמרתו ומתן גבול מסודר להם שלא ישנו את תפקידם וזה מאמרם ז"ל כי במותו נאספה מרגלית לאברהם תלויה בגלגל חמה כי מאסר העמידם על האמת על ידי הורחק בגלגל חמה כשאר לחריו הדבר מסור ותלוי בגלגל חמה כי ממנו ירחו ולמדו כל בני עולם מעשהו ברחוקיתו (ב) וזה לחשוב יאמר פה שאמר לאברהם לפניו יתברך הנה עודכי חי חסדי ה' כו' לומר היות חסדי ה' מגילות העולם לאסר לגמול חסדים ברחק אותו לאסירה ביני לביניך וגם לשני דורות שהם לבני דורי ולדור הבא לאחרי שהם דור בנינו שהם בחורי לדורי לשני דורות הלו לחודיע לחמונתך בפי שהות מרגלית טובה שהיתה תלויה בצווארו וזהו לדור ודור שהם בל' דורות לחודיע בפי ובנרוני כי לאמרתי לשני הדורות שלא ידחו לחותם מגילות הנורח וחידוש העולם בחומרם מה קורך לנורתו (ג) כי לאמרתי דעו כי עולם חסד יבנה כי ברחו יתברך בחורת חסד בלבד והנה זה היה בשני דורות שהיו לאך לאחרי כן מי יאמר בחקום שהם בגלגלי השמים סדר חמה ולבנה וחקופות יובנו להאמין לחומנתך וזהו חכין חומנתך בהם וזהו וכשמת תלאה בגלגל חמה • (ד) כרתי בריתי כו' לאחרי לומרו כי עולם חסד יבנה שהוא לעשות חסד עם שוכני ארץ נגרת העולם והלא יאמר לומר וחיה חסדיו יתברך כי הלא העולם נגרת בשביל בני בכורו ישראל והמה נולים מגוי אל גוי והעולם לקוי בשבה דברים מלו חטף לדם כמ"ש ז"ל שלקו ויוו חייו וקומתו מלורות בירות הארץ פירות האילן שעל שבה דברים אלו שני תולדות שהם הלה תולדות השמים והלה תולדות פרץ מלכים וכל שאר תולדות שבמקרא חסרים שהוא כי לו ביום עשות אלהים ארץ ושמים היו השבה דברים הרמוזים בוי"ו בחילוקן וכן יהיו בבח בן פרץ הוא מלך המשיח לך בחתים הם חסרים והם כן היה החסד שבנגרת העולם בחסד וחדרכה הוא בקלקול ומי יודע אם יגרמו העונות וישאר העולם בקלקול לזה לומרת רוח הקדש בשמו יתברך הנה כרתי ברית לבדריאי לומר כי כאשר כרתי ברית היה בשביל בחירי הוא מלך המשיח והבריח היה כי בשבעתי לדוד עבדי הוא מלך המשיח לאמ' כי (ה) עד עולם תכין זרעך שלא יהיה הפסק על ידי עונות מלבד הטוב העתיד כי עד עולם תכין זרעך ולא עוד כי אם גם בהפסק מלכות בית דוד מהגלות והלאה תבנה לדור ודור מגילות כסאך סלה ולא יסור שבט מיהודה כו' עד כי יבא שילה נחופן שבטוח הוא בלי ספק חסדו יתברך בעולם לעתיד בימות המשיח כי מאז לא יפסק החסד ובכח כל הפועל חסד כל שהיה תכלית כונת הבריאה :

(ו) ויודו שמים כו' לבח כל הענין מוכיח מחמרם ז"ל בספר הזוהר והוא כי שלא נוי לאחד כתיב כי בכל חכמי הגויים ובכל מלכותם אין כהם מי שעל ידו נעשה פלא כאשר בחכמי ישראל כי מי מחכמי הגויים יאמר לשמש וידום או לחומץ וידליק כאשר בחכמי ישראל כי לדיק מוסל בעולם לעשות כרצונו כי הוא יתברך מקים דבר עבדו • עוד הקדמה ידועה לכל יודעי דת ודין והיא כי אין בכל מלחכי עליון עושה פלא כאשר יעשה שים לדיק כי הם יאמר מלאך מבלי מלחכות ה' בשליחותו כי הם מעשהו לשמש וידום וכיוצא לזה יקיים דברו וישים לחל מלחו אך הם שים לדיק מחכמי ישראל הוא ככל היוצא מפיו יעשה באשר ה' אמרו ויקיים דבר עבדו ככל האמור בכתוב בספרי תורתנו כל הנסים ונפלאות אשר נעשו בשמים ובארץ על ידי חכמי ישראל עד

לעכב לא היה נעשה הפלא הזה כמ"ש ז"ל שהשמש התחיל לעכב בחוך חני נכרתי ברביעי ואתה בשיטי ולא שוה לו כי הקיש ה' דבר עבדו ועשה לשמש שיודה בדבר וזה יאמר ויודו שמים פלאך ה' ועל ידי כן אף תהיה אמונתך מלויה בעולם בקהל קדושים כי כל הרואים יכירו אמונתך במליחותו יתברך לאלהי ישראל ושהוא יוצר הכל כי המשנה טבע העולם על ידי עם קדושו הוא יתברך יחידו (ז) והנה עדיין היה לאסר לומר כי הן אמת שעל יד שלח יוכלו בגלגל חמה וכל בגלגלי מעלה לעכב דבר לדיק מחכמי ישראל לשנות טבעם יוכר אמונתך בעולם אך עדיין לא יוכר אמונתך שגם נרחת עולם המלחכים ושהם שלך הוא אמר גם זה יודע ויוכר כי הלא מי בשחק יכל מלאכי עולם המלחכים יערוך לה' לעשות כמעשיו כמו שבקשנו כי אין לאל יד מלאך לעשות שינוי בעולם כאלה ניחוח מעצמו אם לא בשליחותו יתברך אך אמנם ימלא מי שידמה לה' בנוי חילים ואמר כי בני החפות יעשו מה שבו ידמו לה' שהוא אמור לשמש דום ולירח עמוד והוא מלמד שהזכירנו מספר הזוהר כי בחכמי הגויים אין כמוהו יתברך אבל בחכמי ישראל יש כמוהו שהוא על ידי עשותם פלא שידמו לה' אלא שבפסוק זה מוסיף כי גם במלחכי הסדת אין כח כאשר בעם קדוש לה' ושם כן חיפה אמור מעתה כי גם עולם המלחכים אע"פ שי לה' אמה כי אלא אין כאח חפילו כאנשי עבדי ה' מה גם עתה שלח חלהותם אמה כי אם יצוויו ית' ככל שאר העולמות :

(ו) או שעור הענין ויודו שמים שהוא גם מלחכי הסדת אשר בשמים כבודם יודו וישבחו שני דבריס ה' פלאך ה' בשמיך פלא לף יודו בפלא שאתה עושה לאמונתך בקהל קדושים שישבחו המלחכים כי לאמונתך ניכרת בקהל קדושים אשר בארץ אמה כי כל פלא אין נעשה רק לאמצעם ועל ידם (ז) והוא באומרם המלחכי הסדת כי מי מהם בשחק יערוך לה' לף יאמרו שים יאמה לה' בנוי חלים הם ישרש בני אברהם יצחק ויעקב כיוצא בקודם (ח) ועוד רחיה כי גדולים לדיקים יותר מהמלחכי הסדת כי הנה חלי בארץ כו' והוא בהזכיר מאמרם ז"ל בפרקי רבי אליעזר באומרם כי בבח כל מלחכי מרום יחד לומר לפניו יתברך פלשה תיבות ק' ק' ק' תגדלו הרקת והוציא והחלחלה כי מויעתם כהר די טור נגד ונפלו כו' • ונכח כל הענין אמר אברהם הנה רחיה כי גדולים לדיקים מהמלחכי הסדת כי הנה בהיות חלי בארץ בסוד קדושים רבה הוא הוא יתברך מורח הוא על כל סביביו שתגדל בעדתם ומורחם עד להפליח כלו' מה אחין כן לדיקים שעם היותם מרכבה חל השכינה והיו דבקה בהם יותר מהמלחכים ועל כן בהתפללם הו בהעריכם על ידי סדר קדושה לא תפול תחיקו יתברך עליהם ועד מאחר אברהם עלמו המדבר שהיה מרכבה חל השכינה והיה מדבר עמו יתב' ואמר לו חל נא תעבור מעל עבדך שהוא מהיותי מרכבה חליך וכן עשה יתברך שהיתה שורה על עלמו והוא מתעסק עם החורים והלך ללוחות ושכינה עליו עד שוב תפללו על כדום כי הו כאמר ויעל חלהים מעל אברהם והוא חל ולא זע בדברו הקח והיה שלח מה אחין כן מלחכי הסדת שבעדה לחותם בדברם לפניו יתבר' חך חמור מעתה כי לא זה כי אם כי כפשם חלק חלוה מעעל הוא מה אחין כן שרפי קדש שמעולם המלחכים ועל כן מלא כפשם הם כמין במינו וחדברה יחליפו כח • (ט) יהוה חלהי לבחות כו' לאחרי לומרו מי מהם בשחק יערוך לה' חך ירחו שים לה' ידמה בבני חילים לאחרי לומרו לפעלה כי עולם חסד יבנה להמשיך מדת חסדו יתברך בעולם אמר עוד הנה עוד טעם לאחר והוא כי הנה לפי הנרחה היה יותר

מִי־כָמֹוךָ חָסִין יְהּ וֶאֱמוּנָתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ׃
אַתָּה מוֹשֵׁל בְּגֵאוּת הַיָּם בְּשׂוֹא גַלָּיו אַתָּה
תְּשַׁבְּחֵם׃ יא אַתָּה דִכִּאתָ כֶחָלָל רָהַב בִּזְרוֹעַ
עֻזְּךָ פִּזַּרְתָּ אוֹיְבֶיךָ׃ יב לְךָ שָׁמַיִם אַף־לְךָ אֶרֶץ
תֵּבֵל וּמְלֹאָהּ אַתָּה יְסַדְתָּם׃ יג צָפוֹן וְיָמִין אַתָּה
בְרָאתָם תָּבוֹר וְחֶרְמוֹן בְּשִׁמְךָ יְרַנֵּנוּ׃ יד לְךָ זְרוֹעַ
עִם־גְּבוּרָה תָּעֻז יָדְךָ תָּרוּם יְמִינֶךָ׃ טו צֶדֶק
וּמִשְׁפָּט

תפארתו יתברך הוא אלהי צבאות עליוני׳ שרפי קדש רוחניים בעולם רוחני העליון ולא ת אלהי חיים החדשה בארץ הלוז העכורה כי על כן יתלח לב ההדש בם להרהר ולומר היכן הי׳ אלהי השמים העליונים ברוח התהלוז העכורה ושיבחר בהקלקלתיה החומריים עם שלו כל פחליו שלא מלכי צבאות אלהי צבאות על כן אמר הנה זאתמת כי ה׳ אלהי צבאות עליונים וקדושים והיקלתמוה על היות העולם־שמי לך רחוק רחוק מהיכוהך היות צבאות עם הארץ הלוז הטרה ב׳ הפכיים מן הקלה של הקל על כן ימלח לב החדש בהם להר חולי הלהי עולם העליון הוא בנם לך הספל הוברי השמים יהגהו על כן אמר וו היא גדולתך לפלוטעל ב׳ הפכיים כי מי כמוך חסין ג׳ שהוא בב׳ עולמות שבהתקותים יה ומי יגיד תמוכה וו לוה אמר ואמונתך סביבותיך שהוא כי בעוה הספל לפר הוא הולה סביב של הרוחניות המקייפה אליך תוכר ומוכתך וו (י) והוא כי הנה אתה מושל בגאות הים הוא שרו של יס שעל כרחו רקה ויום ויבקע הים לפ׳ אמר אלף ויבקעו המים מלמד שכל מימות שבעולם נבקעו ונתפרסם בכל העולם כי מעשה אלהים הוא שהכניע את הסר ומוה הוכר בעולם כי נם בשוא גליו הוא בכל עת שגלי הים בוחף כמודעמרו״ל לפטוף את העולם והם בוחים בחול שעל שפת הים נודע על ידי מה שאמלה בשרו של יס כי גם בשוא גליו אתה הוא שתשבחם ותפקיעם כי המושל בשר הוא המושל גם בגליו והים הגשמי (יא) וכן כתיב אתה דכית כחלל רהב כמ״ש ז״ל מתים כי רחו ישראל את מלרים מת על שפת הים שהוא הסר ומלרים שמו ורחוהו את בחלל לפ׳ אמר אלף את מלמד שסרו של מלרים בחלל על שפת הים מוה הכירו כי בזרוע עזך פזרת אויבך הם דור הפלגה והוא כי אמרו רז״ל בפרקי דר׳ אליעזר כ׳ על ידי שניתפללו ה׳ לע׳ שרי׳ שהוא עניו בהנחל עליון גויס בהפרידו בני אדם על ידי מה שסרו של מלרים דיהגו בחלל ירהה שהוא יתברך אדוניו והוא מיכ[illegible] בפלגה ומי שמיכה אותו מינה את כל החברים שהוא פיזרם ו[illegible] שריהם והוא ברב עוך פזרת אויבך הרי מוה שאתה מושל בשתים שהכנעת שר הים ושר מלרים ונם מושל בחלק בין בחלק הים כי נשוא גליו אתה תשבחם ובקריעת הים ובניבשה כלה כי ברב עוך פזרת כל גויי החרץ (יב) והם כן אתר שלך שתים אף לך אתר אין לרחך רקיה אל מה שבין השמים לאתר כי מן הספתם ולהלי שתבל ומלואה אתה יסדתם׃

(יג) צפון וימין וכו׳ רחוי לשים לב כי הלא בכלל אומרו לך שמים אף לך אתר ואומרו תבל ומלואה אתה יסדתם הוא כי צפון וימין הוא יה׳ בלשם כי בכלל מתים מנה׳ ועוד כי נם מהרחוי יוכיר נם מזרח ומערב׳ ועוד מה ענין תבור וחרמון שנאמרו יה׳ ירננו מכל יתר הרים והנה הרחב״ע ז״ל פירש כי הזכיר הרבע רוחות העולם לפון וימין ותבור שהוא לפתח מערב וחרמון שהוא לפתח מזרח והלא כמו זר כתשב כי לו יוכח כי כן הוא למה סיים תבור על לד מערב וחרמון על לד מזרח המבלי תין במערב ולא תבור ותין במזרח ולא חרמון הוכיר את הלו׳ ועור כי טוב היה לומר מזרח ומערב ויכלול הכל על דרך אומרו לפון וימין ולא יפרט פרטי הרים׳ ועוד למה בלפון וימין לתר בראתם ותבור וחרמון לתר ירננו ׳ ועוד כי לא כיון את הרוחות כי תבור במלע ארץ ישראל הוא וחרמון הוא בעבר הירדן בתרך הלמורי ואיך ייתם מזרתו של עולם הלזו ׳ לתנם הנה ידוע כי כתשר מדת רוגז מתוארת של הלפון כל״ת מלפון תפתח הרעה ומדת ימין של החסד כך יש מקום בעולם שתתייחם של מדת לפון משולל טוב כלפון העולם שאמרו רבותינו ז״ל שפתח לפון הוא תהו לומר שאם יאמר לים שהוא חלוה לומרים לו שיבנו ויבו את הברכה ולעומת זה יש מקום בעולם שתתייחם של הימין בשופע שופע ברכות לתר בו ועל היות שתי בחינות נגדיות על כן רבו המתפרשים לתר יבא עתק מפיהם לאמר שים חלילה שתי רשויות ח׳ פיעל הטובות שתייחם של הימין ואחד פועל הרעות ע״כ אמר הלא אמרתי כי תבל ומלואה אתה יסדתם ואם יחלוק בעל דין ויאמר הלא בקרב הארץ מקומות נגדיים ובמשך מהם יש שתייחם של הימין ושפע רב טוב יורק בו ויש של לפון שמשם תפתח הרעה ואיך יתייחם תבל ומלואה של רשות אחת ולא של שתים ואחד מריק במקום ח׳ מעין עניו ואחד בשני את הספו על כן אמר להרהם שקר יהברו כי הלא תבור וחרמון בשמך ירננו והוא כי הנה תבור הוא מושפע טובה בתבונות ותילונות וחרמון הוא שתין בו רק שלג בקיץ ובחורף כי החמורי יקרתו לו שניר הוא טור _ תלגת המס תאמר כי תבור וחרמון עם היותם קרובים ח׳ הוא לה׳ וח׳ לרשות אחר ולאלהים הוא לי לתפאר כי הלא זה וזה לעמך ה׳ ירננו כי תבור בהריס אשר שם הפיל ה׳ את יבין ואת סיסרא לו שוררה דבורה את שמך ה׳ בתמור אלכי לה׳ אלכי אשירה כי מנן אם ירתה ורומח בא׳ תלף ביעקל רק הולכי׳ על דרך צוחים תורה ותפלה מוכירי׳ את ה׳ וה׳ עשה את המלחמה כתוב׳ ויתן ה׳ את סיסרא כו׳ כי ה׳ עשה המלחמה עם היותו רחמים וכן בחרמון שהיה מהחמורי ונלקח ליסראל על ידי שם ה׳ כי היו החמורים נתנשים במערות צורים בעבר ח׳ לנלות על יסראל בעוברם בנתיו למטה ועל ידי החרון שהתחיל לעבור שמך ה׳ את ההר שמעבר מזה ויכנסו שני הסלעים מהר זה אל המערות ומיעבו את החמוריים שנהם היה מעשה ה׳ כמתמר יסראל על כן יתמר בספר מלחמות ה׳ כי ר״ת לתמר כי על ידי ספר התורה נלי חרב וחנית ובני לדם הם מלחמות ה׳ עם היותו מדת רחמים ובשמו ירננו על זה כי תן יסיר יסראל שירה לה׳ שעל ידו כבשו מנחל חרמון עד הר חרמון והוא תבור וחרמון בשמך ירננו בחופן שתין לומר כי תבור ראשי חלד וחרמון ראשי חלד כי הכל היה בשם ת׳ ואם ת״ו היה כך יענד ליש׳ חדון המקום שהוא כנגדם (יד) כי אפילו לת היה ש׳ נפים לוחיים וה׳ הוא האלהים עוזרם כי אם הכל עשה ה׳ בב׳ המקומות והוא לך ורוע עם נבורה לומר הנה דרך העולם שהמלך מחזיק ידי חילו בתת להם נבורה והם בזרועם עושים המלחמה אך אתה תיהך בדרך ורוע לומה להפיל וולתה על ידי תתך נבורה בעולתך רק לך ורוע עם נבורה שמבלי ורועות ישראל אתה לוחם מלחמתם כי לך ורוע עם נבורה ולא שהם הורוע ואתה מוהן הנבורה בחשר היה בתבור כי מנן אם ירתה ורומח כו׳ והולכי על דרך שיהו נלחו וכן בחרמון נלחו את החמורי מחרמון עד חרמון בחשר הנחלים שמבלי ילחמו יסראל הכנים ה׳ שני הסלעים מזה לל פתחי מערי המערות המלחמות חמוריים מהעבר הלו ויהיו נהרי נחלי דם חויני ה׳ הנה כי לך ורוע הוא שמלך בכודע מלמון ורוע תתם שהוא לפון ורוע שמלך בת׳ והרוגו ׳ וזה ת״ו הין ב׳ רשויות אחד בתבור ואחד בחרמון שמלך בת׳ ויתין בחשר במקום שתעיו ידך היה רהוי תרוס ימיך והם עליו לך ודאי שהכל אחד וה׳ הוא האלהים וזם כן בטלה דעתן של הוסבי לון שתי רשויות חלילה כי אם שלפון וימין אתה בראתם ׳ או יאמר לך ורוע כו׳ הלא אמרתי כי לין ב׳ רשויות חלילה כי אם שה׳ הוא האלהים ואין לתמוה איך יהיה חיבור בנגדיות ואיך לא יענד ה׳ בפעולה הנגדיית אלא כי הענין הוא לך ה׳ אשר דובר בך ורוע שכל מדה בלולה מכולן בחופן כי לך ה׳ בעל הרחמים ורוע היא בחינת דין ועל היות שתין מניאותך משולל דין על ידי שייכות זה אתה נם כן עם נבורה שהוא אשר הוא מדת נבורה כי ה׳ הוא האלהים בלי פירוד ובכן תין למדת רחמים נגדיות בפעולת דין שתינו הלא שכאשר תעוו ידך שתעבר לפעול דין תרוס ותסתלק בחינת ימיך כי הכל רצון אחד ׳ או יאמר רחיה כי ה׳ הוא האלהים כי אלא רחינו כי כאשר תעוו ידך שתפעול רוגז תקדושה בעולם ימיך שעל ידי מכות מלרים ידעו כי אתה ה׳ ומה נם ניס שנאמר וידעו מלרים כי אני ה׳ בהכבדי וכו׳ (טו) ורחיה אחרת כי לדק ומשפט שעל ידי עשות לדק ומשפט שהוא בחינת אלהים נעשה האדם כמוך כי לדק ומשפט מכינים לעוזם להיות כסא ולעומדי חסד ואתה יעדיפו כי יקדמו אותו פניך ה׳ הרי כי ב׳ המדות לך הם ׳ (יד) או יאמר לך ורוע כו׳ לומר הנה בנלות יסראל את חויביהם בפועל יש בתה שאתה נותן בידם נבורה אתה פועל שתי הפכיים והוא כי ורוע אים יסראל המכה בחויביהם הורוע עמה עם הנבורה שאתה נותן בה לך היה והם ורוע עם נבורה וזם כן כאשר תעוו ידך היה יד האים המכה כי שלך הוא היד בעוה שאתה נותן ביד להיות אתה מריס ימיך והוא היד שהאדם מכה בה ימינו היא כי בימין מכה ואתה מריס אותה להכות בחויב והיא שלך וזה שפע חסד הוא והוא להכות את החויב והפילו אתרא שהוא רוגז כמלת כי ב׳ הרבריס אתה עושה בתתך כח ביד אים יסראל המכה את חויביו דין ורחמים ׳ (טו) צדק ומשפט כו׳ זולת התקודם יאמר כי הנה ידוע מאמרם ז״ל כי בשתים יתתען בנו הוא יתברך משלנו ושתים משלו למלך שיושב אשה והיא מניחה לו שני תכשיטין והוא מניח שנים אחרים כך הקב״ה מתחתן בנו וישראל הנאמלים לכלה נותנת שני תכשיטין שהם צדקה ומשפט כמה ד״ח כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו כו׳ לעשות צדקה ומשפט והקב״ה מניח ב׳ תכשיטין על שלנו שהם הסד ורחמים כמה ד״ח ותרשתיך לי בצדק

ומשפט

מִי־כָמֹוךָ חָסִין יְהּ וֶאֱמוּנָתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ׃
אַתָּה מוֹשֵׁל בְּגֵאוּת הַיָּם בְּשׂוֹא גַלָּיו אַתָּה
תְּשַׁבְּחֵם׃ יא אַתָּה דִכִּאתָ כֶחָלָל רָהַב בִּזְרוֹעַ
עֻזְּךָ פִּזַּרְתָּ אוֹיְבֶיךָ׃ יב לְךָ שָׁמַיִם אַף־לְךָ אֶרֶץ
תֵּבֵל וּמְלֹאָהּ אַתָּה יְסַדְתָּם׃ יג צָפוֹן וְיָמִין אַתָּה
בְרָאתָם תָּבוֹר וְחֶרְמוֹן בְּשִׁמְךָ יְרַנֵּנוּ׃ יד לְךָ זְרוֹעַ
עִם־גְּבוּרָה תָּעֻז יָדְךָ תָּרוּם יְמִינֶךָ׃ טו צֶדֶק
וּמִשְׁפָּט

וְמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאֶךָ חֶסֶד וֶאֱמֶת יְקַדְּמוּ פָנֶיךָ׃
טז אַשְׁרֵי הָעָם יֹדְעֵי תְרוּעָה יְהוָה בְּאוֹר פָּנֶיךָ
יְהַלֵּכוּן׃ יז בְּשִׁמְךָ יָגִילוּן כָּל הַיּוֹם וּבְצִדְקָתְךָ
יָרוּמוּ׃ יח כִּי תִפְאֶרֶת עֻזָּמוֹ אָתָּה וּבִרְצוֹנְךָ
תָּרִים קַרְנֵנוּ׃ יט כִּי לַיהוָה מָגִנֵּנוּ וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל
מַלְכֵּנוּ׃ כ אָז דִּבַּרְתָּ בְחָזוֹן לַחֲסִידֶךָ וַתֹּאמֶר
שִׁוִּיתִי עֵזֶר עַל גִּבּוֹר הֲרִימוֹתִי בָחוּר מֵעָם׃
כא מָצָאתִי דָוִד עַבְדִּי בְּשֶׁמֶן קָדְשִׁי מְשַׁחְתִּיו׃
כב אֲשֶׁר יָדִי תִּכּוֹן עִמּוֹ אַף זְרוֹעִי תְאַמְּצֶנּוּ׃
כג לֹא יִשָּׁא אוֹיֵב בּוֹ וּבֶן עַוְלָה לֹא יְעַנֶּנּוּ׃

וכתותי

ומשפט מכון כסאך חסד ואמת יקדמו פניך׃ טז אשרי העם ידעי תרועה יהוה באור פניך יהלכון׃ יז בשמך ינילון כל היום ובצדקתך ירוממו׃ יח כי תפארת עזמו אתה וברצונך תרים קרננו׃ יט כי ליהוה מגננו ולקדוש ישראל מלכנו׃ כ אז דברת בחזון לחסידך ותאמר שויתי עזר על גבור הרימותי בחור מעם׃ כא מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו׃ כב אשר ידי תכון עמו אף זרועי תאמצנו׃ כג לא ישיא אויב בו ובן עולה לא יענגו׃

(יח) ונסיים טעם רבינו לבקש מלך ג"ו והוא כי דרך המלך חסר יגע לפניהם וחסר יבא לפניהם וחסר ילחם מלחמותיהם בתוכן שהמלך עוז לעמו יקן והנה גם על טעם זה הוא בלתי רצוי והוא כי הלא המלך חסר ימלוך על ישראל שהוא בוחנו של העם הפקדתו של המלך הוא לתת ה' כי כך יתפאר להיה לו למעוז ביום צרה ולבחס מלחמותיו ולא יבטח בעצמו והוא כי תפקדת עוזמו לתת כלו' וח"כ חיסה למה נעוו במעוו מלך בשר ודם חסר תפקדת מעווו לתת הוא ולא נעוו בעוויך ממך ולולו מבלי תמצעי ביוחתיהו והן הלה מעמות שעליה היה רצוי לת תדלה להקים עליהו מלך בשר ודם כי לם מלכותך נלבד עליהו חך עם כל זה ובדלותך יהיה שתרוס קרננו הוא מלחות ישראל עליהו (יט) כי הלא לת מבלתי עשותו עיקר ממך אמו חפלים במלך כי לם חדרבת להיותו לדיק ודבק בך שיהיה לעם מול האלהים ניחסוך בו כי הנה חסר הוא לה' שהוא לים שלך לדיק ויסר דבק בך הוא מגננו והוא כי לה' מגננו וחסר הוא לקדוש ישראל דבק בך יתברך הוא מלכנו בחוכן שפיקר המלך עליהו לתת הוא מעולם והקר במלין מלך עליהו הוא להיותו מלך ולדרבת למה שעל ידו יהיה לנו קשר לחיץ עמך והנהנתו לתיקנו כהנהנתך כי על פיך יפק להנהיגנו ולפי זה יתכן לחמר מגננו על דוד ומלכנו על מלך המשיח׃ (ד) אז דברת בחזון כו' לחר לחומרו לתיקן החזרתי הוא לחברתם יכוח הוא יתברך לרצונו שהוא על מלכות דוד כמאמרך כי על ידו יתקייס עולם חסד יבנה ככל הכתוב למעלה לחמר עתה לתיכי שוחל מלחתך דבר חשר לתיכו רלוף כי לם שלדברת לתת נעלמך חפלת ומיהרת לעשותו בעוד שהוא בעולם במלכותו שעם שהיו מלכות מוגעת בחברתם עם כל זה משחתו למלך בעוד שהוא חולך על ישראל כי הנה לו דברת בחזון לחסידיך ותחמר לו בשלחך לותו להמליך לת שהוא שויתי עזר על גבור הוא שהוא שהיה גבור וגבוה מכל העם משכמו ומעל שויתי עליו עזר ושפע להיות רחוי למלוך כמחמר שמואל חלין ונלחה עליך רוח ה' כו' והנפלת לחיס וכן הרימותי בחור מעם כמחמרו יקברך לל שמואל ולו היה בן ושמו שהוא בחור וטוב (כא) ועם כל זחומרו הטוב חשר היה לשהוא עם כל זה חמרת לשמואל הנה מלחתי דוד עבדי כלומר שעם היות שהוא לדיק עם כל זה לת דוד מלחתי עבד לי ממנו כי לח מלחתי לת שהוא שיהיה בחותר היות עבדי כי לם לת דוד ועל כן בשמן קדשי משחתיו והוא מחמרם ז"ל במסכת כריתות כי לת שהוא משחו בשמן לפרסמון ולח בשמן המשחה הקדוש והה יחמר בשמן קדשי משחתיו • ושפור הכתוב כי בעוד שהרימותי בחור מעם שעדיין היה שהוא ברומתות מלכותו מלחתי דוד עבדי כמ"ש ז"ל שנשחו בדרך שהיה רועה לת לחן חביו שהיה מנהיגם ברחמים כשהר רעייתך וחז מלחו מוכן לרעית לת ישראל עמו ולח ייחלתי עד תוס מלכות שהוא כי לם מיד שמלחתיו בשמן קדשי משחתיו ולח עוד הלה בשמן הקדש משחתיו שהוא שימן שמשך מלכותו

מעין חשר עשה יתברך בהיות על ידי קרן ולח בפך השמן כרו"ל :

(כב) אשר ידי כו' הנה ידוע כי יד ה' כל יעשה וכל חפץ הוא להריק ברכה ושפע ועל ידי הנדיקים מתמלחת שפע להריק לת כן הרשעים כי מתיסרין כח חלילה כמחמר הכתוב לור ילדך תשי חך לדיקים כביכול מוסיפין כח כד"ת ומלכי מל לחתי כח לת רוח ה' והוא כי המדיה המריקה למטה על ידי הנוחמי שיורק שפע על הלרץ הס סינה שתתמלח המדה מלמעלה הימנה כמשל שדים כי ייעק הולד ומלחו הדדים חלב וחס יונק חין יעצר החלב ולה ימלחו הדדי' כי חין מדיק וזה יחמר הוא יתברך על דוד לים חשר ידי המריקה ומוחנת שפע בעולם חכון ומתמלח עמו בסבתו בחה שנורם להריק הנה רלוי הוא כי חין לדיק לומר מדת רחמים כי לם שלף ורועי היא מדת הדין תחמלנו

(כג) לא ישיא חויב כו' הנה יהוש כי חשר חין לו עון חשר חטא לת יירח מרבותו עם כי חין ערוך ממיח חלח חטח ממיח גם ידענו כי כל נדה ויגון וייסורין הבחים על הלדם העון עלמו חשר עשה הוא המדכאו ומעניהו כד"ת ותמוגנו ביד עוניו • ונכח לל העניו והוא כי לחדרי לומרו יתברך כי לף זרועו הוא מדת הדין ת'מלנו לת דוד לחמר עתה הלח תלחר חיך תחמלנו מדת הדין ולחדרבה מביח עליו יסורין לו"ח גם זה לומך לו שכדי שיהיה נקי מכל עון לשמה כשיהיה הוא מלך המשיח על כן עתה בדוד לח יסיח חויב בו שהוא לח לניח לת השטן

יהיה

יהיה נוסף דו כי לא סיפרע מיד בייסורין ממרקין בחופן שלא יהיה לפנין חוב עליו והוו החויב שהוא לויב בו בקרבנו הוא פנין הוא יגר הרע ועל ידי כן ובן עולה הכתוב הנעשה על ידי השון המענה את עושהו שהוא בנו של העולה עלמה לא יענשו כי ניכה חובו ועל ידי כן בחוקתי מלך המשיח יהיה יך ונקי עד בדר שוכתתי מפניו כו' כאשר יבא בימיהו גם ד' • או מעין זה ענין כבירה גוררת עבירה כמבואר אלל ה' בפרשת התורה כי תוקף מעשיהן הנעשה בעבירה הוא הגורר עבירה כיוצא בה ומענהו בעל כרחו כי יש לו בו לחזיה ועל כן טוב לנבר סיפרעו ממנו כל קשר הוא חוטא דבר יום ביומו בל קשר ניתן עבירה סיענהו לגרור לו לחרת ווה יאמר כי טוב הוא לא יסיה לויב בו הוא יגה"ד לויב שהוא בו לא יהיה נוסה סוס חוב בחלם כ"ח סיפרע יום יום ובזה בן העולה הוא בן המולד ונעשה מהעולה הוא המשיח וכמו שביארנו יפה בעתו כי המשיח הו' הגורר לחרת כי הוא העבירה עלמה לא יענשו לגרור לו לחרת שהוא ענין עבירה גוררת עבירה כמבואר:

(כד) וכתותי מפניו כו' תמר הוא יתנרך שתים תעשה לו על לויניו החחד בתמנעותו והב' לכי לנדי והוא כי יש בהם שני מינים אחד שפועל הניכה בידים שבח אלנו וילחם בו והוא נקרא כר כי מילר הוא בפועל והשני הוא שעושה בלב ולא בפועל על הש' תמר וכפותי מפניו צריו והוא כי ברוב נדקו וקדושת נלם אלהיהם שעל פניו המטיל מורא מעין ומורלכם כו' כי תזיו פניו תכתת צריו הנאים בפניו להלחם בו והוו וכתותי מפניו צריו כי תפול עליהם תימתה ופחד מתור שתתן בפניו והוו לנד הרוחה פני המלך הנאים לפניו להלחם בו שהם צריו אך תך משלין שעשתם בלב ואינן בחוץ לנדי כי לא לפניו יבא (כה) ובכל ואת לא תוכלה מוכיותיו כי תם תמונתי שתמרתי לו ומדת חסדי שהוא בתורת חסד בלי נכוי שכר עמו ולא להיותי תמי המכתת צריו ומונף תויניו ימעט נדר רוממות מלכותו על כי לא לו מתייהם הנלחון כי תדרבת ובשמי תרום קרנו כי שמי נקרא עליו והוא מתמר רבי שמואל בר נחמני כי משיח הוא משלשה שנקראו בשמו של הב"ה שנא' זה שמו אשר יקראלו ה' נדקנו שעל ידי כן תני דניה בו ומרוממו עוד בלי רבי • (כו) או יתמר ענין מתמרם ז"ל על פסוק וירד העיט על הפגרים כו' כי דוד שנקרא עיט בתלכו רמה לכלות כל התלכיות תלא שלא הניחו לתברתם והוו וישב חות' לתברם ויהיה כתבואר תלנלנו כי לתברתם בירר לנו לת התלכיות במקום נהנם ולתך נתתעבד למלכיות תם היה הורגם דוד לתך תם לא נתקיים לו בזמן מלכותו יתקיים לעתיד לבא וזה יתמר הנה וכתותי מפניו צריו ומשנאיו תנוף כי בשני סונים תלו נכללו כל התלכיות (כה) לתך לא יתום בעצה כי הנה לתונתי שתהיה נשמן בתתמרי על העתיד וחסדי עמו כי תם לא עשיתי לו בזמן הזה תעשה לעתיד כי בשמי תרום קרנו שהוא כחשר יהיה שמי שלם בד' לותיות שהוא בהנקש תעולם כנודע על פסוק כי יד על כס יה תו תרום קרנו של דוד הוא מלך המשיח (כו) והו יתקיים כי ושתתי נים הזתלילי לנקום נקם הוא לומה התקייתם לל היש כת"ם ז"ל כי כשלקח שלמה לת בת פרעה נעץ נבריחל קנה בים הגדול ועלה שרטון ועליו נעשה כרך נדול וכו' ועיקר ידו עליו תהיה ועל פי דרכו נשלשה הקודמים כי כל תרבעתם יפלו יחד כמוכר במפלת מלכות הרביעי של הלם הוא מלכותו דפרולח והדקת שתריעת השלשה שקדמו כי בתחת לללמת על רגלותי די פרולח הדקת נחשת כשפח ודהבח שעלעתם על נהרות כי בבל ומדי תם על נהרות וכן תנעוכיח של יון על נהר נדול היח כחשר רחינו בעיניו תמר על שלשקן ועל נהרות ימינו שלח יצטרך להם רוגז המקייתם לל השמחל כי כבר נפלו בזוניהם:

(כז) הוא יקרחני כו' הנה כתבנו כי תיתן התורתי נקש ריחות על דוד ומלך המשיח שתחד התה וסיפר כל מה שתמר יתנרך לשמוחל כמדובר משיב הוא יתנרך על פי רוח הקודש ותומר הוא יקרחני חבי תתה שתלמלת תתה הייתי נפל ותיני מנקש כי תם תהיה תלי ונור ישועתי בל יוכלו עלי לויבי כי תם שתהיה נוסף מהם (כח) לך ותני לת בלבד תחסיתנו לבן כי תם נם לבן נכור והוו לף תני נכור תתכנו ועל תום שתינו תפך נדולות כי תם שתהיה לו לתלוה ולנור ישועתו שלח יהיה משועבד לגויש נם תתכנו על תתני תרץ:

(כז) או יתמר הענין שבתבנו כי רצה דוד לכלות כל התומות ולירש תיתם שהוא וירד העיט על הפגרים תלא שתברהם לת הניחו דמה שבירר לבניו תת התלכיות והנה כתבנו שוה מתמרו יתנרך בתומרו וכתותי מפניו נריו כו' לך לת עתה כי תם לעתיד כי תמותי עמו כו' שמורים לעתיד כחשר ושמתי בים ידו כו' לך לת סיפר לויך היתה שתלת דוד לכלות כל התומות ולירש תותם ועתה פירש הוא יתנרך הדבר ותמר לתברהם הנה הוא יקרחני במלכו תבי תתה כלומ' לתה ה' בורח כל העולם תבי תתה כתמר"ח ה' תמר תלי בני תתה כלומר ועל כן להיותי בנך רתוי הוא יהיה כל העול' שהם כעבדי' שלי שתכלה תף התומות ותירש תותם ושם תיני כדתי הנה לתה תלי על לד החסד כמדובר ונור ישועתי המחויקני להופע (כה) והומר הוא יתנרך לף לכי כעת בזמן הזה נם שלח לוריש לו לת הכל בכור לתנהו ליקח פי שניש כפלים על כל לחד ממלכי הלרץ ושיהיה עליון מכלם והו עליון למלכי תרץ (כט) לך החסד תשר שלא ליירש הכל להיותי תלהי החסד כן תעשה לך לת עתה כי תם לעולם תשמור לו חסדי שהוא לעתיד לבא תניח לו שמור חסד זה ובריתי נתמנת לו בעלמו בריתי נתמנת וקיימת בלי תנקוי כי ושמתי לעד זרע וכו' לך לזרעו לריך תנקוי שהוא תם יעזבו בניו כו' כי לו ופקדתי כו' מה שהין כן לעלמו כי וחסדי לת תפיר מעמו תפילו תם יחטאו הבניש כחשר יתבחר בם ד' • (כז) או יתמר הוא יקרחני לבי לתה בהיותי תדם יניר כפיך תלי בזמן מלכותי שהייתי עתיד להיות נפל והפלנת חסדך לי בחייש ומלכות • לור ישועתי בהיותי משיח נוסף ומוסל על הכל (כח) ולכי הוספתי על שלמתו כי לת בלבד החשבתיו לבן כ"ל נם בכור תשר מהיותו בכור ליש חוי בכרותת כהונתת ומלכותת כמתמר המתרנם על בכורי תתה יתר וכו' ועל הבכורה תמר בכור תתנהו נוטל חלק על כל הבנתים ועל מלכותת תמר עליון על מלכי תרץ (כט) ועל כהונתת המתייחסת לחסד תמר לעולם תשמור לו חסדי ועוד תוסיף לו להבלים לו נם כתר בליסי והיו כתר תורה כי ובריתי היו תורה כר"ל תם לת בריתי יומם ולילה תהי' נחמנת לו תמיד להכתירו וכל זה מדבר על זמן מלכות דוד שקרתו תלי על החסד שנעשה עמו ותמר ולת עוד כי תם שלח ושמתי לעד זרעו וכו' כחשר יהת בימותו נם ד' • (ל) ושמתי לעד כו' רתוי לעתיד לבא תה ענין ימי שמים תתם ים ימים לשמים שתינו לתרץ • ועוד כי בכלל תו' תם יעזבו בניו תורתי הוא תם תקותיי יתללו ולמה הפרידם • ועוד תומנ תם תקותיי כי לת יבדק תומרו תם והרתוי יתמר ותם תקותיי יתללו • לך יתמר ושמתי לעד כו' וכשתו כימי שמים לתעלה שהם ימים תשר תין בין יוש ליום תשך תה שתין כן לימי התרץ שתשך יתשיך בנתים והוא כי לת יהיה כבנין הבית הרתשון שיתשיך ויתרב הבית ויתזור וינבה כי תם כימי שמים שהכל תור והוא כתשר לעתיד כי שני דברים יעשה • תחד שישים לעד זרעו שלח יפסק • ב' שכסא מלכות זרעו המזכר התלוי בבית המקדש יתמיד כימי שמים כמדובר • וזה יהיה לף תם יעזבו בניו קורתי בשבט וזלל תעשה ומשפטי לת ילכון לף תם יכוונו לתלל ממש שהוא תם תקותיי יתללו כו' לת ופקדתי בשבט פשעם כו' ומכל שכן שלח יפסק כסא זרעו וגם שתקוף על זרעו לת על רשעם לפיר חסדי מעם דוד כי וחסדי לת לפיר מעמו והוא כי ג' דברים הם תיזד שלח יפסק מניותת זרעו לעולם • ג' כי גם שיפסק מלכותו יהזור לימות המשיח • ג' יותר מלכותו נמשך ממנו עד עולם והנה שם לת יהיה עון תמר כי תת השליטית הכוללת כלם תהיה לו והוא תומרו ושמתי לעד זרעו וכסאו של זרעו כימי שמים (לא) וזה יהיה תם יעזבו בניו כו' שבשב ולל תעשה יתרפו מן התורה וגם בתשפטי למה שהם תשפיטי לת ילכון כי תם מצות לנשים מלומדה עם כל זה יתקיים התמור (לב) לך תם קורתי יתללו שהוא להבעים בכונת זילול ומניתי לת ישמרו שהוא כי יעברום כי בתירה היא מצות לת תעשה (לג) לו ופקדתי בשבט תויב פשעם כי קנטל מלכותו ויהיה שבט מוסלים עליהם ובנגעים עונם הנה כי תקנטל השליטית (לד) לך הב' הרחסורית בעמדם יעמדו כי חסדי שהוא שלח יפסק זרעו לת לפיר מעמו וגם לת תפקר בתמונתי שהוא בתה שנשתר בתמונה לעתיד (לה) וגם שהיה לפסר להתיר השבועה לת תעשה כן כי תם לת תחלל בריתי וגם לת תשנה

וכוֹנִיא שִׁפָתַי לֹא אֲשַׁנֶּה׃ לי אַחַת נִשְׁבַּעְתִּי
בְקָדְשִׁי אִם־לְדָוִד אֲכַזֵּב׃ לי זַרְעוֹ לְעוֹלָם יִהְיֶה
וְכִסְאוֹ כַּשֶּׁמֶשׁ נֶגְדִּי׃ לח כְּיָרֵחַ יִכּוֹן עוֹלָם וְעֵד
בַּשְּׁחָק נֶאֱמָן סֶלָה׃ לט וְאַתָּה זָנַחְתָּ וַתִּמְאָס
הִתְעַבַּרְתָּ עִם־מְשִׁיחֶךָ׃ מ נֵאַרְתָּה בְּרִית עַבְדֶּךָ
חִלַּלְתָּ לָאָרֶץ נִזְרוֹ׃ מא פָּרַצְתָּ כָּל־גְּדֵרֹתָיו שַׂמְתָּ
מִבְצָרָיו מְחִתָּה׃ מב שַׁסֻּהוּ כָּל־עֹבְרֵי דָרֶךְ הָיָה
חֶרְפָּה לִשְׁכֵנָיו׃ מג הֲרִימוֹתָ יְמִין צָרָיו הִשְׂמַחְתָּ
כָּל־אוֹיְבָיו׃ מד אַף־תָּשִׁיב צוּר חַרְבּוֹ וְלֹא הֲקִמֹתוֹ
בַּמִּלְחָמָה׃ מה הִשְׁבַּתָּ מִטְהֳרוֹ וְכִסְאוֹ לָאָרֶץ
מִגַּרְתָּה׃ מו הִקְצַרְתָּ יְמֵי עֲלוּמָיו הֶעֱטִירְתָּ עָלָיו
בּוּשָׁה סֶלָה׃ מז עַד־מָתַי יְהוָה תִּסָּתֵר לָנֶצַח
תִּבְעַר כְּמוֹ־אֵשׁ חֲמָתֶךָ׃ מח זְכָר־אֲנִי מֶה־חָלֶד
עַל־מָה שָׁוְא בָּרָאתָ כָּל־בְּנֵי־אָדָם׃ מט מִי גֶבֶר
יִחְיֶה וְלֹא יִרְאֶה־מָּוֶת יְמַלֵּט נַפְשׁוֹ מִיַּד־שְׁאוֹל
סֶלָה׃ נ אֵיפֹה ׀ חֲסָדֶיךָ הָרִאשֹׁנִים אֲדֹנָי נִשְׁבַּעְתָּ
לְדָוִד בֶּאֱמוּנָתֶךָ׃ נא זְכֹר אֲדֹנָי חֶרְפַּת עֲבָדֶיךָ
שאתי

בנך מה (לו) ועתה גם ויפרים כל האמור ואמר לחתך נשבעתי בקדשי כו' לומר גם שהזכרתי ג' חלוקות אחת היא שנשבעתי בקדשי הכוללת שתים כי הנה היקה שם לדוד לכתוב וזרעו לעולם יהיה ולח יפסק מן העולם • שני שהוא כי כחתר השתם נפקע מבני חדם בערך יום ואין העדרו רק מבני חדם ולח מבנדי כי זורח הוא תמיד למעלה כך כסאו גם שנפקע מבני חדם למטה הוא נגדי להחזיר גם למטה לעתיד כשתם שבלילה לפני ה' וחוזר ומחזיר למטה לעולם ביום (לח) ומה שיהיה כסאו מכוון העולם למטה טרם יפקע לח ינצר מהיות כ"ט דורות כירח שיום כ"ט נפקר מבני חדם והוא כירח יכון עולם והוא כנודע כי מלבדים עד לדקיהו כ"ט דורות ומפיים לפרים הוא לשון החוזרי כל מחמרו יתברך וקבלי למליו לומר ועד בשחק נאמן סלה לומר כי לכל הדברים החלה לח ים שני עדים לומר כי על פי שני עדי יקום דבר חך על כל זה הוא ית' כחלף שפי עדים דמי והוא ועד בשחק כו' לומר כי עד חפר הוא בשחק נאמן סלה מש"כ בעדים חפר בחרץ המה כי לוים סלה :

(לט) ואתה וזחת כו' כהתימו לברהם לח כל דברי חלהים חיים חפר דבר טוב על דוד ועל זרעו ועל טוב העתיד בזעות המשיח בח נמר נפשו כמתחזק על לרת בניו בגלות להיות מלטער על כי מידו היתה זחת להם שהוא ביכר לנו לח המלכות ואמר ואתה זנחת כו' והנה הרחב"ע כתב שרשים קמתו על פסוק זה שברלה כחומר לו יקבדך חלילה שלח קיים שבועתו חך לוני רוחה קושי כי מה שנחמר בתורה לח מחסתים היינו לכלותם חך לח מלינות מיחסה ועם כל זה לח יהוייב שיהיה בניחותח בח שחומר ואתה לי יונח שוכחת ותמחם השם התעברת עם משיחך דוד שחתה מלריך הגלות החיל הוא כלומר והיה לך למהר לח הקץ להביח לח חפר דברם עליו לעתיד נימות המשיח • ולהתכת התיבות שכופל ואומר וזנחת ותמחם ואמר ואתה וזנחת ומקרחקת ממנו והיה די שהחלקך כי נעדר כל טוב ונקעקדנו לנרות גם ותמחם בחריבות הסילוק והגלות השם התעברת עם משיחך כנקודם • (מ) ועוד ים לתמוה ולומר השם כחרקה חלילה ברית עבדך והוא מחמרם ז"ל על פסוק הן חרחלם כו' שהיו נוכים מלחכי הסרם בחרבן בית המקדש ותומרים נשמו מסילות שבח עובר חורח על עוברי דרכים לנחילות חסד של חברהם הפר ברית השם הפרת ברית שבדת לחברהם ויה יחמר בחרת ברית עבדך חברהם בתחילה השם חלנת לחרץ מורו הוא יעקב שלו חברהם כמחמרם ז"ל בנרחשות רבה על פסוק עטרת זקנים בני בניס כי יעקב היה עטרת לחברהם ויה יחמר חלנת לחרץ מורו והוא כי הסלין משמים קרץ הפחרת יסרחל הוא זו חיקונין של יעקב כמ"ש ז"ל ויהו חלנת לחרץ מורו (מא) ושם תחמר כח ה' כי חטח יסרחל ושמה נרמו לעבדם הנה הטלת כעסך בניון ובית המקדש וירושלם כמה ד"ו כלה ה' לת חמתו כו' ויבת שם בניון ויהו פרנת כל בדרוקיו שמת מבצרין משחה שחפי כל העוברים היו חקים ותחים ותומרים ברחות מכות התרץ היתה ולת תהלה היה בפריס כו' כל חרנה מה חרי לתך הנדול הוה כמפורש במקומו שעל מכות החרץ היתה תמיהה והוא שמת מבצריו משחה (מב) ומי יתן והיה חרבן הבניים מנכה לרות הטם כי שם נס שסובו כל עוברי דרך וכל כך נמשם מהשני ובזה והרג ורעב ויתר לרות כי לח היו לחרי כן סוסים חותם חלת עוברי דרך כי שכניו לב שסובו יען היה חרפה להם שכל כך היו מלוסים בעיניהם שלח שמו לב לשסותם גם שם והוא כי הכירום בדוד נדולה ותפחרת על כל נוים ועתה ראו הקלה שחחר נמלטו בעיניהם • (מג) הרימותי ימין לריו כו' עוד לתלון כי תמרת לולח כעם חויב לנור פן יכבדו לריתו פן יחמרו ידיהו רמה וכו' והנה הרמות ימין לריו ולח שמת לבך חל הדבר ההוא • ועוד תלונה שמת והיה כי הלח נודע כי השמת לחר חויב שב שחף מעל סובל הנרה ובח שהמת לחדו כמ"ש ז"ל בנפול חויבך כו' ואפשיב מעליו תפנ

והנה שמחת כל חויבין (מר) ומהרחוי שחף שהוח לפו החמור בכחוב ההוח תפשיב חותו מעל ישרחל עליהם ושיהיה החף נור תרבו על ישרחל לנקום וחדרבה ולח הקמותו בחלוחה • (מה) השבת מטהרו כו' הנה למעלה חמר כי חור מלכות בית דוד היה כירח יכון עולם שהיה לנו כחור הלבנה הולך והור עד ט"ו לחדש וחזור והולך ומתמעט עד כ"ט שהו חורה נפסק כן מחברהם עד דוד היו י"ד ושלמה היה ט"ו מילוי הירח והלך ומתמעט עד לדקיה שהיה כ"ט שפס חסך חורו וחחרב הבית והגלה המלך ולח קם עוד מלך עד כי יבח שילה כמהובר למעלה וכוה יהמר מהו השבח מטהרו שהוח חורו שהוח בדור כ"ט מלו כסאו לחרץ מנדתה (מו) ומי יתן ולח שקלת ימי עלומיו והוח כי כחסר מעשרים שנה עד חני ימיו של הדם הולך בעילוי ונקרחים ימי עלומיו וחזור ומתמעט מל"ה שנים והילך כנעד שלמה שהוח נמר המילוי יקרחו ימי עלומיו של כסח המלכות ויחמר הן לו היה עילוי המלכות כמשך ט"ו דורות החרשתי שהיו ימי עלומיו מרוכים הך לח היו רק ג' כי הט"ו מנים מלברהם נמלאו נמנים י"נ בלי מלכות הנה שקלת ימי עלומיו של כסאו המוכר והבוזה של הנרעון והחרנן העטית סלה :

(מו) עד מה ה' כו' הנה ירחה כי ים נבול ובלו' לנלח ירחה שלילת נבול הך יחמר הנה לחמת בתורה ועתה ישרחל מה ה' שוחל ממך כי חם לירחה וכו' עד סוף הפסוק לחבר המה דברים רבים ונדולים ואמר חם עד מה ה' שהוח עד ישתלמו ישרחל, בכל מה שנפסוק מה ה' וכו' חם כן חיפה • ימשך כי תבתר לנגח כי מי יוכל לקיים כל החמור שם ויש שכנה בדבר כי ביני וביני בריתו חמתך הוח לחבר ממלחכים רעים הסתר פניך ימלח מקום להבר ותנער כמו חם חמתך (מח) והנה זכר לני לברהם החבר מה חלד שהוח כי חסד יבנה בחופן שעל ידי עשות חסד יספיק להתקיים הך חם הוח על מה שהוח על קיום מה ה' שוחל ממך וכו' חם כן שוח בחכם ברחת כל בני חדם כי מי ומי יוכל לקיים כל מה שבכתוב ההוח כי הלח הבלי העולם יהוללים (מט) וחם ימלח לית לחבר מני חלף מהביל העולם לינו כי חם בוכר תמיד יום המות כלו' ולין עושה כן כי הנה מי נבר יחיה ולח יראה ויפלים המות תמיד נגד עיניו מעודו חי להתעורר לשוב שימלט נפשו משחול ויהיה סלה שלח יבטרך להיות זמן מה בנהינם כו' כי הלח נלעדי יה לח ימלט חדם נפשו סלה ולנה ימלח זוכר תמיד רוחה ומביט יום המות כמחמרם ז"ל יזכור לו יום המיתה • (טח) או יחמר בשום לב שה"ל וזכר לני ולח זכר לך לחרז"ל על פסוק כחסדך וכזר לי חתה שחמר דוד לחתה לפנת רב טוב לירחיך וחם הבקש נדולי השלמות יחבד כל הטוב כי בני עליה מועטים לכן זכור לי שחני ביוני וכיולח כי למען טובך שלח יחבד וזה יתכן חמר לברהם וכזר לני בע"ה יען כי לינו עושה ממש מהעה"ז רק חומר מה חלד כלומר כי הבל הוח כי המהביל העולם הוח הרצוי לפניך והוח השלם ושנשנילו בערך העולם ועליו מתקיים כמ"ש ז"ל קולה לחרץ על בלי מה לין העולם מתקיים חלח על מי שחושב עלמו כמי שחינו וזהו לו' מה חמרתי שתזכרני על כי לחי מהביל העולם הוה הוח על כי על מה שוח שחומר על בלמו מה שוח לחי בריתך כל בני לדם שהוח שלפניו תמיד יום המות כי זה ולחי לח יסקוט כי שם כלה תשובה ומ"ט ויתנהג בחסידות (מט) כי נבי עליה כחלה מעט מוער ומלו כי מי נבר יחיה בעולם הזה ולח יראה מות שימלט נפשו סלה מרשות נהינם כלו' ולינו כי שם ע"ל הפלח כמפורש בקודם • או יחמר מחמר רו"ל מה יעשה לדם ויחיה ימות והוא מי נבר יחיה בעולם הבח ולח יראה מות ויוסרין פה שיוכל למלט נפשו מדינה של נהינם מיניבי וזהו ימלט נפשו מיד שחול סלה : (נ) חיה חסדך כו' יחמר היה חסדך הרחשונים בחסך עליהו כי הלח מרוב חסדך להיטיב נשבעת לדוד עם למוסכך שלח ימוש ודלי מבלי שחשבע ועל כל זה מרוב חסדך לעשות חסד נשבעת לו ולזה נח כדבר הזה להבילנו (נא) ועוד חמר לברהם הנה נסיתני בחיקוי כל הנים עמיס שמתברכים בזכותי כל"ל

וצדקתך אלקים עד מרומים וגו' ומה לולי שהבריאם היה דוד מכלה חוקם כמ"ש ז"ל על פסוק וירד העיט וגו' שבקש דוד לכלות כל הגוים לולי שהבריאם לה' הניחו והוא ושב חוקם לחרב והיה למען יגלו ישראל בירח כי לחרב בירר לנו המלכיות והייטב שפחתים בחיקי להרע ל"ב לת בני ואמר זכור ה' חרפת עבדיך הנולים למהר להכלם והושיעה כי עליה היתה שפחתי בחיקי וגו' (נב) למען אשר חרפו אויביך ה' ונגעו בכבוד לת על כן נפחתים בחיקי והחריבות סיבב החירוף כי אשר חרפו הוא בזמן עקבות משיחך שהוא נפלאי הגלות שיחרפו על חיחור משיחך ולת חלילה שחירופם חשוב בעיניך לעשות רושם ח"ו וגם לת ימשך מהחריבו' חלילה לישראל פקפוק בחמונת הגאולה כי על דבר חירופם חינו עושה דת רושם כי הלת ברוך ה' לעולם אמן ועל המונקנו תדרכנה תלו כופלים החמנה והוא ואמן • (נא) או יאמר זכור ה' חרפת עבדיך ומה שאתי בחיקי כל רבים עמים : נג אשר חרפו אויביך יהוה אשר חרפו עקבות משיחך : נד ברוך יהוה לעולם אמן ואמן :

היה חרפתם שפחתי בחיקי כל רבים עמים שמקיימים נזכותי ולת בני לת חוכל להושיע כי תמה וכוח לחנוח והין חרפה גדולה מזו שלנוסף נוסף וסופל מי שעיבר לת בניו ולת בניו לת יושיע • (נב) ומפני תאמר למה תזכור חרפת העם ולכך עונת חרפה אשר חרפו כלפי מעלה זה חינו מתדבק בך כי אשר חרפו חויביך לת בין בחרבן רלשון בין בחרבן שני הם עקבות ופסיעות משיחך כלולי נכל פעם הוא פוסע ומתקרב קלת פסיעות למהר לת הקץ (נג) לך בך לין עושים רושם חלילה כי ברוך ה' לע"ל בין בזמן הרלשון בין בבני והוא כי לעומתם תתרנה הנברכה שיגיד לכת ה' שימלת כת ה' להריק על הארץ חמן על הם' וחמן על הב' שיחים לנחלתו ויתרומם שמו יתברך נעולם ונוה ירמיו ה שמים ן תגל ה זרץ :

סליק ספר שלישי בשם ה :

❁ בסייעתא דשמיא נתחיל ספר רביעי : ❁

צ (א) **תפלה** למשה וגו' הנה אמר"ל על פסוק ויהי נועם ה' וגו' שאמרו משה כשהקב"ה משבח נר"ו ניסן יהי רלון שתתרה שכינה בתעשה ידיכם ועל פי הדברים החלה תחשוב שגם כל המזומר נחמר לו תפלה לה' שיתרה שכינתו במשכן ברחוקו כי בו' ימי המילואים לת שרתה שכינה התפלל ושיקף עתו ת יסרחל כחלו כלם מתפללים וכוכת התפלה לומר לת על נדקת עתך חלו מבקשים שתתרה שכינה עלינו כי תם על רוב חסדיך כי מעולם המה • ולנח חל העניו מוכיח מאמרם על פם ק בשגם הוא נשר שאמרו בשגם זה משה שנמטרית שלו עולה כמספר משה וכוונת העניו כי מאז תם הקב"ה על עולמו על שהיה עתיד משה לבח ולקבל תורה ליסרחל וזהו לת ידון רוחי בחדם לעולם לעשות דין החלטי שלת יהיה עד עולם על ידי רוחי הוא רוח תלהים הוא מדת הדין וזה בוכות משה שהוא בשגם כתדובר וכן בדור הפלגה לת כלה יתברך ת העולם בשביל יסרחל כנדרש על פסוק בהפרידו בני חדם יצב גבולות עמים למספר בני יסרחל • ובנח חל העניו והוא כי חומר משה בשם כל יסרחל עתו שתכללם הוא חוסה ה' כחסדך אתו כי הנה מעון ומחסה היית לנו כלומר בשבילנו כמה ד"ח לת לנו ה' לת לנו שהוא בשבילנו וזה הוא בדור ודור הם שני דורות הנו' שהיה רלוי נהם לבח קץ כל בשר להיות כליון חרון שופף העולם כלו ועם כל זה מעון ומחסה היית לתת לעולם שתרית לנו בשבילנו ולת עוד כי תם מטרם הרים יולדו שהוא מטרם היות מליותו עולם והוא כי חמרו רז"ל על פסוק בקתת עפר למוקת כו' מלמד שהטל הקב"ה עפר מתחת כסח הכבוד והשליך תוך המים וכן חמרו כי מן הלרוות נעשו הרים ושאר העפר מיסור וזהו בקתת עפר למוקת ורגבים ידובקו • כלל הדברים כי היו ההרים תוך המים כעלמים תוך בטן המלחה ועל כן כשבר נזרה חכמתו יתברך וחמר יקוו המים כו' ותרחה היבשה יתייבשו ההרים לעוברים הנולדים בשחתם מרחם חמם ועל זה חמר בטרם הרים יולדו חשר היו קשים נם תוך המים וממשיים ונם ותחולל חרץ ותבל שהיו רכים בשחתם מתוך המים והיתה חו כעורת תוקף ויחפר חרץ על ח"י ותבל על ח"ל והוא כמו שאמרו ז"ל כי תחלה ברח יתברך חרץ ישראל בלבד ואחר כך תוך לחרץ שהיה התפשטות מחודש שנחמר עד לת עשה חרץ וחולות הנה מטרם הרים יולדו ומאז תחולל כו' ונם כל ימי משך העולם עד עולם העתיד תהה לל כי בחסד לל תהה מתנהג בחסידות המתייחס לל שם זה וכל זה הוא הקדמה לל מה שעתיד לומר שגם עתה יהי מושך חסד להשרות שכינה בישראל כתדובר • (א) או יאמר הנה אתה מעון תהה לכל העולם שאתה מעונו של עולם כי בך מתקיימים כשודע כי על ידי שם זה נשתלשל השפע ונשרש העולם הלזה ובו חסים ומתקיימים כי הוא כשוד ה' הממלא ת העולם ועל כל זה היית לנו בייחוד בדור ודור עתנו ומנן לנו והוא ב' דורות היה עיקר נלות מלרים כשודע מר"ל כי אחרי מות לוי שהאריך יותר מכל השבטים היתל הגלות שהם מפוף חיי קהת

ספר רביעי

צ א **תפלה** למשה איש־האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר : ב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל ומעולם עד־עולם אתה אל : ג תשב אנוש עד־דכא ותאמר שובו בני־אדם : ד כי אלף שנים בעיניך כיום

עד שנת מ' למשה כי היתה שכינה עתהם בנלות כ"י ומנן נעשה והוא היית לנו בדור ודור (ב) ועם היותך מדת דין בטרם הרים יולדו וכו' כמתורש בקודש ומעולם וכו' לתה מתנהג בחסד לל כלומר ונם עתה לת תמנע חסדך עלינו • (ג) תשב חנוש עד דכח כו' הלת חמרתי כי מעולם עד עולם התה לל מתנהג בחסד לל והלת על זה ימלת פתחון פה בעל דין לחלוק ולומר הלת נגד עיניו כמה בני לדם מתייסרין בייסורין קשים והיה החסד שמתנהג בו לזה חמר נם זה מפתח חסד הוא כי הנה תשב חנוש עד דכח בייסורין ולת בלבד תכוין להיטיב לו שיתן לו לנו לעוד בתשובה כי לם נם ותחמר שובו בני לדם כי כל רוחיו יקבלו מוסר וישובו עד ה' וזהו חסד כו' ותחמר כו' • או יאמר בשום לנ לל סיבוי התוחרים שנכנס בחנוח ויצל בחדם • לך הוא כי הנה תוחר לנוח ילדק בכל סוג יהודי לו גוי לך לדם חינו כי לם ביסרחל כשודע מר"ל בחוח קרויים לדם כו' ויהיה העניו כי הנה לחד מחסדי הבהנותיו עמנו הוא כי יתן לדם תחקנו טרם ישלח ידו בנו למען נרחה ונקח מוסר כמ"ש הכבתי נויס נשמו פכותם החרבתי חוצותם כו' תמרתי לך תראי חותי תק זי מוסר כו' וזה יחמר תשב חנוש עד דכח הוא הנוי לשר יגדק בו תוחר זה כדי שעל ידי כן ירחו ויקחו מוסר יש' וזהו ותחמר שובו בני לדם שהוא כחשר עשה במלרים ונחמר למען תספר כו' וידעתם כי חני ה' • (ד) כי חלף שנים בעיניך גדול עשית ברחשונה עם לדם הרקטון מה שחין כן בשחר דורות והוא כי הנה חלף שנים בעיניך כו' שהקרכת לו חלף שנים חחת יום חחד שלנו כי יום חחד שהיה לו לחייות נחת לו חלף שנים כנודע כי השנעים הנותרים נתנם לדוד חו לת"ל לכל דורות עולם כי ימי שנותם שנעים שנה מה שחין דרך חסד זה נמלח בדורות עולם להחריך כמה שנים תחת יום חחד כ"ח ומשם שינה יהיו כו' כלומר ולכן רחוי תשוב חדם ולח תדקדק עמהם כחשר יבח ביחור הכתובים בם"ל • ולנחר הכתוב והקבת תיבותיו רחוי לשים לב לל חומ' כיום חתמול כי יעבור כו' כי לם הכוונה היח כי חלף שנים בעיניו יתברך כיום ח' שלנו בעיניו חו נתן יום חתמול נדבר והרחוי יחמר כי חלף שנים בעיניך כיום ח' בעינינו • ועוד תומרו כי יעבור כי הנה כי עבר מבעי ליה • ועוד כי נם שכחמר שהוא עתיד במקום עבר מי לח ידע שחתמול עבר • ועוד חו' ותשמורה בלילה מה ענין תשמורת הלילה בזה • לחנם יחמר ריקה כח ה' כמה הטבת חבדך עם חדם הרחשון כי הנה כחשר גזרת עליו ביום תלבך ממנו מות תמות והוא כי יהיה יום משלמו והחלפת חוקי ביום שלך חלף שנים ותקנון בעיניך החלוף יום לחלף שנה כי לם לת היום שלנו החלפת והנדלת והוספת עד יהי מקצתו כיום תמים והוא כי הנה חדם מעת חטאו היתה לו מדת חיים ח' שנות כי הלח נשנה רחשונה מהיום הוסבר עפרו בשניה נבלו בשלישית עשתו גולם ברביעית נפח בו נשמה בתחלת החמישית סרח נמלח היו חייו מהחמשית והלחה הם ח' שנות שהוא שלישית היום כי כ"ד שנות שהוא יום תמים שלישו ח' והם כן נם

כי

כי יחליפו לו יום שלנו ביומו יתברך הלוא יהיה שליש יום שלנו כשליש יומו יתברך שהוא שליש החלף כך הפני השליחים יפלו לך מה עשית לו להשליש החלף העליון כחלו יום לתמול שהוא י"ב שעות כחלו לך עבר כי יש שעדיין היה עתיד לעבור והוא על כי נקר חור יום ומשי נאמר הוליך התרן נפש חיה ותעוף רח"ל וו נפשו של אדם הראשון שהיה נפש החיונית ותחשוב למדו מנ"ש נפש חיה מפסוק ויהי האדם לנפש חיה על כן מנה הוא יתברך י"ב שעות של חמשי שבו נתה נפשו לעולם עם הש' שעות הנוקבות והוא כיוס לתמול כי יעבור הרי כ' שעות ועדיין חסרים ד' על כן הוספת עוד ד' שעות שהם שיעור האמורה על לילה שהם ד' שעות כינ' שהאמירות הוי הלילה והוא האמורה בלילה שהאמורה ה' של הלילה שעבר עשה כחלו עדיין היתה עתידה לעבור והוא כי הנה זה היה על כך החסר והרחמים ולא היתה נשתי האמורות רחשונות הכנה להריך שפע חסד ורחמים שהן חמורבוער וכלבים נוערים כחשר נשליטית שהיל תיקון יומך כו' כי הנה יש שדים כי ייעק שפע חסד ורחמים כמודע והוא ואשמורה ה' בלילה שהיל המיוחדת כמדובר • וכוונת הענין לומר לפניו יתברך זכור רחמיך הרחשונים חשר עשית לחדם כי התרכת ימיו למען יתקן בהם חת חשר ע"ת וחוסה וחמול על חדם יולד חשה קלר ימיו ושבע רונו וזה חמר זרמתם כו' כחשר יבח ניחוחו נם"ד • (ה) זרמתם שינה יהיו וכו' הנה בחר כל החסד חשר התרכת ימי חדם למען יתקן בהם חת חשר ע"ת וחוסה לח עשית כן כי חם זרמתם וחשטוף ימיהם שהוא כי לח נשחר רק שנעים שנה כחשר יוכיר נשמוך והן חמת כי לטובה היתה הכונה שהוא כי למען יתימות מות הקרובה לבח חליהם כל חיי יתן חל לבו לשוב מרשעו וימות לדיק בחופן שגם בימותו יקרח חי ולח תתייהם פרידתו חל מות כי חם חל שינה כמתמרם ו"ל כי הלדיקים נשלוקם מרחים להם מקן שכרן ושגיח ומחיש ונפשם שבעה והם ישנים וזה יחמר זרמתם והקלרת ימיהם למען שעל ידי כן שינה יהיו ולח מיקה כי בהגיע חל המות יתקנו מעשיהם עד היותם נמיקתם כישנים שינה ולח מיקה שיקרחו ישיני עפר וזה על ידי שנשקר שהוא ומן הנחרות מהרה כחלר יחלוף יפריח ויחדל מעשים פוגים חו שיחלוף ויתיר מעשה הילדו' חל הנכו הוא מעשים טובים נרחות כי וזרמו ימי חלדו ומות תבואנו על כן מהו הנקר יחדל טובו (ו) לך מה נעשה כי יכר לב החדם רע כי עם שכונתך כך היה נני חדם לח יעשו כן כי חם נשקר יכין הפרקת מעשים טובים כי לח יכנר מליתן חל לבו פן ימות נטוער לך הנחרות יבטלנו והמר יתיר טוב נרע והוא וחלף כי נני החדם לח ישכילו החמת כי חם הן חמת כי מלימות מות לח יכנר יתעורר לפעמים ועיך כין חיזו תשובה נחרות מלימת מות פן ימות נטוער חו התחלת מעשים טובים כחילן שיכך כין לך לח יתמיד כי חם וחלף שמחליף ומתיר הטוב ההוא ולערב שהוא לעת וקנה נמקום שהיה לו להשליך העולם הזה לחרי נוו ולידבק נקונו לחרבה נמה שמחריך ימים שוכח המות ויתולל הכיך שהפריה נחרות ויבש טוב מעשיו • חו יחמר יתולל לחותו השורשי ולח לחף מעט מעט כי חם כדבר שהולין ונכרת וזהו יתולל וזהו תחת הפריה תורה מלות לחרבה מה שהוליך כיך נאדם מתייבש נערב הוא נוקנה כי חו ניתי הרעה מתרפה מעבוד חת קונו נחופן כי לח יקקנו מעשיהם (ז) ותחת מה שעשית כדי שעשינה יהיו שגם מיתתם לל שינה תתייהם ולח למיקה שהוא נמוקם על ידי שכינה חו כח קדושה נהפוך היות כי לחרכת כליון נחוכך כי עת הסילוק שחנו כלים דו לח על ידי כח קדושה הוא כי חם כחף הוא לחד מן המתייהים שנקרח חף כי הוא להם מלחך המות נוצף חף וכשמך שחם כין כח המתחית המוטל הנפש מתייהם לחף הקשה מחימה ככתוב חלכנו נמקומות רנים כי חם מתייהם לחימה לח יכנר שגם נה נהכלנו כי נפים נעיתוקי דמלחך המות כמ"ש ר' יוחנן ורבח על עת שרחומו נסילוקן ומתים נבהלה הפך הלדיקים המתים מתוך שמחה כמר"ח ותשחק ליום לחרון :

(ח) ושמא תחמר מה תשתוחח על המות והלרבח חו יכוח להם כי חין סילוק בלי הרחות שכינה כמודע וחו הנפש תלח מליה לו"ל עומותיו וכו' והוא כי הן לחמת כי חין חים מת מבלי הרחות שם שכינה חך מה יסכון לבלתי לדיק כי לחר המיתה נגדו שכינה ותשלוף הנפש לעלות הלוח כל עוונותיו חשר נעשו כחות מחמלה תלוים הלוח מתיבנים לעומת השכינה וחז נעלת הנפש התופחת כל לוקם

הכחות חשר עשתה נהשוותה יהנקר הה וחשחלק השכינה וחותם הכחות יחזון הה כחריות שוהנים ויקלעוה נתוך כף הקלע וזהו שתה עוונותינו וכו' לומר מה נעע נהתילנות שכינה חם שתה עוונותינו לנגדך הוא נעד השכינה לידנק נהנפש חשר חטחה ועשחתם וגם חשר אין לו עוונות מויד כי חם שנגות גם הוא לח ישמח נשכינה כי הלח גם שלח יעמדו העוונים נגד השכינה לסלקה לגמרי לפחות לח יבנר שיספיקו להפסיק למעט חור פניך כי יחיילנו נגדך והוא עלומינו הם חשמות העלם שהם השנות לח יבנר שיושנו לחחור פניך שגם שלח תכח ק לגמרי יעמדו מנגד לנל יקיר לנו חור פניך הנה כי לח טוב לנו מה שורמת לח ימינו וקלרת חייבו למען שעל ידי היות המוחה נגד עיניו נתקן מעשינו ונישן נמות ולח נמות כי חדרבח לח נתקן מעשינו ונכל' נהנל ימינו ונמות לנחת ולח יתהפך לשיב' (ט) וחם תחמר כח ה' הלח זה לחמתכם דנה כי לח הספיק מה שקלרתי ימיכם להכשירכם הלח לעומת זה ריקה נח ה' כי כל ימינו פנו נעברתך והוא כי חפי' רקנים שנינו מלחים מלות חלח שהלרות מחנדין קוחם כעניו הגליות ועניות חשר לח יניחו מדה טובה ליסרחל והוא כי כל ימינו כו' והוא נמה שידענו מספר הזוהר על פסוק ויקרנו ימי ישרחל למות כי ימי הלדיק חשר נהם פעל ועשה מלות ה' קנו הויה וקיום רוחני וכן הם המקרנים ונהים לעת מלות זו מיקה להתייצב ולהחזיר לפניו להרחות פני חלהים וישיבו נשמחה תמר הנה לח יבנר כי ימים רנים קנינו ועשינו חותם ימים שלנו נמעשים הטובים שנהם פעלנו טובה ונעשו הויה וקיום רוחני להתקרב לפני ה' נסילוק לך מה נעשה כי כל ימינו שהיו לנו קיימים קיום עלמי פנו ממקום הויה רוחניותם נעברתך הידועה שהיל נועת לפיך תקבל לחם כי עניות לח הניח מדה טובה ליסרחל ועל פת לחם יפשע נבר • חו לחחר שעל דורות עולם ידבר חפשר יחמר נעברתך על עברת הגליום נחופן שתחת היות שנינו חיים וקיימים כלינו שנינו כמו הנח שלח נשחר מהנעשה נהם כי חם כמו הנח וספור נעלמת שהדם מספר מה שכבר היה נהם של מה לך ושל מה נכך נלי תועלת מה שלין כן העושה נפ תורה ומלות שמקנה נשנים קיום רוחני והוא כי נלרותינו לח נמלכנו לחחר מעשים הטובים שנהם עשינו ימינו הנחמרים ונהפך השיטה עד ניטלו העמדתם וקיומם (י) ועוד טענה שנית לחת התנללות מה על מה שלח נכלה ימינו ושנותינו נעבור חת ה' והוא כי הנה ימי שנותינו כו' והוא נשום לנ כי לל תלת חיים שהוא חס המירות ומהחזי היה יחמר כי נו מהרה וכיוצח נו לך נפח לל הענין נהזכיר מלמרם ז"ל נמדרש חויה על רנ' נון שנפטר נבחרות שחמרו כי ריקה הקנ"ה שמיחר לעשות מעשים טובים נומן מועט וסלקו מהר פן יחטח ויקלקל חו שמדקדק עם חסידיו כחוט השערה • ונכח לל הענין חמר הנה יש דבר המתיית לח החדם לחר עיני נשר לו ומיליכו נדרך לח טוב והוא כי ירקה ימי שנותינו שניקנו לדורות והם חשר הסרו מהלף של לדם שהע' שנה הלה נמלחים נהם נני החדם וחס נגבורות ימלחו גם שתים שנה וירחו כי ורהנם של החייט החדושים החלה הם חיי עמל וחון שהוח לנלתי לדיקים ולעוותם זה נרחה כי נו חים והוא הלדיק המת נקילור יחיה על שמיהר להשליט נפשו נימים מועטים שחוקו המהירות הכריחו וזהו כי גו חים שנו חוקו החים הוח המהירות שמיהר להשתלם הכריחו שהוא הלדיק שמיהר לעשות כל מה שהיה רלוי לעשות נשנים רנות ועל ידי כן ונעופה שנחשיך עלמו נשנרת הרהור זה והוא כפירוש הנני ספירש הרחנ"ע ונעופה כד"ח חרץ עיפתה כו' והוא כי לעיני נשר לנו יפלח כי נרחה נעלי עמל וחון יהכירנו ימים ולדיקים יעוזו מהרה והיל שתלת רשע וטוב לו לדיק ורע לו חשר כמה נחלו על שנר שתלה ו (יא) ושמח תחמר כח ה' כי הלח היו יהן חל לנו כי כל רעת הרשעים שמירה להם ומשלם לשונחיו נעולם הזה מעשה לחת דנר טוב נמלח נו וההפך נלדיק חו שמדקדק עם חסידיו כי חין מיתה נלח חטח ולמה יתנו לנ להרהר נרע הלח הוא כי עיני נשר למו והשדם ירחה לעיניהם כי מי יודע עד חפך לומר כי מה שחה מקריך ימים לרשע חשר מחכת לח ידענו כי השדם כי עד חפך הוא כ"כ גדול שמתחפק לסנול התריכות ההוא מנלי יפקוד עליו פשעת וידמו היו תהיה כתלך נשר ושם שלח יענר כח להחריך למעשיהו שנעשים חו פ' שנה ולהיטיב לו נהיים על טוב חשר עשה נין הנעשותיו העלומות והרעות כי חמת השדם תפקוד תיד ומהו מי יודע כו' לומר מה שיהרהר על שמחריך ימים לרשע הוא כי

מי מבני אדם יודע עז אפך להתיירא מלפעול עד יהיכלו שבעים שנה
היזה מעשה טוב אשר עשו כי גם נדולים וטובים נתמו על רחות הוא
יתי נוים מרקדים בהיכלו ושותק ולפי החשת הן הן גבורותיו ועזו לסבול
עד מלוח סחוס וכן מה שנו חיים שהוא הצדיק שיתקללו ימיו נס זה
יהיהרו כי נס מי יודע שכירלחך
עברתך שפפי נורל ירחת אדם
תמך כן תרנה עברתך שתדקדק עם
חסיריך ועל כן ימצא חיים את לבו
להרהר כי נו חיים הצדיק כמדובר •
(ט) או יאמר על דרך המוכר
הנה כל ימינו של הכולל פנו בעברתך שהוא נרחות עברתך שזחה
מקבלת שעל ידי כן נהרהר וכליונו שנינו שלח נדבר קייטי שהיה עבודתך
הנותנת קיום נימים כמה דאת אמר ויקרבו ימי ישראל
כי הם בהבלי העולם שלח נס זה אור מהם כי חס כאלו הנח וסיפור מעשה
שהיה בהם והם חיים (י) ופירש מה היה עברתך שעליה בחים
להרהר הלח היה אשר הם לדיקים כי ימי שנותינו בהם כי ימים של
השנים יש בהם נימים בלבד שיעור ע' שנה נימים שנקרב השנים כענין
מהתרס ז"ל על ר' נון שתת שנקראות שנים אמרו עליו קנה ר' נשנים
מיעוטות מה שהיה אחר עושה פע שנה וכענין זה יאמר כי יש אשר ימי
שנותינו בהם בקלת השנים יש ע' שנה וחם ונגבורות נבר על ישנו יש בהם
שיעור פ' שנה ורחיק ה' כי ורהבם שחם היית מחריך לו הרנה שהוא
רוגם הנשתרים לע' היה עושה בהם עמל ואון על כן טרם יפסד תשתפנו
ונרחותנו חיים כזה כי נו חיים מן העולם ונעוף כל הרוחים נעוף בהרהור
מן העולם והוא פירוש לומרו כי כל ימינו פנו בעברתך שברחות עברתך
על לדיק שנכרת נזה נמנעים מעבוד אח ה' חלילה והם פוגים ימיהם
כמעופפים מהעולם (יא) וזה לנו על כי מי יודע עוז אפך שאת להנן
על עוז אפך שילקת אותו לו חולי וכירחתך עברתך שלפי ירחת חטאו
דקדק עמו כלו' על כן לך יחתה להריס מכשול מבני אדם ולרחס על
נפשם בל יהבדו • (ט) או יאמר כי על ימינו פנו בעברתך
כמדובר למעלה כי על עברת בועת אפך תכלנו לחס אלו מוליחים כל
ימינו לקבץ ללחם בימינו ולח עוד הלח שכילינו שנינו בדברי רוח כמו הנח
שאדם הוגה ואומר (י) ימי שנותינו כו' וכיוצח בו ופירש ההנח ואמר
שהוא שברך חיש להיות הוגה ואומר בנחרותו הנה ימי שנותינו בהם
בנני אדם ע' שנה וחם בנבורות פ' שנה כל ' ולפי זה עוד לנו ומן לעבוד
את ה' ועתה נוליך ומנינו בהנהותינו על שעל ידי כן ורהבם עמל ואון
שמוניח רוגם נעמל ואחרי כן ברחות כי נו וכרוח קודם מלחת ע' שנה
לומר מה זאת הנה חיש וכעופה והוא מו"ל כי פי' ימיו כלל עובר לינו
כלל כיחל זו לילן כי חס כלל עוף נשעה שהוא עף ו"ח חיש וכעופה
שלומר חיש הוא מה שנעופה שהוא כעוף הפורח נמלא שעל ידי הנח
חשבונות של הבל כלינו שנינו בהמור ימי שנותינו כו' ודומה לזה •
ואומרו ורהבם ולח אמר ורוגם אפשר לרמוז כי לח על לדיקים ידבר כי
חס על רהבים ושטי כוב לו ירמוז בה"ח כי שנות עמל ואון הם אשר
חלקים משנעים שנה הנו' שהוא להוליח מע' שנה עשרים שחינן בני
מוגשים לשמים • (יא) מי יודע כו' ועוד טענה אחרת לשלח יהן
אדם חל לנו את אשר יהיה אחר מותו הלח היח כי הרשעים לח יפינו
בדעתם עוז בהיכם כי לח ירחוהו בעין כי מי יודע עז אפך והלדיקים
יבינהו בלדקתם ולח ישימו לב כי לפי ירחתם את ה' יגדל עוונשם כי
מדקדק עם הסידיו וחזו וכירחתך כו' חוור חל החמור כי גם מי יודע
כי וכירחתך שירחים תותך תהיה עברתך : (יב) למנות (יב) ימינו
כו' אחרי תומרו כי נם שהוא יקצר קיצר ימי בני האדם למען החי יקן
חל לבו כי עתיד למות ויירח מן החטח ויתקן מעשיו אך עם היות אדם
ילוד חשה קצר ימים על כל זה הוא שבע רוגז ועל כן לנו כל עמו להתיגע
בדעתו לתקן את אשר עוותו וגם יבהלהו להרהר אחר מדותיו יבברך
ובלבלתי התמיד בזעקה הטוב כי ירחה רשע ירחיך ימים ושנות לדיק
קצרי יד אמר עתה הנה משתי הטענות ההלה תקן כח חלמינו הח' ואחו
נתחכמה על השנית והיה כי כל רעת אדם היח שיחכח המות כי מי
יקן והיה מעלה על רוחו אחרי יודעו כי ימי שנות אדם ע' שנה שיקן חל
לנו להיות מוגה והולך ומוקן חל לבו קרבת מיתתו כי בהגיעו לאחרונים
יקן חל לבו כי לח נשאר לו כי חס שלשים ויפקוק כי חלף הרוב ובהגיעו
לחמשים ידלג כי לח נשאר רק עשרי' ויפשפש במעשיו ועד"ו שנה שנה
יהיה הולך ושוכר ושב ומתקן ו"ח למנות ימינו כן שהוא להיות מוגה
שהוא כן כשיעור הנ"ל הוא שנעשים שנה הודע לנני אדם שתשפיע נו
ידיעה למנות כך נס שלח ידע כי נכל יום הוא מעותך למות זה יספיק
כי על ידי כן ונניח תנחנו מעלמנו לנב חכמה כי נניח על ידי כן נס את
היצר הרע המכשיל ננו רוח שטות חל חכמה ודעת עם היצר הטוב ו"ח
לנב שהם הנ' יגדיל שיהיו לחדים ניתקח ה' היח חכמה כמ"ש ז"ל על
אברהם שחכילו היצר הרע שלו היה נאמן לה' שנאמר ומנאת את לבבו
נאמן לפניך שהוא על ידי היות המות תמיד נגד עיניהו שעל ידי
כן לח נעשל רק להסכיל להיטיב ולבלתי הרהר נלדיק ורע לו ורשע וטוב
לו כי הרהור קרבת המיתה וירחת הדין וחשבון לח תניחנו להתרחק מן

ה' ולהרהר אחר מדוקיו כי נקוש על
הדין כי קרוב הוא • או יאמר כי
קי לקו על ידי מה שלמנות ימינו
תודיענו כתפור' ימשך קו לקו כי ונבי'
מעלתנו לנב חכמה להסכיל כי נס
בכל יום מעוקד למות כמאמרם ז"ל

יב לִמְנוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע
וְנָבִא לְבַב חָכְמָה :
יג שׁוּבָה יְהוָה עַד־מָתָי
וְהִנָּחֵם עַל־עֲבָדֶיךָ :
יד שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ
ונרננה

על מצמח צדיק • קחד לפני מיתתך שהקשו ובישובו החדם מתי ימות
חלח יש נ בכל יום שמא ימות למחר : (יג) שובה ה' כו' הנה
כתבנו שכל ישנו וכל חפץ בתפלה וו הוא שתשוב השכינה ותשרה בעולם
הפעל אחר העשות המשכן מאשר נסתלקה על דבר העגל ועד כה
הקדים ואמר כי ראן לתמוה על אשר יחטאו בני אדם ככל שכוחו למעלה
למעלן הקיל מהשמת העם בל תהיה לשמחם מעבודת מבוקשו ועתה נלה
כוונתו שהיה להחזיר שכינתו למשכן לאחר שנסתלקה על דבר העגל ואמר
שובה ה' אחר סילוקך כי הלח נס שתאחר הלח עתיד לחזור ולכן
עד מתי ומה נס שידענו שעל ידי לדיקים שנעה היתה עתידה
שכינה לחזור הם לאברהם יצחק ויעקב כו' תחת עלותם על ידי שנעה
שחטא חדם ועלתה לרקיע רקשון ועל ידי חנוש לבני כו' ולאברהם הורידה
משניעי לבני ויצחק משבי לחמשי ויעקב לרביעי ולו לשלישי ולהם לשני
ונמרים לרחשון ומשה לחרץ על כן אמר אחר שעל ידי חלה עתיד לשוב
לחרץ עד מתי תתאחר • ומשה אומר הרבה עשיתי שנחמתי על הרעה
לין זה יתרון שתנחם בהיותך מעובד על השמים רק ובנחם בהיותך
על עבדיך בחרץ שנהיה מרבבה חלין • או יאמר כי הלח כל מאמרו
הוא עם שם חדמות כאומרו חדני מעין חתה כו' וידוע שהוא מדת הדין
אמר שובה ה' כלומר התהפך מדין לרחמים כאלו תשוב תהיה ה' הוא
הוויה על דרך מאמרנו על פסוק וידבר אלהים אל משה ויאמר אלין אני
שאני אלהים נהפכתי מדין לרחמים וזהו אני ה' ואח חטאתנו לך ובנחם
על עבדיך הם החנות • או יאמר אם תמתן להנחם על עון הענל
ועל כן לח תשוב למטה אחר שנסתלקת מעל הארץ על עון זה הנחם על
עבדיך הם הו' שהורידו שכינה עד הרקיע השניעי כי הכל היתה הכנה
להשרות שכינה נם בארץ ואמנה כל מה שעשית נשניעי נלחי מועיל :
או יאמר אם חטאתו מישראל נענל הנחם על אשר היו עבדיך ולח
המירוך כי מה פשעו הלדיקים שילקו בחשמת הרשעים • או
יאמר אתה על ידי מה שעשה עשלק המרת כי יד על כס יה שלח יהיה
הפשׁ שלם עד נקמת עמלק אשר היה שלם ואם לין זכות
ניסרחל הנחם והתחרט מפירוד שמך על וכות עבדיך • או יאמר
הנה בנות האחרון לכי תומר שובה ה' רבבות ישרחל אמר אמור שובה ה'
עד מתי לומר כך כלומר עשה זה בנפ אחת לעולם ולח תצטרך לחזרתו
תמיד ואם לין זכות הנחם על עבדיך : (יד) שבענו בנקר כו'
אמר הנה עוד יש טענה אחרת שעליה ראוי תשוב שכינתך הלינו ותפלית
חסדך עמנו והוא כי הנה עתה סמוך לינישת מלדיים הוא כעת בקר
והתחלת יום והננו עתידים לנצחות ולנצרות כי לח נעלם זה ממשה ע"ה
ואם עתה לינך משניעינו חבר לח נכל לסבול בימים הבאים אמור כי
מעולם לח ראינו טובה לך שבענו עתה בבקר חסדך וזה ורננה
ונשמחה בכל ימינו תמיד כי תהיה לנו תקוה לאחריות שלום כי נוכור מה
שהשבעתנו בבקר חסדך • או יאמר ענין מאמרם ז"ל בב"ר כי
בסילוק הלדיקים הב"ה מרחם להם מתן שכרם ונפשם שבעה והם ישנים
שהוא כי מאור החושך ההוא תשבע הנפש כאמרם שעל כן נאמר
באברהם זקן ושבע וגם הנוף על ידי המות יתייחם ליקן מהעריבות
ההוא • ונבח הל הענין אמר הנה אם בחל רב טוב בעולם הזה אפשר
נשמן ונבעט לכן שבענו בבקר וכו' לומר למה הניח שביעתנו עד הערב
הוא עת הסילוק שבענו בבקר חסדך הוא שתריזנו חור דבקות השכינה
מעין מה שאתה משביענו בערב שחינו הסרחת שכינה בעלמת כי אם עד
נדר שניעה מאורך העתיד לידבק בלדיקים שהוא נדר שעין לה רחתה
בחוכן שע"י כן לח נחטח כי אם שנגילה ונשמחה בכל ימינו כי נהיה לדיקים
כך ומוליחין כל ימינו בתורה ומנות וע"י כן כאשר נסילוק הלדיק שם
ושמח נימי עלמם שעשה להם מנות כי הן הם התחקרנים נסילוק כמ"ש
נספר הזוהר על ויקרבו ימי ישרחל למות כי קוים ע"י המנות הויית
קדושה חלח שלח כל הימים שם חדם נהם רק חשר עשה נהם מנות חת
שבעבו כו' וע"י כן נכל הימים נעשה מנות וימלח כי נשמחה נכל ימינו
שניעים עלמם שפעלנו מנות נהם נשמעת • או יאמר נמה שידענו
כי נית רחשון ננהה נוכות חסד לאברהם ולהיותו חב לישמעחל נעשה
הר ועל כן לאברהם קרחו הר והב' נוכות יצחק ועל עשו שהיה חיש שדה

וְנִרְנְנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל־יָמֵינוּ׃ טו שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת
עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה׃ טז יֵרָאֶה אֶל־עֲבָדֶיךָ
פָּעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם׃ יז וִיהִי נֹעַם אֲדֹנָי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה
יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ׃

צא א יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן׃
ב אֹמַר לַיהוָה מַחְסִי וּמְצוּדָתִי
אֱלֹהַי

על כן סדה נחרש וכ"ל קרקו סדה וחין סוכה ונחת לסבינ' עד הבי' הג'
סנוכו' יעקב ע"כ קרקו ניח ויתכן שחמר משה מעתה סוכה ה' מלסון
סוכה ונחת ה' כל תהיה מטלטלת סכיכה נגליות כי מעתה יהיה כעתיד
והנחס והחתרט על עבדיך לגברי' וינחך סנורת מקדש רחסון וג'
נוכוחס כי מעתה תנכה הסליסי
ופירש חיך יהי' סהוח סנמקום הנמוח
הח' ננקר נרחסוכה סהוח נוכוח
חסר לחברחס חסר נו כדי שניעה
נסליסי שנעמו מעתה ננקר חסדך
שלולח נחסר חברחס ולח יקפידו
עבדיך כי תנטל שלהם כי טוב להס
שנרננה ונשמחה נכל ימינו מעתה
ולח יפסיקו חרנוחת ננחים׃

(טו) שמחנו כימות כו' חמר
לל יקשה נעיניך
לשמחנו נהשרחת סכיכה נמשכן נחמור כי חכל חטלנו לחחרי נחתנו
ממנרים ונעטנו נניכה כי הלח רחה והניטה כי כל כך הרנשנו נרה
לחחרי נחתנו ממנרים נמדנר עתה כחשר עניתנו נמנרים ולח תקפשנו
על נערנו כי הלח יותר נכנעמו פה לחחר נחתנו ממנרים מנהיותנו שם
כי הלח כימות ולח שניס נחשנו מה שעניתנו נמנרים וכשנות נחשנו
לנודל הנרה מה שרחינו רעה נגד פנינו לחחרי נחתנו ממנרים עד
עתה נמדנר והוח כוכך המורה דס שעליו חמר פרעה רחו כי רעה נגד
פניכם ותמיד למו נדחקה על הדנר כלומו היה שנוח רנוח מרוב הדחקה
שנדלה מהעמוי של ממנרים׃ ושעור הענין שמחנו כי כימות יחשנו מה
שעניתנו נמנרים ושנות יחשנו מה שלחרי כן רחינו רעה עם היות
נהפך כי נמנרים היו שנוח ונרחייתי רעה היו ימות׃ או יחמר שמחנו
כי רב עכשוינו כלומו ימות עניתנו היו שנוח רחינו רעה ולח ימים כי
יחשנו כיום לשנה׃ או יחמר עם חין למו כדחים לקנל טוב עתה
שמחנו מנלי היותנו רחויים כימות עניתנו שהיה העיקר גם כן נלי היותנו
רחויים חלין כי שניטים נפש נדיקים נמורים ירדו ממנרימה והוח שנות
רחינו רעה והוח כי ג' ומניס היו נמנרים לחד טרס הכניח חנלות רק
היו רולים הרעה ממשפח ונלה והיה זה עד קוס כל הדור ההוח שנלו
ממנרימה כי לו היו נדיקים חך לחחרי כן שנטמנו וילמדו מעשיהם לו היה
כובד פעול שלח היתה רחייתי רעה לנדה כי לם גם פועל וזהו שמחנו
עם שחין למו כדחים כימות עניתנו עם שלח היינו רחויים לענוי ונחלו
לחחרי שנות רחינו רעה שחו עדיין לח היינו רחויים לעניני׃

(טז) יראה ש עבדיך כו' מרז"ל נמדנר רנה כי כשהוקם המשכן
למטה הוקם המשכן למעלה הוח משכן הטער כו' לשר הוח
רוחני מעשה לחלהים וכמו שכתוב חלללו שהוח מקרח שכתוב ככל לשר
לחני מרחה חתוך חת תכנית המשכן העליון וחת תכנית כל כליו וכן
תעשו דוגמתם למטה וזה יחמר יראה לל עבדיך הס החנות פעלך
למעלה הוח משכן העליון והדרך על נניהם נתחקון שיתהדרו שיודע
לכל חיך שנת לסכך נשכינתך עליהו ומה גם למ"ש ז"ל שכעשה המשכן
למטן ידעו כל הגויס שנב הוח יקנרך עם ישרחל׃ או יחמר הלח
חמרתי זכור לחברחס כו' ירחה פעלך שתחלת נמה שיהיה הדרך הוח
שכינתך על נניהם מתם שהס יהיו היכל ה' מרכנה חלין ולח המשכן
כי הס העיקר והוח כי ויהי נועם ה' וכו' כשער יבח נס"ד׃ (יז) ויהי
נועם חדני כו' חמרו רז"ל שחמר מרע"ה זה כשהוקם המשכן יהי רלון
שתשרה שכינה נמעשה ידיכם ויהי נועם כו' ויחמר לפי זה הנה השרחת
שכינה על הקרנסים ויריעות לח יהכן׃ חמנס העיקר הוח נחנסים
וזה כשכתוב חללו נניחור התורה כי ג' דנרים קריך ר' שיהיו נדיקים
שתשרה שכינה נעלמו׃ שנית כי המשכן נעלמו שהוח נכל פרטיו
מעין המשכן הרוחני העליון על ידי היות עושין מכוונים לל מה שהוח
דוגמח למעלה לל כל דנר שעושים מתנו למטה קונה כל פרט מהתחתון
חיכוח קדושה מעין מה שהוח דוגמתו למעלה ועל ידי שני הדנרים
החלה חחד השרחת שכינה נעלמו ורחשונה נחנסים כי היכל ה' המה
וגם על ידי מה שעולה ומתכונן חיכוח המשכן נכל חלקיו כחנשמיות
לל חיכוח רוחני על ידי שתי חלה מתפשטת קדושת שכינה שנחנסים
גם לל המשכן ודומה לפניו יתנרך כלומו הוח שורה נעליון מתם כי
חיכוח העליון נו וזה יחמר ויהי נועם ה' חלהינו עלינו מתם שיהיה נמו
השרחת השפע ומתנו יחפך שנם ומעשה ידינו הוח משכן כוננה עלינו
שתתן נו שפע למה שהוח דוגמתו לל דנרים עליונים שעל ידי כן תתה
מערה שכינתך נו כלומו תשרה למעלה כי כל חלקי המשכן על פי כוכח
עושין נחיכוח כלומו חיכף נשמיים וזהו כוננה עלינו שתכונן לוחו
למעלה מחיכוח גויותינו כי נשמיים תנחתו עם היות נוף המשכן נשמי

ולל יחשנ כמו זר לפניך כוכן מעשה ידינו על עשיתנו הענל כי הלח
הענל לל היס מעשה כי חס יהי מחלין וגם היה נעשם מידי הערנ
רנ חך זה הוח מעשה ידינו של ורע ישרחל ועל כן למה סוה מעשה
ידינו כוננהו׃ או יחמר נמ"ש ז"ל נגמרת נדולים מעשה לדיקים
מעשה שמים וחרץ דחלו נמעשה
שמים וחרץ כתיב ידי יסדה חרץ כו'
ונמעשה הלדיקים כתיב מקדש ה'
כוננו ידיך וזה יחמר ויהי נועם
ושפע ה' חלהינו עלינו על עשתנו
שהוח נדר הלדיקים שסופע עליה'
דנקוחתו יתנרך ועל ידי כן שתחסינכו
לנדיקים גם ומעשה ידינו כוננה
עלינו כי נדרך לכוון נעשם מעשה
לדיקים כמה ד"ח כוננו ידיך נס
יכוננו ידיך מעשה ידינו וגם כי סס
כחמר על הסמ"ק שהוח מכוון כנגד
ז"ה של מעלה שהוח שער השמים מה שחין כן נמשכן עם כל זה ולח
שלתי ונקנתי שעם שחין נו רק מעש' ידינו נלנד וחינו כהר המורי'
כנגד שער השמי' עם כל זה כוננהו נקנרך קוחתו עם העולם העליון נכל
רמוז חלקיו שעל ידי כן תשרה נו שכינה וזה כיון משה ללמד דעת
לוח העשם כל יהיה להם כמו זר שנתתו יתנרך נחהל ונמשכן׃ שנית
כל יעלה על לנם כי להניל לוח ישרחל נריך יהיה דר עמהם ונרחשון
היחל כהסר נפחר׃

צא (א) **יושב** נסתר עליון כו' הנה לפי דעת רז"ל נשמות
רנה כי ידנר מזמור זה על מעשה המשכן
שחמרו משה על דנר השרחת שכינה לחר חומרו ויהי נועם כו' ויהיה כי
למעלה חמר ויהי נועם ה' כו' כמפורש למעלה שעיקר שכינה נהנסים
היו ולח נעשים וירישות חמר עתה עם כל זה הלח יפלח היות שכינה
נחרן לל יפלח נעיניכם כי הלח לח נחמור שהוח יתנרך יוסף פה יהוייב
היות לו יתנרך נגול ללילה כי הנה יסיבתו פה לינה כיסיבת מלכי
השרת שנבוחם לל העולם הוה יקנו התלבשות מתייחס לל העולם
כמחמר ספר הזוהר כחשר נמלכים שנחו לחברחס כחנשים וכן ניעקב
נהתנקו עמו ומחנה ללהים סהיקה רחייתו הגשמית שולטת נהס
ושלחס לחחיו כי הלח הוח יתנרך יוסף והוח נסתר נלתי נרחה כי לח
להיות שכינתו פה יהיה נו יתנר' שימו לנילה כי לח יתלנם מעין העולם
שהוח נו כי העולם מסוענד חלין ולח יתפרך וחין כח זה רק נליו יתנרך
שהוח לנדו עליון וזה לחמוד נכוכנ מחמרו ז"ל נמדרש יוסף נסתר עליון
שהוח עליון על כל נריותיו שכינו לכלול מלכי השרת׃ ושעור
הכתוב יוסף נסתר נלתי נרחה פה הוח מי שהוח עליון הפך המלכים
שיושנים פה נגלים נלי הסתר ועל כן נגל שדי הוח נעולם הנפל
שתחת לל השמים נעלי נגול כי לל השמים נקרח לל שדי שניתן להס
נגול על ידי שס שדי כמחמרם ז"ל שהיו נמחתי' והולכים עד לומרו יתנר'
די כי על כן שהוח יוסד נסתר לח יפלח שיתלונן נכל השמים נעולם הזה
כחמור׃ או שעור הכתוב לל תתמהו על המשכן שהוח נעל נגול
חיך תעכון נו שכינה כי הל ז יוסד נסתר עליון נרוחניות נסתר ועליון
נלי שנו מעליונותו למעלה נלתי תמלח מקום כמדונר והרחיה כי הלח
נלעדי המשכן נהיות מלח כל החרץ כנודו הלח נכל שדי יתלונן שהוח
תחת השמים הגנולים הנקרחים לל שדי יהלונן לללו מה חיק למימר
כי חס שנם נהיותו פה הוח נסתר נלתי נרחה שלין זה רק שלח יסתעד
לל מיסנו ללילה כי תמיד חיכותו נלי שנוי כך הוח המשכן לנני דידיה
כי לין הפרש נין נגול נדול לנגול קטן׃ קו תהיה הדחיה נדרך
חחרת כי הנה העולם הזה הוח לל נעשה על ידי שדי שהיו מתחיס
והולכים לעולם ועל ידי שס שדי הרוחני ניתן נסס גבול וחס הגבול
מעכב השרחתו יתנר' חיך שמו מגביל חך ודחי שלהיות העולם מסוענד
חלין לין עכוב וזהו נכל שדי יתלונן לו יוקר נפשיטות כי לחר שהשמים
הס לל שדי כמדונר ודחי שחיכותו נו והשכינה נעולם הזה נכלו של
שדי היו ונכן לל יפלח׃ או יחמר לל ירחה כמו זר לכס היותו
יתנרך נעולם הזה כי הלח יסיבתו היו נסתר נלתי נרחה כמדונר וגם
כי נהיותו פה הוח עליון למעלה כי הוח יתנרך הווה נכל העולמות
לחתת וזה נכל שדי הוח גבול השמים יתלונן ולח יפלח כי הוח סובב זה
כלם וסובלם והווה נכלן לחתת ולח יסתנה כמדונר׃ (ב) אומר
לה' כו' חמר מרע"ה כמדנר לל כל חחד מישרחל לל יעלה על רוחך
שליטען יהיה הוח יתנרך מחסה לי חני חפץ נהשרחתו נמשכן כי לח כן
הוח כי הלח חס לומר לה' מחסי ומלודתי חינו שתני חוסה נו כמי שחוסה
תוך נית למחסה ומסתור מוגן ומטמר חו תוך מלודה מפחד חויב שלח
יהיה רק נהיותו תוך הנית והמלודה ולח נהיותו חוץ ורחוק מהס

אֱלֹהַי אֶבְטַח־בּוֹ׃ ג כִּי הוּא יַצִּילְךָ מִפַּח יָקוּשׁ
מִדֶּבֶר הַוּוֹת׃ ד בְּאֶבְרָתוֹ יָסֵךְ לָךְ וְתַחַת־
כְּנָפָיו תֶּחְסֶה צִנָּה וְסֹחֵרָה אֲמִתּוֹ׃ ה לֹא תִירָא
מִפַּחַד לָיְלָה מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם׃ ו מִדֶּבֶר בָּאֹפֶל
יַהֲלֹךְ מִקֶּטֶב יָשׁוּד צָהֳרָיִם׃ ז יִפֹּל מִצִּדְּךָ
אֶלֶף וּרְבָבָה מִימִינֶךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ׃ ח רַק
בְּעֵינֶיךָ תַבִּיט וְשִׁלֻּמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה׃ ט כִּי־
אַתָּה יְהוָה מַחְסִי עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ מְעוֹנֶךָ׃ י לֹא־
תְאֻנֶּה אֵלֶיךָ רָעָה וְנֶגַע לֹא־יִקְרַב בְּאָהֳלֶךָ׃
יא כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה־לָּךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל־דְּרָכֶיךָ׃
יב עַל־כַּפַּיִם יִשָּׂאוּנְךָ פֶּן־תִּגֹּף בָּאֶבֶן רַגְלֶךָ׃
יג עַל־שַׁחַל וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹס כְּפִיר וְתַנִּין׃
יד כִּי בִי חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ אֲשַׂגְּבֵהוּ כִּי־יָדַע שְׁמִי׃
טו יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֵהוּ עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה אֶחַלְּצֵהוּ
וַאֲכַבְּדֵהוּ׃ טז אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ וְאַרְאֵהוּ
בִּישׁוּעָתִי׃

(א) כי אלהי הוא יתי' לח יתיחס אלין קיה ד זו ריקוק כי גם כאשר הוא על הסמיה לח יעדר מהאדם כי בלעדי הספע המקפידו מהתו יקנרך לח יתקייס העולם וגם לח יטרך תמועה לפעול הטוב זו הפכו כי הלח מה שהוא מחסה לי ומצודתי הוא אלהי בלבד תבטח בו שהוא שכשם שהמצודה אדם בוטח בה כן אל בחיבת הייתי בוטח בו כבוטח במצודה לקרהו מצודתי בחופן כי מה שאומר לה' מחסי ומצודתי הוא אלהי אל תיכ ־ יי לח כמה שהוא אלהי תבטח בו (א) ויתכן שעור הכתובים מהפסוק הקודם שאומר בין בהיותו יושב בסתר למעלה עליון מהעולם הספל בין כאשר בגל אדי יתלונן בעשבון זו מקדש השמים שהוא על אדי כמו שכתבנו בכל ב' המליתות הוא קדוש לקוריאו(ב) כי כאשר אומ' לה' מחסי כו' כמה שהוא אלהי אם שלח יסרה שכינתו בעולם הזה בבטח בו שיעשה שלקי ויצילני (ג) ורחה כח היא ישרחל אלהי כמוכח בך כי אשר הוא יגילך מפח יקוש אשר יוקש לילכך ומן מדבר הוות (ד) הלא הוא שבחרתו יסך לך ויסת תסך מבדיל ביניך לבין יקוש להגילך ממנו זו מה שמגילך מדבר הוות הלא הוא תלילה סיגטרך לכך רק לגה נגד פח יקוש וסוחרה מקפת אותך מדבר הוות הוא מגיחות אמתו כי היות הבטחותיו אמת ולח יכזבו להיטיב לבוטים הוא הדבר אשר יהיה לגה וסוחרה (ה) כי הגה אשר לח תירח מפחד לילה כו' (ז) יפול מגדך אלף כאזת חילוטים הבאים להזיקך וריבבה מימינך כי לגד ימין הקדושה יוקר אם יתרבו להרבות לידבק עשר פעמים על הבאמרים אל השמחל ואלה ואלה יפלו ממך בעזרתו בהיותך בדיק הגה לבל זה אלילך לח יגע הפס הב"ל להפילם ולהגילך מפחד לילה כו' (ח) רק ממכון שבתו יתניח ויעשה חפלך עד נדר ברק בעיניך תביט כו' והוא מה שמגילנו בהפכי הגמרת עושי רצונו יתברך שעל ידי תת עיניהם בעובדי רצונו יתברך היו עושים חוטם גל של עצמות כאומרו יהב ניה עיניה כו' ואין זה על ידי היות השרחת שכינה בניהי המקדש ותפלתו שם זו שתפלל ובח תלילך ויתית לח הרשע בידיו כי הם שאלו כל הארץ כבודו והשגחתו בכל מעלה בכל רגע לעצות רצון ירחין ועל כן כל מקום דיסבי רבנן עיניהו עושה רושם להמית רשע עד העשות גל של עצמות על ידי הבטה בלבד בלי שום הכנה וזלתה והוא רק בעיניך תביט ושלמת רשעים שתביט בם תרחה שילוס שמחותם ׃ וידוע כי לכין ורקין מעוטין לומר שמבלי הכנה זולת הבטת עיניך שתביט מיד ושלומת כו' (ט) לכן העולה מזה הוא כי הם שאתה ה' מחסי עם שעליון שמת מעונך ומשלקת מהעולם הזה כי מלח כל הארץ כבודך׃ (י) לא תאונה כו' עודנו כמדבר משה עם היש ישרחל ואומר רחה נח כי לח להגילך מנזה לריך לדור בלגך במשכן כי עד שלח הוקם המשכן ועליון שם מעונו יתב' לח תאונה חלילך היש הרעה אשר רחה פרעה בהקטנגיותו שלו באומרו ריחו כי רעה נגד פניכם הוא הכוכב ולולח ה' היה לך לח מולגת וכן ונגע הוא מכת נכורות שנאמר בו עוד נגע אחד אביא על פרעה וכו' לח יקרב בהלילך שתין לריך לומר שלח תקו בבוריכם כי הם גם לגנוף את המגדיים המתחבאים בהלכך שם לח היה הנגע הוא יקברך עובר ונוגף והוא הידוע מרבותינו ז"ל שהיו המגדיים מגלחים בבוריהם חל בתי ישרחל ליגן בעטה בהגיהם בחומרם כי לח יבח המשחית בית ישרחל לנגוף ושם נגפם ה' והוא מאמרנו על פסוק ועבר ה' לנגוף את מגדיים כו' שם הקשיבו כי לנגוף תחכם מיבעי ליה תקי לבח חל בתיכם לנגוף בהם המגדיים חשר יחבחנו הם תגנן יקח בבוריכם כי כשניקן רשות למשחית תיבו מבחין לכן תעשה בעצמי כדי שתבחין והוא תדע למה ועבר ה' בבבודו לנגוף את מגדיים כדי שלח יתן המשחית לבח חל בתיכם לנגוף המגדיים בין מדי עברו יקח תחכם וכל זה עשה לך הוא יח' מבלי היותו דר בימיכם בחלל זו במשכן׃

(יא) כי מלאכיו כו' הלח לאמרתי כי הוא יתברך בכל ומן הווה בשמים ובארץ ופורה ומגיל מבלי יהיה נר לתך בחלל ובמשכן כי ממכון שבתו יתניח ויגיל תת שוכני ארץ והלח החמר תם כן תיפה היך ישלח מלאכיו לשומרם ולח יזכרנו ממכון שבתו חל תחמה על החפץ כי דע תיפה כי חשר תרחה כי מלאכיו יצוה לך הם פמליח של מעלה ששלח הוא יתברך בבחת ישרחל לשמרך עם ישרחל בבל דרכיך (יב) לח תן הבטרך הוא יתבר' לשמרך על ידי מלחך יקרב חליכם כי מן השמים ישמרך הוא יתברך בארץ הלזו השפלה רק כדי שעל כפים ישחוך והוא מאמרם ז"ל על ואתה תחכם על כנפי נשרים שהוא מרעתם שכוונתה שהוא מהלך כמה ימים ונשחוס מלחכי השרת לשעה קלה (יג) ולח היה להגילך מחיות המדבר ונחשים ועקרבים כי לזה מבלעדי מלחכים על שחל ופתן תדרוך תרמוס כו' כי מלתו יתברך היו מומתי' על ידי הענן באמה שה' הולך עתך בענן (יד) משיבה רוח הקדש בשמו יתברך בחלו פיו ידבר ואומר עוד דע לך כי קף גם אם שלחתי זו מלחכים היה כי לח היה להם זכות כי לח חשקו בי כי דע חיפה כי חשר בי חשק גם אניהיה יחיד לח על ידי מלחך להגילהו וגם לח על ידי תפלה רק כאשר בי חשק ולח בזולתו כן ואפלטהו על ידי עצמי וגם נוסף על הפלטה משגבהו הם גם על החשק ידע שמי שיודע בשורות שמו יתברך והוא מהלי מבלי אהיה למטה מערה שביניה בחרץ רק באמה שחושק בי ובאמה שידע שמי ולח על ידי מלחך (טו) ואשר תרחה כי אחר שאפלטהו יקרחני ואענהו ון הענין שטרם יקרח לח הייתי עמו כי הלח גם בלי תפלה באמה שחשק בי בלבד אפלטהו כי הלח עמו אחכי בצרה ואה שאחר שאפלטהו יקרחני ואענהו הוא דרך חיבה שעם שהגילתו גם קשמת לשמוע תפלתו כמאמרם ז"ל שמקדום הקב"ה לתפלתן של לדיקים וכאמרתו למעלה על פסוק תקות לבו כו' והוא כי הם ישחלו שמי תהובי המלך ממנו הים שהלתו והמלך ידע מקודש שהלך בל אחד מהם ולאחד יאמר שתוק כי שהלתך נתונה לך ולשני ישמע עד תיומו הת מי היבב המלך יותר הוי אומר הת השני שמבבדו בהשקעשע לשמוע אמרי פיו וזהו תקות לבו נתת לו ועם בל זה ואשר שפתיו בל מנעת ועל דרך זה אומר הוא יתברך הם תרחו שיקרחני ואענהו ולח הגלתיו טרם ידבר הימו שאני רחוק ממנו עד יקרחני כי הלח עמו אחכי בצרה ונוזר הגלתו ומנן לו הלח שאפלטהו וגם אכבדהו שאשגיע תפלתו להשתעשע בדברו עמו כי עדין לח ידע שהגלתיו ולח כתלך הזמור לאחזו בלך מדברותיך כי כבר הושעתיך ׃ או יאמר הם אשר בך חשק מלחך יתשך שאפלטהו ואשגבהו למה מלינו כמה לדיקי' הנחשק בצרה עד שהפללו ועניתם בעניין יצחק בעקדות חשתו וכיולח הלח הוא כי מה שתרחה מי שיקרחני ואחר בך תעשהו לח מבלתי היותי עמו בצרתו הוצרך לזה רק עמו אחכי בצרה הלח שאפלטהו ואכבדהו כמאמרם ז"ל לשה היו החמהות עקרות משפי שהקב"ה מתקוה לתפלתן של לדיקים ואין לך בבוד גדול מזה שהלהי העולמות בלם משתעשע לדבר בו ת' מילורין לשבר בדרך המה ועל בן תנרהם הוצרך תפלה בזולתו מה תקן לי בו' וכן יצחק ויעתר יצחק וכן יעקב על דבר אחיו הלילני נא כו' ׃ או יאמר כי הנה יש הלה מלרות ויש טובות קניניים ויוכללו בשלשה והם בני חיי ומזוני כשבר נגלו חותם חו"ל ועל בלם אמר על ההלה מלרה אחלנהו ועל נ' הקניניים אמר על העושר ואכבדהו כמ"ש ז"ל האומר הרי את מקודשת לי על מנת שאני עשיר אין אומרים בדבי תלעזר בן תרסום תלח בל שאכבדין אותו בעירו מפני עשרו (טז) ועל חיי אמר אורך ימים אשביעהו ועל בני אמר ואראהו בישועתי והוא כי על מי שים לו בניס כאמר לח יבושו כי ידברו את אויבים בשער כמפורש במקומו נמלח כי ישועת ה' לי על ידי בניו מחויבין בב"ה של מעלה וזהו ואראהו בישועתי ׃ (טז) או יאמר יקרחני כו' עיין הבתוב תלגנו על פסוק להגיחל אוהבי יש כו' והוא כי הנה בהשר יהיה לדיק בעל ויסורין מה יעשה הוא יתברך לבל יחשר בעיני בל רואין בן אינו לדיק רק לעיני ההמון שעל בן ייסורין בחים

עליו הלח הוא כי יעבדהו בכל עתות נצרה והוא מלמד הנמרח כי רבה ורב חסדך תרוייהו רבנן חסידי הוו מר מנלי כו' נבי מר סמידה לכלבי ונבי מר נוסקרא לחבשי לח שכיח הלח דלתו נזכותא תליח מילתא הלח במולח וכבר כתבנו במקח שערים כי אין חומרו במולח כפשוטו כי הכל נידי שמים כו' והנה כינקוטו מיסח מהקדמת הנמרח בחומרו תרוייהו רבנן חסידי הוו מר מנלי כו' כי לבל יחמר חיש כי חשר ידוכה נייסורין חולי לח לדיק הוא על כן רחיה על לדקתו נלוי לכל הוא דמנלי ותתי מיטרח כי תפלתו נשמעת וזה כתבנו שהוא עניו מקרא שכתוב לחני חוכיחי לחכ כו' כחשר כתבנו בחרוב' במקומו כלל הדברים כי כוונתו יתברך לעשות מספירות קרן קיימת לעולם הבח • ובכח הל הכתובים שחנו בהם שחומרים גם הם ענין זה יקרחני כו' שחומר חשר בי חשק שהוא לדיק רבן בי הנה יהיה מובטח שחפלטהו ונם לפנדהו על כרחו כחשר ידע שמי כמדובר בקודם ונם יקרחני ואענהו שחפלתו נשמעת תמיד כענין מר מנלי ותתי מיטרח חך לח זבטיחהו שיהיה עשיר כי חם נסם שחשמע תפלתו יהיה נצרה כענין ר' חניח בן דוסח שהיה מתפלל על כל העולם ונענה ועם כל זה לח הסיבה ידו פם לחם עשרים רק חרונין והטעם כי עמו חכבי נצרה נעלם נהיותו נצרה כי הוא לטובתו בי יעשור ליחין חבוין וכענין ויהי ה' לח יוסף ויהי נצרה כי ויהי נבית חדוניו המלרי ויהו עמו חכבי נצרה • חו שעור התיבות עם שיקרחני וחענהו נהתפללו על הכל עם כל זה עמו חכבי נצרה כי דיו לעבד להיות כרבו כי שכינה נגלות כך יכול ויהו עמו חכבי נצרה כלו' כניכול חני והוא סיום נבחינת נרה כחתי ולח מבלי היות לי להספיע בו טובה חני מניחו נצרה כי חם חחללהו וחכבדהו בעשר וטובה כי יש לחל ידי כי לי הכל (טז) חלח שעל ידי הניח לותו נצרה וחני עמו יוכה שחורך ימים לחביעהו שהוא על ידי היות לו נרה בעולם הזה יבבע בטוב העולם הבח לו יזכר שהוא בעולם שכלו חרוך ועוד שנית כי וחרחהו ביהושפט והוא כי כל המנטער על נלות שכינה חו סובל ייסורין כתוה רוחה נבחתה כחתר הכתוב ישוו לתה משוש כל המתחבלים עליה ויהו וחרחהו בישועתי שהוא ביהושע שלח בעלמה שיוכה לשוש לתה בנחתה ויהושעתה :

צב (א) **מזמור** שיר כו' טוב להודות וכו' רחוי לעיל לב מהו כפל מזמור ושיר • ועוד שנרחה שבח לומר ולשורר לתת בשבת ושוב תינו מוכירו בכל המזמור חלח שחומר כי טוב להודות לה' • ועוד מי לח ידע כי טוב להודות לה' • ועוד למה מחלק הדבר לשנים ונמלות שוות טוב כו' ולומר כו' • ועוד מי לח ידע שעמו יתברך הוא עליון • ועוד חומרו להגיד נבקר חסדך כו' למה יהם הנדת החסד בקר ונם שיהיה ח' והחמונה חל הלילה ושיהיו לילות רנים • ונם למה מפרט עשור ונבל וכנור • ונם חומרו עלי הגיון נכנור כי הלח נם העשור ונבל היה עלי הגיון שהיה הוא הובה בומרו • ועוד כי בין למ"ר כי מזמור זה חמרו משה כמומרים הקידמי' בין לחומר שחמרו חדם הרחשון לח לזה ולח לזה היו כנור ונבל ועשור • חמנם הנה נם לחומרים שחמרו משה ירחה שלח יטעטו שלח חמרו חדם תחלה חלח שחור ובח לו למשה נרוח קדשו והנה חמרו רז"ל כי כשחטח חדם היה מיד מת חם לח שבת הופיעה והניחה עליו וכן חמרו נפרקי רבי חליעזר שחמרה שבת בכל שבת ימי המעשה לח נהרג הרג ובי חתה מתחיל ונוכל חדם מדינה של נהינם והתחיל מזמור • ובכח הל הענין נהזכיר שני דברים חחד מפורסם נדנרי רז"ל כי כשחטח חדם מיד נסתלקה שכינה לדקיע הרחשון ועל ידי כן נתקלקל העולם בעשר קלקולים כמ"ם נספר הזוהר וחסרו ו' דנרים מן העולם והנ' מחמרו נם ר"ד על פסוק וישמעו חת קול ה' חלהים מתהלך נגן לרוח היום והוא כי קול ה' של רחמים נח לרחמו חלח יחות רק יקבל עונש ולמה וכה לכך הלח הוא לרוח היום הוא רוח יום השבת שהיה מתחיל להופיע מיום השבת והניחה עליו והנה כמלח שהיה לו לחדם להחזיק טובה לנם הרחמים שקבל סניגוריח מיום השבת וריחם עליו ולעשות תיקון על שכינה שנסתלקה לדקיע • ובכח הל הענין והוא כי חמר הנה מהשבת ומה' נמשך לי חייס חך חיני עושה עיקר על מלילות חיי מלד עלמי רק על שנחחייתם חותי חודה חת ה' על חשר נמל עלי נל להיות כפוי טובה לקוני וזה חמר הנה עלי מזמור ושיר נשביל יום השבת שנרם לי הטובה (ב) ומה שחייתם לטוב לח על מלילות חיי חלח מתי כי חם מה שהוא טוב הוא להודות כו' כי על ידי הללתי חודה חת ה' מה שחין כן חם הייתי חת מיד כי לח שחול חודה ולח מות מהלל יה • (א) חו

שיעור הכתוב נם שיהות מזמור ושיר ליום השבת שהלין עלי שנמשכו לי חייס ותיקון העולם (ב) חנל טוב הוא להודות לה' שקבל הסניגוריח ומפר' ולומר מה שחמרתי שהוא טיר הוא להודות לה' שריחם עלי נמדת רחמיו ומה שחמרתי מזמור הוא ולומר לשמך עליון שהוא לשמך חותו שעלה ונסתלק למעל' הוא שם חדנות הוא שכינה מדת הדין שנסתלקה למעלה והוא לשמך עליון שנסתלק עליון מעל החרץ שעל ידי ומירות תשוב תעלה ויתוקן העולם • (ג) ועל הדבר הרחשון שהוא טוב להודות לה' חמר זה חין לריך נשם כי חם להגיד נבקר חסדך כי נמה יודע כי החריך לו ימיו הוא יתברך ולח יקיי' חומרו ביום לכלך מחכו חות תמות כי חם הוא נחה שיכנס קנת מהלילה ותיכו חת חולי הוא יתברך כיון נחומרו ביום לכלך על יום כ"ל שעות מנקר יום השני ולח מהלילה שקדם כענין ויהי ערב ויהי נקר כי חם שהלילה תלך חחר היום ותופס לילה שחחר חור היום לך יודע נבקר שכבר הושלם יום ולילה ועודנו חי ולח יודה ויניד חסדו יתברך וזהו להגיד נבקר חסדך שהוא מה שטוב להודות לה' לך על הבחינה השניח הנקרחת חמונה שהיח לחחריח הימים שהוא חומרו ולומר לשמך עליון חיכו עתה נבקר כי הם ומחוכתך יהיה הומר נלילות (ד) ותי חלו לילות הם הלח הוא חותם שהם עלי עשור ועלי נבל הוא המנגן נלילות עלי עשור וכו' הוא דוד שבח לתקן כי הוא חדם כמודע ויתקן נחשר ה' לחתו כי חיכו חי שיכתרך להתחיל לנגן נידיו ולהנות נומר נכלי הנגון כי חם הוא חותו שיומר עלי הניון נכנור שהוא שמה שהיה מומר היה על היות תחלה הניון נכנור מלינו כי היתה רוח לפונית מבשבת נכנור והנה מלינו והוא על דוד כי הוא עלמו חדם הרחשון והוא חומר על תיקון הסכינה הוא שמך עליון שהזכיר שנסתלקה למעלה ועל ידי חומרי דוד מתקנת וחוורת ועל ידי כן מתקיימת חמונת טוב העתיד לחדם נמלך העתיד מלך המשיח והיה זה נלילות שהיה דוד חומר נכל לילה ובוה ניחר חומרו וחמונתך נלילו' והי' וה ע"י מה שהחריך לחדם הוא יתברך שחל"ב לח היה יוכח שם לעולם שמוכיע יכל דוד לתקן חת חשר עותו כי הוא חדם הוא דוד הוא משיח וחדם התחיל לשוב ודוד נמר התיקון להכין לומן מלך המשיח כמו שחמרו ז"ל חלה תולדות פרץ כו' שחמרו רז"ל כל תולדות שנמקרח חסרים חוץ מב' חלה תולדות השמים וחלה תולדות פרץ והטעם כי על ידי חטח חדם הרחשון לקה העולם בו' דנרים שהם ויהו חייו קומתו מחורות פירות החרץ פירות החילן ועל כן חלה תולדות השמים כו' חלח כי שנה דנרים היו בו מה שלח היו לחחרי חטח חדם ויתוקן על ידי מלך המשיח שהוא נן פרץ ועל כן חלה תולדות פרץ חלח והלח ערוין לריך טעם למה נרמזו מילוי נפרץ שם ולח נפרס' שמוכיח לידעתו לך הוא כי שם שמספר מניחת דוד לעולם חשר על ידו היה התיקון על כן שם נרמז ועוד חמרו נספר קוהלת לעולם חשר על ידו היה התיקון על כן שם נרמז ועוד חמרו עשר קללות ונחת רנקה וגללנה עשר נרכות ויקן לך החלקים כו' שהן מתקיימות לעתיד לנח כמחמרנו ז"ל וגם לזה לריך תיקון והוא ע"י דוד נומירותיו וכמחמרנו נחומרו ותדנר על נית עבדך למרחוק כו' וזה לחשוב כיון פה נחומרו עלי עשור ועלי נבל וכו' שהוא כי יעוד חדם דוד לומר נלילות עלי עשור שהוא נבל עשור של עשר יתרים לרמוז תיקון לנל יעדרו העשר נרכות ועלי נבל סתם נעל ו' יתרים להכין תיקון הששה דנרים שלקה העולם וה' עזרו כי היה עלי הניון נכנור כי היה שירו על היות הניון נכנור עלמו מחלו מחלו יתברך כמדובר :

(ב) אז שיעור הכתובים ענין המשנה שיהיה חדם מוכן הודלה על העבר ולועק על העתיד לנח וזהו טוב להודות לה' על העבר שנתן לי חייס ולומר וכו' על העתיד על היות שתך עליון שנסתלק שכינה ויהיה העולם הולך ומתקלקל ועל ידי ומירות יתוקן חסם של דוד כחשר יבח ופי' על הח' להגיד וכו' ועל הנ' וחמונתך שחנו מתחיים שתתקן הוא עלי עשור וכו' ככל החמור • (ח) כי שמחתני כו' חמר חדם הלח חמרתי כי חודה חת ה' וחומר לשמך עליון והלח יחסדני סומע נחמת נחמור כי לח יקבן כי נכל לנבי חלי חומר כן כי חי חומין הלח שקעלה על הלח חבבר מחני המות חתת היותי מוכן לחיות לעולם על כן חלי חומר כי חלילה לי מוה כי הלח חדרבה שמחתני ה' כו' והוא כי הנה הטעם היותר נודק הל היות עונש חדם מות ולח ייסורין וחי לעולם הוא כי הן החדם היה מרכבה הל השכינה ולכונה זו נרחו יתברך הלח שבהעוותו נתקלקל ונתעבר חומרו מלסנול קדושת רוחניות השרחת שכינה עד סור ופסוק זוהמת נחש מישרחל מה שחין זה מתקיים כרחוי עד יעות נבר ויחי' שקתמרק הלחת ונהמקו נכור החרץ ויתחדש

החומר

ידיך ארנן : י מה־גדלו מעשיך יהוה מאד
עמקו מחשבתיך : יא איש־בער לא ידע וכסיל
לא־יבין את־זאת : יב בפרח רשעים כמו־
עשב ויציצו כל־פעלי און להשמדם עדי־עד :
יג ואתה מרום לעלם יהוה : יד כי הנה איביך
יהוה כי־הנה איביך יאבדו יתפרדו כל־פעלי
און : טו ותרם כראים קרני בלותי בשמן רענן :

ותבט

החומר זך בלי סמרי וזהמת כיום הבדלו ביתי בראשית ויוכן לקבל הסרחת שכינה לו יותר מבמתן תורה כי לו עדיין היה להם יצר הרע לך לעתיד יסיר ה' לת לב החכן ויקן לנו לב בשר בתופן כי טובה היתה לנו המות כי בה נכפו כל הסנגר שוב ה' לת שיבת היוקנו עם רוחנו גוויתנו סובלים הסרחת שכינה עלינו לתרי מירוק החומר במעבה החלמה מה שתין כן תלו נשתר החלם וחסתו חיים כתשר המה כי לו לפי' חין הלף שנים פעמים לת קוסר מעליהו הלחתנו ולת נשוב עוד תל היוקנו כדקים להסרוקנו יתברך כנודו עלינו גם כי נתמרק בייסורין על תשר חטאנו ועל כן היטיב תשר דבר ר' מתיר במה שתלנו כתוב נספרנו והנה טוב מתד והנה טוב מות וזה יחמר חלם לפניו יתברך הנה לומר לה' כי שמחתני ה' בפעלך שקנסת עלי מיתה ולת הכחתני בחייס כי על ידי כן במעשי ידיך שהוא כעין הנוף הדק וך שייתי מעשה ידיך כשעשיתני במעשה ההוא עלמו תרכן לעתיד שתשוב תחדשני תרכן לעתיד מה שתין כן לו הסתרתני חי לעתיד שהלת לת תהיה רק עכור ולת כמעשי ידיך וחמר מעשי בין"ר הרבוי להיות שתי מעשים של בריאה ושל עת התחייה שעל ידי היות שני פעמים מעשה ידיו יהיה יותר זך וקייס לעד ועל כן ירבו שלת יקרנו כמה שנלט בו יצר הרע ונתעכר *

או שיעור הכתוב כי שמחתני ה' בפעלך והוא כי הנפש שהיה בחדש הו' הנה שמחתני במה שהכחתני בנופי הוא פעלך תשר פעלת תך יותר מגדר שמחה היטבת לי בנזירת המות לתחר זמן ולת הסתרתני חי לעולם כי עתה במעשי ידיך תרכן לעתיד שהוא בשובך לעשות תותי זך על זה תרכן שהוא יותר מגדר שמחה * או יחמר מצין מחמר רז"ל על התחיה ליסד דעת המתמיהין תיך יקום מת תחר העשות עפר והשיבו להם מתי תלת הוה מתי דהוה לת כל כך ומצין זה יחמר חדם הרשון לרחית התחיה כי שמחתני ה' בפעלך שהיה הכל יש מתין תלת הוה והוה תס כן מוה תבטח שבמעשי ידיך דכבר הוה שודתי תרכן בתחיה שקשוב תעלנו * או יחמר הכתוב הטעם שבקשנו שתרש יחטח היו נוף ונפש זכים יתותו יחד תך תחר וזהמת נחש ויתעכר הנוף יוכרח למות לוכך החומר להיות בחברת הנפש ותי לעולם וזה חמר תיני קץ על המות כי הלת לתי הנוף חמר כי שמחתני ה' בפעלך בהיותי עם הנפש שהיה פעלך מזווג עלינו כמודע וגם הנפש תחמר במעשה ידיך הוא הנוף יהיר כפיך זך לת תקוק כי תס תרכן בחברתו כלומר מה שתין כן בהתעברו לכן הנה טוב מות לתקן (ו) ותופן התיקון על ידי גלגולין עד גמר הטהרה בתחיה לת יכלס רעיונינו מה שהוסב מחשבות לבלתי ידת ממנו נדת כי הלת מה גדלו מעשיך ה' וכו' והוא בשום לב שהל"ל תים הכם לת ידע כו' תס יחנת עומק מחשבותיו יתברך שתים בשר לת ידע כו' תך תחרי לומרו כי טוב מות שעל ידי כן יהיה זך לעתיד כחשר בהיות יהיר כפיו והוסר חמר לת תוכל לפרטם כי תס לומר הלת דחיה לעינינו מה גדלו מעשיך הנגלים ה' הוא עולם ומלותו שתין תים יכול לרחות ולהבין כלו ולת תקנתו עם היותו נגלה מוה נדון תקל וחומר כי מתד מזה מחשבותיך הבלתי גגלים מלהסיגם וחין להרהר תליה כי תין מסיג (ז) כי הלת לפילו מי שהוא בגדר תים חסוד כנודע מכל לחסיס שנתקרת תף על פי כן שהוא בגדר תים חכם וחסוד הוא בשר לת ידע וכסיל הוא גם הוא תחים המוב' שלת יבין זת וזת ויתמה על החפץ * (ו) או שיעור הכתוב הנה תין לתים להרהר תקל וחומר ומה תס הגלה יפלת בעינינו כי מה גדלו מעשיך ה' ומה גם מחשבותיך הנסתרים כי מה עמקו מחשבותיך (ז) וזה הוא ק"ו כל כך גדול כי תים בשר יקרת תשר לת ידע וכסיל תשר לת יבין זת וזת * או יחמר הלת לחמרתי שעמקו מחשבותיך בגלגולים ומה נדע כי כן הוא לזה לחמר תים בשר לת ידע מעלמו ענין הגלגול וכסיל מהתורה כי כסיל הוא מקביל תל חכם כמה ד"ת בן חכם יאמת תב ובן כסיל כו' לת יבין זת וזת הוא ענין כי מתים לוקחה וזת והוא כי מתי וזת כי לת לוקחה וזת כשתר היה רק עכס בלע תחד תך הוא מחמרנו בגיתור התורה כי בתחלה ומה גם לפ"ד דו פרלופין נברלו נפש חוה היתה בו ולפילו לדברי הכל כל נפשות תיתי ישרתל היו בו כמחמרת ז"ל בפ"ר ונפשה גם היה וכפהוסרה מחדם לת נלע עכס בלי נפשה הוסרה ממנו גם היה בו כי תס בכל הנפש תשר היתה בו כי תקרת תשה לת לוקח רק עכס תך הוא לוקחה וזת שחל"כ למה על כן תקרת תשה לת לוקח ממנו ותס כן תין לך גלגול גדול מזה וקל ויחומר הדברים תס עודת נחיים יש גלגול כל שכן תחר מות כחז"ל שתל"כ מתי וזהו וכסיל לת יבין זת וזת שתלו יבין היה הגלגול נודע תליו * או יחמר הלת חמרתי שהמות הוכרח על כי מתחלה נדקו יחדו הגוף הזך עם הנפש ותחר כך נפנם הגוף והוכרח למות ליתקן בתחיה על זה תמר הים בער וכו' וכסיל לת יבין זת וזת הוא הקורה תדם כי יתות בחבל וכו' כי למה יטמת תשר בחבלו תס לת שנמות תדם שהמת נתת כשתרה דבקה בגופו והיו תדבק נתשר בחבלו הנה המסכיל בזה יבין כי טוב היה המות לתדם וורעו ליטהר מזוהמ' הנחש לשוב נזכוך בתחיה (ח) וחס יחמר תים מה יעשה תדם נרחות רשע וטוב לו ויפקפק בהשגחה לזה חמר בפרוש כו' הוא להשמדם כו' תו יתשך זה מפסוק הקודם לומר תים בער יקרת וכסיל מי שלת יבין וכסיל גם כן תשר יבין כי בפרוש וכו' הוא להשמדם עדי עד * או יחמר בפרוש רשעים בנכסים כמו עשבונינו שהוליתו ניץ הם הבנים שהללינו גם בנים הוא להשמדם עדי עד לנכות זכיותיהם * (ט) ואתה מרום כו' הנה יפול לב תדם על קושי ה' לומר הלת מרגלן בפומת דנדולי עולם שהחוטת פונם למעלה ומקרין מלת דבר תליהוה תס חטאת מה תפעל בו תך התמת הוא כי בו יתברך חלילה לפנום כי תס ענין מחמר התורה נור ילדך תפי שעל ידי עיוות נלקי מקנלת הסכינה שפע רב טוב מלמעלה והוא תשות מצין דדי המיניק שבתין יונק יותנו דריה כי לת יבת חלב בהם אך תפנם החמור בדברי חכמי החמת הוא שהחוטת פונם בשורש נפשו הדבק למעלה לפי בחינת העון וזה יהיה ענין הכתוב הלו והוא כי תחר תומרו שברחה יפריחו רשעים וכו' ויצינו בנים כו' הוקשה לו שתחר שבהעוונם הם פונתים למעלה חלילה למה יתריך להם עד יכנו וכיותיהם ולת יכריתם בהחילם לעוות ועוד כי תיך חמרנו להשמדם עדי עד שברחה שהוא בדור רחשון זו שני והלת לעומת זה ידענו שתדרכה לבלקי ידת ממנו נדת מגלגל פעמים שלש עם נפר על כן להסיג על כל זה תמר ותתה מרום כו' לומר שלילה לתל מפנם כי תתה מרום במעלתך לעולם ה' כמחמר תליהוה תס חטאת מה כו' כי בין יזכו בין יחטאו לעולם תתה ה' בלי שיעור ופנם חלילה ותיך מהדם כי תס מגלגל עמהם פעמים שלש כי תס תחר שהפריחו רשעים ויצינו פועלי תון שיצינו בגלגול פעם שנית (י) ותרחה כי עדיין הם חויבין בגלגול הב' הנה הנם חויבים לך כבתחלה וזהו כי הנה חויבין עדיין תתה ה' כלומר מתנהג ברחמים ותם חוזרים שליטת ותרחה עדיין כי הנה חויבין תו יתבדו לנמרי ולהבדון הוא כי יתפרדו מלחך וילקה ברשע הדבק בשכינה וזהו הפנם כי תלק שורש נפשם הדבק בשכינה שנפנם ותם עד שלשה גלגולים יקלקלו תהדם ממך שיתפרדו כל פועלי תון לך בך חלילה תין פנם * או יהיה יתפרדו כענין הכתוב תללנו על ממקום קדוש יהלכו כי תחר שהיו רשעים קבורים תוזרו בגלגול כרשע' וכזו במקום תיקון ליקרב תל הקדוש למעלה קדרכה וממקום קדוש יהלכו ויתפרדו עוד מהקדושה כי יוסיפו להרשיע וזה יחמר תדע למה יהבדו הוא על כי במקום שעל ידי הגלגולים היה להם להתקרב תל מקום קדוש תדרכה יתפרדו כל פועלי תון בגלגוליהם * או יחמר חויבין שהם מכעיסיך יהבדו לנמרי לך הפועלי תון להנתם לת יהבדו לך יתפרדו בגד מה תן הקדושה כענין עיוותיכם היו מבדילים כו' :

(ח) או יחמר תם יחמרו לו מה תקהלל תדם והלתיכו תמך דור תנוש ודור המבול ודור הפלגה על כן המר הנה חלה רשעי' זרים ופסולת הם תללו כי הנה בפרוש רשעים הם דור תנוש ויצינו כל פועלי תון הם דור המבול להשמדם וכו' כי פסולת היו (ט) ולת פנתו חלילה כי ותתה מרום וכו' (י) ותחר בני נח שנחרת בו והנה חויבין ה' שנקשו ליחס נך הנה חויבין הרחוי היה תק"ו שיחזרו תלת שעל תחדותם הוכרח שיתפרדו כל פועלי תון מתחדותם המסייע כלומר שעל כן הפילם ה' (יא) המכס תין לי חלק בהם כי לתחרי כן ניתי הכרחם תחר שנתגלגלו בהיות תדרם בן מ"ח שנה תו ותרם כראים קרני מנת לוט והלזה היחל עניני כמ"ש ז"ל מלחתי דוד עבדי היכן מצחתיו בסדום כלו' כי תחי מלד הקדוש ותחר היו תלוטים כנר תבדו ותהו ותרם כראים וכו' כחשר יגח בזיקורו בם ר"ל : ותרם כראים דבוקתיו ז"ל בפר"ח תמרו פסוק זה על מנחם בן עמיחל שנתתיד לנגח לך' רוחות העולם ולפי דרכנו יחמר שתחר ספרו מחבדן הרשעים הרגים מה היה שהוא לת נגעל לנמרי בחטאתו ביום שנלטיוה ומה גם למו"ל מין היה תפיקורוס היה קולן בנטיעות מושך בערלתו היה ותדרכה הוסיפו לו יתים ושנים והיה מסורר מומור זה לפנינו יתברך נרוח הקדש לו"ח הנה

תדרנה

יג וְאַתָּה עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים
תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי: יג צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז
בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה: יד שְׁתוּלִים בְּבֵית יְהוָה בְּחַצְרוֹת
אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ: טו עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים
וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ: טז לְהַגִּיד כִּי־יָשָׁר יְהוָה צוּרִי
וְלֹא־עַוְלָתָה בּוֹ:

צג א יְהוָה מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְהוָה עֹז
הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־
תִּמּוֹט: ב נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה:
ג נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יְהוָה נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ
נְהָרוֹת דָּכְיָם: ד מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים אַדִּירִים

משברי

תמוס תיך תלק תלוה יפרד ויתבד על כן נומר מתמרו ותומר שקולים
בנית ה' כו' לומר הכה גם הלה שקולים כפשוטם בנית ה' למעלה תלת
שמה שבעולם הזה הנקרא חלכיהם חינו עיקר הנפש כי אם הפרחה
בלבד מעיקר הנפש שהיא למעלה התפשטות ממנה בלבד כלומר כי מוה
נין תבין כי מה שיתפרד ויתבד חינו
כי אם ההפרחה והתפשטות
לא העורש (טו) ועם כל זה עוד
יעשה הוא יתברך לבלתי ידח ממנו
נדח כי אם עוד ינובון בשיבה תחר
שנעשים שנה לא יגעל בהם על שלו
לון תשובת' שלימה כי נומל כאם
לחטא ועכ"ו אם עוד ינובון בשיבה
דשנים ורעננים יהיו לפניו יתברך
(טו) וכל זה אלחי בח בטענות לבל
ירחה ניגוד בהשגחתו הוא כדי להגיד
לעם כי ישר ה' כי אלחי לעלמי חיכי
צריך טענות כי ידעתי כי הוא צורי
שלא מתי ניוש הרשעון ואמה שנור
עלי מיתה ידעתי כי לא עולתה בו:

צג (א) ה' מלך נאות כו'

דרך המלך שנמלכו מרחה שפלות ונומל חסדים לעם למיקבלוהו
עליהם כד"ת היום תהיה עבד לעם הזה כו' לומר כי לח כן מלך מלכי
המלכים כי אם כאשר ה' מלך תו נאות לבש ונם תין נבורתו כנבור בשר
ודם שלח יתהלל חונר כמפקתה כי אם לנם ה' עוז מעת התחזר ועם כל
נאותו ונבורתו סובל העולם נם בהיות בלתי עושי רלונו כי לף לעומת
נאותו ונבורתו תכון תבל בל תמוט ועל כן צריך לסבול והתריך מפני
תקון העולם (ב) ולח מבלעי יכולת חלילה כי הלח ככון כסאך מאז
שהוא השמים כסאך הוא ככון מאז מלכת בבריאת עולם לך אתה מעולם
אתה ואיתך תחת ומן ואיתך צריך תבל: (א) או יאמר בשום לב
לל החילו שלח לנכח שלח לומר מלכת לנשת ויצא לנכח בחומרו תכן תבל
והוא בהזכיר מאמר ספר הזוהר שבנבריא' העולם עולה תורייתא קמי
קודשא בריך הוא ואמרת לי לית עולם ואמר לה על מנן
אתקריתי תרך לפיס והנה ידוע כי התורה נקראת עוז כמ"ש ל' שבמקן
תורה הלכו כל החומות תצל בלעם ואמרו לו מה הן הקולות וברקים אלו
האם הקב"ה מביא מבול לעולם לומר להם ה' עוז לעמו יתן הקב"ה מוקן
תורה שנקראת עוז לישראל עמו ועוד ידעתו מרבותינו ז"ל כי מקחלה
עלה במחשבה לברוא תת העולם במדת הדין ולח היה העולם מתקיים
עד שמקף מדת רחמים ושעל המחשבה הוא כתוב ברחשית ברח תלהים
ועל המעשה כתוב ביום עשות ה' תלהים תרץ ושמים • ובכח תלך הענין
והוא שהומר המשורר כאשר ה' מלך שהוא עד לח עשה תרץ ותלות
הנה תחלה האם הנו' נאות לבש להתנאות למעלה מן העולם
לבלתי הטפל בו כי אם להניח את מדת הדין הוא החלהים הוא שכיחה
בלבד היה מדת הדין לברוא תת העולם אך כאשר נבש ה' הנאות הנו' אז
העוז שהוא התורה התאזר נגדו יתברך ואמר לף אתה עם מדת הדין
רלוי תכון תבל בלתי נמוט מה שאם כן אם אם הרחמים נאות לבש
ועולה ופורש מן העולם שתבל ימוט ואין עולם (ב) ואין לריך לומר
תבל שהוא בללות החרץ כי אם גם השמים כם אך הוא ככון מאז מעולם
אתה ה' בעל הרחמי' שנאחזת עם מדת הדין ומעולם אתה ולא למעל'
מן העולם כאשר נאות לבשת והיית מניח העולם לל מדת הדין:

(ג) נשאו נהרות כו' הנה ג' בותינו ז"ל פירשו נהרות הללו על הל'
מלכיות ואחריהם כתבו רש"י ז"ל והמפרשים ז"ל ואחריהם כל אחד ימשוך וכאמר לפי דרכו הנה על ידי היות שאך ה'
בעל הרחמים מתוקף בעולם ולח הניחתו למדת הדין לבדה נתקיים
העולם לך הנה לעומת זה נשאו נהרות ה' כי היה להם למלכיות
התנשאות בעולם ואין זה רק להיות למדת הרחמים שייכות בעולם כי
על פי מדת הדין לח היה להם התנשאות ונאו נשאו נהרות על ידי ה' הוא
שם הרחמים ומי יתן ולח היו מתנשאים ומרימים קול לומר כי יהם רמה
לך הנה נשאו נהרות קולם הו יהיה מה שנשאו קולם מאמרם ז"ל על
פסוק הוי המון עמים רבים כמהמת ימים יהמיון כי המלכיות מנוימים
על ישראל כנלי היס שכל ח' תומר אלי אשנוב לת כל העולם כן כל עם
על ישראל ועל כן יהי כח חסדך ועשה שלפחות גם שלח יאמרו שמחת
נאותם על רלונם עמים רבים כמהמת ימים יהמיון כי ישראל כלומר ונאלנו
והנילנו מן הגוים (ד) ואם תאמר כח ה' כי הלח כנגד מה שהמלכיות
המשולי' להנהרות נאמרו הולם ואם אמים מתחלל חלילה לריך להאריך עד

תמוס תיך תלק תלוה יפרד ויתבד על כן נומר מתמרו ותומר שקולים
בנית ה' כו' לומר הכה גם הלה שקולים כפשוטם בנית ה' למעלה תלת
שמה שבעולם הזה הנקרא חלכיהם חינו עיקר הנפש כי אם הפרחה
בלבד מעיקר הנפש שהיא למעלה התפשטות ממנה בלבד כלומר כי מוה
נין תבין כי מה שיתפרד ויתבד חינו
כי אם ההפרחה והתפשטות
לא העורש (טו) ועם כל זה עוד
יעשה הוא יתברך לבלתי ידח ממנו
נדח כי אם עוד ינובון בשיבה תחר
שנעשים שנה לא יגעל בהם על שלו
לון תשובת' שלימה כי נומל כאם
לחטא ועכ"ו אם עוד ינובון בשיבה
דשנים ורעננים יהיו לפניו יתברך
(טו) וכל זה אלחי בח בטענות לבל
ירחה ניגוד בהשגחתו הוא כדי להגיד
לעם כי ישר ה' כי אלחי לעלמי חיכי
צריך טענות כי ידעתי כי הוא צורי
שלא מתי ניוש הרשעון ואמה שנור
עלי מיתה ידעתי כי לא עולתה בו:

צג (א) ה' מלך נאות כו'

דרך המלך שנמלכו מרחה שפלות ונומל חסדים לעם למיקבלוהו
עליהם כד"ת היום תהיה עבד לעם הזה כו' לומר כי לח כן מלך מלכי
המלכים כי אם כאשר ה' מלך תו נאות לבש ונם תין נבורתו כנבור בשר
ודם שלח יתהלל חונר כמפקתה כי אם לנם ה' עוז מעת התחזר ועם כל
נאותו ונבורתו סובל העולם נם בהיות בלתי עושי רלונו כי לף לעומת
נאותו ונבורתו תכון תבל בל תמוט ועל כן צריך לסבול והתריך מפני
תקון העולם (ב) ולח מבלעי יכולת חלילה כי הלח ככון כסאך מאז
שהוא השמים כסאך הוא ככון מאז מלכת בבריאת עולם לך אתה מעולם
אתה ואיתך תחת ומן ואיתך צריך תבל: (א) או יאמר בשום לב
לל החילו שלח לנכח שלח לומר מלכת לנשת ויצא לנכח בחומרו תכן תבל
והוא בהזכיר מאמר ספר הזוהר שבנבריא' העולם עולה תורייתא קמי
קודשא בריך הוא ואמרת לי לית עולם ואמר לה על מנן
אתקריתי תרך לפיס והנה ידוע כי התורה נקראת עוז כמ"ש ל' שבמקן
תורה הלכו כל החומות תצל בלעם ואמרו לו מה הן הקולות וברקים אלו
האם הקב"ה מביא מבול לעולם לומר להם ה' עוז לעמו יתן הקב"ה מוקן
תורה שנקראת עוז לישראל עמו ועוד ידעתו מרבותינו ז"ל כי מקחלה
עלה במחשבה לברוא תת העולם במדת הדין ולח היה העולם מתקיים
עד שמקף מדת רחמים ושעל המחשבה הוא כתוב ברחשית ברח תלהים
ועל המעשה כתוב ביום עשות ה' תלהים תרץ ושמים • ובכח תלך הענין
והוא שהומר המשורר כאשר ה' מלך שהוא עד לח עשה תרץ ותלות
הנה תחלה האם הנו' נאות לבש להתנאות למעלה מן העולם
לבלתי הטפל בו כי אם להניח את מדת הדין הוא החלהים הוא שכיחה
בלבד היה מדת הדין לברוא תת העולם אך כאשר נבש ה' הנאות הנו' אז
העוז שהוא התורה התאזר נגדו יתברך ואמר לף אתה עם מדת הדין
רלוי תכון תבל בלתי נמוט מה שאם כן אם אם הרחמים נאות לבש
ועולה ופורש מן העולם שתבל ימוט ואין עולם (ב) ואין לריך לומר
תבל שהוא בללות החרץ כי אם גם השמים כם אך הוא ככון מאז מעולם
אתה ה' בעל הרחמי' שנאחזת עם מדת הדין ומעולם אתה ולא למעל'
מן העולם כאשר נאות לבשת והיית מניח העולם לל מדת הדין:

(ג) נשאו נהרות כו' הנה ג' בותינו ז"ל פירשו נהרות הללו על הל'
מלכיות ואחריהם כתבו רש"י ז"ל והמפרשים ז"ל ואחריהם כל אחד ימשוך וכאמר לפי דרכו הנה על ידי היות שאך ה'
בעל הרחמים מתוקף בעולם ולח הניחתו למדת הדין לבדה נתקיים
העולם לך הנה לעומת זה נשאו נהרות ה' כי היה להם למלכיות
התנשאות בעולם ואין זה רק להיות למדת הרחמים שייכות בעולם כי
על פי מדת הדין לח היה להם התנשאות ונאו נשאו נהרות על ידי ה' הוא
שם הרחמים ומי יתן ולח היו מתנשאים ומרימים קול לומר כי יהם רמה
לך הנה נשאו נהרות קולם הו יהיה מה שנשאו קולם מאמרם ז"ל על
פסוק הוי המון עמים רבים כמהמת ימים יהמיון כי המלכיות מנוימים
על ישראל כנלי היס שכל ח' תומר אלי אשנוב לת כל העולם כן כל עם
על ישראל ועל כן יהי כח חסדך ועשה שלפחות גם שלח יאמרו שמחת
נאותם על רלונם עמים רבים כמהמת ימים יהמיון כי ישראל כלומר ונאלנו
והנילנו מן הגוים (ד) ואם תאמר כח ה' כי הלח כנגד מה שהמלכיות
המשולי' להנהרות נאמרו הולם ואם אמים מתחלל חלילה לריך להאריך עד

כוכה להתקדש שם שמים בזכותינו וכימי [illegible] מלכנו מלכים תרחמנו
כפלאות הנה ים כבר עומתו בעולם כי הלא יו[illegible] מקולות מים רבים
משברי ים אדיר במרום יהוה: עדותיך נאמנו מאד לביתך נאוה־קדש יהוה לאורך
ימים:

צד א אל נקמות יהוה אל נקמות הופיע:
ב הנשא שפט הארץ השב
גמול על־גאים: ג עד־מתי רשעים יהוה עד־
מתי רשעים יעלזו: ד יביעו ידברו עתק יתאמרו
כל־פעלי און: ה עמך יהוה ידכאו ונחלתך
יענו: ו אלמנה וגר יהרגו ויתומים ירצחו:
ז ויאמרו לא יראה־יה ולא־יבין אלהי יעקב:
ח בינו בערים בעם וכסילים מתי תשכילו:
ט הנטע אזן הלא ישמע אם־יצר עין הלא יביט:

היסר

משברי־ים אדיר במרום יהוה: עדותיך נאמנו מאד לביתך נאוה־קדש יהוה לאורך
ימים:

צד (א) אל נקמות ה' כו' הנה ים ריבוי וכפל ניכר בתיבות
הכתוב ויתכן יאמר הנה ידעתי שלרשעת
הגוים החלה מדת חלל של חסד ומדת ה' של רחמים יהפכו להם לחויבים
וזהו לל נקמות ה' והנה רחה חליתי פניך שתהיה לל נקמות נשם ה'
שהוא דשם לל נלבד עם שהוא חסד שהיינו כל כך קשה כמדת רחמים
ולל תקוה על קלות הרוגו שתדינם נשם לל נמה שתעשה הדבר מיד
וזהו לל נקמות הופיע שלתנחם נמה שתהיה לל נקמות נלבד ולל
תייחל עד מלאת ם זעם לדונם נשני השמות נמה שתופיע מיד וזהו
הופיע (ב) והטעם מפני כעוך כי הלא נתנהו הרגה והוא כי לאמרו
רז"ל על פסוק נבה עינים ורחב לבב הוא לל יוכל שתומר הוא יקברך
כביכול אלי והנהה אין לאו יכולין לדור יחד בעולם לכן הנשא שופט
הארץ ולל יכשהו המה נם כן שהי לספר להיות שני נחים בעולם כלו'
ולכן תלמיקים מן העולם: (א) או יאמר הנה ידענו שהל שני
נקמות על ד' תרבנות ה' לל מה שהחלה פניך הוא נשם שלל תעשה
הנקמות כעת לפחות הופיע הופעה מה ביני וביני (ב) ושם אין לאו
עוכים עדיין נדין על מה שהרעו לנו הנשא והסתלק מנחיצך היותך
שופט הארץ ביניני לניש ונלבד שעל נאותם נגדך הסב נמול על נחים
מה שרצוי להם על נאותם נגדך נלבד כי עד מתי כו' יביעו כו':
(א) או יאמר הנה נקמות הנליות מסורה לשם השם כמ"ש ויאמר
ה' כקול כו' מלחמה לה' בעמלק כו': ומשם נהיות
הנקמה מסורה לל שם ה' מלריך שתתנהג ביחסד לנויש הופיע (ב) ומה
הופיע שכמו שנקמות לתה מתנהג ביחסד לנויש הופיע ומה
שהופיע הוא לומר הנשא שופט הארץ הוא הלהים הוא שכיכה מהנלות
כ"י הוא הלהים מדת הדין והסב נמול על נחים שבחמו' לה כך מיד
שופט כל הארץ יעשה כי אין לו עכוב רק עד תרום ותשא מהנלות:
(ג) עד מתי רשעים ה' עד כו' מה שחמרתי כי טוב להיות נקמות
הנליות על ידי מדת הלהים הוא כי עד מתי רשעים ה'
כלומר כי הלא להיות לתה ה' הפוקד עד מתי רשעים יהיו נעולם כלומר
כי תלריך להם נשם ה' ועל כן טוב הוא יהיה נשם הלהים ושתו תלמר
כי רחוי הוא להיות מלריך על כי אין וכות כעת ליעדחל הלא יש טענה
נם על זה והיה עד מתי רשעים יעלזו והוא כי הלא דרכך ה' שנשמות
חים על נפילת שוכלו תתה משיב חפץ מעל הנופל ושמו על השמח כמה
ד"ח נגפול כו' פן ירלה ה' כו' והשיב כו' והלל בזה תרלה רשעים יעלזו
על נפילת ישרחל ומהרחוי תשיב מעליהם חפץ ותשב עליהם נמולם:
(א) או יאמר חסד לל יהיו הנקמות כי על ידן תהיה ה' נכל פה'
תוקיות כי הנה יד על כס יה שלח יהדוג לעמים החרחמות
עד יום נקם שנלבו יתברך וזהו לל נקמות ה' ולחלה פני לל הנוקם
נקמת ה' לומר לו יעשה חסד נם עם שם הלהים שהוא לל נקמות הופיע
ולחר שפע (ב) שיפשח בו שופט החרץ משפלות הנלות היה סוכת דוד
הנופלה היה שכיכה שנגלות כ"י והוא לל מדת חסד נקמות הופיע ולחיר
שעל ידי כן הכסא שופט הח"ן מהיוקך נופלת והשב נמול על נחים:
(ג) עד מתי כו' עיד טענה תחרת לנל ההריך להם כי הנה עד מתי
רשעים נעולם ה' הלא הוא עד מתי רשעים יעלזו שהם
היית מוכן עליותם ומייסרם ופוקד
על עלילותם ויעצנו היו שנים
נתשובה ולל יהיו רשעים ולינם
מסוג שתייחל עד יפוצו כי הדרך הם
מתפקרים נתחשכה ונדבור ונמעשה
ולחרי כן יוליחו נפקודתך שלין קץ
לרשעתם והוא נמחשבה עד מתי
רשעים יעלזו (ד) ונדבור יביעו
ידברו עתק ונמעשה יתלמרו נפועלי
כל פועלי חון שעל ידי רחותם שלל
תפקוד הרחוי ודבור יתלמרו לפעול
הפועלי חון נפועל (ה) ונם
נפועל הרע נסו ג' נהדרנה ליחותה
עמך ה' הם הנלתי קרויים נעמך
לין רק היותם נקרחי' על שמך ידכחו
ונרחותם שלל תפקוד נכנסו יותר
ונחלתך הם הקרויים לחלך
קדושים חשר נחרץ הנקרחים נחלה
הנשחר נלין והמותר נירושלם שהם
הנדיקים יענו (ו) ונרחותם שעל
הלה לל תפקוד יענו נם נמי שנתייחדת לדיין היה לחמה כי לתה ה'
דיין לחמות ונרחותם שלל תחוש יענו נמי שתחהב הוא הנר כמ"ל
ותוהב נר כו' ונרחותם שלל תפקוד עליהם יענו נם נמי שתתה מיותר
לו לחב הוא היתום וזהו ויתומים ירצחו חשר לתה ה' לבי יתומים (ז)
ונרחותם שלל תפקוד נם לו נמנו ונמרו ויחמרו לל יראה יה לומר שעם
שנשם זה נרח שני העולמות עם כל זה עניות העולם הזה שנגרח נחזר
מהחותיות יעלרנו מרחות בו ושמ"ה תחמר הלא שם נעולם העליון יעקב
לבינו ולחמרו רז"ל נחיכה רבקי על ותנער ביעקב כו' שכל נרה שעל
ישרחל מרנים יעקב ומלטער ולם יחמרו שעבירות העולם הזה יתנע
הסנחקו ממנו הלא נפש יעקב למעלה מרגשת הלער ולמה לל יחום עליו
ולל יראה הוא יתברך בעילם העליון מה שמרנים יעקב שהוא שם עינו
יתברך ועל ידי כן מקוך מה שיראה שיהיה יעקב למעלה יבין מה למטה
בזרעו בעולם הנשמי תך ע"כ יוליחו נפקודתך ויחמרו ולל יבין אלהי יעקב
והנה על כל החלול הזה מהרחוי שתפקוד עודם בעה"ז ולל תחר מוחן
למעון הרשות הסנחתך בעולם: (ג) או יאמר עד מתי רשעים כו'
לומר לם תחמר כיון ה' שמה שלל תפקוד כעת הוא על שם רשעי' ביסר'
ע"כ הנני משיב הנה עד מתי רשעי' ה' כלו' ביסר' הלל הוא עד מתי רשעי'
של לומות יעלזו (ד) כי על ידי מה שיביעו יד ברו עתק הנויש יתלמרו
כל פועלי חון שביסרתיל לעשות רע (ה) נרחות כי הנה הנויש עמך
ה' ידכחו כו' ככל הכתוב למעלה (ז) ויחמרו העושים כל הרעות לל
ירחה יה ולל יבין כו' על כן לל יסודו רשעי עמך שיחלל יכרם מקוש
לקוני עודפש: (ה) בינו בוערים כו' הנה מהנויש היני חושש
על רוע סנרתם ודוחב חני עליכם עמי פן תדנק נידכם מלומה מן
החרם היל רוע סנרתם ועל כן חני חומר בינו בוערים נעם והנה
נחפסרייס לטעות יש נ' סיגים לחד בוערים מחוסרי דעה נ' מוסכי
לימוד התורה עם היותם נני דעת והעניין לם הנויש הדוברים רע לל
יבינו הסנחתו יתנרך בינו הבוערים שנעם לנל טעמו ולפר לינם
בוערים רק כסילים סוכלי התורה ורחוקים מלמודה כמ"ש וכסילים
יפנחו דעת שכמעט חין להם תקוה כי הלא כסילים יבינו דעת וזהו
מתי תסכילו כי תקוה לבוערים מהכסילים: (ט) הנוטע חון
כו' הל תחושו נמה שתרחו נויש תדברים ועושים נגד ה' ושתק
כי הלא לל חן הערב הסנחה חלילה הם מתריסים נרעתם כמחמר
הנויש כי הלא הנוטע חון החם לל ישמע הדבור כלפר יבינו ידברו
עתק הנויש ההם: לם יוצר עין החם לל יביט המעשה מה שעמך ה'
ידכחו ולחמר יוצר על הנורה כי הרחיה מעין רוחניות: או יחמר
הלא מרחיקי הסנחה הוא מטעם כי רם ה' מהנשמיות לוה לחמר לו זה
הוא יותר נשמי נוף החזון לו מניחות השמיעה הוי לומר החזון ולם כן
לחמר מעתה המוטע חזון נשמית החם לל ישמע ויבין וכן לם יוצר עין
שחין נזון כל העינים שוה זה שחור וזה כתכלת וזה כחרתי הלא
יביט לעשותו כרלונו נתוך נשמות קרב נתן המלחה ולם כן ולדי שירחה
ויבניח נעולם הספל ולם נשים לב לל לומרו לנזן נטיעה שלל תנרך
נזוף החזון כי לם עשיה כמ"ש לחזון שומעת וכו' ה' עשה נם שניהם תך

יסר גוים הלא יוכיח המלמד אדם דעת :
יא יהוה ידע מחשבות אדם כי־המה הבל :
יב אשרי הגבר אשר־תיסרנו יה ומתורתך
תלמדנו : יג להשקיט לו מימי רע עד יכרה
לרשע שחת : יד כי לא־יטש יהוה עמו ונחלתו
לא יעזב : טו כי־עד־צדק ישוב משפט ואחריו
כל־ישרי־לב : טז מי־יקום לי עם־מרעים מי־
יתיצב

היות ניסרקל פועלי און על כן לריך יסורין ותסובה כמדובר :

(ח) או יאמר ניזו בוערים אסר בעם ניזו בניזת התורה וכסילים אסר תם נכון דעת מתי תסכילו קוטה כי זכות תורה היא תעמוד לכם והוא מלתר רעיון מהימנתא עלמו על מאמר הנביא הבא מלכך יבא לך עני ורוכב על חמור שהוא כי נהיות עוסי מזכיות יבא על זכות תורה כמה ד"ת יעשכר חמור גרם שיהיה רוכב ושומך על זכות תורה (ט) כי אסר התרעתם מהנויס תיזו כלוס כי מה שדברו רעה הנוטע אזן הלא ישמע ואסר עשו רעה היוצר עין הלא יביט (י) ומה שאיני מוכיחך לא מהעדר השגחה אלילה כי היוסר גוים כפרעה וזולתו הלא יוכיח לפחות שהוא נדר קל ממוסר קל אין זה רק מהעדר זכותכם ואסר אמרתי שהזכות אסר תעשו הוא עסק התורה הלא שתי טענות הן אסר תתגללו בהן אחד כי דעה חסרתם להשיג חכמת התורה כי רבה היא מאד שניא כי ייסוריכם מעכבים אזכם ומה גם בהיות בגליות על כן על הוא לקוי לומר כאתמיה המלמד לדם דעת לומר הלא דם לדם המלמד לניע בתורה דעת אלא יעלה כח להקנות בכם דעת קדושים כלומר הלא הכוכי ה' המלמד דעת ליגע בתורה אל ולא לדם כי על כן אמרו יגעת ומלאת החמן (יא) ועל הייסורין ומה גם כי התורה היא לאחד מהדבריס שאין בהיס אלא על ידי ייסורין והלא יתחמק לבב הגוף לומר לאה יעשה לחוסק בתורה ליסרס ביסורין כיס ואסר ייסורין ואמרתך בעיני לילותי לך הוא מ"ל שאמרה תורה לפני הקב"ה כתיב בשמאלה עושר וכבוד למה בני עניים ת"ל אלא יניחו התורה ויעסקו בדברים אחרים וזה יאמר פה הנה ה' יודע מחשבות אדם כי המה הבל כי כל יגר מחשבות אדם הס הבלי העולם כמשל ומקן ושטופו אל ממון (יב) על כן תומרת רוח הקדש אשרי הגבר אשר תיסרנו יה שהוא בזמן הגלות שהס י"ה נפרד מו"ה שהיו לעבד להיות כרצו שעל ידי ייסורין יכנע ויהבין עמיני העולם ועל ידי ייסורין זלו ותורתך תלמדנו שהיה תורה ניסורין ולא לאמר ותורתך שהיה נראה כלה ואף לפשר כי הס מקלתה (יג) ושמא תאמר כי הלא לעומת זה אמרו רז"ל שהתורה מניעה מן הייסורין וכל העוסק בתורה ייסורין בדלין ממנו שנאמר ובני רשף יגביהו עוף לזה הגיד הן אמת כי התורה היא להשקיט לו מימי רע הס יהיו ייסורין שהיו בו מתחלה שעל ידי התורה בדלין ממנו כי תוציא לו להשקיט מימי רע אך לא תיד כי הס עד יכרה לרשע שחת הוא יגר הדע כמ"ש לפוף רשע לנדיק שאמרו רז"ל שאומרו רשע הוא יגר הרע על דרך זה תומר מתי יהיה ההשקט מימי רע הייסורין הלא הוא עד יכנע יגרו כ"ב על ידי התורה עד יכרה לו שחת יפול בה ולא יקום ומתו ישקוט עץ הייסורין • ובמדרש רבה אשרי הגבר כו' אמר ר' אלכסנדרי אין לך לדם שאין לו ייסורין והשריו של מי שייסורין באין עליו שנאמר ותורתך תלמדנו ע"כ • וירמז דברין מסולאי הנכה כי מאות' אין לדם בלא ייסורין יגיה שנאמר מוסרים ודך יולה בלשון יגיד ואמר ותשריו כו' ונס היכן תוסרו ואיך לומר מאות' ותורתך תלמדנו • לך פירושו נכתוב הוא כי הנה ייסורין כוללים לו יתברו מכל לדם כי לדם לעתל יולד ונס לסבוך נדכיו וחולאים כוללים המתרנשים דרך כלל והנה על זה אין תומר מיוחד כי שם לכל אחד לפי ענינו לך אשרי הגבר אשר מלדר הייסורין הכוללים ייסורין מודפים בהיס עליו בייחוד מה שאין כן לזולת העם כי תקדיו ומה יהיה החומר לזה הלא הוא שיוכה לתורה והוא יתברך יפניע בו למוד תורתו • (יב) עוד יתכן בניזור הכתוב שאומר מאמרה ז"ל נתת הפרס מה בין ייסורין של תוכחות על עון לייסורין של אהבה ומומרים ייסורין של עון הס כשיש בהם

ידבר על חום השמע ואמר הנוטע אזן שנטע חוש שמע שהוא מעין רחניות ניאמר הלא ישמע כי אין נדר נטיעה אלא סוס קדם ייסור עץ סנידו בקרקע ואיך נוטע חוש שמע ואזנינו בידו וכן היוצר עין סרקייתה היא על ידי הנטיה בתור שתכה הנוטע לטיפתה בתור ושוקפת המשכת תור לרחות ובכן יאמר היוצר לורת העין לרחות על ידי הנטיה והוא לא יביט בתופן שיעבירו ויכפלו התומריס לא ירחה ניה ולא יבין כו' (י) ושמא תאמר אלא כן למה יסבול את חוטבי אזן וידברו עתק ופועלי רע הס יפרחל הגוים ניעיהם ולא ייסרם ל תתמהו כי הלא היסר גוים את פרעה וזולתו הלא לא יוכיח את אלו אלא תוכחת לפחות גם אלא יהיו נדר ייסורין ובהני כינסי דרחמיא למה לכו כי התלמד לדם דעת את קונו (יא) כי הלא לא מחשבותיו מחשבותיכם דעו לכם מה מחשבותיכם הסר מסיגו במחשבות עיוניכם כי הלא ה' יודע מחשבות אדם כאסר המה הבל שהוא טרם בת המחשבות אל הלב זומן שעדיין המה הבל כי אלא כי כתו כאסר כתי"ת כי תבין כי תנה וביוקר וסס כן מה ידעתם ולא אדע כי תאמרו אלי למה לחדיך לרשעים הלא תעבור הסיבה במחשבות שכליכ' • או יאמר אחרי תומרי שיניט במחשבות הדם ובמעשה הנשמייס מכל שכן שה' יודע מחשבות אדם כי הלא המה הבל בלתי ממשיים כי יקחר קל והוא להוסיף לדעת מה שאין בו ממש ממה שיש בו ממש • (י) או יאמר על מה שיאמרו ולא יבין אלהי יעקב אמר המלמד אדם דעת כלומר כי הוא יתברך המלמד לת האדם הוא עלמו דעת כי אינו כאדם שדעתו נפרד מאיכותו כי אם הוא יתברך ודעתו דבר ס' וזהו המלמד אדם דעת כי המלמדו עלמו הוא דעת ובזה יתכן מה שלא אמר לאדם (יא) ולא עוד הלא שה' יודע מחשבות אדם עם היותם הבל מחמת תומריותם ולא יעלמו הנשמות אסר לאדם ומה גם עתה יעקב שהוא נפש רוהנית למעלה שמכל שכן שיבין הוא ית' לעדו שיטעה עלימו • (יב) אשרי הגבר כו' הנה האקמות העתידות הס בעתלק שעליהם נאמר כי יום נקם בלבי והנה אם יה הוא הפוקד כמה ד"ת כי יד על כס יה כמאמרם ז"ל שנשבע שלא יהיה כביכול שמו שלם עד ינקס מעתלק ומה תלוי הדבר בזכות הדורות והוא מדור דור ע"כ אמר משא אסר עשה את המזמו' הוה נרוח קדשו כמאמרם ז"ל כמדבר עם אם יה ואומר מה יתלונן אים היסרלי כי הלא אשרי הגבר עם היותו נוכר בינרו אסר תיסרנו אתה אם יה המעוכב מלהתחבר עם אסר שתי תוחיות האם למעשה ויקבלו מוסר ממך כי אתה כביכול סובל הפרד ד' תוחיתך עד יתקנו מעשיהם להיות רחויים ליפקס מעתלק שהיא תלוכתם בסומרם הל נקמות ה' הל נקמות הופיע כו' ואס יסוער לבו על הייסורין בגלות מתורתך תלמדנו (יג) להשקיט לו מימי רע הייסורין ומה כתיב בתורתך הלא הוא כי הדבר תלוי עד כי יכרה לרשע שחת הוא עתלק שתלויה בפילקו מדור דור והוא מקרא שכתוב מלחמה לה' בעתלק מדור דור שהוא כי תלויה מלחמתו מדור דור עד בת דור זכות שניל ידי זכותם יתפרו לו שחת יפול בה והוא כי אין נוד מפל עד יפול פרו והנה פרו הוא כמלל הוא סנן הוא יגר הרע וכל עוד שיש ביעקב דברי עיונות הוא חזק ואמץ כי כל עוד שיש עון ופגע אסר נחשת אתו מוסיפין נו כח ואומר והי הפסר לו ליפול עד נסוב מכל לסמותינו כי הו יוקם כאו ונסביר כור ילדנו על ידי מצות ומעשים טובים בתופן שבתשובה נכרה לרשע שחת ועל כן למען מרק כחות הטומלה המהזיקים אותו לרך יסורין שיש על תפשותיו וזיתם על עון הדור (יד) ועוד תלמדנו מתורתך והוא כי אם תרחה כי לא יעזוב ה' את עמו והוא כי הלא נרחה בתוב בתורה כי יד על כס יה כו' שהוא כי נשבע ה' שלא לזכר שתי תוחיות' ה"ם עם ו"ם ער בת בקס עתלק התלוי מדור דור כמדוב' והלא הם כן תשמ"ק ומה תס יהוה יתברך אתו תוסס על שמו נסביל עמו ולא יהפך ליטוס עמו נסביל שמו כל שכן תיס ישראל על עמו וזהו כי לא יטוס כו' כלומר בעבור היותו ה' שהוא בלתי נשבע תוחיותיו לא יטוס עמו נעבור שמו וכחלתו לא יעזוב ומה גם עתה תיס ישראל על עתך שתסבול עליהם ייסורין וזה תחסוב פירשו הכתוב יותר בחומרו כי לא יטוס ה' את עמו בעבור שמו הגדול וכו' שהוא שלא יטוס ה' את עמו בעבור שמו הגדול שלא יהיה נפרד קנתו מקנתו והטעם הוא כי הוחיל ה' לו לעשם (טו) וחס יאמר תיס עד היכן נדר הייסורין תסר תפוץ לא נקוץ בס הלא הוא כי עד נדך ישוב משפט שהוא כי עד נדר עשות חדס נדך שהיה נדקה ישוב משפט הוא הייסורין שיכוכו כל תשמותיו ויסובו יסורין לתרי כו נדקה שיהיו בעיניו כעושה נדק עתו הוא יתברך

נתת לו משפט לך עדיין לא הניע לנדר שיהיה הוא רודף ומנקם את המשפט הס הייסורין שהוא נדר גדול מהיותו חושב שעושים לו נדק נתת לו משפט כי העושים כך יקרלו יסרי לב וזהו והחרין כו' שאחר תום' שעד נדק יסוב משפט תמר כי והחרין על משפט הס יסורין כי רדוף החדס תחרין על משפט הוא נדר כל יסרי לב שתחרין על משפט ירדפו כל יסרי לב שיבקשו משפט הוא ייסורין לנקס ולומר בוקו תחי בוקו רעי (טז) ובלה רוח הקדש נשמו יק"ש הוא יקנרך המדבר ותומר מי יקום לי כו' לומר כל זה שנאמר עד כה שנריך תשובה ניסרל וייסורין למרק השעותם כדי שהל נקמות יופיע הוא כי אני יקום לי שעל ידי וכותו תקרב יום נקמות עס היות ניסרקל מרעים ומי מנדיקים יתייצב לי עס היות ניסרקל פועלי און על כן לריך ייסורין ותסובה כמדובר :

(ח) או יאמר ניזו בוערים כו' לומר הלא קנתם בייסורין ותשלו נקמות מהמלריס תקבם הנה ותת עשו ותכת שהלקבם והיה ניזו הבוערים אסר בעם ניזו בניזת התורה וכסילים אסר תם נכון דעת מתי תסכילו קוטה כי זכות תורה היא תעמוד לכם והוא מלתר רעיון מהימנתא עלמו על מאמר הנביא הבא מלכך יבא לך עני ורוכב על חמור שהוא כי נהיות עוסי מזכיות יבא על זכות תורה כמה ד"ת יעשכר חמור גרם שיהיה רוכב ושומך על זכות תורה (ט) כי אסר התרעתם מהנויס תיזו כלוס כי מה שדברו רעה הנוטע אזן הלא ישמע ואסר עשו רעה היוצר עין הלא יביט (י) ומה שאיני מוכיחך לא מהעדר השגחה אלילה כי היוסר גוים כפרעה וזולתו הלא יוכיח לפחות שהוא נדר קל ממוסר קל אין זה רק מהעדר זכותכם ואסר אמרתי שהזכות אסר תעשו הוא עסק התורה הלא שתי טענות הן אסר תתגללו בהן אחד כי דעה חסרתם להשיג חכמת התורה כי רבה היא מאד שניא כי ייסוריכם מעכבים אזכם ומה גם בהיות בגליות על כן על הוא לקוי לומר כאתמיה המלמד לדם דעת לומר הלא דם לדם המלמד לניע בתורה דעת אלא יעלה כח להקנות בכם דעת קדושים כלומר הלא הכוכי ה' המלמד דעת ליגע בתורה אל ולא לדם כי על כן אמרו יגעת ומלאת החמן (יא) ועל הייסורין ומה גם כי התורה היא לאחד מהדבריס שאין בהיס אלא על ידי ייסורין והלא יתחמק לבב הגוף לומר לאה יעשה לחוסק בתורה ליסרס ביסורין כיס ואסר ייסורין ואמרתך בעיני לילותי לך הוא מ"ל שאמרה תורה לפני הקב"ה כתיב בשמאלה עושר וכבוד למה בני עניים ת"ל אלא יניחו התורה ויעסקו בדברים אחרים וזה יאמר פה הנה ה' יודע מחשבות אדם כי המה הבל כי כל יגר מחשבות אדם הס הבלי העולם כמשל ומקן ושטופו אל ממון (יב) על כן תומרת רוח הקדש אשרי הגבר אשר תיסרנו יה שהוא בזמן הגלות שהס י"ה נפרד מו"ה שהיו לעבד להיות כרצו שעל ידי ייסורין יכנע ויהבין עמיני העולם ועל ידי ייסורין זלו ותורתך תלמדנו שהיה תורה ניסורין ולא לאמר ותורתך שהיה נראה כלה ואף לפשר כי הס מקלתה (יג) ושמא תאמר כי הלא לעומת זה אמרו רז"ל שהתורה מניעה מן הייסורין וכל העוסק בתורה ייסורין בדלין ממנו שנאמר ובני רשף יגביהו עוף לזה הגיד הן אמת כי התורה היא להשקיט לו מימי רע הס יהיו ייסורין שהיו בו מתחלה שעל ידי התורה בדלין ממנו כי תוציא לו להשקיט מימי רע אך לא תיד כי הס עד יכרה לרשע שחת הוא יגר הרע כמ"ש לפוף רשע לנדיק שאמרו רז"ל שאומרו רשע הוא יגר הרע על דרך זה תומר מתי יהיה ההשקט מימי רע הייסורין הלא הוא עד יכנע יגרו כ"ב על ידי התורה עד יכרה לו שחת יפול בה ולא יקום ומתו ישקוט עץ הייסורין • ובמדרש רבה אשרי הגבר כו' אמר ר' אלכסנדרי אין לך לדם שאין לו ייסורין והשריו של מי שייסורין באין עליו שנאמר ותורתך תלמדנו ע"כ • וירמז דברין מסולאי הנכה כי מאות' אין לדם בלא ייסורין ירמה שהכל מזוסרים ואיך יולה בלשון יגיד ואמר ותשריו כו' ונס היכן תוסרו ואיך לומר מאות' ותורתך תלמדנו • לך פירושו נכתוב הוא כי הנה ייסורין כוללים לו יתברו מכל לדם כי לדם לעתל יולד ונס לסבוך נדכיו וחולאים כוללים המתרנשים דרך כלל והנה על זה אין תומר מיוחד כי שם לכל אחד לפי ענינו לך אשרי הגבר אשר מלדר הייסורין הכוללים ייסורין מודפים בהיס עליו בייחוד מה שאין כן לזולת העם כי תקדיו ומה יהיה החומר לזה הלא הוא שיוכה לתורה והוא יתברך יפניע בו למוד תורתו • (יב) עוד יתכן בניזור הכתוב שאומר מאמרה ז"ל נתת הפרס מה בין ייסורין של תוכחות על עון לייסורין של אהבה ומומרים ייסורין של עון הס כשיש בהם

יִתְיַצַּב לִי עִם־פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ יז לוּלֵי יְהוָה עֶזְרָתָה לִּי
כִּמְעַט שָׁכְנָה דוּמָה נַפְשִׁי׃ יח אִם־אָמַרְתִּי
מָטָה רַגְלִי חַסְדְּךָ יְהוָה יִסְעָדֵנִי׃ יט בְּרֹב שַׂרְעַפַּי
בְּקִרְבִּי תַּנְחוּמֶיךָ יְשַׁעֲשְׁעוּ נַפְשִׁי׃ כ הֲיְחָבְרְךָ
כִּסֵּא הַוּוֹת יֹצֵר עָמָל עָלֵי־חֹק׃ כא יָגוֹדּוּ עַל־
נֶפֶשׁ צַדִּיק וְדָם נָקִי יַרְשִׁיעוּ׃ כב וַיְהִי יְהוָה לִי
לְמִשְׂגָּב וֵאלֹהַי לְצוּר מַחְסִי׃ כג וַיָּשֶׁב עֲלֵיהֶם
אֶת־אוֹנָם וּבְרָעָתָם יַצְמִיתֵם יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ׃

צה א לְכוּ נְרַנְּנָה לַיהוָה נָרִיעָה לְצוּר
יִשְׁעֵנוּ׃ ב נְקַדְּמָה פָנָיו
בְּתוֹדָה בִּזְמִרוֹת נָרִיעַ לוֹ׃ ג כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה
ומלך

ביטול תורה וייסורין של להבה כשלין בהם ביטול תורה וזה לחשוב
יאמר הסברי הנבר לשבר תייסרנו יה בשלו ייסורין לימדתי כשמקורך
קלמדנו שלין בהם ביטול תורה׳ או דרך לחדית מה שידענו כי לחר
מהנ׳ דבריס שהן על ידי ייסורין היו התורה יאמר מלומר הוא שבר
תיסרנו יה בשביל הרווח שעל ידן ומקורך תלמדנו כי היו לחר מנ׳
דבריס שנתנו על ידי ייסורין (יג) ועוד כי גם ייסורין לא יקמידו כי
שם שלדנה תושיל התורה להשקיט לו מיתי רע שם ייסורין שבדלין ממנו
ולא בלבד מייסורין שעל ידי בלתי בעל בחירה כי שם לפילו שם רשע
עומד לנגדו שלהיותו בעל בחירה קשה מזד ליגיל ממנו כשנודע עם כל
זה ישקיטנו ה׳ עד יכרה לרשע שבנגדו שתת והוא מלומר שלמה
כמפורש שלנו בשקומו בני חל יעזוו
מעיניך כו׳ חל תירח שפחד פתחום
ומשלת רשעים כי קבח כי גם
מרשעים בחיריים יגיל ע״י עשק
התורה כמפורש שם לוך יגילנו מבעל
בחירה׃

(יד) כי לא יטוש כו׳ שולת הכתוב
למעלה בדרך הרחשון
יאמר הלא התלוננתם כי חל תקנות יופיע להבד גמול על נחים כי
רבה רעת הנחים לשבר הייתו בגלות ביניהם חלמנה ונר יהדונו כו׳ עמך
ה׳ יתכלו כו׳ והנה לומרתי כי לא מהעדר הבטחה לחי שוקך רק על
העדר זכותכם והדבקו בתורה ותעמוד לכם כמפורש עד כה לומר עתה
הנה כלל הדברים הוח כי לא יטוש ה׳ את עמו ישראל ונם בחלתו זה
ירושלם ובית המקדש כר״ח כי לא בחתם עד עתה חל המחוקה וחל
הכחלה ולומרו רבותינו ז״ל מנוחה זו שילה נחלה זו ירושלם והוא יתברך
בחלתו נם היה לא יעזוב לך שימו לבבכם כי הנה ליון בשפטו תפדה
ובניה בלדקה שהוא כי ליון פדיומה הוא דין ובשפטו ליפדות כי היה לא
חטחתם מנעו הטוב מכם (טו) ולומר הוא יתברך כי עד ומן שהלדק
שוין לכם וכות ליסרחל בדין כי שם בלדק עד שהלדק ישוב ויהיה משפט
שיעשו תשובה עד שיהיו רחויים ליגחל בשפטו ולחריו חל הטובה זו
הנקרחת משפט יהיו גם כן כל יסרי לב הם שבר היו יסרי לב ולא הוכרכו
לעשות תשובה עד הומן ההוח (טו) מי יקום לי עם מרעים הם
החומות ההם שבליתם חלבם זכות מי יעמוד חלבי על כן לריך תשובו
עדי כי עד לדק ישוב משפט ולחריו כו׳ לין זכות כי גם שיהיה זכות קבח
לדיקים מי יתילב לי עם היות ביסרחל פועלי חון׃ (טו) או יאמר
כי עד לדק כו׳ כי הנה הוח יתברך תלה גחולתנו בלדקה ומשפט כר״ח
כי ידעתיו למען אשר יצוה כו׳ לעשות לדקה ומשפט למען הביח כו׳
שהוא הטוב המקווה וכן הכניח דבר ולרשתיך לי בלדק ובמשפט והנה
הלדק משמים נשקף כיזכות לדקה רבה ביסרחל כאשר הניח מוכנו רחיה
משפוק זה לומר שהוא נמו למעלה לך משפט חיננו ועל כן הנחולה תלויה
עד יעשו משפט ועלה זכותו השמימה עם הלדק והוא מלמר הנביח
והוסב לחור משפט ולדקה מרחוק תעמוד שיהיה פירושו כי היחלו
לעשות משפט והיה זכותו עולה ולחר כך ניטלוהו והוסב לחור ולדקה
מרחוק תעמוד כו׳ על כן וירח ה׳ וירע בעיניו כי חין משפט ובזה יקמר
כי עד לדק ישוב משפט כי המשפט ישוב למעלה עד הלדק לשר משמים
נשקף ולחריו נם כן כל יסרי לב סובלי ייסורין הם׳ למעלה ועד הומן
ההוח מי יקום לי כו׳ כנקודם׃ או יאמר כי לשמעו רבותינו ז״ל כי
בבריחת חדם לדק היה לומר יברח שעושה לדקות שלום לומר חל יברח
שעושה קטטות כמלח שעם היות לדק לח יחוייב שלום חבל בשפטו הרחוי
יש שלום כר״ח ומשפט שלום שפטו ולומר על המשפט שים על מקומו
יבח בשלום לומר כי המשפט לח חין עושים לומן עד שלום כי חם לח היה
שלם רק שב עד נדר לדק שבדין יש קטטות ויסרי לב לשר יוסרם מביא
חל חסידות שב לחריו של לדק בלבד שהוא לחחור (טז) ועל כן מי
יקום לי עם מרעים כי חלו חין זכותם משפוק נגד המרעים׃

(יז) לולי ה׳ עזרתה כו׳ הנה כתבנו מרבותינו ז״ל כי זה המזמור
עד סוף מזמור לתודה משה לומרם והמה עד כה הוח
מלטער על נרח הגליוח וכתבנו כי מלמר רוח הקדש בשמו יתברך היה
לומר כי לריך תשובה ותורה וייסורין ומשפט שלם לח כן בחיוה זכות
יפיל החומות ההם משיב משה לפניו יתברך ולומר לתן העולמים עשה
למעלך כי מבשרי לחוה כי גם שלה היו לי עומס לולח ה׳ עזרתה לי
ויצילני מחרב פרעה כמעט שכנה דומה נפשי ועם היום כי ירחה שלחרב׳
לחי עם היותי לריך הוכרכתי עזרתך מה יעשו ישראל שבין הגוים עם
היום כי חלי לח הייתי לריך תשובות על עון (יח) ושם הייתי לומר
לפניך מטה רגלי כלו׳ הושיעני ידעתי
כי חסדך ה׳ יסעדני עם כל זה
להיות בלי תפלה ופרעה בעל בחירה
הוכרכתי עזרתה לי מה יעשו
ישראל לשבר בגלות ובידם עזות
שלריך עזרתך לתו׃ (יט) או יאמר
עם כל לדקתי לולח ה׳ עזרתה לי
נגד יצרי כמעט וכו׳ (יח) ושם
לתרתי לפעמים מטה רגלי בחיוה
שוגג וחלי מלטער על חטחך חסדך
ה׳ הוח שמסעידני להלטער שחל״כ
לח הייתי שם על לב וחם כן חין
לתמוה על המון ישראל ועשה
למעלך׃ (יט) ברב פרעפי כו׳
חוור מרע״ה על דבר מה שהיתה
מלירה נפשו על נרח ישראל שנגלות
ולומר הנה נרוב שרעפי ומחשבותי
נקרבי מתי לל נקחתיך לטופיע לנקום
נקם׃ תנחומיך על כעסך נעמלק
שבתבת בתורה כי יד על כס יה כו׳
יעשעשו נפשי כי לומרת כי לל תחנך קותיות יה משמך עם קותיות
ו״ה להיות השם שלם עד שנקום נקמתו שהוריות שבטותים חמו בדור
דור לעשות זכיות מספיקים לחבר קותיות ה׳ (ך) ובזה ישעשעו נפשי
בלומר היתברך כשם היות כן׳ לומר כי ודלי לח תחליפנו בשום קומה
וולח ישראל כי היתברך מקלח שמך במקלתו כשם הוות על קומה וולחנו
כחשר נעשה לחנחנו והוח כי ישראל על ידי לדק ומשפט יכינו כשלו
יתברך ונתקנת חלף של כס ועל ידי כן מתחברו ו״ה עם יה לך כשם
הוות השם יתברו שמך והלח כשם החומות ומשפטו הוח היותו יוצר עמל
על יחוק כי יצרו ומליחו לעניך עמל על שמרם חקיך וחקה לדרבת
שמירת חקיך היה העומדת לחברך ומי יתן טהור מטמא (כא) ורחה
לח ה׳ מספטים כי יעודו על נפש לדיק יחד יבוחו נדודם עליו להחטילו
לחבד נפשו להמר לו שיעבוד ע״ח וכיוצח שהוח לחבד נפש לדיק והם לח
יחבה דם נקי ירשיעו כי יהרגוהו הם לח יעבור שהוח כי זה דרכם
שחומרים ליסרחל לחבד נפשך חו בהרוג נופך והוח יגודו על נפש והם לח
יחבה דם גופו ירשיעו ויחייבו (כב) ויסוד וידבר על לב בני ישראל
הגולים ולומר הנה בה׳ בטחתי ייטיב לתכם מלשר רחו עיני כי הנה
ויהי ה׳ לי למשגב שהלילני מחרב פרעה והוח מלמרנו על פסוק מנדל
עוו שם ה׳ כו׳ שהוח כי החוסה במנדל בנין מקוימו הוח כלוח כשהוכר
לך החוסה בשם ה׳ בו ירוץ לפני הכל ובשגב וזה יקמר ויהי ה׳ לי למשגב
שבו רלקי וברחתי לפני פרעה ועבדיו ובשגבתי ועד שלח ברחתי הייתי
ביד בעלי בחירה היה חלהי היו שכינה לצור הוח שלא הוכרם
שנעשה לוחרו כשיש וזה עשה להיות מחסי (כג) ונם וישב עליהם לת
חוסם שבר התחכמו על ישראל בהשליך לוחם של המים שחומרם כי לח
יבית מבול וישב לת חוסם עלמו עליהם כי הם הלבו לל המבול וישב ה׳
עליהם לת מי היס כך הגוים ה׳ילה גם הם וברעתם ימיתם׃ משיבה
רוח הקדש בשם כל ישראל כולו הם המדברים והומרים ימיתם ה׳
חלהינו במחזקים ועוזים לתן על הדבר׃

צה (א) לכו נרננה לה׳ כו׳ הנה קייתו וקבלו רבותינו ז״ל
כי ר״ח מומרים חלה שלח מכר בהם מי
עשתם משה לתרם שמכר ברחשון שהוח לתפלה למשה כו׳ ובכח כל הענין
והוח בהוכיר מז״ל שלתרו כי דור המדבר שתתו בח׳ שנה נתעקדו לבח
עם משה לעתיד ויהיה כי לדבר על לבם שהיו הולכים בלי תחדת הכנס
לחרץ עם תחיתם לתר לכו לעולמכם ולל העלנו כי לתי ותקם
נרננה לה׳ לך לחר כך לפני צור ישענו הוח שם חלהים הוח שכינה שהיה
חוזק לנו להושע בישועתה לתת שהוח מדת הדין לריך כריעה לפניו׃
(ב) משיבים הם ולומרים לתת נלך מהעולם בשכחון העתיד שנרננה
כו׳ טוב טוב נעקש לתקן בהווה לבח עם תחינו לחרץ ולזה נהפך השיטה
שלח כדברך שנרננה ולחר כך נריעה כי לם שנקדמה פניו תפלה בתודה
ווידויים כר״ח כן לו תודה ולחר שיקבלנו בזמירות נריע לו לשם הרחמים
עלמו וללוקי שנם בהיות הזמירות בהכנעה והוח שם רחמים שיועיל
לנו (ג) ומה שנחנה לחר שקלף הנ״ה עליהם כי לל שהוח קוחר חסד
נדול ה׳ ונם שנו קוחר מלך שיורה דין על כן בי׳ ימי תשובה שהם ימי דין

נתחרטו

ומלך גדול על־כל־אלהים: ד אשר בידו
מחקרי־ארץ ותועפות הרים לו: ה אשר־לו
הים והוא עשהו ויבשת ידיו יצרו: ו באו
נשתחוה ונברכה נברכה לפני־יהוה עשנו:
ז כי הוא אלהינו ואנחנו עם מרעיתו וצאן ידו
היום אם־בקלו תשמעו: ח אל־תקשו לבבכם
כמריבה כיום מסה במדבר: ט אשר נסוני
אבותיכם בחנוני גם־ראו פעלי: י ארבעים
שנה אקוט בדור ואמר עם תעי לבב הם והם
לא־ידעו דרכי: יא אשר־נשבעתי באפי אם־
יבאון אל־מנוחתי:

צו א שירו ליהוה שיר חדש שירו ליהוה
כל־הארץ: ב שירו ליהוה
ברכו שמו בשרו מיום־ליום ישועתו: ג ספרו
בגוים כבודו בכל־העמים נפלאותיו: ד כי גדול
יהוה ומהלל מאד נורא הוא על־כל־אלהים:
ה כי כל־אלהי העמים אלילים ויהוה שמים
עשה

יסודו כל הארץ על הדבר העתיד והוא שירו לה' כל הארץ: או יאמר
הלא לאמרתי שירו לה' שיר חדש והלא גם שירת היה חדש בזמנו
ושירת דבורה וכל שיר מהנ' שקדמוהו למה ומה ענין הפרש החדוש הזה
שיהיה לעתיד ועוד כי גם שירת היס וזולתה גם כן לה' הלא הוא שירו
לה' כל הארץ שהוא כי לו יהיה דבר
חדש עשוי מחדש לכבוד ה' והוא כי
בשירת היס נן לאמה שנקפרסם שמו
יתב' ק"ך לא נתקדש הכל כי מצרים
נשחרה בטומאתה וכל הארצות כל
העמי' עבו"ם גם הן כי על כן נאוה
קרן העתיד הוטמך ק"ך לעתיד
שלא רוח הטומאה יעביר ה' מן הארץ
ולקדש המלכה לה טומאה הין ערוך
לכל מעלה זו והוא שירו לה' לומר
מה שהשירו הוא לומר לה' כל הארץ
כולה וכולותה לה' ובכלל הדבר
יהיה כי כל הארץ ישובו עד ה'
ויכפרו כלם שפה ברורה לקרוא כלם
בשם ה': (ב) שירו לה'
כו' לקחרי לומ' כי לה' כל הארץ מה
יהיה היתרון ניכר ליפרחל על יתר
לומות לזה יאמר שירו ישראל לה'
ברכו שמו שהוא כי יוסיפע לכם
על ידי השיר שפע גבוהי כמה ד"ת
ונעלו נניכם ונטותיכם כו' מה שאין
כן לגוים בשירם כי שכר יבא וזה לומר
שירו לה' כו' לומר מה ש אמרתי ליפרח
שירו לה' הוא כי ברכו שמו שהוא
שעל ידי השיר תדש ברכו שמו שהוא
כי תמלאנו כח לת רוח ה' שהוא
המשיך שפע הנקרא ברכה מהמלוח העליון וזהו ברכו שמו ויתכן כי
בכלל הדבר הוא כי שמו יתב' שהוא בפירוד חותיות י"ה מחותיות ו"ה
על ידי השיר תדש שיעלה השבח למעלה שפיע ברכה להתחבר החותיות
והיח ברכה בשמו יתברך עלמו כי על ידי חותו השפע יכנע כח טומאת
ערו של עמלק ויתקיים ענין כי יד על כס יה מלחמה כו' ועל ידי תשר
תוסיפו בשיר בחנוכת ה' מהתפכות השפע המשך לכם מלמעלה
יוסיפע בכח רוח הקדש עד נדר שהבטחתם יום יום מה שעתיד הוא יתברך
להוסיף בישועתו אחר והוא בשכר מיום ליום ישועתו כי תין לך יום שאין
תשועה הולכת ונוספת יום יום ולומר כי בכל יום יבשרו ברוח הקדש
מה שיהיה באחרית: (ג) ספרו כו' לומר המשורר ע"ה הלא
לומרתי השיר שתשוררו לעתיד והלא תזמרו ביני ובינו בעוד שהוא בין
הגוים בגלות בגל ומדי כו' מה נלמר מה נדבר ביניהם להם שיכירו
גדולתו יתברך ויקלו מעלתו לזה לומר ספרו בהיותכם בגוים את כבודו
ונהיותכם בכל העמים נפלאותיו והוא כי בגלות בגל לא נתפארו בכל
העמים כי הם שבבבל נמלטו עמתיה כו' כמו שלמרו ז"ל שהם
מתשבדפניה כו' לבל בזמן מדי נתפזרו בעמים כלומ' ומפורד בכל העמים
וכן בלחרון ועל גלות בגל שהיו הם בין ז' גויס לומר ממליחות
נפלאות תוכלו לספר שהוא את כבודו יתברך שהוא כי כבוד גדול נתבבד
הוא יתברך בלותו גלות בין הו' גויס על ידי חנניה מישאל ועזריה והו
ספרו בגוים את כבודו ולספר שמה שמלת את לת קריון הוא כי הם היינו
קורין חותה היה את מרבה גם כבוד יתברך שנעשה להם גם הוא כי
היה כבודם שלם כי בבחינה אחת היה להם קלון שהיו הגוים רוקקים
בפניהם ולומריס להם היה לכם חלוה כזה והייתם עידים ע"ה על כן
לת קריון לה גם יתכן שבשיפור כבודו יתברך בגוים כלל גם ענין דניאל
בגולת דלריוהת בזמן דריוש שהומלך על מלכות כשדים ועל לתון מורח
שכמון כ"ב וגולת דלריוהת בזמן דריוש לומר שפרו בגוים את כבודו ועל
גלות שהיו מפוזריס בכל העמים לומר שיספרו בהיותם בכל העמים
בפלאותיו חשר עשה והוא כי ישראל בלי נפלחות רבה למהנתנו בה'
חלהינו מש"כ הם לריך לספר בימיהם נפלחותיו יתברך למען יירחו(ד)
וחם יאמר חיש מה לורך לספר לגוים נפלחות חל הלח בכל מקום גדול
שמו בגוים כמאמר הכתוב לזה לומר הן לומת כי גדול ה' ומהולל מחד
בגוים מכל חלהיס הבל חין מורחו יתברך עליהם כי על כן חת חלהיהם
הם עובדים חתם נורח הוא על כל חלהים שהם סריס של מעלה
וכיוצח כי למה סיס בהם השכלה יבלילו כי חלהים לורם וירחו מתמו מה
שאין כן הגוים עובדיהם על כן למען יירחו לריך לספר להם נפלחותיו
יתברך (ה) ומה שמורח ה' על כל חלהיס הוח על כי כל חלהי העמים
חלילים

נתחדהו בתוחר חלך יתקייס תוחר זה לו על כל חלהיס כענין וכל חלהי
חנריס לעשה שבטים חבי ה' כי לת תהיה תפחרתו הרחוק מלכות רומו
דומו (ד) ומתודיס לנו שתטולמו בחה שירחנו חת יוסב בחרץ
הנגב הוח הר כלומרו עלו זה בנגב וכו' ולת החמורי היושב בהר כי לחבר
נירו מתקרי חרץ שהוח חפי' קלוות
שחין מניחותס מוסב רק על ידי
תקירו כ"ם שתועפות סרחיהו בהריס
הנו' שלו הס ויקנס נידיהו ותטלנו
נפחד פחדנו (ה) וח"י הוח
יצרה ונירו לתקה לנו כי הלת תסר לו
היס מלו בדלה שהיה שלים יס וב'
שלישי' יבשה והוח עשהו השלים השני
בדור למוס והוח והוח עשהו מהיבשה
יס ולמה לת הניח יותר הלת הוח כי
יבשת היס ת"י ידיו יצרו שנקרחת
יבשת על שחפי' כשנעשה יס כל העול'
נמנול נשחרה יבשה כי לת נומתה
ניום ועם וזה תרמוו התי"ו שהיח ת'
פרסה על ת' פרסה ולותה נלנד
ידיו יצרו והוח מ"ם ז"ל כי בתחלה לת
נרח הב"ה הלת ה"י חלת שחחר כך
נתפשט השחר שנחמר עד לת עשה
חרץ וחולו' והיח הגיעה הלת תתפשט
יותר כי נדור למוס הגיעה עד
יפו שהיח סמוכה לחרץ שנחמר עד
פה תנח עד יפו קנח (ו) על כן
על דנריה'הלה מסיב מרע"ה חליהס
ולומר הלת לחמרתי חליכס לכו
עתה מהעולס כנורת ה' ונרננה
לעתי'הלת תניתס הלת לנקש לנח עס
מחיכס ותשנת' לתקן נמה שתקדמו נתודה עשו כן ולת כלומרי לכו כי
סס נוחו לך לת יספיק לכס הקדמת תודה כי הס גס נפתיחה נפיסוט
ידיס ורנלים וכריעה וקידה לפני ה' עושיהו חשר לתת נפחו נפשנו נסיני
חור ועשתנו ומי שהו החיינו גס עתה לת יקשה נעיניו לרחמכ' (ו)
כי הלת הוח חלהיהו וגס סל תומות וגס לת יוונו על ידי סר כי סס ותזכתנו
עס מרעיתו ולת כרועה עדרו ירעה מדשא החרץ הו על ידי מה שימליח
לו ריוח והוח מתפרנס על ידי עלמו הלת נתן יהו שמירו ומטיר לנו לחס
מן השמים וחלת עלמי בהו נפתיחה כו' הוח כדי שיהיה היום ולת כנלמרי
לכו הו לך לנרך היה חס נקולו תשמעו (ח) ועל דנרי משה על זה
מסיבה רוח הקדש בהלו הוח יתנרך משיב ולומר לל תקשו וכו' לומר
הלת נמריבה היה ע"י תשובה כחלת שחתס עושים עתה ועסק תורה
ותקשו לנבכס ותרפו ידיכס מהתורה ותריבו על המיס וכן ניום מסה
נמדנר (ט) ואין לומר כי עתה מתקבלו הטבה לת תשובו לכשלה לת
חלמין לחתכס כי הלת לתסר נסובי לבותיכס היה לחר תשר בחנוני גס רחו
פעלי שהיטיבתי עמכס כענין ומנך לת מנעת מפיכס לחר עשותס העגל
(י) ע"כ הסכמתי כי מ' שנה תקוט נדור על כי ולומר עס תועי לנב
הס שיהר הרע הכלול נלנב שהם הנ' יגריס מחטה לותס ועוד כי גס
והם לת ידעו דרכי כי תין לדם יורד עד סוף דעת רבו עד מ' שנה ומה
גס דעת דרכי קונו כמ"ש ז"ל על פסוק ולת נתן ה' לכס לב לדעת עד
היום הוה שהיה נסוף המ' (יא) לומנס לימי מוליכם ריקה כיים לכס
תקוה כי הנה תשר נשבעתי נחפי לת היה רק סס יהולון לל תנוחתי הס
נלי מי שתניחס נוכותו כשחר משה והס נחיס כלו' חך
לחם יס מי שתניח לחכס עמו נוכותו הוח משה כנודע מרכותיו ז"ל
שנכח משה לעתיד יניחס עמו נוכותו ב"נ:

צו (א) שירו לה' שיר חדש כו' הנה כל המומרי' החלנ
ידנרו על הנחולה הפרידה ב"נ ולנח לל ענין
הכתיבים מכירה מחמר הנניה כי נימי' הסה לת יחמרו חשר העלה חת
ישרחל ממלרים כי סס מכל החרלות כו' והוח כי המיבה העתידה נדולה
על כל הקדומות נחופן כי לת נעטרך לשורר ולומר על התפועות
היסות ולהזכיר השירות הקודמות כי סס השיר חדש נלנד כי הוח יהיה
כ"ב נדול כי הוח לנדו שקול כנגד כל הקודמים וזה יחמר שירו לה' שיר
חדש כי החדש שהוח על החדוש יספיק ורחו כי נדלו כי הלת יספיק
לשיטורו כל החרץ והוח כי נסיס שניליחת מלרים לת היו רק נמלרים
וכן נכל מקום שנעשה נו גס ליפרחל היה מקום פרטי חך חשר לעתיד
יהיו נסיס כוללים נכל החרץ שהם דנריס כוללים וגלויים נכל החרץ נחופן יחות
השמש יהפך כו' שהם דנריס כוללים וגלויים נכל החרץ נחופן יחות

עָשֶׂה׃ הוֹד־וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְתִפְאֶרֶת
בְּמִקְדָּשׁוֹ׃ הָבוּ לַיהוָה מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ
לַיהוָה כָּבוֹד וָעֹז׃ הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ
שְׂאוּ־מִנְחָה וּבֹאוּ לְחַצְרוֹתָיו׃ הִשְׁתַּחֲווּ
לַיהוָה בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ חִילוּ מִפָּנָיו כָּל־
הָאָרֶץ׃ אִמְרוּ בַגּוֹיִם יְהוָה מָלָךְ אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־
תִּמּוֹט יָדִין עַמִּים בְּמֵישָׁרִים׃ יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם
וְתָגֵל הָאָרֶץ יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ׃ יַעֲלֹז שָׂדַי
וכל

חלילים הבל המה וחין נסח מועיל וחין חלוה מבלעדו יקבדך כלל ושמח תחמר חס המה הבל למה חין הקב"ה מחבדן מן העולם והנה תשובת זה הוח מחמר המסנה שהשיבו הוקנים לעבר ברומי בזמן טיטוט חלו היה עובדים לבדרים שחין העולם לריך להם היה מחבדם קבל עובדים לעמם ולירח ולנחת השתי' החס יחבד הקב"ה חת עולמו חסר עשה מפני השוטים וזה יחכן שהרגיש המשורר חחר חומרו כי כל חלהיהם חלילים ריקה כי יוכלו להשיי' חס חין נסח ממש למה חין הקב"ה מחבדן ל"ח וה' שמי' עשה לומר שעם היותם הבל הוח סובל וחינו מחבדן מפני כי וה' שמים עשה כלומר חלו היו עובדים למי שחין לורך העולם נסח היה מחבדן חך עובדים לחמה ולנבנה שהם מהשמים שעשה יקבדך לצורך עולמו וכי נשניל השוטים יחבד הקב"ה חת עולמו חסר עשה וזהו וה' שמים עשה לומר הנה כל חלהי העמים חלילים ומה שלח יחבדם הוח כי וה' שמים עשה וחיך יחבד עולמו חסר עשה מפני השוטים • חו יחמר כי כל חלהי העמים חלילים כו' והוח כי חלח יש עובדים למלחכי מרום וחלח כמו שר נחשב חומרו שנם הם חלילים כלו' כי חין נסח מועיל והנה בזו' כל מרבה נס המלחכים לזה חמר חל תתחם כי הנה וה' כלו' לבדו שמים עשה והוח מחמרם ז"ל על פסוק חני ה' נוטה שמים לבדי כו' שהכל מ"ש שלח נברחו מלחכים ביום רחשון שלח יחמרו מיכחל היה מוחח בדמותו של דקיע ונבריחל בנפחו כו' והקב"ה ממדר בחמלעיתו וזה יחמר כי כל חלהי העמי' חלילי' ושמי' מחמרו הסח חלילי' יקרחו נס מלחכי' לזה חמר נס המה לח ייטיבו ולח ידעו ומפילו להיות לחמלעיים לעשות דבר כי הלח וה' שמים עשה לבדו פן יחמרו עורהו חלילה הרי כי לח עשו שרי מעלה לח שמים ולח חרץ כי שמי' וחרץ קדמו לסס • (י) הוד והדר וכו' לחרי חומרו שנסמר חמו בנויס חת כבודו יקבדך וכפלחוקיו למען יירחוהו ושמח תחמרו כי הל' יהיה לנויס פתיחון פה לומר כי הנה רחה יקבדך נוי' מרקדי' בהיכלו וחיה בבורותיו חלילה ולמה לח שפך עליה' כחס חמתו והנה תשובת דבר זה היח מחמר לנשי כנסת הגדולה כי עלור כח לסבול על העדר זכות בישרחל הן הן בבורותיו וה יקבן יחמר חל תתמהו חס שתק חלהי ישרחל בדחות נויס מרקדי' בחקדשו כי הנה זה היה על העדר לדיקי' בישרחל להנין על העס שבולך במקום לקות העס בל יכלו להטיל הכעס במקדש חבל כחסר יהיה הוד והדר לפניו שהוח כי יהיו לדיקי' בעיר בפרט במקדש המקדש לפניו כמו שחמרו ז"ל שהין חנוגרות חלח בנית המקדש שחמר בחנוגרות כו' הריעו לפני המלך ה' והוח כי הלדיק בעיר הוח הודה הוח הדרה והוח הוד והדר לפניו זו עז ותפחרת יהיה במקדשו חך כחסר הין הוד והדר לפניו כיום החרבן שלח היו לדיקים לו היה עוו מבולל תפחרת שהוח כי היה סובל שהוח עוו והן נבורותיו חך בלי תפחרת כי לדרבת היו פוערי' פיהם שונחי ישרחל (ז) וחחר חומרו שנסמר נעוו' כבודו יקבדך נמר חומר וחמר הבו לה' משפחות עמי' והוח לומר הס לרישו שלח כל העמי' ישמעו לכם לשוב להיות ממנו יקבדך ולח מחלהיהם כיני קוסם הס לח יהיו כלם כי הבו לה' משפחות עמים כי קלח משפחות עמים משפיק שתתנו לה' לקרח כלם נשם ה' כמשפחות בני הפלנשים לרו"ל שהם ישרקוטו וכיוצח בהם שלח היטרו חת ישרחל ולחס משפחות עמים חסר ירחקם חת ה' על נפלחוקיו חך לח נחתם לו הכבוד כי הס לחלהיכ' עשה הבו לה' הכבוד והעוז ולח עוז בלבב • חו יחמר חל תקחנו בחשוב כי העוז להלהים והכבוד לה' כי הס הבו לה' כבוד ועוז כי ה' הוח מלחמה :

(ח) הבו לה' כו' הנה מעט מעט תקנו התמונה לנמרי שחתר שתכם תתכם לה' הכבוד ועוז שלח תקנו העוז לה' והכבוד לחלהיכם לעובדם כי הס תודו כי הכל לה' ושחליו יקבדך לבדו רחוי לעבוד ועדיין לחסר כי לח יוסר מפיכם הס חלהים מהם שתקרחו חותם חלהים והמה לח חלהים כי גנוב הוח הס זה עליהם חך מעשה הבו לה' כבוד שמו שהוח שלח תתנו כבוד שמו לוולתו לקרח לחלהיכם חלהים כי הס הבו לה' לבדו כבוד שמו המיוחד לו כי חין לריך לומר שלח תכנו' נשם שהיכם כ"ש חף הס שהי' סתם לח תכנו עליהם ושחר הודיעי שתכם כי הוח לבדו חלהים חל תחמרו מה נבע הס לח תקבלו נרים לימות המשיח לו"ח עשו לפני עלקי ושקרבכם להשרות ה' כישרחל והוח ענין שהבניח דבר והביחו חת שחיכם מנחה לה' נסוסים וכו' וגם מהם חקח לכהנים ללויים וכו' והפירוש שרלה עיקר הוח שנם מהמניחים יקח לכהנים ללויים שפילו לח חומר שהוח לנפרים חת הכהנים כו' לח יענר מלהיות להם מנחה בחלרות ה' כעורת ישרחל לפחות ככל חישי ישרחל וזה יחמר עוד לוכח שחתכם מעפחות עמים בחשר חני חיענ שחתכם עשהו מנחה עליכם חו נסוסים נפרדים וכו' ועל ידי כן ובחו לחלרותיו • חו יחמר שהו מנחה כו' לומר לל יעלה על דוחכם כי יש לו להחזיק לכם טובה שחבחו לחלרותיו כי נהפוך הוח כי חלרבה חתם המוסחים ומקבלים דורון ממנו ית' כמה שיניח חתכם לבח לחלרותיו מעין מו"ל על המקדם לח החסה שהם חדם חסוד הוח שפילו נחנה היח ומחמר הוח מקודשת כי נמם שרל' לקבל ממנה יהשב כמוהן לה הוח ועל דרך זה יחמר כי נמה שמניח חתכם לבח לחלרותיו למוסחים ומקבלים דורון ממנו חחשבו והו שהו מנחה ובחו לחלרותיו כי מלח שהו לשון קבלה כל"ח שהו לח לח רלם כו' שתרנומו קבל : (ט) השתחוו לה' כו' עוד המשורר מדבר עם העמים וחומר להם שחין זולתו יקבדך חלהים בכל העולם ושהם מקבלין דורון ומנחה כמה שוכו לבח לחלרות בית ה' בנית המקדם והנה מוה חפסר יבח עתה מפיכם כי יחמרו חמור הס חלהי ישרחל חלהי כל החרץ יקרחו הס כן היפה בכל החרץ כבודו והס כן היפה מה יהן ומה יוסיף הניחה לחלרותיו יותר מכל שחר העולם הס מפחר העולם יעדר ונס הס נבול לו חלילה לו"ח השתחוו לה' כו' לו' דעו לכם כי חסר המרתי שתבחו לחלרותיו חימי סולל שתלך כל החרץ כבודו חלח שחני חומר שתשתחוו לה' בהדרת קדש שהוח במקום שתתנלה בו הדר רוח הקדש שהוח בנית המקדם לפי הכנת המקום כמודע מכמה ניסים שהיו נעשים כעינן ההזיק המובח חת המרובה עיחדים לפופיס ומשתחוים רוחים וכיוצח שהוח כעין הדבר שנעם היות שנפש הדבר ממל"ה חת כל כל חבדי הנוף עם כל זה חין רחוק בשום חבר כי הס בעין לך הוח כי כל הבר מעיד מהנפש לפי הכנתו כך נס שמלח כל החרץ כבודו • מקום שלעומת שער השמי' מוכן יותר לך לח יענר שמלח כל החרץ כבודו וזהו חילו מפניו כל החרץ כלומר כי בכל החרץ בכל מקו' שתהיו נפניו חתם עומדים וזהו חילו מפניו כל החרץ לח תחילו ממי שבנית המקדם ולח סם כי הס ממי שבכל מקו' שם פניו יקבדך וזה בכל החרץ כי בכל החרץ כבודו : (י) חמרו בנויס וכו' הנה ידוע כי חוחר מלך ענייננו דין ומשפט כי על כן בימי המורחים חסר הוח יקבדך יוסד על המשפט נתקדשו נתוחר מלך לומר המלך הקדוש המלך המשפט • ונפח לל הענין חחר חומרו כי כל העכו"ם מעתה יחמינו בחלהי לחמ לבדו ולח יבלו לים בעס חלהיהן חמר עתה חמרו בנוי' מה יריחיהן דוה והוח לומר להם הנה ה' מלך שהוח כי יתוחר לעתיד בתוחר מלך בקומו לעריץ החרץ לשפוט כל הנוי' כי על כן נקרח תוחר מלך לכן לה' תהיו מעתה וחס טרם נח יום ה' לח תשובו לל ה' ולח תתנו לו כבוד ועוו וכבוד שמו ולח תכירו החמת הלח יקום לעריץ החרץ ועילם ימיט וידין העמי' נמדת רונו ולח יעמחו בניחו לח שמי' ולח חרץ לך תשמעו בקולי ככל הכתוב למעלה טוב לכם וטוב לעולם עליונים ותחתונים וזהו חמרו תדעו חסר תרויהו בעבתי שתשובו לל ה' הלח הוח הנה ה' נעל הרחמים מלך וחין לריך לומר בחינת החסד ורחמים כי הס לף תכון כו' שנם לח תקטרג החף והרוגו שלו עם היותו בח לעריץ החרץ כי הס חדרבה חפילו מדת החף ורוגו שלו תכון לבל בל תמוט כי לח יחריב לבל בכלות כל הנויס הכופרים בו כי הס חדרבה תכון לבל כו' והטעם כי הנה ידין עמים במישרים שהוח נמדת רחמים וחסידות כי זה ענין מישרים כל"ח ועשיק השר והטוב וחמרו רבותינו ז"ל זו לפנים משורת הדין (יא) וזהו ישמחו השמים כו' שלח לח תשובו לקרח כל הנויס שפה ברורה נשם ה' • נבח יקבדך לעתיד יעלנו שמים ותחבל החרץ כי מן השמים ירדו דם וחש ותמרות עשן וגפרית וחש חשר נס לשמים יהיה עלב וכל שכן החרץ מקבלי הפורענות חך נשובכם עד ה' כמחובר ישמחו השמים משפע חשר ורחמים המשפלשל על יד ומקבל החרץ ולח יהיה רעם מה דק בים ומלוחו כי יוכור ברו של היס הפעם הרחשונה שנח יחבדך חל העולם כי חז נקרע היס ויירח נס עתה וזהו יערם היס ומלוחו • חו יחמר כי חין מרגיש לעבר רק היס בלוד חת לויתן שירעיס היס (יב) חך שחר כל החרץ חין לריך לומר בני חדם כי חס נם יעלו שדי שתסתפך חריסתה לנרכה כי חז חדרבה ה' כמ"ש ז"ל לעתיד יקופין וברעיופין וקולים וחדדרים כי נעלנה כמ"ש ז"ל עתה יעלו שדי חחדרבה

והי פסח בר יך ונקי בארץ ויתוקן כמ"ש ז"ל דבריש שלקתה הארץ שבכללן הוא שלקו פירות הארץ ופירות האילן וכן יעלו כל אשר בו כי מחלה חיות הבהמות שותפים לטרף ומלטעריס הן ושור וכשב ועז הנאכלים מהם הך זו שחריה כנקר יאכל תבן יעלו חלו וחלו והוא וכל אשר בו וכן ירגנו כל עצי יער שהוא כי עתידים כל תולעי סרק הם עצי יער לעשות פירות (יג) וכל טובה זו למה הלא הוא לפני ה' כי בא בא לשפט את הארץ לפי שלא נא מדת תלתים כי אם מדת רחמים וחוור בעשב ורקב כאחריך התמוטה ואומר הלא תקשני שרבי כתיב וירד ה' לראות את העיר וכו' והיה רונו נדול לו"ח כי בא וכו' לומר הנה אמרתי שריבה הטוב לפני ה' כי בא והלא תראה כי בא בדור הפלגה וכיה רונו שורקם והפילם ה' ותפזרם ומי דומה כי הוא היה לעפוני הארץ כי היו רשעים תוכיו ה' תכל עתה יפסוק תכל בהיות כבר תקם לדק כענין ובניה בצדקה וכן עמים בהיות להם תמונתו שהאמינו כבר בו ככל הכתוב למעלה שמדבר עם האומות שיאמינו בה' בכל הפרטים המוכרים ויעד להם ולעולם לעתיד במהרה בימינו:

וְכֹל אֲשֶׁר־בּוֹ יִרְנְנוּ כָּל־עֲצֵי־יָעַר׃ יג לִפְנֵי יְהוָה
כִּי בָא כִּי בָא לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט־תֵּבֵל בְּצֶדֶק
וְעַמִּים בֶּאֱמוּנָתוֹ׃

צז א יְהוָה מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ יִשְׂמְחוּ אִיִּים
רַבִּים׃ ב עָנָן וַעֲרָפֶל סְבִיבָיו
צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאוֹ׃ ג אֵשׁ לְפָנָיו תֵּלֵךְ
וּתְלַהֵט סָבִיב צָרָיו׃ ד הֵאִירוּ בְרָקָיו תֵּבֵל רָאֲתָה
וַתָּחֶל הָאָרֶץ׃ ה הָרִים כַּדּוֹנַג נָמַסּוּ מִלִּפְנֵי יְהוָה
מִלִּפְנֵי אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ׃ ו הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צִדְקוֹ
וְרָאוּ כָל־הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ׃ ז יֵבֹשׁוּ כָּל־עֹבְדֵי פֶסֶל
הַמִּתְהַלְלִים בָּאֱלִילִים הִשְׁתַּחֲווּ־לוֹ כָּל־אֱלֹהִים׃
ח שָׁמְעָה וַתִּשְׂמַח צִיּוֹן וַתָּגֵלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה
לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ יְהוָה׃ ט כִּי־אַתָּה יְהוָה עֶלְיוֹן
עַל־כָּל־הָאָרֶץ מְאֹד נַעֲלֵיתָ עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃
י אֹהֲבֵי יְהוָה שִׂנְאוּ־רָע שֹׁמֵר נַפְשׁוֹת חֲסִידָיו
מִיַּד

צז (א) **ה'** מלך תגל וכו' הנה במומור הקודם אמר מרע"ה בעל המומורים התלה כי כאשר ה' ימלוך ישמחו השמים ותגל הארץ מאור שפע שיושפע בעולם אמר עתה אשר אמרתי כי בהיות שם ה' מלך תגל הארץ היינו שישמחו חייט רבים הם הרחוקים אשר לא הי ארו את ישראל (ב) לך לא הקרובים שניהם כי אם ענן וערפל סביביו שהם כאות רונו ודין כמודע לקרובים שניהיו כי הם אשר הי ארו את ישראל והבינה ורחה נפלאות חל אשר יפלא בין הלדיקים לעריו יתברך כי הנה הלדיקים אשר לדקתם נומן ההוא היא אשר עשו לדק ומשפט כי ציון במשפט תפדה ושביה בלדקה הם יהיו אז מכון כסאו מרכבה אל הכבושה עם היותה שם תוכלה שיתענגו שה (ג) והרשעים אין לריך לומר שם הכבושה עלמה כי תפילו הקם אשר לפניו תלך הוא שם בהיקוקו המבהיק ומתפשט לפניו תלהט שניב לריו כי נבת אחת מה שתענג את הלדיק תלהט הרשעי' (ד) ואל תתמה כי הנה אין כל אחד כי מעין זה היה במתן תורה כי האירו ברקיו תבל אכל תבל היו מחירים ברקי קרני אור הכבושה ואז היו ב' הפכי' יחד והוא כי רחתה הארץ כי כל יושבי ארץ רחו ויכלו לסבול אשר אין שפק שניהם השמש כאין לערך ברקי אז ו יתברך והין סופל ומלא אחר ואחל הארץ ואהו ר' זחה ואחל הארץ (ה) ומה היה חיל הארץ הוא כי הריס כדונג וכו' ולא בלבד מלפני ה' כי אם מלפני אדון כל הארץ הוא אדני הוא הכבושה ולא אמר מפני אלא מלפני שהוא ממה שהוא מתפשטות ברקי זיוו (ו) ושמת תאמר והלא זה יפלא דהא לא עדיד הקב"ה ניסא לשקרי ואיך רחתה כל הארץ שהוא כל העמים ונתן להם הוא יתברך כח לסבול לו"ח שהוא כי רלה ה' לעשות ב' דברים שהגידו השמים לדקו שמה שמשמו הרי' כדונג יכלו לסבול ישראל ווה יגידו השמי' שהוא מאמר רבי יהודה במכילתא שהיו ישראל מסולהבים מאז של מעלה ואמר הקב"ה לשמי' הזילו על בני עלו וכו' הרי כי הגידו הוא לדקו יתברך ומה שסבלו העמי' הרחוק עם היותם רחוקים אלא הגיע תליה' שיעור חוס שהיה לישראל כי נתן להם ולעיניה' כח לסבול הוא כי רלה ה' לפרסם כבודו בכל העמים וזהו ורחו כל העמי' כבודו:

(ז) יבשו כל עובדי כו' הנה פסל יקרא של אבן או עץ ואלילים הם מה שלמעלה שהפסל הוא דוגמתו כשהם ירח או שר או מלאך כנרחה מלומרו כי כל אלהי העמים אלילים כי אם כלל העליונים אשר לא כן אלא בפל עץ ואבן אלא להורות הפרש אמר וה' שמים עשה ובכל אלא העניין אמר כי לבלתי יתבוששו בהשתחוות לפסל נסך חרש ים מהם יתהללו לאמר שאין כוונתם שלא יכוונו רק אל הדומם כי הם לא יכוונו רק אל האלילים ולא שהם קורחים דוגמתם אלילים רק אלהים כי אם שרוח הקדם מכנה בלשון הבלים והענין שאמר מרע"ה אי זה סימן אתן לכם שיתחיל ליתקן העולם שהוא כשיכנעו שרים של מעל' הלא הוא כאשר תרחו שיבושו כל עובדי פסל גם כת המתהללי באלין עובדים כי אם העליונים אז הוא הורחה שהשתחוו לו כל אלהים כי מידי תיתרע מוליכו ותפש בטחונם ' או יאמר דברים כפשטם כי בימים ההם תגלה ותרחה מלכותו לעיני הכל שירחו כי יפרחל יפחדו ויעלמו לפני אלהים ואת מלפניו תחכל כריו שא

מִיַּד רְשָׁעִים יַצִּילֵם : יא אוֹר זָרַע לַצַּדִּיק
וּלְיִשְׁרֵי־לֵב שִׂמְחָה : יב שִׂמְחוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה
וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ

צח א מִזְמוֹר שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חָדָשׁ כִּי־
נִפְלָאוֹת עָשָׂה הוֹשִׁיעָה־לּוֹ
יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ : ב הוֹדִיעַ יְהוָה יְשׁוּעָתוֹ לְעֵינֵי
הַגּוֹיִם גִּלָּה צִדְקָתוֹ : ג זָכַר חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ
לְבֵית יִשְׂרָאֵל רָאוּ כָל־אַפְסֵי־אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת
אֱלֹהֵינוּ : ד הָרִיעוּ לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ פִּצְחוּ וְרַנְּנוּ
וְזַמֵּרוּ : ה זַמְּרוּ לַיהוָה בְּכִנּוֹר בְּכִנּוֹר וְקוֹל זִמְרָה :
ו בַּחֲצֹצְרוֹת וְקוֹל שofָר הָרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
יְהוָה : ז יִרְעַם הַיָּם וּמְלוֹאוֹ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ :
ח נְהָרוֹת יִמְחֲאוּ־כָף יַחַד הָרִים יְרַנֵּנוּ : ט לִפְנֵי
יְהוָה כִּי־בָא לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט־תֵּבֵל בְּצֶדֶק
וְעַמִּים בְּמֵישָׁרִים :

צט יהוה

(יא) אור זרוע כו' המה על לשכר
ירקה הצדיק שלום
רשעי' שעל ידי כן היה חופש ומופל
תקיפי עליו הנה תיקון כפסוק הקודם
ועל זה שירלה נייסורי הצדיק
בעה"ז ולא יתכילהו לפחות פירות
מעטין בעה"ז ופירות תורתו לזה בח
זיתמר לזר זרוע כו' והוא מתמרנו
על כסוק להכחיל לחובני יש כו' לומר
לל תסיתו לב לם תרתו להבני
מחולני טובה בעה"ז לפולו פירות
מעשיהם כי הנה לח מבלתי היות מה
ליתן להם שם יתנע תלמת להם
טובה בעה"ז כי הנה להכחיל לחובני
יש ודחי מה להכחיל כי לם כוכתי
היח כדי שחוכרותיהם לחלת
שחוכרותיה' של העה"ב לחלת ע"י
מה שהנלף הפירו' עם הקרן והעשה
הכל לחוכר רוחני עד החלת החוכרות
על לחר היה גם מקרן הזכיות
וזה יתמר פה לזר זרוע כו' לומר לזר
פירות טוב הצדיק זרוע לו כי כורע
כור תבוחה ומצמחת ומתרבית עד
חלת לחוכרו' מחנה כן לזר טובם של
עה"ז חסר הוח מועט כי נשמי הוח זרוע לצדיק שחנצל עד חלת
לחוכרות ולישרי לב מקבלי ייסורין ניוסר לבב ובשחה הכ"ל שזרוע להם
פירותיה' כי לם גם שמחת' על הייסורין עשמחים בייסורין מיוסר לבם
גם זכות השמחה זרועה להם להעשות לוסר רוחני גדול בוסף על זכות
תורה ומלות חסר להם (יב) ולם תלמרו בזה יכוחתו הצדיק' שובלי
ייסורין בעולם הזה הלח הוח שמחו לדיקים בה' כי גם שכיכתו בגלות כ"י
וכחסר מרבלת בפומייהו דרו"ל לחומרי' שהומר הקב"ה הני לי שחתי
בביכול בעולמי ולהם תבקשו לשמוח בו וכן לומרו כי בזה יכחתם הצדיק
בוכל ייסורין כי דיו לעבד להיות כרבו וזה יחמר שחתו לדיקי' בה' כי
בזה שהוח יתדבק גם הוח לין לו שמחה בעולמו שחתו בה' כי שמחה היח
הדמות ליוליכיך הו בה' בעול' העליון הו לעתיד כחסר ישמח ה' במעשיו
כי דיו לעבד להיות כרבו והודו לזכר קדשו בכם והוו והודו

צח (א) מזמור שירו כו' הנה כתבנו בזמורי' הקודמים
כי עשרה מזמורי' הלו משה לומרם וכל
הלו שלח נקרלו בהם שמו על נחולה העתידה ידברו והנה בזמורי'
שבשמיך לומר כי לעתיד נשיר שיר חדש על הנחולה ועל הקשועה בין
על ישועתו יתברך כי שכיכה בגלות כ"י בין ישועתינו המשכת מנחה
ועקה יחמר למה זה תעקינו מלשורר לה' על הישועה העתידה כי הנה
מעתה רחוי כי מזמור שירו לה' לזכות שיר חדש העתיד לחלת
עשה עד הנה ביניקת מלריס בימין ובשמחל בימין פעולת דין ובשמחל
פעולת רחמים בימין כי הושיע לו ימינו שהוניק שכיכה מהגלות על ידי
ימינו והוח הושיעה לו ימינו שהוח ימיכך ה' נחדרי בכח וגו עשה גם
פעולת דין כי ימיכך ה' תרעץ לויב ובשמל רחמים שוהו וזרוע קדשו שהוח
נהלת בעוך כו' ולם כן מי משעה כן לו ודחי יעשה כן גם עתה (ב)
ועוד טעמה שנית כי הלח מעתה רחוי לשורר כי הנה דרכו יתברך למחר
לת הקץ ושמח יהיה היום שם נקולו תשמענו כי הנה רחו עתם כי כן
עשה בגלוי כי הנה הודיע ה' ישועתו בחומרו ועתו חוקם לרבע מלות
שנה ולחרי כן יגלו הנה הודיע זמן ישועתו ולחר כך לעיני הגויש גלה
לדקתו היח הנחולה שהקדים ישועתו ק"ן שנה לזמן שהודיע כי
בחלם לחר רד"ו שנה ולחמרו רו"ל כי זולת היקה לעקת סרו של מלריס
חומרו כי עדיין נשחרו ק"ן שנה מהזמן החמור בתורה הנה כי לעיני
העמים גלה לדקתו ועל כן מעקה רחוי לשורר מטעם הלוכר (ג)
ושמח תחמר שם כל כך גדל כחו למה בהסתר עשה שיפולנו כלי כסף כו'
בחרמה עד שויגללו ת"ל מלריס ולמה לח עשה שיתנו בעל כרחם על ידי
מכות לוה לומר שם כך היה עשוי שיתנו ביד חוקה לח היו נותנים ת"ל
לנם לדרוף לחרי נני ישרחל על נכסיהם ולח היה ענין קריעת היס בח
חל הפועל ולח היה מקדש בעולם שמו של הקב"ה כי בדבר לשר ודו

עליהם יד עתה שעשו בערמה שלקחו בשחלה ערבו חל לנם לדרוף
לחרי נני ישרחל בחומרם שם היה כח בידם ליטול לח היו עושים בערמה
על כן שמו לנם לדרוף לחריהם בחומרם כי בדרך טבע התנהגו ולח
בשבועה עשו כן גם הם ויבחו חל המבול ויקדם נם שם ה' וגם על כן
כשבחנהו ישרחל שהיה הדבר בסוד
י"נ חדש שחם היה מתנלה לח היה
בח חל הפועל גם קריעת יס סוף
וזה יחמר וכר הסדו יתברך לשר כרר
ולחרי כן יגלו ברכוש גדול ולחומתו
בסוד היה לבית ישרחל שיולום
ומה כשלך שברלו כל לפסי לרן לת
ישועת חלהינו בקריעת יס סוף כי
מודעת היתה בכל הלרן והוח
מזמרם ז"ל וינקע היס לז נחמר
חלח וינקעו המים מלמד שכל מימות
שבכל העולם נבקעו בחופן
שנתפרסמה וכרחתה היסועה ההיח
עד לפסי לרן וזהו רלו כל לפסי
לרן לת ישועת חלהינו :

(ד) הריעו לה' כל הלרן כו'
לחר לומרו כי
רלוי ישירו ויעמרו מעקה ישרחל שיר
חדש על הנחולה העתידה מלשר
רלוי לשר עשה ה' בחמרי' כי כן יעשה
לכל המרי' לת ישרחל לעתיד לבח
פניו כלפי החומות שבכללם הד'
מלכיו' ולומר הריעו והכניעו לה' כל
הלרן כן יקרבם כמלריים כלו' שלעשות רלון ה' לפקוד עליה' לשר
חטלו הם מנלי' לומם לת להכביד עליה' ולם יקשה עליכם ההכנעה
והשע' משחקת לכם פניו והתחילו מעט ומהו פלחו ולם תעלבו עתה
משמו לשחר ומן שלח ירע לכם בסוף והו ורננו וזמרו זו יכוין שתעשו
בהדרנה בתחלה פנחו תתרועה ועוד מעט רגע רגע ועוד מעט זמרו
שנתן לכם המשלה לעשות רלונו בעולם לת לכוכית בעבוד (ח) ולחר
שתוסיפו נם לומר השמרו כן תתנלו ותומרו לחלהיכ' בלומר כי הוח נתן
לכם המשלה כי לם זמרו לה' כי הוח המוכן לכם כח לעשות חיל ולח
תחלילו הומר בקול הם בנבל עשור לו בקוף מחלה כי לם לקט לחט כי
חלהיכם הומר יהיה בכבוד חסר קולו כמוך שהיח נילה בקלת הכנעה והו
זמרו לה' בכבור ולחר כך שתקיו עם הכבור קול זמרה בפה והו שחור
ולחר בכבור וקול זמרה (ו) ובוכות שתשפילו גויש עלמכ' בומן
שליטתכם וקבלו ברעדה בלוף הומר שלכם בממשלתכם כדרך המלכי'
יהיה בלחט בכיבור בזה תוכו כי כשיבת הלהיכו לשפוט הלרן תשיבו
בשמחה ובחנוכות המריעים קול מלוכף עם הכנעת קול שופר הריעו
ולמה יהיה שופר לחר שקו היהיה לכם שתחה מפני שהוח לפני המלך ה'
כי יש לו כ' נחיצות על כי בח לשפוט הוח תוקר מלכות לכן לריך תרועת
מלך כי תוקר מלך נלמר על המשפט ועל כן בי' יתי קשובה שהם יתי
משפט לבי חומרים המלך הקדוש המלך המשפט ולהיות ה' שהוח רחמים
שלו יבח לרחם נדין על כן הם החנוכות כי הו נעשה מעין מה שהיה
בתקדם שהיו חנוכות מקנלות ושופר מחריב וזהו שלח לומר בחנוכות
ושופר כי הם וקול שופר לומר שלחר השמעת החנוכות עדיין קול
השופר נשמע והוח כי לו יהיה כיום רחם השנה שהוח יום דין כי הו ה'
יתלוך כי תוקר מלכות נלמר על המשפט כי על כן בימים הנוראים לבו
חומרים המלך הקדוש המלך המשפט והוח ברחמים כמודע וכן יהיה
לעתיד וזהו חומרו לפני המלך ה' שהם שתי הבחינות והם כח תעשו
שתריעו לה' כל הלרן שתפי החומות תכניעו לפני ה' מעתה לקרוח
כלם בשם ה' ונעבדהו שכם לחד כי הו עם היות יקברך בח בחומר מלך
שהוח לדין עמים יהיה ה' שהוח מדת רחמים ולח יהיה רונו בעולם לכם
(ז) כי חין ספק שבגלות מלכנו יתברך בעולם כי ירעם היס ומלואו כי
היס שנקרע בימיהם מלריס יכור שרו בן בימי לתתנו מתרן מלריס
ירחמנו יתברך נפלחות וכן תבל ויושבי בה כי יעשה רושם בעולם השפל
כי קדושתו תטיל מורח (ח) וזה בחקום שבח לשפוט
חותם היה להם לירחה חדרבה נהרות שהם הד' מלכיות כת"ם ו"ל שד'
נהרות היוחלים מעדן הם משל לל"ד מלכיות לו על ידי היותם לה'
יתחלו לף משמחת לבב וכן יחד הריש הם שריבם מלמעלה ירננו
(ט) והוח כי לף יהיה רונו בדין כי חם לפני ה' כי בח לשפוט כי בח בשם
בחמים כי ישפוט תבל בלדק מלוח שהוח נבחינת לדקה ועמים במישרים הוח

לחיים

צט א ה׳ מלך ירגזו עמים יושב כרובים תנוט הארץ: ב ה׳ בציון גדול
והוא רם על כל העמים: ג יודו שמך גדול ונורא קדוש הוא: ד ועז מלך
משפט אהב אתה כוננת מישרים משפט וצדקה ביעקב אתה עשית: ה רוממו
ה׳ אלהינו והשתחוו להדם רגליו קדוש הוא: ו משה ואהרן בכהניו ושמואל
בקראי שמו קראים אל ה׳ והוא יענם: ז בעמוד ענן ידבר אליהם שמרו
עדתיו והק נתן למו: ח ה׳ אלהינו אתה עניתם אל נשא היית להם ונקם
על עלילותם: ט רוממו ה׳ אלהינו

לפנים מסורת הדין כד״ת ועשית הישר והטוב ולמדנו רבותינו ז״ל זו לפני מסורת הדין:

צט (א) **ה׳ מלך** ירגזו עמים כו׳ הנה במזמורים הקודמים הפליג מרע״ה בעל י״ח מזמורים הללו לדבר על מלכותו יתברך וחזר כמה פעמים ה׳ מלך וכ׳ פעמים לחזר לפני ה׳ כי בא כו׳ שהוא לעתיד והוא להשרות שכינתו בציון המקדש וכן ג׳ הכרובים וכל ענייניס הללו לא לחזרס כמדבר עס ישראל כי אס עס כל העמים והנה זהו ספק כי תפי׳ נאמר ה׳ מלך ירגזו עמים כי הלא כמו זר יחשב להס כי בימי שהיו בו שהיו הלא כמו זר נחשב לך בחזר שימלוך שירה היות ומן משלל מלכות ומן במלכות * ועוד כי יוכר הכל הוא והכל תחת רגליו ומה צורך להיו למלוך ניונרין ובידו נפש כלם ואס על אומר ה׳ מלך ירגזו עמים מה יעשו שהוא יושב הכרובים כי הלא תנוט הארץ שהיא חמיטה והרעדה יתירה מהרגזה הנו׳ כי הלא מצד יאמרו לומה ירעשו בשמוע כי יבא שהי׳ על הארץ ומה גס מי משמים ושמי השמים לא יכלכלוהו יבא במקום לר בחרץ וז״ל ה׳ מלך על זה ירגזו עמים כ״ס נאמר יבא הכרובים כי מזה תנוט הארץ

(ב) אך לא יבינו כי הנה מה שהוא יושב הכרובים כו׳ תיכה קושיתו כי הנה ה׳ בציון גדול כו׳ והוא כי אחר שהוא על רוח המקדש אין יבא להיות על הארץ הוא שבשם שנשמות הארץ מעכבת מבא נה רוחניות יתי׳ והן אומת כי במלאכי השרת יבדל עניינס כי על כן בבא המלאך אל העולם השפל מתלבש מכח העולם הלז התלבשות דק מעין העולם ובו מתרחק לפני בני החדש כדמות היס אך הן רק למי שלא נרחק מן העולם שהן העובד מעובד הלזו אך הוא יתברך שהעולם מעובד שלזו לא יעלה כח לעכבו מהיותו יתברך בו בקדושת רוחניות מבלי יתלבש חלילה מעין העולם כתלאך הבא כי על כן לא נמנע מהיות גס העולם הגשמי הלז מעשה ידיו כמקדש שכתוב ויבשו ידיו יצרו ויהיה המלאכ בחרץ כבריאתו תוכה וזה יהיה מאמר הכתוב ה׳ בציון שהיה חרץ נשמית לזינו כמלאך שמתלבש מליכות גדולתו כי מתלבש מעין העולם כי הוא יתברך בהיותו בציון הוא גדול בליכות גדולת רוחניות קדושתו בלי שבוי חלילה וגס כיון באומרו גדול שהוא בגדולתו על רכב אלהים וזהו ה׳ בציון גדול אך המנה זה הוא לנו בני ישראל אך וגס הוא על כל העמים כי שבחו שעל כל העמים הוא כי רס הוא יתברך כי על השמים בלבד הוא ולא על החרץ הלזו העכורה וזהו רס הוא על כל העמים (ג) כי הנה מה שיודו העמים שמך אשר הוא גדול ונורא הוא לאומרס קדוש הוא והעניך כי הלו היה יתברך על השמים כבודו ומשולל מליכות בחרץ לא ירחוהו אפשים ולא יפחדו ממנו כי משולל השפחתו בשם בחוקן כי היה נקרא גדול בליכות אך לא נורא כי מורהו לא יהיה על בני העולם אך לפי החמת הוא גדול ונורא גדול הרוחניות וגס נורא מבני העולם שלא יעלנו הגשם אשר לעולם מהמלא רוחניותו יתברך נו להסניא ולהטיל מורא על עובדיו רלמו אך הנויס לא יודו רק לומר קדוש הוא כלומר כי להיותו קדוש אין לו מליכות בעולם השפל כי רס הוא ועל השמים כבודו * ומיעור הכתוב בו העתים הנו׳ מה שיודו שאך אשר הוא בחמת גדול ונורא היהו הלא לומרס קדוש הוא: (ד) ועז מלך וכו׳ הנה כתבנו כי על שני דברים יתחמך לב העמים ה׳ מלך כי אין בו שנוי ואיך נחמר שמלך שירה שהיה ומן משולל מלכות והוא שיהי ומה גס כי אלהינו הוא היולר הוא הבורא הוא הכל ומה יתחדש לו בשלכו והשני הוא איך נאמר שהוא יושב הכרובים והנה על ואת השניית דשליך מניה כבר דבר ויושב העניין עתה בא למתי דפקיד ביה ואמר ועז מלך משפט אהב כו׳ והוא לומר כי הן אמת כי לא יבבר מהיותו יתברך מלהיו מולך בעולם אך הנה דרכו להתנהג בחסידות ונס כי יעשה משפט וצדקה עס בדקהויס ומן שלא יהיה רק משפט לבדו שהוא לעתיד נקיס למשפט אלהים כי יתא לשפוט את החרץ * והנה ידוע כי תוכר מלך הלא יאמר על מלחמות משפט לבדו כי זה הוא עוז המתוכר לכל מלך ועל כן על העתיד שיהיה משפט לבדו נתחר אותו בתוכר ועוז מלך כו׳ לומר ההוא ה׳ מלך מה שאין כן עתה כי מתנהג בחסד ובצדקה עס המשפט עס שלא יבבר כי מלכותו עולם ועד וזה מחמר הכתוב ועוז מלך כו׳ לומר הנה עוז המתוכר למלך שעליו יקרא מלך הוא היותו משפט להב שהוא משפט לבדו כלומר ועל כן על זמן המיוחד למשפט נקרא מלך אליו יתבדך לומר ה׳ מלך על העתיד מה שאין כן עד כה כי הנה אתה כוננת מישרים להתנהג בחסידות הנקרא מישרים כד״ת ועשית הישר ואמרו רז״ל זו לפנים מסורת הדין וכן בכל הימים אשר תעשה למו משפט הוא משותף עס צדקה כי משפט וצדקה ביעקב אתה עשית על כן לא תחרמו תוחר מלך על מה שעד כה כי אס לעתיד לומר ה׳ מלך כמדובר:

(ה) **רוממו** ה׳ כו׳ אחרי דברו נגד העמים אשר יאמרו למומה בחומר כי רס ה׳ ועל השמים כבודו ולא בחרץ אמר עתה ליסראל אחס המאמינים כי לא ימנעהו יתבדך הנשס על העולם הזה מלהשרות בו ג יעלה על רוחכס להרהר סלוקו מלמעלה כשהוא למטה לו לחשוב שנוי חלילה מהבחיל הסר למטה מאשר יאנה למעלה כי הנה רוממו ה׳ אלהינו לומר הודו והאמינו כי רס הוא יתי׳ על השמים לך לא שבחיוקו רס למעלה יעדר מלמטה חלילה כי אס והשתחוו להדס רגליו נבית המקדש הנקרא הדום רגליו כי קדוש הוא מה שלמעלה ומה שמשפט למטה הכל קדוש יאמר לו וזהו קדוש הוא כי בחחת הוא למעלה ולמטה והכל בשחינת קדוש ורוחני עד אין קץ * (ו) והנה עדיין אפשר לומר כי גס שבודה כי הוא יתבדך למעלה ולמטה בחחת הוא בבית המקדש הנקרא הדום רגליו שהוא נגד שער השמים מכון לשבתו יתבדך נגד ד״ה של מעלה לך לא נשאר מקומות שבעולם הזה לו״ת הנה לעיניהם כל אשר יעשה ה׳ נחמנים והס משה והרון ולא שלח יס זולתס בשבטי ישראל שיהיה להם כן כי אס שהלו נתייחדו בכהניו וכן שמואל בקוראי שמו הנה שלש הלה היה להס כי בהיותס קוראים אל ה׳ והוא בעלמו יענם מיד שלח על ידי למצעי (ז) ושמא תחמר הנה בשמואל ניחא שבחמר הלא קניר חטים היום חקרא אל ה׳ ומיד בקראו נשנה לעיני כל ישראל וכן משה חמר עמדו ואשמעה מה ילוה ה׳ לכס ויהי כן אך החרון היכן הוא על כן חמר לא חמרתי בהחרן בהיותו לבדו כי אס בהיותו עס משה ואז היה יוקר מבלי יקראוהו שהוא כי בעמוד ענן ידבר אליהם יחד בעלמו יתבדך כמפורש בכתובים והוא כחשר דברו אהרן ומריס במשה נאמר להס יחד בעמוד ענן ילאו שלשתכס וכו׳ ואלו היקה שכינה על השמים ולא על החרץ אך ענש מיד אס לא ישניח בעולם השפל אך הוי אומר מלא כל החרץ כבודו והיה זה שלא במקדש הנקרא הדום רגליו כי אס במקומות רחוקים מהקדושה ושמא תאמר למה לא יעשה כן לכל כי אס לאלו לו״ת שמרו עדותיו יתבדך והק נתן למו והוא כי לא היס יתבדך בה שלא העולם הזה שלא יהיה לו חק מוצבל אל כל השנת השלימות הרחוי לו לפי בחינת נפשו שלא שיעשנו בפעם הרחשונה לא יוכלנו עוד כי אס יגוח ויעמוד לנורלו לקץ הימין ומי שלא ישלים חוקו יתקלנו עד ישלימנו ואמר כי כל ה׳ מסלסתן שמרו עדותיו יתבדך וגס החק שנתן למו כי כל ה׳ אשר הוסס לו חק מחתו יתבדך שמרו ועשהו שהוא תכלית השלימות ועס כל זה הוערך עמוד ענן לך הוא על גולל קדושתו יתבדך גס על החרץ הלזו כמדובר ואומרו חק הוא כד״ת חק עולם ולא יעברנהו שהוא לשון נצוח וכן אשלים חוקי (ח) ולס יאמר חולי העונה חוסס היה מלחך לך הוא יתבדך רס הוא ועל השמים כבודו לו״ת לא כן הוא כי אס ה׳ תלהינו אתה עניתם בעלמך והרחיה כי בשה שעניתס היית אל נוסא להס כלו׳ בשבילס ליסרחל בחומרו סלחתי כדברך וכיוצא בזה והנה אס היה מלחך הדובר בס לא היה יכול למחול כי לא יסא לפשעכס כתיב כי אין כח ביד מלחך ליסא מה שהוטילס לרבו יתבדך ח״כ ודאי שאתה בעלמך עניתס וכן רחיה כי בכלל מענה שהיה עונה אותס היה נוקם על עלילותס בענין אס בריאה יבדח ה׳ ומיד נענה בעשות נקמת ה׳ על עלילותס וכן בשמואל כחומרו מקרא אל ה׳ ויתן קולות ומטר כו׳ שהיה סימן קללה על קניר חטים ודרך נקימה על עלילותס ענהו ה׳ מיד מה שאין כח במלחך לעשות אך הוי אומר כי ה׳ היה העונה אותס וזהו אתה עניתס כו׳ ונוקס כו׳ וכל זה היה חוץ לבית המקדש (ט) כאמת כלל הדברים כי הרחוי הוא לומר רוממו ה׳ אלהינו כלומר רוממוהו והמרו כי רס ה׳ על השמים עד אין קץ ועס כל זה לא יבבר מעל החרץ כי אס והשתחוו להדס רגליו בבית המקדש הנקרא הדום רגליו כמו

שאמרתי למעלה כי יש להר קדשו גם שלא יהיה בית המקדש כאשר למדנו ממשה וחנה ושמואל כי הנה קדוש ה' תלחנו בכל מקום ולא יעלהנו הנשא על ההרן גם בהר שהן בית ש׳ (ו) והש בזמנו לשיש לב תלל תומרו ושמואל בקורבתי שמו מה ענין קורבתי שמו ולמה מוכיח ׳ ועוד כי גם משה והרן בקורבתי שמו רחוי לכוללם והפשר עבן במה שאמרו בגמרא שאמר אליהו ז"ל ש שם היו ג' הזנות מקפללים יחד לא היו ברייסים שלא כי שם בהוכיר שבחיו על מקום היו נענים ואמרו לו יש כיוצא בהם בעולם הזה תמר הן ומי הם ר' חייא ובניו לו העמידום להתפלל יחד אמרו משיב הרוח ומבשל מוריד הגשם והקל מיצורת בקו לומר מהיכי מהיכי רגע עלמא וכו' ועיין זה יתמר פ׳ שם משה הוא והרן ואהרן בכהניו שהש הלעומר ואיתמר שהש ג' לו שמואל עם ג' קורבתי שמו שבדורו לא היו ברייסים שלא כי שם שמיד בהיותם קורבתים על ה' נלבב שהוא בשלש רחזונות שהש בקורבתים נלבב הל ה' והוא יענם לו יכוונו שאפילו לא יצטרכו לספר שבחיו מוריד הגשם וכיוצא כי שם בקורבתים נלבב הל ה' בחמור בריך תקח ה' מיד יענם בכל ענין התפלה והדרך הרחשון נכון כמבואר :

אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי־קָדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ :

ק א מִזְמוֹר לְתוֹדָה הָרִיעוּ לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ : ב עִבְדוּ אֶת־יְהוָה בְּשִׂמְחָה בֹּאוּ לְפָנָיו בִּרְנָנָה : ג דְּעוּ כִּי־יְהוָה הוּא אֱלֹהִים הוּא עָשָׂנוּ וְלֹא אֲנַחְנוּ עַמּוֹ וְצֹאן מַרְעִיתוֹ : ד בֹּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה חֲצֵרֹתָיו בִּתְהִלָּה הוֹדוּ לוֹ בָּרְכוּ שְׁמוֹ : ה כִּי־טוֹב יְהוָה לְעוֹלָם חַסְדּוֹ וְעַד

ק (א) **מזמור** לתודה כו' הנה התודה היא על שמחת טובה אשר היוצר הוא יתברך לקיים ומציא לפניו קרבן תודה והנה זה דרך מביאי תודה להביאה בשמחה כי שמחה ה' נתה שהיוצר לו ובחו' כי השריו שהיו מביא קרבן על חטא והוא קרבן רגלי לפניו יתברך כי וודע קודה יכבדנני על כן תשער כי רוב שמחת תהוללנו ותביאהו לידי חטא על כן אמר הנה מזמור ללמד היזו דרך התודה והוא הריעו והכנעו לפניו כל הארץ כי גם רחוי תבא בהכנעה לבל הפלוא שמא תאמר כל הארץ לכלול גם הרשיעים כי מי הוא אשר לא חטא וכקוי יהיו חטאיו נגדו תמיד ויתעצו בשמחה (ב) לך לתמה ואת תודיע שתכסה כי שם מדה אחת תהיה לכם לא תצטרכו בתודה להורות הכנעה והיא עבדו את ה' בשמחה תמיד כתוכחי שלל רב וסה כה תעשו שהורגלה שמחתכם להיות על עבודת שמים לא תזיק התכסה שמחת חשר קשמחו בתודה כי גם היא בכלל שחר מצות הנעשות בשמחה כי לא יעבה לבכם בה לחטא וסה כן הוא גם בה תשמחו ולא תריעו והוא עבדו את ה' בשמחה ועל ידי מה שתעבדוהו בשמחה בואו לפניו לתקדש בתודה בהנה ולא תסוסו דמה שלא תריעו לפניו כי אין בעוות שהשמחה לא תהוללנו שם לא העובד את ה' בשמחה והיא מדה היותר רצויה לפניו יתברך כתי"ת את אחת חשר לא עבדת את ה' אלהיך כו' (ג) והש יאמר לא ישרחיל לילך אחעבוד את ה' אלהיך כו' תמיד בשמחה שם כמי בעל יסורין כי מדת הדין מאלתי אתי ולא תניחני לשמוח בעבוד את ה' לזה אני מוסיף וחומר שיהו לבכם על דברי אלה ותוסר דהנה מכם ותשמחו יתברך והוא דעו כי ה' הוא אלהים לומר מדת הדין שעשכם דעו לותו כי רחמים גדולים הוא כי לעובדכם הוא יתברך מייסר אחכם לטהר אחכם והוא דעו כי ה' שהוא רחמים הוא דין הוא אלהים אשר אחכם הוא מדת הדין ואל תקלו ביודעכם דבר זה כי אדרבה תאמרו אולי העושר היה מהוללנו ושמור לרעתינו והש כן רחמים לנו הוא אלהים והש תהרהר לומר כי לדיק אתה ולמה תייסר כי זאת היטה תלונת היוב זאת תשיב אל לבך והיה כי הוא עשנו כלו' כי אין יודע מה שאני לדיק לתקון עצמי כאשר יודע מי שעשאני ולכן לאחר שהוא עשאנו ודאי יודע מה הוא התיקון שצריך לשלמו' מעשהו יותר מהמעשה עצמו ולמה אק פיד והש בכל זה יכבד עליך הצער ואל תוכל שאתו לזה שים לבך כי לו תניחנו כלו' לא שלמנו תניחנו כ"א שלו ית' וכאשר בכל צרת העבד לרבו בה יותר כי ממון שלו הוא ואל של העבד מעצמו גם תניחנו אין הנו מעצמנו כי אם לו יתברך תניחנו ומי יחוש חוץ ממנו וגם לא נעריך עצמנו בנקשת דרכים והמלחות להתפרנס בחופן שלא נוכל לעבוד את ה' תמיד בשמחה כי הלא עמו ונאן מרעיתו תניחנו עמו מצד התלחות בניחת הנפש שהוא העיקר כי בניחת החומר הדומה לנאן הנו נאן מרעיתו כי הוא מתכילנו ומשקנו ומפרנסנו שלא על ידי שר כחומו' מ"ה וכאשר אין נקשת המרעה מוטלת על הנאן כי אם על המרעה אותם כך הוא יתברך שהנו נאן מרעיתו עליו נשליך יהבנו כי הוא היודע בחיוב מרעה ירעינו שיטיב לנו כריעה ערכו נאן מרעיתו והוא יבחר ולא אנו כי הוא יודע אחיה דרך נתפרנס בו והוא יתקנני בעלה טובה מלפניו מאליו והוא ונאן מרעיתו : או על דרך זה כי גם שם נרחה דרגים בחרים גדולי הרוח אל נחמר

(ה) כי הנה סיג ה' ולא ימצע כעורו מכס אלא שלח תוכלו לסבול
כך חסרו שהוה להיות כאשר ברית העולם כאחד שהיה עם חדש הראשון
פנים נפניס טרם יחטא לעולם הוה כי כך הוה תפלו תמיד כך עד דור
ודור הוה ומן מלחמה לה' מדור דור נדבר בתמונה ולא עין בעין כך יחיי
כן יהיה בחוש:

קא (א) לדוד מזמור חסד

כו' הנה חכמי התלת אמרו מה
בין תומרו מזמור לדוד לתומרו
מזמור שיר היה עושה הכנות
כדי שתיטול עליו רוח הקדש לומר
השמור שומר לדוד מזמור וכאשר
המזמור היה מקדים ובא לו מבלי
הכנות לו הוה שומר מזמור לדוד
ובזה יתכן פה שהן הן דברי דוד
עלמו שהומר לדוד מזמור וכיצד הוה
לדוד המזמור בעשותי הכנה ובזה
היה ההכנה הלא הוה כי יש הכנה
לבא אל השבת שיר ולמעלה הימנה
הכנה לבא אל השבת מזמור והוה כי
על ידי עשותי חסד ומשפט השירה
שהשבת נרמז שהשירה הך עדין תפסר
תכוין להיותיב לעשם הך חס תעשה
לך ה' לשמך על שזוכה לויית על ידי זכות זה נמשך שלך ה' שומרה שבח
אלי המזמור על ידי הכנה זו והוה חסד כו' לך ה' שומרה (ב) והנה
השכילה בעין שכלי בדרך תמים חיוב דרך תמים יהיה שהחזיק בו כדי
שעל ידו תקבל התה ה' אלי מבלי תעשה הכנו' תחול עלי ברוח קדשך
שיהיה מזמור לדוד ומצאתי שהדרך תמים שעל ידה תבא אלי מחלוך
בלי הכנות שתעשה רק על ידי מדה טובה שתעשה בה ותתנהג בה שהיה
כי תלך בתם לבבי כו' והוה כי תפיה לבי מכל מחשבות והרהורים
והקפרות נם כי יבאו תוכי תדם או יסורין יבאו אלי נם השתי יהיה
הכללים בתמור לבבי יחד שניהם יהיו הולכים ומתנהגים בתום החלטי
והוה מ"ש ז"ל בגמרת שצריך אדם להחשיב עלמו כאלו מיום מרוב התום
שיתנהג בו וזהן צריך לומר בבני העם שירלה כנוכב דעתם כי אם
העיקר הוה בקרב ביתי במקום שהן חנשים גם אם יהי לבי תמים לבלתי
הרהר והקפיד בשום דבר שהיה תכלית מדת הענוה והפשלות ותומר דוד
הן ידעתי כי זו היה ההנהגה תשר תחפון בה ושתשרה על ידה רוח
הקדש אחליה בלי הכנות כי על ידי התנהגי בתום תמיד הני מוכן
להקדים אלי התומר כי תבא אלי ברוח קדשך (ג) אך תאמה תהיינה
לדעת מה תעשה לקנות התמימות הלזה אם תומרתי כי אחר שבאי
סרסורי דעבירה אם בחדם עינך ולבבך העין רואה והלב חומד והדברים
נומרים ואם כן תעשה זאת להכלל תילרי שלא תשית לנגד עיני דבר
בליעל שתעשה בחופן לא תהיה במקום שיתלא לפני עיני דבר רע שיראה
פן אחר עיני יחמוד לבי כי בחשר עין לא ירחה לה לא יחמוד וחדברי
לא יעמדו הנה רחיתי תחרי רוחי כי הן העיקר תלוי בעין כי הלא אם
עשה פנים שנאתי בלבי שהוה מטוהר הלב נם שעיני יראו לא ידבק בי
דבר בליעל אם כן ממלא כי הכל הוה תלוי בלב (ד) ואם תמרתי אם
כן תיפה תבקשה תחזקו ית' כי לבב עקש יסור ממני נם לא זו הדרך שאם
כן לא תוכה בתעשה הטוב כי הלא רע לא תדע ואיך יחויקו לי טובה
ותקבל שכר התורה ותצות אם לבב עקש הן בי שינדני ותכריעהו
כי הלא רע לא תדע ואיך תוכה בבחור בטוב אם לא תדע הרע (ה)
אך רחו זה מלחתי והיה להתרחק מבעלי מדות רעות ולידבק בבעלי
מדות טובות והוה כ"ח יבא הלי מלבעי בספר רעהו לומר הלי שהני מלך
להמית את פלוני כי עשה רעה נגדי לא תקבל דבריו להמית את רעהו
כי אם תוקו תלמית כי ניכר בעיני כי רכילות הוה וזהו לחבר הוה רע
לברוות וכן חבר הוה רע לשמים נבה עינים לרחות ברע ורחב לבב
לחמוד מה שעיניו רחו הוא כזה ודאי שלא תוכל לסובלו כי תריקהו
מעלי הרבה והנה זאת תעשה להתרחק מרעים ותטהי' (ו) ונם
תתחבר לטובים והוה כי תן לבבך ליומר התברים שהיו עמי כי הנה עיני
בנאמני ארץ לשבת עמדי מתרחים לבבי
כי הולך בדרך תמים הוא ישרתני (ז) ולא בלבד זה כי אם תפילו אם
במקרה יבא אל ביתי הים רמתי לא תתן לו מנוח להניחו ליסב בתוך
ביתי כ"ח שתבר שהו מיד והזו לא יסב בקרב ביתי עושה רמיה ומי שחדש
שהוה דובר שקרים תין לבבך לומר שלא יסב בקרב ביתי כי אם נם לא
תתן לו התכונות ליומר לפני אלא עיני והו לא יכון לנגד עיני (ח)

ועוד תעשה למען יתמו תוטאים מן הארץ והוה אם ים רשעי ארץ לא
תלמיתם רק לבתרים ולא בבקר ח' רק לבתרים רבים ולמה תעשה כך
כדי שלנעות הנקר כל חדש תבא מביתו לעסקיו ורוחי' בהלמחת
הרשעים שהנקר היה עת פרסו' ונם בהתמדת בקרי' הרבה פעל ידי כן
ישמעו ויירו הן העם עד שיכרתו מעיר
ה' כל פועלי און כי ישובו מחמת
ירחה עד שלא ימלאו כל עיר ה'
פועלי און:

וער־דר ודר אמונתו:

קא א לְדָוִד מִזְמוֹר חֶסֶד־וּמִשְׁפָּט אָשִׁירָה
לְךָ יְהוָה אֲזַמֵּרָה: ב אַשְׂכִּילָה
בְּדֶרֶךְ תָּמִים מָתַי תָּבוֹא אֵלָי אֶתְהַלֵּךְ בְּתָם־לְבָבִי
בְּקֶרֶב בֵּיתִי: ג לֹא־אָשִׁית לְנֶגֶד עֵינַי דְּבַר־בְּלִיָּעַל
עֹשֵׂה סֵטִים שָׂנֵאתִי לֹא יִדְבַּק בִּי: ד לֵבָב עִקֵּשׁ
יָסוּר מִמֶּנִּי רָע לֹא אֵדָע: ה מְלַשְׁנִי בַּסֵּתֶר רֵעֵהוּ
אוֹתוֹ אַצְמִית גְּבַהּ־עֵינַיִם וּרְחַב לֵבָב אֹתוֹ לֹא
אוּכָל: ו עֵינַי בְּנֶאֱמְנֵי־אֶרֶץ לָשֶׁבֶת עִמָּדִי הֹלֵךְ
בְּדֶרֶךְ תָּמִים הוּא יְשָׁרְתֵנִי: ז לֹא־יֵשֵׁב בְּקֶרֶב
בֵּיתִי עֹשֵׂה רְמִיָּה דֹּבֵר שְׁקָרִים לֹא־יִכּוֹן לְנֶגֶד עֵינָי:
ח לַבְּקָרִים אַצְמִית כָּל־רִשְׁעֵי־אֶרֶץ לְהַכְרִית
מֵעִיר

(א) לדוד כו' הנה חכמי התלת ממדות טובות אסר נו יקפל' הלדיק הוה כי נין בחסד שיעשה לו יתנרך נין במשפט וייסורין ישיר ויקבל בהכנה תמר הנה מה שהיה נרחה הוה כי לדוד יקות לומר לא ולשנחו על שנין חסד נין משפט ישיר וישתח בהם לך לה לחזיק טובה לעלמי כ"ח לך ה' מזמרה שהשפעת בי מדה זו כי מלעדיך לה היה בטבע היש לשתוק ולשורר על משפט יסורין והנה לחרתי שמדה זו לקבל נם הייסורין בשתחה ממך היה לי ולה ממני (ב) והנה השכילה
והתבוננה בעין שכלי בדרך תמים זה מתי תבוא אלי מעלמה
מבלי תצטרך שער לתומי מתוך והנה רחיתי תחרי רוחי כי תבא אלי
כחשר יהיה לי תמיעות לחר והוה כי לתהלך בתום לבבי בקרב ביתי
והוה ענין מוסר רז"ל החומרים כי נמה תבחן לדקת הלדיק נמה שלא
יעשה נביתו שתין רוחהו מה שלא יעשה בפני בני החדם ועד מתהר רב
עמרם חסידא בעלותו בסולם של הנערות שפדה ולא יכול לכבוש לת
יצרו מלעלות עד שבחו בני חדם לקול לעקתו בחומרו נורח בי עמרם
וזה יחמר פה לתהלך בתום לבבי שבם הב' יצריס יתיחדו לטובה בהיותי
בקרב ביתי במקום שתין הנשים כי בהגיעי עד נדר תמימות זה לו תבא
אלי נם דרך תמים שחסד ומשפט שהירה כמדובר • (ג) לא אשית
לנגד וכו' מפיבה רוח הקדש כאלו פיו יקדרך המדבר ואומר לת אשית
כו' והוה כי פירוש אומרו דבר בליעל יהיה כאומרו בתורה כן יהיה דבר
עם לבבך בליעל שלבבך כולל שני היצרים ובדבר הזה מפיבשת אלי
אומר הלא הוה על בליעל הוה היצר הרע שהיה מחשבה על יצר הרע
וע"ד זה אומר הוה יתברך הנני עוזרך בדבר ה' ומלמדך דרך ינקל למלא
דרך תמים אשר יקרא בעינינ והוה כי הנה הסבה אחת היי עושה
לך והיה כי מחשבה רעה אלי מביט בה לגרפה למעשה וזהו לת אשית
לנגד עיני שהוה מה שהוה נגד עיני ולת נגד עיני בשר ודם שהוה
המחשבה כי ה' ירחה ללבב כאשר הוה דבר של הבליעל הוה של היצר
הרע שהיה מחשבה רעה ועם כל זה דע כי אם המחשבה של רע היה
שמחשב עשה טובים שהיה מחשבת רמיות ותחבולות ועיקושים לרמות
בני חדם נם שחיי מלינה למעט שכחתי תוכה כי היה קשה מכל מחשבת
עשות זמה וכיוצא ולת עשתה והטעם הוה כי לת ידבק בי כלומר כי היש
חשר הירגל במחשבות רמיה ועקשות קשה לפרוש ולשוב ולידבק בה'
יותר מכל יתר חוטאים במחשבה משוללת תחבולות ומרמות וזהו לת
ידבק בי שתין לו דרך לידבק בי (ד) כי תדרכת מהיותו חורש מחשבות רע
לבב עקש יסור ממחשבתו ממני כי מכלל עקשות מחשבתו יבא להתעקש
ולחשוב כי לבב עקש סר ממני להסיגו ולהסירו ומה יקשוב כי נם
רע לת תדע כי תין לי מבא לחשוב מחשבות קרב לבו וזהו יסור ממני
ומה כי נם מציאות רע לת תדע ואם כן תיך ידבק בי (ה) ורחה
והביטה כי יותר תזכתי תת העקשים במטמוניות תת חבריהם מחמת
עקשות לבם מחשר מחסרי תת הסר לו עיניים רמות לרחות לרחוק ברע ולב
רחב לחמוד בעבירות שבין חדם למקום כי מה שבין חדם לחבירו הוה
מעקשות לב והשני הוה מקשה בהמית למלת מקשה חומרו וזה חמר
מלשני בסתר רעהו שהוה עקשות בין חדם לחבירו לותו למחית תך מי
שהוה נבה עיניים לרחות ברע שהוה לשון החמור לכל השולח עיניו
לרחות בבנות התרן וכאלו כהוה דנמרת שלומרו לו לין לתה כהן
והשיב חבל נבה עיניים הוה נתן עיניו בנרושה שהוה בין חדם למקום
חומר הוה יתברך לותו לת לוכל להמית כביכול (ו) והטעם כי
חחר שכל רשעו לימו רק לתחוות גופו ולת ניחו לרעהו כי הם נחמן לרעיו
והנה עיניי בנאמני חרן הם בני חדם הנחמנים בחרן כלומר לחבריהם
גם שתין נחמנים לעמים כי תוכלים בעלות ודומה להם לתחבון חומרם

הנה הלה עיני בהם׳ שיזכו לעמוד עמדי כי הלה יזכו לעמוד לפני ה׳ ער שבת עמדי כי אחר שיש להם תחדות עם חבריהם לף על פי שניכם למקום בלתי טובים יש תקוה להם לעמוד ער שבת עמדי כענין חנור ע״ניס תפריס כו׳ והטעם כי מי שהולך בדרך תמים יש לו תקוה שהוא יפרקני כי מתמימות ילכן עם רעיו על ידי התחדות ימצך לו שהוא יפרקני יאמר ניתני כי יאמר עדי (ז) לף מי שהוא רמאי ועקש ויש לו פירוד עם רעיו זה אין לריך לומר שאין לו תקוה לעמוד עמדי כי אם גם לף יפג בקרב ביתי עושה רמיה כי הלה דובר שקרים לף יכון לנגד עיני מה גם עתה עושה רמיה בפועל (ח) ושמך תחמרו הלה וה החילוק יפרק ניפרקל להבחין בין שתי סוגי רשעים לף בחומות היה לך לחבר כל סוג מהם לזה אמר לנקריס הוא בקר ימות המשיח ובקר המתי׳ לומים כל רשעי ארץ דרך כלל ולמה תחריך להם עד הזמן ההוא כדי להבריח בין כך ובין כך מעיר ה׳ כל פועלי און מישראל ע״י רשעי לומות העולם כי אין החומות משמשים כי אם ליסר גם את ישראל בחרבנות ועוד יהיה נעזר עד יעיה עליהם רוח ממרום :

מֵעִיר יְהוָה כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן :

קב א תְּפִלָּה לְעָנִי כִי־יַעֲטֹף וְלִפְנֵי יְהוָה
ישְׁפֹּךְ שִׂיחוֹ : ב יְהוָה
שִׁמְעָה תְפִלָּתִי וְשַׁוְעָתִי אֵלֶיךָ תָבוֹא : ג אַל־
תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צַר־לִי הַטֵּה־אֵלַי
אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מַהֵר עֲנֵנִי : ד כִּי־כָלוּ בָעָשָׁן
יָמָי וְעַצְמוֹתַי כְּמוֹקֵד נֶחָרוּ : ה הֻכָּה כָעֵשֶׂב
וַיָּבֵשׁ לִבִּי כִּי שָׁכַחְתִּי מֵאֲכֹל לַחְמִי : ו מִקּוֹל
אַנְחָתִי

קב (א) **תפלה** לעני כו׳ הנה קיימו וקבלו כל המפרשים פה לחד כי מזמור זה על עניים מר׳ דו׳ בני הגלות ידבר וחחריהם נמשוך בם ד״ם ׳ והנה דרך ישרה שיבור לו בעל ייסורין הלה היא שלא יבעוט ולא יקוץ רק יקבל מלהבה מסורת והנה לפעמים הם כ״כ רבים ותמידים הסר לא יובל היא לעכב בקרבנו דברי נרותיו שלא יוליאם חוצה בן בחומות חדשים יבקש על כן העני הדבק ב ה׳ ואת יעשה יעטוף ויתכוון לפניו יתברך שהוא בנכבע ומקבל שלא שאומר לומי קץ ביסורין כי הנני עוטף ומקבל כי אם כמי שסופך כלי מים כן שופך כל דברי נרותיו שנקרנו החוצה אומר בלבו לדברה וירוח לי והייסורין ישארו במקומם וזהו תפלה לעני כי יעטוף עלמו לקבל מלהבה שלא שלפני ה׳ יספוך שיהו כמי שסופך מים לרוקן הכלי לא שיסחר לו התפעלות כי נשפיכת שיחו בלבד יגות לו ׳ או יאמר כי ידבר לסחר הוא עני ושלא נרות הגלות והענין נמחזר המשורר החומר כי יעמוד לימין לביון כי הוא יתברך עומד לימינו שלא עני והנה לין מדרגה זו שלין הם לא כחסר יכנע ולפניו יתברך יעטוף ׳ ונכח לל הענין אמר תפלה לעני כי יעטוף ברוב הכנעה והנה זה יקרונו כי לימינו כחסר מתפללים שתפלתם יולאה מפיהם ועולה בשמיה כמחמר שלמה ותתה תשמע השמים כו׳ כי הם ידמה לל מי שסופך כלי מים שלמעלה למטה שהוא נדר לשון שפיכה כך הוא מריק וסופך שיחו שלל ימין עלמו לחסר הם הלבנים כי יעמוד לימין לביון וזהו ולפני ה׳ יספוך שיחו :

(ב) **ה׳ שמעה** כו׳ הנה על בני הגלות נחמר גם כי תועק ותשוע שתם תפלתי כי שערי תפלה נפעלו ולא בלבד כי שתפלל כי הם גם כי תועק ותשוע אמר עתה על היותי עני נוסף על גלותי מה שלטרך לבקש שתשמע ולא תנעול שער לפני הוא על התפלה וזהו ה׳ שמעה תפלתי כי על השועה זו ועקה תיני לריך לבקש כי הנה ושועתי תלין תבוא כלומר תיני לומר תלין תעלה זו תלך כי הם קבוץ שהוא תלין כי למה שתתה עמי ׳ תיני כשועתי יולאת מפי תיבה הולכת מתתי תלין כי הם בתה כי עמי תתה לימיני נמצא לשתשמעה תלין תבוא ולא תעלה זו תלך ׳ או יאמר מעין זה במה שידענו כי לשון שמיעה היא מרחוק כמ״ש ז״ל על לומרו מס׳ שמיעה בחרן ויסעיה בשמים בחומרו שמעו שמים ׳ ונכח לל הענין אמר הם רחוק אתה ממני על העדר זכותי לל תלוה עלי מלך לשתוע תפלתי כי הם אתה ה׳ בעצמך שמעה תפלתי ולכל זה תיני לריך לבקש על מה שזינו כי הם גדר תפלה כי מה שהיא גם כן שועה שהוא בעצם מלרת לבני תיני לריך לבקש שתשמעה כי הם שלין תבוא כי תהיה עמי בתוכן שפתי תכלה ולבבי ה׳ חלין תקייחם ולא לעולה כבקודם : (ג) **אל תסתר** פניך כו׳ הנה על פ׳ תני תוכחני תחב כו׳ כתבנו כי התורה שהתפללה בכתובים הקודמים שמטיבה ומגדלת לומדיה רחתה והנה יש מקום לבעל דין לחלוק ולומר כי הלה נרחה רוב תוספי התורה חברי לחם ותיה תהבתה לותם לו״ח תני תהבי תהב והרחיה כי תהנתים כי הלה ומחרי יפלחונני כי הלה הם יתפללו בשבת בלורת וכיוצא יהיו נעניים הנה הוראה כי תהנתים ושם כן לומר מעתה כי תסר מיעוטי מזונותם היה לטובתם כמפורש שם בם״ד והוא ענין הגמ׳ דבה ורב חסדך תרוייהו דבנן חסידי הוו מר מלמי ותתי מיטרח ומר מלמי ותתי מיטרח ובני מר סיתין היולי ובני מר סיתין תיכלי בבי מר סיתין לכלבי כו׳ הנה כי בתה ברוחים שה שיוכה תוקם בלרות תתנחמו על לרות שבל עלמכם כי ילמדו שתוקם מן המפורש וכענין רבי חניתא בן דוסא שהיה ניזון בקב חרובין ולא היה מקפיד ועל לרות הזולת היה שוקל וכענה תיד ובזה היה מתנחם ווה יתכן יומר פה הנה יש יעני שהעושי והלרות דוחקות הרבה ותפסר חלילי לבעוט להריחק השנחה על כן תפילתי היא שלל תסתר פניך מתני ביום לר לי ולא שתסיר מתני היסורין כי הם שתטה הלי חוכך ביום תקרת מחוה תפלה שתקרת מהר ענני כי בזה תתנחם כי קרוב תתה הלי ומצניח בתופן לף יתלח יקרי מקום להרהר ׳ או יאמר פנין הכתוב תללנו על פסוק תסר לף הסיר תפלתי ותסדו ובפסוק והיה טרם יקרלו כו׳ שהוא כי טרם יקרלו מיתחיל הלרה והני תעניה שתסבי להגילו וגם עדיין הם מתפללים שלא ידעו כי עניתים לף הומנ מלהיות שומע תפלתם כי גם עוד הם מתפללים והני חשמע כי תפתעטף בשומע דברי פיהם עם שבבר הקניתים וזה יומר פה לל תסתר פניך כו׳ לומר הן תתת כי בוחן שתיני מקפיד על הלרה ושובל הייסורין תיני הם שהניחני בלרתי תך ביום לר לי שיבת יום שהדהג ויבר לי ביותר ושפתי קלה בהן תז לל תסתר פניך מתני ביום לר לי מלהלילי כן לבעיוט חלילה ותחר שעניתני הם עודני מתפלל הטה הלי חוכך לשמוע תפלתי ביום תקרת שלא תיחל לשמוע תפלתי עד שהקדח כי הם תקדים להטות חוכך ביום שתני עתיד לקרת ותחרי שמוע תפלתי מהר ענני כי מה שהשבתת להלילי טרם תקרת שהוא לומרי לל תסתר פניך מתני בת לל הפועל עד שהרחתי עתה תחר תפלתי מהר ענני והניתהו לל הפועל בחופן שחוכה לל התיקון והל שמוע התפלה כתקדמו על פסוק תסר לף הסיר תפלתי ותסדו מחתי ׳ (ד) **כי כלו** בעשן ימי וכו׳ מה שהמרתי לל תסתר כו׳ כי ביום הלרה שהני מיצר בי תר לל תסתר פניך שהוא בן הנעוט בייסורין תמר עתה הלל יחסדני שומע בתמור הלי וכי זו היא מדת לדיקים לבעוט בירתם מזה על כן הני לומר שתיני מן התימה כי הלל כלי בעשן כו׳ והוא כי כתקרה מוקד שיוקד בו שם ובעשן עולה ממנה ומעשן ומפסיד מה שלמעלה בעלותו מהמוקד כן יקרני כי הלל הנה עלמותי הם כמוקד שנתוכם יקד יקוד כיקוד שם מלרנת הלרות ועשן הוא שבן שהמשל הוא הדהורין מהם הלרות עולין עד המות ומבלבלי׳ לותו לחשוב מחשבות נפסדות על כובד הלרות ביד מרעים ובח עד נדר שהפסיד כל הימים שהיו שלי כי עשיתי שם הויה על ידי זכיות שעשיתי שהם כמ״ש בספר הזוהר על פסוק ויקדבו ימי ישרחל כו׳ כל תותן הימים לתי מפסיד שם ח״ו לתי קוצה על הרחשונות כלומר ועל כן תסחלה ממך לל תסתר פניך ממני והוא כי כלו בעשן ימי הם הימים שנעשו שלי על ידי הזכיות עתה כלו בעשן והיוה הוא העשן הלל הוא כי עלמותי כמוקד שנו שם נחרו ומלותו מוקד שהוא בעלמותי עולה העשן לל המח להרהר עד כלות ימי והוא כי כלו כו׳ על ידי מה שעלמותי כמוקד כו׳ ׳ (ה) **הוכה** כעשב כו׳ לתרי לומרו כי על ידי רוב הלרות נעשו עלמותי כמוקד שם ועשן החם עולה לל הרחם ומכלה ימי וכיוצ׳ בהרהרו על לרותיו לומר עתה הלל יומר תים לוכה כדבר הרע הזה כפיתה תין לב כי הלל ידעת שם לל שמעת כי ביסורין הן הן מעוט דרכך לתרק תסמוכיך ולהגדיל זכוכך ולהפריחך לע״ה ולמה תקוץ ביסורין ׳ לו״ת לומנם מס׳ שמיעה בחרן ויסעיה בשמים בחומרו שמעו שמים ׳ ונכח לל הענין לומר שם רחוק לתה ממני על העדר זכותי לל תלוה עלי מלך לשתוע תפלתי כי שם לתה ה׳ בעצמך שמעה תפלתי וכל זה תיני לריך לבקש על מה שזינו כי שם גדר תפלה כי מה שהיא גם כן שועה שהוא בעצם מלרת לבני תיני לריך לבקש שתשמעה כי שם שלין תבוא כי תהיה עמי בתופן שפתי תכלה ולבבי ה׳ חלין תקייחם ולא לעולה כבקודם : (ג) **אל תסתר** פניך כו׳ הנה על פ׳ תני תוכחני תחב כו׳ כתבנו כי התורה שהתפללה בכתובים הקודמים שמטיבה ומגדלת לומדיה רחתה והנה יש מקום לבעל דין לחלוק ולומר כי הלל נרחה רוב תוספי התורה חברי לחם ותיה תהבתה לותם לו״ח תני תהבי תהב והרחיה כי תהנתים כי הלל ומחרי יפלחונני כי הלל הם יתפללו בשבת בלורת וכיוצ׳ יהיו נעניים הנה הוראה כי תהנתים ושם כן לומר מעתה כי תסר מיעוטי מזונותם היה לטובתם כמפורש שם בם״ד והוא ענין הגמ׳ דבה ורב חסדך תרוייהו דבנן חסידי הוו מר מלמי ותתי מיטרח ומר מלמי ותתי מיטרח ובני מר

אֲנָחָתִי הִדְבַּקָה עַצְמִי לִבְשָׂרִי : ו דָּמִיתִי לְקַאַת
מִדְבָּר הָיִיתִי כְּכוֹס חָרָבוֹת : ח שָׁקַדְתִּי וָאֱהִיֶה
כְּצִפּוֹר בּוֹדֵד עַל־גָּג : ט כָּל־הַיּוֹם חֵרְפוּנִי אוֹיְבָי
מְהוֹלְלַי בִּי נִשְׁבָּעוּ : י כִּי־אֵפֶר כַּלֶּחֶם אָכָלְתִּי
וְשִׁקּוּיִי בִּבְכִי מָסָכְתִּי : יא מִפְּנֵי־זַעְמְךָ וְקִצְפֶּךָ כִּי
נִשָּׂאתַנִי וַתַּשְׁלִיכֵנִי : יב יָמַי כְּצֵל נָטוּי וַאֲנִי כָּעֵשֶׂב
אִיבָשׁ : יג וְאַתָּה יְהוָה לְעוֹלָם תֵּשֵׁב וְזִכְרְךָ לְדֹר
וָדֹר : יד אַתָּה תָּקוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן כִּי־עֵת לְחֶנְנָהּ
כִּי־בָא מוֹעֵד : טו כִּי רָצוּ עֲבָדֶיךָ אֶת־אֲבָנֶיהָ
וְאֶת־עֲפָרָהּ יְחֹנֵנוּ : טז וְיִרְאוּ גוֹיִם אֶת־שֵׁם יְהוָה
וְכָל־מַלְכֵי הָאָרֶץ אֶת־כְּבוֹדֶךָ : יז כִּי־בָנָה יְהוָה
צִיּוֹן נִרְאָה בִּכְבוֹדוֹ : יח פָּנָה אֶל־תְּפִלַּת הָעַרְעָר
וְלֹא־בָזָה אֶת־תְּפִלָּתָם : יט תִּכָּתֵב זֹאת לְדוֹר
אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא יְהַלֶּל־יָהּ : כ כִּי הִשְׁקִיף
מְמְרוֹם קָדְשׁוֹ יְהוָה מִשָּׁמַיִם אֶל־אֶרֶץ הִבִּיט :

לשמע

דרך הקבה אסר לפעמים מנוגד הרמת הקול מתפחת הריאה עד שמתדבק ומתנקבת וניקבת ומי יתן היתה מתדבקת לבשר שנין הפלעות כי אם דבקה עצמי שהם הפלעות לבשרי היא בשר הריאה בתופן שהין מעלה תרוכה כי עתידה להתפרק ולמות בגלל הדבר :

(ז) דמיתי לקאת כו' שמת תלמדנו מה תקני פונת לך ותדום מלהתפלל ולצעוק לילה ויומם תמיד לת תדמה כי אם מזמן לומן תפלה לפני כי יעטוף לו"ח הנה לזה להפריח את אסר קרה לי והוא כי הנה תחלה שמוך לחרבן דמיתי לקאת מדבר והוא כי זה דרכו תמיד לנוע יום ולילה לת ישבות והוא כי יש בו כח כי הוא שף שמן שהוא הנקרא קיק שמוציאין ממנו שמן להדליק תרוב שומנו ונם שהוא במדבר שהיה שהין תנאים יטריחוהו מלנוע לך תחר כך כחלא כחי ושמני והייתי ככוס תרבות תם וחלוש הכח אסר על כן לת תקמיד ילללו כקאת מדבר כי אם קלת פעמי ביום ובלילה בעת שהין תנאים מצויים (ח) וזה כמשך זמן מה אסר החרבן לך תחר שעבר זמן רב הייתי כל היו דוה כזאת דומיה וזהו שקדתי כו' לומר כאסר שקדתי שקידת זמן רב מלו ותהיה כצפור בודד על נג לך לכי שום' ושותק כי נפעלתי מלנוך הגלו' ותהיה כצפור כשהוא בודד בלי לפור אחרת עמה לנפלף כי נהיותה יחידה שותקת : (ט) כל היום חרפוני וכו' הנה ים בתנאים חותי ב' סונים ים שעל כל לרותי מחרפים חותי ואיני מתפעל מהם ויש כת שני שבדבריהם מהוללים ומוציאים חותי משכלי והוא בחומרם הלי כי מה לכי מיכר מהנלות כי יותר עשה לי עלהי' קודם הנלות והחרבן על ידי הרעב שהיה עלי ועוד לי עלה מלו ו"ח הנה כל היום חרפוני חויני לך לון מהוללים חותי לך ים מהוללי והם אסר בי נשבעו (י) ואומרים לייך כי מקודם החרבן נדלה יותר רעתך שהוא בחומרם הלי כי מכובד הרעב לפר כלחם אכלתי כאסר תלפת הפת בשאר חוכלים שהרוב לחם כן היה לי להפר * ושקוי בבכי מסכתי שהוא על אחד תלת לך היו שלשה חלקי בכי בייון (יא) מפני זעתך כו' כלומר מקודם זעתך כי לון זה כי לם כי גם זהכי מתחלה עליון ואחר כך ותשליכני אתה מלו כלומר כי אתה עשית ואת תצטער מחויבי כי עתה קטילה קטלי ולחרבנן עמהם יש לי לזכול מה שם כן מתחלה בעודי עתך : (יב) ימי כלל נטוי כו' הנה לעת ערב כל כללי החילות בנטיה תרוכים מהר מלורך החילן והמשל הוא כי חיים היפרחלי אסר בנלות נאמרו קוי לי כי ימי הנלות נטו ואתה מלך ומי יתן והיה בתריכות תועלה לשוב לתקן מעשינו ולהפריח מלות ומעשים טובים לך לחדרבה אני כעשב אחיש כל לחליחית כשרוני ואה נצע בתריכות הזמן ואה שאומרים שתאהר על אה שאני כעשב אחיש ולת על כבוד שמך התחולל בעכו"ם הלת הוא כי אתי אני הוא המשתנה שלת לטובתי כי כעשב אחיש (יג) אך אתה ה' לעולם תשב שלי שיניני וכן זכרך יהיה לדור ודור והוא כי הנה את' רבותינו ז"ל על פסוק זה אתי לעולם כו' שהוא שמי כתבתו לעשה שלת כמו שאני נכתב לתי מוכר כי אם נכתב בהויה ומוכר בחדנות והוא זה שמי לעולם לעשה כתיב והוא זכרי שהוא חדנות לדור ודור על ב' הבחינות אמר שיון בהם שיעוי כי אם כי אתה ה' לעולם תשב ועל אם חדנות אמ' וזכרך לדו' ודור :

(יד) אתה תקום כו' אומר אתי ישראל שבגלות בבל אסר פיו המדבר עד כה אתה תקום תרחם ציון * ולבנת אל העניין נוכיר מאמרם ז"ל בתיכה רבתי שאמרו כי כשנחרב בית המקדש נשבע שלת ליוקר לבית המקדש עד עת קץ שהוא עד יומות המשיח שלת שאחרי כן בהו התנות ומשא והתחנון' ושמע הוא יתברך לקול רחל ואמר לה מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כו' ושבו מלרץ אויב ועל ידי כן היה בית שני ביתי ובניי * ונחל אל העניין והוא כי דוד המלך עליו השלום מעתה ברוח קדשו התנבא תפלת העניי הוא יושב בגלות ובבל ומבקש מאתו יתברך שקודם בנית החורבן אסר הוא עתיד להיות רוחני מעשה תלהים יבנה בית שני מחבניה ועפרה הנפשי של ירושלם על דרך שאמר ירמיה הנביא גם הוא למה לנגח קשבתנו שהוא למה לומן העתיד לבא שהוא לנגח תשבחנו כלומר ולת תשיבנו בתמצע הומן והוא מלמד העניי שנגלות בבל כי יעטוף בתומרו תתה תקום כו' לומר ירעתי כי לתה ה' נעשתך תקוס תרחם ציון שהוא להספיע בה רוחניות בנין העולם כי תאה עתה עת לחננה ירוע הוא עת קץ קך לו מה נחוץ לך טובה בעשם כי הלת מה שתעשה לוהוא כי בת מועד שנת עת הקץ כלומר ועיקר מה שנחוץ לך טובה יהיה לעורר לת התבה בקרוב (טו) כי נס שהנית החרון הוא כדכר ותבני תקדש ודברים וכיוס הנה רלו עבדיך את תבניה תסר לה עתה הנהרסות ושרופות ושפוכות שרתם כל חומות כי כמוהן שהן הן תבינות לסר שהן שלה ולת עפרה יחוננו כי עם עפרה שליהכה תם הסרפה שנחרבן יעשו חניכה לשוב לנבל מתנו בית לשכון יה ולהיות ותהיה לה נחמה ותניכה וזהו ולת עפרה יחוננו כי עם עפרה יעשו חניכה כאסר היה בניה שני * (טז) ועוד תועלת שני יהיה בדבר והוא כי על ידי בית שני שיבנה ולת שיסתר הדבר עד עת קץ יתעד כי ויירלו גוים תת שם ה' הסר רלו גוים מרקדים בהיכלו ותסר מורתו יקבר' מנגד פניהם ונתחלל שם כבודו יתברך בגוים חלילה כמאמרם ז"ל שהיה הסן תומר להחסורים חלהיהם של חלו שעשה נפלחות בתלרים כסר הזקן כי הנה רלה גוים מרקדים בהיכלו ושתק על כן עשה כח ה' וינהה בית שני למען יירלו גוים תת שם ה' כו' (יז) נרחות כי בנה ה' ציון וגם נרחה בכבודו כי ירלו כי לין ספק שעם היה כי לת זוה שכינה מכוסל מעולם כי הם שהיה נסתר על כי לת היה לפני כבודו לך עתה נרחה בכבודו והיה זה לחר שנטל הבנין לחסורים (יח) מחמת לסר פנה לל תפלת העניי הוא מרדכי ולת זוה תת תפלת כל הסון ישרחל עם היות שהיו חייבים כל ישרחל שבחותו הדור כליה שהתפללו גם הם לת זוה תת תפלתם שהלילם מנלות מדי ובנה להם בית המקדש הוא בית שני כי נרחות כל הגוים כך יירלו תת שם ה' ויקדש שמו בעולם (יט) ועוד תועלת שליהי יהיה במה שתכתב זאת שעתע תת תפלת הערער לדור לחרון שהוא להחוק לנס עד דור לחרון לל יתייאשו מן הנחולה הם לת היו רוחים בנתיים בנין בית שני ותה שתכתב הוא מנלת לסתר שעשינה כי שמע ה' תפלת מרדכי ולת זוה תת תפלת ישרחל עמו ועם נברח הוא ישרחל שבחותו הדור שלחר היותם עם נברחו מחדש והוא מלמדנו על פסוק לעם נולד כי עשה כי דורו של מרדכי היה כלהו לחר היותם נולדים חור ה' ועשתם מחדש כי היו כמתים ביד המן והחיים ה' וזהו : עם נברח יהללו יה והוא כי שם יה הוא העומד ליפרחלי נגד עמלק כד"ת כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק והנה זו היה מלחמה לה' בהמן כי הוא עמלק ועל כן עם נברח דבור ההוא יהללו שמה שיהללו יה הוא חמור שהם עם נברח כי היו כלהו תו נברחו כי הלת כבר היו כמתי עולם (כ) ושם יחמר תים הלת מה שהתפללת עד כה הוא על בית שני שיבנה ה' ניון ירלה בכבודו ומה ענין הנלה מהמן לכל הבנין בית המקדש הלת הוא כי הנה הכל לחד כי הלת כחסר הסקוף שם י"ה הנו' שהם ב' חותיות העליונות שהן הרחשונות של שם ושלשל השפע לל שתי חותיות לחרונות שהם ו"ה שהיו כנלתי תחוברות הלו עם הלו כענין יד על כס יה והו על ידי מה שהסקוף שם יה הנו' ושלשל שפע לל הב' לחרונות בחופן שעל ידי הנטרפות כלן ה' שלם הכולל לת כלן מעמים לל הרץ הביט (כא) לשמוע לחקת הסיר הוא מרדכי לסר היה נעוס ושק ולסר נשוקים וברחובות חסר חסירותו היה כדי לפתח בני תמותה הוא כל ישרחל שבחותו הדור שנתחייבו כליה כמ"ש ז"ל (כב) הנה כל זה הענין לת היה מניחות ההנלה מהמות כי שם לספר בניון שם ה' שהוא קריחת המנילה כי סיפור שם ה' הוא סיפור נדולת הנס שהיה קריחת המנילה היה הלילה שייהיה בניון בהנחותו * ותהלתו בירושלם והוא כי הנלת ישרחל שבחותו הדור היה לעניות מיד לירושלם כי זו שלמו הע' שנה של נלות בבל ותו הנה ה' ניון נרחה בכבודו ושם כן הינבתי לסר לחרתי שני תלוי בהכתוב לדור לחרון מה שהסקיף ממרום קדשו כו' לשמוע לנקת לסיר כו' כי כל ישעם וכל חפץ הוא לספר בניון כו' על ידי בנין בית שני כאמור :

בהקנ

לֶשְׁמֹעַ אֲנָקַת אָסִיר לְפַתֵּחַ בְּנֵי תְמוּתָה׃
לְסַפֵּר בְּצִיּוֹן שֵׁם יְהוָה וּתְהִלָּתוֹ בִּירוּשָׁלִָם׃
בְּהִקָּבֵץ עַמִּים יַחְדָּו וּמַמְלָכוֹת לַעֲבֹד אֶת־
יְהוָה׃ עִנָּה בַדֶּרֶךְ כֹּחוֹ קִצַּר יָמָי׃ אֹמַר
אֵלִי אַל־תַּעֲלֵנִי בַּחֲצִי יָמַי בְּדוֹר דּוֹרִים שְׁנוֹתֶיךָ׃
לְפָנִים הָאָרֶץ יָסַדְתָּ וּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ שָׁמָיִם׃
הֵמָּה יֹאבֵדוּ וְאַתָּה תַּעֲמֹד וְכֻלָּם כַּבֶּגֶד יִבְלוּ
כַּלְבוּשׁ תַּחֲלִיפֵם וְיַחֲלֹפוּ׃ וְאַתָּה הוּא
וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ׃ בְּנֵי־עֲבָדֶיךָ יִשְׁכֹּנוּ וְזַרְעָם
לְפָנֶיךָ

(כא) בהקבץ עמים כו' לאחר חומ' לים ישראל שבגלות הוא העני כי יעטוף על תיקון חרבן בית המקדש שהוא לכבוד בית אביו בא ויבער על תיקון חרבן המקדש שהוא בנין הנ' במהרה בימינו ואתחיל ואמר בהקבץ עמים כו' והוא כי הנה ישעיה ומיכה תמהו כי לעתיד נכון יהיה הר בית ה' כו' ונהרו אליו כל הגוים כו' ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלהי יעקב כו' שהוא הבית השלישי כמ"ש ז"ל מיבנה בונות יעקב והפה כתבנו על הכתובים ההם במקומם כי לא כאלה חלק יעקב כאשר פירש ואמר כי כל העמים ילכו אליו אים בשם אלהיו אך והכתוב בשם ה' כו' ואם כן הוי לכו ונעלה כו' אינו שעוקרים שם ע"ז מפיהם כי אם שמזכירי לכו ונעלה כו' ויורנו מדרכיו ונלכה בתורותיו לעשות דרכי ה' אם ייטבו בעיניהם ולא שיעזבו לגמרי את אלהיהם ועל כן לא יגרע מהתאחדם לב עם בני ישראל ברוחם כל העמים אים בשם אלהיו ילכו לעבוד את אלהיהם כי ילבשו קדושה כאומרם מלין יהיה להם חלק ונחלה עם ישראל בלהיהם יתברך לעד וזה ענין הכתובים שאומר אים ישראל שבגלות החיל הזה הבא בהקבץ עמים יחדו וממלכות לעבוד את ה' שהוא כאשר יראו כל הגוים ואמרו לכו ונעלה כו' (כא) הנה בעלותי אני בדרך את עינה בדרך כחי קצר ימי ברחוק את העמים אשר לא מישראל האמה יבקשו להיות להם לחלק ונחלה עם ישראל בלהיהם ואים מקדשם (כג) עד נגד שהו ברחוקי הקבץ עמים יחדו כו' אומר אלי אל תעלני בחצי ימי כי אם מדלגה מדבר בהקבץ עמים לעבוד את ה' מתקצרים ימי וחצי את בחצי ימי וקצה עלי הדבר ולכן אני אומר כי גם שעל ידי מיתתי ואת אני עולה למעלה לעולם שכלו אלוך קצה עלי הדבר וזהו אל תעלני שהיו עליה אל עולם שהוא דור דורים שנותיך עולם שכלו אלוך עד אין קץ שעם כל זה לא אפסוק מזמר כי חפץ אני בי בנוף ובפה מזכה להרהות פני אלהים בעולם הזה לובות עם רוחי נויתי להשתחוות להדום רגליך • (כד) לפנים האדץ כו' הנה מפסוק שאחר זה נפקחו הדעות אם הדברים כפשוטן שעמים ואדץ יחדו לגמרי והוא כי הכמי המחקר לאחר קדמונו האמה היהו מקדלות אלוקים והוא כי דוד אמר ויעמידם לעד לעולם כו' וכן ירמיה הוא אומר אם ימושו החוקים האלה כו' ואומר והאדץ כבגד תבלה ופסוק זה שהוא בו האמה יחדו כו' ורחיקי המפרשים דחקו עצמם הרבה כי המחויקים בשברת ההתמדה דוחקים עצמם בפירוש פסוקים הנגדיים וכן האומרים כי ה' יחדש עמים חדשים ואדץ חדשה ואחר אם עתה יחדו דוחקים עצמם הרבה לייסב פסוקים המורים התמדה ויש עושים פשרה ואומרים כי כללותם קיימים ופרטיהם חולדים כמו שכתב הרמב"ן וגם הם דבריים בלתי מתיישבים בכתובים • אמנם תחשבה לא כדברי אלו ולא כדברי אלו • והוא נשוא לב בכתוב הזה שירחו דברים סותרים אלו את אלו כי אחר שאומרו האמה יחבדו שירחה מיבור אחרי יאמר כנגד יבלו ואם הוא כי תחלה יבלו ואחר כך יחבדו הוא הפוך • ועוד שאומרו תחליפם ויחלופו שירחה שלא יחבדו ולא יבלו כי אם שכלשום יהיה להם חילוף • וגם רחוי לדעת מה הוא החילוף • וגם נשים לב לבוא אל הענין על דבר אשר נתחלנו לבבות רחשונים איך יתכן ישבח ידיו יתברך יבלו והוא שומר עבור איך אלהי עולם היה להן שייכות בחומר עב כזה לייחס הדבר אל מעשה ידיו יתברך ובכלל הדבר אקדים שכתוב ויקח ה' אלהים עפר מן האדמה כו' ז"ל כתשה המקשקשת עישתה בימים : אומנם עפר מן האדמה ויגבלוהו כמ"ש ז"ל כתשה שמחומר קורץ היה יך עד שטענו בו מלאכי השרת שרצו לומר לפניו קדוש לולא ה' בחות הפיל עליו תרדמה כמ"ש ז"ל וכן תרנ"ל תפוח עקבו של אדם היה מכהה גלגל חמה • אך הנה אין ספק כי כשברא הוא יתברך אדץ ושמים זכי החיות היו ועל כן יבשת ידיו יצרו ויוכן בזה מו"ל לקח הקב"ה עפר מתחת כסא הכבוד כו' וממנו נעשה האדץ כאשר מבואר אללנו במקומו בם"ד כי על כן נאמר קונה האדץ ולא נאמר קונה אין האדץ וע"כ ידיו יתברך נברו עפר מן האדמה ונבלוהו ועשו את האדם זך וברור כי היה אומרו מעין לבוא לאשר יתלבש ה' מאלהי הברית בבואו אל העולם הזה וירחה כדמות איש לרוחה לותו אך כאשר חטא אדם ונתקללה האדמה על ידי הברית בחוה הטומאה בה ונתעברה עד היום' כאשר היא עתה ונתעבר גם אומר אדם ואשתו וכל יוצאי ברכו עד גדר תיכות אשר הם עתה והוא טעם אשר הוצרך היות מות בעולם ליטהר וללבן בכור האדץ וזהמה נפש אשר היא עכירות האדם וכבתו כמבואר במקומו וגם השמים הם עולם הנלגלים אשר הם נשמיים גם בהם שלט כח החליני להלבישם עכירות נשמי תחת הגשמיות אדק קדוש אל הרוחניות שהיה בהם והן הם דברי הכתובים האלו והוא כי אחר תלונת אים הישראלי אשר נגלות החיל הזה על אשר נודע אלין הקבץ עמים יחדו לעבוד את ה' לעתיד לבוא בנית השלישי ב"ב ויתחזק לבבו באומרו חלי אל העלני בחצי ימי כו' שהוא כי מדקנה מדבר היות לחומות חלק בלהי ישראל כמות אשר עתה היה לישראל כמות עתה תקבל נויש יבלו לעבוד את ה' ליומות המשיח והלא לא מצד האדץ והשמים אשר יהיו זכי' ובדי החיכות ולא מצד היותך שוכן לחתו ובאחרנו יחות יהיה לחומות עמנו חלק בם' אלהינו בחרנו כי הלא האדץ ושמים הם זכים וקיימים מהעמים המכריח כי הלא גם כי האדץ היא עכורה עתה הנה לפנים האדץ יסדתה כי היתה בעלת חיכות רבות להיות מתייסדת על ידך והנו לפנים האדץ יסדת וגם השמים הם הנלגלים הנשמיים מעשה ידיך שמים כי היו לפנים מתייסדי' ונחותים להיות מעשה ידיך שהיה דקיק נשמיותם מעין רוחניות כי אם שנתעבו בהשברות חלוניות גם כמדובר (כה) והנה גדול חיכותם מחיכות העמים הנ' למעלה בהו' עמים וכו' כי הנה העמי' המכרי' האמה יחבדו ואתה תעמוד וכלם האדץ ושמי' הנוכ' כבגד יבלו אך לא יחבדו כעמים ולא שיבלו כל מלחיותם כי אם שאתה שים בהם כבגד שהוא החלוניות הדומה לבגד המכסה את האדם יבלו אך לא פנימיותם וגם יש אחרו רוחניים כי אם שכלבוש תחליפם כו' והוא בשוא לב אל אומרו כלבוש בשבת ב"ת הכ"ף ולא בשו"א שהוא כמדבר על לבוש יחוש והוא שיאמר כלבוש הידועה לרוחניים כד"א החים לבוש שהוא מלבוש דק קרוב אל הרוחניות כך תחליפם שבתקוס העבירות שהיה בם הנשמיל לבגד יהיה לבוש דק קרוב אל הרוחניות ולא יהיה כאשר בתחלה בימי אדם כי זכים היו ונתעבו כי אם אחרבדא יהיו הולכים ומתחדשים ומתזככים והוא ויחליפו הנה מצד התקים עבו"ש נרועים ממנו (כו) וגם מצד התלך ההווה ומצד אם כי הלא ואתה הוא כלומר בכל השמויים אשר לנוים ואשר לאדץ ושמים אתה ה' לא שניה כי אם אתה הוא תמיד בהויה לתת ושנותיך לא יתמו (כז) לכן הרחוי הוא כי בני עבדיך ישכונו בלבד בארץ ושמים שתחליפם ויחלופו ועל בחינת היות אתה התלך והרוצה אין העבו"ם רחוייס להיות לפניך כי אם וזרעם על עבדיך הם זרע האבות לפניך יכון מה שאין כן העבו"ם כי לא יכון זרעם לפניך • או אפשר כי הפסוקי' האר כתבנו שתנדי' חלו את חלו כי מקצתם ירחה כי השמי' והארץ החלו יבלו וכעשן מלחו ויהיו במקומם שמי' חדשי' והארץ החדשה רוחניי' והכתובי' האומרים שיהיו קיימים זה וזה אמת אך אחרי האומרים שהם קיימים הוא לימות המשיח והאומרי' שיחבדו ויהיו אחרי' תחיית המתי' הוא אחר התחייה שהכל רוחניות עשום מחד שהוא בשף השניעי שכלו שנת ובזה יהיה ענין הכתובים (כח) לפני' הארץ יסדת כו' לומר הנה מהרחוי הוא כי אים תעשה עיקר לכל הטוב העתיד כי הלא הארץ והשמים הימם נשעייס בעיקר שיהיו קמיד רחוייס ונחותי' מ העמי' כי הלא לפנים הארץ יסדת על ידי עצמך אשר לא יצדק רק בהיות דברים רוחניים ויתכן כיוון באומרו לפני' לשלול סברת חכמי האומות האומרי' אין תעשות הארץ בחמצע חלק כדור השמים ולא יטה הנה ואנה לא למטה ולא למדרן ואמרו שתי תשובות בדבר אחד כי עצם השמים בכל כללות היקף כדוריותיו הוא קולט ושופך את נוף הארץ אלין מכל נד בשוה ועל כן תשאר בחמצע ויש לומרו בהפך כי כל חלק כדוריות עצם ה שמים הוא דוחה בכח את הארץ ולהיות דחייתם כל חלקי היקף בשוה על כן תשאר בחמצע והנה לא כן אמונת הוריתינו כי אם שם יסדה כאחר הכתוב לף ידי יסדה ארץ ואומר כאחר יסדה לעולם וכאקרת שלפנינו באומרו האדץ יסדת ויתכן מבית הכתוב רחיה לדחות סברתם ולהעמידנו על האמת כי הוא יתברך יסדה בידו הפלאה שלא כדרך הטבע חלילה ולבתר הל הענין נזכיר מאמרם ז"ל על פסוק ויעש אלהים את הרקיע כי הלא שמים ברקשון נבראו ואיך עשאו בשני אלא כך אמרו כי לחים ורפיס

לפֵיךְ יִכְּן׃

קג א לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה וְכָל־
קְרָבַי אֶת־שֵׁם קָדְשׁוֹ׃
ב בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה וְאַל־תִּשְׁכְּחִי כָּל־גְּמוּלָיו׃
ג הַסֹּלֵחַ לְכָל־עֲוֹנֵכִי הָרֹפֵא לְכָל־תַּחֲלוּאָיְכִי׃
ד הַגּוֹאֵל מִשַּׁחַת חַיַּיְכִי הַמְעַטְּרֵכִי חֶסֶד
וְרַחֲמִים׃ ה הַמַּשְׂבִּיעַ בַּטּוֹב עֶדְיֵךְ תִּתְחַדֵּשׁ
כַּנֶּשֶׁר

היו נרחפין וחיקוק נפשי ועל תחנו יתברך חוזק נפשי מאמר ויעמד תלהים את הרקיע׃ ונבאר הלל הענין והוא כי תלו לא היתה כוונת נחמיה הלל הכותב כי תם תחר שנתחזק הרקיע היה לתפשר לומר כי על כן היה כח ברקיע לרחות לו לשחות נשוא ועל כן נשארו נחמיה החלל לך הנה הארץ מיום הראשון שעדיין היו השמים לחים ורפים ניתנה הארץ נחמיה כי ביום הראשון נברחו שניהם נמקומם שנאמר נשליטי יקוו המים כו׳ ותרחה היבשה אינו תלת שתקנלה נקוות המים תל נד תחד תך היבשה והמים יחד נמקומם נשארו נחני חלל הכדור ותם כן תיפה לה יתכן לומר על היום הראשון עד שנתחזק הרקיע נשני שעשם השמים שוקף הו דוקה נשוה ועל כן נשארה נחמיה עדיין לה עלתה נה השמים לשחת לעשות כי ומלותה ותם כן הוי תומר כי תין זה כ"ת תלתי עניש תיר ידו׳ יסד ארץ על תמוט ווה יתמר כתוב לפניש הארץ כו׳ ל תר תין ספק כי תתה ה׳ יסדת ארץ ולת ע"ר טבע היה נמקום כי הלת הטעם שהיה לומר שהיה נטבע הוה לרחות הו לעזוב ולת יתכן לה זה ולת זה כי לפניש הארץ יסדת שהוה ניום הרקיע ולתר כך ותעשה ידיך שמים שהוה ענין ויעש תלהים תת הרקיע והוה תה שכתבנו כי ניום הראשון נתמר נרא ונשני ויעש כי תומר עשיה היה על שניהן נהם כח וחוזק יכוה יתמר ותעשה ידיך שמים שנקרא מעשה כמר"ת ויעש תלהים תת הרקיע היה תחר שלפניש נראשון הארץ יסדת נשוד שעדיין לה היתה נתמרת עשייה נשמים שהוה נראשון שעדיין היו לחים ורפים תשר תין כח נהם לרחות הו לעזוב וזה כן תין ספק כי יסדת תיתה נזמת ולת נטבע ותין זה רק להיותם הו דקי החיכות מעין רוחנייס (כה) ועם כל זה תתה יתבדו תחר התחיה ותתה תעמוד והשמים שתעשה תליפם יהיו וכיס ורוחניים מענין מה שנתלנם הוה יתברך כשנראים והוה מ"ל נפסיקת ז עשר לנושים נתלנם הקנ"ה כשנראת תת הע לס נתלנם נראל ונדר שנתחת הוד והדר לנשת וזה תמר פה כלנוש שהוה כחו׳ כתלנוש הידוע שהוה כחוכו הלנוש שלנם כשנראים שהוה רוחניות עשוס כך יהיו חלופיהם וזהו כלנוש תליפס ועוד יתלופו יום יום הולכים ומודכנים (כו) תמרת תתה ה׳ תין נך שנו חלילה כי תתה הוה ודקדק נחומרו הוה ולת תמר ותתה שנותך לת יתנו לומר כי יש נחיכה שדים תומרה לנוכח ויש עליונה שמוכירין לוחה שלת לנוכח ועל שתיהן תמר ותתה הוה כי תתחדו נעלות לו שכיכה נמעלה ושנותך נחדות ההוה לת יתמו כי לת יהיה עוד נלות שכיכה כ"י ׃ (כז) בני עבדיך וכו׳ לתרי תומרו מה שהשמים והארץ יהיו זכיס ורוחניים רחה והנה כמו ור יחסד לדור נה בני חדם שתומר קורנו לוה לתר בני עבדיך ישכונו הם המלתיס תז בעולם שהם בני החבות כי גם הם יהיו זכיס תחד גם נופס ונדעם של הזכיס ההם שנתהוו נלי חלחה ויקר הדע כ"כ יהיו זכיס שלפניך יכון ולת תחכל׳ החם הגדולה שפרחו מחלה תחר שפסקה זיהמקון נמקון תורה ׃

קג (א) לדוד נרכי נפשי כו׳ הנה תמרו רבותינו ז"ל כי לעתיד לנת עתיד הב"ה לעשות סעודה כו׳ ותחר הסעודה נותנים כוס של נרכה לאנרהם שנרך ותומר תינו מנרך תינת ממני ישמעאל נותנים ליצחק ותומר תינו מנרך תינת ממני עשו נותנים ליעקב ותומר תינו מנרך שנחתי שתי לחיות כו׳ נותנים לדוד תומר תינו מנרך ולי נתה לנרך כוס ישועות תשת ונשם ה׳ תקרת׃ עיד ידענו מסורת מקדמוניו כי הוה דוד הוה תדם תוה משיח נוסף על מתמר ספר הזוהר כי נם נכל תחד מהחנות היה תחד משלשת חלקי נפש תדם ׃ ונכח הל הענין תומר דוד כמשיח פס נפשו ותומר לה להלי ורוני כי נתנלנלת נדוד כי הנה לדוד נרכי נפשי כלומר נשניל דוד נרכי נפשי תת ה׳ שעל ידי התנלנלך נה זכית לנרך תת ה׳ והטעם כי וכל קרני הס תני שהמילדה יולחת מהם הס עם הס קדשו יתנרך דנקיש כי ני נתקן ענין החנות למועדם מלנרך עם שתני ותם תדם כי תקנתי עכונם כי לת יגל מקרני כעשו תו כישמעאל ולת היה נפשלת קרני שלת כמסות ה׳ שהוה ענין נ׳ תחיו׳ שעל טעמים חלו לת נרכו החנות כמ"ל כמדנר ׃ או יתמר נשוס לנ הל כפל לומרו נרכי נפשי וה פעמים ולת לומרו ותל תקשתי כי למה היה לה לנשחס והוה נהוכיר מ"ל כי ענתיד היה דוד להיות לעולה שהיה לו שקיים נפשו נעופו ויתי והנה רלתה דוד כי הנה נפשו וקרנו יש להם להחזיק טובה תליו יתנרך כי נפשו זכתה על ידי מעשיו הטובים וגם נופו שוכה שלת שלטה נו מיתה

כי דוד מלך ישרחל חי וקיים והפילו כל ימיו לת יתן סיחון נפשו לנל יהיה לו לחוד מס׳ נמיתה וגם יש נחיכה שהיה נפשם ולת לנוף והוה מה שנמל לה הוה יתנרך טובה תחת רעה כי היה נפשו של הדם הרחסון ויש לה לנרך תת ה׳ על תסר תיקנה יתנרך על ידי דוד ועל ד׳ הנחיות תומר על החחר שהיה על דוד שהיטיב לו הוה יתנרך לנפשו ונופו על שלת היה נפל תמר לדוד נרכי וכו׳ לומר על המונע לדוד נרכי נפשי תת ה׳ טלת הייתי נפל ונם נופי כי נפשי קרבי תסר הם הקרובין ליפסד נמות יברכו תת נפש קדשו שהפניע נפש קדושה להתקיים (ב) ויש נחיכה לנרך הנפש לנדה והיה על תה שנתקנה בי תתנלנלה בי תסר חטחה נחדם ועליהם תמר נרכי נפשי תת ה׳ פעם שנית ועל כן תמר ותל תשכחי כל גמולין לומר נם שני תת רחויה לקנל טובה תל תשכחי תסר חטחת והעוו׳ נחדם ונמל ליך הוה יתנרך טובה תחת רעות (ג) כי הוה הסולח לכל עוכיך שליך לנדך ולת נופי שהוה נהיותך נחדם והוה כי דעי תיפה כי חולניים שנ"ו עלי ורפחני יתנרך תחלותיכי היו ולת תחלותי כי לת נעניותי היו לי כי תם תעניותיך נחדם ותני שנלתי למרקם כי הוה יתנרך שלת לכל עוכיך ורופת ני כל תחלו׳יכי (ד) עוד נמל ליך על ידי כי הוה יתנרך הנוחל תפחת חייכי והוה כי תה נם לתו׳ כי תדם מן היה לפיקורום היה קונן נניתיות היו׳כו׳היה רחוי להיות נדון נגהינם תמיד מיונרדים והינן עולים׳ שהם חיים תמיד נגהינם נדוני׳ והוה יתנרך נחל תפחת חייכי תלהיות חי נגהינם תמיד ולת עוד תלת שתהיה מהלדיקים שהם ננ"ע שהם נעטרותיהם נרחשיהם וזהו המעטרכי חסד ורחמים שהוה כמפורש תלינו נמקומו שהוה וכיוקם נעשים מכל תלוה ותנוה מלחך והן הם עטרותיהם שלהם נרחשיהם והמר כי עטרה נחסד ורחמים והוה כי הנה תרו"ל שידתה הוה יתנרך עם ישרח"ל לתקן שכלתו מניחה לו שני תכסיטין והוה מוסיף לה מדיליה שניס לחריס כך יסר ל מניחים לו יתנרך נדקה ומשפט כד"ת כי ידעתיו כו׳ לעשות נדקה ומשפט והקנ"ה מעטרו מעלו נשני תכסיטין שהם חסד ורחמים כד"ת וחרשתיך לי נצדק ונמשפט ונחסד ונרחמים וכשישרח"ל תנדו שני תכסיטין שהניחו הם לו הוה יתנרך טוטל לת שלו כד"ת הסופכים ללעגה משפט ונדקה לחזרך הניחו לספתי תת שלותי תת החסד ותת הרחמים ׃ והנה דוד היה מוכתר נמשפט ונצדקה כמה דתת תמר וייתי דוד עושה משפט ונדקה וחס כן יהוייב יתעטר מיוחו יתנרך נשני תכסיטיו הם החסד והרחמים והוה המעטרכי חסד ורחמים שהוה על ידי עשותי משפט ונדקה נהיותך נפשי כי ׃

(ה) המשביע נטוב עדייך כו׳ הנה כתנינו כי נפש דוד תסר דנר נה עד כה ועידנו מדנר עמה היה נפש תדם הרחסון תסר ידענו ממתמרי רו"ל שהיה נפש כוללת ונייחוד כל עם נני ישרח"ל כי על כן נשנילו נפשנו נמות כל יוקחי ירכו והנה לחרי דנר דוד עם נפשו נהמור תליה שתנרך תת ה׳ על תסר נדוד היהל תיקוה מיסר כפנמה נחדם ושהל קשכח כל נמוליו וסיפר קלסם כמדונר נה עתה ופירש הנדול שנכלם שהוה החיים תמיתיים תסר היה הרמון תלהי וכשקלקל ננורה עליו מיכה והיהל ליתקן קלת נדוד שנהיותו לת טעם תפילו ה׳ מס׳ נמיכה כמדונר נספר הזוהר ונם הוה תמיד חי וקיים ועל ולת תמר המשביע נטוב עדייך והוה כי הנה הין נפקי כי עיקר התיקון הוה לעתיד כי לו תנטלע המות לנצח וייהיו כל ישרח"ל זכיס ונהיריס חיים וקימי׳ כי תפשק ווהמת נחם שהיה נחדם והנה לת יהנר מלנ תיס מלהרהר ולומר נמה נפטו שיתקון לעתיד לימות המשיח הוה דוד המדנר כי נם שנו היהל התיקון על ידי המשיח ינמר הדנר והם לו יהנה התיקון על ידי פיסוק הזוהמת הלת נם נהר סיני פסקה וזהמת ותסב לחיכה על כן תמר הנה הין פחד מוה כי הלת נכלל מה שתנרכי תת ה׳ הוה על כי הוה יתנרך תוה המשביע נטוב עדייך ועל ידי כן תעשי כי תתחדש כו׳ והוה נשוס לנ מה הוה העדי הלו והנה נניתוד התורה כתנינו על פסוק ועתה הורד עדייך כו׳ שהוה מתמר רשנ"י ז"ל נמדרש כי נהר סיני ניתן ליסרח"ל כלי זיין ושם המפורש חקוק נו ותחר כך נקלף מהם והוה העדי כמפורש נכרתה מדנריו ז"ל וכן ר׳ סימון נמסכת שנת תמר נשעה שהקדי׳ יסרח"ל נעשה לנשמע נתו ס׳ רנו מלחכי הסרת וקשרו שני כתריס נרחש כל תחד ותחד מיסרח"ל כו׳ וכשחשתו נ׳ו מזה ועשרים רנוא מלחכי הסרת ופירקום שנתמר ויתנלו נני ישרח"ל תת עדיים והנה תחרי העיר כל הרחוי נמתמרים תלו העלינו כי על ידי וכוח עשה ונשמע הוספע שפע כח מתתו יתנרך על ישרח"ל שהיה להם מעין

עדי קדושה המלילם מן המלכיות ומן המות שהוא ענין חירות מן המלכיות חירות מתלאך המות כי לותו הכח הקדוש יטיל מורא בחיצונים בין מלכיות בין מלאך המות לבלתי יתגלו זיין ושם המפורש חקוק בו כי היות להם מנין מן המלכיות ייחס לזיין העומד נגד פניהם כויין נגד החויב והיות חירות מתלאך המות כיון בלומרו ושם המפורש חקוק בו והוא מלמרס ז"ל בחלה הדברים רבה כי בהגיע מלאך המות לפני משה ליטול את נפשו היה מזכיר שם המפורש ומבריחו מלפניו על כן מה שהוא להורות עמוד נגדו דמו לותו בלומר שם המפורש חקוק בו והכה לשם העדי שהוא חסר היה ליסרחל היה מתמיד בם לא היה להם לא מות ולא שעבוד מלכיות והיתה תקופת בטלה כי לא היו שניים לא הטהרה מזומנת כחש לגמרי עד יומות והמות יפרידנה על ידי חירוך וזיכוך בכור הארץ ויסוד העפר בתחיה זך ונקי לקבל הזיווג המקווה בגוף ונפש להיות דבקים בה' כחדש טרם יחטוא ונפש לריך שעבוד מלכיות טרם המות ולחרי כן המות תמוות הטהרה לזכות אל החזוב לחרי כן כי ע"כ בתזכירו של ר' מחיר מלאו בכתוב והכה כיוב מכה והכה טוב מות על כן לומר הוא יתברך ליסרחל ועתה הורד עדייך מעליך בל יעכב שעבוד מלכיות ומות ועל ידי כן ולחדעה שהוא לשון רחמים כי יהיו רחמי' מה שתעשה לך לעתיד כמדובר . ונכח לל הענין לומר לל תהטהר חולי גם לעתיד יקרה לת יסרחל כחשר נמתן תורה שלח הוסל' טובם ולחשר מיתתם תליהם כי הלח זו לח היתה שלימות' נמור והוא כמלמרס ז"ל מדרש הזית שעתו יסרחל לחרי שומעם הי' דברות ויחמרו למשה לומר לפניו ית' סיסיר הילר הרע ממנו לומר להם לין זה עתה כי הם לעתיד לבח כו' הנה כי הו לח היה ויכוכם שלם ושעם הדבר כי הלח חטח לדם שהניח הוהמח לעולם היה על ידי עץ הדעת טוב ורע כי נטה לל לד בחינת הרע ובו נתקלקל העולם ובלה הוהמח והנה כחשר יגלו ממלרים מעבוד ללהים לחרים גם שעתו עד ה' עד קנות העדי לומר שהוא הכלי זיין שנו שם המפורש שהוא חירות ממלאך המות עם כל זה לח היה רק שנטו לל בחינת הטו' הכרעה מה לך לח שנעו בעצם מהטוב על כן היקל הדבר לשוב לל הבחינה הלחרת לך עתה לומר דוד הנה לעתיד לח יהיה כך כי הוא יתברך יסניע לת העדי חשר יהיה זו למו בבעל הוהמח מבחינת הטוב ועל ידי כן יסניעמו ית' מבחינת הטוב יהיה בעוחים מהזייס הנלחיים וזס לומרו המסניע בטוב עדייך הוא מבחינת הטוב שלח תהיה בלבד הטייה מה לל הטוב כי לם שבע גדול מהטוב בהופן שיכוסל במיעוטו ארע ומלילך תתחדש על ידי כן כנסר נעורייכי וזהו שלח לומר המחדש בנסר כי לם תתחדש כנסר נעורייכי לל מה שהיתה נפש לדם קודם שיחטח ולהיות שלמרו חז"ל שכל הנשמות העתידות לבח בעולם זו היו כמו שלמרו ז"ל בשמות רבה וע"כ כולן נפנמו ע"כ על כלן לומר נעורייכי לשון רבים וזה לספר יכלול גם כחשר נטהרו בסיני שפסקה זוהמתן וחו היה נער יסרחל וגם לם מחדש שכלן ממנו יגלו ועל הכל לומר תתחדש כנסר נעורייכי . או יתמר המסניע כו' כי עוד דוד מסיח עם נפשו ותומר לה לל תחושי על יסורין ותחלוחים שבי בחומרך חיה פירות תורתי ומלוותי בעולם הזה כי הלח הוא יתברך מסניע ומפליג בטוב שהיה לו לתת לי פירות מעשי בעולם הזה לת עדייך הוא קרן הספר שהוא עדי הנפש שהוא כי המלות נעשים חורות ועטרות רחנייים שלין בעולם העליון ונוספו גם הפירות עם הקרן ליפות העדי וגם בעולם הזה תתחדש כנסר נעורייכי כי כחשר הנסר לחר שנעשים שנה מחליף נוללתו ונעשה נרי' הדשה שב ל הנעור'כן גם לת נעשה התפי'בעה"ז לחשר תנח בו לת מחלפת נוללה ומלבוש חדש הוא נוף זך הו יוסף מהלבוש לשר כי עתה ולח תתעצני בכל הטוב לשר לח התענגת עד כה :

(ו) עושה לדקות וכו' ושמח תחמרי נפשי הכה על הנוגע בלילך טוב הוא לבתך לת ה' על כל הטובה ושנם יסוריך לשר הם יותר מלשמותיך הם על תיקון נפשך שהוא על לשר חטחתי בהיותי בחדש לך מה תסיב על כל המון יסרחל סובלי נרות ועשוקים בשעבוד מלכיות וחין טובה רק לבלתי טובים והם חין סובלים על עון חדש כי לם לחתה לתקנו כמדובר לשם נחמר העולם מתנהג בשם חלהים הוא מדת הדין ולח בשם ה' . ועוד קשה הלח הודיע יתברך דרכיו למשה שהם הי"ג מדות ותמר לו כל זמן שלחתם בשרה עשו לפני כחדר הזה ובריח כרוחה לי"ג מדות שחין חוזרות ריקם והלח כמה פעמים עושים כן וחין נענים על כן על הרחשון היחל ותמר הנה בשרתי לדק חירות ממות חל תחר מהשעבוד כי דע לחיפה כי מדת ה' היח המנהגת לך עושה ג'

הפכים בשבת ה' על דוד שתות יסרחל במקום נהיתם הלח הוא כי הנה דע ורחי כי עושה לדקות הוא יתברך ונם עושה משפטים כלחת לכל עשוקים והוא כי לרות העשוקים שפטים הם מלת ה' על השמוקם ועל ידם עושה להם הוא יתברך לדקות שמכחה לשמוקם בעולם הזה תחת נהיתם ממנו כי ה' עושה לעשוקים בעצמם לדקות ומשפטים כלחת ועל השניית דעי כי יודיע דרכיו למשה כלחתר יבח בילחורו בם ד' :

(ז) יודיע דרכיו וכו' הנה לומרו רבותינו ז"ל כי על שחלת משה רבינו עליו השלום הודיעני נח לת דרכיך ועשה כן הוא יתברך כמה שלמרו ז"ל שכניכול נתעטף כש"ל ותמר ה' ה' לל רחום וכו' ותמר עשו לפני כסדר הזה ובריח כרוחה לי"ג מדות שלינן חוזרות ריקם והנה על לשר יקשה כי הלח כמה פעמים לומרים י"ג מדות ולין נענים שמעתי בשם בעל ספר לנעת הספיר שמדקדק לומרו עשו לפני כו' ולח תמרו ז"ל שלמר לומרו לפני שרמו כי לח תפך ה' בהזפיר מדותיו יתברך בפה ולח יעשה לוחקה בפועל כי לם שנם יהיו עושין לוחקה כי המדות הנלחמרים רחום וחנון כו' יהיו עושים המזכירים לוחקן וזהו עשו לפני והנני מוסיף על דבריו למה לח תמר עשה לפני כי לם עשו לשון רבים עם היות שעשה משה ידבר לך הוא כי למשה לין לריך רק הודעה לומרס כי הוא לח חסרו ממנו עשות המדות ההם וזה נכח לל הענין והוא כי ז"ל דעי נפשי כי הן לומת כי למשה לח היה לריך רק הודעת דרכיו חשר שלל הודיעני נח לת דרכיך שהם הי"ג מדות לך לבני יסרחל היה לריך פועל שיעשו ויפעלו לוחקה כמדובר מלשון לומרו עשו לפני כו' וזהו יודיע דרכיו למשה כי למשה הודעה תספיק לך לבני יסרחל לריך עלילותיו יתברך שיפעלו לוחקן ממם (ח) ופירש ולומר מה הן עלילותיו שבי"ג מדות שלחי לומר שלריך יהיו בפועל בבני יסרחל הלח הוא ריחום וחנון ה' לרך חפיס ורב חסד שהן הן מדות ה' שבי"ג מדות השייכות בבני לדק ריחום וחנון לרך חפיס ורב חסד . (ט) ועוד טעם שני לל סובלי עול היסורין כי הלח בהיות על לדק יסורין שהוא יתברך מייסרו בעולם הזה בלרות עוברות והן לנוף מגילו' מלרות שבעולם נלחי וזהו כי לח לנלח כו' והוא כי בזולתו עולם יש לחוטח שהיס רעות ח' נופתו בתוכחת כי יתן חשבון ויחמרו מדוע ככה עשית וזהו לה לוחקה נושה וזהו לה מלוחקה כלימה שהוא לער מתחולל ולומר החלחלה היהיו מוסרים לזולתו ביד מלחכי חבלה לשר פעל בשמותיו ומפרסמים עוונותיו בכל העולמות העליונים בהופן תכסהו בושה ומורידין זולתו לגהינם ובכן רב טוב להיס יסרחל שנמול מבחינתן על ידי יסורי העולם הזה וזהו כי לח לנלח יריב כלומר כי טוב טוב להתייסר פה כי על ידי כן לח לנלח בעולם הנלחי יריב והוא כי בתחלה בחיס לחוטח יסורין קלים לעוררו מתרדמתו שהוא מעין ריב ותוכחת שבהתחלת דין העליון וחס לח יספיק יביחו עליו יסורין ממרקין מעין עונש גהינם ועל זה לומר הס לח יהיה לך רק תוכחת קל לעוררך הדומה לריב טוב לך זה פי שהוא עובר מריב ותוכחת לנלח בעולם הנלחי והוא כי לח לנלח יריב על ידי תוכחתך פה ותם היסורין פה הניעו עד מירוק מעין נהינם טופים הם לך פה שעל ידי כן לח לעולם יעמור ויטור לותם לדוק שם שהוא קוף יפקוד לותם כי כל האומר קידשתי בריך הוא וותרון הוא יוותרו מעוו' הלח מחריך לפיה ונפיה דליה (י) ולל יעלה על דוחך כי לולי היסורין ההלה הם קשים כיסורי גהינם כי זה לח יעלה על לב כי הלח ה' חלהיך מיסרך והוא חניך קנך ירחמך לך שם הם על ידי מלחכים לכזרים הם מלחכי חבלה חשר פעלה כי כל הטח לו עון שעתיד נעשה משחית מלחך לכזרי שבחימה שפוכה יעשה כך שפטים ז"ח לת כחטחינו כו' והוא כי הנה בגהינם החטחים והעוונות עלמם הם המסנפי' לת עושיהם והוא כי הם כחוח טומחה חשר נעשו בהטוחו ולהיותם כחוח טומחה הם לכזרים על הנפשות הקדושות לך הניח חשר ייסרנו יה בעולם הזה בהבדלו לותו רחם ירחמנו והענין לומר הלח תמרתי לך כי טובים הם למו ייסורי העולם הזה תדע כי כן הוא כי הלח לת כחטחינו חשר הם כחוח טומחה שהם החטחים עלמם הממרקים לותנו בגהינם עשה למו הוא יתברך כשמייסרנו פה על ידי עלמו על חטחים שלנו חייבים עליהם ולת כעוונותינו שהם כחוח הנעשים בודוות שהן הם העוונות שהם המלחכי חבלה הנעשים מהעוונות וממרקים בגהינם נמל עליהם נמרק לותם בייסורין בעולם הזה כלומר כי הלח הוא יתברך לל רחמן ומייסרנו ברחמים מה שהין כן חטחינו ועוונותינו בגהינם כמדובר . או יתמר בהוכיר מלמרס ז"ל במקום חשר שהוא חלו קבלו החדות פירות מעשיהם בעולם הזה מה היה לבניהם בשמותם הם"ד וזכר לחברהם כו' עוד ידעו

יא כִּי כְגֹבַהּ שָׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ גָּבַר חַסְדּוֹ עַל־
יְרֵאָיו: יב כִּרְחַק מִזְרָח מִמַּעֲרָב הִרְחִיק מִמֶּנּוּ
אֶת־פִּשְׁעֵינוּ: יג כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים רִחַם יְהוָה
עַל־יְרֵאָיו: יד כִּי־הוּא יָדַע יִצְרֵנוּ זָכוֹר כִּי־עָפָר
אֲנָחְנוּ: טו אֱנוֹשׁ כֶּחָצִיר יָמָיו כְּצִיץ הַשָּׂדֶה כֵּן
יָצִיץ: טז כִּי־רוּחַ עָבְרָה־בּוֹ וְאֵינֶנּוּ וְלֹא־יַכִּירֶנּוּ עוֹד
מְקוֹמוֹ: יז וְחֶסֶד יְהוָה ׀ מֵעוֹלָם וְעַד־עוֹלָם עַל־
יְרֵאָיו

מרכותינו ז"ל כי תומרו למען ירבו כו' כימי השמים על הארץ הם שמות חיי התפות שהיו ת"ק שנה כימים שמן השמים לארץ * (יא) וכפח של הענין תמר דוד מה שלח כחטאתינו עשה יתנרך למו הלח הוח על כי כגיעור גבוה שמים על הארץ שהם כל ימי חיי התפות גבר ועלה חסדו יתנרך על ירחתיו הם התפות כי פירות מעשיהם שהם חסד חל נפה למעלה וכשחלק מהם שלח חכלוהו הם המלחכי חבלה הנעשים מהם המשנים חת עניהם נהניהם עשה למו וגמל עליהם שפה למה שייסרתו ה' בעולם הזה כי חלקנו ה' הוח וייסרתו נרחמים (יא) ותשר תמרתי לח לעולם יטור שהם ייטיב למו פה ויחכילהו פירות מעשיהם פה סוף נתייסר נעד חשמותינו בזחותו עולם דע לך כי הנה זה טוב למו כי כגבוה חיכות שמים על הארץ כך נבר ויתעלה חסדו הוח פירות מעשינו על ירחתו כי תחת טובות העולם החרניי יקן למו טובות שמיתיים רוחנייס (יב) ולח עוד חלח שעל ידי ייסורי העולם הזה כרחוק שיש בין מזרח למערב כי זה מתחיל להחיר והולך וחור ומתנדל וזה מתחיל להחשיך עד יהיה חושך חפילה נעלם כן הרחיק ממנו על ידי יסורין חת פשעינו והוח כי מעת התחיל חדם לפשוע שהם מרדו' הלח נדרך טבע יהיה הולך ומתפקר עד חין קץ לחפילת רשעו ועתה על ידי ייסורין מתחיל לשוב מהפשע מעט מעט עד קבל הייסורין מתהפה בתשובה שלימה עד עשות מהפשע זכות וחור ממלח עוסים ייסורין מהדומה למערב שידמה למזרח והוח מחמר רשב"ל כי הפך מידה ודומות נעשים לו כוכיות * (יג) ועוד טענה חל נחרו יח' לישרחל הייסורין בעולם הזה מייסורי נהניס לנכות עון כי הלח כרחס חב על בנים ריחס ה' כו' והוח כי כרחס חב הוח חברהס ששחל לו הוח יתנרך מה היה חפץ לבניו נהניס לו מלכיות ודירה למו חת המלכיות שהוח טוב לנבר נרה בעולם הזה מבחוקו עולם כן ריחס ה' על ירחתו שנם הס בניס כד"ח בניס חתס לה' ויבחר ליסרחל ייסורין בעולם הזה חתת ייסורי נהניס ודי למו ישעה עמהו הוח יתנרך כחשר עשה חב נשר ודם לבניס ועם היות כי דרך חבניס לרחס יותר על בנו מעל עלמו כחשר סו פר מלסטיס שהיו מניס חוקו הכחות וייסורין רעים שיודה על ליסטותו וכיחם והביחו חת בנו ותמרו ליסרו הס לח יודה וטרם יסלחו יד בנמו הודה החב והעבירה למות נפשו וחין זה כ"ח שחביב לחדם בנו יותר מנופו: (יד) כי הוח ידע יצרנו כו' לחכי חומ' למעלה כי טוב נעיני ה' להניחת יסרחל בייסורין עליהס ייסורין בעולם הזה מלמרק לסמותם בנהניס ונתן טעם לדבר כמדובר למעלה וכללו דבריו היה חומר כרחס כו' ריחס ה' כו' והלח יחמר חיש כי הייסורין הלח ידכחו וחין נהס דרך רחמים לוה חמר כי הוח ידע יצרנו כי רע ומר הוח כלומר ועל כן חלמלח הייסורין היה יכר סמוך מקנבר עליו ומהוללו ומהטיחו ושמח תחמר הלח בלי ייסורין לפפר ליקתן והוח כי יבחר ויקרב עלת התכל להתנהל חדם ערכו בזוכרו שהוח הולך למקום עפר כמפורש לקלמו בתקומו כי הולך למקום שנעשה עפר ונס בחומרו הולך ולח חמר ולמן תלך לומר שתמיד הוח הולך ומתקרב חל העשותו עפר וכן יתן חל לבו שנס מטפה סרוחה וכמו שכתבנו שם שיהיו חומר על זמן ההזרעה כי הס על מה שחר עשה ימים שנגדל לכי מסרית כי הן נוכר הולד מעין הפירות ותבואת הקרע שהין מלמחת עד שמתעפה הזרע ורוע וחס כן נס כי היכר הרע יבביחנו הדין ושפטנו כי חינו נגלה לחדם לח יבנר מהסתכל בשתי חלה לפחתי יתן חל לבו ומה בנע בייסורין לוה חמר כי הנה ידע הוח יתנרך כמה כח יגדנו שמחטיחנו עם היות זכור לנו כי עפר חנחנו שהוח ולמן תתה הולך למקום עפר (טו) ונס שהיו ריחוק כי הס שהוח כחניר יעיו שהוח מה שרמו התנח בחומרו הס הולך ולח חמר תלך כמדובר ונס שיהיה למו זכור שכנית הפדה שהיו לך רק לחר התעפה הזרע כן למוס היו נעשה רק לחר היות הטפה סרוחה שהוח מלמר התנח יחין בחת כו' ולחמר כי הוח יתנרך ידע יצרנו כי חר עם היות זכור חלמנו מ"ש התנח כי עפר חנח נו ושבחנו מטיפה סרוחה עכ"ז כח היכ"ר ידע ה' כי רב הוח להחסיקנו חלמלח הייסורין: (טז) כי רוח עברה כו' לחכי חומ' כי טוב לנבר יסבול ייסורין בעולם הזה ונתן טעמים לשבח חמר עתה עוד טעם לחר והוח כי על ידי היותו מדוכח בייסורין עוד לו טובות לחרות ח' כי לח יהיו לו חרלטובות בזמותו כי הס רוח ה' עוברת עליו ומיד בלי נער כמדבר בדוח ה' וחינמו ועוד שלח יתנרך להתנלגל פעמים לחרות כתו"ל כי תפסר שעל ידי ייסורין מירק הכל ויוח ויעמוד לנורלו לקן הימין והזו ולח יכירנו עוד מקומו הוח העולם הזה שהיה נו כלומר עד שהיה כי לו יבח זך חשר לח יכירנו מקומו כי יהיה זך למעלה מלכוכתו חשר היה בעולמו מתחלה בחופן לח יהיה ניכר למקומו * (יז) ועוד הטבה לחרת והוח כי וחסד ה' הוח פירות מעשיו שהיה ריחוי יהושר בחרן בהס עתה יהיה חור רוחני נוסף מעולם ועד עולם על ירחי

עצמם כי חסר שהיה להם לקבל בעולם הזה יהיה עליהם בעולם הבא
וולת החסר שהוא פירוש מעשיהם גם בקורת לדקה זולת פרי מעשיהם
ייטיב ה' לבני בניהם (יח) בהיותם שומרי בריתו מלבושתו שהם לא
כן תלבדלמוסיף בזה והורגת גם רעיונים וטובים וגם שמוסף על העבד
שמירת הבריית לא יעשו מלות עשה
בעצם כי אם היותם וזכרי פקודיו
בכונת עשותם מספיק לעשות לדקה
עם בני בניהם • (יט) ה'
בשמים כו' הנה כהתימו דוד להסיח
עם נפשו גל תתעצב על ייסוריו
ככל הכתוב אמר עתה הנה עוד
רחוי תברך את ה' כי נדולה את מכל
שלמת העולמות והוא כי הנה ידוע
כי חידוש העולם כלל שלשה עולמות
עולם המלאכים ועולם הגלגלים
ועולם השפל כמו שאמרו ז"ל כי נם
לדברי המקדים ומן בריאת המלאכים
הוא ביום שני שלו ימי בריאות כי
לדברי הכל לא נברלו בריאתן שלא
יאמרו מיכאל היה אומה בדרומו
של רקיע וגבריאל בצפונו כו' והנה את שלשת העולמות כלל ה'
באומרו וירא אלהים את כל אשר עשה כו' • ובזה הל הענין אמר דוד
הנה אין לריך לומר בזמן שמשביחה בתרן על ידי ב"ה כי אם גם בחסר
כשתלקה זה' בשמים הכין כסאו עם כל זה לא עזב הנהגת העולמות הל
שרים ומשלות כי הם מלכותו בכל אשלה שהוא כי בכל הידוע הוא שהש"י
כאמר וירא אלהים את כל אשר עשה שכולל כל שלשת העולמות ב' אותו
הכל המוכרים שם מושלת מלכותו יתברך כי לא מש מהנהגת העולמות
בהשגחתו ית' וזה אמר בכל בפת"ח הבי"ת שהוא כאומרו בהכל הידוע :
(ד) נ ברכו וכו' הלח אמרתי כי מלכותו יתברך תמיד בכל אשלה
אומר דוד לנפשו אשר היה נפשו של אדם הכוללת הכל
ובפרט ישראל כמודע דעו כי נדולה מעלתך מתעלת כל שלשת העולמות
והוא כי עם היות שהם נבורי כח שניתן בהם ולא נבורי בחירה כישראל
עכ"ז ברכו ה' בשביל שמוע בקול דברו שוכיח' לשמוע ולעמ"ש לשמוע לא"ד
בעבור • או יאמר ברכו ה' מלאכיו על מה שנתוסף בהם כח
על ידי היותם עושי דברו וזהו נבורי כח עושי דברו ונם ישראל בשביל
שזוכים לשמוע קול מפיו יתברך וזהו לשמוע בקול ה' דברו ולו ברכו ה'
מלאכיו על שזוכים להיותם נבורי כח בזכות החסק שנעשותם רבר ח'
הם תלוי ומטי' חזקם לשמוע בקול דברו על לווי שני (כא) וכן ברכו
ה' כל צבאו שהם בצבאות חיל עולם הגלגלים על שזיכם ה' להיותם
משרתיו עושי רצונו יתברך עם שהיכם שומעים בקול דברו (כב) וכן
עולם השפל ברכו את ה' כל מעשיו על שבכל מקומות מעשיו תפילו בח"ל
משפיע ממשלתו כי אשרי העולם השומרי שוכה להיות בו ממשלתו יתב'
תך על כל נ' העולמות נדלת נפשי כי ברכי נפשי את ה' לא לשום בחינה
שעליה מברכים שלשת העולמות כי אם לשם שהוא ה' מלך עלמו כי בו
יש לך חלק כי תלקי ה' אמרה נפשי • או יאמר ברכו ה' כל אחד מנ'
העולמות כל א' לפי בחינתו וכל הברכות האמורות תלויות במה שתברכי
נפשי את ה' שעל ידי מה שנפשי תברך את ה' מתקיימים כל שלשת
העולמות ומברכים שם אשר כברכתו שהוא לא מן עולמות כמודע
שכלם מתקיימים בשביל ישראל שנא שנשלם נברתו • (כ) או
יאמר במה שידענו מרו"ל כי הצדיקים מוסיפים כח בפמליא של מעלה
שהם המלאכים ובזה יאמר רוח מה נדלה נפשי שהוא להיותה מישראל
צדיקים ומה נם כי כל נפשות ישראל אחת יקשבו כמודע כי הנה ברכו
את ה' מלאכיו כאשר אחסר אחם נבורי כח שלו עושי דברו שם הצדיקים מישראל
שמוסיפים כח בכם שאחם נבורי כחכם כי לו נדול שפע הנתוסף בכם כי
לו אין הוא יתברך רומו לכם שתעשו השליחות כמאמ"ל ברו"ל רמז לצדיק
שלים והומה לו כי אם שהוא יוכיח לשמוע בקול דברו ממש שהיא
מעלה נדולה עד מאד כי הלא בלי שמוע מפיו יתברך דבר כי אם על
אומרם לפניו קדוש הם תרדים ורועשים ומקרנזים עד שאמרוב חלחלה
מוציעים כת"ם בפרקי ר"א עד שיולא מויעתם נהר די נור ואם נם עתה
לשמוע בקול דברו ממש אך נומן שעל ידי זכות ישראל נתוסף כח בהם
יוכו לכך לו נעשים לב לכל לוות בקול דברו ולא אמר לשמוע דברו יאמר כי
זכותם של ישראל נומן שהם עושים דברו יתברך לותו הדבר שהוא
המלאך הנעשה מדברו שעשו כאומ' עושי דברו שעשוהו מעשה הוא
המלאך הוא אמר המלאכים שומעים קול דברו שהוא לשליחות הנרצה
לו כך שמוע מפיו יתברך ממש הוא קשה כמדובר (כא) וכן עולם
הגלגלים ברכו ה' כל צבאיו כאשר מברכין הם ישראל עושי רלונו

ירָאָיו וְצִדְקָתוֹ לִבְנֵי בָנִים : יח לִשֹׁמְרֵי בְרִיתוֹ
וְלוֹכְרֵי פִקֻּדָיו לַעֲשׂוֹתָם : ט יְהוָה בַּשָּׁמַיִם הֵכִין
כִּסְאוֹ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה : כ בָּרְכוּ יְהוָה
מַלְאָכָיו גִּבֹּרֵי כֹחַ עֹשֵׂי דְבָרוֹ לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ :
כא בָּרְכוּ יְהוָה כָּל צְבָאָיו מְשָׁרְתָיו עֹשֵׂי רְצוֹנוֹ :
כב בָּרְכוּ יְהוָה כָּל מַעֲשָׂיו בְּכָל מְקוֹמוֹת
מֶמְשַׁלְתּוֹ בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה :

קד א בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה יְהוָה אֱלֹהַי
גָּדַלְתָּ מְאֹד הוֹד וְהָדָר
לָבָשְׁתָּ : ב עֹטֶה אוֹר כַּשַּׂלְמָה נוֹטֶה שָׁמַיִם

כירעה

קד (א) ברכי נפשי כו'

אמרו רבותינו ז"ל בפסיקתא י' לנוסף לנם הקב"ה כשברית העולם נתלבש בהוד והדר כו' • וראוי לדעת מה ענינם ויהיה זאת שבתנו על ז' דברים שקדמו לעולם תורה וכסא הכבוד מה ענין לזה כסא הכבוד אל בריאת העולם ויתבאר נם מאמר רבי אליעזר מלמד שנתעטף הקב"ה כשלמה והבריק זיו הדרו ובדק את העולם והוא בי הלא יפלא לזה היה מבלי יתברך שזין קנה לל נדולת רוחניותו ולא יכילנו רעיון ולזה יפעל עולם נשמי והנה היה הפשר יאמר שים כי ברוח מלאכים וסם כתמצעיים ברזו את העולם • לאמנם תורה ונביאים וכתובים מכריזים כי חלילה חלילה להאמין כדבר הזה רק ברוח חלי"ם ויאמר אלהים יהי אור יהי רקיע וכן הנביא בסם ה' דבר ולי ה' כוטה שמים לבדי רוקע הארץ מאתי מי ואתי כתיב ואמרו רבותינו ז"ל הכל מודי שבעיור אחד לא נבראו מלאכים כדי שלא יאמרו מיכאל מותח בדרום וגבריאל בצפון כו' כמפורש אצלנו בנ"ר והכתובים אומרים בדבר ה' שמים נעשו וה' שמים עשה אך על דבר הקושי יתכן כי פה דוד ידבר בו והוא כי הלא הוא יתברך למען יוכל עילם נשמי לקבלו עשה מפכים וה לפנים מזה כלבושים למען יהיה כח בעולם הלזה השפל לסבול כתשל כיוון השמש שלא יסבלנו עין אדם אם לא על ידי מסך ח' זכוכיות וחם יבהיק הרבה ישימו שנים זה בפני זה ועל ידי כן יתענג הבהיקות המפלם ויסבלנו כן הדבר הזה בבחינת הפכה למען יהיה שיכות אל רוממותו יתברך להוות עולם נשמי מה עשה הוא יתברך ברוח כסא הכבוד ויהי כמסך בין נדולתו ובין העולם השפל והוא אור עב מהעלינון ועדיין לא הספיק כי היה הבהיקות עלים מאד על כן יצר עולם המלאכים אשר בו ב"ה של מעלה ויהיו שני עולמות אלו הנקראים לחכמי החמת עולם הבריאה ועולם היצירה כשני לבושים אל החלהות יתברך להיות מסכים כמלבישים שהם ב' מסכים בין הפנימיות אל מה שבחוץ • ועל שני חלה יאמרו בפסיקתא שנתלבש בהוד והדר לפי הפשט עם היות בו דרך נבוה מזה והוא כי אל הרישון הנעלה קדוש הוד שהוא עניו התפשטות שפע כל"ח ונתת מהודך עליו ואל השני המתנלה הדרו יותר אל הברואים כי הוא מוסב אל המלאכים קדוש הדר כי תוכר הדר הנהדר על הדבר הנהדר בעיני הרואים והוא הנלה והוא מאמר ז"ל שמה שנעשה דברים שקדמו לעולם הוא כסא הכבוד מהטעם הנוכ' ולא הוכרנו להוכיר שם רק מה שהוא התחלת ההתפשטות וממנו נמשך השני ועל ידי שתי אלה היה מבא אל השתלשלות עולם העשיה שמים וארץ וכל נצחם וזה ענין נתעטף הקב"ה בשמלה שהוא הלבוש הנו' הוא לבוש ההוד ואחר כך הבהיק ממנו זיו ההדר הוא המלבוש שנקרא הדר והנה עולם שעור לנו הדרך שני במאמר זה בתקונו בם"ר ונבא אל הענין הכתובים אמר דוד ברכי נפשי את ה' אשר נדלת מאד מהעולם הלזה וזה נוסח הברכה אשר תברכנו אמור לו ה' אלהי נדלת מאד לומר מה שנקראת אלהי שהוא על ידי מה שברואת את העולם הנשמי שנקייש בו תורתך היתה העבד כבוד חלילה שברואת עולם נשמי חלילה כי על כן היה לך אבת לברוא עולם נשמי כי חדרת נדלת מאד כי עם כל עולם רוממותך לא יערוך הנשם אשר לעולם השפל מלעשותו ומלהשגיח בו ותהיה מן התימה היות לעולם רוחניותך מבא לברוא עולם נשמי כי הלא הוד והדר לבשת כי הלא זאת עשית לטעם שלשל והעבות הרוחניות עד היות מבא לברוא עולם נשמי כי הנה הוד והדר לבשת כי חלילה ברואת הוד הוא כסא הכבוד והאחר כך הדר הוא עולם המלאכים עם שהמלאכים עצמם נבראו בשני (ב) ופירש ואמר ההוד הוא כי היית עוטה אור כשלמה שהוא מה שכתבנו מרבותינו ז"ל מאמר שנתעטף הקב"ה בשמלה שהוא בריאת כסא הכבוד פרוש כשמלה לפני החלילות כהלו החלילות מעטף בו

ומכוסה כאדם שעליותיו מגדיל בינו ובין העם שהוא הקב"ה שמעלותיו יתברך והלאה ואחר כך מוטה שמים כיריעה הוא עולם המלאכים הנקרא עולם היצירה והוא ממה שלמטה מחזיק כסא הכבוד הנקרא שלמה ועשה העולם ואחר כך עולם הגלגלים ועולם הספל על ידי ההשתלשלות הנו' והנה מחמרס ז"ל נקעיף הכ"ה בשמלה שהוא כסא הכבוד והבהיק כנו' הוא עולם היצירה וברח את העולם הוא הגשמי הכולל הגלגלים והספל (ג) ועל עולם הגלגלים אמר המקרה במים עליותיו והוא מחמרס ז"ל נב"ר על פסוק יהי רקיע נתך המים כו' מלמד שגילה הקב"ה הטיפה שחמצעי' ומחכה ברח את הרקיע שהוא כמפורש אללינו במקומו בזאר היטב כי המים שהיו בעולם לא היו כלם מחיכוך ל' כי העליונים שהם פני המים שהיתה רוח אלהים מרחפת עליהם היו רוחניים והנקרקים פני תהום הם מים גשמיים אשר למטה ועליה היה חשך כד"ת וחשך על פני תהום וכאשר לחשוב כיוונו רבותינו ז"ל בב"ר בהאומרים שהיה העולם כלו מים גמים שהוא מים עליונים בחחתונים ובין העליונים לחחתונים היה חיכוך תמונע ומתוך עשה נשף יך הוא עולם הגלגלים והוא גילה טפה החמצעית לו לכותח חאר הגליד טפה החמצעית וברח את הרקיע ועל כן נאמר מים חאר מעל לרקיע ומחרו רבותינו ז"ל כי כשיעור שבין המים התחתוני' לרקיע כך הוא בין הרקיע למים של מעלה שעל הרקיע לא נאמר אלא חאר מעל לרקיע בינים ובמים ע"כ והנה לזן זה כי הם שמים העליונים הם רוחניים כמחמרנו כמדובר וזה ענין הכתוב המקרה במים שהוא בתוך המים בטפה החמצעית עליהן הם כל גלגלים הנכללים בעולם הגלגלים קירה לותם במים היא מהטיפה החמצעית כמדובר והנה עדיין יש קושי כי ירחה שלא לפי כבודו והוא כי הלא כשנברח ברח אחר העשות עולם הספל היתה גו שכיחה כך יכול כמודע כי אחר שחטא אדם נכחלקה לרקיע ראשון וכן בחקן קורה נאמר וירד ה' על הר סיני והוא ענין הם ד' יסודות העולם שהם עניש בעלי עניות וגשמות ישים רכובו ומה גם במדבר שהיה מהלך ממקום למקום בחרן הלזו ל"ח גם שתרלה כי הוא יתברך שם עניש רכובו חל נתמה כי לזן הדבר כן שמשם הוא רוכב על עשם השמים עניש כי הם שמהלך על כנפי רוח שהוא על הרצע מחכות שכיחה שהם כנפי רוח שהוא יתברך גם והמה על השמים כ"ש בהיותו בסיני כי גם שנאמר וירד ה' על הר סיני חיכו על הר משם כי הם על מרכבת מלאכיו שעל סיני כד"ת רכב אלהים כו' ה' בם סיני בקדש (ד) והרחיה כי הוא לא ישתמש בגשמיות כי אפילו מלאכיו ומשרתיו הם רוחו' וחם לוהט והוא עושה מלאכיו רוחות כו' * (א) או יאמר ה' אלהי גדלת כו' והוא כי הנה ירחה כי טרם עשות ה' אלהים ארץ ושמים כל חלל האלילות היה מלא כבודו יתברך והולרך לצמצם כבודו למעלה לברח שלשת העולמות בחלל הנשאר אחר סילוקו יתברך והנה לזן זה כבוד כלפי מעלה שמחקום התפשטות קדושתו לעומצם ועוד דבר פני והוא כי היה הדרך הלך רוח ה' לברח עולם גשמי והם מלאכים ברחוהו נמצא כי הוא יתברך ידיו ועיניו מסולקים מהעולם והם כן הוא הבנין הבחירה חלילה ומדת ההשגחה ושכר ועונש וכן הם שורשי הדת על כן על הא' אמר ה' אלהי גדלת מאד כלומר הצמצום אשר התצמצמה הקדושה כלפי מעלה לא להעדר גדולה יחשב כי אדרבה ה' אלהי גדלת מאד והענין הוא כי הנה הוד והדר לבשת והוא כי יש הוד ויש הדר הוד יקרת התפשטות הקדושה העליונה והדר הוא בהיקף ההוד שמהיק מההוד ולולא שהוא הדר ולא עלמות הוד ממש והוא כי לא היה ההוד רק עד מקום שהוא עתה ומה שהיא מן הוא ולהלאה עד סוף כללות נ' העולמות לא היה הוד ממש כי אם הדר שהוא בהיקות היולא מן ההוד והוא בבחינת העולם מה שעשה הוא יתברך הוא שהעלה ולירף ההדר הוא תוקף הבהיקות עם ההוד ועשה משניהם התלבשות בלחי דק כעליון וזהו הוד והדר לבשת שעשה משניהם לבוש ח' נמצא כי זה לבדו' יחשב כי ניתן יתרון בהדר שעלה ונעטרף עם ההוד העליון אך ההוד לא עלה ונחלמס מהמקום שהיה בו (ב) ואיך היה מה שהוד והדר לבשת הלא הוא כי היה עוטה אור כשלמה שהוא כחדש שמתעטף בשלמה שמקדש ומחבר כל חלקיה אל עלמו כך חסן [illegible] בשעות הדרך חליו אך לחד כך נטה שמים כיריעה שהוא כיריעה הנטויה לאהל על מי שתחתיה כיריעות המשכן שהיו כמסך מבדיל בין עולם העליון ל התחתון * עוד יתכן שעל הדבר הנשי שהוא כי היה הדעת נוטה כי עולמות התחתונים ברחוק המלאכים בחופן יגלו עתק מפי חיש נגד ההשגחה והשכר ועונש על כן אמר נוטה שמים כו' והוא מחמרס ז"ל נב"ר כי עד כאן לא נחלקו על ברית המלאכים חלק אם היתה נפשי חו נחמשי אך לדברי הכל לא נברחו ברחשון שלא יחמרו מיכאל היה מוחה בדמותו של רקיע ונבריחל נפשו והב"ה היה ממדד בהמצעיתו לכך לא נברחו ברחשון הה"ד חכי ה' נוטה שמים לבדי וקב הארץ מחתי מי חתי כתיב ע"כ ומחוחר חלניהו במקומו כי להיות השמים בעלי גבול וגם עולם הגלגלים גם הוא נשמי עם שהוא יך על כן הי' מקום לעלות על לב חים כי מלאכים היו עוסקי' נשמים ונותנים להם נבול זה בדמותו של רקיע וזה בנפשו יך הכדוריות ם ון זו שייכות נבול כי העיגול משלל קצוות היה יתברך ממדד נ' מלויעיתו על כן להסיר פתחון פה לא נרח יתב' את המלאכים עד יום שני לאחר עשות הארץ ושמים נמצא כי כאשר נרח יתברך עולם המלאכים לא נרח מלאכים עצמם כ"ח לאחרי נרי ות גם עולמות שלמטה מהם וזה יאמר נוטה שמים כיריעה המשלל' יומני בה כי חם יריעה בלבד (ג) וגם עולם הגלגלים כי לאחר נטות שמים כיריעה הם עולם המלאכים קירה במים עליותיו הם עולם הגלגלים ומחו האמר חם כן חיפה ם ופילו התפשטות הודו סילק למעלה כי חינו לפי כבודו היותו במקום גשמי בעולם הגלגלי' והספל כי עניש וגשמיים הם והלא מלינו שהוא רוכב שמי' כד"ת רוכב שמי' בעזרך שהוא עולם גשמי וכן בארץ בהר סיני שנאמר וירד ה' על הר סיני ובמשכן וה' הולך לפניה' ומשם וכו' אשר מיזז ברח הקב"ה את העולם מתחוה שתהיה לו דירה בתחתונים שיהיו עניש רכובו דע לך שחין עניש רכובו ממש אלא מהלך על כנפי ר ח שהוא כנפי מהנות שכיחה שהם כנפי רוח כי אמנם לא יצא אלהים על הארץ ולא על גלגלי' כנודע כי במאמר הכתוב וירד ה' על הר סיני לא על הארץ ממש אלילה כי הם על מרכבת מלאכיו כמאמר הכתוב רכב אלהי כו' ה' בם סיני בקדש על כן להיות כי היות עניש רכובו אינו רק להיותו מהלך על כנפי רוח (ד) על כן הוא עשה מלאכיו רוחות כו' לא לא מקודם כן י מרו שהמלאכי' הי מסייעים בבריחתו של עולם והוא הסם כו' המהלך כו' עושה מלאכיו רוחות כו' שהוא עושה מלאכיו רוחות לפרוח ולעופף בשליחות ושמח תאמר אם הם מלאכי מרכבתו ומשוררים לפניו איך ישלח הנה והנה ויעדרו ממרכבתו לו"ח גם שהם רוחות מעופפים בהיותם רוחות הם משרתיו עמו ואיך הוא כי הנה הם אם ליהט כנחלת שהשלהבת עולה ומתפשטו' והחם נפזר במקומו כן המה כחם הלוהט שעיקרם למעלה וכח לוהט ומתפשט מהם משתלח פה לשליחות כי כן כל דבר רוחני ההולך לוולת מקומו מניח עיקר שורש מליאותו שם כנודע לי'דעים כן (ה) יסד ארץ כו' לאחרי חומרו ענין בריאת העול' שלא עלתה הנפש מלברח יתברך חוקו נח לסלק גם קושי אחר הנופל בענין הבריאה והוא כי הלא יפלא איך ברח הוא יתברך עולם מסופק הקיום כי הלא אם יכשירו הדורות מעשיהם יתקיימו ואם לאו יתבטלו כי בשניל התורה שנקראת ראשית ברח הקב"ה את העול' לך השומע הדבר הוא כי על כן עשה הוא יתברך שנכנל דור לא יתמרון שלשי' לדיקי' שנאם הארץ עומדת וזהו מ מר שלמה בחכמתו דור הולך ודור בא והארץ לעולם עומדת וזה יאמר פה יסד ארץ על מכוניה בל תמוט כו' כי יסדה על מכוניה שהם שלשי' לדיקי' שנכנל דור ודור ועל ידי כן בל תמוט עולם ועד :

(ו) תהום כלשון כו' הנה אמרו רז"ל על פסוק יקוו המים כי אלו ברח הקב"ה את העולם לאש שעתיד לעתיד' שהם שהוא אש שלישו של עולם בדור אנוש והמשפט שעשה שהם בדור המבול והוו יקוו המים יקוו לי המים למה שהמי עתיד לעשות בהם וכן אמרו שעל כן העמיד' מקו נבוהים מהארץ שיהיו מוכנים ליפפך על הארץ כי האלהים עשה שיירחו מלפניו וכן אמרו על פסוק זה כי גם התנה הקב"ה עם היס שיקרע ליפרחל ויקפ מהמלריים * וזוה נבח לל ביאור הכתובים והוא כי אחר אומרו חיך הוא יתברך יסד הארץ על מכוניה בחופן שבל תמוט כו' בל תהיה פעולתו בטלה חלילה ומכוניה כתבנו שהם הלדיקים שבכל דור ודור שבת עליהם תבל ראשה והנה יוכל אים לדבר ולומר כי הלא נגד עינינו מה שהחיל לעשות בדור אנוש ובדור המבול כאשר שחמוטינו העולם כלו ליה אמר דע כי הן אמת כי מלו יסד הארץ רקע הארץ על המים שהוא שלא כדרך טבע שהוא שהוא כלפום כסיפו בהארץ שרקע עליו ועשה בן כאשר ואמר שהם יעברו רלונו יתברך יניח הדבר לל הטבע בחופן יתעתד שעל הרים עם היותם גבוהים יעמדו מים כאשר היה בדור אנוש שהיפו שליפו של עולם שהיו בו הרים וגם בימיל שנאמר ויכוסו ההרים (ז) וגם האמנה הוא יתברך קדיעת יש סוף להורות ג'ולתו יתברך והוא מן נעריך יומנו כמה ל"ף

יריעה : ג המקרה במים עליותיו השם עבים
רכובו המהלך על־כנפי־רוח : ד עשה מלאכיו
רוחות משרתיו אש להט : ה יסד־ארץ על־
מכוניה בל־תמוט עולם ועד : ו תהום כלבוש
כסיתו על־הרים יעמדו־מים : ז מן־גערתך
ינוסון

ינוסון מן־קול רַעַמְךָ יֵחָפֵזוּן׃ ח יַעֲלוּ הָרִים יֵרְדוּ
בְקָעוֹת אֶל־מְקוֹם זֶה יָסַדְתָּ לָהֶם׃ ט גְּבוּל־
שַׂמְתָּ בַּל־יַעֲבֹרוּן בַּל־יְשֻׁבוּן לְכַסּוֹת הָאָרֶץ׃
י הַמְשַׁלֵּחַ מַעְיָנִים בַּנְּחָלִים בֵּין הָרִים יְהַלֵּכוּן׃
יא יַשְׁקוּ כָּל־חַיְתוֹ שָׂדָי יִשְׁבְּרוּ פְרָאִים צְמָאָם׃
יב עֲלֵיהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם יִשְׁכֹּן מִבֵּין עֲפָאִים יִתְּנוּ־
קוֹל׃ יג מַשְׁקֶה הָרִים מֵעֲלִיּוֹתָיו מִפְּרִי מַעֲשֶׂיךָ
תִּשְׂבַּע הָאָרֶץ׃ יד מַצְמִיחַ חָצִיר לַבְּהֵמָה
וְעֵשֶׂב לַעֲבֹדַת הָאָדָם לְהוֹצִיא לֶחֶם מִן־הָאָרֶץ׃
טו וְיַיִן יְשַׂמַּח לְבַב־אֱנוֹשׁ לְהַצְהִיל פָּנִים מִשָּׁמֶן
וְלֶחֶם לְבַב־אֱנוֹשׁ יִסְעָד׃ טז יִשְׂבְּעוּ עֲצֵי יְהוָה
אַרְזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטָע׃ יז אֲשֶׁר־שָׁם צִפֳּרִים יְקַנֵּנוּ
חֲסִידָה בְּרוֹשִׁים בֵּיתָהּ׃ יח הָרִים הַגְּבֹהִים לַיְעֵלִים
סְלָעִים מַחְסֶה לַשְׁפַנִּים׃ יט עָשָׂה יָרֵחַ לְמוֹעֲדִים
שֶׁמֶשׁ יָדַע מְבוֹאוֹ׃ כ תָּשֶׁת־חֹשֶׁךְ וִיהִי לָיְלָה בּוֹ־
תִרְמֹשׂ כָּל־חַיְתוֹ־יָעַר׃ כא הַכְּפִירִים שֹׁאֲגִים
לַטָּרֶף וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵל אָכְלָם׃ כב תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ
יֵאָסֵפוּן וְאֶל־מְעוֹנֹתָם יִרְבָּצוּן׃ כג יֵצֵא אָדָם
לְפָעֳלוֹ וְלַעֲבֹדָתוֹ עַד־עֶרֶב׃ כד מָה־רַבּוּ
מַעֲשֶׂיךָ יְהוָה כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ
קִנְיָנֶךָ׃ כה זֶה הַיָּם גָּדוֹל וּרְחַב יָדָיִם שָׁם־רֶמֶשׂ
וְאֵין מִסְפָּר חַיּוֹת קְטַנּוֹת עִם־גְּדֹלוֹת׃ כו שָׁם
אֳנִיּוֹת יְהַלֵּכוּן לִוְיָתָן זֶה יָצַרְתָּ לְשַׂחֶק־בּוֹ׃ כז כֻּלָּם
אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּן לָתֵת אָכְלָם בְּעִתּוֹ׃ כח תִּתֵּן לָהֶם
יִלְקֹטוּן תִּפְתַּח יָדְךָ יִשְׂבְּעוּן טוֹב׃ כט תַּסְתִּיר
פָּנֶיךָ

יתנך המקום ויזמרו ויין ישמח כו׳ כנקודם • (יג) או יאמר
תקותה כי הוא יתנך משקה הרים מעליותיו העליונות ומי יקן והיה
מועיל שיהי פשוט נר בארץ שהצמיח מהכל מוכן לאדם כשאר לבעלי
חיי׳ ומהרקוי שמפרי מעשיך הוא פרי המטר תשבע הארץ בלי עבודה
מהאדם ונהמה (יד) אך לא כן רק מלכת חציר לבהמה ועשב מקור הוא
לארץ בעבודת האדם שהרי שהדש יעבוד ויפתח ויזרע לחמו ויוצר לחמה
ויורענה להוציא לחם מן הארץ ולמה יגרע האדם מן הבהמה שיוכן מזונה
מלילו מיותו יתנך (טו) ונם שעל היין יש שלשה זו שבריך פטיעה
ויימור ובציר ודריכה על זה הורשתי כי נם שמשמח הלבים בברכה
וקדוש והבדלה ונם מכשיר והוא לבב הכולל שהי לבבות העובר הל
הלבים והל הכשיר הבה תועלתו היה שמשמח בלבד אך ולחם לבב אנוש
יסעד (טז) אך לזה נקשה קושיה לאחרת והיה כי הלח כל הרוי לבהמן
מצולני תועלת מבשיע הוא יתנך והבה מהרחוי יבשנו עני ה׳ לאדם
כעין תרבעה מינים שבלולב שבזרבעתם נקרא שם ה׳ כמ״ש ל׳
פרי עץ הדר זה הקב״ה כפות תמרים זה הב״ה כו׳ אך אחרי לבהמן הסר נטע
הסר שם לפרים כו׳ (יח) הרים הנבוהים מצולני הכלת זרועה ומה
הקדמה רק מוסב יעלים וכן סלעים מחסה לשפנים מה בלע (יט)
וכן הבה עשה ירח למועדים לקדש חדשים ולקבוע מועדים ולא להודיע
מתי יום ומתי לילה כי הלח שמש ידע מבואו ולא יבשה כירח שלפעמים
יצא מיד ולפעמי׳ לאחרי שעה ולפעמי׳ בחצי הלילה ולפעמי׳ לא ירחה
ולא יאלה • או שעור הכתוב על שמש וירח לא תסתכל כי הוא רכו
שניהם ירח למועדים ושמש לה בדיל בין היום ובין הלילה כי ידע מבואו •

או יכלול יאמרו שידע מבואו יום יום בתופן שהלם בהדרנותיו שבועו
בשם״ה ימים ויודע בו זמן הלבוב ובין וחורף כי על כן להשות׳
יהיה עבור שנים (ך) אך השאלה למה תשת חשך ויהי נה לילה שלי
חשך והוה ויהי לילה אך הוא למען בו בחשך תרמוס כל חיתו יער כי לא
ירמוסו רק בחשך בטוחים מבן מדם הבה שכל זה עושה בעולמו בעבור
הבעלי חיים (כא) וגם הן הכפירי׳ שואגים לטרף ולבקש מהל אוכלם
ויענו בחשך שהו עיקר לידתם שחין רואה שמאחר בחשך תרמוס כל חיתו
יער מהיות יוכלו לכפירי׳ מהם (כב) וכשאר הזרח השמש כאר נעמו
ויאספון ויניחו והל מעונותם ירבצון הבה שבלי עמל מומין הוא יתנך
לנ״ח (כג) ולמה יגרע האדם כי ילח אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב
עד יהיות מזונו האם טוב הוא הבעל חי ממנו (כד) וחין לומר כי
להיותם בריות רבים תרחם עליהם׳ יוקר מהאדם כי הלח בהיות שמה רבו
מעשיך ה׳ הלח יגרעו מהאדם כי הלח כלם בחכמה עשית בלי פעולה הו
בחכמה במאמר רחשון שנקרא חכמה כמקמר תרבוש ירושלמי ברחשית
ברח בחוכמה ברח הלח שיום יום היתה מתמלחת החרץ ממה שכבר היה
קניך בכח במה שנברח ברחשון כמודע כלו׳ מה שחין כן האד׳ שלח נעשה
מחליו עד לנברח עפרו ונבלתו במים ונפחת בו נשמה ולמה יגרע מהבעלי
חיים (כה) ועוד היתה שחשוב הוא לפניך כי הלח זה היס נדול ורחב
ידים מה בלע בו כי הלח שם רמש ואין מספר כו׳ (כו) ומה בלע בכולן
שם לח במה שהם חניות יהלכון לקלר דרכם מבינהם ונם לויתן זה יצרת
לשחק בו לתתו לצדיקי׳ נמלח כי כל תועלת היס תועלת בחדם שיהלכו
בו חניות ולשמחם בלויתן (כז) ושם כן תיפה למה כלם ברוחיס ויבשת
חלילך יבשרון לתת חכלם בעתו (כח) ותהה תהן להם ילקוטון מה
שחין כן בחדם כחמור שיגח חדם לפעלו כו׳ (כט) משיב נרוח הקדש
ותומר דוד המלך עליו השלום תסתיר פניך כו׳ לומר חין זה רק למען
ישובו חלילך מחשמותם כי כחשר תסתיר פניך ותעצר חת הרמים יהפלון

ולו תוסף רוחם נס ויקנו נוחה לומר כי יגיעון ואל עפרם ישובון להשתטח על הקבר בתשובה ותחנונים חז (ל) שתשלח רוחך בתשובה יברחון כו' כשהר עתה רוחים בעיניהם הספר פניהם ממחוכם כשנת בעורת וכיוצא שהרי ירחו המות בעיניהם וכשובם ואל על יקרחו יחד תחיה מוקם כשבריחם ברים תדשה ומחדש פני אדמה • והוא כענין שאמר ז"ל מעולם לא ראיתי קברי סנבל וכבי קיץ ושועל ואמרי והם מתפרנסים שלא בצער אלא הוא שחטתי וקפחתי מזונותי • (כז) או יאמר כלם אליך כו' על בני אחדש לומר מי יתן שכשבר כלם אליך יסברון כבעלי חיים הם' לתת אכלם בעתו (כח) תיר תתן להם יקלטון כמו במדבר שלא יתן אדש לפעלו לטרף ביתו שהוא שלא יצטרכו להוציא ימיהם לצתת לפעלו עדי ערב ובוטל מדברי תורה וקנות שלמותו כי לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן ועל ידי הוציא כל ימיהם בתורה יקרם כרבי אחתי בר יאשיה שהיה כחי עד שעה אחת קודם תחיית המתים והא כי אמרו רבותינו ז"ל כשאדם חי נפשו פקודה ביד קונו מת נתונה בלבו עוד אמרו רז"ל כי בשילוק הקדיק מרחין לו טוב התוקון להם ועל ידי כן נפשם שבעה והם יסנים כמפורש הללו שנפשם התחנה לחיות לעשות מלות שבעה ברוחה ונופש שקבה לו המות על ידי הטוב שרוחים מלוחו הספע הם יסנים ולא מתים ממש כרבי אחיה וכיוצא בו ובשלשת אמרו' הללו נבח הל הענין אמר מי יתן והיינו מאוכלי המן שתתן להם ילקטון שעל ידי כן נוכח כל ימיהם בתורה ומלות בחופן שכשבר יבח זמן שתפתח ידך לשלח הנפש לאוצר • שבחיים פקודה בידך ותפקח להוציאה מידך שהוא בעת למות לו הטוב שאמה היית מרחה להם יהיה שיסבעין טוב שיהיה להם שיהיו יסנים עד שעה ח' קודם תחיית המתי' כאחת' רבי אחתי בר יאשיה (כט) שלא יאחך הענין כשבר הוא רק לשעה קלה תסתיר פניך יבהלון תוסף רוחם יגועון ואל עפרם ישובון לטהר ותחמת בחם (ל) ומיד תשלח רוחך יברחון בתחיית ויהיה נ"ב טוב לעולם כי ותחדש פני אדמה מעכירות שקבתה בחטא אדם הרחשון (לא) ונהויה גדול מכל האמור שהוא"ל דבר כבודו יתברך שיהי כבוד ה' לעולם ולא שיהיה כבודו בבנין נ"ב ולא כן בהחרב בעונות ויחזור יהי כבודו בבנין שני ולא כן בחרבן הבית רק מעתה יהי כבוד ה' לעולם כמעותה בשלימי ונם קוטלת אחר שהוא כי תמיד ישמח ה' במעשיו ולא יקעבה כביכול ביני וביני בפושעים בו מישראל ובמחריבים נה' מהגויים (לב) והוא גם הארץ תודבך כי מה שעתה אתה המביט לארץ ונ"ם ו"ל שעל ידי הביטו יתברך בע"ח שבארץ הארץ רועשת ולולי היה האמור היתה קדושה בעולם והיתה מיד נטהרת מהיות גלולים בארץ נמלא שעל ידי האמור מה בעתה הוא יתברך המביט לארץ ותרעד מהבטה בלבד כי רחוק ממנה על ידי הטומאה שעל כן תרעש לו יגע בהרים כי ממש קשרה שביקעו על הארץ אחר שהם פני אדמה מעכירות עד גדר שתייחם כביכול לנוגע בהרים ובמה יודע כי כן יהיה הלא הוא כי ויעשנו כאשר היה בסיני כי והר סיני עשן כלו מפני אשר ירד עליו ה' באש(לג) והנה זה אמרתי על הכלל כי לא על עלמי לחי דורש כי על עלמי מעקה טעמתי מאחך מעין זה כי הלא אשירה לה' בשביל חיי שהחייתני תחת היותי עתיד להיות נפל ולא על שאקבה טוב הע"ה בלבד כי אם גם על זמן שאחי פה יש לי בו ריוח גדול והוא אומרה לאלהי בשביל עודי פה (לד) כי מה לי לאומר גדול מאשר יערב עליו שיחי שאחי מדבר בו ובמה שהוא כי יערב עליו שיחי במה שאכבי אשמח בה' כי עודני מציא עמו לכי מתעדן ושמח בו יתברך וזהו רק שמהעריבות שיערב עליו שיחי כפשוטו מרגיש שמחה בקדבי • או יאמר הנה יערב עליו שיחי יותר מציא סוד שרפי קדש כי הם עונים בחימה וחותרים בירחה וחכבי לשמח בה' הרי שיותר הוא קרוב לחי מהם עד נדר שנפשי להלה ושמחה בו יתברך מדבקותי בו כי חלקי ה' אמרה נפשי • או יאמר מאחר רבי חניבא בן דוסא שם שנורה תפלתי בפי יודע לחי שהוא מקובל שהוא יתברך ערבו לו דבריו ומסדר הדברים בפיו והוא יאמר מאשר יערב עליו שיחי שניכר שנשורה בפיו רחיה שאכבי לשמח בה' שיקובל שיחי • או יאמר לא בלבד יגיע טובה אל הנפש כי אם נם אל האומר כי אשירה לה' בשביל חיי שנתן לי בעולם הזה ולא הייתי נפל כי הלא אומרה למי שנומן מובע הוא ימי שמותינו שנעים שנה תגיע לנדר יקרח חלהי והוא

פָּנֶיךָ יְבֻהָלוּן תֹּסֵף רוּחָם יִגְוָעוּן וְאֶל־עֲפָרָם יְשׁוּבוּן :
ל תְּשַׁלַּח רוּחֲךָ יִבָּרֵאוּן וְתְחַדֵּשׁ פְּנֵי אֲדָמָה :
לא יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׂיו :
לב הַמַּבִּיט לָאָרֶץ וַתִּרְעָד יִגַּע בֶּהָרִים וְיֶעֱשָׁנוּ :
לג אָשִׁירָה לַיהוָה בְּחַיָּי אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי :
לד יֶעֱרַב עָלָיו שִׂיחִי אָנֹכִי אֶשְׂמַח בַּיהוָה : לה יִתַּמּוּ
חַטָּאִים ׀ מִן־הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים ׀ עוֹד אֵינָם בָּרְכִי
נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה הַלְלוּ־יָהּ :

קה א **הודו** לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ
בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו : ב שִׁירוּ
לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־נִפְלְאוֹתָיו : ג הִתְהַלְלוּ
בְשֵׁם

קה (א) **הודו** לה' כו' אמר הנה אתם בני ישראל הודו לה' כי אתם לבדכם הרחויי' להודות לו יתברך ולא תרנו תדברו תוזרים רבים כן יאמרו שיימתם לכולהו שבחי דמרן כי אם בלבד קרחו בשמו ושמח תאמרו הלח טוב להרבות תוזרי' כי כל תוזר יורה על חיוו פעולה מפעולותיו בחופן שעל ידי תוזרי' רבי' יודעו עלילותיו יתב" וגם שלישראל חין לירך כי חין עם יודעי פעולותיו כמוהו חין התיקון לזה תוזרי' כי אם הודיעו בעמי' עלילותיו כי הלותי על ידי הודעה ושיכנסו הדברים בלוחיהם ולא על ידי תוזרים • או יאמר קודם אמרי שתשירו לה' הבי אומר אחל ועלה על רוחכם שיש לו יתברך להחזיק לכם טובה על שתשירו לו כי תדבקה על שמוכה לתכם שתזכרו שמו בלבד אלא לה' בעתים להודות לו והו הודו לה' על שתקריחו בשמו והם מכם לה' לך בעתים הל תקרחו חן יקלו בכבודו ב"אמר כי הוא חלהיכו והניחנו מסועבדים להם לך הודיעו עלילותיו שעל ידם יכירו ויירחו • עוד יתכן בשוש לב הל אומ' בשמו ולא אמר שמו והוא הודו לה' לא על בחינת התועלת המשך לכם ממנו רק על בחינת שמו יתברך והוא אומרו בשמו כלומר בשביל שמו שהיה בי"ת בעבור לא כן העתים כי לא יסכילו ואת ולא יהללוהו רק על עלילותיו כי הוא יתברך טוב ומטיב לכל והוא הודיעו כו' כי על ידי הודעת עלילותיו להם יודו לו :

(ב) **שירו** לו כו' הנה על ימי הפזרים אמרו רז"ל שחין אומרים הלל עם שהיתה גאולה שלימה ממוש לחיים משום דמגלה קריחתה ו היה הלילה שהיה פרשום הנס על דרך וה יאמר שירו לו ואמרו לו כי טירה ואמרה לו תחשב במה שתשיחו בכל נפלחותיו שתשיחה סיפורן היה הלל • או יאמר עלה טובה לעמו ישראל כי יש מוניחים יתיהם בשירות ותמירות ויש בשיחה אמר הנה יעלתי כי הם תשירו יהיה לו וחם תומרו יהיה לו סיהיו השירות ותמירות במה שהוא שבח לו יתברך ולא נדברי חול וחם תשיחו יהיה בכל נפלחותיו בחופן כי נם בעתות שתתעסקו בשיחה לו בשירות ותמירות יהיה לכם קדש ולא בדברי חול והוא כי תתם קדש לה' (ג) כי הלה תוכלו להתהלל בשם קדשו כי התהללו בהיות בכם שם קדשו כי שם ה' נקרח עליכם וגם שבעת תיכם מוספתי טובה עם שכך גדריכם לל תחוסו כי הנה יבח זמן שישמח לב מבקשי ה' • או מעין זה כי על ידי מה שמוניח חפי' ומן שירותיכם ותמירותיכם ושיחתכם בקדושה על ידי כן התהללו בשם קדשו והוא כי הלח תוכלו להתהלל בשם קדשו כי שם ה' נקרח עליכם ומה שהיה כי שם ה' נקרח עליכם שם קדשו כי כאשר ה' שמואל בר נחמני שלשה נקראו בשמו של הקב"ה נדיקים ומשיח וירושלי' בחופן שתוכלו להתהלל בשם קדשו לומר כי שם ה' בכם ושמח תאמרו חיך בהלל עלמנו בכך בשירות ותמירות יוהרת לל תחוסו כי הוא למען על ידי כן ישמח לב מבקשי ה' הם המתחילי' להיות נדיקים מבקשי' לת ה' שיקרח שמו עליהם כי על ידי מה שתתהללו בשם קדשו ישמח לבם ויוהרו בעבודת ה' בשומעם גדולת הסנה ו • או יאמר כי הנה יש ווכים לשתי שולחנות לך לח רבים יהיה להם כן וזה יאמר התהללו בהיות בכם שם קדשו הוא שם גם כעת יוסיע משם הרחמי' עם שלח יבנר כי ישמח לב תשר הם מבקשי ה' שהוא שהם מבקשי' רחמים וחין לחם כעת וכן

עלתי היה אל תדרשו מאת ה' בחמים פסוטים (ד) כי אם דרשו ה' ועזו שהוא בשתוף רחמים ועז דין כי אחרי מי שים לו מקלת ייסורין בעולם הזה כי לא יירא מלבעוט כאשר לו ריב טוב וגם שיכוכו מסמותיו ושאת תאמרו חולי על ידי היות לכו לד רוגז ויסורין חולי נקוי בחמור הוא תוכיח לה יהבב לזה אמר זאת עזו בקשו מאתו יתברך יאר פניו תמיד לכם בעניני קבלת תפלותיכם וכיוצא שיראה כי טוב בכם הוא כי זאת היתה בחמת ר' חניגא בן דוסא בעניני כי קרוב חליו היה יתברך בכל קראו אליו והוא מאמרו על ומשחרי ימצאוני • (ה) זכרו נפלאותיו כו' הלא אמרתי כי אין לכם לעשות עיקר מהעולם הזה כי כל החושך העתיד לבא הוא ולמה תעשו עיקר מטובות העולם הזה כי הלא זכרו נפלאותיו אשר עשה הוא יתברך מופתיו להורות האמתי ונפלאותיו ונגם משפטי פיו שהיה הוא יתברך בתורתי אומר אלא עמי כו' והם לוקח מאלה הנני מביא מכה פלונית וכן בכל מכה ומכה בכל היונק מפיו היה עושה וכן לך האמתי גדולה מזו והוא אומרו משפטי פיו • (ו) והנה זה הוכיחה כי זרע אברהם עבדו אתם ישמעאל הוא עזו" כי הם בלבד בני יעקב בחירין כמו"ל כי ביצחק יקרא לך זרע ביצחק ולא כל יצחק ברוח ביעקב (ז) והלא תחוזו הם תרגום עכו"ם מוצלחים בעולם הזה ואתם בצרות כי הוא ה' אלהינו בייחוד יהיה גלוי לכל כאשר יהיו בכל הארץ משפטיו שהוא לעתיד כי יעשה משפט בכל העמי' שבכל הארץ ורק זוכרנו יחיה וייחד אלהותו עלינו בלבד והוא הוא ה' כו' בכל הארץ משפטיו • (ח) זכר לעולם כו' הרחיה כי ישראל עיקר העולם כי לבני יעקב בחירין המוכ' וכך לעול' בריתו שהוא לקייס העול' שהמ"ל היה למ"ד בעבור ומה וכך הלא הוא דבר צוה לאלף דור וזכר הוא תורה הוא יתברך היתה עתידה ליתן אלף אחר אלף דור וזכר הוא שהקדימה תקקע"ד דורות קודם כדי לתתה לבני יעקב לקייס עולם הנה כי על ידי בני יעקב בחירין נתקייס העולם • (ט) אשר כרת כו' אמר רמז עתה מה רב חשיבות בני יעקב לאשר נם בחר ה' כי הלא לאשר כרת את אברה' ושבועתו לתת לזרעו את הארץ לא ליתמעאל כיון כי אם ליצחק והוא לאשר כרת וגם שבועתו ליצחק (י) וליצחק העמידה ליעקב לבל יהיה עשו בכלל השבועה ההיא ויירש את הארץ והוא כי אמר יצחק ליעקב ויתן לך את ברכת אברהם לך ולזרעך אתך כו' והוא ויעמידה ליעקב כי יצחק העמידה ליעקב ולא בדרך משפט כי אם לחק כי עם היות כי גם עשו לחיו היה מקב והם לא יירש עמו והנה זה היה על ידי יצחק שהעמידה ליעקב שהוא גם נשנקראים יעקב שתיכן כשרים שהוא היה בבחינת חק לך לאחר שיעקב נקרא ישראל הוא היתה לו לברית עולם כי הוא ברית עול' כרת לו הוא יתברך ממש והוא כי בהאמרו יתברך לא יעקב יאמר עוד שמך כו' אמר לו את הארץ אשר נתתי לאברהם וליצחק לך אתננה ולזרעך אחריך אתן את הארץ והוא לרמוז כי בזמן הקרוב שם יש' על כנין שהוא בהיותם עושי רצונו של מקו' אז לא יתעצלו ליפסק מהם ירושת הארץ כי אם תהיה ברית עולם (יא) ושמא תאמר במה יוכר כי ברית עול' שם לו בלי הפסק הלא הוא בהוא' הארץ אשר נתתי לאברהם וליצחק למה הזכיר את שניהם ולא אמר את אברהם כי גם נתתה לותה ליצחק ייחס לותה אחר אברהם בזוה' והקמותי את השבועה אשר נשבעתי לאברהם אביך לך בהזכיר גם את יצחק יורה כי גם בדין יכול הוא יצחק הוא רמז כנודע ואמר כי גם על בחינת יצחק נתנה לו וזה מאמרנו בפסוק הלזה בחומרו לאמר לך אתן כו' לומר במה נודע כי ליעקב היתה ברית עולם הלא הוא כי הנה כדי לאמר הוא יתברך לך אתן את ארץ כנען אמר לו אחר נחלתכם שם אניחם שם לא לרמוז שהוא גם על בחינת יצחק שהוא בדין כמדובר • (ט) או יאמר אשר כרת כו' והוא כי למה זה עשה ה' ככה לנלקי השבוע ליצחק כמו לאברהם כי שם אומר לו והקמותי את השבועה שלא אמר לו לאברהם אביך מה שאין כן ליעקב שלא אמר לו הקמותי את השבועה אשר נשבעתי כו' אך הוא כי הנה ידעתו כי אחד לאברהם ופחד ליצחק ורחמים ליעקב וזהו ספק כי כל מה שנותן הוא יתברך ומייחס התחנה

(ד) בקשו פני תמיד בשמם קדשו ישמחו לבב מבקשי יהוה: (ה) דרשו יהוה ועזו בקשו פניו תמיד: (ו) זכרו נפלאתיו אשר עשה מפתיו ומשפטי פיו: (ז) זרע אברהם עבדו בני יעקב בחיריו: (ח) הוא יהוה אלהינו בכל הארץ משפטיו: (ט) זכר לעולם ברית דבר צוה לאלף דור: (י) אשר כרת את אברהם ושבועתו ליצחק: (יא) ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם: (יב) לאמר לך אתן את ארץ כנען חבל נחלתכם: (יג) בהיותם מתי מספר כמעט וגרים בה: (יד) ויתהלכו מגוי אל גוי ממלכה אל עם אחר: (טו) לא הניח אדם לעשקם ויוכח עליהם מלכים: (טז) אל תגעו במשיחי ולנביאי אל תרעו: (יז) וייקרא רעב על הארץ כל מטה לחם שבר: (יח) שלח לפניהם איש

על מתנת יעקב כיוון בחומו פסוק כי שם על הכל נחלקכם הכוללת לכלכם שהיו שעל ידי יהושע כלומר לך על יעקב היה בהיותם ישראל בריח עולם נחלה שניתנה לו בפרטות • (יב) בהיותם מתי מספר כו' לבד שלא הענין מוכיר ענין פסוק כי גר יהיה זרעך כו' ועבדום כו' שביארנו שהם ג' צרות נב' ומניס ת' גרות שני עבדות • בזמן שהיו רבים כ"ח זרע שהוא מלידת יצחק שנקרא לו בו זרע גר יהיה זרעך בארץ שעדין היתה להם לך בהניעה לכלל מרובי שהו' בהיותם ע' נפש מתו ועבדום כו' שהוא במצרים וסך הכל ת' שנה • ובזה חל ענין הכתובים אמר לם כ"כ תיבב' ית' את החצות לילך שבלו כמה צרות בין הנוים גולים מתקים למק' ויוסף שגם הוא כיעקב יחסב נמכר לעבד והרעו לו כמה צרות והם חייב היה לילך ילא למליך על כן אמר בהיותם מתי מספר שלא הניעו לכלל מרובים להתקייס עבדות רק גרות הטיב ה' עמהם בשני דברים ת' שלא המתין למות הגרות עד היות יצחק גדול שיאמר בו ובחניו מקי מספר רק כמעט שמיום לידתו שלא ירדק לומ' בשניהם מתי רק כמעט • שנית שלא היה הגרות ת"ל כי הם בה ובזו ונרים בה לומר כי והגרות שהיו גרים היה בה בחופן שתון לומר חלילה שלא חמל עליהם כי אחרבה ריחם עליהם שמתו חסב הגרות ובה"י • (יג) ועוד כי כאשר ויתהלכו לקייס הגרות בין אחרהם בין יצחק לא עובדה ה' לעולם לגוים שהתהלכו מגוי אל גוי ויעקב מממלכה אל עם אחר שהיה לפי הטבע להיות למרמם כי נטלטלו (יד) ועכ"ז הסגיח ה' עליהם בכבודו ולא הניח חדם לעשקם כעניין והיה כי ירחו תוקף המצרים כו' והרגו כו' שלא שלטו המון העם בה וגם ויוכח עליהם את פרעה ואחימלך ואחזת וביצחק שהיו מלכים וביעקב את לבן שגם הוא היה מלך כמו שאמרו ז"ל שהוא כוסן רשעתים מלך ארם נהרים (טו) שאמר הוא יתברך לפרעה ואחימלך אל תגעו במשיחי ומפני שאחרהם אמרו רבותינו ז"ל שהושוו כל העולם והמליכוהו עליהם ולפי זה שרה גם היא מלכה יקראם משיחי שהוא קודם מלכי' וגם אומרו ולנביאי יתכן יאמר על שניהם כי גם היתה נביאה ויותר מאחרהם הו יאמר על לבן ובנביאי אל תרעו השמר לך מדבר עם יעקב כו' שאם היה פונע ביעקב היו לוקים נביאיו יע' יעקב ויוסף שגם הוא וכה לרוח הקדש ב' אחר ה' תקו • (טו) ויקרא רעב כו' אמרו רבותינו ז"ל בברחשית רבה על פסוק לכו חל יוסף כו' כי אמרו המצריים חל פרעה כי יוסף לא היה ניתן להם מזון עד שימלו אמר להם פרעה ואתם למה לא תצרתם תבוחה אמרו לו תצרנו ונרקבה אמר להם מי שגזר על התבוחה ונרקבה גם יגזור עליכם ותמותו כו' הנה כי גם התבוחה הבריאה כמשעת מעה נשברה וטוחה הרקיע ויבוא יאמר ויקרא רעב כו' לא מבלתי היות תבוחה לחטור כי אם שכל מטה לחם שהיתה תבוחה שהיו יכולים ליטעון עליה נשברה ונרקבה והוא כל מטה לחם שבר: (יז) שלח לפניהם איש כו' הנה פסוק זה היה לודק קודם לפסוק שלפניו כי י"ט שנה קודם הרעב שולח יוסף מצרימה

אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכַּר יוֹסֵף׃ יח עִנּוּ בַכֶּבֶל רַגְלוֹ
בַּרְזֶל בָּאָה נַפְשׁוֹ׃ יט עַד־עֵת בֹּא־דְבָרוֹ אִמְרַת
יְהוָה צְרָפָתְהוּ׃ כ שָׁלַח מֶלֶךְ וַיַּתִּירֵהוּ מֹשֵׁל עַמִּים
וַיְפַתְּחֵהוּ׃ כא שָׂמוֹ אָדוֹן לְבֵיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־
קִנְיָנוֹ׃ כב לֶאְסֹר שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ וְזִקְנָיו יְחַכֵּם׃
כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם וְיַעֲקֹב גָּר בְּאֶרֶץ־חָם׃
כד וַיֶּפֶר אֶת־עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמֵהוּ מִצָּרָיו׃ כה הָפַךְ
לִבָּם לִשְׂנֹא עַמּוֹ לְהָרֹעַ בַּעֲבָדָיו׃ כו שָׁלַח
מֹשֶׁה עַבְדּוֹ אַהֲרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בּוֹ׃ כז שָׂמוּ בָם
דברי

חל הארץ היה סיבה לשנוה יוסף והוא כי רצה הקב"ה לזכות את ישראל הנאים מצרימה בגלות להקדים גיאת השביעה להם להתיש כח שר של מצרים כל יעצר כח למשול ביעקב בהחלט והיה ירך יצא יוסף שמה בגולה שתשרה בו שכינה כמה דאת אמר ויהי ה' את יוסף ולמען התיש כח השר היה שכל תגבורות המצריים תשר תחת השר כלם תרקב וחשר תצר יוסף שהיה על ידי שפע השכינה שעמו נקריים ועל כן היה הרעב לכל יושבי ישראל הנאים רק מהמזון שלצר יוסף שפע בשפע שני השבע שעל ידי השכינה שעמו שיבוא להסתופף תחת צלו יתנרך וליוון משלו ולח משל טומאת השר כי על כן שלח לחניו לאמר ולכלכלתי אותך כו' כמפורש תלשונו נקומו נמצא כי טרם ישלח ה' את יוסף מצרימה קרח והומין לרעב יצא חל הארץ כי מעניין גיאת יוסף היה וזהו ויקרח מלח רעב על הארץ כו' ואחר כך שלח לפניהם איש כו' אז יותר כפשוטו כמאמר יוסף כי למחיה שלחני אלהים לפניכם כי הם היו עתידים להגלות ולח יוכלו לסבול הרעב על כן שלחו לפניהם בגלות תחלה לכלכלם ברעב וזהו ויקרח רעב על הארץ כו' על כן שלח לפניהם חיים למחיה והרחיה כי היו עתידי' לגלות והוא קדם כי על כן לעבד נמכר יוסף שיגיל להיות עבד תחתם • אז שתא תאמר הם כל כך רשוש ושלם היה ולמחיה שלחו ה' למה נמכר לעבד של מלך מצרים הוא שר הטבחים ונם למה היה כל כך סניט בבית הסוהר והיה די לו גלות לזה תמר מה שתרחה כי לעבד נמכר יוסף שהוא לשר הטבחים שהיה עבד הלח הוא להיותו יוסף שהוא לשלם חוכה שיגיד יוסף חת דבתם רעה חל חניהם שבכלל הדבה היה מה שתמר כי חחיו היו מולזלין בני השפחות וקורחים חותם עבדי' על כן לעבד נמכר וזהו שלח תמר מתחלה שלח לפניהם יוסף כי הם לוים כדי להזכיר שמו תחר כך סמוך לחומרו לעבד נמכר לרמוז טעם המכרו לעבד כמדובר (יח) וכן מה שתרחה עמו בכבל רגלו חל תתחה כי הלח בזרל נחה נפשו כי הלח היה מקחייב הרג בדיניהם כי כה היה משפט הבח על בעילת בעל והוא כי תמרו רבותינו ז"ל שנתרצה להפיק רצונה וזהו ויבח הניחה לעשות מלחכתו לולח נתרחה לו ויו היקונין של יעקב כמו שחמרו ז"ל ושב מלעשות הדבר נמצח כי קרוב היה לנח חל מיתת הרע כי כתעט ברזל נחה נפשו ועל כן היו לו עשר שני' משברו לעומת עשר טיפין שיצחו מעשר הנעבותיו וזהו עמו כו' לומר מה שעמו נכבל רגלו הי' על ברזל שנחה נפשו כמעט היה לו נכבל רגלו תחת ותח ולח תמ' חרב בזה נפשו לומר כי היה ברזל הנכבל תחת ברזל החרב ויחכן רמז העניין בזומרו רגלו לומר עמו נכבל רגלו שנח בו הניחה לעשות מלחכתו לנכות מה שברזל בזה נפשו וחומר רגלו ולח רגליו הפשר על כי תקן ברגליו כניס ה על כן רמז שתקן החני (יט) ויהי סס עד עת בח דבר יוסף לפניו יתנרך לדון בניית דין של מעלה והיה דברו הסר לחמר וגם פה לח עשיתי מחומה שהיה בעת הדין נרחש הסנה וזהו עד עת בח דברו לפני הקב"ה לידון נרחש הסנה כמו שחמרו ז"ל נרחש הסנה ילח יוסף מניח החסורי' ולח היה עת הכושר עד הומן ההוח שעברו עשר טניס כנגד עשר טיפי תלטעותיו ושנתים על ב' זכירות וזה לחמרת ה' לרפתהו כי חת דברו חסר דבר לח עשיתי מחומה שהיה נרחה כמשיח דברים כי שלח כדין נעשה על כן ביום ההוח בח דברו לשפוט עליה וזה חמרת ה' לרפתהו חת הדבור ההוח לומר כי לח כיון רק חל ביח דין של מטה שלח עשה מה שיהיה רשוי לעשות חך לח יבבר שתן השתי' הוכיחוהו כמדובר • חו יחמר חמרת ה' בניית דין היתה לרפתהו כלומר בוחן לבות חנכי ויודע כי לתונתו שהביחו לנסיון לרפתהו כי יבח טהור מנסיונו ככסף נרוף בח' מבחינות הנסיון שהוח להזדכך והנו סיניו על ידי הלחתו והכניעו ילמד כמלח בו כי לחמרתו יתנרך היתה לרפתה כמה דחת חמר נרפה כליותי ולבי ולבל יהיה עכוב לו בח דברו עד עת רחויה תחר י"ב שנה כמדוב'(ך)וחח"כ שלח מלך הקדוש הנקר' מלך בר"ה כי חז היה שהוח עלכסח דין ויתיריהו וחז מושל עמי'הוח פרעה ויפתחהו שלח לח כן היה לו לזקור תחת מה היי בסוהר וחולי היה מסתבן על דבר לדונתו חך מה' יבח הדבר כי יבח וכחי בניית דין של מעלה (כא)ולח עוד כי חס שמו חדון תחת היותו עבד שתינו עולה חס לנדולה ועליו תביעה רעה ולח עוד לחת שלח עלה בהדרנה תחלה על העם ואחר כך בניית המלך רק תחלה לניתו ואחר כך ומושל כו' ונם נדר לחדון שהיה בניתו היה לחדון למעלה מתושל (כב) חך חין זה רק לחסור שריו בנפשו והוא מה שכתבנו בהקדמת טעם גלות מצרים שהיה לנל יכנעו ישראל תחת כח שר מצרי' הוכרך יבח יוסף ושכינה עמו ויהיה החוכל ניתן על ידו ולח על ידי השר וחדרבה הם יחכלו על ידו ונם כזה למוד לח כלם להכניע כח טומחתם וזהו לחסור שריו של מעלה במה לחסרם בנפשו כי נפשו הקדושה נעשתה לנור להריק השפע וחסרם שלח יוספע שפע מצרי' על ידי שריה כמו חסוריס על ידי הקדוש' הדוחקות חותו שניין מחסר נדול מזה ומחמר שריו כמו שחמרו ז"ל כי שני' היו רשע ועוות הוסר תחד והוקס השני ונם על ידי נדולתו קודם לנלות היה לו כח לקנוע למוד נמצרי' כמ"ש ז"ל כי לח פסקה יסיבה נמצרי' וזהו וזקניו שהם חכמיו ככל זקניס שנמקרח יחכם על דרך חומרם ז"ל שעל כן קדם נלות יכניה כדי שיהיה להם שם יסיוח קודם נלות לתקיה לקנוע להם שם יסיוח נכבל שלח יעשתכח קורה מיסרחל על ידי נרת הנלות • חו כפשוטו עד היכן השליטו עד נדר לחסור יוסף שריו של פרעה בנפשו ורצונו של פרעה ולח יתחח ונם שתת וקניו חכמי התלך מנהו עליהם ללמדם חכמה למען יכנעו תחיזו חו יחמר ומה יענה המלך לנריו בחמור לו חדון מדוע לתה עובר הניחום לנלחי הרי' עבד ידו נמצרי' על כן לח חסור שריו מלדבר היה בנפשו ורצונו של מלך במה שוזקניו יחכם שעשה יחכי' חכמיו מחכמתו למען יסבר כי שריו בחמור כי מי שרוח בקרבנו כזה לית דין בר נש ולח עליו היה הניחום שולט חו על דרך זה מה שעמו חדון לניתו לחסור שריו היה בנפשו של מלך כי נרחותם כך לח יערבו חלי לנם לדבר נגדו ונם עוד עשה להסתיר' כי וזקניו יחכם כמדובר • (כג) ויבא ישרחל כו' תחרי חומרו לשר היטיב הוא יתנרך בשלות מצרימה תשיוסף מהטעם החמור תמר כי עוד טובה ניניע בשבבה על ידי קדימת יוסף כי על ידי כן ויבח ישרחל מצרי' כלומר בח מעליהו ולח הובח בשלשלות של ברזל כחשר היה עתיד לך עתה בהיות יוסף שם נתנלנל שלח יוסף בעדו ובח בניחיתו וזהו ויבח ישר' חל מצרי' ושאת תחמר ומה נלנע כי הלח כל שמות שקדם יוסף לח יתנו בכלל הנלות לו"ח ויעקב נר בחרץ חם היח חרץ כנען נמו כי סם נתקיים כי נר יהיה וזרעך וזהו ויעקב נר בחרץ חם וזהו כי מליצת יצחק במה הניחות והנלו' כמודע • חו יקש' בעניין מחמרנו על פסוק כי נר יהיה זרעך שהוח כי בהיות זרעך מעשים מוכרים בלשון יחיד יהיה נר ולח עבדות בחרץ לח לנמרי כי חס לנניחה' לך כשיהיו רבים חו ועבדוס ועמו חותם שהוח במצרי' ובין נירות מלידת יצחק ועבדות במצרים יהיו ת' שנה ממלח הנירות בחרץ כנען והעבדות בחרץ חם חתר כי ע"י שלח הורד יעקב בשלשלו' של ברזל בעבדות כי חס במעלת יוסף בכבוד הרויח כי כתשר בח"י היה נרות ולח עבדו' כך יעקב נר בחרץ חם היח מצרים • ועוד זכה יעקב בזכותו כי עם שהגלו' ודרך ונירו' ממעטת פריה ורביה תדרבח עם שיעקב נר בחרץ חם (כד) ויפר הוח ית' לח עמו של ישרחל המוכר למעלה לנדו מחד מה שלין כן למצרי' ולח עוד כי חס ויעלימהו שועבדמו במחד מחד היה מכחת נרין כי כחשר יעמו לותו כו' כי מעמני היה מתרבח (כה) ולח עוד חלח שהכך פרעה לנם של נרין הנו' חס שריו ועמו לשכח עמו שלו בחומרו כל הנן הילוד היאורה השליכוהו וזהו"ל חפילו מהמצריים כדי להתנכל בעבדיו העבדים שהוח להתחכם ולהתנכל על ישרחל חפילו שיתית מעמו וזהו להתנכל בעבדיו שעל פי דרכם יושלך מי שעתיד לנחול לת ישרחל • (כו) שלח משה כו' הנה כתבנו למעלה כי כל המשך נסיס חלו הוח מה שחמר למעלה שיספרו נגויס עלילותיו יתנרך על כן נריך להשכילס כי לח מפחת כיסוף נעשו על ידי משה וחהרן כחשר חשבו מצריים תחלה רק על לרתקתם היה ה' עמהם ומשה לנדו היה מספיק לעשות כל המופתים כי שלח משה עבדו בלבד וסס נמצח לתו שהיה נריך כי לס חשר בחר בו משה כחומרו שלח כח ביד מי שהייתי משלח על ידו כחומרו שלח נח ביד תשלח שהוח ביד חהרן נמצח כי חהרן משה בחר בו מעמותותו שלח לח כן משה עבדו היה מספיק להוסיע לת ישרחל (כז) והרחיה כי לח נעשו מעשה רק כי שמו נם דברי לותותיו יתנרך וזומרו דברי יהיה כמחמרם ז"ל כי על המטה היה חקוק דל"ך עד"ש בחח"ב לשלשה עניני הכוונה כמבוחר חלנתו במקומו ורחיה כי לח מכשוף עשו כי הלח מי יערב לל לבו לכשוף בחרץ חם כי חס הוח עיקרו כמו שחמרו ז"ל שחמרו להם תבן תתה מכנים לעפריים כו' וחס כן עשות מופתים בחרץ חם הורחה כי מה' היה ולח בחיל ולח בכח כי חס על ידי שוס נם דברי לותותיו וכן

דִּבְרֵי אֹתוֹתָיו וּמוֹפְתִים בְּאֶרֶץ חָם׃ כח שָׁלַח חֹשֶׁךְ וַיַּחְשִׁךְ וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ׃ כט הָפַךְ אֶת־
מֵימֵיהֶם לְדָם וַיָּמֶת אֶת־דְּגָתָם׃ ל שָׁרַץ אַרְצָם
צְפַרְדְּעִים בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם׃ לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב
כִּנִּים בְּכָל־גְּבוּלָם׃ לב נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד אֵשׁ
לֶהָבוֹת בְּאַרְצָם׃ לג וַיַּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם וַיְשַׁבֵּר
עֵץ גְּבוּלָם׃ לד אָמַר וַיָּבֹא אַרְבֶּה וְיֶלֶק וְאֵין
מִסְפָּר׃ לה וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאַרְצָם וַיֹּאכַל פְּרִי
אַדְמָתָם׃ לו וַיַּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאַרְצָם רֵאשִׁית לְכָל־
אוֹנָם׃ לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאֵין בְּשִׁבְטֵיהֶם
כּוֹשֵׁל׃ לח שָׂמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם כִּי־נָפַל פַּחְדָּם
עֲלֵיהֶם׃ לט פָּרַשׂ עָנָן לְמָסָךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר לָיְלָה׃
מ שָׁאֲלוּ וַיָּבֵא שְׂלָו וְלֶחֶם שָׁמַיִם יַשְׂבִּיעֵם׃
מא פָּתַח צוּר וַיָּזוֹבוּ מַיִם הָלְכוּ בַּצִּיּוֹת נָהָר׃ מב כִּי

זבר

רחו בעיניה׳ כי לא לחיות עיניס היה עניניס כמעשה חרן מצריס
כי הלך לחר היות מטה ממע בלע לת מטוקס ובשחרו בקידבו ולא נדקו
עוד מה שחין כן כח בכישוף לעשות ובכלל הדבר כיון לא מצלחי היות
יכולס להוציאס בפחות מי׳ מכות היו עשרה כי חס ברלה ה׳ לשוס נס
כל דברי חוקותיו ׃ או יחמר
שמו וכו׳ על דרך מלמרנו בעשרה
מחמרו שנברח העולס ברברי המחמר
עלמו ומה היוברים כי בזחור
חלהיס יהי חור מחמרו יחברך שהן
ב׳ תיבות הלו היו מהוין החור
והחיקס בשחר על דרך חומרס ז״ל
על ודברקס חל הסלע היה לכס
לומר פרק ח׳ חו הלכה לחת ונתן
מימיו כי חוקיות שהן שמיהו של
הקב״ה ליודע הכול׳ פיעלות על
דרך זה חמר שמו נס דברי חוקותיו
שחמר להס נכל מכה הוח יחברך
ומיד היו מופתיס נעשיס בחרן חס
או יחמר שמו נס כו׳ כי לו חפך ה׳
להוציחס בחני המכות חו לפילו בח׳
היה יכול הלה ברכה יחברך לשוס כל
דברי חוקותיו כחומרו למען שתי
לו חוקיו חלה ונס למחמרנו בשעריס
ברכה יחברך לשיס עליהו דוגמת
עשרה מחמרות שבהס נברח העולס
וזהו שמו נס דברי חוקותיו ויהיה
מה שחמרו ״ל שהיה כתיב בתטה דל״ך עדש בלחב וזהו שמו נס הדברים
של חוקותיו שהס שלשה דברים שבתטה שהס העשר כלן ומופתיס שהיו
חוקות המתייס הוח בחרן שהיו רוחס לעשות כהס ולח יכלו עד שהודו
ורחיה עלמייהו ברכה יחברך לבלתי הוציחס עד סוף העשרה הוח

מחחשך על כן מיד היחל נה עם היותה שתיניס כחשר יבח נס ב״ך :

(כח) שלח חשך כו׳ הנה למה שחינו מזכיר דבר ושחין הנה כתבנו
שכל זה הוה כמדבריס ישרחל עס הגויס עלילותיו יח׳
בחות׳ הנידו בעתיס עלילותיו ועוברס מנידיס ונל יחבינו שהוח נעבע
וידעו קלת נדולתו ע״כ בדבר סיוכלו לומר כי דרך העולס היה ומי יניד
למו כי ממקנה יח׳ לח מת חחד ונס השחין לח היה מפורסס כח׳ החחרות
לכן השמיט לך עדיין יס לפיק לב ל הינוך סידרן ולומרה כחשר הזכרנו
כי יחמר רמז נח כי כוחו יחברך לח היה שלח יכול חלילה להוציחס עד
עשר מכות ולח בחחת כי הלח ריחינו שלח חשך שהוח כמחמר המחרנס
בחר דיעדי קביל לילית שבעלות השחר חחר שללח חשך הלילה והלך
לו הניח חשך זה וזהו מה שחמרו ז״ל שהניחו מנהיגים ולח מרו לת דברו
לח נתרעש חשך הלילה סיעשה על ידו ולח החחר שהניחו מתפקידו כי
שמני מיני החשך הודו זה להסתלק וזה לבח וזהו לח מרו לת דברו ולס
כן חיפה לו חפך ה׳ להוציחס מיד היה מניח חשך קודס למכת הדס
ומוציחס זו שלח ירגישו ולס ירגישו לח יוכלו לעכב וכן כמו שלח מרו
לת דברו שבח ימים נס כן לח ימרו ימים רבים עד יכלו ישרחל וכל חשר
להס לחטס ולין מרפש חך רחה לשיס נס דברי חוקותיו דל״ך עד״ס
ב״ה כמדובר (כט) ושמח תחמר שמה שלח שלחוס עד תוס העשר
מכות לח היה בהפגיה לשוס נס דברי חוקותיו כי לס שלח החמינו
וחבינו שהיה לחיות עיניס לו דרך כישוף ועשה עד שהחמינו בסוף לזה
לחמר הפך כו׳ לומר לח שהיה ספק למצריס שהיקה השגחה כי הלח
על ריחשון ריחשון הפך לת מיניהס לדס כי לח יוכלו לומר שהיקה לחיות
עיניס מרחה דס ולח דס ממש שלס כן למה ויעמ לת דגת׳ חך בחמת
שהפכו המיס לדס ממש ועל כן מתו כל הדגיס כמחמרנו בניחור
התורה שחומרו יחברך והדגה חשר ביחור תמות היה לומר חל יעלה על
רוחכס כי לח היה רק מרחה כמעשה המכשפיס בלהטיהס כי לס דס
ממש כי הלח הדגה תמות ומי יחמר שמתה הלח הוח כי ובשס היחור
וכו׳ (ל) וכן ברך ברלס בפרדעיס ולח היחור בלבד כדרכו והרחיה
היח שהיו בחדרי מלכיהס חשר חין שס נהר ולין שס שפך שהיו סוגרים בל
יכנסו מהחוץ בחדריהס לח שמן התהום היו עולים ורלפק השטח היקה
נקעת ועולים ועל הכניס לח הוברך להזכיר כי הס הודו ולח נושו כי
לחבע חלהיס היח (לא) חך על הערוב שהיו יכולים לומר שהיקה שעת
משקלת׳ חיות חמר לח יחכן לשני סבות ח׳ נושס ברנע כי חמר ויבח
ערוב ׃ שניח כי עדיין היו הכניס בכל גבולס שהיקה עקיצתס נדולה
מחחט ודרך חיות לברוח מהס ומהכתוביו׳ בתורה נרחה שעדיה הסרת
הכניס מהגבול בח הערוב ועס כל זה לח נמנעו הערוב מלבח בעוד

הכניס בחרץ (לב) וכן נתן נשמיהס ברד בהשנחה ולח שנקפלו
היניס בח׳ נעבע והרחיה כי היה חס להבוח בחרלס כי תחלה תהלך
חס ברלה קן השניס ואיך לח חיישס יסור היחס לת המוער מדי
עברו ולח יקפלו המיס (לג) ושמח תחמר כי לח היקה חס חוקה
לחמס יסוד המוער לח יחכן כי הלח
ויך נפנס ותחנת׳ וכו׳ ולין הברד
מעבר עץ רעוב רק מקפלו חו כופפו
ולס עץ חזק ועב הוח נס נו לח
יעבר רק קנק ענפיו לך לין זה רק
כי היה ליהנה העניס והקשה
הרעונים והכס הברד ושברס וכן
בעניס שרפס והברד שיברס ולח
נדולה כוה לין לך לח חיממה המוער
(לר) ושמח תחמר לס כן חס כוה
לך היית חטה ושעורה ולח ייבשה
וייבדה לוה לחר לחמר ויבח ברדה כו׳
ויחכל כו׳ והוח מהמרנו על חות׳
כל לחר השיר הברד ועל לומרס
שפלחי פלחות נעשו נהס בחטה
ושעורה שהוח חללי שעשה הוח ית׳
זה למען ימלח החרבה מה יחכל וזהו
לחמר כו׳ (לה) ויחכל כו׳ שהוח
כדי שתחול נס מכת החרבה ועל פי
דרכו סיפר השנחת המכה בבוחה
תכף לחמר ויבח והיותה בנבול מלריס
בחרלס והדמתס בלמלוס ושלח חכל

נס לחר לכלו מה שנחרלס לת עשב לחמת כוס הקרובה רק לרלס ופרי
חדמתס ׃ (לו) ויך כל בכור בחרלס כלומר לבילו מעמיס ולולס
ונס לשר לח היו פטר רחס רק רחשית לכל חונס כמו שלמרו ז״ל שלשר
היו לה עשרה בניס מעשרה רווקיס היו מתיס כלס ׃ (לו) ועוד
השנחה לחרת כי נס בהיוסס כוחנים כי לין בית לשר חין שס מת מי
יחמין יתנו כל כספס וזהב לשנס למלריס לוסס והנה ביוס ההוח השלילוס
כספס והבס ושלוסס וזהו ויך כו׳ ויוליכס כו׳ ולח מדחנק מדבר
בחומרס כי על כסף וזהב לשר עמהס מהמלריס ייחס לבנס לרדוף
לחריהס בהתמהמהס יוקר משלשה יומים יוסף כחס מעתה כי הלח ולין
בשבטיו כושל ׃ או יחמר לח שהוברכו לכך שהיה ביניהס שבט עני
וכושל יקימוהו הכסף וזהב של מלריס כי לין בשבטיו כושל הלח לקיים
וחחרי כן יהיו ברכוש נדול ׃ (לח) שמח וכו׳ לחמר הל תקמה
לוך שרו של מלריס שנתקמץ נעדס על יס סוף לח קטרג ביניהה כי הנה
שמח מלריס הוח השר שנקרה מלריס בשלוסס על כי נפל פחדס עליהס
שהוח על השר ועמו כן יתוסו בנבוהות כלו׳ לך ברלוס על היס שלח היו
עמו נלוליס מפחדס הו נחרן ׃ (לט) פ״ש ענן כו׳ להמשיך
פסוק זה עס הקודס לפסוק יחזור לומרו כי נפל פחדס עליהס על
ישרחל לומר כי על ידי שהוליכס מיד היה מניח חשך קודס למכת הדס
ומוליכס בו שלח ירגישו ולס ירגישו לח יוכלו לעכב וכן כמו שלח מרו
לת דברו שבח ימים נס כן לח ימרו ימים רבים עד יכלו ישרחל וכל חשר
להס לחטס ולין מרפש חך רחה לשיס נס דברי חוקותיו דל״ך עד״ס
ב״ה כמדובר (כט) ושמח תחמר שמה שלח שלחוס עד תוס העשר
מכות לח היה בהפגיה לשוס נס דברי חוקותיו כי לס שלח החמינו
וחבינו שהיה לחיות עיניס לו דרך כישוף ועשה עד שהחמינו בסוף לזה
לחמר הפך כו׳ לומר לח שהיה ספק למלריס שהיקה השגחה כי הלח
על ריחשון ריחשון הפך לת מיניהס לדס כי לח יוכלו לומר שהיקה לחיות
עיניס מרחה דס ולח דס ממש שלס כן למה ויעמ לת דגת׳ חך בחמת
שהפכו המיס לדס ממש ועל כן מתו כל הדגיס כמחמרנו בניחור
התורה שחומרו יחברך והדגה חשר ביחור תמות היה לומר חל יעלה על
רוחכס כי לח היה רק מרחה כמעשה המכשפיס בלהטיהס כי לס דס
ממש כי הלח הדגה תמות ומי יחמר שמתה הלח הוח כי ובשס היחור
וכו׳ (ל) וכן ברך ברלס בפרדעיס ולח היחור בלבד כדרכו והרחיה
היח שהיו בחדרי מלכיהס חשר חין שס נהר ולין שס שפך שהיו סוגרים בל
יכנסו מהחוץ בחדריהס לח שמן התהום היו עולים ורלפק השטח היקה
נקעת ועולים ועל הכניס לח הוברך להזכיר כי הס הודו ולח נושו כי
לחבע חלהיס היח (לא) חך על הערוב שהיו יכולים לומר שהיקה שעת
משקלת׳ חיות חמר לח יחכן לשני סבות ח׳ נושס ברנע כי חמר ויבח
ערוב ׃ שניח כי עדיין היו הכניס בכל גבולס שהיקה עקיצתס נדולה
מחחט ודרך חיות לברוח מהס ומהכתוביו׳ בתורה נרחה שעדיה הסרת
הכניס מהגבול בח הערוב ועס כל זה לח נמנעו הערוב מלבח בעוד

זֵכֶר אֶת־דְּבָר קָדְשׁוֹ אֶת־אַבְרָהָם עַבְדּוֹ׃
מג וַיּוֹצִיא עַמּוֹ בְשָׂשׂוֹן בְּרִנָּה אֶת־בְּחִירָיו׃ מד וַיִּתֶּן
לָהֶם אַרְצוֹת גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִרָשׁוּ׃
מה בַּעֲבוּר ׀ יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצֹרוּ
הַלְלוּ־יָהּ׃

קו א הַלְלוּ־יָהּ ׀ הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ב מִי
יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יְהוָה יַשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ׃ ג אַשְׁרֵי
שֹׁמְרֵי מִשְׁפָּט עֹשֵׂה צְדָקָה בְכָל־עֵת׃ ד זָכְרֵנִי
יְהוָה בְּרָצוֹן עַמֶּךָ פָּקְדֵנִי בִּישׁוּעָתֶךָ׃ ה לִרְאוֹת ׀
בְּטוּבַת

מוכה מופלטת היו המים הולכין וזוחלין בציור מדבר ונעשים נהר לפי זה יורה כי המים היו רוחניים כמודע מחיכות בחכמה של מרים׃

(מב) כי זכר את דבר קדשו וכו׳ הנה לשון זכר רבותינו ז״ל בפסוק רבה לה זכו ישראל לומר שיר הלה בזכות האבות שנאמר ותשורי תשורתם שהוא האבות שנאמר בו והאמין בה׳ וזהו יתכן יאמר כי זכר את דבר קדשו שזכר את לאברהם עבדו ועל ידי כן לא נלבב הוציא את עמו בששון כי לא גם ברכה את בחיריו שהיו השיר׳ מזכו בחיריו יתברך ״לרבן ולשורר על זכות האבות והם נשים לב אל אומרו ויוציא ולא אמר הוציא ויתכן רמז כי לא נלבב את ישראל הוציא כי אם גם את מלאכי השרת כל פעולת של מעלה כמודע ועוד הוסיף הוא יתברך כי הלא כל מלאכי השרת היו רוצים לומר שירה תהלה והוא יתברך עיכב בידם עד שעוררו ישראל בתהלה שנאמר קדמו שרים כו׳ וזה יאמר כי זכר כו׳ (מג) ובזכות האבות ויוציא שהוא כי זולת ישראל נס הוציא את זולתם שהם המלאכים ותוספת עליהם היה הוציא את עמו בששון וברכוש רב ועוד כי לא הניח ירננו ויסירו מלאכיו כי אם ברכה את בחיריו אם ישראל השר בחר בם ולא את המלאכים שהוא פסוק קדמו שרים כו׳ כמודע׃ (מר) ויתן להם ארצות גוים כו׳ הנה הרצון גוים לשים לב אל סימני הלשון שבארצות לומר מתנה ובעמל לומר ירושה׃ לך הנה ידענו מהגמרא כי חין לשון מתנה דומה ללשון ירושה כי מתנה יש לה הפסק וירושה חין לה הפסק והוא כי הארץ אם לא יכשירו מעשיהם תעזוב מהם ותהיה לזרים וז״ת זה לשון מתנה שיש לה הפסק לך עמל לאומים שהם הנכסים אלמים ישראל לגמרי כירושה שאין לה הפסק׃ ונבח אל ענין הכתוב והוא כי אחר סיפור בעמים עלילותיו ככל הכתוב עד כה מכל התורות שהיניק להן הוא יתברך אמר עתה כי הנה יאמר נא ישראל בגלות החיל הזה מה יסכון למו כל הטוב ההוא אחר שנחלתנו נהפכה לזרים בתינו לנכרים לו״ח אל תתמה על החסך כי הלא ויתן להם ארצות גוים במתנה שיש לה הפסק ועמל לאומים ירשו לגמרי (מה) ונעשם המתנה הוא כי תנאי היו דבריו למען ישמרו חקיו כו׳ כלומר ועל כן אחר שלא קיימו התנאי נחלתם נהפכה לזרים לך עם כל זה אל תקייחשו מן הטובה והנחלה העתידה כי הלא הלוויה שהוא הללו את שם יה כי אתי לותיית הקדושות החלה הם מסכון לישראל על הנחולה כמאמרו יתברך כי יד על כס יה כי אתי לותיות הסם בלשני מתחברות עם השמים החתרונות של שם עד יום נקם עמלקים לויתי ישראל והנחולה העתידה ת״ת יתברך על כן הללו יה׃

קו (א) הללויה

הודו וכו׳ הנה ידוע מאמרם ז״ל על פסוק כי ביום ה׳ צור עולמים כי בשתי לותיות ברח הקב״ה שתי העולמות העולם הזה ב״ה והעולם הבא בין״ר והנה הלך השוה שבשניהם הוא כי על מלויות הבריחה הנו חייבים להללו על שניהם לך להמשך קיומם לת משפוה הטוב׳ה כי העולם הבא תלוין מתקייים לך העולם הזה לולת חסדו יתבר׳ לת היה מתקייים כי יצר לב האדם רע נורם לידודו ובחסד של מתקייים וזה יתכן יהיה מאמר הכתוב הללו את שם יה שהוא על בריחת ב׳ העולמות שבשם יה וזהו הללויה לך לענין תסדו יתברך המתקיימו לתינו על ב׳ העולמות כי אם הודו לה׳ כי טוב שהוא על שתיהם כי לעולם כלומר בשביל עולם לחר הוא תפדו כי הנני לתינו לריך חסד והוא מאמר הכתוב עולם חסד יבנה שהוא על עולם לחד על כנין׃ או יאמר הללויה כלומר הללו כללות שתי העולמות הנכללים בשם יה את השם ולא תפרטו טובותיו ונפלאותיו הו תוזרים כי אם שתם הודו לה׳ כי טוב שמשמעו שהוא שתיהם שתם כי הוא בכללות כל טובות עד אין מספר ולא בפרטות כי אין להם קץ כאשר יבחר ועוד שניהם היות כי לא תאמרו לו שעשה את שלנו נקרחות נפורות כי אם כי לעולם חסדו כי בשתיהם עצמו אין דבר מתייחס לנפורה כי הכל נקל בעיניו כי אם כאשר שהוא חסד שעוה׳ כי אין מתייחס לנפורה רק בערכנו (ב) ולתת טעם על שני הדברים יאמר על הת׳ דשליח מיניה מי ימלל כו׳ לומר מה שאמרתי כי לעולם חסדו ולא נפורותיו הוא כי מי ימלל ויאמר נפורות ה׳ כי היכן נפורות בערך ה׳ ועל מלי דפתח בזה ואמר הודו לה׳ כי טוב בלי פרטות מעשה טובותיו הוא כי מי יספיע כל תהלתו והוא ענין ר׳ יוחנן שאמר לאחר הדבה לפניו בתוחריו יתבר׳ סיימתיכו לכולהו שבחי דעלמא והוא יספיע כל תהלתו כי מי יוכל להשמיע כל תהלתו

כמדובר׃ או יאמר הודו לה׳ כי טוב שתם ולא על זמן שמטיב לנו כי אם לעולם נס בעת ייסורין הוא טוב והוא כי לעולם חסדו כלו׳ בין בזמן הטובה בין בזמן הפורענות כי הלא הוא לנכות עון׃ (ג) אשרי שמרי כו׳ במשפט אמר לשון רבי ובצדקה לשון יחיד הפסר על כי המשפט כולל דיונים ובעלי דיונים והצדק׳ נעשית ע״י אחד ומה נס היותר מפורסת שהיה ע״י ה׳ בחשלי והנה שם ב׳ דברים בלתי מקובלים היה רחוי יאמר ועושה וכן היך תהיה לדקה בכל עת׃ ויתכן אמר שומרי כך ל״ת שמר את הדבר ויהיה עיון רבי לעזר בר׳ שמעון שהיה תמיד מייחל הייסורין ואומר בוחו אחרי והוא כי חשרי שומרי משפט הם הייסורי׳ שהם משפט של עליון לך לת כלם יחשבו מחושרים כי אם שומרי משפט על עניות שניהם למרק חוצם אין להחזיק להם טובה בעצם כי אם לשר בחוקו משפט שהוא עושה לדקה בכל עת שהוא בהיות ייסורין על הנפש שהוא מעין על הדור שחוליים הוא נפש ומכלכלם הוא סבלם נמלא עושה לדקה עם כל ישראל תמיד ולפשר יכלול נס עת שהוא מייחל שיבואו הוא מקבל שכר ומ״ש בעת שהן עלין והנה מדה זו היה׳ בדוד כמאמרנו על פסוק לרוח לבני הרחיבו לך לת לקוץ בצרות הוליחני שתתן ותשפיע בי שממלוקותי הם מלוקו׳ לבני הבת לקוץ בצרות הוליחני שתתן ותשפיע בי רצון טוב לקבלם בלי מלוקות והעדר חפץ ועל כן לחר יומרו מדה זו שהיתה בו שהוא עושה לדקה בכל עת עם ישראל ע״י כובלו ייסורין בעבד (ד) חמר עכ״ו לת לבבת בוכותי שתזכרני לבדי בשום דבר שתלטרך בן יבוקר בנקסי כמ״ש ז״ל לעולם יזרף לדם עלמו עם הלבור וכענין בתוך עמי לכבי יושב׳ שלת רלקה פיזכירנה לפני המלך הקדוש חו סר לבת עליון להליץ בעדה בפני עלמה בן יבוקר בנקסי כי טוב להיות בכללת תוך עמה כי בשלומם יהיה לה שלום משותפת עם הרבים וזה יחמר פה דוד עם היותי סובל ייסורין שברלה כי העם לריכין וכותי עכ״ו לת לבבת בי שיעמוד וכותי לחילו לעלמי ועל כן לת תזכירני רק ברלון עמך בעת היותם ברלון עמך שייבד לי בעבורם כענין בתוך עמי לבכי יושבת ונם תפקדני בעת ישועתך שתהה עושה היסועה למענך כלומר ולת שתבבה מזכיותי ׀ והנה במדרש תהל״ל זכרני ה׳ וכו׳ לחר דוד רבם״ע בשתעבד ישועות ע״י מרדכי זכרני ת״ל הקב״ה חייב לבת מדבר לך קדמיה לים יהודי שהיה מסבט ישועה ולח״כ ומתו מרדכי כו׳ ע״כ׳ ורלוי לשים לב היה יהם היה לדוד עם מרדכי׳ ועוד כי לים יהודי כלחר בתר על מרדכי ולת על דוד׳ לך הנה במדרש חוזק על קושית מה שקרת למרדכי יהודי שיורה היותו מיהודה וקרי ליה ימיני לחמרו כי להיות שמרדכי לת בח לעולם ולת ע״י דוד על כן קרחו יהודי על שם דוד שמיהוד׳ והוא כי כפה דוד ברוח הקדש שהיה עתיד שתעי להוליד לת מי שמרדכי יבח ממנו להציל לת ישראל על כן החריך לו כשקללו קללה נמרלת עד בח לותה הולדה לל הפועל ודוה ילדק שלחקי זכרני ה׳ וכו׳ שיוכר שם שתשבב הנחולה להיות על זכותו׳ ודוה נבח לל ענין הכתובי׳ דרך שני והוא כי הנה דוד היה עושה משפט ולדקה לכל עמו שהם שני דברים שכל הטוב העתיד תלוי בהם כמודע ומפורסם ברו״ל והנה חמר דוד הנה על דבר המשפט רבים ים זולתי ועל כלם לכי חומר בלשון רבים חשרי שומרי משפט לך היחיד הידוע עושה לדקה בכל עת המשפט שהוא על עלמו שבזה נתייחד הוא לבדו עם כל זה לכי חומר על עלמי עם שתתפקדי לדקה בכל עת עם המשפט שהם המניינים הנחולה ובנין בית המקדש כל״ת לין במשפט תפקדה כו׳ כי בנחולת מרדכי שעל ידה נבנה נבנה בית שני כמודע לינו שוהל תפקדני לבת לל העולם הוה למען נחולה ההיל רק וכרני בלבב בדלון עתך שהוא עין לים יהודי למען בנין הבית הנ׳ חשר חו היל ישועתך שבשביל מוסיפת מהגלות כך יכול חו פקדני והביחני לל העולם והוא כי זו הוא מלך המשיח כמודע והוא פקדני בישועתך (ה) והטעם כי זולת ישועתך חו חוכה לרחוץ בטובת בחירך הם החבות שיתקיים חו לך ולזרעך נתתי וחומר על החלמה לשר נשבע ה׳ לזבותיכם לתת להם שהוא להבות ממש וכן לשתות בשמחת גויך כי שם לחבת בבנין בית שני שעדיין יכר הרע בעולם לת תשמח בשמחת כל הגוי׳ לך חו לשמוח בשמחת גויך שיהיו לך חו לשמוח בשמחת כל גויך ולת בבנין בית שני שמחים היו שמחים וכל הוקיים בוכים בוכרם הבית הרחשון לך בשלישי העולם על כלם תרקה בשמחת גויך ונם חו בשלישי תתהלל עם נחלתך ב״תהלל חני בהיותי בתחלת תלרך והיה תתהלל בעו

בְּטוֹבַת בְּחִירֶיךָ לִשְׂמֹחַ בְּשִׂמְחַת גּוֹיֶךָ לְהִתְהַלֵּל
עִם־נַחֲלָתֶךָ׃ ו חָטָאנוּ עִם־אֲבוֹתֵינוּ הֶעֱוִינוּ
הִרְשָׁעְנוּ׃ ז אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם לֹא־הִשְׂכִּילוּ
נִפְלְאוֹתֶיךָ לֹא זָכְרוּ אֶת־רֹב חֲסָדֶיךָ וַיַּמְרוּ עַל־
יָם בְּיַם־סוּף׃ ח וַיּוֹשִׁיעֵם לְמַעַן שְׁמוֹ לְהוֹדִיעַ אֶת־
גְּבוּרָתוֹ׃ ט וַיִּגְעַר בְּיַם־סוּף וַיֶּחֱרָב וַיּוֹלִיכֵם
בַּתְּהֹמוֹת כַּמִּדְבָּר׃ י וַיּוֹשִׁיעֵם מִיַּד שׂוֹנֵא וַיִּגְאָלֵם
מִיַּד אוֹיֵב׃ יא וַיְכַסּוּ־מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא
נוֹתָר׃ יב וַיַּאֲמִינוּ בִדְבָרָיו יָשִׁירוּ תְּהִלָּתוֹ׃
יג מִהֲרוּ שָׁכְחוּ מַעֲשָׂיו לֹא־חִכּוּ לַעֲצָתוֹ׃
יד וַיִּתְאַוּוּ תַאֲוָה בַּמִּדְבָּר וַיְנַסּוּ־אֵל בִּישִׁימוֹן׃
טו וַיִּתֵּן לָהֶם שֶׁאֱלָתָם וַיְשַׁלַּח רָזוֹן בְּנַפְשָׁם׃
טז וַיְקַנְאוּ לְמֹשֶׁה בַּמַּחֲנֶה לְאַהֲרֹן קְדוֹשׁ יְהוָה׃
יז תִּפְתַּח־אֶרֶץ וַתִּבְלַע דָּתָן וַתְּכַס עַל־עֲדַת
אֲבִירָם׃ יח וַתִּבְעַר־אֵשׁ בַּעֲדָתָם לֶהָבָה תְּלַהֵט
רְשָׁעִים׃ יט יַעֲשׂוּ־עֵגֶל בְּחֹרֵב וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַסֵּכָה׃
כ וַיָּמִירוּ אֶת־כְּבוֹדָם בְּתַבְנִית שׁוֹר אֹכֵל עֵשֶׂב
שִׁבְחוּ

כמו שכתוב תצלנו ע"פ כי כלם כעדי תלבשי ותקשרים וכו' מה שאין כן בזית שמן שלא יכלה להתהלל בחלתינו תקנו כי שבה ליחרב כחסר בחרבן ראשון בהופן שלא היה הלולנו עמה כחסר לעתיד שנתהלל בה שהוא בהלול שתתהלל גם היא עמנו • ולו כפשוטו כי לעתיד תשמח נפשת גויך שלא יהיה עוד עצבון גלות ולהתהלל בנחלתך שעוד לא תעיד ממנו׃ (ו) חטאנו עם לשון תשובתינו כו' רחוי לשים לב היך חטאו עם תשובתם כי הלא כחסר חטאו הבניס תשובתיהם ליתם וגם תומרו העיונו אחר תומרו עם תפתינו ולא אמר חטאנו ועוונו והרשענו עם תפתינו • ועוד שהיה רחוי לומר והרשענו כוי"ן • ועוד כי גם תומרו העיונו הוא רשע והרי זוי יאמר העיונו ופשענו • אך לפי הענין נכוין לב לא סדר הוידוי אשר סידרו לנו קדמונינו לומר אחר תשובתינו תחטאנו ותפתינו כי הלא כמו זר נחשב מה לנו לנגוע עלמות תשובתינו ולומר שהמה חטאו שירלה כמלמדי עליהם קטנוריית להוכי' עונש להתפס • אמנם נפשת יקרת לאומת הנלגול כרשב"י יתיי"ש הדבר והוא כי לא יצער כי בני דורנו זה היינו בקדמונינו ועל כן נאמר תחטאנו ותפתינו בכוונן כל תפתינו אשר היינו בהם כמלינו מתוריים על עלמינו והנה ענין זה יפלא יותר בפשוטות נפ' זה שתחטאנו הוא סו"ם חטאנו עם תפתינו שתחטאנו הלא פה שנגלות החיל הזה לא עשה בלבד חטאתנו כי אם בהיותינו עמהם חטאנו עמהם ועל כן לא יפלא מה שתחטאו חוזרים להעוות כי עוינו עשה מה שתחטאו הרשענו כי נשחר כחם עוינו בנפשנו ותוקה עבירת עבירות תחרות כיוצא בהן גם עתה • ושעור הכתובים כי אחר תפלת דוד יפקדנו הוא יתברך בישועתו שהוא בגאולה העתידה כמדבר בת עתה ויאמר כמדבר על כל ישראל הגולים ויאמר כולנו מדברים ואומרים הלא לא תכבד מפת תשמותינו לפניך לבלתי מהר לנחלנו כי הלא מה שעשה חטאתנו לא היינו חוטאים אם לא שהנו מורגלים מהו כי חטאתנו עם תפתינו כו' ונשחרנו בתמי החטאים מלו ועל כן שנחנו לחטא בהם כי העוינו מה שכבר מלו הרשענו (ז) והנינו רלה גם רלה כי נדולות משמותינו עשה עשו תבותינו מלפניך ולא הנשוקה הל מעלליהם ותושיעם למען שמך ולמה לא תעשה למו כן גם עתה כי הנה תפתינו במלרים לא השכילו נפלאותיך עם היותם במלרים ונשעבו לעיניהם כלו' מה שאין כן אנו שהנו משכילים תורה עם שלא רחינו בעיונינו ולא זכרו את רוב חסדיך שנלרת חסד התורה לבניהם ותחת החזיק לך טובה הנמול לאשר שלחו לך היה כי ויתרו על יס ויאמרו המבלי אין קברים וכו' ונם המרו בים סוף בחומרם ית מיך נגד ויך טיבת לא נגד כדברי המתרגם (ח) ועם כל זה ויושיעם למען שמו ולא הניח לון מעשיהם שהוא מלאך הכתוב ולמען תספר כו' וידעתם כי אני ה' שהוא כי על ידי סיפור נבורתו יתברך יודע ניפרהל שמו והוא ויושיעם עם שלא השכילו כו' ויתרו כו' עשה למען שמו להודיע את נבורתו שבוא יודע שמו כאלתר שכתוב הנו' ובפשוק וידעו מלרים כי אני ה' בהבנדי בפרעה כו' והוא שלא נאלר להודיע נו"ן והכונה לומר כי אלו נגלותנו בעלי תמנה מהם ויושיענו למען שמו כאלו (ט) ושמע תאלר הלא אחרי כן נאלר ויאמינו בה' ובמשה עבדו ובנוכות החמנה ההיא הושיעם ה' הנה אין להחזיק להם טובה בדבר כי הלא לא החמינו עד ראו עין בעין והוא כי המה מרו ועלבו בהומרם כי יש טיבת לא נגד זו מה עשה הוא יתברך ויגער בים סוף שאלבד יבשת המים החריב היס עלמו הוא הקרקע הנקרא יס כמה ד"ת כמיס ליס מכסים בחופן שויולילם בתהומות כמדבר היבש אשר אין קצה לנגינותו הרי סילק מה שהמרו בים סוף שהוא שטיבת לא נגד (י) ועל מה שהמרו על יס בהומרם המבלי אין קברי' כו' נרחוקש את פרעה רוקף ואת הסר נוסע לחריבם כמו שאמרו ז"ל נוסעים לא נאמר אלא נוסע שהוא את הסר על כן ויושיעם מיד שהוא הוא הסר והוא מאמר הכתוב ויושע ה' ביום ההוא את ישראל מיד מלרים וירא ישראל את מלרי' מת שהוא הסר כי מתים לא נאמר אלא נכתוב מת כו' ואחר כך ויגאלם מיד הוא הוא פרעה שעליו נאמר אמר אויב ארדוף כו' (יא) ועד הוסיף לעשות כי ויכסו מים צריהם אחד מהם כלומר לא נותר כלומר אך מ"מ שהוא והוא הכו' אחד מהם נותר הוא פרעה החויב והוא מחמרם ז"ל לא נשאר בהם עד אחד הא אחד נשאר והוא פרעה (יב) ולו ויאמינו בדבריו כו' והוא כי הנה היה להם מקום לטעות ולומר חולי מה שהוא יתברך מלקה את פרעה הוא מכעס חומרו מיה' אשר תשמע בקולו על דבר ככוד שמו אך לא על ישראל עמו ומה שהיה יתברך חומר שלא עמי כו' והם לוכך תשלה כו' תוהנה היה מנקם אך נרחוקש שאחר מהם לא נותר כ"א פרעה זו ויאמינו בדבריו חשר היה חומר שלא עמי כו' והם מאן אתה הנני מניח כו' כי לא היתה תוהנה והעיקר היה על אשר נגע בכבוד ישראל אשם לא כן פרעה היה רחוי שיהיה הראשון כי הוא אמר מי ה' כו' ועל כן ישירו תהלתו כי אמרו אשירה לה' כו' ויהי לי לישועה כי כל כוונתו יתברך לא היתה רק להושיעני והענין לומר כי תשובתינו לא השכילו ושכחו מעשיו ויתרו כו' ועם כל זה ויחמ' ותושיעם על כל חטאתי' ועם היות שלא החמינו עד שרחו חמשה דברים עלומים הנאמרו' כי החריב הטיט וכי הושיעם מהשוטה ונם נחלם מהחויב ד' שכסה מים לריהם ה' שאחד מהם לא נותר כי אם פרעה כמתובר כלומר ומכל שכן שרחו שתושיעם נם אנו בנלות המר הלוה ועיד כיון בחומרו ויאמינו בדבריו כו' לו' כי לתפילו נמה שהחמינו נתת להם שכר טוב וולת התשועה והיית ישירו תהלתו כי השפעת נהם רוח הקדש שישירו יחד תהלתו שהיה כל תינה ותינה בלא נפי כל ח' כאחת בלי שיעור ותמורה נשכר החמנה (יג) ולא עיד שלא שהחמנתם לה היתה שלמה כי הלא אחר שויחמינו כו' וישירו תהלתו מיהרו שכחו מעשיו כי התליעו על הלחם ויאמרו מי יתן מותנו כו' ועל המים נרפידים ואחר כך לא חכו לעלתו להמתין תרבעים יום כי רחו כי נשם משה וטרם השלים ה' רבעים עשו את העגל ונם ויתחוו כו' כאחר יבא בשיעתת דשמיח׃

(יד) ויתאוו תקוה כו' הם שני תאוות במדבר מקום משולל טוב נקשו תאוות כפולות עריות ונשר עם היות להם מן מה שאנו כאחר יאמר נפוף לא נפל' רק הושיעם מן הנויס ולא נפקם רק להודות לנשם קדשך כאחר יבא נם נ"ל • ויכסו הל לומר היוכל הל לערוך שלחן כו' (טו) ויתן להם שאלת' אחד מב' תאוותם לא נתן רק תוותה שנשלו נפה היה נשר לאכול ולא עריות שלא נלו תוות' לנשל נפיהם ויפלח אחר תוכלם הנשר רוון נפש' הל תעצור כח לכלכל החומר והיתה נפשם יוצאת הכף לומרם שעל ידי המן היתה נפשם יבשה והנשר יחויקנה נגוף ותי להכף ולא שתו לב מה שלא היינו עושי' עתה׃ (טז) ויקנאו למשה כו' ועוד נדולה מזו עשו כי על הקודש היה מק ס לומר כי יכרש התשוה תקוה וחומריי המה תך חטאתו נמה שאנינו מסוג זה והוא הם היתה קנאה לקדש מי הכניס את כל הער' שיחמר ויקבל עליהם קדש את כל הנדה וזה תתר ויקנאו למשה נמחנה שהוא כל מחנה הערה נשניל לאהרן קדוש ה' מה שאנינו מונע תליהם כי ישראל' המה (יז) לולת ה' ריחמם שתפתח תרץ כו' ולא את כל ישראל שנקבלו עליו (יח) וכן ותנשר אש וכו' ותהי חסדי יתברך למו כי להנה קלטה רשעי' ולא את יתר ישראל הנקהלים (יט) והנמול היו מלמים למשה נקנאם תוחו על אשר הניעם מכליה כי הלא יעשו ענל בחורב כלו' הלם היה תקו' יעשו ענל בחורב נתקו' רחוקש השכינה כ"י ודבר ה' תליה פנים נפני כו' ויחמר להשמידם לולת משה כו' והנמול שעלמו לו היה שקלוהו נמחנה כתובר ועל ידי כן לא יקשה היות מלוחר ענין הענל שקדם ולהתכת הכתובים יחמר הנה בענל לא היה בו לוכות רק מלילות הוהב אשר בו לו תמונת נורתו חם על התכת היתכן יעשו ענל בחורב תקום אשר נגדלו מכל הטועים וירלה הוא יתברך את השו הנדולה יעשו ענל ומי יתן וחזרו נהם לאחר העשותו נחמור הלא כל רוח אין בקרבו רק הוהב ולא אתו לב רק ויתחוו למסכה הוא התכת (ך) ולם נעבור הנורה היתכן יתירו את כבודם נתבנית שור אוכל עשב והמה מתוכלי המן שיתרונ' נדול מאד על

כא שָׁכְחוּ אֵל מוֹשִׁיעָם עֹשֶׂה גְדֹלוֹת בְּמִצְרָיִם :
כב נִפְלָאוֹת בְּאֶרֶץ חָם נוֹרָאוֹת עַל־יַם־סוּף :
כג וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידָם לוּלֵי מֹשֶׁה בְחִירוֹ עָמַד
בַּפֶּרֶץ לְפָנָיו לְהָשִׁיב חֲמָתוֹ מֵהַשְׁחִית : כד וַיִּמְאֲסוּ
בְּאֶרֶץ חֶמְדָּה לֹא הֶאֱמִינוּ לִדְבָרוֹ : כה וַיֵּרָגְנוּ
בְּאָהֳלֵיהֶם לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה : כו וַיִּשָּׂא יָדוֹ
לָהֶם לְהַפִּיל אוֹתָם בַּמִּדְבָּר : כז וּלְהַפִּיל זַרְעָם
בַּגּוֹיִם וּלְזָרוֹתָם בָּאֲרָצוֹת : כח וַיִּצָּמְדוּ לְבַעַל פְּעוֹר
וַיֹּאכְלוּ זִבְחֵי מֵתִים : כט וַיַּכְעִיסוּ בְּמַעַלְלֵיהֶם
וַתִּפְרָץ בָּם מַגֵּפָה : ל וַיַּעֲמֹד פִּינְחָס וַיְפַלֵּל וַתֵּעָצַר
הַמַּגֵּפָה : לא וַתֵּחָשֶׁב לוֹ לִצְדָקָה לְדֹר וָדֹר עַד־
עוֹלָם : לב וַיַּקְצִיפוּ עַל־מֵי מְרִיבָה וַיֵּרַע לְמֹשֶׁה
בַּעֲבוּרָם : לג כִּי־הִמְרוּ אֶת־רוּחוֹ וַיְבַטֵּא
בִּשְׂפָתָיו

עבודתם (כא) ואם תאמר כי שלח כיוונו על עצמו רק מול שור לו פני שור אפר ריחו במרכבה כמו שאמרו ז"ל ולא ישתחוו לזה רק להיותו תכניות המול זו המלחך למעני יהיה למעני וסרסור בינו יתברך ובינינו אם שכחו לל מושיעם עושה גדולות והוא במצרים כד"ח ועבר ה' לנגוף את מצרים כמפורש אללו במה שלבני ישראל לא חרץ כלב לשונו אם כן מה נורך להם לתמצעי הלא גלי למעני עשה הפילו במצרי' מלחה עוזלה כמשל רו"ל לכהן שתרומתו בגיתו הקברות וכו' (כב) ואם תאמר שאפשר כן על ידי חכמת כיוצא עשה משה ולא תלתי יתברך תלילה • לי אפשר כי הלא נפלאות ונוראות היו כי הלא היה בארץ חם כי אם ט' חלקי כיוצא שבעול' ומה תאמרו לתצע הלהיות היה כי לא יוכלו עשות כן נס המה ואם נס על תלה יתקנו תוקפה הנה מרחות על יס סוף שרחו נס לת שרו של מצרי' מת כו' וולת גדולת הנס שתילו כיומרים לע"ח הכירו בו תת גדולתו יח' (כג) וע"כ היו מחוייבי' מן הדין ויאמר להשמידם וכו' ורחוי לדעת שהוי ליה למימר ויוחל להשמיד' לולת משה וכו' לך משה לת יכיל לומרו לפניו מיותר • אך הנה ידענו כי כשניתן רשות למשחית לינו מבחין מה שתין כן בעשותו יתברך על ידו ואמר הנה היה יכול לומר לולת לתחד תין המשחיתים בתופן יכלו תם ורשע לולת משה בחירו עמד וכו' והוא כי לתר שומרו לך לך חיך כתעכב ולא ירד מיד לכן תלת פתח והוא שומרו יתבר' הניחה לי וכו' כמו שאמרו ז"ל וכי תופס הייתי לך שלת שפתח לו פתח סיחויך ויתפלל ויהו עומד ולת ירד מיד רק עמד לפניו יתברך היה נפרץ שתלת לעמוד בו לפניו ולת לירד מלפניו מיד כדי להסיג תמתו הוא לתד משלוחיו יתב' המשחיתי' שלת יבחינו ויעשו כלה והוא מאמרנו בספר תורת משה שהוא יתברך אמר ויקר תפי שהוא הניחה לי שלת לתעשה בעלמי הפקידה ויקר תפי הוא לף ת'מן המשחיתי' ועל ידו ותכלס על כן הסיג משה ואמר למה תפתלן ויקרה לפך הבלתי מבחין עם היות שתסיגה זו היה לפר העלת בעלמך כו' ונפר הדבר תלין יתברך ואמר ויסו פקדי ופקדתי וכן וינוף ה' ועל ידי נגפו בעלמו לת היה רק לתפר עשו תת הענל בלבד ולת לוולתם כי הוא יתברך מבחין כמדובר בהופן שהיה להם להחזיק טובה למשה על ככה ולהדרבה ויקנלו כדלעיל • (טז) ואו מיעור הכתובים כי נח ללמדנו ענין מו"ל בנרתסיות רבה כי יותר תם הקב"ה על כבוד הלדיק מעל כבוד עלמו כי בכבוד הברתם תמר ומקללך תתוך שהוא בקום עשה ובכבוד עלמו הוא תומר ובוזי יקלו שהוא מעלמם וכן למדו זה מספר הזוהר ממה שהיה ירבעם מוזה לע"ז ולת יבשה ידו ועל שעוררו מוזה שלת ידו תל הכניתו ייבש הוא יתברך תת ידו וענין זה יתמר במה שתתר תומרו ויקנלו למשה כו' תזר תל הקודם ממעשה הענל והוא לומר ויקנלו למשה שהיה לדיק וקנלו הוא יתברך על ברת הלדיק ותפקח תרץ כו' ותבעבר תם כו' ועל מה שבעו ענל כו' וימירו כו' תפר שכחו תל מושיעם עם כל זה הסכיר משה לבטל כעסו ולהסיבו ממאמרו תפר תמר בפי להשמיד' (יט) ועל תומרו יעשו ולת תמר עשו בדרך הקודם תומרנו שהוא כמקנניה התם יהוה יעשו ענל בתורב מקום תפר שם נגלה להם התלהי' • ועוד תפשר רמז תרו"ל על רתה רתיתי תת עני עתי שתמר הקב"ה לתשה תקה רותה רתיה תחד מהגלוף ותלי רותה ב' רתיות כי הם עתידי' לעשות ענל בתורב ועל כן דקדק לומר יעשו כי תלו נפה יתברך שיעשוהו כמדובר • (כד) וימאסו בתרץ כו' מתפר לת הכירו תמדת מרע"ה בתנרות כמשך שתחרי כן נס לת הכירו תמדת התרץ והנה תלו לת עשו רק מחוסס בתרץ תמדה עדין לת נגלה תטתם הדבה כי לת היה גדר רעתם רק שלת התמינו לדברו של משה הנוכר תפר דבר תרץ וזת תלב כו' (כה) תך נתה שכמשך שוירגנו בתהליה' כמו שאמרו ז"ל שהיה בלילה ההוא כל תחד מעשרה מרגלי' גוכח ומקללת ובוכה ומקובל ותומר טוב לי עליך תפתי תיך יבעלוך ערלי' וטוב לי על בקולותי במותי תיך יתעללו בהם בוים וטוב לי על בני תיך יהרגוס קוביי' בתופן שכל תוהלי עשרה מרגלי' שהיו תחד בכל שבט היו נועים בבכיה ומשכו לעשות כהם שכניה' תפר סביבותיה' בכל שבט עד שבעו בלילה ההוא כל השבטי' קול ת' בבכיה גדולה בלילה ההוא לול תעשה בתב והנה זה גדול מהקול' כי גדר הקול' היה לת השמיעו לחדרו הבח תליה' על ידי זולתו לף מה שוירגנו שהורו כי תם ושלו' מבלתי יכולת למושיען של ישרתל יפלו ביד גויס תליה זוה נדל פונס כי בזה לת שמעו בק ל ה' תפר הבמיעם מן השמים בהמור תליה' תכני כו' תפר הוליתיך כו' כי לו שמעו בקולי ההוא לת היתה מופלת תתת הגוי' עליה' (כו) לו ויפל תת ידו להם על עלמם שבמדבר ההוא יפלו פגריה' (כז) ולזרות להפיל זרעם והוא ב' תרבנות והוא מתמר' ז"ל על ויבכו העם בלילה ההוא שתמר הקב"ה חייכם שתני קובע לכם בכיה לדורות ויהי כן בלילי תשעה בתב וידקד' והוא מייקור לומרו ויבכו העם בלילה ההוא וכן תמרו רו"ל שתמר הקב"ה אתי פעמים תמרתי בשליכ' עד תנה שהוא עד תנה יכלכלוני ועד תנה לת יהתינו די חייכם שהרבעה פעמי' תתמרו עד תנה כד"ח עד תנה ה' תסכתי כו' שהם אתי תרבנות ג"ה ועל הם' תמר ולהפיל זרעם בגוי' ועל הסניף ולזרותם בתרלית :

(כח) ויצמדו לבעל פעור כו' ממלוסס בתרץ תמדה בתרץ הקדושה נמשכו לידבק בטומלה והנה תלה נלמדו בלבד שעם היותם עם ה' קנו התחברות מה לבעל פעור ומה גם למאמרם ז"ל על ולמד ישרתל כו' שבעים כפריס דבקו בה' דבקות ממש כמ"ש ותתם הדבקים בה' תך בלכתם תחרי הע"ח הם רפויי' כלמידי' על ידי החשה שהם רפויי' בל ידחקו הבשר כן יתמר דמשונה ויעמדו ועובד בדפיון תך תחר שעשקו תת נפשותיה' ויתכלו ובחי מתים (כט) מיד עשו להכעיס תת ה' תלילה ולהתדחק ממנו וזהו ויכעיסוהו במעלליה' והוא מעשה זמרי והנה טרם מעשה זמרי היתה מגפה תך קלה ויתמר משה הרגו תיש תנשיו כו' ויעוד חרון תף ה' מישרתל תך במעשה זמרי חורה מגפה להפלין לעשות כלה תם ושלו' וזהו ויכעיסו כו' ותפרץ כו' בדבור (ל) תז ויעמוד פינחס כו' ויהיה ויפלל כמו ונתן בתלילים שהורה בפני משה רבו שבועל תרמית קנתים פוגעי' בו כי משה רבו ידיו ושבח וגם הורה הורתה שבמקום שים חילול ה' תין חולקים כבוד לרב ועל ידי כן ותעלר המגפה לומר שעם שלפי החמת לולת י"ב ניסים שנעשו לו מן הקב"ה לת היה הוא עושה כלום מיוזת כי הוא עשה הכל עם כל זה במה שדן ויקנא בלבד הספיק שותעלר כו' (לא) והיה מקום לומר הלא מתחייב היה בנפשו שהורה בפני רבו ויקנאו כשמחל על ויפחטו תת הפר ויבילו תת הנער כו' תך זה שדרבה ותחשב לו לצדקה מה לדקה קטל ממות כן נוכל ממנה כי נתנו לו חיים נלחיים הוא תליהו כמו שאמרו ז"ל על בריתי שלום כמ"ש בריתי היתה תתו החיים והשלום ותהלה היתה לדור ודור שהיה כמה דורות עד שזחר כך בעליתי בספרים היה עד עולם והוא לדר ודר עד עולם • הנה שעם עבדם ע"ח ונ"ע לת די שהספיק קנתת פנחס להצילם כי תס שנם על ידו ניכולו הרבה להיטיב לו ולזרעו ותס כן גם תנו בגלותנו תרלנו ותנלמו • או הורה כי מחשבה טובה הקב"ה מלרפה למעשה כי מעת שויעמוד פינחס ורן טרם עשותו הפעולה מיד תן השמים ותעלר המגפה :

(לב) ויקציפו על מי מריבה כו' מוסיפים בני הגלות ותומרים תל כח תמנע מלתהבה תותנו ולמתר לנגלנו כי הלח תז עם שויקציפו על מי מריבה עם כל זה מרוב תהבתו יתברך תותם הרע למשה בעבורם והוא מתמרם ז"ל כי לח נגזר עליו שלת יבח תל הלרץ כי תם למען זוכותו יבחו עמו לעתיד לבת כל דור המדבר שמתו שמה ואין זה כי תם מלהבתו יתברך תותם נם בהקניפם תותו (לג) ושמת תלמר הלח הוא לת קיים מתמרו יתברך ויך תת הסלע ויתמר להם שמעו נא המורים עם כל זה לת היה שתהו כדתי לזה כי הלח המרו תת רוחו ויבטח כו' והוא ענין מתמרנו על ניתור הפרשה כמבואר תלנלנו יפה כי הנה לת נעלם ממשה כי על ידי דבור יקח הסלע מימיו כי תם רתה והנה תם מקבלי הספע יחטאו לה' לת יעלר כח משה לתת להם מים על ידי דבורו כענין הבח קול ים ביניכם מי מריבות שתפרה בו שכיוה כמשה בח שתין הדור רתוי לכך וכתלה תין מספר והנה תרו"ל כי בלבת משה לדבר תל הסלע נעשו ים' כתין כתיו כל כח על ח' מבלעי' המדב' וכל כח תומרת למשה תם התמת תתך שע"י הדבור בהסנה' יוניח הסלע מים תוניח מבלע זה וכן כל כח וכח היו תורי' בתלבע על כח על סלע שלבניו תומרים לו תוניח מזה והיו תומרים מתם בוחר סלע מיוחד תין

בִּשְׁפָתָיו׃ לו לֹא־הִשְׁמִידוּ אֶת־הָעַמִּים אֲשֶׁר
אָמַר יְהוָה לָהֶם׃ לז וַיִּתְעָרְבוּ בַגּוֹיִם וַיִּלְמְדוּ
מַעֲשֵׂיהֶם׃ לח וַיַּעַבְדוּ אֶת־עֲצַבֵּיהֶם וַיִּהְיוּ לָהֶם
לְמוֹקֵשׁ׃ לט וַיִּזְבְּחוּ אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנוֹתֵיהֶם
לַשֵּׁדִים׃ מ וַיִּשְׁפְּכוּ דָם נָקִי דַּם־בְּנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם
אֲשֶׁר זָבְחוּ לַעֲצַבֵּי כְנָעַן וַתֶּחֱנַף הָאָרֶץ בַּדָּמִים׃
מא וַיִּטַּמְּאוּ בְמַעֲשֵׂיהֶם וַיִּזְנוּ בְּמַעַלְלֵיהֶם׃ ס מב וַיִּחַר־
אַף יְהוָה בְּעַמּוֹ וַיְתָעֵב אֶת־נַחֲלָתוֹ׃ מג וַיִּתְּנֵם
בְּיַד־גּוֹיִם וַיִּמְשְׁלוּ בָהֶם שֹׂנְאֵיהֶם׃ מד וַיִּלָּחֲצוּם
אוֹיְבֵיהֶם וַיִּכָּנְעוּ תַּחַת יָדָם׃ מה פְּעָמִים רַבּוֹת
יַצִּילֵם וְהֵמָּה יַמְרוּ בַעֲצָתָם וַיָּמֹכּוּ בַּעֲוֹנָם׃ מו וַיַּרְא
בַּצַּר לָהֶם בְּשָׁמְעוֹ אֶת־רִנָּתָם׃ מז וַיִּזְכֹּר לָהֶם
בְּרִיתוֹ וַיִּנָּחֵם כְּרֹב חֲסָדָיו׃ מח וַיִּתֵּן אוֹתָם לְרַחֲמִים
לִפְנֵי כָּל־שׁוֹבֵיהֶם׃ מט הוֹשִׁיעֵנוּ ׀ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְקַבְּצֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם לְהֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ
לְהִשְׁתַּבֵּחַ

זה כי אם שבחיותו רוצה לתת לאדם יודע שלא מיוחד לומי
וממנו יעשה כחלו מועיל מים בהשגחה על כן ברוח קדשי לומר שיודע לו׳ מקום
עתה שחטאתם הוא ושמתם פקפוק ברוח קדשי לומר שיודע לו׳ מקום
מים וכל לחד מורה בחצבע שלא לחד להועיל ממנו עתה גם יספיק
וכותי להועיל מים לכם יאבר תיכף
כדאי לקבל שפע זה שקלקלתם
בכעסך לשחטיק זה לעשות בוכותי
לבדי על כן לקח מטה ההלהיס
וזה הללי מפורש בכתוב בחומרו
שמעו נא המורים לומר לתם המוריס
בחצבע כל לחד שלא שלפניו שהוא
שומכם פקפוק ברוח קדשי כחלו
מלבי תכי בודה שהו׳ עון גדול מעין
עון קרח על כן היתכן שתן השלע
הזה צור החלמים מועיל תלו מזה
ואתרון לכם כלומר לכם שתיכם
כדחיס מים לא יתכן על כן ויך כו׳
בכח תלהי במטה ההלהיס ולא עשה
בעצמו פן יתעכבו המים על העדר
בחיכתם וככתוב ויהלו במשה
נאצו בשתין מפורי בדברי מזה
עלמו בחוכן כי קנין היה חטאתו
מחד ולא נתעבר ה׳ בו כי הם לטובת
מתי מדבר ישובו לעתיד עמו
כמדובר והן תלה בדברי דוד פה ברוח
קדשו הלא תמיתי כי לא היה כדאי
הטח מזה לעכבו ובלא חל בארץ כי
הם שורש למזה בעבורם מהטעם
החמור ושתח תאמרו הלא תטח כי הכה תת השלע הלא הענין הוא כי
המרו תת רוחו של מזה הנ׳ שנעצו ברוח קדשו שלא ברוח
הקדש היה הענין שלו כי תם שידע מקום מים מהיותו רועה תת צאן
יתרו חותנו אלם לא כן כל שלע מוכן לכך וכל לחד היה מרפה לו שלא
בהצבעו כלו׳ ובזה מצא מקום מזה להכות תת השלע כמדומה לו שחטר
פעולתם זו זה היה רצונו יח׳ וזהו כי המרו תת רוחו וטעם זה היו דברי
מזה בשפתיו וזהו ויבטא בשפתיו שפירש חותו בשפתיו בחומ׳ שמעו נא
המוריס כו׳ לומר גם שהייתם רחוייס לכך עתה שהייתם מוריס תים
שלנו לא תפשר כי המן השלע הזה מילוי לתיכו שיספיק זכותו לבדו
להועיל לכם אשר חטאתם מיה בחופן שהיטבתי אשר תמרתי וירע למזה
בעבורם כי לא היה מזה כדאי לעופש ההוא שם לא בעבור ישראל
מלהנתו יתנרך חותם תחר שהקניפו למען יניחם עתו לעתיד כמדובר:
או יחזור ויבטא בשפתיו תל חומרו וירע למזה בעבורם כי מה שלא
היה מזה נדבר בעצם הוא כי המרו תת רוחו בחופן שהם היו
החמיס וזו מה שהרע לו שהיה לו בעבורם הוא שבטא בשפתיו
והוא חומרו ויתעבר ה׳ בי למעבכם שהוא למען הביחכם לעתיד ׳
ולפשר רמז בשמיכות פסוק לת השמידו כו׳ לומר דעו תיפה כי לא היה
מזה בעצם מזה כי על מ׳ שלא נכנס מזה לארץ שהוא מה שהרע
למזה על כן היה שלא השמידו תת העמים שהם היה נכנס בזכותו לא
היה להם פליטה והוא דבר נודע מרבותינו ז״ל כי תם היה נכנס
בפסק טובם: (לד) לא השמידו כו׳ מוסיפים ומומרים בני
הגלות לפניו יתנרך הלא עוד עצו רחשונים ולא עזבתם כי הנה לא
השמידו תת העמים אשר אמר ה׳ להשמידם לא תחיה כל נשמה לו אשר
אמר ה׳ להם והיה אשר תוציאו מהם לשבים וכו׳ (לה) ומלמדי
השמידם כמשך שוחערבו כו׳ ואחר כך ולמדו מעשיהם ומדוחיהם
הרעים (לו) ומזה ויעבדו תת עלמיהם ובראותם כי היו עלמי הגוים
להם למוקש ליפרחל אמרו בלבם הלא העובדים תותם הם הגוים חיכם
להם למוקש רק לנו אין זה כי תם שהם עובדים תותם ביותר (לז) על
כן מה לעשות עצו עבודה יתירה לעלמים על עבודות הגוים וזבחו תת
בניהם ותת בנותיהם לשדים אשר אמר תת עלמי הגוים (לח) ומע״ש כמשך
למו גם שפיכות דמים כי ושפכו דם נקי כי לבל יבדלו בני בניהם ויקומו
על אבות אבותם על שובחו תת אבותם לשדים וייהרגו תת זקניהם מה היו
עושים הוובחים תת בניהם׳ לשדים הורגים תת הילדי׳ בני בניהם טרם
יקומו בגדלם על זובחי אבותיהם וזהו אומרו ושפכו דם נקי דם בניהם אשר
אבותם אשר זבחו לעלמי בניהם בחופן שנשפך על הע״ש ותחנף הארץ גם
בשפיכות דמי׳ (לט) ואחר כך ויטמאו גם בגלוי ערוות עם מעשיה׳
הרשעים הם ע״ש וס״ד ואחר כך ויזנו גם בכל מעלליה׳ היו מכוונים
לאות מאחרי ה׳ ׳ אלו ויטמאו במעשיה׳ הנזכרי׳ ואחר כך ויזנו בזמה:

או יאמר הכא תשבו כי להיות הגוי׳ ההם נשלוה ולא הם אשר היחלו
לעבדם היה על כי הם לא היו עובדי׳ קוחם כל כך כנוי׳ ועל כן
ויזבחו׳ ולא ידעו כי ישראל היו ממיחים עלמם במעשיה׳ של גוי׳ מה
שאין כן הגוי׳ כי הם מן במינו וגם ויזנו ישראל במעלליהם של גוי׳ שהוא
הם זונים מאחרי ה׳ מה שאין כן הגוים
כי קוחם מתייחסים לזונים מאחרי
ה׳ כי לא ממנו יח׳ המה רק להולכים
אחרי ההבל ונלבד ועל כן קוחם
לוקים רק ישראל נלבד (מ) מזו
ויחר אף ה׳ בעמו בייחוד והנה האף
הוא אחד מאלוקי מסחית ועל שכיון
שניתן רשות למסחית היתו מבחין בין
צדיק לרשע היו לוקים על ידי האף
גם צדיקי׳ הנקרחים נחלת ה׳ וזהו
ויחר אף הוא שליח מסחית ויתעב
גם הנקרא נחלתו ׳ או יאמר
ויחר אף ה׳ בעמו בעלוקם אף ברחות
כי ויתעב נחלתו בגלוליה׳ (מא)
על כן ויתנם הוא יתנרך ביד גוי׳
שנלות יכפר וזה היה בחרבן שנלו
לחרלות גוים וימשלו בהם שונחיהם
(מב) וילחלו כו׳ וזו ויכנעו תחת
יד מה שלח היו עושי׳ בחרבם ושמח
תלחר למה עשה כן לגרבם מחרבו
ולא הניחם בה וייסר׳ שם כן יתערבו
בגוי׳ וילמדו מעשיה׳ וכמלמר
הכניח בחומרו מי יתנני כו׳ ותעזבה
לת עמי ותלכה מחתם שהיה טוב
לעזבם במקומם ולהם הלך הוא יתנרך מחתם ולא ליסחר שם כי לא זה
שכיחה מכוחל מערבי(ניג)ע״כ חומרת פה רוח הקדש הנה כך היה רצוי
לעשות ליסרם והמה על הדמחתם תך הנה כנר נסה בזה כמה פעמי׳ כי
הנה פעמי׳ רבות יצילם עוזם בחרבם תך והמה ימרו בעלתם הרע
כי היו מחנחי׳ ברחות עלמם בחלוקיה׳ עד שויתכו נעשו מכים ודלים
מן המלות עוזם בעוכם שעליה׳ תם כן מי ינן עליה׳ ולא היה מניחם שם
ומכה בם כדי רשעתם לא היה נשחר מהם מהומה ח״ו ע״כ הוליך נלות
לכפר עון (מר) ושמח תחמר תם כן למה התתין כל כך עד נדר זה
שלא היה להם תקומה תם לא נהוליח חותם ולקות תרבם במקומם ויתעב
נחלתו מלחה נילולי ע״ש כי ו׳ בתי דיינין עבדו ע״ש קודם החרבן הלא
הוא כי וירח שהשניח וריחם כד״ח וירח תת עניינו בנר להם כל עוד שהי׳
שומע תת תורתם היה רנחם כד״ח לשמוע אל הרנה ואל התפלה ואומרו
דבותינו ז״ל רנה זו תורה כו׳ כנודע כל עוד שהיה שומע יתנרך שהיו
עוסקי׳ בתור׳ האריך וריחם עד שוזנם תת תורתו וינעל בם כי ויתר על
ע״ש כו׳ ולא ויתר על ניעול תורה כי על ידי התורה רחה בנר להם
(מה) ויזכור להם בריתו ויחם מחסר ויחר אף ה׳ בעמו כרוב חסדיו
שלח תמו כאשר תמה וכות תבות (נ-ו) ואחר כך שהיו כל השמותם
על עלמותם שלא נפקדו על התורה שהיו לומדים מה עשה ויתן חותם
בשביל רחמי׳ לפני כל שוביהם כי זה היה להם לרחמים כי נלות מכפרת
עון ונם הארץ לקחה בחקומם וגם שותרן תת שבחותיה שהיתה
מקטרנת עליה׳ ׳ (מה) ולו שיעור הכתוב ויזכור להם בריתו שלא
יכלו נגוי׳ שהוא ולף גם תת בחיותם בארץ חוביה׳ לת מהסתיים כו׳
להפר בריתי חתם בחומו שאין פחד שיכלי בנלות ולא ויניחם כרוב חסדיו
מאשר חרה לפו בעמו להמיתם (מו) ויתן חותם בשביל רחמים בנלות
כי זה טוב להם כשקודם : (מז) הושיענו ה׳ אלהינו כו׳ לתו
נולת ישראל אומרי׳ לפני הקב״ה הנה פעמי׳ רבות הצלת תת עמך ושנו
לקלקל והנה היית מניל על ידי מיומיא ב״ו ושניח היית מניחם בקרב הגוי׳
וקרוב ללמוד מעשיה׳ לך הושיענו ה׳ אלהינו בעלמיך כדאשר עתיד כד״ח
חשף ה׳ תת זרוע קדשו ורלו כו׳ וכן הוא אומרו ונגלה כבוד ה׳ כו׳ וגם
וקבלנו מן הגוי׳ פן נלמוד מעשיה׳ ולו לחר שנכנעו כל כך בנלויות לת
נבקש נדולות וייעודי׳ רנים כי לחריך נרוצה כחריה יאמר ולא נבקש רק
להודות תת שמך נלבד כי גם שאין לנו מפוחי׳ וכדאי׳ נחפוץ זה
להשתבח לקנות לנו שבח בתהלתך כי הלא בהיותנו בין הגוי׳ בחומר
תים ממנו לו יחד רנים ברוך ה׳ אלהי ישראל היו הגוי׳ אשר אתנו עובדים
רחשונו ומלינים עלינו בחומרם היה אלהיך והיו מרפים ידיהם ומה גם
בחחרם ז״ל שכל לחד מהחומות לומרים כמוך וקש בשבילו נערה
הבדה ויבר׳ כחטה הטמונה תוך השבולת וירחים לומר בשבילו נברח
העולם לפני הגוים תך לו בהיותינו מקובלים כל ישראל יחד מבין הגוים

נשתבח בתהלתך (מח) לשר היוד לומר ברוך ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם כי מתו ברוח העולם היה בשביל ישראל וכתי שתמרו ז"ל בב"ר כי תלפיס שבה קודם שנברא העולם היה כתוב בה לו לתת בני ישראל הבר אל בני ישראל ועד הע"ה שהוא בשבילם זו שבהיה מקובלים יחד לה יחרך נוי תת לשוזו לעבדנו כי שם ואמר כל העם אמן והלל קול אחד ולה נירת מתוינינו שיקומי עלינו בהשמיע תת קולנו יחד קול רם ולרמוז כי הוא יתברך תלהינו מן העולם ועד עולם שהם ב' העולמות על כן הללויה הללו תת שם יה שבב' תותיות הללו נברתו ב' העולמות · זו יהיה שמשיבה רוח הקדש תלינו ותומרת הללויה כי בשם שתי תותיות תלה

לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ : מח בָּרוּךְ יְהוָה ׀ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן־הָעוֹלָם ׀ וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן הַלְלוּ־יָהּ :

נשבע כי יד על כס יה וזו תבטחו כי לה יהנה כי תם ישליט שמו במהרה בימינו · או במה שבתבנו על פסוק והיה ה' לי לאלהים עם פסוק ויקרא לו אל כו' כי כינה הוא יתברך תת שמו על יעקב נס בחייו ומה נס לתחר מותו יתמר ברוך ה' שהוא השם שלם כי נבטח מישתלם בגאולה

מה שעתה הוא שם י"ה בלתי דבק עם לותיות ו"ה והנה נבטח כי הנה מחונקרת השם שלם על ישראל תמינו והוא ברוך ה' אלהי ישראל וזה נבטח שיהי כן מן העולם ועד העולם שיהיה שלם ואמר כל העם תמן

ובין כך ובין כך הללויה שהוא עדיין תלי השם כי קיומו שלם עד לעתיד לבא בתורה בימינו כי הוא בטחון לנו כי גאולה ונשמתה ביסועתו :

נשלם ספר רביעי · בעזרת אלהי ישעי :

❁ בסייעתא דשמיא נתחיל ספר חמישי : ❁

ספר חמישי

קז (א) **הודו** כו' הנה מה שהיה הדעת שופטת הוא שעליכו לשבח תל תבות ישראל שבזותיה יתהו ישראל מתרים תמר הודו לה' לבדו כי טוב הוא שבטותו יתהו לעולם הוא חסדו כלומר בין בהיותנו רחויים בין בהיותנו בלתי רחויים מ"כ הנעשה ע"י וכות נ"ו כי לה תספיק רק לרחויים קלת (ב) ומי יתת זה הנה יתמרו תותו נאולי ה' הם יוצאי מתרים שגאלם בעצמו תסר נ"לם מיד לר כי כבר היו מסורים ביד שרו של מצרי על ידי קטרוגו בתומרו הללו עובדי ע"ת והללו וכו' וכמ"ש ז"ל על פסוק ויסע מלתך החלהים שבבר היו יש' בתדת הדין מתוסה עליה' להתניר ח"ו לולא רחמיו ית' שהולין ל מלתך הדין לתחריבם על המצריים שתחריבם וכן תמרו והמיט להם חומה תמה כתיב ולה היה מספיק וכות תבות לולא תסד עליון כו' וזם לר יתמר על ב"ו יהיה סיעור הכתוב תדע שהיו נאולי ה' ולה נאולי זכות תבות זו שבועת תבות שהרי גאלם מיד לר שהוא בעל בחירה ולין וכות מספיק שם לה בהצטרף תסד תל · (א) או יתמר עוין שהלו לה הוליח הקב"ה תת תבתיכו מתרים עדיין תמו ובניכו כו' כמלת שלח תת תבתיכו בלבד נאל כי שם כל דורות עולם והוא הודו לה' כי טוב לה להם בלבד נאל כי שם לעולם היה החסד מתמיד לעולם לכל דור ודור ((ב) וזה יתמרו נאולי ה' תסר לה נאלם מיד המצריים שהם רבים כי שם מיד לר יחיד הוא שרו של מצרים שהיה תוקף בהם מיד ולדורות · (א) או יתמר בזה שידענו שהם לין ישראל לין עולם וכן שם לין תורה לין עולם כמלת כי בהוליתו יתברך תת ישראל ממצרי' היה כהלו לו קיים תת העולם שהלו היו נשתרי' שם היו מסורים ביד לר ולה היו ישראל ולה תורה והיה מתבטל העולם והוא הודו כו' לומר שיכולים נאולי ה' לומר לכל העמים הודו הכל לה' כי טוב כי לעול' חסדו כלומר כי להיות עולם ולה תבטל הוייתו היה חסדו (ב) ומי הם האומרים הל כל העולם כך יוצאי מצרים · ושיעור הכתוב הוא הודו כו' זה יתמרו נאולי ה' שיתמרו הל כל העתי' הודו כו' והטעם הוא תסר נאלם מיד לר היו מסורים בידם לתבדם והיה העולם מתבטל · (א) או יתמר כי הנה דרך המלך לעשות חסד עם עמו תך לפי החתת תיטו מטיב רק לעמו שהם לה היה הוא מטיב להם גם המה לה היו עובדים לזולתו ועומסי' עול סובלו עליה' והם כן לה יקרה טוב בעצם בעשותו חסד תך הוא יתברך הוא לבדו יקרה טוב כי כל החסדי' שעושה הם לעם ולה לעצמו כי הכל לריכי' לו והוא תיטו לריך לעולם וזה יתמר הודו לה' כי הוא לבדו הרחוי יקרה טוב כי בשביל העולם הוא חסדו ולה בשביל עצמו (ב) וזה בעצם יתמרו ויגידו נאולי ה' תסר נאלם מיד לר ולה עשה עיקר ממה שנגע הלר בכבודו יתברך נאום ה' תסר תשמע בקולו כו' כי כל תסר עושה הוא יתברך חסד הוא לעשי · (א) או יתמר כי דרך מלך חסד שחסדיו ימנו כי יעשה אחד היום ואחד אחר ואחד אחר זמן אחר תך הוא יתברך נחדל לספור כי אין מספר כי אין רגע בעול' שאין הקב"ה עושה בו חסד והם כן אופה תיכה נאמר כך וכך חסדי' עשה ה' ואין להם מספר כי אין הפסק בין אחד לאחד וכאלו כולם חסד אחד

קז א **הודו** לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :
ב יֹאמְרוּ גְאוּלֵי יְהוָה אֲשֶׁר גְּאָלָם
מִיַּד־צָר : ג וּמֵאֲרָצוֹת קִבְּצָם מִמִּזְרָח וּמִמַּעֲרָב
מִצָּפוֹן וּמִיָּם : ד תָּעוּ בַמִּדְבָּר בִּישִׁימוֹן דֶּרֶךְ עִיר
מוֹשָׁב לֹא מָצָאוּ : ה רְעֵבִים גַּם־צְמֵאִים נַפְשָׁם
בָּהֶם תִּתְעַטָּף : ו וַיִּצְעֲקוּ אֶל־יְהוָה בַּצַּר לָהֶם
מִמְּצוּקוֹתֵיהֶם יַצִּילֵם : ז וַיַּדְרִיכֵם בְּדֶרֶךְ יְשָׁרָה
לָלֶכֶת אֶל־עִיר מוֹשָׁב : ח יוֹדוּ לַיהוָה חַסְדּוֹ
וְנִפְלְאוֹתָיו

וזהו הודו לה' כי טוב הוא דרך כלל כי לתמוך תסדיו לי לפסר כי הלא לעול' הוא תסדו כלומר תסד ת' יקרה הכל · או יתמר מה בין מלך תחרץ ב"ו למלך מלכי המלכים הקב"ה כי מלך בשר ודם בהיטיבו מטיב ובהיצרו מיצר לך הוא יתברך תמיד עושה תסד תפילו בהצרו וזהו הודו לה' כי טוב כי לעולם תסדו יקרה (ב) וזה יתמרו נאולי ה' תסר ב"לם מיד לר שהוא בעל מלחמות כמו שתמרו ז"ל על דבר שלח מלחמו הימי' ת' שהיו עדיין והיתה הגאולה כמדוד' במקומו על ידי מה שהכניד עול סנלו בתחרופה · (ג) ומארצות קבצם וכו' תמר הנה לכם רחים עלומה שהיו נאולי ה' בעצמו כדוד תסדיו ולה על שבועת לו וזכות התבו' שהיה מספיק הזכות לו השבועה למה שבתר להוליתם לך הוסיף תוספת גדול בעיקר כי הלא בהוליתו לותם כמו רבע מתרלות רבות קבצם כו' והוא כי היו יפרתל מפוזרי' הם ובתיה' ילדים וזקני' נף ונפי' ומקניה' הרועי' בכל נבול מצרי' ת' פרסה וברגע קבצם ה' למקום תחד וילכו יחד כי אין זה רק תסד ופלא עשום הבשה ברוב רחמיו · או יתמר הנה גם זה של יציאת מצרי' הוא בטחון לכל בני ישראל על הגאולה העתידה כלולו רמו קיבוץ גלות של הגאולה העתידה כי מי שעשה זו יעשה האחרת כמה ד"ת כיתי לתתך מתרץ מצרי' תרלנו בכל הוא · ושעור הכתוב הודו כו' יתמרו נאולי ה' כו' וגם יתמרו ומתרלות כו' שהוא כלולו מעתה בבר ומתרלות קבצם · (ה) תעו כו' לתרי הומרו ההודאה בללית תסר כל ישראל הייבים להודות בכל דור ודור תמר כי גם ב"ד מיני הודאות פרטיות שהם תרבעה שער יכין להודות והיחל בהולכי מדברות ותמר תעו במדבר כו' הנה הו' ביעיון הוא מיותר וגם מלת דרך הוא קלת בלתי לריכה · לך לזה נעויר כי הלא יתלכי מדברות ולה תעו בדרך יתלה שהם פטורי' להודות · והנה בגמרת תמרו שקם לתד מהחייבי' להודות הולכי מדברות תפילו לה תעו במדבר ולה היו רעבי' ולה צמאי' חייבי' להודות ולפי התמת יותר חייב לה' תסר ב"ח דרך יסרה ולה היה לו רעב ללחם ולה צמא ולה שמע קול נוגשים כי לה עצמו ה' בשים לער · על כן לתסות שהן הן דברי דוד לומר הנה בין תם תעו במדבר שהניחו דרך העולה לייסוד ולהלכו דרך הייצא תל ישימון שהם לנחרי (ה) וגם הם רעבים גם צמאי' והולכו (ו) לנעוק תל ה' שתמלוקותיה' יגילם בין כתסר מתחלה תתל עליו ה' (ז) וידריכם בדרך יסרה ללכת בו' ולה שמעו קול בוגש ולה רעב ללחם ולה צמא למים (ח) תלו ולולי יודו לה' תסדו וזהו תעו וכו' וידריכם כו' יודו כו' ושיעור הכתוב דעל מלן דסליק מנייהו תמר יודו לה' תסדו שעשה נפלאות לבדו שלין בעל הבם מכיר בנסו וזהו לה' תסדו שהוא לבדו וגם הוא תסד ת' ועל מתי דפתח היה שתעו כו' והיו רעבי' גם לתיים כו' שהכירו בני התדם בגם תמר וכפלותיו לבני תדם שתמה ריתו נפלאות תל · (ה) או יתמר רעבים כו' דהוכיר מתמר ז"ל בשיתר טוב מהו כל הבשמה תהלל יה הבשמה שבתדם בכל עת עולה ויורדת ומבקשת לנתת מן התדם תלת שרוחה תת הקב"ה שכל התרץ מלה בכודו וחוזרת לתחוריה ושם ניתרמו שהוא על כי כל דבר תתד תל

וְנַפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: ט כִּי־הִשְׂבִּיעַ נֶפֶשׁ שֹׁקֵקָה
וְנֶפֶשׁ רְעֵבָה מִלֵּא־טוֹב: י יֹשְׁבֵי חֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת
אֲסִירֵי עֹנִי וּבַרְזֶל: יא כִּי־הִמְרוּ אִמְרֵי־אֵל וַעֲצַת
עֶלְיוֹן נָאָצוּ: יב וַיַּכְנַע בֶּעָמָל לִבָּם כָּשְׁלוּ וְאֵין
עֹזֵר: יג וַיִּזְעֲקוּ אֶל־יְהוָה בַּצַּר לָהֶם מִמְּצוּקוֹתֵיהֶם
יוֹשִׁיעֵם

שורשו ויסודו ועל כן להיות נפש החדש מחת התלהיס תחבה לנחת ולעלות על התלהי' הסר נתנה תלת שרושה תת ה' שכל התרן עם היקה חומר מלת כבודו על כן תומרת דיו לעבר להיות כדכו שעם כל רוחניותו לת יבער מהיות מלת כל התרן כבודו עם שהתרן עפר וחומר עכור הוח ועל כן לת טובה לכי ממנו ובזה תנוח ותכבול היותה מעוטפת תוך חומר החדש • ונכח תל הענין תמר רעבי' כו' והוח לומר כי דרך טבע שרוב המחכל מניח לתת יתירה מה שיזון כן הרעבי' שלת ירגישו הלמה כי תם הרעב תמר הנה כל כך גדל חוש ויובש המדבר תשר תעו גו שעם היותם רעבי' גם הם למחי' וכל כך הוח הלער שגם הנפש הרוחנית יסיבה בקרב היש ה' חומרי ותחבה לנחת לו לישה מוכחת בדומיה כי תו יהיה טוב לה כי תנח ותעלה תל התלהי' תשר נתנה כתחומה התמידית כי תם תדרבן נפשם בהם תתעטף כי תפנה להיות עטופה מהגוף כי כל כך לר לה על נתרו כי גם נפשו עליו תקדל ובוחרת להיות עטופה תוך לבוש הגוף מה שתין כן דרכה תמיד • או יתמר כי לרותם היו ב' רעבים וגם למחי' וגם נפשם בהם תקעטף מירותה כן יספך הדם הוח הנפש על התרן חולי יפגעו בהם לסטים וחיות רעות והנה קרה להם כך' פלו' שהיה רעב ודבר בעירו ותמר לתו תורת תרעב להסתלל על שני דברים כאחד תמר הבקש על הרעב ותחלין ילך דבר כי הקב"ה תינו ניתן הלחם למתים וזה יתמר הנה שתים היו רעותיהם ה' הנמלט בהם שהוח רעב ושתת בנית פחד המות חולי יבואו להם לסגיים תו חיות שעל כן כי נפשם בהם תתעטף (ו) על כן תמרו לנעוק בשביל הלר שבהם עקה הוח הרעב והצימח וזהו בלר להם שעל ידי כן גם תימת תות לת תהיה שתין הקב"ה נותן פת למתים וזהו ויצעקו ל ה' בלר תשר הוח להם עקה שעל ידי כן משני מצוקותיה' ינילם שבשלל תיקון הרעב הוח גם כן התחרת • או יתמר רתו כת רתמצוקתו יקבר' כי עם היות שלת הקדימו תפלה לבדה שהיה רתוי כך כמו שתמרו ז"ל לעולם יקדים התדם תפלה לבדה שתתמר היערין שועך כו' עם כל זה יוסר לבם ולת תלהים ויושיע' וזהו ויצעקו ל ה' בלר להם כלומר בהיות הלר להם ולת תקודם ולמה שהיתה התפלה שתמצוקותיה' ינילם הם התמצוקות שלהם שהוח עוזותיה' לגירתי' לרותם על כן הוח יתבדך הדריכ' בדרך ישרה:

(ד) או יהיה ענין הכתיבים לומר הנה כתשר תעו במדבר כו' שלם הנה לרותיהם ה' היותם (ה) רעבים גם למחים

ג' נפשם בהם תתעטף מתיעות תרב תוויב תו בן בהמות ותיות (ו) ויזעקו לעקו ל ה' היה על כלן שתמצוקותיהם ינילם ותחרי כן התחת עשה ה' כי (ז) וידריכם כו' ועל ידי כן נתקנו כלן וזהו כן היה תקיש לומר שעל דבר תחד יודו לה' שהנילם מטעיות הדרך תעיר מושב תמר לת כן הוח כי כן תמת (ח) כי ג' דברים יודו ל' בערך מה שהוח לה' שעשה חסדו שעל ידי חסד ל' תקן הכל תך גם יודו על כל נפלותיו כי רבות הן לבני התדם המקבלים שהן שלם שבנחיצת בני התדם היו נפלותת רבות כי היו ג' דברים ומכלם הנילם ה' • או יתמר מתמרו על פסוק בתלין דכיתל בדרך לתלה שתית לומר כי לת התתין עד הנקר תור בנית התפלה לקום בקהל ולבדך הגומל לחייבים טובות כי תם תיד שנעשה לו והוח בקרב ביקו תמנו לקומו יודה לה' על מה שהטיב לו ולחרי כן יודה ויושב ויודה בקהל עם תת ה' ובמושב זקנים וזה יתמר כתשר וידריכם כו' ללכת שעדיין לת הלכו ולת הניעו תל עיר מושב מיד הלמוהו וזהו יודו לה' חסדו ותחר כך ונפלותיו יודו לבני התדם בעיר מושב תשר שם בני התדם שהוח מה שתפרש תחר כך וירוממוהו כו' שהיה ברכת הגומל כו' • או יתמר יודו כו' לומר תל יעלה על רוחם כי כתשר היה פלת בעיני בשר גם יפלת בעיניו יתבדך חלילה כי הלת בריותת עולמות יש מתין נקל בעיני חלהי' מה גם עתה היותו עושה פלת לך יהיה בנחיצת בני התדם לך לפניו יתבדך תינו רק עשות חסד וזה יתמר יודו לה' כי עשה חסד וזהו יודו לה' חסדו כי תם יקייתסו לנפלותת תינו תלת בנחיצת בני התדם וזהו ונפלותיו לבני התדם • או יתמר יודו כו' לומר כי חסד שעושה מלך ב"ו לתכסיו תינו חסר תמיתי כי הלת לריך הוח חליה' ולעולמו הוח עושה כדי שייטיבו לו תך הוח יתבדך לת כן חלילה שתינו עושה טוב לשייטיבו עמו כי הכל מעשיו ועל כן יקרת חסד של תמת וזה יתמר יודו לה' חסדו כי לו יתה להודות ולת לזולת כי הלת ונפלותיו תינם לעולמו כי תם לבני התדם • או יתמר כי כתשר בעל הבם מכיר בנפשו כי רב הוח ומודה תת ה' ומדבק בו תן יקבל מהיום ההוח והלתה כך רתוי יודה וישבח

שפלותיו לבני התדם די עבד עמיה לתלת שיספר להם נפלותת תל ויודה להם לפניהם למען הדביקם בו יקבדך וזהו יודו לה' חסדו ונפלותיו גם כן יודו לבני התדם: (ט) כי הסביע כו' מהרהוי יתמר כי הסביע נפש שוקקה ומילתה טוב ונם מהו הפרש התוחרים וגם למה יוכיר הסבע ולת ההללה ממקרי' רעים הסר במדבר • תך הנה שני מיני נפשו בתדם יש נפש הבהמית התחזה לכול ושתה וכיוצא ויש נפש עליונה שתמיד שוקקה לידבק בקונה וכתשר תין נעליה עושה רצון קונו היל מבתוקקת תמיד ענייני קודש ומלות ועניין הכתוב כי הנלל מצרות ומות תל תהיה הודתתו לת ה' על טובות נפלאות שהסביע למלונו ורעבתתיו וחיי נופו כי תם שעל ידי הללה זו יסוב עד ה' ויקבל לעבדו לנפרה על המתותיו ויכיר הסנחתו יתבדך ותשר החייהו בקרבו קליו ויפליח לעשות כתורה ומלות ממלת שעל ידי כן הסביע ה' לת הנפש השוקקה עבודת ה' ותבד תורתיה גם לת הנפש החיונית הרעבה ללחם ומים מלת טוב שכתן לה יותר מבקשתה כי עד כה שלת היה היש ההוח שב תל ה' היתה נפש הבהמית מתמלחת תוכל ולת בכשרון והוח דבר בלתי נקרת טוב תך עתה על ידי הטובה גם מלוחה יהיה טוב ושעור הכתוב מה שיודו לה' חסדו וכו' לת על טובות העולם הזה רק על כי הסביע נפש שוקקה היל העליונה וזהו העיקר וגם נפש רעבה היל החיונית הנבה מלת טוב: (י) ישבי תסך ולמות וכו' ללת יש תסירים שרין מהלכין בנו בית כלת כי ברזל לת בחה נפשם כי תם שנתחבאו יושבים ויש סוג שני הסורי' בכבלי ברזל ועל הסוג הת' יתמר ישבי תסך ולמות ועל הסני יתמר תסירי עני וברזל ויהיה כי הסוג הת' יהיה כי הסיג יש להשחיד בל יזזוקו מוסריהם בכבלי ברזל והסני הוא מתסר לין יש מסגת כי תך לבים המה וזין לתל יש וזה יתמר על הסוג הסני תסירי עני וברזל שהעוני נורם למו תת הברזל ושתים הנה רעותם (יא) ותקת מה לקו בכך הלת הוא כי המרו תמרי תל כו' והוא כי הנה יתבדך הוכילנו טובותיו עם התדם ת' כי יש שני דרכים לפניהם דרך החיים ודרך המות וזומר למו רתה נתתי לפניך היום וכו' ובתרת בחיים והוא מה שפירשו ז"ל במדרש הנה שתמרו כי הוא מעל לשני דרכים התחד מהם ירתה הרוחה תוקו רתב ונהה ודו תילמות ונפרים עפות ביניהם בכל וכי זתרת וסק כל פרי עץ הדר טוב למתכל ומים קריס וטובים וסמוך לו דרך לתרת לר ומלוקה מלתה לה מכשלות מהמורות ופחתים והנה תין ספק כי הדרך ישרה היה שיבור לו התדם ללכת בה ולת הלר ומלוקה נמלת סם תים תכס ויען ויתמר לתדם השמר לך מלכת בדרך הרתבה והטובה הזתת כי תין כל טובה רק בהתשיתה תך לתריתה מרה כלענה ולך לך בדרך התקוקה ולרה הזתת כי תין כל לרתה רק בהתשיתה תך תחריתה טובה ורתבה כנן ה' כך הנ"ה רתה והנה דרך מהלך שבילי העולם הזה נתמר למרת' וטוב למתכל ודרך קנות העולם הבח לר כי ההולך בדרך ה' מלבד היותו פורש מתענוגי בני התדם גם ייסורין בתין עליו ועל כן תל ה' ויתר למו בתמת בתמור רתה נתתי לפניך שני דרכים עשה זתת תיפה בני ובתרת בחיים שהוח של העולם הבח כי תין העולם הזה נקרת חיים זה ענין מתמרם ז"ל במדרש ותין ספק כי לתסר ולדקה תחסד לו יקבדך תמור למו התדר הזה ולת עוד כי תם שם לת יעשה התדם התדר הזה כי תם הלוך ילך תחר תכול מסתיים ושתים מתתקים עם רעים תהובים שיבח עד ככר לתם ויעשה קב רשו והנושים נוגשים ישימו תוקו בגבור • ונכח תל ביאור הכתוב תמר כי טעם תל הניח יתבדך תת התכשים התלה תסורים בנית הכופר הלת הוא כי המרו תמרי תל הם תמרו למו ובתרת בחיים ולת בטובות העולם הזה ועלת עליון על כי בהיות בני התדם בלתי כשרים הוא יתבדך מסתלק ומקרת עליון ומייעץ תת ישרתל יסובו עדיו ועליו הניחם ה' בית כלת למען יכנע לבם תחת הסר נתנתו והלכו תחר טובות העולם הזה והנה זה דרך התוכלים למעדנים ושותים ומורקי יין בשמחת מרעית להורות זה לוה תהבת עולם שכל תחד יעיס נפשו מכנד על חבירו והכל מן הספה ולחוץ כי היין בונד הוא התדבר (יב) ומתי יכירו כי כן הוא הלת הוא בהתרוממ ת' מן התבורה תלחם רב ויין מתחיהם וכל בנית הכופר כי תו לתחרין כן תת כל תחבריו הסר שתו ויתכרו עתו ידרוש למו יהיו לו מעיר לעורר ולין מוסיע תו יכיר כי טיבות העולם הזה והמתחברים מהכותיו כלם הבל ולין וולתו יתבדך לידבק בו כי הוא לבדו הבל המוסיע וזהו ויכנע בעמל לבם בסוכר ומתוך ההכנעה שתו לבם כי עתה כשלו ולין עוזר מכל רעיו הסר התערבו עתו (יג) תו ויזעקו ל ה' ממצוקותיהם שלהם הם תמצוקותם שהר גרמו להם הרעה

יושיעם כי שניים הם מהם עתה (יד) הוא הוא יתברך על ידי גרמת הכלה ואשר נכשלו ושנו עד ה' יוציאם מחשך וצלמות הוא נהיגם כד"ת ארץ עיפתה כמו הופך צלמות וכו' שהוא נהיגם שעל ידי חשך הסוחר יוכה להם נהיגם וזו מוסרותיהם של הסוחר יתקן כי תחל פודה תוקף מדינה של נהיגם על ידי התשובה ואחר כך מנתק מוסרות בית הכלא שמסלק העכובים ויוציאם (טו) וזו כאשר יודו לה' חסדו כו' לא יאמרו שהוציאם מחשך וצלמות של בית כלא (טז) כי הם שבר על ידי שמוע לעקת דלתות נחושת של שערי תפלה שהיו נעולות ועל ידי כן ברחי ברזל שהם עוותיהם שהיו מחזיקים נעולת הדלתות הבריחים נודע וזהו שהניח תחלה שיבור הדלתות ואחר כך נודעת הבריחים כי תחלה התפל' ככנסת ואחרי כן מנדע כחות הטומאה שפעל החוטא המחזיקים נעולת הדלתות וסיפא יסוריהם כלם :

יוֹשִׁיעֵם : יט יוֹצִיאֵם מֵחֲשֵׁךְ וְצַלְמָוֶת
וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יְנַתֵּק : טו יוֹדוּ לַיהוָה חַסְדּוֹ
וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם : טז כִּי־שִׁבַּר דַּלְתוֹת
נְחוּשָׁה וּבְרִיחֵי בַרְזֶל גִּדַּע : יז אִוִּילִים מִדֶּרֶךְ פִּשְׁעָם
וּמֵעֲוֹנֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ : יח כָּל־אֹכֶל תְּתַעֵב נַפְשָׁם
וַיַּגִּיעוּ עַד־שַׁעֲרֵי מָוֶת : יט וַיִּזְעֲקוּ אֶל־יְהוָה בַּצַּר
לָהֶם מִמְּצוּקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם : כ יִשְׁלַח דְּבָרוֹ
וַיִּרְפָּאֵם וַיְמַלֵּט מִשְּׁחִיתוֹתָם : כא יוֹדוּ לַיהוָה
חַסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם : כב וְיִזְבְּחוּ זִבְחֵי
תּוֹדָה

(יז) אוילים מדרך פשעם וכו' הנה מצינו בחזקיה מלך יהודה שעלה על דעתו שלא היה חשש בהמצעו מליסת קשה על יודעו שהיה עתיד להוליד בלקי כשרים ועל ידי החולי הכיר כי טעה בדבר והיה חוטא ושב מחשבתו על ידי החולי ונתקן ועל דרך זה יתכן כי זה דברו יתברך למי שהוא סוגה בעון וחושב שהיה חוטא שמניח עליו חולי שהו נותן הל לבו ושב ורפא לו ויש בחינה שניה והיה מחמת עון למרק קונו וזה יאמר חולי מדרך פשעם כו' לומר מי שהם חולי שסועים מדרך פשעם כחזקיהו שחושבי שחינו פשע וגם מכינה לחרפת והיה מעוותיה למרקם על זה לו על זה יתענו בחליים שכל חוכל יתעב נפשם * או יאמר כי לא כל חוטא זוכה להניח יתברך עליו חולי להעירו שיעוד עדה' כי הם חוטא שכל כך נכנס בהם רוח שטות להחטיאם עד שנעשה להם פשע אחד שעשו ושלשו בו עד נעשה בהם קנין להחטיאם בעצמם על ידי התמדת נרעה וזהו חולי שנעשו חולי שנעשה בהם הרוח שטות קניני עד הקריאם חולי' אשר זה נמשך להם מדרך פשעם שנדרכו בו פעמי רבות וכן חולי מעוותיה כי נרבו שעל ידי כן שלט השטות בהם ונעשה להם כדבר שבעי אשר זו בלקי מרגיזי' רעתם שהם יניחם ה' עד שיסובו מעצמם לין תקנה * הלה יתענו מלהו ית' לעוברים מקדמתם כי בחוליים יתנו הל לבם מה שלין כן למרגיזי' ומכירי' חסמוהם בבריאותם ואמר יתענו לומר כי תחת אשר היה להם להתענות בהניחם' והמה בריאים יתענו עתה וזהו ומעוותיה' שלא התענו בלום נפשם עתה מחוסר עוונות שלא התענו עתה (יח) ומה הוא עתה התעניית הוא כי כל חוכל תתעב נפשם כי תחת מה שהניחם בריאי' ותחבי' לאכול לא מנעו חוכל מהים' בלום ותעניית עתה יתענו בעל כרחם שנפשם תתענו כי כל חוכל תתעב נפשם וחומרו ויגיעו בוי"ן פתוחה ולא בשו"ן שמורה שהגיעו כבר * והרחוי היה יאמר לשון עתיד כלו' תתעב לשון עתיד תמנם לזה נוכיר מאמרם ז"ל בספר הזוהר פרשת ויקי כי ברית מות הפדם ל' יום הנפש עולה בכל לילה ומרחי' לה מקומה שם טוב ושם רע ואין האד' יודע מזה דבר * ונכנס הל הענין והוא כי דרך טבע האד' הוא שהטבע מקעורר להתחזק ושם כן תיפה מה זה שהוא חולים חו כלם מרחיקי' האוכל לפילו היותר דק ומקוק שבעול' לך הוא כי הנפש בהיות כי יודעת כי קרבה המות ממה שמרחי' לה מתעבת האוכל כי מה לה עוד בנוף הלו ומתכלין כי כבר הגיעה עד שערי מות וזה יאמר כל אוכל תתעב נפשם יען כי כבר הגיעו עד שערי מות ומה בלא בחוכל להשיב נפש והיא העולה כי יודעת מאד (יט) ועם כל זה חוזרין יתברך קדושת לקול תפלת החולים כי ויצעקו הל ה' כו' ממצוקותיהי יושיעם כי המצוקות שלהם הם חטאתיהי הם המחזיקי' חותם ועל כן נועקי' חליו יתברך יושיעם מידם וזה יאמר יושיעם ולא יגילם חו יוציא' כי הם כבר בידו עיונות כמכורי' בידם ומנקבי' ליושע מהם (ך) חו הוא יתברך ישלח דברו וירפאם כו' והוא כי הנה ידוע מרו"ל שכל חולה המתרפא נגזר עליו מן השמי' על ידי פלו' ועל ידי הם פלוני * והנה רחוי לשיד לב החם חותו פלוני חו חותו הפם שם בו כח לרפאת לך הנה גם ידועמאמר ר' יוחנן פרק חין דורשין כי כל דבור היוצא מפיו של הקב"ה נברא מלאך והוא הפועל כמדובר הלנו על פסוק יהיה דברי אשר יצא מפי לא ישוב אלי ריקם כי הם עשה כו' כי הדבור עלמו הנעשה מלאך הוא העושה והמגלית * ונכנס הל הענין אמר ישלח דברו לומר כי גם שלח יכלר היות חיוב ייחס לחותו הפלוני עם זה החולה חו לחותו הם עם זה החולי עם כל זה חין הפלוני ולא הפם הם המרפאי' כי הם חותו הדבור שיצא מפיו יתברך לומר שעל ידי פלו' כו' יתרפא הוא הנעשה מלאך והוא המרפא חותו בעצם וזה אמר ישלח דברו אשר דבר ה' והדבור ההוא הוא ירפאם והוא בעלמו ימלט מהחיותם' והוא כי לא ירפא ויסחיר עון בנרם החולי בהקומו כי הם שעל ידי ייסורין שהבל בחולי נמלט מהחת שהיה נורם לו העון וגם ירפא הת החומר * ומיעור הכתוב ישלח דברו הוא המלאך הנעשה נדבור שהוא הדבור בעלמו וירפאם ומלט מהחיותם' מאמר כי גם הקנ"ה נעשה יתברך ירפאהו לך לא ישחירנו בחוב שיחיך להתרפא עד מיכות מהחיותם' * או יאמר כאשר ידענו כי כל התורה כלה שמותיו של הקב"ה וכל דבר מדברי התורה יש בו כח תלהי גדול ומרח מתייחס חיכותו חל הענין שידבר בו על כן מלמרו יתב' בחומרו כי חט ה' רופלך הדבור ההוא עלמו הוא מהיכותו יתברך יש בו כח לרפא ולמלט מהקטיגורים לשר הוא מתמונג בידם וזהו ישלח דברו הוא כי חט ה' רופלך וירפא' ונם וימלט מהחיותם' הם קטיגוריו לשר עשה המחלימים חותו וכחוב הללנו מרבותינו ז"ל בחיה שנתקו' לשר שם שמו גם חיכותו ממאמר' על ודגלו להבה מלך בשר ודם שלא יהן קים לנעשו בפניו יהרגנו ויהיכך נותן לנפשי על החזכרה וחינו נוזק :

(כב) ויזבחו זבחי תודה כו' רחוי לשיים לב הל שנותו הת ניעמו שפרם הוכיר הענין מוכיר הסנה ברחוי לזוח ולרנן לה' ולחר כך מוכיר הנער והנעקה והתלה וחוזר הל ההודה בשופן שים הודה תחלה וסיף מה שלח כן בקודמי * ועוד למה פה ייתר זה מבקודמי' שלח נחמר רק הודה * ועוד שבכל הודה חומר וכפלחותיו לבני חדם ופה חמר כוסף על זה נם ויספרו מעשיו * ועוד חוא' יורדי היס והלה מרגלה בפומייהו דרז"ל שהיס נבוה מן הארץ ולזיך יחמר יורדי היס * ועוד חומרו עושי מלאכה מה ענין עשיית מלאכה הלל הודאת ההלה * ועוד חומרו המה רחו כו' שהם הוא שרחו סערת היס והלהם היה רחוי לחומרו חחר ההלה * ועוד חומרו המה רחו כי מלא המה מיוחדת כי על כי חלו בא לשלול שהמה רחו ולא החחדים * ועוד חומרו ויחמר מי החומר ולמי חמר * וחומרו ויעמד והל"ל ותעמוד רוח בערה * ועוד חומרו נרעה תתמונג כי מלא נרעה מיוחדת כי מי לא ידע כי נרעה הוא שתתמונג * ועוד חומרו יקם סערה שהדברת הרחוי יחמר יסב סערה והנה על זה כתב הרלב"ע ז"ל חמר ר' יהודה בן בלעם היה רחוי לחיות תחת יקם יסב והכתוב נעניני כי תחלה חמר ויעמד רוח סערה ועתה יקם סערה בלא רוח לו תהיה לדממה עכ"ל והוא דוחק נהול * ועד חומרו ויחשו גליהם מי לא ידע כי נדממה יחשו גליה' * ועוד חומרו וישמחו כי ישקומו מי לא ידע שישמחו ונם למה נרחשוני' לא חמר שישמחו קודם נמדבר כי הדרים ללכת חל עיר מושב וכי שלח דברו וירפא' וכי שבר דלחות נחשת כאשר חמר כאשר נאמר כו' , אמנם בא ללמד דעתם חת העם והוא כי היה דרך חנשים כי כאשר יללו דרך חניה בלב יש בניחת ולא בנער כי רוח ה' תניחם ויהלהם כל חיות חפלם בשובה ובחת בייסוד דעתם כהולך בידם ויניעו חל מחוז חפלם לא יגדל בעיניהי' חסד חלהי' כי חו יחמרו היה הומן טוב והגיעו לשלו' לך הם יהיה שער נדול בים עד החניה חשב' להשבר ויגילם ה' חו יודו לה' חסדו כי הגדיל לעשות עמהם לך דעה חסרו כי הלה פי שנים חייבים להודות לה' כאשר נהלם לחטם וכייסוד דעתם כי חשבר היכר להם לא יצבר כי הרגישו בצער נדול ויגיעו עד שערי מות וכן הלה דברי המשורר ע"ה והיחל ואמר הלה בספרי הפלפה הקייבי' להודות לה' וכן בנפול מספרת היס כאשר יבח לך עוד אחי מקדי' ואומר בזה כי יש שבר לא בלבד רחוי יודה הת ה' בפיו כי הם נם יובח זבחי זבח' להלהים והוא שבר בשובה ואחת הגיע הל מחוז חפלו דרך חניה בלב יש וזהו ויזבחו זבחי תודה וגם יספרו מעשיו יתברך בנרנה מאשר רחו זה היס נדול ורחב ידים והוא יתברך נותן בים דרך ובמים עוז נתיבה וכיוצא מדברים כהלה אשר ירחה הרוחה בו כח מעשו

תורה ויסרו מעשיו ברנה: כג יורדי הים
באניות עשי מלאכה במים רבים: כד המה
ראו מעשי יהוה ונפלאותיו במצולה: כה ויאמר
ויעמד רוח סערה ותרומם גליו: כו יעלו שמים
ירדו תהומות נפשם ברעה תתמוגג: כז יחוגו
וינועו כשכור וכל חכמתם תתבלע: כח
ויצעקו אל יהוה בצר להם וממצוקותיהם
יוציאם: כט יקם סערה לדממה ויחשו גליהם:
ל וישמחו כי ישתקו וינחם אל מחוז חפצם:
לא יודו ליהוה חסדו ונפלאותיו לבני אדם:
לב וירוממוהו בקהל עם ובמושב זקנים
יהללוהו

יקדך והייבים להודות לו יקדך ולספר מעשיו ברנה (כג) ומי
יעשה זה תופס הסר היו יורדי הים באניות שהיותם הם
יורדי תוך הים והוא כי שני פלישים תוך המי' כ"ז ירדו תוך המי'
בהיותן בהיותם וביחוד סוף למדרשי תופס בהם עוסקי מלאכה במים רבים
הם תופס שהם בייחוד דעתם שיכולי'
לעשות מלאכה במי' רבי' שלא
יחונו ויכוני כי הם דעתם מיוסד והם
בנחת (כד) כי המה הסר לפ
הרגישו לעיר כי הם הלכו לחנים כי
הן המה תסר רחו מעשי ה' וכו' מה
שהן הסר עתיד לומר שיעלו שמי'
ירדו תהומות כו' שלפם בל עתם
לרדתו ולהזות מעשה ה' כי כך הוא
(כה) תוך כתסר ויעמד רוח בערה
כו' שהוא כי ה' המו' תמר תל סר הים
ויעורר הסר שהוא יוצא לעני תת רוח
סער' ועל ידי כן הרוח בערה תרומם
גליו (כו) שיעלו הגלים שמים
וכו' ירדו תהומות כך נהולה כשיג
הרשעים שלפ רחו רעה כי תלה לפ
ינער בנפשם בדעה תתמוגג והוא כי
הן סופק ב"ן ייסורין בלפ עין והעין
תסר עשו הוא המתלבש ברוח סערה הו הוא כמאמרנו על פסוק והנה
רוח גדולה בתה מעבר המדבר ועיב בתרבע פנות הבית שהוא הרוח
טומלה תסר פעלו בעון שכרותם כד"ת ותמוגנו בית עוניכו שלכ"ם לפ
היתה בתה מעבר המדבר ונוגעת בתרבעה פנות הבית והוא מתמר
בלבד תם בניך חטאו לו ויפלתם בית פשעם עשתה ותת
והנה בתסר הרוח טומלה ההוא מדכא תת התוטח בייסורין הו בתחות
ברחו בעיניו נותן תל לבו כי עיונותיו ילכדונו ושב ומקבל לכפרת עון והו
כתסר עפשו מתמוגנת בצרתו כך הרוח ההוא שעשה בעיונו הנקרית רעה
מתמוגג ומתמעט על ידי התשובה והמירוק וזה יתמר נפשם ברעה
תתמוגג כי הנפש בתבנית הרעה תתמוגג בתיכון שגם הרעה תתמוגג
עמה הו יותר כפשוטו כי לפ יסוד הרוח תמוגג נפשם כי תם ברעה
שפעלו הוא עונם תתמוגג כי הוא הרוח סערה הו שנתלבש בה כמדובר
(כז) ומה שמרגיש יותר מהשגת הרתסון רוח על כי ברתסון מלבד הסדר
הסרה גם היו בדעתם לפ תלה יחונו כו' וכל חכמתם תתבלע עד גדר
שלין יודעים לסדר תפלה ולפרט מצוקותם (כח) כי תם ויצעקו לצקה
משולשת פידור תפלה בפרט מצוקותיהם בגר להם ו"ת וממצוקותיה'
בו"ן שהם היה לומר בלת ו"ו היה שדברי הצעקה היו ממצוקותיהם
יוציאם שמפרטים לופן ולועקים עליה' לפ עתה שלין כרתשובי' שהם
בדעתם לפ תלו שיחונו וכו' וחכמתם תתבלע לפ יוכלו לכוין רק שיצעקו
בגר להם וממצוקותיה' שלפ הוכירום יוציאם ה' (כט) שיקם ויסלפ
הסערה ויחליפנה לדממה שלין רוח כלל ועדיין הם בגרה שישתרו
בתקומם ולפ יכלו לפ תחוז חפצם (ל) ועם שלפ נוסעו ללכת תל תחוז
חפצם עם כל זה ויפתקו כי יפתוקו מבלבול דעתם שלו נחו תקסר יחונו
וכו' ולמרו לזה די ועדיין מהקודם לפ קנו דעה להתפלל והוא יתקדך
בדחמיו דייקם ויחס תל תחוז חפצם • (כח) או יתמר בשום לב
תל ייתור הוי"ו בדרך תקרת בהומרו וממצוקותיהם שירתה משולל הבנה
לפ יתמר כי הנה תסר לפ התפעל ובעק קודם שתעו במדבר עד לתרי כן
הוא כי תיכו מלוי וכן התשום לפ ידע מערם יבשהו וכן התולה לפ ידע
שיחלה ועל כן לפ הקדימו תפלה לצרה לפ יורדי הים מעת שירדו ידעו
שדרך היס לימלא בו סערה והיה להם להקדים תפלה טרם תקום רוח
סערה ולמה לפ לעקו עד נפשם ברעה תמוגג כו' יתמר שעם כל זה
שויעקו תל ה' בגר להם ולפ הקדימו תפלה לצרה עם כל זה הוא יתקדך
יעשה תת שלו וממצוקותיהם יוציאם ולפ יחוש כרוב חסדיו (כט) ודברי
לעקתם הלפ המה יקם סער' לדממה כו' לומר הן ידענו כי הין תמו כדתים
להסיר הסערה ולהניח רוח נחת המוליכה תת הספינה במהרה תל תחוז
חפצם שהם שני תועלות גדולות כי תם תסר מעלינו רק תת המות הזה
וחם הין תמו רתויים להיות התובה שלימה תחליף הצרה הגדולה בקטנה
הימנה שיקם תת הסערה בשביל דממה שלפ יהיה שום רוח ותהיה
הספינה מתמדת במקום' שעם שגם זה בער תימו בצער הסערה ובהלכה
פורתת זו הנו מתרגים כעת וכן היחל הוא יתקדך שכ"כ היתה הדממה
והעדר מציאות רוח עד שויחשו גליהם לגמרי (ל) ועם היות שעדיין
הם בגרה עם כל זה לפ נתעצבו התכשים על הדבר כי תם תדרכה ויפתחו
כי ישתוקו לגמרי הגלים שהיו הדממה שנקשו שבערך הקול' לטובה
נחשב להם ועם כל זה לפ תם הוא יתקדך תלהשלים התובה כי תחרי זה

(לב) וירוממוהו בקהל עם וכו' תרי"ל צריך להודות קמי
עשרה שנתמר בקהל עם ותרתי מיניהו
רבנן שנתמר ובמושב וקטיש יהללוהו ופריך וחיימ"ד בי עשרה שתר
עמת ותרי רבנן וסליק בקטיש ותפטר שתקו הכיתו לתרץ בשום לב תל
שיעור הסנה כי בעם תמר רוממות ובוקטיש הלול • תך יתכן כי המון עם
מסכלי רוממותיו ית' תם לפ תל ידי נסיס ופללותי תמר ליהם ורוממותיהו
בקהל עם תך החכמים תסר בלעדי זה לפ יסכלו רוממותו ית' לפ יתמר
בהם רק הלול ומתוצל דבר בלה תשובת הדבר והוא כי תם היה תוצ'
וירוממוהו ויהללוהו בקהל עם ובמושב זקנים היה מקום לומר תחר
שרוממו' והלול שייך בעם ובוקטיש למה תפרידם ולפ תמר בקהל עם
וקטיש

(כט) או יתמר כי דברי הצעקה היתה
לומרם יקם בערה לומר הנה יש רוח סערה יקם הסערה כלו' וישתיר
הרוח לגמרי תוקם הו תל מחוז חפצם ומה שבתלו כך הוא לדממה כלו' בשביל
הדממה שגם היה רעה בלי רוח כלל • וכן עשה כי לפ סר הרוח כי תם
שהחשו גליהם שהוא הגלים שהיו
להם הרמים ועל כן לפ תמר הגלים
(ל) הן הוכפלה שמחתם ת"כ ישתיקו
מבלבולם כי גם דממה לגמרי
יחונו ויכוני קצת לך הוא יתקדך
עשה שישתוקו מבלבול שנית שויחש
וכו' ברוח קשה ומוחה • ובדרך
הוה יקבן תומרם ז"ל תרבעה לריכין
להודות דמתי לשון לריכים דקתמר •
ועוד הקדימם יורדי הים • לך
הוא כי היה תפסר לומר כי לפ יחוייבו
להודות כי תם תשר תעו במדבר
ועיר מושב לפ תלהו והיו רעבים גם
צמאים כו' לך תסר לפ תעו כי תם
במדבר הלבו בשלום ובמיסור ולפ
תסרו למו לחם ומי' שלפ גדל בשם וכן
חנוש בניית התסורין תם לפ היה יושב
בחשך וללמות ותסיר עני ודרל לפ
יתחייב להודות גם שהיה חנוש בעתון וכן בחולה תם לפ היה מהנדר
התמר בכתוב שהגיע עד שערי מות וכל תוכל תקשב נפשו לפ יחוייב
להודות לו וכן ביורדי הים תם לפ עתד רוח סערה ויחונו ויכוני כשכור
ועלו שמים ירדו תהומות לפ יתחייבו להודות על כן לתמרו ד' לריכין
להודות לומר לפ כעולה על רוחך אלין לורך להודות רק בשהונוש בערה
כל הכתוב בתקרית מכפל ברית כל ה' מהד' הכלתרים בתומר לך תסר
היה להם ה' מהדברי' תהם שהלך במדבר דרך ישרה ולפ שתע קול נוגש
לכל ושתה כי זה לו טוב לו והחולה שלפ הגיע עד שערי מות והחנוש שלפ
בתקום תשך ולפ עני ודרל ויורד היס וכעכש בשלום וילפ בשלום תיכן
לריכים כי לפ כן הוא כי תם הרבעה לריכין להודות יורדי היס שתם וילפ
וחולה שנתרפ' וחנוש שתם שילפו והולכי מדברות שתם גם שלפ תעו כו'
ולכן הקדים יורדי הים כי מפס רחיה כי עשה זה שתי תלוקות ה' יורדי
היס ועוסקי מלאכה כו' ואחר כך תביא הסר נלטער כתדובר מההכרחיות
הנלתרים בתמת ואחר כך הולכי מדברות כי גם מפס קלת רחיה תחומרו
קתר לומרו תעו במדבר בישימון דרך שהיא רעה חולה כי הוא מדבר
שממה מוכיר תת הקל שהוא עיר מושב לפ תלהו שתיכו רק העדר טובה
בלבד לך הן שני תלוקות בלה זו לפ זו ובאומרו ד' שהם מניחים גם כן
לכלול בל נאתר כי שני תלוקות הן ביורדי הים ועל הא' לריך ובזו תודה
ועל הב' הודלת דבריס על כן תמר ד' לריכין להודות והוא כי אחר כך
לומר וירוממוהו בקהל עם כו' לומר גם שאתרתי על החלוקה הא' ויזכרו
גם בה וירוממוהו כו' כרתסון מפסיק והרחיות שתניח בשני בנוש
הרחשונות יורו תה שבתבנו • עוד כיוון בתאתר בשום לב תל התילו
בתאתר בלשון רבים היס ובתדברות ולשון יחיד בחולה ובחנוש הלפ הוא
כי תהכתובים יראה שזין לריכין להודות כי תם בהתק רבים ולפ על
כיסף דיחיד כי תרבעתם נוכרים בלשון רבים על כן תמר ד' לריכין כלומר
כאחד תלפ שפסר הוא דרך להיות רבים הוכיר בלשון רבים והסר הוא
דרך להיות יחיד מוכיר בלשון יחיד כי הלפ הין היס אחד הולך לבדו כיס
ולפ הולך בתדבר תה שהין כן חולה וחנוש כלומר ועל כן מוכיר כל בבא
לפי ענייניה לך ד' תס כללות אחדים כי כל אחד לבדו לריך להודות ואינה
שגם יורדי הים יהיה כן לכל יחיד תסם הלפ שתתחיל הכתוב בלשון רבים
בהולכי מדברות ותמשיך גם השני ושלישי למה שהתחרון והאחרון דרכם
להיות מרובים ועל כן התחיל מהאחרון למה שיורדי הים הוא יותר בלתי
נמלא יחידי מהולכי מדברות והכתובים סידרו המלוי מלוי קודם ועוד לנו
בתאתר זה בביאור התורה פרשת לו תת תהרן :

עשרה שנתמר בקהל עם וכו' תרי"ל לריך להודות קמי
רבנן שנתמר ובמושב וקטיש יהללוהו ופריך וחיימ"ד בי עשרה שתר
עמת ותרי רבנן וסליק בקטיש ותפטר שתקו הכיתו לתרץ בשום לב תל
שיעור הסנה כי בעם תמר רוממות ובוקטיש הלול • תך יתכן כי המון עם
מסכלי רוממותיו ית' תם לפ תל ידי נסיס ופללותי תמר ליהם ורוממותיהו
בקהל עם תך החכמים תסר בלעדי זה לפ יסכלו רוממותו ית' לפ יתמר
בהם רק הלול ומתוצל דבר בלה תשובת הדבר והוא כי תם היה תוצ'
וירוממוהו ויהללוהו בקהל עם ובמושב זקנים היה מקום לומר תחר
שרוממו' והלול שייך בעם ובוקטיש למה תפרידם ולפ תמר בקהל עם
וקטיש

וקניס לך עתה שתומר בעם רוממות ובוקניס הלול לתומר מעתה אתן הכבוד שהפריזים לומר שיטעכרכו תרי רבנן מלבד קהל העם שהם י' כ"ח אלא חילוק אלה מפני שלאלה לודקת רוממות ולאלה הלול עם היות הדבר בזאת כלם קהל ח' • (לג) ישם נהרות למדבר וכו' תחרי תומרו לרבעה שריכין להיות לפרסם כל ח' די עבד שיהיה אלהי עילוה למען יכירו כל העם האמלוי' תחם את מעשה ה' כי טורח הוא והלא עדיין יתמר היש למה מפר ה' הוריות השנחקו יתב' בד' פרטים אלו להודיע למאזינים בקהלם ומה יעשו כל יתר העם אשר אתם לא תקר כפורש וטוב טוב היה יורה יתנרך דברים כוללים מהם יקחו כל העם לדעת השנחקו יתב' • ועוד כי כאה פעמים יעשה יתב' ככל נפלאותיו ולא יביאו הרואים כי מה' יבא הדבר וייחסו חוקו לדבר טבעי או מקריי על כן בא המשורר ברוח קדשו ואמר הנני מוכיר לפניך נפלאות אלו אשר תתמר כי הוא זה בלי ספק מאת ה' לבדות השנחה אלהיות והוא כי הנה יש שלשת מיני השנחה יש בהומס בזארץ הלזו ומימיה והלומה אשר בה • שניה הב"ח בלאתי מדבריס ג' בב"ח מדבריס ובראשונה היחל ואמר יסם נהרות למדבר והוא דבר והפכו כי המקום שהיה כלו מצוקה הפכו למלחה לרשעים • והמדבר שמם מקום נחת ערך ועקרב ומחזון למבועי מים ולורוע בו שרוח ונטוע בו כרמי' והוא כי הנה הפליגו רז"ל בדרגן שרוח ובחרוחים מבועי מים ועכי פרי עושה פרי עד שמרוב על תילגותים קרקעיתם לא שזפתם עין היה ותיכה נהפכו והוא יסם נהרות למדבר ומוכלי מים שהיה כלה מצוקה לשמחון שהוא סביב לא יישוב העיר (לד) וחרץ פרי למלחה והוא נתפרשם שהיה מרעית יושבי בה הנה כי עין השנחקו יתב' לעובדי רלונו (לה) ונם ההפך בעושי רלונו שמצוה הקרץ תמדבר שמם לתגם מים וחרץ היה למ"ל מים והוא מתמרס ז"ל על פסוק בנחות דשן ירבילני כו' שהיה נשיח כל שנט ושנט בא בתעצומו ועושה רושם מפי בחירה של מריס עד תהומו והמים נמצאים בשריפה ההיא ונעשה נהר נמלאו י"ב נהרות והו מנהר לנהר היו המים מתרחבים והיו הולכים מדגל לדגל בזיות שנין' הלכו בזיות נהר והיו עושים גנות ופרדסים שרות וכרמים אשר בהם לא היו שנתמר בנחות דשן כו' וזה יתמר פה יסם מדבר לתגם מים כו' (לו) ויושב שם רעבים הם יסראל כד"א ויערך וירעיבך כו ויכוונו עיי' מוסב (לז) ע"י כי ויזרעו שרות וכו' הרי כי סיבה המדבר לתגם וזה לעלם שכר טוב הנה סיבה הדומה והלומה בשני קלוסי (לח) ונם הב"ח כי הנה תחת היום בדרך טבע מקום שהם עלו נחשי' כקורות בית הבד ושרפי' ואיתים רעית המתעטי' קדם ובהמה תדרכון שם ויברכם וירבו מאד ושמל תתמר כי מה שלא הלכו בהם חיות המדבר היה מפני שדרך החיות הבם שמוזלת בהמות לטרוף ולאלהול אין שולחים יד בשני האדם לו"ח שם כן היה רחוי שיתעטו בהמקום ההוא ובהמקום שלא יתעטו (לט) ומע' תתמר הלא במדבר ההוא נתמעטו בחספוסף ובשיטי' אין משם רחי' מה שיתעטו ויושבו שדרכה הרוח טובה מפחת אשר עצר משם יתי' עדיין היה רעה שהיו בוכים למשפוחתם על עסקי משפוחתם וכן מצוער יגון בשיטים שהיו לה דרוך טובה ושמחה שבשבו אתם כל תלמוד סיחון ועוג וכל טובם שעל כן נתנחו והטלו ומקו כ"ך הלף חיים וזהו ויתעטו כו' מעצר כו' הנה בזה נתפרשמה השנחקו יתב' בדומס ובצומת ובשעלי חיים שעשרם ה' מלשלוט בישראל ובהמקום (מ) ועדיין יש מקום לומר כי לא כן יהיה בשעל חיים מדבריס כי בשעלי בחירה היתה ולא יפנה יתב' בחירתם לו"ח רחו כי דרכיו יקבר' שנם שלמו מצוה הבחירה להרע לו להיטיב מסכל דעתם לבח לקבל עונש והיל השנחה נדולה והוא כי הנה מי יתמין יתפקו המצריים לדרוף תחרי יס דרך ולא דעת ולא תבונ' לתמר הלא לא ימנע לו קריע' יס היה טבע ע"י הרוח קדים לו השנח' תם הוא ע"י הרוח • הלא לא יתמיד ואחר שעה ישובו המים למקומם ויכסו את כל חיל מצריים והם הוא השנחה לשעבור נחולים • לא יעשה כן ה' למצריי' לך הנה זאת עשה ה' כי מאז זוה לשחול ישראל מתת המצריי' כלי כספם והנם ושמלותם וולת כוונת השעיר את ישראל היה לפניו יתברך למען ייחם לבנם תקרי כן נרחות כי נרח השם לדרוף תחרי בני

יהללוהו : לג יָשֶׂם נְהָרוֹת לְמִדְבָּר וּמֹצָאֵי מַיִם
לְצִמָּאוֹן : לד אֶרֶץ פְּרִי לִמְלֵחָה מֵרָעַת יוֹשְׁבֵי בָהּ :
לה יָשֶׂם מִדְבָּר לַאֲגַם־מָיִם וְאֶרֶץ צִיָּה לְמֹצָאֵי
מָיִם : לו וַיּוֹשֶׁב שָׁם רְעֵבִים וַיְכוֹנְנוּ עִיר מוֹשָׁב :
לז וַיִּזְרְעוּ שָׂדוֹת וַיִּטְּעוּ כְרָמִים וַיַּעֲשׂוּ פְּרִי
תְבוּאָה : לח וַיְבָרְכֵם וַיִּרְבּוּ מְאֹד וּבְהֶמְתָּם לֹא
יַמְעִיט : לט וַיִּמְעֲטוּ וַיָּשֹׁחוּ מֵעֹצֶר רָעָה וְיוֹן :
מ שֹׁפֵךְ בּוּז עַל־נְדִיבִים וַיַּתְעֵם בְּתֹהוּ לֹא דָרֶךְ :
מא וַיְשַׂגֵּב אֶבְיוֹן מֵעֹנִי וַיָּשֶׂם כַּצֹּאן מִשְׁפָּחוֹת :
מב יִרְאוּ יְשָׁרִים וְיִשְׂמָחוּ וְכָל־עַוְלָה קָפְצָה פִּיהָ :
מג מִי־חָכָם וְיִשְׁמָר־אֵלֶּה וְיִתְבּוֹנְנוּ חַסְדֵי יְהוָה :

קח א **שִׁיר** מִזְמוֹר לְדָוִד : ב נָכוֹן לִבִּי
אֱלֹהִים אָשִׁירָה וַאֲזַמְּרָה אַף־
כְּבוֹדִי : ג עוּרָה הַנֵּבֶל וְכִנּוֹר אָעִירָה שָׁחַר :

אודך

ישראל כי נפשם מרה להם על כל הון בתיהם שהשחירו תת מצריים כמלולה שתין נה דנים ועל כן נרחות שהיו נורחים וחושנם כי לח היה ה' תתם כי על כן נבוכים הם בתרך זה נהפך לבם אל העם לתמר לוי לה לחזותה נושה ותרפה כי לקחו תת כל אשר למו והנושה הגדול היה כי לח נלבד תת אשר שחלו ישראל כתנו כי תם נם השחילום מעלמם עד נלתי השחיר כר"ח ויחשילום כו' ו"ח שופך נוו על נדיניס שעירה עליהם ממרום רוח נוו שיחמרו לנבשם נזה למו לענה למו שהיינו נדיניס מהשחילם תת כל הון ניקיונו וע"י כן לח שתו לב תם דרך היס היתה קיימת לו יסודו המים עליהם כי נפשם מרה למו ווהו שופך נוו וכו' ויתעם בתהו לח דרך תוך היס (מא) ומהיכן נח לישראל שהשחילום המלריים כל כך הלח הוח כי ושנב תבינו מעוני כי על ידי עוני שעיה ה' תת המלריים במכת החשך שהיה החשך עב וממשי שהעומר לח היה יכול לישב והיושב לח היה יכול לעמוד וה' נתן לור לישראל במושנותם של מלריים והו היה נכנם הישראל תוך בית המלרי ופותח תיבותיו ומוליח כל כלי זהב וכסף ושמלות וכותב בפנקסו כל תפץ וחפץ ומחזירו למקומו ונמוסם ממלריים היה כל אחד שואל על פי פנקסו שהשחילו ובחומרו כי לין לו היה מרחה לו פנקסו לשר נו וכרון כל תפץ וחפץ והמלרי סוכר פיו בחומרו לו תפץ לקחתם חנם היה כוטל תת הכל לך הנה נרחה כי נחתן הוח והו היה מוסיף להשחילו עד נלתי השחיר תללו דבר ולהיות טוענתו יתברך שלמה לח נלבד העשרים בחופן שתיים לבד המלריים לרדוף לחריסם ניס על רוב החומר לשר לקחו מהם כי לם שמנע מהמשפחות הקרובות מלהחם לבנם לחמוד ה כסף והזהב הרב הסוח לנחת עליהם כיושבי כנען ויושבי פלשת והלופי הדום כי לם כמונו כל יושבי כנען ופלשת מלרדוף לחריסם לחמדת ההון שהונילו עמהם והו יתם כלתן תשפחות (מב) ואחר תומרו הענין חזר ופירם מה שתמר ויסנב תבינו מעוני שהוח כי עשה יתברך ירחו יתריס וישמחו שיראו כל הנמלח בנתי המלריים ובתיבותיהם וישמחו בחומרם שיחלו כל אשר רחו ולח יוכלו להכחיש כי וכל עולה מהחומרים הין למו הפנים חלו קפצה פיה על ידי מה שהיו מרחים להם הפנקס בחופן שנמלח שנסנב תבינו מחשת עוני של מלריים כי מאז היו בטוחים שיחשילום בעיניני החשך למלריים ולכל בני ישראל חוך בחומנותם של מלריים (מג) וכהתימו לדבר ענין השנחקו יתברך בנפלאותיו תמר עשה נלוי לכל העמים בשני ההפכים פירש כוונתו בחום' מי תכם וישמר אלה כו' והוח מה שכתבנו למעלה בחתר חום' ענין ד' לריכין להודות ריחה והנה היה מקום יחמר היש היכון לח מסר יתברך ידיעת השנחקו כי לם לד' פרטים אלה ולח מסר דרך כוללת ניכר לכל ומה נם שעל ידי מה שהיתו מרחה דבר תשר הכל יחמרו כי הוח זה נם ופלח לח יסיקו לב נם כן על יתר דברים הלח יקרה יחיה היש כמה דברים הסר המה על דרך נם ולח יכיר בנסו כי לח נסה בחלה לזה תמר יסם מדבר כו' שהם דברים מודעי לכל תמר עתה מי תכם ויסתר אלה בלבו כי מלבד הכירו נסיו יתב' והשנחקו נם כן מהם ירחה וילמוד לל שתר חסדיו יתב' כי יתן לבו ויבין כי מהם ה' הל היו לו וזהו ויתבוננו חסדי ה' :

קח (א) **שיר** מומור לדוד נכון לבי כו' הנה על שני הפנים המלחים בזמורים פעם יתמר מומור לדוד ופעם לדוד מומור תמרו חכמי החתת כי לפעמים היה דוד מכין עלמו בעשם ומעורר תת הרוח הקדש לבח תלין ופעם היתה שכינה מקדמת ומעוררתו ומכינתו תל הרוח הקדש שהיה רוח לפומי בח ומנשב בכיוצר כו' (ב) ויתכן כי הן תלה דברי דוד שתומר הנה כתתר נכון לבי מוכן בקדושה מעלמי תשירה ותזמרה שתני מעורר ומתחיל פתשירה ותזמרה ומה היה נמשך היו' לף כבודי הוח שכינה שהייתי תני מתחיל והיל מסייעתי ומזמרת עמי נם היל והו לף כבודי (ג) לך מה שתשלה מתתך ה' הוח כי לח תמתין עד היה נכון לבי ותהיה תני המתחיל כי תם פעם שעדיין תיני מוכן תתה תעוררני והו עורה כבודי על ידי כשיהה בנגל וכמור והו עורה הכבל ובכור ותח לעשירה שתר ע"י התשלתך :

ד אוֹדְךָ בָעַמִּים יְהוָה וַאֲזַמֶּרְךָ בַלְאֻמִּים: ה כִּי־
גָדוֹל מֵעַל־שָׁמַיִם חַסְדֶּךָ וְעַד־שְׁחָקִים אֲמִתֶּךָ:
ו רוֹמָה עַל־שָׁמַיִם אֱלֹהִים וְעַל כָּל־הָאָרֶץ
כְּבוֹדֶךָ: ז לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ
וַעֲנֵנִי: ח אֱלֹהִים דִּבֶּר בְּקָדְשׁוֹ אֶעְלֹזָה אֲחַלְּקָה
שְׁכֶם וְעֵמֶק סֻכּוֹת אֲמַדֵּד: ט לִי גִלְעָד וְלִי מְנַשֶּׁה
וְאֶפְרַיִם מָעוֹז רֹאשִׁי יְהוּדָה מְחֹקְקִי: י מוֹאָב
סִיר רַחְצִי עַל־אֱדוֹם אַשְׁלִיךְ נְעָלִי עָלַי פְּלֶשֶׁת
אֶתְרוֹעָע: יא מִי יְבִילֵנִי עִיר מָצוֹר מִי נָחָנִי עַד־
אֱדוֹם: יב הֲלֹא־אֱלֹהִים זְנַחְתָּנוּ וְלֹא־תֵצֵא אֱלֹהִים
בְּצִבְאוֹתֵינוּ: יג הָבָה־לָּנוּ עֶזְרַת מִצָּר וְשָׁוְא
תְּשׁוּעַת אָדָם: יד בֵּאלֹהִים נַעֲשֶׂה־חָיִל וְהוּא
יָבוּס צָרֵינוּ:

קט א לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד מִזְמוֹר אֱלֹהֵי
תְהִלָּתִי אַל־תֶּחֱרַשׁ:
ב כִּי פִי רָשָׁע וּפִי־מִרְמָה עָלַי פָּתָחוּ דִּבְּרוּ אִתִּי
לָשׁוֹן

(ר) אודך וכו' כמדבר על נרת נלותנו אמר נטוח אלי כי לוך נעמים ה' נעל הרחמים מזסר תטיב לי נרוב רחמיך נגאולה שיהיו תחתי ותזמרך נלחמים ובזה אלי מתנחם על המוגע אלי כך מה שאלי מיגר הוא על ישראל הנולים על נרתם נחזרך הגלות כי נדול מעל כו' כחסר יבח נס"ד ·

(ה) כי גדול כו' הנה נספר רב פנינים ובמזמור י"ט ניזכרנו מאמר רבי יוחנן ז' רקיעים הם וילון רקיע שחקים זבול מעון מכון ערבות וילון אינו מסתם כלום אלא נכנס פתריות ויוצא ערבות רקיע נו תמה ולנבה נכנים ומולות שחקים שפש מלאכים שיחקים מן כו' וכתנגו כי אלו השבעה רקיעים אינם שבעה נלגלים של שבעה כוכבי לכת כי אם שכל הט' נלגלים נכל אלוקי הכוכבים והמזלות את כלם קרא רקיע ח' וכלם נפש זך אך מהשליט ומעלה הוא שחקים מתחיל הרוחניות נהדרנה ועל כן נזהר שהוא הרניעי שם נ"ה של מעלה · ונכח כל הענין אמר הנה נר לי על לורך נלות האחרון כי השבת לאחור ימיך הוא מדת חסד כי נדול מעל שמים אתר שם שרים של מעלה חסדך שהוא מעל נלוסם לנל יתנשו מלהנר ליסרחל ואפילו מדת חמת שהיא של רחמים הרחקת מיסרחל כי נר שחקים רחקה מהם

(ו) והנה מי יתן והיה חלאים הוא שכינה למעלה לנמרי כי היה לפי כנודה ולא שלו זה מכיתל מערבי כי עתה עוזב אלי את נרת ישראל ודוחק לה ואומר רומה על שמים חלאים ממה שעתה על כל האחץ כנודך והוא כי מקום המקדש הוא על כל האחץ שם כנידך : או יאמר רומה על שמים שתרת רוממותך על שמים הוא נשרים של מעלה והו לא תהיה כעוטיה נכותל מערבי כי אם על כל האחץ יהיה שבהפני החלוניים נכל האחץ יהיה כנודך שנכלה תהיה הקדושה (ז) ואם אין ניסרחל וכות עשה נשביל נדיקים שנגלות למתן יחלצון ידידיך הושיעה ימיך הושב לאחור מפני חויב ע"פ דרכך עכני על הנוגע אלי והו ועכני

(ח) ואיני חושש אולי אין לי מלכות לעתיד כי שם ליוכל מזרעי כאחש נן עמיחל ואין לעצמי שרשה כי הנה אלחים דנר נרוח קדשו ויאמר לי אעלוזה אחי כי אחי העיקר כי אחי אחלקה־שכם נם שלח נתחלקה לשבטים ונם עמק סוכות שהוא סוף נגול ח"י כאשר קנלנו כי אומרו מנהר מצרים הוא עמק סוכות שנ שעד כה לח הניע אחוס ח"י עד סוכות והו עמק סוכות אחרד לאחוס כי אז עד שם יניע האחוס (ט) ויש לי זכות אלהיהו מקושבי גלעד נעורי והנו לי גלעד ומנח אומר כי יש לי ניוור ממנשה נן חוקיהו שהחריב עולם הנה לי מנשה כי יקנל הוא יאחרך אשוכתו ונם לח יענר לי עון ירנעם נן נכט שאיבד את ישראל כי אפרים עתה הוא כענדי מעון רלאני הוא משיח נן אפרים ומה נם למסורת שהו הוא ונם אין ניוור לי על נוחי מאמר שהיתה קדשה נעיניט ונם לח נבוחי מנח לוט שהוליד אחיניה כי על כן יהודה שנח על אמר הוא מחוקקי לעתיד הנה כי לח לעגון נחשב לו (י) ונם לח על עניו מואב כי מואב סיר רחצי כי לח היה לי מואב כי אם כסיר לרחון שאם חיזו חלאה היתה לנפשי מחטא אחד רוחצה שם והחלאה נשארה דבוקה שם ונאח נפשי רחוקה ומטורפה והנו מואב סיר רחצי ועריהן היה מקום לומר כי הלא נרעות שמואל את דוד אחמוני היה חוזר לאחוריו נאומרו כי מנאינת עשו היה נו עד שאמר לו הב"ה שאם הוא אחמוני שים נו נאינת דין ורינו הוא עם יפה עינים שהורע על פי הסנהדרין אך עשו מה שהוא אחמוני הוא להרוג שלא כדין ונזה יאמר נם לא יהיה לי עיכוב על נאינת עשו שאני אחמוני כי אוקה הנאינה המתייפחת לנעל שהיא אלוקית מסתעף ממנה על עתלק שהוא נקוט נקמת ה' נם אחמוני נלי לירוף דין ומשפט כלומר כי על כן נתייפחה לי נאינה זו לינקם נם אני שהיא בי על פי הסנהדרין ממי שהיה נה מוחלטת ונם נה עלי פלשת אתרועע

(יא) ובמה אני נוטח שאוכה למשול נעמלק ומה נם נעיר שכעשתה ע"י קחת שלמה את נת פרעה כמ"ש ז"ל שאז נעץ נבריחל קנה כו' על כן אמר דוד הנסיון שים לי שאחנת נו הלא הוא שהשליטני ה' נזמן הזה נאחרו הוא סימן כי כן יעשה לי לעתיד וזהו מי יובילני עיר מנצר מי נחני עד אדום כי מי שעתה נחני עד אדום יובילני הוא לעתיד עיר מנצר :

(יב) הלא אלהים כו' משיבה רוח הקדש כחלו ישראל מדנריס ואומרים לפניו יתנרך הלא מהמור ירחה כי דוד הוא מושיענו ונו תלויה תשוענתנו ולא לנו על זה כי ירחה כי הלא אלהים וזאתנו כו' · ולנאח אל הענין נשית לב אל אומרו אלהים פעם שנית והיה די נרחשון אך אחרי אומרי אחי נזאתנו הרגיש כי הלא לא אל נבנל שכינה עמהם וכן נכל נלות לו"א מה שאני מתלונן הוא למה לא תשיש מרכנה לאלהוקך נשלחותיני כי אם נשנת השמים ד' מחנות שכינה והנו ולא תצא אלהים נשלחותיהו שתהיה אלהוקך נשלחותיהו (יג) ומאן אומר הנא זה תלוי נכשרונכם לו"א הנה לנו עזרת מצר לומר ידענו כי זה תלוי נמה שנדמה לאלברהם אלינו שעשית מרכנה מעט ממנו והוא שהיה לו כי נם יצחו הרע היה פעם עם ה' כי נם הוא היה עזר ליוה"ע כאמרם ז"ל על אומרו ואלאת את נתן לנבנו נאחן לפניך ולא נאמר לנו והנה זאת נם היה אחלת נקשתו וזהו הנה לנו עזרת מצר כי היצר הרע שהוא הצר החאיתי מעטו אחן לנו עזרה וזה ו עזרת מצר כעניו מי יחן והיה לנשם זה כו' שאמרו רבותינו ז"ל שאמר הקב"ה היה לכם לומר אחה חן וזה שאלתנו עתה כי לומר שנם זה נעזה אלינו כי נחיריים הנאינו לא נספיק כי הנה ושוא תשועת אדם (יד) ועל ידי כן נאלהים הוא שכינה נעשה חיל כי הזכיות שנעשה על ידי כן יהיו אלהים קדושים לאלהים וכאלו נו יאחרך נעשה חיל הוא אלהים שכל אלוה נעזה אלא אך והו לא נאחרך לכן אדם יעשה אלהאחנו כי שם והוא · שהוא החיל ההוא יבוס צרינו · חו ושוא תשועת אדם ליוסע אינרו אך נעזר אלהים נאלוה שייושענו נגד היצר הרע לייסרחל חיל האו והוא החיל ההוא יבוס צרינו :

קט (א) **למנצח** לדוד מזמור כו' הנה אהנרחה מרז"ל כי מזמור זה על עסו האחייחס אל נלות האחר ולפי זה יאחר כי להיות כוונת המזמור על זה יכלול כו כל הצרות שעברו עליהם ע"י ורע עשו הוא עמלק מאהלת מעשיו ע"י האן הרע עד נלות הלוה · ונאח אל הענין אמר למנצח לדוד כו' לומר כי הנה למה שעשוה לנדיק לא טוב והוא יוצא מאחיכתו ואקלל את עמלק כאדונו ריקה והנה היה אקהון פה לומ' כי על כן אולי לא טוב הדנ' נעיניו יע' וימנע ממנו רוח קדשו נאופן אלא יאמינו אל אהלהו יע' עוד נפיו לזה היחל ואמר למנצח כו' לומר שהוא למנצח אלהוך הוא מזמור ולא הפסו על אלקו את הו לא ואם שמזמור הוא לומ' ידעתי כי עם שאני אקלל את החויב ונעצם על ידי ידעתי כי למה שאתה אלהי אהלהי אתה כל כל אהלהיתי מאהלך נרוח קדשך שאל אחרם אלדנר ני אחיד על זה · או שעור הכתוב מה שלדוד הוא מזמור הוא כי למה שאתה אלהי אהלהי ואח שאני אקלל אלי אלהי כ"ל מרוח קדשך שעל כן אל אחרם קדשך כמדנר · או שיעור הכתוב למה שכלות אומרי כל זה הוא מאחך ע"י מה שרוח ה' דונר נו והיו נאינע ממני על היות דנרי קללות והו למנצח שהוא למי שהוא מנצח לדוד מזמור זה על כן ידעתי כי אהייחך אמיד אלהי אהלהיתי אל אחרם כי אם שאמיד אהלהך נאלהך על נאוני שהיות עמלק נעצם על ידי טוב נעיניך (ב) והטעם כי הוא רשוי לכך אלא הוא כי הנה פי רשע ופי מרמה עלי פתחו והוא כאלו אלי אלהים נלשון יחיד כאלו יחד כלם מדנריס ואומרים כי מזה היחל לאחוס להנר את ישראל שהיה נגלו' מדי ע"י האן הרע האחוסי כי הו היה עומד על ימין אחשורוס לנלע ולהפחיח והוא כי הנה אחר"ל כי האן ואחשורוס שניהם לנאם למרע לאחנ את ישראל כי נועלו שניהם אחנ את ישראל ואחשורוש והמן יענו לרמות אותם להומיסם לפעודת אחשורוש להאכילם והשקות אחר שכח ה' ולהושיע נעד פניה' וזכות להטטיקם וזה יאמר כי פי רשע הוא אחשורוש שניטל עצותו ב"ה ופי מרמה הוא המן אשר עשה נמרמה עלי פתחו ויעשו ערמת הסעודה ושניה' דנרו אתי לשון שקר כי האן אחר"ל שהי' מקנאם כמדנ' נמדרש חויח והיה מדנר על נאם כי לכנדם הי' נלנו ונם אחשורוש היה מדנר נם כי לכנדם היה עושה נאמור להם אלהיכם

לשון שקר : ג וּדְבָרֵי שִׂנְאָה סְבָבוּנִי וַיִּלָּחֲמוּנִי
חִנָּם : ד תַּחַת־אַהֲבָתִי יִשְׂטְנוּנִי וַאֲנִי תְפִלָּה :
ה וַיָּשִׁיתוּ עָלַי רָעָה תַּחַת טוֹבָה וְשִׂנְאָה תַּחַת
אַהֲבָתִי : ו הַפְקֵד עָלָיו רָשָׁע וְשָׂטָן יַעֲמֹד עַל־
יְמִינוֹ : ז בְּהִשָּׁפְטוֹ יֵצֵא רָשָׁע וּתְפִלָּתוֹ תִּהְיֶה
לְחַטָּאָה : ח יִהְיוּ יָמָיו מְעַטִּים פְּקֻדָּתוֹ יִקַּח אַחֵר :
ט יִהְיוּ בָנָיו יְתוֹמִים וְאִשְׁתּוֹ אַלְמָנָה : י וְנוֹעַ
יָנוּעוּ בָנָיו וְשָׁאָלוּ וְדָרְשׁוּ מֵחָרְבוֹתֵיהֶם : יא יִנֹּשׁ
נוֹשֶׁה לְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וְיָבְזּוּ זָרִים יְגִיעוֹ : יב אַל־יְהִי־
לוֹ מֹשֵׁךְ חָסֶד וְאַל־יְהִי חוֹנֵן לִיתוֹמָיו : יג יְהִי־
אַחֲרִיתוֹ לְהַכְרִית בְּדוֹר אַחֵר יִמַּח שְׁמָם : יד יִזָּכֵר
עֲוֹן אֲבוֹתָיו אֶל־יְהוָה וְחַטַּאת אִמּוֹ אַל־תִּמָּח :
טו יִהְיוּ נֶגֶד־יְהוָה תָּמִיד וְיַכְרֵת מֵאֶרֶץ זִכְרָם :
טז יַעַן אֲשֶׁר לֹא־זָכַר עֲשׂוֹת חֶסֶד וַיִּרְדֹּף אִישׁ־
עָנִי וְאֶבְיוֹן וְנִכְאֵה לֵבָב לְמוֹתֵת : יז וַיֶּאֱהַב קְלָלָה
וַתְּבוֹאֵהוּ וְלֹא־חָפֵץ בִּבְרָכָה וַתִּרְחַק מִמֶּנּוּ :
יח וַיִּלְבַּשׁ קְלָלָה כְּמַדּוֹ וַתָּבֹא כַמַּיִם בְּקִרְבּוֹ
וְכַשֶּׁמֶן בְּעַצְמוֹתָיו : יט תִּהִי־לוֹ כְּבֶגֶד יַעְטֶה־
וּלְמַזַּח תָּמִיד יַחְגְּרֶהָ : כ זֹאת ׀ פְּעֻלַּת שָׂטָנִי מֵאֵת
יְהוָה וְהַדֹּבְרִים רָע עַל־נַפְשִׁי : כא וְאַתָּה ׀ יְהוָה
אֲדֹנָי עֲשֵׂה־אִתִּי לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי־טוֹב חַסְדְּךָ
הַצִּילֵנִי : כב כִּי־עָנִי וְאֶבְיוֹן אָנֹכִי וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי :
כג כְּצֵל כְּנָטוֹתוֹ נֶהֱלָכְתִּי נִנְעַרְתִּי כָּאַרְבֶּה :
כד בָּרְכַי כָּשְׁלוּ מִצּוֹם וּבְשָׂרִי כָּחַשׁ מִשָּׁמֶן :
כה וַאֲנִי הָיִיתִי חֶרְפָּה לָהֶם יִרְאוּנִי יָנִיעוּן רָאשָׁם :

עזרני

כו עָזְרֵנִי יְהוָה אֱלֹהָי הוֹשִׁיעֵנִי כְּחַסְדֶּךָ :
כז וְיֵדְעוּ כִּי־יָדְךָ זֹאת יְהוָה עָשִׂיתָ אַתָּה :
כח יְקַלְלוּ הֵמָּה וְאַתָּה תְּבָרֵךְ קָמוּ וַיֵּבֹשׁוּ וְעַבְדְּךָ
יִשְׂמָח : כט יִלְבְּשׁוּ שׂוֹטְמַי כְּלִמָּה וְיַעְטְפוּ כַמְעִיל
בָּשְׁתָּם : ל אוֹדֶה יְהוָה מְאֹד בְּפִי וּבְתוֹךְ רַבִּים
אֲהַלְלֶנּוּ : לא כִּי יַעֲמֹד לִימִין אֶבְיוֹן לְהוֹשִׁיעַ
מִשֹּׁפְטֵי נַפְשׁוֹ :

קב

תְּפִלָּה לְעָנִי כִּי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי יְהוָה יִשְׁפֹּךְ שִׂיחוֹ :
ב יְהוָה שְׁמַע תְּפִלָּתִי וְשַׁוְעָתִי אֵלֶיךָ תָּבוֹא :
ג אַל־תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צַר־לִי הַטֵּה־
אֵלַי אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מַהֵר עֲנֵנִי : ד כִּי־כָלוּ
כָעָשָׁן יָמָי וְעַצְמוֹתַי כְּמוֹקֵד נִחָרוּ : ה הֻכָּה כָעֵשֶׂב
וַיִּבַשׁ לִבִּי כִּי־שָׁכַחְתִּי מֵאֲכוֹל לַחְמִי : ו מִקּוֹל
אַנְחָתִי דָּבְקָה עַצְמִי לִבְשָׂרִי : ז דָּמִיתִי לְקָאַת
מִדְבָּר הָיִיתִי כְּכוֹס חֳרָבוֹת : ח שָׁקַדְתִּי וָאֶהְיֶה
כְּצִפּוֹר בּוֹדֵד עַל־גָּג : ט כָּל־הַיּוֹם חֵרְפוּנִי אוֹיְבָי
מְהוֹלָלַי בִּי נִשְׁבָּעוּ : י כִּי אֵפֶר כַּלֶּחֶם אָכָלְתִּי
וְשִׁקֻּוַי בִּבְכִי מָסָכְתִּי : יא מִפְּנֵי זַעַמְךָ וְקִצְפֶּךָ
כִּי נְשָׂאתַנִי וַתַּשְׁלִיכֵנִי : יב יָמַי כְּצֵל נָטוּי
וַאֲנִי כָּעֵשֶׂב אִיבָשׁ : יג וְאַתָּה יְהוָה לְעוֹלָם תֵּשֵׁב
וְזִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר : יד אַתָּה תָקוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן כִּי
עֵת לְחֶנְנָהּ כִּי בָא מוֹעֵד : טו כִּי רָצוּ עֲבָדֶיךָ
אֶת־אֲבָנֶיהָ וְאֶת־עֲפָרָהּ יְחֹנֵנוּ : טז וְיִרְאוּ גוֹיִם
אֶת־שֵׁם יְהוָה וְכָל־מַלְכֵי הָאָרֶץ אֶת־כְּבוֹדֶךָ :
יז כִּי־בָנָה יְהוָה צִיּוֹן נִרְאָה בִּכְבוֹדוֹ : יח פָּנָה
אֶל־תְּפִלַּת הָעַרְעָר וְלֹא בָזָה אֶת־תְּפִלָּתָם :
יט תִּכָּתֵב זֹאת לְדוֹר אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא יְהַלֶּל־יָהּ :
כ כִּי הִשְׁקִיף מִמְּרוֹם קָדְשׁוֹ יְהוָה מִשָּׁמַיִם אֶל־
אֶרֶץ הִבִּיט : כא לִשְׁמֹעַ אֶנְקַת אָסִיר לְפַתֵּחַ בְּנֵי
תְמוּתָה : כב לְסַפֵּר בְּצִיּוֹן שֵׁם יְהוָה וּתְהִלָּתוֹ
בִּירוּשָׁלָ‍ִם : כג בְּהִקָּבֵץ עַמִּים יָחַד וּמַמְלָכוֹת
לַעֲבֹד אֶת־יְהוָה : כד עִנָּה בַדֶּרֶךְ כֹּחִי קִצַּר יָמָי :
כה אֹמַר אֵלִי אַל־תַּעֲלֵנִי בַּחֲצִי יָמַי בְּדוֹר דּוֹרִים
שְׁנוֹתֶיךָ : כו לְפָנִים הָאָרֶץ יָסַדְתָּ וּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ
שָׁמָיִם : כז הֵמָּה יֹאבֵדוּ וְאַתָּה תַּעֲמֹד וְכֻלָּם כַּבֶּגֶד
יִבְלוּ כַּלְבוּשׁ תַּחֲלִיפֵם וְיַחֲלֹפוּ : כח וְאַתָּה הוּא
וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתַּמּוּ : כט בְּנֵי עֲבָדֶיךָ יִשְׁכֹּנוּ
וְזַרְעָם לְפָנֶיךָ יִכּוֹן :

לדוד

לְדָוִד מִזְמוֹר לְאָסָף כֹּה־אָמַר אֱלֹהִים לְרָשָׁע
מַה־לְּךָ לְסַפֵּר חֻקָּי וַתִּשָּׂא בְרִיתִי עָלֶיךָ פִּיךָ :
ג וְאַתָּה שָׂנֵאתָ מוּסָר וַתַּשְׁלֵךְ דְּבָרַי אָחוֹר :
ד אִם־רָאִיתָ גַּנָּב וַתִּרֶץ עִמּוֹ וְעִם־מְנָאֲפִים חֶלְקֶךָ :
ה פִּיךָ שָׁלַחְתָּ בָרָע וּלְשׁוֹנְךָ תִּצְמֹד מִרְמָה :
ו תֵּשֵׁב בְּאָחִיךָ תְּדַבֵּר בֶּן־אִמְּךָ תִּתֵּן דֹּפִי :
ז אֵלֶּה עָשִׂיתָ וְהֶחֱרַשְׁתִּי דָּמִיתָ הֱיוֹת אֶהְיֶה כָמוֹךָ
אוֹכִיחֲךָ וְאֶעֶרְכָה לְעֵינֶיךָ : ח בִּינוּ־נָא זֹאת שִׁכְחֵי
אֱלוֹהַּ פֶּן־אֶטְרֹף וְאֵין מַצִּיל : ט זֹבֵחַ תּוֹדָה יְכַבְּדָנְנִי
וְשָׂם דֶּרֶךְ אַרְאֶנּוּ בִּישׁוּעַת אֱלֹהִים :

לאסף

לְאָסָף אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת־אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים
יִשְׁפֹּט : ב עַד־מָתַי תִּשְׁפְּטוּ־עָוֶל וּפְנֵי רְשָׁעִים
תִּשְׂאוּ סֶלָה : ג שִׁפְטוּ־דַל וְיָתוֹם עָנִי וָרָשׁ הַצְדִּיקוּ :
ד פַּלְּטוּ דַל וְאֶבְיוֹן מִיַּד רְשָׁעִים הַצִּילוּ : ה לֹא
יָדְעוּ וְלֹא יָבִינוּ בַּחֲשֵׁכָה יִתְהַלָּכוּ יִמּוֹטוּ כָּל־
מוֹסְדֵי אָרֶץ : ו אֲנִי אָמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי
עֶלְיוֹן כֻּלְּכֶם : ז אָכֵן כְּאָדָם תְּמוּתוּן וּכְאַחַד
הַשָּׂרִים תִּפֹּלוּ : ח קוּמָה אֱלֹהִים שָׁפְטָה הָאָרֶץ
כִּי־אַתָּה תִנְחַל בְּכָל־הַגּוֹיִם :

שיר מזמור לאסף

שִׁיר מִזְמוֹר לְאָסָף אֱלֹהִים אַל־דֳּמִי לָךְ אַל־תֶּחֱרַשׁ
וְאַל־תִּשְׁקֹט אֵל : ב כִּי הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ יֶהֱמָיוּן
וּמְשַׂנְאֶיךָ נָשְׂאוּ רֹאשׁ : ג עַל־עַמְּךָ יַעֲרִימוּ סוֹד
וְיִתְיָעֲצוּ עַל־צְפוּנֶיךָ : ד אָמְרוּ לְכוּ וְנַכְחִידֵם
מִגּוֹי וְלֹא־יִזָּכֵר שֵׁם־יִשְׂרָאֵל עוֹד : ה כִּי נוֹעֲצוּ
לֵב יָחַד עָלֶיךָ בְּרִית יִכְרֹתוּ : ו אָהֳלֵי אֱדוֹם
וְיִשְׁמְעֵאלִים מוֹאָב וְהַגְרִים : ז גְּבָל וְעַמּוֹן
וַעֲמָלֵק פְּלֶשֶׁת עִם־יֹשְׁבֵי צוֹר : ח גַּם־אַשּׁוּר נִלְוָה
עִמָּם הָיוּ זְרוֹעַ לִבְנֵי־לוֹט סֶלָה : ט עֲשֵׂה־לָהֶם
כְּמִדְיָן כְּסִיסְרָא כְיָבִין בְּנַחַל קִישׁוֹן : י נִשְׁמְדוּ
בְעֵין דֹּר הָיוּ דֹמֶן לָאֲדָמָה : יא שִׁיתֵמוֹ נְדִיבֵמוֹ
כְּעוֹרֵב וּכְזְאֵב וּכְזֶבַח וּכְצַלְמֻנָּע כָּל־נְסִיכֵמוֹ :
יב אֲשֶׁר אָמְרוּ נִירָשָׁה לָּנוּ אֶת־נְאוֹת אֱלֹהִים :
יג אֱלֹהַי שִׁיתֵמוֹ כַגַּלְגַּל כְּקַשׁ לִפְנֵי רוּחַ : יד כְּאֵשׁ
תִּבְעַר־יָעַר וּכְלֶהָבָה תְּלַהֵט הָרִים : טו כֵּן תִּרְדְּפֵם
בְּסַעֲרָתֶךָ וּבְסוּפָתְךָ תְבַהֲלֵם : טז מַלֵּא פְנֵיהֶם
קָלוֹן וְיְבַקְשׁוּ שִׁמְךָ יְהוָה : יז יֵבֹשׁוּ וְיִבָּהֲלוּ עֲדֵי־
עַד וְיַחְפְּרוּ וְיֹאבֵדוּ : יח וְיֵדְעוּ כִּי־אַתָּה שִׁמְךָ
יְהוָה לְבַדֶּךָ עֶלְיוֹן עַל־כָּל־הָאָרֶץ :

לבני קרח

לַמְנַצֵּחַ עַל־הַגִּתִּית לִבְנֵי־קֹרַח מִזְמוֹר : ב מַה־
יְדִידוֹת מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יְהוָה צְבָאוֹת : ג נִכְסְפָה וְגַם־
כָּלְתָה נַפְשִׁי לְחַצְרוֹת יְהוָה לִבִּי וּבְשָׂרִי יְרַנְּנוּ
אֶל־אֵל חָי : ד גַּם־צִפּוֹר מָצְאָה בַיִת וּדְרוֹר קֵן לָהּ
אֲשֶׁר־שָׁתָה אֶפְרֹחֶיהָ אֵת מִזְבְּחוֹתֶיךָ יְהוָה צְבָאוֹת
מַלְכִּי וֵאלֹהָי : ה אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ
סֶלָה : ו אַשְׁרֵי אָדָם עוֹז־לוֹ בָךְ מְסִלּוֹת בִּלְבָבָם :
ז עֹבְרֵי בְעֵמֶק הַבָּכָא מַעְיָן יְשִׁיתוּהוּ גַּם־בְּרָכוֹת
יַעְטֶה מוֹרֶה : ח יֵלְכוּ מֵחַיִל אֶל־חָיִל יֵרָאֶה אֶל־
אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן : ט יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת שִׁמְעָה
תְפִלָּתִי הַאֲזִינָה אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה : י מָגִנֵּנוּ רְאֵה
אֱלֹהִים וְהַבֵּט פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ : יא כִּי טוֹב יוֹם בַּחֲצֵרֶיךָ
מֵאָלֶף בָּחָרְתִּי הִסְתּוֹפֵף בְּסַף־בֵּיתאֱלֹהַי מִדָּחֳקֵי
רֶשַׁע : יב כִּי שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן יְהוָה אֱלֹהִים חֵן וְכָבוֹד
יִתֵּן יְהוָה לֹא יִמְנַע־טוֹב לַהֹלְכִים בְּתָמִים : יג יְהוָה
צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ :

לבני קרח

לִבְנֵי־קֹרַח מִזְמוֹר רָצִיתָ יְהוָה אַרְצֶךָ שַׁבְתָּ
שְׁבוּת יַעֲקֹב : ב נָשָׂאתָ עֲוֹן עַמֶּךָ כִּסִּיתָ כָל־
חַטָּאתָמוֹ סֶלָה : ג אָסַפְתָּ כָל־עֶבְרָתֶךָ הֵשִׁיבוֹתָ
מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ : ד שׁוּבֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְהָפֵר כַּעַסְךָ
עִמָּנוּ : ה הַלְעוֹלָם תֶּאֱנַף בָּנוּ תִּמְשֹׁךְ אַפְּךָ לְדֹר
וָדֹר : ו הֲלוֹא־אַתָּה תָּשׁוּב תְּחַיֵּנוּ וְעַמְּךָ יִשְׂמְחוּ
בָךְ : ז הַרְאֵנוּ יְהוָה חַסְדֶּךָ וְיֶשְׁעֲךָ תִּתֶּן־לָנוּ :
ח אֶשְׁמְעָה מַה־יְדַבֵּר הָאֵל יְהוָה כִּי יְדַבֵּר שָׁלוֹם
אֶל־עַמּוֹ וְאֶל־חֲסִידָיו וְאַל־יָשׁוּבוּ לְכִסְלָה : ט אַךְ
קָרוֹב לִירֵאָיו יְשׁוּעָתוֹ לִשְׁכֹּן כָּבוֹד בְּאַרְצֵנוּ :
י חֶסֶד וֶאֱמֶת נִפְגָּשׁוּ צֶדֶק וְשָׁלוֹם נָשָׁקוּ : יא אֱמֶת
מֵאֶרֶץ תִּצְמָח וְצֶדֶק מִשָּׁמַיִם נִשְׁקָף : יב גַּם־יְהוָה
יִתֵּן הַטּוּב וְאַרְצֵנוּ תִּתֵּן יְבוּלָהּ : יג צֶדֶק לְפָנָיו
יְהַלֵּךְ וְיָשֵׂם לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו :

תפלה לדוד

תְּפִלָּה לְדָוִד הַטֵּה יְהוָה אָזְנְךָ עֲנֵנִי כִּי עָנִי
וְאֶבְיוֹן אָנֹכִי : ב שָׁמְרָה נַפְשִׁי כִּי חָסִיד אָנִי
הוֹשַׁע עַבְדְּךָ אַתָּה אֱלֹהַי הַבּוֹטֵחַ אֵלֶיךָ : ג חָנֵּנִי
אֲדֹנָי אֵלֶיךָ אֶקְרָא כָל־הַיּוֹם : ד שַׂמֵּחַ נֶפֶשׁ עַבְדֶּךָ
כִּי אֵלֶיךָ אֲדֹנָי נַפְשִׁי אֶשָּׂא : ה כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב
וְסַלָּח וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קֹרְאֶיךָ : ו הַאֲזִינָה יְהוָה
תְּפִלָּתִי וְהַקְשִׁיבָה בְּקוֹל תַּחֲנוּנָי : ז בְּיוֹם צָרָתִי
אֶקְרָאֶךָּ כִּי תַעֲנֵנִי : ח אֵין־כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים אֲדֹנָי
וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ : ט כָּל־גּוֹיִם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יָבוֹאוּ
וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי וְיִכְבְּדוּ לִשְׁמֶךָ : י כִּי גָדוֹל
אַתָּה וְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ : יא הוֹרֵנִי
יְהוָה דַּרְכֶּךָ אֲהַלֵּךְ בַּאֲמִתֶּךָ יַחֵד לְבָבִי לְיִרְאָה
שְׁמֶךָ : יב אוֹדְךָ אֲדֹנָי אֱלֹהַי בְּכָל־לְבָבִי וַאֲכַבְּדָה
שִׁמְךָ לְעוֹלָם : יג כִּי חַסְדְּךָ גָּדוֹל עָלָי וְהִצַּלְתָּ
נַפְשִׁי מִשְּׁאוֹל תַּחְתִּיָּה : יד אֱלֹהִים זֵדִים קָמוּ עָלַי
וַעֲדַת עָרִיצִים בִּקְשׁוּ נַפְשִׁי וְלֹא שָׂמוּךָ לְנֶגְדָּם :
טו וְאַתָּה אֲדֹנָי אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־
חֶסֶד וֶאֱמֶת : טז פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵּנִי תְּנָה עֻזְּךָ לְעַבְדֶּךָ
וְהוֹשִׁיעָה לְבֶן־אֲמָתֶךָ : יז עֲשֵׂה עִמִּי אוֹת לְטוֹבָה
וְיִרְאוּ שֹׂנְאַי וְיֵבֹשׁוּ כִּי־אַתָּה יְהוָה עֲזַרְתַּנִי
וְנִחַמְתָּנִי :

לבני קרח

לִבְנֵי־קֹרַח מִזְמוֹר שִׁיר יְסוֹדָתוֹ בְּהָרֵי־קֹדֶשׁ :
ב אֹהֵב יְהוָה שַׁעֲרֵי־צִיּוֹן מִכֹּל מִשְׁכְּנוֹת יַעֲקֹב :
ג נִכְבָּדוֹת מְדֻבָּר־בָּךְ עִיר הָאֱלֹהִים סֶלָה : ד אַזְכִּיר
רָהַב וּבָבֶל לְיֹדְעָי הִנֵּה פְלֶשֶׁת וְצוֹר עִם־כּוּשׁ זֶה
יֻלַּד־שָׁם : ה וּלְצִיּוֹן יֵאָמַר אִישׁ וְאִישׁ יֻלַּד־בָּהּ
וְהוּא יְכוֹנְנֶהָ עֶלְיוֹן : ו יְהוָה יִסְפֹּר בִּכְתוֹב עַמִּים
זֶה יֻלַּד־שָׁם סֶלָה : ז וְשָׁרִים כְּחֹלְלֵי כָל־מַעְיָנוֹתַי
בָּךְ :

שיר מזמור לבני קרח

שִׁיר מִזְמוֹר לִבְנֵי־קֹרַח לַמְנַצֵּחַ עַל־מָחֲלַת לְעַנּוֹת
מַשְׂכִּיל לְהֵימָן הָאֶזְרָחִי : ב יְהוָה אֱלֹהֵי יְשׁוּעָתִי
יוֹם צָעַקְתִּי בַלַּיְלָה נֶגְדֶּךָ : ג תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתִי
הַטֵּה אָזְנְךָ לְרִנָּתִי : ד כִּי שָׂבְעָה בְרָעוֹת נַפְשִׁי
וְחַיַּי לִשְׁאוֹל הִגִּיעוּ : ה נֶחְשַׁבְתִּי עִם־יוֹרְדֵי בוֹר
הָיִיתִי כְּגֶבֶר אֵין אֱיָל : ו בַּמֵּתִים חָפְשִׁי כְּמוֹ חֲלָלִים
שֹׁכְבֵי קֶבֶר אֲשֶׁר לֹא־זָכַרְתָּם עוֹד וְהֵם מִיָּדְךָ נִגְזָרוּ :
ז שַׁתַּנִי בְּבוֹר תַּחְתִּיּוֹת בְּמַחֲשַׁכִּים בִּמְצוֹלוֹת :
ח עָלַי סָמְכָה חֲמָתֶךָ וְכָל־מִשְׁבָּרֶיךָ עִנִּיתָ סֶלָה :
ט הִרְחַקְתָּ מְיֻדָּעַי מִמֶּנִּי שַׁתַּנִי תוֹעֵבוֹת לָמוֹ
כָּלוּא וְלֹא אֵצֵא : י עֵינִי דָאֲבָה מֵעֹנִי קְרָאתִיךָ יְהוָה
בְּכָל־יוֹם שִׁטַּחְתִּי אֵלֶיךָ כַּפָּי : יא הֲלַמֵּתִים תַּעֲשֶׂה
פֶלֶא אִם־רְפָאִים יָקוּמוּ יוֹדוּךָ סֶלָה : יב הֲיְסֻפַּר
בַּקֶּבֶר חַסְדֶּךָ אֱמוּנָתְךָ בָּאֲבַדּוֹן : יג הֲיִוָּדַע בַּחֹשֶׁךְ
פִּלְאֶךָ וְצִדְקָתְךָ בְּאֶרֶץ נִשְׁיָה : יד וַאֲנִי אֵלֶיךָ יְהוָה
שִׁוַּעְתִּי וְבַבֹּקֶר תְּפִלָּתִי תְקַדְּמֶךָּ : טו לָמָה יְהוָה
תִּזְנַח נַפְשִׁי תַּסְתִּיר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי : טז עָנִי אֲנִי
וְגוֹסֵעַ מִנֹּעַר אֶסְבֹּל אִמֵּיתָתֶךָ אָפוּנָה : יז עָלַי
עָבְרוּ חֲרוֹנֶיךָ בִּעוּתֶיךָ צִמְּתוּתְנִי : יח סַבּוּנִי כַמַּיִם
הַיּוֹם כֻּלָּם יָחַד הִקִּפוּ עָלָי : יט הִרְחַקְתָּ מִמֶּנִּי אֹהֵב
וְרֵעַ מְיֻדָּעַי מַחְשָׁךְ :

לאיתן

לְאֵיתָן הָאֶזְרָחִי מַשְׂכִּיל חַסְדֵי יְהוָה עוֹלָמִים
אָשִׁירָה לְדֹר וָדֹר אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי : ב כִּי אָמַרְתִּי
עוֹלָם חֶסֶד יִבָּנֶה בַּשָּׁמַיִם תָּכִין אֱמוּנָתְךָ בָּהֶם :
ג כָּרַתִּי בְרִית לִבְחִירִי נִשְׁבַּעְתִּי לְדָוִד עַבְדִּי :
ד עַד־עוֹלָם אָכִין זַרְעֶךָ וּבָנִיתִי לְדֹר וָדֹר כִּסְאֶךָ סֶלָה :
ה וְיוֹדוּ שָׁמַיִם פִּלְאֲךָ יְהוָה אַף אֱמוּנָתְךָ בִּקְהַל
קְדֹשִׁים : ו כִּי מִי בַשַּׁחַק יַעֲרֹךְ לַיהוָה יִדְמֶה לַיהוָה
בִּבְנֵי אֵלִים : ז אֵל נַעֲרָץ בְּסוֹד קְדֹשִׁים רַבָּה וְנוֹרָא
עַל כָּל־סְבִיבָיו : ח יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי כָמוֹךָ
חָסִין יָהּ וֶאֱמוּנָתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ : ט אַתָּה מוֹשֵׁל בְּגֵאוּת
הַיָּם בְּשׂוֹא גַלָּיו אַתָּה תְשַׁבְּחֵם : י אַתָּה דִכִּיתָ כֶחָלָל
בִּזְרוֹעַ עֻזְּךָ פִּזַּרְתָּ אוֹיְבֶיךָ : יא לְךָ שָׁמַיִם אַף־לְךָ
אָרֶץ תֵּבֵל וּמְלֹאָהּ אַתָּה יְסַדְתָּם : יב צָפוֹן וְיָמִין
אַתָּה בְרָאתָם תָּבוֹר וְחֶרְמוֹן בְּשִׁמְךָ יְרַנֵּנוּ : יג לְךָ
זְרוֹעַ עִם־גְּבוּרָה תָּעֹז יָדְךָ תָּרוּם יְמִינֶךָ : יד צֶדֶק
וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאֶךָ חֶסֶד וֶאֱמֶת יְקַדְּמוּ פָנֶיךָ :
טו אַשְׁרֵי הָעָם יוֹדְעֵי תְרוּעָה יְהוָה בְּאוֹר פָּנֶיךָ
יְהַלֵּכוּן : טז בְּשִׁמְךָ יָגִילוּן כָּל־הַיּוֹם וּבְצִדְקָתְךָ
יָרוּמוּן : יז כִּי תִפְאֶרֶת עֻזָּמוֹ אָתָּה וּבִרְצוֹנְךָ תָּרִים
קַרְנֵנוּ : יח כִּי לַיהוָה מָגִנֵּנוּ וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מַלְכֵּנוּ :
יט אָז דִּבַּרְתָּ בְחָזוֹן לַחֲסִידֶיךָ וַתֹּאמֶר שִׁוִּיתִי עֵזֶר
עַל־גִּבּוֹר הֲרִימוֹתִי בָחוּר מֵעָם : כ מָצָאתִי דָּוִד עַבְדִּי
בְּשֶׁמֶן קָדְשִׁי מְשַׁחְתִּיו : כא אֲשֶׁר יָדִי תִּכּוֹן עִמּוֹ
אַף זְרוֹעִי תְאַמְּצֶנּוּ : כב לֹא־יִשָּׁא אוֹיֵב בּוֹ וּבֶן־עַוְלָה
לֹא יְעַנֶּנּוּ : כג וְכָתַתִּי מִפָּנָיו צָרָיו וּמְשַׂנְאָיו אֶגּוֹף :
כד וֶאֱמוּנָתִי וְחַסְדִּי עִמּוֹ וּבְשְׁמִי תָּרוּם קַרְנוֹ :
כה וְשַׂמְתִּי בַיָּם יָדוֹ וּבַנְּהָרוֹת יְמִינוֹ : כו הוּא יִקְרָאֵנִי
אָבִי אָתָּה אֵלִי וְצוּר יְשׁוּעָתִי : כז אַף אֲנִי בְּכוֹר
אֶתְּנֵהוּ עֶלְיוֹן לְמַלְכֵי אָרֶץ : כח לְעוֹלָם אֶשְׁמָר־לוֹ
חַסְדִּי וּבְרִיתִי נֶאֱמָנָה לוֹ : כט וְשַׂמְתִּי לָעַד זַרְעוֹ
וְכִסְאוֹ כִּימֵי שָׁמָיִם : ל אִם־יַעַזְבוּ בָנָיו תּוֹרָתִי
וּבְמִשְׁפָּטַי לֹא יֵלֵכוּן : לא אִם־חֻקּוֹתַי יְחַלֵּלוּ
וּמִצְוֹתַי לֹא יִשְׁמֹרוּ : לב וּפָקַדְתִּי בְשֵׁבֶט פִּשְׁעָם
וּבִנְגָעִים עֲוֹנָם : לג וְחַסְדִּי לֹא אָפִיר מֵעִמּוֹ וְלֹא
אֲשַׁקֶּר בֶּאֱמוּנָתִי : לד לֹא אֲחַלֵּל בְּרִיתִי וּמוֹצָא
שְׂפָתַי לֹא אָשְׁנֶה : לה אַחַת נִשְׁבַּעְתִּי בְקָדְשִׁי אִם־
לְדָוִד אֲכַזֵּב : לו זַרְעוֹ לְעוֹלָם יִהְיֶה וְכִסְאוֹ כַּשֶּׁמֶשׁ
נֶגְדִּי : לז כְּיָרֵחַ יִכּוֹן עוֹלָם וְעֵד בַּשַּׁחַק נֶאֱמָן סֶלָה :
לח וְאַתָּה זָנַחְתָּ וַתִּמְאָס הִתְעַבַּרְתָּ עִם־מְשִׁיחֶךָ :
לט נִאַרְתָּ בְּרִית עַבְדֶּךָ חִלַּלְתָּ לָאָרֶץ נִזְרוֹ : מ פָּרַצְתָּ
כָּל־גְּדֵרוֹתָיו שַׂמְתָּ מִבְצָרָיו מְחִתָּה : מא שַׁסֻּהוּ כָּל־
עֹבְרֵי דָרֶךְ הָיָה חֶרְפָּה לִשְׁכֵנָיו : מב הֲרִימוֹתָ יְמִין
צוֹרְרָיו הִשְׂמַחְתָּ כָּל־אוֹיְבָיו : מג אַף תָּשִׁיב צוּר
חַרְבּוֹ וְלֹא־קַמְתָּהוּ בַּמִּלְחָמָה : מד הִשְׁבַּתּוֹ מִטְּהָרוֹ
וְכִסְאוֹ לָאָרֶץ מָגָלָה : מה קִצַּרְתָּ יְמֵי עֲלוּמָיו
הֶעֱטִיתָ עָלָיו קָלוֹן סֶלָה : מו עַד־מָתַי יְהוָה תִּסָּתֵר
לָנֶצַח תִּבְעַר כָּאֵשׁ חֲמָתֶךָ : מז זְכָר־אֲנִי מֶה־חָלֶד
עַל־מָה בָּטְלָה כָּל־בְּנֵי אָדָם : מח מִי־גֶבֶר יִחְיֶה וְלֹא
יִרְאֶה־מָּוֶת יְמַלֵּט נַפְשׁוֹ מִיַּד־שְׁאוֹל סֶלָה : מט אַיֵּה
חַסְדֶּיךָ רִאשֹׁנִים אֲדֹנָי נִשְׁבַּעְתָּ לְדָוִד בֶּאֱמוּנָתֶךָ :
נ זְכֹר אֲדֹנָי חֶרְפַּת עֲבָדֶיךָ שְׂאֵתִי בְחֵיקִי כָּל־רַבִּים
עַמִּים : נא אֲשֶׁר חֵרְפוּ אוֹיְבֶיךָ יְהוָה אֲשֶׁר חֵרְפוּ
עִקְבוֹת מְשִׁיחֶךָ : נב בָּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

ספר שלישי

תפלה למשה איש האלהים

תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה
הָיִיתָ לָנוּ בְּדֹר וָדֹר : ב בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל
אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל : ג תָּשֵׁב
אֱנוֹשׁ עַד־דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי אָדָם : ד כִּי אֶלֶף
שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה
בַלָּיְלָה : ה זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בֹקֶר כֶּחָצִיר יַחֲלֹף :
ו בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ : ז כִּי כָלִינוּ
בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ : ח שַׁתָּ עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ
עֲלֻמֵנוּ לְמָאוֹר פָּנֶיךָ : ט כִּי כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ
כִּלִּינוּ שָׁנֵינוּ כְּמוֹ הֶגֶה : י יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים
שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן
כִּי־גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה : יא מִי יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ
עֶבְרָתֶךָ : יב לִמְנוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבִא לְבַב חָכְמָה :
יג שׁוּבָה יְהוָה עַד־מָתָי וְהִנָּחֵם עַל־עֲבָדֶיךָ : יד שַׂבְּעֵנוּ
בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וְנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל־יָמֵינוּ : טו שַׂמְּחֵנוּ
כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה : טז יֵר

כו עָזְרֵנִי יְהוָה אֱלֹהָי הוֹשִׁיעֵנִי כְּחַסְדֶּךָ׃ כז וְיֵדְעוּ
כִּי־יָדְךָ זֹּאת אַתָּה יְהוָה עָשִׂיתָהּ׃ כח יְקַלְלוּ הֵמָּה
וְאַתָּה תְּבָרֵךְ קָמוּ וַיֵּבֹשׁוּ וְעַבְדְּךָ יִשְׂמָח׃
כט יִלְבְּשׁוּ שׂוֹטְנַי כְּלִמָּה וְיַעְטוּ כַמְעִיל בָּשְׁתָּם׃
ל אוֹדֶה יְהוָה מְאֹד בְּפִי וּבְתוֹךְ רַבִּים אֲהַלְלֶנּוּ׃
לא כִּי־יַעֲמֹד לִימִין אֶבְיוֹן לְהוֹשִׁיעַ מִשֹּׁפְטֵי נַפְשׁוֹ׃

קי א לְדָוִד מִזְמוֹר נְאֻם יְהוָה ׀ לַאדֹנִי שֵׁב
לִימִינִי עַד־אָשִׁית אֹיְבֶיךָ הֲדֹם
לְרַגְלֶיךָ׃ ב מַטֵּה עֻזְּךָ יִשְׁלַח יְהוָה מִצִּיּוֹן רְדֵה
בְּקֶרֶב אֹיְבֶיךָ׃ ג עַמְּךָ נְדָבֹת בְּיוֹם חֵילֶךָ בְּהַדְרֵי־
קֹדֶשׁ מֵרֶחֶם מִשְׁחָר לְךָ טַל יַלְדֻתֶיךָ׃ ד נִשְׁבַּע
יְהוָה ׀ וְלֹא יִנָּחֵם אַתָּה־כֹהֵן לְעוֹלָם עַל־דִּבְרָתִי
מַלְכִּי־צֶדֶק׃ ה אֲדֹנָי עַל־יְמִינְךָ מָחַץ בְּיוֹם־אַפּוֹ
מְלָכִים׃ ו יָדִין בַּגּוֹיִם מָלֵא גְוִיּוֹת מָחַץ רֹאשׁ עַל־
אֶרֶץ רַבָּה׃ ז מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ יִשְׁתֶּה עַל־כֵּן יָרִים
ראש

כך על הכוונע על עצמי לבקש הלא הוא שאתה אלהים ה' עשה אתי
למען שמך כי טוב חסדך הצילני עם היותי בלתי כדאי (כב) כי הלא
רחם כי עני ואביון אני כו' כמדובר עד סוף פסוק נרכי כו' וכך אחר
שכל כך הוספלתי עד גדר שותי הייתי חלפה להם כו' (כג) עתה
הנני כאלו הגעתי עד פרק האיסה
ורחוי תקרח אלהי כי על המתים
לו החשובי כמתים מכבה שמו יתברך
ולכן עזרני ה' בזה שהנעתי לל
גדר תקרח אלהי שהוא שעודני
בגלות תיטיב לי ומאליך גם הושיעני
כחסדך גם אלו תעשה להם דבר
(כז) והעור הוא שידעו כי זאת
גלותי ורעתי יך היא שעשתה
לי ולא מהם היה לי כי אם שאתה ה'
עשיתה כן יאמרו ידם רמה (כח)
וזה בזה שיקללו המה ואתה תברך
ויקומו להרע לי ויבושו ועבדך ישמח
כי בזה יכירו כי ה' תחנו ועתה
יאמרו אם כן חיפה כל אשר הרעמו
למו מה' יפח על אשמותם והרחיה כי
עתה שידרו עד דכא מרחם עליהם
(כט) והז ילבשו שוטני כלמה על
כל מה שהרעו לי כאשר בוש ניהון
קישר בפסוק התיעוך ונקתי נקמתי
בחדוש ניך עתי ישראל וגם אלו יודו
ויאמרו בפיהם כי בושו מפעשיהם
אשר עשו למו הלא יעטו כמעיל נפשי'
בושתם אלו ידברו נגדמו (ל)
ודי לי כי תודה ה' מאד בפי והוא כי טרם הכישל כי ידך זאת כו' בחיזה
הטבה שהייתי מרגיש מאשר היה מטיב לי הוא יתברך לא ערבתי לל לבי
להודות בפה אלו אם ס' כי ילעיגו לי ויהיה אם שמים מתחלל חלילה
בחרופיהם לך עתה בעשותך מלכנו יכירו כי עמנו תחה ויבושו ויכלמו:
אודה ה' כו' תחרי תומרו כל מה שכנסת ישראל שבגלות מחלה פני
לל תמיד יחוננו ויגילנו מעקת תויב תאר מה תומר אם כל זה
לינו סוה לי והגלות הולך ומשך על כן מסיים ותומר גם שחיני נעבה
עם היותי תמיד מבקש ממנו יתברך שינחלני לין לריך לומר שלא לקוץ
לל מדרבת תודה ה' על שהוא מאד בפי שויכני להיות שמו שגור בפי
תמיד בהתפללי גם שחיני נעבה ועל זה לפילו בתוך רגיש להללנו ולא
לחנם פן יאמרו כי לל נחשבתי ליעמות (לא) והטעם הוא כי הגלות
הוא ליכלל הנפש ממשפט נהיפם ע"י נרת הגוף והזו כי יעמוד לימין
לחניון התלוי לכל טוב בגלות כדי להושיעו משופטי נפשו הם המלחכי
חבלה העושים שפטים בנפשו בנהיפם מושיע' על ידי הגלות מהם והוא
מה שאמרו ז"ל שהגלות הוא תחת נהיפם ואומרו לימין לחניון הוא כי הנה
לאמרו רז"ל על פסוק יפול מלדך אלף וכו' שהם מלאכי חבלה המתדבקים
לל האדם בחיין ורלוו לעיס לב למה לל השמאל נתנו האלף והרבבה
לל הימין ואחשבה כי לל מקום היותר קדוש שם החלונים מתדבקים
יותר כנודע מרז"ל הני מלאי דרבנן דבלו מפייהו הוי ועל כן מרגיש לל
הימין והנכון כי הם כחות היצוניים לשר יעשה לותם האדם בחשמותיו
כי הן הם המסבניס והדניס לותו בנהיפם ועל כן יאמר כי יעמוד לימין
לחניון לשר שם עיקר שופטי נפשו על חשמותיו ועל ידי הגלות לשר בו
הוא לחניון יפיל מיתינו הרבבה ויעמוד הוא יתברך ויבטלם להושיע
לותו מהיותו נשפט בנהיפם על ידם כי יתמרקו בגלות ועוד חינם:

קי א) **לדוד** מזמור נאם ה' וכו' הנה תרז"ל שאחל שם בן
נח לחליעזר ספר לי איך הרג אברהם
ארבעה מלכים גדולים וחיילותיהם ויאמר הענד הוא כי נאם ה' היה
לאדוני אברהם שב לימיני וכו' והלא כמו זר נאמר שאומרו לדוד מזמור כי
מה לדוד בזה על כן לחשבה על פי דרכם כי מעתה היה דוד מתחזק
ובוטח על ישועת ה' אשר יעשה לו לעתיד כי הוא דוד הוא משיח והוא
בחה שכתוב בגיחור התורה כי אשר נתן ה' ד' מלכים ההם
הגדולים ביד אברהם הלא היה לרמוז לו מאז כי ככה יעשה ה' לאחת ד'
מלכיות המושלים בישראל תחת ידם לעתיד כאשר שכתוב בחדין דקו
כאחד פרולא כו' שהן ד' מלכיות והכראתו הדבר מאאמרם ז"ל אחרפל
מלך שנער זו בבל תרייוך מלך אלסר זו מדי כדר לעומר מלך עילם זה
יון ותדעל מלך גויס זה תרוס עד כאן • והדבר הקשה כי היכן יוכל
היות מלך תרוס ועדיין עשו הוא תדום לא נולד • לך הוא כי מעתה
שם תותם הוא יתברך לעומת התרנע העתידים עורר לויקן על ישראל
ויתנם ביד כאשר בידם כאשר הורה מעשה על ידי אברהם עם שלח ינצר
מהיות סריסים של חלו למעלה שרי הר' מלכיות העתידות כאמור
אלאלו במקום כבודו כאמור ובגלל הדבר הזה אשר לא נעלם מדוד יתכן
כאן זאת ברות בלילה מעתה על אשר נתן ה' הר' מלכים ההם ביד אברהם

כו' כמדובר • (ו) ובמדרש ילמדנו ידין נגוים מלת נויות תמרו רבותינו כל נפש ונפש שהרג עשו מישראל כביכול נפל הב"ה מדם כל נפש ונפש וסובל פורפוריון שלו עד שנגעה דם וכשניגע יום הדין ויעמד בניתיה לדון תותו לוקם תותו פורפורין ומרחה לו גופו של כל צדיק וצדיק רשום עליה שכתוב ידין בגוים מלא גויות תמרו שעה מתנקם הב"ה ממנו שני נקמות שכתוב הלל נקמות ה' הלל נקמות הופיע ולעתיד לבא נהרות מדם של רשעים והעוף נח לשמות מנחל שלו דם שנאמר מנחל בדרך ישתה מהו על כן ירים ראש והנחל עושה גלים והגל נח לשוטפו והוא מריש ראשו תמר דוד הלל והודוהו תני נותן על כל דבר זה לכך נאמר הללויה עד כאן לשונו • והנה אין ספק שתומר המתמר הוה דרשני כי הלא תיך דם האדם יותן בפורפירין של הב"ה • ועוד שאם הוא טובל הפורפוריון כבר נגעה כלה ומהו עד שנגעה דם • ועוד למה מרחה הנוף ולא הדם • ועוד למה מתנקם שני נקמות על עון ח' • ועוד שמפסוק שהניח יהיו ד' • ועוד תומרו ולעתיד לבא נהרות נהרות כו' כי הלא גם התמור לעתיד לבא הוא • ועוד תומרו והעוף כו' כי אם על פס העון מה תעלה הן מוריד סיפור זה שאין בו מועיל שינידהו דוד ברוח קדשו ואם הוא עוף ידוע כמשמעות הפ"ח ראוי לדעת מי הוא זה ואיזהו העוף ההוא • ועוד תומרו מנחל על דס נלמד מהנהרות • ועוד תומרו מהו על כן ירים ראש מהו אלא שהיה נלמד כלומר יש בשלו מקור שהוא מרים ראשו ועוד תמה שמ"ב דרך הדם לעשות נלים כי אם תדרדח נקפה ונם תיך יתכן יעלה כח גל של נחל דם לשטוף העוף • ועוד תומרו והוא מריש ראשו לומה ייאמר הדבר על הרמת ראש ולא תמר תינו שותה • ועוד תומרו תמר דוד הלל והודוהו לומה כפל ונם מה נשתנה דבר זה שלא יתן הלל והודוהו שהנוך לתומרו • ועוד תומרו לכך נאמר הללויה והוא תומור תחר אמנם הנה ידענו כי הסכינה היא פורפירין של הסס הנדול ועוד ידוע כי תין נפש ונפש מכל ישראל שתין לה סורס שהוא נורם נפשי עלמו כי אם נפשות רבות מסתעפות נסורס ח' כחילן שעשפוי מרובים וכאדם שתברין מרובים נמלא שעשה שהכללות מהסדרים יחדות ח' להם עם כל זה סיעור מן המיחד יש יותר בפרטות לכל חלק סורס ח' עם בני סורסו לפי בחינתם • ונתח חלב הענין והוא כי ע"כ כל נדיק הנהרג רוסס פנמו ניכר נמקום סורסו בפורפירין הזהו וזהו טובל כו' עד שמתמלחת הסחה שתין סורס שלח נמלח בו מי שנהרג ממנו וזהו עד שנעשה דם שנכל סורס מכללותה יש דם וכשניגע יום הדין מרחה לעשו נופו של כל נדיק רשום כו' ותרשב"י כי תמלח נפש שנתנלנלה כמה פעמים נדורות מוחלקים ומהרנה נדור אחד ונדור אחר ואם ידון נבחינת אלילות הנפש אחד תחשב ואם נבחינת הנופים הם שניש תמר שמרחה לו גופו וכו' ליחשב הריגת נפש ח' לשניש וזהו ידין בגוים פורפוריון מלא גויות וזהו שעה מתנקם ב' נקמות שהוא על נפש ח' כי נהרנה שני פעמים וסיעור הלשון תדע מה בין הרחות נפשות להרחות גויות הלא הוא כדי שבחותה שעה מתנקם ב' נקמות שנאמר לל נקמות ה' כו' כלומר לל נקמות של נפשות רבות ונם של נקמות על נפש אחד על היות הופעה בכל נוף בפני עלמה כמדובר והוא לל נקמות הופיע והנה כל זה הוא ליום הדין על ידי הב"ה שיתנקם ממי שהוא סורס פורה כל המשך מברכתו לורעו שהיה על חרבך תחיה ואיכות נפשו ישנו בכל ההורגים מישראל תורעו לך מה שעתיד לעשות ע"י מלך המשיח הוא ענין בחדין דקו בחדוך פרולך וכו' שהם התרבעה מלכיות שהוא כתפורש תלללנו שנם שבומן ההוא ספו תמו הנ' מלכיות רקשונים יובן בקבלת חכמי האמת שהוא יתברך מניח אות כל אשר הלהו אות ישראל כמאמרם ז"ל אשר יצבאו לא כאמר אלא אשר נצבו על ירושלים ויודקו על ידי מלך המשיח הוא אלו לעתיד והוא לעתיד לבא נהרות יוצאין מדמן של רשעים שהם התרבעה מד' מלכיות : או יתכן שאחר תומרו שהב"ה מתנקם ממנו ב' נקמות שנאמר לל נקמות וכו' הוקשה לו תם כן למה נאמר שתים שהן ד' ולמה נאמר ה' נרחשנות לו"ח לעתיד לבא וכו' והוא כי על הב' שעושה הב"ה לאמר לל נקמות ה' ועל הנהרות שעל ידי אלו אלו לא בידין אמר לל נקמות הופיע : או יתכן שהעיר כי לפי דרכו נרמז ד' על ד' נהרות שלו ד' נלילות כמדובר ואמר והעוף וכו' לזה מוכיח מאמרם ז"ל על פסוק וירד העיר על הפנרים וכו' העיר זה דוד הפנרים אלו ד' מלכיות שבירחם שהיו פנרים בקש דוד לכלות אות כלם וזהו וירד העיר על הפנרים ולא הניחו אחרים וזהו ויאמר אות אחרים ופירשנו נמקומו כי נמה שאחרים בירך לנו אות המלכיות כי בזה בחר לבניו מבניהים על כן לא יוכל דוד לכלותם כדי שנלקה על ידם וזה יתכן הוא ענין מאמרו זה כי אחר תומרו שעתידים לעשות נהרות לעתיד חל עלי חובת ביאור למה לא הניחו אות העיר יכנס כמאמרו מרדוף תוכיר והסיג' ולא תשוב עד כלותם לו"ח הנה העיף הוא העיר בח לשתות מנחל שלח להתין עד יהיו ד' נהרות כי אם לעשות מכלם יחד (ז) וזהו מנחל בדרך ישתה כד"ח ואכלתם בשר ושתיתם דם וו"ח בדרך שלא היה רוצה להתין עד סוף הזמן כי אם בדרך הנמשך ניני ובניני וייתם לשתות ישתה כי למחה נפשו לכך ובקש לרוות נמאוזו טרם בח זמן שליטתם וו"ח בדרך כלומר עודם בדרך שלא הניע חל מחוז חפלם ולמה לא עשה על כן להשיב על זה תמר הנה יש קושיא על התמור כי מהו על כן ירים ראש כי אם על כן היה מריש ראשו למה לא הניחהו אך הוא כי בח לשתות ולכלותם שלח שהיה עושה נלים וכן מלינו שרו"ל המשילו אות כל מלכות הבח להנר אות ישראל לנל היה שבח לשטוף העולם וכשתניע לחול וכו' וכל נל הבח אחריו תומר אותו הנל לא יכול הני אוכל כך כל מלכות ומלכות ושהו הוי המון עמים רבים כהמות ימים וכו' והוא כי מלו שבירך אברה' אות המלכיות שהם אימה חשיכה נדולה נופלת עליו כמפורש נרבה ניתן להם מלתו יתברך כח וממשלה לכל מלכות נומנו ומי יוכל לנטול ונד' כחות שניתנו לאברהם הם הם כנלים נגד הבח לנטלם והוו והנחל עושה גלים ואין לריך לומר לאברהם כי אם והנל אחד היה די לשוטפו כי כח וחל לו מלתו יתברך על כן הוא ירים ראשו ורמז בזה כי מה שלא עשה לו יעשה בהיותו משיח שהוא מריש ראש כעת ואמר כי בזה יובן סמיכות המומור והיות בו הלל והודוהו הללויה תודה כי הלל על שלח שטופו הנל והודוהו על הרמת ראש לעתיד כי לו יורם ויכלם :

קיא (א) הללויה

תודה ה' בכל לבב וכו' כללות המומור שבח לה' שברח שני העולמות כי נם העשה"ו הנשמי לח דבר ריק הוא כי בו נקנים חיי הע"ה והוא כי הלח היה מקו' לדבר ולומר כי מה חפלו יח' בעולם נשמי והל ז טוב טוב היה עולם המלחכים שרפי קדש יהללוהו ולח עולם נשמי ובריות חמריות דליח בהן לריך לכל נדולתו יתבר' לך תשובת הדבר הוא מלחמרינו על מלמרם ז"ל הע"ה לין בו לח לכילה וכו' חלח לדיקים יושבים ועטרותיהם נרחשיה' שהוא כי נדול מעלת הלדיקים ממלחכי השרת כי מלחכי השרת לין להם קפילין שפירושו חלנלנו שלין להם זמן לשר' וזמן לנוח כי אם ישרתו תמי' ועל כן לח יתואר בהם תואר יושבה כ"ל עמידה כעומד תמיד לשרת לפני רבו בלי הפסק שהוא עומד תמיד לך לדיקים עודם בעה"ו הם משרתים ובאחקם מוחין והוא לדיקים יושבין מש"כ מלאכים שלין בהם בחינת ישיבה והטעם הוא כי לפני אדם אשר להם יגיה"ר וכוכבים אותו ועובדין את ה' קבוע להם עולם לקבל שכר' כי נעבדי להם מלוחיה' עטרות ותורות נדולים נרחשיה' מש"כ למלחכים והם ועטרותיהם נרחשיהם כלו' עטרות שלהם שהם תורות מלוחיהם כי שלהם הם שכנשו יקרם מש"כ המלחכים כי אשר יבדקו לח להם יתייחס בעלמם כי אין להם יגה"ר מנגד כאלח פי בני אדם ע"י עה"ו והיגה"ר אשר להם בו קוסים חיי הע"ה ובאח כל הענין תמר הללו את שם יה כלומר שבירח שני העולמות הללוה בה"ח והבח ביו"ד ו אל תאמרו מה בלע בעולם חומרי הלח טוב טוב היה עולם המלחכים לבדו הלח הוא כי הנה אלי אין כן החדם תודה ה' בכל לב"ב כלו' כמה פיס לי ב' לבבות ולח יגה"ט לבד כמלחכים והם בג' ומיני בעה"ו והנפש בעלותה לחרי מות ובשובה בנוף ונפש בחיה שלח בלבד תודה תותו בעה"ו ע"י היותי נדל בו כי אם נסוד יסרים הם מלחכים אשר אין להם נפתל הוא יגה"ר כי אם הם יסרים בינה"ט בלבד כי בעולם העליון תשוה נפשי להם כי כהם נם אלי תודה את ה' שהו' לאחר המות ונם לאחרי כן כאשר יחיו מתיהו בתוך עדת ישרל עוד תודנו והו ועדה (ב) ולא תאמרו כי תוך יתכן שעל ידי עולם נשמי יקנה אים עולם הבח לל תתמהו הלח תרחו מעשי הפס לרץ ושמים הם הנלנלים אשר להיות שניהם בעלי נפש הלח יפלא אים לוך הרבה לעשות דברי קטני החיכות אשר לח תהיה תפחרת עשות ה' חלהים מעשים קטנים בחיכות על כן הוי אומר כי אין זה רק שלפי חכלית מחשבה ואפן ה' לעשות על ידם נדולים יחשבו והם נדולים יעשי ה' אשר עשה כאשר הם דרושים לכל אפניהם אשר היו אפני הב"ה לעשות בהם והוא כי נם כי בר לאם ומזון היולאים מהארץ שאדם חוכל ומים ויין אשר יסתה דבריס נשמיי המה כשאדם דורש אותם לאפניהם אשר היה אפן ה' לעשות בהם הלח נדולים הם והוא שאם יאכל ויסתה אים לקיים נפשו נגופו לעבוד את ה' ולענג נם שבתות וימים טובים לשם קדושת המלוה ולהאכיל לעניים וכן בנגד ללגום לקיים בו מלות ניליח ועורות

מעשי

ראש :

קיא * הַלְלוּ יָהּ׀ אוֹדֶה יְהוָה בְּכָל־לֵבָב

בְּסוֹד יְשָׁרִים וְעֵדָה: ב גְּדֹלִים

מַעֲשֵׂי יְהוָה דְּרוּשִׁים לְכָל־חֶפְצֵיהֶם׃ ג הוֹד־וְהָדָר
פָּעֳלוֹ וְצִדְקָתוֹ עֹמֶדֶת לָעַד׃ ד זֵכֶר עָשָׂה
לְנִפְלְאֹתָיו חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָה׃ ה טֶרֶף נָתַן לִירֵאָיו
יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ׃ ו כֹּחַ מַעֲשָׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ
לָתֵת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם׃ ז מַעֲשֵׂי יָדָיו אֱמֶת
וּמִשְׁפָּט נֶאֱמָנִים כָּל־פִּקּוּדָיו׃ ח סְמוּכִים לָעַד
לְעוֹלָם עֲשׂוּיִם בֶּאֱמֶת וְיָשָׁר׃ ט פְּדוּת שָׁלַח
לְעַמּוֹ צִוָּה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ׃
י רֵאשִׁית חָכְמָה יִרְאַת יְהוָה שֵׂכֶל טוֹב לְכָל־
עֹשֵׂיהֶם תְּהִלָּתוֹ עֹמֶדֶת לָעַד׃

קיב א הַלְלוּ־יָהּ אַשְׁרֵי־אִישׁ יָרֵא אֶת־
יְהוָה בְּמִצְוֹתָיו חָפֵץ מְאֹד׃
ב גִּבּוֹר בָּאָרֶץ יִהְיֶה זַרְעוֹ דּוֹר יְשָׁרִים יְבֹרָךְ׃

הון

לכתוב ס"ת ותפילין ומזוזות ולעשות תפילין ועשר מצות הנעשים בחומר הקרקע עד כח התכונה ליכלל והמשגל לקיים פריה ורביה ועל דרך זה בכל פרטי חלקי העולם הזה ועולם הבלגלים לחוקות ולמועדים וכו' שאין דבר נעשה בו מלזה לזן וכות שבהם עם היותם גשמיים מושג בהם חיי העולם הבא ומעשים גדולי התיכות והוא גדולים מעשי ה' בחיכות כחשר הם דרושים לכל חפציהם לקנות בהם חיי העולם הבא

(ג) והרחיה כי כדאי הוא העולם הזה לקנות בו עולם רוחני כי הלא כחשר פעלו יוכרו ברוחניות עליון מזד גדלו וחזור שרשו ומיעור בעשות מלזה בחלקיו והוא כי אמרו רז"ל בפסיקתא עשר לבושים לבש הקב"ה כשברא את העולם לבש לבוש הוד והדר שנאמר הוד והדר לפניו הנה כי גם שהעולם היה גשמי נלבוש הוד והדר פעל לזותו וזה יאמר הוד והדר פעלו ולא תמיה ותאמר אם כל כך זוכה הנדיק על ידי העולם הזה למה לזיו זוכה לשכר עד העולם הבא כי גם שהשכל נדקה יחשב כי מי הקדימו יתנדך ויאלם קף על פי כן היה רחוי יוכה בו לשכר מה קך לזיו מוחנו בעולם הזה שהוא טוב נשמי כי אם ונדקתו עומדת לעד לתקוס שאין קץ לגמולת חיכות שכרו • (א) או יהיה ענין כוונת המזמור לרומם מעלת ישרחל לנדיקים על מלחכי השרת ותתחיל ותאמר הללויה בני ישרחל את ה' בזרך יתנדך שברחו ב' העולמות היא אשר אין למ"ה חלק בהם לא זה לעבוד ולא בעולם הבא לקבל השכר אין רחיה למעלתנו עליהם גדולה מזאת שזכר ברוך ב' עולמות בשבילנו והטעם שזכו השתחוה למו שכי אני ה' אלהיך אוזה ה' בכל לבב בכל הכתוב למעלה עד סוף שבוע שני (ג) ואחר כך תאמר הוד והדר כו' הענין בל יאמר אים מה תהלל אים ישרחלי ואין לומה שפלה בכם אלא מי שמעלתו על מ"ה יהיה למרומם בעולם שברוך בשבילו ועוד כי מאשר חניכם ומוערכים בזאת לכם וכר ליניאת מלריים ירחה כי זה כל טובכם ולא עולמות שלמים ועוד שהפילו כסף וזהב אשר הוציאתם ממלריים דרך טריפה כגזלנים בתו לכם ועוד כי אם ניקנה לכם ארץ כענן לסוסים אקס וגזל היה בידכם לכן על האחד אמר אם תרחו שאנו נפוים ושפלים בעולם הזה אלא תקוה לו על התקן כי הנה כאשר הוד והדר פעלו שברוך העולם הזה והדר ורוממים מתייחסים ללבושיו יתנדך כך ונדקתו הוא האשר עומדת לעד בעולם קיים רוחני נלחי מיומו נשמי ליפרע בעולם הזה אלא עומדת לעד בעולם קיים רוחני נלחי (ד) ועל הנ' כי זכר עשה כו' לא שיניאת מלריים שכחתנו רק חניכה ורחמים ליזכור כי חנון ורחום ה' (ה) ועל הנ' אשר תרחה כי עשקו את המלריים עד שגזלו את מלריים דע כי ערף נתן ליריחו מתנה מאתו יתנדך כי לין זה אחד מיולף חוב שעבודם ועשה יתנדך זה להורות על היותו ויכר לעולם בריותו כמו שאמרו ז"ל על פסוק דבר בת בחוני העם וישחלו כו' לין בת אלא לשון נקבה אמר הקב"ה בל יאמר אברהם ועבדתם ועבדו ועמו אותם קיים ואחרי כן יצחו ברכוש גדול לא קיים על כן דבר בת וישחלו כו' לין בת אלא לשון נקבה אמר הקב"ה בל יאמר אברהם כו' נמלא כי לזכור בריותו את אברהם עשה לא לסיבה זולתה (ו) ואם שלקחו בחלת גויס כגוולים לא כן הוא כי הלא נאמר הוא יתנדך וכח מעשה ברחשית הגיד לעמו כדי לתת להם בחלת גויס כמאמר ר' יצחק לא היה לריך להתחיל את התורה אלא מהחדש הזה לכם אלא כדי שלא יאמרו לומות העולם לסוסים אתם כובשים ארץ ז' עממים כו' (ז) כי עתה יודע כי אברהם מעשי ידיו אתם ומשפט אתם נמעשה ברחשית ומשפט נתת להם ארצות גויס שהוא בהלאות שאת עון האמורי ושמע תאמר ומי יעיד כי כן הוא ולא גם מישראל נלקחה הארץ הנה לזה עדים נאמנים להעיד הם כל פקודיו כי כל זמן שאמרו פקודין יתנדך נתקיימו בה ובעונדם העבירום כמפורסם (ח) הלא סמוכים היו לעד לעולם בהיות עשויים פקודיו בחמת ויסר (ט) ולא עוד אלא שפדות שלח לעמו הן לזוחות הבריות שבהן פדות חרות ממלחך המות ומשעבוד מלכיו' כמו שאמרו ז"ל חרות על הלוחות חרות ממלחך המות • חרות משעבוד מלכיות ופירש שהוא מה שהוא לעולם בריותו היה תורה שנאמר בריתי שהיו יומם ולילה וכו' שהיה לעולם שעל ידה קדוש ונורח היה נקרח שמו של עמו הנוכ' שם היו קיימי' בה קדוש על חירות ממלחך המות שלהיותם עם קדוש הין בהם מיקה ונורח שמורים על קדוש ומיוחד מעבוד מלכיות • פרות שלח לעמו כו' לבח אל הענין נקדים כי הנה ב' סיבות נאמרו ברו"ל על תרבן בית המקדש בטול בריית מילה שניהם ביטול תורה מפורשים ברו"ל כי ויקר הקב"ה על ע"ח כו' ולא ויקר על ב"ח ובריח מילה כי אמרו רו"ל בשיכה רבתי ליל י' בחב נכנס אברהם לבית המקדש כו' ובסוף טענותיו יתנדך חלין היה ובשר קדש יעבדו מעליך שהוא עברו על בריח מילה ויהיה הטעם כי על שהנלה אותם לבין הגויס והם עבדי ה' שחומים בחוקתו יתנדך על כן חמר חברת' היה לך להסתכל בבריח מילה שבשרם שלח יהיו חקומים בחוקת מלכו של עולם עבדים לגויס לזה חמר חמר לו הוא יתנדך שביטלו המילה • ונבח הל הענין והוא כי חחרי חומרו שאם אמרו פקודין ולח נגלו חמר לי חלח הפקודים שבין יומם לח יסתעבדו החחד הוא הגלות בשברם הברי' מילה ואמר הנה פדות שלח הוא יתנדך לעמו כמה ד"ח שם שכל טוב לכל עוסיהם לעולם בריתו כמה מצות הנאמרו יומם ולילה למ"ד שעל בריח מילה ידבר והטעם שעל מנה ו יהיה להם פדות הלח הוא כי על ידי כן קדוש ונורח שמו המ' שאם אדי נקדושה חלמו כלומר ועל כן נבטלה משעבדתן •

(י) ועל הנ' אמר רחשית חכמה כו' תדע חוך על מלכי הארת ותתחיל ותאמר הללויה בני ישרחל את ה' בזרך יתנדך שברוך ב' העולמות היא אשר אין למ"ה חלק בהם לא זה לעבוד ולא בעולם הבח לקבל השכר אין רחיה למעלתנו עליהם גדולה מזאת שזכר ברוך ב' עולמות בשבילנו והטעם שזכו השתחוה למו שכי אני ה' אלהיך אוזה ה' בכל לבב בכל הכתוב למעלה עד סוף שבוע שני (ג) ואחר כך תאמר הוד והדר כו' הענין בל יאמר אים מה תהלל אים ישרחלי ואין לומה שפלה בכם אלא מי שמעלתו על מ"ה יהיה למרומם בעולם שברוך בשבילו ועוד כי מאשר חניכם ומוערכים בזאת לכם וכר ליניאת מלריים ירחה כי זה כל טובכם ולא עולמות שלמים ועוד שהפילו כסף וזהב אשר הוציאתם ממלריים דרך טריפה כגזלנים בתו לכם ועוד כי אם ניקנה לכם ארץ כענן לסוסים אקס וגזל היה בידכם לכן על האחד אמר אם תרחו שאנו נפוים ושפלים בעולם הזה אלא תקוה לו על התקן כי הנה כאשר הוד והדר פעלו שברוך העולם הזה והדר ורוממים מתייחסים ללבושיו יתנדך כך ונדקתו הוא האשר עומדת לעד בעולם קיים רוחני נלחי מיומו נשמי ליפרע בעולם הזה אלא עומדת לעד בעולם קיים רוחני נלחי (ד) ועל הנ' כי זכר עשה כו' לא שיניאת מלריים שכחתנו רק חניכה ורחמים ליזכור כי חנון ורחום ה' (ה) ועל הנ' אשר תרחה כי עשקו את המלריים עד שגזלו את מלריים דע כי ערף נתן ליריחו מתנה מאתו יתנדך כי לין זה אחד מיולף חוב שעבודם ועשה יתנדך זה להורות על היותו ויכר לעולם בריותו כמו שאמרו ז"ל על פסוק דבר בת בחוני העם וישחלו כו' לין בת אלא לשון נקבה אמר הקב"ה בל יאמר אברהם ועבדתם ועבדו ועמו אותם קיים ואחרי כן יצחו ברכוש גדול לא קיים על כן דבר בת וישחלו כו' לין בת אלא לשון נקבה אמר הקב"ה בל יאמר אברהם כו' נמלא כי לזכור בריותו את אברהם עשה לא לסיבה זולתה (ו) ואם שלקחו בחלת גויס כגוולים לא כן הוא כי הלא נאמר הוא יתנדך וכח מעשה ברחשית הגיד לעמו כדי לתת להם בחלת גויס כמאמר ר' יצחק לא היה לריך להתחיל את התורה אלא מהחדש הזה לכם אלא כדי שלא יאמרו לומות העולם לסוסים אתם כובשים ארץ ז' עממים כו' (ז) כי עתה יודע כי אברהם מעשי ידיו אתם ומשפט אתם נמעשה ברחשית ומשפט נתת להם ארצות גויס שהוא בהלאות שאת עון האמורי ושמע תאמר ומי יעיד כי כן הוא ולא גם מישראל נלקחה הארץ הנה לזה עדים נאמנים להעיד הם כל פקודיו כי כל זמן שאמרו פקודין יתנדך נתקיימו בה ובעונדם העבירום כמפורסם (ח) הלא סמוכים היו לעד לעולם בהיות עשויים פקודיו בחמת ויסר (ט) ולא עוד אלא שפדות שלח לעמו הן לזוחות הבריות שבהן פדות חרות ממלחך המות ומשעבוד מלכיו' כמו שאמרו ז"ל חרות על הלוחות חרות ממלחך המות • חרות משעבוד מלכיות ופירש שהוא מה שהוא לעולם בריותו היה תורה שנאמר בריתי שהיו יומם ולילה וכו' שהיה לעולם שעל ידה קדוש ונורח היה נקרח שמו של עמו הנוכ' שם היו קיימי' בה קדוש על חירות ממלחך המות שלהיותם עם קדוש הין בהם מיקה ונורח שמורים על קדוש ומיוחד מעבוד מלכיות • פרות שלח לעמו כו' לבח אל הענין נקדים כי הנה ב' סיבות נאמרו ברו"ל על תרבן בית המקדש בטול בריית מילה שניהם ביטול תורה מפורשים ברו"ל כי ויקר הקב"ה על ע"ח כו' ולא ויקר על ב"ח ובריח מילה כי אמרו רו"ל בשיכה רבתי ליל י' בחב נכנס אברהם לבית המקדש כו' ובסוף טענותיו יתנדך חלין היה ובשר קדש יעבדו מעליך שהוא עברו על בריח מילה ויהיה הטעם כי על שהנלה אותם לבין הגויס והם עבדי ה' שחומים בחוקתו יתנדך על כן חמר חמר לו הוא יתנדך שביטלו המילה • ונבח הל הענין והוא כי חחרי חומרו שאם אמרו פקודין ולח נגלו חמר לי חלח הפקודים שבין יומם לח יסתעבדו החחד הוא הגלות בשברם הברי' מילה ואמר הנה פדות שלח הוא יתנדך לעמו כמה ד"ח שם שכל טוב לכל עוסיהם לעולם בריתו כמה מצות הנאמרו יומם ולילה למ"ד שעל בריח מילה ידבר והטעם שעל מנה ו יהיה להם פדות הלח הוא כי על ידי כן קדוש ונורח שמו המ' שאם אדי נקדושה חלמו כלומר ועל כן נבטלה משעבדתן •

(י) ועל הנ' אמר רחשית חכמה כו' תדע חוך על מלכי הארת ותתחיל ותאמר הללויה בני ישרחל את ה' בזרך יתנדך שברוך ב' העולמות היא אשר אין למ"ה חלק בהם לא זה לעבוד ולא בעולם הבח לקבל השכר אין רחיה למעלתנו עליהם גדולה מזאת שזכר ברוך ב' עולמות בשבילנו והטעם שזכו השתחוה למו שכי אני ה' אלהיך אוזה ה' בכל לבב בכל הכתוב למעלה עד סוף שבוע שני (ג) ואחר כך תאמר הוד והדר כו' הענין בל יאמר אים מה תהלל אים ישרחלי ואין לומה שפלה בכם אלא מי שמעלתו על מ"ה יהיה למרומם בעולם שברוך בשבילו ועוד כי מאשר חניכם ומוערכים בזאת לכם וכר ליניאת מלריים ירחה כי זה כל טובכם ולא עולמות שלמים ועוד שהפילו כסף וזהב אשר הוציאתם ממלריים דרך טריפה כגזלנים בתו לכם ועוד כי אם ניקנה לכם ארץ כענן לסוסים אקס וגזל היה בידכם לכן על האחד אמר אם תרחו שאנו נפוים ושפלים בעולם הזה אלא תקוה לו על התקן כי הנה כאשר הוד והדר פעלו שברוך העולם הזה והדר ורוממים מתייחסים ללבושיו יתנדך כך ונדקתו הוא האשר עומדת לעד בעולם קיים רוחני נלחי מיומו נשמי ליפרע בעולם הזה אלא עומדת לעד בעולם קיים רוחני נלחי (ד) ועל הנ' כי זכר עשה כו' לא שיניאת מלריים שכחתנו רק חניכה ורחמים ליזכור כי חנון ורחום ה' (ה) ועל הנ' אשר תרחה כי עשקו את המלריים עד שגזלו את מלריים דע כי ערף נתן ליריחו מתנה מאתו יתנדך כי לין זה אחד מיולף חוב שעבודם ועשה יתנדך זה להורות על היותו ויכר לעולם בריותו כמו שאמרו ז"ל על פסוק דבר בת בחוני העם וישחלו כו' לין בת אלא לשון נקבה אמר הקב"ה בל יאמר אברהם ועבדתם ועבדו ועמו אותם קיים ואחרי כן יצחו ברכוש גדול לא קיים על כן דבר בת וישחלו כו' לין בת אלא לשון נקבה אמר הקב"ה בל יאמר אברהם כו' נמלא כי לזכור בריותו את אברהם עשה לא לסיבה זולתה (ו) ואם שלקחו בחלת גויס כגוולים לא כן הוא כי הלא נאמר הוא יתנדך וכח מעשה ברחשית הגיד לעמו כדי לתת להם בחלת גויס כמאמר ר' יצחק לא היה לריך להתחיל את התורה אלא מהחדש הזה לכם אלא כדי שלא יאמרו לומות העולם לסוסים אתם כובשים ארץ ז' עממים כו' (ז) כי עתה יודע כי אברהם מעשי ידיו אתם ומשפט אתם נמעשה ברחשית ומשפט נתת להם ארצות גויס שהוא בהלאות שאת עון האמורי ושמע תאמר ומי יעיד כי כן הוא ולא גם מישראל נלקחה הארץ הנה לזה עדים נאמנים להעיד הם כל פקודיו כי כל זמן שאמרו פקודין יתנדך נתקיימו בה ובעונדם העבירום כמפורסם (ח) הלא סמוכים היו לעד לעולם בהיות עשויים פקודיו בחמת ויסר (ט) ולא עוד אלא שפדות שלח לעמו הן לזוחות הבריות שבהן פדות חרות ממלחך המות ומשעבוד מלכיו' כמו שאמרו ז"ל חרות על הלוחות חרות ממלחך המות • חרות משעבוד מלכיות ופירש שהוא מה שהוא לעולם בריותו היה תורה שנאמר בריתי שהיו יומם ולילה וכו' שהיה לעולם שעל ידה קדוש ונורח היה נקרח שמו של עמו הנוכ' שם היו קיימי' בה קדוש על חירות ממלחך המות

וע"כ אמר דור ישרים יבורך כלומ' מצד יושרם וזה כלול בירא את ה' הנ' (ג) הון ועושר בביתו כו' גם הממון בלי בחינתו רב לא יקרא שלמות יעוד לו אשרון תינוקו בגבורה והוא היותו חוק מעצם החדש והעניו ע"ר מו"ל על פסוק והלך לפניך צדקך מצלו מצל לחדש שים לב' שהבניס כו' כי הממון יש זר בבית • והחוב השני הס בניו ילוותו עד הקבר לך הצדקה הולכת לפניו וזה יאמר לו יתהלל עשיר בעשרו כי הנה הון ועושר בביתו כי תפארתו לעמת בית ממקומו לא יתים ולא יועיל לבעליו בחוקן יתלוו לו ב' חסרונות שלא יועיל ועוד כי הון לו עתו דבקות לבל לדקתו היא העומדת לעד והולכת לפניו כדברי המאמ' על הלך לפניך וכלל הדבר כיון כי לך יקרא הון שלמות לחר שעוכו הוא בהונים תוקו מניעו שהוא בעור קותו לצדקה מה שזכן בהם זר תתו בניו בחוקן כי לם ימצך דבר טוב מהממון היא הצדקה לא יקייהם לל בחינת הממון מצד עצמו רק מבחינת יחס בריבותו והוא בכלל בירא את ה' כו' בחוקן שבמצך הוא העיקר לא החכמה מצד עצמה והעניו כי העיקר במצך מהחכמ' וולת עצמות המלות הנו' בפירוש בירא את ה' הוא ללמדה את בני ישראל ולהעמיד תלמידי הכמ והנה בעניו הלמוד ימלאו שלשה מעלות זו למעלה מזו ח' ללמדה לבלתי יודע זו בחקומות שחיכה שם כעובדה דר' חייה שהשוכר את הפועלים כי זו מדה גדולה לעשות שלא תשתכח התורה מישראל ג' שמלבד הלימוד במקו' ההעדר שחפי מעשו הוא דבר בדול יהיה מעלת המלמד תורה בקיא וברה מטוהר לב עוד ג' יהיה שם ידקדק ללמדה לתלמידי הנוסים שהוא דבר גדול בחשבון הפליגו רז"ל על זה והנה שלש אלה רמוזים בפסוק והוא כי דבר ידוע כי התורה נקראת חור ועל כן לימודה יקרא זריחת חור ועל דבר הת' אמר זרח בחשך כלומר שילמד תורה בחקו' חשך והעדר ועל הב' אמר שחור יאמר על העדר פניות והוא כי שם תורה נקיה מטוהר לב וכהלכה ועל הג' והיה ללמדה להנוסים אמר ליסרים והכונה שאף שם יאמך מהחכמה שלשת הדברים האלה לא נאמר שהשלמות היא החכמה יען כי שלשתם הכמ"כ בירא את ה' ובמצותיו חפץ מאד בחוקן שכמלא שכל החושר והשלמות הנמשך מנשוך עשיר וחכם אלא לחיים בירא את ה' הוא וממנו נמשכו בחוקן כי לא מהחכמה יקרא שלש מפאת עלמה רק מירא ה' שהם עושה מעמד שלשת חוסרי הלמוד בחוקן שלא יתהלל המתהלל רק בירא את ה' שעל ידי טוב בחירתו מה שזכן בהיותו נבור חו עשיר חו חכם כי הנה אלה מאת ה' היו לו כי הוא חנון ורחו' וקדיק שעל ידי היותו הנון נתן בתורת חן לנבור נבורתו ועל ידי היותו רחום נתן לעשיר עשרו ועל ידי היותו קדיק נתן לחכ' חכמתו במשפט לדק והוא כי כל חכם נעשה"ז חן חכמתו רק מה שקבלה נפשו נסיוני ועל ידי היותו יתנהג לדיק לח יגרע מכל נפש חלקה וזה יהנה כיון דניחל בחו' יהב חכמתא להכימין כו' מיהב חכמתא למי שהם חכמי' מסיוני ומנהגו למי שקבלה נפשו בחינת בינה : (ה) טוב וכו' חים וכו' אחר שאמר נדר תשר יקריז שלש חו מיושר ועל פי דרכו אחר שהמעשר יעשה לדקה כחומרו ולדקתו עומדת לעד ולפשר יאמר לומר אחר שהלך' חוקן ומלוה ה"פ" שלש יתן ממנו לעניים במתנה מוקלט' וגם יתנהג במשלו ובמתנו ועניניו על פי היושר עם שלש יוותר מעלו כלום למה זה לח יקדים שלש והדעת נוטה כי זו מבחר המדות יען כי המחזיק בזה לח במהרה יתקן ממנה כי לח יחסר כל זה כחסר יחסר לחשר יתן מכחסיו לצדקה בהחלט כחשר עשה נעוכך נגד שתהה על לדקתו חשר עשה ברחוקו כי רבו ההולכות וכחשר אמרו חחיו ובניה קבין למוכנו המלך חבוחיך גנזו וקחה מבנזוש וכן חפשר כי המבזבו בכלות מעוכו יהיה על לדקתו חשר עשה ויחבר זכותו חך המתנשב על פי היושר והמשפט לח יסור ממנה כחשר חפשר יקריה לעניים מן השורה והוא החפץ מלך במלות ה' הנו' למעלה חשר קריתו מלושר על כן אמר טוב חים כו' לומר הן לאמת כי טוב יקרא החוקן ומלוה והמלכלכל דבריו במשפט לפי ממונו (ו) ושלימותו הוא כי לעולם לח יחוט לזכר עולם וכו' כי לעולם יהיה בלדקתו ומוסרו כי ירחה ממונו תחיה קיים :

ולח יבוש מהיות לדיק לך לאמה לח יפתנו בקבול שברם הירח את ה' הנו' למעלה שחפץ מאד עם החוקן ומלוה כו' כחשר יבח ביחוסו בם"ד :

(ז) משמועה כו' לבח חל הענין מוכיחה מלאמרם ז"ל בנמרא דהוה דהוה מירתא אמרו חטאה את דכתיב פקדו בניון מניחים ירחה כי המתיירא הוא סימן היות חטא בידו המטיל בו מורא ובזה נבח חל הענין לאמר מה שאמרתי כי טוב הים חוקן וכו' הייט כשהין בו עין ואמה יודע הלא הוא חשר בשמוע שמועה רעה לח יפעל ממנה רעה כי זה יורה כי נכון לבו בטוח בה' כי אין לו עיונות וחם הגיע נדר בטחונו ער שזין לריך לומר שחינו שם על לב להתפעל כי חם נכון לבו בלבד (ח) אך חם גם שמוך לבו שלנו נוקן לו שים לו שמך חו שתכיר בטוב מחשבותיו שמשוך לבו עם קונו זח לח בלבד לח יגיע בו רע כי חם גם ירחה בלריו • (ט) פזר נתן וכו' הנה אמר שטוב הוא החוקן שיכלכל דבריו במשפט לפי ממונו אך יגדל חושבו כחשר במלותיו חכן שחפץ בריבוי כי הים ההוא שפזר נתן למבוזים גדול שכרו כי לדקתו הוא השכר עומדת לעד ל"ע ומהפירו' קרנו תרום בכבוד בעולם הזה • חו יאמר שחוא ירח את ה' שכל הבטחתו חינה רק למה שהן מלותיו יתנהג חין פחד שיהיה תוכה בבזונו ויחשר לו כי לדקתו תהיה עומדת לעד לח יסור ממנה כי גם ה' יעשה את שלו שקרנו תרום בעושר הנקדש כבוד כמו שלמרו ז"ל המקדש את החשה על מנת שלני עשיר שנדרנו הוא כל שבני עירו מכבדין חותו מפני עושרו • והנה ירחה כי הנחינה היא הפיוור ולריך לחר לומרו פור לחר נתן ויתקן כי הוא נמשך לחר מ"ם למעלה חוקן ומלוה ולחר כי זה פור בהלוחה שלח יתנייבו ולחר כך נתנו להם נמתנה וזהו פור נתן להנייונים חו יכוין כי לח מפיות מזרן לנייבו עשה כן לדקה כי חינו כן כי חם מה שפור הוא מה שנתן לחנייוני לך לח עשה כן לנייבו : (י) רשע ירחה כו' לחר הוכירו ג' מיני טובות לדיקים נדקתם לחר שחוה יפעל עמל ונעם לרשעים כפי הדרגת הטובות בנגד הרחשונה והיא משמועה רעה כו' לחר רשע ירחה ונעם על כי ה' הגילו ממנה ובנגד הב' שהיא נדולה ממנה והיא עד חשר ירחה בעיניו על ולח שיניו יחרוק ונמס כי מזו יתפעל יותר ועל הג' והיא קרנו תרום בכבוד לחר לחזות רשעים מחבד כי בדלותו חת הלדיק נמעלה נדולה כזו לח לבד יקנו שניו כי חם שלח התחזה הכוללת לכללות הרשעים והיא לרחות בעיני הלדיקים לחבד ז"ח רשעים בלשון רבים לכל בשניים הרחשונות לח מבדיל תחוקם כי לח רחו רק העבד בדקם ולח מעלתם :

קיג (א) הללויה

הללו עבדי ה' כו' הנה ידענו כי יולחי מלריים עבדי ה' יקרחו כמ"ש כי לי בני ישרחל עבדים חשר הוללתי מחוק מלרץ מלריס כו' עוד ידענו כי על ידי נסי מלריס נתפרסם חידוש העולם כמפורש חללנו יפה בעתו :

פירוש אחר על מזמור קי"ג

(א) הללויה הללו עבדי ה' וכו' רחוי לשום לב מ' שהרחוי יקרא לחמר הללויה עבדי ה' ולא ראחר הללו בנקיש ב' לחמ' כבל ובנקי השמות וכלם מ' ג' לחמ נמ' לח חחר חת שם ס' ולח חחר חת שם ס' ל' כי היה לו לכלול ב' השמות ולח יחחר הללו בכל מ' בבבי עלמו • ה' חו' יהי שם ס' מבורך לחת לח' חחר מהולל ו' חו' מעתה ועד עולם ולחמ' מביום זמן ולח חחר יהי שם ס' מבורך על עולם ז' חו' ממזרח שחש למה לח קיצר ולחחר בבל העולם ולח יסיים הרוחות וגם מבם עזה לעון ורחום ח' חו' מהולל שם ס' ולח חחר מבורך ט' חו' רם על בל גוים ה' חחר שהוא מהולל ולחו שהוא רם • ו' חו' מי בה' וכו' בי בבל הללול הנז' הוא • ו"א חו' המנגיהי בחשבלו מה ענין הינוקו"ן הנמלרות שם ביחוד ו"ב חו' לשבח שהוא חיותר וכן ב' חיבות לחרות מה שלא עשה בן בחקומות זולת זה ו"ג מה זו הוכירו ב' מיני השבחות חו בחקמת דלשם ובקולת עקרות מחולחן ו"ד חו' עקרת הבית שהיא תיבה מהללת העבה שהוברכו רז"ל לשבח במילה בחו' עוקרה • חחבם כוונת המחורר להכריח מדוע העולמ' העב"ו והעב"ב ושחין מעלור לה' להשניח ולהניח בשני עולמות בח' ושלח יעלרנו הנשם חחר לעולם השבל ועולם הנלנלים להשניח שם ולהמלח שם חחר לח בדעת הנלי העבו"ם מנשיחים ב' עולמות חלו מהחלח שם ויעומו הנהפחים לל בוברי השמים וכפולים חם בחילו הללויה וכו' והוא בבודע כי בשתי לוחיות חלו נכתבו בב' עולמות העב"ב ביו"ד והעב"ו בה"ו עוד ידענו כי מה שחורה שם יה שהוא החידוש נקלחת לעיני בל יפרחל ונחה מלרים בחשר נילרנו שם בעתו והוא השבחת בל המפרשים עוד שנוף בוחם בחלרים ויושע ה' בחלרים ונם קריעת יס סוף בלן היה בשתו הנדול הזה נרוך הוא בחו' ויהנו מלרים כי חני ה' וכו' על בן ביחל המחורר ומחר הללויה לומר הללו חת ה' בורח הב' עולמות :

(א) הללויה הללו עבדי ה' כו' הנה ידענו כי יולחי מלריס עבדי ה' יקרחו כמ"ש כי לי בני ישרחל עבדים חשר הוללתי מחוק מלרץ מלריס כו' עוד ידענו כי על ידי נסי מלריס נתפרסם חידוש העולם כמפורש חללנו יפה בעתו :

רוממות אל תהלים קיג

שֵׁם יְהוָה מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃ ג מִמִּזְרַח־
שֶׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְהוָה׃ ד רָם עַל־
כָּל־גּוֹיִם יְהוָה עַל־הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ׃ ה מִי כַיהוָה
אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת׃ ו הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת
בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ׃ ז מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת
יָרִים אֶבְיוֹן׃ ח לְהוֹשִׁיבִי עִם־נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי
עַמּוֹ׃ ט מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אֵם־הַבָּנִים
שְׂמֵחָה

פרוש מקום מעפר דל׃

עוד ידענו כי שם ה׳ מלוך עד׳ לותיקותו תשר הכתוב פרעה נתפרסמה ידיעתו בקריעת ים סוף כמה ד״ק וידעו מצרים כי אני ה׳ בהכבדי בפרעה כו׳ • עוד יודע כי בשם יה ברוך הב״ה תחת העולמות במעשה ברקסיא כמה ד״ק כי ביה ה׳ צור עולמים • ובכל זה הענין בשוב לב אל אמרו הללו לאחר חום׳ הללויה שהיה די יאמר הללויה עבדי ה׳ ועוד כי תחלה אומר להלל שם יה ואחר כך אומר לתת שם ה׳ • ג׳ אומרו יהי שם ה׳ מבורך ולא אמר מהולל כאשר בפסוק שלפניו ושלאחריו • ד׳ אומרו מעתה והלאה נם מקודם רמזו ה׳ אומרו ממזרח כו׳ יאמר ככל העולם מבלי תת נפוליס • ו׳ אך יקוסר פסוק רם וכו׳ עם סופו ועם הקודם והמלוחר • ז׳ אומרו המגביהי מה ענין יחוד ה׳ יורין בסוף ה׳ תיבות • ח׳ אומרו עקרת הבית שהוא משולל הבנה ותה שלמרו ז״ל עיקרה של בית חינו בשטו של מקרא • ט׳ למה נתייחדו פה ב׳ דברים הללו הקמת דלים ופקודת עקרות מיתר הסנחות • אמנם הנה יש בהללי הפלוסופים מגשימים עולם הנלנלים והשפל ושוללים הסנחתו יתברך מסס ומתוך דבר ימעטיו ויושללו העשותם וחדוסס ממנו יתברך על נודל רוחניותו יתברך על כן תמר המשורר דרך כלל על כל העולם הללויה לומר שם יתברך ב׳ העולמות ומי יוכיח חידוסס לזה תאמר הללו בייחוד את שם יה עבדי ה׳ יוצלי מלרים כי הקם על ידי נסים שנעשו לו ברחיתם חידוש העולמות בכל פרטיהם כתפורש הללו יפה בניחוד התורה וגם הקם הללו את שם ה׳ כי לו נתחלת נודלו והסנחתו הפך מהאמר פרעה מי ה׳ וכו׳ (ב) ובכן מעתה מוטכם יהיו שם ה׳ מבורך מעתה ועד עולם כי על כל הכתה וכל מלוה והודאה תאמרו ברוך תתה ה׳ כאשר היתה מלתו יתברך מלו כי לו ניתנה התורה כי בכל פרעי העולם הסנחתו לבדכו עליהם (ג) וכל זה הוא לשפול מה שיאמרו שמא כי מהולל שם ה׳ לשר הלילו הוא בניים שיאמרו למזרח השמש ולמערב השמש (ד) כי רם על כל גויס ה׳ כי ירוממותו על שלק השמים הנלנלים והשפל כי על השמים כבודו ולא בשיס וכל הארץ ויתכן אלא לאמר בכל העולם כי שם ממורח השמש עד מבואו לרמות מהאמר ז״ל שעל ידי ורוחק השמש ובהיו הכיר לחברהם תת בורתו והוח ענין מרנלית טובה היתה תלויה בלוחרו של חברהם לחיני ובכשתת תלחה בנלנל חתה בחופן שעל ידי מזרח שמש ומבואו ניכר מלי׳חותו יתברך להיות מהולל שם המור׳ על היותו מהוה ההויות תלא שבל כך ירוממותו עד שלקו הסנחתו מן השמים ומן הארץ שיאמרו שלמעלה מהשמי׳ הוא כבודו תך לא בנלנלים ועולם השפל כי שם שהובדי השמי׳ וכשליה׳ המה מכניני הארץ להרע לו להיטיב (ה) תך הנה כוד ידענו כי הלא מי כה׳ כו׳ והוא בהזכיר מהאמר ז״ל כי לתה נחמר בפרשת פנחס החניני הפלוחי וכן בכל מפחה חלא להטיל שם יה בכל אחד עדות לישראל שיומר הוא יתברך שם יה מעיד שבל אחד בן לחניו ולא שלטו מלריים בנשותיה׳ שהוא לדעתי ענין היות יו״ד בחים וה״ח בחסתו • ובכל זה הענין בשוב לב כי היה די יחתר מניה לפנחס מפעיל לרחות בחופן כי ה״ח בראשם תיבה ויו״ד

בסופה הן מיותרות תך הוא על דרך ענין החנני שהוא לרמוז לחת שם יה כך יחמר דעו כי בין בהיותו מפעיל לשבון למטה תמיד בחיתת ל׳ העולמות עמו להשניח בהם וזהו המגביהי המשפילי ולהיות כי שבית הגויס ירחו דבדי טעם על כן חמר לשבח לומר כי חין הספרס בו יתברך כי חם השבח תך לח יחתבה והוח ל׳ העולם משועבד חלין על כן חי חפשר לו להיות בעולם השפל נרוחניות פשוט כחשר הוא לתעלה כי נבוחו הל תהוס העולם השפל יחתבה כי יתלבש בשמיות מעין העולם חלח שהוא לבוש דק תך הוא יתברך שהעולם משועבד חלין לח יעלרנו נשם העולם להתלבש חלילה והוח יתכן כיון הוא יתברך בחומרו הנה מקום לחקי לומר נם שיעשוה כבודי על הלור הל תקמה כי הנה התקום הוא חקי משועבד חלי ועל כן לח לחשוך כמלחך להתלבש לבוש מעין בשמיות וזה יכוין פה בחום׳ לשבח לומר שיזמו כמלחך שבשהוא בין למעלה בינלמטה יקייסס לויזב שם כי על כן יחתבה תך הוא יתברך לח כן כי חם כחשר מנביהי הוא לשבח כי שם מכון ושבתו וכחשר הוא למטה נם שהוא שם חינו לשבח כי חם לרחות כי החמנם יש מלהים על הארץ כי הלח שמים הם עולם הנלנלים ושמי השמים הם עולם השפל שהוא מכלכל חותם כי הם משועבדים לין כל שכן הארץ כי המקום חקו ובכן לח יחתבה חלילה (ו) והרחיה כי מושל בשמים הוא עולם הנלנלים נם בחום הסילוק מקימי מעפר דל ורמז מיוקר היו״ד על זמן הסילוק שהוא בהיותו בעולם העליון שבארץ ניו״ד נם • משס מקים מעפר דל • שחין לומר שבנלנל כוכבו נלנל והיחל לעלות שהלח היה מקום לקשוב כך על הדל תך על החבין התחד לכל דבר שהוא תכלית השפלות שחין לומר שהיחל נלנל כוכבו לשבב ולהעלותו שתם כן היה רחוי יהיה לחט לחט על פי תנועתו ולח שעם היותו חבוין ונתון בחשפות בבת חחת (ח) להבריחו עד יהיה עם נדיבים הוי כי חין זה רק מלחני עולם ה׳ המורים ומעשיר ומעלה מקהומת דחרעת עד רוש רקיע כי לו יקב׳ היכולת כי יוכר הכל והוח יחמר חולי הוח כח חיזה שר מלמעלה לזה יחמר עם נדיבי עמו כי מי יוכל לשמות לבוח בני חדם מטבען תם לח תשר יכרס כי תיכבה יובלו נדיבי עמו תשר הכירוהו בחשפות לייחדו עמהם ולח יתחמץ לבנשם תך חין זה כי חם שחשר בראשם היפך לבנשם חלין הרי הניח מהיותו יתברך משניח בשמים הם עולם הנלנלים (ט) ורחיה כי נם על הארץ הסנחתו שהרי מחדש חידוש בחומר בעולם הזה והוח כי מוסיפי עקרת הבית תם הבנים והוח בשוב לב הל מלח עקרת בגם למה מייחס העקרו׳ הל הבנים והרחוי יחמר מוסיפי עקרה תם הבנים וכו׳ והנה חתרו המפרשים שחין תי״ו זו בעלת סמיכות והוח דוחק והנה לזה דחקו רו״ל שהוח עיקרה של בית בחופן שתשתנה הבנת מלח עקרת הבית וחחשבה להבין דבר זה מלשון רו״ל נשרה לחמו וו״ל וחהי שרי עקרה חמר רבה בר חבוה שרה היתה חילונית שנחמר וחהי שרי עקרה חין לה ולד לפיכך חיבה

שִׁמְחָה הַלְלוּ־יָהּ׃

קיד א בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית
יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז׃ ב הָיְתָה
יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו׃ ג הַיָּם רָאָה
וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר׃ ד הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים
גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן׃ ה מַה־לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס
הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר׃ ו הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים
גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן׃ ז מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ
מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב׃ ח הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם־מָיִם
חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ־מָיִם׃

קטו א לֹא לָנוּ יְהוָה לֹא־לָנוּ כִּי־לְשִׁמְךָ תֵּן
כָּבוֹד עַל־חַסְדְּךָ עַל־אֲמִתֶּךָ׃

למה

ועכ"ל הנה קדח לח החס שנו מוכר הולד ניח ולך דוה תפסר לנו לומ' שוה רצה הכתוב בהומרו עקרת תניח מי שהיח עקרת של הניח הידוע לנשים הוח ניח ולד שנם זה ניח לה לנשרה חמנו ודומה לה והוח יתברך עושה חוקה לם הנשים שמחה עכ"ן למען יתחוק לנב חמוש תמיד בהשנחה הפרטיח בעולם השפל לח יאוט חלילה יהלל תמיד לח ס"ה שנו כשרחו השני עולמות למו נהיות נבריחתו יתברך העולמות ווטפות בין עיניו יהיה חוק בחמונת השנחה ולח יסיחו יכרו הפילו לבן טעם לנבר כי לם יהיה לפניו כרבמרחה נחום והוח חומרו הללויה

קיד (א) **בצאת** ישרחל ממלל צרי, כו' הנה העם היולחים עיר חשר נרו נה בין הנרים שנשם החרן לם היה להם התקשרנם העם ההוח יתייחסו ליולחי' מתעם הזרן ההיל וולח נהתם מיר חמכ"ם היו מסוללי קשר וקירות עם העם לח יתייחסו רק לים מהעיר נלנד והנה שלומיני ישרחל חשר היו נחמרי' כשנטיו ודומיהם חשר לח למדו ממש ולח נטמעו נהם הלח הם יקרים ישרחל לך חשר נטמעו ויתערבו נם ועשו כמעשיהם יקרו ניחוד ואמר הנה נלחת ישרחל הם קשר לח קנו התערבו' נעניים לח יתייחסו מקרב עם המלריים רק ממלריים נלנד חך בית יעקב נרבו נם יכלו מעם כי נקרבם היו עימדים ונם חלה לח היו מסולכי הלח לח היה ההתערבות נדול כי הלח לח שינו חת לשונם כיעם שהיה לועזו חך הם לח היו לועזיים רק דוברי לשון הקדש שכן הוח חלה שנו חת שם שנם שמוקם היו נלשון קדש ולח היים חף שם יהידות להקרין נשם יהידות נהנחת הלעזו שלו ומה חה שלח שינו שמוקם לנמרי ולח הוכיר מה שנם לח כחשרו על הלחה על נלוי סוד כי חם דנר נרנש לכל ולשנו נשב ולח תעשה • ברים שהיה להם זכות מה ליגחל (ב) עוד זכות חחר היה להם ת החמנה ובטחון והוח כי נחשון בן עמינדב קדש שם שמים ונכנס עד הוטמו להורות הבטחון לעיני הכל וכמעט שנטבע ואמר הושיעה כי נחו מים עד נפש וכל ישרחל כמשכו חחריו שעל כן מחו זכה ידו התקבלו ללכת בים חחרי ה' כלוך עליהם וינהלם וזהו היתה יהודה לקדשו מקדש שם שמים עשהו ישרחל ממשלתיו של יהודה שתהיה ממשלתיו נם ואמר לקן הוח דנר מיוחד לו מקדש לוה נדקדק נם חומרו היתה והל"ל דמו כי יהודה המשיך דרך נור נוקר ממנו הוח נומר כי היל קדשים נמה שלח נלקה למי היתה הרה עד הושלכה לחור וכן יהושפ שמים נחומרו נדקה והניל נ' נפשות מן החור וזהו היתה לרמחר יהודה לרמות חל יהודה עלמו לכן נחה נמשך נמשך לקדשו הנהוגיו ישרחל ממשלותיו כמדובר הנה שבאת ישרחל ממלריים היה • ממנם לנוים היס וליקרע לח נוכותם היה כי מה שקון חת ה', והמשיכם שילם לו חלהים נהיות ישרחל ממשלותיו ך מה שנקרע היס ויונם כו', הלח הוח על דנר שהיס רחה מה ק שרחה על כן ויונם (ה) ומה הוח הדנר שרחה חמר הנה נק וזהו מה לך היס כי תנוס מה ריחיך ותקובתו מלפני חדון כו' חת השכינה שהתניע עמו מנריחת העולם כנודע מרבותינו ז' ניחור הכתובים נשית לב חל חומרו ההפכי הלור כו' שהוח חל"ל ההופכי היס לחרב, ומה ענין הוכיר יעקב לומר מפני חדון חולי חרץ הס שוחלים ליס יעבה מפני חדון חולי חרץ הנשם רבינו יונה ז"ל שחולי חרץ הוח לשון ן ותחולל חרץ ותכל • ונכח נזה חל הענין והוח כי ר' שחלים וחל הירדן כי נס הוח נקרע וישוב חחר כמו שחמרו ז"ל ויבקעו המים והוסיף נשובו לחחור וחל ההרים ז שרקדו נם הס וענין השחלה מה לך היס כי תנוס שחם עם היס שיקרע לפני ישרחל לח התנה שיהוס הפר וחם שנעולם היה דין נם כן יעקע הירדן חך לח שנס יסוב לחחוס ההרים וגס הנבעות מה להם לרקוד נקריעת היס על כן ון רחשון (ז) היס פנה ויחמר מלפני חדון חולי חרץ וחל נב"ר על יקוו המים ותרחה היבשה כי נחומרו יקוו ומו חל מה שהתנה הקנ"ה עם היס שיקרע והיה התנחי נהרחות היבשה הנקרחת חרץ כנ"ח ויקרח להליבשה חרץ ו"ח מלפני חדון שהתרחה פה הפר הוח נורח חרץ שעינן נריחתו חרץ סיונ כי התנה חתו עמיו ולח חמר שיתרחה הוח נעלמו ועל כן נהרחותו ריחיתי ונהלתי והירדן שיב ואמר מלפני חלוה יעקב והוח מחמרם ז"ל כי מחו עבר נמקלו חת הירדן נשחעבד הירדן ליקרע לפני בניו ליכנס לחרץ ואמר כי גם מעתה נהגלות חלוה יעקב כי גם הוח יתקייב מחו לעוב חחור מלפני ישרחל ולח היה התנחי שיתרחה על כן עתה שנתרחה וחל ויירח ומעתה עב חחור טרם ומן עבור בו ישרחל וזהו מפני חלוה יעקב שנתרחה נעלמו כמו שחמרו ז"ל שנתרחה על ימין משה (ח) וההרים שרקדו נם הם השיבו ואמרו ההופכי הלור נגם מים והוח כי חמרו רבותינו ז"ל כי בים נעוברם בין הנזרים הוליח יתברך להם מים מתוקים לשתות מלורים שנקרקע היס וכן חרו"ל כי ג' ימים שתו נמדבר מתוקם המים ועל כן ההרים והנבעות השיבו ואמרו מה שרקדו הוח כי חמרנו כי ההופכי הלור נגם מים נמדבר חלמיש למעיינו כעין המוליך לך מים מלור החלמיש על כן מחו רקדו ומדעתו ואין ספק כי על הסר של הרים וגבעות ידבר • וכללות העניין הוח כמשך חל מומור שחזריו לח לנו וכו' לומר הלח נם שילית ישרחל והיות יהודה מלך היה נזכותם הלח קריעת היס חתה ה' עשית למען כבוד שמך נהרחוקך כל"ח וידעו מלרים כי חני ה' נהכבדי נפרעה כו' כן נם עתה נגלות החחרון כמו שמחו לח לנו ה' כן נם עתה לח למו כי לשמך תן כבוד כמחו :

קטו (א) **לא** לנו ה' כו' רחוי לפיוס לב חל חומרו לח לנו זה פעמים וברחשונה מזכיר שמו יתברך ולח נשנית חמנם יחמר כי הנה יהוע כי מחו לח עמלק וילחם עם ישרחל נרפידים נשנע הוח יתברך יד על כס שלח יכנה חת שמו שלם נד' חותיות כי ס"ה לנד עד יקום מעמלק והוח לעקיד לנח • ונכח חל העניין והוח על דרך מחמרם ז"ל שעל חנלי משיח שנשלהי הנלות הלו ידנר המומור ויתכן כפי הפר חנן לנו ה' נכוונתו מקושר חל הקודם שהוח כי חמר המשורר הנה נלחת ישרחל ממלריים נגליח על ימין משה ועל כן היס רחה ויונס ירדן וכו' כמחמרם ז"ל על פסוק מוליך לימין משה זרוע תפחרתו חך מה נעשה נגלות החחרון הלו שלח לנו ה' כחפר היה לו לנו נמשה והוטלה מורח בשומיו ונם חין הנו לדיקים ליקרח שמך ננו כמו שחמרו ז"ל כי ג' נקרחו נשמו של הקנ"ה לדיקים דכתיב כל הנקרח נשמי כו' משיח שנחמ' זה שמו חפר יקרחו ה' לדקנו ירושלם דכתיב ושם העיר מיום ה' שמה חמר הס ה' למשיח ולירושלים לח לנו הוח כי חין הנו לדיקים שנקרח נם חנו נשמו וזהו שחור וחמר לח לנו ולס כן חיכה נעשה ליגחל הס לח כי לשמך תן כבוד שיתחנרו יה עם וה ויהיה ה' שלם ולס לריך זכות מחתנו כי מדת הדין מקטרנת על כן עשה נם על חסדך וכו' והוח ענין שחמרנו על פסוק תתן חמת ליעקב כו' שחומר הנביח הנה נ' מדות הן חסד לחנרהם נבורת דין ליצחק חמת ליעקב מה שחחלה פניך הוח שליעקב תתן חמת שהיח מדתו וכן חסד לחנרהם חך לח מדת דין ליצחק ולח תחמר שחני מקשה לשחול כי הלח לחתה ה' החילות לעשות כן הלח זה היה חפר נשנעת להנותינו מימי קדם שנשנעת לחנרהם ונשנעת ליעקב חך לח ליצחק כי הס חמרת והקימותי חת השנועה חפר נשנעת לחנרהם ולמה עשה כך חלח לומר הנה לכל לחד חני נשנע לפי מדתו חך לך לחקים שנועת חניך שהיח ע"ל היסר ולח על פי מדתך וזה הוח מחמרנו על פסוק חפר כרת חת חנרהם ונשנועתו ליצחק שהוח ונשנועתו של חנרהם שהיח על נד החסד ליצחק ולח נשנע ליצחק נפני עלמו כן תהיה על פי מדתו • וזה יחמר פה על חסדך על חמתך שהוח כי תתן חסד לחנרהם וחמת ליעקב חך לח תלרף מדת יצחק ולס נדקדק הו' על ולח חמר ועל חמתך יתכן כי הכל הוח על יעקב כי יעקב היתה לו מדת חמת כנודע והוח יתברך הוסיף לו על חמת נם חכד שנחמר ויקרב לו חל חלהי ישרחל כי קרח חת יעקב חל שהוח חסד של חמת ועל זכותו חחמר על חסדך הותו חסד שמוסף על חמתך שהוח חפר היסיף נוכות חסד על רחמים :

ג לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה־נָא אֱלֹהֵיהֶם׃ ג וֵאלֹהֵינוּ
בַּשָּׁמָיִם כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ עָשָׂה׃ ד עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף
וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם׃ ה פֶּה־לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ
עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ׃ ו אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ
אַף לָהֶם וְלֹא יְרִיחוּן׃ ז יְדֵיהֶם וְלֹא יְמִישׁוּן
רַגְלֵיהֶם וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא־יֶהְגּוּ בִגְרוֹנָם׃ ח כְּמוֹהֶם
יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־בֹּטֵחַ בָּהֶם׃ ט יִשְׂרָאֵל בְּטַח
בַּיהוָה עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא׃ י בֵּית אַהֲרֹן בִּטְחוּ
בַּיהוָה עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא׃ יא יִרְאֵי יְהוָה בִּטְחוּ
בַּיהוָה עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא׃ יב יְהוָה זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ
יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית אַהֲרֹן׃
יג יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְהוָה הַקְּטַנִּים עִם־הַגְּדֹלִים׃ יד יֹסֵף
יְהוָה

מאמר הלא סיפרנו לת כל חסר הוא יתברך הפליא לעשות ביציאת מצרים לתר הנה לו שעדיין לת היה עניו עמלק והיה השם הגדול שלם לת היה כמו זר בחשב כל הטובה הגדולה תמנו תלינו לך עתה שכניכול עדיין לין שמך שלם שלח לנו ה׳ כלו׳ ה׳ כמות שהוא שלם לת לנו לת מעשה נשביעלנו כי לין לנו זכות כי אם לשמך בלבד לן כבוד שהוא למען יהיה שמך שלם שהוא כבודו ולת על כס יה להיות הגאולה ולת תחמר כת ה׳ שלין לנו כדאים עשה על חסדך ונס על לתמך שיודע בעולם כי תקה ה׳ תלהינו לתת קייס לעד ולת שנית (ב) כי למה יתמרו הגוים לין לת כת תלהיהם והוא בשום לב תל תלת נת המיותרת לך הוא כי לין תומרים הגוים שמעולם לת נגלה כבוד שמך בעולם כי לת נעלם מהם כי יגיתך מצרים וכבוש הארץ תלת שתומרים תלילה שנשתנית והטבע כמו שתמרו ז״ל שהיה תומר הלן לתחשירוש תלהיהם של תלו שעשה מרחוק במצרים כבר הוקין והשם כתו שלם לת לן לך שבל גוים מרקדים בהיכלו וזה יקשה למה יתמרו הגוי׳ לין כת תלהיהם שלת יתמרו לין תחר היה לתלהיהם תלת לין כת כלומר עתה לין תחר עתה היה הוא בתחלה בתופן שעל לתמך שמכחיש׳ לריך תת כבוד לשמך בל יתמרו שים שימוי תלילה (ג) וידענו ה׳ רשעם שעולה על רוסס שהם נתמר להם שתלהיהם על הארץ כבודו יתמרו שנשתנה תלילה ותם נתמר שנשתלק למעלה מעת הארצן יתמרו שנשתלקה השנחתו מעל הארץ גם כן לך כוב ידברו כי הלמת הוא כי תלהינו בשמי׳ כי נשתלקה שכינה מעת הארצן לך לומר שנשתלקה ההשנחה לת נשתלקה תלילה כי עשיותו בשמים כל תחר תפץ עשה בארץ כי מתכון שברתו מבניין ובלעדיו לת יריס לים לת ידו ולת רגלו כי לת היה סילוק החלטי תלילה • או יתמר שהיה שימוי שנשתנה דעתו ונתחדשה מהקודם שמתחלה תל תתמרו סבר להיטיב ליסרתל ואחר כך שחטאו נתחדשה לו סברת הפכיית לשעבדם לתלכיות כי לת הוא כן תלילה כי לם שמעולם ידע לת תחר יחטאו והיה תפץ להנלותם לתר העותם כמודע כי מומן הדברה׳ גלה לו ובירר לבניו לת המלכיות תלת שהיה יודע ותפץ לעשותו ושעשו בעתו וזה שתמר כל תחר תפץ עשה כי כל מה שהיה תפץ מתו הוא מה שעשה לתר כך לת נתחדש לו דבר שלת ידע מתחלה תלילה כי מתו תברה׳ בירר לנו לת המלכיות כי לורס מכרם וה׳ הסגיר׳ (ד) והן לו היה להם פתחון פה לתת מעם נל שיהם לת יחשמו כל כך לתעניה כו׳ ועס כל זה ישלחו יד לשוסם בחלהי לתת ומי יעלר כת לסבול רעה נדולה כזו והתכת התיבות הוא עלתיה׳ כסף והנה כו׳ פה להם כו׳ כי זו לענש כי עלתיה׳ כסף כו׳ והוא כי תלו מלטון כסף לו והנ יעשה לורף קערת כסף לך כסף לת תקרץ כסף לתרי קנות הלורה ההיא רק קערת כסף לך עלתיה׳ יקרלו כסף והנ לתר מעשה ידי לתם שתין מעשה ידיו מקנים וה לנחירי׳ וכיולת • (ר) או שיעור התיבות לת יתלת בהם רק מליותם כסף והנ ומעשה ידי לתם המעשה נלנד כי כל רוח תין בקרבנו ותומרו עלתיהם ולת תמר עלתים יכון פסילי׳ שתם יכון כי להיות עלתיהם של עכו״ם יש בהם כסף והנ מה שתין כן של יסרתל שתין נם כלום שתוריס בהכלה דכתותי מיכתת שעוריה • (ג) או יתמר ותלהינו בשמים כתחר עשה מעשה ידיו יתברך תת התדם שנר זו כל לורתו לת כמעשה נשר ודם כי הם יתפוץ לורף לעשות תדם מכסף תו והנ ותפלו הוא שידבר ושמע ויתר חושים לת יהיה תפלו בניור להיות בו חושים מרגישים ולת יעשר בו רק פועל הידים תך לת מה שתין ידים יכולים לעשות שהוא בלתי ממשיי שהם החושים המנם הוא יתברך עם היותו בשמים לת בלבד עשה למטה בארץ כמה שכוכ׳ מעשה שהוא נעשה תדם עשיית התבריס כ״ת כל תחר תפץ שלת היה דבר ממשיי כ״ת תפץ בלבד כשמע ודבור הכל ככלל בעשיה והוא כל תחר תפץ עשה (ר) תך תלה עלתיהם שבעשו להם יגרעו מגדר תדם שעשתם כי עלתיהם כסף והנ שתין תפלם

ממך לומרה • מניירין רק הנמשך בלבד אהמעשה כתלו עלתיהם הוא הכסף והנ הנ עלמו (ה) כי הלת פה להם כי מה שמעשה ידי תדם היה עשות פה להם מה יסכון ולת ידמתוכו׳ (ג) ותין ספק כי למה כתחר יבנה העלתים כסף והנ לת יפיל לב לשלול מה שהעלתים הם דומתם כשר הו מוכ כי נם המה הבל לפניותתברך על כן תפשר כי נם על זת פקח עיניו ותומרו כל תשר תפץ נשה לומר ותלהינו בשמים כל בריותשר יש בה תפץ ותיומות עשה בתוו שכל דבר תיומי תשר קפשר לומזלו ישרטו ועלתיהם דומתם הומתרך עשתם לת נשתר תלת עתם כסף והנ ותרפה היה למו כיבר (ז) והנה לומרו לבנו בנרומם היה רלוי לשמוך תל לרו פה להם ולת ידברו תמנם ר תל העכו״ם המוכריס לומר תחר זשמרומות תחלו לתליהם תשם יהנו בנרומם כי נם שמפני הקלון ידברו בקול לתה דעה חשרו ת יהנו בנרומם בחשתי לתמר מה ון יהיה לבוטח נם לו עושם ו) כי הלת כל מעלת עומד תת וה הוא להדמות תליו ותם כן תיפה השלמות שיקנו יהיה כי כמותם עושיהם כל הבוטח בהם והנה הנם כפנריס מתיס ומי הם שעליהם לומר שלת יהנו בנרומם לומר כמוהם יהיו עושיה׳ הנה הוא כל תשיה להם כי היה להם לומר כן לבל יבטחו בם ולת דעת ולת תבונה • או יתמר כי תין תלוה יכול לתת לבוטח בם יותר ממה שים לו לבמוהם יהיו עושיהם כל תשר נושת בהם שיהיו מחוסרי תלו החוש להם ולת ולברו וכו׳ ועס כ״ו יערבו לל לבם לתמר היה לת תלהיהכן נוחס יסתר ועשה תל תקחר •

(ז) וחומרו יריהם רגליהם לומר ידיהם להם רגליהם להם כלומרו פה להם כו׳ יהיה על כי הרגליהם הן הם חלקי מניחות הגוף כי לת יצויר נוף בלעדם ואר ידיהם להם רגלי׳ להם • כחלו יש הם מבלעדם תבל פה ועיני׳ וחן קרס הוא החוש כי התברי׳ הם בערך מניחות הנוף הלת מצער לדק לומר פה להם עינים להם תף להם כי ילדק היות הם מו׳ • (ט) ישראל בטח בה׳ כו׳ מסיב הוא יתברך ברוך ותומר הלת הם תרתה הבוטח בהם בהנלתה ותלוכה בעולם תהרהר תלילה ותל תהום כי תדרוש מרחוק כי עם היותם והולכים תחרי ההבל הם מנליחים דוה ינדל בטחוך בי והנ בטח בה׳ בזה שתרתה שהשם הנוכר עורם של עכו״ם המוכרים הוא בחשר התם לעובדי דלומו כך למען ייסרומו בעומתיהם השלוה ההיא׳ למו עובדי הלהים חיים ותלך עולם עתה׳ו (י) תהרן וכו׳ ירתי ה׳ וכו׳ ובזה ילדק חומרו עורם ומנגם ולת תמר ט מניכם כתומרו בטח לבוטח • (יב) מסיב דוד ע״ה בעד יסרתל ה׳ זכרנו יברך כו׳ לומר מה זה שהוא יתברך בכלל הכל תחלה בטח שרתל ושם יכנסו כהניס נם כן ושם לפרטו בית תהרן ותחר ה׳ כך תין זה רק שה׳ כיון סוכרנו רולה לברכינו כתחרו״ל עלתין יהיה כו׳ כיון שהוכירו ברכו כמה ר״ת זכר לדבק לברכה ומפרטים כי יברך רשם נה תת בית יסרתל שכולל תת כלם ותחר יכפיל בבית תהרן למען הכהני׳ יבורכו פעמים מפני שהם מז יסרתל ויהנ״ל מכפיל ברכתם כעין ותברכה מברכיך בפרט (יג) ותה״כ יסלם ברכ׳ תת ירתי ה׳ בפרטות שהם תשרי׳ וזה הוא בין תשר הם מכללות יסרתל בין תשר הם מורע׳ הקטנים הם תשר מיסרתל שהם קטנים בתיכות עם הנדול מורע תהרן שהם נדולי׳ מהם בתיכות • (יד) מסיבה רוח תמרת הלת תמרת שה׳ יברך נ הכתוב ותני תומרת לכל שלשת לומר תשם ותומר יוסף ה׳ עליכ׳ בניס ותחר כך יסתף ת עמכם להתברך נם בניכם עמכם וולת המשך להם מבני • (יג) או יתמר שמוסיף בירך ה׳ סיבורכו הקטני׳ עם הנדולי׳ לכן תמר כי תחר ירתי ה׳ רלוי הוא יבורך כל כך הקטנים עם הנדולי׳ (יד) ומסיבה רוח הקדש ותומר יוי׳ לומר תמרת דוד בית יסרתל לכלול הקטני׳ עם הנדולי׳ ותוסיף הנף שנם יפרט הקטני׳ בפי׳ שיתמר עליכ׳ ועל בניכם ונם׳ שיכלול בנתת תחת הקטני׳ עם הנדולי׳ כי תם יוסף ה׳ עליתרבו מהד ותחר כך יכלול תת כל בניכם

עמכם ויבדך את חבות ובניס לחברי כן ברכני כולל שהוא כפל ברכה עד
הין קץ ז"ת עליכם זה פעמים וזה נס נצ' הכתות הרקשונות :
(טו) ברוכים ברוכים אתם לה' וכו' כשוב לב חל תומרו עושה ולא לשכר עשה
לשון עבר יאמר כמתמרס ו"ל על השמים החדשי'

יהוה עליכם ועל־בניכם : טז ברוכים
אתם ליהוה עשה שמים וארץ : יז השמים
שמים ליהוה והארץ נתן לבני־אדם : יח לא
המתים יהללו־יה ולא כל־יורדי דומה :
יט ואנחנו נברך יה מעתה ועד־עולם הללו־יה :

קיו

א אהבתי כי־ישמע יהוה את־קולי
תחנוני : ב כי־הטה אזנו
לי ובימי אקרא : ג אפפוני חבלי־מות ומצרי
שאול מצאוני צרה ויגון אמצא : ד ובשם־יהוה
אקרא אנה יהוה מלטה נפשי : ה חנון יהוה
וצדיק ואלהינו מרחם : ו שמר פתאים יהוה
דלותי ולי יהושיע : ז שובי נפשי למנוחיכי כי־
יהוה גמל עליכי : ח כי חלצת נפשי ממות את־
עיני מן־דמעה את־רגלי מדחי : ט אתהלך לפני
יהוה בארצות החיים : י האמנתי כי־אדבר אני
עניתי מאד : יא אני אמרתי בחפזי כל־האדם
כוב

כחשר חלצת נפשי ממות וגם את עיני מן דמעה וגם כי גם את רגלי
הוא החומר תחלץ מדחי שהוא נדחה תחר מות כי הס גנס הוא
יוכה (ט) ועוד כי הלא אתהלך לפני ה' בח"י כי שם וכפר הדמקנו עמו
והוא מה שכתבנו כי בני הגלות החיל הזה הם המדברים בלשון יחיד :
(ח) או ידבר הכל על הנפש ויהיה כענין מ"ש ז"ל על משה שהיה
מסיח עם נפשו ואומר לה שתה רקיח תוכן ובכיתי

עמהם אמר לו את עיני מן דמעה שתה בקשו לדחות תורך בנהיגם
אמרה לו את רגלי מדחי ולהיכן את עתידה ללך ח"ל שתהלך כו' ויהיה
הענין כי נגסוע לדיק מהעולם ועד העולם מעניריס תורו דרך פתח
נהיגם והרשעים בוכים בכי נדול עד שעושין מעין כך"ה עובדי כו' מעין
יסיח הו ואז בוכות הצדיק מתכסים תחריו ועולים הרקויים והנה לפעמים
מנטער הצדיק על בכייתם ולפעמים מניעיר קולי מדי עברו תקעורר
מדת הדין על הצדיק וירקורו מליכתם קל נון עדני יתים מספר על הת'
אמר שתה רקיח תוכן בוכות כו' ועל הב' אמר שתה בקשו לדחות כו'
ועל כן הין מהנדולים דוחגים שלח יוליכום דרך נהיגם מדחגה מדבר
אחד מלבו וענין זה תפסר אמר דוד לחר תומרו שובי נפשי כו' כמדבר
אליו יתברך כחשר חלצת נפשי ממות שלא נהיגם כן גם את עיני מן דמעה
מרקות את נפשות רשעי נהיגם בוכות כן הנכה עמה וגם את רגלי
מלדחות תורה שם כי לח תעבור דרך נהיגם לעלות (ט) רק התעלה
בתרלות החיים דרך הרלות החיים שיהיו שהיו והו אתהלך כו'
(י) והנה האמנתי כחשר תדבר כי כן יהיה לי כי הלח הני עניתי מאד
והעוני ממרק ומגיל (יא) ושמח תומר תדרבה שתח למה שעניתי מאד
תפשר הדרבה במדותיו יתברך שהיה מנלה תורך ונעבר ותימת מות
בחרב רעב הנה חלילה לי מהרהור זה כי הלח הם הני האמנתי והדברתי
בחפזי לח על ה' חלילה רק על דבר שאותל הם נדבר לו למה לח היה מתקיים :
התדם כוזב שהם הוא יתברך היה שדבר לו למה לח היה מתקיים :
(י) או יתמר האמנתי כי תדבר שתתהלך בתרלות החיים שהנה הני
עניתי מאד בעולם הזה ועולם הבח נקנה על ידי יסורין
והוא בהיותו נדלק מתהול מהר לנגעה בתימות מות והם תתמר נח ה'
הלח לח עניתי כי היה לנך בטוח נמה שתשח תורך שתהל למלך וכוזב
היה תמיץ לנך ליעלל דקיימה לך שעתה הנה לח כן הוא (יא) כי הלח
הני תמרתי בחפזי כל התדם כוזב ולח תמר לי שתהל למה שלח נחמר לו
כך תלחו יתברך ואיך היה לבי בטוח ליעלל הם הייתי בלחי תלמין זו :
(א) או יתמר הני הפך התמות כי הם היה הקב"ה תתהוה לתפלתם
ולהני זמן שידעתי תפלת ה' תת קולי והן תחנוני (ב)
ויש זמן שידעתי שתחנך תעתרת ימי תסובה כמה דתת תמר
דרשו ה' בהמלתו והוא כי ודאי הטה תזכו לי ובימי תקרח שבעד ימי שירבה
תורכם לי ה' שיכתבני לחיים תקרח (ג) והטעם הוא כי הן תפלתי חבלי

חיון תהן תתפלל שם על רפואת נוף כי תפלתי חבלי תות הו שתת למות
וטוב טוב לבקש ליעלל מנהיגם כי תלרי שתוא תלחוני בתוכן שלרה תהניף
ויגון תהנפש (ד) תומנם כי הו תהיה נחפו ותלטרך לנעול בחומר ובלרת
תיתתו ולומר תכח ה' תלטה נפשי כמדובר בקדיש ולח תוכל לנקות עניני

יהוה עליכם ועל־בניכם : טז ברוכים
אתם ליהוה עשה שמים וארץ : יז השמים
שמים ליהוה והארץ נתן לבני־אדם : יח לא
המתים יהללו־יה ולא כל־יורדי דומה :
יט ואנחנו נברך יה מעתה ועד־עולם הללו־יה :

קיו

א אהבתי כי־ישמע יהוה את־קולי
תחנוני : ב כי־הטה אזנו
לי ובימי אקרא : ג אפפוני חבלי־מות ומצרי
שאול מצאוני צרה ויגון אמצא : ד ובשם־יהוה
אקרא אנה יהוה מלטה נפשי : ה חנון יהוה
וצדיק ואלהינו מרחם : ו שמר פתאים יהוה
דלותי ולי יהושיע : ז שובי נפשי למנוחיכי כי־
יהוה גמל עליכי : ח כי חלצת נפשי ממות את־
עיני מן־דמעה את־רגלי מדחי : ט אתהלך לפני
יהוה בארצות החיים : י האמנתי כי־אדבר אני
עניתי מאד : יא אני אמרתי בחפזי כל־האדם
כוב

והלכן יו לילה לדרך הרב בחפון ההוח
(ה) וגם כי חנון ה' תיהו מוזהר
כי הוח לדיק לדחלה פניו דמה שהוח
חלהיהו שיהיה נרחמים כי חלהיהו
מרחם וגם שתני עושה עיקר מהנפש
(ו) עם כל זה לח הסיר הנטחון
של רפואת הגוף תקוני יתברך *
כי שומר פתחים ה' ולח יבזר ממנו
מעמור תת החומר הממשל לפתי
ותחרי דברי עם ה' לדברה עם נפשי
ל תחנל עלי שתדקש עליך ותני הגוף
קבלה בקבר עם שיעשני בעולם
הזה בשבילך ותומר לה לדותי הני
הגוף בייסורין ובעמל תורה ומצות
ועל כן ולי גם כן יהוסיע הם לח
עתה יהיה בתחייה (ז) כי תת נפשי
מעתה שובי למנוחייכי בעול' העליון
ולח תקוסי עלי הם תניתי בעפר
כי הלח ה' כל מה שנמל עלי והטיב
לי הוח עליכי בשבילך תלח שהנילך
במלבוש החומר למען תירשי עולם
העליון על ידי יניעי (ח) ולהורות
הנטחון בו יתברך כי נם הגוף יוכה
תמר כמדבר עמו יתברך ותומר

כחשר חלצת נפשי ממות וגם את עיני מן דמעה וגם כי גם את רגלי
הוא החומר תחלץ מדחי שהוא נדחה תחר מות כי הם נגם הוא
יוכה (ט) ועוד כי הלח אתהלך לפני ה' בח"י כי שם וכפר הדמקנו עמו
והוא מה שכתבנו כי בני הגלות החיל הזה הם המדברים בלשון יחיד :
(ח) או ידבר הכל על הנפש ויהיה כענין מ"ש ז"ל על משה שהיה
מסיח עם נפשו ואומר לה שתה רקיח תוכן ובכיתי

עמהם אמר לו את עיני מן דמעה שתה בקשו לדחות תורך בנהיגם
אמרה לו את רגלי מדחי ולהיכן את עתידה ללך ח"ל שתהלך כו' ויהיה
הענין כי נגסוע לדיק מהעולם ועד העולם מעניריס תורו דרך פתח
נהיגם והרשעים בוכים בכי נדול עד שעושין מעין כך"ה עובדי כו' מעין
יסיח הו ואז בוכות הצדיק מתכסים תחריו ועולים הרקויים והנה לפעמים
מנטער הצדיק על בכייתם ולפעמים מניעיר קולי מדי עברו תקעורר
מדת הדין על הצדיק וירקורו מליכתם קל נון עדני יתים מספר על הת'
אמר שתה רקיח תוכן בוכות כו' ועל הב' אמר שתה בקשו לדחות כו'
ועל כן הין מהנדולים דוחגים שלח יוליכום דרך נהיגם מדחגה מדבר
אחד מלבו וענין זה תפסר אמר דוד לחר תומרו שובי נפשי כו' כמדבר
אליו יתברך כחשר חלצת נפשי ממות שלא נהיגם כן גם את עיני מן דמעה
מרקות את נפשות רשעי נהיגם בוכות כן הנכה עמה וגם את רגלי
מלדחות תורה שם כי לח תעבור דרך נהיגם לעלות (ט) רק התעלה
בתרלות החיים דרך הרלות החיים שיהיו שהיו והו אתהלך כו'
(י) והנה האמנתי כחשר תדבר כי כן יהיה לי כי הלח הני עניתי מאד
והעוני ממרק ומגיל (יא) ושמח תומר תדרבה שתח למה שעניתי מאד
תפשר הדרבה במדותיו יתברך שהיה מנלה תורך ונעבר ותימת מות
בחרב רעב הנה חלילה לי מהרהור זה כי הלח הם הני האמנתי והדברתי
בחפזי לח על ה' חלילה רק על דבר שאותל הם נדבר לו למה לח היה מתקיים :
התדם כוזב שהם הוא יתברך היה שדבר לו למה לח היה מתקיים :
(י) או יתמר האמנתי כי תדבר שתתהלך בתרלות החיים שהנה הני
עניתי מאד בעולם הזה ועולם הבח נקנה על ידי יסורין
והוא בהיותו נדלק מתהול מהר לנגעה בתימות מות והם תתמר נח ה'
הלח לח עניתי כי היה לנך בטוח נמה שתשח תורך שתהל למלך וכוזב
היה תמיץ לנך ליעלל דקיימה לך שעתה הנה לח כן הוא (יא) כי הלח
הני תמרתי בחפזי כל התדם כוזב ולח תמר לי שתהל למה שלח נחמר לו
כך תלחו יתברך ואיך היה לבי בטוח ליעלל הם הייתי בלחי תלמין זו :
(א) או יתמר הני הפך התמות כי הם היה הקב"ה תתהוה לתפלתם
ולהני זמן שידעתי תפלת ה' תת קולי והן תחנוני (ב)
ויש זמן שידעתי שתחנך תעתרת ימי תסובה כמה דתת תמר
דרשו ה' בהמלתו והוא כי ודאי הטה תזכו לי ובימי תקרח שבעד ימי שירבה
תורכם לי ה' שיכתבני לחיים תקרח (ג) והטעם הוא כי הן תפלתי חבלי

קטז

(א) אהבתי כי ישמע ה' וכו' הנה שמיעה הוא
מרחוק והטיי' הון מקרוב תמר
הנה תהבתי כי ישמע ה' בעלמו יתברך ולח ע"י סרסורי' תלחכי הסרת
סיעלו תפלתי וגם קפי' שלח יהיה רק נדר שמיעה שחינו קרוב תלי נעלם
וגם שתחלה תתחיל בקולי והוא ישמע שלח תזכה להיות מלות' שטרם
יקרחו יעבה לח לחוש והן חלה הם תחנוני לפניו יתברך ישמע קולי שלח
יהיה שישמעו מלחכי הסרת תו הסביבה ויקרבו ויגישו תפלתי לפניו ית'
רק ש"ת ה' תשמעם בלי למנעי תמנם הנה זה כולל בכל עת ובכל זמן
בין עודני בחבי בין קרוב תל המות (ב) תומנם כי וכו' והוא כי מלת כי
תשמש כמ"ש ז"ל מ' מד' לשונות חשר דילמח חלח דהח ופה תשמש במקום
חשר שתומר תשר הטה חוזו לי שהוא ית' קרוב תלי שגם מטרם שתשמיע
קולי מטה חוזו לי טרם תקרח שהוא עת רלון הוא כחשר ובימי תקרח
שהוא בקרב ימי טרם עת למות שלח תיחל לשוב ולקר' לת קולי עד
היותי קרוב תל המו' כי בהותי ביתי תו תלי שבע רלון מחתו (ג) תך
כחשר תפסוני חבלי מות בהקרב עתה תו ומצרי שתול מלחוני ש"ו נכוה
בשתי תשות דוחג על הנוף בן למות ולעשר ישכב כי לימח מות עלי
ומנד תחר מיצר הס תמותה הפשש מדיגה של נהיגם והוא מלרי שתול
לנפש מלחוני מנהיגם על שעדיין תשמותי בתקומה בתוכן שלרה ויגון
תמלח כתחת נרת המות לנוף ויגון נהיגם לנפש ולח תדע על תיזה מהם
תחבע הם על שלח למות תו על נרת הנפש בשתול תחר המות והיח עת
תפזון כי הן פניתי לשוב לתו לי (ד) תשוב נרת הנוף ותדלג על הנפש
ותומר הנה ה' מלטה נפשי מהמשתיים התקיים בנתת נפשי לתחוז בה
כי לח תקפיד על נרת התומר דשלי ליה עשר רמה ותולטה רק על הנפש
שלבד שהוא עיקר (ה) ותומר נס שתנון ה' לח תבטח יוחר לי כי נס
הם תנון הוא הלח נס הוא לדיק עושה לדק בלי ויתור לתמנם עם כל זה
מפלת היותו תלחיהו בייחוד הוא מרחם שבד מה בתוכן תוליכה ותנהלנה
ברחמים * (א) או סיעור הכתובים להבתי כי ישמע ה' לת קולי
בזתה זמן שיהיה לך מה שהוא תחנוני לפניו יתברך בעת רלון (ב)
כשתי רוחה שהטה תומו לי הוא לתלות פניו יוכרני ויעזרני שבימי תקרח
שהוא שתקרח ותשוב עדיו בקרב ימים ולח יניחני בעלמות בני תדם
המניחים תלרהם לת ה' ולקרחו עד יקרבו ימיהם כי לח טוב הוא (ג)
כי כחשר תפסוני כו' מרחה לת עלמי נכוה בשני תשות ולח תדע על

כוֹב׃ יג מָה־אָשִׁיב לַיהוָה כָּל־תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי׃
יד כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְהוָה אֶקְרָא׃ טו נְדָרַי
לַיהוָה אֲשַׁלֵּם נֶגְדָּה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ׃ טז יָקָר בְּעֵינֵי
יְהוָה הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו׃ יז אָנָּה יְהוָה כִּי־אֲנִי
עַבְדֶּךָ אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן־אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ לְמוֹסֵרָי׃
יח לְךָ אֶזְבַּח־זֶבַח תּוֹדָה וּבְשֵׁם יְהוָה אֶקְרָא׃
יט נְדָרַי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם נֶגְדָּה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ׃
כ בְּחַצְרוֹת בֵּית יְהוָה בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלִָם
הַלְלוּיָהּ׃

קיז הללו

מות בל יכתבוני לו למות ח"ו לך לעומת זה ומכדי שאול מלאומי אמת
לך לכתב לחיים והלך שאולה ועל כן נרא מהמות ויגון מנהיגם למצל
(ד) על כן בחרתי לנקש על הנפש למלטה משאול מטה שהוא לנקל
תשובה מחשמותי ואומר לפניו הנה ה' מלטה נפשי כי טוב וה מלנקש על
חיי נופי (ה) ולו הוא יתברך נרחותו שזעשה עיקר מהנפש שהוא
חלקו ולא מהגוף שהוא חלקי לחי
ולחי לו יחלה נוזר חייס לגוף נעול
הזה ולחר כך חייס לנפש והוא חנון
ה' ונדיק והוא כי חנון הוא לפניס
מן הסורה כענין וחנותי לת לחר
לחון לעפ"י שלזיגו הגין ונדיק הוא
למי שהוא הגון לך הוא כי יחלה
עישה הניעה שהוא לגוף הבלתי רחוי
מלד עלמו ולחר כך ונדיק שהוא
לנפש הרחויה מלד עלמה ולא בלבד
הסס המ' בעל הרחמים כי לם נס
סס חלהיס שהוא דין בתה שהוא
חלהיגו הוא מרחס לחרי עשותי
עיקר מהנפש ושוני עד ה' (ו) ושמח
חקמר מי שלח ידע לעשות המלחה ו לך תעלה חרוכתו לו"ח שומר
פתחיס ה' כי דלותי שתחללתי על ידי תשובה ועשותי טפל מנופי
הוא כדי שולי יהושיע שהוא לבלתי היותי כמי שעל כן מדקדק עמי :
או יחמר כשהס רגיס בלי המלחתי ו שומר פתחיס ה' כי דלותי לח
היתה רק כדי שולי יהושיע והוסיף ה"ח וכן בהומרו למנוחייכי
הוסיף יו"ד והוא כי העולם הזה הנוגע הל הגוף נקרח נה"ח ועה"ב
נקרח בין"ד על כן נדברו על הגוף הטיל ה"ח יתירה לרמוז כי על העול'
הזה שהוא חיי הגוף יתבר ונחומרו למנוחייכי שהוא על חיי הנפש בע"ה
חמר למנוחייכי בין"ד יתירה לרמוז שעל מניחת הע"ה שנקרח בין"ד יתבר
(ז) וחחר חומרו כי על שגחר בטוב הנפש הטיב הקב"ה גם לגוף על
כן הפך פניו הל הנפש ויחמר לה שובי נפשי למנוחייכי והרבי להתענג
בדמן לחר כי ה' גמל לי טוב עלייכי שהיטיב לגוף בגלגל ו"ח עלייכי
כל"ה מתה עלי ריחל עליך הורגנו : (ח) כי חללת נפשי ממות
כו' הנה דעת רש"י ז"ל שהיה דוד חומר כל זה בחות שהל כשנח מלהיות
בורח ובזה יתמר לפניו יתבתך על ג' דברים לחי חייב להודות על הנער
ח' כי חללת נפשי ממות שלה שהצלת חותה מן החטח שלח שלחתי יד
בשחול וסיעתו שעל ידי כן חיתה נפשי * ב' לת עיני מן דמעה שלח
הלרכתני לבטוח בדי לשמוע תפלתי בדחקי כי לח שתם תפלתי ונס על
הצלת הגוף והוח לת רגלי מדחי והנה מדברי שחני תמיד מנקש מחת
ה' על הצלת נפשי ולחיי בוטח בי לבחור בטוב מעצמי לח הייתי כחברהס
שנחמר בו התהלך לפני שלח היה נרוך סעד לחומו כי לס כמח סעס
החלהיס התהלך שהיה נרוך סעד ליחמר חני חומרתי גם כן
כי חללת נפשי שהוא מן החטח על כן חני חומר כי זה היה לי להיותי
מטלטל ונורח לח"ל (ט) לך מעתה תתהלך לפני ה' כחברהס
בחחייבני בחרלות החיים הוא בח"י המכוונת כנגד חרץ העליונה ותהיה
לי מעיר לעוור הל השנת שלמות כחשר בחברהס כי מעתה שמת שהול
לח תהיה נרדף (י) וחין זה נדר מסופק הקיום כי לס שהתחנתי בעצם
מה שחני דובר : על כי חני עניתי מחד ונייסורין נכנע ילרי עד שלח
תצטרך סעד לחומי (יא) ושמח תחמר לח היה לך עיטו כי נמשחת
למלך מחת ה' ובזה נטח לבך שעכ"פ חנכל דקיימת לך שעתח הנה זה
היה לס הייתי מחמין למה שהמליכני שמואל לך חני חמרתי בחפוי בכל
החדס כווב כו' כדלעיל : (יב) מה חשיב לה' כו' על כל הטובה
הזחת שחני מקוה מחתו יתברך כמו' מה חשיב נמול לה' כי הוא חינו נריך
לוולתו כי הלח כל תגמולוהי מכל מה שגמל עלי מיו היותי כלס עדיין
עלי שלח תוכל לשלם רק הכיר שחני חייב לו תמיד על הכל ובשום לב
שכל"ל תגמולו שמיתר ה"ח וי"ד לומר בין מה שעשה לי בעולם הזה
שנברח בה"ח בין מה שגדר לי לע"ה הכל עדין עלי שלח תוכל להשיב לו
גמול על כן לח תמנע מלשחול חחר שהס נחתי להשיב גמול חי לספר
תהיה מה שחשחל כמו מה שעבר חו מעין זה כל מה שחשיב חינו חלח
מה שחני מכיר שהכל עלי חוב וחס כן גס מה שחוסיף לשחול יהיה כן
(יג) ושחלתי ונקשתי היח כי הנה ידעתי כי עתיד לני לעתיד שכוס
ישועות חשח כו' והוח כי הנה דוד הוח משיח והוח חנן די לח בידין
שעתידה להפיל ד' מלכיות כח' כמקרח שכתוב והדקת פרזלח וחספת
נחשת וכספח והנחת שהס הל' מלכיות והן חמת כי הלח כמו זר נחשב
מחמר הכתוב ההוח כי מי נתן חו נחשת וכספח והנחת לך כתבנו בקלת
מקומות כי פשר דבר הוח מחמרס בספר הזוהר על מקרח שכתוב חשר

נבחו על ירושלם ולח נחמר חשר שעתידים לקום כל רשר
הילרו הת ירושלם בזמן ההוח לקבל עבשס עם המלכות החחרון וזהו
חשר נבחו וילרק בזה חומרו חשר נבחו שהוח לשעבר ובזה היטיב חשר
דבר והדקת פרזלח נחשת כספח והנחת כי לח תרבעתס ידיק דוד . בזמן
ההוח נמלח כי גס שבכל הללה מכל
לחר מהמלכיות בשוף שעבודס היו
ישרחל מוחזיס כוס ישועה לחת
מד גחולות לך לעתיד כוס כל ד'
ישועות חשח בשם חתת כחמו' והוח
עכין מו"ל לעתיד לבח הב"ה עושה
סניורה לנדיקי' ולחר כך חומרי'
לחברה' שיברך נרכס ויחון כו' עד
שחומרי' לדוד והוח חומ' חני חברך
כו' וזהו כוס ישועות חשח כמפורש
חללנו בחחמר המ' כי על היות לו
ישועה כוללת הרבעתן קרחו כוס
ישועות שהס כנגד ד' חיתיות שבשס
הנפלס לו על ידי נקמתו יתברך
מעמלק הוח חדוס מה שעד הזמן
ההוח לח היה כניכול הסס שלס
כי יד על כס יה כו' וזהו ובשס ה' לקרח כלומר כי גס שבזמן הזה ין
לומרים חפי' לרגוח רק נברך חלהינו חז לעתיד שיושלם הסס נחמר ה'
חלהינו וזה לחשוב יחמר ובשס ה' לקרח שהוח שלס כחשר כוס ישועת
חשח בזימון ונשוב חל ענין התכת המקרח שחומר דוד ידעתי ה' כי
לעתיד כוס ישועות חשח ובשס ה' לקרח (יד) לך שחלתי ונקשתי
היח שיבנה בית המקדש עתה בימי בחופן שנדרי שהס נקדנות לה'
חשלס נגדה נח לכל עמו נח' משלש רגליס חז בחיבוך הבית וזהו חומרו
נגדה נח כלו' עתה והוסיף הה"ח בחומרו נגדה לרמוז על הבניבה
הסורה על הבית הנמשלת לה"ח (טו) והלח ז מדמך ה' סיקר וקשה
לפניך לחמר לחסידיך שימותו כמחמרס ז"ל על פ' זה סהיה קשה לפני
הב"ה לגזור מיתה על הנדיקים וחלמלח שהס שוחליס מיתה נפניהס לח
היו מתים וזה יחמר תחר סיקר בעיני ה' לתת המותה לחסידיו גס
שחיני חסיד (טז) הלח הנה ה' כי חני עבדך כלומר ותיקר מיתתי
בעיניך והחריך ימי עד יבנה ב"ה וגס חיכ חיכך בניני עשה על היות
כי חני עבדך בן המתך רות שהתרכת ימיה עד שלמה כמ"ש ז"ל שזהו
ותהי מעכורתך שלימה הל תקרי שלימה הלח שלמה וכן היה לה שהס
הוסס לה כסח תלנו שנחמר ויסס כסח לחס המלך לחמה של מלכות היח
רות כלומר תתחבר זכות היותי עבדך עס היותי בן חמתך והחרך לי
כמוה עד חו וחנקר בהיכלך כי גס שלח שחל כעת כוס ישועות לקרח
עליהס בשס ה' לפחות על קוסר פתחת למוסרי שהצלתני מכמה לרות
שהיו לי מוסרות ושמערה עס שחול ותחה פתחת לי (יז) על כל חלה חני
נודר ב' ובחיס ה' על כל הטובות שגמלתני וח' על התודה שהוח על
סוכיתני להודות לך שהוח על דרך מודיס תכחנו לך על שתנו מודיס לך
וזהו שלח חמר לך חוזק תודה לך הס ב' ובחיס ושניהס כדר מעתה וחמר
הניני נודר ב' נדרים חלה וגס חני עתיד שבשס ה' חקרח שהוח נשס על
ידי הכוס הנו' והנה עניו ה' חיכו עתה (יח) לך לעניו הנדרים חפשר
לשלמס עתה בניח ריחשון שינהה בימי חו לעתיד בשלימי והנה חני נדרי
לה' חשלס חו עתה חו לעתיד לך בקשתי היח שיהיה נגדה נח שיהיה
עתה נגד כל עמו שירחו קויבי ויבושו (יט) שגס שהמקדש שהוח
מקייסס לניח חלהיס רוחני שעל כן יעקב קרחו בית שהוח מעשה חלהיס
שהניח רחשון ושני שהס מהעולם הזה מעשה נשמי הוח בערך הניח
שהוח בחחר לשני הערקלין ובזה יחמר לעי"ס שב"ה זה הוח בחלרות בית
ה' והיה טוב בשלישי עס כל זה לח יבנר היוס זו בחינת ב' העולמות
העולם הזה הנברח בה"ח והע"ב הנברח בין"ד וזהו ה"ח יתירה בחינת
נגדה וין"ד יתירה בחינת בקוכבי ועל כן הללו יה הן ב' החוקיות של ב'
העולמות * (יג) חו יחמר ידעתי כי לעתיד כוס ישועות חשח ונס
בהקרח בישס ה' חו חקרח בזימון כי משיח הוח ח' מהנקרחים בשס ה'
כמחמ' רשב"ן (יד) לך שחלתי היח שנדרי לה' חשלס שנדרי חס חמלח
מקום לה' שהבנה ב"ה נגדה נח שהוח עתה (טו) והטעם כי יקר הוח
וקשה לפני ה' המותה לחסידיו וחס הקרב מיתתי טרס יבנה יחמרו
חויבי כי לח חסיד חני (טז) וחנח ה' כי חני עבדך ועשה סיודע ונס ידעו
שהיותי בח מרות חינו פיסול כי לחמלח היח כמ"ש ז"ל שחמר לה נעז לח
מן החמהות ולח מן הספיחות וחס בחמי מחכה הוח כי על ידי כן פתחת
למוסרי והוח הנודע מחכמי החמת שנפשו היתה חסורה תוך הקליפות
ועל ידי לוט יבחה וזהו פתחת למוסרי ובכתוב חלנו על מוחד סיר רחני

לך

קיז (א) **הללו** את ה' כל גוי כו' הנה ידוע מרז"ל כי חלו ידעו הגויס כוחה הפסידו בחרבן ב"ה לח החרינוהו והוח כי מביחוחי שפע הנחת ליסר' היה להם יותר ממה שהיה להם לחר החרבן וזהה יתקבן לבח חל העניך והוח כי כל ענין המזמור הקודם על זמן בניך בית רחשון ועזידו מדבר על זמן המקדש ולוחר הללו חת ה' כל גוי כו' (ב) כיון גבר עלינו חסדו זמן הניך ולח חרחו שחת ה' שהוח רחחמיהו הוח לעולם להם גם לחר החורבן כי זה מסתעות ממח דבר הכחוב בענין מיס לח כחמנו מה שכחוב לכם רחמיס ע"כ חת חס יה שנחנע על כס יה שלח יחכחב עם ו"ה עד יגקס מעחלה ע"י זכותני חוה ונהה חרז"ל על הקרבות החלו שכשהיו חת חנניה חל כנפן החש חמר הללו חת ה' כל גויס כו' מיחל חמר כי גבר עלינו חסדו עוריה חמר ולחת ה' לעולם הללו' ויהיה כי הוקשה להם מה רחה דוד לומר שיהללו חת ה' כל גויס ועוד היכן היו כל הגויס לפניו שידבר לנוכח ולחת הללו כו' • ועוד חומרו כי גבר כי חיך על שנבר עלינו חסדו יהללוהו הס • ועוד חומרו ולחת ה' כו' ירחה בלחי מתייחס ומתקשר חל הקודם • על כן חמרו שכוחן שהיו כל הגויס יחד כד"ח ומתכנסין כל עממיה לחיח ולישניח (א) חו חמר להם חנניה הללו כו' והוח לחמר להם חל יעלה על רוחכם שנקדש חנחנו חת ה' חין לכללות הגויס ריוח והללה בדבר כי לח כן הוח כי חס שחלו כשחר המון עם חין' שהשחחוו לכלם היינו נם חנחנו עובדי' כן לח היו ישרחל עוד ולח עולם כי חס חין ישרחל חין עולם והיו גם כל הגויס מתבטלים ומה נם לחחמרנו בספר חבלחת הסרון כי היה הקסם בהשחוחת כל החומות שהיו שמיס עלמס תחת חלחת טומחת שרו של נבל כמבוחר שם בחופן שיחות תהללו חת ה' כל גויס על מקדשי שמו כמונו היוס (ב) והיה חפשר ישיבו ויחמרו חס חתס עיקר העול' חיך שהי' לכס טובה היה נם למו ככס והוחר על כן חמר מיחל כי גבר עלינו חסדו שהוח מחשר גבר עלינו כמשך לכס ולבל יעמו ויחמרו הלח נגד עינינו כי כהפוך הוח שישרחל בגלות וכל הגויס מלחים טוב לזה בח עוריה ויחמר ולחת ה' לעולם נם כי יתהמהמה לחתת ה' כלו' שלם לעולם יהיה על כל פני' חך בין כך ובין כך הללויה כי בעוד ששס יה נקרח שהוח נוחן גחלת ישרחל לחתס נגדולה עד יוס נקס נלבו ים' שלוח יהיה ה' שלם וחו יהיה חך טוב לישרחל בלבד :

קיח (א) **הודו** לה' כי טוב כו' הנה מחשר קבלו רז"ל כמדובר בסמוך שהללו חת ה' כל גויס כו' חמרו הכחובי' הלס חנניה מישחל ועזריה כשנחלו מכבשן החש ניקוטו מיהח שפל בגלות בבל נחמרו הכחובים הלס ועל פי דרכס ז"ל יהכן כי על גלות בבל חשר דבר בו עד כה חמר הודו לה' כו' ושלשת הכחובי' שחזרו על שלשת הגלוות החחרונות ועדיך נוה חלוקי ההודחות עס היות שבחומרו שתס הודו לה' כי טוב שס יוכללו להרן וירחי"ה • ועוד כי בחומרו יחמר נח ישרחל יורה כי פסוק הקודס לח על ישרחל ידבר • חך לחמר על מלי דסליק מניה דהיינו גלות בבל על דבר עיקר הגלות שהיה ענין הללס שנזר ב"נ על כל ישרחל שיסתחוו לו חו יהיה מה שיס' וכל הגויס יודו לה' שהוח חשר קדסו שס שמי' חנניה מישחל ועזריה שעל ידי כן היה קיום ליסרחל ולכל נויי החרן שחלמלח כן היה העולם מתקטל ועל כן חמר הודו לה' כי טוב כי לעול' חסדו כלומר שלח לשלשה חלה היה הנס והחסד כי חס לכל שלח לח כן לח היה עולם וזהו כי לעול' חסדו שהוח להיות מציחות עולם הוח חסדו ועל כן נחמר שתס שהוח כולל ליסרחל ולכל החומות כי לכלס היתה טובה (ב) חך על גלות מדי שנחלכו יקבלך ממנו חמר יחמר נח ישרחל כי לעולם חסדו והוח כי חו לח היה פחד יחבד העולם כי הנה למדנו רשב"י כי מה הס לח עשו חלח לפנים כך הקב"ה לח עשה עמהס חלח לפני' מה שחין כן בנבל שלס לח היו חנניה וחבריו מקדשי' שס שמיס לח היה העול' מתקיי' ולח היה נמדי רק נעבר ליסרחל (ג) ועל גלות יון מישרחל לח שתחו בעגס כי חדרבח נשתלחה יד יון עליה' ועל נוחיה' וגם פרנו פרנות

קיז (א) **הללו** את יהוה כל גוים שבחוהו כל האמים : ב כי גבר עלינו חסדו ואמת יהוה לעולם הללויה :

קיח (א) **הודו** ליהוה כי טוב כי לעולם חסדו : ב יאמר נא ישראל כי לעולם חסדו : ג יאמרו נא בית אהרן כי לעולם חסדו : ד יאמרו נא יראי יהוה כי לעולם חסדו : ה מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה : ו יהוה לי לא אירא מה יעשה לי אדם : ז יהוה לי בעזרי ואני אראה בשנאי : ח טוב לחסות ביהוה מבטח באדם : ט טוב לחסות ביהוה מבטח בנדיבים : י כל גוים סבבוני בשם יהוה כי אמילם : יא סבוני גם סבבוני בשם יהוה כי אמילם : יב סבוני כדברים דעכו כאש קוצים בשם

(ו) וחס כן מכ"ש לעתיד שיהיה הסס שלס שס' לי שלס שודחי לח חירח לח מחשר חטח חדס הרחשון שחחי נלגולי כי מה יעשה לי חדס חחד שס' לי כמ"ש למעלה ובסס ה' חקרח והוח כי סס זה הוח שקרחו חדס הרחשון כמו שחמרו ז"ל חני ה' הוח שחי שקרחני חדס הרחשון וחס כן לחר שס' לי שקרחהו חדס מה יעשה לי חדס מחחת חטחו לחר שכבר נתקיים הדבר (ז) וגם לח חירח מעומחי שהס שוכחי בחמת כי הלח ה' לעזרי והוח כי כל חדס יש לו זכיות ועימות הזכיות הן עזריו כי על כן נקרח הנדיק קיס חיל בכחוב חלליו והעזרות הן הס שוכחין וידוע מחמרס ז"ל חמר רשב"ל נדולה תשובה שזדונות נעשים כזכיות וחוקיחכו דבמרח דהיינו כשעשה מלחמה וזה יחמר הן לי חחד מחשחומי שהס שוכחי כי הלח ה' בעזרי שהס זכיותי שנחרחו מהן חל חזכי קדס וה' עליהס בלי ספק וחזי נס כן לרחות חת הסס הנזכר נס כן בשוכחי הס העזרות כי חני שם חזהבה בחופן שיחשבו לי לזכיות ולשרפי קדס וה' עליהס יריחס כחשר בזכיות שהס עזרחי כמו שכחוב חללו על מחמרס ז"ל שלמדו זה מפסוק ובשוב רשע מרשעתו ועשה משפט וצדקה עליהס חיו יחיה שפי' רז"ל הוח כי בדשעתו שהס הזדונות עס המשפט וצדקה על שלס כתוב חלו יחיה כי נס על רשעתו יחיה כי יהפך לזכות כל חחד מעומחיו (ח) ועל כל זה חתס בני ישרחל עשו תשובה ולח חבטחו לח בזכותיו ולח בזכות צדקת נדיבי העם בחמרכם כי על ידי לדקה ישרחל נגחלין כנודע מפסוק בנדקה תכונני כי הנס על זכותי חני חומר שלח חבטחו כי הנה טוב לחסות בה' מבטוח בחדם (ט) וגם לח בעושי לדקה שבניניס שוכוחים בעתוד לסס כי הלח טוב לחסות בה' מבטוח בנדיבים (י) והרחיה כי הנה ממני תרחו כי הנה כל גויס שבעולי פלשתיס ומיחב ומלך נוזה וחרס דמשק הנח לעזורו וחדוס כלס בסס ה' שבטחתי בו היה כי חמילס ולח על ידי בטוח בחדס חו בנדיבים (יא) ולח עוד חלח שחתר כך סבוני גם מבבוני פניס וחחור חרס ופתיון וגם חלה בשס ה' כי חמילס (יב) וגם חחרי כן חרס והדר עיר כשפו עלי כמו שנחמר וירח חרס וכו' ויקספו יחד כדבורים המסבבים יחד סביב לילן וכיוצה כך סבוני כדבורים ודועכו לפני כחש קוניס וכל זה בשס ה' כי חמילס וזהו כן חיפה גם חתס בני ישרחל בטחו בה' לבדו וחללינו ע"י עשות רמונו כחדובר • (ה) חו יהיה כי בני הגלות החיל הזה הס המדברים בלשון יחיד להודות לחדות הלב מודים בטיחין על הנחולה וחומרים כי מקל וחומר מבחולת מדי מהמן שהיה מעמלק מסוג בעלי גלות הזה נגחל עתה כי הלח מן המצר שהיינו להשמיד להרוג ולחבד קרחתיה כי שס יה הוח העומד נגד עמלק חשר המן מזרעו ולח קרחתי חלח שיוליחני מן המצר לח שיריחני לי להפך ליקס מחויבינו ולהיות לנו מצלה וזה חמר מן המצר הוח מה שקרחתי יה שהוח לנחת מן המצר של הניורה בלבד ועכשיו בחרינו נחלבד לחת מן המצר נם ברחיני שרחיתי בשוכחי וכל החומות מכשיוס חת היהודים (ו) וחס חלי הסס הועיל לי כך עתה שה' שלס לי ולחי שלח חירח ושמח חחמר כי נס לי

כִּשְׁמֵ֣ם יְהוָ֣ה כִּי־אַמְילֵ֑ם : יג דָּחֹ֣ה דְחִיתַ֣נִי לִנְפֹּ֑ל
וַיהוָ֖ה עֲזָרָֽנִי : יד עָזִּ֣י וְזִמְרָ֣ת יָ֭הּ וַיְהִי־לִ֣י לִישׁוּעָֽה :
טו קוֹל֮ רִנָּ֪ה וִישׁוּעָ֫ה בְּאָהֳלֵ֥י צַדִּיקִ֑ים יְמִ֥ין יְ֝הוָ֗ה
עֹשָׂ֥ה חָֽיִל : טז יְמִ֤ין יְהוָ֨ה רוֹמֵ֗מָה יְמִ֣ין יְ֭הוָה עֹשָׂ֥ה
חָֽיִל : יז לֹֽא־אָמ֥וּת כִּֽי־אֶחְיֶ֑ה וַאֲסַפֵּ֥ר מַעֲשֵׂ֖י יָֽהּ :
יח יַסֹּ֣ר יִסְּרַ֣נִּי יָ֭הּ וְלַמָּ֣וֶת לֹ֣א נְתָנָֽנִי : יט פִּתְחוּ־לִ֥י
שַׁעֲרֵי־צֶ֑דֶק אָבֹ֖א בָּ֣ם אוֹדֶ֣ה יָֽהּ : כ זֶ֤ה־הַשַּׁ֨עַר֙
לַיהוָ֔ה צַדִּיקִ֖ים יָבֹ֣אוּ בֽוֹ : כא אוֹדְךָ֥ כִּֽי־עֲנִיתָ֑נִי
וַתְּהִי־לִ֖י לִישׁוּעָֽה : כב אֶ֤בֶן מָאֲסוּ֙ הַבּוֹנִ֔ים הָ֥יְתָה
לְרֹ֖אשׁ פִּנָּֽה : כג מֵאֵ֤ת יְהוָה֙ הָ֣יְתָה זֹּ֔את הִ֥יא
נִפְלָ֖את בְּעֵינֵֽינוּ : כד זֶ֤ה הַיּוֹם֙ עָשָׂ֣ה יְהוָ֔ה נָגִ֥ילָה
וְנִשְׂמְחָ֖ה בֽוֹ : כה אָנָּ֣א יְהוָ֔ה הוֹשִׁ֥יעָה נָּ֑א אָנָּ֣א
יְהוָ֔ה הַצְלִיחָ֖ה נָּֽא : כו בָּר֣וּךְ הַבָּ֔א בְּשֵׁ֖ם יְהוָ֑ה

ברכנוכם

וכוח משיח שהוא לחדש לזין זה כדאי • כי הן תמת שאפשר יספיק להנין לך הטבה קנינים מה יעשה הדם לי (ז) ופמה התמר כי גם בתמרי שהמשיח יעזור לך הוא כחלנו ה' לך והוא כי לחד מסלשה שבקרקנו בשמו של הקב"ה הוא משיח לזה תמר ה' לי בעזרי לומר מה שה' לי בהיותו בעזרי כמשיחי שהוא עוזר לי וה'לי בתמה שהוא בו זה הוא לענין היות לי עזר שלח יוכלו לי לבל שתלתי היה כי וקני תרחה בשונאי (ח) ולזה טוב לחסות בה' מבטוח בחדם על כן צריך יהיה ה' לי מלך עלמי (ט) הח למה דבר זה דומה לענני הביטח בנדיבים ולח בה' שיקן לו כי בוטח בה' יעוב על זולתו והבוטח בנדיבים הלוחי יספיק לו לבל ימות ברעב וזהו שסמך טוב לחסות בה' מבטוח בנדיבים • (ח) או יקמר שהומרי בני הגלות החיל הזה הבה כחשר גלינו בניח רחמין רפינו ידינו מתורת ה' שהוא הדבק בה' ובבוח בשי שחמר שיקיף ירושלים מים ובשי שחמר שיקיפנה חמ ובשי שחמר שיעלנה הסמימה ובניח שני שגם היו לדיקים בה בבוחו בשלשה נדיבים בחשון וכן כלבח שבוע ובן נילח הכסח שיפרנסנו כ"ב שנים בחלוה לחם ושמן ועלים וכחבר לך עתה טוב לחסות בה' מבטוח בחדם בחשר בניח הרחשון (ט) וכן מבטוח בנדיבים כבניח שני (י) והרחיה כי הין עומד למו חלח ה' שהבה כל גויים סבבוני בשלש בנוכד בחשר עתמיח חמיח ולישנים בשם ה' שחמר חנניה הללו ה' וכו' ועוריה ותמת ה' וכו' בקפרך התנור ובשרפו ד' מלכיות כמו שחמרו ז"ל בחלכ כי בשם ה' היה כי קמילם (יא) סבוני בחדי בשעורת לחשורום גם סבבוני בגיזרה ובשם ה' קמילם בשרמו ברחשי תיבי יבח המלך והמן היום (יב) סבוני יון כדבורים העוקלות בבחה עקיצות בשם ה' היה בחשר קמילם על יד יהודה חשמונחי שבקרח מכב"י שהיה מולח בחמור מי כמוך בחלים ה' ר"ת מכב"י : (יג) רחה דחיתני לבפול בו' לחר דבר דוד עם עמו ישרחל מה רב טוב הבוטח בה' כי מושיע חין בלתו להניח רחיה מעלמו הפך פניו עלי ולחמר דחה דחיתני וכו' לומר הנה בחה בנפל להמיתן דחיתני בשסול במערה בשום בלבי להמיתו על היותו בח להורנני והיה זה כדי לנפול שתהיה זחת לי לפוקה וה' עוזרני שלח נכשלתי • (יד) ועם היות כי עזי וזמרת להלילני היה שם יה כי ענני במרחב יה עם כ"ז ויהי לי השם שלם המכ' לי לישועה מילר הרע • חו יחמר עזי וזמרת יה כו' לומר כי הוח יתברך פועל שני הפכים כחחד עזי וזמרת שהוח זיתור וכריתה לשוכחי ויהי לי לישועה ורחמים שהם שני הפכים וזה היה כי פני היו הולכים בקרב והיה יתברך כורת חויבי ומושיע לחותי (טו) וחל יחמר חיש כי לחי הייתי המתים בעם ולח ה' פעל הב' הפכים הכריח חויבי והושיע לחותי כי לח כן הוח כי הלח כשהוח יתברך חפץ יעשה כחשר עם חזקים וכיוצח בו כי היו ישרחל תוך בתיהם קורין בהלל ובהגדה והיה יתברך מכה בשכחריב וכל חילו בחוך כי ימין ה' הוח שעושה חיל כי זה דרכו יתברך וזהו קול רנה וישועה שהיו ישרחל בקול רנה תוך לחליה' זה עושה להם ישועה שהיו ישרחל מרנני' והוח יתברך מושיעם (טז) ולח עוד כי חם לחילו בעת שימין ה' רוממה ומסחלקת מן העול' כענין בחרבן שהסיג לחור ימינו וירוממה למעלה היה ימין ה' עושה חיל ומושיע לח חנניה מישחל ועוריה • (יז) לח חמות כו' הלח חמרתי כי ענני במרחב יה ועשם כל זה השם שלם הושיע לי כמדובר חמר עתה חלילה על לב שומע כי שם יה ח"ן בו כדחי להושיע והוכרך חלילה השם שלם לכך כי דעו לויפה כי גם חם לח הייתי מת כי חם חי לעולם כל זמני לח יספיק להלל שם יה וזהו לח חמות כי לחיה כלומר לעולם וכל זה שחיה לעולם תמיד ישחר לי לספר מעשי יה כי ין קלה כלומר וחם כן לח חמרתי כי חם שרלה הקב"ה לכבדני להושיעני בשם שלם עם שבשם יה היה עוז ותעלומות להפליח לעשות גם הוח (יח) ולח עוד כ"ח חפילו שני הפכי' כחחד פועל שם יה כי הנה יסור יסרני יה ועל ידי הייסורין היה מגילני מן המות וזהו ולמות לח נתנני (יט) ולח עוד כי חם לחף בהבנות בית המקדש שלח יפקחו השערים עד שיבנה המקדש וחמרו בעבור דוד עבדך חל תשב פני משיחך וחו נפקחו השערי' חמר דוד מעלה חל יעלנו בעיניכם גדולה שם יה כי הנה פקחו לי שערי לדק שבפתחים בשבילי חו לבח בם חודה יה חודה לחת שם יה (ך) ולמה חמר חודה יה ולח חמר חודה ה' שלם הלח הוח כי זה השער של בית המקדש יפייחם לה' כלו' שם שלם כחשר יהיה זמן מדיקי' בלבד יבואו בו שהוח בנים השלישי המקווה כי חו לח ימלח בישראל חם לח לדיקים נמורים בלבד כי כל הכשחר בלין והנומר בירושלים קדוש יחמר לו חך קודש לומן ההוח לח יקייחם ה' בכל חוקותיו רק לשם יה • (יג) חו יהיה הומרו דחה דחיתני וכו' דברי מלפי ישועה לחחרונה הוחת בחמור חליו יחבד' הין חמו משוללי בטחון בה' יגילני מוה כחשר מגליות הקודמים כי הנה ב' פעמים קדמו דחה בשבל דחיתני בחדי לנכזל בין כי חו היקה נפילה בעלם שנגעו בדת ה' וה' עזרני בשלחתם כלו' בזה בטחתי גם בדבריו הזה (יד) לך בקשתי היה שכחשר בזמן עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה שהוח בישועת גלות מלרים (טו) שהו בלי קרב ומלחמה רק שהיה קול רנה וישועה בחהלי לדיקי' שהיו מרננים בניקס ומושעים והיה ימין ה' עושה חיל (טז) כך בישועה זו תהי ימין ה' רוממה ליפרחל ויימין ה' עושה חיל להלחם בם כחיו והניחנו כחדים והשחר ע"ד הקודם :

(כא) חודך כי עניתני וכו' כדרך המתפלל שחחר שחלוחיו ניתן הודחה בסוף כך חחר הנקמה שה' יעמוד למו להבח נותן הודחה ומומר חודך כו' והוח כי הנה הקורח חת ה' ויענהו גם כי לח יושיענו מנלותו כי שם שיוכה שיענהו חל רב טוב לו ומה שם גם כן יושיענו ז"ח הנה חודך כי עניתני גם שלח היית מושיעני מהנלות וקחנו זחת בעינינ כי שם גם ותהי ליה' הנו לישועה (כב) ומה נודע כי שמך הנדול בעלמו היה לי לישועה הלח הוח ברחות הפלנם העליה כי הנן מחסנו הבונים שם היית מטיב לה שלח ימחסיה ותהיה ח' מהנני בנין הקיר רב טוב לה ולח לנבד עשית זה כי חם שגם היתה לרחם פנה (כג) הנה טובה כפולה זחת חין ספק כי מחת ה' היתה זחת ולח מפחת מול חו שר ולח שלפיכו יתברך הוח פלח כי הלח נקל בעיני ה' לחף חלפים כיוצח בזה כי חם היה נפלחת הוח בעיניכו חך לח בעיני ה' כי חין נם שיהיה פלח בעיניו יתברך כי הלח יוכר הכל הוח וברייתו כל העולמות שחין פלח נדול ממנו לח נפלח בעיניו כלל ובל' עמל ובלח יניעה ברח העולמות כלם וכל זה הוח על דוד שהוח מלך המשיח שיהיה הוח רקם נם לעקיד לבח כמודע • (כד) זה היום כו' הנה ידוע מרבותינו ז"ל על פסוק לחני ה' בעקה חקיבנה כי זכו לחקיבנה לח זכו בעקה יום הקץ הידוע לפניו יתברך לח יבלר מהיות חו הנחולה עכ"פ הלח שהוח יתברך חם מלילנו נוכה וכשוב חלין יקדים הזמן ב"ב ובוה יחמר הנה זה היום הידוע לפניו יתברך חשר עשה ה' ויקיבי שהוח היום הבח חשר הבטיח דבר הנה יום בח לה' ידענו שנגילה ונשמחה בו כי נם שלרשעים ילהט חותם היום הבח הנה הלדיקים ישחחו ויעלצו כדשמיך ליה וזרחה לכם ירחי שמי כו' וזהו נגילה ונשמחה בו (כה) לך בקשתינו היה שלח יהיה בעקה כי חם שתחיבנה וזהו לנח ה' הושיעה נח שהוח עקה שתחיבנה וח"ב לשני דבריה ח' לתשועה מרעה ושעבוד וזהו הושיעה נח שנית טוב קנינו וזהו נח ה' הלליה נח : (כו) ברוך הבח כו' לחרי חומרו בקשתנו מלחנו יתברך יתהר יחיה השועתנו חשר קוינו שמוכה לנו לחיבנה חשר חין זה כי חם שחלה פני חל יעבה עלינו רוח ממרום להשיבנו חלין יתברך ונשובה בחופן כזיה לדיקים ינזכה יחיבנה משיבה רוח הקדש ותומרת ברוך הבח כו' • ולבח חל הענין מוכיחה מחמר רשב"ן החומר שלשה נקראו בשמו של הקב"ה וחלו הם לדיקים ומשיח וירושלם • לדיקים דכתיב כל הנקראת בשמי וכו' • משיח דכתיב ושה שמו חשר יקראו ה' לדקנו • ירושלם דכתיב ושם העיר מיום ה' שמה חל תקרי שמה חלח שמה עד כחן • ונבח חל הענין חומרת רוח הקדש הלח שחלקם יהיה יתברך מעתה והנה על תלך המשיח בעלמי מלדו חין עיכוב כי הנה הוח כבר נקראת בו שם ה' כחמר רשב"ן משפוק ושה שמו חשר יקראו ה' וזהו ברוך הבח בשם ה' כי שם ה' בו מעתה כי לדיק הוח כבר חך על הנוגע חליכם חינכם עדיין לדיקים כי חם שתנקשו יעורוכם לכך חן הסמים כמדובר חך מה שחשר לעשות לכם הוח כי ברכנוכם מבית ה' כי בית ה' שם ה' עליה כי חפי' ירושלם

נקראת

נקרא על שמו יתברך מה גם הבית המקדש עלמו לכן לעוררכם כנ"ל
תקכט מן הסמים מניח ה' להכניסכם (כו) מבית ה' מדת חסד ד' מדת
רחמים וזהו חל ה' כי חסד חל וה' מדת רחמים וזהו חל ה' • ועוד שלישית
כי הנה ויאר לנו וזהו מחמרנו על
פסוק השיבנו ה' אליך כו' שהוא חל
תלריך עד נצח ליטהר וזה מסייענו
כי אם התחיל לקה והשיבנו ה'
אליך ואחר כך וגאולה וחל יקשה
לפניך כי הלא לקה החלות במצרים
שעם היותנו עובדים את הטלאים
במצרים ואמרנו הן נזבח את תועבת
מצרים לעיניה' ולח יסקלונו לויתנו
לקשור בכרעי המטה את הטלה
ולאחר למצריים כי לשוחטו לפסח
שהיו היינו עובר ובערה למות בפסחנו
פיסקלונו ומסרנו נפשנו על קידוש
השם ומי השיבנו בתכיפות במרץ
שהוא מן הקלה חל הקלה מהיות
עובדי ע"ז חל היותנו מוסרים נפשנו
על קידוש ה' אם לח שהערת עליהו ממרים וזהו חדש ימינו כקדם שהוא
במצרים להתחיל להשיבנו וזה יהיה מחמרנו פה הנה גם אחין חנו רחוייס
הנה חל ה' בחסד חל וברחמים ה' יקרב לדק מהלין להשיבנו כי הלא
ויאר לנו הוא יתברך במצרים בחור רוח קדושה להשיבנו הלין ד"מור
תלינו תסרו חג בעבותים תרבע' ימי הביקור עד הניפנו לוחנו עד קרנות
המובח כיוס י"ד בין הערבים וזהו חסרו וכו' עד קרנות המובח (כח)
מציב מלך המציב וחומר הלח תמרק לי ברוך הבח בשם ה' כי חני כבר
הייתי בח בשם ה' כי נקרא עלי שם ה' לח תחנחה חלילה בהקרח שם ה'
עלי כי החמת הוח שחלי לקה וחודך על החסר שגמלת לי על כל הטובה
כוממעיות הלי שהוא שם החסד ועל הקרח שמך עלי שהוא עניו היוקך
הלהי תרוממך (כט) ומשיבה רוח הקדש וחומרת הודו לה' כי טוב
כי לעולם חסדו כי לח יחנענו מכס בין בעקה בין שם יחישנה שם תוכו :
(כח) או חלי לקה כי שחומר מלך המציח שם תחישנה חסד תעשה
לי וחודך וזהו חלי לקה וחודך ושם תחייחם לחלהים
לנלחי הניח הטוב עד בעקה גם כן הלהי תרוממך (כט) משיבה רוח
הקדש ואומרת הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו בין שם תזכו דעו כי
הוא העוחר ועושה חסד בין שם יהיה בעקה גם לו הוא על ידי מדת
טיבו ולח מדוד חסידותכם :

קיט (א) **אשרי** תמימי דרך כו' הנה יש בעותדים נ'
סוגי' יש שעיקר עסקם תמיד הוא
בקורה חך חינם רודפים לחר המלות כי שם הולכים בתום ובהודמן לידם
מלוה יעשו חותה ויש סוג שני והוא רודפים לחר המלות ויושבים על
מסרתם תמיד לעסוק במלות ה' ולח יעשו עיקר מהלימוד ויש סוג
שלישי שלח יעשו עיקר לח מעסק התורה ולח ממלות שבין חדם למקום
כי שם כשחר יזדמן לך עיקר עניכם הוא השמר מעון והשוב לבריות בכל
יכולת שבוספסי מדותיו יח' מה הוא יח' חנון חף הוא חנון מה הוא יח'
רחו' וחרך חפים ומעביר על פשע ונוסח עון מלבים עבומים ומנקר
חולים וקובר מתים וכיוצח בהלו שהן שם הם דרכי ה' כמחמר' ז"ל והלכת
בדרכיו מה הוא רחום כו' והנה על שלשת הסוגים דבר דוד חחד לחחד
ובדחוק סיכל ואחר לשרי תמימי דרך והוא כי העולם הזה הוא דרך
לעה"ב כי הוא הולך החדם לניח עולמו ואחר כי לשרי המתנהגים
בתמימות בדרך בלהי חוטחים ועושים עיקר מעסק התורה עד היותם
מחוסקים בה בגמרת לשרי מי שבח לכחן ולימודו בידו והוא לשרי כו'
ההולכים מהעולם בחור ה' בידם היה למודם • (ב) והסוד השני לשרי
נלרי עדוחיו ולח לחר שומרי כי שם סוגרי תלינה סיוסד ומשמר
שמירה עלמית ותתמדת לח יומם מהיות עינינו פקוחות כך הלו שם סוגרי
עדוחיו יח' שכל יעשם וכל חפץ במלות ה' וזה שלח ע"מ לקבל פרס כי
שם שכבל לב לפילו ביום"ר התחד הל הפרס גם בו ידרשו חת ה"י וחל
הל נלע וחמדת פרס (ג) וחמר כי חין ל"ל שני סוגים הלו כי שם חף לח
פעלו עולה שהוא הסוג השלישי שעניכו שלח פעלו עולה שבחמרים מעון
וחינם סוגרים בעלם מלות שבין חדם למקום רק עיקר עסקם במה שבין
חדם לחבירו כי קופסים דרכי ה' מה הוא ריחום כו' וזהו בדרכיו הלכו
(ד) ושמח חומר שם כן שחף גם סוג זה מחוסר יקרית שם כן למה
הרבה יח' לנו קרי"ת מלות הלח בהיות טוב לנריות עם העדר עולה היה
די לו"ח והנה מה שחת' לויח פקודיך הוא לשמור מחד והוא מחמר ר'
חנניה בן עקשיח רנה הקב"ה לוכות חת יש' לפיכך הרבה להם תורה

בָּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְהוָה : כז אֵל יְהוָה וַיֶּאֶר לָנוּ
אִסְרוּ־חַג בַּעֲבֹתִים עַד־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ : כח אֵלִי
אַתָּה וְאוֹדֶךָּ אֱלֹהַי אֲרוֹמְמֶךָּ : כט הוֹדוּ לַיהוָה
כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :

קיט א אַשְׁרֵי תְמִימֵי־דֶרֶךְ הַהֹלְכִים
בְּתוֹרַת יְהוָה : ב אַשְׁרֵי
נֹצְרֵי עֵדֹתָיו בְּכָל־לֵב יִדְרְשׁוּהוּ : ג אַף לֹא־פָעֲלוּ
עַוְלָה בִּדְרָכָיו הָלָכוּ : ד אַתָּה־צִוִּיתָה פִקֻּדֶיךָ
לִשְׁמֹר מְאֹד : ה אַחֲלַי יִכֹּנוּ דְרָכַי לִשְׁמֹר חֻקֶּיךָ :

אז

ומלות שהוח כי הוקשה לו כי לחר שהעושה מלוה לחת ונשמר מעון
מעינין לו ונוחל חת החרן כו' לם כן למה הרבה לנו הוח יח' תורה ומלות
לו"ח דע כי הטעם הוח כי רלה הב"ה לוכות חת יסרחל לפיכך הרבה
להם תורה ומלות שהוח להרבות זכות' נשמור מלות הרבה וגם שלרבויים
לח יבלר מהודמן מלוה תמיד מ"כ
לם היו מועטין' ועל דרך זה יומר
גם שחף לח פעלו עולה נדרכיו הלכו
גם הם מהוסרים עכ"ו חתה מוחה
פקודיך כדי שיהיה לשמור מחד ולח
מועטות למען זכות חת יסרחל
כמדובר : (א) זו שיעור הענין
כי הנה על ג' דברים העולם עומד
על התורה ועל העבודה ועל ג"ח
ואמר שכל תופשי כל מדה מהם
לעשות מחנה עיקר מהוסרים יקרחו
והיחל בתורה ואמר חשרי כו'
כמדובר בקידוש (ב) ועל הפנית
אמר חשרי נוצרי עדותיו יבקשוהו נם
שלח יעשו עיקר מן התורה כי
לם שבכל לב ידרשוהו בתפלה שהיח
עבודה כמודע מדבוחינו ז"ל ולעבודי בכל לבבכם זו תפלה והיח במקום
הקרבנות ותפס מה שהוח נוהג בכל הדורות ואמר בכל לב ידרשוהו
(ג) ועל השליטית אמר חף יקרחו מהוסרים חשר לם משוללי עולה לם
בדרכיו הלכו מה הוח ריחום כו' שהוח גמילות חסדים בלבד כמדובר
בקודש • (א) או שעור הענין על דרך מחמרם ז"ל על פסוק
חשרי נשוי פשע כו' חשרי חדם שלח יחשוב כו' שחמרו שעיקר הכתובים
הוח לחשרי נשוי פשע חף יותר מהוסר הוח חשר לה יחשוב ה' לו עון על
דרך זה יחמר פה לחשרי תמימי דרך ההולכים בתומם בחעשים לעשות
כשיודמן לקומם כי הם עיקרם הוח לכת בעסק התורה (ב) חך יותר
מהוסרים הם נוצרי עדוחיו עם התורה כי מה שחלמוד גדול הוח על
שמניח לידי מעשה ודריך ללמוד וללמד לשמור ולעשות וזהו חשרי נוצרי
עדותיו ושמח חחמר לם כן גם מלות לבדן יספיקו לו"ח בכל לב ידרשוהו
כי על ידי עסק התורה יכנע היצר הרע לעבוד חת ה' בכל השתי לבבות
והוח כמודע כי על ידי עסק התורה שם לבן הוח נימוח וחת ברזל הוח
מתפוצץ (ג) ועם כל זה יש חלוקה שפילו לבדה בהיות העבד עון
היח נדולה וזהו חף יקרחו מהוסרים חשר בהיות שלח פעלו עולה בדרכיו
יתברך הלכו מה הוח ריחום כו' (ד) ושמח חחמר הוח כ"כ נדלה
מחד מדת נ"ח שכבה השבחתיה הלח הוח כי הנה חתה ה' לויח פקודיך
כלומר הפקודים שהם שלך שחתה עושה חותה שהם נ"ח כמו שלמדו ז"ל
שהב"ה מלבים ערומים שנחמר ויעש ה' לחדם ולחשתו כתנות
עור ולבישם מנחך חולים וירח ה' חל חברם שנח לנקר חת החולה
מנחם חבלים ויהי חחרי מות חבחכם וידרך ה' חת יצחק בנו קובר מתים
ויקבור חותו בניח וכן מה הוח חנון וכו' וזהו חתה לויתנו פקודיך
המיוחדים לך שהוח נ"ח כדי לשמור לנחנו כל העולם חסר כללת בחלת
מחד שחמרת בסוף מעשה בראשית וירח חלהים חת כל חשר עשה והנה
טוב מחד והוח כי כחשר עולם בחסד יבנה כך עושי חסד שומרים
ומקיימים לויתנו בחרה זו וזהו לשמור מחד • או יחמר נחה בידעתו
כי המלות שומרות חת החדם כי כל ח' נעשה מלחך ושם היו מועטות לח
יהיו שומרים רבים וז"ח חתה לויח פקודיך כדי שלשמור יהיו מחד ולח
מעט • (ה) אחלי יכונו דרכי כו' הנה יודוע כי חין סוג
מהמלות שהיצר הרע מולח מקום לעבוד בידי החדם לעשותם כחוקים
ועל כן לריך עזר מבדי לעשותם על חמר החלי שחני מחלה תמיד
הם שיכונו דרכי לשמור חקיך והוח שעם שדרך היצר הרע לעקש הדרך
שחדם הולך לעשות מלוה ולהמליץ עיכובי' יחלי הם שבלבתי לעשות
מה שהוח חק שחדבק יכונו דרכי מחליסם מרוב סייעתא דשמי' בחופן
תכיר על ידי הסנחה זו חין ערכם וחדלנ כחיל לעשותם (ו) ומכ"ש
לעשות חתר סוגים שחין לב החדם מנגדם ותעשה חת כלם עד נדר שחז
לח תכוס כו' וזהו כי בהסתכל החדם בניציח ונכר כל מלות ה' כחלו
רוחה ומניעה כל המלות בהניעו בו וזהו יחמר על ידי זה שתעשה לי שיכונו
דרכי לשמור החוקים כ"כ לוודרו בכל שחר מלות עד בלתי השחיר תפי'
חחד כי בהניעתי חל כל מלותיך בהניעי בניציח שלח חביש על הקשם שלח
עשיתי כי ודחי שעל ידי מה שיכונו דרכי על החוקים לוודרו לעשות חת
כל יתר מלות גם כן בחופן שלח חנוש בהניעתי חל כולם • (ד) זו
יחמר חתה לויח פקודיך שיעשו לשמור מחד שתהיה כל מלוה נוברת
מלוה בחופן שמועטות יעשו מחד (ה) מה שחחלה פניך הוח שיגדרו
לי שיכונו דרכי לשמור החקך ועל ידי כן לח חבוש כו' והוח כי הנה

א אָז לֹא־אֵבוֹשׁ בְּהַבִּיטִי אֶל־כָּל־מִצְוֹתֶיךָ: ב אוֹדְךָ
בְיֹשֶׁר לֵבָב בְּלָמְדִי מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ: ג אֶת־חֻקֶּיךָ
אֶשְׁמֹר אַל־תַּעַזְבֵנִי עַד־מְאֹד: ד בַּמֶּה יְזַכֶּה־נַּעַר
אֶת אָרְחוֹ לִשְׁמֹר כִּדְבָרֶךָ: ה בְּכָל־לִבִּי דְרַשְׁתִּיךָ
אַל־תַּשְׁגֵּנִי מִמִּצְוֹתֶיךָ: ו בְּלִבִּי צָפַנְתִּי אִמְרָתֶךָ
לְמַעַן לֹא אֶחֱטָא־לָךְ: ז בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה לַמְּדֵנִי
חֻקֶּיךָ: ח בִּשְׂפָתַי סִפַּרְתִּי כֹּל מִשְׁפְּטֵי־פִיךָ:
ט בְּדֶרֶךְ עֵדְוֹתֶיךָ שַׂשְׂתִּי כְעַל כָּל־הוֹן:
י בְּפִקּוּדֶיךָ אָשִׂיחָה וְאַבִּיטָה אֹרְחֹתֶיךָ:
יא בְּחֻקֹּתֶיךָ אֶשְׁתַּעֲשָׁע לֹא אֶשְׁכַּח דְּבָרֶךָ:
יב גְּמֹל עַל־עַבְדְּךָ אֶחְיֶה וְאֶשְׁמְרָה דְבָרֶךָ: יג גַּל־
עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלָאוֹת מִתּוֹרָתֶךָ: יד גֵּר אָנֹכִי
בָאָרֶץ אַל־תַּסְתֵּר מִמֶּנִּי מִצְוֹתֶיךָ: טו נָרְסָה נַפְשִׁי

לתאבה

בתוכו עולם רוחה הלדיק המצות ברוחניותן ונוסף בהביטו בתוכן תסר לה קייס מהן בחסק וכרחוי חמר היני ירח חלה שבהביטי חו לחנוס בהביטי בתוכן החקים על העבד חסק על העלם טעמס על כן תחלי יכוו דרכי לשמיר חקיך (ו) ועל ידי כן הו לה לחנוס בהביטי חלל כל מצותיך שלה יהיה בתוכן חלק שלה עשיתי כרחוי (ז) וכל כך להיה שקוע בכל הסתר שלה בלבד בחלכות המצות כי לס הפי' בלימוד הלכותיהן חפי' בהלכות המפטים שהן חמורות ומיוחדות שהדעת נותן שלס מתוך למודן הייתי מתפלל לה' הייתי יכול לכוין לס לה מתוך הלכה פסוקה מה שהין כן מתוך הלכות לימוד המפטים לך כל כך להיה שקוע בהן עד היות כל ההלכות ברורות לפני כהלכה פסוקה שחובל להודות לתת ה' ביסר בלי בלבול דעת וזהו לדוך ביושר לבב כלומר בלי עירבוב לבב בלמדי משפטי צדקך שהוא בלימוד הלכותיהם:

(ח) את חקיך חשמור כו' הלה למדתני לפניך שתכין לפני דרך חקיך והנה זה דרכך שעד שלמי לתחיל בהם לה תעזבני לך חפסר לה תרלה בהתחלה מועטת על כן לחלה פניך שלמי לת חקיך חשמור שתתחיל בהם לשמור לך עד שתהיו לי עד חשמור מהם מלד כי הס בחעט שחשמור מיד תסייעני ו"ק לתי לת חקיך חשמור כחסר הס לל תעזבני לחשכיל בס עד יהיו מלד:

(ט) במה יזכה כו' הנה נפסוקי הקודמים בקש מלתו יתב' יעזרהו לשמור חקיו חסר לין הדעת מחייבס ובזה סייס עקה בה לשחול מלת ה' ילמדהו טוב טעמס ולבל יחמרו לו מי הכניסך בזה שמור חותם לתומך כחסר לוך ה' וחל טעמס לל תקיח לבך על כן הקדיס וחמר במה יזכה כו' לומר כי חסובה זו תלדק לנער חסר לה התבסם' דעתו עדיין כי במה יוכה נער לת חרחו חס לה לשמור כדבריך כלומר כמו שדברת חותם בלי השקפה לל טעמס חך לה כן חיס נדול כמוני (י) וחל לחסר שלהיות ילרי מפקפק בדבר חלילה לחי דורש לחר טעמס כי לה כן הוח כי היס שבכל לבי דרשתיך חך דבר לחד לחי שוחל והוח לל תשגני ממלותיך והוח בל לפגה לחר ידיעת הטעם במלותיך והוח בל יקרינו כשלמה דנו כמו שלמרנו ז"ל שעל שנלה הקב"ה טעם שלילת הרבות נפיס בחומרו וחל יסור לבנו שנה וחמר חס כן לפי שחכמתי מכל החדם תרבה וחל לחסור וזהו חל תשגני שעל ידי ידיעת הטעם לפגה כי לחר שנכנל לבי דרשתיך רלוי הוח שחל תשגני ממלותיך (יא) והן לומת כי בחוקה לחד לומרת שלקה לקרת נורה נורת ושלח נהרהר לחריה שהיח נפרה לדומה כמ"ש ז"ל שוו היקה לומרת חלוה בחמר בחמור בה זחת לקת התורה לך ניתר חוקים לת נחמר כך ועל כן לתי לומר הנה בלבי לפנתי לומרתך שלחרת לקת התורה שלח נס חל ולח נהרהר לחריה (יב) לך על השחר לתי לומר ברוך חתה ה' למדני חקיך • והיחור נכתוב הלח הוח כי הנה נרכת התורה היח ברוך חתה ה' המלמד תורה לעמו ישרחל על כן לומר הנה ברוך חתה ה' מפי על כן רלוי שתלמדני חקיך כי הלח תורה היח וללמוד לתי לריך כי נכלל קורה היח ענין החקים והנרכה היח שתלמד תורה ליסרחל • חו יחמר כי הנה ידענו שיש נרכות נהנין ויש נרכה על כל מלוה כהנחת תפילין וכיולל ויודוע כי כל דבר מנרכת נהנין לריך לחדם לדעת נבירור על מה הוח מנרך ושיטלנו בידו ושיהיה נהנה ממנו כי מה שלינו נהנה לינו מנרך ונס נברכת כל מלוה לף על פי שלאו ליהנות ניתנו לת יכנר מהיות הנחה מה בהנין טעמה • ונכנח חל הענין חמר ברוך חתה ה' כלומר דרך כלל בין על הנחת הנוף כברכת הנהנין בין על הנחת הנפש בחמות ישם כן למדני חקיך למען שכשחנרך על החק חדע על מה לתי מנרך כחסר בשחר סוני ברכות שלריך לדעת על מה הוח מנרך ומכוין בברכה על טוב טעמה • חו יחמר הנה ברוך חתה ה' מפי בכל יום ברכת התורה שנוסחה הערב נח ה' חלהינו חת דברי תורתך בפינו כו' ובברכת ק"ש ותן בלבנו ניחה להבין להשכיל כו' וחחר שלתי מנרך כך לריך שיתקיים בחקים חיך יערבו לי ולריך שיתקיים בהס ניחה להבין להשכיל חס לה תלמדני חותם והשכיל ענייס (יג) ומה שלתי שוחל על חלו יוסר מעל שחר סוני מלות הוח כי על השחר שלם לתי בהס כי על סוג המפטים הנה נפשתי בפרקי כל משפטי פיך שנורים בפי כנסיתן מסיני כחסר יצחו מפיך (יד) ועל העדות הס שנתות ויתים טובים שהס עדות על מעשה ברחשית ועל יניחת מלריס הנה שלם הני נסוג זה כי חלה נס שנחלה דרך היחר הרע לדחוג על ההולחה שנת היוס פסח היוס מדברנה בדרך עדותיך שהדרך הוח הולחה ופיוור שפתי לה כמוניס הולחה כי הס כמי שהוח על כל הון פשם על מה שיקהנו לעלמו כך לנכי הס כי ידעתי שזה בורס לי הון כי הולחות שנתות ויתים טובים הס מוסיף מוסיפין לו (טו) ועל סוג הפקודים המקייחפיס חלין יתנרך שהוח עושה חותם כעניין נקיר חוליס קובר מתים וכיולח שחמרו רז"ל שהוח יתנרך ניקר חת חברהם בחלייו וקבר חת משה ובך ברכת הנליס חת יצחק חמר הנה למה שחני מלך חיני מיטפל בדברים חלו בל חתנוה לפני בני חדם לס הייתי עושה כן לכל חדם ובריך שתהי' חימתי על העם חך מה לני עושה בפקודיך חסייחה שחני מסיח ועוסק בתורה שנמלות חלו ועל ידי כן נחשב לי כחלו עשיתי • חו יחמר בפיקודיך הס מלחכים הנעשים בהס שהן הס פקודיך חסייחה וחדבר בס ועל ידם לביטה תורחותיך העיקריים שהמלחכים הזכיס וגדולים הנעשים בהם שיעשו בעשותם יתנרך חוכה להביט בס שק"ו הוח לס בעשות' לני כני בורח מלחכי' בעשותם הוח עכ"ו וע"כ לס עס הנעשים כשהני עושה חותם חסייחה הנעשים בעשותם הוח יתנרך לפחות חוכה להביטה והס דנרים שהוח יתנרך עושה חותם ומלינו נעשה כמוהו מה הוח רחוס כו' מה הוח מנקר חולים וכיולח והוח וכות שחהללך בהכיר עמותנותך והסידותך נחופן כי בכל סוני המצות לני שלם בהם וע"כ לת שחני מהחך רק למדני חקיך (טז) ולת חח"ו חתבטל מעשותם עד חלמדני כי הלח לין הכוונה רק שחסתעשע בחקותיך כו' שהוח פנרם חלמדני טעמס היני מסתעשע בעשותם רק כמלית הנשים מלומדה לך על ידי מה שתלמדני חקיך יומשך שחסתעשע בחקיך ועוד שעל ידי כן לת חסכח דבריך מה שלין כן בעשותי מלית לנשים מלומדה להיה הולך ושוכח חיזה דבר מהם לך על ידי שחסתעשע בהם יוסקנו בלבי עד שלת חסכח דבר:

(יז) גמול על עבדך וכו' הנה דרך החדון שחפץ יחי עבדו למען יעבדהו לך העבד יחפוץ בחיי ולת בעבודה לחמר דוד לני כשלר עבדיס ברוניס בחייס לך לת בעבודה כי לס גמול על עבדך לחיה כדי שחסתמר דבריך כי לני חפץ בחיי' רק לעבדך בהם הן נם דוד מלך יסרחל חי וקייס נעם לחר מותו הוח כחי לני שוחל קלת שלחיה בחופן שחסתמרה דבריך שהוח בחייס טבעיי' נעה"ו (יח) והנה יהוע כי הק"ח עודנו נעה"ו יעלרנו הנעשה מלהשת נפל הוח מקורת ה' עד עלות רוחו חל הלהיסים משוללת חומר כי חו תסיג יהן זה משוש דרכי כי על כן חלרו"ל ת"ח לין להס מנוחה לת בעולם הזה ולת בעולם הבח שנחמי יכלו מחיל חל חיל על כן לומר דוד הלת חמרתי שחחפוץ בחייס לעמוד דבריך והנה מלד לחר לני מפסיד הנעת נפלחות מקורתך נומן שחני מחריך פה בחסך החומר התנדיל על כן חוחילה לפניך כי חנל עיני ממסך חומרי בחייס חייתי וחבימה נפלחות מקורתך • (יז) או יחמר הנני שומר לת הדבר שדברת עלי למחוק ולמה חומת נחתים נחול על עבדך לחיה חמיד ונס שתחריך הזמן לשמרה ולקוה דבריך (יח) וכמה יזדכך נופי לחיות כ"כ על ידי שתנל עיני וחבימה ברוכיו' נפלחות מקורתך:

(יט) גר לחנוכי בחרץ כו' הלת חמרתי שתנל עיני להביט נפלחות מקורתך והנה דרך המסיג בעולם הוה נפל לחות התורה שמתלהב ומשתקע בתור' נב"כ התלהבות שיתעב במעשה התלות כי חינו רולף לחריהן על כן חמר דוד גר לחנכי כו' והול מחמ' ר' מלוה כל העיסק בתורה לשמה ווכה כו' עד ומקרבתו לידי וכות שהוח ית' נותן לו מלות לעשות בחופן לת יעבר ממנו מעשה המלות וזה יחמר הנה נר לחנכי בחרץ שהעה"ו חלני ערלתי כי עשקני בתורה היה לשמה ולת על טובות העה"ו וחס כן הל תסתר ממני מלותיך כי חס שתקרבני לידי וכות והול מחמר התנל שהעוסק בתורה לשמה מקרבתו לידי וכות והנו הל תסתר ממני מלותיך בחומרך כי ת"ת בנגד כלן כי חס שלקיי' נס כן מלותי:

(ב) ורלה והביטה עוסק עסותי מהעולם הזה ערלתי כנר בחרץ כי הלת לני תקבל ליסורין נעה"ו המביטים לחיי העולם הבח כי משם לני עושה

עיקר

לְתֹאבֵה אֶל־מִשְׁפָּטֶיךָ בְּכָל־עֵת׃ כא גָּעַרְתָּ
זֵדִים אֲרוּרִים הַשֹּׁגִים מִמִּצְוֹתֶיךָ׃ כב גַּל מֵעָלַי
חֶרְפָּה וָבוז כִּי עֵדְוֹתֶיךָ נָצָרְתִּי׃ כג גַּם יָשְׁבוּ שָׂרִים
בִּי נִדְבָּרוּ עַבְדְּךָ יָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ׃ כד גַּם עֵדְוֹתֶיךָ
שַׁעֲשֻׁעָי אַנְשֵׁי עֲצָתִי׃ כה דָּבְקָה לֶעָפָר נַפְשִׁי חַיֵּנִי
כִּדְבָרֶךָ׃ כו דְּרָכַי סִפַּרְתִּי וַתַּעֲנֵנִי לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ׃
כז דֶּרֶךְ־פִּקּוּדֶיךָ הֲבִינֵנִי וְאָשִׂיחָה בְּנִפְלְאוֹתֶיךָ׃
כח דָּלְפָה נַפְשִׁי מִתּוּגָה קַיְּמֵנִי כִּדְבָרֶךָ׃ כט דֶּרֶךְ
שֶׁקֶר הָסֵר מִמֶּנִּי וְתוֹרָתְךָ חָנֵּנִי׃ ל דֶּרֶךְ אֱמוּנָה
בָּחָרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ שִׁוִּיתִי׃ לא דָּבַקְתִּי בְעֵדְוֹתֶיךָ

יהוה

(כא) גערת זדים כו' נמשך
להפירוש הראשון
בפסוק הקודם ואמר אחר שזכי
תמיד ניסורין ידע הכי שלח יסוריו
הרואים בהמור שחטאתי בזה"ת ועל
כן הכי מדוכה תמיד ניסורין ומצאתו
חוטאים ומיסרים ושם פתים מתחלל
על כן הכי הומר כי אתה ה' אשר
נערת וזים אלרורים הם אשר אתרי
מצה נאות' ואם בריאה וכו' עם
היות כי זדו' היה נגד מצה ונאהרן כי
על מצותיך לא היו רק סונים שהיו
כשונים אחר שכלם בזמור כי בית
מלך ספרים יפטר ממוזה וטלית
שכולה תכלת תפטר מציצית (כב)
וכן אתה שנערת להסיר חרפה
מעל הצדיקים הנם גם על מעלי חרפה וכזו מהאומרים שחטאתי נאשת
חיש ויידעו הכל כי עדותיך נצרתי כי על האשה כל היותה למלחמה נט
כריקות כוזב לאשתו וגם תורים מרד במלכות כמו שאמרו ז"ל בגמרת
(כג) ורואה עד היכן הניעה החרפה עד כי גם ישבו שרים מנדולי
הסנהדרין בי נדברו ואמרו הנה על אשת איש מתקו בזה בהיותי הכי
מציח בחוקיך הם נגעים והלוות (כד) וזו גם עדותיך שעשעי היו
אנשי עצתי שמנעוני מכל נדמים ולהמיתם כי אם שהייתי אומר להם
דברי עדות ה' שהוא כי הנה על אשת איש מיקתו בחנק ויש לו חלק
לעולם הבא והמלבין פני חבירו ברבים אין לו חלק לעולם הבא ואני
הדברים הם עדות שמעיד הוא יתברך שפוסק דם האדם בזאת הוא
כשופך דמים שהוא המלבין פני חבירו ברבים שאין לו חלק לעולם הבא
וכן עדות מלתו יתברך הוא כי הנהרג נב"ד על עונו כנחנק על עון אשת
איש וכיוצא בם לו חלק לעולם הבא כאשר למדו ז"ל ממלת שעדותיו יצבר'
היו אנשי עצתי שכם נמלבתי והשבתי להם ולא הרעותי את אחד מהם
שהנגעים שהיו עוסקים בהם היו אנשי עצתי שבהם הייתי כנמלך לבל
הגר להם שהיו כאומרים לי דע להם שידבקו הנגעים ההם בם :
(כה) דבקה לעפר נפשי וכו' הנה ידוע כי נפש דוד הוא נפש אדם
הראשון והנה מאמר רבי אחאי בר יאשיה שפסוק כי
עפר אתה ואל עפר תשוב הוא שעה אחד קודם תחיית המתים ומיד
ישוב לחיות ולפי זה אתשוב כי ביותר הכתוב הוא בועת אפך האכל לחם
עד לא יהיה זה כי אם עד שובך אל האדמה כי עפר אתה ואל עפר תשוב
ומאז שאל עפר תשוב והלאה לא תאכל לחם כי תהיה מיד התחיית
ותהיה כמלאכי השרת נאמת שענין הכתוב הוא כי אין המזון נשמי רק עד
שיכוא אל העפר כי מיד יהיה ויהיה כאחד ממלאכי השרת * ובכח אל
הענין אמר דוד הנה דבקה לעפר נפשי והנני כולו אל עפר שבתי ואייני
כדברך שמיד תחייני * או יאמר נמה שבכתוב אלמנו כי לא היתה
גזרת המות לאדם ולכל הבחים ממנו כמדיק כרשע כי אם לעונ' כי הנה
טוב מות שעל ידי כן יודבך החומר ויכול לקבול את הנפש הרוחניות אחר
התחיה שיהיה זו דבקות בין שניהם ולא יתפרדו * ובכח אל הענין
אמר דוד הנה על ידי תורה וייסורין מודבך עפר נופי עד האת לו
דבקות עם הנפש וזהו דבקה לעפר נפשי הוא שיאמרו ואם כן חייני כדברך
מעתה מבלי שתמות מתם ואמר כדברך כי גם תחיית המתים מן התורה
כאשר למדו ז"ל : (כו) דרכי ספרתי הנה על מאמרם ז"ל
שנתעטף הקב"ה כס"ת ואמר עשו לפני כסדר הזה וברית כרותה לי"נ
מדות שאינן חוזרות ריקם שמעתי כשם לנגח הסניר שהוקשה לו כי
הרבה עשו כן ולא הועילו שהשיב שלח נאמר אמרו לפני אלא עשו שהוא
סיעשו הם כסדר הי"נ מדות מה הוא יתברך רחום אף אתה רחום מה
חנון הוא' ואל ידי כן חינם חוזרים ריקם וזה יאמר דוד אם אתאר כח
ה' שעדיין אחי צריך ויכוך אל האומר לשתחייני הנה להשיב הויכוך אפשר
יהיה על ידי למדני סודות תקיך הדמים ועל כן אחי אומר הנה בוכרי
דרכיך הם י"נ מדותיך דרכי ספרתי שנם אחי הייתי עושה כן ודרכי הין
מה שספרתי ועל כן ותענני ועל כן אחי נוסף קל ואומר אתה אם מה
שהם דרכי שהוא להיטיב את זולתי שהם דרכי נשר ודם הועילו כל כך
על היותם דרכיך אם כן תקיך שהם למעלה מדרכי בני אדם אשר לסודם

לתן קץ מה תנדל השנתי בהם לזוכני על ידי דברי נפ והוא למדני תקיך
(כז) ואם תאמר אלי שלח תעצר כח להשיגם הנה דרך פקודיך הבינני
שלח תאמר אלי ענין אור הסוד לפי נדולת סודם כי לא יהיו לי עיניס
לראות ולב להבין כי אם דרך פקודיך על פי לשון מקרא הצווי שאתה
מצוה אתה אשר בלשון פקודיך רמוז
סוד כל חק ואק בפקודו בצירוף
האותיו' והתיבות כמודע כי כל האור'
כלה שמותיו של הקב"ה ובהיותך
מבונן לי הסוד דרך פקודיך תוכל
להבין ויכלם שכלי והוא דרך פקודיך
הבינני ואז תורכך בנוף ובפם עד
שאשיג בנפלאותיך הם פלאי הסודות
שהם כמלאכים רוחניים הסיג עד
אשיג ואדבר בהם ומה נם למאמר
ר' יוחנן פרק אין דורשין שכל דבור
ודבור שיצא מפיו של הקב"ה נעשה
מלאך ומה נם דבור פקודיו יתברך
בחופן יצדק להשיג אחי בהם כלומר
ובזה יגמר הויכוח להתקיים מאמרי
אשר אמרתי חייני כדברך (כח) ואמת
תאמר כי זה לי הפשר עד לאת נפשי
תחלה מגופי ואחר כך תסוב תחייני
לך לומר שאחייך בטרם לאת נפשך זה לי הפשר לזה אחי תומר כי הנה
דלפה נפשי וכו' והוא כי הנה משה היה עם ה' לרבעים יום ונקחיים
בנוף ובפם והנה אמרו רז"ל כי בכל האדבעי' יום היה הוא יתברך מלמדו
מפיו תורה וכמו שכתוב אלציונו שעל ידי כן היה מוזכר יום יום ומתקיים
בהבל פיו יתברך עד קום הם' יום שהוכן לקבל תורה מיד ליד כאמור
אלציונו שעל כן לא שלחו יתברך עם הלוחות קודם השלום הם' יום ולא
יצא הענל ההוא לך הוא כי כאשר יצירת הולד בם' יום כך התהפכות
יצירתו אל הרוחניות בריך ת' יום * כלל הדברים שעל ידי דלף הבל
פיו יתבר' שהיה דולף במשה היה מתקיים בנוף ובפם ומודבך * ובכח
אל הענין והוא שאומר הנה דלפה נפשי כדלף טורד מלילות רוחניותה
אל נוסי לקיימו מתונה שהוא מחמת קונה שהיה לו כי רוח חיים הכלכל
מחלהו אז יהיה מתונה שהוא מדאנתה עליו שימות לפחת והיא כי תסוב
אל החלהים ואם כן יהיה נח מה שדלפה ממש ממלילות נפשי אל נוסי
לקיימו כאשר היו דבריך מקיימים אח משה בנוף ובפם והוא קיימני
כדבריך המקיימים ואל תהא הבל נדול מדלפת חיות נפשי חלק
תלוה מטעל ואם כן נם שלח תצא נפשי תקיימני בנוף ובפם :
(כט) דרך שקר הסר כו' הנה מאמ' התנחל כך היא דרכה של תורה
פפ במלח תחכל כו' ובכח אל הענין אם תאמר נח ה'
כי דרך ויכוח החומר אלא על ידי עסק ריבוי תורה ושנם משה מה
שהיה מתקיים ומודבך בשמים היה על ידי שהיה יתברך מדבר לו הין
דברי תורה לזה תאמר אם כן חיפה מי מעכב אם לא חיפה אחד מהם שאין
שנעבו ממשיכו אחר טוב העולם הזה בלד מה לכן דרך שקר שהוא טוב
העולם הזה שהוא שקר הסר ממני ועל ידי כן ותורתך הנני שתהנה לי
בדרך חן כי לו תהיה לי דרכה של תורה כרשע ותודבך בה (ל) ומה
שאלתי ותודבך חנני הנה משה הנה מדריה הרעוזים על פי הנביא
בתומרו והיה למופת עתך כו' המופת היא סדר ורעים שהוא דרך תמוך
שמתמין הוורע בהב"ה שהארץ תוציא למחה ולא תאבד זרעיהו עתך היא
סדר מועד חופן סדר נשים ישועות סדר נזיקין תכמת סדר קדשים
ודעת סדר טהרות ואמר זוד מה שאתי מחלה שתורתך חנני הנה לא על
כל אלקי התורה אתי מתיירא שיאסר לי ידיעתו כי אם על קלקח והוא
כי סדר ורעים שהוא דרך תחופה כנר נחרתי לעסוק בה ואיני ירא
יעדר בה דבר ממני וכן על סדר נזיקין עם סדריס דקדוקיהן דמתן דעתי
למהוי חסידא ליקריס מילי דחוקין הנה אחי מפתיך שויתי שכל אלקי
פרטיהם שויס לפני סדוריסתמיד לפני תמיד כי אומרו למעלה בשפתי
ספרתי כל משפטי פיך ואם שיחת הוא מלשון שיחה כמה ד"ת שויתי ה'
לנגדי תמיד יאמר ענין אחר תשיס לפניס שיהיו המשפטים כשולחן
ערוך כדבר ממשיי שהדם אם על השולחן וזה יאמר משפטיך שויתי שהוא
שמתי כמ"ש אחר תשיס כן שתיס כשולחן ערוך (לא) ועל סדר
מועד נם כן אין זה עיקר אחי הנה דבקתי בעדותיך שהם אלות
שהם עדות שהן שבת עדות שהם ימי נרחלת וכל מועדי ה' זכר
ליציאת מצרים שהן עדות על הנסים שנעשו המורים על חידוש העולם
הנה על שלש אלה אין בהם עיקר אחלתי לך יש סדר אחר שאיני ווכרו
בפירוש ומחלה פניך ה' אל תניאני הוא סדר נשים כי בו אחי ירא שאם
יאחר דבר ממני לבוא כי יאמר אומר כי עון האשה ההיא מנעני

יְהוָה אַל־תַּבִישֵׁנִי׃ לג דֶּרֶךְ־מִצְוֹתֶיךָ אָרוּץ כִּי תַרְחִיב לִבִּי׃ לד הוֹרֵנִי יְהוָה דֶּרֶךְ חֻקֶּיךָ וְאֶצְּרֶנָּה עֵקֶב׃ לה הֲבִינֵנִי וְאֶצְּרָה תוֹרָתֶךָ וְאֶשְׁמְרֶנָּה בְכָל־לֵב׃ לו הַדְרִיכֵנִי בִּנְתִיב מִצְוֹתֶיךָ כִּי־בוֹ חָפָצְתִּי׃ לז הַט־לִבִּי אֶל־עֵדְוֹתֶיךָ וְאַל־אֶל־בָּצַע׃ לח הַעֲבֵר עֵינַי מֵרְאוֹת שָׁוְא בִּדְרָכֶיךָ חַיֵּנִי׃ לט הָקֵם לְעַבְדְּךָ אִמְרָתֶךָ אֲשֶׁר לְיִרְאָתֶךָ׃ מ הַעֲבֵר חֶרְפָּתִי אֲשֶׁר יָגֹרְתִּי כִּי מִשְׁפָּטֶיךָ טוֹבִים׃ מא הִנֵּה תָאַבְתִּי לְפִקּוּדֶיךָ בְּצִדְקָתְךָ חַיֵּנִי׃ מב וְיָבֹאנִי חֲסָדֶיךָ יְהוָה תְּשׁוּעָתְךָ כְּאִמְרָתֶךָ׃ מג וְאַל־תַּצֵּל מִפִּי דְבַר־אֱמֶת עַד־מְאֹד כִּי לְמִשְׁפָּטְךָ יִחָלְתִּי׃ מד וְאֶשְׁמְרָה תוֹרָתְךָ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ מה וְאֶתְהַלְּכָה בָרְחָבָה כִּי פִקֻּדֶיךָ דָרָשְׁתִּי׃ מו וַאֲדַבְּרָה בְעֵדְוֹתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֵבוֹשׁ׃ מז וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע בְּמִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אָהָבְתִּי׃ מח וְאֶשָּׂא כַפַּי אֶל־מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אָהָבְתִּי וְאָשִׂיחָה בְּחֻקֶּיךָ׃

חרפי

(לג) הורני ה׳ דרך חקיך כו׳ ידבר עתה על קיום המצות והנה מתחז הוח שסבר מצוה מצוה שהוח כי נזכו׳ שהרי עושה מצוה אחת מוחיט לו מצוה אחרת ומסייעין לוחו שיעזכה והוח מתמרנו על פסוק והיה עקב תשמעון כו׳ ואמר ה׳ חלהיך לך וכו׳ שרחוי להעיר כי ו״ו שבתלת ואמר בלתי לוחק והרחוי יחמר ישמור ה׳ כו׳ כי העיקר הוח זה ולח שכר שני חך יחמר והיה עקב תשמעון שכר השמיעה שהיח מצוה יהיה שעל ידי זכות זה יזכו למצוה חחרת שהוח כי ואמרתם ועשיתם נשכר השמיעה כי שכר מצוה מצוה כי שכר ועלת זה נהחי עלמת ליכח ומוסף על שכר זה הוח כי ואמר ה׳ כו׳ ועל דרך זה יחמר דוד הורני ה׳ ולמדני דרך חוקיך ונשכר שמיעת מה שתורני שהיח שמיעת ההורחה יהיה שלוכה לשומרם וזהו ואצרנה עקב שנשכר מצוה מצוה כ דו ר או יחמר הורני ה׳ דרך חוקיך שהוח כמו דרך רחבה ואמת תחמר שחם כן לח להיה רחוי לקבל שכר לוה חלח חומר ואצרנה עקב שחיני חפץ שכר כי חם שעקב מה שתורני יהיה מה שחצרנה • וסיגיר הכחוב ואצרנה עקב ושכר מה שתורני שרי לי הנחת ידיעתם : (לד) הבינני ואצרה כו׳ הכנה חל קיום מצות תורתך בל תעגדני שכחת נתרח חו לבח ועיכז סרסורי דעבירה על כן הגיעני שחתן בלבי בינה להבין דבר מתוך דבר ובזה יהיו שתי תועלות לחד שוחצרה תורתך שלח תשכחנה שחינו כבלמד מהזולת שקל לשכוח כי חשר יגע בעיון בלבו עד חשר הוליך דבר מתוך דבר לח נמהרה יתקע ולח לטיעה על שגגת חו שכחת נתרח ומכ״ם שלח תעבור בהשמר חל תשכח וגם לח תירח חליבח שהוח סרסורי דעבירה כי חם תדרבה ואשמרנה בכל לב כי חיידי דטריד לבח בעיון עד הבין דבר מתוך דבר תמיד לח יפנה חל פניות רעות ולז יח חלק חלב לשנים לטוב ולרע כי ואשמרנה בכל לב (לה) ולח בלבד השימור שהוח להשמר מן העבירה כר״ח השמר פן ואחל הרי הן לח תעשה כי חם גם הדריכני בנתיב מצותיך הוח נתיב לר שהוח דקדוקים דקים לפנים משורת הדין יפוי המצוה וחסידות על כן חל תזרני הנתיב ותניחני כי חם גם חחר הייתי תוך הנתיב תדריכני זו בל תשחת ממנו והטעם הוח כי זה לימו חיוב כי חם חפץ חנו חפלתי לפנים מן השורה ועל כן נקל הוח להניחו חם לח תדריכני עד תמו : (לו) הט לבי חל עדותיך כו׳ הלח חמרתי כי תכשיר לבי ובהכנתו תדריכני עוד לח מוחל שעשו היית שעל ידי מצותיך יש שכר לעולם הבח ופירות בעולם הזה וחפשר שחפץ הלב חל המצוה הוח על שתי הבחינות חמר הט לבי חל בחינת היותם עדותיך וחל חל בחינת הבצע והממון שעשו היות שהפירות יהועים שיהו כענין עשר נשניל שתתעשר חל יטה חל הבצע כי חם למה שהם עדותיך בלבד • או יחמר כי דרך לבות בני חדם לחשוב ממון כדי לעשות צדקה ולכבד שבתות וי״ט חמר חל תט לבי חל תחמדת ממון בשניל העדות כי חם לתחד מניחות העדות בלבד וחל חל ובצע הגריך חליהם בל יפנה לבי חל דבריס נשמייס כי חם חל המצוה לבדה חו פן ירחה שחיני ביוטח בך שנוכות קיים עדותיך תתן לי הממון חלח שחזי שומל תתן לי הממון תחלה כדי שתקיימם חחר כך והנה עד כה דברתי על תחד מסרסורי עבירה שהוח הלב עתה נעתק חל החחר והוח העין ועליו חמר העבר עיני מרחות שוח כו׳ כחשר יבח בם״ר • (לה) או סיעור הכתובים הדריכני כו׳ לומר חם יהיו בעיר חשר חני הולך בקרנה שני דרכים בחחר תזדמן לי מצוה ובזחר עבירה ח העבר המצוה עדיין תפשר המצוה כי בו חפלתי (לו) וחחר שתדריכני בנתיב המצוה עדיין תפשר יפנה לבי חל חחי הבחינות חל החשר גריחני וחל הפירות שבעולם הזה חמר חלח יטה כי חם חל עדותיך בלבד ולח חל בצע כמדובר :

(לה) או יחמר הדריכני כו׳ עיין מלמרס ז״ל ריה לנכי נוקן כו׳ ובפסוק ריה נתתי פניך היום חת החייס כו׳ כי הוח

מצל לבני דרכיס ח׳ רחב וטוב וחחריתו מהמורות ופחתים ולעומתו דרך קר ומלוק ז והחריתו כנ״ע החרן ולח ירחה הרוחה רק רחשית כל ח׳ מהם והולך חחר עיניו יבחר בהשר ירחיטיבו טוב ולח ידע כי לחריתו כנהם יסך כך יש שני דרכיס לפני חיש ח׳ המשך חחר תעכובי העולם וטובותיו והוח רחב לכל מרחה עיני בשר ויש שני והוח כי יש עול קורה ומלוח ורחשיתו נתיב לר כי חין לדיק בלי ייסורין ועין החדם תביט חל הרחשון על כן חמרה תורה ובחרת בחיים ועניין זה יחמר הדריכני בנתיב הלר הוח של מלותיך הפך הרחב של טובות העולם הזה כי בו חפלתי מברחב כי טוב לי עיני וייסורין בעול׳ הזה מעטן מחד (לו) ולבל תבחר בעיני לחטוף מלוח חכם על כיס וולתי ולח מבלי לו״ח הט לבי חל עדותיך ולח לבצע חס דרך בצע מחברי • (לו) העבר עיני כו׳ ושמח תחמר חיך יהיה לך זכות חס חני חעניר עיניך מרחש חל תחמה כי בדרכיך חייני כי הלח זה דרכך גם הוח כד״ח טהור עיניס מרחות רע והביטן חל עושל לח תוכל וכן חמרו״ל דרך רשעים חחבד חידה מלפניו : (לה) הקם לעבדך כו׳ הנה חמרו רבותינו ז״ל שקודם יצירת הולד נזור ומומר הוח יתברך חס יהיה עשיר חו עני נזור חו חלם חכם חו טפש וחילו נדיק חו רשע לח קחמר חמר חס תבקש שתהיה נדיק חיני בידי חמיס חך חומר הקם לעבדך חמרתך הפר חמרת חכם חו עשיר חו נבור חל תפר תמיך ממנו ירחתך (לט) חכן על ירחה לחחרת והיה ירחת לירות ותפר הוח ירח חרפה היה לו כהוח דהוה מירפת ותמרו ליה חטלה לת כי פחדו בניין חטלים על זה יחמר העבר ממני חרפתי שהיה לפר יניקתי כי היתי מפחד חרפה היה לי וחן בי שמתה בלרות כי הלח מפטיך שהם היסורין הם טובים וחדרבה רחוי לסמוך בהם • (לח) חן יחמר כי הנה היה דבר ה׳ חל דוד להמר והקימותי לת זרעך חחריך והכינותי לת ממלכתו כו׳ תפר בהעותו והוכחתיו בשבט חנשים ובנגעי בני חדם חמר דוד הקם לעבדך תמרתך תפר יהיה בשביל יראתך כי תפר בהעותו לח תקם כי חייסירנו נם הוח (לט) והנה תפר יגורתי על בני חרפה היה לי על כן העבר ומחול חרפתי שהיה תפר יגורתי כי לח היה רחוי ליירח כי הלח מפטיך להוכיחו בשבט חנשים טובים הם לנכות העון ולטהרו • (מ) הנה תחבתי כו׳ לחרי שזלתו על הכנת עשיית המצות חמר הנה כל יפעי וכל חפץ תימו כי חם למה שהם פקודיך ולח ע״מ לקבל פרס עד נדר שחפי׳ חיי לח היו לי רק בתורת צדקה והנה הנה תחבתי לפקודיך בצדקתך חייני : או יחמר כ״כ תחבתי לעשות פקודיך עד שתזין יהוי לקבל שכר כי חס שבצדקתך בתורת צדקה חייני כי חין יפרי מענתי שתקבל שכר על שהכרעתו שהדרכה מה שתחבתי נעשה בקייתי פקודיך : (מא) ויבאני חסדיך ה׳ וכו׳ הנה על פשנת הכתובים קיים סומו חומר לל תהיו כעבדים המשמשים חת הרב על מנת לקבל פרס כתבנו כי התוח נפמר מלשר הניחו נדוק ונייהום מדברין שלח חמר היו כעבדים המשמשים חת הרב ע״מ שלח לקבל פרס שהיה נרחה שלילת הפרס לנמרי כי חס היו כעבדים המשתמשין שלח על מנת לקבל פרס כלומר לח יעבר סודכי תקבלו פרס כי נתתו הוח יתברך כי חס שתחם לח תעשו ע״מ כך שלח יכוונו לקבל הפרס ונמח חל הענין חמר דוד הלח החריתי בפסוק הקודם שהני משתח שלח ע״מ לקבל פרס כי חס בתורת צדקה חל יובן מדברי שעל שהני חיני מכוין לשכר שכך הוח שלח יוכלו לי כי הנה ידעתי כי ויכלוני חסדיך ה׳ וקרחם חסדים כי מי הקדימו יתברך ושלם לעתיד שהוח בעת התשועה כי תשיעתך תבחיני כחמרתך כי דוד מלך המשיח וישועת השכינה לעתיד לבח תהיה על ידי דוד מלך המשיח כחשר נדר ואמר לו הוח יתברך בחומרו כס חך יהיה נכון עד עולם (מב) וכן על סמך כוה וחשובה חירפי דבר ותשיבה כי החומר חלי הנח על חשת חים חיקחו נמה חני עונה וחומר חיקחו בחנק יים לי חלק לע״ה כו׳ ונמה ידעתי כי יש לי חלק לע״ה חם לח כי בזחתי נדברך שחמרת לי בחויון החוח כי ימלחו ימיך וכבנת עם חבותיך כי ידוע שחבזיתי בע״ה ומה נס יפי שמת בעטיו של נחש • (מא) או יחמר ויבחוני וכו׳ והוח כי ידוע כי בחינת ה׳ היח מדת רחמים ולמעלה היימנה מדת חסד חמר הלח חמרתי שחיני כדחי רק בתורת צדקה ונס חתה ה׳ המטיב לי לינך מדת חסד חנס לך ידעתי כי ויבחוני נס חסדיך חשר יעדת לי בזמן התשועה כי דוד הוח משיח שהוח בנחינת

חֻקֶּיךָ דְּבָרֵי כִי־בָטַחְתִּי בִּדְבָרֶךָ: מג וְאַל־תַּצֵּל מִפִּי
דְּבַר־אֱמֶת עַד־מְאֹד כִּי לְמִשְׁפָּטֶיךָ יִחָלְתִּי:
מד וְאֶשְׁמְרָה תּוֹרָתְךָ תָמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:
מה וְאֶתְהַלְכָה בָרְחָבָה כִּי פִקֻּדֶיךָ דָרָשְׁתִּי:
מו וַאֲדַבְּרָה בְעֵדֹתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֵבוֹשׁ:
מז וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע בְּמִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אָהָבְתִּי:
מח וְאֶשָּׂא־כַפַּי אֶל־מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אָהַבְתִּי
וְאָשִׂיחָה בְחֻקֶּיךָ: פ נ זְכֹר־דָּבָר לְעַבְדֶּךָ עַל אֲשֶׁר
יִחַלְתָּנִי: נ זֹאת נֶחָמָתִי בְעָנְיִי כִּי אִמְרָתְךָ חִיָּתְנִי:
נא זֵדִים הֱלִיצֻנִי עַד־מְאֹד מִתּוֹרָתְךָ לֹא נָטִיתִי:
נב זָכַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ מֵעוֹלָם יְהוָה וָאֶתְנָחֵם:
נג זַלְעָפָה אֲחָזַתְנִי מֵרְשָׁעִים עֹזְבֵי תּוֹרָתֶךָ:
נד זְמִרוֹת הָיוּ־לִי חֻקֶּיךָ בְּבֵית מְגוּרָי: נה זָכַרְתִּי
בַלַּיְלָה

דבקים בי ואבקש מהן שיהיו ויהיו לי מעיר לעורר עד לשנא גם החוקים והוא ואבקש כפי אל מלותיך אשר להבתני ועל כן ואשיחה בחוקיך גם הן נגד מלכים * (מו) או יאמר ואדברה וכו' לומר כ"כ הגי דבק בתורה ומלות כי בהיותי נגד מלכי ארץ אגי מדבר עם עדותיך כי העדות שהגי מקיים ונעשים מלחיצים כמודע עמהם הגי מדבר ולא אבוש כי ילענו עלי באמיר עם מי מדבר זה כי לא ירהו מלומה (מז) ולא בלבד דבור כי אם ואשתעשע בפניה' עם מלותיך אשר להבתי שיהיו מאשתעשע עם ומשחק לאם ולא לבוש שיהיה (מח) ולא עוד כי אם ואשא כפי אל מלותיך אשר להבתי כמי שמושט כפיו אל גדולים שלפניו וכן בחוקיך אשיח גם כי גם כל חק הוא מלוך וכח עליון ובהם הדבר נגד מלכים כמדבר עם מלכים ולא הבוש *:

(מט) זכר דוד לעבדך כו' הגה אמרו רו"ל על פסוק וירד העיט על הפגרים ויאמר לאברם בקש דוד לכלות לאם כל הלומו' שהם הפגרים שביקר לאברם הם המלכיות ולא הניחו לאברם ופירושו שאברהם בירר למו לאם המלכיות ולם היה מכלה קולם דוד אלך יתקייים בירור אברם והוא יתבדך לא שמע לאם דברי דוד האומר לברוף לוכיני והשיגם ולא חשיב עד כלותם בהאמר אלו עד סוף הדורות כי לו יתכם בידו כאמרו יתברך שהל ממני ואתנה גויים נחלתך וזה אמר תרועם וכו' שהוא המשיח וכוה יאמר לאם הבל דבר לעבדך נוגע אלו שהוא לורך ימים בשני העולמות כמה ד"ם שייך שהל אמך נתת לו לורך שייך כו' ועל זה אמר זכר דבר לעבדך ולא על הנוגע אלי כי אם על אשר יחלתני על מה שעשית לי שהיהל והוא שלא הכלה הלומות עתה עד גאולת ישראל והוא על אשר יחלתני להוסיע בידי את ישראל :

או יאמר על דרך זה זכר דבר לעבדך אשר אמרת בעבדו טרם הולדו לאברהם מלחקי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו אשר ידי תכון עמו כו' שהוא בזמן הזה שלם אלי בכור שקראהו כו' לעתיד שהוא המשיח * ובאת על הענין אמר זכר אשר אמרת בשביל עבדך ואין הענין על הזמן הזה כי אם על אשר יחלתני לעתיד בלומר שלם אלי בכור שקראהו כו' (נ) ואמר שהועיל לי דבר לעבדך הוא כי הגה זאת ניחמתי שניחמתי בעבור כי אמרתך חייתני כי בהלוקי את עלמי בעוני ואם גם בבריאו מכני שהל כודד ללחם שעני חשוב כמת זאת היתה ניחמתי הלא הוא כי אמרתך שאמרת לאברהם מלחקי דוד עבדי טרם בואו לעולם חייתני שהם לא כן הייתי בגל משולל חיים ולם כן חיפה טוב לי בעני זה מהיותי בבל לא כי לאמרתך חייתני שבדי שיתקייים הענין הזה ולולי ה' תורתיך לי שעשתי ולולא היתה ניחמתי אם יגלגי ה' מעניי זה בלומרתך להיטיב לי שיתקייים דבר לעבדך * (מט) או יאמר אשר אמרתי אל הגל מפי דבר אמת שלא פסיק בירכם ז מפומי לולו דבר הל תזכור לי לומן הזה שלא לוכל זכולי כי אם זכר דבר אשר לעבדך שהוא הגל מפי דבר על אשר יחלתני לעתיד לבא (נ) וגם בזמן הזה יש לי לראות כי יש לי עיני מה גם בהיותי נדלף שהיה רעב ללחם הנה לא הפסוק לבכות זכות תורה כי זאת ניחמתי בעניי כי אמרתך שיאמרת ם והיה עני בלומר לך טיפה זו מה תהא עליה הם תייקני כי לא נודק עלי עיני כי אם לאת תייס כמו שאמרו ז"ל על יחלץ עני בעניו (נב) ולא עוד כי אם לפילו בלאבד זרים הלצני עד מאד והבילוני במלוך ובמלוק מתורתך לא נטיתי לא להרהר אחר מדותיך (נא) והוא כי זכרתי משפטיך וייסורי דיניך כי מעולם הם רחמים כמודע והוא מעול' ה' כי מעולם הם מדות ה' שהוא רחמים והוא ואתנחם (נג) והן לומת כי מכל כוני רשעים לא רלילי כל כך רעים ליירל מהם שמהם ירלתי כאשר אשר אמו ופירשו והוא כלל ר"ל האומרי' שנה ופירש קשה מכולם והוא ולעבעה לחיתני מרשעים חוקם שהם עוזבי תורתך שהיו עוסקים בה ועזובה שהוא אמנו ופירשו ומה הייתי עושה (נר) זמירות היו לי כו' כשהיו רשעים עוזבי תורתך שהם הקשים מכלם רודפים אותי והייתי נחבא בבית מנוריס והייתי ירגז כי היו הוא יקבדך מפלך הבחירה וקשה ליעכל מהם על כן נפשתי לעשות בחוקי ה' עד שומירות היו לי חקיך בבית מנוריי ופחדותי בלומר כי כאשר הם משוללי טעם כך גם שלין טעם ליעכל מבעילי בחירה זכותם יגילוני (נה) ובלילה שהיו יש

חסד למעלה ממדתך ה' לאשר נדרת לי והיו מן התימה יבולוני חסדיס על ידי מדת רחמיס כי הלא חסועתך כחמרתך שהמדת ופיה העולם היה על ידי ה' תלהיס ועם כל זה נתו חסדיס כי עולם חסד יבנה כך חסועתך ה' של רחמיס לא יבלר גם יבולוני חסדיך והוא כי כל חוזן על טוב העתיד לבוד היה בעם ה' וכל כך בטחתי בזה כי הגה והעבה וכו' כמרובר בקודם * (מג) ואל תצל מפי כו' הגה ידעתי מ־בוחיו ז"ל כי ייסורין של הבל הן אשר בטחתי ניטול תורה גם ידעתי שם מהדברים שעל ידי ייסורין הוא עולם הבא וזה יאמר הגה אמרתי שלחי בטוח בע"ה שהוא על ידי ייסורין שים לי ועוד הגי אומר שבטחתי שלא יהיה לי ניטול תורה שלא תצל מפי דבר אשר מלד עד מלד והטעם כי הלא ייסורין שלי של אהבה הן כי הלא חיפס מסוג שהם על עון הבחיס שלחדבה לאשר בעל כרחו של אדם כי אם שאדברה לאשפטיך יחלתי שהוא כרבי אלעזר בר שמעון שהיה מיחל הל הייסורין ואומר בוהו אחבי כו' והוא לאשפטיך יחלתי כי זה חיזון כי של אהבה הם וחם כן היעבתי אשר אמרתי הל תצל מפי דבר אשר מלד עד מלד מלמרתי ז"ל על פסוק דוגג בחומרו רבותינו ז"ל כל מי שיש בו יראת ה' נפשו חלוקה ממי שאין בו יראת ה' אלו עמו שהלבה כמוהו בכל מקום וזה יאמר הל תצל מפי דבר אשר מלד עד מלד שתמיד לחזון לפיות הדור והוא עד מלד כי הלא לאשפטיך יחלתי והחורה נקנית בעבט על ידי ייסורין ולהיות מגדר זה שלחי מייחל לוחט יגדל קנין התורה עד הסיג הלחת (מד) וזה ואשמרה תורתך תמיד כו' והוא כי הגה מלינו גדולי רז"ל שקורס שלוקס היו מחזירין ומשדרין למודם וכן אמרו רבותינו ז"ל מלי לא ירעיב ה' נפש לדיק שאשר מוקו מכירין לו בל מה שעשה מלמודו וכן אמרו"ל אשרי חיס שנה לבתן ולמודו בידו וזה יאמר הגי על ידי שתמיד לא הל מפי דבר אשר עד מלד ואם גם אם נפרש עד מלד האמור בתורה והגה טוב מלד ואמר רבי מחיר והגה טוב מוה שיאמר ע"ד זה אם והל הל מפי דבר אשר עד מוה אם אם כן לא תצטרך לסדר למודי כר' פלו' שהמתין לו מלאך המוה עד שסידר למודו ולא סיזכירוני לחרי מוחי כי הלא מעתה תמיד היה שמורה בקרבי על היות שלא הל מפי דבר אשר עד מוה ועד העולם ועד הנה והוא והשמרה תורתך תמיד לעולם ועד :

(מה) ואתהלכה ברחבה כו' הגה לשון ההתלכות הוא לשון טיול והגה אמרו רבותינו ז"ל בספר הזוהר כי עה שהשכינה מטיילת עם הלדיקים בג"ע הוא מה שהיה בבבשת בחלי הלילה לשעות בג"ע עניני התורה מפי הלדיקים וכן אמרו רבותינו ז"ל שאמר לו הקב"ה לירבעם חזור לך וטייל לחלי ואתה ובן יסי בגן עדן והוא יאמר בחשך אתהלכה ואטייל בג"ע כיון שאגי תמיד בדבר אשר ואם גם לדרך הזגי שהוא בביון ההלכה יאמר לא אדמה לזוקס שלון ההלכה כמוקס שעם היות שגם הם דברי תלמיס חייס לא יתהלכו דרך רחבה כי אם בצחיבות לריס שחיפס על פי ביון ההלכה לך אגי ואתהלכה ברחבה ובלן טעם ואשר כי פקודיך דרשתי ועל ידי היותי תמיד דורש וחוקר על הפקודיס ירדתי עד סוף טעמס כי על ידי בן מקבלה לי אשר אמרתי אשר אמר שלמה אם תבקשבה ככסף וכמטמונים תחפשבה אז תבין יראת ה' ודעת קדושים תמלא והוא לבוין של אשר * או יאמר עוד לחי נוטה כי בהתהלכי בחקירות עיוני בבל חלקי המוקר שלא אתבלבל להיות כאומלי עלמי בנתיבות לריס ודחוקים אשר לא ידע היבן יפנה כ"א אתהלכה ברחבה שיפתחו לי דרכי החמת מרווחים והטעם שאדבר הוא כי פקודיך דרשתי והר' כי בל ז' מהפקודי' הוא בח עליון חלק אוה מפעל ואת פקודיך אשר אגי מעיין בלמודם אגי דורש מלתו ירחיב לי ועמדני על החמת :

(מו) ואדברה בעדותיך כו' אמר הגה בחשר אדברה בעדותיך בעולם העליון אחר סילוקי נגד מלכים שאלן מלכי רבנן לא אבוש כי בטוח אגי שלא אמוט מהחמת (מז) ואם גם בטוח אלותיך אשר אהבתי והוא כי חין לך אדם שאין לו מלות בעולם הזה שאוהבם ובפשו הבקה בהם יותר מהשאר כי הוא בפי ייחס בפשו וכוחו לפי בחינתה וחין ספק כי כ"ב סיוכות יש לו אתן כי שם משתעשע ועלו גם בעגם והוא והשתעשע באלותיך אשר אהבתי (מח) וחזת לעשה כי והשא כפי אל אלותיך אשר אהבתי שהן תורות ואלחיס

בַּלַּיְלָה שִׁמְךָ יְהוָה וָאֶשְׁמְרָה תּוֹרָתֶךָ: נו זֹאת
הָיְתָה־לִּי כִּי פִקֻּדֶיךָ נָצָרְתִּי: נז חֶלְקִי יְהוָה
אָמַרְתִּי לִשְׁמֹר דְּבָרֶיךָ: נח חִלִּיתִי פָנֶיךָ בְכָל־לֵב
חָנֵּנִי כְאִמְרָתֶךָ: נט חִשַּׁבְתִּי דְרָכָי וָאָשִׁיבָה רַגְלַי
אֵלֶיךָ עֵדֹתֶיךָ: ס חַשְׁתִּי וְלֹא הִתְמַהְמָהְתִּי
לִשְׁמֹר מִצְוֹתֶיךָ: סא חֶבְלֵי רְשָׁעִים עִוְּדֻנִי
תּוֹרָתְךָ לֹא שָׁכָחְתִּי: סב חֲצוֹת־לַיְלָה אָקוּם
לְהוֹדוֹת לָךְ עַל־מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ: סג חָבֵר אֲנִי
לְכָל־אֲשֶׁר יְרֵאוּךָ וּלְשֹׁמְרֵי פִקּוּדֶיךָ: סד חַסְדְּךָ
יְהוָה מָלְאָה הָאָרֶץ חֻקֶּיךָ לַמְּדֵנִי: סה טוֹב
עָשִׂיתָ עִם־עַבְדְּךָ יְהוָה כִּדְבָרֶךָ: סו טוּב טַעַם
וָדַעַת לַמְּדֵנִי כִּי בְמִצְוֹתֶיךָ הֶאֱמָנְתִּי: סז טֶרֶם
אֶעֱנֶה אֲנִי שֹׁגֵג וְעַתָּה אִמְרָתְךָ שָׁמָרְתִּי:
סח טוֹב־אַתָּה וּמֵטִיב לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ: סט טָפְלוּ
עָלַי שֶׁקֶר זֵדִים אֲנִי בְכָל־לֵב אֶצֹּר פִּקּוּדֶיךָ:
ע טָפַשׁ כַּחֵלֶב לִבָּם אֲנִי תּוֹרָתְךָ שִׁעֲשָׁעְתִּי:
עא טוֹב־לִי כִּי עֻנֵּיתִי לְמַעַן אֶלְמַד חֻקֶּיךָ:
טוב

(נו) זאת היתה לי כי פקודיך נצרתי. יחמ' חנות לילה תקוס כו' נעשתי חנר לכל הנדיקים ירחוך הס כל הנדיקים הסר סס ולסומרי פקודיך הס הקמי' פה כמוני (סד) נמלח כי חסדך ה' סחקה עושה עם חותם הנדיקי' בלבך סס מלחה גם החרן הוחם סמחנדרים עמהו חותם הנדיקים ומחמלחה נס החרן מחוקו ספע והחרה לך בכל חלקי התורה סחני יודע בעלם חני חנר עמהם סמה סהם ידנרו לחנרה חלמי חני לך בחקים סהם יודעים ולח חני לח יהיה ההתחנרות בעלם לכן למדני חקיך למען להיה חנר בעלם בכל הנחינות: (סה) טוב עשית עם עבדך ה' כדברך. חחרי חו' חקיך למדני חמר עתה הלח חזיד לי ה' חלהי כי חיני מעולל ידיעה מה גם בחקים כבודע כי חין נעדר טעמו לנמרי וולחי פרה חדומה עליה חמר סלמה בחכמתו חמרתי לחכמ' והיח ריחוקה ממני והלח חכם חתה ומחוך החכמ' בין קנין כי יבעת ולח מלחת לל תחמן על כן חני חני מזיד ואומר הן חמת כי טוב עשית עם עבדך סלח מבעת ממני חכמ' כי חכם חני לך חין להחזיק עלי זה כ"ב טובה כי הלח זה היה ה' כדברך סדברת סחהיה חכם ביחמור לך טיפה זו מה תהח עליה (סו) לך לני סחלחי היח כי טוב טעם ודעת למדני סטוב טעם החוקים שהוח עקר טעמם הפנימי ועוסם החיכות וחם קלר שכלי וכבר ידעתי לפי שכלי: סחלחי היח סתחנני דעת כדי להחזיק טוב הטעם וזהו טוב טעם ודעת למדני כי חם הייתי עוסה בסחלחי למען החמין בהם ביודעי טעמם היה קסה סתכנן לי סחלחי לך הנה כבר בחליתיך החמנתי (סז) וחם תחמר מח ה' כי הקסיתני לסחזיק כי בהני כבשי דרחמנח למה לי ומי יבח לחרי המלך לחמר נלה לי מה ערניך להסתיר ומה גם כי יותר זכות הוח לקייס בחמנה ליה חמר מודינח לך כי ענגה היקה לי סחלה זו לך ולח היקה טרם חענה לסחזיק וזה חמ' טרם לענה חנוג לך ועתה שכבר סלחי לין רחוי להניחני ריקם ומחרכך סמרתי וקיימי חמרת תסובתך טוב כ"ל וחנני חמר לח הדב': (סח) טוב ותטב כו' הנה יש טעם לחר לסלח תמנע חללמד לי טוב טעם חקיך והוח כי הלח סס רלייתי לסחזיק מיך כמה טובות ונדולות טוב לחקה ומטיב והייה מוהן יעב"ו לחיכני סיחל כי סס לסדני חקיך והוח ענין מחמרו יחבדך לסלמה על הסר לח סלחת עוסר וכבסים כו' החכמה והמדע נתן לך וחם תחמר לי הלחי כי הנה דוחב וחחיקופל יודעים סודות חלה כמו סחמרו ז"ל סהיו דורסים הלכות על מנדל הסורה בחויר לח ולמד מהם • חיך לחלמין להם ונפלו עלי שקר דמויר בחמר סהייתי לסבור לנח בקהל לו בחומרם עלי סנחתי על הסת חים ומי סמסקר בזה חיך יחלמן בנסקרות ומה נם בהיותם זדים בסויר כי מי סדומה כמלחך ה' תורה יבקשו מפיהו לכן ללמוד מהם טוב לי חלך בתום סהני בכל לב נלי ידיעת טעמם לחור פקודיך ועוד טעם לחר כי הלח טפס כחלב הידוע הוח סומן הלב כחלב ההוח מסולל הסכלה נטפס לנסם והוח מה סחמרו ז"ל סחיבר מהם תורתם לו מה סהמר סמוח לרב יהודה סיינה טינה היתה בלבם ואני בהפך כי תורתך סעשעתי ואי זה הדרך ילך רוח ה' מחתי לדבר ומחו' תורתך ולח חמר בתורתך יחמר לח בלבד הייתי מסתעשע בה כ"ח סחני הייתי מסתעשע בתוחה: (סט) טפלו עלי כו' מה סחני מחזיק בסחלת טעם חקיך לימו מפני סודים ורעים מונין לותי על מה סחין בהם טעם וירח לחני סמח יסה יצרי לחריהם לפקפק על החוקים כי הנה טפלו עלי שקר זדים ועם כל זה לח הטה לבי לחריהם' ולחרבח לחני בכל לב לחזור פקודיך (ע) וגם חיני סומל כדי להסכיל' טעמם ולהבינם לל החמת כי הלח טפס כחלב לבם מהסכיל ולפילו יונח סיבינו למה סהם חנוסים לח יערב למו כי לחני סנפשי מחקים קדושת התורה יערב לי מה סחין כן הם וזהו לחני קורתך סעשעתי (עא) וסמח תחמר כי כל מה סלחני מפניר כל כך

יחמ' חנות לילה תקוס כו' נעשתי חנר לכל הנדיקים ירחוך הס כל הנדיקים וסומרי פקודיך הס הקמי' פה כמוני (סד) נמלח כי חסדך ה' סחקה עושה עם חותם הנדיקי' בלבך סס מלחה גם החרן הוחם סמחנדרים עמהו חותם הנדיקים ומחמלחה נס החרן מחוקו ספע והחרה לך בכל חלקי התורה סחני יודע בעלם חני חנר עמהם סמה סהם ידנרו לחנרה חלמי חני לך בחקים סהם יודעים ולח חני לח יהיה ההתחנרות בעלם לכן למדני חקיך למען להיה חנר בעלם בכל הנחינות: (סה) טוב עשית עם עבדך ה' כדברך. חחרי חו' חקיך למדני חמר עתה הלח חזיד לי ה' חלהי כי חיני מעולל ידיעה מה גם בחקים כבודע כי חין נעדר טעמו לנמרי וולחי פרה חדומה עליה חמר סלמה בחכמתו חמרתי לחכמ' והיח ריחוקה ממני והלח חכם חתה ומחוך החכמ' בין קנין כי יבעת ולח מלחת לל תחמן על כן חני חני מזיד ואומר הן חמת כי טוב עשית עם עבדך סלח מבעת ממני חכמ' כי חכם חני לך חין להחזיק עלי זה כ"ב טובה כי הלח זה היה ה' כדברך סדברת סחהיה חכם ביחמור לך טיפה זו מה תהח עליה (סו) לך לני סחלחי היח כי טוב טעם ודעת למדני סטוב טעם החוקים שהוח עקר טעמם הפנימי ועוסם החיכות וחם קלר שכלי וכבר ידעתי לפי שכלי: סחלחי היח סתחנני דעת כדי להחזיק טוב הטעם וזהו טוב טעם ודעת למדני כי חם הייתי עוסה בסחלחי למען החמין בהם ביודעי טעמם היה קסה סתכנן לי סחלחי לך הנה כבר בחליתיך החמנתי (סז) וחם תחמר מח ה' כי הקסיתני לסחזיק כי בהני כבשי דרחמנח למה לי ומי יבח לחרי המלך לחמר נלה לי מה ערניך להסתיר ומה גם כי יותר זכות הוח לקייס בחמנה ליה חמר מודינח לך כי ענגה היקה לי סחלה זו לך ולח היקה טרם חענה לסחזיק וזה חמ' טרם לענה חנוג לך ועתה שכבר סלחי לין רחוי להניחני ריקם ומחרכך סמרתי וקיימי חמרת תסובתך טוב כ"ל וחנני חמר לח הדב': (סח) טוב ותטב כו' הנה יש טעם לחר לסלח תמנע חללמד לי טוב טעם חקיך והוח כי הלח סס רלייתי לסחזיק מיך כמה טובות ונדולות טוב לחקה ומטיב והייה מוהן יעב"ו לחיכני סיחל כי סס לסדני חקיך והוח ענין מחמרו יחבדך לסלמה על הסר לח סלחת עוסר וכבסים כו' החכמה והמדע נתן לך וחם תחמר לי הלחי כי הנה דוחב וחחיקופל יודעים סודות חלה כמו סחמרו ז"ל סהיו דורסים הלכות על מנדל הסורה בחויר לח ולמד מהם • חיך לחלמין להם ונפלו עלי שקר דמויר בחמר סהייתי לסבור לנח בקהל לו בחומרם עלי סנחתי על הסת חים ומי סמסקר בזה חיך יחלמן בנסקרות ומה נם בהיותם זדים בסויר כי מי סדומה כמלחך ה' תורה יבקשו מפיהו לכן ללמוד מהם טוב לי חלך בתום סהני בכל לב נלי ידיעת טעמם לחור פקודיך ועוד טעם לחר כי הלח טפס כחלב הידוע הוח סומן הלב כחלב ההוח מסולל הסכלה נטפס לנסם והוח מה סחמרו ז"ל סחיבר מהם תורתם לו מה סהמר סמוח לרב יהודה סיינה טינה היתה בלבם ואני בהפך כי תורתך סעשעתי ואי זה הדרך ילך רוח ה' מחתי לדבר ומחו' תורתך ולח חמר בתורתך יחמר לח בלבד הייתי מסתעשע בה כ"ח סחני הייתי מסתעשע בתוחה: (סט) טפלו עלי כו' מה סחני מחזיק בסחלת טעם חקיך לימו מפני סודים ורעים מונין לותי על מה סחין בהם טעם וירח לחני סמח יסה יצרי לחריהם לפקפק על החוקים כי הנה טפלו עלי שקר זדים ועם כל זה לח הטה לבי לחריהם' ולחרבח לחני בכל לב לחזור פקודיך (ע) וגם חיני סומל כדי להסכיל' טעמם ולהבינם לל החמת כי הלח טפס כחלב לבם מהסכיל ולפילו יונח סיבינו למה סהם חנוסים לח יערב למו כי לחני סנפשי מחקים קדושת התורה יערב לי מה סחין כן הם וזהו לחני קורתך סעשעתי (עא) וסמח תחמר כי כל מה סלחני מפניר כל כך

וחיני עוסק בחקיך וכרתי סמך לינלל כעין סמע יסרחל ה' וסחר פסוקי דסמירה מפחד בלילות וכן וחסמרה תורתך בקומי בחמת לילה סהו עיקר רבה של תורה (נו) ולך וחת היח סהיקה לי להנילני והיח כי פקודיך הס הפקודי' המיוחדים לך סחתה עוסק בלרתי והס ג"ח סהוח יתנרך ריחוס וחנון מלנים עד־ומי' מנקר חולים וכוה ניללתי מדה כנגד מדה על היותי מרחס רחמתך עלי • (נד) או יחמר ומירות מסמתי לנ היו לי חקיך בנית מנורי סהייתי קורח חקים ושמח כשומע ומירות בנית מנורי סהיה לי בו מנור מחויני ומחה היה זה לי סחס מהקי' עלמס הלח חויני היו לי בעלי בחירה" וחין הקנ"ה מוכע בחירת' על ידי הלימוד (נח) וחס היה מפני שזכרתי בלילה שמך ה' בקריח שמע מה יתרון תפלה לו תחכה היה זה הלח חין זה כי חס סוחמרה תורתך סחני עומר מלות בשכבך וכקומך (נו) לך וחת היתה לי מלד שפקודיך נלרתי כנקודם:

(נז) חלקי ה' חמרתי וכו' הנה ידוע כי כל מה שהוח חלק חוסק לל הכל שממנו כלנל ועל כן בהכנות נר לל יסוד הסם לעל' הפלהנת' וחס יזרקו חנן ועפר הסמימה לל עפר לרץ יסובו נס ידעתו כי רוח חיים היח חלק חלוה מעל והוח ית' הכל שמתנו חוכב על כן יחוייב תהיה תלות נפש חלין ית' יחירה מתחוקו ית' לידבק נמו לך הנך רחה נרחה כי לח יעשה כן הוח ית' כי חס נהפיך הוח כי עפר ידות חסק ה' נמו שבדבק בו מהסר תלוה נפשנו לידבק בו כי על כן בעל הנית דויק שחלין ית' נסוד בחסק נמרץ עם היותו הכל מה שלח נעשה כן לחנחנו החלק עם היות כי טבע כל חלק חוסק לידבק לל הכל נמלח כי הוח ית' מתכבב עמנו כולנו הוח החלק וחנחנו הכל • ונבח לל הענין חמ' דוד הנה כל כך היה יקרי מנגד בי מלימסך מחר קיוני עד שהוכרכתי לחמר לו כי חלקי ה' נהורחק חסקו עלי וחני הכל חני רוחה וחקחייבה לימסך לחריון והדבק בו כל זה חמרתי כדי לסמו' דבריך לנבח לח יקרי עם היות כי נהפוך הוח ועכ"ז שהסתלקתי לחמ' הפך החמת לסחוכל לו (נח) ולח שהחמנ'י כך חלילה שחתה חלקי ממש שהרי חלוקי פניך נכל לב לחפי' בילה"ר הנכלל נמלח כל שחכני כחמרתך שלנדולתך נכל נדקתי לימי כדקי לקבל מתך שכר כ"ח שחני מכלל הסר חמרת עליהם וחנוקי לח לסער לחון שהוח למי שחין זכות מסלו שהוח חע"פ שחינו הנון כמ"ש ז"ל (נט) והועיל לי לסער הקנכלתי לחמ' שחלקי ה' למען קנות נעלמי חסק חחריך ה' מקל וחומר עד שנטלתי עסקי עלמי ללכת חחריך כי יקרבי שחנתני דרכי ללכת חל עסקי עלמי והני מכריח לח רגלי ומשיבם חל עדותך הוח מקום עסק תורה שנקרחת עדות נלח וי"ו (ס) ולנל לחחרט ולרוב החסק חשתי חל עדותך בהשיבני רגלי ולח התמהמהתי מלהשיב רגלי לפי' בהיות שנמקום שהייתי משיב רגלי היה מקום שנהמקנה מעט סס היו מודמני לי סס מלות לעשות לח הייתי מתמהמה סס לשמור ולהמתין מעט עד בח המלות לל לחתרט וחשוב חל מקום שחנתני דרכי בהמתיני עד בח המלות לל הפועל ולח התמהמהתי לשמור מלותיך כד"ח שמר לח הדבר (סא) וחין לומר חולי מה שהייתי משיב רגלי חל מקום תורה היה כי היה דבר מהתורה קרוב ליעכח ממני וע"כ חעפתי והשבתי רגלי ל מקום תורה כי חין לי חפס שכח שהלח חנלי רשעני המכחיני' חותי נחמור לי הנח על הפת היס מיקחו נמה וכיולח עזובני והכעיסוני והיה לפסר שחנכח תלמודי כנודע כי הנח ת"ח סוח תורתו משתכחת וחני תורתך לח שכחתי כי נדל חפקי ודבקיותי נתורה • (סב) חצות לילה חקום כו' חמר הנה כ"כ הכנעתי לח יצרי עד שחנות לילה חקום כו' ויהיה הענין כי עד חנות הלילה חמרו חכמי החמת כי השכינה מחלקת דיסים נעולם ונזה יחמר חנות לילה חקום להודות לך על מפטני לדקך עד העת ההיח: (סג) חבר חני לכל מסר כו' מחסר לח חמר ירחיך רק ירחוך לשון עבר ושומרי פקודיך כשומרו כל מסר ירחוך • לך הנה חמרו ז"ל נספר הזוהר

ללמוד החוקים הוא על כי עוכתי ונלטערתי עליהם וה כתה וחס לח חלמדם ימלח היות כל עיסוני לריך זה חינו כן כי הלח זכות וטובה תהיה לי מה שעוכתי כדי ללמוד חקיך וזהו טוב לי כי עוסיתי למען חלמד חקיך בחופן שגם שלח הלמדם לי חוכתו הטוב על שעסיתי ללמוד חקיך לח ילך ריקם (עב) וחס כן על מה לכי מפגיר כל כך הלח הוח על החכמה למה שהיח מפיך ה' כי טוב לי תורת פיך וכו' • (עא) או יחמר טוב לי כי עוכתי נרחפיתי ניסורי עוכי למען על ידי יסורין ללמד חקיך (עב) ושתי חחמר הלח לחיים כמוך שחתה מפור נותן לנדקה טוב היה לך חס היית עשיר שכופן שהיית עני היה לך הכנה לתורה וחס היית עשיר היית מרבה נדקה גם שלח היית לומד כל כך תורה לזה חמר טוב לי כלו' לי שחכי נותן נדקה הרבה זכות תורה מחלפי והב וכסף שהייתי נותן נדקה מרובה והטעם הוח להיות תורת פיך והוח כי חפילו כל מה שתלמיד ותיק מחדש מדעתו הכל נחמר מפיו יתברך בסיני נמלח שכל מה שחכי עיסק ומחדש בתורה הכל הוח תורת פיך לך הנדקה גם שמקיים מלות פי ה' עם כל זה בפעולת הנדקה לימו עוסק בדברי פיו יתברך • לו יחמר כי הנה חמרו רז"ל על פסוק ולכי בעיני הישרתי לנגיח חלהי כו' שפירושו על ידי התפרנסי כעני בפת ותדדין וכיולא בזחתי כל הנה בידי חלפי והב וכסף והנה התענה עמוי רב ולח סוה לו כי קלף עליו ה' על שחנעו מעניי עמו ולח רלה שיהנה בממון ההוח ב"ה נמלח הלך עניין חכם • חמר טוב לי כי עניתי שחם לח הועיל לי לב"ה יועיל לי למען חלמד חקיך שהוח הכנה רבה כנודע ולכי מיניר על שנתחלף לי תועלת העשיר בעלור כעפר נגד לנגיח כי חדרבה טוב לי תורת פיך שחקבה בעמוי מחלפי והב וכסף שהכיזחתי לעשות בהם חפר זחותי :

(עג) ידיך עשוני כו' לכחורה יחמר הלח חשקיתי דעת ובין כך ובין כך לכי חוסף כי חולי גם בשחר מלות לח השגתי למודם

כרחוי כי לנוס חומרי מעכב ומה גם עתה השגת החקים על כן לכי חומר הנה לח חומרי ידיך עשוני ויכוננוני כמה ד"ח נעשה לדם וחס כן לחרי שגם חומרי מעשה ידיך לח ינזר ממנו מלקבל מחתך הכנה לבלתי עכב מבכלי ההכנה לשר תערה עלי ממרוס לכן הביניני ולמדה מלותיך כי לח יעלרני הנשם • לו יחמר נמה שדרכנו לומר על פסוק סוף דבר הכל נשמע כו' כי סוף כללות הדבר חחר שהכל נשמע הלח הוח כי ה' נתן לחדם רמ"ח מלות עשה לקדש גם רמ"ח לינזרע וסם"ה מלות ל"ת ליקדש נשמירתם סם"ה נידון לקדשם בהם גם הם לקדשם החלמים ירח מעבור מלות ל"ת ולח מלותיו הם מ"ע שמו' כי זה כללות החדם לחבריו ונידים ליקדש גם וזה יחמר הנה ידיך עשוני ויכוננוני בחבריו ונידים לכן לקדש הביניני ולמדה מלותיך שהם כמספרם כחדובר :

יריחוני (עד) ירחוני כו' הנה ירחה מרז"ל כי פסוק (עג) יסודו לי ירחיך שבקרב פסוקי חוח זה היה על כי נלטערע דוד ופירשו ממנו והיה מחלה פני לל ירפחוני בחופן יסודו לו ירחיו וזה יקבן שעל זה ידברו פסוקים חלו שהיו חברי נופו מוכים (עג) ועל כן היחל ואמר ידיך עשוני ויכוננוני הביניני כו' שע"י מלותיך הכוללי' מספר חיברים ונידים יקדשו ויהיו מעיר לעזור להדיח מעליו טומחת נרעתו ויקרפח (עד) וחחרי כן נח לבקש מחת ה' יסיר מעליו רק חת המוח הזה וחן ידעתו כי יש שני מיני יסורין יש על עון ויש מחהבה וגוחת יבקן כי כחשר הס מחהבה חין בהם ביטול תורה עוד ידעתו כי יש הפרש לעניין התרופה כי חשר הס על עון חין לחליך החדם לסלקם מעליו מש"כ כחשר הס מחהבה וכעובדח דהכוח דחמר הביחין עליך יסורין ח"ל הב לי ידך והב ליה ידיה וחוקמיה וכתוב חלכיהו כי על פניו יסורין של חהבה כחומרו לח חן ולח שכרן כלומר כי הס לקבל שכר ולח לכפרח עון חלח פניו בוש לבקש עליהם פיס חלקו עד פעורו חברו כחחבר עמו בתת לו חת יהו •

ונכח חל העניין והוח כי רלה דוד לומר כי יסורי חהבה היו חלה לו להיותו בעל חמונה שלח יבח להרהר עם חלין בידו עון ובוח כן ירחה כחחייהר על כן הקדים כי מפורסם הוח היותו בעל חמונה שעל כן לח יבוח חל חלחומרו וחמר הנה ידוע לירחיך שחיני מחהרהרין חחר מדותיך כי חס בעל חמונה שלמה כי הלח ירחיך כחשר ירחוני ישמחו על כי לדברך יחלתי והוח נחמור חלי הוח יחנרך בשמכך קיל נעדה נרחתי בנכחים לו מחרן וחמרו רבותינו ז"ל שהיו הפלחתים הולכים חלין נכל כלי ויין בחמת כחס והיו נבורי דוד מתלחמים להלחם נגדם ולח הניחם בחומרו עד שח דבר ה' לשמוע קול נרחשי הבכחים עד שכמעט היו חדבות פלחתים על רחשם וזו שמע חת הקול לח נחרץ ויכנס ה' בידו וכן חמת כי היתה הורחת חמונה גדולה ועליה יחמר דוד הנה ירחיך ירחוני וישמחו על כי לדברך יחלתי חשר דברת ליחל עד שמעי קול נעדה שהיה הורחת חמונה (עה) וחחר ההקדמה לחי חומר כי הן חמת כי גם שהיו ייסורי חלה על עון ידעתי כך שפטיך ה' כי לדק מפפטיך הפעם לח היה על עון כי חס וחמינה עניתני החמונה שים בי לבלתי הרהר גם שלח יהיה על עון היח ענתה חותי כנודע כי חין הב"ה מביח יסורי חהבה רק לייסר לב הבלתי מהרהר (עו) ועכשו פנליתי דעתי שיסורי חהבה הס לי בחופן שהוכל לנקש על סליקן הכי חומר הן ידעתי כי על ידי ייסורי חלה יהי נח חסדך לנחמני והנחמה היח כחמרך לעבדך שחמרת לליקן החזרתי נשבילי חשר ידי תכון עמו חף זרועי

תחמלנו שהוח שחף מדת הדין הפקדת זרוע שהיו לו יסורין יהיו לו לחומץ וחזק להגדיל זכותו ומה גם בהיות ייסורין של חהבה בחופן שתהיה נחמה וחפחר נעדתי (עו) לך לחיני חפץ בנחמה זו המקייחסת לחשר כי חס בלבד שיבוחוני רחמיך וחחיה שחתרפא מחולי זה שגו חדם נקרח מת כנודע מרבותינו ז"ל כי ודחי לינן על עון היה גם עתה תורתך שעשועי ולולי היו על עון היה בהם ביטול תורה (עח) ויעללו זדים מלחטח עוד כי יבושו זדים כי שקר עוקומי שחמרו כי מעות הייתי בחעבי שעל כן לקיתי ושתי חחמר למה קרחתים זדים חולי סוגנים הס על ידי רחוחת החולי עלי יחשבוני לחטח הלח הוח כי הלח ירחו שהיה שקר כי הלח לחני לשית בפקודיך ולח כדבריהם הייתי בטל מדברי תורה (עט) וכל מה שלחי מבקש הרפוחה לינו להיותי קן ניסורי לחהבה כי חס כדי שיבושו לי ירחך וכו' • (עו) או יחמר יהי נח חסדך כו' ענין מלחמרם ז"ל כי חמר דוד לפני הב"ה במה לדע שנקיתי מעון בת שבע חס לח שנן בטנה ממני ימלוך לחרי והודה לו הוח יתנרך וזה יחמר לחרי ייסורי חלה ידעתי כי יהי נח חסדך לנחמני כחמרתך לעבדך (עז) וכן ידעתי כי יבושו כו' והוח כי חמרו רבותינו ז"ל נשמות רבה שלח היו לדלות נית המקדש נפתחות שיבנה הלבן עד שהניחו חרונו של דוד ולח הועיל עד שהחיהו ה' ועמד על רנליו ומפניו נפתחו ולח נהפכו כני סוכלי דוד כשולי קדר' וזה יחמר יבושו רחמיך ולהיה כן לחר מותי ולינו נמנע כי הלח תורתך שעשועי נם זו כנודע כי כל ת"ח שפתותיו דובנות בקבר ומה נם דוד שודקי שגם נמיתו היתה התורה שעשועיו יותר מרבי חלעזר בר' שמעון שהיה דן לחר מותו וכיולא בו בחופן שלח יפלח שלחיה (עח) בחופן שיתכרכמו ויבשו ודים חשר שקר עוקומי בחמו' הבח על ח"ח מיתתו במה בהיות שעבדך היה משיח בפקודיך הן דיני נעשים וחהלות (עט) והן חמת כי גם הייתי שמח בתולי וייסורין שלח יסורו מחני כי חס שחלה פניך יסובו לי ירחיך מה שלי לכשר חס לח בהסיר מעלי רק חת החולי הזה • (פ) יהי לבי תמים וכו' הלח בקשתי על הרפוחה וחס יהי שלח תרפחני יהי ן לון שיהי לבי תמים בחוקיך למען לח לבוש על הערב הרפוחה כי בהיות לבי תמים בחקים ימשך לדון מהם כי כשכר החקי הס עוזים עם שלח חדע טעם להם כך הוח חלי זה ובכן לח לבוש הס לח תרפחני שחומר כי הטעם מסור לך ה' כטעם החקים • (פא) כלתה לתשועתך וכו' טרם יבקש על תשועת עלמו בל יחשדהו שומע למה עוסה עיקר מקשועת עלמו ולח מתשועת השכינה לשר תהיה נגחולה העחידה לזה היחל ואמר הנה התפללתי על ישועתך עד שכלתה לתשועתך שלך ה' נפשי וגם חני הגוף לין תשוקתי על הנוגע לל עלמי שלחי לחליך רק לדברך שחמרת כי יד על כם זה בשביל דברך שיוסלם שמך הוח שיחלתי לח על נדולתי (פב) והרחי שלח חשתי על עלמי והערתי למות נפשי על דבר כנוד שמך כי הנה כלו עיני לחמרתך שחמרת שלח תשלח ידי בלוחתים עלי עד תרחה קול נעדה נרחתי הבכחים וחמרו רבותינו ז"ל שהיו נחרבות שלופות נעשים חליו עד למעלה מרחשו להכות בו ויעצקו נבורים לומר לו עד מתי ניחל ולח כלנו מתים בידם והיה מעיד להם ע"מ כך מוטב נמות זכחים ולח נעבור פי ה' ועל זה יחמר פה הנה כלו עיני לחמרתך לח שהיה תמרתך שלח נמות כי על הנחת מות הייתי

תנחמני: פג כִּי־הָיִיתִי כְּנֹאד בְּקִיטוֹר חֻקֶּיךָ לֹא
שָׁכָחְתִּי: פד כַּמָּה־יְמֵי עַבְדֶּךָ מָתַי תַּעֲשֶׂה
בְרֹדְפַי מִשְׁפָּט: פה כָּרוּ־לִי זֵדִים שִׂיחוֹת אֲשֶׁר
לֹא כְתוֹרָתֶךָ: פו כָּל־מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה שָׁקֶר
רְדָפוּנִי עָזְרֵנִי: פז כִּמְעַט כִּלּוּנִי בָאָרֶץ וַאֲנִי לֹא־
עָזַבְתִּי פִקּוּדֶיךָ: פח כְּחַסְדְּךָ חַיֵּנִי וְאֶשְׁמְרָה עֵדוּת
פִּיךָ: פט לְעוֹלָם יְהוָה דְּבָרְךָ נִצָּב בַּשָּׁמָיִם:
צ לְדֹר וָדֹר אֱמוּנָתֶךָ כּוֹנַנְתָּ אֶרֶץ וַתַּעֲמֹד:
צא לְמִשְׁפָּטֶיךָ עָמְדוּ הַיּוֹם כִּי הַכֹּל עֲבָדֶיךָ:
צב לוּלֵי תוֹרָתְךָ שַׁעֲשָׁעָי אָז אָבַדְתִּי בְעָנְיִי:
צג לְעוֹלָם לֹא־אֶשְׁכַּח פִּקּוּדֶיךָ כִּי־בָם חִיִּיתָנִי:
צד לְךָ־אֲנִי הוֹשִׁיעֵנִי כִּי פִקּוּדֶיךָ דָרָשְׁתִּי: צה לִי
קִוּוּ רְשָׁעִים לְאַבְּדֵנִי עֵדֹתֶיךָ אֶתְבּוֹנָן: צו לְכָל־

תכלה

והלמידה שקייתי היתה לומר לולי מתי תנחמני כלו' מתי תהיה לי נחמה על מיתתי שהם בהתגלגל פעם לחרפת הו שהם תשוב תחייני לו כיוצא בזה (פג) ומשם תלמד שבגלותי מצות בעלמי עין היה לי כ"כ תריסות קפיס לסבול לו"ל הן לומר כי הייתי כנאד בקיטור מתכווץ נשרף ומתקנא ל"ז שחזיק לא שכחתי אלא שהם שבאו עלי לסוף הסיג הדם טעמם יש לנו לסתוך על לל דעות ה' ולקיימם בהם לנצ כך דמיתי עניו זה לקיים ולמות בתוס לנצ על קוס מזמרו ולפי תפיס לדעתו כי הוא יודע הטעם ולא לתי: (פד) במה וכו' תחרי תומרו כמה הוא ונפשו עומים על כנורו יתכ' ימשך שנס רחוי יעשה הוא יתבר' על דבר כנור עבדו כענין עשות מספע בורים הליוהו כדוב וחחיתופל על כן אמר תן לי יתפן זה כי הלא כבר קמי כמעט נסוף ימי כי כמה ימי עבדך הנוקרים כלומר כי מעט המה ומתי תעשה בהם מספט כלו' כי טוב להניחם פן נמות סתוכים ולא יוכר לך טוב להסתירם למען יזוסו ויזכרכמו פניהם כאמר יבא בהמשך הכתובים. (פה) והוא כי הנה כרו לי זדים שיחות אמר לא כתורתך כענין אמר דוד פסול מוזבים ובן בזומרם עליו שבח על השם חים והיה שלא כתורת ה' כי כל מוזבים וכן בזומרם עליו שבח על השם חים והיה שלא כתורת ה' כי כל היולא למלחמת בית דוד נע כריזות כוהב להשתו והן ב' שיחות נפרסים (פו) והנה על הא' אמר כי כל מציותיך לאמונה ם וגם מוכנות במקרא רק תלויות בחמונת הקבלה חים מפי חים נאמן שהקבלה תכריע מוזבי ולא מוזבים ועל דבר זת שבע שרדפוני בומור שבחתי על חשק חים שקר רדפוני עזרני (פז) והרמיה שהוא שקר הלא כמעט כלוני בארץ בדרוף שותי שהוא ומבזו להורגני שהיה מקום לבלתי דקדק במצות כי אם לחדבה למלא היקר בעבודה הו בחנים להורגנו בחמיר הבא להרגך השכם להורגו והני לא עזבתי פקודיך בומור מי שלא ירדו כ' והייתי מסתכן לבלתי עזוב פקודיך ולוך הייתי עתה בא על חשק חים שהיא עבודה חמורה (פח) לוך ם ולפי הוא כי כחסדך חייני כ' והוא ענין מאמרם ז"ל בשמות רבה כי כשנברא ה"ה לא היה החרון יכול ליכנס ובניהו תרומו על דוד ולא היה נכנס עד שהיה יקבר לוך דוד וקס על רגליו ולחר בעבור דוד עבדך כו' ולפי שקברתו פני חוזיו על דוד כשולי קדרה שהיה זה עדות לישראל על לדקת דוד בפרט בנפ שבע שבוכותו לא הוסף פני מעיהו בזה וזה יחמר כחסדך חייני לחרי שהוא בהכנסת החרון ולא תרלה תעשה ברוחפי מספט כעת כ"ח מוקי שהוא בהכנסת החרון ולא תרלה תעשה שתמתין עד ירחלו לו עדות פיך שתנזור שיפתהו שברים על פי והוא ולחמרה עדות פיך כר"ח ולחניו אמר לוך הדבר: (פט) לעולם ה' וכו' הלום הוא לוך ללמד דעת מה נדלו דבריהו יקברך עד היו תכלית כיהיו כדברי פי חים שבלחתו מפיו יצא קיים לעד וכחתי' רבי יוחנן פרק סהבל מ"ר אמרו לוך מוכלה הוא מפיו יצא קיים לעד וכחתי' רבי יוחנן פרק היו דורשין שכל דבור ודבור היולא מפי הב"ה נעשה מלהך ועוד הוסיפו ז"ל במדרש חיים שכל דבור ודבור מעשרת הדברות היה יולא ומדבר עם כל לחד ולחד מישראל ולומר לו מקבלני לוך עליך וכו' מקבל לוך מלהותי כו' הורה ענין רבי יוחנן ושנס הוא חלק מאמו יתברך ם"ל היך יחמר מקבל לוך מלהותי ולא חמר מלהותו ' ומזה ימשך ענין מחמרינו על נעשרה מחמרות נברת העולם שהמחמר עלמו הוא הפועל בענין לומרו יהי חור ב' תיבות חלו היו המהוון החור כי הבלו יתברך במחמרו היה המהוה והחיקם בכל השחר שהמחמר היה פועל מה שמדבר בו וכחתי' הוכחנו ממחמר פר"ח על פסוק וברוח פיו כל לנחם ' ועוד שלישים והוא כי לחר פעול דבורו יתברך הברלה בו שב על השמים כבורו קיים לעד ושלשתן הנחיה דבר מאמו יתברך כי כחתי' יד כו' כן יהיה דברי חשר יולא מפי לא ישוב חלי ריקם כו' הרי שים לו כח לפעול והוא העושה לחר כשהלח ושב למעלה קיים לחר עשות חשר נשלח ' ונבח לל ענין הכתובים לומר מה רבה קדושת דבורך היוצא מפיך כי כחתי' לעולם ה' כך דברך שיולא מפיך קיים נלנ בשמים ' עוד יתבן בח להוסיף כי עוד כח בדבורו יתברך לקיים עולם שלא בדרך טבע וגם על ידי דבורו יתברך בוה ניכר כי הוא חידש העולם ושהכל שלו מעלה ומטה ושעשה כן למען ירלו לת ה' מפיהד כן בהמית הדבר לל טבעו יחבר העולם ויחזור לרחפיו שהארץ היתה תוהו ובוהו והוא כמה שידענו כי מים העליונים חלויים בח לומר שהוא חלוי שהמחמר שהוא דבורו חסר חמר יהיה רקיע בתוך המים כו' שהוא שיעלו ויהיו בקוך כמ"ל כשיעור מה שמהרקיע לחרקיע למים ובכן חלו חנוור הכמתו יתברך ירפה ידו הדבור יסודו המים על הארץ והיה העולם הכו ובהו וכן הפר במחמרו רקיע הארץ על המים שלח בטבע הם היה יתברך מניח הדבר חל טבעו יסוד העפר תוך המים כפסי' והומלל כל יומד והחלהי' עשה למען החי יקן חל לבו ויירח מקומו ויעבוד עבודתו לקיים עולם כמלח כוה ברו"ל בחקומות חלוקים וזה והיה מחמר המשורר פה הנה לעולם ה' דבוך שהוא מחמר שהים שבשמים חלויים בו הוא נלב ועומד על מחמרתו להעמיד' פס (צ) וכן לדור ודור חתוכיך לנו בקבלה כי הארץ לח היה עומד' על המים כי אם שבחמרך בראתה ובנית לה חומות ושערים ומגדלים ליסדך וכן הארץ על המי' עומד' שלח בטבע הלא הוא כי למספעיך שהוא בשביל מספעיך ודינין עמדו היום שהוא גם היום הזה עומדים מים עליונים והארץ למען יודע כי הכל עבדיך עליונים ותחתונים שעל כן המחמר העליון והחחתון לעשות רצונך בעמדם ומקויים לעשות רצונך שם תחת ך עשות על ידה מספט ומעין זה תרו"ל על פ' יקוו המים כו' (צב) לולי וכו' פנת יקרת כל המחמר הזה כי דבריהו ית' שילהו מפיו שעיקרים היה תורתינו הן חיות ורוחניות חלק מהנו ית' לחמר הנני רולה בזוח כי כן הוא לולי כו' לולי כי בעניי כי רב הוא הייתי מת כמתי עולם וע"י עסוק בתורתך הל"ל שלח מתי כ"ח היה לי שעסוקים יום יום והן זה כי שם שבח והל לדבריהיך להחליש ולהשיות (צג) ובכן הוא נחתי כי לעולם לח חשכח פקודיך כי בם חייתני שבעניי וכשר הייתי נדלף בחימות מות בע"ד טבע לח הייתי מתקייס ובה חייתני על כן ידענו כי לעולם לח חשכח ' (צד) לך חני וכו' הנה היולח מן המחמר הוא מלחמר ב' יוחנן כי כל דבור היולה מפי הקב"ה נעשה מלהך היה הקפיר לעולם על לפ שלו ידרוש מדברי פקודיו ית' שיעוררו שיחשיחמו ית' כחי שדורש חל ת' מהמלחים שעיוד לח ה' יקרב ולעובד חלהים יחריש ושב חלילה לחמר הנה זה יקרון דברי פיך שלח לחדרוש מהם לו כיולח מהלך כי חם חלקך הם ו"ח לך חני ולח למלחך כחשר פקודיך דרשתי שיעוררוני והוא מ"ל מדרש הוית שהדבור היה מדבר עם כל לחד ולחד קומר מקבלני לח עליך היה קומר מקבל לח חלהותי שיורה כי הוא הוא ית' ' (צה) לי קוו רשעים לחבדני עדתיך חתבונן חני לומר כי ה"ל דבוריך חלהות לח חשר יעלו מפיך בפקודיך כי הם גם כלי המלות הנשמיים כלילות הטלית בגד יעדי להחטיקים הם לחי מתבונן לו בלילות נעשים לי כעדים עלי ובשבשם לחי פורש וכעובדת דמדרש בהוא שהלך לכרכי הים לשחר הסה יסה מהד ובנח ליקרב חליה פורש וירד מהמעטה ירדה לחדיה ותחמר לו מה רוצי רבוני בי לחר לה לון כאוך בעולם חלח עד' לילות נעשו עלי כד' עדיים ועל כן פירשתי ' עוד ידוע כי לח היקר הרע בלבד עומד להחטיק חת החדם כי הם כל עוונות החדם הסר עשה ונעשו כחוח הטומלה רוחניים ומתחברים עם היקר הרע לעמוד על ימינו להחטיקו והוא ענין עבירה נוררת עבירה ' ובכח הל הענין לחמר בחסר לי קוו רשעים הם יהרי ועוונותי לי הנדחי והני ליגעל עדותיך חתבונן הני מהקבל נלילות שהם עדות על כל מלות ה' כשובדת דהוות חלמידת דרבי מחיר שנעשו לו הלילות בעדים ועל היוקם כחרנע עדים קרחם עדותיך וזו גדולה מהקדם כי לון לריך לומר דבוריך יתברך כי הם גם הלילות שהם קשמיעי מלות נשמעים יש לי"ל ידם להכניע היקר הרע וכחות טומלת קשמיעי כמדובר ' (צו) לכל תכלה וכו' הלח חמרתי כי פקודיך הם כחוק ממך נדולים ממלחכי והנה רחיה מוחזק שלון תורתך טבעית כי הלח לכל תכלה כו' והוא כי בכל דבר יש רוחב וחורך והן חמת כי לכל תכלה בין לתכלה של הרוחב בין לכל חורך ריחיתי קן וסוף לך למלותיך גם שקרן מקרן המלוה יש לה שהוא החורך לך שים לה להתפשט ולהתרחב בדקדוקים וסודותים יכלו ימים כי נהתרחבות

חכמה שבכל הל מהתלי תלוים כי נכל פרט ים להתרחב בדריסה ופלפול וסוד ע"כ יורה כי רוחניות היתה תורתך וחכמתך שלח הכילה דעת חיים: (צה) או יתמר לי קוו רשעים לאבדני שהדעת היה נוטה לפרוש מהקורה דבעיה לילותה ואני מר לי מר כי תדרבה לו

תְּבֻלָה רָאִיתִי קֵץ רְחָבָה מִצְוָתְךָ מְאֹד: צו מָה־
אָהַבְתִּי תוֹרָתֶךָ כָּל־הַיּוֹם הִיא שִׂיחָתִי:
צז מֵאֹיְבַי תְּחַכְּמֵנִי מִצְוֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם הִיא־לִי:
צח מִכָּל־מְלַמְּדַי הִשְׂכַּלְתִּי כִּי עֵדְוֹתֶיךָ שִׂיחָה־
לִי: ק מִזְּקֵנִים אֶתְבּוֹנָן כִּי פִקֻּדֶיךָ נָצָרְתִּי:
קא מִכָּל־אֹרַח רָע כָּלִאתִי רַגְלָי לְמַעַן אֶשְׁמֹר
דְּבָרֶיךָ: קב מִמִּשְׁפָּטֶיךָ לֹא־סָרְתִּי כִּי־אַתָּה
הוֹרֵתָנִי: קג מַה־נִּמְלְצוּ לְחִכִּי אִמְרָתֶךָ מִדְּבַשׁ
לְפִי: קד מִפִּקּוּדֶיךָ אֶתְבּוֹנָן עַל־כֵּן שָׂנֵאתִי
כָּל־אֹרַח שָׁקֶר:

נר

מחיני לחחכם לפרש מצותיך חך לח מה שמניעים מקוד לנפש חך מוקני הדור הטובים נס לחקבון תבונה שהוליחו מלבם דבר מקוד דבר עתהלמי הומר כי טוב מוה ומוה הוח מה שהני נעלמי מבין מתוך התורה כי הו יודע לקי מה' הוח לי ולח לחטוח כיחוט השערה מהחמת וזהו מספטיך לח סרתי כלל כחשר חתה הורתני (קג) ונוחק יבחן כי מה נמלנו כו' והוח המודע מרו"ל בנרחשית רבה כי כל מה שהדם מחדש והבין בתורה בעולם הזה הכל קבלה נפשו בסיני ועל ידי יגיעה בתור'ממליכו לו הוח יחדרך מילח מן הכח חל הפועל מה שמעה נפשו בסיני והיה בו בבח וזה מחמ' דוד הבה מה שהני מבין בתורה הוח היה לחמרחך שמעה מפיך נפשי בסיני ולי יוחך כך חיך שכלי טועם בו טעם מחוק עלוס נעוד שהענין עדיין במחשבה על ידי השנת עיון וכשהני מוניחו בדבור מפי יחתך יוחר מדבש לפי וזהו מה נמלנו לחכי לחמרחך שמעה נפשי בסיני שהוח מה שהני מבין מתוך התורה והוח ערב עי"כ מדבש לפי בהוליחי הדבר בפי (קד) והבינו ורלו הפרש הכשרון שהני קונה בזה שהבין ולחמוד הני מתוך התורה למה שמוקנים מתבונן שעל ידי מה שהייתי מבין מהם לח היה נמשך לי יתר כשרון רק שמכל חדח רע כלחתי רגלי שהוח מכל דרך טובות העולם הזה שעם שהיה לבי בח להטות קלת לחחריהם הני הייתי מונע רגלי מלכת בהם חך על ידי מה שמפקודיך לחבונן דבר מתוך דבר על ידי כן לימי לחריך למונע רגלי מלכת בהם כי נעשה לי כטבע שנח חותם וזהו על כן שנחתי וכו' שהם חורחות טובות העולם הזה כי המה שקר שירלו טובות וזה לחמר על כן שע"כ שהבנתי מתוך דברי פקודיך נחתי לנדר זה *(צז) או יתמר מה להבתי כו' לומרו מה יהיה על הפלג' הרבוי כמה ד"ח מה רב טוב מה נדלו מעשיך ה' והענין לומר כמה רב להבתי תורתך עם כל היום היה שיחתי שדרך התערבות הרב מיקל בחבבה עם כל זה רבה החבב עד מחד * או יתמר ענין מחמרם ז"ל כי משה על שנתן נפשו על התורה נקרחת על שמו וכן חמרו ע"פ כי חם בתורת ה' חפלו בתחלה נקרחת תורת ה' וכחשר יהנה בה יומם ולילה נקרחת תורתו של החונה * וזה יחמר שתחלה מה להבתי תורתך שלך ועל ידי שכל היום היה שיחתי (צח) ועל ידי כן יותר מחויני שהיו רחשי הסנהדרין דולם ולחיתופל תחכמני במעשה מלותיך ימשך מזה כי לח תקרח תורתך כי חם תורתי שלי וזהו כי לעולם היה לי * או יתמר מחשר כל היום היה שיחתי שעל כן היה כעשה שלי בעלם נם שחויני ילמדוני מעשה מלותיך כחשר למד מלחיתופל שני דבריס לח חייחם למודי חלייהם לומר שחני לומד מרשעים כי חם שתורתך היה שתחכמני כי לעולם היה לי ולח להם * (צט) ועוד טעם שני שלח לחוס ללמוד מהם כי הנה מכל מלמדי השכלתי נם בהיות מהם בלתי רחויס קו קטנים מערכי כי לח הייתי מעלה על לבי שמלמד היה המסיח עמי כי חם כחלו עדותיך שהיו מלמדים היו עלמה היתה מדברת עמי ולח הס וזהו כי עדותיך שיחה לי (ק) וחלי יחשדני סומע חיך לח חפשתי כן ללמדוני על פי מעשיהם שיפרשו בתורה שלח כהלכה כי מה שהיה יתברך לח תסור מן הדבר חשר יגידו לך ימין ושמחל לח על רשעים כהלה נחמר רק על לדיקים נמורים לזה חמר מוקנים כו' לומר הנה יש הכמה ויש תבונה חכמה היו מה שקבלו מרבן ותבונה היו מה שהניעו דבר מתוך דבר מה שחמרתי שחלמוד מהם היו חכמה שקבלו מרבן הלדיק וע"ל מחויני תחכמני שהיו חכמה לך תבונה שהניעו מתוך דעתם חיני בוחק בניגוניהם שמח יניעו לפי מעשיהם ומה נם כי דעת קדושים בינה וחין מספיקים שפע דין כהלכה לשקרי לכן לענין תבונה מוקנים הס וקרי הדור הלדיקים מהם לתבונן דברי בינה כי פקודיך שמוית על פי הדבר חשר יורוך לח תסור שדברת בו על לדיקים כך עשיתי ונלרתי שמהם לח קבלתי דברי בינה * (קא) מכל חרח כו' הנה חמרו רז"ל במדרש תלה הדברים רבה על פסוק ובחרת בחיים משל לפני דרכים ח' רחב וטוב למרחה ודרך חחרת לר ודחוק כו' והיה חדם חחד רולה ללכת בדרך הטוב ויסר למרחה בח פקח ח' וחמר לו הסמר חל הלך בדרך הרחב ההוא כי סופו חסך ונלמות לך בדרך הלר הזה שרק תחלתו הוא כך לך סופו טוב מחד עד חין קץ כך דרך טובות העולם הזה נרחים רחנים וטובים ותחריתם ההולך בם יורש נהינם ולעומתו ההולך בתורת ה' ומלוותיו ים לו יסורין ודוחק בעולם הזה והיה ההדם למרחה עיניו בוחר בדרך טובות העולם הזה על כן בחה תורתנו ותמרה ובחרת בחיים הוא הדרך הלר ויסורין כי סופו חיי העול' הבח * ונבח חל הענין חמר דוד הלח חמרתי כי תורתך שיחתי ובחרתי למודה בדרך נבחר לחשר כל עושה כך לח יחטח וחס כן ממה ירחתי שפירשת מכל דרכי טובות העולם הזה וכמו"ל שלפילו כשהיה דן לפני חכמים היה דן על נבי קרקע שלח כעירה היליהי שהיה על נבי כריס וכסחוס לזה חמר הן חמת שלפילו חס לח הייתי פורש מכל דרך טובות העה"ז לח הייתי נכשל לך מה שמכל חרח רע כלחתי רגלי שהוח כל דרך טובות העולם הזה לח עשיתי כך חלח למען חשמור דבריך שחמרת בתורה ובחרת בחיים שהוח לפרוש מדרכי טובות העה"ז כמש"ל: (קב) ממשפטיך כו' הלח חמרתי כי לענין מה שקבלו מרבם חפי'

קה נֵר־לְרַגְלִי דְבָרֶךָ וְאוֹר לִנְתִיבָתִי :
קו נִשְׁבַּעְתִּי וָאֲקַיֵּמָה לִשְׁמֹר מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ :
קז נֶעֱנֵיתִי עַד־מְאֹד יְהוָה חַיֵּנִי כִדְבָרֶךָ :
קח נִדְבוֹת פִּי רְצֵה־נָא יְהוָה וּמִשְׁפָּטֶיךָ
לַמְּדֵנִי : קט נַפְשִׁי בְכַפִּי תָּמִיד וְתוֹרָתְךָ לֹא
שָׁכָחְתִּי : קי נָתְנוּ רְשָׁעִים פַּח לִי וּמִפִּקּוּדֶיךָ לֹא
תָעִיתִי : קיא נָחַלְתִּי עֵדוֹתֶיךָ לְעוֹלָם כִּי־שְׂשׂוֹן
לִבִּי הֵמָּה : קיב נָטִיתִי לִבִּי לַעֲשׂוֹת חֻקֶּיךָ לְעוֹלָם
עקב

תחלתו אין רע ואני חלכה לי בתחלתו דרך היקר לומר דוד הנה בלמדי מוקדי הדור כמשך כי הנה מכל חורת רע כליתי לרגלי למען לא אמור דברך (קב) מה שאין כן בלמדי ממך שלא יוכל להתעורר להתענג בעולם הזה שהוא התחלת חורת רע כמדובר כי הלא ממשפטיך לא סרתי יתין ומתחל שוס הטיה כלל והוא על כי אתה הורתני בעצמך (קג) והוא כי מה נמלנו לחכי לומרך בעצמך שלא השמרנה תוך חכי טועם עדנות רב והוא חולות לומרך בפי הם מדבש לפי (קר) כי מפקודיך עצמם לתבונן ביהם מתוך לומרך כי על כן שנאתי מעצמי כל ארח שקר מה שאין כן בלמדי מוקנים שלא שנאתי מעצמי עדיות העולם הזה עד לנטרך ליהור מהם שהם תחלת חורת שקר :

כמ נר (צח) או שיעור הכתובי' מעין זה מלוימי תחכמני כל לנטרך ללמוד מהם (צט) כדרכי שמכל מלמדי השכלתי לך ירח לכי כן לתבונן במעשיהם ולעשה כן נם לכי (ק) כי עד כה נמה שמוקנים לתבונן במעשיהם היה כי פקודיך נדרתי (קא) כי מכל חורת רע כליתי רגלי כו' כמעשה הוקנים מה שאין כן הם הייתי לומר מלוימי שהייתי הנד חורתי מתבונן במעשיהם ועושה כהם :

(קב) ממשפטיך לא סרתי כו' הלא שלחי תחכמני מלוחיך נעצמך חן התורה בעצמה ולנגד חורתי הוכרתי שמוקנים

התבוננתי והלא תענני חל הם כן תיפה שהל כח ללמוד מוקנים חשר בדור הכל חו מקנת ולח שתחכמך ממני ולילך לנמרי על זה לכי מדיד ולומר כי הנה פקודיך למדתי מוקנים לך משפטיך הורתני ולתה והנה במשפטים לח סרתי ימין ושמחל ושין זה רק על כי לתה הורתני על ידך (קג) והטעם הוא כי מה שלמדתי מוקנים שמרתי מה נמלנו לך לחכי כי כחשר הייתי שם לבי חל טעמי הדברים כחיך הטעם לך לח בדברי חותם בפי בלי שים לב חל טעמם לך תמרתך חל עצמך חשר לתה הורתני היה מדבש לפי תפילו מבלי הנקש טעם הדברים והנו מה שים על מלח לומרתך רביע ולח תחנת כי הם רבים כמרים קול ולומר לומרתך לח כדבר זולתו כ"ת מדבש לפי מלבד הכתבו בלשון יחיד ולחתו בלשון רבים ועוד שבכלל החיך הוח הפה וגם בתיבת לחכי יש טעם טרחת (קר) ועוד טעם שני והוח לומר בדרך הקודש שעל כן תבחר בלמוד תמך יותר מבוקנים הלח הוח כי כחשר התבוננתי מוקנים היו רגלי חפלים לבח בחורת רע והייתי לכי לרגל למנעם כחומרי מכל חורת רע כלכתי לך לחר כך מפקודיך בעצמם לתבונן על כן שנחתי כל חורת שקר שנחתי עד נדר שבח חותו שלח לנטרך לבלח לח רגלי כי חשקה נפשי בפקודיך עד שבח לח כל עניני העולם הזה בפניהם :

(קה) נר לרגלי כו' הנה בשמוד כתבנו כי כל דבור היולח מפיו של הקדוש ב"ה נעשה מלוך קיים לעד ובחיות הדבור של תורה ומלות חשר בה לנו יתבדך כן הם המסייעים לח עושי המלוה חשר בלמרה בדבור ההוח . ובזה חל הענין והוח כי הלא דוד לנקש מלחו יתבדך יהי עמו בל יטעה בדין כי הוח דבר קשה עד מלד וכל דיין בסבנה כחרב חונח על לוחרו וכגהינם פתוח מתחתיו והטעות מלוי הרבה מלד כי על כן וחל ויירח רב לומר בלחתו לב"ד נרעות נפשיה לקטלח נפיק ולבן ניתיה לית הוח עבד וריקן לביתיה עייל והלוחי מתחת הבירה כיליחה ועל כן לומר דוד הנה חור היום גדול מלוור נר והנה כשרגלי מתחיל להלך בדרך מלוה הדבור של מלוה ההיח מתחיל להחיר חך מעט בחור נר חך בהחזיקי בנתיב בעצם לו הוח חור בחור יום ווהו וחור לנתיבתי (קו) חך לעיר לחד ם לי הלח הוח על כי דן מבבי לישרחל והדינים קשה לדון דין לחמת לחמתו בלי שניחה כמלמר רב נרעות נפשיה לקטלח נפיק כו' ולפשר כי כל זה לח יועיל לי וירח חבבי בן לעבור על שבועת סיני כי הלח נשבעתי בסיני ולקיימה כי רבינו לקיימה והשבועה היתה לשמור משפטי לדקך שהוח ח"ו לעבור על השבועה מת לבבי (קז) והנה נעניתי עד מלד והעיניים ולרות מטרידות מהתבודד בעיון ולבונן החמת ולבן הדיין כחרב מוכתת לו על לוחרו כמלמר רב לקטלח נפיק לבן חייני כדבר כלומר חייני בל לשנה ולהרע בחרב מוכתת בנזבר ועל דבר שבועת חלהים והחייס שלבי שוהל לימו שתתן בי שם הלח כדבר חשר הוח חור לבתיבתי כך לחיר חשבי בדינים שלח תניעה ולחשב כמת (קח) ושמח תלמר כי כחשר נעניתי בצרות לח זוכל מתוך הלרה דשמעתח נעים לילותח לוה

לומר בדבוק כי שלבי נודר נפי לעשות כשתצילני מהצרה רלה נח ה' כחלו עשיתים מעתה ולו על ידי כן תוסר רחנת לבי ומשפטיך למדני כי לו תהיה לי שתח (קט) ושמח תלמר כי לולי שכחתי מלמודי ולבי פושע ולילך חשחל עתה שתשוב ללמדני לוה לבי חומר שמה שלבי נרילך לבקש הוח שתלמדני מה שאין שכלי מגיע לך מירלח שכחה לולי שכחתי ממה שלמדוני היני נרילך לזה כי הלח תפילו בהיות שנפשי בכפי תמיד נרדף למות שאין דבר נורס שכחה כוה עכ"ו תורתך לח שכחתי : (קי) נתנו רשעים כו' הלח שחלקי קלמדני משפטיך בל תטעה נדין והלח תלמר למה לח שחלת על מי שהצר לך ולולי יבח לדון לפניך ויפקך ילרך לדונו ולחייבו נדין עם היותו זכלי לו לולי תשוב שלחה מחייבו נדין ויהיה סיכר תהיבה מחבה תוקדלוה לומר מזה לינני ירח כי הלח נתנו רשעים פח לי כויפים שכתבו פח ביך שחול לו כנגד פ חב די לנכור לח עלמי ועם כל זה לח קעיתי למלח היקר לנקים ולנטוש כחשר זמותי נמלח כי תפילו הבעם לח הוליחני ממחיצתי (קיא) ונם על סוג עדותיך הם מלוח חמורות כשבח וכיולח לח שלחי שלח תחבה בהורלה בהם כחשר שלחי על המשפטים כי שמון לבי המה ובודחי שהם נחלה לי לעולם הבח כי שמון הלב מוכיח (קיב) ונם על חלק החיקים הזרים לל השכל לח תשחל כי הלח חותם הקנתי לחלק ונחלה לעולם השכר הוח שילם הנח והוח כי הלב הוח המנהל נרעיונינו נחמור כי משולי טוב טעם המה לך נפיתי לבי לעשות ולימתך לחריהם בחמור חלין רלה לבי כי ניקר סוני מלוח חשר הדעת מחייבם יקל זכותי בהם ועוד כי יש בהם פניות לך לינה חלק יהיה שמור לעולם השכר הין לי ווהו נטיתי כו' בחמור חלין כי חלה הם לעולם של עקב ושכר ווה יהיה חלקי מכל עמלי לע"ה משולל בחיות ופניות רק עשות רלון קוני * (קה) או יהיה ענין החות הזחת לשבח ענין סבול הייסורין כעלמו יתנרך ושלח נתחלה יהיה קשה הדבר לחדם הוח שמה לחחר ומן כשהתחיל לפרים מדרך טובות העולם הזה להתנהג בדוחק ויסורין ומניח רליה מעלמו שכל כך התנהג נם עד שלח היה מרנים לעבדם והוח כמה שהזכרנו למעלה מחו"ל על ובחרת בחיים שהוח הם תרהה דרכי טובות העולם הזה ריחנים לפניך ודרכי עוסקי תורה ומלות נדוחק וייסורין זהו תדבק כי סיפך לקנות חיי העולם הבח והוח ובחרת בחייה ונם הוכרנו למעלה כי הדבור היולח מפי הקב"ה נעשה מלוך והוח המדריך ועזר לחדם בענין הדבור ההוח נמלח כי דבורו יתנרך בחיות חלו ובחרת בחיים הוח נעשה מזו מלוך מלבד כי כל התורה כלה שמותיו יתב' והדבור ההוח מזיר לחדם לבחור בחיים שהוח הפרוש מטובות העולם הזה ולבחור ברוחקו שעל ידי תורה ומלות . ובזח חל הענין שהוח כי לחד מדבר זהו בסוף ההוח הקודש שבתח כל חרח שקר שהוח הבבר ה' ובחרת בחיים כמדובר שם שמך וחמר הנה טרם הבנים בנתיב הלר של דוחק העב"ו להולכים בחורת ה' היה דבוק לרגלי כבר המזיר בחשך לחדם שידע לדריך בדרבו טובה חך עדיין חינו מזיר כלור יום נעשה לרחות עד למרחוק וזהו כר לרגלי דבוק וזהו עד החזיקי בנתיב הלר ההוח חך חחר שבחזקתי בו ונעשה נתיב שלי נעשה לי כלור יום שלרותו רחב ונרב לי שבסוף שלמרחוק הוח כבון נגלה לפני כלור יום כי שם לחי בדוחקי בעולם הזה כי דרך חיים תוכחת מוסר (קו) ושמח תלמר שם כל כך חפלת בצרות העולם הזה לקנות עולם הבח למה לתה נשבע לשמור המניה הרי נעשה לך כנשבע עבוד לת ה' בייסורין ולמה תשבע כי לין מנוד לזה לומר נשבעתי כו' שהוח כי הרלוי יתמר נשבעתי לשמור כו' ולקיימה חך יתמר הן לתת שלח היה לורך חך לקיים מלות ונשתו תשבע כי לחי לח הייתי נוקק לישבע שבוע' ב"ד חו שומרי' על כן נשבעתי כדי שוקקיימה מלותיך נשתו תשבע נמה שהוח לשמור כו' כנוסו שנדרך לחרת לח היתה מ קיימת (קז) נעניתי וכו' מתחלה התחלתי לנלתי לכת בדרכי טובות העולם הזה וכל כך נמשכתי עד שנענתי ונכנעתי ניסורין ועוני ומה נם הם ידבר על ומן שהיה נורת משחול שחמרו רז"ל שלם היה נותן לו יהונתן ד' חו ה' כבורות לחם שיחכל לח היו מופלים כל נוב עיר הכהנים כי היה עד כבר לחם וזה יתמר הנה לחמרת בתורתך ולהבבת וכו' ובכל מלדך בכל מחוך שהוח עד בלי השחר וזה יתמר הנה נעניתי עד נדר תוקו מלד שלחמרת בתורתך ובכל מלדך שהוח עד בלי השחר בלנוס נמלח שלין חשוב כמת יותר מזתי ועל כן העלה עלי כחלו מתי

עֲקֹב׃ קיג סֵעֲפִים שָׂנֵאתִי וְתוֹרָתְךָ אָהָבְתִּי׃
קיד סִתְרִי וּמָגִנִּי אָתָּה לִדְבָרְךָ יִחָלְתִּי׃ קטו סוּרוּ
מִמֶּנִּי מְרֵעִים וְאֶצְּרָה מִצְוֹת אֱלֹהָי׃ קטז סָמְכֵנִי
כְאִמְרָתְךָ וְאֶחְיֶה וְאַל־תְּבִישֵׁנִי מִשִּׂבְרִי׃
קיז סְעָדֵנִי וְאִוָּשֵׁעָה וְאֶשְׁעָה בְחֻקֶּיךָ תָמִיד׃
קיח סָלִיתָ כָּל־שׁוֹגִים מֵחֻקֶּיךָ כִּי־שֶׁקֶר תַּרְמִיתָם׃
קיט סִיגִים הִשְׁבַּתָּ כָל־רִשְׁעֵי־אָרֶץ לָכֵן אָהַבְתִּי
עֵדְוֹתֶיךָ׃ קכ סָמַר מִפַּחְדְּךָ בְשָׂרִי וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ
יָרֵאתִי׃ קכא עָשִׂיתִי מִשְׁפָּט וָצֶדֶק בַּל־תַּנִּיחֵנִי
לְעֹשְׁקָי

כנר רפועל וחיני כדברך שתמרת שחיה לעולם כלומרך חייס שחל מעך נתת לו לורך ימים עולם ועד שהוח עניו דוד מלך ישרחל חי וקייס (קח) הן לחמת שירח לחני פן לחכשל בדין בין בדס נפש בין בממון חשר חדס מקפח חייו לפילו בדין פרוטה על כן חשחלה מזחך כי בדבות פי שחני מהנדב בקרבנות וכיוצח ולחן בית המקד׳ נכנה בימי רבה בח מעתה נשחתם מפי ומשפחיך למדני פן תהיה שגגה׳ הורחה עיכוב לחייס שתמרתי חייבי כדברך • (קט) נפשי וכו׳ חוזר חל ענייני שנעשו יסורין קטן בו ולחמר הנה לירחיה לזה כי הנה נפשי בכפי תמיד והכעס לחכס עושה שתורתו משתכחת ולחני כל כך הייתי בלחני כועס שתורתך לח שכחתי (קי) וכן נתנו רשעים פח לי ומפקודיך כו׳ כבדרך הקודס : (קיא) נחלתי כו׳ עוד לחני מוסיף לומר כי לח בלבד נעשה לי טבע ייסורין בהשקעני בתורה ומלות כי חס גס נעשו לי כנחלה עדותיך שחיני מרגיש כובד עול מלותיך כי חס כמי שיורש נחלה ממוריגיו שגם ושמח בה שקין לו שכר על קבלו נחלתו כי שמחה וטובה היח כך נחלתי עדותיך כנחלה היו לי מחר שהושרשתי בהס כלומר ומה לי עוד שכר כי לחל שקין לבני המה : (קיב) נט תי כו׳ הנה מחמר בן עזחי הוח שכשר מלוה מלוה ופשט דבריו הוח שנשכר עשרת מלוה מוחנים לו זכות שיעשה לחרת שמניחים חותה לידו • וכוה יחמר הנה חמרתי שעדותיך שקין לבני המה חמר לח כן החקים שחיני יודע להס טעם כי על כן חינן לי רק עקב ושכר מלות לחרות שכשר חותס מלות הוח הניחך יח׳ לידי מלות חקים לעשותס שחל״כ לח הייתי מעלמי רודף לחחריהס לעשותס :

(קיג) סעיפים שנחתי כו׳ לכחורה יחמ׳ סעיפי׳ ומחשבות שנחתי המטרידו׳ לח החדס ועכ״ו תורתך שכלה סעיפי׳ ומחשבות עיוכה תמיד מהבתי • או יחמ׳ עיקר ולימוד נדול לכולנו עס כני ישרחל בל נעשה עיקר מס עניפים ומחשבות שכל חמוסי להתעסק בהס בין בעיקרי הדת בין בהנהגה כי חס לחרי ה׳ גלך ולחמונתו השלמה והחמת השגחתו על תורתו לחשר כוה לנו יקבוך בתמימו׳ כלשכר היח בל יקרנו כשלמה כחו׳ חני חרבה ולח לחסור וזהו כעפים שנחתי ותורתך חהבתי והחמנתי כי חדבר (קיה) כי הלח עשיתי מעשה בעלמי כי הלח סתרי ומנני חתה ועכ״ו לדברך יחלתי נכחיס ומה נס למ״ש ו״ל כי קרבו פלשתים הלוך וקרבו והעם חשר עמו חמרו מה ניחל עוד ויכונו בחרבותם עד הניעם דבקים חלין ודוד חומר נס כי יכוני לח לניף ידי עד שמעי בעדה בריחשי הבכחי כדבר ה׳ חלין ולחמרו לו לס ימתונו חמר להס מוטב שנמות ובחים ולח חייבים והלח דבריהס ירחו דברי טעם בלמור ה׳ חפץ חייך לו חיפתך וח״כ היחכן שחמר לך שיסמיעך קול נעדה בריחשי הנפלים כדי שלח ישמיעך ותמסור עלמך לחרב ולס כן ודחי שלח כיון רק בחיות שלח יקרבנו חליך בחרבותם על רחלך כי על נדר זה שימיתוך לח חמר ה׳ וזה מלחמרו לפניו יתבר׳ רלה נח ה׳ חיך התנהנתי בתמימות וסניפים שכחתי לומר הנה סתרי ומנני חתה תמיד וחיך לחתה עתה מניחני למות בידס ולדברך שחמרת שתשמיע קול נעדה בריחשי הנפלים ע״מ שלס לח תשמיע שנמות הרי קיימתי בעלס לבלתי התנהג בדברך לחר סעפי שבלי ח״ו (קטו) ולס תחמר כח חלהי לס כ״כ דנקת בה׳ ובהנחתו לחמה לח תהיה תמיד כנוסר תלחה שלח תמיס תמיד ממלית ה׳ ותעליך כל עניני העולם לחרי נוך ולח תנור מלחמות כלל לו״ח סורו ממני מרעים שלח יטריחוני בריחשיהס וחו וחלרה מלות חלהי ולס נדקדק חומרו חלהי ולח חמר ה׳ יחמר סורו ממני מרעים הלטורין לשחול עלי לשכר נרשוני מהסתפח בנחלת ה׳ כי בהסרתס חלרה מלות המקרח חלהי ולח בח״ל לשכר לח יכול׳ עלי כך כי כל חיס יש׳ הדר בח״ל כי דומה כמי שחין לו חלוה ח״ו • חו יחמר ולח חלרה וחדרוף לפוס חדס כי חס תהיה טוב ומטיב והנון ומרחס לכל מלות שעושה חלהי שהוח חנון ורחוס טוב ומטיב וחקייס והלכת בדרכיו מה הוח חנון וכו׳ (קטז) וחיני שוחל חלח חיסורו ממני לך חיני יכף במיתתס פן חטעה כמחמר חניגיל וקחה בידך מחלכת ישרחל ולח תהיה לך וחח לפוקה כי תוסיע יד לך וזה יחמר דוד חיני יכף במיתת רודפי רק שמכני תוכי מליפול וחהיה בלבד כחמרתך כד״ח חיים שחל ממך כו׳ לך לח שימותו רודפי בפניכי כן חכוס מסנרי וזהו וחל תכניעני מסנרי הוח המשך המלכות לעד חס יהיה וחת לי לפוקה חלילה כמדובר : (קיז) סערני וחוטעה כו׳ הלח חמרתי שתמיד מתנהג על פי תורתך חבלי לרך טעם לפי שכלי להכך דברך כעניין שלמה בחומרו כיון שהטעם הוח כן יסוד לבנין חני חרבה ולח הסור ככל הכתוב וכן לחמת שנריך לזה תפוטת ה׳ מיד יבח שמוך המסביר סנרת למען יסיר מחחרי ה׳ כי זה דרכו תמיד לזה לחמר סערני ה׳ סעד מה וחוטעה מיבחי כי במעט סעד יספיק כי נס חני יש לי עזר ליסמך ולבלתי שמוע חליו והוח כי וחטעה וחביטה בזוקיך תמיד והוח כי מהס חלמד לעטות ככל דבריך לבלתי סור מן הדבר ימין ושמחל מפני טעם סנרת שכלית (קיח) והרחיה כי הנה שלית כל שונים מחקיך הס קרח וסיונתו שהלכו בחקיך חחרת. דעתס בחמור בית חלח וספרי׳ מה נריך מזוזה וטלית שכלה תכלת מה נריך פתיל והיו מבטלים דבריך על חומד דעתס כי שקר היה תרמיתס שנקשו לרמות חת ישרחל להמשיכס עמהס ומהס נרחה ונקח מוסר לבלתי סור מן דבריך מלומדן דעתנו (קיט) וחס יחמר קיס חס טעם שכלה ה׳ החבירים הכס היה על שהלכו בחקיס לפי דעתס למה לח כתב יח׳ טעם זה ולח יניחהו על סחכות פרשת נינית חל פרשת קרח שמוה נחמר רק על המפורש בכתוב כמו שתבינו בכל רשעי חרן כדור המבול וסדום וכיוצח שפירשה תורה חטחת׳ לו״ח סיגים וכו׳ לומר גס שס לח היית מגלה חלח להודיע כי סיגים היו ולח היו בכלס נדיקים לכן להבתי עדותיך שחתה מעיד מעשיהס בל יחמהו עליך לחמר כי תס ורשע חתה מכלה • (קיז) לו לבח חל הענין מוכירה מחמרת ו״ל על חלוקי מדות מלבי בית דוד בחלחמותיהס כי דוד כל חפלו נקוס היה לנקום נקמת החומות בידו כחומרו חרדוף חויבי וחסיגם כו׳ וחפח היה חפץ ללכת למלחמה ולערוך לקרחת חויבין לך לח להלחס גס שה׳ ילחס ויפילס בעלמו לעיניהס לך חוקיק לח היה חפץ להתרחות במלחמה כי לס שיהיה הוח בניהו ובחומותיו וה׳ יפיל חויבין בחוץ כלשכר קרה לו ליל פסח • ונפח חל הענין חמר הלח חמרתי כי טוב להחסין בה׳ והשנחתו ולח בהכנה טבעית חמר הנה יחסדני סומע בחומרו שלס כן חיפה למה לח בחרתי במדת חוקיה וחפח והורה זוה החמנת השנחה יקירה ולח שלכלס בידי כי חולי חבח לחבוד בידי הוסיעה לי לו״ח סעדני שחופן שחוטעה ולח חטפל בקרב ומלחמה כי לס וחוטעה בחקיך תמיד כי זה לשמת יותר והוח כענין חוקיה כלומר סיוע מה בלבד וחוטעה בסעד זה על ידי עלמי ולח יעלה על רוחי בידי היח העושה כי חדרכה וחוטעה בחקיך תמיד כי לח תהיה הבטתי תמיד ליוסע רק בחוקיך כי בכל לבי חלמין שכל נלחוני שלח בדרך טבע בחקים ובוכותס (קיח) ומה נס כי ברחותי כי שלית כל סונים מחמת חקיך החמורים כי מהס יבעטו נס בשחר מלות על בלתי רחות טעם לפי שכלס בחקים ועל ידי כן יבטחו בהכנות ומרמות טבעיות וחתה שלית חותס נמה שרחו כי שקר תרמיתם כי עשו תרמית שכלי לנגח ונפלו בידי : שלית כל וכו׳ דרך הלדיק לעמות ברחות חשר עשה ה׳ שפטים נדולים כעניין קרח ועדתו שהיו סונים מחקיו יתברך חוסנים שטוב להיות כהניס נדולים הרבה שעל כן לקחו ר״ן חחזות ולח חמנו שלח ישחר רק לחד וכן בעניין בית מלח ספרים ושלית שכלה תכלת שמילה חותס הוח יתברך על כי שקר תרמיתם שהיו מרמיס לח העס בחמור כי להנחתם היו עושים כי כל העדה כלס קדושים וכו׳ וכן בספור התורה עניין דור המבול וכיוצח בהיות משפט ברשעים למען התחזק בחומת ההשנחה חמר חיני על בחינה זו שמח נדבר להתחזק בחומה כי הלח חמונתי שלימה לך מה שהיו חוח שהיו חלמין בי ירלה וזהו שלית וכו׳ (קיט) סיגים השבת כל רשעי חרץ שרלית היותס סיגים והשבת חותס לכן כלומר בשביל כן להבתי עדותיך שחתה מעיד בתורתך שעשית כך (קך) בשביל שסמר מפחדך בשרי וכן חלקה נס חני ניסורין מעיס בנופי שהוח בשרי וכן ממשפטיך ירחתי מלד נפשי בנהיגתם לכן הוח מה שלהבתי עדות תורתך מחשר השבת רשעי חרץ לייבש והכעיב ולח לקנות לחומת השנחה : (קכא) עשיתי משפט וכו׳ החות הוחת תסוב על הלנה מן החטח והתקרב לידי וכות והוח נסוס לב חל חומרו חל תניחני ולח חמר הניעני מעושקי וכיוצח בלשון זה חך הנה ידוע מז״ל לח היה דוד ניחוי לחוקו מעשה חלח שהס חטח יחיד חומ׳ לו כלך חל דוד • והנה כתבנו במקומו ובמומור י״ו כי חין הענין שהניחו יתברך לידי עון בשביל יחידים חוטחים כי חס מחדקו יתברך ברגלי חסידיו שמור כל

לְמַשְׁקֵי׃ קכג עָרַב עַבְדְּךָ לְטוֹב אַל יַעַשְׁקֻנִי זֵדִים׃
קכד עֵינַי כָּלוּ לִישׁוּעָתֶךָ וּלְאִמְרַת צִדְקֶךָ׃
קכה עֲשֵׂה עִם־עַבְדְּךָ כְחַסְדֶּךָ וְחֻקֶּיךָ לַמְּדֵנִי׃
קכו עַבְדְּךָ־אָנִי הֲבִינֵנִי וְאֵדְעָה עֵדֹתֶיךָ׃ קכז עֵת
לַעֲשׂוֹת לַיהוָה הֵפֵרוּ תוֹרָתֶךָ׃ קכח עַל־כֵּן אָהַבְתִּי
מִצְוֹתֶיךָ מֵזָהָב וּמִפָּז׃ קכט עַל־כֵּן כָּל־פִּקּוּדֵי כל

קלט תקלה מתחת ידו ותלת דוד הניחו לו חפציות בחירתו הטבעית ולא
עזרו ובכן נגד מה תוסיף היחידים עוסקין יקרתו שעשקו ובזיתו בשנילם
עוד יש סוג ג׳ והם כחות חיצונים חסר דרכם להחטיא בני האדם וולתי
חסר זכותם רב שמכריזים בריקיעת הזהרו בר׳ פלו׳ וכמ״ש שטן לרבי
עקיבא ולרבי מחיר תלמלת דמכריזי עליך בריקיעת הזהרו ברבי עקיבא
ובזוהרתו הייתי מחטיאך חותם מחטיאי אדם עוסקים יקרתו • ובזה
לא הבינן אמר הבא עשיתי משפט וצדק ידעתי כי לא תניחני לעוסקי
התה יחידים החוטאים שהם פעם ג׳ הנחתני שלא לבל ם ייעני לשמרני שלא
לחטוא בשניל שהם יחטא יחיד כו׳ לא תניחני פעם לחרף בשניל עיקרי
מלשמרני (קכב) אך מה שחלה פניך שתגילני הוא מהזדים הם כחות
המחטיאים שאין נמצעים חלת כח זאת מעיד ברוב צדקתם בחמור שיזהרו
בשלו׳ והוא ערוב עבדך שלא ימלאו פתחון פה בחשר קרה לי עם הם שנע
שלא ידעו כי עשית בשניל שהם יחטא יחיד כו׳ לכן ערוב עבדך שתשת
ערב חלי לטוב שלא לחטא כדי שהל יעשקוני זדים המחטיאים שלא
יקפקרו נגדי בחומרם כי לא שלם חני להיות מהבלתי חוטאים מבלעדי
המחטיאים ההם כדי שיזהרו בי לבל החטיאוני • (קכג) עיני כלו
וכו׳ הנה דרך העבד שמתאוה ליושע לצחת מעבדות לחרות אמר תמרתי
שחני עבדך חיני כעבד שתחל לצחת מעבדות כי מה שעיני כלו הוא
ליושעה שלך שתצא שכינה כבי יכול מהגלות ושיהיה שמך בשלמותו ולא
על כם יה חך מעיניי לצחת מעבדותך לחרפה בעבדותך חפלתי וזהו
ולאמרת לדקך שנם עיני כלו לקיים תמיד היותי עבד לך שהוא אמרת
לדקך שאמרת בחמור הלדקה שהייתי עושה לאמרי שאמרת ונגותי על
העיר הזאת למעני ולמען דוד עבדי אשיתה החמירה שאמרת בלדקך חני
תחל לה שהוא חומרך כי עבדך חני כי אין לי חירות גדול מהיותי עבדך
וגם שחותו הענין היה ניחי חוקיה לחר שהדברים כאמרים ברוח הקדש
הכל לפניו עתיד כהווה • (קכד) עשה עם כו׳ לחר חומ׳ יגילהו
מן המחטיחים וכי חפץ היות עבדו יקבר׳ לחר הנה אין דרך הרב לגלות
לעבד מצפוניו רק עיניו ברותו לחר הנה החקים הם מלפוניך ושתריך
לחסר זיחו מדרך הרב לגלות לעבד על כן חני חומר שתעשה דרך חסד
וזהו עשה עם עבדך כחסדך במה שחקיך למדני (קכה) לבל במה שאין
חקים מטעם היותי עבדך מבלי בחינת חסד רחוי תלמדני וזהו עבדך
חני הבינני והדעה כו׳ שתתן בי בינה לשחדעה כו׳ והענין כי ים דברים
שאדם עושה לפי העת הורחת שעה כמוצח תליהו בהר הכרמל לפי
שרחה שספרו תורת ה׳ שהניחוהו וילכו חחרי ההבל וכהוא שהטיח את
חשתו תחת התלנה והלקוהו וחותו שרכב על גבי בהמה וסקלוהו והנה
בדברים כחלו לריך סיכול הדעת גדול מחד שחפשר ירחה לאדם שהשעה
לריכה לכך וטועה בדבר זו שעושה הדבר והיה טוב בעיני חלהים ואדם
ירח מפני הרואים שיהפכו הדבר וכענין מחמרנו על מ״ש ז״ל חלו ידע
רחובן שהיה הב״ה כותב בתורה וילילהו מידם כו׳ חלו היה יודע לחרון
כו׳ חלו היה יודע נעז כו׳ כחשר בחרנו במקומו שכל ז׳ מהם היה מפחד
מחשר וחלו ידעו סיעיר הב״ה בכל ז׳ מהם טוב לבו היו מפלינין וחין
ספק שבכל כיולת נזה שאדם עושה לעורך השעה שהקב״ה מעיד למעלה
ובקבּ וכחתם על ידו יתברך כמו שמסייע המחמר שם שמכהן וחילך
מעיז וחליהו כוכבין והקב״ה חותם היולת מזה כי הלדיק החפץ לעשות
דבר רשות לפי צורך השעה לריך שכל להנצל לדעת שם חותו הדבר הוא
מהדברים שהב״ה מעיד עליו כי טוב הוא והוא חומ׳ הבינני כדי שאדעה
הדברים שהם ערותיך שאתה מעיד עליהם כי טובים הם (קכו) ופירש
על חיזה דבר חני חומר על עת לעשות לה׳ דבר מסויים לפי העת בעת
שהפרו תורתך לנדור גדר חו כענין חליהו שהקריב בחוץ ברחות העם
שהיו הולכים בחסך והפרו תורתו יתברך • (קכז) על כן חהבתי
כו׳ הנה חמרתי עבדך חני הבינני והלא יחמר חיש שם לא מלאתי דבר
קעשה לי על שחני עבדך חלא זה ותשובתו היא כי על כן על שחני עבדך
שחלתי מצותיך יותר מוהב ומפז כי למה שחני עבדך נמלא שחין לי כלום
כי כל מה שקנה עבד קנה רבו חך מצותיך הן לי (קכח) ע״כ כל כו׳ הנה
כתוב חלכלו על פסוק חני לדודי כו׳ כי דרך טבע החלק להיות חחד
לידבק בכל והיה מתחייב מזה שכל חיש ישרחל יתחד ויחסוק תמיד לידבק
בקונו וחמר שלמה כי נרחה הפכו שחני לדודי חלק ממנו ובמקום שהיה
רחוי יהיה עליו תשוקתי כהפוך הוא כי עלי תשוקתו להתחבר בי וחיך
הוא זה הלא הוא כי למה שאין נקי מחלחת חיזה עון חסר חטח חותה
החלחה הדבקה בנפשו מעבבת כי נותנת כח ניכר הרע להחלים החסך •
ונגד חל הענין חמר על כן שכ״כ דבקתי בעדותיך וחקדש נה בעלם

היות סיבה ליחסך חחר הכל והוא כל פקודי כל ישרתי שהפקודים של מי
שהוח כל ישרתי עשיתים ישר ללכת בהם לידבק בך והוח כי זה דרכו של
יכר כמוך שלכל מלוה שחד׳ בח לעשות לשים לפניו פקודיו ועכודים
לבל יעשה לותם מה שאין כן ללכת בדרכי חסך שמרחה לפניו ריוח
והנחות למען לעשות כתו״ל על
ונחית בחיי׳ חך חני מרוב חשקי בכל
היו פקודיו ישרים ללכת בהם נחון
וכל חרח שקר שהם טובות העולם
הוה הטובים למרחה שנחתי • חו
שיעור הכתוב שחו׳ על כן תימו על
הקודם כי חס חל סוף הפסוק שחו׳
על כן כל פקודי מי שהוח כל ישרתי
שנרחו לי ישרים לחחץ נפ לידבק
חני החלק בכל ע״י מה שתורח שקר
של הכזו׳ העולם הוה שנחתי והוח מה שכתבנו שטומחת העין שהוח
תורח שקר מעכב מלחשוק החלק בכל ועל כן פקודי כל ישרתי ע״י מה
שכל חרח שקר שנחתי שלא היה דבר מעכב (קכא) הנה חמרו רבותינו
ז״ל לא היה דוד רחוי לחזקו מעשה חלא שהם יחטא יחיד חומרים לו כלך
חל דוד וניחרנו במקומו שלא החטיאו הוא יקנרך חלילה כי הם שהניחו על
עשה כמדתו יקנרך ברגלי חסידיו ישמור מן החטא כי הם שהניחו על
חפציות בחירתו נמלחו שהיחידי החוטאים בלד מה הם עושקין שנשנילם
אין הב״ה שומרו מלחטא עם ברגלי חסידיו ישמור ועל כן ח׳ הנה
עשיתי משפט ולדק שהם הפך העושק שבהיות העני חיב היותי כותן לו
לדקה לפרוע לחבדו בל יעשוק קותו לכן הם פעם לחת הנחתני
מלשומרני מעון בח שנע בל תניחני עוד לעושקי הם היחידים ההם
(קכב) ושמח תחמר כי הלח זה טוב לי משיהיו רשעים ולולי לכפר
בעדם תקחני כי כל ישרחל ערבים זה לזה כענין טול רע שנם כי הנה על
הטובים שבשומעם מוחים בידם שנים מלחטח החרשתי חך ים ודים
שחדרב׳ יעמו עזות ולמה חמות בשנילם וזהו ערוב עבדך שהיה ערב
בשניל מי שהוח טוב חך חל יעשקוני זדים שחמות בשנילם ולהיה עשוק
שחפסיד כל הזכיות שתעשה הם לח חמות בשנילם עד סוף ימי :

(קכג) עיני כלו כו׳ הנה ישרחל נקרחו בני ב׳ למקום והוח כי נפשותם
חלק חלוה ממעל ונקרחו עבדים כי לי בני ישרחל
עבדים על כן לחר חומ׳ ערוב עבדך כו׳ חמר הנה הני רוחה בי סיעין
בן כי הלח עיני כלו לישועתך מתי יקרייס פסוק כי יד על כם יה שהיח
תשועת השכינה שהיח נקמת עמלק שהיח על ידי כי הוח מפיח כנודע
וכן כלו עיני לחמרת לדקך משתוקק מתי תדבר בי ולין זה מיחס עבד
חל רבו כי חס מיחס בן עם יקבין כי חלקו הוח (קכד) וידעתי כי גם
שקרחתני עבד לח יחסר לי פרס עם היות כי דרך הרב לגלות תת שכר
פעולת עבדו כי כספו הוח וזה חסדו יתברך שעם שלו בני ישרחל עבדים
משלם להם שכר פעולתם חמר עשה עם עבדך כחסדך לשלם שכר
העבד חך חיני מנקש שכר לחר כי חס שתלמדני חקיך שבזה תדבק בך
כי סודם בלתי נפרדי מחיכותך :

(קכה) עבדך חני כו׳ הנה חני בן לך כח״ל בני בכורי ישרחל בניס
לחתם לה׳ וכחמרי כלו עיני כו׳ עכ״ז מודה חני כי
עבדך חני כדברך בתורה חך הבינני חיך עבדך חני וחדעה עדותיך
שחתה מעיד כמה פעמים בתורה כי לי בני יסר׳ עבדים ולח חדע חיך
לחפסר כי מי שים לו בן נם שיפדנו מבית עבדי׳ לח ימים מהיות בן לחביו
להקריח בו עבד לו והוא עבדיך חני הבינני חיך הוח וחדעה עדותיך
שחתה הוח כי לך בני ישרחל שקשה עלי להבין חיך לבן נעשה עבד
(קכו) כי חס חומר שהוח להיותי מסוגבד לקבוע עת לתורה בכל יום
חי לחפסר כי הנה החומרים עת לעשות לה׳ שעת ח׳ ניום רחוי לעשות
לה׳ ושחר היום לעורך נופס הפרו תורתך המוכרת כי לך בני ישרחל
עבדים כי חס יחמינו כי כן הוח הרחוי היה להפך שעת לעשות לנופס
וכל היום לה׳ (קכז) ועל כן חמרתי כי הכל חמת כי מה שקרחתני
עבד הוח לחהוב מצותיך מזהב ומפז כי כחשר חין לעבד הנחה מכל הון
שיקנה כי כל מה שקנה עבד קנה רבו ולח יעשה עיקר כי חס לעשות
נחת רוח לרבו כך חני נקרח עבד לבלתי ההפיג הון רק עשות נחת
רוח לקוני וזהו על כן חהבתי מצותיך מזהב ומפז (קכח) ומה שנקרחתי
בן הוח שעל כן כל פקודי כל כו׳ והוח כי נדר בן הוח היות חלק מהחד
כי כן חמו חלק ממנו יתברך שהוח כל וזה חמר על כן שחני לדודי
כחמרי כלו עיני כו׳ כמשך שכל פקודי מי שהוח כל ולחני חלקו ישרתי
שעם היות לי בהם דוחק הם ישרים בעיני וכל תורח שקר שנחתי והוח
ענין מ״ש ז״ל על ג׳ דרכים שנתן הקב״ה לפני האדם שיהיה
לו בתחלתו ורחב בסופו חך דרך המות הוח חסד ולח חור ודרך חנשים לחשוק
ושמן ודבן וסופו מר ממות הוח חסד ולח חור

ברחשיתו

כָּל יְשָׁרָתִי כָל־אֹרַח שֶׁקֶר שָׂנֵאתִי׃ קיט פְּלָאוֹת
עֵדוֹתֶיךָ עַל־כֵּן נְצָרָתַם נַפְשִׁי׃ קכ פֵּתַח־דְּבָרֶיךָ
יָאִיר מֵבִין פְּתָיִים׃ קכא פִּי פָּעַרְתִּי וָאֶשְׁאָפָה כִּי
לְמִצְוֹתֶיךָ יָאָבְתִּי׃ קכב פְּנֵה־אֵלַי וְחָנֵּנִי כְּמִשְׁפָּט
לְאֹהֲבֵי שְׁמֶךָ׃ קכג פְּעָמַי הָכֵן בְּאִמְרָתֶךָ וְאַל־
תַּשְׁלֶט־בִּי כָּל־אָוֶן׃ קכד פְּדֵנִי מֵעֹשֶׁק אָדָם
וְאֶשְׁמְרָה פִּקּוּדֶיךָ׃ קכה פָּנֶיךָ הָאֵר בְּעַבְדֶּךָ
וְלַמְּדֵנִי אֶת־חֻקֶּיךָ׃ קכו פַּלְגֵי־מַיִם יָרְדוּ עֵינָי
עַל לֹא־שָׁמְרוּ תוֹרָתֶךָ׃ קכז צַדִּיק אַתָּה יְהוָה
וְיָשָׁר מִשְׁפָּטֶיךָ׃ קכח צִוִּיתָ צֶדֶק עֵדְוֹתֶיךָ וֶאֱמוּנָה
מְאֹד׃ קכט צְמָתַתְנִי קִנְאָתִי כִּי־שָׁכְחוּ דְבָרֶיךָ
צָרָי

כל ישרתי כל ארח שקר שנאתי. פלאות עדותיך וכו'. הנה אמרו רז"ל בב"ר כבוד תלמיד שמתר דבר מברחשית עד ויכלו השמים כי אין שם רק עדות הנביא והם עדיות מכוסו' מבני חדש שעל כן אמר ר' יצחק לא היה צריך להתחיל אלא התורה אלא מהחדש הזה לכם שהם מצות ולא במה שהוא מופלא ממנו אלא כדי שלא יאמרו למה לכתוב אחת כו': ובכח אל העניין אמר דוד פלאות הם עדותיך שאתה מעיד בחידוש העולם וכבודך הסתר דבר על כן נצרתם נפשי נקרבה כי שם נמצאת ושם היתה שהיתה נפש אדם שהיה נפש דוד כמודע (קל) אך אין זה רק בנפשי אך עדיין לבי הנפשי לא ידע מהומה אך הן אמת שאין הכל כן זה כי הנה מברחשית עד יהי אור שלא נאמר ויאמר הוא נעלם יותר כמודע ליודעי' אמר פתח דבריך שהוא מיהי אור יוכל להאיר עיני אדם מי שהוא מבין פתיים שהוא מי שהוא חכם גדול אסר בו כח ללמד ניהם לפתיים בדבר (קלא) ועם כל זה פי פערתי לדבר משם והלהה ואשאפה שחוררתי לשאוף הדברים פנימה לבלתי הוציאם חוצה והוא כי למצותיך יאבתי לדבר בהן בעניין מהאד' הוא לכם שהוא סיפור מצות וכיוצא בהם (קלב) על כן על מעשה ברחשית עם שימלת מי שהוא מבין פתיים יבינני תיכי חפץ בדברים ללמוד מהן אדם כי אם פנה אלי ואתה וחנני דעת כמשפט למאהבי שמך הדבקים בך ורחוי הוא שהאדם עתי בעלמך • (קכט) או יאמר פלאות כו' האות הוא עניכה לאמר שאחר שכל תורה שקר שנא שהן תורות טובות העול' הוא שייסירהו במצותיו ויסיר המעקשים מלפניו והנה מלאכי רז"ל פירשו פסוק פתח דבריך כו' על בריאת עולם שאחריהם נלך בתחלת דבריו והוא כי הנה אמרו רז"ל מתחלת הספר ועד ויכולו כתוב הלהים הסתר דבר ועיד הוסיף ר' יצחק ואמר כי לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחדש הזה לכם שהוא ענין המצות ולמה הניד לנו מעשה ברחשי' אלא מפני שהאומות העולם מונין את ישראל ואומרים לפתים אתם שכבשתם כו' והוא כח מעשיו הניד לעמו לתת להם כו' • ונבח אל ענין והוא במה שידענו מרז"ל בשמות רבה שכל מה שאחדש הפילו תלמיד ותיק בתורה הכל קבלה נפשו נפשי ועל ידי שחוזרת בגוף ונפש לעסוק בתורה תוסרת ונעורה נפשו להוכיר מה שמעה נפשי ונותנת חל לבו ומוציא החכמה ההיוצ בעולם והנה ע"ד זה היה נרחה שמכ"ש נפש דוד שהיתה נפש חדש כמוסכם לכל המקובלים הלא בהברת העולם ניתנה בו והן כל הבריאה ועניינה רחתה עיכה בין טרם קנקן בחדש בין מלה והלהה ומה גם למה שז"ל כי בנפשות הצדיקים נמלך כאשר נברא העולם והעיקר היה נפשו ומה גם שכל הנשמות העתידות בו היו כמאו"ל בס"ר פר' כי תשא בחופן שכתו שנפש חדש שקבלה נפשי מה שנשמעה מהתורה לכל חדש שתנתן בה בכל גלגוליה מכל שכן שנפש חדש לדוד מה שרחתה בבריאת העולם עין בעין ומה גם לרז"ל שפירשו פ' המה היוצרים ויושבי נטעים עם המלך במלאכ' יעבו שם שהנשמות הן היוצרים העולם ויושבי נן עדן שעם המלך הקב"ה במלאכתו שברח יעבו שם עתו שעתיהם כמלך ובכן נבח דוד לעסוק במעשה ברחשית היה רחוי שנקרבנו תפניע ותבלה לו מכל מה שרחתה כי היו יודעת מאד לזה אמר גם שטוב לדעת ענין מעשה ברחשית כמעשה המצות על דבר מעשה ברחשית שהוא עדות שהתורה מעידה על כל חדושי כל העולמות למה שפלאות ומכוסות הן עדותיך הלא שנהן נאמר בכוד הלהים הסתר דבר על כן חיני מלשים אלא נלתה לי דבר כי למה שפלאות ומכוסות הן על כן נצרתם נפשי בקרבה ותמלן לנגלות לי דבר (קל) שאפילו מה שפתח יאיר עיניו בחמונת חידוש העולם גם זה לא היה אומר אלא מתחיל מהחדש הזה לכם ולא נאמר רק להיות מבין פתיים הם אומות שאומרים לפתים שכבשתם כו' שעתה יש לנו מה להשיבם בחידוש העולם שהקב"ה ברלה והוא נותנה לאחר יקפון (קלא) ועכ"ו הנה חני בעצמי פי פערתי לדבר בחידוש העולם ואחריו לאחוריו ואשאפה פני אל קדמי מה שהייתי יאבתי לגלות לפי השכלתי והטעם הוא כי למצותיך יאבתי בעניין מהאד' הוא לכם שהוא עניין מצות כי טוב לדרוש במצות מבמופלא ממני כי גם

צָרַי׃ קס צְרוּפָה אִמְרָתְךָ מְאֹד וְעַבְדְּךָ אֲהֵבָהּ׃
קסא צָעִיר אָנֹכִי וְנִבְזֶה פִּקֻּדֶיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃
קסב צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת׃
קסג צַר־וּמָצוֹק מְצָאוּנִי מִצְוֹתֶיךָ שַׁעֲשֻׁעָי׃
קסד צֶדֶק עֵדְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם הֲבִינֵנִי וְאֶחְיֶה׃
קסה קָרָאתִי בְכָל־לֵב עֲנֵנִי יְהוָה חֻקֶּיךָ אֶצֹּרָה׃
קסו קְרָאתִיךָ הוֹשִׁיעֵנִי וְאֶשְׁמְרָה עֵדֹתֶיךָ׃
קסז קִדַּמְתִּי בַנֶּשֶׁף וָאֲשַׁוֵּעָה לִדְבָרְךָ יִחָלְתִּי׃
קסח קִדְּמוּ עֵינַי אַשְׁמֻרוֹת לָשִׂיחַ בְּאִמְרָתֶךָ׃
קסט קוֹלִי שִׁמְעָה כְחַסְדֶּךָ יְהוָה כְּמִשְׁפָּטֶךָ חַיֵּנִי׃
קע קָרְבוּ רֹדְפֵי זִמָּה מִתּוֹרָתְךָ רָחָקוּ׃ קעא קָרוֹב אַתָּה

בעה"ז לך במה שתהא מתנהג במשפט ויסורין תוחלת זה הוא ידיעת מלדיק שהוא יפר שמשמעו לרז"ל הוא לפניט מן הסורה כי תורה זו הוא במשפטיך כי על ידי יסורין יטהר מכל חלאת תשמת דבר ויגדל תוספו לעה"ב (קלח) ועל מתי דסליק מיניה שהוא על לדיק ורע לו תמר נויס כו' לומר כי הנה לעומת זה יש קושי גדול בדבר הלא הוא כי הן תמת שמ' כי שכר מלוה בהתי עלמת ליכת לפחות פירותיו שהוכל פירות בעולם הזה למה ימנעום ממנו שלא יתכילוהו פה דבר מסם על כן תמר ידעתי ה' כי נויס כו' והוא כי הנה הפירות שתדם תוכל בעול' הזה מהיכן בתו לו ולמה נקרתו פירות שכתמר תמרו לדיק כו' כי פרי מעללין יתכלו שהוא במה שידענו כי המלוה עלמה היא הנעשית תור ותלך המהדרו ומעטרו בעה"ב כתו' ול' ועטרותיהם בראשיהם והן הם המענגים לותו שם וגם פה תשר יתכל פירותיה הוא כי קירון תור המלך ההוא המתפשט להלאה מעלמותו הוא המהנהו פה ומה גם למתמרנו על משנת ר' עו' כו' כי הפירות הן מלד השמחה והוריות שנפעולת המלוה שהוא בתדם השמח שתור פניו מלהיבות תוכה כך ע"י שמחתו בה יהניהו ויקי תור תוכה ובזה תשר דבדו רז"ל המלות יש להם פירות ולת הענירות כי המלוה שהיא תור יתפשטו ויקיו תוכה מה שם"כ הענירות שנעשה שטן שהוא תוסף ולת תור וזה יתמר הין לתמוה על העדר מהלדיק פירות בעולם הזה כי הנה תמת שלוית לדק עדותיך שלת הערות עלמן לויט המשיך מהן לדק הוא לדקת תור הפירות תך על ידי השתרם נתמונה לעה"ב שהקב"ה עושה לותם קרן נעשה מתד שהין הפלנת רבוי כעשות מפירות נשמיים לותר רוחני של עולם הבת והוא מזמרנו נרד פניני על פ' להניחיל תוהבי יש שתומר מה שהי מוצע פירות מהלדיקים היתו שיתשר לו תותר מלתת להם כי להניחיל להם יש לי רב חלת שהי משמרם לעולם הבת שמגוף השכר לת היו התוערות מתמלחות מהקרן עתה על ידי עשות מהפירות קרן מתמלחים תותר מחיכות הקרן (קלט) ועל מתי דפתח בית שתמר לדיק תתה ה' בהית לך לרשעים פה תמר היתי תוסם על טותם והיתי מקנת על היות להם טותה ולת לצדיק רק מה שמתתני קנתני היתו חלת על הרחות עלמם גדולים וטותים מהלדיק הדל נתומרם כי תותם תתד ה' וקנתני לין שכתו דבריך שתמרת בתורה ומשלם לשותתיו תל פניו להתניחיל שהלו לת שכתו היו כתבילי תם קודרים מזה הוא שהיי מקנת תך לת על מליחות הטותה שהוא עשיר והלדיק דל והתיון (קמ) ומה שהיי חוסם על שתין לצדיק פת בפלו והרשע שם על כל הון הלא הוא כי לרופה תמרתך תתד שהוא שתמרת וכל מהלדיך שהוא בכל ממוניך תו בכל מדה ומדה שהוא מודד לך בכל הוי מודה לו בתתד תתד שהתנת מפרש מהלך לשון תתד והוא לרופה לתמרתך שהיא תתד שלכל פירוש שנין הוא בכל ממוניך נין הוא להודות תתד על היסורין לרופה ולו ווקקת היא והין למי שיקפיד ויבעוט כי מי שהוא עבדך להבה ולת נחוש הלת תשר תיהו עבדך כי לדיקים ילכו נם (קמא) ושמת תתמר הלת לשיהיה לתדם דעת גלולה לבלתי הקפיד לדיך יהיה חיש וקן שהין לו רחיתת דם לבעוט דע כי לת כן הוא ומבשרי לתוזה כי מתו הייתי לעיר מכל לתי ונזה מסם ונגעל כי על כן שמוני רועה בלתן שהיה לי תו רחיתת נחרו' ולת שכחתי פקודיך לבלתי הקפיד בכל מהדי בפקודיך ה' • תו יהיה לעיר כו' כי דרך לעיר שנחתים להיות יותר חשוד ומתענע מכלם ותני עם היותי לעיר הייתי נזוה שהיה מקום להקפיד יותר ועם כל זה לת הקפדתי • (קמב) ושמת תתמר ותה תעניה על התורה תם בחקתי תלכו כתה ייעודים מטובות העה"ז ופרשת כי תבת תם שמוע תשמע כו' ובתו עליך כל הנרכות כו' והיה עקב כו' ותחנך וברכך וכו' ותיכבה נוכל ורתתו לדיק שתפילו פירותיו לת יתכילוהו לזה תמר לדקתך שהיה הלדקה שתתה עושה בתקך לו פירות תם היית נותנם לו בעה"ז והיה לדק חולף עובר שהוא טוב העולם הזה תך עתה נעשה לדק לעולם שעשה יתברך הפירות קרן והחליפם בחומר קיים לעולם וזה ותורתך ניעודי העה"ז היא תמת שתיהו מדבר במי שהקב"ה התנהג עמו במדה זו שתין נעשה לכל כי תם לר' חניתה בן דוסא בדורו ור' תלעזר בן פדת בדורו וכיוצא בו (קמג) והנה עדין הרתיה שהביא על כמותו מתשר היה לעיר וזנזה תיהו כל כך רתיה כי יש יסורין קשים מחשר היה נזוה ותולי בהם היה מקפיד על כן שב והניח רתיה מב' מיני יסורין שנוסדו לו יחד ועם כל זה לת הקפיד והוא כי לר ומצוק מצתוני שהוא תויב לר בעל בחירה ומצוק עוני שהוא בהיותו נדרף שתין שנים רעות יחד ותחנון נפש גדולים מתלו ועם כל זה מצותיך שהייתי תו עושה היו שעשועים לי מה שלת היה כן תלו נתתי לכלל כעם • או יהיה לר על היצר הרע שדרכו הוא להתעות תת התדם נרתותו תותו במצוקה וצרה שתו יחרץ להחטיתו לשבר כלים בחמתו תו להכות תת עמיתו וכיוצא תמר כי לר הוא היצר הרע ומצוק מצתוני כתחד ועם כל זה לת כעשתי כי מצותיך שהייתי תו עושה היו שעשועי • או יתמר ענין הידוע מרו"ל כי בעת לרה תייב תדם לנרך נרוך דיין תמת תו נרכת תכלים וכיוצא בתהבה כמו שמנרך נרכת שהחייתו על הטובה וזה יתמר לר ומצוק מצתוני ועכ"ז מצותיך המוענות תל הענין כענין נרוך דיין התמת וכיוצא היו שעשעי (קמר) ועם כל זה תיסר לבי חוק לבלתי הקפיד שכל זה נסיתי ולת הקפדתי ירת תני כן תב לתבת להרהר ותקרת רשע תסוב כמת לכן הקנה בי בינה שלת להרהר כדי שתקרת תי תמיד והו הניחני ותחיה • או שעור הכתוב שתחר שהשלים הענין בפסיק לעולם ה' כו' רצה לנקש מתתו יתברך יניחנו תמיד בל יכשל בהקפדה שהוא ענין פסוק התחרון ולבל יהיה שמחוסנת התמנתו היה שותל על כן הקדיש ותמר הנה עם היות לבי חוק ותמיך כי לר ומצוק יחד מצתוני ועכ"ז תמיך לבי תף על פי כן זחלתי ותירת קולי יקרה פעם שתקפיד על כן תני מנקש הניחני ותחיה כמפורש :

(קמה) קראתי בכל לב כו' הורה מה בין הנפעל מלתו ובידו יקב' להסר ע"י מלתך ותמר הנה יתרון לי על מלתכי הסרת כי כתסר קרתתי תלין תני מייחד שני לבנות יה"ט ויה"ה שתני מכניע יצרי הרע ומניתו לקרת תותך ניחד עם היה"ט מש"כ מלתכי הסרת שתין להם תלת לב תחד כי תין להם יה"ה יענדם מעשות רצונך ועל כן יתרון יש לי עליה' ולכן עניני ה' בעצמך ולת ע"י מלתך ועוד יש לי יתרון עליהם כי תני תקיך בלי ידיעת טעם תסורה מש"כ הם שתין בכל שרותם דבר בלי טעם כותן כמלת כי גם זה יש להחזיק לתדם טובה מהם • (קמו) ועוד יש טעם תחר לשתענני בעצמך הלא הוא כי שתותי תיון על הנתתי רק על דבר כבוד שתך ועשות רצונך כי הנה הם קרתתיך הושיעני הוא כדי שיהא דברך חלי שתוכה שתדבר בי והו לדברך יחלתי שיהא דברך לי בלילה (קמח) והם קדמו עיני תשמורות כי טרם תשמורות קדמו עיני ונתעוררו הוא לשיח בפי בתתרתך הנתה חל פי כל"ת רוח ה' דבר בי ומלתו על לשוני שהיתה לתמרת ה' נת חל פיו רק שפתיו נעות ותמרת ה' היה המדברת והו לשיח בתתרתך שתני תשיח בתתרתך • (קמז) תו שיעור הכתו' רתה תנתי תליך כי קדמתי בנשף ותשועה ושיעתי היה כי לדברך יחלתי שיקדים ויעירני (קמח) וחת"כ כ"כ תשקתיך שלת התנתי עד יבא דברך שיחלתי בזמן הסשורו כ"ת שקדמו עיני ויקילו קודם לתשמורות להיות תני תשיח תחלה בתתרתך (קמט) על כן קולי שתעה ע"י עצתך ולת ע"י מלתך יקריבהו תליך כתסר שתלתי וזה כחסדך כי תי זה היתיש נן תדם יערב תל לבו לדבר זו ית' פה תל פה תך הוא כחסדך הידועה לשתוע תל התפלה תתנה שתלתי היה כי לענין חיי כמשפטיך של שם ההויה חייני כי גם בשם הרחמים יש בחינת דין והוא תקוק מדין שבשם תלהים תמר כמשפטיך ה' חייני ולת כמשפט שם תלהים • או יתמ' קולי שתעה כחסדך ומה היא שתלתי הלא היא כמשפטיך חייני ויהיה ענין מ"ש ו"ל על תמיתת תיך יוכל תדם לסבול הפלגת תלת עומסו של הב"ה עם היות כי שתים בורת תכן ותמרו קי זו תדה תרוצה של טוצה לו של פורענות הוי תומר של טובה ובפורענות הוא חומ' כי תשם לת תכבה והלת התם תיד תתכלס ותיך יתמידו שלת תכבה תלת שהב"ה נותן כח לרשעי' לקבל פורענותם ומכל שכן שיתן כח לצדיקי' לקבל טובתם וזה יתמר דוד דרך נקשה שיסתע לו הוא יה' והשלה היא כי כמשפטיך שלתה נותן חיות וכח לרשעים לקבל פורענות משפטיך כך חייני לקבל טובתי שהוא הדבק בך שהוא תם חוכלה • (קנ) קרבו רודפי זמה תתורתך רחקו הלא תמרתי כי נדול הדתד בעבוד תת ה' ממלתכי הסרת במה שהדתד כופא תת יקרו תסר תיגמו

אַתָּה יְהוָה וְכָל־מִצְוֹתֶיךָ אֱמֶת׃ קנג קָרֻם
יָדַעְתִּי מֵעֵדֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם יְסַדְתָּם׃ קנד
רְאֵה־עָנְיִי וְחַלְּצֵנִי כִּי־תוֹרָתְךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃
קנה רִיבָה רִיבִי וּגְאָלֵנִי לְאִמְרָתְךָ חַיֵּנִי׃ קנו רָחוֹק
מֵרְשָׁעִים יְשׁוּעָה כִּי־חֻקֶּיךָ לֹא דָרָשׁוּ׃ קנז רַחֲמֶיךָ
רַבִּים יְיָ כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חַיֵּנִי׃ קנח רַבִּים רֹדְפַי
וְצָרָי מֵעֵדוֹתֶיךָ לֹא נָטִיתִי׃ קנט רָאִיתִי בֹגְדִים
וָאֶתְקוֹטְטָה אֲשֶׁר אִמְרָתְךָ לֹא שָׁמָרוּ׃
קס רְאֵה כִּי־פִקּוּדֶיךָ אָהָבְתִּי יְהוָה כְּחַסְדְּךָ
חַיֵּנִי׃ קס רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת וּלְעוֹלָם כָּל־
משפט

קנג ראה עניי וחלצני כו' ירמז כי החומת הזה ידבר על זמן שהיה בגלות ומשול ומכאיב ומהרנס כי גם עתה לנדיק לא טוב ואיני חפץ להתגלגל רעה להם על ידי ועשה לפחלטי ואת הוא כי תורתך המלמדת לנו שמגלגלין חובה על ידי חייב שהוא מפסוק כי יפול הנופל ממנו לא שכחתי (קנר) והם אויבי זכות בדיני ואני חייב ריבה ריבי היה ריבה בעל דין בשבילי לדונם והם אני נחלצני כי תפדה אותי מחיובי לך לא שתפיל אותם ולא תעשה בניני כי הם בשביל אמרתך הבחה אלי לדבר בפי אלמי לאמרתך כד"ת רוח ה' דבר בי ומלתו על לשוני בשביל כך חייני שתהיה להועיל אמרתך לעולם:

(קנה) רחוק מרשעים כו' הרחוי יאמר רחוקה לך יאמר הלא פחלטי תחלצני מידם ולא שתמיתם והוא יאמר כי חיך תושיעך הם לא על ידי שתמיתם הלא הוא שאינו חפץ רק חיות

ואתה יהוה וכל מצותיך אמת: קנג קדם
ידעתי מעדותיך כי לעולם יסדתם: קנד
ראה עניי וחלצני כי תורתך לא שכחתי:
קנה ריבה ריבי וגאלני לאמרתך חיני: קנו רחוק
מרשעים ישועה כי חקיך לא דרשו: קנז רחמיך
רבים יי כמשפטיך חיני: קנח רבים רדפי
וצרי מעדותיך לא נטיתי: קנט ראיתי בגדים
ואתקוטטה אשר אמרתך לא שמרו:
קס ראש דברך אמת ולעולם כל־
משפט

רחוק מרשעים שתעשה בחופן שהיה רחוק מהם שתמליך דרך שיהיו רחוקים ממני לו בשיח בלבם לא ירדפוני וכיולא כי היות רחוק מרשעים היא ישועה • לו על דרך זה כי תמר היוקך ה' רחוק מרשעים היא לי ישועה שתרחק מהם מלהטית להם שעל ידי כן יתנו אל לבם כי רע נעשיך רדיפתם לוחני כי אין לומר שהם מוריס היתר בחומרם כי ממוחב חני וחסור לבח בקבל כי על כי שוחי ודורשים מה נפתנו עמון ומוחב מכל חסר כחסרו מבח בקבל שחין בהם הפרש מקבה לוכר אך לא כן הוח כי הלח חקיך שחין טעמם מפורש לח דרשו וזה שהטעם מפורש דורשים שהוח כמ"ש ז"ל במדרש רות שהלכו חל שמוחל וחמר להם שהטעם מפורש בכתוב שנחמר וחסר שכר עליך חת נלעם לכשיח חין דרכם לעכור חלח ודחי שחין ח כוחתם לקייס רק מקבה: (קנו) רחמיך רבים ה' כו' חמרתי ריבה ריבי וחפשר תדינני על פי משפט שם חלהים והוח קבה חך טוב לי יהיה על פי מדת רחמים והוח כי נם בשם הרחמים ים דין חך הוח דין מתוק על כי הרוב היח בחיכה רחמים וזהו רחמיך רבים ה' שהרוב הוח רחמים ועל כן כמשפטיך על שמך זה שהדין הוח מועט חייני שודחי תוכה דדין לו מעין זה רחמיך ה' רבים של שמך לוכותני מחשר יש בחיכת שם חלהים לחייבני לכן כמשפטיך שהם שחברי רבים להטות חייני • או יחמר מה שהוכרנו למעלה מרו"ל שמרובה מדה טובה ממדת פורעוחת ועל כן ק"ו ומה שם נשפטים של מדת פורעוחת חתה נותן כח לסבול הפורעוחת שנחמר וחשם לח תכבה מ"ש שתתן כח לנדיקים לקבל טובתם ותחמרם זה תפשר חמר דוד החפץ חייס לעולם חשר בדרך טובע לח יוכל הנוף לסבול כ"כ על כן חמר הבה רחמיך רבים ה' ממדת פורעוחת כמשפטיך שחתה נותן כח לסובלן כך חייני שהוח לטובה לקבל טובתי: (קנז) רבים כו' עתה נלה כל מה שנקש שיחלטנו ה' שהוח כי רבים רודפיו ונרים וחמר ליני ירח מעבירות שבידי לומר שעל כן ירדף חויב נפשי כי הבה ידעתי כי מעדותיך לח נטיתי בחופן שחיני ירח רק להיותם נעלי בחירה שחיבך מבטל בחירתם (קנח) חך הבה כח טענה ח' והיח כי הבה ריחיתי בוגדים בך ותתקוטטה עמהם על כי תורתך שבישם למקום לח שמרו בחופן שהניחתי מה שבישם לפניהי וחשתי ותתקוטט על מה שבישם לך וחם כן ריחוי על דרך המתפלל על חבירו והוח לריך לחומו דבר הוח טענה תחלה (קנט) על כן ריחה כי תורתך חהבתי שהתקוטטתי על תורתך על כן כחסרך שחתה עושה תחלה לחשר חם על חבירו כדבר שנחמר ויפב ה' חת כל חשר לחיוב שהתפללו בעד רעהו חייבי • (קנו) חו מעין זה כי הלח חין העולם מתקיים חלח בזכות חורה ומצות ועוד טעם ג' מעין זה כי הלח חין העולם מתקיים שהעולם המלחכים על ידי מלות ה' חשר המה עושים מצ"ב הנדיקים מיוסד על מלות שהם עושים וזהו קדם ידעתי כו' לומ' בנלגולי הרחשון שהייתי בחדם הרחשון בעת הבריחה שמוני לעובדה ולשומרה לעבדה זו מלות עשה ולשמרה זו מל"ת שעל ידי קיום המלות חפי' חת ג"ע החרץ הייתי שומר ומקיים ומה גם כל שחר העולם נמלח כי חו ידע והכיר ומה גם בהשגתו הנדולה כי המלות הן הם יסוד מוסד לקיי' עליהם תבל וזהו קדם ידעתי מעדותיך עלמן שנחכמתי השנתי ליכוחן ומהן ידעתי כי להיות עולם במניחות יסדתם מצ"ב מלות שעושים מלחכי השרת שלח שתת עליהם הבל על היותם משולחי יצר הרע ולח כן היטבתי חשר חמרתי כי שמיעת תפלתי וענייתה לח תהיה ע"י מלחך כ"ח על ידך ה':

(קנג) ראה עניי וחלצני כו' ירחה כי החות הזה ידבר על זמן שהיה בדרך משחול ומכאיב ומתר רחה עניי כו' לומר חל תביט חל עונם שעושים עמי ותהרנם כי גם עתה לנדיק לח טוב ואיני חפץ שתנלגל רעה להם על ידי ועשה לפחלטי ואת הוא כי תורתך המלמדת לנו שמגלגלין חובה על ידי חייב שהוא מפסוק כי יפול הנופל ממנו לא שכחתי (קנר) והם אויבי זכות בדיני ואני חייב ריבה ריבי היה ריבה בעל דין בשבילי לדונם והם אני נחלצני כי תפדה אותי מחיובי לך לא שתפיל אותם ולא תעשה בניני כי הם בשביל אמרתך הבחה אלי לדבר בפי אלמי לאמרתך כד"ת רוח ה' דבר בי ומלתו על לשוני בשביל כך חייני שתהיה להועיל אמרתך לעולם:

(קנה) רחוק מרשעים כו' הרחוי יאמר רחוקה לך יאמר הלא פחלטי תחלצני מידם ולא שתמיתם והוא יאמר כי חיך תושיעך הם לא על ידי שתמיתם הלא הוא שאינו חפץ רק חיות

ולעולם

משפט צדקך: קכא שָׂרִים רְדָפֻנִי חִנָּם וּמִדְּבָרְךָ
פָּחַד לִבִּי: קכב שָׂשׂ אָנֹכִי עַל־אִמְרָתֶךָ כְּמוֹצֵא
שָׁלָל רָב: קכג שֶׁקֶר שָׂנֵאתִי וְאֶתְעָבָה תּוֹרָתְךָ
אֲהַבְתִּי: קכד שֶׁבַע בַּיּוֹם הִלַּלְתִּיךָ עַל מִשְׁפְּטֵי
צִדְקֶךָ: קכה שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ
מִכְשׁוֹל: קכו שִׂבַּרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ יְהוָה וּמִצְוֹתֶיךָ
עָשִׂיתִי: קכז שָׁמְרָה נַפְשִׁי עֵדֹתֶיךָ וָאֹהֲבֵם מְאֹד:
קכח שָׁמַרְתִּי פִקּוּדֶיךָ וְעֵדֹתֶיךָ כִּי כָל־דְּרָכַי
נֶגְדֶּךָ: קכט תַּקְרֵב רִנָּתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה כִּדְבָרְךָ
הֲבִינֵנִי: קל תָּבוֹא תְחִנָּתִי לְפָנֶיךָ כְּאִמְרָתֶךָ
הַצִּילֵנִי: קלא תַּבַּע שְׂפָתַי תְּהִלָּה כִּי תְלַמְּדֵנִי
חֻקֶּיךָ: קלב תַּעַן לְשׁוֹנִי אִמְרָתֶךָ כִּי כָל־מִצְוֹתֶיךָ
צֶדֶק: קלג תְּהִי יָדְךָ לְעָזְרֵנִי כִּי פִקּוּדֶיךָ בָחָרְתִּי:
קלד תָּאַבְתִּי לִישׁוּעָתְךָ יְהוָה וְתוֹרָתְךָ שַׁעֲשֻׁעָי:
קלה תִּחְיֶה־נַפְשִׁי וּתְהַלְלֶךָּ וּמִשְׁפָּטֶיךָ יַעְזְרֻנִי:
קלו תָּעִיתִי כְּשֶׂה אֹבֵד בַּקֵּשׁ עַבְדֶּךָ כִּי מִצְוֹתֶיךָ
לֹא שָׁכָחְתִּי:

קך שיר

ולעולם שהוא נצחיל היות עולם הוא משפט לדקך שמרתי כי בי שתני בחירך תלוי עולם כמאמר ספר הזוהר על פכוק לך בחרתי בעיר וכו' וחבחר בדוד שהמלך דוד לה בחר בירושלם לשר בה תלוי קיום ישראל והעולם • או מעין זה בקם דבדך בראשית וכו' והקרן היקה קהו ובהו בלקה מתקיים חך וכוח תלהים חמרו רבותינו ז"ל הוא מלך המשיח שוכותו מרחפת על פני המים וזה יחמר דבדך שהלית קיום העול' במלך המשיח שהי הוא המת נמצח שנצניל קיום עולם הוא משפט לדקך שפלחתי שתליני ותחייני:

(קסא) שרים כו' לחת זו קדבר על ירחת חטח בין מהעה"ז בין ממה שהד' עתיד ליתן דין וחשבון לפניו יתב' ותהלת דבדי פיו חמר היטו דומה ירחת רודפים בני קדם כירחת החטח כי הנה כשהין עון חין פחד מכל רודפים בני קדם כי הנה כחשר שריס רדפוני בחברותי חנם היה כי ודחי לה יוכלו לי כי לח היה בידי עון חך מדבדך של קושי ע"י בתן הבניח לחמר לי שחטחתי לה' חו פחד לבי (קסב) הך כשחמר לי חמירה של חיבה שחמר בם ה' העביר חטחתך הו שם להכיי על חמרתך כמוהו שלל רב שעמו בנכסים וקול' דחבה כי מרבה בנכסים מרבה דאגה והוח בחמור לם זה שחשבתי שלח חטחתי כי גרושה היתה וכת וזני ר"ל חוי לנו מיום הדין (קסג) על כן חו שמתי לבי להשמר והשתלם מהדבדים הרחשונים שהדם נותן עליהם דין וחשבון שהם נפשח ונתת בחמונה קנעת עתים לתורה ועל הת' שיהי נפשח ונתת הוספתי על טוב מדתי כי עד כה שקר שחתי ועתה והתעבה שלח שנחה בלבד כ"ח נפ עד נדר תועבה הוח לי ועל הפנית ותורתך חהבתי (קסד) ועוד הוספתי לקבל יסורין עד כי שבע ביום הללתיך על משפטי לדקך שחני נפשח ביסורין להודות כי לחי שמח בהם (קסה) ושמח תקמר לם תור' להבת הח קיימת לן שהעוסק בתור' יסורין בדלין ממנו וחיך תהלל על היסורין וחיזן לו"ח לם לם שלום רב לחוהבי תורתך שהין להם יסורין היינו כשהין למו מכשול עון לימרך לך לחי היה לי מכשול בת שבע ולריך לימרך (קסו) וכחשר מהרתי על חשבון נפשח ונתת בחמונה כך מהדתי על הבינת קפית לישועה כי הנה שברתי לישועתך ה' כלו' כי נם כי בימיו לח היתה שכינה בגלוח לח יבחר עניך יד על כם יה שכביכול חין ה' שלם עד יקום מעמלק וזהו לישועתך ה' ושחר מלוחיך נ"ל עשיתי עד כה כלו' ולחבי לריך עקה לחדם על הקודם (קסז) ולח עוד חלח שחבי כיחר חכשים שנפשם חושקת מלות והגיף לח כן כי לם לחי לם שמרה והתקיפה נפשי עדותיך נחשק מחי יגותו לידי נם לחי הגוף לוהבם מלד וזהו שמרה נפשי וכו' והלהבם נם לחי הגוף מלד (קסח) ולח עוד חלח שלם מתלחה נפשי שמרה וזל"ל גם הגוף להבם חת"ל נם לחי הגוף שמרתי פקודיך ועדותיך כי כנד כל דרכי נעשו נגדך ומקנלים נגדך ולעמתך:

(קסט) תקרב כו' לחר נקשו ממנו יתי על הדין וחשבון שעתיד ליתן בסילוק נח לנקש על יתרון דעת מחכמה סמוסיפין לו בעת הסילוק כמאמר רשב"י על קוסף רוחק יגועון וכמש"ל שלו מזכירין לו כל חת' למד בתורה כי לח יבעיב ה' נפש לדיק ושוחל על יתרון זה שיהיה בשלמות עמוס שיקל' הגוף גם הוא וכות עד שמוה נמשך לל שחלת חיות גם לגוף הוא עניו דוד מלך ישרחל חי וקים וזה החילו תקרב וכו' והוא כי הנה רז"ל על פסוק קומי רוני בלילה לחמרו חין עיקר רנה של תורה חלח בלילה וכן במקומות לחרים יכנו חת התורה בלחוד רנה ויחמר הנה ידעתי ה' כי בסילוקי תקר' רנתי לפניך כל מה שלמדתי כל ימי וחת שחלתי כי מה שלח יבחר שניתי היו דבדים בלתי מובנים לי בבירור לחלה פניך כי חו חבינם בנתינתן מסיני שתוסף רוחי וזהו כדבדך נסיני כך הבינני עומדי בגוף ובפת בעת הסילוק (קע) ולחבר שכל כך תתן השגה בי שעומדי בחשר מה שהשיגה נפשי בלי גוף בסיני תכח תחנתי לפניך כי כחמרתך חו חרות על הלוחות חרוס חלל"ך שנשחתי ונתתי בלחמה ולח הריעיתי לת לחד מישרחל כי לם נם פקודיך הם פקודים המיוחסים לך שחתה עושה שהם ריחום וחנון יכל שהר פק ד' העובות כמו שכתבנו למעלה ס זל סוג זה הוח קורח פקודיך וחם חלה בחרתי להרבות להיטיב כל שכן שנשחתי ונתתי בלחמה שלח הלריך לחדם (קעד) ועל הפני לפיק לישועה הנה תלחתי לישועתך ועל הנ' חמר ותורתך שעשועי (קעה) וחם כן היפה לחמר מעתה היתכן שתתי נפשי ותהללך כלו' ונופי כרקב יבלה בקבר לח יתכן כי הלח רלוי הוח כי ומשפטיך יעזרוני הם שפניי יסיריך שהיתכן שקבלתי יסורין בגוף כדי ליטהר הנפש והיה תעלה להתענג בדשן ותני סובל היסורין לקברות סובל ונסרני עלי יכחד (קעו) וחם תחמר נח חלהי כי לם קבלתי יסורין תני הסיבותי שהלכתי תחר הנתת נופי כענין נת שבע על כן נתמרקת מה שיהין כן הנפש והניחה תשיב למנוחתה וחתה פה עמוד כנל החדם ותעמוד לגורלך לקן הימין הנה לוה יש לי תשובה כי הנה תניתי כו' והוח מחמרנו על תחמרו ז"ל לח היה דוד רלוי לחזקו מעשה חלח וכו' כי הלח כמו זה נחשב להם יחשיח הוח יקבדך לת רחובן מפני הקון מה שיקלקל שתעון לך ביחרנו שהענין הוח כי דרכו יחב' שרגלי חסידיו ישמור לבלתי יקטלו קל וחומר מחמורו של ר' פנחס בן יחיר שהין הקב"ה מניח הקלה על ידן ועל כן היה רלוי לל יניח חת דוד לל תפשיות בחירתו כי לם ישמור רגלו מלכד עון ולח עשה כן רק נמנע מלשומרו והיה מקוס לומ'כי מה שלח שמרו היה מפני שעון קדוס נרס לו זה כי עכירה נורחת עכירה כי"ח לח היה דוד רלוי לחזקו מעשה מחמת עכירה שקדמה שנגללה היה רלוי לעשות גם זחת לם למה לח שמרו הלח הוח שהם חטח יחיד כו' וזה יחמר דוד פה הל כח לחטם על זחת כי הלח קדם לי כשה סובד והוח כי דרך נתן להיות על שומר ולם יניחם הרועה יקנד שה מהעדר כך תעיתי תני כשה סובד שלח שמרתני כחשר רגלי חסידיך תשמור ועוד טענה כי לו ייתי כי הובד תני נקש לת מי שהיה תמיד ענדך כי מלותיך לח שכחתי: לכן נם לתה הל תשכחני או יחמר כי תורתך כו' לומר נקש ענדך וחקור ענייני ותחנת כי תורתך לח שכחתי כי לם פעם היות תורתך זכורה חלי עשיתי כי בדין שהורה היתה מוקדת כי כל היוצח למלחמת בית דוד נט כריסות היה כותב לספרו וחם כן לח רדפתי לחר הגחתי שלח על פי התורה וחם כן היטבתי לשר דבדתי כי יסורי נוסי יועילו להקנות בו חיים כי לח היה הוח הגורם ומביח חוקם עליו כ"ח שסבל בשביל הנפש שנתתי ותהללך לת ה' נ"ה:

קך שיר

קך (א) **שיר** המעלות אל ה' כו' לומר הנה הלשון הרע הורג ג' החומרו והמקבלו ומי שנחמר עליו והנה אין נרחוק שזה כי חומרו ומקבלו מחבדים בפה ומי שנחמר עליו נרחקו אל נופו בלבד כנודע כי יותר הפסידו דוחק ושחול שנשחו עון עיר הכהנים מהכהנים עלמם וכן יותר הפסיד דוד וניכח ממפיבושת על כן חמ' דוד הנה כשהגדה לי לנופי שהוח כשהלשון הרע נחמר עלי והגדה לי כחשר בלבחו נדרף מסחול אין רע כי בנקלה הייתי נגול כי הנה אל ה' בנדרתה לי קראתי ובקראתי כבר ויענני מטרם תדבר והוח יחבדך ישמע ואין ב"ה רק על בלחי היות לנפשי חטח בדבר כי לח חמרתי לשון הרע ולח קבלתיו כי חס עלי הי' נחמר והגדה היתה לי (ב) אך מה שחזקך מזקך ה' הלח הוח כי הגילה נפשי מספת שקר בל חקבלתו וחטמח חת נפשי שהגדה היח למי שנחמר עליו והעון לי ולחומרו ושחח תחמר הלח שקר חין לו רגלים ולמה תירח לזה חמר מלשון רמיה שנחמר ביפוי רמזות וקל לקבלו(ג) משיבה רוח הקדש וחומרת מי יתן לך דוד החומר לך לשון הרע שחטנדך קפלה שחלילך ולח תתרחק חפה מחלילך כי חילו לדיק ורשע חינו בידי שמים וחס על היותו נחמר בלשון רמיה ומה יוסיף לך לקבלו היות שנוים כו' לומר הלח מה לחשה ובריח כרוחה בלשון הרע שיהיו חוור ריקה כי מי יתן והיה כיתר רעות המתרגשות שירחק החדם בנוחן וירחק מהם כי זה נרגע קטן יעבור ויפלם כמעט בלחי נרגע עד העבירו חוחו וחין חומר הפב כי הלח ידמה לחני גבור וכו' כי הנה פלם מדות בחן לפלם מיד חחד היות המורה חוקה חיש גבור ס' חנח נרב כח לפלם מיד • ב' היות החן שמן ועדיין לפפר יכה בחבר בלחי ממית בו כיוצ וכחף • למען הס יהיה חרם בחן בכל מקום שיכה יהיה חיכל ושורף עד הניעו חל הלב ולח יחיה לומר הנה פלם חלה בלשון רמיה מחר שיבחר לשון הרע עלוס מחד ולח דבר קל למען כמכת גבור יכה • ג' יחנן וייפה בחלקת רמייה לשון להעבירו קל מהרה כחץ שמן ושחח תחמר הלח הס שהמר לח תעבר כח לדחיותו כי יפלם מיד הלח תחר שעה יקרך • ככל יתר עבירות שיתחרט כל חיש תחר העשותם ויסו' יתקן חפר יוכל לומר נם זה חינמו פה כי הלח חין נרוך לומר הס הלשון הרע ההוח היה דבר מונע בעלם חל לב המקבל כי הס חלילו היה דבר חנוני שהכחתו תדמה למכת חץ נחבר חנוני ורחוק מהלב ומתקום מחית כיוצ וכחף עכ"ז לח תסוב תחור כי חדרבה תחר שנחמר עודנו הולך תמיד ושורף בו כחץ הנחה בחרטיות שהליך ילך החדם עד הלב ולח יפקוט עד ימית כן הדבר הזה שהליך ילך ברעיוני המקבל עד יכלה הדבר ולח יסוב תחור וזהו עם נחלי רקמים ויורה זה מחדרים ו"ל שנחלי רקמים לח יכבו כי נדקו ומלחו רוחם שהיחל החם בו והתמידה חוכלה י"ב חדם בחוכו הנה שעל כן לח נזר יחנב שחלתי ותח שמן השמי' יסייעוני ויגילוני מזה עם היות שהוח מענין ירחת שמים שהכל בידי שמים חוץ כו' • (ה) אויה לי וכו' חמר ריזה כח לוץ דברי תמת שקשה עלי הנדה הזחת שלו קבלת לשון הרע מהנועצת חל עלמי בקבלת זולתי לשון הרע עלי כי הלח חויה לי היה לעלמי ונופי כי נרחקו נר בחרץ נכריה ולח יום חו יומים רק מעט זמן שבבתי עם חלהי קדש על דבר לשון הרע שנחמר עלי לפ חזל (ו) והנה הנדה לח היתה חו רק לנופי לך נפשי היתה שמחה שלח היה בה עון חפר חטח וחדרבת רבת שבנה לה נפשי על המונע לה היתה שוכנת רבת נויה רלונה עם שוכ שלום כולנסים הנס (ז) כי הלח חס חני שלום חו כי חדבר שהוח עיקר קיומי כמה ד"ח דבר החים חדוני החרץ כו' נכל מדה שהייתי מודד המה למלחמה וחו נפשי נהלה ושמחה שרוע לנס היו מוניחים לחוץ ולח היו מחפים לדבר שלום ובקרנם לעשים חרנם שוכים שלום כי ע"י כן לח היה נהם רמיה מה שחין כן עתה שעלום יחדברו ורמיה נפיהם מרחי עלמם מנקשי הנחתי ודוחנים על לעדי ולנם לח כן כחפר קרה לו עם ניחח שהירה חפר לו על נרת דוד ולח כן ידמה •

קכא (א) **שיר** למעלות חשח עיני וכו' רחזו לעשים לב חל

קך • שיר המעלות אל־יהוה בצרתה לי קראתי ויענני: ב יהוה הצילה נפשי משפת־שקר מלשון רמיה: ג מה־יתן לך ומה־יסיף לך לשון רמיה: ד חצי גבור שנונים עם גחלי רתמים: ה אויה־לי כי־גרתי משך שכנתי עם־אהלי קדר: ו רבת שכנה־לה נפשי עם שונא שלום: ז אני־שלום וכי אדבר המה למלחמה:

קכא • שיר למעלות אשא עיני אל־ההרים מאין יבוא עזרי: ב עזרי מעם יהוה עשה שמים וארץ: ג אל־יתן למוט רגלך אל־ינום שמרך: ד הנה לא־ינום ולא יישן שומר ישראל: ה יהוה שמרך יהוה צלך על־יד ימינך: ו יומם השמש לא־יכנה וירח בלילה: ז יהוה ישמרך מכל־רע ישמר

(ב) לכן חין לי ליפען כי חס על חנינו שנשחים וזהו עזרי מעם ה' עושה שמים וחרץ והוח כי הנה חמרו רבותינו ז"ל על מזמר הנניח כי כחפר השמים החדשי והחרץ החדשה חפר חקי עושה חפר לחני עשיתי לח כחתר חלח חפר לחני עושה מלמד שבכל יום עושה הקנ"ה שמים חדשים וחרץ חדשה וחס רוחניים ומה נס לחכמי החמת החומרים כי מעשה התירה וסודותיה נעשים חורות רוחניות ומהם נעשים לנדיקים לעתיד לנח ובהם הנטייח הוח יחנבר חת יזרחל בחומרו כי כחפר השמים החדשים וכו' עומדים לפני ה' כן יעמוד זרעכם ושמכם וזה יחמר הנה חין ספק כי עזרי לח יבנר מעם ה' כי הלח הוח עוש' תמיד שמים וחרץ ולמי חס לח לעשיתי רלונו וחין ספק שלח יניחני ויהיה כל הטוב ההוח חנכם כי חס סיקיים חומרו ככה יעמוד זרעכם ושמכם (ג) משיבה רוח הקדש וחומרת הנה על ידי בוחך ליטהר והכיהך כי חין לך ליפען חלח על ה' כלומר וחליו תסוב על ידי כן יסייע חוקך כי חל יתן למוט רגלינו שישמרך מן החטח כך"ח רגלי חסידיו ישמור שלח תבח תקלה על ידך וז"ח למוט נפתי"ח הלמ"ד שהוח כחו' להמוט בה"ח הידיעה שהוח היצר הרע שהוח המוט ומכשול הידוע כמ"ש ז"ל יסעיה קריו מכשיל לל יתן יניהך ה' בידו כך"ח ולח נתן סיהון שלח יניח ליוקנו מוט רגלך ולהיות כי לפעמים בלי הספת היצר הרע יודמן להדם פתחם עון וקשה ליחלפ ממנו לו"ח עוד מעט תעלה במעלה חחרת והיח שלל יכוס שומרך שיהיה תמיד ער לשומרך ולל תקמר כי לכל כללות ישרחל יעשה כן כי לח יכוס שומר ישרחל ובתוך עמי חכבי יושב כי הן לחמת שהנה לח יכוס ולח ייפן שומר ישרחל דרך כלל חת החומה (ד) חך מה שיחוסף בך הוח שעם היותך יחיד ה' בעלמו יהיה שומרך ועוד יוסיף לך שהמציבך בחסובה וכשרון כי ה' כילך על יד ימינך והוח כי הנה כחמר יפול מנדך חלף ורבבה מימינך וחמרו רבותינו ז"ל שהוח כי כחוח חנוכים מקרבים חל החדם רבבה בימין וחלף בשמחל ומייעד הוח יקבדך לנדיק שיפיל מנדו חלף ורבבה מימינו ועל פי דרכנו רחוי לנקט טעם למה ימלחון יותר חנוכים בימין מבשמחל עשר ידות חך יחכן כי כל ישעם וכל חפץ החנוכים לידבק בקדושה כנודע על כן בימין בחים יותר נוסף על זה כי לפיהיה להם כח לחול בימין מתחזרים בחיל נדול על דרך מחמר התוספות ז"ל על מחמר רבי סימון שבשהקדימו ישרחל נעשה לנשמע שבחו ס' רבוח מלחכי השרת וקבלו מלחכי כתריס בדחם כל חחד מישרחל וכשחטו בחו ק"כ רבוח מלחכי חבלה ופירקוס והקשו התוספות למה הוכפלו המלחכי חבלה ותירלו שהומרכו כפלים לפלוט להסיר הקדושה וע"ד זה נחמר שהוכפלו החנוכים בימין חפר שם עיקר קדושת חיש ישרחל ובבח חל הענין חמר הנה עוד תקנה מעלה יתירה שחין יתיר לומר ס"ח יהיו רבבה חנוכים בימיך שיפולו כי חס נס שיהיה ה' לנד על יד ימיך בחופן שבחיותו יתבדך מיכל על ימיך לפילו לח יתקרבו חנוכים שם שתנטרך שיפולו ומה נס בשמחל שחין שם עיקר קרבתם (ו) ועוד תעלה מעלה מחרת שעם היות שהכל בידי שמים חוץ מלנים פחים וחם יפעע חדם בעלמו להיות יומם בשמם ולקרח בלילה לחור הלבנה ויחלה דמו נרחשו כי לח שכח יקברך הטבעי בשבילך חמר כי המתמיד בכשרון יעלה עד נדר שמלנים פחים ישמרנו יתבדך וזהו יומם השמש לח יככה וירח בלילה והוח כמשך מהקודם כי חחר שה' הוח כלו יען בעדו: (ז) ה' ישמרך כו' הנה ידוע כי כל נרה הנחה על החדם חין המילף לו הוח עושה כי חס העון כי חין ערוך ממית חלח חטח ממית

יִשְׁמֹר אֶת־נַפְשֶׁךָ׃ ח יְהוָה יִשְׁמָר־צֵאתְךָ
וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃

קכב א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שָׂמַחְתִּי
בְּאֹמְרִים לִי בֵּית יְהוָה נֵלֵךְ׃
ב עֹמְדוֹת הָיוּ רַגְלֵינוּ בִּשְׁעָרַיִךְ יְרוּשָׁלִָם׃
ג יְרוּשָׁלִַם הַבְּנוּיָה כְּעִיר שֶׁחֻבְּרָה־לָּהּ יַחְדָּו׃
ד שֶׁשָּׁם עָלוּ שְׁבָטִים שִׁבְטֵי־יָהּ עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל
לְהֹדוֹת לְשֵׁם יְהוָה׃ ה כִּי שָׁמָּה יָשְׁבוּ כִסְאוֹת
לְמִשְׁפָּט כִּסְאוֹת לְבֵית דָּוִד׃ ו שַׁאֲלוּ שְׁלוֹם
יְרוּשָׁלִַם יִשְׁלָיוּ אֹהֲבָיִךְ׃ ז יְהִי־שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ
שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ׃ ח לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה־
נָּא שָׁלוֹם בָּךְ׃ ט לְמַעַן בֵּית־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ׃

קכג שיר

ממיט והוא כי העון נעשה כח טמא מסחית והוא המכה בו כר"ל ותמונו ביד עיניכם ולא בלבד הוא שמדכאו כי אם גם גורם לו עון אחר כי עבירה גוררת עבירה׃ ונבאר אל הענין אמר בני ראה כמה ביך לעשות כי אם תהיה עולה בכפרון עוד תעלה מעלה אחרת והיא כי ה׳ יסמרך מכל רע הוא הרע עצמו שעשית שמכל עון נעשה מלאך רע גורר לך עבירה אחרת ועליו תומר ה׳ יסמרך מכל רע שעשית׃ ועוד מעלה אחרת אפשר לך לקנות והוא עד כי הרע עצמו שעשית יסמור לא נפשך והוא כי אחוז מכל עון מלהנה ועשו כל הודומת ובזית כמסקנת הגמרא על מאמר רשב"ל׃ (ח) ועוד מעלה אחרת והיא ה׳ יסמור נפשך והוא ענין רבי יוחנן ורבא שאמרו בסילוקו שיבקשו שמלאך המות שלח יעערם וח׳ הרגים כי רינדף דכוסילתא והא כמשחל ניציתא מחלבא ואעפ"י כן אמרו שלא היו רוצים לעזוב ולחיין לבלתי הרגים בער המות אפשר דנעשותא דמלאך המות ואפשר שעל זה יאמר ה׳ יסמור נפשך אחוז לאחוך מן העולם ושמא תאמר מה יסכון לו זה אם יסיבוני בגלגול ואולי לא בפעם הבאי לקלקל מעשי לו"ל ובאמת כי יכין דך הוא יתברך רוח לא אמרוס בנאוף תתקרב תמיד לידי זכות ולא בלבד אם פעם אחת תבא כי אם תפי׳ פעמים רבות יסמרך מעשה ועד עולם הנה כי שיר זה נתקן בשביל המעלות שביד האדם להיות עולה על ידי טוב מעשיו ובחירתו כמדובר וז"ל למעלות בלמ"ד שהוא שיר בשביל המעלות׃ (א) עוד יתכן כי דוד הוא המדבר על גזרת הגלות ואומר לשון עיני כל ההריס הם הרחבות מלי ע בחיבה מבלשון יבא עזרי מעם חסד גבורה ורחמים (ב) ויסוד אמריו לו ואומר עזרי מעם ה׳ לא אמר מה׳ אלא מעם ה׳ שהוא ממי שהוא עם ה׳ הוא יעקב שדיוקן שלו עמו כנודע מרז"ל על פסוק השליך משמים ארץ וכו׳ ולמה לנחר בו מפני שהוא עושה שמים וארץ והוא מאמרם ז"ל על פסוק בורוך יעקב וכו׳ שאומר הב"ה עולמי עולמי מי ברוך יעקב נרוך יעקב יצרך (ג) משיבה רוח הקדש לויק לריך לעולמך כל יקן למוט רגלך וכו׳ על דרך הקודש עד פסוק (ח) ה׳ ישמור לאחוך מן העולם אלא תמות ככל האדם כי דוד מלך ישראל חי וקים ובוחך לעת קץ להיות מלך המשיח וזה כולל מעשה ועד עולם כי בכל יום אחה מעשה כי היום אם נקולו בשמעו כי ה׳ ישמור אלא יהיה דבר מעבר ביאחך מעשה ועד עולם אלא יבלר לפחות בעת הקץ׃

קכב (א) שיר
משעלות לדוד כו׳ ידוע ממאמרם ז"ל כי ב"ה אל מטה מכוון כנגד אל מעלה והקרבן הנעשה בשל מטה כנעשה בשל מעלה וכמאמר אלמה בתו׳ בנה בניתי בית זבול לך שבנוסת של מטה היה כבוזה גם של מעלה שבזבול והוא כי בכל שפע העליון נשפע בתחתון אחל"ב ליך יש חלקי על הארץ וכן ירושלים של מטה היא כנגד ירושלים של מעלה׃ ונבאר הבירור לאמר דוד הנה שאחתי במכיריס גדר בית המקדש שהעומד בבית המקדש של מטה כעומד בשל מעלה כנודע כי על כן מכוון כנגד של מעלה והנה בית ה׳ לא יקראי רק העליון הרוחני כתמיהת שלמה החמלם יש חלהים על הארץ ואמר הנה שמחתי בחומרי׳ לי על בית המקדש העתיד לו בימיו ליבנות בית ה׳ נלך כלומר כי לא נלבד נלך לתחתון כי אם לעליון שהוא בית השם הגדול של הויה כי מכוון התחתון כנגדו (ב) והנה מאמרם זה היו מוריס כי לא למעלה תחשב בעיניהם ירושלם רק ב"ה בלבד ולא כן הוא כי גם ירושלם של מטה היא כנגד ירושלם של מעלה ושפע שעריה ועלמה הרוחניים כנגד של מטה עד החשב העומד בשל מטה כעומד בשל מעלה על כן אח דוד כמדבר על לב ירושלם ויאמר לה עומדו היו רגלינו בשעריך ירושלם והוא בשוס לב כי ירחה כי בשני שעריס יעמדו רגליהם כח׳ אך הוא כלו׳ בעמדנו בח׳ שעריך למט׳ עמדנו בשני שעריך בשל מטה ובשל מעלה המכוון בגדו שהל"ב לא עמוד העומד בירושלם בשני שעריו כח׳ (ג) ופי׳ ואמר מה שאמרתי שעומדות היו רגלינו בשני שעריס כלח׳ הוא כי ירושלם הבנויה היא של מטה הבשמים העשויה ע"י בנין היא כאלו עיר שחברה לה היא ירושלם של מעלה המאוחדת ומכוונת בגדה כאלו שתיהן יחדו ע"כ העומד בז׳ שעריה הוא כאלו רגליו עומדו בשערי העליונה גם היא (ד) והעומד בירושלם כעומד בירושלים של מעלה וזהו שפס עלו שבטים כו׳ כי הלא יקשה כי מי לא ידע שבירושלם עלו שבטים ועוד חומרו שבטי יה מה ענין תוחרה זה לשבטים פה לא יאמר פפס בעיר שחברה לה היא העליונה פס עלו שבטים ברגלים בזהוח להרחות את פני ה׳ בהיותם בתחתונה ואת קחמה היא יהיו בשני עולמות כאחת למעה ולמעלה כי הלא פס שבטי יה שקדפס ה׳ בשתי חותיות אלו שבהם נברחו שני העולמות תחתון ועליון העה"נ בה"ל והעה"ב ביוד ע"כ אל תאמה על המלא בשני העולמו׳ כאחת ומי יעיד להם ליזרל שכך הוא שבחיותם בירושלם ובזית הקדש של מעה הוא בשל מעלה ופפס עלו שבטים בפניהם הנה עדות ליזרל שכך הוא להודות לפפס ה׳ והוא כי בי"ה כפהיו סומעים את פס המפורש יוצא מפי כ"נ היו מפתחוי׳ נפיסוד ידים ורגלים ולא היה המקום לך להם עם עמדם לפופים כמאמר התנא עומדי׳ לפופי׳ ומפתחוי׳ רווחים כי מקום שהיה מחויק ב׳ כפות רגלי כל לחד מחזיק לוחו שטוח על הארץ בפיסוד ידים ורגלים שתין זה בלי ספק רק כי שפע ירושלם וב"ה של מעלה הרוחניים היו פס לאחם כאלו פס עלו והרוחניות מתרחב כי הוא כאלו חופר לל התחתון ופס כן תין לך עדות ליזרל גדול מזה וזהו עדות ליזרל הוא בנוסח להודות ולהסתחוות לפפס ה׳ שהיה מוכיר כהן גדול ולא לאמר בהודות רק להודות לאמה שלא היה נרגש הדבר בהודאה והסתחויה לבד כי אם בשום לב לל מה שמקודש בסתוך היו מלומדים בעמידה בערך עם מה שבעת ההודאה ולזה לאמר להודות פשיטו לב לל מבפס בעמדם להודות עם ההודאה והוא עדות גמורה בלי ספק׃ (ה) כי שמה ישבו וכו׳ לומרת רוח הקדש בזה שאמרתי תבין מלאמר הכתוב ויסב שלמה על כפה ה׳ מה שתי אפשר לפשוע לך הוא כי שמה ישבו כפאות למשפט כי גם כפא משפט אפשר למטה היה מכוון כנגד כפא משפט שבירושלם של מעלה נמלאו כאלו שמה ישבו שני הכפאות כי שפע העליונה דנקה בשכנגדה למטה ופירש ואמר כפאות לבית דוד הוא ענין ויסב שלמה כו׳ וכיוצא בו מהרחוייס לבית דוד׃ (ו) שאלו שלום כו׳ כהתימו לספר בשבח ירושלים לשאת האומרים בית ה׳ נלך כאלו חין מעלה גם לירושלים אמר פס כן חיפה אפשר לח הוכרתם רק בית ה׳ שאלו שלום ירושלים גם היא ולח של בית המקדש לבדו כי גם שלמותה רב ונדולה לאלהים והנה ממאמרו זה היה מורה כי היה לריכה אליהם ישאלו שלומה מאתו יתברך על כן הפך פניו אליה ואמר כמדבר לה ישלו להניח כלומר מה שאמרתי יש אלו שלומך לח שאת לריכה אליהם כי פס תדרבת למען ייטב להם כי הלא יאהביך האוהלים שלומך כי בשלומך יהיה להם שלום (ז) כי הלא כאשר יהיה שלום בחילך שפס זה של שלום הוא בחילך שיהיה לך קומת אם הוא תהיה שלוה בארמנותיך ליזרל הדריס בה׃ (ח) משיבה רוח הקדש כאלו הוא יתב׳ המדבר ואמר הלא היקלת בכבוד הנדיקים שבנני הנקבלים אחי בייחם בשמחה ורעי בקיימם העולם שאני ברחתי אם כשוקפים עמי בברחה בקיימם אומו כי אמרת שיהלו שלום ירושלם לח שהיה לריכה אליהם כי אם כדי שבחיה בחילה יפפך להם שלום דע כי בהפוך הוא כי בגדולים לדיקים לפני ואחדבח אחי אומר לך ירושלים הבנויה שלמען אחי ורעי אדברה נא שלום בך׃ (ט) משיב דוד ואומר אחי תליתי הכבוד אל ירושלים והוא יתב׳ אלה בבוד ירושלים ביזרל והרחוי הוא שאבחנו נעשה אם שלנו ונאמר כי לך נתן הכבוד ולא כאמרנו שתלינו הכבוד בירושלים ולא כמו שהחשיבותינו בעוחותיך שתליח טוב ירושלם בשבילנו כי אם על כבודך נעשה העיקר כראוי ונאמר למען

בית ה׳ שבך ירושלים ואחר עשות העיקר מטעה זו וגם
להיותו יתברך אלהינו שהוא רמז לאמרנו
יתברך למען אחי ורעי הוא
מה שאבקשה
טוב לך׃

קכג שיר

קכג (א) **שיר** המעלות אליך נשאתי את עיני הישבי בשמים: כהנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם כעיני שפחה אל יד גברתה כן עינינו אל יהוה אלהינו עד שיחננו: חננו יהוה חננו כי רב שבענו בוז: רבת שבעה לה נפשנו הלעג השאננים הבוז לגאיונים:

קכד א **שיר** המעלות לדוד לולי יהוה שהיה לנו יאמר נא ישראל: לולי יהוה שהיה לנו בקום עלינו אדם: אזי חיים בלעונו בחרות אפם בנו: אזי המים שטפונו נחלה עבר על נפשנו: אזי עבר על נפשנו המים הזידונים: ברוך יהוה שלא נתננו טרף לשניהם: נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים הפח נשברו ואנחנו נמלטנו: עזרנו בשם יהוה עשה שמים וארץ:

קכה א **שיר** המעלות הבטחים ביהוה כהר ציון לא ימוט לעולם ישב

המעלות אליך נשאתי כו' הנה ידיה מרז"ל כי על כני הגלות ידבר וחשבה שעל הד' גליות ידבר שעל גלות בבל תמר אליך נשאתי את עיני והוא כי הנה בגלות בבל היו יודעים כי שבעים שנה היה גלותם בלבד לא היה עיקר כוונתם רק על עיקר שכינה שנסתלקה מעל הארון עם היות שתלוכלכה העולם ניחוח שהיה לו דירה בתחתונים ועל כן יתמרו בני הגלות בלשון תחנות אליך נשאתי את עיני היושבי בשמים כלו' שהייתי מצטער על היותך יושבי בשמים ולא בארץ ותמר ישבי כלו' בשבילי שנעשיתי עליות למרום (ב) ועל גלות מדי שנתכברו תכפי' ונעשה להמן תמר הנה כעיני עבדים אל יד' תלוכיהם היינו הזכרים כעיני שפחה אל יד גברתה היינו הנשים כן היו עיניהם אל ה' אלהינו כלו' כי עבדיך הכתנו ומוכרים וקונים קותנו ותם מדקדק לומרו עבדים לשון רבים ושפחה לשון יחיד ירמוז כי בגלות ההוא היו היהודים מגר אחד מתחנניים לה' ומשתר מתחננת לפני המלך בגוים ותמר כי הם היו כעבדים המתחננים אל יד אדוניהם יתברך והיה גם אחד המלך היתה נרחית כמתחננת לא היו יחזקוניה רק אל השכינה וכמתמרת ע"ל אל השכינה שנסתלקה ממנה לעקה אלי אל למה עזבתני חתו כעיני שפחה אל יד גברתה כן היו עיניה גם היה אליו יתברך ולא אל יד המלך ידשטורום כי הכל בידו יתברך

(ג) ועל היושבים בגלות יון תמר חננו כי רב שבענו בוז מהיונים שבעיר מלכתנו פשטו ידיהם בשמינו ובהיכל ה' (ד) ועל בני גלות החיל הזה תמר רבת שבעה לה נפשנו הלעג השאננים שמלעיגים על טלטולינו הבוז כלפי מעלה לנחיותים היו מלהיכים תלולה:

(א) או ידבר על הגלות הזה תמר נר ואורך והנה ידוע כי גם אלה זה שכינה מכותל מערבי עיקר שכינה נסתלקה למעלה ועל הפחיה ההיא שנסתלקה אמרו מתוויר שכינתו לציון וזה יתמר גם כי לא זה שכינה מפה עם כל זה תלוך נשאתי את עיני אל השכינה היושבי בשמים היא תמר עלתה (ב) והנה בין נויותינו שהם רגים בין נפשותינו שבלן תחת כל"ח שבעים נפש ואם ושם כי נפשות ישראל מעולם היחידות יוצאנו תחת הכל שוקקים ועל הגופים תמ' אל ה' כי להעבד זכותם נרמיים מדק רחמים ועל אל' שפחה אל יד גברתה תמר תלוכיהם היא שכינה שמתנה הוצבו ואומרו יד ולא תמר אל מרומיהם ואל גברתה יכוין ח' מפני דברים שעתה בקרב הגוים אמו נזונים מיד השר שלהם ומקוטים ליתן מיד אלהיהם כשפר היינו בחמורה אמו יתברך אז יהיה עינין ספר הזוהר על פסוק נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל כי בהרבן ראשון קמה ושבה מלכיה אל בית שני אך בגלות שני הלא לא תוסיף קום מעלמה עד יתן לה ה' יד ויקימנה בעצמו וז"ח אל יד שתחזקנה יתן לנו יד להקימנו (ג) ועל מה שנקרא הגופים אמ' ה' כעיני עבדים תמר חננו ה' ועל הפחיה ההיא תמר חננו כי רב שבענו בוז חלק הגופים מלויבינו (ד) ועל בחינת נפשנו שהיה כחלה לא הרגישה לעני שתשעבדים תמר תרבה רבת שבעה נפשנו יותר מהגופים כי לה פי שנים ח' הלעג השאננים שילעיגו על עם ה' שנית הבוז לנחיותים הם שרי האומות ויחיליו למעלה מה שנית השניה הזו את לגופים:

קכד (א) **שיר** המעלות לדוד לולי וכו' ידבר על הד' גליות כחלו רוח הקדש תומר ליסרחל זמן הגאולה מתרגן בית רחמן והוא כי תמרו רבותינו ז"ל שבשעה ירמיה התה זכות תבות ותומרת רוח הקדש ליסרחל לולי ה' שהיה לנו רחוי יזמר נא ישראל כלומר עתה שכבר תמה זכות תבות חו מעין זה נתמה שתמרו ז"ל על פסוק ויפקד ה' על הרעה ויביאה עליהו כי נדיק ה' הקצו וכי תעוש נדיק ה' הניח הרעה עליהו חלח עשק והקדיש גלות יכניה י"ח שנה לתניין ומשפחת כדי שלח יתקיים בנו כי חצוד מחבדון וזה יתמר לולי ה' שהיה לנו להקדים יתמר נא ישראל כי לח היה לנו זכות תבות כי

ישב: ג ירוּשָׁלַ֗͏ִם הָרִ֥ים סָ֝בִ֗יב לָ֣הּ וַיהוָ֣ה סָ֭בִיב
לְעַמּ֑וֹ מֵ֝עַתָּ֗ה וְעַד־עוֹלָֽם: ג כִּ֤י לֹא֙ יָנ֣וּחַ שֵׁ֣בֶט
הָרֶ֔שַׁע עַל֙ גּוֹרָ֣ל הַצַּדִּיקִ֔ים לְמַ֣עַן לֹא־יִשְׁלְח֥וּ
הַצַּדִּיקִ֖ים בְּעַוְלָתָ֣ה יְדֵיהֶֽם: ד הֵיטִ֣יבָה יְהוָ֣ה
לַטּוֹבִ֑ים וְלִישָׁרִ֥ים בִּלְבּוֹתָֽם: ה וְהַמַּטִּ֥ים
עֲקַלְקַלּוֹתָ֗ם יוֹלִיכֵ֣ם יְ֭הוָה אֶת־פֹּעֲלֵ֣י הָאָ֑וֶן שָׁל֥וֹם
עַל־יִשְׂרָאֵֽל:

קכו א **שִׁיר** הַמַּֽעֲל֑וֹת בְּשׁ֤וּב יְ֭הוָה אֶת־
שִׁיבַ֣ת צִיּ֑וֹן הָ֝יִ֗ינוּ כְּחֹלְמִֽים:
ב אָ֤ז יִמָּלֵ֣א שְׂח֣וֹק פִּ֭ינוּ וּלְשׁוֹנֵ֣נוּ רִנָּ֑ה אָ֤ז יֹ֥אמְרוּ
בַגּוֹיִ֗ם הִגְדִּ֣יל יְ֭הוָה לַעֲשׂ֣וֹת עִם־אֵ֑לֶּה: ג הִגְדִּ֣יל
יְ֭הוָה לַעֲשׂ֣וֹת עִמָּ֑נוּ הָיִ֥ינוּ שְׂמֵחִֽים: ד שׁוּבָ֣ה
יְ֭הוָה אֶת־שבותנו כַּאֲפִיקִ֣ים בַּנֶּֽגֶב: ה הַזֹּרְעִ֥ים
בְּדִמְעָ֑ה בְּרִנָּ֥ה יִקְצֹֽרוּ: ו הָ֭לוֹךְ יֵלֵ֣ךְ וּבָכֹ֗ה נֹשֵׂ֣א
מֶ֭שֶׁךְ הַזָּרַ֑ע בֹּ֤א יָבֹ֖א בְּרִנָּ֣ה נֹשֵׂ֣א אֲלֻמֹּתָֽיו:

קכז א **שִׁיר** הַמַּֽעֲל֑וֹת לִשְׁלֹמֹ֗ה אִם־יְהוָ֤ה
לֹא־יִבְנֶ֣ה בַ֭יִת שָׁ֣וְא עָמְל֑וּ
בּ֤וֹנָיו בּ֖וֹ אִם־יְהוָ֣ה לֹא־יִשְׁמָר־עִ֥יר שָׁ֝֗וְא שָׁקַ֥ד
שׁוֹמֵֽר: ב שָׁ֭וְא לָכֶ֣ם מַשְׁכִּימֵי־קוּם מְאַחֲרֵי־
שֶׁ֑בֶת אֹכְלֵ֖י לֶ֣חֶם הָעֲצַבִּ֑ים כֵּ֥ן יִתֵּ֖ן לִֽידִידוֹ שֵׁנָֽא:
ג הִנֵּ֤ה נַחֲלַ֣ת יְ֭הוָה בָּנִ֑ים שָׂכָ֖ר פְּרִ֣י הַבָּֽטֶן:

כחצים

מלחק לומר להם מוה לכי מלחק שמי שקייס פסוק על הר ציון שמשם שועלים הלכו בו יקייס הנחמה וזה יאמר הבוטחים בה' כמו הר ציון שמתקייס רעתה שמועלים הלכו בו וזה בטוח שבהתקייס זה יתקייס שוה' לעולם יסב בו כך יהיה לבוטחים בה' שכמו שמתקייס נהם נרת הגלות יתקיים עליהם מקרא שכתוב וה' עליהם ירחה (ב) וחל ירך לנבכם על תורך הגלות ותמיד מדת הדין מתוחה חל תחמרו בלבבכם וחס ים ה' לתמו למה מלחתנו כל ואת ותהרהרו כי חולי עוד לתקבם חלילה דעו לוקה כי כחסר יחוסלם הרים קנועים סביב לה בין בחרבנה בין בייסוב כך וה' הוא ובית דינו סביב לעמו כלומר שחפילו בהיותו הוא ובית דינו שהוא לוקח בומן הדין והגלות הוא סביב לעמו כו' עד כה דברה רוח הקדש (ג) משיב דוד ואומר הנה ידעתי ה' כי שלמת שבט הרשע לא יניח שהיה מניחת התמרה בלי בא לוגו לוקח למען לא ישלחו הלדיקים בעולתה יהיהם ברחוקם שהם לדיקים ורע להם (ד) לכן לבלתי תניחו לדיקים הטיבה ה' לטובי' הם ישרל פיהיו לדיקי' שתטיב להם ובשובך לת שיבת ציון שלא תטיה משיב לת שיבת ישרחל כמחמרך הבוטחים בה' כהר ציון שמוכרת הוא כי לא תלדק שיבת ציון להיות בה נגיש [illegible] בה כי הלא לא יניח שבט הרשע על נורל הלדיקים הוא ציון שלא ודחי שלעמך ישרחל כלם לדיקים תהיה לוך ירחתי היא כי ברחוקם לדיק ורע לו יהרהרו חלילה ויחטו על לדקתם וירשיעו והוא למען לא ישלחו הלדיקי' בעולתה יהיהם על כן הטיבה ה' לטובים כו' וזה לא יהרהרו ולא ישלחו בעולתה יהיהם: (ה) והמטים עקלקלותם יוליכם כו' הל"ל תוליכם ה' למוכח לחומרו הטיבה לוך יהיה שעונה רוח הקדש תלבריה ולחומרת לוך תחמר הטיבה ה' לטובים ולישרים בלבותם ומה תעשה מהמטים עקלקלותם הלבותם שעקלקלותם בלבם ומטים חותם בפיהם מטים הדברים והעקלקלות להרחוק כי ישרים הם ויחטו לדיקים בחשבם שחוכם כבדם וירחו שה' סירחה ללבב לת ייטיב להם ויטעו הלדיקים ויהרהרו ומה הועילה תקנתך משיב לה דוד ויליכ' ה' חת פועלי החון שירחיקם ה' מחת הלדיקים וילון עם פועלי החון שהם יכירו תוכיחם שהם לומטותם וזה יהיה שלום על ישרחל שחפילו חלו המטים עקלקלותם יבושו מהתגלות רעתם ויתקנו עלמם והחרים ילמדו מהם ויהיה שלום על ישרחל:

קכו (א) **שיר** המעלות בשוב ה' וכו' הנה תמרו רז"ל על פסוק גדול יהיה כבוד הבית הזה החחרון מן הרחשון השני לת יחמר חלת החחרון הוי על השליטי הוא מדבר לומ' כי השני חדרבה גרע מהרחשון כמודע שחסרו ה' דברי' גדולי' וכן חסר רחו הבית הרחשון והחריכו ימים ורחו השני גדלה בכייתם על שחוק חסר לת רחו הרחשון וזה יחמר בעני הגלות החיל הזה הנה בשוב ה' לת שבות ציון בנין בית שני היינו כחולמי' כי כחסר יחלום החולם שים לו טובה ושמח בחלומו ונהקילו חינהו רוחה במה לשמוח כך היה לנו נרחה טובה גדולה ולת כן היה לפי החמת כי לת היתה שמח בשום דבר לת יותר כפשוטו כי ערך יתרון הרחשון היה נרחה לנו כחלו היה זה חלום שיתרון הרחשון על זה היה כיתרון טובה שהיה בהקיץ על טובה שהדם רוחה בחלום כי העדר החמשה דברים היה חסרון רב מחד (ב) חך חז שהוא בגאולה העתידה יגדל הטוב עד נדר כי ימלת שחוק פינו כו' ושוח כי דרך הממלת שחוק פיו שנמתחות שפתיו לחנה ולחה ולת יוכל לרנן כי לת יוכל לחמוך חותיות הדבור לחמר כי כ"כ יהיה שפע חסר יערה עלינו ממרום רב טוב שחפילו החבריו הנשמעי' יאמרו בהורחת השמחה לבני הפכים כחחד כי ימלת שחוק פינו ולשוננו רנה כי הלא הפלגת הטובה תניע עד גדר שהו יחמרו בגויים כו' והוא כי הנה דרך חסר לת רחו טובה וגדולה גדולה כי נבנה להם חיזו גדולה יקריה על חסר היה להם ישמחו

מחד חך הסבר בהנדלו בטובה ומלכות רב ועלום שנריך לשישמחו על גדולה שהבת חליהם שתהיה מופלנת הרבה שהנדל בעיניהם על מה שהיה להם מתחלה: ונבת חל הענין והוא כי חלו בני ישרחל שלת רחינו טובה ותה גם בני הגלות החיל הזה הסותים במורכי יין קר עלה ימים חין מספר חך מעלה נלתי גדולה תופלנ בעיניהו חך נעיני הגויים חסר נדלה שרבת מלכותם הרבה לת תנדל בעיניהם כי חם הפלנת גדולת מלכות וטובה מרובה חמר כי חו יחמרו הגויים בהתמהם על גדולתנו העתידה הנה חם מה שהנדיל ה' לעשות עם חלה היהודים שלת רחו טובה ומעלה (ג) היה מנדיל ה' לעשות עמנו שהנקנדלנו בעולם גדולה היינו שמחים כי עם שתמיד גדולה מלכותנו יהיה סיעור מה שהנדיל ה' עם חלה גדולה מחד על כל מה שהיה לנו ומה גם עתה לחלנו שלת רחו טובה שתנדל בעיניהם ושישמחו על המעלה העלומה הוחת עד חין קץ: (ד) שובה ה' כו' הנה ידענו כי גדולה תהיה טובתנו חך נחלה שלת תהיה לחט מעט מעט עד הניע חל הנדולה כי חם נבת לחת כי טובה ה' לת שניתנו כחפיקים בנגב שמהיות מקום נגוב וינע נחל נחם סיעבה בו חפיקים שהוח מן הקנה חל הקנה כחחת (ה) משיבה רוח הקדש ותומרת כך יהיה כי הזורעים בדמעה לחרי זריעתם יקנורו בכלותם לזרעו (ו) כי הלוך ילך ובכה נשח משך הזרע בחא יבח ברנה נשח חלמותיו: משחר הזרע בחא יבח ברנה נשח חלמותיו: כחשר יזרע חדם כן יקלור בלבבו ובחורתו משם בח ינח מיד ברנה ובשוב נושח חלומותיו מחסר זרע בלבבו שהוח יותר משחלבכם:

קכז (א) **שיר** המעלות לשלמה כו' לכח חל הענין נקדים כי הנה חין הבי' השלישי התקו' דומה לשני הנראים שעברו כי השלישי יהיה רוחני מעשה שמים מה שחין כן הרחשוני' ועוד כי הנה מזו נבנה שנית הרחשון נודע שעתיד ליחרב כי על כן מזו נבה שלמה מקום לנמו זו החרון כמ"ש ויתן יהושיהו חת החרון חל הבית חשר בנה שלמה ומה שחין כן הבית השני שהיה גרוע מהרחשון וחפילו כשנבנה היה בעבר נדול מחנר' תויבים חני' מחויקים ברחמים כו' ונבח חל הענין לומר שלמה שם ה' לת יבנה בית כחסר הוא הבית השלישי שיבנהו ה' בעלמו שוח עמלו בויו זו בפעם הרחשונה ודקדק בחומרו בויו כמחמרס"ל והבית חסר בנה שלמה לת נחמר חלת והבית בהבמותו שהכל היו מסייעין למלחכת מלכו של עולם חפילו רחוות ועל כלם יחמר בויו ועל הבית השני חמר שם ה' לת יסמור עיר שוח שקד סומר שהיה להם הלילה משמר והיום מלחכה כלומר שחין העיקר חלת השלישי (ב) וחוי לכם הדריוק שבשבילכם מתחחר עושים עיקר מהבלי העולם ומניחים חיי עולם על חיי שעה והוח שוח לכם משכימי קום כו' לומר לשוח ובלי תועלת הוח לכם היותכם משכימי קום וכלותם היום מחחרי שבת על עסקי העולם הזה ונם למזונותיכם חתם מפסידי' שחתם חוכלי לחם של העלבים ועניים בעשר מלכות קודם שתחזקו לחם ולת היעלתם בחיי עולם והייתם חוכלים לחם בלי עלב ועניות כי יהי פסת בר בחרץ כמחמר שלמה עלמו החומר יהי פסת בר בחרץ וכו' והנה בעשותכם כן שתתם משכימי קום יהיו סנה שיתן לידידו הוא מלך האשית סיעה שלת יעורהוהו לבת חליכם כי חם יניחהו כיתן מחחר לבת הרבה: (ג) הנה נחלת ה' בנים כו' הלח חמרתי כי שוח למשכימי קום על קנייני העולם הזה והלח יוכל חיש לדבר מה יעשה החדם הסם כל עסקו בתורה ומלות ויחסר לחתו וחיה פירות מעשיו בעולם הזה לזה חמר הנה נחלת ה' בנים שלת יעלר מהנדיל בניס חסר הוא חייב להוליד הסן כן ובח שלת יפסיד הוא יתברך זה ממנו וזה בתורת נחלה לך בתורת שכר על פירות מעשיו בעולם הזה הוא היות לו נס כן פרי הבטן נוסף על מה שהוא חייב כלומר לך לת יחוייב יותן לו עושר וכבוס בעולם הזה פירות מעשיו והוא עיקר לתיתי שהם לת

כן היה פירוש תורת ר' חנינא בן דוסא ור' אלעזר בן פדת ורבה בר נחמני ורבים כהמה והוא הכתוב מגלגו על מאמרם ז"ל כל זמנו שאכל מלוה אכל כמנד הפסדה כו' ואם עשית כן תהנה בעה"ז ותכון לע"ה שהוא כי לא תקוה על כסרוך שתכון בעה"ז בעושר וכבסים כ"ל תהנה שהוא בנים תבטיחך בעה"ז לך ותכון באושר בעה"ב לך לא יחויב התחטנות בעה"ז אלו מעשין זה הנה נחלת ה' הוא בנים מי שכל בניו וכריס ואשר הן כלם וכרים גם כן שכר הוא היות לו פרי הבטן:

(ד) כחצים ביד גבור וכו' הנה דרך גבורים נופלי רומי' קשת כי יפגעו בו אנשי מלחמתו כי טרם יקרב אליהם יאלח ירו אל הנפתח ויקח אלשה או ד' חצים ויתן אותם בידו בין אצבעותיו שיהיו מוכנים לירות או אחר זו בתכיפו' כל ימהר להתחמם בין ח"ת לחבירתה עד יקח אחריה מתוך הכפה והנה אלו שבידו יקשדו ליחד כי יורה אותם מיד אל הבחים רחמנה מחויבים לפניו לך אחרי כן הנותרים תוך הנפתח יפזרו למאמר' הם בעוני הקיו' יותר מאשר בחצים שבידו: וכבר אל הענין והוא כי אחרי אומרו שלח החצים בכשרותו שיעשיר בעולם הזה כי אם יבעט שיבוה בבנים בלבד אמר גם זה חיבו בעוה בעצם בבני הבעורים כי הלא כחצים ביד גבור אשר מכין ושם אותם בידו לירות אותם מיד נגד חויבו שברחות חויב אחד יורה הא' וכן בשני ובשלישי כן הם בני הבעורים אשר יתעקדו למות כל אחד באחד מעמות בעוריו אשר לא יעדרו (ה) מה שאין כן בבני הזקנה אחר שהשם כח יגרו מלחטא שיהיה בעוה הקיום כחצים שבאשפה האת קיימים יותר ולכן אשרי הגבר גדר בילדו מבעוריו שלא יהיו מוכנים בניו ליחד בבעורים כחצים שביד הגבור כי אם שאלת את אשפתו מהם כי אין צריך לומר שלא יחותו בעין הבוזה כי אם שנם לא יבושו הבנים כי ידברו את אויבים בשערים שיתבעו עולם בשער לה' כי לא יוכלו להזכיר להם עון אבותם כי אינם כי אם יהיה כמ"ש ז"ל ע"פ ותפקדת בנים אבותם כי החבית עשרה לבנים שיתבבדו בהם:

קכח (א) **שיר** המעלות אשרי וכו' הנה יש ירח את ה' על עניותם שבידו מפני העושר ויש ירח כאשר יעקב שעם היותו גדיק גאור והבטיחו ה' היה ירח שמא חטא שוגג והוא לא ידע ועל כוג זה אמר אשרי כל ירח ה' אותו שהוא מן הכוג הזני שהוא עם היותו הולך בדרכיו (ב) אמר עוולת תופר האמיתי על ע"ה האמור בשאר עוד לו גם בעה"ז והם ג' מיני הכלאו' בני חיי ומזוני אשר המה כללו טובות העה"ז והיחל לבאשר ואמר על מזוני יגיע כפך כי תאכל שלא תצטרך לגולת ולא רבוי הון כי מרבה נכסים מרבה דאגה ושמא תאמר מה יתרון לאדם שיהנה מיגיעו והלא אם הוא הולך בדרכיו ית' כאמור בתורה ואמנות ואתה בכך אם יצטרכוהו גולגו ויהיה כיעשכר וגולגו וכשמעון אחי עיריה לו"ח הנה כאשר יגיע כפיך כי תאכל ויכפל טובך כי מלבד שופרך כי אשריך גם קרויה שיהיה הטוב לך לבדך ולא שיעול וולתך המפרנם תוכך חלק עמך על שהכיתך ללמוד והכן וטוב לך כי אשר היה רלוי לתת לך על לימודך והרלוי לתת למפרנם תוכך הכל יהיה לך (ג) ועל בני לאמר תאמך כו' והוא בשום לב אל הנקד הלל"ך בשנו"ל ולא בחיר"ק כמשפטה אך יכוין לומר כי לאה שאתה ירח ה' ההולך בדרכיו יתחבר עם יה עמך ואשרך כי על כן יש לך יו"ד ובה ה"ת שהוא יו"ד שנאים וה"ת שנחשה והיו ג' שופטין להצלית ההולדה וזה רמז הסנו"ל וזה בשלשה דברים הכוללים כל שלימות תופר הוכה לבנים האחד הרבוי בשני שלא יהיה תולד וקופר קנתם הג' שיהיו צדיקים ומורי הוראות ביסראל על האחד אמר תצטרך כנפן פוריה שהוא כמו שאמרו על כרעי עין נדי שבשיפים פירות שבעה פעמים בשנה שבהיות ענבים בנפן הבושלים כל צרכם יש בה תופר עבה קרוב להתבשל ויש תופר קטן ממנו ויש יותר דק וכן על דרך זה עד היות הסוף הקטון שבכולם שמדר דק ככה יהיו לך בנים נהלים ועמהם גם בלתי גדולים כהם וקטנים וקטני קטנים עד יונקים ואשר בנפן המלאה ורמו בשומרו פוריה על שם יה הרמוז בשגול כי ממנו תוצאות הברכה האמורה ועל הפנית אמר בירכתי ניוך שלא תקבור אהם כי אם שיהיו ירכתי ניוך מלאים אהם

ועל הנ' אמר בניך כשתילי זתים ע' שהוא שיהיו מורי הוראות ביסראל שידמו לשתילי זתים שאשולים בשדה ומאיר תופרם בכל עיר ומדינה כן יהיו בניך עומד אשולים ומשודדים סביב לשולחנך ואחר הוראותם מאיר בכל מוסדותם של יסראל:

(ד) הנה כי כן כו' לאמר הנה כי נזר זה שאמרנו עד כה שהוא בני ומוזני על הדרך האמור רלוי יבוך בו גבר יראי ה' אתם גם שלא יהיה מהגדר שדברתי בו עד כה לעזכת שהוא יראת את ה' עם היותו הולך בדרכיו שהוא נדר הניעו יעקב (ה)

כך מה שאעדיף לך ההולך בדרכיו שאני מדבר בך לעזכת המתחנן לפני ה' שהוא שיהיה לך בנים בעלי תורה ויראה שיהיו מורי הוראות בישראל שידמו לשתילי זתים ע' שהוא שיהיו מורי הוראות ביסראל שידמו לשתילי זתים שאשולים בשדה ומאיר תופרם בכל עיר ומדינה כן יהיו בניך עומד אשולים ומשודדים סביב לשולחנך ואחר הוראותם מאיר בכל מוסדותם של יסראל:

(ד) הנה כי כן כו' לאמר הנה כי נזר זה שאמרנו עד כה שהוא בני ומוזני על הדרך האמור רלוי יבוך בו גבר יראי ה' אתם גם שלא יהיה מהגדר שדברתי בו עד כה לעזכת שהוא יראת את ה' עם היותו הולך בדרכיו שהוא נדר הניעו יעקב (ה)

כך מה שאעדיף לך ההולך בדרכיו שאני מדבר בך לעזכת המתחנן לפני ה' שהוא שיהיה לך בנים בעלי תורה ויראה שיהיו מורי הוראות ביסראל שידמו לשתילי זתים שאשולים בשדה ומאיר תופרם בכל עיר ומדינה כן יהיו בניך עומד אשולים ומשודדים סביב לשולחנך ואחר הוראותם מאיר בכל מוסדותם של יסראל:

(ד) הנה כי כן כו' לאמר הנה כי נזר זה שאמרנו עד כה שהוא בני ומוזני על הדרך האמור רלוי יבוך בו גבר יראי ה' אתם גם שלא יהיה מהגדר שדברתי בו עד כה לעזכת שהוא יראת את ה' עם היותו הולך בדרכיו שהוא נדר הניעו יעקב (ה)

כך מה שאעדיף לך ההולך בדרכיו שאני מדבר בך לעזכת המתחנן לפני ה' שהוא שיהיה לך בנים בעלי תורה ויראה שיהיו מורי הוראות ביסראל שידמו לשתילי זתים שאשולים בשדה ומאיר תופרם בכל עיר ומדינה כן יהיו בניך עומד אשולים ומשודדים סביב לשולחנך ואחר הוראותם מאיר בכל מוסדותם של יסראל:

(ד) הנה כי כן כו' לאמר הנה כי נזר זה שאמרנו עד כה שהוא בני ומוזני על הדרך האמור רלוי יבוך בו גבר יראי ה' אתם גם שלא יהיה מהגדר שדברתי בו עד כה לעזכת שהוא יראת את ה' עם היותו הולך בדרכיו שהוא נדר הניעו יעקב (ה)

ר כַּחִצִּים בְּיַד־גִּבּוֹר כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים: ה אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר מִלֵּא אֶת־אַשְׁפָּתוֹ מֵהֶם לֹא־יֵבֹשׁוּ כִּי יְדַבְּרוּ אֶת־אוֹיְבִים בַּשָּׁעַר:

קכח א **שִׁיר** הַמַּעֲלוֹת אַשְׁרֵי כָּל־יְרֵא יְהוָה הַהֹלֵךְ בִּדְרָכָיו: ב יְגִיעַ כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכֵל אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ: ג אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פֹּרִיָּה בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶךָ בָּנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים סָבִיב לְשֻׁלְחָנֶךָ: ד הִנֵּה כִי־כֵן יְבֹרַךְ גָּבֶר יְרֵא יְהוָה: ה יְבָרֶכְךָ יְהוָה מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְּטוּב יְרוּשָׁלִָם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: ו וּרְאֵה־בָנִים לִבָּנֶיךָ שָׁלוֹם עַל־יִשְׂרָאֵל:

קכט א **שִׁיר** הַמַּעֲלוֹת רַבַּת צְרָרוּנִי מִנְּעוּרַי יֹאמַר־נָא יִשְׂרָאֵל: ב רַבַּת צְרָרוּנִי מִנְּעוּרַי גַּם לֹא־יָכְלוּ לִי: ג עַל־

גבי

קכח (א) **שיר** המעלות אשרי וכו' הנה יש ירח את ה' על עניותם שבידו מפני העושר ויש ירח כאשר יעקב שעם היותו צדיק גאור והבטיחו ה' היה ירח שמא חטא שוגג והוא לא ידע ועל כוג זה אמר אשרי כל ירח ה' אותו שהוא מן הכוג הזני שהוא עם היותו הולך בדרכיו (ב) אמר עוולת תופר האמיתי על ע"ה האמור בשאר עוד לו גם בעה"ז והם ג' מיני הכלאו' בני חיי ומזוני אשר המה כללו טובות העה"ז והיחל לבאשר וחמר על מזוני יגיע כפך כי תאכל שלא תצטרך לגולת ולא רבוי הון כי מרבה נכסים מרבה דאגה ושמא תאמר מה יתרון לאדם שיהנה מיגיעו והלא אם הוא הולך בדרכיו ית' כאמור בתורה ואמנות ואתה בכך אם יצטרכוהו גולגו ויהיה כיעשכר וגולגו וכפעמיון אחי עיריה לו"ח הנה כאשר יגיע כפיך כי תאכל ויכפל טובך כי מלבד שופרך כי אשריך גם קרויה שיהיה הטוב לך לבדך ולא שיעול וולתך המפרנם תוכך חלק עמך על שהכיתך ללמוד והכן וטוב לך כי אשר היה רלוי לתת לך על לימודך והרלוי לתת למפרנם תוכך הכל יהיה לך (ג) ועל בני לאמר תאמך כו' והוא בשום לב אל הנקד הלל"ך בשנו"ל ולא בחיר"ק כמשפטה אך יכוין לומר כי לאה שאתה ירח ה' ההולך בדרכיו יתחבר עם יה עמך ואשרך כי על כן יש לך יו"ד ובה ה"ת שהוא יו"ד שנאים וה"ת שנחשה והיו ג' שופטין להצלית ההולדה וזה רמז הסנו"ל וזה בשלשה דברים הכוללים כל שלימות תופר הוכה לבנים האחד הרבוי בשני שלא יהיה תולד וקופר קנתם הג' שיהיו מורי הוראות ביסראל על האחד אמר תצטרך כנפן פוריה שהוא כמו שאמרו על כרעי עין נדי שבשיפים פירות שבעה פעמים בשנה שבהיות ענבים בנפן הבושלים כל צרכם יש בה תופר עבה קרוב להתבשל ויש תופר קטן ממנו ויש יותר דק וכן על דרך זה עד היות הסוף הקטון שבכולם שמדר דק ככה יהיו לך בנים נהלים ועמהם גם בלתי גדולים כהם וקטנים וקטני קטנים עד יונקים ואשר בנפן המלאה ורמו בשומרו פוריה על שם יה הרמוז בשגול כי ממנו תוצאות הברכה האמורה ועל הפנית אמר בירכתי ניוך שלא תקבור אהם כי אם שיהיו ירכתי ניוך מלאים אהם

נְבִי חַרְשׁוּ חֹרְשִׁים הַאֲרִיכוּ לְמַעֲנוֹתָם : ד יְהוָה
צַדִּיק קִצֵּץ עֲבוֹת רְשָׁעִים : ה יֵבֹשׁוּ וְיִסֹּגוּ אָחוֹר
כָּל שֹׂנְאֵי צִיּוֹן : ו יִהְיוּ כַּחֲצִיר גַּגוֹת שֶׁקָּדְמַת
שָׁלַף יָבֵשׁ : ז שֶׁלֹּא מָלֵא כַפּוֹ קוֹצֵר וְחִצְנוֹ
מְעַמֵּר : ח וְלֹא אָמְרוּ ׀ הָעֹבְרִים בִּרְכַּת יְהוָה
אֲלֵיכֶם בֵּרַכְנוּ אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְהוָה :

קל

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ
יְהוָה : ב אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלִי
תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי : ג אִם־
עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר־יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד : ד כִּי־עִמְּךָ
הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא : ה קִוִּיתִי יְהוָה קִוְּתָה
נַפְשִׁי

גבי חרשו חורשים האריכו למענותם : ד יהוה
צדיק קצץ עבות רשעים : ה יבשו ויסגו אחור
כל שנאי ציון : ו יהיו כחציר גגות שקדמת
שלף יבש : ז שלא מלא כפו קוצר וחצנו
מעמר : ח ולא אמרו ׀ העברים ברכת יהוה
אליכם ברכנו אתכם בשם יהוה :

קל

א שיר המעלות ממעמקים קראתיך
יהוה : ב אדני שמעה בקולי
תהיינה אזניך קשבות לקול תחנוני : ג אם־
עונות תשמר־יה אדני מי יעמוד : ד כי־עמך
הסליחה למען תורא : ה קויתי יהוה קותה
נפשי

נבואת ונכבשים וכך קלקל נתנחם שלין צריך לומר שלח יכלו לגלות רעה
דמקדש כי אם גם לו לא יכלו ואהו גם לח יכלו לי (ג) וכך על הר' הלג
המר לי מחד כי על נבי שהוא נבהותי שהוא ליון חרבו חורבים כי בחרבן
בית שני נהקיים ליון שהה תחרב על ידי טורטוסרופוס ואהו על נבי כו'
כלומר כי על זה דוה לבבו מה שלח וכו' (ר) ומי שהרלה ברחמונים
ירחה בחרבונים כי ה' לדיק קלץ עבות רשעים נבוכדנלאר המן הנטיוכוס
טיטום (ה) גם עתה תחת מה שליון שהה נחרב לח בלבד החורבים כי אם גם יאושו כו' כל שוכלי ליון
והוא ענין מלמר רשב"י על פסוק חשר יגבהו על ירושלם חשר יגבהו
היה לריך לומר חלח מלמד שכל חשר לגבהו על ירושל' והילרו לח ישרחל
ומתו מיתת עלמם יקימם ה' ויביחם ליקם מהם ואז יבושו כל השוכלים
גם שלח היו מהחורבים רק שוכלים בלבד מחשר ירחו הנעשה בהם (ו)
ולחר שיאושו לח יכלו ריקם כי אם יהיו כחליר נגוח שעל ידי המטר לומת
חליר ובהעדר המטר טרם יגלוט

שיעור שהיה גדל ייבש כך טרם הגיעה עד גדל שיעור קומתם ייבשו (ז) וזהו להם תחת בזוסם מדה כנגד מדה שרחו שלח מלח כו' (ח) והעבריס להזהיר שוכלי ליון לח חמרו ברכת וכו' ככתוב בדרך
הקודש שהין לריך לומר שלח לחמרו יברככם ה' כי אם חפילו ברכת ה'
עליכם לח חמרו חפי' חחר שהקדמנו להם שלום וחמרנו להם ברכנו
חתכם בשם ה' לח השיבו ברכת ה' חליכם :

קל

(א) שיר המעלות ממעמקים וכו' חומרים ישרחל
בגלות החיל הזה בהכניד לרת הגלות
עמוק עמוק לח בלבד הלדקתי עלי הדין כי אם גם ייחסקתיו לרחמים
ולח למדת הדין וזהו קרחתיך ה' מתנהג עמי ברחמים ולח קרחתיך
סם דין וזו התחלת תפוזה (ב) לכן חדוני שחת מדת דין חל תקטרג
עלי אם לבי קולי לח ככבע בשלימות התפוזה מבשלות הגלות רק
שמעה בקולי חל קול הדברים וחל תביט חל לבבי אם עדיין לח שלם הוא
ואם לח תסניק קרייתה ותלטרך גם לתחנוני גם בהם תעשה כן תהיינה
חוכך קשובות לקול תחנוני גם שתין הפנימי שלם בתפוזה הרחויה :
(א) או יחמר בפוס לב חל סם ההדמות דהומרו חדוני שמעה שים
גו וי"ו מה שתין כן בפוס סם חדמות וגם בהומרו שמעה
בה"ח ולח חמר שמע והוא מתעתקים ברחותי עלמי בעמקי לרת גלותי
קרחתיך ה' שהוא ה' שלם בל' חותיותיו כלו' כבר רחוי הקרת ה' שלם
(ב) כי עתה רחוי תנקוס הנקמה המקוות ותוסיעני והו הדני שהוא
הסופט החרץ והעתיד ללבוש הנקמה ויהוה הוי"ו והה"ל ושמעה בקולי
ללבוש נקס להשלים הסם וההוי"ו שבסם זה וה"ל שבשמעה שהוא
שיושלם הסם בהנקס מעמלק וחס להיה מגדר חשר טרם יקרחו וחני
חענה חל נח תמנע מלהקשיב קול תחנוני בחמור כי לחר שכבר עניתני
ברלונך מה לורך להקשיב דברי כי הלא בוחת חדע כי חפלת בי שחשמיע
בשמוע חת דברי מחהבתך לי כענין פסוק תחות לבו נתת לו וחרשת
שפתיו בל מנעת מלה והוא מחמרו על פסוק פרש יקרחו וחני חענה
עוד הם מדברים וחני חשמע שלחר ס' זעקה והסכימתי עשות נקשתו
הם עוד הם מדברים בתפלה וחני חשמע זה יהמר שחעה בקולי וחס
כבר עניתיני טרם הקרת חו בהשמיעני קול ובחתי לחר כך להרנו' תחנוני
גם חותם תהיינה חזכך קשובות לקול תחנוני (ג) כי הם עיוות
תשמור הנה הבא להזכר לח יושלם ויהיה יה בלבד ועוד טעמה לבלתי
שמור עוונות והיה לחדני כלומר להה שם חדנות העומד שלחי כניכול
מגלות לקום מהיותו סוכת דוד המופלת מי יעמוד כי כניכול יהיה עכוד
גם לך מלקום כחותו שלחי מקוה לקום כמד"ח מי יקום יעקב וחומר קום
נקופת ישרחל וזה חמר מי יעמוד לרחמו על סוכת דוד המופלת כלומר
לח בלבד לחי משולל קומה כי הם מי יעמוד כי גם זולתי בעניו זה ומפני
הכבוד לח פירש רק מי יעמוד (ד) ורחה כי עמך התקוה היה הסליחה
לעוונינו מעוכב' עמך למען תורח שעל שהן ירחת חלהים לנו כרחוי
חיוך סולח (ה) עם כל זה יש לנו טענות לבלתי עכב הסליחה עמך
ולמלמו והוא כי חיני מוחל תעשה בניני על כבוד שמך כי הנה מה
שקייתיך הוא ה' כלומר שיושלם בך' חותיותיו ומה שקויתי עתה הוא נופי
וב"ש נפשי כי כבר קומה נפשי לה' מקודם לפילו טרם היותה עתה
בנופי בדוד הזה והנו קויתי ה' לחי המתחנן נוסף על מה שמתחלה קומה

על זכות החבות ומשה ואהרן גם כאשר לי גם בילי שלם היו מכלים חת
יש' גם אלו היינו חבודים ובלתי בחיר לעולם וה' מטיב לחבות גם נוכות
הבנים העתידים לבוח כעובד וזהו גז לח יכלו לי ו"ח גם שלח בלבד לח
יכלו למו כי אם גם לי (ג) וחין ל"ל לנבולים חשר חטחו כי גם חפי'
לילודי' חשר לח חטחו כי הנה על
גבי חרשו חורשים מחמרם ז"ל
סהיתה החשה יולחת וילדת נשרה
ונפתח החרץ ובחים המלריים
וחורשים עליהם והקב"ה עושה להם
חלל למעה ומוליח ל' שוקלי טורים
מובעות דגם וחלב ' וחפשר על פי
דבריהם לחת טעם לל כפל חומרו
חרשו חורשים וחו' החריכו למעניתם
והוח כי נרחות' שנפל הילד בחרץ
ולח היה נדלה חרשו פעם חחת
כדי שלם יהיה טחון בעפר יומת
במהריסה ונרחותם כי חין היו
חורשים שניח על החריסה הקודמת
להעמיק יוסר ' עוד שניח יעשו
בחומרו קולי הילד חיננו טחון בתהום
התלם הלו רק חן הוח והללה על
כן החריכו למעניתם לבל יחלט מקטל
ולח השליטם ה' (ד) לך נדולה תהיה תשועתנו עתה מחשר היתה
לו והוח כי הפה לו ה' לדיק קלץ עבות רשעים והוח כי לחמר ה' לדיק
והינו ווחרן לח כלה חת חויבינו לגמרי כי לם קלץ עבות רשעים הם
הסרים של מעלה כד"ח וירח ישרחל חת מלריס חת מתים לח נחמר הלח
חת הוח סרו של מלריס וכן שחר העניים שבהם הם חשר רדפו לחבי
ישרחל בים כל רכב בחור ובלישים על כלו לך שחר העם עם סדרך כלל
כלם היו שוכלי ישרחל לח כלה חותם ה' והוח על כי ישרחל לח היו לו
שלמים על כן לח קלץ רק עבות שלהם לבד (ה) לך עתה בגלות
החיל הזה הגיר והנחהר לח יהיה כן כי אם לין לריך לומר עבות רשעים
חשר הילרו למו בפועל כי אם חשר חיבם מלריס בפועל כי אם שהם שוכלי
ליון בלב בלבד ילקו וזהו יבושו ויסוגו חחור מלבחת חוכתו מחחת בושתם
כל שוכלי ליון (ו) ולחר שיבושו חחור מלבחת חוכתו מחחת בושתם
יכלו מן העולם ולח ימלחו ימיהם ולח עד גמר נידול נופם בעוריהם
שהוח עד עשריס שנה שעיור קומתם בשלמת לח יניעו לכך כי יהיו
כחליר נגוח שקדמת שלף העשב שיעור קומת גדילתה תיבש (ז) ועד
שיהה נדר יהיו פרקיהם שוכלי ליון שיכלו הלח הוח עד חותם שרחו בחיבוט
טובתנו קבוד לחרכן ומשנחתם לח דברו שלום למו והוח כיקודם החרבן
היקלה טובתנו עד נדר שלח היה מחלה כפו קוצר בעת הקליר ולח
חקבו מעמר (ח) והרך העוברים לפני הסדה וחזקים כך לבבר על
לבם לברך ולנחתם מדנחתם לך למו היו חומות עוברים ורוחי ומשנחת
לבם גם שלח היו מהמלריס חוכתו בפועל לח חמרו חל חלרו על מיעוט
תבוחתכם כי ברכת ה' חליכם כי ברכת ה' חפר היתה רחויה להיות
בתבוחה תהיה חליכם בעלתכם שתשחלת ברכה בכם והוח כענין ריח
שעל מלח שלח רחשי חלבעות קלי נשחלתה בחעיה ברכה עד שחכלה
ושבעה והותירה כן היה להם לומר ברכת ה' חליכם והנה גם שלח היו
חומרים כן להחבתנו היה להם לחמר כך בשביל הברכה שהיינו משיבים
להם כענין שעשו בשדה ויחמר לקוללים ה' עמכם וברכוהו בשם ה'
וחחרו לו יברכך ה' וזה יחמר ולח חמרו העוברים ברכת ה' חליכם
שהיינו מברכים חותם בשם ה' לומר וחומרים להם ברכנו חתכם בשם ה'
לך מפפר לח עשו כן חלח חמרתי שבחת לבם חה חמרתי שיבושו ויסוגו
חחור כו' גם שלח עשו רעה בפועל מה שלח היה כחפר בדרומי מנעוריו
שלח חתו רק עבות רשעים וכל חשר שוכלי ישרחל נשחרו בחייהם
(א) חו יחמר רבת בדרומי כו' ידבר עליהם בני הגלות הזה הנר ותרוך
ומר חוי למו על תריכות נלותינו כי מפפר נחייהנמו יכולים חמו לקרות חת
גליוק רחשונים ומן נעוריהם וזהו חומרו רבת בדרומי מנעוריו יחמר נח
ישרחל שעתה יכולים חמו לומ' על נלות ח' וב' ימי נעוריהם כ"ב נחייהנמו פה
וע"ב על נלות בבל חומר רבת בדרומי מנעוריו כו' (ב) ועל מדי חו'
פעם שניח רבת בדרומי מנעוריו כלומר וברוך ה' כי כל מכלוח ידם לח
היה רק בי בניח רחשון חמרו רבותינו ז"ל שלח השליט יחבר' חת הנוים
בחקדם כי חם שלח חרנע מלחכים בחרנע לפידי חם והניחו בו החם
כמפורש בפסיקתח על פסוק פתיחני ה' וכו' ובחיכה רבתי חלח שפם
חומר שב' מלחכים היו והלד השוה הוח שלח שלטו בחקדם ונם לח בניון
וירושלם כחדום שפמוה לעייט ובנלות יון הן חמת שפפטו ידם בהיכל
ופרטו בו פרלות הנה פתים רעות עשו חחד על כבודו יתברך ב' עלי

נַפְשִׁי וּ דִּבְרוֹ הוֹחָלְתִּי : ו נַפְשִׁי לַאדֹנָי
מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר : ז יַחֵל יִשְׂרָאֵל
אֶל יְהוָה כִּי עִם יְהוָה הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְּדוּת :
ח וְהוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנוֹתָיו :

קלא א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד יְהוָה לֹא

גָבַהּ לִבִּי וְלֹא רָמוּ עֵינָי וְלֹא
הִלַּכְתִּי בִגְדֹלוֹת וּבְנִפְלָאוֹת מִמֶּנִּי : ב אִם לֹא
שִׁוִּיתִי וְדוֹמַמְתִּי נַפְשִׁי כְּגָמֻל עֲלֵי אִמּוֹ כְּגָמֻל
עָלַי נַפְשִׁי : ג יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוָה מֵעַתָּה וְעַד
עוֹלָם :

קלב א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת זְכוֹר יְהוָה לְדָוִד

אֵת כָּל עֻנּוֹתוֹ : ב אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע לַיהוָה נָדַר לַאֲבִיר יַעֲקֹב : ג אִם אָבֹא
באהל

נפשי ולז שה"נ נלי תפלתי לספר תמנע הגאולה חלק שהיו בלב כי ליחל לפומו לז נלי יעקה לדברו שכאשר הוא בלבו יוציא מפיו בדבור הוחלתי והו ולדברו הוחלתי (ו) ואם לילך חופש על נופי כי לז הטהר מעון עשה בגין נפשי ובגין הסביבה שנגלות כ"י כי הנה תפוקת השביעה שהיו סס חדוות מהגלות היה גדולה שכשהי למה שהיו חלק ממנה מהשיקוקת בניטה יותר ממה שהיפנים בנפש יגעה שומרים לנקר לקבלה בחידוש מנותה כי על כן אמו מברכין המחויר נשמות לפגריס מתים כמחמר הכתוב חדשים לנקריס וכו' והו יחמר נפשי לאדני חוח סס חדוות הוח שכיטה כי ממנה נפשי שהיהן יותר מפומרים לנקר הן שומרים לנקר על הגאולה ואם כן גם שחלק נופו בלתי כדאי עשה בשביל נפשי וסס חדוות התחדים הגאולה יותר מכל היפנים השומרים לנקר (ז) מפיב רוח הקדש ואומרת אל תתייאסו מלך הבטח כי הנה יעשה ואת ולח יחל על עצמו כי אם יחל ישרל חל ה' שהוח על המוצע חל ה' שיעלם בחוקיותיו ואז הוח יעשה חת שלו כי עם ה' החסד גם שיעדר מישרחל וכתוב יעשה מלך חסד ואם גם יהיו עונות גם הרבה עמו פדות (ח) כי ישרחל יעשו חת שלהם לחוש על כבוד ה' בלבד והוח יעשה חת שלו שיפדה חת ישרחל מכל עונותיו • (ו) או יחמר נפשי לה' כו' עיין מחמרם ז"ל על פסוק חדשים לנקריס וכו' שחומרים ישרחל בחה שכנגי חדם בכל לילה הולכים לישן ומפקידים נפשותם ישנות בידו יתברך ומחזירין בנקר כמחודשות ניכר כי רבה חמונתך בתחייית המתים כי גם זה מעין תחייית המתים וזה יחמר פה הנה נפשי לה' בכל לילה ומחשר שומרים כל היום ואים לנקר תחזור הנפש לנקר וביחין תוחלת מתקיימת חדשים לנקריס מזה כלם שומרים לנקר על תחייית המתים בחופן שלח מחמת ספק חמו מתכוונים כי עיניהו רוחות ההויר נשמות לפגריס מתים כי חדשים לנקריס (ז) מפיבה רוח הקדש ואומרת יחל ישרחל חל ה' כלומר יעלתי שיחל ישרחל חל ה' לח מפחק תיעלתכם רק למענן סס הגדול שיעלם מפחק כבוד החסד עלמו כי לגבד זה עם ה' בהיותי שלם דבק הייסד ומשך לכם ואם תקרחו שהרבה עמו כלומר שהחסד חינו משך חלילו מיד רק והרבה הוח מעוכב עמו הבה עכבתו הוח פדות שחוכך הגלות הוח לכם פדות (ח) ואל תקוחו על החריכים יותר מדי כי חינו מקבל עיכם כחשר עם החומות מ"ה שמקבץ כל חשמותם יחד בחופן שלח יוכלו לחרי כן לכמותם כלם מה שחין כן בים כד"ת ויסדיתיך למשפט ונקה לח חנקך והוח יפרה חת ישרחל מכל עוונותיו עד תומס מ"ש לחומות מ"ה שחין פורעי כלם על כן ישרחל יחריך נלות' לנכות כלם לטובות :

קלא (א) שיר

המעלות לדוד ה' וכו' לחרי חומרו למעלה יחל ישרחל חל ה' כו' ליגחל בח ללמדנו דעת שלח יהיה התוחלת רק בחמונה והכנעה רבה וכל כחד יכיר חטחו ולז יקל בחשמיו לעיס תוחלות להקטיין ערכם לכן בח להודיעינו חת חשר קרה לו למשן כלמוד ממנו שעם שהיה לו מקום ליחר כי לז ממנו נמשך לו חטחו עם כל זה קבל תוכחת והכליג בתשובה ותינויים כחשר יחמר ובזה נוחר ותומר יחל ישרחל לומר כי בעשות ישרחל כמוהו על ידי כך יחל ישרחל וכו' מה שחין כן שלח בתשובה רחויה ויחיל ותעד ה' לח נבה לבי כו' והוח כי הנה חמרו רז"ל לח היה דוד רחוי לחותו מעשה חלח שחטח יחיד חומרים לו כלך חלך דוד ועשו ניחרמו נמקומו שלח יעלה על לב חלילה יעשה הוח יחבר' שיחטח רחוק בעבירו חעלת שמעון לך הוח כי דרכו יחב' שבעלי חסידיו יסתור מן החטח שלפיהו בהמתן של לדיקים חין הקב"ה מכניח תקלה על ידם לדיקים עלמן לח שכן ועם ניחרמו עם כי לח יסתור מן החטח חם לח כשחין לדיק עון חחד שינדור לו חחר כיוצח בו חו הכנה דעה מדרך עון כעניין עבירה גורדת עבירה כי חו חין הקב"ה שומרו שלח יחטח כי רחוי הוח העון חלילו ותמר שדוד לח היה לו עבירה שתגרור לו חת זחת בחופן שלח היה רחוי לחותו מעשה ואם כן היה רחוי שיסור חותו הוח יתברך מן החטח כי רבלי חסידיו ישמור לך לח כן עשה רק הניחו חל טבע בחירתו ולח שמרו למה שלח יחטח יחיד כו' והנה היה מקום לומר הן חמת שלח היתה נידו עבירה שתגרור לו חחרית לך חולי היתה הכמה רעה חולי פרסורי דעבירה שהם ליגח

ועיכח לח שמר כרחוי והם פרסדו לו ירחה לח"ק שנע ויחמדנה בלבו ויקחנה חו כחשר היה מטייל על הגג כמחמר הכתוב ויתהלך על גבי ביתו כמלך וירח וחה חשה כו' וחולי היה הטיול הזהו דרך גוה כמלכים גדולים שמטיילים כמתקלסים על חולפת דרך נחלה וגחוה ונסות הרוח חומר בלבבו מי יעניק לך ומקוך זה מכח היכר הרע מקום מבעיר חת החש לבלתי שים לב ליראת ה' להטח בחרלה עיניו על כן בח ויחמר הבה חת לדיך לומר דברי עומת שלח היו בידי לגרום החטח הזהו לי לפילו הבמות רעות לגרום עון לז היו בי כי הלח שלם הבה הבמות הרעות התפריעות שהביחוני לידי כך חו שנחה לבני שהוח הסרסור הת' חו רמו עיני שהוח הסני וברמו לי להביט ורחות ברעתו חולי כשהייתי מתהלך ומטייל על הגג היו בדרך גדולות וכפלחו' מעיכי חומר בלבי חתקלסה בחלכים כלם ותטיילה ברוחב לב וגסו' הרוח וזה העיר חת עיני לרחות סוח ולבי לחמוד חך הבה ה' לח נבה לבי כלומר ה' יודע תעלומות יודע כי לח נבה לבי ולח רמו עיני שבל ידי כן נכחיים להביט על דרך חותו כהן שחמר חבל נבה עיכים הוה נתן עיניו בנדוסה בחופן שליבח ועיכח סרסורי דעבירה לח סרסרו להחטיחני בדבר שבע וגם כחשר הייתי מתהלך ומטייל על הגג כמחמר הכתוב ויתהלך על גבי בית המלך וירח חסה רוחנת מעל הגג כו' לח הלכתי לו בגדולות מהרהר בגדולות כדרך מלכים כחשר הם מטיילים ובנפלחות מתכי לומר שעל כן מלח השמן מקום לחזות בי ולהחטיחני (ב) ועל כל זה לח היקלתי בחטחי לומר לח עוך לי כי סס מן הסמים היסבו כמחמרם ז"ל לח היה דוד רחוי לחותו מעשה חלח שסס יחטח יחיד חומרים לו כלך חלל דוד חו מהחמור בספר הזוהר מחמר הסבח פרשת מספטים על שילדך בדברו יתברך שחמר שלח תעמוד בנסיון כי סס נכנעתי ושמתי לבי חל דברי כתן הנביח והתודיתי ואמרתי חטחתי שלח"כ חו תבדתי בעניי ואהה סס לח שויתי כו' לומר סס לח הייתי סס על לב והייתי דומם מלומר חטחתי הנה נפשי היתה בגמול עלי לתן שכתו שהולד שגמלתו תתו שהילד הרגיל לייסן מדיה תולה נפשו תליה שתניקהו והיתו מניקתו ועיניו כלוח כך נפשי היונקת מהסביבה שהיה לתו היתה כגמול שתולה עיניו חליה וחין כל כך היתה מונעת יניקת הפטם ורוח הקדש מתנה ובמה תקנתי במה שעשיתי תהיה כגמול עלי נפשי והוח שכל כך הורגלתי בתעניות שהיתה נפשי תהנה לפחוכל להתקיים בי כמחמר הלל בחומרו שהיה הולך לגמול חסד לנפשו העניה ולתר דוד שהיתה נפשו כגמול שמלוער לפני תתו שתניקהו והיה דוחה לותו תמיד כך נפשי היתה מנקנת מנופי שיחכל ויקיימה ולכי הייתי דוחה לותה וזהו כגמול עלי נפשי שהיתה עלי כמו הגמול עלי לתו (ג) וחן כל זה עשיתיה לפטר לי להקל בחטחי והבה כחשר עשיתי לכני לרוך ישרחל חל ה' מעתה ועד עולם ויללחו • חו יחמר בהכנתי וזלת שעשיתי יועיל גם לישרחל כי לכי מציחים ולכני מוכן להם ונם ה' יעשה חסד עמהם בל מהיה הכנתי לריק בחופן שמה שכחמר למעלה שכני הגלות ע"י קרחם בגלותם מתעתקים יחל ישרחל חו חת ה' מעתה לכני יחל ישרחל חל ה' מעתה ומוסיף כי יחל ישרחל חל ה' מעתה ועד עולם :

קלב (א) שיר

המעלות לכוד כו' רחוי לעשים לב כי לחותו לדרוך הלז יקים לעשות יכוד להם ה' לדקתם להיטיב להם וכבר כחשם כחמיה על חומרו זכרה לי חלהי לטובה וגם חומרו מעשב לה' נדר כו' כי חם היתה שבועה לח היתה נדר כי שבועה לחוד ונדר לחוד • ועוד למה תקר לח העם ית' בחותר היותו לדיר יעקב כה • ועוד חומ' בחהל בייתי שהם שני הפכים כי החהל לייטו בית וגם חומרו מרם יכסו ולח חמר על ערשי • ועוד חומרו שכח לעיני כו' ולח קיים ואמר לח לעוס לם לישן • וגם חומרו שכח ולח חמר שכה • ועוד כי היכן שכר ימלח מקום והוח לח ידע כמה זמן יהיה יחסור שיכה עליו וחולי יעברו ימים וכשים והיח שבועתו שוח • ועוד חומרו עד שחמלח מקום לה' מתי נחבר שעתה ימלחו • ועוד חו' משכנות לשון רבים • ועוד חומרו שהבטיחה בחפרתה מה שחומה שחמרו בישפרת • חבנם למען יקים ה' חת שחלתו ישרה שכיכתו בחמת שלמה בנו הקדים ואמר זכור ה' לדוד חת כל עמותו חשר נשע (ב) והיחל ואמר חשר נשבע כו' ונדר

באהל ביתי אם־אעלה על־ערש יצועי׃ ד אם־
אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה׃ ה עד־אמצא
מקום ליהוה משכנות לאביר יעקב׃ ו הנה־
שמענוה באפרתה מצאנוה בשדי יער׃ ז נבואה
למשכנותיו נשתחוה להדם רגליו׃ ח קומה
יהוה למנוחתך אתה וארון עזך׃ ט כהניך
ילבשו־צדק וחסידיך ירננו׃ י בעבור דוד עבדך
אל־תשב פני משיחך׃ יא נשבע־יהוה לדוד
אמת לא־ישוב ממנה מפרי בטנך אשית לכסא־
לך׃ יב אם־ישמרו בניך בריתי ועדותי זו אלמדם
גם־בניהם עדי־עד ישבו לכסא־לך׃ יג כי־בחר
יהוה בציון אותה למושב לו׃ יד זאת־מנוחתי
עדי־עד פה אשב כי אותיתיה׃ טו צידה אברך

גם כן להגיד יעקב תגר החזק לתת יעקב על ידי נדרו לכן נדר גם הוא למען יחזיקנו ה׳ בדג׳ (ג) והשבועה היתה שם לבנות בהיכל ביתי והוא סתום הבית ים כילו מלכים מלויירת וערש מיוחד במצעות בלות להשתעשע בכליזשבוניס מאד כמשפט המלכים ואמר שלא יבא בהיכל היתה לתהלתיהו ולא על ערש יצועיו המיוחד במצעות בלות ליתן בקבע רק בעלתו ולהיות זה ניחוד השבועה לו׳ התפיס החפץ רק שם לבנות בהיכל׳ שהניחה והעליה על ערש יצועיו לתן גם ממש שהשבועה תלהעל דבר שתן בו ממש שהיה לחסור נגרת ולא הזכיר בהיכל ביתי וערש יצועי רק לסיים מקום שנשבע עליו (ד) לך לאחרי כן פיל׳ מה שנדר ואמ׳ שם לתן שנת לעיני לעפעפי תנומ׳ לתתפוכי תפל׳ולא תמ׳שם לשום שם ליתן רק כחות קונם עיני בשינה ועפעפי בתנומה ובהו׳ שנת בתין השמיכות רמו שלא נדר רק משנת קבע כמודע לתיכות כיוצ׳ בהם כתו׳ לתת יפת תואר אתי׳ השמיכי׳ הוא כתוב׳ לתת תים יכו כיוצ׳ דוה הרפה והעוין שלח ירבעל עלמו לשינה עיקדים (ה) ומה שהזכרתי להולים ומן לנקם מקום שלח כל מקום יהות לכך נולתי מקום שטרם יבנה בו בית המקדש הוא קדוש לה׳ מעלמו והוא עד לתלת מקום לה׳ שהמקום עלמו הוא כבר לה׳ והיינו רק כנגד שער השמים שמש היתה שבינה מבדילתה העולם שעל כן לוקח משם עפר לדם הרחצון ושם הקריב קרבן לדם ונח ובעקד יצחק ואמר יעקב ים ה׳ במקום הזה והנעשם שלריך מקום קדוש מעלמו הוא כדי שיהיו משכנות כלומר אתי משכנות כלחד כי שם הוא מכוון כנגד ב״ה של מעלה להניר יעקב כשהחזיקו והנטיחו שהוא נמרלת החלום שהרחיק לו סולם מוצב תרלה הוא ב״ה של מטה ורחשו מגיע השמימה הוא של מעלה (ו) ושמח לתמר שם כן תיפה לך לך קל המקום שיסד שם יעקב הו שרחה נו הסולם ומה תבקש עוד לו״ת הנה מתחלה שמעמוה והבנתו שהיה בתפרתה שהוא בין לוז וירושלם וחשבנו כי שם היה המקום לה׳ כי נם שידענו שיעקב היה בלוז והסולם היה משופע בין בלוז במקום הר המוריה שנעקד ובלו לשם ורחשו בירושלם לתה שהר המוריה הוא גם שדה לרונה ולא עיר מושב השבטו שעפוע הסולם היה עד לפרתה שהיה שלשה פרסות קודם לירושלם ולא שהיה מתלרך יותר ומה גם שהיתה לפרת עיר גדולה של חכמים ושל סופרי׳ ומשם ילא חוטר וגוע יפי בתוכן שתה שחשבוה ושמעוה כל״ת שמעני לדוני לשון הבנה היה שהיתה בתפרתה ולתרי כן מלתוה על פי הבניה בשדי יער הוא נורן לרונה היכוסי ומי שלה על רוחו כי שם היה (ז) והקועלת שכרויח בהיות שם הוא כי נבוחה למשכנותיו והוא המודע מרו״ל כי בכהן המקריב נב״ה של מטה מעלה עליו הקב״ה כאלו מקריב בשל מעלה ובהכשרו לב״ה של מטה הוא כשכנס בשל מעלה וזה לתמוה נבוחה למשכנותיו כו׳ בהיות ב״ה במקום זה כאלו נבוחה לשני משכנות יחד בתחתון ועליון ובוה לא נדחוק בפירושי המפרשים על לומרו משכנות לשון רבים ולא שתן קדושה בתחתון אלא על ידי כן רק שנס שכינה בו כי שבתחתון הוא להדום רגליו הוא ב״ה שבארון כד״ת והארון הדום רגלי כי שם התפשטות שכינה שעיקרה בעליון * או יתמר נבוחה כו׳ לומר הנה הנדתי עולם השתדלותי עד לתלת מקום לה׳ הוא לבנות ב״ה והנה היה מקום לומר למה תרדתי תת כל ה זרדה הוחת על ב״ה והלא נם המשכנות אשר היו לנו עד כה בנלגל ובשילה ונוב ובנבעון כלם קדושים ובתוכם ה׳ ומה גם לתמרם ו״ל שלמרו במדבר רבה כי כשהוקם המשכן למטה בארץ הוקם משכן למעלה הוא משכן הנער התשמש בימי הנלות בתופן כי גם אלו יהיו כנגד ב״ה של מעלה יהיו כנגד משכן הנער שבעולם המלחכים ויסי כח גם עתה כן כאשר עד כה חך לא כן הוא כי חינו דומה כי הלא כאשר נבוחה למשכנותיו לשר לא היו בהר המוריה לין יתרון לנו משאר מקומות שבארץ רק שמה שנתקחוה יהיה להדום רגלי בלבד שהוא בחינת משכן הנסתר במשכנות של מטה מש״כ המתקחוה נמקום לה׳ הוא ב״ה שלעיותת ב״ה של מעלה הנסתר בב״ה של מטה שנתלת המתקחוה הו כמשכנו בשל מעלה שבחינתו למעלה מבחינת הנקדלת הדום רגליו (ח) לכן קומה ה׳ למנוחתך הוא ב״ה בתופן שתוה המעלין עם חרון עוך שבארץ ולא שבחינת הדום רגליך בלבד שבמשכן הכעס יהיה עם חרון עוך * לו יתתר קומה ה׳ למנוחתך היה בית עולמים כי שם היה המנוחה לעולם ולא יהיה כאשר עד כה שהיה ההרון מיבדל ממקום למקום ויוצא למלחמה בתופן שהיתה שכינה נשני מקומות כאחת ת׳ בחרן כנודע וגם במשכן שבשילה לו נוב נבעון וחינו כנוד מלך רק אחה ותרון עוך כאחד : (ט) כהניך ילבשו כו׳ יודע מרבותינו ז״ל כי בנת שלמה להכנים החרון בב״ה לתיה נכנס גם שתמרו כמה רננו׳ עד שתמר שלמה בעבור דוד עבדך כו׳ ומיד נכנס ולו נתכרכתו פני לוינ׳ דוד כשולי קדרה ויתבן כי זה מתמר דוד מעתה קומה ה׳ למנוחתך הוא ב״ה ולחף על פי שלתה נמנע עם חרון עוך בתופן שלהיותך עם החרון יקל ליכנס לחבקשה מתך כי נם שכהניך לו ילבשו לדק הם נגדי כהונה וחסידיך שביניה׳ ירננו שיתמרו כתה רננות בשיכנס החרון (י) עם כל זה בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך : (יא) נשבע ה׳ לדוד אמת לא ישוב ממנה מפרי בטנך אשית לכסא לך : (יב) אם ישמרו בניך בריתי ועדותי זו אלמדם גם בניהם עדי עד ישבו לכסא לך : (יג) כי בחר ה׳ בציון אותה למושב לו : (יד) זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי אותיתיה : (טו) צידה אברך

רוח הקדש ותומרת גדולה מזו ישמח לך הוא יתברך קודם לענין ההוא לתען הודיע שמחל לך והוא כי הנה הודיענו רז״ל שמחל דוד מהקב״ה ותמר בזוה חדע שמחלת לי בזה שהיוצת מתת שנע ימלוך לחרי ותת תומרת רוח הקדש הנה דרכו יתברך להיטיב לטובים בתופן סורע דוד תכון מלכותם לך ישמרו בניה ה׳ ויהיו לדיקים תמר הנה כ״ב תפץ ה׳ להמליך לת שלמה להודיע שמחל לדוד כי למלכות כל זרעו שם תנלי שם ישמרו בניהם ועל שלמה לת שם תנלי וז״ת נשבע ה׳ לדוד כלומר בשביל דוד שני דבריס והוא שנין יהיו בניו לדיקים הו לתו לת יבטל מלכות בנו (יב) לך להמשיכו עד עולם בזה שם הנלי שם ישמרו קורת ה׳ הו יתמיד המלכות עדי עד וזה מתמר הכתוב כשבנורה קריעת המלכות בימי שלמה כיתמר הלין קרוע תקרע לת המתלכה מעליך ונתתיה לעבדך לך בימיך לת תעשנה למען דוד לתניך מיבנך תקרענה הנה כי למען דוד לת ייעשם מלכות בנו בין יהיה כשר הו לת יהיה וז״ת נשבע ה׳ לדוד לתמת כלומר קיים ולתת בלי תבלי כל״ת מימיו כתמנים הוא מפרי בטנך תשית לכסא לך בני תנלי לך שם ישמרו כו׳ שהוא התנלי הוא למה שנם בניהם עדי עד כו׳ : (יג) כי בחר כו׳ תמר הנה עוד טעם אחי לפתעשה בניני שבעבורי תל תחב פני משיחך כי הלא כאשר בחר ה׳ בציון הוא למושב לו והוא כי הנה על פסוק לת בחרתי בעיר מכל שבטי ישראל ותבחר בדוד הקשו ז״ל ככתם בעיר ויצת בדוד והל״ל לת בחרתי בעיר ותבחר בציון הו ותבחר בירושלם הו לת בחרתי בהים ותבחר בדוד הלת שמה שבחר בעיר הלוי בהים שתשרה בו יתברך שכינתו ובזה יתמר פה הלת תמרתי בעבור דוד וכו׳ הנה רתוי הוא כך שבחר בחר ה׳ בציון הוא לת תמר דוד המו למושב לו יתברך שלם לת להיותך בוחר בדוד להיות לך למושב ומכונה לת בחרת בציון (יד) מזה רוח הקדש ותומרת בשמו ית׳ זת מנוחתי כו׳ לומר ולפ הנוגע חלוק שבחרתיך למושב לי נם המקו בחרתי בך לת נזון הזה הנדר ההוא כי שם בהדרנם כי יקרון שם למקום הזה על יתר מקומות הוא כי חינו כנלנל הו שילה הו נוב ונבעון שלת התמידה שם שכינה כי שם זת מנוחתי עדי עד והוא כי תל״ל בבניתם של בתי׳ כי שם נם בחרבנם כנודע כי לת זה שכינה מכותל מערבי לך לעתיד פה תשב כי יוכן המקום עד נדר שתשב בו והוא כי קויתיה והוא תל״ל התומרים כי מתהלת בריותו של עולם נתתוה הקב״ה שתהיה לו דירה בתחתונים ומתקיים לעתיד (טו) ופי׳ מתי יתקיים זה והתר שהוא כאשר לידה בדך לתבדך כו׳ והוא בזמן שיהי פסת בר בזרע כמו שתל״ל שעבידה ח״י להוליח גלוסקתות יפיפיות והתקיל בגידה להגדיל שבח הלחם והוא כמתמרנו ע״פ תרע תשר לת בתשכנות תתכל בה לחם כו׳ שהוא כי לת׳ מצ׳ שבות יתכל קים לחם לבדו בלא לבתן לו מחמת עניות לו מחמת היות המקום חסר יתר דברים חמר תרע תשר לת מחמת משכנות תתכל בה לחם לבדו ונם לת מחסרון לבתן כי לת יחסר כל בה כלומר כי שם לנודל תשיבות הלחם שמוער ועדע ועל דרך זה יתמר רתו עתה כמה יהיה תשיבות הלחם כי תין לדיך לומר שלת יחסר לבתן כ״ת תדרבת תכתל עריבותה כי לזה נרך תצרך ועם כל זה תביוניה של זה התחנים

התלבים לצידה לחסן לבדו שכל כך יערב להם הלחם שלח יחפצו בצידה עם היתקם תכיוניה מתחלה * (טז) וכהניה תלבים כו' שלח מדברך שתמרת שנכניסת התרן לגית המקדש עם היות שבהני ילבשו לדק וחסידי ירננו כמה רננות עם כל זה נעבור דוד על תשב כו' שלח יפקחו השערים כי לם בעבורי שהוא למען יכירו שמחלתי לך והנה זה יהיה לכהנים וחסידי העבד כבוד לך תשלמה להם כי לעתיד כהניס ילבשו יפע כי תין ג"ל שלח יצטרכו לעשות קרבנות לשיושעו כי לם שמתו ילבשו נגדי קדש יהיה להם יפע וחסידיה רנן ירננו כי רנן על היפע כשירית היס על הישועה ובוכו הרבה עוד ירננו על רוב הטובה שתטיב להם (יז) ולא תתמה חיך בחיוך ניס רחמן לת להחייכם להושיע כי לם בעבור דוד ולעתיד תכבדם כל כך כי הנה לעתיד לם תלמיד קרן לדוד ולת תצטרך להרחות שהבטיח להפך פני שוכיו כשולי קדרה לך בחיוך הניח רחמן לת היה הלמתת קרן בעלם כי לם שערכתי כך למשיחי שהוא החרה מה (יח) דמה שהויבו ע"י שלח יפתחו השערים על ידי כהניס וחסידים עד יתמרו בעבור דוד עבדך לל תשב פני משיחך כי תמרו רו"ל שלח נהפכו פני כל לויבי דוד כשולי קדרה ועל זה יתמר לויבי תלבים בושת ולח ועלח יציץ נזרו כי בזכות הבושת שילבשו ויסיבו בתשובה יציץ נזרו לו יותר בעולם העליון על התגלגל תשובתם על ידו * או יתמר ועל ידי כן ועליו יציץ נזרו הוא שלמה שיציץ ופרח בכבוד ע"י מה שיכירו כי מחל ה' לדוד ולת על חטת מלך בן בת שבע שיהיה זה השגת גור ועטרה לדוד ועל כן הוצרך לכבדו לו שלח יכנס החרן על ידי כהניס וחסידים רק בעבור דוד ונם לם יקבלו שכרם לעתיד כמדובר:

קלג (א) **שיר** המעלות כו' לחר לומרו בזמור עניין בית שני כמדוב' בו בת וידבר על מה שתלוי עיקר הטוב המקווה ההוא שהוא על לחדות הלבנות הכך מה שנרם לנו החרבן השני לחר כלנו ולחר דימה לנו ולמר הנה מה טוב וכו' והוא לומר כי הנה ידוע כי נפשות כל עם בני ישרלל ע' יחשבו כי חלק ה' ממעל המה ועל כן לחיים בני חד ה' נקייהם כלנו כי לם שמפתק הגופים ירחו נפרדים ועל כן מלוטו הוא יחד ולחבת לרעך כמוך למען ינם נחרץ לחר בה נוויתנו לחר כל לחד נפני עלמו נתלחד ונהיה לחדים לב לחד והוא הכתוב תלבנו על פסוק ישרלל גוי לחד בלרץ לומר שלח נלבד למעלה לחר לם פורש כל נפש ונפש מישרלל כי הנרשים יתלחדו כי הנל הסוה שנהן כי ממקור לחד כלן כי לם גם בלרץ לחר כל לחד גוף נפני עלמו גם נה יקרלנו גוי לחד שלח עלרם הנעשה להקנות נם פירוד וזהו גוי ל' בלרץ * ונכח לל הענין לומרת רוח הקדש כמדברת לל כל ישרלל הנה מה טוב ומה נעים שנת לחר לם לחיים מלד נפשותם נם יחד בגויותם להחוד בעולם הזה כל לחיים מלד רעהו כמוהו שהוא טוב מלד עלמו ונעים לעיני הכל כי כאשר לנות בני קדם שלמיש לחיים לת רפהו יורק חן התחברותם לעיני הכל ויעשם להם סוה הוא תולר נעי' (ב) והנני מביל רחיה לדבר ולמד מתוס מן המפורש והוא כי הנה זה הוא כשמן הטוב והעניין כי הנה חרו"ל שכשמשחו לת להרן בשמן המשחה על רחשו ירדו שני טיפין לל הזקן והיה נסוף זקנו כשתי מרגליות לעיני הכל ולין ספק כי היה הענין להורות כי נם שמשה נכנס במקומו כי מתחלה להרן היה במלרים בין המלך הקדוש ובין העם והיה ספקר יהיה לבו עליו ועל כן העיד הוא יתברך כי לבו שלם עמו בקומרו ורחך ושמח בלבו ועל כן זכה לכהונה נדולה שיהיה חסן משפט על לבו ולהורות כי כן לבו עשה יתברך ירדו משמן נדולתו שני טיפין עד סוף זקנו למען ינוחו כל רוחיו יכירו כי לין זה כי לם שנדלו ה' וימשחהו לכהן נדול על כי היו הוא ולחיו נם יחד בלב שלח כשתי מרגליות מניעות עד שפת מלבושו שהוא מקום הנופר לחר לם מקום עניני המרגליות להתפחר * ונכח לל הענין הזה לפי דרכנו שהומר הוא יתברך קדוש קדשו לחיפה כי כל כך הוא נעים נעיני הכל בשים התחברות בלבבות כשמן הטוב על הרחש שיורד על זקן להרן ולח על זקן כל יתר הנמשחים רק על זקן להרן על ישרות לבו לחר לין ספק שהיה נעים בעיני כל רואיו כי זה היו מכירים לחדות לנם כך כשמן ההוא הוא נעים בשבת כל לחיים נם יחד נם שלח יהיה לוה ומופת על הדבר כלחר בלהרן כי זכות החדות יפניע שפע רלון טוב ולן בעיני כל רואיהם שלח שהרחה הוא יתברך הדבר בלהרן ולמד

אַבְרָךְ אֲבִיוֹנֶיהָ אַשְׂבִּיעַ לַחְמ: טו וְכֹהֲנֶיהָ אַלְבִּישׁ יֶשַׁע וַחֲסִידֶיהָ רַנֵּן יְרַנֵּנוּ: יז שָׁם אַצְמִיחַ קֶרֶן לְדָוִד עָרַכְתִּי נֵר לִמְשִׁיחִי: יח אוֹיְבָיו אַלְבִּישׁ בֹּשֶׁת וְעָלָיו יָצִיץ נִזְרוֹ:

קלג א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד הִנֵּה מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים שֶׁבֶת אַחִים גַּם יָחַד: ב כַּשֶּׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֹרֵד עַל הַזָּקָן זְקַן אַהֲרֹן שֶׁיֹּרֵד עַל פִּי מִדּוֹתָיו: ג כְּטַל חֶרְמוֹן שֶׁיֹּרֵד עַל הָרְרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם צִוָּה יְהוָה אֶת הַבְּרָכָה

סתום מן המפורש (ג) ולחר שפיר' מלי דכליק מניה שהוא מה נעים פירש לשר חשר מה טוב בחומרו כטל חרמון כו' לומר תדע מה בין הטוב שהוא השפע היורד מן השמים בהיותם בעלי פירוד הלב ובין היורד בהיותם גם יחד כמה שים בין טל חרמון לטל היורד על הררי ציון והוא כי בהיות ישרלל בעלי פירוד חלילה תין ברכה כנודע מרו"ל כי תין כלי מחזיק ברכה חלא שלום ועל כן הטל של ברכה הרחוי לרדת על הררי ציון חשר שם שכי ישרלל יוליכהו ה' על כר חרמון הוא שניר שהוא טור תלנת כי בחורף ובקיץ הוא שלג וכל הטל היורד בו הולך להיבוד לך בהיות שלום ולחדות בישרלל יורד על הררי ציון וזה יחמר תדע מה בין הפירוד לבין שנת לחים נם יחד כמו שים בין טל שהיה יורד חרמון ויורד עתה על ידי החחדות על הררי ציון כי על ידי המקום שהוא מוכן לל השפע תהיה לכם ברכה ועל ידי החחדות יתוסף חיים עד העולם כחשר על ידי החחדות קנו ישרלל נפשיי חירות ממלחך המות שנחמר ויתן שם ישרלל נגד הבר כו' כך יהיה לעתיד ולח עוד שלח שהו לת התמידו החיים על ידי מכשלת העגל לך לעתיד יהיו חיים עד העולם:

(א) ולענין זווג יתפרש כי הנה מלינוח הזווג הוא טוב לפילו לת יהיה נת זווגו לינגל מהרהור והולדה לך תין ההלחה בעגם רק בהיות נת זווגו כי לו נעים ומתקבל כמחמרנו על פסוק לת טוב היות האדם לבדו כי לם עם לשה שהוא נם שלח יוכה לנת זווג לך נוסף על בלתי היות לבדו לעשה לו מה שיהיה עזר נוסף על הטוב והוא שיהיה זווגו מקביל חלין וזהו ככנדו וזוה יחמר הנה מה טוב ונם מה נעים ומתקבל היות נם יחד שוולת ההתחברות שהוא מליחות הטוב יש נם ייחוד היותה נת זווגו וזהו נם יחד * או מלין זה במחמר ספר הזהר על כלן זווג רחשון וכו' כי מה שטרס כולן לעולם הוה לומרים נת פלו' לפלוני הוא זווג רחשון שעשיהם סוף לך בנוחם פה לם נפרדו במעשיהם תין זוכים להתחבר והיתה לחים חחר ועל זה לחמר זווג שני לפי מעשיו ועל מי זוכה בדין ליקח נת זווגו לומר הנה מה טוב כמה ד"ח לת טוב להיות לבדו לך הוא נם נעים כחשר הס נם יחד שבקשר היו יחדיו למעלה נזווג רחשון הס נם יחד בעולם הזה שלח נפרדו כי הס שניהם כשרים וזכו לזווג הרחשון (ב) ומה היה ההעדפה בהיות נת זווגו הלח הוא כשמן הטוב וכו' כי הלח לת להרן בלבד נמשח ועכ"ז לת נתפשט השמן עד הזקן רק בהרן כי תין זה רק על הכנת המקבל שהשפע מתפשט ויורד והוא כשמן הטוב על הרחש שמשה מהרחש יורד על הזקן הוא דוקא זקן להרן ולח זולתו והטעם שיורד בזקנו הוא על פי מדותיו העוסות ביותר שהוא מלחדותיו עם לחיו כי על כן זכה לכך שיורד השמן עד סוף זקנו כשני מרגליות להורות מדת לחדותו שהיה לבו שלם עם שלקח מכוון להיות בין המלך הקדוש ובין ישרלל ולח קנה עליו והוא הב' טיפין יחד וכן היה משיש שלום בין לים לחשתי על כן הורה בו הוא ית' ענין לחדות זווג והוא על פי מדותיו שסוס לחר שנמשח לת ירד בזקנו כי לם זקן להרן ולין זה רק על פי מדותיו שנמלח השמן הטוב הכנה בו להשפיע הורלה זו והורה תותו בו כן הזווג עם היות שכל זווג הוא טוב והוא מלוה כי לת טוב היות האדם לבדו עם כל זה כשהו זכאי לפי מעשיו נותני' לו נת זווגו הרחוי ן שהם בעלי לחדות לפי סורסם ומוכן וכוח המלוה הכנה להתברך בזווג עד בלי די כפירוש ספר הזוהר על כתך בזווג שני שהוא בבחים על העולם שלם יוכה יטול נת זווגו שהיה לו ברחשונה כשחמרו למעלה נת פלוני לפלוני ומתברכים כל לחדותם העלמי (ג) ולם תרלה לרחות זה בחוש למשול לך משל כטל חרמון וכו' והוא כי חרמון הוא שניר טור תלנת כי הנה ברדת הטל על הלרץ הטל שיורד על הר חרמון ותותו שיורד על הררי ציון ר"ל הוא כי הכל יורד כלחת מן השמים ועם שהכל ר"ל חלק היורד בחרמון ושיורד בהררי ציון הוא לברכה והוא כטל חרמון שיורד על הררי ציון שעם היותו ר"ל עכ"ו בהרמון תין שם הפרחה כי הוא הר תלנ שלח מרחשית השנה ועד לחריתה שנה לך בהררי ציון לותו טל מפריח ומלליח ולין זה רק כי שם צוה ה' לת הברכה מה שלין כן בחרמון כן הזווג שנמקום מעשים טובים והתייחסותם העלמיי זה עם זה שהם לחדים בשורשם שהיו נת זווגו צוה ה' לת הברכה שהוא שיהיה מקורם נרוך לפרות ולרבות ובידה הלת נם ברכת המזון הרי בני ומזוני והטוב השלימי שהוא חיי לת בלבד יהיה בעולם הזה כי לם חיים עד העולם

עד ועד בכלל ואם יהיה עד ולא עד בכלל יהיה סיוקרא כמאמר ר' לחתי
בר יתיה שהדיקים הגדולים גם נמוסם הם חיים עד שעה ה' קודם
תחיית המתים שחוזרים לעפרם שעה אחת ועליהם בתחיה ויודע כי
בלעזן ר"ל מהתחיה והלאה נקרא עולם הבא והוא חיים עד העולם
שיהיו חיים עד העולם ההוא ומש"כ
שאר הפרשיה :

קלד (א) **שיר** המעלות
הנה ג ו
כו' הנה למדנו כי רחוק ה'
מתפלת רשע ידיעת מגולות
בנגע מעשקים כשער למדנו גם
כי קרבנו תפלה כו' . עוד ידענו
כי חין להקב"ה נעים' בימי הגלות
כי אם ג' כנסיות שנקריאים תקדש
מעט ובזיותר בנתי מדרשות כמאמרם
ז"ל על פסוק תוכב ה' שערי ציון
כו' . ונבח על הענין והוא כי בחרי
אומרו לשר יפלין הוא יה' לעשות
למען שמו כלו' יחל ישראל לא ה' כו'
וכיפר עניו מלך המשיח בשני
המאורים הגמורים אמר הנה מה טרחו לגלות ישראל הוא הללו
וברכו את שם ה' כל הנכללים בשם עבדי ה' כי למען שמו יעשה שהו
יוצלם בעניו כי יד על כס יה ובפרט העומדים בבית ה' בלילות הם
הקודשים בנתי תפלה בנלות הנקריאים לילות כי לכם ישמע יעקב
בפרעות (ב) אך בזאת טלח יהיו כפיהם מגולות בנגע כלל כי לו
גם כי תרבו תפלה איננו שומע כי ידכם דמים מלאו לכן שאו ידיכם קדש
וברכו את ה' והוא כיוצ יפתע ש"י תפלתם מיד בנרכם את ה' טרם
יפללו בחמלעיות יענו קודם מן הדמים כענין ר' חייח ובניו שמרו
מוריד הגשם ואחת מיטרת משיב הרוח ומשב זיקו ויש לו יענו קודם
עד יפללו בחמלעיות אמר שאו ידיכם קדש שתהיו נקיי כפים שכשתשאו
ידיכם בתפלה יהיה קדש בלי לכלוך עון בהם ובזה וברכו את ה' בלבד
כלומר כי בלי שחלה תענו ותעתרו מן השמים (ג) ולמעלה מהיושבים
בנתי כנסיות הם היושבים בנתי מדרשות ועוסקים בתורה בנלות
כי אלה הם הדבקים בה' ית' כמאמר ספר הזוהר כי הם העושים שמים
חדשים הרוחניים לפניו יתב"ש עשק וחדש חדושים בחכמת הסודות
יברחו שמים חדשים וע"י הפשט הרע חדשה והנה אלה למיעוטם
לאחדים יחשבם ומה גם לעיניהם בכשרון וטהרה הרחויה ועל זה אמר
הנה חין ג"ל שלעתיד ייעד לך כי אם שנם יברכך ה' בעלמו כי הוא יתב'
יברכך מעתה מלינן שלח זוה שכינה משם ופירש את מי הוא זה שיברך
מלינן את מי שעושה שמים וארץ הוא העושק בתורה כמדובר :

(א) או יאמר שיר המעלות כו' הנה ידוע כי קברהם תקן תפלת
שחרית ויצחק תפלת מנחה ויעקב תפלת ערבית . גם
ידענו כי אברהם עשאו ית' כהן תחת מלכי צדק כדבר שנאמר נשבע
ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם וכו' ונבח על הענין אמר הנה ברכו את ה'
שהיה נגד על יעקב כשתיקן תפלת ערבית כד"ת והנה ה' נצב עליו וש"
העומדים בבית ה' בלילות שהוא לומר ברכו את ה' המבורך בתפלת
ערבית (ב) וחת"כ בנקר שהידים מסוחבות מכח טומח' שעורה בלילה
עליהן שאו ידיכם קדש בנטילה וברכו את ה' לומר גם בשחרית ברכו את
ה' שהוא כנגד אברהם או יתכן שיאמר בלילות ברכו את ה' ובנקר שאו
ידיכם קדש לנדך את ישראל ברכת כהנים כנגד אברהם שהיה כהן וגם
ברכו את ה' וזה מוספת הוי"ו בתו' וברכו (ג) ובזה נשרש לא תצטרכו
לא זה ולא זה כי אז יברכך ה' מציון כנגד יצחק שנעקד שם והיה עת
רצון לקבל ברכה כל ר"ח וי"ט בפני עצמו מלאנו ית' המשניח בפרטיו וזהו
יברכך ה' מציון והטעם כי אז אתה מקשר ועושה שמים וארץ ע"י תפלה
שכנגד יצחק המקשר את אברהם ויעקב והוא עושה שמים וארץ שהוא
בחינת וע"כ תוספת ברכה ממקו שנעקד . (א) או יאמר שלח תאמרו
כי כל הנטחתי שחי עושה עיקר הוא על דוד כי כך תאמרו שם שלמיח
קרן לדוד כו' והלא גם כל שחר ישראל עבדיך הם ולמה לא נחום עליהם
וחבטיח גם הם לזה תאמר שיר המעלו' הנה מזומן ומוכן הוא הטוב ההוא
שיהיה לכם זומן הנו' כשהמשיח קרן לדוד הוא מלך המשיח לכן ברכו את
ה' הנאמן לשלם שכר כל עבדי ה' בנתי כנסיו' בנלוי הללו והוא העומדי'
בבית ה' בלילות הן הנלויות כנדלה מרו"ל כלומ' כי תבטחו מעתה בשם
שלם בכל תרבע תוחיותיו ומעתה ברכו הוא אתו בשם שלם (ב) ומאת
תאמרו הלא נשתלק השם הנדול הזה מעליהו מלו נאחד בית קדשנו
ותפילו מקחלה לא היה השם הנדול הזה שוכן בליון כי הם שם תלמות
הוא שכינ' לו"ח עשו וחת חיפה והו' כרביעו הקדו' שוקף עשר תנבעותיו
למעלה ותאמר גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שלח נהנתי תפילו
בחנבע קטנה ובזיתרנו בזיתו' משלי שכיון שאכל הדברי' שכברתו בעשרה
מאמרות הנקריאים עשר תנבעותיו ית' כמודע שבולל כל העולם ומלואו
לח נהנה חפי' בחנבע קטנה שהוא החזרון שנאמרות וקטן שבכולם
שהוא לח טוב היות האדם לבדו כו'
לומר שלפי' בווב האשה לח נהנה
לשם הנחה שהיח קדושה ונפלחה
שהכל היה בכוחה קדושה וזה יאמר
שהו כלכם ידיכם קדש שהוא כענין
רבני שלח תהנו בנחיצת כל עשר
תנבעות וזה ברכו מיד השם שלם
(ג) כי מיד יברכך ה' מציון כי השם
לח בלבד יהיה שלם כי אם שנם יהי'
בציון ולח שם חדוות בלבד ומשם
יברכך כי שם יהיה והוא יברכך ה'
מציון ושמח תאמר החמנם יש שהים
על הארץ והיח הדמות עשר לו"ח
עושה שמים וארץ כי לויני חומר עשה
שלח עושה שהוא יתברך עושה עשיה
חדשה שמים וארץ בחופן יהיו
רחויים להשרות בהם כד"ת ויעש שלהים חת הרקיע שהוא תיקון שיהיה
כעושה חוחם חדשים מחם ומתדמים שמים לארץ כי יוכבם . (א) או
יחמר כי לברך חת ה' טוב טוב הוא כהיה מרוצים חם חפשר כל ישראל
והוא כל עבדי ה' והם לחו העומדים בבית ה' המתקבלים בנתי כנסיות
בלילות הנלות שחין לנו ב"ה לח נתייחס כי נם הם מקדש מעט(ב) וחפ
עשו למען תקובל תפלתכם שלח ימלאו ידיכם דמים חו בנע שחו מה
שתברכו חת ה' לח יהיה לרצון כד"ת גם כי תרבו תפלה חינני שומע
ידיכם דמים מלאו כי הם תדברתי שחו ידיכם קדש וברכו חת ה' (ג) ולח
בלבד לרבי' כי תפילו הם יחיד יתשלם על דרך זה יברכך ה' מציון שהוא
מספיק להשכין שכינה בציון והל תתמה חיך חת הים לחד בפני עלמו
יחשיב לחת לו שכר כי הם סיוען שפע לכלל וכל חת' יהנה בהוכח כי הלח
ראוי כי הוא יתברך עשה שמים וחרץ וברך חדם לחד הוי בשביל לחד
עושה עולם שלם והוא לחד מהטעמים שברח חדם חת' . (א) או יחמ'
על יושבים בנלות הלו הנה ברכו חת ה' על מה שויכה תתכם להיות
עבדי ה' והנו הנה קודם כל דבר ברכו חת ה' להיותכם עבדי ה' ועוד
שנית על היותכם עומדים בבית ה' בלילות שהם הנלויות שהיה לכם
למקדש מעט שויכה תתכם לכם בנלות בתי כנסיות (ב) ועשו עוד
זכות ותכניר ות שהוא שלו ידיכם קדש מכל בנע ועון ותוכו למעלה ר'
חייח ובניו שעל ידי ברכם חת ה' על טובותיו טרם ישחלו בתפלתיו' דרך
שחלה היה מטיב להם חמרו משיב הרוח ומשב זיקו מוריד הגשם ותחת
מיטרת כך שלו ידיכם קדש וע"י כן ברכו חת ה' כלומר בברכה בלבד בלי
שחלה יברכך ה' כו' ובכלל כוונתו הוא מה שחמר ידיכם בלי ו"ך הרבוי
שהוא שיהיה בתחדות כלם כתחד עם ה' (ג) חת כלם כחים ת' יברכך
ה' יומר מציון והוא כי כל ברכת ציון היח וה' שוכן בציון ועוד יעדיף
והטעם הוא כי ציון היה חלק חחד מן הארץ ותתה בוכיחך עושה שמים
וחרץ כלם ולמה לח יברך עושה שמים וחרץ יומר מחלק הארץ לבדו
והוא המודע מספר הזוהר כי שמים וחרץ החדשים הם תורות נעשים
מוכיות ישראל לדיקים . ולו ע"ד זה כי השמים החדשים והחרץ החדשה
הם שתמיד הוא ית' עושה שעל כן לח נחמר עשה והם לענ"ד בהם חת
ישראל וחם כן חמור הם תמיד עושה שמים וחרץ ליסראל היך לח תהיה
ברכתם יתירה על ניון שהוא חלק מהחרץ היעדה חשר הינה מעורך
והיכות החדשה וה' חמר עושה שמים וחרץ :

קלה (א) **הללויה** הללו כו' הללו חת שם ה' ונם הללו
חת שם ה' שלם חשר חמרתי
הללויה הוא למתוחרי' בתוחר עבדי ה' הם יוכלו מלריט כי לו יבלו
מתוחר עבדי פרעה וכנכנו בתוחר עבדי ה' שנחמר כי לי בני ישראל
עבדים וכו' חשר הוצחתי חותם מחרץ מלריט והוא כי שם הוכר חידוש
העולם על ידי החותות והמופלים חשר עשה שם ה' והחדום הוא
הנרחו בשם יה כד"ת כי ביה ה' לור עולמים לל תקרי לור חלח לר ב'
העולמים בב' חותיות חלה והו הללו עבדי ה' לומר כי לכם חמרתי
הללויה (ב) וששר חמרתי הללו חת שם ה' הוא על חותם שעומדים
בבית ה' הוא בית המקדש לחרי הנמותו כי חשר זכו לבנין ב"ה ועומדים
שם מהם בבית ה' הם כהנים בעבודתם ולויים בשירם וששר בחלרות
בית חלהינו חשר שם ישראל בעורת ישראל יהללו חת השם שלם כי שם
בלבד נוכר השם בכתבו כוודע ולח הכהנים והשם העומדים בעזרה
מהללים חת ה' הנו' נפנים . או יחמר מעין הקודם מה שחמרתי
הללויה

הַבְּרֻכָה חַיִּים עַד־הָעוֹלָם :

קלד א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת־
יְהוָה כָּל־עַבְדֵי יְהוָה
הָעֹמְדִים בְּבֵית יְהוָה בַּלֵּילוֹת : ב שְׂאוּ־יְדֵכֶם
קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה : ג יְבָרֶכְךָ יְהוָה מִצִּיּוֹן
עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ :

קלה א הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה
הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה :
ב שֶׁעֹמְדִים בְּבֵית יְהוָה בְּחַצְרוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ :
הללו

הללויה הוא מה שהללו עבדי ה' יוצאי מצרים ומה שאמרתי שיהללו
לה' שם ס"ה הוא לומר שעומדים בבית ה' הוא ב"ה של מעלה בהיותם
בחצרות בית תלהיהו הוא ג"ה של מטה הנקרא חצרות של העליון כמדע
מרכותיו ו"ל כי העומד בתחתון נחשב כעומד בעליון כי העולם הזה
דומה לפרוזדור וחצר בפני העליון
כמפורש לקמן על פסוק כי טוב יוס
בחצריך כו' ועל פסוק שלומים
בניתי ה' כו' גם ה' והוא לומרם ו"ל
בחלוקות רבים כי העומד בג"ה
של מטה מעלה עליו הכתוב כאלו
עומד בשל מעלה (ג) ומה
שאמר לריך קייחם הלול שם יה לל מי
שהקראים עבדי ה' שלם ומה גם כי
כל עניו ליראת מצרים בשם שלם היה
כד"ת וידעו מצרים כי אתי ה' וידעתם
כי אני ה' לזה חזר ואמר הללויה
כי טוב ה' לומר מה שאמרתי הללו
יה הוא על כי על ידי ג' לותיות
שהקראים במצרים אמתת אחדות העולם שנברא בהן ידעתם הנברא בהן
הכרתם כי טוב ה' עליכם ומה שתוסיפו אחר כך בבנין הבית בהללו על
השם השלם אחר שנם מלו על השלם היה סוף הדבר הללו הוא כי יהי
הלול יתר שתומרו לו על היותו נעים בלתי מתנאה לפרוס מכם רק
מתקבל ותכפה וכניכול מערב דעתו ושורה עתכם (ד) ועוד טעם
שני למה שאמרתי הללויה כי יעקב בהיותם מכונים בשם יעקב בלתי
כשרים אחר לו להלל שם יה להשקיע בלבם אמונת אחדות השני עולמות
והנקראים ישראל בחרו להלל שם יה למה שהם סגולתו של שם זה שהם
סגולות השני עולמים כד"ת והייתם לי סגולה מכל העמים לך העיקר
הוא כל אחדות האחרבע לותיות : (א) או יאמר הללו את שם יה
בן שני לותיות ונם הללו את שם ה' בן ד' מה שאמרתי הללו את שם ה'
הוא על שהיתם להיות עבדי ה' והוא הללו עבדי ה' (ב) ומה שאמרתי
הללויה אמרתי על העומדים בבתי ה' בהיותם בחצרות בית תלהיהו
והוא כמודע במקומות רבים מרבותינו ו"ל כי כל הבתים בב"ה של מטה
מעלה עליהם כתלו הם בב"ה של מעלה וכאמרם על פסוק בבואה
למשכנותיו ויום הכפורים יוכיח שהיו עומדים לפופים ומשתחוים
רוחים כי לזה כי שם שב"ה של מעלה הוא כאחור לשל מטה כאמרם
תלללו במומור שאמרתי בהומרים לי כו' ומבואר תללו כי ב"ה של מטה
כחצר לשל מעלה והוא ענין שלומים בבתי ה' בחצרות כו' והוא למה
שאמרתי הללויה הוא העומדים בשני עולמות כאחד כי העומדים בבתי
ה' הוא ב"ה של מעלה בהיותם בחצרות בית תלהיהו הוא ב"ה של מטה
והוא שם יה כי בית ה' צור עולמים על כן להורות ענין זה הללו את שם
יה : (ג) ועוד טעם שני להלל הלל כל אחד משני שתותיו יתברך תלה
כל ה' על בחינתו והוא על שם יה הללויה על שעל ידי שם זה ניכר לכם
כי טוב ה' שעל ידי השני עולמות שברא בשתי לותיות תלו ממשיך טובו
כי לא ברא השני עולמות שהם התפשטות מלתו יתברך כי שם למה
שהוא טוב ויחפץ חסד ומרבה להשיע בעולם הזה ובעולם הבא כי עולם
חסד יבנה ואמרו שמו על כי הוא נעים שבכל שלמות שמו הגדול הוא
נעים בלתי מתנאה לדבק תת הנראים עמו כי שם שמוכתים תן בעיניו
יתברך שהוא משתעשע נעים שבמעט מחברת עמו כאיש אל לחיו
שקראתים לחי ורעי ואמרו רבותינו ו"ל משל לשני לחיים תלומים
(ד) ומה שתתי מזכיר הכתיבה הרחשונה בשני השניים הנדולה הוא תת
העיקריות הלל הוא כי נעמו יתברך יש שני כוונים ת' הנקראים בשם
יעקב הבלתי שלמים בשלם • ב' תשר בשם ישראל יכבה שם שלומי
תמוני ישראל והסוג הת' נוחרים בשכר שעל כן יניעו אל העולם הזה
והעולם הבא הנקראים בשם יה שבהם הוא יתברך מטיב להם והוא כי
יעקב בחר לו יה ועל כן על בחינה זו אמרתי הללויה כי טוב ה' לך
ישראל לתן מכיוחים רק להיותם סגולתו דבקים בו ולא על שהבת השכר
ועל פיו זה אמרתי ואמרו לשמו כי נעים שבמעט מחברת עמו כאיש אל לחיו
לו כסגולה שהוא ההן והנעימות תשר תן לו קוף כמדובר : (ה) כי
לקי ידעתי וכו' שתת יאמר היה הלל לאמרת כי טוב להלל את שם יה
ואת שם ה' ואלו שם לדמות לת הוכרת לחם בלתי כלות להללו נם הוא
חלילה לת כן הוא כי שם שבתשר לקי ידעתי כי נדול ה' לך ידעתי שנם
והדוניו שהוא שם לדמות נדול מכל תלהים (ו) כי הנה כל תשר חפץ
שם ה' עשה לדמו' בשמים ובתרץ כתמוסרם ליודעים
תן כי שם לדמות הוא המשלשל ופועל כל תשר חפץ השם הנדול •
(ה) או יאמר בשום לב הל תומרו מכל תלהים שיורה חלילה כי
זולתו יתברך יש תלהים תלת שהוא נדול מכלם ותין הפרש
רק במדרנות והן לאמת כי המאמין זה הוא כופר שה' חלילה לך השה
בבחינה התורה הקשינו הקושי הלו על מאמר יתרו האומר עתה ידעתי
כי נדול ה' מכל תלהים כי הלת ירחה חלילה כי יש אמת בתלהים וזולתו
כי אם שה' נדול מכלם לך כתבנו כי לין זה בשמעות הכתוב כי אם
עתה ידעתי כי נדול ה' ואמה ידעתי
זה מכל תלהים שלת הניחתי ע"ת
שלת עבדתי ואמם למדתי וידעתי כי
נדול ה' כי כלם הבל והוא יתברך
עושה נדולות עד אין חקר ונפלאות
עד אין מספר ועל הדרך הזה
יאמר הלת לאמרתי להלל את ה'
ישתחוה לעבד והלת יאמרו העמים כי
נם להם תלהים ואולי יש להם אמה
להללם הנה זה לחיי ערוך לדבר ונם
לת להללו מצד תיכותו כי אם מצד
פעולותיו והטבותיו כמפורש בכתובים
הנאמרים בחמת כי על מציאותו יתבי'
אין צורך לאומרו כי זה הוא דבר

ג הַלְלוּ־יָהּ כִּי־טוֹב יְהוָה זַמְּרוּ לִשְׁמוֹ כִּי נָעִים :
ד כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ : ה כִּי
אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְהוָה וַאדֹנֵינוּ מִכָּל־אֱלֹהִים :
ו כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ יְהוָה עָשָׂה בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ
בַּיַּמִּים וְכָל־תְּהֹמוֹת : ז מַעֲלֶה נְשִׂאִים מִקְצֵה
הָאָרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה מוֹצֵא־רוּחַ
מֵאוֹצְרוֹתָיו : ח שֶׁהִכָּה בְכוֹרֵי מִצְרַיִם מֵאָדָם
עַד־בְּהֵמָה : ט שָׁלַח אֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּתוֹכֵכִי
מִצְרָיִם

פסוט ומפורסם כי כבר תני ידעתי כי נדול ה' ואדונינו הוא שכיחה הוא
שם לדמות ומה ידעתי מכל תלהים כי כלם כתין נגדו (ו) והרחיה
מפורסמת היא כי שם היה חלילה תלזה זולתו לת יבנר מהיות הוא
יתברך מוסל בשמים והתחרים בתרץ הו להפך הו הוא יתברך בקנת
יסודות והתחרים בשתר לך הלת רחינו כי כל חשר חפץ ה' עשה כת'
בשמים ובתרץ ובכל היסודות כתחת ולית מהן די יתחי בידיה הנה רחיה
כי הוא לבדו תלהים בשמים ובתרץ ובכל היסודות (ז) והרחיה כי
הלת היה יכול הוא יתברך להמטיר בלי ברקים ובלי נשיבת רוח לך
להורות בפעולה לתת כללות שליטתו למעלה ולמטה ובכל היסודות
והוא מעלה נשיחים מקנה התרץ ולמה ברקים למטר עשה והם הפך
המטר כי הוא לש והוא מים וגם מולת רוח מהוכרותיו ומה לורך רוח
להמטיר מים לך לך תין זה רק להורות כתחת פעולה למטה ניסוד
העפר להוליח ממנה יסוד המים הם נשיחים וברקים מיסוד התש והם
מן השמים וגם מולת רוח הרי פעולה לתת כוללת שמים וארץ ולתרבע
יסודות להורות כי הוא יתברך לבדו מוסל בכלם כי כלם מעשה ידיו
שלם לת כן למה בשום פעם לת נמנע ת'מיסודות הלו מכח הלוה המוסל
בו המעכב לך תין זה כי שם שתין נזלתו חלילה חלילה (ה) תן יכוין
תסובה על תפר יתרוהו למומה בהומרם כי רם ה' ועל השמים כבודו
ותיכבה יפעל בתרץ הלזו העכורה לו"ת תני ידעתי כי נדול ה' כו'
(ו) וחל תתמהו על נדולתו לוך יפעל בתרץ כי הלת תינו כנפר ודש
הפועל נפש בנפש כי שם כל תפר חפץ במחשבה עשה בפועל ושם
התרץ עכורה מלקבל דקות המחשבה על כן הוא יתבר' מפעיל הדברים
על ידי השמים ומתעבה המילות ומתרחית הפעילה נשמית בתרץ
וזהו בשמים ובתרץ כי כל תפר חפץ במחשבה עשה בפועל בשמים ומשם
בתרץ כמודע ליודעים דרך ההתפשטות (ז) • ועוד רחיה ב' ההשגחה
כי הוא יתברך מעלה נשיחים כי' והוא שמעלה לותם לתפילי מקנה התרץ
הרחוק מהיש כי שם מקום יונק נדול וחיך יעלו נשיחי' משם שם לת כי
לורם מכרם והעלם ושמת תאמר כדעת חכמי הטבע כי החדים העולים
מן תחרץ הם המתמוננים ונהפכים למים והיו המטר והנה הילחתי
לדחות בחמר מקנה התרץ כי שם תרץ הנוגע נוגעה ונשה מחר ותם
על כל זה תחתמץ בדבר עוד תשיבך מהברקים כי ברקים למטר עשה
ומה נתנע ברקים לזה ותם להתיך החדים לוך בעת התהוות לחות נוסף
בעולם יתהוה הפכו כרגע לך תין זה רק השגחה ושמת תאמר כי
התרבעה יסודות תשר למשה מהנלגלים תמיד מתהפכים קלקם לל
קלקם לפי סיבוכות ועל ידי כן יתהוו ההויות כחשר הניח הרמב"ם
ז"ל במדע ועל ידי כן היה לפשר להשיב על הברקים כי בעת התהוות
מסיבוכות עשר לל המים לד כן מסיבוכות יסוד התש והלויר יתהוה
ברק פורח בלויר לכן עוד לניח לך רחיה מן הרוח המוסב בוטף בעת
הנשם שיהיו כרוח מלויה ההולך לתט כי תין לומר שעל ידי יכוד הרוח
ויסוד התש הו הלויר והמים תקיילד הרוח החוק ההוא כי הלת תש הרוח
עלמו יסודו הפשוט הוא משולל ונתן לוך בהטערפו עם יסוד מוך היתמו
יצא רוח קשה מהרוח המלויה ההולך לתט רוח חזק מפרק הרים ומשבר
סלעים הלת ודאי שהוא יתברך מוסל רוח מאוכרותיו בהשגחה פרטית
לנורך שעתן ומה נקיש לל העניים ומטר נשם כי הוא יתברך המטיר
על הארץ ומשלח ברקים ולת נטנע כלל : (ה) שהכה נכורי
כו' עוד רחיה לל השגחתו יתברך בעולם השפל כי הלת כביכול בעלמו
הכה כל נכורי מלרים הוא ולת שליח עם היות מחדש עד בהמה ותין זה
רק להודיע פרטיות השגחתו (ט) ולת סיורה בזה דבר נגד רוממותנו

רוממות אל תהלים קלה קלו

מִצְרַיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו׃ יי שֶׁהִכָּה גּוֹיִם
רַבִּים וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים׃ יא לְסִיחֹן ׀ מֶלֶךְ
הָאֱמֹרִי וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וּלְכֹל מַמְלְכוֹת כְּנָעַן׃
יב וְנָתַן אַרְצָם נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ׃
יג יְהוָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְהוָה זִכְרְךָ לְדֹר־וָדֹר׃
יד כִּי־יָדִין יְהוָה עַמּוֹ וְעַל־עֲבָדָיו יִתְנֶחָם׃
טו עֲצַבֵּי הַגּוֹיִם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם׃
טז פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ׃
יז אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יַאֲזִינוּ אַף אֵין־יֶשׁ־רוּחַ
בְּפִיהֶם׃ יח כָּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־
בֹּטֵחַ בָּהֶם׃ יט בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
בֵּית אַהֲרֹן בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה׃ כ בֵּית הַלֵּוִי בָּרְכוּ
אֶת־יְהוָה יִרְאֵי יְהוָה בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה׃ כא בָּרוּךְ
יְהוָה ׀ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלִָם הַלְלוּ־יָהּ׃

קלו א **הוֹדוּ** לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם
חַסְדּוֹ׃ ב הוֹדוּ לֵאלֹהֵי
הָאֱלֹהִים

יתברך כי הלא כשרצה לנגוע בנדולי פרעה זכל עבדיו בייחוד על ידי שליח עשה וז"ל שלח לחוקה ומופתים בתוככי מצרים על ידי שליח עם היות בפרעה וכל עבדיו כמודע כי על ידי משה והטרן היו כי לא היה כבודו יתברך לעשות בעצמו וחומרו נת ככי למוכח הוא כמדבר עמה כלו' לא תעידי שדברי אמת הנה הורה נדולתו ובענין כבורי מלרים עם היות מחלה עד בהמה עשה על ידי עצמו הורה השנחתו והיה הכרח היות על ידו כמפורש ח"ל נגו הטעם בתוך מו נס"ד (י) ושמח תאמרו הנה על זה יש קושי נדול בהשנחתו יתברך כי הלא למלריים שהלרו לת ישראל לא כלה לחוטה כאשר עשה לסיחון ולעוג וכל ממלכו כנען אשר לא הילרו לת ישראל ויכלם ויקח לת כל ארלם מיד והנה התשובה היא כי מה שעשה לחלו לא היה כי אם על ארלם כי היה היתה לישראל מהו וזהו שהכה גויים רבים והרג מלכים עצומים לסיחון כו' (יב) ונתן ארלם נחלה כו' מה שלח הרג לת פרעה ולת כלה ממלכתו ועמו ולת נתן ארלו נחלה הלא הוא יען היתה נחלה לישראל עמו אשר לו יעבדה הוא יתברך מזו דבר עם ההנות מה שזכן ארץ מלרים על כן היתה מלרים לפלטה ויושביה נשחרו נה *

(יג) ה' שמך לעולם כו' לאחר חלקו ב' הנחיונות למי יאות להלל נשם שלם יה ולמי נשם שלם הוקשה לו למה שם יה שהוא חני השם מובר ככתבו ולת כל השם שלם כי אם נשם תדמות כלות' זה שמי לעולם וזה זכרי לדר דר על כן תמר הנה ה' שתך בן תרבע אותיות הוא לעולם בכל זמן תלת שה' זכרך שיהיה נוכר ככתבו היטו עקה רק מסור לדור ודור שהוא בזמן שעליו נאמר כי יד על כס יה כו' תדור דור כי הוא יק' זמר שיהיה הדב' מסור מדור דור שהוא שלם וכו יהיה בדור ח' שם לתו יהיה בדור אחר והוא ענין בעתה אחישנה וכו (חישנה לת זכו בעתה והוא תדור דור שלם וכו יהיה בדור על החיסבה והם להו יהיה בדור של בעתה (יד) ופי' הטר מה שאמרתי זכרך לדור ודור הוא כי יהיו ה' כו' שהוא כאשר תעמלק עתו תעמלק וז"ל כי יהיו כי"ת תלשונות כי הוא כאשר והוא כי לא יקרה ככתבו כל השם שיכולו נם הוי"ו והי"ת תחרונה תך עקה חיטו נהנה ככתבו רק השתי תותיות האחרונות שהם יה והוא שהין השם שלם כלומר להיות נהנה כלו רק יה נלב' עד נקם תעמלק והטעם פורש בדרך הסוד כי לשלם האחרונות עליונות לת יאסר נם בימי הנלות שפע תך להאחרונות הנרמזים בו"ה יהסר כעת להספיע ברבוי עד העתיד שהו לא יהיה הפרש בין הלו לאלו כי לא יאסר המנ' נשניהם ושמח תאמר לולי יתיישבו ישראל נדין ולא יוכו לזה תמר בזה נבוח יהי כן ומעשינו לא ינדולו הלא הוא כי לעתיד ידין ה' בעל הרחמים עמו ועל עבדיו הם כל ישראל עובדי ה' ולא המירוהו ינחם (טו) ברחות עלבי כו' לומר כי לא ידין תותני בערך מה שממנו ואליו יתברך כי לא ילדק כל חי לך בערך החוטו מ"ה תללנו כי בערכם נהיה לדיקים כי עבדיו יתברך לנחמו ועלבי הגויים לאשר יעבדום הפך האדם שלורתו מעילה מחומרו לך הלו חומרם מעולה מלורתם כי חומרם כספ והנ ולורתם הבל כי אין בה חיכות רק מעשה ידי האדם לאשר ימות וכל רוח אין בקרבם (טז) ושמח תאמר הלא כמה עושים על ידי כשיף חו טלטמות שידברו וישמעו וישיבו דבר וכרוחי לת האדם' נם תמר הנה אין לאשר הפה שלהם הדובר וזהו פה להם ולא ידברו כי לא ישועו שפתותם רק שמועים קול יוצא ואין העלב נמזה הוא הדובר רק כח לאשר בו ועל דרך זה מהמ' הכתוב והדבר אין בהם וכן עינים להם ולא יראו כי אין לאשר לאייהם בעינים כי לא יביעו עפעפיהם לא עתך ולא פתח (יז) ונם חומים להם ולא ישמעו הם בעצמם נדברים עם הכח הוא כי אינו רק כח מושלל שם והנה כל זה הוא לאשר יש רוח בפיהם שישמעו דבור ואין פיהם הדובר כמדובר וכל שכן לאשר אין רוח כלל בפיהם כי מהכל זה ישעטו ז"ל תף אין ים כו' והוא תומרו תף הוא כמו תף שוכני נתי תומר שפירושו כ"ש שוכני כו' וכן יאמר שם לאשר יש רוח בפיהם שתרתי שהוא הנל תף כלומר כל שכן לאשר אין יש להפילו מניותת רוח בפיהם (יח) . ושמח תאמ' הח מיהת הלא דבר הוא לאשר יש רוח בפיהם שידברו עתידות ועניינים נם שיהיה מושלל שם והפה שלהם בעצם לא ידבר על כן תאמר יהי רצון שכמותם יהיו ע"י שיהם שרוחם בקרבם יהיה כן מושלל בקרב גופו לאשר יופקד בו על ידי ניחוח כל לאשר בוטח בהם כי הלא קיים לאשר יהי לו כן לא יהיה וכשר שהרוח החלוני ישרה בו יצעק מכחב לב כי לא יאמר מנוח לים נרוח מושלל כמודע כי נם בעצב נכוה לאשר יוסף בו הכח ההוא לא יהיה בו התערבות עם העצב ההוא בו ולא לו קיום וכח רק יוסף שם בעל כרחו במעשה תעתועים ולא ירעו ולא יפיחו ונם היטב לא תוסף רק כחות טמאים וכוזבים ולפעמי יצדקו כי יאמרו מה שיאמרו מאחרי הקדוסה לך לא שיהיה לאל ידם לעשות כלל ועיקר הנה כי האדם טוב ושלם מוה כי אם כמוהם יהיו עושיהם יאמר אדי להם ואיך יעשה לו אדם אלהים לעבוד לת הנרוע מעצמו על כן כאשר ידין הוא יתברך לת עמו ישראל בדומו לת אלו יחד מוכה כי בערכם שלמים לנחמן שדבקתו בה' אלהים לאת תאסר לו דומים תהל' יפקבח שמו לעד לו הוא ייעור חלף מעשיהם כי כמוהם יהיו עושיהם לעתיד כי תוסף כחות טומאה יהיו בהם ומחמוגנים ומקי' בעונם על ידם על דרך שהיו מלובשים בעלמיהם כל הנוטה בהם (יט) ואו בית ישראל כי יהללו לת שם ה' כי יהיו וכאים בדין הפך האומות מ"ה ובית ישראל הכירו ודעו כי לא לעלמכם להחזיק הטובה בעצם כי הלא על היותכם בית ישראל ולא כנויש ברכו לת ה' כי אלו להחזיק הטובה כברכתנו בכל יום תמיד שלא עבחני כו' : או יחזור הל הוא' למעלה שלעתיד נתעתד להלל שם ה' שעומדים יהיו רגליהו בנית ה' בחלרות בית אלהינו בת לפרש עתה ואמר מה ש אמרתי שבהלל הזה נב"ה הוא יק' ישראל בתעזרון תהלה כי יניחו קרנות וברכו לת ה' שמוכה לתכם לכך והחר זכו והניחום ישראל וכיס לחריהם כהניס בית אהרן שקרבנים לתם (ד) ואחר כך בית הלוי נשירם ואשר הם יראי ה' נאלו לריכים קרבנות ברכו לת ה' :

(כא) ברוך ה' כו' כהתימו לדבר על הברכו' הרחויות לה' השלם בכל מיני ברכות ואלה היה מקום לומר קם כן תיפה נברך לת ה' שלם ובכלל הוא שם יה והוא התחיל פתח דברי המומור הללויה על כן תמר ברוך ה' מלינו כו' לומר בהלול שם יה תלוי כל התומר והוא הלא כמו זר נהסד החשיבו יתברך לת האדם יברכני כי מה האדם כי תבא לחרי המלך הקדוש וברכה ירבה מפיהו ותפילו העשק בתורת ה' המתייחס לנו ן כך"ת כי מלינו תלת תורה וכן הוא תן התימת יפארו ה' בירושלם כי האומנם יפב הלהים על האדץ ותיך יעבדוהו כהניס ולויים וישראל בה כענין פסיקים הקודמים תך ילרקו שני הדברים החלה נמה שידענו תומנה תימן כי בית ה' לוך עולמים הע"ה ביוד והבה"א נה"ל ועל כן יש לו יתברך שייכות עם האדם מחמת נפשו שהיא מהעולם שנברא ביוד שבשמו ונם שכן בירושלם שיש לו שייכות על ידי שהעולם הוה נברא בה"ל שבשמו ועל כן ראוי להלל לת שם יה להחזיק בחומת היות רגינו יתברך בשני הדברים והא עיקר היות ברוך ה' מלינו על ידי שני האדם המתייחסים הליה מפתח נפשם כה"ל ולעיין יתמר תים והיש יולד בה וכן היותו שוכן ירושלם שתשם נופו ממקום המוזה שנברא בה"ל על שני הדברים החלה הללו לת שם יה שנו נברתו העולמות שעל ידי כן יש לו יתברך שייכות לשני הדברים הנתמרים בזמר :

קלו (א) **הודו** לה' כו' תמר למעלה שיש זמן מתייחס הילול לל שם יה ויש לל שם שלם תמר עתה הודו לה' כי טוב כי הלא לעולם תסדו בין בזמן המיוחד לשם החלד בין למיוחד לזמן החלר תמיד השבע ממנו כלו' וחשר ייחדנו זמן לת למעט השלם בשום זמן כי הכל מלוו לת שיש זמן מוכה להלל לל השלם כי נהיה מוספעים בחלמות רב' או הודו לה' כי הוא לבדו יקרה טוב ולת לזולתו כי מלך ב"ו מטיב לעם ולפי האמת הוא לשיעבדוהו כי ערוך להם לך מי יקרה טוב בעצם הקב"ה כי בשביל העולם הוא חסדו ולת לעלמו (ב) ושמח תאמ' הלא השכינה תשר שכינת הסיבות מטיב לה הלא לה יתייחס

לית כן הוה רק הודו לאלהי האלהים שהשכינה היה נקראת אלהים וה' אלהי ישראל שיזכו אלהי האלהי' הוה שמגיל לשכינה שעלולה ממנו שפע עצום גם על זה עליכם מוטל להודות כי גם זה נשגיל העולם הוה חסדו כי לית היה לשפער לנקבל עולם נשמי השפע מהשכינה רחשוכה שם לית ע"י האלהים המ' (ג) ושמת תאמר בחינה זו נזדקק לך מה תקנת' על מה שהשכינ' היה שם תדנות שהוה תדני תדוני' משפעת על כל ברים של מעל' שהם תדוני התחתו' מה חסד הוה לעול' הלית טוב היה העדרם גם על זה הודו כי לעולם חסדו לקיימו והוה עניו שבעני' פרי החג כי כל עוד שלת הטהרנו מוזהמ' נחש נריך יהיו ליסר העולם כנורע • (ד) לעושה נפלאות כו' רחו לת גודל מדתו לעשות חכך כי כחסר נרח לת העולם לשר לית היה חו כ"ת הוה יח' לנדו ולת הי' במיחות מי יעשה לו הוה יח' חסד עכ"ו עשה העולם לעשות חסד עם העול' עמו חשר נורה חכמתו לעשות ועל כן רחוי להודות לעשה כו' שהוה שעשה נפלאות נדולות בהיותו לנדו קודם היות עולם ושוס נברח ועשה נפלאות הם מעשה נרחשית על לד השלת כי מי היה כנד שעשה חסד עמו נברוח עולם בשגילו לכן • תמור כי נשגיל עשות חסד עם העול' עמו וברוחו שנורה חכמתו יח לעשות עריו עשוס גם שלת קדם מקבל החסד • (ה) לעשה השמים כו' שמים ומלוכי' לויכם נכי קבלת חסד ולמה נברחו הנה עשוס בתבונה שהנין נרכי התחתונים למיניהם להשתלשל על ידם • או כי הנה בשמים יש מזלות מחייניס טוב לנבר לו רע ולפעמים הפך מעבלייהם וכדי לשתלת נדיק ורע לו רשע וטוב לו ת"כ לת לחסד יחשב דע כי עשהו בתבונ' שהנין כל הרחוי לחיים והי' לפי מעשיו וסידר בתבונתו סידור המזלות בחופן יכיהו על כל חדם על פי רצונו יתב' על פי מעשיו וחס ייעיד לרשע הוה לנכות וכיותיו והשכך נדיק בחופן שגם זה נשגיל קיום העולם הוה חסד עד יוכן כל חיש לנלקי ידח ממנו נדח :

(ו) לרוקע הארץ כו' היות חרץ על המים הוה נשר ליסוד ההוה היות שלת כטבעו כי יסוד העפר טבעו למטה ש תמ' כי נשגיל עולם היה חסדו שיתקיימו • לו יחמר כי כחסר היס הוה עליון מהארץ כ"ת הקורת למי היס ויעפכם והרו"ל לית שפיכה חלת מלמעלה למטה חס כן למה לת נוה ויעמדו כל המיס מלד לחד ולת תהיה חרץ נרקעת על מיס לל תמה כי נשגיל העולם היה חסדו זה שעל ידי כן החי יקן לל לבו להתכשר נחמור כי לית נריך חס יכעיסו לת קונם רק להניח הדבר לל הטבע ויקנו ירחה ויתקייס עולם :

(ז) לעושה תורים כו' שמת תחמר הרי נרח הוה יקנדך שני תורים נדולים ותדרבת נמשך קטרוג עד שהולרך להקטין ת'

גם זה שעשוס תחלה נדולים לעשות חסד לעולם היקה הכול' שהיה טוב נדול לעולם לשעה פנעי לילה והוה יח' עשה לת שלו ע"י גדולת היריח : (ח) את השמש כו' שמת תחמר לחר הקטרוג ויוסס השמש למשלת ביום הלת תמשך קנלה ומה חס נהיות שוים היה קטרוג מה גם נהיות יתרון לשמש חמר גם זה הוה הטעם כי לעולם חסדו לשעו ילמדו העולם להיות נעלבים שומעין ולין משיבין שיהיו כלחת השמש נגבורתו • או מה שהמשילו ניו' לנד הוה חסד שילמדו העולם להמונה כחנרה' ע"י נלגל חמה • (ט) את הירח כו' שהיה נרלה שגס עמה ממשלות ככבים ולת נתן לה לנדה ממשלת הלילה והיה נרח' שנותן פתחון פה שלת די עלבונה שהקטינה שלת שלת נתן לה ממשלת הלילה לנמרי כשמש ניום חמר כי לת כן הוה כי תדרבת חסד הוה לעולם והוה משמרס ז"ל שלת נתן ממשלת לכוכבים רק מתחת ידה כי להפיס דעתה הרבה חיליה וילמדו לפייס לת חשר הקניטו • (י) למכה מצריים כו' הנה יתחזק לב הרואה מיתת נכורות חס מצריים חטאו נכמדות ומה גם קטניהם מה חטאו דע כי השלהים עשה לעשות חסד עם העולם יכירו השנחתו הפרטית כי כשנר עכשם נמו נכורו ישראל עשה וגדול הוה תועלת הכלל נהכיר ההשנחה לקייס כללות העולם מהפסד נכוריהם • או למכה מצריים נעצמו ית' ולת ע"י שליח היה כי לעולם חסדו יכירו כי לת מנורת המערכת היתה כי חס כן יתוקו גם נכורי ישראל על כן עשה נעצמו להבחין מס"כ על ידי משחים שלת יבינו כיון שניתן רשות ויעשו הרוחים ויחמרו כי הוה מהמל כמפורש חנללו במקומו (יא) וכן ויוצ' יס' מקומכם ממש גוי מקרב גוי מטותעים נהם כיוצה נהם נלתי רחוויים גם זה כי לעולם חסדו כי חס לת עשה לפנים מן הסורה נזה היו חזדיים ישראל וחס לית ישראל נין פולס נמלת עושה חסד עם העול' • חו ויוצה ולת ע"י שליח כהו' ונעברתי נקרב מצרי' כו' היה כי לעולם חסדו שחס לת כן לת היתה תקומה כמפורש חללו נמחר מצל לכהן שקרומתו נניתי הקנרות כו' ויקנדו נהיה העולם נלתי מתקייס • (יב) ביד חוקה כו' לית ל"ל שהיה נידו חוקה לעכב המנגדים נל יקטרגו כעוזו שרו של מצרים כי חס נזרוע נטויה לונקם מהמקטרג כמ"ש ו"ל וירח ישראל לת מצרים מת שרו שלו שר של מצרים מצרים שמו למה עשה כן וישראל נלתי רחויים הוה לעשות חסד עם העולם כי חס יסתקעו חס ישראל יחנדו וחס לית יש עולם כד"ת כי כתרנע רוחות כו' • (יג) לגזר יס סוף כו' הנה גורת יס סוף קדיעה לחת להעניר לת ישראל לטובת המצריים היה די לך לגזור נחופן יעמכו נם נזרים רנים כמ"ש ו"ל שנעשו י"נ גזרים וכולל חומת מים מפסקת נין זה לזה ונכל לחד מהי"נ קרעי' שנט חחד נפני עצמו ולמה עשה ה' ככה ולת קרע ת' לכל שנטי ישראל לך היה לעשות חסד עם העולם שיכירו ההשנחה ולת יחנד העולם והוה נשוס לב לל מחמרס ז"ל נהומרס כי נעשו י"נ שנטים ולת י"נ כי חפרים ומנשה שנים המה • לך יתכן כי השלהים עשה נל טעמו ישראל ויחנדו העולם והוה כי הנה עבר נים נרת פסל מיכה משנט חפרים וחס היה הכל קרע לחד היה מקום לשטן להטעות לת היס חומה חו פתי כי חלילה חלילה הפסל נכך מיכה קרע להס לת היס על כן עשה ית' כי לכל שנט יהיה לו קרע נפני עצמו וגם המקום חשר היה הוה נשנט חפרים יהיה שנט משנה עמו לרמוז כי מי שקרע לכל ת' משחר שנטים חשר לית לו פסל קרע למנשה וחנגדו היה חפרים מס"כ חס היה לחפרים לנדו קרע לחד נמלת כי היות הניזרה לנזרים היה כדי שלעולם יהי חסד להתקייס ולת יחנד העולם נטעותם חס היה קרע לחד לכל שנטי ישראל • (יד) והעביר ישראל כו' על פ' כיעי לחתך מלכי מצרים תרתמו נפלחות תרו"ל שחמר לשון יחיד על יעקב לבדו עם נניו להרחותו נפל לות שהיה עושה להס ובזה יחמר והעביר ישראל הוה יעקב נקוכו מה לורך היה נדנר חלת כי נס זה היה כי נשגיל העולם היה חסדו שחל"ב היה לפשר עליהם מדת הדין כי המרו על יס נית סוף כחשר היחלה כמ"ש ו"ל והמים להס חומה חתה כתיב מלמד שנתמלת עליהם חמה לולי יח' ולת היה כך היה העולם חנד כ"ת לית יש' לית עולם והוה כי לעולם חסדו • ולדעת החומר נמדרש שנעוד יש' תוך המים טבעו המלריים יחמ' והעביר ישראל נתוכו כו' ונער כו' לומר שלת העביר יש' מקוכו כ"ת עודם נתוכו היה מה שונער פרעה כו' ונם זה לעולם כלו היה חסדו לתעו עין נעין ירחו ישראל כי ה' הוה החלהים מניל תותם וטובע לת המלריים כחחת למען יוסרו נידיעת לחדות דין ורחמים כי נלדקת לחונתם העולם עומד : (טו) ונער פרעה כו' היה לפשר נלי שיעשרס כי חס שנגחת ישובו המים עליהם ויטבעו ולמה ניעשרס לך נם זה לעולם חסדו נל יחמר פרעה שנגלל כי הרוח קדיס קרע היס וחחר כך נטבע נטבעו נשוב המים עליהם לך נניעור הכירו ההשנחה נם הוה גם ישראל והוה תיקון העולם • (טז) למוליך וכו' מה שהוליכם ויפב תותם נמדנד ולת דרך ישרה היה כי לעולם חסדו פן יכחם העם כו' ויחנד העולם נלכדם הו למוליך נעצמו נמדנר ולת ע"י מלחך נם זה היה כי לעולם חסדו כן יטעו נמלחך כמ"ש ו"ל שחמר הקב"ה לל תמר נו לל תמירני נו וחס ככה היה עושה העולם היה חנד נחטחם : (יז) למכה כו' רחוי לעשים לב כי מלכים נדולים הן הם מלכים חדירים ולמה חילקם לעשים ונם חילק לחמר כך לת סיחון נפני עצמו ולת עוג נפני עצמו ועוד שחחר חומרו ונתן חרלם

הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : ג הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : ד לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : ה לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : ו לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל־ הַמָּיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : ז לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : ח אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : ט אֶת־הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמֶמְשְׁלוֹת בַּלָּיְלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : י לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : יא וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : יב בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : יג לְגֹזֵר יַם־סוּף לִגְזָרִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : יד וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : טו וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְּיַם־סוּף כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : טז לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : יז לְמַכֵּה מְלָכִים גְּדוֹלִים

רוממות אל תהלים קלו קלז

לנחלה ידוע של ישראל היה ולמה חזר ואמר נחלה לישראל כו' לו היה לו לומר כז' ונתן ארצם לנחלה לישראל עבדו כו' • ועוד תומ' עבדו והל"ל עמו כאשר במזמור הקודם לך הנה תמרו ר"ל כי מפלת סיחון ועוג היה ראשית מפלת מלכי מדין ומלכי ח"י כ"ש ז"ל שהיה בלק תומר ג' מלכים גדולים אלו שהיינו בוטחים בהם לא עמדו לפניהם לכך כעמוד לנחתנו על כן לאחר תומרו למכ' מלכי' גדולים שהם סיחון ועוג (יח) תמר ויהרוג מלכים תדירים הם ל"ת מלכי ח"י שהרו"ל שהיו מלכי כל כללות העולם אלא שכל ח' היה לו חלק בארץ ישראל מיוחד למלכותו ועליהם יתמר ויהרוג מלכים תדירים (יט) ופירש מה שאמרתי למכה מלכים גדולים הוא לסיחון וכו' (ך) ולעוג וכו' לומר כי כדאי כל ח' וח' אלו להטיל מורך בתדירים הידועים (כא) על כן אלו שהתחיל בהם תמר ונתן ארצם לנחלה כלומר גם שהיה עיקר הנחלה עשה לנחלה (כב) ועל ארץ המלכים תדירים שהם מלכי ח"י תמר נחלה לישראל עבדו והוא נחלת ארץ ישראל נפתנית משאר נחלות כנודע שהיו האמים יורשים את הייש עד יעקב על כן לא תמר ישראל עמו כי אם ישראל עבדו שהוא ישראל סבא וכוונת כל הנלחמות ונחלות הללו לא היתה כי אם לעשות חסד עם העולם סיקקיים ע"י הנחיל את ישראל נחלות לבותם ד' ארץ הקדושה להמשיך שפע משער השמים לקיים כל העולם בקיימם את התורה הם כנודע • (כג) שבשפלנו כו' ידוע ענין מאמרם ז"ל כי בלשת ישראל ממלכים ילמוד במדבר כליה ח"ו שהוא כוכב רעה שעליו אמר פרעה רשו כי רעה נגד פניכם ועל כן בהכנסם לארץ היו לפי הכוכב ההוא נהרגים בידי לריהם לולא רחמיו ית' שהיפך דמם בדם מילה שמל לותם יהושע והוא מאמרו היום גלותי את חרפת מלרים מעליכם שפרה לותם מלריהם בדם מילה וזה יאמר שנשפלנו שהוא בשעת שפלות על פי הכוכב הנותנם תחת לריהם להרג לו זכר לנו להוריענו ארץ ל"ח מלכים (כד) ויפרקנו שפרה לותנו מלריהנו בדם מילה שנתן דם מילה תחת נפשותינו על ידי לריהנו כי זה לא לנו ישראל בלבד היה חסדו כי אם לעולם כלו כי אם לין ישראל לין עולם כנודע (כה) ואחר אשר מל יהושע לותם היה להם חסרון לחם כי לא יכלו לאכול מתבואת הארץ עד הקרבת העומר והוא ית' נתן להם לחם לכל דבר עד מחרת הפסח ע"ד שלחם הפלינו רז"ל בדבר על זה שמך נותן לחם לכל בשר כי נס זה לעול' כלו היה חסדו ע"ד הקודש (כו) ואחר שהניח להם הוא יתברך בארץ הקדושה ונשלם מאמרם ז"ל שמשנארץ העולם נתלוה הקב"ה שתהיה לו דירה בתחתונים לו נודע בעולם כי מהארץ עשה עיקר ולא מהשמים עם היות שם מלאכי השרת ואם כן הוי לומר כי כשנודה לומר שהוא תלהי השמים לא יהיה שמהם עושה עיקר כי אם שתין חסד שעושה עם השמים וכל נשמה מחמת עשתם כי לם לשהיה על ידם השתלשלות להריק שפע עליון על הארץ שהיא העיקר והנו הודו ישראל לאל השמים שהוא חסד אל שעשה להם ולא היה החסד שעשה עמהם בשביל עלמם כי אם בשביל העולם הוא השפל היה חסדו כי אינם רק לקיי' העולם השפל מה גם כשישראל עושים רלונו של מקום :

קלז (א) **על** נהרות בבל וכו' הורה נשמיכות שם תזכו ת"תמרו הלל גדול ואם לאו על נהרות בבל •

ולענין הכתובים רחוי לשים לב למה מיקם הדבר אל הנהרות וידוע מאמרם ז"ל שכשהיו מוליכים אותם בגלות לא היו מניחים אותם לבכות ובזה מוכל לו' כי על הנהרות ההם זכו לב' דברים אחד שהניחום ליסב • שניה שהניחום לבכות והנו אם ישבנו גם בכינו ועל דרך הפשט נשים לב גם על ייקור הגם וכן על אומרו זכרנו את ציון יתסו הדבר אל ציון בייחוד ועוד למה מודיענו שעל ערבים תלו הכינורות ומה גם כי טוב טוב היה לשברם כאשר יש מרבותינו אומרים שקללו נוהניהם לשלא יכריחום לנגן ועוד אומרו כי שם וכו' כי תין שלת כי מתיישנת לפי הענין ועוד כי אז' דברי שיר היינו שירו לנו משיר ציון ולמה הוכפל ועוד אומרו ואולליני שהרחוי יותר ואכולליני • ועוד למה לא אמר בפירוש ובכנורותינו שמחה אמנם הנה למדונו בספר הזוהר כי היו ישראל הגולים בבלה כמתים מדאנה שבתו מעובה גדולה לרעה עלומה והיתה מלכה הנחש נפשם אז גלה יתנרך את עיני יחוקאל הנביא על נהר כבר וירחה מרכבות אלהים שכינה על מרכבות כל פמליה של מעלה להורות כי שכינה עמהם עם כל מלאכי אלהים שהם כערבים ומשכון כי מי ניולין אותם יולין את ישראל ובזה שנה רוחם, אלהים ושמחו וזה יאמרו ישראל על נהרות בבל שהוא פרת והוא נהר כבר שם ישבנו כי שם היה לנו סובה ונחת כמה שהרחה שם הוא יתנרך ליחוקאל ועם שם שמחנו גם בכינו בזכרנו את ציון מדאגת מה שנשתלקה ממנה שכינה לבית תלנו בבלה (ב) והנה לפי לרת הגלות ומה גם קודם ידיעת מרחת הנבי' היה רחוי לשבר הכנורות כי ערבה כל שמחה אך על מה שם ישבנו ושמחנו בשכירת הנגינה שהיו לנו ערבי' לנחתנו מהגלות על כן זכר לדבר תין ל"נשלח שברוס כי אם על ערבים בתוכה תלינו כינורותינו כי עשו זכר כמה שקללוהו על ערבים לא בחילות אחרים לרמוז כי על היות להם ערבים בבבל שהם שכינה וכל פמליה של מעלה על כן תלחוש ולא שברוס כלומר שבוה היה להם פתח תקוה לשוב אל בית שני ויהיו נשמרים לשוב לנגן בהם (ג) ואחר שדבר על מה שאמר שם ישבנו ואמר שעל ידי כן על ערבים בתוכה הלו כמדובר בא עתה ואדבר על מה שאמר גם בכינו זכרנו את ציון אמר מה שבתבבל וכירת ציון יותר מאחרון והיכל ושאר דברים גדולים הלה הוא על כי שם שלטונו שיבנו וכו' ואמרו שירו לנו משיר ציון אז על פיהם זכרנו את ציון ובכינו וז"ל כי שם וכו' שהוא נתיכת טעם של החמור ועניו התכת הכעוב הוא כי הנה ברחות השבחים כי לא יבלר מפנו יגון עלום ואיך נעלר כח לשורר על כן תחלה לא אמרו שבשורר רק שהלו שבאמר להם דברי שיר שהוא נוסח הדברים בלבד והספר היה על כי שיר של היום היו לומרים בב"ה כשבנסו החויצים כנודע מרבותינו ז"ל אך שבו ורלו הכנורות תלויים אז אמרו כי התליה ולא שברנו יורה שמחה והוא מה שבתבבל כי משמחת בשורת יחוקאל תלחוש ועל כן ברחות השבחים קולינו שהוא הורחת שמחה אז אמרו שירו לנו משיר ציון כלומר לא תוכלו להשיב כי הינון מעבב השיר שבתרלה בנוסח דברי השיר כי הלא התלויים יורו שמחה לכן שירו וכו' וזהו ואולליני שמחה על כן אמרו שירו וכו' (ד) ואו בשמעבו גם שלא נלינו ענין שמחתנו אלי זה דבר היתה עם כל זה מחמת הורחת לד שמחה לא יכולנו לומר שלא היתה מציחות שמחה על כן תלינו העכוב להיות שיר ה' לתיך כשיר תותו בתקים טומלה על תדמ' נכר : (ה) אם וכו' משיבה רוח הקדש כתדברת עם ירושלים להפיס דעתה לומר הלא ידעת הם לא שמעת שמוכירים תת ציון ובוכים ולא תוכף לל תחושי כי הלא תם יוכח שהיה עולה על לב שתשכח התם תשכח תוכף ימיני היו מדת החסד וזהו תשכח ימיני בתמיהה ועל כן הסי"ן נחט"ף ולא בפת"ח (ו) ולל שכן אתין לתיך לומר אלי לא תשכחך כי תם דעי לתיפה כי תחלת הנחולה תהיה בוכירתך כי הנה ידוע כי יום הנחולה ליבא לפומא לא נלי ועל ידי נלות בפיתת תהיה הנחולה לכן דעי כי תדבק לשוני לתכי לבלתי נלותה בפי תם לא תוכרכי ולא עוד אלא לא תעלה כו' והוא כי הנה לעתיד יאמר ה' בתעשיו מה שעד כה תמרו דבותינו ז"ל שלא אמר ה' בעולמו תם לא בנית המקדש בבנינו ותם נשים לב אל אלא שמחה בלפי מעלה שתבותר אלנו שהוא הולאת שפע פנימי חולה כתדש השמח שמוליא לור להיות טוב לבו חולה בפנינו השוחקות ואמר הנה רחש שמחתי בעולמי הוא בית המקדש שהוא רחש עפרות תבל מקום שלטושת שער השמים והנה תעלה בחיכות תת ירושלם על תיכות מה שהוא עתה רחש שמחתי כי הנה בית המקדש העתיד מעשה תלהים יהיה וירושלם תהיה לו תיכותה מאשר הוא עתה ב"ה :

נְדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : יח וַיַּהֲרֹג מְלָכִים אַדִּירִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : יט לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : ך וְלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : כא וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : כב נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : כג שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ זָכַר לָנוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : כד וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : כה נֹתֵן לֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : כו הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :

קלז א עַל־נַהֲרוֹת בָּבֶל שָׁם יָשַׁבְנוּ גַּם־בָּכִינוּ בְּזָכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן : ב עַל־עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תָּלִינוּ כִּנֹּרוֹתֵינוּ : ג כִּי שָׁם שְׁאֵלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דִּבְרֵי־שִׁיר וְתוֹלָלֵינוּ שִׂמְחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן : ד אֵיךְ נָשִׁיר אֶת־שִׁיר יְהוָה עַל אַדְמַת נֵכָר : ה אִם־אֶשְׁכָּחֵךְ יְרוּשָׁלִָם תִּשְׁכַּח יְמִינִי : ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנִי לְחִכִּי אִם־לֹא אֶזְכְּרֵכִי אִם־לֹא אַעֲלֶה אֶת־יְרוּשָׁלִַם עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתִי

שְׁמֶחָתִי׃ ז זְכֹר יְהוָה ׀ לִבְנֵי אֱדוֹם אֶת־יוֹם
יְרוּשָׁלִַם ׀ הָאֹמְרִים עָרוּ ׀ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ׃
ח בַּת־בָּבֶל הַשְּׁדוּדָה אַשְׁרֵי שֶׁיְּשַׁלֶּם־לָךְ אֶת־
גְּמוּלֵךְ שֶׁגָּמַלְתְּ לָנוּ׃ ט אַשְׁרֵי שֶׁיֹּאחֵז ׀ וְנִפֵּץ
אֶת־עֹלָלַיִךְ אֶל־הַסָּלַע׃

קלח א לְדָוִד ׀ אוֹדְךָ בְכָל־לֵבָב נֶגֶד אֱלֹהִים
אֲזַמְּרֶךָּ׃ ב אֶשְׁתַּחֲוֶה ׀
אֶל־הֵיכַל קָדְשֶׁךָ וְאוֹדֶה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חַסְדְּךָ
וְעַל־אֲמִתֶּךָ כִּי־הִגְדַּלְתָּ עַל־כָּל שִׁמְךָ אִמְרָתֶךָ׃
ג בְּיוֹם קָרָאתִי וַתַּעֲנֵנִי תַּרְהִבֵנִי בְנַפְשִׁי עֹז׃
ד יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַלְכֵי־אֶרֶץ כִּי שָׁמְעוּ אִמְרֵי־
פִיךָ׃ ה וְיָשִׁירוּ בִּדְרָכֵי יְהוָה כִּי גָדוֹל כְּבוֹד יְהוָה׃
ו כִּי־רָם יְהוָה וְשָׁפָל יִרְאֶה וְגָבֹהַּ מִמֶּרְחָק יְיַדָּע׃
ז אִם־אֵלֵךְ ׀ בְּקֶרֶב צָרָה תְּחַיֵּנִי עַל אַף אֹיְבַי
תִּשְׁלַח יָדֶךָ וְתוֹשִׁיעֵנִי יְמִינֶךָ׃ ח יְהוָה יִגְמֹר בַּעֲדִי
יְהוָה חַסְדְּךָ לְעוֹלָם מַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אַל־תֶּרֶף׃

קלט א לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד מִזְמוֹר יְהוָה
חְקַרְתַּנִי וַתֵּדָע׃
ב אַתָּה יָדַעְתָּ שִׁבְתִּי וְקוּמִי בַּנְתָּה לְרֵעִי מֵרָחוֹק׃

ארחי

(ז) זכור וכו' לחרי רחוקנו ישראל חיבתו יתברך עם ירושלם כמדובר לנו לומרים לה כן לויפה שכ"כ חביבה היא לבוני לחדום לה יום ירושלם שאמרו ערו ערו יסודותיה עד סוף היסוד התחתון עליה על קרקעה לעשותה עייש : (ח) בת בבל וכו' ברחוקנו יתברך כי חפו ישראל על ירושלם שחשב הוא יתברך ולא על הנוגע לה עלמה מה עשה שהפ כביכול כנגד עלמו עם כנוד ישראל ואמר לה בבל וכו' לפרי שישלם לך לת גמולך שגמלת לנו שהוא על כנודנו יתברך שקרא לנ"ל עבדי ולחר כך אמר הפתים לעלה וכו' וכן גמול ישראל שעשיהם נתנו יד לפוע לבניע לחם מלבד לוכרות והב וכסף שהריקו ושלחו מלכי יהודה וגמלו להם רעה ולומרו הפרוך יכוין ענין מלמר כפר הזוהר על פסוק לפר נבחו על ירושלם הלוחים לה לאמר מלמד שכל לפר הלו לת ישראל בחרבן יחזירם יתברך לעתיד ליקח מהם כל לפר נוף על ידם ושפתים ישק שכל"ל לפר הילדו בחרבן בית לפחון ומחו מיקת עלמן ובנח פקודת נבל במלחת ע' שנה לקו בניה ולוך ישלחו העובדים הרעה ולח יקחו חלקם לעיני לפר לקו על ידם על כן יחזירם הוא יתבר' ויפקוד עליהם לעיניהם כלפר פירשו ז"ל על למען תמלו וכו' וזה יאמר לת בבל הפרודה כלומר לחר היותה פרודה עדיין נפלר הגמול לפלם כי מחו מיקת עלמן כל הלנפים לפר עשו בעלמם הרעה (ט) ועל מה שהיו הורגים עוללי טפוחים בחיק לפוחים לחר כי לפם יהיה יותר קשה מהרג שהיו קלילה הגדולה

מד' מיקות ב"ד :

קלח (א) **לדוד** וכו' מומור הוה יסוד על ב' דברים לחד על יקר שלת בית המקדש לפלר מקומות תפלה • שנית לתת יתרון לפלר נעשה בתפלתו בשתיקה לנעיצה בדבור וברלשון ביהל ולחר כך הפני המשתעף מחנו ולמר הנה כלפר קודך בכל לבני שהוא בלחדות ב' לבנויות בכל מקום שיהיה לני נמלל נגד לולהים כי מיד לולהים לפני (ב) ומה הוא פפ כן יתרון למקדש הלא הוא כי פפ תשתחוה לל היכל קדשך הוא בנ"ה טופף על היותי נגד לולהים נם ולודה לת שמך על חסדך שלתה מקבל תפלתי גם על למתך שניכר שם לתתך והוא כי הגדלת על כל שמך שלתה טוב ומטיב למרתך שלא בלבד לתה שומע תפלה ומטיב כי פפ שלתה משיב ולומר לי תשובתך מלפלר לתיב לי ולזיך מטיב בשתיקה כי זה הורלת לתתך בעצם יותר מכלפר היה בשתיקה והוא כי על ידי קדושת המקום לפפ"ב משם רוח הקדש ולוכה לכך (ג) ולפ יאמר לים לחר שלני לבשת דך מה יקן ומה יוסיף לי מה שתעניני בלמרתך הלא הוא כי הנה ביום קרלתי ותעניני בלמרתך תרהיבני בנפשי עז כי ביום ההוא שהשבתני בכך כ"כ לחי עלי דך שתוספת בי הגדלת קדושה לפילו בנופי וזהו תרהיבני שהוא לת הגוף ובנפשי שהיל מעלמה תרהיב עוז על תוקף קדושתה כי בזה יורה היות הוא יתברך דבק בלדם ועל ידי כן מקדשך הוא יותר • הו יאמר כי לחי בלתי לתת עז לנפשי מלחר שעשתה בלדם ועל ידי שלקרת ותעניני בנ"ה לקניה גדולת עוז ותיקון (ד) והטעם שלשתה ולתעלה בזה הוא בדלות עלמי כי הגדלתני על כל מלכי לרץ כי מי בכל מלכים יוכל להתפלר שנפיך דברת עמו כמוני כי יודוך ה' וכו' נתמייהה כלומר הפ יודוך ה' כל מלכי לרץ פפ יתלחדו יחד כלפ הפ יודוך כי שמעו לחרי פיך שהתפללו ועניתם נפיך בשפר לי ביום קרלתי ותעניני נפיך (ה) כי הלא כל הנגתם היה סיכירו על פי דרכיך הנגתך כי כל הנגתם היל כי ויסירו בדרכי ה' לומר מדרכיך כי נדול כבוד ה' (ו) נמה שירלו עיניי הנגחה יאמרו כי רם ה' על הפתים ועם כל זה ושפל יראה ועם היותו נבוה על הפתים חין לריך לומר ההוה בחרץ לו דברים קרובים להיות על החרץ כי לפ נם ממרחק שהוא לפר יהיה

מחר ומן רב יידע על פי נביח ולין לומרים שהוא יתברך מדבר עם לדם כי פפ פיהוה ח' ממלחכיו יעלה חון הנביח וו"ל יידע ולח לפר יודיע (ז) וכן יכירו הנגחה נמה שירלו כי פפ הלך בקרב נרה בעניין היותו מתהלך בנתי והוליכהו בית המלך לכים ולמרו לו כי זה הרע לת גלית לחיו כי מי יידמה בלבו שהיה לפפר לחיות ומה נם נמוסף על היותו בעל בחירה היה נוחל דם לחין ועם כל זה תחייני ומה עשית הלא הוא כי על כעס ולף הוסיני תשלח ידך פיהוה יד שמחל היה מדת הרוגז הכניע לף ורוגו הלוזיפ לכים ושריו עד שהפרית לפו ולמר להוליחו מלפנו וגם שריו שהביאוהו בלף ובחימה שקטו ומלד לחור ותלחוני ימינך לתמכני תדריך ולהוליחני כי לין ספק כי פפ לכים שהוא ממלכי לרץ ודעו כלן הל לבו כי ה' הוא הלהים כי מדת הדין ומדת חסד שמצו ב' הידים כל"ד ח"ל להכניע לפפ והימין לחזוק בו לתומכו בל ימם לבבו מרוב הפחד ולהוליחו :

(ח) ה' ינמר וכו' הלח לומרתי היתי מסתוקק שפשתחוה בל היכל קדשך פיבנה בימי והטעם כי הלח לני בלתי לתקן לפר עוות הדם שנפשו בי ועל ידי ב"ה פזוכה פלוך' ותעניני תרהיבני לתת בנפשי עוז מיפר נחלם כיה בחרץ הרחטון ויהיה סיבה לנמור תיקונה והמשך הענין כתדבר לומר עתה פפ לח לוכה שיבנה ב"ה לקמות בנפשי עז לנמור התיקון ה' ינמור בעדי כעת עודני בומן הזה כי הלח ה' חסדך לעולם שהוא לפר לומר לו נתן הנביח כפ"ך יהיה נכון עד עולם ולפ לח תנמר בעדי ליך יתקיים ועיד טעבה לחרית והיל כי מעשי ידך שהם ב' מעשי ידיך שהם כנ"ז נעשה הדם וב"ה הפתיד שנלמר בו מקדש ה' כוננו ידיך חל תרף מהם להניפם מוכנים כלחת לעתיד ב"ב :

קלט (א) **למנצח** וכו' לחתה וכו' הנה לומרו רז"ל פה לחד הסכימו כי מומור זה על לדם הרלשון יהבר ולף יתכן פפ לף בפוסרת שבידיכו כי דור הוא לדם בנודע ובלכה בתורחותם כי הם מקנלי הלומת והלדק והוא סמיך לל סוף פסוק הקודם כלפר ביתלמו הם"ד • ולבה לל הענין כי הירה מלומרם ז"ל בב"ר כי בעלילה בת הקב"ה על לדם הרלשון כי לף בעלה ממנו כי יחטל ויפסד ויהיה קיים נמין עד תחיית המתים כלפר הוכיחו מדבריה המורים כי טרם יחטל עלה בחשבו' פימות • ובנף לל הענין והוא כי לחרי חו' על לדם מעשה ידיו יתברך מעשה ידיך לל תרף בת עתה לדבר עוד על לדם כמוזכר על עלינו כי הוא הוא ולמר לל יפפס לדם לבבד עין כי הלח ה' הקרקני טרם תלבור עפר ותעשני ודע לל לפר עשיתי ולפר נעור עלי מזו (ב) ולח עוד כי פם נפש לתה ידעתי שבתי וקומי והוא כי הנה ידוע מרז"ל כי בעוד שהי' לדם עם הוה לח עזרך לל בהם לפקודתו כי לח יוכל לך לפר הולילו הוא יתברך לשוט בחרץ לנעור יסוד בכל מקום לפר יגיור בו לדם לו שריתה הנחש כי היתה הלפה מקלה להתפקות לבדה לו פתתה ויוכל וזה יתכן יתמר לדם לפניו ית' לולח שבעלילה בתת עלי למה הפרדתני מהלפה והריקתני מתנה שעל ידי כן פתה לותה כי הנה לתה ידעת שבתי שבעור שהייתי יושב בתקומי לל היה חטוך וידעת קומי שעל ידי קומי לשוט בחרץ יצל הקלקול ולמה הקימותני מעתה לרחות בחרץ ועוד טענה לזה כי הלח בנתך לרעי מרחוק והוא הנה המתרגם ורם"י ז"ל פירשו לרעי מלשון התחברות ולפי זה יתמר לפי דרכנו דתה יח' לויך בעלילה בתת עלי כי הלח בנתה למי שהוא רעי מרחוק הוא מלך המשיח שהוא מלד שנם בו נפשי כי מרחוק שהוא קודם יצירת העולם הכינות לותה לתקן עוותי והוא כי מו' דברי' שקדמו לעולם הוא שמו של משיח שנתמר לפני שמש ינון שמו ותמרו במדרש שוחר טוב למה נקרל ינון על שעתיד לינן יפני עפר שהוא תיקון המות שנרם לדם והנו בנתה לרעי הבל להקן את שהני קלקלתי מרחוק ולולו מתחלה לל

ג אָרְחִי וְרִבְעִי זֵרִיתָ וְכָל־דְּרָכַי הִסְכַּנְתָּה׃ ד כִּי אֵין מִלָּה בִּלְשׁוֹנִי הֵן יְהוָה יָדַעְתָּ כֻלָּהּ׃ ה אָחוֹר וָקֶדֶם צַרְתָּנִי וַתָּשֶׁת עָלַי כַּפֶּכָה׃ ו פְּלִאִיָּה דַעַת מִמֶּנִּי נִשְׂגְּבָה לֹא־אוּכַל לָהּ׃ ז אָנָה אֵלֵךְ מֵרוּחֶךָ וְאָנָה מִפָּנֶיךָ אֶבְרָח׃ ח אִם־אֶסַּק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה וַאַצִּיעָה שְׁאוֹל הִנָּךְ׃ ט אֶשָּׂא כַנְפֵי־שָׁחַר אֶשְׁכְּנָה בְּאַחֲרִית יָם׃ י גַּם־שָׁם יָדְךָ תַנְחֵנִי וְתֹאחֲזֵנִי יְמִינֶךָ׃ יא וָאֹמַר אַךְ־חֹשֶׁךְ יְשׁוּפֵנִי וְלַיְלָה־אוֹר בַּעֲדֵנִי׃ יב גַּם־חֹשֶׁךְ לֹא־יַחְשִׁיךְ מִמֶּךָּ וְלַיְלָה כַּיּוֹם יָאִיר כַּחֲשֵׁיכָהּ כָּאוֹרָהּ׃ יג כִּי־אַתָּה קָנִיתָ כִלְיֹתָי תְּסָכֵנִי בְּבֶטֶן אִמִּי׃ יד אוֹדְךָ עַל כִּי נוֹרָאוֹת נִפְלֵיתִי נִפְלָאִים מַעֲשֶׂיךָ וְנַפְשִׁי יוֹדַעַת מְאֹד׃ טו לֹא־נִכְחַד עָצְמִי מִמֶּךָּ אֲשֶׁר

היה רלוך שלמות למה מקודם לעולם בנתה תיקון לל המות שלברוס חני ומעין זה תמרו רו"ל שאם לת שבעלילה בת הקב"ה על הדם למה נדת תלתך המות מתחלה ולדעת החומריס כי לרעי הוח תלטון רעיון יחמר הלת מרחוק ידעת רעיוני לחטח כלו׳ ומוכרח הייתי בחטאי הס לת שבעלילה בחת עלי • (ג) ארחי ורבעי וכו׳ חמר עוד טענה שנרס תחטח כיונת לקיום המין כי הלת כשנרחתני דו פרלופין לת הייתי חני יכול לטמס שהוח תרחי להשפיע בחשה ולת החשה לקבל שמוסי שהיה רבעי ותתה זריח תרחי תרבעי שהפרדת ופורת תוקמו בחופן שבשתם וחין זה רק לקיום המין שע"י שנפרדתו נשתם ותס חין תות חין לריך קיום המין חו קרחי תת לד הזכר תרחי שכשהיה תהלך היה הוח לפניס ולנד הנקבה רבעי שכשהיה סוכב היתה היח לשטה וחמר שהפרדת וזריח זה תזה חין זה כי תס על קיום המין כנקודס וכן וכל דרכי הסכנתה והוח תחמרו יתנד לחיריס תלך נור לדעת רו"ל כשעשה עלמו הלוה שחמר לו ונקניך בך ניום הנרלך כוננו שהוח חלו היית הלוה לוך יש בך נקבים נקניס כי על כן תמרו רו"ל שהיה פרעה יולת התיתה שלת ירחוהו לריך לנקביו שיחסנוהו לחלוה וע"ד זה יחמר קדם תס שבעלילה בחת עלי ומזה היה רלוך שחמות לתה כל דרכי הס דרכי נני הדם לחכו׳ ולפנות הסכנתה והרבעת בי (ד) וזולת רחיות חלו יש עוד רבות להוכיח זה כי תס כי חין תלה בלשוני להגידם לוך הן ה׳ ידעת כלה תבלי שתומר תוקם • (ה) אחור וקדם כו׳ חמר עוד תלוה קתרת יש לי כי הנה לחור וקדם נרתני דו פרלופין שיורה השוקה ת׳ שתכל לד פרלוף כהלו חשוב זה כזה ותס כן למה ותשת עלי כפכה ועניך שבלי העתסת כובד העון מעליה (ו) ותס הוח שחני בן דעת יותר תמנה תדרבת פליטה היח דעת תמני ויהוח מ"ס ו"ל ויבן ה׳ לת הלנע שניתן בה יותר בינה מהקיום ועוד כי הלת גברה עלי והוח מ"ס ו"ל כי תמרה וכי תעלה על דעתך שחני תת ותתה חי וגברת עליו ומה נס למדר׳ שזו׳ כי חו׳ היח נתנה לי תן העץ שהוח שהכתה חותו נעץ עד שתכל ו"ל הנה החיתר שתמרתי שפליטה דעת תמני נשנבה עלי לת תוכל לה בתופן פעליה עיקר החשם ולמה שתת עלי כפכה יותר מעליה • (ז) אנה תלך וכו׳ לנד לל העניו נסיח לנ לל מתמר הכתוב ויתקבץ החדם ותשתו תבני ה׳ וכו׳ שהל"ל ויתחבאו תך הוח היחל והיח נתשבה תחריו • עוד הודיעונו רו"ל כי תקוס שהתחבאו הוח תוך עץ הדעת טוב ורע ובילרנו בתקומו שהעניו הוח כי טרס יחטתו היו זכיס בחיכות ובהשגחה והיו יכולים לסבול חור והוד קולו יתנדך בדברו לחם תך בעוחס לנשו תלחה ויתעבר חיכותם וע"כ לת עלרו כח לסבול ת׳ הקול על כן מה עשו הלכו תל עץ הדעת טוב ורע תשר לנלתי היותו טוב פשוט רק בעירוב רע בחופן סיס נו עכירות על כן הלכו סס בחומרס כי נבח להס הקול סס יבח תלוגב בלתיך וספריי לפי חיכות המקום למען יוכלו לסובלו כי יהיה להס העץ ההוח כחסך לסבול הקול • ונבח תל העניו והוח כי תשר דברי שחנתו למה הכניד עליו תשמת העון תעל החשה תמר שמח תחמר שהטעם הוח על שלחי הקדמתי לחר כך להסתופף נעץ הדעת טוב ורע שחטתתי נו כשתר דקדקו בחו׳ ויתחבח החדם ולח תמר ויתחבחו וכן הוח יתנדך תמר לו היכה שהוח כשתר ניתרנו במקומו שהוח חיכה החס פה הוח מקום הרחוי לך תמר חס על זה הוח מה שדברת חלי קשות שמת עלי כפכה תל תזשימני כי חנה חלך מרוחך שהוח מרוחך הקדוש ומרוח שלח יכולתי לסובלו חנה הייתי יכול לילך להתחבח שתוכל לסבול תמרתיך (ח) חס חסק שמים שהוח עולם הגלגלים שהם נשמיים וחין בהם רוחניות כנון ערן בתופן כי נס שם יתעבה קולך לפי חיכות העולם הלח שם תתה כי על ידי חטח חדם נסתלקה שכינה מעל החרץ ועלתה לרקיע רחשון כנודע מרו"ל וחס תלניעה שחול הוח במקום החלונים כי מקום הקליפו׳ נקרח נם הוח שחול שהחבח שם כי נם חס קולך ילך שמה יהיה מעובה שתוכל לסובלו הלח הנך כי נם פה במקום בחינת הרע יש שם בחינת חיצוניות והנך נם פה וקשה עלי לסבול הוד קולך (ט) על כן תמרתי חסח כנפי שחר כי תחבח נעץ הדעת טוב ורע שיש בו בחינת טוב שהוח הקפטות שכינה ובחינת חלוניות שהוח רע ולח תכנס תיך החלוניות כי חס שחסח למעלה ממני כנפי שחר הס כנפי התפסטו׳ שכינ׳ שהוח סוף התפסטו׳ בחינת הטוב ולח תכנס תוך התפסטו׳ שכינ׳ שהוח סוף התפסטו׳ בחינת הטוב הרע כי חס שהשכנה בזחריח יש הוח מקום שכלה כל התפסטו׳ שכינה הנקרחת יס בהופן שתהיה בין טוב לרע בסוף התפסטות הטוב ולח תכנס ברע (י) וע"י כן נם חס יהך תכחני להיות לי סעד לתמי ובהמשך זמן תלחוני יתיך להוליחני מסס תל הקדוסה • (יא) ואמר תך וכו׳ הנה לת נתייחלתי מרחמיך כי הלת בחיתי חשר היטבת לי וכנדתני כי הלת ניום הששי שחטחתי וכחמר עלי ותתה תסופנו עקב חו ירחתני ותומר תיך חשך שיהיה הלילה הזה חשר נה שליטת חלוניס יסופני הנחש שחפילו לת יהיה חשך רב כי תס מעט שהוח תך חשך יסופני כי כח הנחש מהשנין היה כמתמרס ו"ל בפר"ח ותדרבת רחיתי כי לילה חור כי ליל שנח לת היה חשך כחשר בשחר היתיס כמ"ש ז"ל כי מנקר יום השבי עד מולחי שנח ל"ו שעות שתם חור שכנרת ניום רחשון וחין ספק כי כי החור בעדי ו"ה בעדני כלומר לכבודי בעבודי כי בזה רחיתי כי חפלת בי (יב) ולח עוד הלת שהיה חשר שחשך של הלילה לנל שנות תפקידו היה נח ויעבה חור ליל השנת תך היום שנם חשך לת יחשיך הנה זה היה ממך שרלית בי ולילה כיום יחיר והיה זה בודחי לרמוז לי כי כך לי חשיכה כתורה להורות כי בלילות הבחים שתהיה נהם חשיכה תהיה לי כחורה שלת לירח שחשך יסופני כחשר לת לירח ניום •

(יג) כי חתה וכו׳ לנד הל הענין מוכירה מחמרס ז"ל על פסוק נהלו נרו כו׳ כחשר הייתי וכו׳ נסוד הלוה עלי הכלי וזה לפונס • דדם רבי שמלחי למה הולד דומה נמעי חמו וכו׳ וכר לוקח לו על רחשו לופה ומניח בו מסוף העולם ועד סופו שנחמר נהלו נרו עלי רחשי וכו׳ ומלמדין חותו כל התורה כלה שנחמר ויורני וכו׳ וחומר נסוד הלוה עלי חהי וכיון שנת לחויר העולם נת מלחך ונטרו על פיו ומנכחו כל התור׳ כלה שנחמר לפתח חטחת רובץ • ונבח הל הענין חמר דוד הלת דברתי עד כה על חדם שהיה רחשון לנפשי שתתחלה נחת עלין בעלילה עם כל זה עליו לנשנך שנפת לרחס עליו כחדור עתה הניח נת לנשנך על מה שהיעבת לי כשתנלגלה נפשי בי והלת כי חתה קנית כליותי וכו׳ כי הכליות לשר בהן החכמה כמ"ש מי שם בטוחות חכמה כל כך מלחתה תוקס חכמה שנעשו קנין לך ברוחניים כחשר תסכני לת עלמי מסוכך ומסובב נבטן שהיה בטן חמי מסוכבני חו סס למדתני כל התורה כלה כי שמת בטוחות חכמה והוח חשר הוכרנו מרו"ל על פסוק נסוד חלוה עלי תלמי • חו יהיה תסכני לתה ע"י תורתך כהלו הייתי מסובב מחורך בהיותי בבטן חמי (יד) ונם תורך על דבר שני והוח על כי מרחות נפליתי מהשר הרחיתני חז עודני בבטן חמי והוח כי בנר דלוק על רחשי שהנחתי מסוף העולם רחיתי נפלחים מעשיך שהוח מסוף העולם שכללים בזה כל מעשיך ושמת תתמר תיך תורך על התורה שלמדתני ועל השר הורתני נפלחים מעשיך חחר שנלחתי לחויר העולם שכתתי הכל תך עם כל זה תורך כי תס נשכח מנופי לת נשכח מנפשי כי הלת ונפשי יודעת מחד ומזה יועיל מרוקי לנויתי כי על ידי יניעה בתורה ושקידה לת יגנר ימשך נם לנבי מידיעת נפשי • (טז) לא נכחד וכו׳ דעת כל המפרשים והמתרגם הוח כי חו׳ עלמי הוח על נופו ויחמר לפי דרכנו הלת תמרתי שבהיותי בבטן חמי למדתנו תורה וקרחת לי לגניט נפלחים מעשיך מסוף העולם זעד סופו שהלת יפלח בעיני בני חדם יפניח יס׳ תוך בטן חשה מלשה וחלחה בעיבר חומר יס בקרבם על כן חמר נהלה חו חני מגיד והוח כי לת נכחד וכו׳ והוח כי הנה חרו"ל ק"ד תפתהו מזי דכתיב רבנ יפרחל שהקב"ה סיפר כל רניעות יפרחל חתי תבח טיפה טינת ממנה לדיק ועל זה נסמיך עינו של בלעם הרשע חמר חי שהוח טהור ומסרתיו טהוריס וקדושים יליח בדבר זה וזה יחמר דוד הנה חין לריך לומר בהלו נרו על הילד שכבר הוח מוכן חלילו בעת שהוח בבטן חמו כי חס בעת הזרעה והריקוס כי חתה המסתכל על טיפה שלדיק יולח ממנה לת נכחד מהשנחתך עלמי ממך כי לדיק חתי ויהיה פירוש עלמי לשון עוסס שהוח כח ותוקף כי הטיפה היח כח וחזק הניף וזה בין בעת חשר בסתר בעת ההזרעה שהסתכלת שהיתה טיפה של לדיק ונס כחשר רחיתני בהלטייר

אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בְּסֵתֶר רֻקַּמְתִּי בְּתַחְתִּיּוֹת אָרֶץ׃
טז גֶּלְמִי רָאוּ עֵינֶיךָ וְעַל־סִפְרְךָ כֻּלָּם יִכָּתֵבוּ יָמִים
יֻצָּרוּ וְלֹא אֶחָד בָּהֶם׃ יז וְלִי מַה־יָּקָרוּ רֵעֶיךָ אֵל
מָה עָצְמוּ רָאשֵׁיהֶם׃ יח אֶסְפְּרֵם מֵחוֹל יִרְבּוּן
הֲקִיצֹתִי וְעוֹדִי עִמָּךְ׃ יט אִם־תִּקְטֹל אֱלוֹהַּ
רָשָׁע וַאֲנְשֵׁי דָמִים סוּרוּ מֶנִּי׃ כ אֲשֶׁר יֹמְרוּךָ
לְמִזְמָה נָשׂוּא לַשָּׁוְא עָרֶיךָ׃ כא הֲלוֹא־מְשַׂנְאֶיךָ
יְהוָה אֶשְׂנָא וּבְתַקּוֹמְמֶיךָ אֶתְקוֹטָט׃ כב תַּכְלִית
שִׂנְאָה שְׂנֵאתִים לְאוֹיְבִים הָיוּ לִי׃ כג חָקְרֵנִי אֵל
וְדַע לְבָבִי בְּחָנֵנִי וְדַע שַׂרְעַפָּי׃ כד וּרְאֵה אִם־דֶּרֶךְ
עֹצֶב־כִּי וּנְחֵנִי בְּדֶרֶךְ עוֹלָם׃

קמ א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃ ב חַלְּצֵנִי
יְהוָה מֵאָדָם רָע מֵאִישׁ
חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי׃ ג אֲשֶׁר חָשְׁבוּ רָעוֹת בְּלֵב כָּל־
יוֹם יָגוּרוּ מִלְחָמוֹת׃ ד שָׁנְנוּ לְשׁוֹנָם כְּמוֹ־נָחָשׁ
חֲמַת עַכְשׁוּב תַּחַת שִׂפְתֵימוֹ סֶלָה׃ ה שָׁמְרֵנִי
יְהוָה מִיַּד רָשָׁע מֵאִישׁ חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי אֲשֶׁר
חָשְׁבוּ לִדְחוֹת פְּעָמָי׃ ו טָמְנוּ גֵאִים פַּח לִי

וחבלים

אשר עשיתי בסתר רקמתי בתחתיות ארץ: טז גלמי ראו עיניך ועל־ספרך כלם יכתבו ימים יצרו ולא אחד בהם: יז ולי מה־יקרו רעיך אל מה עצמו ראשיהם: יח אספרם מחול ירבון הקיצותי ועודי עמך: יט אם־תקטל אלוה רשע ואנשי דמים סורו מני: כ אשר ימרוך למזמה נשוא לשוא עריך: כא הלוא־משנאיך יהוה אשנא ובתקוממיך אתקוטט: כב תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי: כג חקרני אל ודע לבבי בחנני ודע שרעפי: כד וראה אם־דרך עצב־כי ונחני בדרך עולם:

קמ א למנצח מזמור לדוד: ב חלצני יהוה מאדם רע מאיש חמסים תנצרני: ג אשר חשבו רעות בלב כל־יום יגורו מלחמות: ד שננו לשונם כמו־נחש חמת עכשוב תחת שפתימו סלה: ה שמרני יהוה מידי רשע מאיש חמסים תנצרני אשר חשבו לדחות פעמי: ו טמנו גאים פח לי

וחבלים

גלמי מוטל גולם ברחם או הקב"ה כל נחי עולם שהיו בו אחד ברחמו אחד בידו ח' ברגלו וכן בכל הכתר ואחר והו גלמי כו' ועל זה אמר הקב"ה לחזיוב שיפה היית בימי קדם שלך היכן היית וכן אמרו ועל ספרך כלם יכתבו זה ספר תולדות אדם ואחשוב הוא שיפרח דאדם הראשון שאמר שאומל לדידי חוי לי וכו' שכתוב בו כל הנפשים ממנו ומה שיהיה מהם • ובכל אלה הענין מעין זה יאמר הנה לקח ה' גלמי שהייתי עתיד להיות גולם בלי חיים כי אם להיות כפל רחם עיניך כאמר כל הגולמים שהיו בחדם נכתב כלם יכתבו והנה ימים יוצרו הם שבת ימי הבריאה יוצרו והוא כי לא כאמר בשבת ימים עשה ה' את השמים כי אם שבת ימים שהוא כי לקח השבת ימי' עצמם נרוח עם השמים וכו בהופן כי הימים עצמם יוצרו • והנה רחוי לפיס לב למה לא אמר שבעת ימים עשה ויהיה בכלל הימים שעשה גם יום השבת אך הוא כי בכלל עשיית הימים כי לקח כח בכל יום ויו' שיעור יומו של הקב"ה ועל כן נקרא דבר אליהו שיתף לאפי שהוא יום עלמו כי בכל יום מהשבה אשר עשה ניתן בו כח יומו של הקב"ה ועל כן לא אמר שבעת ימים עשה כי אחרונ כי החלף שביעי הוא שעלם מאמיות ועל כן שיתף אלפי הם ולא יותר על שלח היו בבריאה שלשה מכחם לקח עשה • ונחזור אל הענין במה שלמדנו מזה כי השבת ימים שיוצרו הם שיתף אלפי שתף שכל ח' הוא לחלף וזה יאמר ועל ספרך שהוא ספרו של אדם כלם הנולמים שהיו בכח בחדם כלם יכתבו שיהיו מליאותם בעולם שיעור ימים שיוצרו שהם שבת ימים דהיינו שיתף אלפי שנה וזהו כלם יכתבו ימים יוצרו והתיקון שנתת לי שהייתי עתיד להיות גולם הוא כי ולא ח' כהם שבכל הכללים בחדם שהוא הלף שהוא וכל הנפשים ממנו לח יש יום ח' אהוא חלף שניס בהם בכל הנו' כי אפילו אדם עלמו לח הפליט יום אחד שהוא חלף שנה כי חסרו ממנו ע' וחין זה כי הם כמודע שהניחה לי שלח מהיה נפל (יז) והנה למרונו בספר הזוהר כי ע' שנה שהיה דוד היו מהחזות והנה זה תלוי במה שהודיענו שנת נחבות היו חלקי רוח אדם הראשון כאשר נדוד ונס כתוב לחלימו במקום לאחר שכבר אומן דוד לתקן עניין אדם הוכרך יכוחו לו לאחר כך הע' שנה של אדם על ידי נלגולין שבחבות שהיו דומה שפע שיושפע בדוד על ידי קיומו אותם על ידי החבות מאשר אם לח היו לו בלי האלעיותם כי על ידי כן קנה קדושה וקיום עד היות דוד מלך ישראל אז וקיים כי מיתת דוד חשר נרחתה לעיני הרואים לח היה סילוק נמור כמודע וזה יאמר זלי מה יקרו וכו' לומר הלא לאחרתי כי על ידי כי ולא ח' כהם שלח השלים אדם יום ח' הניח לי ע' שנה הנה ולי להיותי נעל שלח ת כמוני כל נחיצת אדם לח היה שיה לי כי אם יקרו ונכבדו רעיך וחבריך חלו הם החבות שנתנו לי הע' שנה וכן כתב המקובנם ורש"י רעיך לשון חבנות כי רחה מה שויתרו בי הע' שנה על ידי החבות שהלו על ידי אדם בלבד לח הייתי אז רק הע' שנה ועתה מהע' שעל ידי החבות נמשך לי חיים תמידים להיות אז וקיים וזה רחה מה עלמו רחשיהם על הימים שלי שהם הע' שנה (יח) שנמשך שהספרם מחול שהוא עוף שזיזו את כח"ו ל' על וכחול הרבה ימים ירבון ימי עד נדר שנתחייב המתים שתקיץ מבחינת שיהא שבי ולח תצטרך לשוב לעפרי כי חז עודי עתך כאשר הייתי בהיותי אז וקיים תהלה שהוא על ידי היותי עתך כך הסיה בעת התחיה שלח תצטרך ליפרד ממך לשוב לעפר כי אם כשפרש היתון בהקיצו והוא כי יתוסף בו יתרון עלום על היותו מתהלה אז וקיים כיתרון הנעזר על היתון עם היות שבתחו בהיותו אז וקיים הוא למעלה מאשר יפניס כמודע והעניין לומר כי רחשונים שנותרו על ידי בוחם אין ע"י החבות הקנו בו הכנה ליקרם נס עד היותי חי וקיים תמיד כאמור:

(יט) אם תקטל וכו' הלח תמרתי שעל ידי היות לי הע' שנה על ידי החבות יאמר שלח ע' שנה בלבד לחיה כי אם עד היותי חי וקיים והנה יאמר תאמר כי בחיים כ"כ והנה תנטי דמים רודפי' תותי תמיד ואם בעלי בחירה וחולי יאמיתוני ויכון הם חיי לזה לכי תומר הנה תין תשותי שתהרגם כי אם לא תשר הוא רע לשמים ועל כן לכי תומר אם תקטל חלוה רשע כלומר מי יקן תקטלנו כי לנשי דמים הרעים לבריות ומנקשים להרגני נקלות תנגל מהם כחלו תין לריך רק תמור לסם סורו מני כלומר כי אחר שלחה עמדי מי יוכל לי (ך) והרשע שלי תומר אם תקטל שהוא רשע לשמים לח תשים הדובר נגדך חו עושה בפועל כ"ח הנטויים חשר רעתם במחשבה כי יאמרו כי רס לחה מהשניח במחשבה תים חומרי וזהו חשר יומרוך למות שיריחו השנחתך בעד המחשבה ואומריס כי כשוב לשוב שהוא כי השבע לשוב שהוא בדבור הם חויבך העיסים כן חך מי שמחשב על ה' רעה תינס עריך כי לח תצניס (כא) והלח תיפך רושם כי הלח מבשרי לחוה השנחתך במחשבות בני החדם משנחיך ה' הם משנחיך בלב חשכיל לכי ובתקוממיך בפועל חתקוטט והנה משנחיך במחשבה מי הניד לי לח לבו שחושב על ה' רעה שחשנחהו בלבי חלח ודחי שהלבבות כתרות להשכיל מה שבלב חבריו וח"כ ק"ו הוא שם לכי שתין לי שייכות עמו יודע מה בלב לקח ה' שבריתת תוחו לח כל כן (כב) ותין לומר כי מה שלכי שונאים הוא בחומר הדעת וחולי לח שונאי ה' המה לזה לכי תומר הנה ודאי לבי יודע החמת כי הלח תכליה שנאה שנאתים בלבי עם היות שלחויבי' שהוא בשביל תויבי היו לי לעזרני הלה חשר שלחי שהיה הדעת שופט שלחר שהם תויבי שהיו לי נגד תויבי למה לבי שונאיך תין זה כ"ח שהם שונאיך וע"כ מלהנשם לבי לחוקך שונאים מהליו (כג) ושמח תקח' למה זה השע שתקטל לח החוטח במחשבה וכי היה תרלה לקח שנס לקח תחייבך במחשבה לזה לכי תומר חקרני וכו' כי נס שלח תדיעני על מחשבתי רחה אם דרך עיצב בי במחשבתי העתיד וכחני בדרך עולם כי מלסתי פחשב שבנגדך:

קמ למנצח וכו' (ב) לפי הברחה מרנותינו ז"ל יהבר בגליות ותחשבה כי חת כלם יהבר כלו ישרש הגוליס הס המדברים בלשון יחיד ותומרים חלמי ה' מחדם רע הוא כ"ל בגלות בבל ובזה תבטח כי מלים חמסי' הוא לים לר ותויב בגלות מדי תנצרני כחשר ירפת הטעם בסוף (ג) ועל גלות יון תמר חשר חשבו רעות בלב שהוא להעבירם על דת על כן כל יום יבורו מלחמות פעם על שבת ופעם על ר"ח ופעם על מילה ופעם על ההיכל ופעם תמור להם כתבו על קדן השור שהין לכם חלק בהלהי ישרחל כמ"ש ז"ל בב"ר (ד) ועל גלות הדום הלריך שתקנו ליבח לפותו לח גלי שעל כן תומרים חדום כי ממלחם לעולם על דחותם שהריכות תמר שבנו לשוכם כמו נחש וכו' והוח כי תחת שפתימו הוא תומרם סלה שממלחם הוא סלה (ה) ועתה בח ופירש מה שחמרתי שמרני ה' מידי רשע הוא כ"ל שעל ידי כן הבטח שמחים תמסים הוא המן תנצרני הטעם הוא כי שניהם כ"ל והמן חשר חשבו היה לדחות פעתי מדרך קוני יתברך זה להחפיחמי בלעם וזה בסבודת לחשירוש כמפורש במדרש חזית כי המן הרע היה שהוליכם חל המסחה שהוא להחטיחם וחם כן לח היה יתברך שומרם בימי כ"ל שלח ישקחום חלח לבניס עם שיקדשו וחבריו חת ה' היו כופלים לנמרי על ידי חים חמסים שהוסיף להחטיחם בימי לחשורוש (ו) ופירש ואמר כי מה שחשב כ"ל לדחות פעמי הוא כי טמנו גחים פח לי כי כ"ל ויעלנו הכריזו סיפלון וסנדלן כל עממיה לכלחת וכי תומר שלח היתה ע"ח כמפורש חלילנו במקומו והיה הדבר להתנחות שמלכותו יקום לעולם וכל עיקרם היה לי שהוא בשביל ישרחל להכניעם תחת

וַחֲבָלִים פָּרְשׂוּ רֶשֶׁת לְיַד־מַעְגָּל מְקֹשִׁים שָׁתוּ־לִי
סֶלָה׃ ו אָמַרְתִּי לַיהוָה אֵלִי אָתָּה הַאֲזִינָה יְהוָה
קוֹל תַּחֲנוּנָי׃ ז יְהוִה אֲדֹנָי עֹז יְשׁוּעָתִי סַכּוֹתָה
לְרֹאשִׁי בְּיוֹם נָשֶׁק׃ ח אַל־תִּתֵּן יְהוָה מַאֲוַיֵּי רָשָׁע
זְמָמוֹ אַל־תָּפֵק יָרוּמוּ סֶלָה׃ ט רֹאשׁ מְסִבָּיו עָמָל
שְׁפָתֵימוֹ יְכַסֻּמוֹ׃ י יְמוֹטוּ עֲלֵיהֶם גֶּחָלִים בָּאֵשׁ
יַפְּלֵם בְּמַהֲמֹרוֹת בַּל־יָקוּמוּ׃ יא אִישׁ לָשׁוֹן בַּל־
יִכּוֹן בָּאָרֶץ אִישׁ־חָמָס רָעָה יְצוּדֶנּוּ לְמַדְחֵפוֹת׃
יג יָדַעְתִּי כִּי־יַעֲשֶׂה יְהוָה דִּין עֲנִי מִשְׁפַּט אֶבְיוֹנִים׃
יד אַךְ צַדִּיקִים יוֹדוּ לִשְׁמֶךָ יֵשְׁבוּ יְשָׁרִים אֶת־
פָּנֶיךָ׃

קמא א מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה קְרָאתִיךָ
חוּשָׁה לִי הַאֲזִינָה קוֹלִי
בְּקָרְאִי־לָךְ׃ ב תִּכּוֹן תְּפִלָּתִי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ
מַשְׂאַת כַּפַּי מִנְחַת־עָרֶב׃ ג שִׁיתָה יְהוָה שָׁמְרָה
לְפִי נְצֹרָה עַל־דַּל שְׂפָתָי׃ ד אַל־תַּט לִבִּי לִדְבַר־
רָע לְהִתְעוֹלֵל עֲלִלוֹת בְּרִשְׁעָה אֶת־אִישִׁים פֹּעֲלֵי־
אָוֶן וּבַל־אֶלְחַם בְּמַגְעַמֵּיהֶם׃ ה יַהֲלְמֵנִי צַדִּיק
חֶסֶד וְיוֹכִיחֵנִי שֶׁמֶן רֹאשׁ אַל־יָנִי רֹאשִׁי כִּי־עוֹד
וּתְפִלָּתִי בְּרָעוֹתֵיהֶם׃ ו נִשְׁמְטוּ בִידֵי־סֶלַע
שְׁפָטֵיהֶם וְשָׁמְעוּ אֲמָרַי כִּי נָעֲמוּ׃ ז כְּמוֹ פֹלֵחַ
וּבֹקֵעַ בָּאָרֶץ נְפֹזְרוּ עַצְמֵינוּ לְפִי שְׁאוֹל׃ ח כִּי
אֵלֶיךָ יְהוִה אֲדֹנָי עֵינָי בְּכָה חָסִיתִי אַל־תְּעַר
נַפְשִׁי

וחבלים פרשו רשת ליד מעגל מקשים שתו לי סלה: אמרתי ליהוה אלי אתה האזינה יהוה קול תחנוני: יהוה אדני עז ישועתי סכותה לראשי ביום נשק: אל תתן יהוה מאויי רשע זממו אל תפק ירומו סלה: ראש מסבי עמל שפתימו יכסמו: ימיטו עליהם גחלים באש יפלם במהמרות בל יקומו: איש לשון בל יכון בארץ איש חמס רעה יצודנו למדחפות: ידעתי כי יעשה יהוה דין עני משפט אביונים: אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך:

קמא מזמור לדוד יהוה קראתיך חושה לי האזינה קולי בקראי לך: תכון תפלתי קטרת לפניך משאת כפי מנחת ערב: שיתה יהוה שמרה לפי נצרה על דל שפתי: אל תט לבי לדבר רע להתעולל עלילות ברשעה את אישים פעלי און ובל אלחם במגעמיהם: יהלמני צדיק חסד ויוכיחני שמן ראש אל יני ראשי כי עוד ותפלתי ברעותיהם: נשמטו בידי סלע שפטיהם ושמעו אמרי כי נעמו: כמו פלח ובקע בארץ נפוזרו עצמינו לפי שאול: כי אליך יהוה אדני עיני בכה חסיתי אל תער

נפשי

קטרת שהוא לפניך לאחר קבלת הקרבן ושמח תלמד הלח להפיך הוא כי בנקר קטרת קודמת להקרבים לו"ק היני הוא קטרת של שחר כי לם משחק כפי של מנחת ערב שהקרבן קודם לקטרת. (ג) שיחה וכו' הנה סידרו לנו קדמונינו בימים טובים תחילה לחל וכו' והוא ד' דברים ר' שקודם שיאמרו דברי התפלה יכין להם דברים הזוקים חלין יקב' והוא הורם מה שיאמרו. ועוד אמרת כי גם האדם כן יהיה עם פיה' שלח יכשלו בדבר והוא ובל יכשלו בלשונם ועל ג' הדברים יאמר על הא' שיקה ה' שיחה ויסדר לנו כל"ח אשר קשים לפניהם ואחר הסידור אמרה לפי שלח תשכח מה שסידרת לי כשהכינותי דברי התפלה כי לם אמרה לפי לחזרו בפי וגם הדבר הסני שלח הכשל בלשוני לאמר נגרה על דל שפתי. (ד) אל תט וכו' הנה זלח היה תפלתי שתשמור לבני בל יטה לדבר רע שהוא בל יאמר הנה לל פיעלי חון מלרים חוקי גם לחי העשה זלח להם תקשולל להם עלילות ברשע כמעשה ידיהם לעשי להם שעם עקש תתפתל שהלח לם דרך מסל בחון שעשו עשקוני מנה ולחי לעשה להם עלילה ולעשוק מהם מנה והנה בתלבי לחם המנה ההוא עם היות כי משלי הני חוכל לח יבגר שהני טועם טעם היסור עושק כמלתי לוחם וטועם במנעמיהם הגר לם טועמים (ה) ושמך תאמר לי זה דבר תעשה לך כדי שלח תבח להיות לט לבך לדבר רע הלח הוא שלח יהלמני רשע לכפרת עיניתי כן הבח להתעולל לו עלילו' דרשע כ"ח שיהלמני צדיק ויהי' חסד נעיני שתעשה לי הוא והתרי שיהלמני גם ויוכיחני בדברים על מה יריבני שלח לטעות כי זה טוב לי משיהלמוני פועלי חון ועוד שלח על ידי פועלי חון יהיה לני כן שמן רחש יניח רחשי חולי הלח בהם ידי ויהיה לי לפוקה להסיר מלבותי ממני כי תושיע ידי לי כמאמר הביניל לדוד וקמה בידך מחלבת ישראל וכן תהיה ולח לך לפוקה כי תושיע ידך לך וזה תמר פה שעל ידי שיהלמני צדיק ולח פועלי חון תבעה כי שמן רחש שמשחני שמואל שהוא למלוך הל יניח רחשי כי לם שתאחר משיחתי קיימת ברחשי והוא כי לים מי שמשח בשמן תפרסמון כשהול וחין מלבושו מתקיים לך דוד כמשח בשמן רחש הוא של בשמים רחש והוא כמשך לך על ידי דם נפש רחשי עלמו יניח חותו ממני והוא הל יניח רחשי. או שיעור הכתוב יהלמני צדיק ולח פועלי חון וחין ירחתי פן לספיד מלבותי בהגר לם כי הלח שמן רחש ודלי הל יניח רחשי כי תדרבת עוד שהיו מגרים לי על מה שעושים ותפלתי על רעותיהם כי לח תהיה רק להגילם מרעותיהם ולח להגר להם (ו) כי הלח רחיתי נשמטו בידי סלע שופטיהם הם משה ואהרן שנשמטו מליכם לחרץ על הגר הסלע על אמור שמעו נא המורים עם היותם חוטאים כי רלונו יתברך בל יענו בכבוד בניו על כן לפילו דברי קושי לח תדגר להם כי לם ושמעו לאמרי הוא לשון חיבה כי הנה נעמו בעיני קונם וחין להקניטם. (ז) ועוד רלה כי גם בהיות יש' בלחי רחוויש מהכח יח' לת הלדיקים לכפר בעד הפש כעודע כי הלח כמו פולח ובוקע בחרץ ע"י המחרים כדי להחכיל הבוזלה להמון קריש כך נפורו עלמינו שלי ודותי' לי בייסורין לפי שהול שגניע עד שערי מות כדי להחכיל ולהנין על ההמון מלשוני רחוויש על כן תמרתי כי לח הגר לת המגרים לי שהם המון עם כי לם הדרכה הדגר' להם טובות. (ח) או יתמר יהלמני צדיק ולח פועלי חון כי ירח הני כן שמן רחש שמשחתי למלך שעל המלכות מודיעים הוחי יהיה סגה להסיר לת רחשי ממני כן הבעים וחחריב בהם ר' שי ויחליף לת רחש בהם יהיה מניח רחשי ממני והסתר כמדובר. (ה) כי תליך כו' תמר עוד בעגה לחרת והיה שלו יניח שלח לחטוח בברון בהם כי הבח להרגך השכם להורגו עם כל זה יתפעטו וכיוחי בהלחתי על ידי הפילי חוקם

נַפְשִׁי׃ ס שָׁמְרֵנִי מִיְּדֵי פַח יָקְשׁוּ לִי וּמֹקְשֹׁת פֹּעֲלֵי
אָוֶן׃ י יִפְּלוּ בְמַכְמֹרָיו רְשָׁעִים יַחַד אָנֹכִי עַד־
אֶעֱבֹר׃

קמב א **מַשְׂכִּיל** לְדָוִד בִּהְיוֹתוֹ בַּמְּעָרָה
תְּפִלָּה׃ ב קוֹלִי אֶל־
יְהוָה אֶזְעָק קוֹלִי אֶל־יְהוָה אֶתְחַנָּן׃ ג אֶשְׁפֹּךְ
לְפָנָיו שִׂיחִי צָרָתִי לְפָנָיו אַגִּיד׃ ד בְּהִתְעַטֵּף עָלַי
רוּחִי וְאַתָּה יָדַעְתָּ נְתִיבָתִי בְּאֹרַח־זוּ אַהֲלֵךְ טָמְנוּ
פַּח לִי׃ ה הַבֵּיט יָמִין וּרְאֵה וְאֵין־לִי מַכִּיר אָבַד
מָנוֹס מִמֶּנִּי אֵין דּוֹרֵשׁ לְנַפְשִׁי׃ ו זָעַקְתִּי אֵלֶיךָ
יְהוָה אָמַרְתִּי אַתָּה מַחְסִי חֶלְקִי בְּאֶרֶץ הַחַיִּים׃
ז הַקְשִׁיבָה אֶל־רִנָּתִי כִּי־דַלּוֹתִי מְאֹד הַצִּילֵנִי
מֵרֹדְפַי כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃ ח הוֹצִיאָה מִמַּסְגֵּר נַפְשִׁי
לְהוֹדוֹת אֶת־שְׁמֶךָ בִּי יַכְתִּירוּ צַדִּיקִים כִּי־תִגְמֹל
עָלָי׃

קמג א **מִזְמוֹר** לְדָוִד יְהוָה שְׁמַע תְּפִלָּתִי
הַאֲזִינָה אֶל־
בְּאֶמּוּנָתֶךָ עֲנֵנִי בְּצִדְקָתֶךָ׃ ב וְאַל־תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט
את

וְהוּא כִּי לְךָ וְכוּ׳ לְךָ תַּעֲרֹךְ וְתַרְוִיחַ נַפְשִׁי מוֹכִיחָתִיהָ (ט) וְאַתָּה תֹּאמַר כֵּן
ה׳ כִּי הַלֹּא תְפִילָה נָכוֹן וְכוּיוֹת לִי תַּפְסִיר לְיַעֵל מַעֲלֵי בְּחִירָה וּמָה גַּם אַתָּה
תֹּאמַר מַלְעִיטֵנִי יֵד כֵּהֶס וְהֵס בְּחֵיס לְהוֹרִיךְ הַלֹּא לוֹ עָשָׂה וְהֵן חִיפָּה
הַל הַבָּטֵל בְּחִירָתִיהֶם כִּי אֵם הַכְנִיסָם בְּבְחִירָתָם עַד יַעֲשׂוּ כָּל פְּחֵי מוּקְשֵׁיהֶם
וְתַחְבּוּלוֹתֵיהֶם וְאַחַר כָּךְ שְׁמוֹר רַגְלַי
מִלְּהַלְכֵד בָּם וְזֶהוּ שָׁמְרֵנִי מִיְּדֵי פַּח
יָקְשׁוּ לִי וּמוֹקְשׁוֹת וְכוּ׳ וְכֵמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ
עַל פָּסוּק כִּי ה׳ יִהְיֶה בְּכִסְלֶךָ וְכוּ׳ :
(י) יִפְּלוּ כוּ׳ מְשִׁיכָה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ
בְּזֹאת יִתְאַמֵּר הַלֹּא
לַה שֶׁהַל דָּוִד הַלֹּא שֶׁיִּכְלֹל הוּא מִכָּל
יִקָּשׁוּ לוֹ וּמִמּוֹקְשׁוֹת פּוֹעֲלֵי אוֹן לָךְ לָה
שֶׁיִּפְּלוּ הֵם לָךְ יוֹתֵר מוּזָה לְעַצְמָם
וְהוּא כִּי יִפְּלוּ הֵם עַצְמָם בְּמַכְמוֹרָיו
שֶׁעָשׂוּ לוֹ כִּי הִנֵּה יָחִיד לְכָבְיָ עַמּוֹ עַד
בָּא וְזֶמֶן שֶׁלִּי אֶעֱבוֹר לְפָנָיו לְהַמְשִׁיךְ
טוֹבְיָנוּ כִּי תּוֹ לֹא יִצְטָרֵךְ לְכָל זֶה כִּי תּוֹ
כְּהֵם דּוֹגֵם מִפְּנֵי הֵם יְחַבְּדוּ רְשָׁעִים
מִפְּנֵי תַּלְמִיס כְּדֵבֶר שֶׁנֶּאֱמַר יְקוֹס
תַּלְמִיס וְכוּ׳ וְהוֹמֵר וְיֹאמַר ה׳ וְנִלְחַם כּוּ׳ :

קמב (א) **מַשְׂכִּיל** לְדָוִד כּוּ׳
הִנֵּה מִצְטַעֵר וְאֵה גַּם מִתְיַאֵשׁ מִזֹּאת
כְּדוֹד בְּמְעָרָה לֹא יוּכַל לְהִתְפַּלֵּל
מִרּוּב טִירְדַּת תֹּאמַר כִּי מֵחֲמַת
הַיּוֹת תּוֹאֵר מַשְׂכִּיל לְדוֹד שֶׁהָיָה
דּוֹד לְכָל דּוֹרוֹ מַשְׂכִּיל נִמְשַׁךְ הַיּוֹת
לוֹ בְּמְעָרָה תְּפִלָּה כִּי הָיָה נָכוֹן
לִבּוֹ וְלֹא נִבְהַל בְּצָרָתוֹ • זוֹ יֹאמַר
עֵינִי רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא שֶׁאֵמַר אֵם
שְׁגוּרָה תְּפִלָּתִי בְּפִי יוֹדֵעַ לִבִּי שֶׁהוּא
מְקוּבָּל עַל דֶּרֶךְ זֶה יֹאמַר מַשְׂכִּיל
וּמִלְּבַד הָיָה לְדוֹד רְחוּקוֹ שֶׁעָשָׂה בְּמְעָרָה הָיָה לוֹ תְּפִלָּה שִׂיכּוֹל לוֹמַר
תְּפִלָּה שֶׁגּוּרָה בְּפִי עַל תֹּאמַר תֹּרַךְ לוּיְנִי וְזֶהוּ בְּהִיוֹתוֹ בְּמְעָרָה' תְּפִלָּה •
(ב) קוֹלִי אֶל ה׳ אֶקְרָא וְכוּ׳ הֵם הָיָה לוֹעֵק בְּמְעָרָה בְּתְפִלָּתוֹ
יִשְׁמַע שְׁמוֹל וְאַכְסְנִיו וְיֵהָרֵג עַל כֵּן הָיָה צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל
בְּלַחַשׁ הִרְבֵּה עַל כֵּן לְמַה מְקוּבָּל אֶתְפַּלֵּל אֶל ה׳ כְּאֶשֶׁר קוֹלִי אֶל ה׳ כְּאֶשֶׁר תּוֹעֵק
בְּמָקוֹם שֶׁאֲנִי יָכוֹל לְהוֹעִיל כָּךְ קוֹלִי יִהְיֶה אֶל ה׳ כְּאֶשֶׁר תִּתְחַנֵּן שֶׁהוּא בְּלַחַשׁ
דֶּרֶךְ תְּחִינָה בְּמָקוֹם זֶה (ג) וְכֵן כָּךְ הוּא הַקְּלוֹר בְּעֵת רָעָה וְחִפּוּן
זֶה כְּמוֹ תְּרִיכוֹת תְּפִלָּה בְּזֹמֶן נֶחָת וְהוּא כִּי לְשׁוֹן הַגְּדָה הוּא בְּתְרִיכוֹת
כְּכָתוּב תַּלְמֵנוּ עַל פָּסוּק בֵּת מִי אַתְּ הַגִּידָה נָא לִי כּוּ׳ כִּי הַלֹּא הָיָה לָהּ
לְהַמְתִּיק בֵּת בְּקוֹלָהּ וְלָמָּה הִתְרִיכָה לְסַפֵּר מִי הִיא וְקִנְיָתָהּ וְאַבְּזִיקָתָהּ
בְּהַמְתִּיק בֵּן מַלְכָּה אֶסְתֵּר יָלְדָה לְנַחוֹר לְךָ הָעֵבֶד כְּדֵי לְדַעַת קוֹרְבַת מִבְּרֵהֶם
תֹּאמַר הַגִּידָה לִי כְּלוֹמַר בְּתְרִיכוֹת לְדַעַת שֶׁלְּמָה הַקּוֹרְבָה עַד כָּאן תֹּאמַר
מִבְּרֵהֶם הִנֵּה כִּי לְבֵן הַגְּדָה הִיא תְּרִיכוֹת הָעִנְיָן וְזֶה יֹאמַר הִנֵּה בְּמְעָרָה
הָיָה עִם חִפּוּן קִימַת חֶרֶב מוֹנִיפִים לוֹ עַל הַתְּרִיךְ לְךָ מְלֹךְ ה׳ כְּךָ הוּא
לוֹ מַשְׁפִּיל לְפָנָיו שִׂיחִי כְּמוֹ רֶגֶל בְּקִלּוֹר כְּסוּפֵךְ הוּא שֶׁמְּכַסֵּךְ הַחַיִּים עַל
פִּיהָ וּמְרִיק בְּרֶגֶל כְּמוֹ לֹס לְרִבְיָ לְפָנָיו תְּגִיד בְּתְרוּכָה • אוֹ יֹאמַר כִּי
יֵשׁ לְרָה שֶׁהֵן לְרִיךְ לְהַרְבּוֹת שִׂיחָה לְהִתְחַנֵּן שִׂיחוֹס עָלֶיהָ כִּי לֹס הַגִּדְתָּ
מְגִילוֹת הַלְּרָה תַּסְפִּיק לְפִי עִנְיַן גְּדֻלָּה שֶׁכְּתוּבִים רְחָמִי שׁוּמְעָה וְזֶה
יֹאמַר הִנֵּה יְחִיבָ לְשַׁפִּיכַת שִׂיחָה שֶׁהוּא רִבּוּי בְּמָה שֶׁסִּפֵּר מְגִילוֹת הַלְּרָה
וְזֶהוּ לְסַפִּיק לְפָנָיו שִׂיחִי בְּמָה שֶׁלְּרִיתִי לְפָנָיו לְגִיד כִּי רִבָּה הִיא מְאֹד •
אוֹ יֹאמַר הִנֵּה לְבִינוֹ לְחֻכִּי כְּנוֹדֵעַ כִּי עִנְיַן הִיא בְּחוֹקוֹ וְאֵן שֶׁהִיא בּוֹרֵת
מְשׁוֹל עַד כָּכָּה לְחֹס וְהִנֵּה הַלְּבִינוֹ ה׳ בְּיוֹמִינוּ כַּד״ח כִּי יַעֲמוֹד לִימִין
לְבִינוֹ לוֹ״ח לְחִיכִי לְרִיךְ לְהַתְפַּלֵּל שֶׁתְּפִלָּה לְמַעְלָה כִּי לֹס כְּסוּפֵךְ
הוּא שֶׁסְּפוּךְ מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה כָּךְ לְחִכִי סוּפֵךְ מִפִּי לְיוֹמִינוּ וְזֶהוּ לְסַפֵּךְ לְפָנָיו
שִׂיחִי וְכֵן לְרִיתִי לְעֵיִ״ שֶׁהוּא לְפָנָיו וְיוֹדֵעַ יוֹתֵר מִמֶּנִּי עַכְ״וּ לְנִיד לְמַעַן
תִּהְיֶה קְרִיבִי לְעֵיִ ה׳ כִּי הָפֵץ בְּתְפִלָּה (ד) בְּהִתְעַטֵּף וְכוּ׳ תֹּאמַר תִּתְעַטֵּף
חֶסֶד עַל נַפְשִׁי שֶׁנֶּקֶשׁ חַיִּי נוֹפִי וְהִסְתַּיַּמְתִּי עַל שֶׁהִיִּיתִי עַתִּיד לְלֶכֶת בְּדֶרֶךְ
טוֹבָה וְעַתָּה שֶׁהִנֵּי הוֹלֵךְ בָּהּ בְּאֵים לְהַרְגֵנִי וְזֶהוּ בְּהִתְעַטֵּף עָלַי רוּחִי כִּי
רוּחִי הִתְעַטְּפָה לְפָנֶיךָ בְּהִיוֹתִי עָתִיד לְהִיוֹת נֶפֶל לְהִתְחַנֵּן לָךְ עָלַי וְאַתָּה
ה׳ יָדַעְתָּ נְתִיבָתִי שֶׁהָלַךְ בְּנָתִיב מְלוּתֶיךָ שֶׁעַל כֵּן הִסְתַּיַּמְתִּי וְהִנֵּה הֵם עַד
כָּה הִלְכְתִּי בְּעִוְּרוֹתֶךָ בְּנָתִיב שֶׁהוּא לְכָ הֲנֵי מוֹכֵן שֶׁבְּחוֹרִים רְחַב וּ
שֶׁהִתְחַלְתִּי לְהָלֵךְ וְהִנֵּה הָלָה טְמָנוּ לִי ע״י שֶׁלִּיחוֹת הַיְּפִים תּוֹ סִיעוּר סוּף
הַפָּסוּק וְאַתָּה יָדַעְתָּ נְתִיבָתִי שֶׁעַל כֵּן הִסְתַּיַּמְתִּי מְלוּתֶיךָ
יָדַעְתָּ שֶׁהָלַךְ בּוֹ גַּם בְּאוֹרַח וּ הָלַךְ בְּהִיוֹתִי בּוֹרַח תֹּי מִתְנַגֵּד בְּחִסּוּדוֹת

בְּתִיכָךְ שֶׁלֹּא הִרְגִּתִי לוֹ שֶׁלֹּא נִמְצָא עִם הַיּוֹת שֶׁנְּחִים לְהַרְגֵנִי כ
טִמְנוּ פַּח לִי וְהִנֵּה לְהַרְגֵנִי הֵן לְוִדְמִים ׳ (ה) הַבֵּיט יָמִין וְכוּ׳ הִנֵּה
נִנ״ד שֶׁל מַעְלָה יֵשׁ מְיַחֲמִים מְלַמְּדִים וְכוּוּחִים מְמַחֲלִים מְלַמְּדִים חוֹבָה
תֹּאמַר הַבֵּיט יָמִין שֶׁל הַמְיַחֲמִים לְפָנֶיךָ מְלַמְּדִי וְכוּת לְמַעַן כִּי וְהֵן לִי
מַכִּיר נְכוֹן וּמִי מַגִּיד לִי כִּי כֵן הוּא
הַלֹּא הוּא יְיָ הִנֵּה הַדַּד מִטּוּס מִמֶּנִּי
לְמַטָּה כִּי וְהַהוֹרָאָה עַל מָה שֶׁלְּמַעְלָה
כִּי הֵן עִם עֵרֶב לְנַפְשִׁי שֶׁהֵם הָיוּ
לִי מִלְּמַדֵּי וְכוּת לְמַעְלָה הָיָה לִי מְנוֹס
לְמַטָּה (ו) עַל כֵּן בְּרַחְתִּי כִּי הֵן
מִלִּין בְּעַדִי וְעִקַּחְתִּי יְלִיךְ כִּי הֵם הֵן
קְחָה לִי מִי לִי כִּי לְחָה ה׳ בְּעַל
הָרַחֲמִי וְעִמּוֹ תֹּאמַר לְחֵר שֶׁהֵן דּוֹרֵשׁ
לְנַפְשִׁי וְהֵן מְיַחֲמִים מְלַמְּדֵי וְכוּת
עָלַיִךְ הֵם כֵּן גַּם לְחִי לְסַכִּים וְלִיךְ
לְקַיֵּם הִנֵּה הַסֵּר לְחַרְתִּי בְּלִבִּי הוּא כִּי
בְּלִי סִפֵּק לְחָה מִחְסִי לְחֵלֹּא סַרְעוֹךְ
יִהְיֶה חֶלְקִי בְּאֶרֶץ הַחַיִּים וְלֹא בָּעֵה״י
וְעַל כֵּן תַּחְפּוֹץ לְסַלְּקֵנִי(ז)כֵּךְ הַקְשִׁיבָ'
לְלִ רִנָּתִי לְהַצִּילֵנִי כִּי הֵלֹּא עֲדַיִן
הֵן בִּי תּוֹעֶלֶת בְּאֶרֶץ הַחַיִּים כִּי הִנֵּה
דַּלּוֹתִי מְאֹד מוֹכִיחַ עַד תֵּכֶן כִּירָה
לְדַרְכִּי וְחֶלֶךְ בְּעִוֵּר תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים
טוֹבִי' וְרִנָּתִי הִיא הַצִּילֵנִי מֵרוֹדְפַי עִם
הַיּוֹתָם בַּעֲלֵי בְּחִירָה כִּי הֵם טַעֲנָה
נֶדֶר מַסְפִּיקָה הֵלֹּא הִיא כִּי הֵם כְּפוּיֵי
טוֹבָה תְּלֵי כִּי הֵלֹּא מִמֶּנִּי בָּא לְהֵם חוֹזֵק
וְתֹאמַן כְּעִנְיַן נְלִיתִ וְדוֹמֶה שֶׁהִיִּיתִי
לוֹחֵשׁ מִלְּחִישָׁה וְזֶהוּ כִּי תֹּאמְנוּ מִמֶּנִּי •
(ח) הוֹצִיאָה וְכוּ׳ תֹּאמַר הֵלֹּא
תֹּאמַרְתִּי כִּי עֲדַיִן לְיוֹנוּ וְזֶמֶן נִסִּיעָתִי
לְאֶרֶץ הַחַיִּים כִּי דַּל תְּנִי מוֹכִיחַ עַד
שֶׁתַּעֲשִׂיר מֵהֵם עַל כֵּן תְּנִי לוֹמַר הוֹצִיאָה מִמַּסְגֵּר נַפְשִׁי לְתֹּאמַר בְּעַצְמֵךְ
שֶׁתּוֹצִיאָה נְבִיאִים מְנוּפֵי שֶׁהוּא מַסְגֵּר לָהּ כְּלוֹמַר וְלֹא עַל יְדֵי לְוִבְיָ עַד
שֶׁיִּהְיֶה לְהוֹדוֹת אֶת שְׁמֵךְ עַד לְרִבָּה וְכוּת בְּחֵרִיכוֹת יְמִים שֶׁהֵדֵעַ
בּוֹדְתִּי שֶׁהוֹדָה אֶת שְׁמֵךְ עַל כָּל הַהוֹשֵׁר שֶׁתַּשְׁפִּיעֵנִי • וְעוֹד טַעַם אֲנִי עַל
פִּי״ רְאוֹת הַצַּדִּיקִים מָה שֶׁתַּעֲשֶׂה בְּנִיכוּ יִרְבּוּ לַעֲשׂוֹת וְכוּת הַרְבֵּה שֶׁיִּהְיֶה
לְהֵם כְּתָרִים בְּגַן עֵדֶן כְּמַאֲמָר רַבּ לְדִיקִים יוֹסְפִים וְעַרְוּתִיהֶם בְּהֵהֵיהֶם'
שֶׁהֵם חוֹדוֹת וְכִיוֹתֵיהֶם • זוֹ יֹאמַר הִנֵּה הִיוֹכֵל מְבִיתַ הַחֲסוּרִין הוּא ס'
מְמַחֵל וְיֵשׁ לְהוֹדוֹת וְלֵין בֵּית הַחֲסוּרִין גָּדוֹל מִמְּעָרָה זוֹ שֶׁהוֹשִׁיעַ מִמֶּנּוּ
לְפַתְּחָה עַל כֵּן הוֹצִיאָה מִמְּעָרָה זוֹ שֶׁתּוֹדֶה עַל שֵׁם בְּרֹב הַגְּמוּל
וְזוֹ תַּכְלִל גַּם מַה שֶׁזֹּר לְהוֹדוֹת כִּי הֵלֹּא בְּקַבֵּל עִם שֶׁהִבְרַךְ הַגְּמוּל וְכוּ׳ כִּי
יִכְתִּירוּנִי כִּי יִכְבְּנוּנִי כְּמוֹ כֶּתֶר ד״ם כְּתָרוֹ לוֹ בְּנִיתָן לִי יַעֲנוּ וְיֹאמְרוּ הֵלֹּא מְגַמְּלֵךְ
עָלַי תָּמִיד לְפַתִּיד שֶׁהוּא כִּי יַעֲנוּ וְיֹאמְרוּ הֵלֹּא מְגַמְּלֵךְ כָּל טוֹב הוּא יְגַמְּלֵךְ
תָּמִיד :

קמג (א) **מִזְמוֹר** לְדָוִד וְכוּ׳ הִנֵּה רַס״ו ז״ל פֵּירַס מִזְמוֹר
זֶה עַל גְּלוּת יִשְׂרָאֵל וּנְלִכָּה בְּעִקְבוֹתָיו
וְהִנֵּה סֵדֶר הַתְּפִלָּה הוּא כְּנוֹדֵעַ לְהִתְפַּלֵּל וְלַחֲזֹר כָּךְ לְהִתְחַנֵּן לֹאמַר כְּמוֹ
כָּל בְּנֵי הַגָּלוּת עוֹנִים כְּלַחַשׁ בְּלָשׁוֹן יְחִיד שְׁמַע תְּפִלָּתִי וְהוּא כִּי יְדוּעַ
שֶׁשְּׁמִיעָה מְרֻחָקוֹת וְהַלּוֹכָה מְקֻרּוֹבָה כַּמ״ם ז״ל שֶׁעַל כֵּן מֹשֶׁה שֶׁהָיָה קָרוֹב
לְשָׁמַיִם יוֹתֵר מִלְּחֵרֶן לֹאמַר הַלּוֹכָה בְּשָׁמַיִם וְשָׁמְעָה בְּחֵרֶן וְיֹשְׁבֵי שֶׁהָיָה
יוֹתֵר קָרוֹב הֵלֹּא בְּחֵרֶן לֹאמַר שְׁמִיעָה בְּשָׁמַיִם וְהַלּוֹכָה בְּחֵרֶן וְזֶה פֵּירְשׁוּ
פָּסוּק ה׳ שָׁמְעָה ה׳ סְלִיחָה וְכוּ׳ כִּי הַחוֹטֵא שֶׁהוּא רָחוֹק מְקוֹמוֹ תֹּאמַר ה׳
שָׁמְעָה וְהִתְפַּלָּה הִיא ה׳ סְלִיחָה וְאַחַר שֶׁסְּלִיחָה וְעָשִׂיתָ קָרוֹב ה׳ הַקְשִׁיבָה
וְכוּ׳ שֶׁהֵל תַּאֲחַר וְכוּ׳ וְעַל דֶּרֶךְ זֶה יֹאמַר ה׳ שָׁמַע תְּפִלָּתִי וְחֹמַרְתִּי שָׁמַע
כִּי חִטֵּאתִי וְרָחוֹק הָיִי וְאַחַר שָׁמַע הִתְפִּלָּה נַעֲשִׂיתִי קָרוֹב לָךְ לָכֵן נְבוּאָתִי
אַחַר כָּךְ לְהִתְחַנֵּן הַחוֹטֵא כִּי הַלּוֹכָה מְקֻרּוֹב וְתַעֲ״י בְּעִנְיַן
שֶׁלֹּא תַּחֲטֹא הִתְפִּלָּה בְּתוֹר׳ מִשְׁפָּט כִּי וְלוֹכָה בְּדִין אַךְ שְׁנֵיהֶם בְּדֶרֶךְ הַפְּשָׁט
שֶׁהוּא תְּפִלָּה עַל יְדֵי שֶׁתּוֹעֶה עַל יְדֵי לְדֶקָה שֶׁתַּעֲשֶׂה בְּמְעָרָה תֹּאמַר
שֶׁהוּא עַל יְדֵי שֶׁתּוֹעֶה בְּנִיתָן לִי לְדֶקָה וְהוּא כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּתוֹר׳ וְאַתָּה
עֵינִי בְּדַרְכֶךָ שֶׁלֹּא תְּיַחֵל לְדַרְכֶתְנוּ (ב) וְשָׁמַע תֹּאמַר וְכִי לֹא דִּי לְנוּ
שֶׁלֹּא תִּבְחַן בְּמִשְׁפָּט כִּי אֵם גַּם לֹא תַּעֲשֶׂה בְּדַרְכֶתְנוּ עַל כֵּן
תֹּאמַר וְהוּא כִּי לְמִי נְכוֹנִים הַדְּבָרִים שֶׁהוּא לְכָ הֲנֵי מוֹכֵן שֶׁבְּחוֹרִים רְחַב וּ
שֶׁהִתְחַלְתִּי לְהָלֵךְ וְהִנֵּה הָלָה טְמָנוּ לִי ע״י שֶׁלִּיחוֹת הַיְּפִים תּוֹ סִיעוּר סוּף
הַפָּסוּק וְאַתָּה יָדַעְתָּ נְתִיבָתִי שֶׁעַל כֵּן הִסְתַּיַּמְתִּי מְלוּתֶיךָ
יָדַעְתָּ שֶׁהָלַךְ בּוֹ גַּם בְּאוֹרַח וּ הָלַךְ בְּהִיוֹתִי בּוֹרַח תֹּי מִתְנַגֵּד בְּחִסּוּדוֹת

את־עַבְדֶּךָ כִּי לֹא־יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָּל־חָי׃ ג כִּי־
רָדַף אוֹיֵב נַפְשִׁי דִּכָּא לָאָרֶץ חַיָּתִי הוֹשִׁיבַנִי
בְמַחֲשַׁכִּים כְּמֵתֵי עוֹלָם׃ ד וַתִּתְעַטֵּף עָלַי רוּחִי
בְּתוֹכִי יִשְׁתּוֹמֵם לִבִּי׃ ה זָכַרְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם
הָגִיתִי בְכָל־פָּעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ אֲשׂוֹחֵחַ׃
ו פָּרַשְׂתִּי יָדַי אֵלֶיךָ נַפְשִׁי כְּאֶרֶץ עֲיֵפָה לְךָ סֶלָה׃
ז מַהֵר עֲנֵנִי יְהוָה כָּלְתָה רוּחִי אַל־תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ
מִמֶּנִּי וְנִמְשַׁלְתִּי עִם־יֹרְדֵי בוֹר׃ ח הַשְׁמִיעֵנִי
בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ כִּי־בְךָ בָטָחְתִּי הוֹדִיעֵנִי דֶרֶךְ־זוּ
אֵלֵךְ כִּי־אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי נַפְשִׁי׃ ט הַצִּילֵנִי מֵאֹיְבַי
יְהוָה אֵלֶיךָ כִּסִּיתִי׃ י לַמְּדֵנִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ
כִּי־אַתָּה אֱלֹהָי רוּחֲךָ טוֹבָה תַּנְחֵנִי בְּאֶרֶץ מִישׁוֹר׃
יא לְמַעַן שִׁמְךָ יְהוָה תְּחַיֵּנִי בְּצִדְקָתְךָ תּוֹצִיא
מִצָּרָה נַפְשִׁי׃ יב וּבְחַסְדֶּךָ תַּצְמִית אוֹיְבָי וְהַאֲבַדְתָּ
כָּל־צֹרְרֵי נַפְשִׁי כִּי אֲנִי עַבְדֶּךָ׃

קמד א לְדָוִד בָּרוּךְ יְהוָה צוּרִי הַמְלַמֵּד
יָדַי לַקְרָב אֶצְבְּעוֹתָי
לַמִּלְחָמָה׃ ב חַסְדִּי וּמְצוּדָתִי מִשְׂגַּבִּי וּמְפַלְטִי־לִי

מגני

(ג) כי אתה אלהי ולא מי שהוא חי תמיד הוא המלך. (ג) כי דרך כו' הנה כתבנו כי על אלפיות ידבר המאמר ויתכן כי על כלן ידבר ואמר על הרחמן ה"ת כי דרך חויב נפשי שהוא להחטיא הנפש בהתעוות לגלס ועל גלת מדי למר דבר לחרף חיקי ע"י לעוג ומעניו ועל גלות יון שכל כותם לא היתה רק להעניר תת ישראל מקורה חור היה עץ חייר למר הוסיפני במחשכי הס חושך לפלות למותיהי' הסר לעולם מרת"ה חור כמתי עולם הפך קורת נייס שהפורש ממנה הוא נתן למלס (ד) תך שלשת גליות האמוריס לא היו תרוכים דך בדניעי הלו האחרון הכניר כי ותתעטף על רוחי והוא כי בניעת הי' רחוי לבנן היה תדם חוקו תם חוטת הוא כי בזה תהיכלי מלכו של עולם בנוף עכור וטמאה לירש בניל' למר שעם שחטאתי וטמאתי תרוחי שהיה רחוי תבנה לוקי ותשמח לאדי כ"כ היה רעתי שתטעור ותדלק עלי על הנוע הלי כי ותתעטף עלי רוחי עד נדר שלבי היוסר מרגיש דאנת הנפש בתוכי ישתומם לבי על מה שמרגיש בעצרה. הו שיסור הכחות שלבי המרגיש בעצרה על היות רוחי בתוכו ולא תנח ממני מרוב לעזרה ישתומם לבי. הו יאמר רוחי כשהיה עולה לתפלה ממני בלילה תיוצעיתך לפני קוכה על גלוקי ובמה ידעתני כי כן הלא הוא כי בדרכה ותכנם בתוכי בהקיצי ישתומם לבי ואין זה ממיר לאחר שתעטפה במרירות לפניו יתברך ישתומם לבי מצערה:

(ה) זכרתי כו' הנה כתרת מי שנתחלטו לא היתה לו רוב טובה תיכה נזרה במירה תך הסר נדלה טובתו ומהפך טובו לרעה נדולה אין קץ למכלוהו וזה יאמר כל היום ישראל יחד בלשון יחיד בגלות הלו הלוקי לא רחיקתי מתחלה כ"כ טובה כי הלא וכרתי ימים מקדם בזמן הניות שהיו ישראל בטעמדן שהניתי בטעמדי בכל פעליך יום ראשון פרשת בראשית ובשבי יהי רקיע וכו' וכן יום יום עד סוף מעשה בראשית בטאמרתי הוצה בכל פעלך שבטעשה בראשית תמיד כל שבוע ושבוע בטאמרות וזה הוא חוק מניח המקדש ובכוחי בטעשה ידיך הוא תוך ב"ה בהקרא מעשה ב' ידיך כטאמר בר קפרא נדולים טעשה לדיקים שהוא ב"ה טטעשה שטיט וחרץ שבניח המקדש נאמר כוכבו ידיך ובטעשה שטיט וחרץ כאמר יד ה' אף נהייתי בטעשה ידיך הוא ב"ה אף תשוחח ניתי לניתי והוא ענין טאמרם ז"ל למה נקרחת בית השולחנה כי שם היו שוחטים רוח הקדש וירוע כי רוח הקדש הוא שהדש נדבר בעצמו כאומרו רוח ה' דבר בי ומלתו על לשוני כי הוא יתב' שם הדברים בפי האדם והוא מלילתו מפיו כמעלתו ומהו מטעות תשוחח שהוא היות נדבר בעצמו (ו) ועוד היה לי כי אף בחסר פרשתי ידי חלילך היתה שכיתה סורה עלייהם כי הלא היתה נפשי שבקרבני אף בחרץ עיפה שטשוקקת השיט כך היתה היא טשוקקת לנחת ממני ואין זה כי אם שהיתה השכיתה על פרישת ידי ואף היתה נפשי תחבה לנחת לידבק בה כי היא חלק טמנה ושותבת חלילה בכל חלק אל הכל הוא סלה שחלילו אחר שהייתי תוסף ידי היה נשאר בה החשק ההוא:

(ז) מהר ענני כו' תומרים ישראל שבגלות מהר ענני ה' ואל ילבד הגוף הסובל הטעבוד כ"א נם כלת' ורחוה רוחי לכן אל תסתר פניך ממני כי הלא ומשלתני עם יורדי בור הוא נהיל' כי כחשר בנהיל' מחנרי' הנפש תוך הגוף לרומם בנהיל' כמשל החינר והסומת כך היות עם רוחי גויתי בנלו' הוא כחשר נדוני' יחד בנהיל' וכן מה הועיל תבניו שניירר לנו חת המלכיו'במקו' נהיל' הרי נמשלנו עם יורדי נהיל' ומה הועיל בתקנתו.

(ח) השמיעני וכו' הנה ידוע מרו"ל דחיים קץ ואיכ קץ יש קץ של חחישל ויש קץ של נעתה והנה של חחישל מתייחס לבקר ושל נעתה, לערב ועל של חחישכה תמר השמיעני בבקר חסדך וחם תין לי זכות יהיה בזוכו' החמנה כי בך בטחתי וחם תין זה מספיק ולריך זכיות תחריס הודיעני בדרך זו תלך וחם תחמר תלי כי הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים הלא רחה מהעניינו' לח לבקש על הזכיות ויקרה היות ב' דרכים לפני חים לעבודת ה' וחדם מכחפק חי זה מהם רלונו יח' ועל זה חתר לחדני לעשות דלוך כי חתה כבר תלהי סדיק תכי והנעתי לנדר שתקדיש תלהי בחופן שעם שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים הין מעכב לשהלחדני לעשות דלוך כי הלא תין זה להפך הבחירה כי אם להמשיך הכשרון כמו שכתבנו בסמוך מהכרח המחמר וזהו רוחך טובה תנחני בחרץ מישור היח תרץ החיים שהחזקתי לבבי כי חתר שהתחלתי בה תין לריך רק המשכה והנהנה ליתשך בה וכחשר תלמדני רוחך טובה שנחת בי יהורה כיון שכבר היח טובה ע"י כשרוני עד הקידוך תלהי הנהני כו' כי תין המשכה דומה להיפוך בחירה כמבואר. (יא) למען כו' הלח עשיתי עיקר מחויבי הנפש תין לתמוה כי הלח הס עיקר כי הנפש לח תחשס בעוטות כנוף על כן למען שמך ה' שהוא מדת רחמים תחייני לח הגוף תך לח הנפש חפי' בזדקתך שהוא במשפט לדקך יספיק שבה תולים מלר' נפשי כי היח לח תחט' כנוף (יב) וכן הוא חויבי הס חויבי הגוף חיני חפץ תחנדס כ"ח שובחסדך שתנית ותעש' עמי תלמיח חויבי פרחוקים שתעשה חסר עמי תהיה להס הלמת ודי לי בזה תך לח כן לח לורבי הנפש כי חס והחנדס לנמרי כל לורבי נפשי כי הלח לחי עבדך וחויבי הנפש מעכבים שלח לעבודך:

קמד (א) **לדוד** כו' הנה לפי נדולתו יתברך הלח יפלח בעיני העמים לחסר רס על כל נויס ה' לומר שהוא יתברך בעלמו יניל לח בני חדם מוולקס עם היות כי הרבה שלוחים למקום ומה נס להניל בעלמו הס חים יחידי על כן חמר הנה לדור לפי חמונתו שחמין החמת היתו מן התימת שעם כל נדולתו יעשה בעלמו בשביל לדיק ותומר ברוך ה' שהוא בעלמו לורי המלמד ידי לקרב כי למה הניחו לידי סכנת חרי ודוב ולהניל מידם הס לח ללמד ידיו לקרב עם חנשים כחחמרו נם לח חחרי נם לח הדוב הכה עבדך ומהם למד שכך יניל מן נליח כמלח שעל ידי החרי והדוב למדו הוא יתברך לעשות קרב עם נליח וכן מנליח שלקח ה' חלוקי חנשים כחין חלבבותיו וידיד ה' נקלע שהם ה' חלבבותיו למד נם משם למלחמה כי על ידי כן נתן לל לבו לבטוח בה בחלחמה שלחריה שנחמר ותוסף המלחמה להיות ויעל דוד וילחם בפלשתים ויך בהם מכה נדולה (ב) ואחר המלחמה ההיח הטיל שהול חת החניח ויך בקיר וזה הוא חסד נדול להניל מבעל בחירה ועל זה חמר חסדי וחחרי זחת היה מה שטלח שהול ושמרו חת הניח להמיתו ולכבוד היה נרחה כי מיכל היתה

מצנה לו על כן אמר על זה מצנגי לומר כי לולי ה' מצנגי שוא עמלה מיכל נהיות סומרים סניבות הניח כך מנהל עוז שם ה' היה לו כי בו ירוץ נדיק ונסנב ועל אשר היה לחרי זאק שהניחוהו אל הכים ואמרו לו סוה הרג את גליח ואחיו והלא זה מלך הארץ שיעצו במחלו' הכה דוד ברבבותיו והולרך להסתנע וה' היה לו ויולך משם וימלט על זה אמר ומפלטני לי ואחר כך הצילו יתברך ב' פעמים שנאמר עם שאול בדרמו לחרפו פעם נלכדו מן המערה ופעם כשלקח החנית והנפחת ועל סניהן אמר מניני ועל לכתו אחר כך אל הכים מלך גת לחסות נצלו ולא עת לנו כי ממנו ברח ע"י שעשה עלמו לים משנע ונם היה כובש ומחריב עיירות תחומו והיה מחלחה לומר כי מיערכל הן ולא מיד סיערנגו על זה אמר ופו ופחסיתי ולא נחכים כי החוסה בו יתברך יקל הוא הדבר הכבד הזה ולחרי זלת כי יתברך הרדד עמי תחתי שכל עם בני ישרחל הקימוהו עליהם למלך ווהו הרדד עמי תחתי שהוא כדי"ל וירקעו שתרנומו ורדידו שהוא לשון שטוח והוא שנתקיים בו מקרא שכתוב יהודה תהה ירוך לחיך כו' יפתחוו לך בני לחיך שהוא פיטוט ידים ורגלים שהוא שטוח כלל הדברי שהוא יתברך בעלמו עשה בשבילו לח כל המרחות החלה עם היותו יחיד ולא על ידי מלחך ודומה לו (ג) וכן יחכדני סומע ויחסיבני למתנחה לון ר"ו לנלחי מכיר נודל דוממותו יתברך על כן חמר מה לחדם ותדעהו כו' לומר יודע הני כי לחי מה לפני דוממותו יתברך כי הלח מהיכן היה לחפער לוכות לכך לח מפחת שחדם הרחשון חני לו מפחת עלמי לח מפחת הדם מה לחדם ותדעהו ולח מפחת עלמי הלח בן לחוש לחי והוח כי התוחר המשובח מכל תוחרי החדם הוח חדם כנודע והנרוע מכלם הוח לחוש שהוח תוחר שחתוחר בו החוטח ולחמר בן לחוש לחי כי בחטחו נשתנה תוחרו מחדם לבהמות ומלחקי מתוחר לבן לחוש (ד) ופירש ולחמר מה שלחמרתי מה חדם הוח כי חדם שהיה חיכוחו רוחני כמלחכי השרת כשחטח דמה להבל הוח חומר נפשר ולח חומר שיחיו שנתן לי ולח נחלהו בו בימי טומחתו הם חשובים ממנו הלח יחיו הם כלל עובר כי חת המה חיכות הע' שנה שנתן לי לחר שלין נם קיום ת"כ הוי לומר כי חין זה רק מעוטחתו וחינתו יתברך לל עבדיו • (ה) ה' הט כו' לחרי הו' לח לשר ידע כי הוח יתברך בעלמו היה לו בכל הנלות הנלחמות בחמת לחמר עתה עשה נח דרך שכל העמים לשר יומרוך לומר כי לרוממותך חיכך מנניח בעול החומרי הלו יכירו כי חתה ה' לשר יחמרו שעל העמים כנודך נם השנחתך בחרץ כי תרחה לעיניהם כי בהיותך על העמים חתה בחרץ והוח כי תעשה כחשר בתתן תורה סירדת על הר סיני על ידי הרכיון העמים על הנר כמ"ש ז"ל בחמור וירד ה' על הר סיני ולין נחמר ומשה עלה חל האלהים חלח מלמד שנרכיון הנ"ה העמים על הר סיני והיה ניכר לכל על ידי שנר סיני עשן כלו שנענו העמים שעל החרץ לשר נס ה' ויעשן הנר ז"ל הט שמיך ותרד שהוח הרכנה שנשיני נחוקן עליה על ידי כן נהר ולמען יכירו כי כן נע על ידי שמיך נהרים ויעשנו נחוקן יכירו כי חתה ה' נעמים ונחרץ (ו) והו מהניינות חורך שעל העמים נדרך משל העמים נרך שהולה מעונה נלד מה שירגישו ויכולו כענין קומה ה' ויפולו חויניך כלו' הל תמיקם מיד כי לם הגיעם נהפיך חוטם ואחר כך שלח הגיך לחוקם נענוך ותמם שיהיו שומעים ומנוהלים על ידי חגיך לם כפולני דמוקה מלחנ' שיכירו כי חתה ה' עושה כל (ז) ולחר המהומה הוחקת ועודם חיים שלח ידיך ממרום לם יד דן ויד רחמים והוח כי שפקוד על נכח המרום נמרום להכניע שרי החומות ניד הל' שלין נין ויניד הרחמים פלני והצילני ומה שלמרתי פלני הוח ממים רנים לם שריהם של מעלה שיש להם חוכלוסי כחוטם ועל ידי כן והצילני מיד נני נכר לם מלכי החדמה שעל החדמה (ח) וכל זה שבקשתי שתעשה נחוטן שיכירו השנחתך נחרץ שחתה העושה לח הכל הוח על לשר פיהם דנר שוח נחומרם כי על השמים כנודך שעתה יכירו כי שוח דנרו ומה שלמרתי שלח ידיך ממרום לשקור שריהם הוח למען כי יחיו להם חשלחם כח ולח נלעדי לשר יקן להם ה' נומן חנוור להם שרירה נלנב • (ט) אלהים כו' הנה יהוע מלמרם ז"ל כי יחי מלכות דוד ושלמה היו דומים ליחות המשיח ומשלמה

מָגִנִּי וּבוֹ חָסִיתִי הרֵדֵד עַמִּי תַּחְתָּי׃ ג יְהוָה מָה־
אָדָם וַתֵּדָעֵהוּ בֶּן־אֱנוֹשׁ וַתְּחַשְּׁבֵהוּ׃ ד אָדָם
לַהֶבֶל דָּמָה יָמָיו כְּצֵל עֹבֵר׃ ה יְהוָה הַט־שָׁמֶיךָ
וְתֵרֵד גְּעֵ בֶהָרִים וְיֶעֱשָׁנוּ׃ ו בְּרוֹק בָּרָק וּתְפִיצֵם
שְׁלַח חִצֶּיךָ וּתְהֻמֵּם׃ ז שְׁלַח־יָדֶיךָ מִמָּרוֹם
פְּצֵנִי וְהַצִּילֵנִי מִמַּיִם רַבִּים מִיַּד בְּנֵי נֵכָר׃ ח אֲשֶׁר
פִּיהֶם דִּבֶּר־שָׁוְא וִימִינָם יְמִין שָׁקֶר׃ ט אֱלֹהִים
שִׁיר חָדָשׁ אָשִׁירָה לָךְ בְּנֵבֶל עָשׂוֹר אְזַמְּרָה לָךְ׃
י הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים הַפּוֹצֶה אֶת־דָּוִד עַבְדּוֹ
מֵחֶרֶב רָעָה׃ יא פְּצֵנִי וְהַצִּילֵנִי מִיַּד בְּנֵי־נֵכָר
אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר־שָׁוְא וִימִינָם יְמִין שָׁקֶר׃ יב אֲשֶׁר

בניגו

והלחה היו הולכים ויחרדים ב חרכן הניח ומשכו הר' גליח חשר עיקר הלרה היה גלות שכינה כי כל כוחרע שעל לחתה מהגלות החיל הזה נסיר שיר חדש ב"ד ועל ה היה הזה לב דורו של דוד כי לח נעלם מהם לשר יהיה בלחרים הוסנ

עמדו פלני והצילני ממים רנים כו' חמן נני הדור ההוח הלח נתקש לנלי כי הנוקן תשועה לדוד ושלמה ומלחקלחו בחומרו פלני והצילני כו' נטפלמו ויצילו חת ישרחל מן העמים שעבוד מלכיות והיחלו לדבר נשון יחיד להורות כי היו לחחדים שוח דנר הגורם הלנה ותשועה כנודע ויעשו בחכמה שלח היחלונל לנרח ישרחל כי חם על גלות שכינה דנרו בחומרם חלהים שיר כושחוח שכינה והחמרו הנה לעחיד ניסוע הגלות הרניעי שיר חדש חכרה לך בנלחך מהגלות טוב טונהוח שמעלה ימנעו הגליות בחופן שנבל עשור חומרה לך כי עתה שנדין חין שכינה נגלות נכללת עם עשר בחיות חלהוחו יתברך לחחדים וכן לרמוז זה נבבל עשור חומרה לך טרם תפרד נלד מה ותשוב ליכלל (י) ולחמר דנרם על העדר גלות שכינה היחלו לדבר על העדר גליות ישרחל ולחמרו הנוקן כו' לומר הנה טוב ימות המשיח ותשועת ישרחל נעלם הין ומנם עד ימות המשיח נמלח כי מה שהיתה התשועה מעין הזמן ההוח לדוד ולשלמה הינו כי חם דרך מחנה והו הנוקן תשועה למלכים לומר חל תחמר נח ה' כי הטעה הנועדת לנו הין ומה עתה כי הלח הנוקן תשועה למלכים דרך מהנה עתה מלשר עתיד להם חו נם לנו יכול לעשות כן מעתה לשר עתיד לעשות נסוף והם לשמנו חשמת דנר נס דוד שהרג חת חוריה נחרב נני עמון ומה נם לספר הזוהר שהיתה ע"פ חקוק נה ויהנן שעל כן קרחה חרב רעה נחופן שחוחו עון על חרב רעה היה על דוד ועם כל זה הניל ה' והו הפולה חת דוד עבדו מחרב רעה (יא) פלני והצילני גם חני כללות ישר' מיד נני נכר המלכיות נל נפול נידם וזה מנ' טעמים ח' לשר פיהם דנר שוח כי הלח הלו ליכרנו על שחטחנו לך היו עושים הנרעתנו חך הדרכה פיהם דנר שוח כי היו מכחישי השנחתך נעולם כי חמרו לח יראה זה נעולם השפל כי על השמים כנודו ועוד טעם שני והוח כי הלח כתנת נהורתך המרחי לפקיהם כו' לולי כעם מויב לנור פן יכנרו לרחינו פן יחמרו ידינו רמה ולח ה' פעל כל זחת והנה היו לומרים כן כי ידם רמה לו פרס נחופן כי ימינם לשר היו לומרים שנהדר נכח הינו ימין לחמת כי הם ימין שקר כלו' ולחחר שכן הוח מה נלע נשעבוד מלכיות לחחר שים נדבר חילול ה': (יב) אשר נניגו וכו' לחחר לומר עם נני ישרחל דוד על דוד ושלמה החרישים על שעבוד מלכיות ומחלים פניו יתברך ימנע הגליות מן העולם לומר עתה לשר נניגו כו' ולנח לל העניו נזכירה מלומרם ז"ל לומרים שלמר הכ"ה ליסרחל נפוני טובה כו' נשעה שלחמרתי לכם מי יתן והיה לנבבם זה להם כו' היה לכם לומר הן קהה ולחלה כמו זר נחשב מלומרם זה לחחר כלל שניניגו הכל נידי שמים חוץ מירחת שמים לך נחוזק לנלינו כי חין זה רק שלח לחמרו חוץ מירחת שמים חלח להכיך הניחיה לך לעיור לחחר שהחחיל חדם נדקות להמשיכו יעשה הוח יתברך ועד מחסר מלומרם ז"ל שלמר השטן לרבי עקיבח לשלחל דמכרני עליך נרקיעח הזהרו נרבי פלוני ונקורקו הייתי מהטיקך וכן לרבי מחיר ורבי שהוח יתברך מוחיר חת השטן ומיעצו כי הוח שטן הוח יכר הרע שיהנרו מלה זעיניך חת הלדיק לך הוי לומר כי לשר כנר הוח לדיק יתברך ממשיך נדקו נכל ע"ז ובכן היעינו לשר דנרו שהיה להם לומר לחחר הן כי לחחר שהיה לנבם שלם עם ה' היה עוזרם להחזיק נידי לנבם נל ימות מכשרומו • ומנח לל העניו לומרים דוגו של דוד ושלמה לשר היה כמודע מרנותיהו ז"ל זמן מניו ימות המשיח רניון העולמים לשר נתן תשועה למלכים הלנה הפולה כו' הושיענו תלכת ניד המלכיות כי נם שלנרהם נידר לנו המלכיות לחחת נהיות הנה חין לדיך עתה כי הלח דור לדיק הוח זה ולנבר טעמנו מניו ימות המשיח המשיכהו ותן נבו כח וחזוק לחת לנבדו תמיד עמך והמשיך ימות המשיח מעתה ונטל שעבוד מלכיות מן העולם והיות דורנו דור לדיק הוח כי לשר נמיני כנסיניים כו' והוח כי דרך הקטן לימשך לחחר ילדות ונערות לשר לח כהניתה ה' לך מי שנילדוהו הוח לדיק לח

בָּנֵינוּ כִּנְטִעִים מְגֻדָּלִים בְּנְעוּרֵיהֶם בְּנוֹתֵינוּ בְּזָוִית
מְחֻטָּבוֹת תַּבְנִית הֵיכָל: יג כִּיוְזֵינוּ מְלֵאִים
מְפִיקִים מִזַּן אֶל־זַן צֹאנֵנוּ מַאֲלָפוֹת מְרֻבָבוֹת
בְּחוּצוֹתֵינוּ: יד אַלּוּפֵינוּ מְסֻבָּלִים אֵין פֶּרֶץ וְאֵין
יוֹצֵאת וְאֵין צְוָחָה בִּרְחֹבוֹתֵינוּ: טו אַשְׁרֵי הָעָם
שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְּהוָה אֱלֹהָיו:

קמה א **תְּהִלָּה** לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי
הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ
לְעוֹלָם וָעֶד: ב בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ
לְעוֹלָם וָעֶד: ג גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ
אֵין חֵקֶר: ד דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ
יַגִּידוּ: ה הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ
אָשִׂיחָה: ו וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: ז זֵכֶר רַב־טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ:
ח חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־חָסֶד:
ט טוֹב־יְהוָה לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל־מַעֲשָׂיו: י יוֹדוּךָ
יהוה

יחזר נפש נער כי שם שבקטנותו קרא גדול וכמו שכתב הרמב"ן ע"ש על פסוק נם במעלליו יתנכר נער כי ל"ל יוכר נער וק"ו שנמעלליו קס טובים הס יתנכר מתוכר נער כי בל קרא בחמת על דרך זה יאמר בנינו הס כנטיעים חסר נפעם ל"ת חץ מהבית הפך הזה שדרכה לבלתי נלאת ועם היות שהיולת חוק ים לו ממי ילמוד דרך דעה ס"ו הס מנודלים בנעורי' שמנודלי' אינו מהנערות בחופן שלח בניך ילדותן חת זקוניה וכניתי הס כנודו בחות תלך פנימ' כוונו אתלך שלח תלחמה מהבית כי תלך ב' חיין כעמודי הבית הנר הס עוב' דרך הפתח לו מיד לבח הל בית כי הס כוזיוף שפתים הן תוכים ת' שהן קבועו' פנימ' ונס בית־תי' מגן תמונה ולח מהעדר יופין יבושו ויתחבלו כי הלח הן מחוטבות ומלטיות קוצר ומרוה תבנית היכל בלוטן ליור וקומה ז"ו יחמר בנותינו הכתולות כוזיות לבניות וכחסר הן מחוטבות שהוח בעולות כל"ח מחוטב עליך הן תבית היכל ה' שלח יכנס בו בלתי הס הכהן בנדול המיוחד לו כן לח יבח בהן חוק מהבעל המיוחד לכל לחת הבה שהדור רחוי לקיים בס ימות המשיח העתיד בסוף כי עתה הן לריך רק להמשיך הטובה הסר היח עתה מעין הזמן ההוח (יג) ורלויה שבבר מעין מות המשיח כבר יש לנו עתה כי מוינו מלחים וכו' כי הלח נתקיים בנו ויען מפני חדש תוליחו שהוח שיהיו החולנות מלחים ומוליחים היען מהחולנות כדי להכניס החדש ווהו מוינו מלחים ומפיקים מהחולנות מדבר זן לפנות חלן זן מחר סיוחן במקומו וכן לחננו שבמקום מחליפות וחסר הן בחולנותינו הן מקומות שהוץ לתחומין מקום נדודי חיות שהיה רחוי יתמעטו ותדרבה עשר יחות הן יותר כי הן מרובעות בחלוקותינו והיו זה כי שם שנתקיים בם מעין והשבתי חיה רעה מן הלרן שכל יעודי פרשת בחקתי דרשו ז"ל על ימות המשיח (יד) וכן מעין הזמן ההוח כי ונגש חורש בקלר כי לחר חרישה יקלורו וחבל הדישה בחופן שהעזורי' חין להם מנוחה וזהו חלופינו מסובלים מהריסה לדיש ולחר דדיש יסובו להרוש לשדד לדמתם בחופן שחמיד הן מסובלים • זו יחמר חלופינו שהם השוריס שלנו לחסר הס בלתי מסורסי' ודרכן להויך תמיד הנה גם זה מעין ימות המשיח כי חלופינו מסובלים שהיו מעמיסים חוקם וחין בועטין לפרוץ נדריס ולנתק חת כל הקרב חליהם כי הם חין פרץ וחין יולחת ונס נתקיים בנו מקרח שבחוב ונתתי שלום בחרן כי הנה וחין נוקה בדחובותינו שנם זה מעין ימות המשיח • (טו) אשרי כו' הלח חמרתי ב' דבריס ח' הכפרון שהוח חסר בניהו כו' ונס חמרתי משפע רב טוב לחמרה עתה רוח הקדש דעו חיפה כי חין חוסר רב טוב העולם הזה כי הם הכפרון לפי החמת כי הנה חשרי העם שככה לו מהרב טוב שנוכר מפסוק מזוינו מלחים והלחה חך יותר מלוחר הוח העם שה' חלהיו שהוח בהיותם לריקים שהוח מענין חסר בניהו כו' בנותינו כו' שהוח ענין הכפרון שע"י כן ה' חלהיו והוח על דרך לומרם ז"ל על פסוק חשרי כשוי פשע כו' שהחשרי הנשוי הוח מחוסר מהקודש שהוח חשרי הנשוי פשע חך יותר מ'חוסר חסר לח יחשוב כו' :

קמה (א) **תְּהִלָּה** לדוד כו' הנה מלך החרן מתהלל במה שיהללהו רניס לו חדם רשוס חך מי שהוח מלך מלכי המלכים במה נחשב החדם נם שם מלך יהיה שיקבל מהללו הוח יח' על כן חמ' בהללי חוקך התהלה היח לדוד וההתפחרות שהחשבתני שהרוממך ושחקדחך חלהי חיח ח' עם היוחך המלך הידוע שהוח היוחו מלך מלכי המלכים חו שיעור הכתוב תהלה מחויינת לדוד להלל על שחרוממך כו' ומוסף על זה הוח מה שלעתיד ואברכה שמך נומן שהוח לעולם ועד והוח מה שידענו מרו"ל כי בספורה שעתיד הב"ה לעשות חומרים להבדה שיברך וכן ליעקב כו' עד דוד שחומר חלי חברך ולי נחה לברך שנחמר כוס ישועות חשח ובשם ה' חקרח שהוח שמברך בשם שלם כי ע"י נקמת המלך יהיה השם שלם לעולם וזה יחמר כי בכלל התהלה לדוד היח מה שחברכה שמך לעתיד שהוח לעולם ועד • (ב) בכל יום כו' לחדי חומ' שהתהלה היח לדוד במה מובה לרומם ולברך חת ה' חמר המעם הוח כי מה חלי לפניו ית' כי הלה קף הס בכל יום לברכך וגם התהלה שמך הפי' יהיה לעולם ועד שהייתי חי עולם ועד ומהללו תמיד (ג) מה חלתן ומה חוכיף לו ומה הו' לריך חלי והלח מעלמו נדול ה' ומהולל מחד וכ"ב נדולתו רחה בלתי נעלת תכלית עד שחין חקר שלח חוסנ ע"י חקירה (ד) כי הס ע"י התמה פה ל' פה שדור לדור ישבח מעשיך וקני הדור לבחוריהם יספרו מעשי ה' חסר עשה בכללות עולמו כענין מה רבו מעשיך כלם נחכמה עשה בעניינו וסידורו קך לח יוכלו להודיע על פי חקירה רק ונבורותיך שיהו נכל ח' מהדורו' הנבורו' עלמן הן הן יגידו שן מעשיך שהס לח' מי שחדש העולם לח היה יכול לבחיה טבעו (ה) וחמ' הני כי הכס לבי הני ירח מלחקי' בחמש נדריהם וכמ"ש ז"ל מנרחתי' ועד ויכלו כנוד חלהים הס שחר דבר וזה יחי' לדר כנוד הוך כו' והוח כי הנה הרו"ל בחכילתך עשר לנוסים לבם הקב"ה כשברת העולם נחלבם בנוד והדר שנחמר הוד והדר לפנחו כו' וכן חמרו מהיכן נברחת התורה מלמד שנחעטף הב"ה בשלמה והבהיק זיו הדרו מסוף העול' ועד סופי שנחמ' עוטה אור כשלמה ונס שפתי המחמרים החלה לריכים ביחור רחב כמבוחרים לחלמו חין זה מקום שחמרו להחריך כ"ח נקוטו חיהח שהחור שנברת נפשח יתי נרהשית ביוס הרחון ובמשך מבחינת שפע הנקרח הוד ונפח חל הענין במה שידענו שפס הלהים הוח שכינה הנקרחת כנוד היח היתה המלטלת שפע ההוד לנרח העולם וכל פרטיו והנה מהדברי' התמוהי' בנבריה הוח ענין החור ברחשון שהוח חור של עולם הבח והיה כמ"ש ז"ל שנתעטף יכו' והוח מהדברים הנחמרים בלחישה כנמדרש ועליו ועל שחר הדברים שעד ויכולו שנח' עליהם כנוד הלהים הסתר דבר חמר הדר על כנוד הוך שהוח החור שהוח הדר שהדהיק זיו הדרו שנמשך מכנוד הוך הוח הספע העליון שנמשך ע"י שכינה שנקרחת כנוד וכן כל שחר דברי נפלחותיך שהוח עד ויכולו שנקרחים נפלחות כד"ח לעוסה נפלחות נדולות כו' שהם לעוסה הממים וכו' לרוקע וכו' כל הלו חסיבה בלבד חך לח לחדוש והחקיר כי כנוד הלהים הסתר דבר נחמר בחלה כמדובר • (ו) ועזוז כו' חמר כי מלבד מה שדור לדור ישבח מעשיך נס ועזוז נוראוחיך יחמרו שעל המורגו' שחתה עושה כענין נסי מלרים וכיולח יחמרו כי הס עזו ורוגו ולח יסיתו לב להלל על כפל הענין שבכלל העזו והרוגו היה יחד נס בחיתת חסד על כן בשמעי מה שעזוז נוראוחיך יחמרו הו ונדלתך שהו' תוסר חסד הסר נוראוחיך לסספרנה בספיה' כענין מכת הדם היה בה חסד שחשם העבירו יפר' בנפרדע היתה שם חסד כמ"ש ז"ל שחוקן שהשליטו עלמן בחנורים לח כפרעו והקיפם בכל נס ופלח בחופן שים הלול כפול שהוח יחד דין ורחמים כי ה' הוח הלהים • (ז) זכר וכו' חמר חני מניחל במחמר הדור והוח כי הנה יחוו מקמרס ז"ל על פסוק חנכי חעביר כל טובי כו' וקרחתי בשם ה' כו' ויעבור ה' כו' מלמד שנתעטף הב"ה כש"ל וחמר עשו לפני כסדר הזה ובריח כרוחה לי"נ מדות שהן חוזרות ריקם חמר הנה זכר רב טובך שהם י"נ מדות שהם זכר רב טובו יח' כד"ח הנכי חעביר כל טובי כו' וקרחתי כו' וע"י מה שיניעו לפניו יח' הי"נ מדות שיהן חוזרים ריקן בחופן שונדקקת הסר קטיב להם ע"י י"נ מדות שיחמרו לפניך יהנו • (ח) ונס זה חני מודיעם שלח בלבד יהנו לדקדק שמורה שכרחים הם לח שיניך מנכה להם זכות כי שם ההמת הוח כי חנון ורחום ה' שהוח ענין הפמור שם שהוח ותנותי חת הסר לחון ורחמתי חת חשר חרחם שפירושו כמ"ש ז"ל חע"פ שחינו רחוי לע"פ שהינו הנון וזהו חנון ורחום ה' ועוד יתרון שני והוח שהוח חרך חפים וכולי ולח בלבד לנדיקים כחסר חשב משה כי שם קף לרשעים כחסר הודיעני יח' וז"ח דוד פה חרך חפים ורב חסד וחמת (ט) לח לנדיקי' בלבד כי שם טוב ה' לכל שהו' חפי' לרשעי' שלהם הוא חרך חפים כו' וחם יחמר חיש והלח עוונותיהם יעמנו הטוב לו"ח ורחמיו על כל מעשיו שהוח כמ"ש ז"ל חד' בוכות בהמה חושיע ה' וכעובדה דחלכבנדרום (י) והלל תתמה ותחמר הלח בהמות

יְהוָה כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה׃ יא כְּבוֹד
מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וְגִבּוֹרָתְךָ יְדַבֵּרוּ׃ יב לְהוֹדִיעַ
לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ׃
יג מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ
בְּכָל־דּוֹר וָדֹר׃ יד סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנֹּפְלִים
וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים׃ טו עֵינֵי־כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ
וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ׃ טז פּוֹתֵחַ
אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן׃ יז צַדִּיק יְהוָה
בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו׃ יח קָרוֹב יְהוָה
לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת׃ יט רְצוֹן־
יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם׃
כ שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים
יַשְׁמִיד׃ כא תְּהִלַּת יְהוָה יְדַבֶּר־פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר
שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃

קמו הללויה

(יא) כבוד וגו׳ עודנו מדבר על מה שדור לדור יספרו ומה שעוון נורותיו יאמרו ושכר רב טובו יביעו יאמר עוד יעשו כי כבוד מלכותך יאמרו והוא כי הנה הגבורות שהוא ית׳ עושה הן רמיזה על כבוד מלכותו ואת׳ הנה המורים עם כבוד מלכותך יאמרו ואח״כ לרמיזה וגבורתך ידברו׳ (יב) וק״ל לא זו הדרך הרמוי כי אם להודיע תחלה לבני האדם גבורותיו ואח״כ וכבוד הדר מלכותו כי למה יניחו את העם לפקפק עד שיומרם הרמיזה לחמוכה לכן טוב טוב הוא להקדים הודעת הגבורה שע״י כן מוסרם החמוכה מיד (יג) ופירש ואת׳ מהו כבוד מלכותך שיאמרו הלא הוא כי מלכותך מלכות כל עולמי׳ שמלכותו כוללת כל העולמות כולתת הרוקניים והספל ולא יעלה הנעשה׳ ועוד שנית כי ומשלתך בכל דור ודור והוא הפך שנכתב ל״נ בכתוב תלליו בניחור דמיחל שעלה ברוחו הקשה כי להיותו יתברך תלהי ישראל מהו החריב ב״ה על כי חטאתו לו נסתלק וסילק השגחתו מן העולם הספל ומסרה לשרי הגוים ולהוגרי הסוסים עד שיסרהו ית׳ ויודיענו שמלכותיה מלכו׳ עלם ושלטניה עם דר ודר שהוא עם דר שבזמן הזית ודר שחרי כן וזה יאמר ומשלתך בכל דור ודור שהוא בין בדור שהוא שלמים בין בדור שהוא חסרים ועל כן דור רחמון מלת והשני חסר׃

(יד) סומך ה׳ וגו׳ לחרי׳ שמשלתו ית׳ בכל דור ודור שהוא כמו שכתבנו שהפילו תחר סילוק שכינה בדור החרבן הוא ית׳ המושל בעולם ולא עזב את הארץ ביד שבים זו מזלות ולא על זה יקשה הם כן חיפה למה סבל גוים ירקדו בהיכלו על כן לחר הנה הוא ית׳ סומך לכל הנופלים וגו׳ והוא כי בישראל היו ג׳ כיתים ח׳ נופלים ממש הם שכר נתחייבו תמותה ומהם נלוח להיות׳ כפופים כעבדים ממש והוא יקב׳ ברוב חסדיו רצה לסמוך לכל חבר היו רחוים ליפול בחופן יהיה להם שחרית בארץ ונם לזקוף לכל הכפופים שלח יהיו בבל כעבדים מכרים רק שיהיו גוליס פורעים מס בחופן תהיה זקיפה לכפופים והסתך שעשה לסוג הח׳והזקיפה לסוג השני היה הטיל כעשו על העניס ועל החנניס כי כלה ה׳ חמתו וכו׳ וילח לחם בניון נמלח כי הניחו גוים ירקדו בהיכלו היה כדי שע״י כן היה סומך לכל הנופלים וזקף לכל הכפופים ולחרי כתבי רחיתי ברש״י ז״ל שמלח כתוב כי שהברה הוא כו׳ מהלפלח ניחוח שהוא מסוס נפלה לח תוסיף קום וסניחן שמ״ך ב׳ סומך ה׳ לכל הנופלים ושמחתי שהורו כי על הנלות ידבר הכתוב כמלחרנו ולהמתיק מלמר׳ לחסר כיונו מלמר שברחו׳ שפרחו׳ לח תוכיח לקום מעלמה חלח שהקב״ה יקן לה ידו על כן השמיט הוא נפילה וכתב סומך שהוא כי ה׳ סומך ידה להקימה׃

(טו) עיני כל וכו׳ הוקשה לו על לומ׳ סומך ה׳ וכו׳ כי הלח נמי עיניהו כמה נופלים עכשיו מרודי׳ ומה ר׳ על הפתחים לזכול לחם ולח נלשבעה לו״ל עיני כל חליך ישברו וכו׳ לומר שם הקדם כל עיני תקוותו לח יקלה כי הם על הכלו חספר לח יסתכנו בורחו׳ כך כחסר עיני כל חליך ישברו שלח יהיו עיניהם כ״ח חליך ית׳ להיות דבקים בך ולח על הכלם חו כחסר הם עושים חת שלהם חתה עושה חת שלך כי חתה נותן להם חת חכלם בעתו ע״ד מחמרנו על פסוק נמחה לך נפשי וכו׳ כי חל״ל הנפש כי הם גם נפשי כמה לך להיות לך דבק בך עם היותו בחרץ היה בלי חיים שחיות נרמ למקום החיים ונמחל לידבק בו יחבר׳ והוא מחמרנו פה כחסר עיני כל חליך ישברו ולח ללחם חו וחתה עושה חת שלך ונותן להם חת חכלם בעתו (טז) ועל חסר ישברו להיות חליך לידבק בך תעשהו ברצוי כי חתה פותח חת ידיך ומשביע לכל חי הוח הנדיק הנקרח חי רצון ברצה לידבק בך וזה ידבק חו משביע שהם הוח על טוב הטה״ו חפילו בעלי הון לח ישבעו (יז) והם נרחה לדיק ורע לו רשע וטוב לו חל תקמה על החפץ כי הנה לדיק ה׳ בכל דרכיו שחכילו לרשע חיזה טוב חשר עשה פה ולדיק חיזה עון חשר עשה וישחר כל טובו לעה״ב והרחיה שכל כוונתו ית׳ היה להטיב ולח להצר לנדיק חלילה כי הלח חפיד הוח כל מעשיו חשר עשה כמעשה נרחשית כי עולם חסד יבנה שלח נרחו׳ לעשות חסד ולח לנורך עלמו חלילה וחם כן חיך יעלה על לב יקר צוני רצונו בעולם שכל מניחותו לח נרחו כי הם להטיב ולעשות חם׃ (יח) קרוב ה׳ כו׳ יראה סוחר סופו חת תחלתו כי לחרי שקרוב ה׳ לכל קוריחיו דרך כלל לח לכל חשר יקרחוהו נחמת והם הוחיל׳ הל״ל כולם יקרחוהו נחמת חלח כך חמר יכניתו טעם לחר לטוב חשר עשע בעולם והוח כי ימלחון קהל יפחל יקרחו חל ה׳ יוסיעם חו ייטיב עם ובתוך הקהל יהיו קלת רשעים וזוח ית׳ עונה חת כלם חל תחמה לומר טוב לח יהיה לרשע ולח יעבה בלבם ההיח כי דע כי זה דרכו ית׳ שקרוב ה׳ לכל קוריחיו נם שבללם רשעים בשביל כל חשר יקרחוהו בחמת שבקהל ולח״ד לכל חשר הוח בשביל וכמוה בחקרלו חין מספר׃ (יט) רצון וכו׳ הנה חרו״ל בחדרש רבה למה היו החמהות עקרות מפני שהקב״ה מתחוה לתפלתן של לדיקים ויתכן ענין זה פה כי הנה תחלה חמר ומשביע לכל חי רלון כי חת הלדיק שהקרלו חי מבקשו מבלי יתפלל כי חם רלון ע״י היות לו רלון בלבד ולחר כך חמר קרוב ה׳ לכל קוריחיו לכל חשר יקרחוהו בחמת נרחה שלרלך יקרחוהו ולח יספיק הרלון לו״ח הן חמת שרלון יריחיו יעשה כלומ׳ יעשה בודחי חף חם לח חי שמתפלל חלח שמתחוה לעשות שוחתם ולח״כ יך יוסיעם וזהו ית׳ שוחתם ישמע ויוסיעם חו מעין זה והוח ענין מקרח שכתוב תחות לבו נתק לו וכו׳ שהוח מבל לבני חוהבי מלך שבח כל ח׳ לשחל שלה מלח המלך והמלך ידע שחלת כל ח׳ מהם וחת הם׳ לחמר חל תדבר כי ידעתי שחלך ולחחר הניחו לדבר עד תומו ולחר כך נתן לו שחלתו חת מי חוהב המלך יותר הוי חומר חת השני

קמו (א) **הללויה** ר' רחוי לשיש לב כי תומרו נחיי תומרו בעודי לאחר הוח תמנס יאמר הנה המון ישראל הללו את ה' יה ואיכבם זוכים להלל את השם שלם כי למעבכם נשבע יה' בל יהי שלם עד ינקם מעמלק כד"ח כי יד על כס יה וכו' לך נפשי תאר את נפש חדש הרחשון אשר הוח קרחה' כמאמרם חני ה' הוח שמיהוח שמי שקרחני חדש"ר ע"כ הללנפשי את ה' שלם(ב)אלנופי חיני כדי עד לעתי' לבח כשהחיה מציח כי אהללה את ה' בחיי שהוח בזמן שהמזיי מע"כ עתה שחיי קיין שלי כי שם מקדש ומהללוח כמ"ש ספר אושר שהוח כשהחיה מלך המשיח והוח כי חו יהי' שמו ה' כתיח' הכתו' הה שמו אשר יקרחו ה' לדקנו לך בעודי בזמן הוח חומרה בלבד חל השכינה שעתי' והזו חומרה לאלהי בעודי (ג) אל תבטחו וכו' הלח תמרתי אהללו את ה' שם יה העומד לנחול לאת' הללויהו מעתה כאלו עשתו כלום' כי מוה תעשו עיקר שהוח מהטוב העתיד ולח מטוכות העש"ן חמ' עתה מה שאמרתי שתעשו עיק' מהעתיד לח כ"ש שלח קשליכו מבט מוכותיכ' על פדיני העש כ"ח לעני כל מעיניכ' על טוב העתיד והזו ל תבטחו בנדיבי כי הלח הוח בנן חדם שחין לו לעשות תשועה ולית תהי לכם בו תשועה(ד) והטעם הוח על כי הוח בלתי דבק בה' לפוד לחת לדקה שתבטיח בו להתפרנס מלדק שיקן לך כי עושרו מבטח לו יום המיח' לחשוב מחשבות לעשו' בעה"ז היכלי מלך והרמתי מבטחי ומילח וחיכו זוכר המו' וחיכו עווד מחשבות הבלו עד רחוקו כי הולך הוח ביום לחת נפשו והזו תלח רוחו וכו' והוח כי חומרו תלח ושוב הוח לעון עתיד כלומר מה קוחלת מן החדם שער שתלח רוחו שעומדת לנתח ושוב הנוף לחדמתו שעומד לשוב ביום ההוח שרוחו גם הלא וגופו לשוב לחדמתו קרוב להיותו גופם חו הבדו עשמותיו מחמרות העש"ן ולח מקודם יום המות כי חיך יהיה כל ימיו דבק בה' לעשות לו תשועה על ידי חמונו לעשות ממנו לדקה רחויה שתבטח תמה בלדקה שיפור יהן לך: (ה) אשרי וכו' לכח חל העניו נקדים מחמרנו על פסוק ושבתי בשלום חל בית חבי כו' שהוח שחמר יעקב הנה לחברהם לח נקרחת חלהיו עד חחר מותו ולילחק בחייו על היותו סומח חשוב כמת מה שחיי סומח חחר שלח לי חפץ בעש"ן כי הם לחם לחכול ובגד ללבוש שתחשבני כחלו חיני בעולם הזה כי חני מפליגו חחרי גוי לכן שחלתי היח כי גם שלח תהיה סומח חשוב כמת כחכח כי חם ושבתי בשלום שלם בנופי חל בית חבי ועם כל זה והיה ה' לי לחלהים שיכנה שמו עלי בחייו עם היותי שלם בגופי וכן היה לו כי ויכח יעקב שלם בנופו ולח סומח חשוב כמת שלם בממונו ולח עני חשוב כמת ועכ"ז ויקרח לו לח יעקב חל כלומר כי לית דין בר נש ועל כן בחייו עם היותו שלם לגי מהלה שמי עליו וקומר חלהי ישרחל . ונכח חל העניו חמר הלח לחמרתי חל תבטחו בנדיבים ליתן מהם וגם לח תבקשו מוחרות כי השרי שחל יעקב הבלתי סומל רק לחם לחכול ובגד ללבוש בעודנו שכל שברו לח היה רק על ה' שיקרח חלהיו והוח מה שכתבנו שחמר וגתן לי לחם לחכול ובגד ללבוש שקיבי עושה חלח ערחי מהעש"ן וכל שברי היח כי ושבתי בשלום כו' והיה ה' לי לחלהים כמדוב' (ו) ורחה ועשה בתבניתי כי הלח הוח לח רלה ליהנות מן העש"ן עם היות כי יעקב הוח עשה שמים וחרץ חת היס וחת כל חשר בם והוח מחמרם ז"ל שחמר הקב"ה עולמי עולמי מי בדחך יעקב יעקב בדחך יעקב יעדך הה"ד בורחך יעקב ויוצרך ישרחל ועכ"ז לח רלה ליהנות מן העולם כ"ח לחם לחכול ובגד ללבוש ושמח תחמרו למה עשה כן ולמה לח יחכל פירו' מעשיו בעה"ז הלח הוח כי היה השומר לשח שלא שהסכר עם כל פירוחיו שהוח לשח לח היה חפץ לחוכלו בשה שחינו מתמיד כי לם שומרו בשה שהוח לעולם שיערף לו הוח יתברך הפירות עם הקרן ככתוב לקלימו על פסוק להנחיל חוהבי יש וכו' וכמחמרנו על פקס יעקב ליסב בשלום חמר הקב"ה לח דיין לנדיקים מה שמתוקן להם שהוח כי פעם ח' שבקש מעט שלוה בעה"ו חמר הקב"ה לח דיין לנדיקים מה שמתוקן להם שעשיתי להם תיקון גדול שהפירו' שעתיד טוב העש"ו תקנתי להם שנרפחתיו עם הקרן לעשותי לופר רוחני ללח שמבקשים נס לכחול מהם פה בחופן שיחסר לי מיקון שעשיתי לו: (ז) עשה מספט כו' לחברי לו' לח כל עם בני ישרחל הללויה שיהללו לח שם יה העומד עליהם לנחלם כחלו כנר בעשה רחה והנה יכולים ישרחל להסיב מה בעשה בגלותנו ויקומים למו כי חין גדולי עולם תעמוד למו זכוקם ונס ליון היתה כחלמה כי ליון היח דורש חין לה לו"ח דעו חיפה כי שהי מספט ה' בכל הפרטים והפרי כל חוכי לו כי הלח בנני יעקב המו שנניו לח היו יתומים לח עמדה להם זכות הבניהם מעשות בהם מספט רחוי כי הנה בניו שהיו עשוקי' מיוכף שהניח לח דנתם רעה חל תבניהם עשה מספט שעל חו' שהיה קורח לחחיו עבדי' לעבד נמכר יוסף ועל דנתם הבר חן החי ושחטנו שעיר עזים וכו' ועל חו' שהיו כוסחים עיניהם בנמות החרן ותשח ח' חת הדוניו לח עיניה חל יוסף וה' שעשה מספט לעשוקים לחר כך על ידי יוסף נתן לחם לרעבים ליעקב וכל זרעו בחופן שהוח יח' עושה כחחת דבריס רבים כי מהמכר יוסף על חו' שהיו קורחים לחחיהם עבדים נמשך הח לחם לרעבים וחחר כך ה' מחיר חמודים הם שר המשקים ויוסף כי מה' היה שילח שר המשקים להזכיר

חת יוכף (ח) וחחר כך ה' פוקח עורים שפקח עיני יעקב לברך חת בני יוסף כי ע"י ישרחל כנדו מווקן לח יוכל לרחוק שעל כן לח היה מנרכם עד רחות בלם הלהים שנפניהם וה' פקח עיניו וירחם ויחמר רחה פניך לח פללתי והנה הרחה וכו' שהוח כמפורש הללנו שרחה נהם בלם הלהים קדוש שעשה יח' למען השניח על יוסף להנחו מלרקו ועל זכות רחל וחח"כ בשילוק יעקב והיו לחי יוסף בושים ממנו וכפופים קחתיו בחומרם לו ישטחנו יוסף וה' זקף הוכף ויהן בלב יוכף להדבר על לבם ולהקימם והזו ה' זוקף כפופים וחח"כ ה' הוהב לנדיקים שכל ימי הסבטי' לח היה גלות עד שומת יוסף וכל החיו וכל הדור ההוח (ט) וחחר כך חסב מחשבות הוח יח' לחחרי מות כל הדור ההוח והיו כיקומים ונרי ובלתי נדיקים הז ה' שומר חת גרים ויהיה עניו יהוש מרע"ל שלמלח היפה שכינה עמהם לח היו נגחלו כי שמרקן מעון זמה ונס ד' דנרים טובים שהיו בהם שע"י כן נגחלו ות"ם ז"ל שחמר הקב"ה כל זמן שהני עם בני חין קונים שם רע חמר דוד חחרי הודיעני לכם חמן כל חת דעו כי ה' עושה כל חלה נס יהוש ושלמנה שתחמרו שתחת יהושע ולינן שלמנה יעודד בנחולה ושם תחמרו כי חירחו על כי נמלחו בעמכם רשעים חל תירחו כי הנה ודרך רשעים יעות כי דרך רעה שהחזיקו בה ללכת בה יעות הוחה לפניה' שלח תרחה להם דרך יסרה וידחקו ממנה ללכת בדרך טובה והוח המודע מרע"ל כי הבטיחה למו קורה שעתיד הקב"ה בכוף להחזירנו בתשובה שלימה ות"ח ודרך רשעים יעות(י)ועוד יש לכם מסכון גדול להיות בעוחי לינץ כי עתה כ"י שכיל בנלו שחין מלכוחו ניכר וחו ה' ימלוך לעולם ועד שהוח חסר כידרנו למו בתחינותינו עד לח עשה חרץ וחוחות ה' מלך ובהכינו וכו' ה' מלך ועה יקבץ וכו' ה' ימלוך לעולם ועד ועל חלוקה הזחת הנ' חסר לח תבער חלילה חמר ימלוך ה' לעולם ודה חמו בעוחים כי חו נגחל ועוד בעחין כי חפי' בכל דור ודור לח זה שכינה מבחינל מערבי וחין זה רק למען יהיה למו בעחין שיחלנו ונשוב לל מקדם ה' כוננו ידיו ומחתין למו שם בדור ודור עד נשוב ב"ב ווהו חלהיך ליון לדור ודור והוח מחמרנו על פסוק עיר החלהים סלה על כן כ"ב הוח ודלי ברלוני שמעתה תהללו הת שם יה העומד נלב על כס יה וכו' ו"ח הללויה:

קמז (א) **הללויה** כי טוב וכו' בשוף מומר הקודש חמר כי בעוחים למו בגלולה שיהוש וחלמנה יעודד וכו' והו ימלוך ה' וכו' ועל כן הללויה כמדוב' חמר עתה הלח תחמרו מה שהלל לו"ח הוח על הגלולה לך על הגלות המשנר לנמו לוך ילדק הלול לו"ח מה שלני חומר הללויה הוח כי טוב זמרה חלהינו שהוח מדת הדין המיסרנו בגלות כי נעים כלומר כי נס נעים עמנו מטת לנו הוח בזה בלוה תהלה (ב) כי הלח שם לח היה הגלות שהנו מדחים בגוים לח קיימו ווכיס שיבנה למו הוח יח' רושלם הרוחניות

הָרוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם: ד מוֹנֶה
מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים לְכֻלָּם שֵׁמוֹת יִקְרָא: ה גָּדוֹל
אֲדוֹנֵינוּ וְרַב־כֹּחַ לִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר: ו מְעוֹדֵד
עֲנָוִים יְהוָה מַשְׁפִּיל רְשָׁעִים עָדֵי־אָרֶץ: ז עֱנוּ
לַיהוָה בְּתוֹדָה זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְּכִנּוֹר: ח הַמְכַסֶּה
שָׁמַיִם בְּעָבִים הַמֵּכִין לָאָרֶץ מָטָר הַמַּצְמִיחַ הָרִים
חָצִיר: ט נוֹתֵן לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי עֹרֵב אֲשֶׁר
יִקְרָאוּ: י לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּס יַחְפֹּץ לֹא בְשׁוֹקֵי
הָאִישׁ יִרְצֶה: יא רוֹצֶה יְהוָה אֶת־יְרֵאָיו אֶת־
הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: יב שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלַם אֶת־יְהוָה
הַלְלִי אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן: יג כִּי־חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ בֵּרַךְ
בָּנָיִךְ

ע"י עצמו כי בלתם הוא עתיד לנבואה ולהיות לה חומת תם והוא נוכח ירושלם ה' הלא הוא כדי שנדחי ישראל יכנס בתוכה שלא לת זכינו לכך ועל פי דרכו כיון שלא לת היה בונה תוקה נעצמו רוחניות לת היקה מחוקת כל נדחי ישראל והוא בונה ירושלם ה' נעצמו וע"י כן נדחי ישראל יכנס

(ג) והטעם שחין ה' מטיב כי תם לגולים הוא כי הוא יתנר' רופא לשבורי לב תם הנשורים מהלב הוא היקה"ר שהוא ת' מהלבנו' שנחדש המשברו בהחטיא תוקו והוא יתברך ע"י הגלות רופא לת עמו ממה שסיברם הלב הוא היקה"ר כי יכבעו ויסובו תל ה' וחו ומחבש לעצבותם לשבר עלנום סוביהם בשעבוד ולפירוש הרחב"ע ז"ל שמפ'לעצבות' שהוא בעביהם יתמר ענין מחמרנו בענין תרופת הנגעים ע"י הכהן כי הוא שעל ידי הסגיר לותו ובבע ומהרהר תשובה ולחר כך חובש יתי' לת הנגע ע"י השמנות תל נוון טהרה • ושיעור הענין הלז תמרתי כי הכעשת הגלות טוב שע"י כן ווכים להיות בירושלם הבניים על ידו יתי' לומ' לך משל והוא כי הוא יתי' המרפא הנעני' בהשגחה ע"י הכהן כך הוא עושה כי תחלה הוא הרופא לשבורי היקה"ר הקרוח לב ע"י הכבעת הסגיר לותו ולחר כך ומחבש לעצבותם הם הנגעים כך ע"י הכבעת הגלות נוכה לנאולה ע"כ היטבתי לפר דברתי כי טוב להודות לאלהינו הוא מדת הדין שמייסרנו בגלות כי הוא תועלתינו כמובר • (ד) מונה כו' הלא הוא תמר תיך נעטה בגאולה והלא הוא יתי' מנה מספר לכוכבים הם ז' כוכבי לכת המסבבים בעולם ולכולם שמות יקרא לזה לדק לזה מאדים והסיקם בכלם וכל שם הוא על פי הכמתך מספיטתו וח"כ תם יהיה ומן נאולתינו במאדים וכיולא תיך ייטיב לנו תו לו"ת גם שה' מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא לפי מספט הכמתך ממנו (ה) וחל תחום כי הלא גדול תרונינו ורב כח לשברם ומה גם כי לתבונתו תפר נטה שמים בחכמה תפר הבין מלו לחריות העולם הוא כחלו תין מספר לכוכבים להיותם מספרי' בספרים לציעור כל ת' לשפוט בעולם כי תנתי התכת הקב"ה עם כל מעשה ברחשית לשנוקם בשניל ישראל כשודע מרע"ל (ו) והרחיה שלפניו יתי' תין שפיטת הכוכבים כלום כי הלא מעודד עניים ה' התשפחות גדול עם היותם שפלים ומשפיל רשעים עדי תרץ כלחת כלפר היה ביישראל במצרים שהיו שפלים וכמו רגע עלו השמימה ולת הרשעים המצריים השפילם עדי תרץ וכן במקומות חולת מצריים ולחלו היה מחמת שפיטת המול לת ירדו ולת יעלו רק לחט לחט על פי תניעת המול ולת בלי הדרגה תך תין זה כי תם שה' הוא יתי' העושה והשפיל שעל לחת ישראל ממצרים בכוכב מורה דם כי על כן תמר פרעה היטו כי רעים נגד פניכם ועל זה יחמ' מעודד עניים ה' במצריים נגד הורחת כוכב רעה ולחל המצריים שהיה מולם בעלוי תמר משפיל רשעים עדי תרץ • (ז) כלל הדברים הוא שהיחוי הוא עמו לה' שהוא לת מדת ריחמים כלפר יתנהג עמכם בתוקר ה' הוא ריחמים בתודה שהוא להודות לו בפה תך כשהוא מתנהג עמכם במדת הדין הוא לת בלבד בפה כי תם גם ומרו לגלותינו בכיוצר כי גודל השנת טובתכם נמשך לכם מהייסורין והגלות כפל הלמור : (ח) המכסה כו' רמה עתה תיך הכל בהשגחה מחקו יתי' למען יירחמוהו תנשים כי הלא הוא יתי' עשה ת' דברים ת' מאכסה שמים בעבים למה יעשה כן ולת יעשה שהחד יעלה מן החרץ וטרם יעלה השמים יפקה לת החרץ • ב' למה יעשה מליחות המטר ולת יעשה כגן הירק בחרץ מצרים שיפקום בהנליהם וזהו המכין לחרץ מטר למה עשה כן • ג' כי גם למה יטריח לת בני החדם לחרוש ולזרוע וכן עד עשר מלחכות ולמה נגרענו מהבהמה שהקב"ה מצמיח חציר והיח מנשת לחרץ ותוכלכל וז"ת מצמיח כו' לומר מי שלמיח הרים חציר (ט) נותן בלי טורח לבהמה לחמה וכן לבני עורב לחר יקרחו כלפר תל תל יפוחו שיניחים מולידיהם על רחות תוחם לבנים והוא יתברך מוליח מריריהם חולעים ויתושים לשיחכלו (י) וכלפר לת בגבורת הסוס יחפץ להכין מזונו על ידי כלח תלת שגם הוא בבני עורב וכל בהמה חלושה ימלטו מזונם מוכן גם הסוס ויהי כל החדש כלו' מחלה שהוא כי לת ירצה ה' להלחות לת החדש להכין מזונו וימלח מוכן על החרץ שיהי פיסת נר בחרץ והו לת בשוקי החיש ירצה להלחותי להיות הולך ושורץ הולך וורע כו' עד עשר מלחכות מה שלת עשה כן לכל נהמה (יא)

כך הוי חומר כי תין זה כי תם שהוא ה' לת ירחיו ולת לת שחינן ירחיו ועל כן הבהמה משוללת חטת יוכן מזונה לך לת כן החדש שהוא חוטת ומוכע מזונו ממנו והוא מו"ל מעשלם לת ריחמו שרי סבל ולת לבני קייק כו' ומתפרנסים שלת בעבר חלת חבי הוא שקפיחתי מוכיחתי שהוא למען

החי יקן חל לבו ויירח לת ה' והו רוצה ה' לת ירחיו. ועל הב דבריס הרחשונים חמר לת המיחלים ליחסדו שהוא כי החלהים עשה לכמות שמים נעבים למען יתלו עיניהם למרום חל ה' ינו עליתו שעל החרץ ירחקו ולת יהיה כשיחים ורוח ונשם תין כחשר היה בימי דוד ב' שנים שעל כן חסנתו חולי היה על פוסקי לדקה נרבים ותין מוחנים כשיפיה דקרת חים מקהלל בפחת שקר • וכן הב חשר הכין לחרץ מטר ולת עשה כחרץ מלרים כו' ובעם הנחרת שהוא למען יתלו הכל עיניהם למרום מעין מה שעשה בכשות השמים בעבים ו"ת על שניהם לת המיחלים ליחסדו והוא עיקר בעם הנחרת כו' והשיבנו כדי שיהלו עיניהם למרום והו לת המיחלים כו' כי גם שעם נחמר גם כן מפני הריס הנבוהים טוב טוב הוא הבעם הזה שהוא כולל לת כל העולם • (ח) חו סיעור הכתובים בענין זה חומר המשורר בהוא קרחו הלח ר' יוסי יתברך המכסה שמים כו' כלומר ומה לוכך לזה כחמור ב' המכין לחרץ מטר ולת שתשחה מלמטה מה תחמר שעשה כן להיותם המלמיין הריס חציר מה שחין כן חם היתה שיחה מלמטה שהוח חחד מטעתי הגשרת שעל ההריס הוכרך לבחות מלמעלה הבה חם לת היה לנו שחלה חלח ו היינו מקבלים תשובה זו (ט) חך עוד לנו שחלה מחרת והיח מדוע נגרענו מבהמה כי הוא יתברך נותן לבהמה לחמה לבני עורב חשר יקרחו (י) שלת להיותם חלושי כח עשה כי הלח גם לת בגבורת הסוס יחפץ להכין לו מזון בדרך יניעת כחו וכמו שלת בגבורתו יחפץ להחכילו חם כן לת בשוקי החיש ירצה ולמה ירצה ילחה ויגע בשוקיו ובעיקר יניעתו מהן עם תרבות ידיו (יא) הלא מזה חית לך לחימר שרוצה ה' כו' לת המיחלים ליחסדו שיהיו יודעין על ידי היותם מיחלים ליחסדו בגשות עיניהם למרום וזה הוא טעם לשלשתם כלומר כי כחשר לרחשונה ושליטית הוא מטעם זה גם השנית יהיה הוא הטעם ולת בעשה עיקר מטעם השק זת הריס הנבוהים : (יב) שבחי כו' הנה חמר למעלה בונה ירושלם ה' כו' שיבנה לותה יתברך ריחניך מתייחם בניהו הל מעשה ידיו ושעל ידי כן נדחי ישראל יכנס בתוכה מה שחין כן חם תהיה נפזית שלת תחזיק חותם בתוכה ובמשך הענין עד כה וחזר הל הענין וחמר מה שחמרתי בונה ירושלם ה' שיבנה לותה ריחניך הל תקהל על התפץ חיך תהיי ריחניך עפר מן החדמה ובכלל התמיהה חיך תדבקה כך למכח כחשר ידבר חים הל הענין חשר רוח בו כי הלח כח נדול לך הוא והוא כי ת' מהב' שנקבלו ה' היא ירושלם שבחמר ושם העיר מיום ה' שמה הל תקהי שמה תלת שמה ה' שמה והו שבחי וכו' לומר על מה שחמרתי בונה ירושלם ה' שבחי ירושלם ה' כי מה' חשר נקרחת כך נת לך חומר זה ויותר מזה לך ניון כי חל"ל חז בומן שירושלם תקרחת ה' כי מכ"ש לת תלת שגם מעשה הוא הלהיך והוא ענין חלמור על ניון עיר החלהים שלה כי עיר החלהים שמה מעשה וחינו דיוק לפי ההמור שהיה ריחניך היות בה בומן ההוא השכלה ק"ו מהשמים שהם נשמיים שנדולי המדברים הסכימו שהם חיים מסכילים כ"ש שהם ריחניים ובכן גם בהיות ירושלם ריחניך לת יהיה כמו זר נחשב היות בה השכלה פיעדך לחמר לה על הומן ההוא שבחי ירושלם ת' ה' שהיה בעבמה תשבח והוא כמפורש בחומרו חכבי תהיה לה חומת תם סביב ולכבוד תהיה בקוכה וכמה מחמרים מנחמים בענין זה מפסיקתת מילקוט נביחים והמחמין לת יחיש לעשות בהם כורה ובכלל הדבר הוא חשר ידבר לנוכח תלה : (יג) כי חוק וכו' הנה מקרח מלח הוא ופתחו שעריך תמיד יומם ולילה לת יסגרו ותיך יהיה בריחיך לשעריך תך יהיה ענין מקרח שכתוב תכבי תהיה לה חומת תם סביב שחומת החם תהיה כבריחים לבל יפוחו זרים • ונכח כל הענין והוא כי לפי הנרחה יחמו כתנור מחומת החם סביב למשכנותיו לו"ת דעי כי נ' הדברים הכוללים טובות העולם הזה שהם בני חיי ומזוני יחד כלם יחלוש שם על בני חמר כי חוק בריחיך שעריך בחומת חם חל יעלה על לב חיש שימעטו ויפוחו מחוש הרב שמחומת חם שהם בריחיך שעריו שחין נסתר

בָּנַיִךְ בְּקִרְבֵּךְ׃ יד הַשָּׂם־גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם חֵלֶב חִטִּים
יַשְׂבִּיעֵךְ׃ טו הַשֹּׁלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד־מְהֵרָה
יָרוּץ דְּבָרוֹ׃ טז הַנֹּתֵן שַׁלְגּוֹ כַּצָּמֶר כְּפוֹר כָּאֵפֶר
יְפַזֵּר׃ יז מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ כְּפִתִּים לִפְנֵי קָרָתוֹ מִי
יַעֲמֹד׃ יח יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיַמְסֵם יַשֵּׁב רוּחוֹ יִזְלוּ־
מָיִם׃ יט מַגִּיד דְּבָרָו לְיַעֲקֹב חֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו
לְיִשְׂרָאֵל׃ כ לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל־גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים
בַּל־יְדָעוּם הַלְלוּיָהּ׃

קמח א הַלְלוּ יָהּ׃ הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־
הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ
במרומים

מחמתה ואם ירבו לא יהיה מקום להתפשט הולה מפני חויב שמפחדים
תהיה החומת אש סביב כי הנה המסגיר בריחי שעריך דרך נניך על כל
נדיבי ישראל בקרבך הרי ברכת בני כי תרבה יסמכו יעלזו לפני אלהים
וכו׳ (יד) ועל כל׳ והיה חיי אמר השם נבולך שלום שהוא ענין הנני נותן
לו את בריתי שלו׳ ואמרו רבותינו ז״ל שהוא ענין בריתי היתה לתו
החיי׳ והשלום וכתבנו במקומו שלמה לפי זה קרא את החיים שלום לך
הוא שהמות יפריד בין הנפש והגוף תינינו רק מהעדר שלום בין שניהם
הנפש והגוף על כן חי׳ חפש׳ להתמיד לך בהודיך החומר יתקדשו
בחיות ותו׳ תרחקה הנפש ותמלא לה מנוח כמלא כי החיים והשלום תחד
הן ועל זאת אמר השם נבולך שלום שיהיה לנו חדות מהמות ועל מזוני
אמר חלב חטים ישביעך שהוא לומר הנה בכל נבול ישראל שהם ת׳
פרשה על ת׳ פרשה יהיה פשת בר שהם נלוסקאות יפפיות שהוא כי
מקדושת הארץ לה תוציא חטה בפשולת קן ומוץ סובין ותורכן ולא קמח
כ״ת כולת נקיה ולא שיטרך לטחון וללוש ולחפות כ״ת כעין נלוסקא
יפפיה של סולת נקיה לפויה כך יוציא יתי׳ מן הארץ כמו שתוציא כל ת׳
מפירות הארץ הנאכלים כמות שהן חיים ואין זוה תימה כלל כי מה לי
תלמה ותפות שהשם לוקט ואוכל ונפירות אמרו שמחמת עופש לחדש
הטרייתו בי׳ מלאכו׳ קודש שיאכל פת שה״ב היה יוצא לחם מן הארץ נאכל
כמות שהוא חי ואמרו כי כך היה הלחם בתחילתו ואל זה תכוון קרא
הכתוב פה חלב חטים שהוא המובחר שבהם שהוא השולת שהוא פשת
בר כי בר הוא לשון בירור הוא סולת נקיה ויש נלוסקא שהרז״ל. (יג)
או יאמר כי חוק כו׳ בשוש לב מה לורך החזוק הלו לומר כי חזק בריחי
שעריה ואיך ימסר מהקודש שעל זה ישבח ירושלם ה׳ ועוד שהם הוא כל
העניין שבדרך נניה למה ייחס השבח וההלול אל העיר ולא אל ים׳ לך הנה
עם היו׳ לחדש נני חיי ומזוני לחר שהין לו חירות ממלאך המות ומשעבוד
כו׳ לין החושר שלם על כן לומר כי על המשתן ידבר והוא כי למה זה
נאמר לנכי להיות לה חומת חש הם לנלחי יבואו חויצים בקבי נויח
יסניק לך לין ספק כי העניין הוא שלח יבח בה שום דבר חמוני כחויצים
וכיולא ות״ח שבחי ירושלם שבח נדול ש ה׳ הללי כו׳ ופירש מה שאמרתי
שבחי ירושלם את ה׳ הוא כי חוק בריחי שעריך מלבח בם מלאך המות כי
על כן הוא ית׳ בעצמו הוא לה חומת חש ומה שאמרתי הללי לליך ניון
הוא כי בדך נניך בקרבך והוא כי חרז״ל ברכה מליון שבח׳ יבורכך ה׳ מליון
על זה אמר שברכת ליון יהיה בבניה שיפרו וירבו מלד בקרבה והוא דרך
נניך בקרבך הרי חירות ממ״ה וברכת בני (יד) ועל חירות משעבוד
אמר השם נבולך שלום כד״ת ונתתי שלום בחרץ ושכבתם ולין מחריד
ועל מזוני אמר חלב חטים ישביעך • (טו) השולח
זה שהל יעלה על רוחך כי מה שחזוק בריחי שעריך • הוא מפחד חויב
שלח יבואו העירה כי זה לי לפשר כי הלח הוא יתברך השם כל נבולך
שלום הוא ת׳ פרשה על ת׳ פרשה והרחיב כי הלח חלב חטים ישביעך
שהוא ת״ש ז״ל שעתידה ת״י להוליח נלוסקאות יפפיות שהוא חלב חטים
שהוא בכל הנבול וקס היה פחד קויצים חיך חלב חטים ישביעמו הלח כל
נויש יבואו לחסוף מה שהרלמו תוליח פשת בר בחרץ ומות נרעב לך
לין זה רק כי מה שחוק בריחי שעריך חינו רק לסנבמו מלחמו הנדולה בל
יעבור בה רוח הטומחה ועל הכל ממלאך המות כמובר הרי נכללו כל
הג׳ דבריס עס חירות ממ״ה ומשעבוד מלכיות : (טו) השולח
אמרתו כו׳ כתוב מלמנו בענין בשרה מאמרות נברח כו׳ כי כל מאמר
ומאמר הוא עלמו היה מהוה הדבר שהוא עניינו כי על ידי הבל פיו לאמר
יהי לור היה מהוה החור וכן דבריו כל מאמר מהוה הנדבר בו כמאמר
הכתוב וברוח פיו כל לבאם כו׳ וכן הנביח על פסוק כן יהיה דברי כו׳ כי
אם עשה לת אשר כו׳ ולאמרו רז״ל כי כל דבור ודבור שיולח מפי הקב״ה
נעשה מלאך נמלח כי בכלל הדבר כי כאשר נאמר קולח הארץ דשא
עשב כו׳ לאמרתו זלת הוליח הדשא מארץ • ונבח חל הענין והוא כי
לאחרי לומרו שהוא יתברך ישביעמו חלב חטים שהוא שיהי פשת בר בארץ
שהוא מובחר שבחטה הוא סולת נקיה כמש״ל נלוסקאות יפפיות והלח
כל השומע יאמה כי מה נורע שאהיה התנוחה פשת בר נאכל כמות
שהוא וכנלוסקא יפפיה על כן אמר השולח כו׳ לומר חל תאמינו ואל
יהיה כמו זר לבם כי הלח השולח אמרתו ארץ לאמר יתרשת הארץ כר
ויהי כן בלי חיחור רק עד שהרה שהוא עד נדר האחרון ממיעוט ומן כי

הוא שיעור שהרה הוא רגע כי הוא נרגע היה מה שאמרתי שדשא
הארץ הוא הדבור לשר עודנו קיים כאמרנו בפסוק לעולם ה׳ דברך
כו׳ כי דברו יתברך הפועל פעולתו עולה השמימה חי וקיים כאמרו
הכתוב כי כאשר ירד כו׳ כי לם עשה לת אשר חפלתי והלילה לת אשר
שלחתיו יורה כי הדבור פועל ויעוד
למעלה לחר שעשה פעולתו וזהו
השולח אמרתו ארץ להדשות מהארץ
דשא עשב כו׳ עד שהרה כמו רגע
יעשה הוא יתברך שיוצא דברו ההוא
עשה ויוליח פשת בר מהארץ הוא
חלב חטים כי עודנו קיים וכאחו זו
כחו עשה להוליח פשת בר מהארץ
כאחו יום יום שהוא מאכל זך היוצא
בדבורו על יורע ולהיות המאכל דק
נס ימליח יתברך מים וכיס מעין
המאכל ההוא מעין מים רוחניי׳ והוא
כי יעשה ה׳ ויטטיר מן השמים וממנו
יוצל מים דקים כרוחניים מעין מזון
הנו׳ (טז) ולבל נחמה לוך
יבח מן רוחני מלמעלה לשר לת יעירנו
לחנחנו וחבוקינו לו״ח לל תקמה כי הניחן שלנ כלמר שהוא כלבוש החופה
לת הארץ נקפה כולו כלבוש ח׳ נוף ח׳ מי שעושה כן לעיני הכל נס
כן כפור הוא מן דק ככפור על הארץ כי מי שעושה כן יעשה זה ק״ו
הוא כי העושה לת השלנ נוף ח׳ בארץ יעשה הכפור נרנרים כחפר
מפזר והוא מ״ש ז״ל כי ל״ל יאמיר ה׳ מן כאחו חלת שהוא היה המזון
ופה שים להם פשת בר מהארץ שתהיה זכה חין לורך המן חלת לשתות
מימיו (יז) כי ישלין קרחו על כפור הנו׳ כפתים נסים כפקוחי לחם
כ״כ קר עד שלפני על הקרח הנו׳ מי יוכל לעמוד (יח) ואחו ישלח דברו
יתברך וימסם ולח סימם על ידי שמס כי לח יערבו מימיו לשתותם
כחפר נהיות קריש חך על ידי דברו ימסם כי ים ברוחו הוא רוח פי
דברו הנו׳ כד״ת וברוח פיו כל לבחם ועל ידי כן יזלו מקדמתו הנו׳ הוא
הכפור מים קריש נוזלים לשתות על החלב חטים הוא הפשת בר הוך
הנו׳ היוצא על ידי דבורו יום יום כחפר על ידי הוליח דשא מהארץ
במעשה בראשית על ידי חוקו הדבור שיהיו נס עתה כמדובר :

(יט) מגיד כו׳ עיד ים לנו ישראל לשבח לחדונינו המלך הקדוש
חלהינו חפר בחר בנו כו׳ כי לנו הגיד דבריו חלה
הנחמרים בחמת מהיעודים הנו׳ קודם תתו לנו לת תורתו למען
המשיך לבנו בה ומה שלח עשה כן לוולתנו כי לם חדברה נתן מכשול
לפניהם לבל יקבלוה כי ליתעתיל חמר שכתוב בה לח תנטוב למען ירחוה
ולמעיר חמר שכתוב בה לח תרלח למען ירחה להם שמנחלת בדבתם
על תרבך תהיה למען ינעטו בה ות״ח הכה היה יתברך מגיד דבריו
ליעקב הם ברכת בני חיי ומזוני ותירות ממ״ה ומשעבוד כו׳ והוא בחומרו
חלהי חלהיהם חבריהם חלוך כו׳ והיה זרעך כעפר הארץ שהוא לעתיד הרי
בני ופרלת ימה כו׳ שהוא כל העולם נחלה נלח מלריס חין לך מזוני נדול
מזה שכל העולם שלו ובכלל הדבר הוא חירות משעבוד מלכיות ומכל
שכן בחומרו ובדברו בך כל גויי הארץ כו׳ שחם יתברכו בו כלם חיך יהיו
משועבדים להם וחירות ממ״ה חמר לו על עלמו כי לח תעזוב עד חשר
חם עשיתי לת חשר דברתי לך שחשר דבר לו הוא העתיד ולח יעזבנו
עד לו הוא כי יעקב קבילו לח מת הרי חירות ממ״ה • ונבח חל
הענין חמר רחו עקה חיך לחבה לת ישראל חיבה יתירה לבל ישמטו
מלהיות לו לעם כי הלח היה מגיד כל מיני החשר שהם דבריו חלה הנו׳
ליעקב חבינו כדי לחמר להם הייעודים הטובים העתידים על ידי
התורה (ך) ולח עשה כן לכל גוי כי לם חדברה נתן לפניהם מה שידחו
תוקה לזה בלח תנטוב ולזה בלח קרלח לבל חשר משפטים המתקבלים
עשה שכל ידעוס ולכן לחם בני ישראל הללויה שהוא ענין שני
העולמות שבשם יה שיהיו לכם העולם הזה לעשות והעולם הבח לשכר
פעולתכם :

קמח (א) הללויה וכו׳ רחוי לשים לב כי חומרו מן
השמים היינו במרומים ועוד כי
המהללים במרומים מל זכיו המה ומה חזור ואומר הללוהו כל מלחכיו
ועיד כי היינו מלחכיו נבחיו ועוד מו׳ הללוהו שתי השמים כי הלח
שתי השמים הם חשר למעלה משמש וירח וכוכבים שהם עולם המלחכים
ולם כן למה חזר והזכירם הרי נחמר למעלה ונם למה מוכירם לחך
עולם הנלנלים ונם מה ענין המים שעל השמים נהילול • ועוד מו׳ כי
הוא לזה וכברחו כי לח היה לודק יחמר רק חמר וברחו ולח לשון רבוי •
ועוד כי מה בח לחדש שלזה וכברח ונם כי זה בכל המליחיות הוא ולמה
נחמר

בַּמְּרוֹמִים : ב הַלְלוּהוּ כָל־מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָל־
צְבָאָיו : ג הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל־
כּוֹכְבֵי אוֹר : ד הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם וְהַמַּיִם
אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמָיִם : ה יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה
כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ : ו וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם
חָק־נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר : ז הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־
הָאָרֶץ תַּנִּינִים וְכָל־תְּהֹמוֹת : ח אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג
וְקִיטוֹר רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ : ט הֶהָרִים וְכָל־
גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל־אֲרָזִים : י הַחַיָּה וְכָל־
בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף : יא מַלְכֵי־אֶרֶץ וְכָל־
לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל־שֹׁפְטֵי אָרֶץ : יב בַּחוּרִים וְגַם־
בְּתוּלֹת

נאמר בהלו ולא נסוג שמן הארץ * ועוד תו' ויעמידם לעד לעולם היעלה על לב לא יעמידם לעולם ונס זה לא נאמר בהלו שמן הארץ * והנה לנא הל העניז כוכירה מאמרס ו"ל פרק לין דורסין ו"ל ר"ל קאמר ו' רקיעיי"ס * וילון * רקיע * שחקים * זבול * מעון * מכון * ערבות * וילון * חיכו מעמס כלוס חלת נכנס שחריס ויולת ערביות ומחדס נכל יום כו' * רקיע שנו חמה ולבנה כוכבי' ומזלות קבועין בו וכו' * שחקים שנו רחיס עומדות וטוחנות מן לנדיקים וכו' * זבול שנו ירושלם וי"ה ומזבח נמוי ומיכל הבר הגדול עומד ומקריב עליו קרנן שנאמר ננה בניתי בית זבול וכו' * מעון שנו כתוב על מלכי הבית שתומרות שירה בלילה וכו' * מכון שנו תומרות שלנ ותומרות בית וכו' * ערבות נרך מעפנו ונדקה נמוי חייס ונמוי שלוס ונמוי ברכה ונשמותן של נדיקים ורוחות ונשמות שעתידים להבריאות וטל שעתיד הקב"ה להחיות בו מתיס ע"כ * עוד מניחין בגמרא רחיה שכל ח' מהשפה רקיעים נקרא שמיס וולת וילון * והנה נמותר י"ס הכרחנו כי ז' רקיעים חלו חיכן ז' נלגלי כוכבי לכת שפס נלגלים לחוד ושס רקיעים לחוד חלת שחת הז' נלגלי כוכבי לכת עס נלנל המזלות והנלנל יומי כולל חת כלס נשס רקיע והוח השני שהוח נשס זך חך משחקים ולמעלה הוח רוחניות ומשס מתחיל עולס המלוכים חלת שכל רקיע עולה על שלמעלה היממו בחוכות כערך שעולה שחקי, על רקיע שהוח עולס הנלנלים לפר הוח נשס * ונכל חל ענין הכתוניס והוח שכללות הענין הוח לומר כי עס היות שכל העולמות יחלת להללו יח' וכן עושים עכ"ו ישרחל נדולים לפניו יח' על כלן כי חלת העה"ו לעבוד חת ה' וע"ה שלמעלה מכל רקיעים ליסרחל המה ועל כן מתחיל ואומר ליסרחל הללויה הוח חת שס המורה על ב' העולמות כי לכס המה ולח שחמי שולל שכל העולמות שנרחו יהללוהו כי חלת הללו חת ה' מן השמים ולח חת שס יה כי חס חת השס שלס ואחר שחמר דרך כלל שיהללוהו מן השמים התחיל לפרט ואמר הללוהו במרומים שכולל שני רקיעים היותר עליונים שהס ערבות ומכון שהס כנגד חסד וגבורה כי ערבות כי שס לנרקה נמו חייס שלוס וברכ' ומכון שנו נבורת תוכרות שלנ ומנרך טללים רעים וטופה וסערה של קיטור וכו' ואמר שנין כחות הטובה ונין כחות הרגו שנהס נעשה רלון קונס יחות יהללוהו כי כמו שעולה שנח לה' ממקבלי הטוב כך עולה ממקבלי עונשס (ב) וכן נאמרו נשס כחות מלחכים שתומרות שירה שס הללוהו כל מלחכיו של כל הכחות שוכה לחכם לכך ועל ובול שנו ב' סוגי לנחות ח' מיכחל וכל סיעתו שני הנשמות שמקריב נמזנח על שניהס חמר הללוהו כל נדניו.

(ג) ומפני שמובל קונים שפע שמש וירח להחיר על הארץ כמאמרס ו"ל במדרש רנה שנכל יום עולים שמש וירח להשתחוות חל זבול ומשס נלעוקות חור זבול מנוללים שס להחיר שנחמר שמש ירח עמד ובולה לחור חניך יהללו כו' על כן לחר חו' מה שיהללו נזבול שמך הללוהו שמש וירח שהס נרקיע הב' על כי מזבל נועלים החרקן ורשות להחיר על הארץ וזה שכלל השפע וחחשוב רמז לדבר על כי כחשר שניחה רוח שרנות שקלקלו העלו השכינה מעל הארץ עד השניעי הוח ערבות כחשר מנלו רז"ל חדם קין חנוס וכו' בח חברהם והורידה לשרי יעקב לחמיטי יעקב לדניעי הוח זבול שעל כן החשוב שכנסה שס ב"ה של מעלה כי הניח המקדש של מטה מכוון כנגדו ולכה הקב"ה שעל שניח השליטי תשר הוח הקייס לח זוכות יעקב כמודע כי על כן הרחה לו הוח יתנרך הוחו כמפורש חללו נס"ד ואמר חין זה כי חס נית חלהים שקדמו נית כלומר קייס לח כרחשון שזוכות חברהס שקדמו הר שנעשה הר ולח כשני שזוכות יעקב שקדמו שדה על שהיה עתיד להיות שדה נחרש על ידי סורכום רופוס כי חס נית כחמן על היות מטהו שלמה על כן יהכן שעל כן קנע ב"ה של מעלה נרקיע שהוריד חו השכינה יעקב כי נומן שהרחה לו הוח יתנרך ב"ה שנוכותו נזבול היתה חו השכינה והנה יעקב נקרח שמש כמ"ש ז"ל שכשבח לניתי מלומו יתנרך היו מלחכי השרת חומרים נח השמש נח השמש וכחשר חלס יוסף והנה השמש והירח וכו' חמרו רנותינו ז"ל שהיה חומר יעקבמי הניד ליוסף שמש שמש וגס רחל נח וגנו נקרחת ירח ונס יעקב תקן תפלת ערבית על כן תפסר שהשמש והירח עולים לתקוס יעקב הנקרח שמש ויש לו יחס היותר נס הוח * כלל הדנרים שעל שמזבל קונים רשות והחרה להחיר על הארץ על כן שמך

חוסס לזבול ודילנ שחקים והנב שמש וירח חמר הללוהו וכל כוכבי חור להשלים כל הנכלל נרקיע שני (ד) ואחר כך חזר לל שחקים וקרחן שמי השמים שהס שמיס של רקיע שני והוח מה שחמרו נגמרח שכל רקיע מהלו לנדו נקרח שמיס לשון רנים על כן על שחקים הנקרח שמיס נלשון רנים שהוח על רקיע שנס הוח נקרח שמיס קרח שמי השמי' ואמר הללוהו שמי השמיס על שוכו להיות שוחקים מן לנדיקים וכו' ונס השמיס חסר מעל השמים והוח כמפור' לחללו שמקומו כי שחלה היה העולס כשס"ל מיס נשמיס שהוח חללו מיס עליונים על מיס חחתונים נשמיים ולח היה מקוס להיות עול' נשמי ועל כן היה העולס תהו ובהו עד שהפריזן הוח ית' ומהטיפה שמלעית המעולעת נין רוחניות לנשמיות נרח רקיע הוח עולס הגלנלים והעלה הניס העליונים הנעלי רוחניו' למעלה מהרקיע ולו היה מנח לל העולס הנשמי להיו' נמציחותו ועל זה חמר והמיס חסר מעל השמיס לע"פ שלח נעשה מהס שמיס ולח נריחה שחרת כי חס שתלויס נמחמר (ה) עכ"ו יהללו גס הס חת שס ה' והנה על החמור נפלו ב' קושיות ח' למה חת ישרחל נחמר הללו חת שס יה שהס ב' לותיות מהשס יקנר' לעד חמן וכל חלקי השמיס יהללו השס שלס ולח חמרתי שיהללו גס ישרחל לת השס שלס שנכללים שס יה ושוד למה יהללו המיס שעל השמיס לחר היות תלויס ולח נעשה כהס דנר על כן על הח' חת' תדעינו למה חמרתי שיהללו נשס שלס הלח על כי הוח השס שלס הנו' לוה ונגרחו על כן להלל חת נורח' יהללוהו נשס שנגרחו כלו' לך יפר לל חשר הכוונה לחרת היה לומר שמני העולמות להם כמדונר למעלה ולה היו מהללים שס שלס לח היה ניכר הרמוז הלו (ו) ועל השמיס שהוח על המיס שעל השמיס שלח נעשה נהס דנר חמר מה שיהללוהו הוח על כי ויעמידם לעד לעולס וכו' על שהעמידם נחמר שלח יחזרו למקומס ויחזור העולס תהו ובהו כמלח שנאמרו שתלויס נחמר הוח קיוס העולס ועל כן יהות יהללוהו * (ז) הללו חת ה' וכו' לחרי חומרו כל חלקי השמיס שכלס חייניס להללו יתנרך כי כלס מעשה ידיו חמר כי גס הללו חת ה' מן הארץ הוח עולס השפל ויכול ניכוד המיס שקדס לכל היסודות ואמר תנינים הנדולים נמיס הס לויתן ודת וזנו שעתיד הקב"ה לעשות מהס סעודה לנדיקים לעתיד לנח ובן וכל תהומות הס תהום עליון ותהום תחתון שעל ידי שניהס העולס מתקייס כמ"ש ז"ל על תהום חל תהום קורח וכו' שלין תהום עליון יורד ליפח שלין תחתון עולה לפחייס והעליון קורח לתחתון ואומר לניון של מלך חמו קבלוהו ועל כן יהות יהללוהו (ח) ואחר הוכירו יסוד המיס לנדו מוכירו מסוסף חל יסוד הוח ואמר לח ובדר כי כן על ידי חיבור שניהס עשה יתנרך נס נמלרים לח מתלקחת נהוך הנדד וכן שלג וקיטור הס תרתי נהינף ח' של שלג וה' קיטור הוח תנור עשן ואחרי חומרו יסוד המיס ויסוד הרוח חמר יסוד הרוח הוח חומרו רוח סערה עושה דנרו והוח עניז ואחר ועשוד רוח סערה דנרו יתנרך על כן הללו שעושה דנרו (ט) ועל יסוד הטפר חמר ההרים וכל נבעות עץ ויהיה עניז מחמרס ז"ל כי נכל מקום שהיה חפטר יעלה משס התהום ויליף העולס נהן שס הר חו נבעה ועל כן יהללו חת ה' שעל ידס הוח יתנרך מקייס העולס ואחר חומרו ד' יסודות שהס דומס הזכיר הנומח שהוח עץ פרי שעל ידס מנרכיס שמו יתנרך ונהס מלות נכורים ותרומות ומעשרות ונס חרזים שמהס היו עני סטים למשכן ועני חרזים למקדש (י) ואחר הנומח הזכיר נעלי חיים נלתי מדנרים ואמר החיה וכל נהמה ועופפר רמז נחומרו החיה נלשון יחיד עס היות על שס המין ונס חומרו נה"ח הידועה לרמוז על תחנים שהיח יחידה שנגרחת לטעתה וכל נהמה שעושים מהן קרננות לה' וכן רמס שחמרו רנותינו ז"ל שכשהקב"ה כועס על עולמו מסתכל נהס ומרחס וטפור כנף לחטחות ועולות העוף (יא) ואחר הזכירו הב"ח נלתי מדנרים נח להזכיר המדנרים והתחיל נין המומנעים למוכרים ונין ישרחל והס הנויס ואמר מלכי חרן וכל לחמים שחייניס להללו יתנרך שהוח המקיימס לפילו נומן הניח היו שנעשים פרים שלח יחדה העולס מהס (יב) ואחר כך על ישרחל חמר נחוריס ונס נחולות שנחמר נהס תתעלפנה הנחולים היפות והנחוריס וכו' עתידים שעשו וקניס עס

רוממות אל תהלים קמט קן

בְּתוֹלֶת זְקֵנִים עִם־נְעָרִים : יג יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם
יְהוָה כִּי־נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ עַל־אֶרֶץ
וְשָׁמָיִם : יד וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל־
חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ :

קמט א הַלְלוּיָהּ שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חָדָשׁ
תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל
חֲסִידִים : ב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו בְּנֵי־צִיּוֹן יָגִילוּ
בְמַלְכָּם : ג יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בְמָחוֹל בְּתֹף וְכִנּוֹר
יְזַמְּרוּ־לוֹ : ד כִּי־רוֹצֶה יְהוָה בְּעַמּוֹ יְפָאֵר עֲנָוִים
בִּישׁוּעָה : ה יַעְלְזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יְרַנְּנוּ עַל־
מִשְׁכְּבוֹתָם : ו רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב
פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם : ז לַעֲשׂוֹת נְקָמָה בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת
בַּלְאֻמִּים : ח לֶאְסֹר מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים וְנִכְבְּדֵיהֶם
בְּכַבְלֵי בָרְזֶל : ט לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט כָּתוּב
הָדָר הוּא לְכָל־חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ :

קן א הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ
בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ : ב הַלְלוּהוּ
בִּגְבוּרֹתָיו

נערים שנאמר בהם עוד יחבו זקנים וקטנות וכו' ורחובות העיר ימלאו ילדים ולדות וכו' כל סוגי ישראל הללו את שם ה' :

(יג) או יאמר יהללו את שם ה' וכו' הנה על פסוק כי נכל חכמי הגוים וכו' למדנו בספר הזוהר כי בחכמי הגוים יש כמוהו יקבוץ עושה נפלאות כמוהו כיהושע האומר שהם בגבעון דוס וכיולא בו כך בחכמי ישראל יש גוים והוא מאמרנו על כי מלכים ימלוכו שאמרו רבותינו ז"ל מיכן מלכי רבנן שבתגמו שהוא מלכותם להתדבר בעולם לשמות טבעיו כולכים ונם הוא מאמרנו על פסוק כי מי בשחק וכו' שאין במלכי שחק יערוך לה' בשמי לעשות כמעשיו כך יאמר לה' בשמי חלים הם ישראל בני החלות הנקראין חלים וזה יאמר יהללו את שם ה' ומה הוא ההלול הלא הוא תאור כי נשגב שמו לבדו וה הוא הודו על ארץ ושמים שהמלכיים יודוהו כך לומר שהוא לבדו נשגב כי אין מלך יכול לעשות כמעשיו כי אם הוא לבדו

(יד) וכך וירם קרן הוא מלכות לעת שאמרן מלכי רבנן שבעושים כמעשיו כי בחכמי ישראל יש כתוהו ולא אחד מהם בלבד כי תהלה זו לכל חסידיו כי לכלם כח וה מעלה יש להם כי זה לתעלה ממלאכי השרת הלא להיות בני ישראל עם קרובו שנפשות חלק חלום ממעל שעל כן נקראים בנטי יה שבשבילם נרח יתברך ע' העולמות בחיות יה לכן הללויה :

קמט (א) הללויה

שירו לה' שיר כו' הנה ידוע כי שם יה מסכון כ"י לנו על הנאולה העתידה כי לא יניח שמו מהקדש שלם ויקח מעתלק וילולנו וזה יאמר הללו את שם יה שנשגב לבדו כי יה לשתי תוכיות הנתקרות שעל ידי כן שירו לה' שיהיה שלם שעל ידי השתלמו נשבח בתוכן שבשלם שם יה על כי על ידי היות בעת שם יה נשגב שיר חדש נהשתלמו לך תהלתו ותת תלויה בכם שתהיו כל חסידים כלומ' ומה לכם תמתינו עד עת קץ שובו והיו חסידים ומעתה שירו לה' לומו שיר חדש בהעשותכם חסידים כמודע כי אין לומה תשובה בלה עד נהיה לדיקים כלנו כי כל השם יאר כו' קדוש יאמר לו הלא שלמיות הנחירה ניד החדש והיה לספר בל יסובו חפילו בעת קץ על כן אמרו רבותינו ז"ל שבעטי זמן יתברך שעכ"פ יחוילנו בתשובה בסוף כי והיה כי יבואו עליך כו' ושבת עד ה' כו' • ושיעור הכתובים הללו לת שם יה שעל ידי היותו נקרא יה בלבד לתם נעותים שלא יסתר כך ונהקרא שם שלם יתיעבכ כי יה ענין השיר חדש לה' שלם על כי בהשתלם היה תשובתנו כך מה לכם תמתינו עד עת קץ שירו לה' שלם מעתה שהוא שיר חדש שהוא כי תהלתו הוא בקהל הסידים כלומר ושובו כלכם והיו חסידים כי לו יאתר השיר ההוא כי לו היה תהלתו והושעו (ב) ושמא תאמרו הם ככה הוא יתברך עושה לולי לא נשוב ותבטל התשובה חלילה לו"ח לזן פחד כי ישמח ישראל בעושיו כי עתיד הב"ה לעשותם שהוא להחזירם בתשובה שהתשובה היא עתיד כמודע שתחזור הרשע בחיין קרוי מת ובשובו יקרא חי כי על כן מקבל יתברך תשובה בחומרו כי פנים חדשות נתו לבחן ובבריה חדשה הוא ואשרי לזן לדיקים תשובה שהם תופשי התורה לדיקים הנקראים בני ציון כי מציון תצא תורה שהיו לדיקים עתיה יגילו במלכם • הו מיעור הכתוב מעין זה בדרך לחרת למה יתתין יתברך לעשותם בעת קץ על ידי התשובה יעשה אותם מעתה וישמח ישראל בעושיו ואשר הם לדיקים למה יצטערו בעבור החטרים שוב טוב הוא שבני ציון יגילו במלכם הוא שכינה שבציון ולא שהמלך וכביכול תלטרך עד חזור שכינה לציון ולא יצטערו על וולתם (ג) ונם זה טוב על כבודו יתברך כי למה יהיה שמו נלתי שלם ימים ושנים טוב טוב הוא כי מעתה יהללו שמו במחול ובתוף וכיוצר יומרו לו למלכם הוא שכינה הנוכרת (ד) משיבה רוח הקודש ואומרת כי רוצה ה' כו' לומר הל יעלה על רוחכם למה שתין הקדוש ברוך הוא עושה כן מעתה שתינו רוצה בעמו כי הנה רוצה ה' בעמו הלא שלמיות שתין רחוי רק להניח להיש יתנהג על פי בחירתו שתם לא כן בטלה מדת שכר עושה על כן לא יעשה יתברך הדבר ההוא רק בעת קץ שתין עוד זמן להמתין יותר וזהו שאומרו יפאר כו' לומר מה שיפאר את החוטאים מעבירות שלתה טוענת השמותם לתינו שלה בתשובה שהוא בזמן התשובה שתין עוד זמן להמתין • ועוד שגם הוא לא יעשה רק עד יהיו ענוים שיתחילו ליטהר ברחות לת כל הרעה אשר מלאתם בגלויות וזהו יפאר ענוים וגם בעת התשובה מה שתין כן מעתה • הו יהיה פסוק זה נמשך עם פסוקים שלחריו והוא כי אחר שאומרו בדרך הלחד מה שלעתיד יעתה ישראל בעושיו שיזדרם ה' כו' ושיהללו שמו במחול לעתיד על שיושלם שמו יתברך וגם בתוף וכיוצר יומרו למלכם הנזכר היה שכינה שהיתה בגלות כך יכול הוא עתה ויאתר כי רוצה ה' כו' כאשר יפח ניחוחו בשיועתם דמתיק כי רוצה ה' כו' למר בכלל מה שיהללו לת ה' בשיר חדש הוא כי רוצה ה' בעמו כל כך שיפאר עניים בישועה שלח יהיה שהוא יתברך עשה התשובה כי לם יהן התחלות התשובה לל העניים כי יאתר שם עתו הוחה וגם לתן עניים דבר (ה) כי לם שיעלו חסידים שיהיו שוכנים בכבוד בניתם וירננו על משכבותם בלי לער קרב ומלחמה וה' ילחם להם (ו) כי לת בחרב ובחנית יפילו הקוויים כי לם רוממות לל בגרונם מיד חרב פפיות בידם לעשות נקמה כו' והוא כי לת יתתין הוא יתברך עד ברכות תמלציות שיהללו וכל הויניך וכל שומחיך מהרה יכרתו כי לם נב' דלשונות שהם שבח ורוממות מלו יהיה חרב פפיות ולת יתתין הוא יתברך עד ברכת נבורות שיתמרו רב להושיע כי לם מברכה לחת שהיה מנן הבריאה בתמור מלך עוזר ומושיע ומנן שהם רוממות של בתיעת לל היה ברכה בתשובה שהיה מבתיעת הסד לאברהם מלו טרם ברוך ומללו כי לם עודנה בגרונם יהיו חרב כו' (ז) לעשות נקמה כו' ובלחמים שהם תשר לת הלילו לת ישראל בתפורש תללנו במומור תללים יתבנו יהיו תוכחות בלבב • (ח) לאסור כו' תחרי תומרו שלעתיד לת נחרב ולת בחנית יעבו נקמה בגוים הם נוג ומנוג כי לם רוממות לל בגרונם ובללו תוליהם לפניהם רתה הוד כי זה דרך חזקיה ולת דרך דוד כי לם להוסרם בחזיקים ולעשות בהם משפט בתשר היה דרכו לעשות במוהב וחפלו להכות בידו כתומרו תרדוף הויבי ותשיגם כו' לו"ח מה שלחי עושה לתשר תלכיהם בזקים ובכבליהם בכבלי נרזל (ט) כדי לעשות בהם משפט לת יפלא עשותי כך ולת תקנה שיפלו תלליהם על ידי תפלה יש ב' טעמים תחד שהוא בתוב והוא כי עליו נתתר יתך בעורף תויבך וזה תומרו בתוב ועוד כי דרך זה הוא הדר לכל תסידיו שיהיו הכל כי ניד תסידיו יעשה משפטו ודיינו מה שתין כן לעניים תשר לעתיד שלח נכו במלחמות כי לם לקיים מקרת שבתוב כי יד על כם יה תלחמה לה' נעתלק שהוא יפילם על כן הללויה :

קן (א) הללויה

וכו' גם שלח יצר שעשרה הלוים הללו הם לעומת עשר ולת תשע הידועים ליודעים זן • לת נתיב תלהניף בהם יד לפי הפשט והוא כי הנה הסכמת רבותינו ז"ל כי הנשמות של לדיקים למעלה מהמלחים והוא תוכרת כי הלח המלחים הם בכלל מעשה דרקטין בחידוש העולם שעד כתן לת פלינו חלת לם בעבי הו בהמשי הבל הלך השוה שהם בהכת הוא כי ברחמון לת נברח סוס תלהך שלח יזתרו תיכתל היה תוכת כו' כך הנשמות קדמו לעולם שבהן נתלך הקדוש ברוך הוא ובית העולם כתתרם זכרונם לברכה כי עליהן יתתר התה היוצרים כו' עם התלך במלחמתו יסבו עם עלו תלכו של עולם במלחמה עולמו • ונכח של הענין תתר הללויה שברח הב' עולמות בשם זה העולם הזה לקנות השלמות ועולם הבח לקבל השכר וחוך העליון ולל יתתר תיש מה נהלל יה על ג' העולמות והלח הוא לו לתדם שלח נברח בעולם הזה כי הנפש יצלה מעולם הנשמות ובח של החומר עכור ונספוף לם תרד שחול מטה ונם הגוף כל ימיו מכחונים וכעם והוא לקנרות יובל תחתיו

יוצא רמה וחכמתו תולעה על כן לחר לל תיחוסו כי הנסמות שנעולם הנסמות עם כסח הכבוד כמאמר רבי יוחנן על ערבות כי שם כסח הכבוד והנסמות כו' הללו לח שם לל שנמדתו היח מדת חסד נברח העולם כנודע כי עולם חסד יבנה ואחר תומרו על הנסמות העליונות

בִּגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ : ג הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר : ד הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב : ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי־שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה : ו כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ :

סליק

מהמלחכים חמר כי למטה מהן הללוהו מלחכים נרקיע עוו כי חכמ חל היה לכם שתברתוהו (ב) ומתם תחמרו מה תפית על חפסח הזחם כי כוח היה העדרו כן יחטח ותפס ויפסיד נהנרחו על כן נח וידבר בו ומתר הללוהו נגבורותיו לחמר קל תקנתו נני חדם נפש ונוף על הנרחכם כי קחו עלתי והוח כי נוה קנעיהו לחיות נני העולם הנח

וכל מיניס חסר יוכיר שכלם נתלחים נחנ נשמחת נית השוחנה דתכן והלוים נכנורות וכנכלים ונמלנלים ונחלוחרות וכנלי שיר נלח מספר חלח שנח דוד וסידרן היך ישירו נחוכן ריזו לפני הב"ה והוח שנריך יכנע החדם לפני קונו שיגיל נרעדה על כן נתחלה יתחיל נכבל וכיוצר

שקולם נמוך (ד) ועוד מעיט נכלים שקול רס מחלו הס חף ומחול ואחר כך יהללוהו נמנים ועונב שקולם עולה יותר (ה) ואחר כך נצלצלי שמע שמשמיע יותר מכלם וכשנומר נסוף יהיה נצלצלי תרועה לנמור נקול שעם היוחו קול רס הוח נדרך תרועה והכפעה וחו הללוהו נצלצלי תרועה הרי נחועלות ודעת שתי חלה לחד שנשמח

ניסורין שנית שיחדד לנבנו נרחם השנה תיקון מעונתנו ומכה לעלות לעולם הנח לחור נחור החיים הנשמה למעלה ממקום שהיקה שמה נתחלה ונם הגוף יגיל טובו ככל ניפי יפני עיר קדושים לחר נחרץ המה (ו) ושמח מחמר הלח חס חלק מהנפש יוכה לח יוכה חלק לחר וזהו הכתוב לעלנו נעניני הגלגול כדרשב"י שחם נפש לחד תחטח והתנלנל נחים לחר ולח תשחלם עד השליחי לחר לין נפק חלח שיחזרו שני הנופים הרחשונים משוללי נפש נקומם נתחיה ולין דעתי כענין מלילק מער לנר שחם כן לין מלילות הרחשון נשני כלחר לין מלילות הנר הרחשון נגר הכלל ממנו לך הוח כי חלק מהנפש ממליחותה עלמיית נשני וכן נשלישי לפי מלילות נחינת הנתקן נקודם ונשחר ליתקן ולין כחן מקום להחתקע נדרוש זה ה' יעזרנו ונרחנתו נשעריס המצויניס לנו נפסייעתו דשמיס * כלל הדנריס כי על ידי הגלגולים מליליות הנשמה מתחלקת לשתים שלשה חלקים והיה לפסר לומר כי חולי לח יפחלס רק החלק החחרון על כן חמר חל תחוש כי כל הנשמה נכל חלקיה תהלל יה כי כלה תוכה על ידי העולם הזה שנדרש בה"ח חל העולם הנח שנדרש נית"ר והוח כל הנשמה תהלל יה וכן נס החומר

הנטרף עם הנפש והללויה כי נשלומה יהי' לך

שלום :

נשלם ספר תהלים · בעזרת אלהים מלך עולם : :

מפתחות המאמרים ודיוקים

בהיות למת שרחה רחיתי כונת חבן מחרי זלה"ה לוהב הקיצור נכל ספריו ונפרט נדיוקי תהלים דסליקח מניה כמו שמפרש דבריו נתחלת הניחור שמהבת הקיצור היינו מקצה קיסות הרחויו ח להקסות נכל מומר ומומר ורחיה לדבר שהין כונתו להחריך דוה סיס מקיס שמפיע קלומסו להקסות הקצה נמומר לה' ה זכרן ומלוחה כו' קיסות שלשים לכן חכי חבוח לחריו ומלחתי לח דנריו לקנר וזכיי רשחי להחריך נמחקות כי חס זעיר שס זעיר שס מהמחמרים הסר הוח היה מקצה נהס ומקרץ ומעט מזער מהיה מלמר שחדייק לויה דיוק וקס הייתי כותב כל דיוקיו ופרטיו היה לריך טריכות נדול שהין לך חלים של מחמרים ודיוקים וכחפר נדרתי לקנר תפלמה ועל מפמרתי תעמודה וזה החילי :

מאמר חתר רב יהודה חתר רב נשעה שנקש שלמה להכניס חרון למקדש דנקש חפתחים ה' לזה כו' נהקדמת נן המחבר :

השנחת ה' וכ' לעוברי רלונו ולח כן לעוברי רלונו כו' לף ס' ע"ב :

מזמור לדוד מרע"ל קיכה מנעני ניה מבל למי שבולם חובו כו' שם ע"ל :

הלריך ילמוד מהרשב המולנל מק"ו שילמוד בעה"כ והרשע המולנל יש לו ללמד כו' לף כ' ע"ב :

מחתר בח' ר' שתי לוחות לוחתי מפכיכם על מנה כו' לף ו' ע"ב :

מחתר לעתיד לבח הקב"ה עושה שבועה לצדיקים ושק"ל לומר לנרהם כו' רומז קלת מצינומו שבמקום אחר לף ח' ע"ל :

מחתר לח היה דוד רלוי לאומו מעשה כו' לף ט' ע"ב :

מחתר ואלה דנרי דוד הראחרונים מבלל לאיכה רחשונים כו' לף י' ע"ב :

מחתר פרק לין לודמין ז' רקיעים שם ולילון רקיע כו' לף י"ב ע"ל :

לחם מלוה שיחזיק המדם נה היה מפילתו לין החטח מחנה לחניה וכיוצה נה כו' לף י"ג ע"ל :

מחתר נלח עשל ולח יניעה נרח הקב"ה חת העולם כו' לף כ"ו ע"ב :

מחתר מדרש חזית כשלין יש' עושים רלונו של מקום שין ה' לל ירחיו כו' לף כ"ז ע"ח :

מעשה נרוכל ח' שהיה סולר ומכרין מלן נעני חוי כו' לף כ"ח ע"ב :

מחתר נב"ח חרב פקחו רשעים ויהו נוחי מחרפל כו' לף כ"ח ע"ב :

מחתר חת פ' לפ' כו' ומחתר לין מעונין למדם כו' ולקח דיוקים טוניס נשנין כזווג כו' חלף ל"ו ע"ג עד לף ל"ט ע"ב :

מחתר לריך ל' כל הפס מורחוקין זוכה ורוחה ניסוחיו של הקב"ה כו' לף מ"נ ע"ח :

מחתר עתידה ח' שקולות נלוסקלות כו' שבחתר יהי פסח נר כו' לף ס"ח ע"ח :

מחתר נחר' שחר טוב למה נקרח שמו יוצן שעתיד כו' שם :

קלת ויכוח לדוק ורש לו הפא וטוב לו לף ס"ח ע"נ :

מחתר חרי"ב נוחי נשפה שנלו עשרת השנטים שבט יהודה וכניומין לח התקיצו ח"ה כו' קלת דיוקי' לף ס"ה ע"ח :

מחתר לחה ניעקב לח כחתר לף ונשרשם וניצחק נחמר לף וכו' לף ס"ו ע"ח :

מחתר ויבקעו המים ויבקע הים לח כחתר כו' קלת ר' ויקים שם ע"ל :

מחתר חמר ר' יהודה נר סימון נשם ריש"ל חפה מכה לח הלור להוליח מיש וכל הלורי' שיחזור נבקעו כו' לף ס"ו ע"ל :

מחתר שב נני שם כי לקה סיחון לנניך כו' לף ע"נ ע"נ :

מעשה ר' ישקב לו' בעולם הזה דומה לפרוכור כו' לף ע"ב ע"ח :

מחתר נגמרת על פסוק חו ישן והיה לנשם זה שחתר הקב"ה כפווי טובה נני כפווי טובה לף ע"ז ע"נ :

מחתר על פ' חנרי הנשר כו' ח"ר חלכסנדרי חין לך חדם שחין לו יסורין כו' לף פ"ו ע"ב

מחתר נפסיקתה עשר לנומין לנד הקב"ה כשנרח חת העולם כו' לף ע"נ ע"ל

מחתר חתר דוד רנם הקב"ה כשנרח חת העולם ע"י מרכני זכרני ח"ל הקב"ה חייך ח' נח מלכ: לך לף ל"נ ע"נ : ר

עשה שלח י' חחנרו חנרים לשקוח נמזרקי יין לף ל"ט סוף ע"ל :

מחתר שכל חולה המתרפח נשנר כו' ע"י שם פלוני ע"י פלוני לף ק' ע"ח :

מחתר לריך להודות קמי עשרה שנחתר נקהל שם ותרתי מניהו רשנן כו' שם סוף ע"ל :

מחתר ילמלנו ידען כו' ותמרי רנוחינו כל נפש זנפש שהרג עשו מיטרל נשיכול כנל הקב"ה חדם כל נפש ונפש וטוכל פורעניות שלו כו' לף ק"נ ע"ח :

ולעניין זווג קלת דיוקי' עיבו לף ק"ך ע"נ :

השנחת ה' לפי' נפרטיה לף קכ"ח ע"ח :

דיוק על פ' ועל שפרך כו' וזה תולדות חדם לף קכ"ל ע"ח :

מחתר כ' לין דורשין חוזר ומניחו לף קכ"ט ע"ח :

❋ התנצלות המניה ❋

אקרא לחלקיס עליון עליונו נומר • נתלח פינו תהלות סוכינו לנמור • יצוח לחור ספר רוממות קל שהיה עד הנה נעוח וטמיר •
צור תעודה חקוס תורה בלימודה • **בחזק** החכמיס בני עלייה הס מועטים קרי בדרח זה חדל • ימים רבים ליסרחל ללח
קורח רוממות קל בנרונו יספר ויודה • **הולכי** דרך על־י־ שי"ח כתה דורש דרש משה והרקין דורשים ושוחלים • יבקשו תורה מפה מפיק מרגליות
בכל קוץ תילי תילים • **רבים** יסוטטו לנקש חת דבר ה' ולח ימלטו ומעין כל נעלם • **ש**ריק יסרח"ל לח חלמן בדוך החס חסר לח השניח לנו
ליום נוחלים • **בן** חנדח"ס העיר החור מחורח • הוליח לנו ספר תהילים מכוון • החויר העטרה ליושנה • **להחברי**ם כתים חחד
כל יסרחל לזכוק עדת מי מנה • **רבים** המקחווים לשחות מתקור חיים ירוו למחוכה • **מאיר** עינים ישמח לב שמועה טובה זו עלת
מדשני • **זכרו** תורת משה עוסק במקרח הוח דורש קרח ושנה ופיר"ש • **צדיק** יסד יולכו בדרכו היסר וטוב לקח נתן לנו והוריש •
לברכה וכר צדיק יסוד עולם דובר שלוס וטוב לעמו דורש • **מקהלות קודש** יקדישו חת קדוש יסרחל והקלוקי"ן יקמו •
ינוב פי לדיק חכמה חז יסיר יסרחל עלי דיק"ור עמו • **יכוננה עולם אלקים** לקהלת יעקב בתורה לוה משה מורשה לנו •
ומקז נילה הרר"י בעל המדפיס דעתו לפני החכמים • שרלונו להדפיס ספרי הרב הגחון המחבר ז"ל בקרב יתיס • הפצירו בו כמה לומדים
ירחי הסס רבים וכן שלמים • ובקשו ממנו להוסיף דבר חדש שלח היה כבר לעולמים • בספרי הרב המחבר ז"ל הקדושים • והוח שיהיו
הפסקות מסחשות בפירושי הרב ז"ל יהיו הפסוקים רשומים • כדי ליתן ריוח בין ענין לענין הסייך לכל פסוק בפני עלמו • למען יקל על
המעיין למלח חיך על כל פסוק ניחוקי וטעמו • ולקיל דבריהם שמע בעל המדפיס • וחלי היה הדיבור • למלחות חפלס ורלונם הוח כבוד
הלבור • ובקולו שמעתי ולקחתי קלח הסיפר בחקני לעסוק בעיון וחת החלוקה • ועשיתי ניונים בכל ענין הסייך לכל פסוק סימן חרוחה
וחקיקה • והייתי סיפר ומונה בדרך ק"ב הבדלתי בין קודש לקודש • ולעומתם בחקרתי קודש חנמרנו בסימנין כזה רחה וקדש • כוחת
וכוחת עשיתי גם בשחר ספרי הרב ז"ל שעל כתובים • הס משלי וחיוב ודניחל בפירושיהם ניינתי סימנים טובים • ומעתה יהיו חלו ספרי הרב
ז"ל כולם ברורים וכולם תהובים • יותר מחומן שנדפסו מקדם • כי ימלטו בהם קורח רוח כל בני חדם • ובכל כוחי עשיתי עוד נתלחת
ההגהה • לה זיר חשבת הטעיות נקי מכל סיג להיות תלחתנו כזה • נדקתי עד מקיס שיר שבלי מני"ם • שלח תהיה מלחכת ה' נרמיה •
וכן המקרח קודש נפנים עיינתי בו היטב הדק • שתהיה הקריחה נכונה בהס בנקודות וטעמים על פי הדקדוק • ונפרט ספר תהלים
הנחמר על ידי עשרה זקנים • לבוח העולם מוסדי חרץ החיתנים • ותפסו חומות חביחם כל יסרחל גדולים וקטנים • לחומרו בדתי כנסיות
ובנתי מדרסות נתקבלת • לח נמריה חמרו יעקב יסרחל שבח שעסק בחמשה עשר שיר המעלות • ולחד מ"ר נמר כל ספר תהלים כמו
שדרשו רז"ל נמדרש רבה סוף פרשת ויצח מפסוק ותחה קדוש יושב תהלות • ובקש דהע"ה שיהיו נחשב להעוסק בו כעוסק בנגעים ואהלות •
והרולה לידע עוד כמה נדול כח התומרו בכוונה • יעיין נדברי הנחון המחבר נפנים נחומר ע"ק בפסוק כ"נ המתחיל שפתי תרננה : וניחר
עוד היטב דבריו נחומר כ"נ פסוק כ' טוב להודות שהומירות הס לתיקון מדה התקרונה • וכן נספר הנחמד נקרח נשם מור הקודש הנדפס
פה מקרוב • נמדרש רבה הנ"ל פיר' נענין הוה טעם לשבח ושיח ערב • ולכן רחיתי לדקדק בו יפה • בנקודות וטעמים ודגש ורפה • כי על
פי הטעמים המפסיקים • ידעו המלות הרפוים הס חו חוקים • וכל מלה שים פה קבי וכקיב • חו דבר יולח מכלל הדקדוק והכתיב :
דשמנו על המלה ההיח עינול יקיב • והנני מתנלל לפני כל מעיין בנדק • שלח ימלח מחבי לחוה נדק • הנעלם ממני שלח עייתי היטב
הדק • ישים לפניו מלחר המסורר נעים זמירות • שניחות מי יבין נקני מנסתרות • זכות הרב הנחון המחבר יעמוד לי ולורעי לדורי
דורות • ויליך בעדינו לפני החונן דעת בהמרות טהורות • כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה להבין ולהורות • ואור חדש על ציון
יפיר יוצר המלורות :

כ"ד ה"ק **צבי הירש** נלח"ח הר"ר **מאיר** זלה"ה מק"ק **יאנוב** הסמוך לק"ק טורבין נגליל ק"ק זאמשטש :

ק. 1721. ש.

על ידי הפועל העוסק במלאכת הקודש באמונה • הועציר משה בלא"א כהר"ר יוסף זעציר יצ"ו • מק"ק דיהרן פארט •
אצל ברעסלויא המהוללה במדינת שלעזיא • ולע"ע עוסק במלאכת הקודש פה ק"ק יעסניץ :

ועל ידי הפועל העוסק במלאכת הקודש באמונה • הועציר שלמה המבונה זלמן בלא"א כהר"ר מאיר סג"ל זצ"ל • מק"ק
שוורטענץ במדינת פולין גדול • סמוך לק"ק פוזנא • ולע"ע עוסק במלאכת הקודש פה ק"ק יעסניץ :